Tingbok nr. I. A. 36 1751-1755 for Sunnhordland
Året 1751 (Tek til med Hausttinget for Vågs skpr. 30/9.)

1751: 1

In Nomine Jesu

Anno 1751 den 30 Septembr:, 1te og 2de October holdtes det almindelige Høste Skatte og Sageting paa giæstgieber Stædet Bæchervig for Waags Skibrede Lehnets Almue, i overværelse af Kongel: Majestæts Foged Hr: Cammer Raad Andreas Heiberg og de dette Aar anordnede Laug Rættes Mænd Nafnlige: Endre Larsen Remmereide, Lars Olsen Sør-Fonden, Jacob Taraldsen Leevog, Mons Nielsen Bache, Mons Joensen Kleppe, Engebrigt Tørressen Schaar, Niels Monsen Torrang, og Christopher Olsen Sandtorf, Saa var og nærværende Skibredets Lænsmand Knud Larsen Rydland med den Tingsøgende Almue;

hvorda bleev Publiceret af Hr: Cammer Raad og Foged Heiberg, den til den nu allernaadigst beskikked Sorenskriver for Sundhordlehn Abraham Hesselberg meddeelte bestalning, datteret den 28de Maij Ao: 1751.

Iligemaade bleev Publiceret, eftterskreevne Forordninger, og andre høye ordres, Neml:, Forordning anlangende hvad derved ved Delinqvent-Sagers driftt og udførsel udj Danemark og Norge bør i agttages Datteret Fredensborg Slott d: 21 Maij Ao: 1751. Placat hvorved det under 4 Novembr: 1720, paa smaa Mynts indførsel udj Norge, giorde forbud, for saavidt grov Courant angaar ophæves. Fredensborg Slott d: 2 Augusti Ao: 1751. Hr: Stifttbefalingsmand Ulrich Friderich von Cicignons ordre til Hr: Cammer Raad og Foged Heiberg betreffende, at om eftterskreevne Persohner, Neml: Jonas Rosenvold, og Aad Skorstensfejer udj Stavanger, skulle forekomme nogen, de da at paagribes, formedelst, at den første, som er bortrømt fra Christiania med Een Ægte Mandz huustrue, og des aarsage ved Hiem og Laugting dømt fra Livet, og den anden som dertil har været Medhielper, samme ordre findes datteret d: 22 Junj 1751. Høy bemeltes ordre til Hr: Cammer Raad og Foged Heiberg angaaende at som Kongel:e allernaadigst Resolution er given paa Krigs Rættens Dom over Delinqventerne Baldevin Hansen, og Jens Jensen, formedelst begangne Tyverie og Mord, hvilcken Dom d: 2 Sept: Kl: 9: formiddag paa Bergens Fæstning udj en Samlet Krigs Rætt skal afsiges, og derfore vorder eftterskrevne indkaldet til samme at paahøre, Nafnl: John Larsen Sættre ved Bæchervigen, Soldatt Johannes Ingebrigtsen paa Kaldefos i Tysnæs Præstegield, giæstgieber Henning Gabrielsen, og huustrue i Colbenshavn, hvilke sidste i særdeelished tilholdes at møde bemelte tid. Denne ordre er datteret d: 20 Aug: 1751.

Dernæst bleev Exammineret det ordinaire Tingsvidne, som bestaar af 8 Poster, Neml: 1t: om her i Skibredet eller af Skibredets Almue er fundet eller bierget nogen slags Vrag eller Strandet gods. 2. Om her udj \Skib:/ dette Aar er falden nogen forlovs penge for Arvs afførsel fra Deris Kong: Maj:ts eget beholdne og det benificerede gods til andre Ejeres gods. 3. Om deris Maj:t indeværende Aar 1751 udj dette Skibrede er tilfalden nogen forbrudte boeslodder, arveløs gods, Siette og Tjende penge for uden Rigs førdte Midler, eller nogen andre deslige u:visse Indkomster. 4o: Om her udj Skibredet findes nogen u:Skyldsadte

1751: 1b

Rydnings Pladser eller fleere Laxse og Fiske Vaager, Skauge-Teiger, Qverner eller deslige herligheder, som foruden gaardernes Skyld aparte kunde Skatte, end eftterskrevne som allereede ere Skatlagde, Nemlig Snogdahls, og Schomsnes Laxevaager, der Skatter Aarlig 3 rdr: 48 s: Hanøens Laxse-Vaag der Skatter 2 rd:, Clammer-holmens Laxevaag 1 rd: 48 s: Møgsters underliggende 3de LaxseVaager, Schierret som Skatter 3 rd: samt Korgekalven og Wanders-Holmen som Skatter 2 rdr: Hæverøens 3de Laxse-Vaager, Steenberget, Torvet, og Langhæverøen, som tilsammen Skatter 2 rdr: Fitties underliggende 4 Laxse-Vaager, Neml:, Store Hoboholmen som Skatter 1 rd: 48 s:, Lille-Hoboholmen som Skatter 48 s:, TorsDagsøen som skatter 1 rdr:, og Egøen som skatter 1 rd: 48 s:, item Frue-Vaagens Laxse-fiskerie, som ere de 3de Laxse-Vaager, Neml: Storholmen der Skatter 4 rd:, Nordholmen og Kierret som skatter 2 rd:, Aalfue Klubben Laxse-Vaag under Stenevig som Skatter 24 s:, og Endelig Sørvigvaagens Sildevaag under Hæverøen og Stangeland som Skatter Aarlig 5 rd:, 5. Om her i Skibreedet findes nogen Jorddrott eller Selv Ejer, som under sin Egen paaboende gaard, bruger nogen anden hannem i Nærværelse tilhørende gaard eller Plads. 6. Om her i Skibredet findes fleere Sauger hvorpaa bord skiæres end Rydlands liden flom Saug som 1747, og 1750 er Taxeret for Aarlig Skatt 8 s:, og om nogen forandring er skeed med samme Saug siden den tid, enten ihenseende til Saugens eller Damstokkens forfløttelse og høiere bord skuur, eller ihenseende til Tømmers erholdelse af deres Maj:t Kirkernes eller de benificerede Skouge. 7de: Om her udj Skibreedet findes fleere Kræmmere, Giestgievere eller Strandsiddere, som ikke ere borgere til nogen Kiøbstæd end Paul Andreas Olrich paa Østre Bagholmen, Bent Jensen Meyer paa Qvalvogen, Nathanel Mathiesen paa Bæchervig, Anders Knudsen paa Bachesund, og Jens Isach Holch paa Engesund, og om her dette Aar har været nogen Huusmænd eller Handtverks-Folck, Leedige Karle og Daglønnere eller Bønder Sønner, som har brugt Kiøbmandskab med Slagte-Fæe, eller andre Vahrer, og deslige Persohner som eftter Skatte-Forordningen bør Svare Skatt, og Endelig om ikke Kræmmer-Sædet Wæstre Bagholmen dette Aar har været aldeeles Øde og u:beboet. 8. P:!! (Post) Om her har vaaren nogen handlere, som ere borgere til nogen Kiøbstæd dette Aar 1751.

Dertil Lænsmanden og den Tingsøgende Almue svarede: Til 1. qv: Nej dette Aar 1751: er aldeeles indtet Vrag eller Strandet gods her i Skibreedet enten funden eller bierget. Til 2. qv: ?!! Nej ingen forlovs penge for Arvs afførsel fra Deres Kongel: Maj:ts eget eller det benificerede gods udj dette Skibreede, er dette Aar Deres Maj:t tilfunden. Til 3die qvæst: Nej ingen saadanne u:visse Indkomster er Deres Maj:t udj dette Skibreede indeverende Aar 1751 tilfunden. Til 4de qvæst: Nej her i Skibreedet findes Slet ingen fleere af de omspurdte herligheder, end de som udj Qvæstionen er opreignet, og allereede er Skyldsadt. Til 5te:, ?!! Nej her findes Slet ingen Jorddrott som bruger meere end hands Egen paaboende gaard. Til 6. qv: ?!! Nej her i Waags Skibreede findes ikke fleere Sauger end Rydlands liden bække og Flom Saug, hvormed aldeeles ingen forandring er sked siden den blev Taxeret, enten ihenseende til Saugens eller Damstokkens forfløttelse, eller ihenseende til høyere Skiørhed, eller meere Tømmers erholdelse fra Kongens Kirkens eller de benificerede Skouge. Til 7. q: Nej her findes slet ingen fleere af de omspurdte Persohner, end de som udj qvæstionen ere Nafngivne – og Wæstre Bagholmens giæstgieverie har end og dette Aar været aldeeles ødeliggende. Til 8. q: Nej ?!! her i Skibreedet har hverken i dette Aar eller mange Aar tilforne, opholdt sig nogen handlere som ere borgere til nogen Kiøbstæd.

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg begierede at hannem om hvis Passeret er, Tingsvidne maatte meddeeles, som bevilges.

1751: 2

Fogden Velbemelte Hr: Cammer Raad Heiberg gav tilkiende at hand til hørsomste følge de udj hands for Princessinne Styren allerunderdanigst aflagde Regnskab, udferdigede Anteignelsers 34 Postes 1te, 2, 3 og 4 Art:, maatte til et Lovskikket Tingsvidnes erholdelse udæske Lensmandens og Almuens Sandferdige forklaring, om eftterskrefne Poster: 1t: Om nogen af dette Fogderies Indbyggere, haver haftt, eller haver mindste Lod eller deel udj Consumptionens Familie og Folke-Skattens forpagtning af Sundhord og Hardanger Fogderie pro Anno 1750, 1751 og 1752 der til de enstemmig Svarede: at ingen af dette Skibreedes Indbyggere haver mindste Lod eller deel derudj, og at de ikke ved af nogen anden Consumptions Forpagter for disse omspurdte 3de Aar, end Sognepræsten til Sunds Præstegield i Nordhordlehn, Hr: Henrich Giertsøn, som ikke har givet nogen forlindring i Consumptionen, Men er ligesaa paastaaende som de forrige Forpagtere. 2. Om her i Fogderiet findes nogen Proprietairer som holder Ride Fogder, Forvalter eller Fuldmægtiger paa Deris gods eller og haver Forpagtere paa Deres gaarder. Resp: her i Skibreedet Slet ingen været, ej heller veed de af andre i Fogderiet end Forvalterne over Rosenthals og Liuse Closters godser. 3. Om her i Fogderiet findes nogen Færgemænd, og om der bruges nogen Saug Foged eller Saug mæster ved de her i Fogderiet værende Sauger, hvilke eftter Forordningens 6 Postes 5 art: burde betale Princesinde Styr, pro Persona 4 rdr: Der til de enstemmig Svarede: at her i Waags Skibreede findes aldeeles ingen Færgemænd, ej heller holdes der nogen Saug Foged eller Saug-Mæster ved den her i Skibreedet værende liden bekke eller Flom Saug Rydland kaldet.
Fogden var herom Tingsvidne begierede!! (begierende) som ikke kunde nægtes.

Fogden Velbemelte Hr: Cammer Raad Heiberg gav tilkiende, at hand i anleedning af Anteignelsernes, 2, 4, 11, og 25de Poster, udj hands allerunderdanigste aflagde Regenskab pro Ao: 1750, var foraarsaget til et Lovlig Tingsvidnes erholdelse at udæske Lænsmandens og Almuens Sandferdige forklaring og giensvar paa eftterskreevne Poster. 1t: Om her i Waags Skibreede de 2de Aar 1749 og 1750 har opholdt sig nogen Kremmere eller Handlere, som ere Borgere til nogen Kiøbstæd, og har holdt Kremmerlii med Kiøbmandskab; Der til Lænsmanden og Almuen Eenstemmig Svarede ?!! At her i Waags Skibreede, har her hverken De Aaringer 1749 og 1750, ej heller i Langsam/m/elig tid forhen opholdt sig nogen Kræmmer eller Handler, som har væeret borger til nogen Kiøbstæd. 2de: Om der af Kari Siursdatter Fittie mod Ole Michelsen Todske Reiste Sag for hindes huuses nedbrydelse, som d: 5 Julj 1748 af Underretten bleev paadømt, og hvorved bemelte Ole Todske bleev tilfunden at bøde til Deris Maj:ts Cassa 40 rd:, ikke endnu hviler under Process for Laugtings Rætten, Resp: For denne Sag hviler endnu under Process for Laugtings Rætten, og vil vel endnu ikke der saasnart blive paadømt. 3. Om ikke Ægte giftt Mand Ole Woss som hafde besvangret det Døve, og

1751: 2b

Dumme qvinde Menniske Guri Johansdatter er i mangel af Formue til bøders erleggelse, bleeven indsendt til Arbeide paa Bergens Fæstning; der til de svarede: at Ole Woss, er herfra bleeven indsendt til Bergens Fæstning den 4 Maij, da Sommertinget for indeværende Aar bleev holdet. 4. hvor Stoer Jordepart Lensmanden udj dette Skibreede har brugt og beboet fra 1748 Aars begyndelse til 1751 Aars udgang, og om ikke Lænsmanden altid har været frie for udreedning og qvarteerpenge af hands paaboende Gaard? Resp: Den afdøde Lænsmand Salomon Windenæs, brugte og beboede til 1748 Aars udgang, udj Gaarden Windenæs 1 Løb 1 pd: 9 Mrk: Smør, og nu værende Lænsmand Knud Larsen Rydland har i mange Aar brugt og beboet, ligesom hand endnu bruger og beboer 1 Løb 2 pd: 5 Mrk: Smør udj Gaarden Rydland, begge deele Sorterer under Marin-Lægdernes Destrict, som aldrig

førend fra 1748 Aars begyndelse, har Svaret Soldatter udreedning eller Standqvarterpenge. 5te: Om ikke det heele Waags Skibreede Sorterer under Marin Lægdernes Destrict, som det falder af sig selv, at den Ødepart i gaarden Schomsnæs under Halsnøe Closters gods af skyld 2 pd: 6 Mrk: Smør, ligesaa derunder henhører. Resp: For:!! Det heele Waags Skibreede Sorterer under Marin Lægdernes Destrict og derfor falder det af sig selv at den ødepart 2 pd: 6 Mrk: Smør udj Gaarden Schomsnæs ogsaa derunder er Sorterende.

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg var begierende at hannem om hvis passeret er, Et Lovskikket Tingsvidne maatte blive meddeelt, som ikke kunde nægtes.

Dernæst bleev lydelig for Rætten oplæst Mandtallet over de gaarder og gaardeparter som af Selv Ejerne bruges og beboes udj Sundhordhs Fogderie og Waags Skibreede pro Ao: 1751. som befandtes u:imodsagt og rigtig, og derfore bleev samme Document af Rætten forseiglet.

Publiceret, Willum Knudsen Storevigens Skiøde til Sønnen Ole Willumsen paa Een halv Løb Smør udj gaarden Storevig, som hand har Soldt for 30 rdr:, samme Skiøde er Datteret d: 30 Septembr: 1751.

Hr: Consistorial Raad og Sogne præst Gierdt Gielnmydens!! bøxsel Sæddel til Vincents Larsen Uglenæs paa 1 pund Smør ¼ hud og ½ giedskind udj gaarden Uglenæs, Datteret d: 17 Maij 1751. her ……(?) fulgte gienpart med paategnet Revers af bøxleren.

Nathanel Mathiasen Bæchervig anviste udj Rætten til Mortification Een af ham udgiven Pandte obligation til Hr: Cancellie Raad og Sorenskriver Iver Randulff datteret d: 17 Februarj 1744:, hvilken med endelig qvittering af 8de Julj 1751 findes indfriet.

Den Constituerede Sorenskriver Georg Friderich Fastings ProClama til Debitorer og Creditorers indvarsling udj Stervboed eftter Mad: Olrich, at møde paa Solsvigen d: 14 Decembr: førstkommende, samme er datteret d: 2 Augusti Ao: 1751.

For Rætten fremstod Svend Siglæn, for Ole Toedske boende paa gaarden Fittie i Waags Skibreede som gav tilkiende at hand bemelte Ole Toedske hafde til dette ting med mundtlig varsel ladet indstevne Knud Knudsen boende paa gaarden Tvetten udj dette Skibreede, at lide Dom, formedelst, at hand ikke eftter mindelig anmodning, har villet indfundet sig at betale bøxsel for ½ Løb 9 Mrk: Smør udj bemelte Gaard Tvetten, Samt for denne Aarsage Process de derpaa anvendte omckostninger at betale.

Den indstevnte bleev eftter Loven trende gange paaraabt men ingen mødte ikke ej heller nogen paa hands vegne.

Kaldsmændene Svend Siglen og Adskild Rasmusen Walde afhiemblede ved Eed eftter Loven at de loulig haver indstevnt Knud Knudsen Tvedten udj Eget paahør.

Comparenten paa Citantens Vegne begierede Laugdag til næste ting for udeblevne Knud Tvetten.

Eragtet!

Indstevnte Knud Knudsen Tvetten gives hermed Laugdag til næste ting, Sagen at tilsvare.

1751: 3

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg hafde til dette ting tid og Stæd ladet indstevne Ole Michelsen Todske, som Kirke-Ejer til Fittie Kirke og boesiddende paa gaarden Fittie, følgelig Forordningen af 15 Augusti 1734: at lide Dom til Straf, for u:Lovlig Skovhugst udj Fittie

Kirkes Skoue under gaarden Meehammer; og udj Sagen at anhøre Vidnerne: Ole Nielsen Meehammer og huustrue Siri Pedersdatter, Lars Biørnsen Eie, og Baar Larsen Eie hvilke Vidner iligemaade ere indstevnte under faldsmaal at møde deres Ædelige forklaring i Sagen at aflegge.

De indstevnte bleeve dernæst eftter Loven trende gange paaraabt; hvoraf mødte Vidnerne, men ikke den paagieldende eller nogen paa hands vegne. Vidnerne tilstoed at være loulig Stevnt.

Kaldsmændene Knud Larsen Rydland og Endre Larsen Remmereide aflagde eftter Loven Deres Æd og forklarede: at De for meere end 4 uger Siden loulig har indstevnt Ole Toedske, som de fandt hiemme udj hands boepælle paa gaarden Fittie, udj denne Sag, Dom at lide, samt Vidner at anhøre.

Fogden begierede: at Stevne Vidnerne under deres aflagde Eed maatte forklare: 1te:, Om ikke Ole Toedske og huustrue hafde sin faste boepæll og holdt dug og disk paa gaarden Fittie, da dette Stevnemaal bleev ham forkyndt, og for det 2det Om hand ikke Selv bruger og beboer dobbelt saa meget udj gaarden Fittie, som een af de andre 4re gaardens opsiddere. Stevne Vidnerne Forklarede Til 1te: at paa den tid da de forkyndte Stevnemaalet var hand som endnu er paa gaarden Fittie, men huustruen var da for kort tid forhen Reist til byen, og derfra strax til bage kom. Til 2de at Ole Toedske bruger udj Fittie dobbelt saa meget som een af de 4re opsiddere paa gaarden Fittie. Fogden velbemelte Hr: Cammer Raad Heiberg forlangede at Vidnerne maatte Edfæstes og afhøres; For hvilke Eedens forklaring af Lovbogen bleev forelæst, og tillige formanet at Sige Sandheden udj denne Sag.

Dereftter begierede Citanten, at Samtlige Vidnerne hver for sig maatte forklare hvad de veed og sig kand erindre at Ole Toedske har hugget eller ladet hugge udj gaarden Meehammers Skoug siden hand bleev Ejer af Fittie Kirke, og hvortil hand samme har forbrugt.

Ole Nielsen Meehammer aflagde eftter Loven sin Eed og forklarede: at hand ved sine Folk, Neml: Ole Toedske, har ladet hugge udj gaarden Meehammers Skoug, at fra først af Ole Toedske bleev Ejer af Fittie Kirke hvorunder bemelte gaard Sorterer lod hand derudj nedfælde omtrent 18 tølter Tømmer, som var brugelig til boel-værk, og huuse bygning. Omtrent for et Par Aar siden lod hand udj samme Skoug hugge 8 tylter Saug-Tømmer af det beste som kunde findes udj Marken. Udj Næst afvigte Vinter lod hand nedfælde 10 tylter Tømmer, hvoraf noget var tienlig til huuse bygning, og noget til bolverks Stoker; Iligemaade har bemelte Ole Toedske udj indeverende 1751 aars for-Aar ladet nedfælde 4 ½ tylt af det beste Tømmer som udj Marken kunde findes, og var tienlig baade til Saug og huus-Tømmer. Vidnet forklarede end ydermeere, at fra den tid Ole Toedske, har begyndt med at nedfælde udj Meehammers Skoug, har hand, foruden bemelte Sorter, tilligemed andre ting ladet nedfælde 500 Korn Stouer ungefæhr. Vidnet forklarede Ellers paa tilspørsel, at Ole Toedske har paa Fittie grund ladet opbygge Een Søe-boe med boel-værk under, hvorover opsadt et Tømmret Kammer hvilket alt skulle være taget af det Tømmer som udj Meehammers Skoug er bleeven ved Ole Toedskes folk nedfældet, \Som/ hand, Neml: Ole Toedske haver

1751: 3b

eftter sigende ladet til øxse til bygnings tømmer. Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg forlangede end videre, at Vidnet maatte forklare 1te hvad Tylten kunde være værd af det end hver gang hugne Tømmer og Stouer. Rs: af det, der var ondt og godt Tømmer iblandt, som meldt nedfeldet er, tilligemed Stouren, kunde Vidnet derpaa ikke vide nogen Taxt. 2det Om der ikke ogsaa er hugget brendeveed af Skougen, og hvor meget. Rs: at for over 3 aar siden lod Ole Toedske nedfælde og afføre Een Jægt bierke Veed paa ungefæhr 7 bye Favner af Meehammers Skoug, har ogsaa ladet flekke bork og Næver item ved baader førdt bierke-Veed derfra, som Vidnet ikke er vidende hvor meget det kunde beløbe sig til. 3de Om ikke

gaarden Meehammers Skoug over saadan Skoug hugst har taget stor Skade, Rs: at i henseende Meehammers Skoug er af lidet begreeb, har den ved Ole Toedskes hugster taget stor Skade, saa at den ikke om gaarden Meehammer skulle paakomme nogen Vandheld ikke for nærværende tid eftter Vidnets formeening, er i stand til samme deraf at kunde i Standsettes. 4de I hvad stand Skougen endnu findes, om den er tilstrekkelig til Kirkens Reparation Rs: Skougen findes for nærværende tid ikke i stand til at deraf kand udtages til Kirkens Reparation. 5te Om Vidnet er bekiendt at Fittis Kirke er Ejende anden Skoug hvor af den kunde tage hielp til Reparation end som Meehammers Skoug. Rs: Nej findes ingen anden Skouge til Fittie Kirke hvor af den kand Repereres end som Meehammers Skoug. Videre bleev Vidnet ikke tilspurdt, hvorfor det fra Rætten bleev dimitteret.

Siri Pedersdatter Meehammer aflagde eftter Loven sin Eed forklarede og svarede paa fremsadte Spørsmaale, saaledes: at Vidnet baade har hørt, og seet, at Ole Toedske ved sine folk har nedfældet og [ladet]? frembringe fra Meehammers Skoug bygnings, Saug, og bolværk tømmer noget hvert Aar fra den tid bemelte Ole Toedske kom til Fittie, men hvor meget af saadanne Sorte, er bleven nedfældet og frembragt, er Vidnet u:bekiendt, eftterdie hun som et qvinde-Menniske, ikke har med saadant Arbejde at beskaffe. Af hvilket Tømmer Vidnet forklarede: at Ole Toedske haver ladet opbygge paa Fittie gaards grund ved Søen Een Søe-boed med boel-Værk under item Tømrede Værelser der over opsadt. Ole Toedske haver ogsaa ladet nedfælde dette Aars foraar Tømmer til huuse-bygning udj Meehammers Skoug, som endnu ligger paa Stædet eftter Vidnets formeening, men hvor meget, er Vidnet u:bekiendt. Til de øvrige Qvæstioner sagde Vidnet sig ikke noget at kunde forklare, undtagen til den 2de at der ungefæhr for 3 Aar siden i Meehammers Skoug bleev nedfeldet af Ole Toedskes folk 1 Jægt med biercke-brende-Veed som blev sendt til byen; har ellers der imellem paa baad naar nogen fra Ole Toedske har Reist imellem, afførdt brendeveed fra Meehammers Skoug. Videre Sagde Vidnet ikke at kunde forklare, eller bleev tilspurdt, hvorfor det fra Rætten bleev dimitteret.

Lars Biørnsen Eie aflagde lige saa Eed forklarede og svarede saaledes: at omtrent for 4 aar siden, ved sin ankomst til Fittie lod hand Neml: Ole Toedske hugge Tømmer af adskillig Sorter, saasom bolverk, huus og Saug Tømmer, eftter andres Sigende, har vidnet hørdt, skulle beløbe til 18 tølter, videre dereftter saag Vidnet at Ole Toedske ved sine folk frembragte Tømmer af Meehammers Skoug til Fiæren, som Vidnet har hørdt Sige skulle være 8 tølter Saug Tømmer. Ligesaa har hand ladet nedfælde og frembringe til Søen af Meehammers Skoug 10 tylter Tømmer af adskiellig Skoug saasom bolværk og huustømmer, hvilket skeede udj Næstafvigte Vinter under Juule tider, udj begyndelsen af dette Aars

1751: 4

Sommer har Ole Toedske ligesaa ladet nedfælde udj bemelte Skoug, eftter andres Sigende 4 ½ tølter Tømmer, hvoraf Vidnet, paa Stæden nogen Stokker har Seet, som var tienlig til huuse-bygning. Vidnet har ogsaa Seet til fiæren frembragt fra Meehammers Skoug Korn Stourer, men hvor meget, er ham u:bekiendt. Til 1 q: kunde ikke nogen forkl: derpaa give. Til 2de at omtrent for 2 aar siden, lod Ole Toedske hugge og afføre bierke Veed af Meehammers Skoug, til 2 Jægter som bleev afsendt til Bergen, hvilke Jægter ungefæhr Rømmede, den Eene 5, og den anden 7 bye Favner Veed. Til 3de Skougen Meehammer er over saadan hugst merkelig forringet. Til 4de Skougen er ikke i den Stand at Kirken kunde have deraf for nærværende tid fornøden Reparation. Til 5te Findes ingen andre Skouge til Fittie Kirke som den kand have fornøden Reparation af, uden Meehammers Skoug. Videre blev Vidnet ikke tilspurdt, hvorfor det fra Rætten blev dimitt.

Baar Larsen Eie vandt eftter aflagde Eed saaleedes: ungefæhr for 4 aar siden lod Ole Toedske ved sine folk hugge udj Meehammers Skoug, eftter andres Sigende end 18 tølter

Tømmer, som Vidnet, af det hand deraf Saag, siuntes kunde være tienlig til boleverk og huus bygning, af hvilket Tømmer bleev opbygget ved Fittie Een Søe-boed med overværelser. For 3 aar siden hafde Ole Toedske ladet hugge Saug-Tømmer udj Meehammers Skoug, hvoraf Vidnet endeel Saag, men har hørdt Sige skulle beløbe sig til 8 tølter. Udj sidst afvigte Vinter lod hand ogsaa nedhugge udj ofttomtalte Skoug huuse og boel værk Tømmer, som Vidnet har hørdt skulle beløbe til 10 tølter, Iligemaade har hand Neml: Ole Toedske dette Aars Sommer hugget ved sine folk huus og Saug Tømmer af det beste som fandtes, der, Vidnet har hørdt beløber til 4 ½ tylt. Til qv:, Neml: til 1te Nej. Til 2. Ligesom næst forrige Vidne har forklaret, med tillæg at, ellers har førdt Veed imellem Een Meehammers Skoug til Fittie. Til 3de Taget, af denne hugster stoer Skade. Til 4de Ingenlunde for nærværende tid at Reparere Kirken af Meehammers Skoug. Til 5te Findes ingen anden Skoug til Fittie Kirke hvoraf den kunde Repareres end som Meehammers Skoug. Videre sagde Vidnet ikke at kunde forklare, hvorfor det fra Rætten bleev dimitteret.

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg begiærede: at Ole Toedske som loulig er Stevnt maatte gives Lavdag til næste ting at møde og Sagen at tilsvare. Reserverende sig til samme tid fleere Vidner at føre, og om fornøden giøres at kalde Rættens Middel paa Aastæden, den saaleedes Ruinerede og forhugne Skoug at tage udj øjesiun.

Eragtet!

Ole Michelsen Tosche gives hermed Lavdag til næste ting denne imod ham anlagde Sag at tilsvare, til hvilcken tid Actor observerer hvad som Lov medfører og Sagen kand udkræve.

Fogden sagde at hand i anleedning af Eragtningen maatte begiære Extract af Protocolli om hvis nu passeret er, for samme til vedbørlige Stæder at indsende.

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg hafde til dette ting tid og Stæd med Mundtlig varsel ladet indstevne Ole Olsen Risøen, og hands huustrue Kari Jacobsdatter, at lide Dom til bøders erleggelse for Deres begangne fortilig sammenleye.

De indstevnte bleeve eftter Loven trende gange paaraabt men mødte ikke ej heller nogen paa Deres vegne.

Kaldsmendene Svend Siglen, og Adskild Wolden afhiemlede ved Eed eftter Loven at de for meere end 14 dager siden har indstevnt til dette ting bemelte Persohner, som de fandt udj Deres boepæll.

Hr: Cammer Raad og Foged Heiberg begierede Lavdag for de udebleevne til næste ordinaire ting.

Eragtet!

Indstevnte Ole Olsen Risøen, og huustrue Kari Jacobsdatter gives hermed Lavdag at møde til næste ting Sagen at tilsvare.

1751: 4b

Fogden Velbemelte Hr: Cammer Raad Heiberg hafde til dette ting tid og Stæd med Mundtlig Varsel ladet indstevne Anders Olsen Søre Rønholm og huustrue Marthe, at lide Dom til bøders erleggelse eftter Loven for fortilig Sammenleje.

De indstevnte bleev paaraabt men mødte ikke ej heller nogen paa Deres vegne,

Kalds Mændene Lænsmanden Knud Larsen Rydland, og Endre Larsen Remmereid afhiemlede følgelig Loven at De lovlig haver indstevnt Vederparterne udj denne Sag.

Hr: Cammer Raad Heiberg Erlangde at de udebleevne maatte gives Lavdag til næste ting.

Eragtet!

Anders Søre Rønholm og huustrue Marthe forelegges hermed Lavdag at møde til næste ting, Sagen at tilsvare.

Ditto ladet indstevne Vincentz Larsen Uglenæs og huustrue Anna at lide Dom til bøders erleggelse for fortilig sammenleje.
De indstevnte bleev paaraabt, og mødte bemelte Vincentz Uglenæs paa Egne og huustrues Vegne, som forklarede at hand med sin huustrue Anna Nielsdatter hafde bryllup sistleeden Nye Aars helligt, og dereftter hafde sin Kiercke-gang eftter hindes barsel ferd Pinse helligt, og saaleedes haftt med hinde fortilig sammenleje. Vederparten forklarede ellers at hand er boende paa Lehnets gods udj dette Skibreede.
Fogden paastod Dom følgelig Lovens 6te bogs 13 Capt: 1te Art: hvorda saaleedes udj Sagen bleev

Dømt og Afsagt!

Wincentz Larsen Uglenæs har her for Rætten tilstaaet og bekiendt at have haftt fortilig Sammenleje med sin huustrue Anna Nielsdatter; Saa tilfindes de \hermed/ begge følgelig Lovens 6te bogs 13 Capt: 1 art: at betale 3 rd: 2 Mrk: 4 s:; som eftterkommes 15 dage eftter Dommens louglige forkyndelse under Lovens adfærd.

Ditto, ladet indstevne med Mundtlig varsel Niels Olsen Store Bøe og huustrue Ingebor Jacobsdatter at lide Dom til bøders erleggelse eftter Loven for Deres paa gaarden Møgster begangne fortilig Sammenleje.
De indstevnte bleev paaraabt men mødte ikke, ej heller nogen paa Deres vegne.
Kaldsmændene Vincentz Pirholmen og Lars Knudsen Østevold afhiemlede ved Eed følgelig Loven at de for meere end 14 dager Siden loulig har indstevnt bemelte Persohner som de fandt hiemme.
Hr: Cammer Raad Heiberg forlangede Laudag for [de] udeblevne i denne Sag.

Eragtet.

Indstevnte Niels Olsen Store Bøe og huustrue Ingebor Jacobsdatter forelegges hermed Lavdag at møde til næste ting og Sagen at tilsvare.

Ditto ladet indstevne med Mundtlig Varsel Baar Biørnsen Lundøen og huustrue Siri Monsdatter, at lide Dom til bøders erleggelse eftter Loven for, fortilig Sammenleje.
De indstevnte bleev paaraabt, og mødte Manden paa Egne og huustrues Vegne, som tilstoed at være loulig Stevnt, ligesaa at hand har haftt med bemelte sin huustrue fortilig Sammenleje.
Hr: Cammer Raad Heiberg forlangede Dom udj Sagen eftter Lovens 6 bogs 13 Capt: 1 art: og bleev saaleedes:

Dømt og Afsagt!

For Rætten har Baar Biørnsen Lundøen tilstaaet og bekiendt, at have haftt fortilig Sammenleje til barne auvling med sin huustrue Siri Monsdatter; Saa tilfindes herved De begge følgelig Lovens 6 bogs 13 Capt: 1 art: at bøde 3 rd: 2 Mrk: 4 s:; Som eftterkommes 15 dager eftter Dommens loulige forkyndelse under Lovens adfærd.

Publiceret Fogden Hr: Cammer Raad Heibergs udgivne Fredlysnings breev til de tvende opsiddere paa gaarden Økland og Torranger udj

1751: 5

Østevold Sogn og Waags Skibreede paa Deres gaarders Marker med tilliggende Øer Naav-Øen, og Arholmen, saaleedes at derudj ingen maa understaae sig at afskiære og borttage Lyng, eller derudj at borttage nogen slags Fugle-Reeder, samme er datteret d: 1 Octobr: Ao: 1751.

Nathanel Mathiasen Priviligeret giestgieber udj Bæchervigen hands udgivne obligation for Capital 300 rd:, á 5 proC: Renter, til borger og handels Mand udj Bergen Sr: Hærmand Kelerbæch, hvorfor er Pandtsadt giestgieber Stædet Bæchervig med paastaaende huuse, og Samtlige indeværende Meubler samt Løse Ejendeeler, alt med første Prioritet; tilligemed tilhørende Gaarder Neml: Gaucheim 2 ½ Vog fiske Leje, Søndre Drivenæs 2 Vog: fisk, Store Drivenæs 1 Vog fisk, Nordre Drivenæs 3 Spand fisk, Nabben 1 Spand fisk og Indre Rabben 3 Spand fisk, alt med bøxsel og herlighed og paastaaende huuser beliggende i Waags Skibreede og Sundhordlehn; samme obligation Datteret d: 2 Octobr: Ao: 1751.

Almuen bleev tilspurdt om de ikke som dette Aar 1751 haver Skydset Fogden og Sorenskriveren til og fra Tinget, haver nødt pr: Mand for Milen 4 s:; hvortil Almuen svarede Ja, og bleev derom eftter Fogden[s] forl: Tinsvidne meddeelet. Restancen for dette Skibreedes udestaaende Kongel: Contributioner 3de og sidste Termin 1751, beløber 131 rd: 4 Mrk: 15 s: som befandtes at være Rigtig. Forbemelte Tingsvidner, og andre Documenter, bleeve inden Rætten forseiglet og attesteret.

De som for tilstundende Aar 1752 Rætten ere opnefn[te] at skal beklæde, Neml: Alle Nye: Mons Johansen Remmereid, Paul Rasmusen ibm:, Ole Araansen Tislevold, Ole Willumsen Store Wiig, Petter Biørnsen Lundøen, Jørgen Olsen Aarland, Niels Nielsen Klepsvig, og Johannes Nielsen Hougland.

Eftter trende ganges paaraabelse indfandt sig ingen, som videre for Rætten hafde at bestille, hvorfore Tinget bleev ophævet.

Anno 1751 d: 4de Octobr: blev Almindel: Høste Skatte og Sage Ting for Opdahls Skibredets Læhnets Almue holdet paa sit ordinaire Tingsted Godøy Sundet udi Tysnes Præstegield, i overværelse af Stædets Foged Welædle og Welbr: Hr: Cameraad Andreas Heiberg og eftterfølgende 8te tilnevnte Eedsorne Laug Rettesmend Jens Reisem i Hands Stæd Anders Jacobsen Hovdenæs, Lars Næsse, Isack Jersvig, Lars nedre Jerstad, Anders Eretzvær, Engebret ibidm:, Sæbiørn Lille Heje og Jan (Jon) Bratetveit. Saa var og tilstæde Saavel Skibrets Bøygde Lænsmand Christen Mycklestad som og menige Tingsøgende Almue. Retten blev Sadt udi Hans Kongl: Maj:ts høye Navn

og hvorpaa blev publiceret de 2de Allern: Forordninger og 2de Øfrighedens ordres som nest forige Skibrede bleve forelæste og udi Protocollen fol: 1 Speciel findes Extrahered.

end Videre blev læst

1, et Skiøde fra Sal: Frue Anna Christina Sl: Baron Rosen Crantsis Hendes Arf paa 3 ½ Løber 3 ¼ Huder gods med byxel paa Deferente Stæder beliggende og det til Hr: Jens Undahl som derfor har betalt 400 rdr: dat: 15te Decembr: 1750.

2de den Constituerede Sorenskr: Fastings Auctions Skiøde til Klockeren Hr: Knud Amundsen paa gaarden Walde af skyld 1 pund Smør, hvorfor er betalt 41 rdr: 1 Mrk: 2 s: dat: 26 Julj 1751.

3de in duplo Hr: Krigs Commissari Mathias Dahls Fæste Brev til Anders Olsen [paa] 3 Spand Smør Landskyld udi gaarden Unnerim for hands Livs tid, dat: 10de Julj 1750 og er paa gienparten tegnet Bøxelmandens Revers.

4de Berge Olsen Femangers Fæste Brev til Niels Wellumsen paa 2 Pund 6 Mrk: Smør udi gaarden Malkenæs for hands Livs tid, same som er in duplo og Revers paa den eene, er af 28de Septembr: 1751.
5te Den Constituerede Sorenskr: Fastings

1751: 5b

Forfattede Instrument angaaende at Niels Rasmusen øfre Humlevig til sin Sviger-Søn Ole ibid: haver overladt sin ejende Anpart sc!! (så som) 1 Løb 18 Mrk: Smør med bøxel i ern:te gaard øfre Humlevig imod at den første hos den siste nyder Livs ophold. Dateret 5te Junj 1751 under skrevet tillige af ern:te Contrahenter.
6te Samson Markuses Pante Brev til Rasmus ibid: Stort 53 rdr: hvorfor er sadt i under Pant 1 Løb Smør i gaarden Katteland dat: 4de April 1751.
7de \til Mortification/ Lars Nielsen Walles Obligation til Berie Olsen Femanger Stoer 50 rdr: hvorfor Jorde Parten Walle er sadt i Forsickring, same skylder 1 {Løb} Pund Smør, dat: 13de octobr: 1749
8de Klockeren Knud Aamundsens Obligation til Joen Jensen Fugleberg Stoer 50 rdr: hvorfor gaarden Walde skylder 1 Pund Smør er sadt i Forsickring dat: 17 Aug: 1751.
9de Johanes og Johanes Haalands Fæste Brev in duplo, med Revers paa det eene, til Johanes Kubbervig paa Husmands Pladsen Kubbervig af skyld 12 Mrk: for hands Livs tid dat: 4de Octobr: 1751.
10de Otto Høviskelands og de fleres Skiøde til Knud Kleppen paa 1 Pund 12 Mrk: Smør med byxel i gaarden Kleppen for 12 rdr: dat: 4de Octobr: 1751.
11te Jens Friderich Undahls Skiøde til Tørris Stoere Brandvigen paa gaarden Sunde skylder 2 Pund 6 Mrk: Smør og ¾ Huud for 210 rdr: dat: 28de Septbr: 1751.
12te ern:te Undahls Skiøde til Hans Ericksen paa gaarden Korsnæs skylder 18 Mrk: Smør med byxel for 27 rdr: dat: 28de Septbr: 1751.
13de Mogens Aanugloes Skiøde til Niels Florenæs paa 18 Mrk: Smør udi gaarden Holleche hvorfor er betalt 20 rdr: dat: 4de Octobr: 1751.
og for det 14de Johanes og Johanes Haalands Fæste Brev in duplo Med Revers paa den eene, til Peder Olsen paa Husmands Pladsen Eversvig skyldende 12 Mrk: dat: 4de Octobr: 1751.

Formedelst der i Dag ei var flere end de anførdte publicationer og Fogden med Skatternes hævelse giorde Anfang, blev Retten til i Morgen Ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 5te Octobr: blev Retten atter Sadt paa forben:te Tingstæd i Goesundet!! (Godøesundet) i Stædetz Fogeds overværelse.

For Retten fremkom Primier Lieutenanten ved Hr: Capitaine Barchlais Compagnie Hr: Lieutenant Segelche og indgav een Defect Liste af 4de Octobr: 1751 som blev oplæst.
Paa tilspørgende Svarede Samtl: Almue det Dennem \DisVerre/ gandske vel er bekient at Soldaten Tosten Larsen Studsvig og 6 andre Menisker Natten imellem nestleden 13te og 14de Junj, af Saavelsom ern:te Soldates Gevæhr, Bajonet og Kaarde udi Huserne paa gaarden Walle /: der og blev lagte i aske :/ af een ulykkel: hændelse ved Vaade Ild blev forbrent, Jernet af besagde Gevæhr, Kaarde og Bajonet fantes siden i asken men \var/ ganske forbrent og uduelig.
herom var Velben:te Hr: Lieutenant Segelke Tingsvidne begierende, hvilked Mand ham ei kand negte og hvorfor same hannem bevilges.

Dernest blev publiceret
1, et Skiftte Brev passeret eftter afg: Aadne Larsen Hillesvig, d: 8de Junj 1751 som udviiste at Sterfboet ejede 2 Pund 1/5 Mrk: Smør i Hillesvig, Der blev ansadt for 48 rdr: 1 Mrk: 3 s: og udlagt dels paa Sterfboets Creditorer og Ræsten paa den afdøde Mands eftterladte 4 Døttre.

For Retten fremkom Hr: Georg Friderich Fasting og indgav Hands Skrifttl: Reqvisition af 4de Octobr: 1751 som blev oplæst.
Stædets Foged Hr: Kammerraad Heiberg, og menige Almue hertil, ret lige som det kunde være med een Mund, Svarede at Velben:te Mons: Fasting har i de 2 ½ Aar hand her har været Constitueret Sorenskr: sig saa ærlig, Retsindig og Fornufttig Saavel udi som uden Embedet opført, at hand derved har tilbragt sig alle Retsindiges Venskab og Fortroelighed, \og/ hvorfor De Alle udi Retten takkede Velben:te Hr: Fasting for ald den tid hand her har været, med hiertens ynske at Hand udi sit Anliggende maatte obtinere Guds og

1751: 6

Kongens Naade.

Dereftter blev læst
1 et Skiøde udstæd af Johanes Uglenæs og de flere paa 1 Pund 9 1/10 Mrk: Smør udi gaarden Hillesvig til Niels Hillesvig som der for har betalt 33 rdr: 9 2/3 s: dat: 4 Octobr: 1751
2det Johanes Mogensen Qvalheims Pante Brev til Hr: Kam/m/er Raad Andreas Heiberg Stoer 364 rdr: 2 Mrk: 14 s: hvorfor er sadt i underPandt Huserne paa gastgieber Stædet Goesundet kaldet etc: dat: 4de Octobr: 1751.
3de Knud Hansen Færevaags Pante Forskrivelse til Lars Joensen Sæe Stoer 27 rdr: hvorfor er sadt i underPandt 1 Pund 3 Mrk: Smør med byxel i gaarden Færrevaag dat: 5te Octobr: 1751.
4de Knud Johansen Kleppens Skiøde paa 2 Pund 6 Mrk: Smør i gaarden Færrevaagen til Mikel Mikelsen for Kiøbe Sum 68 rdr: dat: 5te Octobr: 1751
5te et Skiftte Brev eftter Afg: qvinde Christi Mogensdatter Anuglen af 2den April 1751 som viiste at Stervboet ejede 18 Mrk: Smør og 3/8 Huud med bøxel og over bøxel ansadt for 60 rdr: som á l'advenant blev udlodnet imellem Enkemanden Ole Christophersen og hands 7 Børn.

Formedelst Afttenens paakome blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter d: 6te Octobr: blev Retten med ern:te Laug Rett atter Sadt paa Tingstædet Goe Sundet.

blev saa læst
1, Hr: Lieut: Bagers Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene, til Abraham Hansen paa Husmands Pladsen Sunnet under gaarden Hoppe dat: 4de Octobr: 1751
2, Velben:te Hr: Lieut: Bagers Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene til Johannes Jørgensen paa husværelset Tangen under Hoppe af 4 Octobr: 1751.
3. ern:te Hr: Lieutenants Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene, til Hans Hansen Toftten paa husværelset Toften under Hoppe dat: 4de Octobr: 1751.
4de Johanes og Hans Teiglands Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene til Svend Johansen paa ½ Løb Smør ½ Huud i gaarden Braatetvet dat: 5te Octobr: 1751.

5te \Johanes/ Haagen\sen/ Boelsem!! (Roelsem?) og Hans Teiglands med hinanden oprettede MageSkiftte af 5te Octobr: 1751.
6. Rasmus Jacobsen Øcklands Skiøde paa 1 Pund 3 Mrk: Smør ½ Hud i gaarden Gripne til Clemet Nielsen som derfor har betalt 37 rdr: 3 Mrk: dat: 26 Junij 1751

Morten Aase haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Syver Flyensfær fordie hand skal have beskylt Citanten for Tyverie, derom at anhøre Vidner Kari Frøckedal og Berte Høkefær, samt taale Dom til egen undgieldelse og Citantens friefindelse eftter Loven item erstate processens omkostning.
Syver Flyenfær mødte ej.
Stefnevidnerne Lænsmanden Christen Møcklestad og Sæbiørn Lille Heje bekræfttede ved Eed at de mere end 3 Uger siden i denne Sag Stefnede Syver Flyenfær for hands Boepæl i eget paahør som sagde at hvad hand har sagt om Citanten det har hand hørt for sig hvilket hand til et andet Ting vil beviise.
for Citantens Vidner som blev fremstillet forelæstes Eedens forklaring af Lov Bogen
1te Vidne Berte Høckefær aflagde Eed og vant at nestl: aars Høst i Korn Skuren da Vidnet een Dag mødte Syver Flyensfær ved hands qvern huus og de kom iblant andet til at tale om Morten Aase, da Sagde Syver Flyenfær hand havde hørt Morten Aase skulle taget Smaler paa een Øe, som og Vidnet forestillede Syver det hun siuntes det var utroelig saadant kunne være passeret, Svarede hand hende Saaledes: joe Oudestens Folckene skal

1751: 6b

have seet det, og de har talt derom i Hævreøen udi Fiskevær, som og Vidnet omsider Spurte Syver om hand da ei viiste hvorhen Morten Aase førte de staalne Smaler, sagde Syver at der siges Sten var Manden sc!! (så som) Inspecteuren paa Marmor Værcked skulle have Dem, havde ej mere at vidne.
2det Vidne Kari Frøckedal aflagde Eed og vandt at nestl: aars Høst udi et Barsel hos Peder Flyensfær udlod Syver Flyensfær sig dermed at {hand} der skulle være taget Smaler paa een Øe desligeste at den gierningen begick ei var langt borte, Syver Flyensfær nevnte og same tid Johanes Rolsems Nafn, men enten hand sagde at Johanes Rolsem havde seet Smalerne blev taget eller og at Johanes var den der havde sagt Syver at have hørt det, erindrer Vidnet nu ikke, men een af delene var det, Syver var ellers den tid Drucken.
Citanten Reserverede sig flere Vidner at føre een anden tid.
Eragted
Syver Flyensfær gives Laugdag til neste Ting da hand haver at møde med hvad hand i denne Sag finder tienlig, at nedkomme med.

Torbiørn Dalen haver til dette Ting og Stæd Muntl: ladet indstefne Knud Bruntvedt fordie hand imod ham paa een Søndag har ladet falde Skieldsord derom at paahøre Vidner og taale Dom til undgieldelse eftter Loven samt Erstate processens omkostning.
Knud Bruntvedt mødte og tilstoed i denne Sag at være lovl: Stefnt
af Vidnerne Tormoe og Anne Brontvedt mødte ickun det 1te
Stefnevidnerne Christen Møcklestad og Jaen Brotetvet bekræfttede ved Eed at de mere end 14 Dage siden Stefnede Anne Brontvedt under Falsmaal til dette Stæd og tid at møde for at Prove i denne Sag.
1te Vidne Tormoe Brontvedt aflagde Eed og vant at omtrent 4 uger siden som Citanten, Knud Bruntvedt {og} Vidnet og fleere een Søndag Reiste fra Kiercken Tysnæs {Og} kom Citanten og Knud Bruntvedt til at Raisonere med hinanden om een Hoppe som den siste havde misted, da Knud foregav at Folck /: uden at navngive nogen :/ havde jauet!! (jaget)

den ud over Steen og Urer der hvor aldrig noget Hæste Creatur tilforn havde gaaet, omsidder kom de med hinanden udi Munkiecklerie angaaende Mercked imellem Deres paaboende gaarder. Paa Citantens tilspørgende Svarede Vidnet at Knud Bruntvedt den omprovede tid sagde at Citanten havde bragt den Hoppe Knud mistede /: ved det hun falt ned fra een høyde og Slog sig Død :/ paa een gal Vej, end videre tiltalede Knud Bruntvedt Citanten same tid med disse ord: hvor mener Du det bliver af dig naar du døer, Fanden tager imod din Siæl, havde ei mere at Prove.

Citanten Reserverede sig flere Prov at føre een anden tid, bad ellers om Laugdag for det udeblevne Vidne.

Eragted

Anne Bruntvedt haver under Falsmaals Bøders udredsel, at møde neste Almindel: Ting for at aflegge Eedl: Vidnes byrd i denne Sag.

Hr: Commerce Assessor von der Lippe iretteædskede ved sin Svoger Hr: Kamer Raad Heiberg, gields Sagen imod Joen og Ole yttre Wee som nu ei mødte.

Varsel Vidnerne Christen Møcklestad og Hans ibdm: bekræfttede ved Eed at De eftter Rettens givne Laugdag, har mere end 14 Dage siden i denne Sag til dette Ting og Stæd lovl: varslet Joen og Ole Wee for Deres Boepæl.

Hr: Kammer Raad Heiberg bad om Dom i denne Sag.

Afsagt

Joen Olsen og Ole Hansen Wee der ei haver mødt for Retten med nogen indsigelse imod Søgemaalet, hvorvel de i Sagen 2de gange haver nødt lovl: Varsel, De bør {eftter} betale Citanten det De ham eftter den indkomne uimodsagde Reigning skyldig er Navnl: Joen Olsen yttre Wee 11 rdr: 1 Mrk: 5 s: og Ole Hansen ibdm: 9 rdr: 4 Mrk: 1 s: som tillige med 1 ½ rdr: af eenhver af Denem udi Processens omkostninger udredes 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under adfærd eftter Loven.

Stædets Foged Hr: Cammer Raad Heiberg paa Justitiens veigne ædskede Tyvs Sagen imod Torger Skaar, Declarerede derhos at hand ej endnu har erholdet den Reqvirerte Befalling Om Deffensor for ern:te Persohn, maatte altsaa begiere Anstand i Sagen til neste Ting

Eragted

Denne Sag udsettes eftter Actors begiær til neste Almindel: Ting.

Stædets Foged Hr: Cammeraad Heiberg i retteædskede Sagen imod

1751: 7

Forige Klocker udj Tysnæs Rasmus Snæring, angaaende hands formastelige omgang i at hindre Klockerens Boeligs forfærdigelse ved at bemægtige sig den af een Kackelofns Plade.

Rasmus Snæring blev 3de gange paaraabt mens!! (men) ej indfant sig for Retten icke eller!! (heller) nogen paa hands vegne.

Klockeren Knud Amundsen møtte og vedtog at være i den/n/e Sag lovl: varslet til denne tid og Stæd at møde.

Christen og Hans Møcklestad bekræfttede ved Eed at de i denne Sag eftter den seniste Ting faldne Laugdag, haver mere end 14 Dager siden varslet Rasmus Snæring til denne tid og Stæd at møde for at anhøre Beviser og Dom, hvilket skedde udi hans fraværelse i hands Koenes paahør.

Klockeren Knud Amunsen producerede 1te Extractum Protocolli angaaende hvad forhen er passeret da Rasmus Snæring d: 12 Maj 1750 er Dømt for lige saadan overlast og Opsetzighed imod høy Øfrigheds ordre at bøde 5 rdr:, for det 2det Sal: Stifttbefallings mand Møinichen

og Biscop Pontopidans Resolution af 23 Septembr: 1749 med hoshæfttede Knud Amunsens Memorial og Fogdens paateignede Erklæring af 3 Julij 1749. 3de Sal: Stifttbefallings mand Møinichens og Sal: Biscop Bornemans Resolution af 17de Janv: 1747 og Knud Amunsens Memorial af 12te Octobr: 1746 med Kiercke Eieren Henrich Formans paateignede Erklæring af 16 Decbr: 1746. 4de Sal: Stifttsbefallings mand â Møinichens og Biscop Pontopitans Resolution af 5 Octobr: 1748 paa Knud Amunsens Memorial af 21 Septbr: sam/m/e Aar. 5te Hr: Stifttbefallings mand Von Cicignons Resolution af 31 Aug: 1750 paa ben:te Knud Amunsens Memorial af 1 Ejusdem, hvilke Documenter et eftter andet blev oplæst.

Fogden Hr: Kameraad Heiberg til Rettens oplysning irettelagde den over Rasmus Snæring d: 12 Maj 1750 for lige saadan formastel: omgang som den nu paastefnte, ergangne Doms Afsigt, Saa og den hos ben:te Rasmus Snæring følge forben:te Dom passerede executions Forretning af 8de Maj 1751 som udviser at der af de Rasmus Snæring den gang idømte Bøder 5 rdr: icke var mere at bekome end 1 rdr: 3 Mrk: 7 s:, de allegerede 2de Documenter bleve oplæste.

Hr: Fogden sagde i det øfrige, at da det med eensstemige Vidner er Rasmus Snæring overbevist at hand uagted den forhen over ham ergangne Dom formastel: har opsadt sig, Saavel imod Deres Kongl: Maj:ts allern: Rescript angaaende Klocker Boligers opbyggelse som de mange ergangne høye Resolutioner denne Sag betreffende, Saa sadte Fogden i Rette og paastod at Rasmus Snæring som inted er ejende at Bøde med maatte for saadan hands formastel: opførsel tilfindes at lide paa Kroppen i det minste med et halftt Aars Arbeide paa Fæstningen, eller hvad anden Straff paa Kroppen Dommeren kunde for godt befinde, hvor om hand ville forvente Dom.

Eragted

Vel kunde Mand paa grund af Lov og billighed denne sinde Skride til Doms med denne Sag eftterdie Rasmus Snæring uden at lade lyse minste forfald, ikke har villet Sistere sig for Retten enten forige eller dette Ting hvorvel hand 2de gange er bleven Stefnet, Mens da i Dag nye Documenter

1751: 7b

Er produceret og Actors endel: Paastand til Doms er ind kommet, bliver Sagen endnu dog som den siste gang udsadt og det til nest anstundende Almindel: Ting, da Rasmus Snæring /: der ei skal nægtes gienpart af hvis inkomet er i fald saadant forlanges :/ uden invending haver at møde med alt hvis hand til Sagens oplysning paa sin side eragter tienlig.

Stædets Foged Hr: Kameraad Heiberg haver til dette Ting tid og Stæd Muntl: ladet instefne Lars Helgesen Korsnæs som ei har været til Confirmation udi sin Daabes Pagt og Pigen Guroe Engebretsdatter Borgen at lide Dom til Straff for Deres begangne Lejermaal tilsamen.

De instefnte mødte og vedtog lovl: Varsel i denne Sag desligeste at de har auflet Barn samen dog er hun ei endnu dermed forløst.

Fogden begierede at de instefnte som nu møder, maatte examineres og tilspørges 1te om {de til} hand har været til Confirmation og hvor gl: hand er. Rs: at hand som er 23 aar ei har været til Confirmation. 2det hvad tid qvindemenisked venter sig i Barsel Seng Rs: ved nest anstundende Jueletider. 3de om Lars Helgesen er Soldat og hvad tid hand blev enrouleret Rs: at hand er Soldat og blev enrouleret 14 Dage for Paaske indeværende Aar. 4de om de agter at ægte hinanden Rs: ja.

Fogden lod tilføre at som hand ikke førend qvindemenisked falder i Barsel Seng kand vide om dette begangne Lejermaal er passeret forinden Lars Helgesen blev enrouleret til Soldat eller siden, saa var hand foraarsaget at begiære Sagens udsettelse til neste Ting.

Eragted

Sagen udsettes til neste Almindel: Ting.

Dereftter blev læst Hans Kattenæses Fæste Brev til Joen Rasmusen paa ½ Løb Smør ½ Huud gods med Bøxel i Kattenæs, in duplo udstæt med Leilendingens Revers paa den eene Dat: 6 Octobr: 1751.

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg fremsadte dernæst for den Tingsøgende Almue de udi det ordinaire Tingsvidne anførte 8 Poster hvor til Almuen Svarede et og det samme som Almuen udi Vaags skibrede, som nermere kand sees folio 1.

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg fremsadte til dette Skibredes Almue de 3de qvæstioner som ved Vaags skibrede er anført nemlig om dette Skibredes Almue desse 3de aar 1750, 1751 og 1752 haver haftt nogen Lod eller deel i Concumptions Forpagtningen, dertil de Svarede Nej. til 2de qvestion Svarede Almuen paa Fogdens tilspørsel at i dette Skibreede dette {aar} eller det forgangen aar 1750 har ikke været nogen Proprietair som har holt Ride Fogder, Forvaltere eller Fuldmægtiger paa Deres gods, undtagen den adelige Sæde gaard Hofland som har været forvalted af Sal: Major Møller hvilcken Forvaltning dog ickcke har bestaaet i andet end at have opsiun med de 3de paa gaarden boende Bønder og at annamme deres Rettighed om Høsten thj der er hvercken andet Jordegods Tiender eller andre herligheder som følger samme gaard. til 3de qvestion svarede Almuen ligeledes paa tilspørsel at her i skibredet hvercken har været nogen Færgemænd ej eller!! (heller) holdes enten Saug Foged eller Saugmæstere ved de 2de her i skibredet værende Hope og Fladeragers smaae Flom Sauger, Men een hver som haver een stock eller meere at fare til Sagen Skiærer den Selv til Bord.

1751: 8

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg forestillede at hand i anleedning af Høylovlig Cammer Collegie anteignelsers 2, 11 og 17de Post var foraarsaget til et Tingsvidnes erholdelse at udæske Almuens Sandferdige forcklaring og Giensvar paa eftter skrevne qvestioner, 1te om her i skibreedet udi de aaringer 1749 og 1750 har været og opholt sig nogen Handlere som ere Borgere til nogen Kiøbstad? Dertil de eenstemmig Svarede, at hvercken de omspurte 2de aar eller Langsamelig tiid forhen har her i skibreedet været nogen Handlere som har været Borgere til nogen Kiøbstæd. 2det hvor stoer Jordepart de 2de i dette skibreede værende Bøygde Lænsmænd Christen Møcklestad og Hans Tostensen Skorpen bruger og beboer og hvorlenge de samme har brugt, samt om de ikke tilforn og for 1748 da den anstalt blev føyet at Soldater udreedningen og Stand qvarters Pengene skulle oppeberges med de andre Skatter, har været frie for udreedning og qvarteer Pengers Svarelse af deres paaboende gaarder. Rs: Lænsmanden Christen Møcklestad har over 30 aars tiid og intil 1750 aars udgang 4 pund og 4 Mrk:r Smør udi gaarden Møcklestad men pro anno 1751 har hand opgivet det halve brug og ickckun Selv brugt 2 pd 2 Mrk: Smør; Lænsmanden Hans Skorpen har ungefehr 18 aars tiid brugt og beboet den gandske gaard Schorpen 2 Løber Smør som hand endnu bruger og beboer, og har de Stedse været frie for Soldater udreedning, qvarteer Penge og andet Knægterhold af bem:te deres paaboende gaarder, eftterdi sam/m/e har været uden Lægd. 3de om ickcke det heele skibreede Sorterer under Land Læggernes District undtagen 2 Løber 1 pund 21 Marcker udi gaarden øfre Flyensfær No: 21 og om de ødeliggende 2 pd: 8 Marcker Smør Kongel: Maj:ts Strøe gods i gaarden nedre Kleppe No: 58 ligger i Lægd, og hvem da der af betalte de 1749 udredede Lægds Eqvipagie Penge, Rs: det heele Opdahls skibreede Sorterer under Landlægdernes District undtagen 2 Løber 1 pund 21 Mrk:r S:r i gaarden øfre

Flyensfær som er Marin Lægd, og de øde liggende 2 pund 8 Mrk:r S:r i gaarden Nedre Kleppe, har aldrig til denne tiid været i Lægs eller svaret nogen slags udreedning eller Lægde Penge, ickcke heller de 1749 udreedede Feldt Eqvipagie Penge.
hvorom Fogden tingsvidne var forlangende.

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg begiærede at det af ham pro 1751 forfattede odels og Selvejer Mandtal udi Opdahls skibreede maatte blive oplæst og at Almuen ville give deris giensvar om de veed noget til Rettelse derudi at erindre, hvortil de samtlige svarede Nej.

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg begiærede iligemaade at Lænsmanden og Almuen til et Tings vidnes erholdelse ville giøre deres Sandferdige forklaring om der aar 1751 er falden nogen første bøxel af deres Maj:ts ejende strøe gods i dette skibreede som er udi gaarden Nedre Kleppe ½ Løb Smør ½ huud, dertil de Svarede at slet ingen bøxel enten er falden eller kand falde af denne gaardepart som i saa Langsammelig tiid har været ødeliggende, hvor om hand Tings vidne var begiærende.

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg var iligemaade begiærende at Lænsmanden og Almuen ville giøre deres Sandferdige forcklaring om ickcke den forommelte ½ Løb S:r ½ huud udi gaarden Nedre Kleppe No: 58 deres Kongel: Maj:ts Strøe gods end og for dette aar 1751 har været aldeles ødeliggende og om den ickcke har væren!! (voren) opbudet til brugs med saa føyelige Conditioner som nogen ville forlange naar de den til brug og beboelse ville antage og endelig om høyere græs lejer deraf har været at beckom/m/e end 64 s:

1751: 8b

Dertil de svarede at denne gaard har været hvert aar opbuden til Tinge om nogen ville antage sig den til brug og beboelse, men ingen har været dertil at formaae, saa at den end og dette aar har været Plat ødeliggende, ej eller!! (heller) er der nogen som vil give høyere græsLeye deraf end 4 Mrk:,
om det Passerede var Fogden Tingsvidne begiære\n/de som bevilges.

Og endelig blev den forfattede Restance over de udestaaende Kongl: Contributioners 3die og siste Termin pro 1751 forseiglet og beløber for dette Opdahls skibredes Lehnnits gods den Summa 219 rdr: 1 Mrk: 3 s:

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg tilspurte Almuen om ickcke een hver som har Skydsen ham og Sorenskriveren til og fra de 2de ordinaire Tinge dette aar 1751, har nødt deres betaling eftter Skiftte Forordningen med 4 s: hver Mand pr: Miil, hvor til de eenstemmig svarede Jae.

Slutel: blev til Rettens betiening anstundende Aar, opnevnt følgende Laug Rettes Mænd Ole Jellefal, Torger Opdal, Kolben Reisem, Niels Siglevig, Berent Grøteid, Hans Flyensfær, Engel Hornenæs og Ole Monsen Bruntvedt.

Flere Sager var ej eftter paaraab hvorfor Sage Tinget blev ophævet.

Anno 1751 d: 8de Octobr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting for Ous Skibredes Almue holdet paa gaarden Lundervigen ibdm: og Retten i Stædets Foged Welædle og Welbyrdige

Hr: Kammer Raad Andreas Heibergs overværelse betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd {Rasmus} \Ole/ Holmefiord for Rasmus Walle, Ole indre Hoffland, Povel Storem, Ole Tostensen ibdm:, Anders Salbue, Peder Rasmusen Hage, Even Storem, og Hans Hansen Lundervig i Stæden for Anders Helleland, Ved Sage Tinget var ellers til stæde Stædets Bøygde Lænsmand Hans Lundervig og menige Tingsøgende Almue

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig læst de nest forige Tinge i denne Protocoll extraherede Kongl: Allern: Forordninger og Bestalling til Abraham Hesselberg paa at være Sorenskriver i dette District, og endel Hr: Stifttamtmandens ordres til Fogden.

end videre blev læst
1te Ole Nielsen Nordbøes Pante Obligation til Niels Monsen Waage Stoer 70 rdr: for 4 ProCento Renters aarl: tilsvar dat: 12 Maj 1751.
2det Sogne Præsten Hr: Consistorial Raad Gielmuydens \Lives/ Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene, til Johanes Tveiteraas paa ½ Løb 2/6 Hud gods i gaarden indre Tysse dat: 1te Julj 1751 Stiilet paa Leilendingens gandske Livs tid.
3de Vinsens Knudsen Windenæsses Fæste Brev in duplo med Rveres paa det eene, til Lars Olsen paa 1 ½ Pund Smør 1 ½ giedskind i gaarden Frøland dat: 3de Maij 1747.
4de Johanes Monsen Hougens Odels Rettes afstaaelse paa 1 Løb Smør udi gaarden Servold til Didrick Madsen for 15 rdr: dat: 1te Octobr: 1751.
5te Didrick Madsens Pante Obligation til Hans Olsen Hatvig Stoer 46 rdr: dat: 8de Octobr: 1751.
6te Samson Faar og Torbiørn Berges Skiøde til Niels Rolsvang paa 9 2/5 Mrk: Smør 2/15 Huud med Bøxel i gaarden Rolsviig for 14 rdr: 2 Mrk: 6 2/5 s: dat: 8de Octobr: 1751.
7de forige Constituerede Sorenskr: Fastings Proclama om at Debitorer og Creditorer skal møde paa Solsvigen nest anstundende 14de Decembr: udi afdøde Bent Olriches Fallit Boe med deres Beviiser dat: 2den Aug: 1751.

Formedelst ei flere Publicationer i Dag blev indgivet, blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 9de Octobr: blev Retten med forben:te LaugRett atter Sadt paa ern:te Tingstæd.

Ole Pedersen Houland haver til dette Ting Muntl: ladet instefne sin Naboe Ole Winsensen fordie hand ej har villet eftterleve et Jorde Deele som imellem Dennem Vidnesfast med Deres Jord Eieres tilladelse er skeed, Mens i det Stæd tverts imod same Deelings Foreening nestl: Sommer bemegtiget sig een Anpart Enge Marck Citanten tilhørig, og same Slaaet høet af,

1751: 9

Derom at anhøre Prov og taale Dom eftter Loven og Sagens beskaffenhed samt erstate processens omkostninger;
Ole Winsensen Houland mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt, men hand har ei Slaaet Anden stæder græss end der hvor hand paa sin gaard eftter den paastefnte Forlig har haftt Rett til at Slaae.

Eragted

Denne Sag er af dend Nattur at inted Vidne kand Eedlig føres eller Dom afsiges forinden De omtvistede Dele Stæder Saavelsom den Slagne Anpart Jord enten af Parterne eller Vidner vorder anvist og af Retten taget udi øyesiun, thj i følge Lovens 1 Bogs 16 Capt: henviises Parternes Disputte til ern:te {an} stæd.

For Retten blev oplæst Hr: Fastings Reqvisition af 4de Octobr: 1751, da Almuen gav ham et og det same gode Skudsmaal som Almuen udi Tysnæs Præstegield.

Stædets Foged Hr: Cammer Raad Heiberg i Retteædskede Sagen imod Johanes Joensen Sævild og qvinde Menisked Kari Isacksdatter Slucksøen, betreffende at De med hinanden har begaaet Leiermaal forinden hand har været til Confirmation.

Kari Isacksdatter mødte for Retten, vedtog lovl: Stefnemaal, og vedstod at have begaaet Lejermaal med Johanes Joensen Sævild item at hun nestl: Foraar d: 22de April falt i Barsel Seng, desligeste at Barnet var auflet førend Johanes Sævild havde været til Confirmation, Men hun viste sig ei at være ham beslægted.

Johanes Sævild mødte ej eftter paaraab.

Stefne Vidnerne Erick Sandvigen og Engel nedre Qvernæs bekræfttede ved Eed at De i denne Sag mere end 14 Dage siden Stefnede Johanes Sævild i eget paahør paa gaarden Utskaat hvor hand tiener, og det til Doms Lidelse.

Actor begiærede Laugdag for Johanes Sævild.

Eragted

Johanes Joensen Sævild gives Laugdag til neste Almindel: Ting at møde for i denne Sag at være examen og Dom undergiven.

Stædets Foged Hr: Kammeraad Heiberg haver til dette Ting tid og Stæd Muntl: ladet instefne Jens Andersen Langeland og Brita Knudsdatter ibdm: at lide Dom til Straff for deres med hinanden i Løsagtighed begangne Lejermaal.

Af de instefnte møtte ingen eftter paaraab.

Stefnevidnerne Erick Sandvigen og Engel Samuelsen nedre Qvernæs bekræfttede ved Eed at de i denne Sag lovl: mere end 14 Dage siden har Stefnt de udeblevne Persohner.

Eragted

Jens Langeland og Brita Knudsdatter haver til næste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

end nu blev læst saasom

8de Daniel Søre Holmefior og de fleres Skiøde til Ole ibdm: paa 1 Pund 4 Mrk: med bøxel i same gaard for 26 rdr: dat: 8de Octobr: 1751.

9de Joen Brues Skiøde med de flere til Johanes Olsen Søre Strøen paa 6 Mrk:r Smør med byxel i gaarden Søre Strøen for 10 rdr: dat: 9de Octobr: 1751.

10de in duplo med Revers paa den Eene Peder Tomesen Langelands Byxel Sedel til Syver Monsen Qvittingen paa 18 Mercker Smør i gaarden Qvittingen, af 9de Octobr: 1751.

11te Peder Tommesen Langelands byxel Seddel in duplo med Revers paa den eene, til Stæd Sønnen Erick Nielsen paa 1 Pund 11 ½ Mrk: Smør 1/6 Huud udi gaarden Langeland dat: 9de Octobr: 1751.

12te Skiftte Brevet eftter Anne Larsdater Hafskaar passeret d: 21 Maij 1751 som viiser at Sterfboets ejende 13 2/3 Mrk:r Smør med bøxel udi gaarden Søre Holmefiord blev paalodnet Enckemanden Anders Lassesen.

13de Skiftte Brevet eftter afg: Mons Svendsen Hafskaar d: 20 Maj 1751 som udviiser at de 9 2/3 Mrk: Smør Sterfboet ejede med bøxel i gaarden Søre Holmefiord blev udlagt Anne Larsdatter Hafskaar.

14de et Skiftte Instrument udstæd af den Constituerede Sorenskr: Fasting d: 9de Junj 1751 imellem Knud Fosse og Peder Langeland, eftter hvilcked denem er tildelt, Saasom den 1te udi Fosse 1 Pund 21 Mrk: Smør ½ Huud.

Udi Grønningsdal 23 Mrk: Smør og den siste udi Qvittingen 1 Pund 12 Mrk: Smør og udi Hoppe 14 Mrk: Smør.
15de Anders Lassesen Hafskaars med fleeres Skiøde til Mons Johansen Aadland paa 2 pd: 2 ¼ Marcker Smør med bøxel for 49 rdr: 3 Mrk: dat: 9de Octobr: 1751.
16de Lars Hansen Seftelands skiøde til Hans Hansen Lunderviig paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør i gaarden Hiemdahl for 154 rdr: dateret 9de Octobr: 1751.

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg fremsadte for Almuen de udi det ordinaire Tings vidne anførte 8 Poster, hvortil Almuen gav saadant Svar som Almuen paa nest forige Tinge har Svaret undtagen hvad sig den 7de Post betreffer declarerede de at herudi skibredet ej dette aar har været nogen af de omspurte Persohner undtagen de 2de Bønder Sønner Samuel Børdahl og Hans Helleland som har brugt nogetz Kiøbmandskab med Slagterfæe; Thj hvad sig angaar den Fattige Huusmand og gamle demitterede Tambour Anne!! (Arne) Qverneviig, som udi forige aar har været angiven for nogen Liden Øel tap, da har hand udi dette aars Foraar ved een uløckelig Vaade Ild mistet huus og hiem med alt hvad hand ejede saa hand nu betler sit brød.

Paa velbemelte Hr: Cammer Raads tilspørsel angaaende Princesjnde Styren afdeelt udi 3 qvestioner, svarede Almuen som paa næst forige Tinge.

Paa Fogdens tilspørgende om Tingskydsen gav Almuen og sam/m/e Svar som udi Vaags og Opdals skibreder.

Paa Fogdens Spørsmaal og til foresatte 4 qvestioner gav Almuen dette Svar; Saasom til 1te Post at Ole Aadland ej siden 1748 har brugt nogen handel ved øeltapperie. til 2de Post at her ickcke 1749 og 1750 har opholdt sig nogen handlere som er Borgere i nogen Kiøbstæd. til 3de Post at Lænsmanden Hans Lundervig har fra 1748 aars begyndelse og lenge der for brugt den gandske gaard Lundervig 2 Løber Smør til 4de qvæstion at heele Ous skibredes Lehnets gods Sorterer under Landlægdernes District, undtagen eftterskrefne gaarder som Sorterer under Marin Lægderne nemlig Sør Strøen, Røttingen, Sundøen, Lepsøen, Indre Haugland, Færstad, Storem, Særvold og Særvoldsvigen.

Paa Fogdens Spørsmaal Svarede Almuen at Arne Qverneviig ickcke allene er een gamel bedaget Mand og udi Fattige omstændigheder, Mens hans Fattige Huusmands Stue Stue!! er og dette aar ved vaade Ild lagt i aske, saa hand nu betler.

Til Rettens betiening nest anstundende Aar blev opnevnt følgende Laug Rettes Mænd Engel Helleland, Torbiørn Berge, Samson ibdm:, Povel Mehus, Johanes Hage, Knud Frøland, Syver Trengereide og Anders Lassesen Hafsgaard.

Flere Sager var ej instefnt hvorfor Sage Tinget blev ophævet eftter at Restansen paa de ubetalte Kongl: Skatter Stoer 32 rdr: 5 s: var oplæst og Rigtig befundet.

Anno 1751 d: 11te Octobr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting for Strandvigs Skibredes Lehnes og Halsne Klosters Almue holdet paa det ordinaire Tingstæd Haavigen i Stædets Foged Welædle og Welbyrdige Hr: Kammeraad Andreas Heibergs overværelse med eftterskr: 8te Eedsorn LaugRettesmænd Knud Windenæs, Hans Hansen ibdm:, Knud

Winsensen i hands Stæd Joen Haavigen, Lars Tostensen Windenæs, Anders ibdm:, Niels Tvedt, Anders Ugelhuus og Mickel øfre Waagen i hands Stæd Ole Joensen Toftt, Saa var ellers tilstæde Skibredetz Bøygde Lænsmand Hans Giøen og mange Tingsøgende Almue.

Dernest blev allerunderdanigst og underdanig: læst ej allene de Kongl: allern: Forordninger, den høye øfrigheds ordres og Placater

1751: 10

Til Mad:me Olriches Fallit Boe som nest forige Ting ere læste og her foran Speciel extraherede, Men end og følgende Breve imellem Almuen oprettede Saasom.
1te Mikel Mogensen Biøndals og Knud Nerhofds med hinanden oprettede Contract af 9de Octobr: 1751.
2det Isack Halvorsen Aares Pante Obligation til Gietle Nielsen SkougsEide Stoer 31 rdr: dat: 1te Octobr: 1751.

Eftter at Mons!! (Mons:r?) Fastings førintagne Reqvisition for denne Almue \var/ bleven udi Retten oplæst, Svarede Samtlig Almuen ligesom Tysnæs og Ous Skibreders Almue forhen derpaa om ham forklaret haver.

Formedelst i Dag ei var mere end extraheret er at publicere blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter d: 12te Octobr: blev Retten med forben:te LaugRett atter sadt paa Tingstædet Haavigen

blev saa læst,
3de Engel Joensen Balseis!! (Ballesems) fæste Brev in duplo med Revers paa det eene til Syver Salsvold!! (Selsvold) paa 2 ½ Mrk: Smør i Salsvold!! (Selsvold) af 11 Octobr: 1751.
4de Winsentz Kiilens Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene til Anders Andersen paa gaarden Bendersvigen!! (Rennesvigen) dat: 11 Octobr: 1751.
5te Halvor Hiemdal etc: Deris Skiøde til Joen Joensen paa deres odels og besidde!! (besiddelses Rett) paa gaarden Liøtun for 50 rdr: dat: 11te Octobr: 1751.
6te Torkel Kiilen og de fleres Skiøde paa Hollanskdals!! (Haalandsdals) Annex Kiercke til Vinsentz og Hans Povelsøn/n/er for 90 rdr: dat: 11 Octobr: 1751.
7de Johanes Rebnes Skiøde til Samson Engelsen paa 1 Løb 12 137/192 Mrk:r Smør med byxel i gaarden Refne for 176 rdr: 2 Mrk: 6 s: dat: 11te Octobr: 1751.
8de Vinsentz Kiilen og de fleres Skiøde til Torkel Kiilen paa 1 pund 4 Mrk: Smør i gaarden Kiilen for 42 rdr: dat: 11te Octobr: 1751.
9de et Skiftte Brev eftter Torbiørn Hansen passeret paa Tveet d: 20 Janv: 1751 som viiste at Sterfboet ejede i gaarden Tveet 2 Pund 1 Mrk: Smør ½ Huud 2/3 giedskind med Bøxel â 1 ½ rdr: pr: Marken for 109 rdr: 3 Mrk: udi gaarden Nortvet 1 pund 9 ½ Mrk:r Smør med bøxel for 39 rdr: 8 s: udi gaarden Aarbacke 6 27/32 Mrk: Smør â 4 Mrk: er 4 rdr: 3 Mrk: 6 s: hvilke gods igien er udlodnet paa Enken og den afdødes 4 Børn.

Torkel Povelsen Kiilen haver til dette Ting Muntl: ladet instefne Morten Skougseide og Samson Hennanger som Formyndere for Anders Kiilens 2de Døttre samt Enken Ragnei Kiilen med Laugværge Ole Engensen!! (Engelsen?) Hennanger, fordie de ei vil af Citanten modtage Løsnings Penge for deres Arve Parter udi gaarden Kiilen som Citanten Kiender sig nermere berettiget til at indløse og beboe end De instefnte, der om derfor at taale Dom til Pengers modtagelse for ern:te Anparter i Kiilen.

Morten Skougsejede!! (-eide) og Samson Hennanger mødte og vedstod i denne Sag at have nødt lovl: Varsel.
Paa Citantens veigne mødte Procurator Hans Høie som udi Rette tilbød Formynderne Morten Skougsejde og Samson Henanger Penger paa Deres Myntlingers veigne om De dem godvillig vil imodtage hvis ikke, maatte Formynderne vere betengte paa at Svare til de omkostninger som kunde paaflyde.
ern:te Formyndere Svarede at de for at evitere process vil modtage Penge for deres Myntlingers Arf i Kiilen og derpaa meddele Citanten Skiøde til Eiendom dog at Deres Myntlingers formentl: odels og besiddelse Rett til gaarden Kiilen vorder Dennem ved Skiødet uforkrænket.
Enken Ragnei Kiilen og hendes Laugværge Ole Henanger mødte ei.

1751: 10b

Stefne Vidnerne Gulbrand Bake og Haldor Mehuus bekræfttede ved Eed at De i denne Sag ei allene saaledes som anført har i gaar 14 Dage siden Stefnt Enken Ranei Kiilen og Laugværge, Mens end og de derhos at erstate processens omkostninger.

Eragted

Ranei Kiilen og Ole Hennanger gives Laugdag til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Peder Nielsen Biøndal haver til dette Ting tid og Stæd Muntl: ladet instefne Hans Torgersen Giøen fordie hand ei har tilbage erholdet et Hans Giøen laante Stege Spedt, derfor at taale Dom eftter Loven og erstate processens omkostning.
Hans Giøen blev paaraabt mens ei mødte.
Citanten sagde at hand fordie det eene af Stefne Vidnerne ei møder Reserverer sig til neste Ting at begiegne Sagen med nyt Stefne maal, hvorved det og har sit forblivende.

Procurator Giøen i retteædskede Corporal Torckel Opsals Sag imod Siur Houe angaaende at den instefnte har \lovet/ Citanten at tiene men ei trædet i Tienisten.
Siur Houe mødte for Retten og tilstoed at være lovl: varslet i dene Sag til dette Ting, tilstod og at hand nestl: aar eftter St: Hans Dag modtog af Citanten 48 s: til den ende at hand nu nestleden Foraar skulle kome til Citanten for at tiene ham 1 Aar til alle, Mens hvad Løn hand skulle nyde blev ei af nogen af Dennem nævnt, og at hand ei antog Tienisten kom deraf at hand siden hørte Citantens Koene skulle være angrebet af een Smitsom Svaghed, derfor har og Comparenten nestl: Aars Høst tilbage leveret Stæd Pengene som og af Citanten godvillig blev modtaget.
Paa Citantens veigne tilspurte Hans Giøen Contra Parten om hand de ben:te Fæste Penge Selv har leveret i Citantens egen Haand Rs: ja
Dernest lod Giøen tilføre at Contra Parten tilstaar frivillig og uden Tvang at have anammet og oppebaaret Fæste Penge af Corporalen 1750 for at viige udi hands tieniste dette aar, da som Syver Syversen ej har holt sit ord og Løftte at antage tienisten under foregivelse at Corporalens Hustrue ei skulle være ved sin hilsen!! (helse) som ikke nogen med Sandhed kand udsige Men ville af een ond tanke tillegge hende Saadant som een blame iblant Folck, Saa pastoed Comparenten at hand bør bøde og udrede eftter Lovens 3 Bogs 21 Capt: 14de Art: desuden at blive tilfunden at betale udi Processens omkostninger [i] det minste 3 rdr: hvorom hand ædskede Dom.
Paa Rettens tilspørgende blev tilstaaet af den instefnte at hand Plejer bekome til Aars Løn og Klæder 6 rdr:
den instefnte havde ei videre paa sin Side,

Afsagt

Som instefnte Syver Houe eftter egen inden denne Rett giorde tilstaaelse har af Citanten Corporal Torkel Opsal nestl: Aar modtaget Fæste Penge til den ende at hand nestleden foraar skulle som dog ei er eftterkommet, hos hannem paa et ganske Aar antage Tieniste, Saa kand det saa løse som ubevislige Paaskud Syver Houe for denne Rett har beraabt sig paa, ikke antages til nogen hands Frelse fra Søgemaalet, Men i det Stæd bør hand følge Lovens 3de Bogs 21 Capt: 14 Art: [at] betale Citanten 4de Parten af det om accorderede et Aars Løn bereignet til 1 ½ rdr: og Processens omkostninger med 2 ¾ rdr 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under Lovs adfærd.

Hans Christophersen Oustestad paa egne og øfrige afg: Anders Oustestads Arf:rs veigne i rette ædskede Sagen imod Jaen Biøndal 5 rdr: gield betreffende.
den instefnte mødte og vedtog lovl: Varsel men erbød sin Eed derpaa at hand ei er skyldig noget af det paastefnte, sagde ellers at hand af endel hos afg: Anders Oustestad laante og for lengst betalte Penge er endnu

1751: 11

Skyldig 1 Mrk: som hand Saa vel forhen har erbudet sig at betale, som hand og endnu strax vil udtelle.
Citanten sagde at fordie hand Merker den instefnte er beskiencked saa begierede hand at med den anbudne Eed maatte beroe til neste Ting, at da den instefnte ædrue same kand aflegge.

Eragted

Sagen udsettes eftter Citantens begier til neste Ting, da den instefnte i fald hand ellers vil vente den anbudne Eed skal blive modtaget, haver ganske ædrue at Sistere sig for Retten.

For Retten fremstillede sig Procurator Giøen {…} \paa/ Eliæs Johanesen Stoere Wigs veigne og gav tilkiende at ben:te Elias Wig paa sine Børns veigne lader lyde Penge mangel paa det brug udi Stoere Viig som nu beboes af Anders Andersen og Lars Joensen eftterdi ern:te hands Samtl: Børn til same gaard har odels og Besiddelse Retten, den hand og Reserverer Denem at indløse i sin tid.

Mikel Samuelsens Skrifttl: Pengemangels Lysning til een Anpart i gaarden Kleppe hvortil hand skal være odels baaren dat: 11te Octobr: 1751.

endnu blev læst for det
10de et Skiftte Brev Forretted eftter afg: Engel Stensen Houge d: 26de Maj 1751 som viiste at hands ejende gods udi gaarden Houe blev udlagt sc!! (så som) til Anders Joensen Houe 11 Mrk: Smør ¼ Huud Sten Stensen 3 ½ Mrk: 1/8 Hud Magdela Stensdatter 3 ½ Mrk: Smør og Marit Stensdatter {10 ½ Nrk:} 3 ½ Mrk: Smør alt med bøxel.
11te Skiftte Brevet eftter Anders Haldorsen Skougseide af 19de Julj 1751 som viiser at \af/ hands i gaarden Skougseide eftterladte 1 Pund 12 Mrk: Smør nød hans Enke 18 Mrk: 3de Sønner hver 5 1/7 Mrk: og Datteren Inge Andersdatter Ræsten 2 4/7 Mrk: Smør.
12te Skiftte Brevet eftter Povel Kiilen af 22de Janv: 1751 som viiser at af hands eftterladte gods 1 Pund 1/6 Huud i Kiilen og 18 1/3 Mrk: Smør i Huusevig blev paalodnet Torkel Povelsen i Kiilen 14 Mrk: Smør 1/6 Huud Anders Povelsens 2 Børn 6 Mrk: og Hans Povelsen Ræsten i Kiilen sc: 4 Mrk: Smør, udi Huusevig Amund Povelsen 11 Mrk: Smør Hans Povelsen 7 2/3 Mrk: Smør.
13de Morten Skogsei!! (Skogseide) og Samson Hennangers Skiøde til Torkel Povelsen Kiilen paa 6 Mrk: Smør i Kiilen for 9 rdr: dat: 12te Octobr: 1751.

Stædets Foged Hr: Kameraad Heiberg haver til dette Ting Muntl: ladet instefne Joen Knudsen Eggeland og Else Mortensdatter Marchus for med hinanden begangne Leiermaal at taale Dom eftter Loven.

Af de instefnte mødte ei Joen Egeland, Mens Else Mortensdatter indfant sig for Retten vedtog lovl: Varsel sagde og at være Frugtsomelig desligeste at instefnte Joen Egeland er hendes Barne Fader og har hun derfor udstaaet Kierkens Disciplin.

Actor indgav Joen Knudsens egenhændige tilstaaelse om at være i denne Sag lovl: Stefnt, dat: 21 Sept: 1751 som blev oplæst.

Paa tilspørgende Svarede Else Mortensdatter at hun venter sig i Barsel Seng nu mod Juelen.

Actor bad om Laugdag.

Eragted

Joen Knudsen gives Laugdag til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Dereftter blev læst

Eli Baarsdatter Leigelands med de fleres Skiøde til Gietle Haldorsen Holhuus paa 2 pund ½ Mrk: Smør for 97 rd: dat: 27 Septembr: 1751.

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg fremsadte dernæst for Almuen de 8te paa forige Tinge benevnte ordinaire qvæstioner og der paa

1751: 11b

hos Almuen fick det samme Svar som i de forige skibreder undtagen hvad sig 7de qvæstion betreffer da angav de følgende Persohner med!! (som?) dette aar har handlet nemlig Joen Knudsen Eicheland, Johannes Andersen Eje, Hans Hansen Aase, Engel Hansen Giøen og Hans Hansen Hammersland.

Paa forlangende af Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg som foresatte Almuen 3de qvæstioner, blev af Almuen Svaret, til 1te qvestion at ingen her af skibredet er Lods Ejer i Consumptions Forpagtningen for 1750, 1751 og 1752. til 2de qvæstion at ickcke eller!! (heller) her findes nogen Propritair som holder Ride Fogder eller Fuldmægtiger over deres gods, ej eller!! (heller) ved de af andre her i Fogderiet end Forvalteren over Rosentahls gods, til 3de qvestion at her er ingen Færgemænd, Saug Fogder eller Saugmæstere.

Paa Fogdens Spørsmaal Svarede Almuen, 1te at Lars Ellingsen Boelstad, Ole Olsen Eickeland og Ole Olsen Boelstad ickcke siden 1748 har brugt handel, 2det at her har ingen Kræmere sig opholt 1749 og 1750 som ere Borgere til nogen Kiøbstæd. 3de at Lænsmanden Hans Giøen har til 1743 brugt og beboet 2 Løber 12 Mrk: S:r i Giøen, Men siden og til nærværende tiid ickun 1 Løb 6 Mrk: S:r, item at hand baade for og eftter 1748 har været fri for Soldater udreedning, qvarter Penge og andet Knægtehold. og for det 4de at heele Strandvigs skibrede Sorterer under Landlæggerne.

Paa tilspørgende Svarede Almuen at saavel Ledingen som de andre Skatter af det affeldte gods i gaarden Sandahl Rigtig er bleven opsidderen gotgiort for dette aar.

Paa Tilspørgende Svarede Almuen at af gaarden Sandahl er alle Kongel: Skatter undtagen udreedning og Standqvarteer pengene, for i aar ligesom de forløbne aar rigtig bleven godtgiort, og at gaarden ickcke er forbedret saa den noget igien kand paalegges.

Paa Fogdens Spørsmaal om Tingskydsens afbetaling Svarede Almuen som Sædvanlig.

Dereftter blev odels Mandtallet inden Rætten oplæst, med forspørsel om nogen havde noget til dets Rettelse at angive, hvor til de eenstemmig Svarede Nej,

Restancen 32 rd: 5 Mrk: 15 s: blev forseiglet.

Til Rettens betiening anstundende Aar blev opnævnt følgende LaugRettes Mænd, først nye der ei tilforn har betient Retten Lars Gutormsen øfre Boelstad, Willom Hatletveit, Hans Winsentzen Windenæs, Elling Olsen Opsal, Elling Engebretsen Røsaas og Johanes Dalland, Men da ei flere nye fantes, blev taget disse 2de gl: Eedsorne Mænd Ole Olsen og Joen Ellingsen Daland.

Anno 1751 d: 16de Octobris blev almindel: Skatte og Sage Ting holdet for Strandebarms Skibredes Almue paa gaarden øfre Waage udi Stædets Foged Welædle og Welbyrdige Hr: Kameraad Andreas Heibergs overværelse med eftterskr: 8te Eedsorne LaugRettesmænd Gotskalck Mit Berseim, Ole indre Berseim, Torger Grønning, Niels Tangeraas, Torger Giære, Heine indre Børseim i hands Stæd Morten Berge, Hover Tveit, og Hover Larsen Tordal, Saa var iligemaade tilstæde ei Allene Stædets Bøygde Lænsmand Hans Hansen Waage men end og Menige Tingsøgende Almue.

Dernest blev ei allene allerunderdanigst læst de næst forige Tinge Publicerte Forordninger item Forordningerne af 11te og 20de Aug: 1751 om Stemplet Forvalternes Fordringer og Ting tiderne i Hadeland, Totten og Walders Fogderier, Men end og den høye øfrigheds nest forhen læste ordre og endel Cam/m/er

1751: 12

Collegii Skrivelse til Hr: Borgemæster Garboe angaaende de Sukker Refenaderiet i Bergen, vedkomende Confiscationers Deeling imellem angiveren og andre vedkomende, dat: 24 April 1751.

Videre blev læst
1te Skifte Brevet paa gaarden Giære eftter Peder Gotskalcksen d: 28de og 29de Junj 1751, som viiser at af Sterfboets ejende 2 Pund 6 Mrk: Smør i gaarden Giære tilfalt Enken Boel Heinesdatter 1 pund 3 Mrk: S:r Gotskalck Pedersen 3 Mrk:, Gotskalck Gotskalcksen for sin Fordring Ræsten 2 Pund 6 Mrk:!! (1 Pund?) Smør.
2det Skiftte Brevet eftter Lars Larsen Sandvig af 27de Maj 1751 som viiser at Sterfboet ejede i gaarden Sandvig 5 ½ Mrk: Smør som saaledes blev udlagt sc: Moderen Torbiør Larsdatter 1 3/8 Mrk: Anders Larsen 1 3/8 Mrk: Erick Larsen 1 3/8 Mrk: Smør, Blanseflor Larsdatter 11/16 Mrk: og Eli Larsdatter 11/16 Mrk: Smør med byxel.
3die Præste Enken Karen Treyblers Skiøde til Hr: Capitain Tausen paa Strandebarms 3de Kircker for 182 rdr: 2 Mrk: dat: 16 Novbr: 1751.
4de Syver Nielsen Sundas!! (Sundes?) Og de fleres Skiøde til Eli Leigland paa 1 Pund 12 Mrk: Smør i Hiertnæs for 36 rdr: dat: 27 Septbr: 1751.
5te Klockeren Engel Brygmans Obligation til Hans Waage Stoer 40 rdr: dat: 3 Junj 1751.
og 6te til Mortification forben:te Klockers Obligation til Hr: Lieut: Tausen Stoer 40 rdr: som er indfriet d: 22de Junj 1751.

7de Hr: Biscop Pontopidans Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene til Torbiørn Joensen paa ½ Løb 9 Mrk:r Smør udi gaarden yttre Omme dat: 29 Maij 1751.
8de Provsten Ole Tidemans Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene til Niels Syversen Biercke paa gaarden Engedal af skyld 20 Mrk:r Smør og 1/3 Huud dat: 15de Febr: 1751.
9de Sogne Præsten Hr: Marchers Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene til Povel Christiansen paa 1 Spand Smør og 1 giedskind udi gaarden Dybsland dat: 19de Novbr: 1750.
10de Hans Pedersen Riises Obligation Stoer 50 rdr: til Samson Olsen Aasand!! (Aarsand?) dat: 16de Octobr: 1751.
11te Ole Olsen Kaaltvet og de fleres Skiøde til Hans Pedersen Riise paa 2 Pund 6 Mrk: Smør med bøxel udi gaarden Riise for 54 rdr: dat: 16de Octobr: 1751.

Eftter at den Constituerede Sorenskr: Fastings forhen extraherede Reqvisition denne Almue var udi Retten bleven forelæst falt Deres Svar angaaende Reqvirentens gode Forhold og erviiste Conduite, i alt som Almuen udi Tysnæs og Ous Præstegield forhen til hands berømmelse Svaret haver.

Fordie i Dag ei flere end de anførte Brever, til publication blev enpræsenteret, var Mand aarsaget Retten til førstkommende Mandag at ophæve, helst da Fogden med Skatternes hævelse har giort anfang.

Mandagen nesteftter som var d: 18de Octobr: blev Retten med forbem:te Laug Rett atter sadt paa bem:te Tingstæd.

Niels Tangeraas i retteædskede sin Sag imod Lars Larsen Engedalen 5 rdr: 3 Mrk:s gield betreffende.
Lars Engedalens qvinde Siri Joensdatter mødte for Retten og vedstod i denne Sag at være lovl: Stefnt til denne tid og Stæd men sagde at hun og Mand ei mere af det paastefnte er Citanten skyldig end 1 rdr: 4 Mrk: som hun aldrig har nægted at betale, dog sagde hun sig ei derpaa at vil aflegge Eed, forklarede ellers at nogle Aar siden bekom hun af Citanten 8 rdr: 3 Mrk: og hvorpaa er betalt 6 rdr: 5 Mrk:
Citanten sagde at til afdrag paa de paastefnte 5 ½ rdr: har den instefnte Fødet for ham 1 Styd for 2 rdr: 2 Mrk: og hafnet een Stud for ham Een Sommer for 1 Mrk: in allis 2 rdr: 3 Mrk: Ræster saa 3 rdr: og Rente eller Leje af de 5 rdr: 3 Mrk: i 9 aar eller og Leje af 2de Kiør i same 9 aar, Mens \naar/ hand bekomer ern:te Krav tilhører Kiøerne den instefnte paastod derfor Dom.

1751: 12b

Den instefnte havde ei videre uden hun tilstod at for det hun har været Citanten skyldig har hun og Mand sadt ham 2de Kiør udi Forsickring.

Afsagt

Paa Grund af den i denne Sag fra Parterne inkomne tilstaaelse og forklaring bør instefnte Lars Engedalen, hvis qvinde inden Retten har vedstaaet af Citanten at have bekomet 8 rdr: 3 Mrk: men ei bevist at noget derpaa er betalt, ei eller!! (heller) derom villet giort benegtelse Eed, betale Citanten de endnu eftter hands tilstaaelse af de paastefnte 5 rdr: 3 Mrk: Ræsterende 3 rdr:, Mens da ej er oplyst at den instefnte har obligeret sig til Renters ansvar bør hand og derfor frie at være, Processens omkostning betales til Citanten af den instefnte med 2 Rdr: alt at udredes 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under adfærd eftter Loven.

Eftter at Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg for denne Almue havde fremsadt een og de samme Spørsmaal som paa forige Tinge findes Specificerede, falt Almuens svar lige som forhen i de andre skibreder blev Svaret, undtagen at de forcklarede, at der aldrig har været nogen bopæl paa Præstegaarden for Præste Encken i Strandebarms skibrede, men at Mad:me Gierdrum maatte saa snart hun var bleven Encke og Naadsens aaret forløbet forskaffe sig Selv boepæl og Søge den hvor hun kunde, og endelig at denne Præste Encke er een gam/m/el Sengeliggende Kone som høylig er trengende til den hende allernaadigste forundte Skatte friehed af Præste Encke gaarden.
hvorom Fogden Tingsvidne var begiærende som blev bevilget.

Til Retten nest anstundende Aar at betiene blev opnævnt disse LaugRettes Mænd Neml: Nye Mænd Niels Hendricksen Dybsland, Povel Christiansen ibdm:, Ole Larsen Øyerhavn, gl: Mænd Johanes nedre Brue, Hans ibdm:, Joen Øfre Brue, Ole ibdm: og Anders Bergem.

Flere Sager var ej eftter paaraab hvorfor Sage Tinget blev ophævet.

Anno 1751 d: 12te Novbr: blev almindel: Skatte og Sage Ting holdet for Qvindheret Skibredes, Lehnes og Halsnøe Klosters Almue paa gaarden Møchlebust, og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne LaugRettes Mænd Hacktor Stoer Eckre, Christopher Lille Eckre, Lars Stoer Eckre, Lars Piil, Samson Løvfald, Johanes Natterstad, Johanes Olsen ibdm: og Hacktor Joensen Fugleberg. Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Cammeraad Andreas Heiberg med Stædets Bøygde Lænsmand Søfren Møchlebust og menige Tingsøgende Almue.

Derpaa blev Allerunderdanigst og underdanigst læst De Kongl: Forordninger og Placater desligeste den høye øfrigheds ordre som nest forige Ting blev denne høst læste og extraherede.

end videre bleve læste
1te Skiftte Brevet eftter afg: Tørris Jensen Eeg af Bircke Dommer Sr: Lamberg Forretted d: 21de Septembr: 1750 som viiser at \af/ Sterfboets Eiendom 2 Pund 6 Mrk: Smør ansadt for 60 rdr: blev paalodnet Christi Gabrielsdatter 1 Pund 3 Mrk: Jens og Anders Tørris Sønner hver 6 ¾ Mrk: og Else, Siri, Kari og Johanne Tørris Døttre hver 3 3/8 Mrk: Smør.
2det Skiftte Brevet eftter afg: Biørn Olsen Døsseland af 28de Maj 1751 som viiser at af Sterfboets ejende 1 Løb 14 2/5 Mrk: Smør, 3/5 Huud gods i Døsseland blev paalodnet Enken Eli Hermandsdatter 1 pund 8 2/5 Mrk: Smør 3/5 Huud, Ingebor Biørnsdatter 1 Pund 3 Mrk: og Mallene Biørnsdatter 1 Pund 3 Mrk: Smør.
3de Skiftte Brevet eftter Joen Johansen Tvet af 15de Junj 1751 som viiser at af Sterfboets Eiendom 2 Løber 2 Pund 4 Mrk:

1751: 13

Smør udi gaarden Feet!! (Tvet? gården Fet ligg i Kvinnherad skpr.) blev paalodnet Guroe Larsdatter 1 Løb 1 Pund 2 Mrk: Johanes, Lars, Samson, Gotskalck og Hans Joens Sønner hver 16 1/3 Mrk: og Brita samt Modella Joens Døttre hver 8 1/6 Mrk: Smør.
4de Hr: Provsten Ruuses Proclama til Arve Skifttets holdelse eftter afg: Magister Johannes Treschow, dat: 14de Julj 1751.

5te til Mortification Lars Fiøsnes Obligation til Fogden Hr: Cammeraad Heiberg Stoer 130 rdr: dat: 23 Martj 1740 og indfriet d: 25de Febr: 1750.
6te Anna Christians Datter Lambergs Pante Forskrivelse til Bøygde Lænsmanden Hans Hansen øfre Vaage paa 40 rdr: laante Penge dat: 4de Octobr: 1751.
7de Lars Larsen Stenslætes skiøde til Torger Isacksen Døseland paa 1 Pund 3 Mrk: Smør med byxel udi gaarden Døseland for 15 rdr: 4 Mrk: 8 s: dat: 12te Novbr: 1751.

Eftter at Sr: Fastings for allegerede Reqvisition denne Almue var forelæst, Falt Deres Svar der paa i alt som forhen af de øfrige Skibreders Almue er Svaret.

Helge Jensen Ripel fremviste Huden af een Voxen Biørn og beviste at same af ham er Skudt udi dette Præstegield dette Aar.

Joen Jensen Fugleberg fremlagde 11 rdr: 4 Mrk: hands Myntl: Anne Gutormsdatter Qvitevolds Arve Midler excepto 2de Sølv Ringer som hun des uden in Natura har beholden, med forspørsel om nogen same for 5 eller 4 ProCento Renter vil modtage men da ingen dertil melte sig blev same Penge under Sorenskriverens Forseigling Formynderen tilbageleveret.

Dernest blev læst
Iver Abelsen Helvigs Pengemangels Lysning til 21 ½ Mrk: Smør 5/8 Huud udi gaarden Helvig som Petter Andersen paaboer, dat: 12 Novbr: 1751.

endnu blev læst
Hr: Biscop Pontopidans Fæste Brev in duplo med Revers paa den eene, til Ole Giertsen paa 1 Løb Smør ½ Huud udi gaarden Natterstad dat: 15de April 1751.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg fremsatte dernæst forinførte 3 qvæstioner angaaende Princessinde Styren, for Almuen, hvorpaa blev Svaret som nest forige Almuer, med det tillæg at her i skibredet er ingen anden end Forvalteren over Rosenthals Stamhuus gods Søren Elchier som beboer Rosendahls hoved gaard, ickcke heller veed de af andre i Sundhords og Hardangers Fogderier end Forvalteren over Lyse Klosters gods Henrich Forman som beboer Lyse Klosters hoved gaard.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg examinerede dernæst det ordinaire Tingsvidne, og blev der til Svaret som Sædvanligt, med tillæg at Bonde Sønnen Søren Muuseland dette aar icke handlet haver, Mens er gaardebrugende paa Rosendahls gods.

Paa tilspørgende og 3de Poster Svarede Almuen til den første at Torger Isacksen Døde førend 1748 endtes og Svend Gudmundsen antog gaardebrug ved 1749 aar begyndelse, og siden sig ej med nogen Handel befatted. til anden qvestion at her ingen Kræmere sig opholder og til 3de at Lænsmanden Søfren Møcklebust bruger i Møchlebust som Sædvanlig; samt for det 4de at dette skibrede Sorterer under Landleggerne.

Paa Fogdens tilspørsel om Tingskydsens afbetaling Svarede Almuen som tilforn.

Paa Fogdens Spørsmaal blev af Almuen Svaret at opsidderne paa gaarden store Møchlebust er bleven godtgiort de Kongel: Skatter og Contributioner af hvis derudi er aftaget.

Paa Fogdens tilspørgende svarede Almuen at Leedingen saavelsom de andre Skatter end og for dette aar 1751 er bleven vedkom/m/ende opsiddere godtgiort af den affeldte giordskyld!! (jord-) udi gaarden Møchlebust.

Odels Mandtalet blev derpaa i Retten oplæst og af ingen modsagt, iligemaade den af Fogden forfattede Restance over de Kongel: Skatter imod hvilcke ickcke nogen eller sig med nogen slags imodsigelse derudinden infant.

til sist blev læst
Hacktor Jansen Kallestads udstædde Pantte obligation til Gunder Bosnæs stoer 80 rdr hvorfor er Pantsadt 1 ½ Løb Smør i gaarden Kallestad, dat: 17 Octobr: 1750.

Til Retten at betiene nest anstundende Aar blev opnævnt følgende Laug Rettes Mænd neml: nye Mænd Torger Døseland, Hans Røsten, Ole Giertsen Natterstad, Iver Helvigen, Povel Kierland og Gabriel Skarvetun, gl: Mænd Lars Lund og Samson stoere Omvig.

[Anno 1751 d: 16 Novbr: Skatte og Sage Ting for Schaanevig]
I Ofverværendes Kongl: Mai:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Cammeraad Andreas Heiberg med Stædets Bøygde Lænsmand Christopher Pedersen Hielmervigen

1751: 13b

Med menige Tingsøgende Alme, blev Anno 1751 d: 16de Novbr: Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa gaarden Gielmervig udi Schaanevigs Præstegield for Skaanevigs Almue med eftterskr: 8te Eedsorne LaugRettes Mænd Tørris Stoer Houg, Haldor Stoer Houg, Johanes Kalvig, Syver Matre, Tollef Dalen, Anders Lien, Christen Sunde, og \i/ Helge Rasmusen Sevres stæd, Haldor Ericksen Matre.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig blev læst de forhen Specificerede Kongl: Anordninger og høy øfrigheds ordres som paa nest afholte dette Aars Høste Tinge ere publicerte paa de foregaaende Tingstæder.

endnu blev allerunderdanigst læst een Kongl: Allern: Placat hvorved er ophævet de Forbude forhen ere giorde paa Faar og Lams etc: desen udførsel af Danmarck dat: 4de Octobr: 1751.

Desligeste blev læst Hr: Stifttbefallings Mandens Communication om at Told Betienterne maae være tilladt end og ved Døres Aabning at inqvirere hos Standsiddere!! (Strand-?) etc: eftter ufortoldede Wahrer dat: 4de Novbr: 1751.

Dereftter blev læst ej allene
Hr: Krigs Commissaire Dahls Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene, til Johanes Jacobsen paa 1 Løb 9 Mrk: Smør i Handeland dat: 29de Decbr: 1749.

Men end og
Hr: Søfren Elkier Forvalter ofver Rosendahl gods Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene, til Peder Andersen paa gaarden Schouge af skyld 1 Løb 1 Huud dat: 28de Octobr: 1751.

Videre blev som anden gang lyst
Ole Tieransens Pengemangel og odels Rett til gaarden Mit Ebne dat: 16 Novbr: 1740.

Torbiørn Matre fremlagde i Retten 4 rdr: 3 s: som er hvis i behold haves af hands Myntling Astri Amundsdatter Teiglands Fæderne Arv Stoer 4 rdr: 1 Mrk: 11 s: med forspørsel om nogen same 4 rdr: 3 s: for 5 eller 4 ProCento Renter vil modtage, men som ingen dertil anmelte sig blev Pengene Forseiglet og Formynderen tilbageleveret.

Mads Bierkestrand anviiste Huuden af een Voxen Biørn som hand dette Aars Somer i dette Sogn beviiste at have Skudt.

Videre blev læst
Enken Anne Knudsdatter og de fleres Skiøde til Hactor Mikelsen paa 1 Pund 7 Mrk: Smør udi gaarden Melckevigen, for 31 rdr: dat: 16de Novbr: 1751.

Flere publicationer var ei i Dag, Thi ophæves Retten til i Morgen.

Dagen næst eftter som var den 17de Novembr: blev Rætten atter Sadt paa Tingstædet Hielmervig og Rætten, i overværelse af Stædets Foged Hr: Kammer raad Heiebrg, betient med forbemelte Laugrettes mænd.

først blev læst
Laur Smit med de fleeres skiøde til Mons:r Jens Undahl paa eendeel Jordegods her i Sundhordlehn blant andet paa 1 Løb Smør og 1 huud [i] gaarden Aartun dateret 15de Decembr: 1750.

Ole Askilsen Sævre fremkom for Retten og anviiste een Pung hvorudi hand sagde findes 12 rdr: 5 Mrk: 6 s: som hands Myntling Astrie Syversdatter Wiigs paa Skiftted eftter Sivert Wiig d: 3de Aprilis 1751 udi Løsøre tilfaldne udlæg er Solt for, hvilcke 12 rdr: 5 Mrk: 6 s: hand nu for 5 eller 4 ProCento Renter frembød, Men da ingen meldte sig med noget bud blev Pungen Forseiglet og Formynderen tilbageleveret.

Ole Løfreid iretteædskede hands fra seniste Ting opsadte Sag imod Lars Tungesvig betreffende een omtvisted qvie Som de begge til samen skal have kiøbt og siden er bortdød for Denem, Og den indstefnte derfor har veigret sig at betale den Anpart af Kiøbe Pengene som Citanten for ham har udlagt.
Den instefnte mødte og ærbød sig eftter Mellemhandling at betale 2 rdr: 10 s: for hands Prætention i denne Sag hvilket tilbud blev antaget af Citanten som derfor ophævede denne Sag.

1751: 14

Stædetz Foged Hr: Cameraad Heiberg haver til dette Ting, tid og Stæd Muntl: ladet indstefne Lars Larsen indre Tungesvigen og Pigen Helge Endresdatter ibdm: at lide Dom til Straf for begangne Lejermaal tilsamen, da hand desuden har besvangret {ern:te} Pigen Christi Ericksdatter som hand agter at ægte, men hun er ben:te Helge Endresdatter udi 3de Led beslægted, derfor at taale Dom eftter Loven {og erstate Proces}
Lars Tungesvig mødte og tilstod at være i denne Sag lovl: Stefnt men Helge Endresdatter mødte ej.

Stefnevidnerne Elias Lækknæs og Ole Flesie bekræfttede ved Eed at de i denne Sag mere end 14 Dage siden lovl: Stefnede Helge Endresdatter.

Fogden begiærede at Lars Tungesvigen maatte foresettes følgende Qvæstioner 1te om hand tilstaar at have besvangret de 2de qvinde Menisker Christi Ericksdatter og Helge Endresdatter for det 2det hvem Af Dem hand først eller Sist Besvangrede, 3, om hand skal ægte nogen af Dem, 4, om hand ikke viste at begge disse qvinde Menisker vare beslægtede, da hand havde legemlig omgiengelse med dennem. Lars Tungesvig besvarede oven nefnte Qvæstioner Saaledes: Paa den 1te ja, til den 2de \og 3de/ at hand først havde legeml: omgiengelse med {Helge Endresdatter} \Christi Ericksdatter/ som hand vil ægte, erindrer ei hvor lenge der var dereftter at hand havde legeml: omgiengelse med Helge Endresdatter og til den 4de at hand ved Eed vil naar paaædskes bekræftte at hand ei enten har vidst eller veed at ben:te 2de qvinde Menisker ere hin anden Beslægtede, Sagde ellers at hand nylig har hørt et Rygte om at ern:te 2de qvinde Menisker er hveranden udi 4de Leed beslægted hvilked siste vel og eftter hands Formeening bliver oplyst naar vidner derom vorder indstefnt.

Fogden lod tilføre at da hand fornemer adskillige dubia i denne Sag, hvor om hand nu allerførst paa dette Ting har faaet eftterretning, der og i fald Slægtskab imellem de Besvangrede Persohner skulle kunde Bevisliggiøres, behøves Foranstaltning til Deffensores for de instefnte forbrydere, Saa var hand foraarsaget at begiære Sagens udsettelse til næste Ting for videre at besørge denne Sags lovl: driftt, begierede ellers at den instefnte Helge Endresdatter maatte gives Laugdag.

Eragted

Helge Endresdatter Tungesvigen gives Laugdag til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag, da og Lars Tungesvigen haver at møde for at anhøre hendes bekiendelse og ellers være til Vedermæle.

Rasmus Haaland af Etne Skibrede iretteædskede sin fra seniste Ting opsadte Sag imod Mons Opstved betreffende een omtvisted Hæst, gav derhos tilkiende at hand til dette Ting har begiegnet Sagen med Muntl: Continuations Stefning hvorved hand haver indstefnt Sogne Præsten Hr: Bøchman og Mons Opsttvedt een for begge og begge for een at betale hannem de 10 rdr: Citanten skulle have for een Hæst velern:te Sogne Præstes Dreng Torgrim Citanten afkiøbte, item Mons Opsttvedt i sær at lide Dom til Straff, baade for hands ulovl: giorde Arrest, saa og fordie hand uden Lov og Dom borttog een Citanten tilhørende Brugs Øeg, samt at tilbagelevere hvad hand Neml: Mons Opsttvedt Mere har oppebaaret end de 18 rd: hand hos Citanten skulle have, endnu {er} Hr: Bøchman og Mons Opsttvedt at anhøre Vidner Ole Ertzland samt de Mænd Mons Opsttvedt havde med sig for at giøre beslag paa ern:te 10 rdr: hos Hr: Bøchman {hvilke ere} \Saa og/ Syver Tielmeland, Aadne Aslacksen

1751: 14b

Skaalnæs, Peder Tungesvig og Unne Tungesvig, hvilke Vidner ere Stefnte under Falsmaal at møde. endel: er ben:te 2de Veder Parter Stefnte at erstate Citanten denne Processes omkostninger skadesløs.

Mons Opsttvedt mødte og vedstod at være i denne Sag til denne tid og Stæd lovl: Stefnt foregav derhos at hand haver Stefnt Citanten i Sagen Contra at Citanten skal Beviise de Contra Citanten tillagde grove beskyldninger og i ermangling deraf at lide Dom til Straf for saadan Adfærd samt at erstate ham Processens omkostninger.

Hr: Bøchman mødte iligemaade og vedtog i denne Sag at have til denne tid og Stæd nødt lovl: Varsel.

Citanten tilstod at hand 2 ½ uge siden er i denne Sag Stefnet Contra i denne Sag som hand ventede at være lovstridig eftterdie hand boer udi Etne Præstegield og altsaa havde tengt at nødt 4 ugers Varsels tid.

Citanten førend hand holt nødig at føre sine Vidner, Forestillede ved een Skrifttl: Dæduction [i]? denne Sag Saaledes: For nogle Aar siden kiøbte Rasmus Haaland hos Mons Opstvedt 2de smaae Hæster for 18 rdr:, som skulle betales Høsten dereftter, Men som Rasmus Haaland maatte Borge den eene Hæst bort paa Røldahls Marcknet som blev Soldt for 12 rdr: og føre den anden hiem igien fick Mons Opstvedt ingen Penge den Høst, Noget dereftter blev den anden Hæst som blev hiem igien ført Solt til Sogne Præsten Velærværdige Hr: Arent Bøchmans Dreng Torgrim for 10 rdr: for hvilcke Penge velbemelte Hr: Pastor Bøchman Caverede og da de af Rasmus Haaland blev affordret, Svarede Hr: Bøchman at hand da ikke var med Penge, men de skulle Sicker nock blive betalt, imidlertid lod Mons Opstvedt ved sin Broder Ole Eritsland giøre beslag hos Hr: Bøchman paa samme Penge til sin betaling, hvilket beslag hvercken af Fogden blev Stadfæsted eller beskreven given ej heller med Stefnemaal forfuldt saa det i alt var ulovlig, nogen stund dereftter Reiste Rasmus Haaland atter til Provsten og Krævede disse 10 rdr: som da Svarede at hand ikke kunde betale Pengene til ham eftterdi Mons Opstvedt ved sin Broder Ole Eritsland og 4 Mand havde giordt beslag derpaa til sin betaling, hvor med hand maatte Reise bort, om Sommeren dereftter da Mons Opstvedt ville Reise til Marckenet, kom hand til Rasmus Haaland og sagde, at hand da ville have sine Penge 18 rdr:, eller og ville hand tage med sig til Røldahl Rasmus Haalands brugs Øeg som kostede 12 rdr: og var lovet Mons Opstvedt til forsickring for sine 18 rdr: i fald betaling skulle brøste, Men Rasmus Haaland bad for sig, at hand maatte beholde sin brugs Øeg eftterdi hand Selv var een gl: Mand og hans Kone var Svag, Saa hand ikke kunde vende sin Jord der som øgen blev ham fra tagen, hand bad og Mons Opstvedt, at hand paa Marcknet ville modtage de 12 rdr: som østmanden ufeilbar paa dette Marcknet havde med sig, og deraf giøre sig betalt, og at hand for Ræsten ville giøre sig betalt udi de 10 rdr: som hand havde giort beslag paa hos Sogne Præsten Hr: Bøchman, Men Mons Opstvedt ville ikke lade sig overtale, Men med Magt bort tog Rasmus Haalands brugs øeg, førte den til Røldahl og Soldte den der for 9 rdr:, hvilcke saavelsom de 12 rdr: Som Rasmus Haaland skulle have hos østmanden for den det forige aar Soldte Hæst, Mons Opstvedt tog bort og Saaledes tog 3 rdr: meere end Rasmus Haaland var ham skyldig, ubenevnt at hand Soldte Rasmus Haalands brugs øeg for 3 rdr: mindre end den var værd, om endskiønt Rasmus Haaland nu siden har krævet de 10 rdr: hos Hr: Bøchman, eftterdi Mons Opstvedt havde faaet meere end fyldest betaling; saa har hand dog ickcke noget der af kundet beckomme, Men Hr: Bøchman undskylder sig alt med det af Mons Opstvet ved hans Broder Ole Eritsland giorde beslag.

Citanten begiærede sine Vidner afhørte.

1te Vidne Siur Tielmeland aflagde

1751: 15

Eed og vandt at ved nestl: St: Hans tider 1 aar siden som Vidnet og flere een Dag Skydsede Stædets Sogne Præst Hr: Bøchman fra Annex Kierken Aachre til Skaanevigs Præstegaard, kom Citantens qvinde imedens De var underveis til Dennem og under grædende Taare fortaalte Hr: Bøchman at Mons Opsttvedt havde frataget hendes Mand deres brugs Øeg, da Hr: Bøchman dertil Svarede at hand derudi ei kunde hielpe hende og hendes Mand, strax derpaa sagde og Hr: Bøchman til ern:te qvinde disse ord: de 10 rdr: kand jeg ei betale din Mand saasom Ole Ertzland har giort {beslag} \Forbud/ paa Dem hafde ei mere at Prove.

2det Vidne Peder Olsen indre Tungesvig aflagde Eed og vandt at den af 1te Vidne omprovede tiid, hørte Vidnet som da var i følge med Citantens qvinde, det Hr: Bøchman til hende udlod sig med følgende Ord: jeg er skyldig Min Dreng Torgrim 10 rdr: Mens Dem

kand jeg ei betale din Mand Saasom Ole Eretzland har giort Forbud paa sam/m/e, her siges og at din Mand Eier hverken Koe eller Sue.
3de Vidne Ole Ertzland Broder til Contra Citanten aflagde Eed og Provede intet udi Sagen til minste oplysning.
flere af Vidnerne mødte ei.
Elias Læcknæs og Ole Flesie bekræfttede ved Eed at De i denne Sag mere end 14 Dage siden Stefnede de udeblevne 2de Vidner Aadne Aslacksen Skaalnes og Unni Tungesvig til denne tiid og Stæd at møde under Falsmaal for at aflegge Eedl: Vidnesbyrd i denne Sag.
Hr: Bøchman sagde at denne Sag er ham paadigted hvorfor hand derudi vil Stefne Contra til neste Ting, bad ellers Stefne Vidnerne ville explicere sig hvorledes De har Stefnt Comparenten.
Contra Citanten indgav dernest hands Skrifttl: Forsæt udi Sagen som for Retten blev oplæst af 16de Novbr: 1751. Videre ind gav Contra Citanten Hr: Bøchmans attest som blev oplæst af 22de Septbr: 1751.

Eragted

Sagen udsettes til neste Almindel: Ting, da og de lovl: Stefnte udeblevne Vidner Aadne Skaalnæs og Unni Tommesvig!! (Tungesvig) under Falsmaal haver at møde for under Eed at Prove i denne Sag.

Eftter at forhen allegerede Mons:r Fastings Reqvisition for Rætten var bleven oplæst, falt af den Tingsøgende Almue et og det sam/m/e Svar, velbemelte Mons:r Fasting til berømelse, som Almuen i \de/ forige skibreder givet haver.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg blev paa tilspørgende Svaret af Almuen at Tingskydsen dennem som Sædvanlig 4 s: for hver Miil pr: Mand er betalt.

Fogden examinerede dernæst det Sædvanlige Tingsvidne af 8 Poster bestaaende, og fick der udinden saadan Svar som udi forige skibreder, undtagen til 7de Post at Otto Capel paa Toftevaagen ærnærer sig ved at fael holde hvis nødvendig behøves til Reisende.

Paa Fogdens Spørsmaal Svarede Almuen 1te at Pladsen Blaateigen haver dette aar ligget øde og af ingen kand beboes, og hvoraf ingen eftter opbydelse har villet give i græsleje meere end 40 s:, 2det at Tord Larsen yttre Bauge ej af sin gaard hvercken har Svaret Landskyld, aarlig tage og arbeids Penge, eller Leeding.

Paa Fogdens tilspørgelse Svarede Almuen at Leedingen saavelsom de andre Skatter er vedkom/m/ende opsiddere godtgiort for det affelte gods i gaardene Fiære, Rullestad og Mellie.

Paa tilspørgende Svarede Almuen at Hans Kongel: Maj:t ej dette aar er tilfalden nogen første bøxel af Pladsen Blaateigen siden sam/m/e ligger saa til Fields at ingen sam/m/e kand beboe.

Paa Velbemelte Hr: Kammer raads forlangende blev og inden Rætten oplæst Lars Christiansen Lecknæses til hannem udstædde qvittering for Skatternis gotgiørelse af hans afbrente gaard Lechnæs hvis beløb er 5 rd: 28 5/12 s:

Paa tilspørgende Svarede Almuen at opsidderne paa Fiære, Rollestad og Millie er bleven godtgiort Skatterne af det paa deris gaarder skeede aftag, desligeste at ernevnte gaarder og siden aftaget Saaledes er forbedret at de noget paalæg kand taale.

1751: 15b

Tingsvidnet angaaende Princesjnde Styren blev inden Rætten examineret og befantes som ved forige skibreder.

Paa Hr: Kam/m/erraad Heibergs tilspørgel!! (-else) Svarede Almuen til første Post at her i skibredet sig ickcke opholder nogen Kræmer 2den Post at Lænsmanden Christopher Gielmervig bruger og beboer gaarden Gielmervig skyldende 2 Løber 2 pund Smør og 1 pund Smør i Axland, og Lænsmanden Johannes Sioe som er Død denne Som/m/er hen ved 40 aars tiid har brugt gaarden Sio 2 Løber Smør som med 1 Løb i Vicking og Jørgens brug er henlagt til Lænsmands gaard, item at de begge har nødt udreedning og Standqvarters Pengene af 3 Løber. til 3de Post at Tor Larsen har af gaarden Bauge nødt friehed for alle Jorde bogens indkomster. til 4de at at!! Pladset Blaateigen har aldrig været lagd i Lægd, ej eller!! (heller) deraf gaaet nogen Soldater udredning. til 5te at 1 Løb 18 Mrk:r i Nedre Tofte som 1750 laae øde og 1 Løb Smør i gaarden Røgstøe, ligger virckelig i Lægd, item at Peder Tofte som havde øde parten i nedre Tofte for gresleje, betalte Feldt Eqvipagie Pengene deraf, ligesaa at Lars Røgstøe har betalt same Penge af 1 Løb S:r i Røgstøe.

Odels Mandtalet og Restancen blev dernæst oplæst og af ingen modsagt.

Til Retten nest anstundende Aar blev opnævnt følgende LaugRett Neml: Nye Mænd Mickel Berhoug, Lars Hugnesen Wicke og Baar Olsen Axland, gl: Tollef Svindland, Ole Svindland, Harald Hougen, Ole Trundhiem og Lars Krome!! (Skromme?).

Videre end anført var ei ved dette Sage Ting at Forrette hvorfor Retten blev ophævet.

Anno 1751 d: 19de Novbr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting for Etne Skibredes Lehnets og Halsnøe Klosters Almue holdet paa gaarden Fitie udi ern:te Etne Skibredde beliggende, og Retten betient af eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Syver Stølem for Torkel Fosse, Joene Fosse, Tollef Gravelsæter, Joen Skietzvold, Knud Flaaten, Torger Dønjebacke, Niels Giære, og Ole Størckersen Haarmsnæs!! (Hornanes?) Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Cameraad Andreas Heiberg, Saa var og tilstæde ej allene Stædets Bøygde Lænsmand Johanes Ericksen Flicke!! (Fittie?) Men end og menige tingsøgende Almue.

Hvorpaa Allerunderdanigst blev læst de dette aars nest forige Høste Tinge paa de forinførte Ting stæder publicerte Kongl: Forordninger, Allern: Anordninger og den høye Øfrigheds ordres.

Dereftter blev publiceret
1te Lector Hr: Magister Peter Christian Gartners Fæste Brev til Tord Zachariesen paa 1 Løb Smør udi gaarden Neernæs Seminario Fridericiano Gods i Bergen, for hands Livs tiid at beholde dat: 7de Decbr: 1750.
2det Fogden Hr: Cameraad Heiberg[s] Fæste Brev til Zacharias Rasmusen Fræte paa 2 Løber 1 Pund 12 Mrk: 2 Huder udi gaarden Hofland og det for hands Livs tiid dat: 6te Martj 1751.

Sogne Præsten Welærværdige Hr: Jochum Altan indfant sig for Retten og anviiste een over den ham Allern: beneficerede Etne Præstegaard kaldet Enge nestl: 19de Junj passerede Siuns og Aftags Forretning med begier at samtl: Almue\s/ {maatte} Svar maatte indhentes, om De ikke er bekient at ern:te Præstegaard tilføyede Skade joe er saa stoer, at affældingen ei kunde være mindre end den af Retten er Considereret til. Og eftter at ern:te Forretning for denne Rett var bleven Almuen forelæst, gav de dertil enstem/m/ig det Svar, at den Skade Etne Præstegaard ved Elvebrud tiid eftter tiid har taget er Rigtig i Forretningen beskreven, ligesom og ej mindre eftter deres Skiøn kunde tages af same gaards skyld end Retten eftter Forretningens udviis har anført sc: 2 Løber 1 Pund. endel: sagde Almuen det den {paa} Præstegaarden som melt tilføyede Skade staar aldrig til at forbedres, men i det stæd er befrygtelig det den end og hereftter af Elven Merkelig vil \Eiendomen/ .edtages(?).
Herom

1751: 16

var Velerm:te Hr: Altan et Velbekræftted Tingsvidne begiærende, hvilked og ham ei kunde nægtes men blev bevilged.

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse giorde Anfang og ei mere i Dag var at publicere blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 20de Novbr: blev Retten med forben:te LaugRett atter sadt paa ern:te Tingstæd Fittie.

Erick Silde haver til dette Ting, tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Præste Enken Madam/m/e Kamstrop fordie hun er vegerlig udi tilige med hanem at opsette een Skifttes gaard imellem Citantens gaard Silde og hendes gaard Kamboe, derfor at lide Dom til ej allene med ham at opsette Same gaard men end og same dereftter med Citanten efter Loven at vedligeholde, samt Mad:me Kamstrop at erstate ham processens omkostninger.
Mad:me Kamstrop mødte ej eftter paaraab.
Stefnevidnerne Erick Rasmusen og Søfren Kolbensen Juleberg bekræfttede ved Eed at de udi denne Sag for Citanten saaledes som oven anført mere end 14 Dage siden stefnede Mad:me Kamstrop for hendes Boepæl.
Eragted
Mad:me Kamstrop forelegges til neste Almindel: Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

dereftter blev læst
Rasmus Gotskalcksen Haalands og de fleres Skiøde til Christen Hansen Frette paa 2 Pund Smør 1 Huud i gaarden indre Haaland for 67 rdr: 5 Mrk: 8 s: dat: 19de Novbr: 1751.

Niels Nielsen Døreim af Fieldberg Præstegield mødte og iretteædskede een fra nestl: Som/m/er Ting holdet paa Romsøe udi ern:te Fieldberg udsadt Sag imod Mickel Hugnesen overlast betreffende.
Mickel Hugnesen som i dette Skibrede er boende mødte ej eftter paaraab.
Søfren Kolbensen Juleberge og Erick Rasmusen Støle bekræfttede ved Eed at de udi denne Sag Muntl: til denne tiid \og Stæd/ haver indvarslet Mickel Hugnesen for hands boepæl, mere end 14 Dage siden, og som hand da ei var tilstæde bad De at de nerværende hvoriblant var een Pige Nafnl: Marit Torbiørnsdatter Haaim [ville] give ham om Varselen eftterretning ved hands hiemkomst.
Citanten havde ei videre paa sin siide at indgive uden at hand bad om Dom.

Afsagt

Omskiønt der ei fra Citantens siide er iretteførdt Vidner som Virckelig har seet det \hand af/ indstefnte Mickel Hugnesen neste Fredag eftter sistl: Almindel: Bededag med Hug og Slag \blev/ overfalt, er dog af de førte Provs Eedl: udsagn oplyslig giort {ei allene} \1te/ at 2de Menisker ern:te tiid meget hastig løb fra gaarden Dørems qvernhuus over den der Rindende Elv op eftter Marcken til een Hou eller Backe, 2det at fra een af ben:te 2de Menisker imedens den eene som anført løb eftter den anden blev hørt et Fælt Skrig eller Anraab, 3de at ern:te 2de Menisker strax der paa blev kient for at være indstefnte Mickel Hugnesen og Citanten Niels Dørem og for det 4de at Citanten, hos hvilcken same tiid inted Meniske uden allene Mickel Hugnesen fantes, var Slaget Saavel udi Hoved og Ansigted som paa Skuldrene den tid hand og Veder Parten kom løbende til de 2de første førdte Prov, Som det derfor af disse anførte omstendigheder tydelig erfahres at Mickel Hugnesen er den der Citanten med Hug og Slag haver overfaldet, Mickel Hugnesen har og ikke villet Sistere sig for Retten mindre mod beskyldningen giort minste benægtelse hvorvel hand i Sagen \til Tinge/ har nøt lovl: Varsel, Saa Kiendes for Rett at attern:te Mickel Hugnesen bør i følge Lovens 6 Bogs 7 Capt: 8 art: udi Mulct betale til Hans Kongl: Maj:ts Cassa Trende Sex Lod Sølv sc: 9 rdr:, og desuden \at/ erstate Citanten denne Processes omkostninger med 3 rdr: det paadømte udredes 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under adfærd eftter Loven.

Tollack Arnevig iretteædskede sin fra seniste Ting paa Romsøe i Skaanevig opsadte Sag imod Knud Larsen Brendeland gaarden Brendelands indrømelse for Citanten som Boetzlids betreffende.

Knud Brendeland mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag til denne tiid lovl: Stefnt, Men hand har dog ei Stefnt Contra i Sagen.

Citanten producerede een Under Rettes \Ting/ Dom passeret paa

1751: 16b

Dette Tingstæd Fittie d: 20de Novbr: 1750 hvoraf hand begiærede udi denne Act indtaget dessen Afsigt, det allegerede blev oplæst.

Contra Parten sagde at hand med Odel er ejende den 3de Part Neml: 3 Spand eller 2 Pund og 6 Mrk: Smør uden Bøxel i gaarden Brendeland og har paa Livs Fæste Bøxlet ald gaarden, Citanten som der der!! ei enten er giftt eller har Sadt Boe kand derfor ei siges at være Boetzlids, Thj ville Comparenten mene at hand bør sin Livs tiid beholde sin gaard som hand Saaledes som anført Selv med Odel er Lodsejer udi.

Dernest blev ved Rettens og andres mellemhandling Parterne for Retten med Haander Baand Foreened Saaledes At Citanten for at undgaae Trette og Vitløfttighed tillod og Samtygte det indstefnte Leilending Knud Brendeland til sin dødelige Afgang maae Leilendingsviis beholde til brug og beboelse ej allene den halve Part i Brendeland Citanten ved den irettelagde Dom haver vundet brugs og Besiddelses Retten til, men end og den anden halve Part i same Gaard som Knud Brendeland ej til dato haver for nogen opsagt, hvorimod Citanten eftter Knud Brendelands dødelige afgang antager uden minste disputte ald gaarden Brendeland til frie brug, beboelse og Raadighed, Skulle og Knud Brendeland inden hands død blive til Sinds at qvitere gaarden skal Citanten strax den tiltræde og Knud Brendeland ei magt have sames \brug/ enten for nogen af sine Børn eller een Fremed at overdrage. endel: betaler Knud Brendeland udi opsagn af ern:te halve gaard og for de paa denne Process anvente omkostninger, til Citanten 4 rdr: Ved dette Forlig blev da Parternes disputte ophævet og bielagt.

Eftter at forben:te Sr: Fastings Reqvisition var bleven denne Almue forelæst, gav de hannem alle Eensstemmig Selv same berømmelige Skudsmaal som hand hos de øfrige Skibreders Almuer forhen nødt haver.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg tilspurte Almuen om ikke alle som dette aar har Skydset ham og Sorenskriveren, haver beckommet halv skyds nemlig hver Mand 4 s: pr: Miil, hvortil de Svarede eenstemmig jae.

Paa Fogdens Spørsmaal Svarede Almuen at Leedingen af det affelte udi aftags gaardene her i skibredet er vedkommende opsiddere Gotgiort.

Paa Fogdens Spørsmaal om dette aar er falden nogen første bøxel af hans Kongl: Maj:ts Strøegods i gaarden Gierdem 1 ½ Løb Smør, Svarede Almuen Nej.

Fogden examinerede dernæst det stoere af 8te Poster bestaaende, ordinaire Tings vidne, hvortil Almuen Svarede som paa første Ting Specificeret findes undtagen de angaaende 7 Post sagde at ickcke andre Persohner som omspørges findes end giestgiveren i Øhlen Jacob Seeberg som og er Bevilget at forsiune giestgiveriet her i Etne.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg tilspurte Almuen om ickcke opsidderne paa eftterskrevne gaarder under Halsnøe Closter, Øjen, Bierch, Frettes udlade, Valmoe, Handeland, Ejielde(?) (Gielde?/Tjielde?), Flaaden, Hougen, Schildvold, Dynjebache og Sæbøe, end og for dette aar 1751 er bleven godtgiort for Landskyld og videre Rettigheder af det affelte udi bemelte deris gaarder, hvortil de svarede jae.

Fogden fick af Almuen paa tilspørgende om følgende 3de Poster Saadant Svar nemlig til 1te Post at ickcke 1749 og 1750 har været her i skibredet nogen Kræmer som er Borger til nogen Kiøbstæd. til 2de Post at Lænsmanden Johannes Fittie har henved 3 Aars tiid brugt gaarden Fittie 3 Løber 18 Mrk: Smør og der af uden Lægd 3 Løber hvoraf hand har nødt friehed saavel for qvarter Penge som udreedning. og til 3de Post at det heele Etne skibreede hen hører under Landlæggerne.

Paa Hr: Kammerraad Heibergs Spørsmaal om nogen har Lod i Consumptions Forpagtningen, om her findes nogen Proprietairer og Færgemænd, Svarede Almuen, et og det samme som Almuen udi Vaags skibreede Svaret haver, og der findes Specificeret.

1751: 17

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg tilspurte Almuen om ikke opsidderne paa de de!! her i skibreedet aftagne gaarder, end og for dette aar 1751 Rigtig er bleven godtgiort alle Kongel: Skatter og Contributioner undtagen udreedning og Standqvarteer Pengene af det affelte gods i samme gaarder, og om ickcke nogen af dennem siden aftagne er forbedret, hvortil de Svarede jae.
om hvilcket alt welbemelte Hr: Foged Tingsvidne var begiærende.

Dernæst blev odels Mandtalet og Restancen \Stoer 101 rd: 4 Mrk: 12 s:/ for Almuen oplæst og af ingen modsagt.

Til Retten nestanstundende Aar at betiene, blev opnævnt følgende Laug Rettes Mænd Neml: nye Biørn Axdal, Peder Østrem, Tord Nedre Næsse, Erick Ramsvig, Halvor Grindem, Baar Giære, og Iver Houge og een gl: Neml: Jacob Madskaar.

Som ej videre end anført var ved dette Ting at Observere og Forrette blev Retten ophævet.

Anno 1751 d: 22de Novbr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting foretaget paa gaarden Romsøe udi Fieldbergs Skibrede for Fieldbergs Præstegields Læhnetz og Halsnøe Klosters Gods og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettesmænd Peder Kiellesvig, Kolben Nore Berge, Torger nedre Lunde, Jacob Kaate, Elias Wacke, Lars nedre Houge, Svend Lien, \og/ Ole Stensland i Anders Dalens stæd; Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Cameraad Andreas Heiberg samt Læhnetz og Halsnøe Skibreders Bøygde Lænsmænder, Niels Lunde og Povel Andersen Nordhuus med menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig blev læst de nest forige Ting paa Fittie i Etne publicerte Forordninger og den høye Øfrigheds ordres.

end videre blev publiceret
een Proclamation om at Arve Skiftte eftter afdøde Capitaine Bensen skal foretages paa gaarden Toftekalven nestanstundende Aars 29de Aprilj dat: 22de Novbr: 1751.
2det Provsten Hr: Morten Ruuses Fæste Brev in duploe med Revers paa det eene, hvorved Rasmus Tostensen er for sin Livs tiid Fæsted gaard Biellebøe Mensal gods, dat: 20de April 1751.
3de et Skiftte Brev forretted eftter afdøde Mand Siur Nielsen paa gaarden Udbio den 30te Junj nestl: som udviiste at bemelte afdøde Mand Ejede i gaarden Udbio 1 Løb Smør og 1 Huud, hvilcket er udlagt Saasom paa Encken Kari Helgesdatter 2 pd: 6 Mrk: paa Sønnen Niels Siursen 12 Mrk:r Smør paa Sønnen Helge Siursen, Siur Siursen og Lars Siursen hver 12 Mrk:r Smør og paa Datteren Brynnilde Siursdatter Ræsten 6 Mrk:r Smør, alt for 4 Mrk: Marcken.

Gudmund Larsen Aarevig som Formynder for Afg: Josep Andersen Ølenbachens 3 Sønner og 2de Døttre fremkom for Retten og nu 3de gang opbød 140 rdr: udi een forhen {af} \i/ Retten Forseiglet Pung, med forspørsel om nu nogen same Penge som er hands ern:te Myntlinger udi Møderne Arf tilfalden vil imod Suffisant Forsickring og 4 ProCento Renters tilsvar, modtage.

Fogden Hr: Cameraad Heiberg paa Caspar Josepsens veigne som Strandsidder ved Etne gastgieberie gav tilkiende at ben:te Caspar Josepsen nu har til forhandlet sig ben:te gastgieberie med nye tilkiøbte huuser og naar hand faar indløst de forhen paa same Eiendom laante Penge og kand fremviise Forordningsmessig attest at ingen prioritet derpaa mere hæftter vil hand begiære af disse Børne Penge, som er hands Søskendes, til laans mod Forpantning med 1te Priorite i forben:te Eiendom Penge 30 rdr:, begierede derfor at af de Forseiglede Penge maatte løs settes hos

Formynderen Gudmund Aarevig forn:te 30 rdr: i fald hand vil antage det anbudne Pandt til Forsickring og nøyes med 4 ProCento interesse paa hands Myntl: veigne.
Formynderen Svarede at ligesom det er ventel: at Caspar Josepsen ei inden næstl: Ting kand præstere det omtalte Beviis, saa kunde og intreffe at den gandske opbudne Sum nu da same udlaanes for 4 Pro Cento kand blive udsadt, thi begierede hand derfor at Pengene Forseiglet hos sig fremdeles til neste Ting maatte beroe, thi blev og ern:te Forseiglede Pung ham uden at aabnes, tilbageleveret.

Dernæst blev læst
Peder Johannesen Killesviig og og!! Gunder Houges angaaende Marckeskiel imellem deres paaboende gaarder oprettede Contract dat: 22de Junj 1751.
item Ingebor Pedersdatter og Peder Johansen Killesvigs angaaende Kaar af gaarden Killesvig, oprettede Contract dat: 17de Junj 1751.
3de Hr: Capitain Berrigs udstædde Pantte obligation udstæd til Hr: obriste von Krogh paa Capital 274 rd:, som nu af Debitor er infriet, og Saaledes af Pantte Bogen udslætted, dat: 3de Janvarj 1743.
4de til Mortification læst Hr: Capitain Berrigs Pantte obligation stoer 36 Rd: 3 Mrk: til Hr: obriste von Krogh dat: 7de Junj 1743, som nu af Debitor er infriet.

Fordie Fogden med Kongens Skatters tagelse giorde Anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 23de Novbr: blev Retten med forben:te Laug Rett atter sadt paa ern:te Tingstæd.

dernæst blev læst
Niels Hansen Sundnæsses Odels Rett og Pengemangel til 1 ½ Løb Smør udi gaarden Espeland dat: 21de Novbr: 1751.
2det Hr: Cameraad Heiberg og medhaftte Mænds forfatte!! (forfattede) Delegangs instrument imellem gaardene Wee og Opeim dat: 12te Julj 1748.
3de Skiftte Brevet eftter afg: Siur Nielsen Bioe passeret d: 30te Junj 1751 som udviiste at Sterfboetz Eiendom 1 ½ Løb i Udbioe blev udlagt til Enken 2 Pund 6 Mrk: til hver af 4 Sønner 12 Mrk: og til een Datter 6 Mrk:
4de Hr: Cameraad Heibergs Fæste Brev til Hugne Stensen paa 1 Løb Smør 7/8 Huud gods i gaarden Indbioe hands Livs tiid at beholde dat: 7 Janvarj 1751.

Tord Jacobsen Kaate haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Rasmus Aarmsen for Citanten og Malene Hansdatter tillagde beskyldninger, derom at anhøre Prov Lamrick nedre Lunde, Siri og Berte nedre!! Waagen samt lide Dom til Citantens friefindelse og Veder Partens undgieldelse eftter Loven samt at den siste bør erstate Citanten processens omkostninger, endel: er og ern:te Malene Hansdatter Stefnt til Vedermæle denne tiid og Stæd at møde.
Af de instefnte mødte ingen eftter paaraab.
Halvor Stephensen Skaffer og Torger Lamricksen nedre Lunde bekræfttede ved Eed at de i denne Sag til denne tiid og Stæd at møde lovl: saaledes som ovenanført haver mere end 14 Dage siden Stefnt Rasmus Aarmsen og Mallene Hansdatter item under Falsmaal til at vidne Lamrick nedre Lunde, Siri og Britte nor!! Waagen for eenhvers Boepæl.
Eragted
Rasmus Aarmsen og Malene Hansdatter, Saavelsom Vidnerne Lamrick nedre Lunde, Siri og Brete Nordre!! Va\a/gen gives Laugdag til neste Almindel: Ting at møde de første med

tilsvar og Provs Anhør og Vidnerne for under 10 rdr:s Falsmaals Bøder at aflegge Eedl: Forklaring udi denne Sag.

Torbiørn Siggesen haver til dette Ting tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Reinert under Hougen for imod Citanten faldne Skieldsord at taale Dom til egen undgieldelse og Citantens friefindelse eftter Loven samt erstate Processens omkostninger og endel: at paahøre Prov i Sagen.
Reinert Hougen mødte og tilstod at være i denne Sag lovl: Stefnt.

1751: 18

Citanten fremstillede til Afhør sine Vidner for hvilke Eedens Forklaring af Lov Bogen blev oplæst.
1te Vidne Jens Nielsen Kambe af Etne aflagde Eed og vant at nestl: Som/m/er den Dag Sessionnen var holdet paa Sandei udi Ryfølche hørte Vidnet følgende ord falt imellem Parterne Neml: at Reinert Hougen Spurdte Citanten hvorfor hand hafde løst sig af Compagniet og om hand dertil hafde haftt enten gl: Forældre, Gaardebrug eller Svaghed at paaskyde, og som Citanten dertil Svarede \Reinert/ Saaledes: ja Sted Sønnen din løste sig og af Compagniet, hand hafde ei andet at paaskylde end jeg, Saa udlod Reinert Hougen sig imod Citanten med disse Ord: Min Sted Søn udløste sig som \een/ Raisonable Karl og hand havde Aarsag, Men du løste dig af Compagniet som een Trygler og ganbicke og du Stal dog af Compagniet som een Tyv, og var Citanten og Reinert Hougen da Ordene falt noget Druken.
2det Vidne Christen Eilricksen Ryg af Etne aflagde Eed og vant i alt eensstemig med 1te Vidne.
Reinert Hougen sagde at hand ei har andet end alt godt at Sige om Citanten ligesom det og fortryder ham at hand i sin drukenskab har mod hanem ladet falde De Ord Vidnerne har forklaret, hvilke Ord hand og nu for Retten afbad forladelse for.
Citanten eftterlod den instefnte den paastefnte Forseelse, Men om den instefnte een anden tiid lader falde mod Citanten ubeqvems Ord, da denne Sag at staae ham aaben.

Steen Nerem haver til denne tiid, Ting og Stæd Muntl: ladet ind stefne Welædle og Welbyrdige Hr: Capitaine Berg fordie hand bruger et Støcke Marck Citanten tilhørig liggende paa Bøen til Citantens gaard Nerem, derom at paahøre Prov Tord Giervig og Johanes Lille Giervig samt taale Dom eftter Loven og erstate processens omkostninger.
Hr: Capitain Berg mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag lovl: Stefnt, Men sagde at forinden hand vil Svare noget i Sagen vil hand koste Laugmanden paa Aastæden.
Citanten fremstillede af Vidnerne et ved Nafn Tord Giærevigen som dog uden Eed forklarede at det omtvistede Støcke Marck ligger eftter den deelings Forretning imellem Parterne d: 27de Junj 1749 af Sorenskr: og Mænd passerede paa Citantens ejendom og Bøe til hands gaard \Lille/ Nerem.

Eragted

Denne Sag er af den Nattur at Parternes disputte ej kand paakiendes forinden den omtvistede Jord bliver taget udi Øyesiun, Thj henviises følgel: Lovens 1 Bogs 16 Capt: denne Sag til Aastæden.

Tord Giervig iretteædskede een fra nestl: Som/m/er Ting opsadte Sag imod Reinert Hougen gield betreffende.
Reinert Hougen mødte og foregav at have Stefnt Citanten Contra i Sagen til Provs Anhør og til friekiendelse Doms erholdelse for de paastefnte Penge, men ei til at betale omkostning.
Citanten tilstod at have i denne Sag nødt Contra Varsel saaledes som melt er.

Af Contra Citantens Prov mødte ingen.
Citanten dereftter i ermangling af Beviis frafalt denne Sag, hvorved det og har sit forblivende.

Dereftter blev in duplo læst
een Bøxel Seddel til Torkel Svaland fra Gunder Houge paa Pladsen Træet, og er Revers paa gienparten dat: 22 Novbr: 1751.
Saa blev og læst Fogden Heibergs Fæste Brev til Gunder Andersen paa Kaatte øde af skyld ½ Løb Smør, hands Livs tiid at beholde dat: 23de Novbr: 1751.
item Gunder Houges Fæste Brev in duplo forfatted, med Rvers paa det eene, til Diderick Tørresen paa huusmands Pladsen under Houge kaldet Ødegaarden dat: 22 Novbr: 1751.

Eftter at Sr: Fastings før allegerede Reqvisition var bleven

1751: 18b

Denne Almue forelæst, gav De ham paa tilspørgende et og det sam/m/e berømmelige Skudsmaal som hand paa nest forige Tingstæder af Almuen ibdm: erholdet haver.

Dernæst blev læst følgende bøxel Sedler in duplo forfatted med Revers paa den eene Saasom.
1te {g..}een til Lars Mickelsen fra Steen Andersen Nerem paa Huusmands Pladsen Træet af 22 Novembr: 1751.
2det 2de dito fra Gunder Houge til Ole Hansen og Tørris Nielsen paa Huusmands Pladserne Hatlevigen og Hougen dat: 22de Novembr: 1751.
3de 2de dito fra Peder Killesviig til Povel Larsen og Ole Torckelsen paa Huusmands Pladserne Stavenæs og Øfrebøe af 22 Novembr: 1751.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede [Almuen] at Peder Indbio har dette aar nødt den hannem ved gaardens tilbøxling tilsagde friehed, saavel for Landskyld, aarlig tage og arbeids Penge som Leeding og Fredtold og at gaarden Indbio ingenlunde paa fordeelagtigere maade til deres Maj:ts Interesse har været at faae i brug, 2det om ikke det saa kaldede Berges brug i øfre Axdahl 1 Løb 18 Mrk:r end og dette aar har været ødeliggende, samt om deraf meere har været at beckom/m/e i græsleje end som 1 rd: Niels Olsen tilsvarer.

Fogden blev af Almuen paa tilspørgende svaret til det Tings vidne angaaende Kræmere med videre bestaaende af 3 Poster lige som i forige skibreder.

Fogden tilspurte Almuen om der findes nogen som haver Lod eller Deel i Consumptionen, om her i skibredet findes nogen Proprietair samt om her findes nogen Færgemænd, hvortil de Svarede Nej.

Paa Fogdens tilspørgende om Tingskydsens afbetaling blev Svaret som Sædvanlig.

Paa Rættens tilspørgende eftter at Fogden for Almuen havde fremsadt de 8te udi det ordinaire Tings vidne anførte Qvestioner, Svarede Almuen Som Sædvanlig, uden hvad sig den 6te Post anbelanger, sagde de at her i skibredet ej ere fleere Sauger hvorpaa Bord skiæres end Espelands- Vache- øfre Hauge- Fatland- og Arnevigs- Sauger, thj Aarevig Saug har dette aar i

grund været nedrevet, samt at der Slet ingen forandring har til draget sig med de 5 smaae becke Sauger siden 1747 og 1750 da Taxationen skeede.

Paa tilspørgende Svarede de 6 opsiddere paa gaarden Indbio Halsnø Closters gods, at dennem er got giort den halve Landskyld, af deres i brug havende Jordeparter i bemelte gaard tilsamen 6 Løber Smør 5 ½ Huud den Sum/m/a 9 rd: 36 s:

Paa Fogdens tilspørgende Svarede Almuen at vedkom/m/ende Rigtig er bleven got giort skatterne men ickcke Standqvarters pengene og udredning af de aftagne Jorder her i skibredet desligeste at ingen af dennem Saaledes er forbedret at dennem igien noget kand paalegges.

Paa tilspørgelse om ickcke opsidderne paa Halsnøe Closters godses gaarder nemlig Huustvedt, Tvedt med Lien, Drøen!! (Dørem?), Reien!! (Ryen?), Hegge og Kaathe end og for dette aar 1751 er bleven godtgiort Landskyld, med Tredie tage og arbeids Pengene af den affeldte Jord skyld i bemelte gaarder, hvortil de Svarede jae.

Paa Fogden Hr: Kammer raad Heibergs tilspørgende, Svarede Almuen at at!! Leedingen af de affeldte Jorder her i skibredet er ligesaavel som andre Skatter end og for dette aar bleven vedkomende opsiddere godtgiort.

Restancen og odels Mandtallet blev dernæst inden Rætten for Almuen oplæst og af ingen modsagt.

Til Retten nestanstundende aar at

1751: 19

Betiene blev opnævnt følgende Laug Rettes Mænd, nye Mænd, Iver Dale, Hugne Indre Bioe, Jan Svalan!! (Svalland), og Engebret Hougeland, gl: Mænd Steen Hæckland!! (Hetland?), Elling ibdm:, Knud Tollacksen Inbioe og Mickel Syversen ibdm:

Anno 1751 d: 27de Novbr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet for Føiens Skibredes Almue paa det Sædvanl: Tingstæd Bielland udi Storøens Sogn og Retten betient i Stædetz Foged Welædle og Welbr: Hr: Cameraad Heibergs overværelse, med disse 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Neml: Samuel Mæland, Ole Følckesnæs, Lars Halderager, Kield Nordtun, Lars nedre Næsse, Lars Brecke, Østen Søre Habestad, og Samuel Stageland!! (Staveland?), iligemaade var tilstæde den for Læhnets godset Constituerede Bøygde Lænsmand Johanes Matiesen Lønning og Bøygde Lænsmanden for Kloster godset Iver Knudsen Gram med menige Tingsøgende Almue.

Dereftter blev Allerunderdanigst og underdanig læst de nest forige Tinge læste Kongl: Forordninger og den høye øfrigheds ordres,

desligeste Hr: Stifttamtmandens ordre om at ingen hereftter maae Begrave Deres Døde uden først at give vedkomende Sogne Præst det tilkiende,

endnu blev læst

1te Hr: Kam/m/er raad Heiberg med de fleeres skiøde til Niels Gorm paa gaarden Høyland dat: 30te Junj 1751.
2det Hr: Cancellie Raad Iver Randulfs udstædde Pantte forskrivelse stoer 290 rdr: hvor for er til Creditor Hr: Commerce Assessor Johan Larsen Pantsadt gaarden Orninggaard skyldende med underliggende Kattetvedt 1 ½ Løb Smør 2 Huuder og 1 giedskind, dat: 24de April 1751.
3die Hr: Controleur Niels Gorms udstædde Pantte obligation stoer 200 rdr: hvor for er Pantsadt 1 Løb 2 pund 13 Marcker Smør 2 Huuders Landskyld i gaarden Høyland, dateret 30te Junj 1751.
4de Villum Heglands Fæste Brev paa 1 pd: 3 Mrk:r Smør i Nedre Næsse til Knud Gundersen Øckland, dat: 24de Octobr: 1750 in duplo forfatted med Lejlendingens Revers paa den eene.
5te Niels Gorms Fæste Brev til Rasmus Olsen paa Pladsen Leervigen in duplo forfatted med Revers paa den eene dat: 5te Julj 1751.
6te et dito fra velbemelte Gorm til Kari Sal: Knud Biørnsens paa Pladsen Leervigen, dat: 5te Julj 1751. in duplo forfatted med Revers paa den eene.
7de Sr: Bertel Vadbechs Pantte forskrivelse til Hr: Kammerraad Heiberg stoer 99 rdr: hvor for er Pant sadt 1 Løb Smør 1 Huud i gaarden Nordthun dat: 1te Augustj 1744.
8de Velbemelte ..ans(?) (Hans?) Vadbechs obligation til velbemelte Hr: Kammerraad Heiberg stoer 81 rdr: 5 Mrk: 6 s: hvor for er Pantsadt 1 pund 3 Marcker Smør 3/8 Huud saavelsom hands giestgiver Huuser, dat: 31te Decembr: 1750.
9de Hr: Kammerraad Heibergs bøxel Seddel til Tolder Danchertsen paa ½ Løb Smør ½ Huud i gaarden Eldøen Halsnøe Closters gods, hvor for er betalt i bøxel 7 rd: 3 Mrk:, dat: 27de Novembr: 1751.

Formedelst afttenens paakomme blev Rætten til i over Morgen ophævet.

Den 29de Novembr: blev Rætten atter Sadt paa Tingstædet Bielland og Rætten betient med eftterskrevne 8te Eedsorne Laugrættes mænd nemlig de som gaars dagen her oven blev anført, i Stædets Foged Hr: Kammerraad Heibergs overværelse.

Da først blev læst
1te Albert Børresen Vasbestads!! (Vespestads) med fleeres Fæste Brev til Tollev Esechielsen Huusa paa 2 pund Smør i gaarden Huusa, af dags dato, in duplo forfatted med Lejlendingens Revers paa den eene.
2det Hr: Niels Hæsbers!! (Hertzbergs) bøxel Seddel udstæd in duplo til Daniel Vorland paa 2 pund Smør Præsteboels gods i gaarden Espevæhr, dat: 17de Janvarj 1751 med Revers paa den eene.

Peder Stuve haver til dette Ting Muntl: ladet ind stefne Niels Rabben for Skieldsord at anhøre Prov og taale Dom til undgieldelse eftter Loven samt erstate Processens omkostninger. Provene ere Einer Eløen!! (Eldøen) og Anne

1751: 19b

Tollacksdatter Langeland som iligemaade er instefnt under Falsmaal til Vidnesbyrds Aflæg i Sagen.
og gav Fogden Hr: Cameraad Heiberg tilkiende at hand paa ligemaade haver begiegnet denne Sag med Stefnemaal til dette Ting til de Kongl: Bøders erholdelse.

Procurator Hr: Jens Holch gav til kiende at hand nu i dette Moment blev begiæret at være Procurator udi denne af Peder Stuve instefnte Sag, for Citanten Contra den instefnte, begiærede derfor de instefnte Vidner afhørte.
Niels Rabben mødte ej eftter paaraab.
Stefne Vidnerne Johanes Lønning og Anders Bandedalen bekræfttede ved Eed at de i denne Sag lovl: mere end 14 Dage siden Stefnede Niels Rabben saaledes som anført item under Falsmaal at møde og Prove i Sagen, de ben:te Vidner.
Citanten havde af Vidnerne ei flere tilstæde end Einer Eldøen, thj det andet Prov mødte ei.
ern:te Vidne Einer Eldøen aflagde Eed og vandt at nestl: Somer, hørte Provet een Dag at Niels Rabben i Smien paa sin Plads Rabben sagde til Tollack Langeland følgende ord: Peder Stuve er een Kieltring og Horejager, da disse ord falt var ingen hos Niels Rabben uden Tollack Langeland, Anne Langeland og Vidnet.
eftter Citantens begiær beroer med Sagen til eftter Middag da hand venter at anskaffe det andet Vidne.

Procurator Hr: Holch iretteædskede Hr: Comerce Assessor Jaen von der Lippes Sag for Hr: Conference Raad Bierregaard imod Sogne Præsten Hr: Hertzberg gield betreffende, indgav og derhos Rettens Seniste Laugdag i Sagen som blev oplæst.
Hr: Hertzberg mødte for Retten og af denne Rett ærbødigst begiærede Copier af det i Sagen producerte og passerede paa det hand kand have tiid derimod at forfatte sin Repliqve saa og mueligt tage Contra Stefning udi Sagen, siden hand nødvendig maae søge sin Regress hos vedkomende for de Penger som hand her søges for, i hvilken henseende hand ærbødigst beder om opsettelse i Sagen til næste Ting; sagde ellers at hand til dette Ting har nødt i den/n/e Sag lovl: Varsel.
Procurator Holch paa Hr: Assessor Von der Lippes veigne kunde icke vedtage at nogen udsettelse skeer thi her er een fulkomen Reen tilbintlighed af Hr: Hertzberg at hand Neml: Hr: Hertzberg er Pligtig at betale hvad hand udi Stefnemaalet Sigtes for, Procurator Holch fremlagde og et til Hr: Assessor Von der Lippe af Hr: Hertzberg tilstilled Brev dat: Findaas den 22de Febr: indeværende Aar hvor Hr: Hertzberg tilstaar paa Nyt at være skyldig hvad hand Sigtes for, til den ende paastod Holck Dom at Hr: Hertzberg maatte vorde tilfunden ikke allene at betale hovet Capitalen med paaløbende Renter indtil betaling skeer, Men end og denne Processes omkostning skadesløs, det minste til denne tiid 10 rdr: Ville ellers Hr: Hertzberg frafalde sin Reservation om Contra Stefning i Sagen vil og Comparenten for at evitere Vitløfttighed være fornøyet med at med Sagen til neste Ting beroer, dog saa at Hr: Hertzberg nu forbinder sig da at lide Dom for det paastefnte i fald hand ei forinden stiller Citanten tilfreds;
Hr: Hertzberg frafalt sin forinførte Reservation med declaration at hand til neste Ting godvillig vil modtage Dom for Capital og Renter samt omkostninger i fald hand ei forinden seer Sagen bielagt.

Eragted

Sagen udsettes

1751: 20

Med Citantens Fulmægtiges Samtykke, til neste Ting.

Dernest blev igientaget Peder Stuves Sag om Skieldsord Contra Niels Rabben, da Mons:r Holck fremstillede sit andet Vidne Nafnl: Anne Tollacksdatter Langeland der aflagde Eed og vant at den før omprovede tiid og Stæd hørte hun det Niels Rabben sagde til Vidnets Fader

Tollack Langeland disse ord: Peder Stuve er een Fante, een Kiæring Drager og Horejager, da ern:te ord bleve talte var Niels Rabben ei druken.

Eragted

Niels Rabben haver til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Dernest blev læst

Ole Salamonsen Søvold og de fleres Skiøde til Gunder Larsen Øyjoren paa 1 Løb mindre end ½ Mrk: udi gaarden Søvold for 143 rdr: dat: 27 Novbr: 1751.

Welædle og Welbr: Hr: Kameraad og Foged Heiberg gav tilkiende at da et ugiftt qvinde Meniske ved Navn Marte Sæbiørnsdatter, enten af fortviflelse eller andre aarsager, som ved Vidners førelse vil blive oplyst, har ombragt og dræbt sig Selv ved at hænge sig udi Skoven ved hendes tilholdende Plads Hatland under gaarden Haarneland her i Føiens Skibrede og Storøens Kiercke Sogn, Saa haver hand til Justitiens Pleje og for at faae paadømt hvad enten hendes afdøde legeme skal begraves i Christen Jord eller icke, og hvad enten hendes eftterladte hoved lod skal være Deres Maj:t eller Arfvingerne hiemfalden, været foraarsaget at ind stefne med Skrifttl: Stefnemaal til dette Ting tiid og Stæd, den afdøde Marte Sæbiørnsdatters eftterladte Arfvinger og Slægtninger, Sted Moderen Anne Hatland, Arne Wigen i Nottelands Waagen, Jacob Sæbiørnsen tiener Controleur Gorm, Daniel Sæbiørnsen tilholdende paa Pladsen Hatland, det afdøde qvinde Meniskes Formynder Peder Stuve, Tosten Bielland og Hans Bierckeland, samt Deres beskickede Deffensor Procurator Hr: Jens Isach Holck alle herom at anhøre Dom og at fremkom/m/e med hvad Bevisligheder eller Forsvar de i Sagen kand have, samt at anhøre de i Sagen instefnte Vidner Ole Bieland, Peder Høyland, Joen Høyland, Tollack Langeland, Amund Eløen!! (Eldøen), Jens Haarneland med Hustrue Mari ibdm:, Niels Dægernæs med Hustrue Anne Dægernæs og i særdeleshed De af foranførdte Vidner som har besigted det døde Legeme, førend det blev bragt fra Stædet hvor ulycken skedde, hvilke Vidner iligemaade ere indstefnte under Falsmaal at møde Deres Eedl: Forklaring udi Sagen at aflegge, Reffererede sig i det øfrige til sit udstæde Skrifttl: Stefnemaal af dato 14de Octobr: 1751 som blev i rettelagt og oplæst.

Procurator Holck indfant sig for Retten, tilstod at være lovl: Stefnet som Deffensor i denne Sag og i rettelagde den ham af Welædle og Welbr: Hr: Cameraad Heiberg tillagde ordre at være Deffensor i denne Sag, hvilken ordre blev oplæst dat: 15de Octobr: 1751.

end videre mødte \alle/ de udi Stefnemaalet anførdte Persohner og vedtog at være lovl: Stefnt udi denne Sag, undtagen Anne Hatland, Mari Horneland, og Brita Dægernæs vare absente.

Stefne vidnerne Johanes Lønning og Anders Bandedalen bekræfttede ved Eed at de mere end 14 Dage siden lovl: forkyndte den producerte Stefning for forben:te udeblevne Persohners Bopæl

Fogden Hr: Cameraad Heiberg begiærede at de

1751: 20b

Indstefnte og nu mødende Vidner maatte Ædfæstes og afhøres, i særdeleshed at de 4 Vidner som har besigted det døde Legeme maatte nøye examineres om de derpaa har fundet noget Corpus Dilicti, dernest de Vidner som veed noget at forklare om den afdøde Marte Sæbiørnsdatter befundne Misgiærning paa sig Selv og endel: for det 3de de af Vidnerne som veed noget at forklare om hendes i værende tilstand da hun Saadan ugudelig giærning paa sig Selv har begaaet, Samt hvorledes hun i levende Live har forholdet sig og været anseet iblant Menigheden, hvilked siste hand ville lade fornemelig ankom/m/e paa den i Sagen

beskickede Deffensor Procurator Holches nøyeste examen blant Vidnerne, eller hvad videre hand i den passu til Forsvar kunde have at iretteføre og fremlegge.
Procurator Holck for at beviise at Pigen Marte Søbiørnsdatter, der skal være funden død i Skoven her paa Storøen, haver været et oplyst Meniske udi sin Christendom, desuden opført sig Troe ærlig og Skickelig imod alle Menisker, producerede een af Hr: Wendelboe ham meddelte attest dat: 29de Novbr: 1751 som blev oplæst.
Actor fremstillede de instefnte Vidner med begiær at same maatte tages under Eedl: examen.
1te Vidne Ole Bielland aflagde Eed og vandt: eftter at dette var tilført begierede Actor at Vidnet maatte foresættes følgende Qvæstioner 1, hvor det afdøde qvinde Meniske er Fød, i hvad Qvalite og hvor hun sig har opholt til hendes døds dag samt hvad alder hun var af da hun den ulyckel: gierning paa sig Selv begick, for det 2det hvorledes hun sig Selv haver Ombragt og for det 3de hvorledes det døde Legeme befantes, da hand var een af de Mænd som same eftter den ulyckel: hændelse Besigtede, i særdeleshed om der fantes paa det døde Legeme Corpus Delicti. Vidnet Svarede til Actors Qvæstioner Saaledes sc: til den 1te at hand som Fremed her paa Landet ei veed hvor det sig ombragte Meniske er Fød, Men i de omtrent 17 aar hand har været i dette Sogn, da har hun imidlertiid været paa Pladsen Hatland under gaarden Horneland i Føyens Skibrede og Storøens Kiercke Sogn hos \Sted/ Moderen Anne Hatland, hendes Fader var af Bunde Stand \lige/ som hun. til 2de \og 3de/ Qvæstion at paa ern:te døde Legeme ei fantes minste teign til at hun \Selv/ eller andre hende hafde givet enten noget Slag eller Sting, og fant Vidnet hende omtrent 7 uger siden i {Marken} \Skoven/ noget fra Pladsen Hatland, liggende paa Jorden med et gl: Raadent Taug om halsen under et Bircke Træe udi hvilked var at see at hun havde hængt sig og dereftter var nedfaldet ved det at Touet hun hængte udi havde brusted Sønder, den tiid Vidnet med flere forefant ern:te qvinde Meniske var hun allerede død. Deffensor Holck tilspurdte dette Vidne om hand haver seet at den død fundne haver Hængt sig for det 2det om icke Vidnet er bekiendt at den død fundne i hendes levende Live haver været Vankelmodig og uroelig og for det 3de om icke Vidnet og haver hørt mens denne Pige levede at hun klagede over at fatedes noget paa hendes hælbred og Sundhed Rs: at hand ei var hos og Saag hun Hængte sig, Men at hun!! (han) ved de tiider ulycken skedde Saavelsom tilforn

1751: 21

Hørdte det ern:te qvinde Meniske Marite Sæbiørnsdatter var Svagelig af sig, det tilstaar Vidnet, Men hvad enten same Svaghed allene var paa hendes Legeme eller Saavel paa Legemet som Sindet, det veed ei Vidnet, fordie hand aldrig Spurte nogen om hendes omstendigheder i Svagheden. Paa Rettens tilspørgende Svarede Vidnet at i de 17 aar hand har været bekiendt med den sig ombragte Marte Sæbiørnsdatter, har hun alle tider ført et Sagtmodigt, Skickeligt, og Gudfrøgtigt Levnet, Saa at hun iblant Skickelige Folck var yndet.
2det Vidne Peder Høyland aflagde Eed og paa Fogdens til 1te Prov fremsadte Spørsmaale, hvilke og dette Vidne blev forelæst Svarede Saaledes, som af 1te Vidne er Svaret, og veed hand ei hendis Alder ej eller!! (heller) var hand med og Besigtede hendes Legeme eftter ulykken var skeed, sagde ellers at hand har hørt det hun nestl: Somer og Høst var Svagelig af sig, desligeste at hun alle tiider passerede for et Tugtig, Gudsfrygt og Sagtmodigt Meniske.
3de Vidne Joen Høyland aflagde Eed og vandt i alt eensstemig med 1te Vidne med det tilleg at det sig Selv ombragte qvinde Meniske nestl: Somer og Høst var jevnlig Svag og Vankelmodig i Sindet saa at hun ei var ved sine fulde Sandse, og er hun opfød her i Sognet hos sine Forældre der var Forarmede Huus Folck.
4de Vidne Tollack Langeland, aflagde Eed og vandt i alt eensstemig med 3de Prov.
5te Vidne Amund Eløen!! (Eldøen) aflagde Eed og vant eenstemig med 3de og 4de Prov.

6te Vidne Jens Horneland aflagde Eed og vant at ern:te sig Selv ombragte Meniske var nestl: Somer og Høst Svag og Mismodig, saa at hun paa det siste var af et mere Tungsindigt og Forsagt Væsen end hun Plejede være

7de Vidne Niels Dægernæs aflagde Eed og vandt eensstemig med 3de 4 og 5te Prov.

Fogden Hr: Cameraad Heiberg lod tilføre at da hand af de førdte Vidner allerede har saa megen Oplysning som hand paa sin siide til Justitiens Pleje agter fornøden saa ville hand aldeles forbiegaae at føre de flere Vidner som ere instefnt og icke møder, men da det med de førte Vidners eenstemige Forklaring er bevislig giort at qvinde Menisked Marte Sæbiørnsdatter sig Selv haver ombragt og det ikke af de førte Vidners forklaring directe er at udfinde at hun sig Selv udi Sygdom og Raserie haver ombragt Saa Sadte hand i rette og paastod at hendes Legem paa det Stæd hvor hun sig Selv har ombragt uden at nyde Kierckegaards Begravelse bør nedgraves og at hendes eftterladte hoved lod bør være Deres Maj:t hiem falden, hvorom hand ædskede Dom.

Deffensor Holck derimod forestillede at det er øyensiunl: at see og erfahre af Vidnernes Forklaring at Hr: Cameraad Heiberg ikke kand Bevise at det dødfundne Meniske haver sig Selv ombragt foruden og om end saa skulle være skeed Saa haver Deffensor faaet oplyst ved Vidnernes eensstemmende Forklaring at det død fundne Meniske haver været Vankelmodig een temel: tiid, ved Hr: Pastor Wendelboes attest samt Vindernes Forklaring haver Holck iligemaade fulkomen Beviis paa at det ved døden afg: qvinde Meniske haver skicked sig ærlig Stille og Rolig

1751: 21b

Samt Gudfrygtig i denne Menighed, bliver saa Ventelig at i fald hun sig Selv skulle ombragt, som ingen haver seed det da maae være skeed udi Raserie og af uroeligt hovde!! (hoved), i den Anledning paastod Deffensor Holch at Marite Sæbiørnsdatters døde Legeme maae tildømes at begraves i Christen Kiergaard og hendes eftterladenskab hendes nermeste Arfvinger at hiemfalde og Saaledes Slutede hand Sagen til een Retfærdig Dom.

Fogden Reffererede sig til sit forige og paastod Dom.

er da herom af Retten Dømt og Afsagt

Af de i Sagen førdte mange Vidners eensstemige Eedl: Forklaring er oplyst det qvinde Menisked Marte Sæbiørnsdatter, der eftter Actens nermere udviis sig Selv har ombragt, Saavel de tiider ulykken skedde som lenge tilforn var Svag, Wankelmodig og ei ved hendes fulde Sandse, Thj bør i følge Lovens 6 Bogs 7de Capt: 21 Art: hendes Legeme udi Kiercke gaarden dog uden nogen Cermonie Begraves og de Midler af hende er eftterladt at kome til \lovl:/ Deling imellem hendes Arfvinger.

Lars Johansen Tvete haver til dette Ting Skrifttl: ladet ind stefne Torbiørn Tvedte fordie hand hanem med Hug og Slag haver overfaldet item afbrudt hands Arm saa Citanten derover er bleven skilt ved sin hilsen!! (helse) med det mere som Stefningen nermere udviiser, der for Retten blev oplæst af 25 Octobr: 1751.

Fogden Hr: Cameraad Heiberg gav tilkiende at hand til denne Justits Sages Pleje og for at faae Forbryderen Torbiørn Tvedt dømt til de Kongl: Bøders erleggelse haver begiegnet denne Sag med Muntl: Stefnemaal Saaledes at Torbiørn Tvedt er instefnt til dette Ting tiid og Stæd at lide Dom til Straff saavel for forøvede Vold og overlast mod Lars Tvedte som for de dereftter udøste Trudsels og undsigelses ord samt udi Sagen at anhøre Vidnerne Ellen Endresdatter, Aanund Tveite, Susana Tveite, Siri Tveite, Anfind Aadland og Hans Lunde, samt saavit de siste undsigelses eller Trudsels ord angaar, Torbiørn Lunde og Erick Lunde, hvilke Vidner iligemaade ere instefnte under Falsmaal at møde deres Vidne at aflegge i Sagen.

Procurator Hr: Jens Isach Holck mødte paa Torbiørn Tveites veigne vedtog Stefningens lovl: Forkyndelse, ville ervarte Vidnernes afhørelse tog sig ellers Reserveret for Vidnerne [Qvæstioner]? at fremsette,

Torbiørn Tveite som og Selv var tilstæde vedstod at være udi denne Sag lovl: Stefnt.

Citanten fremstillede sine Vidner.

1te Vidne Ellen Endresdatter Tvete gl: 31 aar aflagde Eed og vandt at nestl: Somer imedens hun tiente hos instefnte Torbiørn Tvedte og hun med sin hosbonds Creatur skulle Reise til Fieldstølen, saa bad Citanten hvis Creatur og skulle drives hen paa same Støl, at Vidnet ville have tilsiun med hands Creature eftterdie hands qvinde var Svag og hand ei hafde noget andet Meniske end et Pige Barn paa 15 aars alder som til hørte Aarne Tvedt at vogte og tilsee sine Creature, Vidnet fordie hun Siuntes det var Synd at afslaae Citantens begiæring, loftte at have med hands Creature saa megen tilsiun som tiiden hendes hosbonde uskad tillod hende, hvilked løftte hun og siden eftterkom i det hun daglig for ham Melkede 2de af hands Kiør, Siden talte hendes hosbonde Torbiørn Tvete hende til og var Vred formedelst hun havde paataget sig at Melke Citanten Lars Tvetes Creatur da hun

1751: 22

Med Sandhed Forsickrede Torbiørn Tvete at hun ei det ringeste hafde Forsømt ham til Skade, ved det hun hafde Melcked de 2de af Citantens Kiør, da hand derpaa tiltalede hende med disse ord: har du vogted hands Creature til denne tid, kan du og giøre det hereftter, Videre sagde Vidnet at noget dereftter som hun een Dag kom hiem til Tvedte igien, fick hun høre det Citanten og hendes hosbond Torbiørn Tvete var i Klamerie med hinanden, hvor over hun blev bange og derfor undstack sig i et Forhuus hvorhelst hun omsider hørte at Citanten bejamrede sig Sigende at Torbiørn Tvedte havde afbrækked hands Arm Vidnet veed og at Citanten siden den tid saa lenge hun forblev paa Tvedte neml: til 6 uger for nestleden Mickels Dag, var saa Svag i sin høyre Arm at hand ei kunde arbeide det ringeste men maatte bære den Arm og Haand udi et Baand i Armen hafde hand Piine Natt og Dag saa hand ingen Rolighed hafde, dette Vidne hafde ei videre at Prove.

2det Vidne Anund Tvedte aflagde Eed og vandt at 19 Uger denne aftten siden kom Torbiørn Tvete ind i Vidnetz Kiøcken paa Tvedte og beskyldte Citanten for at hand hafde haftt Torbiørns Tieniste Pige til at Melke Citantens Creature det Citanten nægtede, og hvorover Citanten og Torbiørn kom med hinanden udi Mundkiecklen, som og Citanten derpaa forføyede sig til Døren foregivende at hand ville gaae til Støls for at Melcke Selv sine Creature, tiltalede Torbiørn Tvete Citanten Saaledes, gaar du nu for du har givet bedre beskien, saa gaar du for een Kieltring, hvilke skields ord Torbiørn nogle gange Repeterede, Citanten begav sig derpaa til Stølen og eftter at hand noget paa afttenen var komet hiem igien og med sin Koene havde i sin egen Stuen der staar tedt hos Vidnets Stue sadt sig til Bords og Spiiste afttens Mad, hørte Deponenten \1te/ at et Meniske kom ind i Citantens Stue, dernest at det var Torbiørn Tvedte som indkom thi hand gav sig strax udi Mund kieckling med Citant!! (Citanten) og for det 3de at Citanten Raabte Sigende til Torbiørn: Slaar og haardrager du mig udi mit eget Huus, Torbiørn gick saa strax ud igien fra Citanten Som og Vidnet gick ud af sin Stue Saag hand det Torbiørn Tvedte stod \og/ med sin Haand holt et Støcke Træe tedt ind til Tænderne paa Citanten som \og/ var gaaet ud af sin Stue, da Torbiørn \tilige/ sagde til Citanten: du var Erlig værd noget af dette, strax derpaa lagde Torbiørn Træet fra sig og med sine Hænder greb i Skuldrene paa Citanten som og med sine Hænder greb udi Torbiørns Skuldre, lidet dereftter Skiøv Torbiørn Tvedte Citanten ud over een Trappe der ligger uden for Citantens Stue Dør af omtrent 1 Alens høyde, Citanten falt hovedkuls ned for Trappen paa gaarden, lidet dereftter stod Citanten op af Jorden og som Parterne da mødte hinanden paa ern:te gaard tedt ved Trappen greb de hin anden i Brøsted, da Torbiørn med sin

eene haand breckede Citantens Arm bag over saa Citanten falt til Jorden, Citanten beklagede sig og Strax derover at Torbiørn Tvedte hafde afbrudt hands Arm, Vidnet siger sig icke at kand giøre nogen forklaring om enten Torbiørn Bræckede Citantens Arm bag over i Tancke at afbrecke Armen, eller om saadant skedde under Klameriet uden noget Saadant Forsæt, Mens Vidnet

1751: 22b

Veed disverre gandske vel ej allene det Citantens høyre Arm same tiid af Torbiørn Tvedte blev Saaledes bræked og beskadiget at hand derover har misted sin hilsen!! (helse), Men end og at Armen siiden blev saa \op/ haavet!! (haaven) og Slæt at Citanten særdeles de første Sex Uger bag eftter af en hæfttig Piine ei havde nogen Roe eller Liise, ja hand har end icke fra den tiid hand fick Skaden været i Stand til at foretage sig noget arbeide uagted hand imidlertid har kiøbt og brugt adskillige Salver at Curere den med.

3de Vidne Susana Nielsdatter Tvedte det 2de Provs Hustroe aflagde Eed og vandt i alt eensstemig med 2det Prov undtagen dette Vidne ei hørte begyndelsen dertil at Parterne først kom udi Mundkiecklen udi Vidnets Kiøcken, ei eller!! (heller) gav Vidnet nogen agt eftter hvorledes Citantens Arm udi Klameriet kom til Skade.

4de Vidne Siri Jacobsdatter Hustrue til instefnte Torbiørn Tvete giorde dog uden Eed, een Forklaring der i alt Strider imod det Eedl: Vidnesbyrd det 2de og 3de Vidne i Sagen har aflagt, thi kunde Retten ei tage af hende nogen Eeds udsagn.

5te Vidne Anfind Aadland aflagde Eed og vandt at 8te Dage eftter Torbiørn Tvedte havde bræcked Citantens Arm blev Vidnet og Hans Lunde begiært at tilsige Torbiørn Tvete det hand maate see Citantens Creature med Foer til Vinteren forsiunet eftterdie hand hafde fordærvet Citanten saa hand ei kunde forsiune sine Creature, og da de var komne til Torbiørn Tvete og havde sagt ham Deres ærinde Svarede hand at hand ei ville Foere til Citantens Bæster, Saasom hand allene havde Slaget Citanten mod Jorden og ei viste om Citanten derved var komet til stoer eller liden Skade, Siden besaag de Citantens Arm som de forefant at være over alt meget ophaaven og fast tyck og haard som een Stock.

6te Vidne Hans Lunde aflagde Eed og Provede Eenstemig med nest forige Prov.

7de Vidne Torbiørn Lunde aflagde Eed og vandt at noget eftter den tiid Parterne havde været i Klamerie med hinanden kom Torbiørn Tvedte til Citantens!! (Vidnets) gaard Lunde, og som De begge tillige med Erick Lunde kom i Tale med hinanden Spurdte Vidnet og Erick Lunde den instefnte hvorfor hand hafde fordervet Citantens Arm, hvorpaa Torbiørn Tvete nægtede at have Skadet Citanten, som og Vidnet atter Spurde hvoraf Saadan uvenskab Reiste sig Sagde Torbiørn Tvete disse ord om Citanten: hand har løyet for mig i 6 aar men nu skal hand ei lyve for mig mer, ydermere sagde Vidnet til Torbiørn Tvete det hand havde hørt at hand nock kom til at betale Citanten Lars Tvetes Arm, da Torbiørn Tvete dertil Svarede Saaledes: ja skal jeg betale Armen saa skal jeg og betale ham paa Ryggen.

8de Vidne Erick Lunde aflagde Eed og Provede eenstemig med 7de Vidne.

Citanten havde ei flere Vidner at føre men Submitterede Sagen under Dom.

Fogden bad og [om] Dom den hand paastaar maae blive Saaledes som Sagens omstendigheder udfordrer.

Holck forestillede at det er udfindel: af Vidnernes forklaring at Torbiørn Tvedte er opirret til Vrede imod Lars ibdm: i henseende til at ben:te Lars uden Torbiørn Tvedtes ordre har bemægtiged sig Torbiørn Tvedtes Tieniste Pige at Melcke sine Creature, foruden dette haver Lars Tvete Saavel taget i Brøsted paa Torbiørn som Torbiørn i Brøsted paa ham, denne haandkramsning haver foraarsaget at Torbiørn Tvete haver lagt den anden til Jorden Saa at Larses eene Arm derover er brudt, her fant da Holck

1751: 23

Forseelse paa begge Sider, begiærer Naade i den henseende for sin Principal som een Fattig Mand med Koene og Smaae umyndige [Børn]? og Saaledes Sluttede Sagen til Doms.

Afsagt

Ved de i Sagen førdte Vidner er oplyst og Beviist 1te at Parterne med hinanden 19 Uger siden var udi Klammerie, desligeste at den eene af Dem fast ei mindre end den anden \der/ til {same Slagsmaal} gav Andledning og for det 3die at Citanten under ern:te Klamerie er af indstefnte Torbiørn Tvedte ej allene kasted ned paa Jorden men end og derved Saaledes paa sin Høyre Arm læderet at hand i den siden har haftt Stoer Smerte ja ei til denne tiid formedelst besagde skade været i Stand at foretage sig minste Arbeide, Af disse med flere i Sagen befundne omstendigheder Kiendes for Rett, det Torbiørn Tvedte bør i følge Lovens 6 Bogs 7 Capt: 8 art: udi Mulct betale til Hans Kongl: Maj:t Trende Sex Lod Sølv som er 9 rdr:, desuden skal Torbiørn Tvedte udi Anledning af den allegerede Lovens Bog og Capt: 11 art: for den Citanten tilføyede Skade betale hannem \eftter sine Vilkaar/ 10 rdr: Processens omkostninger betales til Citanten Lars Tvedte af indstefnte Torbiørn Tvedte med 3 rdr: alt at udredes 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under Adfærd eftter Loven.

Eftter at Almuen var forelæst forben:te Reqvisition, gav De alle Mons:r Fasting et og det same gode Skudsmaal som hand hos Almuerne paa de forige Tingstæder har erholdet.

Peder Stephensen boende paa gaarden Kulleseid her i Sognet frem kom for Retten og anmelte at hands Broder Joen Stephensen eftter indløben underretning skal som Matros være død omtrent 2de aar siden paa Wagt Skibet i Kiøbenhavn eftter at hand har været her fra Stædet siden aaret 1711, tilspurte altsaa Almuen om De ikke veed at Comparenten og hands Broder Lars Stephen!! (-sen) nu boende paa Stensvaag i Findaas Præstegield joe er same afdøde Joen Stephensens Fuld Brødre og eeniste Arfvinger.

Almuen Svarede at de veed det oven:te Peder og Lars Stephensønners Fuld broder lang tiid siden blev ud Commanderet i Kongens Tieniste 1711 de har og nogle aar siiden hørt det same deres Broder tiente Kongen som Matros paa Wagt skibet i Kiøbenhavn.

Peder Stephensen for sig og Broder var herom Tings Vidne begierende under Rettens fulde Verification, hvilked og blev indvilget.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg fremsadte for Almuen de udi det Sædvanlige Tings vidne anførte 8 Poster hvortil Almuen svarede som Sædvanlig, uden hvad sig de 7de og 8de Poster betreffer da angav de eftterskrevne Handlere Jacob Hønemør paa Kræmersædet Brandesund, Johan Frøchens Kiøbmand Svend Nathaniel Gran paa Øchlandsvaagen, Bertel Vadbech paa Sundstabøe vaagen, Bent Olrich paa Hischholmen, Jonas Budde, Agnete Vallentinsens Spitsøen og Mad:me Karen Gram paa giestgiver [Stædet] Leervigen samt Jonas von Hoven(?) Folgerøen som ickcke har haftt anden brug eller Handel end at holde Logementer for de Reisende.

Fogden fremsadte dernæst for Almuen Tingsvidnet angaaende Kræmere, Lænsmændenes brug, Sorenskriverens Skatte friehed, samt om hvorvidt af dette skibrede Sorterer under Marin Lægderne, hvortil Almuen Svarede som Sædvanlig og paa forige skibreder findes anført.

Inden Rætten blev oplæst de ved vaade Ild paa gaarden Berøen skadelidende Bønders qvittering for Skatternis gotgiørelse dette aar.

1751: 23b

Fogden fremsatte for Almuen de 3de Qvestioner om her i skibredet findes nogen Lods Ejer i Comsumtionen!!, Om her findes nogen Proprieter!! og Færgemænd, hvortil blev svaret som tilforn.

Paa Fogdens Spørsmaal om Tingskydsens afbetaling blev Svaret som nest forige Ting.

Odels Mandtallet og Restancen blev oplæst og af ingen modsagt.

Stædets Foged Hr: Cameraad Heiberg haver til dette Ting tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Niels Larsen Gorm for begangne Lejermaal udi hands ægteskab at taale Dom til undgieldelse og Straff eftter Loven og Forordninger.

Niels Larsen Gorm mødte for Retten \og tilstod/ at være i denne Sag lovl: Stefnt desligeste at hand udi sit ægteskab har begaaet Lejermaal med qvinde Menisked Johane Jørgensdatter ligesom hand om Kongl: allern: befrielse fra Aabenbare Skrifttemaal, allerede har indgivet sin allerunderdanigste Ansøgning.

Actor producerede den over ovenn:te qvinde Meniske Johane Jørgensdatter for ovenben:te Leiermaals Forseelse ergangne Dom afsagt d: 28de Junj 1751 som blev oplæst.

Actor anviiste et Skiftte Brev Forreted eftter Niels Larsen Gorms afdøde Koene Sara Nathaniels Datter d: 16de Aprilis 1751 Tinglyst d: 25de Junj nesteftter som udviiste at Boets gandske Formue bestoed udi 482 rdr: 13 s: Samt at Boets bevisliggiorde medbehæfttede gield derimod var 589 rdr: 1 Mrk: 12 s:, Og da ben:te Gorm altsaa inted er ejende Saa paastod Actor Dom til dobbelte Lejermaals Bøders udredsel følgel: Forordningen af 6 Decbr: 1743.

Afsagt

Som Niels Larsen Gorm eftter det eftter hands afdøde Koene nestleden 16de Aprilj passerede Skiftte Brev som for denne Rett er produceret, dets udviisende inted er ejende hvoraf Straffen for det Lejermaal hand udi sit ægteskab eftter egen Vedstaaelse med qvinde Menisked Johanne Jørgensdatter haver begaaet, paa yderste Formue kand til een viss Sum dicteres, Saa i det Stæd bør same Niels Gorm følgel: 22de art: udi Forordningen af 6 Decbr: 1743 betale til Hans Kongl: Maj:t sine dobbelte Lejermaals Bøder som er 24 rdr: 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under adfærd eftter Loven.

Procurator Jens Isach Holch møtte for Rætten paa Lars og Rasmus Mækebaches veigne \og/ gav til kiende at arrest Sagen angaaende Lyngaasen og det der af deres velærværdighed Hr: Niels Hæsber!! (Hertzberg) Hugne Tømmer som for denne Rætt \tilforn/ er Ventileret er ophævet i anledning af at Comparenten Holchs Principaler med deres Velærværdighed Hr: Niels Hertzberg om hoved Sagen saavel som denne arrest Sag er kommen udi Kierlig og Venlig Foreening paa Fundament at den ergangne under rættes Dom bliver instatico og deres Velærværdighed Hr: Hertzberg tilbage kalder den til Laug Tinget udstædde Stefning i hoved Sagen handlende om Skiftted imellem Mechebach og Eritsland.

For Hr: Hertzberg fremckom Mons:r Georg Friderich Fasting som paa hans veigne lod tilføre at den Disputte imellem Mechebachs opsiddere og bemelte Hr: Hertsberg er i ald Kierlighed bleven bielagt hvilcket har været Hr: Hertsberg antraaende eftterdi hand er deres foresatte Siæle Sørger og des formedelst tilbage kalder hand sin udvirckede Laug Tings Stefning betreffende Eritsland og

Mechebach {betreffende} Skiftter, naar det belovede for dennem igien vorder Presteret, da ald Process som imellem dennem for nærværende tiid kand være Reist aldeles Sesserer.
Procurator Holch paa Mechebachs opsidderes veigne tilstoed at det belovede skal eftterleves og Saaledes lod alt det Passerede være Død og Magtesløs.

Til Rettens betiening nest komende Aar blev opnævnt følgende Laug Rett nye Mænd Neml: Torben nedre Rometvet, Torbiørn Hougeland, Aan!! Tvete, Torben Tvedte, Johanes Lønning, Hans Petter Teigen, Lars Almaas og Ole ibdm:

Flere Sager var ej eftter paaraab hvorfor Sage Tinget blev ophævet.

Anno 1751 d: 1te Decembr: blev for Fiære Skibrede Læhnetz og Halsnøe Klosters Skibredes Almue Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa det ordinaire Tingstæd gaarden Bieland udi Storøens Præstegield, udi Stædetz Foged Welædle og Welbr: Hr: Cameraad Andreas Heibergs overværelse med eftterskrevne 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Vier Enstavold, Niels ibdm: Aslack øfre Valen, Mickel Valen, Erick Solem i hands Stæd Lars Møcklevold, Povel Stueland i hands Stæd Elling Røckenæs, Reier Erusvaag i hans Stæd Aslack Førde og Ole Kind i Samuel Fagelands Stæd, Saa var og tilstæde Bøygde Lænsmændene for Læhnets godset Tollef Hougland og for Kloster godset Størck Larsen Hoversholm.

hvornest Allerunderdanigst blev læst de nest forige Ting læste Kongl: Allern: Anordninger og den høye øfrigheds ordres.

Dernest følgende Saasom
1te Hr: Cameraad Heibergs Fæste Brev til Ole Tostensen paa 1 Løb 1 Hud og 6 Spand \Korn/ Kloster gods i gaarden øfre Dom/m/esnæs dat: 28de Decbr: 1750.
2det Mad:me Sal: Hr: Johan Korens Fæste Brev in duplo med Revers paa den eene til Hans Hansen paa 1 Løb 18 Marcker Smør i Fion, dateret 8de Octobr: 1751.
3de Tosten Helgesen Vixnæses Skiøde til Iver Olsen Erland paa odels Rætten i gaarden Alendahl hvor for er betalt 29 rd: dat: 17de Octobr: 1750.
4de Skiftte Brevet eftter Ragnilde Knudsdatter Sveen Passeret paa gaarden Sveen den 7de Juni nestl: som udviste at hun ejede i Sveen 1 Løb 12 Mrk: S:r for 56 rd: og at same er udlagt til Frantz Drange for gield 16 rd: 1 pd: S:r paa Aanen Fransen som Enckemand 1 pd: 6 Mrk: S:r for 20 rd: og paa Datteren Gunilde Aanensdatter 1 pd: 6 Mrk: S:r for 20 rd:
5te et dito eftter Anne Larsdatter Houkaas nestl: 7de Juni hvor eftter Sterfboet ejede 2 pd: 6 Mrk: Smør for 36 rd:, same udlagt til Enckemanden Asmund Houckaas 1 pd: 3 Mrk: for 18 rd: Sønnen Lars Asmundsen 11 Mrk:r for 7 rd: 2 Mrk: Datteren Marite Asmunsdatter 5 ¼ Mrk: S:r for 3 rd: 3 Mrk:, Gunilde Asmunsdatter 5 ¼ Mrk: S:r for 3 rd: 3 Mrk:, og Abelone Asmunsdatter 5 ½ Mrk: for 3 rd: 4 Mrk:
6te Jockum Nilsen Styrmans Pantte forskrivelse til Hr: Krigs Commissair Dahl paa Capital 100 rdr: hvor for er Pantsadt 2 Løber Smør 2 Huuder i gaarden Øchland, dat: 12te Julj 1751.

Torsdagen d: 2 Decembr: bleev Rætten igien sadt, i overværelse af bemelte Persohner;

hvorda bleev Publiceret
Peder Jacobsen Rodmyhr!! (Rødmyhr), Elling Pedersen, og Torkild Pedersen Bergstøel(?) (?: Bergstøe i Skånevik skpr.) Deres Skiøde til Erich Pedersen Rødmyhr, paa 11 2/5 Mrk: S:r

og 9 4/5 Mrk: Spand Korn udj Rødmyhr, Dateret d: 1 Dec: 1751. hvormed fulgte Revers, at paa godset ikke noget hæftter.
Siur Baarsen Biordahls bøxsel Sæddel til Ole Povelsen øvre Bøe paa 20 1/8 Mrk: S:r i garden Øfre Bøe, Datt: d: 1 Dec: 1751, deraf blev fremlagt Gienpart med Revers paategnet.
Hr: Niels Hertzbergs bøxsel Sæddel til Sæbiørn Olsen Mølstre paa 3de Vætter i gaarden Eltre Waag i Sveens Sogn og Fiære Skibreede beliggende, Datt: Findaas d: 11 Febr: 1751. Paa Gienparten deraf fulgte

1751: 24b

Revers paategnet.

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg hafde til dette Ting tid og Stæd med Mundtlig varsel ladet indstevne ung Karlen Rasmus Larsen Tuede(?), og Pigen Aase Erichsdatter Østvig at lide Dom til Straf for begangne Lejermaal tilsammen, men da Karlen Rasmus Larsen allereede i mindelighed har betalt sine Lejermaals bøder, Saa førte hand ikkuns Sag mod Pigen Aase Erichsdatter, som hand begierede paaraabt til Sagens videre forfølgelse.
Den indstevnte blev paaraabt men mødte ikke, ej heller nogen paa hindes vegne,
Kaldsmændene, Lænsmanden Tollev Hougland, og Joen Ørrevigen afhiemblede ved Eed at de for meere end 14 dager siden haver laulig Stevnt udj denne Sag, og dernæst, paa tilspørsel forklarede, at dette Lejermaal paa Lehnetz gods er skeed.
Hr: Cammer Raad Heiberg begierede at den indstevnte maatte gives Lavdag til næste ting.
Eragted!
Aase Erichsdatter Østvig gives Lavdag til næste ordinaire Ting.

Ole Pedersen øvre Echeland fremkom for Rætten, og tilkiendegav at hand til dette ting med Muntlig varsel har ladet indstevne Normand Selsaas, formedelst hand, Neml: Vederparten ikke har holdet sit løftte, eftter accord, med at lade Citanten bekomme Et haars, men til een anden, u:agted der paa var givet handpenge, bortsoldt.
Den indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke ej heller nogen paa hands vegne.
Kaldsmændene Elling Røchenæs og Joen Ørrevigen, afhiemlede, at de for meere end 14 dager siden har indstevnt Contraparten udj denne Sag at lide Dom formedelst hand ikke har holdet den imellem ham og Cit: oprættede Contract eftterretlig.
Citanten begierede at den indstevnte maatte gives Lavdag til næste ting.
Eragted!
Indstevnte gives Lavdag til næste ting Sagen at tilsvare.

Publiceret
Ole Roalsen Kinds(?) Skiøde til Ole Povelsen øvre Bøe paa 7 ½ Mrk: Smør udj gaarden øfre Bøe, Datt: d: 2 Decembr: 1751.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg examinerede dernæst det ordinaire Tings vidne og fick derom Svar af Almuen som paa næst forige Tinge.

Fogden fremsatte for Almuen de qvestioner som udi een af forige Tings vidner er Mentioneret, nemlig første om her 1749 og 1750 har opholt sig nogen Kræmere, 2de om hvor stoer Jordepart Lænsmanden Tollef Hougland bruger, 3de om hvorvidt af dette skibrede Sorterer under Marin Lægderne, hvortil Almuen Svarede som næst forige aar og de forige Almuer forcklaret haver.

Paa tilspørgende Svarede Almuen at Ingen af dette skibredes Indbyggere haver minste Lod i Comsumptionen!! 2det at her aldrig har været nogen Proprietair, 3die at her i skibredet ickcke findes nogen Færgemænd eller Saugmæstere til de her værende Sauger som ere gandske smaae.

Paa tilspørgende Svarede Almuen at her i skibredet ej dette aar er af deres Kongl: Maj:t Ejende strøe gods falden nogen bøxel.

Paa tilspørgende Svarede Almuen at de alle som dette aar har skydset Fogden og Sorenskriveren har beckom/m/et deres Rigtige betaling nemlig 4 s: pr: Miil.

Paa tilspørgende Svarede Almuen at af det øde liggende gods her i skibredet ej har været at beckom/m/e høyere Gres leje end 1 rdr:, ickcke eller!! (heller) har sam/m/e eftter opbud blevet bortbøxlet.

Dernæst blev odels Mandtallet og Restancen for Almuen oplæst og af ingen imodsagt.

til Rætten at betiene næstanstundende aar 1752 blev opnævnt eftterskrevne nye Mænd Lars Olsen Økland, Erick Pedersen Rødmyr, Torger Olsen Lier, Ole Tostensen Domesnæs gl: Mænd Endre Tvete, Gunder ibdm:, Ole Vaslien og Endre Trafaae;

fleere Sager var ej eftter paaraab hvorfor Sage Tinget blev ophævet.

1751: 25

Anno 1751 d: 4 Decembr: holdtes Almindelig Høste Skatte og Sageting paa gaarden Søre Huglen for Waags og Føyens Skibrede Halsnøe Closters Gods, i overværelse af Velædle og Velbyrdige Hr: Cammer Raad og Foged Andreas Heiberg, og eftterskrevne Eedsorne Laug Rættes Mænd, Nafnlige: Torbiørn Lørhammer, Erich ibm:, Endre Sersten, Knud Eirevig(?) (?: Ærevik), Erick Klubbe-Pladset, Rasmus Tvedten, Hermand Rønholm, og Ole Størchsen Hovland, Saa var og nærværende Skibredets bøygde Lænsmand Iver Knudsen Prom med Tingsøgende Almue;

hvorda næst forbemelte Kongel: allernaadigste Forordninger og andre høye ordres blev Publiceret.

End videre:
1te Hr: Cammer Raad og Foged Andreas Heibergs bøxsel Sæddel til Herman Hermansen paa ½ Løb Smør og ½ huds Landskyld udj gaarden Nore Rønholm udj Sundhords Fogderie og Waags Skibreede, Deres Kongel: Maj:t under Halsnøe Closters gods tilhørig; hvorfor hand udj bøxsel og Støvelhud har betalt 8 rd: 3 Mrk: Datt: d: 3 Octobr: 1749.
2det Ditto, bøxsel Sæddel til Ole Johansen paa gaarden Lille Brandvigen, Halsnøe Closters Gods, skyldende 1 Løb Smør ½ hud for bøxsel og Støvelhud 13 rd: 3 Mrk:, Datt: d: 14 Dec: 1750.
3de Ditto til Herman Monsen paa ½ Løb Smør ½ huds Landskyld udj gaarden Hage paa Storøen Halsnøe Closters Gods, hvorfor udj bøxsel og Støvelhud er betalt 8 rd: 3 Mrk: Datt: d: 31 Augusti 1751.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg examinerede dernæst det Sædvanlige Tingsvidne, og derudinden eftter Almuens sigende, ikke fantes minste forskiel, imellem hvis Almuerne i de forige skibreeder forcklaret haver, undtagen hvad sig 7de og 8 Post betreffer derom sagde Almuen, at her ingen af de omspurte Persohner findes uden den Fattige Huusmand Rasmus Stoursøen som undertiden kand Selge een Pot øel til de Reisende.

Paa Fogdens tilspørgende Svarede den Tingsøgende Almue at gaardene Nedre Grindem i Føyens skibrede og Schomnæs i Vaags skibrede, dette aar aldeles har været ødeliggende, og at ej høyere græsleje der for har været at beckom/m/e end for Grindem 1 rd: 16 s: og af Schomnæs 1 rd: 16 s:, samt at sam/m/e øde gaarder saavel inden som uden Tinge, har været opbudne, mens ikke har været at faae bort bøxlet, item at Jacob Hønemør dette aar for alle slags Rettigheder af 2 pd: 6 Mrk:r Smør i Urang har nødt friehed, og endelig for det 4de at Fogden Hr: Kamerraad Heiberg har brugt ald muelig fliid til det ødeliggende godses Conservation og i standsættelse.

Fogden Velbemelte Hr: Kammerraad Heiberg tilspurte Almuen om ickcke alle som dette aar til og fra de Sædvanlige Tinge har skydset Rættens betientere, har nødt deres Rigtige betaling nemlig 4 s: pr: Miil, hvortil de eenstemmig Svarede jae.

Restancen blev til Slutning oplæst og hvorimod ingen giorde nogen Protest.

Til Rettens betiening nest anstundende aar blev opnævnt følgende Laug Rettesmænd nye Mænd Arent Larsen Hætlesæter, Ole Branvig, Karl Endresen Uran, Ole Tomesen Tvet, Knud Toftteland, gl: Mikel Monsen Lande, Lars Olsen Lande og Lars Johansen Lande.

Flere Sager var ej hvorfor dette Ting blev ophævet.

Anno 1751 d: 7de Decembr: blev Almindel: Høste Skatte og Sage Ting holdet paa gaarden Sioe i Eids Sogn paa Halsnøen med Opdahls og Schaanevigs Skibreders Halsnøe Klosters

1751: 25b

Almue udi overværelse af Stædets Foged Welædle og Welbr: Hr: Cameraad Andreas Heiberg og Retten betient med eftter skrevne 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Johanes Tongesvig, Niels Tongesvig, Joen Mikelsen Houge, Tørris Mehuus, Ole Skatten, Axel Fielland, Svend ibdm: og Tørris Flacke, Saa var og tilstæde Bøygde Lænsmanden for Opdahls Skibrede Hans Tostensen Skorpen og for Skaanevigs Skibrede den Constituerede Bøyde Lænsmand Johanes Andersen Sæbøe samt Menige Tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og underdanig blev læst de paa forige Tinge extraherede Kongel: anordninger og ordres.

end videre blev læst
1te Hr: Kammerraad Heibergs bøxel Seddel til Niels Iversen Hetle…(?) paa ½ Løb Smør ½ huud [i gaarden ??] Halsnøe Klosters gods dat: 25de Maj 1751.
2de de til Arfveskiftterne eftter Peder Millie og afdøde Hr: Capitain Bentzen, udstædde Proclamationer, som udviser at Skiftterne foretages Saasom eftter den 1te d: 26de og den siste den 29de dito 1752, begge af 22 Nov: 1751.

Formynderne Christen Mikelsen Lande som Formynder for Myntlingen Anders Hansen Widevold og Hacktor Jermunsen Landa som Formynder for Myntlingen Kari Hansdatter Witevold frembragte udi Retten Deres ern:te Myntlingers Moder Arv sc: paa den første 5 rdr: og for den siste 2 ½ rdr: med forespørsel om nogen same for 5 eller 4 ProCento Renter vil laane, Men da ingen derpaa giorde noget bud blev de Tvende Punge ern:te 2de Arver fantes udi Forseiglet af Sorenskr: og dereftter Formynderne til bageleveret.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen at opsidderne paa gaardene yttre Tungesvig og Falland!! (Fatland) i Schaanevig samt øfre, Mit og Nedre Vaage i Opdahls skibrede for dette aar 1751, undtagen udreedning og Standqvarter pengene af den affelte Jords skyld i bemelte gaarder, er gotgiort de Kongel: Skatter og andre Contributioner, desligeste at ingen af bemelte gaarder siden aftaget er saa meget forbedret at dennem noget igien kand paalegges.

Paa tilspørgende om Tingskydsens afbetaling Svarede Almuen som Sædvanlig.

paa tilspørgende blev og af Almuen Svaret at opsidderne paa de aftagne gaarder i Schaanevig og Opdahls skibreder for saavidt Halsnøe Closters gods betreffer, er for 1751 gotgiort af det affelte gods, Landskylden, aarlig tagen og arbeids Pengene.

Paa tilspørgende Svarede Almuen at eftterskrevne nemlig Peder Sergiant som bruger 1 Løb Smør 1 huud udi gaarden Eie, Erick Ericksen som bruger 1 Løb S:r 1 huud i Nedre Tofte, Tohr Larsen som bruger Anderses øde brug 1 ½ Løb Smør udi gaarden yttre Bouge, og opsidderne Ole Olsen og Halvor Alvaldsen som bruger Vattendahl med Lille Vattendahl skyldende i Landskyld 1 Løb 2 pd: 6 Mrk:r Smør, er dette aar 1751 ukrævet for alle Jorde bogens indkomster 2det at opsidderen paa gaarden Bogstøe Lars Jonsen har end og dette aar nødt den forige friehed nemlig Været ukrævet for alle Skatter og at den ej for høyere afgiftt har været at faae udsadt, 3die at gaarden Tvedt dette aar har været ødeliggende og at ingen der for i gresleje vil give end de forige 2 rd:, deslige at Fogden har brugt ald muelig fliid til det ødeliggende hans Kongel: Maj:t godses Conservation.

Paa Fogdens tilspørgende Svarede Almuen at opsidderne i ofttbemelte 2de skibreder beliggende Halsnøe Closters aftagne gaarder er bleven gotgiort Leedingen saavelsom de andre Skatter af deres paaboende gaarder.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg examinerede det ordinaire Tings vidne og fick same Svar som Sædvanlig undtagen de angav at ingen af de under 7de og 8 Post omspurte Persohner findes uden den Fattige giestgiver Ottho Capel paa Tofte vaagen, som nærer sig med Logementer at holde og sit Fiskerie.

1751: 26

Fleere Sager var ej eftter paaraab hvorfor Sage Tinget blev ophævet.

Anno 1751 den 11te Desembr: blev udi Continuation af den for Procurator Mons:r Holch for Christen Møller eftter høy øfrigheds ordre forfløtted Sag, end nu extra Rætt holdet paa Godøe sundet udi Tysnæs Præstegield med eftterskrevne 8te Eedsorne Laugrættesmænd: nemlig

Anders Ertzvæhr, Isack Giersviig, Sæbiørn Lille Heje, Lars Gierstad, Anders Møcklestad, Anders Hovdenæs, Ingebret Ehrsvæhr og Jaen Braattetvedt

Hvor da for Rætten fremstillede sig Bøygde Procurator Jens Isack Holch og gav til Kiende at hand eftter høy øfrigheds ordre var befalet at erverve et Tingsvidne af Morten Aase og Peder Vigen for Christen Møller af yttre Sogns Fogderie der skal være Mistenckt for et Qvinde Menniske Nafnlig Guri Pedersdatter, dis aarsage skal være actioneret og arresteret, alt til at erhverbe for bemelte Møller \som melt/ et Lovskickcket Tingsvidne, Men da Defensor Holch haver imidlertiid erholdet høyvelbaarne Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignons skrivelse at det udstædde Stefnemaal dat: 5te Octobr: 1751 ickcke haver haftt sin Fuldkomne fremgang at det til denne Tægte Dag kunde blive hannem overleveret, saa for at giøre det kortelig fremlagde Defensor Mons:r Holch \høyv: Hr:/ Stifttbefalings mandens skrivelse til ham under dato 4de Decembr: nestafvigt, der ved hand ickcke alleene beviiser hvad tour denne Tings vidne Sag haver, men end og forestiller der ved sin Fuldmagt, i øfrigt var Defensor Holch begiærende paa Christen Møllers veigne og i følge Høy øfrigheds befaling, at denne extra Rætt maae udsættes til næst kom/m/ende Vaar Ting og om det kunde skee kortere vil Comparenten Holch have det henstillet til den Respective Dommer og vil være fornøyet med den Tægte Dag som Sorenskriveren behager at anordne dog at det bliver Defensor Holch betiids til kiende givet. Den allegerede Stifttbefalings mandens ordre af forbemelte dato blev oplæst.

Eragted.

Eftter Bøygde Procurator Mons:r Holches, eftter Rætt og billighed, giorde begiær udsettes denne Sag til næst anstundende Almindelige Sommer Skatte og Sage Ting først kommende 3de Maj da defensor Mons:r Holch paalegges at beviise det vedkommende ickcke alleene til denne tiid Men end og til ernevnte 3de Maj er lovlig varslet udi denne Sag, lige som og velermelte Mons:r Holch for hvilcken denne Desition er betydet, haver at lade sig dens indhold være eftterretelig.

Det som eksisterer av året 1751 i tingbok nr. 36 – siste halve året – er herved ferdig avskrive.

Tingbok nr. I. A. 36 1751-1755 for Sunnhordland
Året 1752

(1752: 26)

Anno 1752 den 14 Februarj bleev extra Rætt sadt paa det ordinaire Tingstæd Bæchervig i Waags Skibreede, i overværelse af Deris Kongel: Maj:ts Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Cammer Raad Andreas Heiberg og de anordnede Laug Rættes Mænd, Nafnlige: Knud Larsen Rydland, Abraham Joensen Økland, Størch Monsen Troland, Mons Nielsen Bache, Niels Monsen Torrang, Salomon Jacobsen Mællingen, Ole Nielsen ibm:, og Niels Hansen Økland.

Til hvilken Extra Rættes holdelse HøyVelbaarne Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignons ordre, datt: d: 26de

1752: 26b

Novembr: Nestleeden Aar var indløben, som lyder saaleedes,

Fogden Hr: Camme Raad Heiberg i Rettelagde Een hannem fra høy Velbaarne Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignon under 26 Novbr: A: p: (Anno preterio = det forløpne år) tillagde ordre, ved et extra Ting, paa Justitiens vegne, at actionere, den saa kaldede gastgiæber Koene Lisbeth Marstrander, huusmands Koene paa Pladset Colbenshavn i dette Waags Skibreede, til Strafs lidelse fordie hun ikke alleene har huuset og hælet Røverne og Morderne Jens Jensen og Baldevin Hansen, som eftter Kongel: Allernaadigste Resolution af 28 Julj 1751. har faaet sin velfortiente Straff, men endog har handlet med dennem af de Røvede Koster med viidere eftter hands i Sagen udstædde Skrifttlige Stefnemaals formeld, samme høye ordre formelder saaleedes, som blev oplæst. Dernæst i Rættelagde Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg, hands udj denne Sag udstædde Skrifttlige Stevnemaal under dato 20 Jan: A: c: (Anno currentis = inneværende år) som blev oplæst og er af denne indhold.

saavel Lisbeth Marstrander som hindes Mand Henning Gabrielsen tilstoed at være loulig Stevnt udj denne Sag.

ydermeere i Rettelagde Fogden Een verificeret Copie af høy Velbaarne Hr: General Lieutenant Weidenans!! (Weinmanns) til Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignon indkomne Skrivelse af 20 Nov: 1751, angaaende Foranstaltning til denne extra Rættes holdelse, samme bleev oplæst og saaleedes formelder. Endelig bleev og af Actor i Rættelagt Een vidimeret extract af det paa Bergens Fæstning udj Een Krigs Rætt holdte Forhør over dellinqventerne Jens Jensen og Baldevin Hansen, samt De med dennem udj Sagen implicerede Persohner, hvoriblandt ogsaa den indstevnte Lisbeth Marstrander og hindes Mand, som der for mødt som hindes Forsvar, Deres udsigende og Forklaring er inddragen hvorudj findes ogsaa inddragen den udj Lisbeth Marstranders huus den 12 Aug: 1751, holdte inqvisitions Forrætning, samt den paafulgte Krigs Rættes Dom, og der paa ergangne Kongel: Allernaadigst Resolution af 28 Julj 1751. hvilke alt hand begiærede i denne act inddragen, og for nærværende tid oplæst, saavidt den ergangne Dom og Kongel: Resolution betreffer;

af det passerede fandt Rætten fornøden den gandske deel at oplæse, som i alt lyder saaleedes.

Lisbeth Marstrander tilstoed at alt hvad saavel udj Forhøeret, som ved Inqvisitions Forrætningen, er bleeven hinde tilspurdt, og givet sit Svar paa forholder sig i allemaader Rigtig.

Sluttelig i Rættelagde Actor den udj hands Exellence Hr: General Lieutenant Weinmars!! (Weinmanns) Skrivelse til Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignon paaberaabte, og af Ober Auditeur Holtzrod forfattede Reigning, over de medgangne omkostninger paa dellinqventerne Jens Jensen og Baldevin Hansens Fængsel og afstraffelse datt: 20 Nov: 1751. samme blev læst og er af denne indhold;

og hvorpaa Lisbeth Marstrander med hindes Mand og Forsvar Hening Gabrielsen, bleeve tilspurdt. Om De for at undgaa videre Straff kunde præstere og ville(?) betale de 45 rdr: og 49 s:, som endnu Ræster paa bemelte dellinqventers omkostninger. De svarede dertil begge, at de ere i saadan yderlig tilstand og Fattigdom, at de ikke det ringeste er Ejende hvormed de enten den gandske Summa Neml: 45 rd: 49 s:, eller noget deraf kand betale; thj de huuser udj Colbenshavn, som de beboer, Ejer er Krigs Commissaire Dahl, som de wed hands dem givne tilladelse, hvilken udj Rætten bleev anvist, datt: d: 31 Maij 1748, fuldkommelig beviste; og derhos formoedede at saadan deres Fattige omstendigheder, og den store fortræd, med bemelte dellinqventers omstripping, \uskyldig/ er bleven paaførdt maatte tages udj Rætsindig overveielse til deres befrielse.

Actor begiærede, at som De nu Rætten betiennende Laug Rættes Mænd, alle ere boende i dette destrict, hvor indstevnte Lisbeth Marstrander og hindes Mand sig opholder, maatte give Deres Sandfærdige Forklaring, om De veed, at bemelte Lisbeth Marstrander og hindes Mand, ere Ejende det allerringeste, hvorpaa arrest eller beslag kunde giøres, enten, til de anførte omkostninger, eller anden forfølgnings betalning, samt hvad tilstand disse Mennisker er udj.

1752: 27

Laug Rætted enstemmig svarede, at De ere gandske vel vidende, at Henning Gabrielsen og huustrue, ere saa Fattige, at de ikke det ringeste ere Ejende hvormed mand kunde Søge nogen betaling hos Dem, til Registering eller arrest at paalegge, thj de ere bekiendte, at de har ikke andet end nogen faa Klæder som de Skiuler sig med, og i det øvrige har tvende Smaa børn at forsørge.

Fogden Hr: Cammer Raad Heiberg lod tilføre, at da det med de i Rettelagde Inqvisitions Forrætninger og Forhører, hvorudj Lisbeth Marstranders Egen tilstaaelse er indførdt, og intet nærmere bevis kand bekommes, er bevislig giordt, at hun, ikke allene mod Lovens 3 bogs 22 Cap: 21 art:, har huuset og hælet med Tyverne og Morderne Jens Jensen og Baldevin Hansen, men end og med Dennem har haftt u:lovlig handling og fælligskab, hun og ikke følgelig Lovens 3 bogs 21 Cap: 8 art:, hverken har givet sin Sognepræst, eller anden nærmeste Øvrighed disse Mistenkte Persohners adfærd tilkiende, og saaledes ligesom lagt dølsmaal paa Deres hinde vel beviste u:lovlige og meget Strafværdige omgang, hun saavelsom hindes Mand, og nu her for Rætten har declareret at de til denne Deris u:lovlige omgangs forsoning hverken vil eller kand præstere det allerringeste til De paa dellinqventerne Jens Jensen og Baldevin Hansen anvendte omkostningers betaling, hvilket og med Laug Rættes Vidnisbyrd er bekræftted at De dertil aldeelis intet er Ejende; Saa sadte Actor i Rætte og paastod, at Lisbeth Marstrander, bør for saadan Tyvers hæling og Mascapie med Tyven tildømmes at lide og undgielde eftter Lovens 6 bogs 7 Capt:, hvorom hand ædskede Dom.

Rætten fandt fornøden at tilspørge Lisbeth Marstranders Mand Henning Gabrielsen, om hand vil og forstaar paa lovlig maade at forsvare sin huustrue udj denne Sag. Dertil hand svarede, at hand aldeeles er u:beqvem, og u:kyndig i Lov og Forordninger til at tale udj denne Sag hans huustrue til forsvar, men ønskede at øvrigheden til den ende ville anordnede hinde Een Deffensor.

Actor formeente, at De i Rettelagde Forhører og indstevnte Lisbeth Marstranders Egen tilstaaelse, ere saa oplyselige og fuldstendige at intet derimod kand siges, i hvad forsvar hun end kunde bekomme; Saa protesterede hand imod udsættelse, og Refererede sig til sin giordte i Rættesættelse med paastand om Dom.

Henning Gabrielsen og huustrue Refererede sig til sit forrige, og begierede desformedelst anstand med Sagen til Sommertinget.

Actor Refererede sig til sit forrige med tillæg og paastand, at siden det udj den ergangne Krigs Rættes Dom, med tydelige ord forklares, at den gefrider ved Bergens Gvarnison, som haftte vagt og tilsiun med dellinqventerne, Jens Jensen, og Baldevin Hansen, da de vare Slaver for forhen begangne Misgierninger, haver ladet dem omgaae uden for Fæstningen i byen, hvor de ere escaperede, og hvor eftter de siden haver begaaet saa grove Misgierninger; Saa ville hand indlade under Endelig Dom, om ikke denne gefrieder, ogsaa burde actioneres, og om hand ikke burde være ansvarlig til de omkostninger som siden er medgaaen, heller end den nu indstevnte Lisbeth Marstrander.

udj denne Sag blev saaleedes

Eragtet!

I henseende til at Henning Gabrielsen paa Rættens tilspørsel haver declareret, ikke at være i stand til paa lovlig maade at kunde forsvare sin huustrue udj denne Sag, mens til den ende Een Deffensor har været begiærende, maatte af øvrigheden hinde beskikkes; Saa vorder desformedelst, og til den ende med Sagen givet anstand til næst anstundende Sommerting som vorder holdet for Waags Skibreede.

1752: 27b

Anno 1752 d: 2den Mai blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet for Waags Skibredes Læhnets og Halsnøe Klosters gods paa gastgieber Stædet Goe Sundet udi Tysnæs Præstegield og det i Stædetz Foged Welædle og Welbr: Hr: Cammer Raad Andreas Heibergs overværelse da Retten blev betient med efttern:te 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Mons Remereid, Povel ibm: i hands Stæd Rasmus Povelsen, Ole Tislevold, Ole Stoere Vick, Petter Lundøen, Jørgen Aarland, Niels Klepsvigen i hands Stæd Knud Remreid, \og/ Johanes Hougland i hands Stæd Endre Remreid.

Hvornest allerunderdanigst blev læst
1te een Forordning af 15de octobr: 1751, om Høyeste Rætt i Dannemarck for indeværende aar 1752.
2det een dito angaaende ober Rættes Dommes indstefning hvad tiid dertil forundes dat: 18de febr: 1752.
3. een dito angaaende at de Delinqventer udi Dannemarck og Norge som er Kagstrøgne og brendemercked skal hen sættes til arbeid deris livs tiid, dat: 19de Novembr: 1751.
4de een dito om Ild og Lyses uforsigtige omgang dat: 18de Decembr: 1752.
5te Rentte Kammerets Brev til Hr: Kammer raad Heiberg angaaende Jordegods som eendeel ejere fraselger de under liggende herligheder dat: 22 Janv: 1752.
6te Stifttamtmand Cicignons ordre til Hr: Kam/m/er raad Heiberg om at undersøge om nogen kiendes ved een deel Tyve koster som Slaverne Friderich Kruse og Jacob Stoch her bragte med sig ved paagribelsen dat: 8de febr: 1752, saavelsom een derover forfatted Specification.
7de Stifttamtmandens ordre af 6te Novembr: 1751 angaaende de døde som udi Kircke gaardene ned sættes uden Jorde paakastelse og uden Præstens afvidende.
8de Stifttamtmandens ordre af 14 Dec: 1751 og et Kongel: Rescript 8 augustj 1738, angaaende hvorledes med Søe Lægdernes og Landlægdernes Mandskab og enroullering forholdes skal.
9de een dito angaaende Hospitals Lemmers omkostningers Repartision og incassation dat: 25 Sept: 1751.
10. Stiftamtmandens ordre af 8de Martj 1752 tilligemed een Placat angaaende eendeel Kongel: Indkomsters bortforpagtning dat: 1te Martj 1752.
11te Stifttamtmandens Messive af 4de martj 1752, saavelsom berammelse paa een General Munstring som her ved de 2de Bergenhuusiske Regimenter dette aar skal holdes dat: den 15 martj 1752.

12te blev læst Hr: Kam/m/erraad Heibergs Fæste Brev til Povel Christophersen paa ½ Løb Smør ½ huud i gaarden Lille Næs Halsnøe Closters gods. dat: 15 aprilj 1752.
13de Ole Taasches bøxel Seddel til \Ole/ Olsen paa ½ Løb Smør ½ huud i Halland, in duplo, dat: 30te Septembr: 1751.
14de Ole Taasches bøxel Seddel paa ½ Løb 9 Mrk: Smør i Tveite dat: 3 Janv: 1752.

Fleere Breve eller andre Documenter var ej i Dag forevist til Publication, hvor for Rætten til i Morgen ophæves.

Dagen næsteftter som var den 3de Maj blev Rætten atter Sadt paa ernevnte Tingstæd med forbemelte Laugrette i Stædets Bøygde Lænsmand Knud Rødlands overværelse

blev Saa Publiceret:

1te Bent Meyers Pantte obligation til Jaen Nielsen Venvig i Bergen stoer 500 rdr: hvor for er Pant sadt gaarden Qvalvaagen skylder 12 Marcker Smør saavelsom alle hans ejendomme med videre dat: 15 Maj 1751.
2det Bent Meyers Pantte obligation til Didrich Nielsen og Jaen Nielsen eller deres Myntlinger stoer 1126 rd: hvorfor er Pantsadt Qvalvaagen skyldende 12 Mrk: Smør med bøxel, med videre dat: 8 octobr: 1751.
3de Bent Nielsen Meyers Skiøde paa eendeel Meubler for 150 rd: udstæd d: 3de Janv: 1752 til Jan Venvig i Bergen.

eftter at Saavit var arangeret indfant De gaars Dagen absente Laug Rettes Mænd Johanes Houland og Niels Klæsvigen sig for Retten til dends Administration.

Stædets Foget Hr: Cameraad Heiberg iretteædskede paa Embedets veigne den fra forige Ting paa Bechervig udsadte Sag imod Ole Toske betreffende ulovl: hugst udi gaarden Meehamers Skov,

1752: 28

Tilkiendegav derhos at hand til dette Ting haver i Continuation af forige tiltale iligemaade til dette Ting og Stæd Muntl: ladet indstefne ben:te Ole Toske ej allene at paahøre de flere Vidner hand agter at føre i Sagen Neml: Endre Remereid, Johanes Mehamersvigen, Svend Hauckefæhr, Morten Aase, og Torben Haukefæhr, Mens end og at anhøre Actors videre i rettesættelse og Dom i same Sag.
Procurator Holch mødte for Retten og gav tilkiende at Ole Toskes Hustrue Mad:me Elisabeth Tosche havde formaaet ham Neml: Holch i hendes Mands fra værelse for denne sinde for Ole Toske tillige med Kiæreste at gaae i Rette, vedtog derfor lovl: Varsel for Ole Toske til denne tiid og Stæd, at have bekomet til Vidners anhør og Doms lidelse i Sagen.
Actor i rettelagde een hanem fra høy Welbaarne Hr: Stifttbefallings Mand Von Cicignon tillagt ordre angaaende denne Sags forfølgning dat: 29de febr: 1752 som blev oplæst.
Actor begierede dernest at de nu indstefnte Vidner maatte Eedfæstes og afhøres.
Holch begierede for Retten oplæst et af Mad:me Tosche ham overleveret Indlæg dat: 27 April h: a: det hand og indgav under Ole Toskes Haand, og da sam/m/e Document melder at til Vidnerne skal fremsettes adskiellige Qvæstioner, saa paastod Holch at Domeren vil behage for de Vidner nu skal føres, at frem sette same, det allegerede Indlæg blev derpaa oplæst.
følgende Vidner blev for Retten fremstilled og formanet til Sandhed i Sagen at udsige.
Endre Remereid som det 5te Vidne i denne Sag aflagde Eed og vant at nestl: Foraar Saag hand nogle faae Tølter Tømer af det Slags som kand være tienlig til Bulværck, at ligge paa den før omprovede gaard Fities grund, hand har iligemaade hørt af andre, at same Tømer i talet eftter hands skiøn ungefær 3 tølter skulle eftter Ole Toskes ordre være hugget i den omprovede gaard Meehamers Skov ligesaa at same var nestl: Høst hen bragt paa ern:te gaard Fities grund. Actor begierede at dette Vidne maatte foresettes følgende Qvæst: 1te om hand icke veed at Ole Toske har opsadt paa hands Eiendoms gaard Fittie fuldkomne Søe Boder og Bulværck med overbygget Stue Camer og Kiøcken, og om hand ei veed hvorfra det dertil forbrugte Tømer er komen Rs: ja og har hand af andre hørt at Tømret dertil er taget i gaarden Mehamers Skov. for det 2det hvor lenge det er siden og af hvem ben:te Søe boed er bleven opsadt Rs: at siden Ole Toske blev Eier af gaarden Fittie og Fittie Kiercke ja eftter at hand til brugs antog ern:te gaard Fittie, saa er det at hand sc: Ole Toske derpaa har nu omtrent 2 aar siden opsadt besagde Søe Boed med dens Bulværck og overværelser. 3de om Vidnet ikke veed at Ole Toske har ført fra gaarden Mehamers Skov baade Brendeved, Korn Stour og andre Træe Vahrer Rs: at hand veed intet derom, Mens af andre har hand hørt

det Ole Toske omtrent 1 ½ aar siden lod af Meehamers Skov føre til gaarden Fittie endeel Brendeveed af Bierck og older Træer, Mens hvor meget er ham og ubekient. 4de om Vidnet veed at noget af det fra Meehamers skov til Fittie gaard fremførte Tømer Wærck er bleven forbrugt til Kierckens Reparation og hvad Reparation deraf er skeed Rs: Nei deraf veed Vidnet ikke at noget er anvent til Fittie Kierckes Reparation. For dette Vidne blev frem sadt de 3 i Toskes Indlæg anførte Qvæstioner, da hand til same Svarede Saaledes Neml: til den første at hand ei veed om Tosche har til andre Solt noget af Meehamers Skov til 2den Qvæst: at intet af det omspurdte er anvent

1752: 28b

Vidnet vitterlig til Fittie Kierkes Reparation, Men vel til den omprovede Søe Bod med \dens/ overbygning. til 3de at hand ei veed til hvad brug Tosche vil anvende det Tømer som Vidnet har seet ligge paa Fittie grund eftter Vidnets derom forhen giorde forklaring. Videre havde Parterne ei at tilspørge Vidnet.

6te Vidne Johanes Mehamers Vigen aflagde Eed og vant at hand har hørt af de der for Ole Toske har hugget i Meehamers Skov, at hand Neml: Toske derudi har begaaet følgende Hugster Neml: 5 aar siden 15 tølter Samfængt Huus- og Bulværck-Tømmer hvoraf siden den før omprovede Søe Bod med overværelser staaende paa Bulværck blev opsadt paa gaarden Fittie, omtrent 3 aar siden 5 t:r Saug Tømer som hand lod henføre til Fittie eftter at same paa Flaterager Saug til Bord var opskaaret, og 1 aar nestl: Vinter fore Jul siden 10 t:r Bulværck Tømer som nu ligger paa Fittie grund, Saa har og Ole Toske i same Skov ladet hugge 6 a 7 Favner Brendeved af Bierck og older som paa een Jægt blev ført til Bergen, nock omtrent 4 Favner som Vidnet ei veed enten de blev ført til Bergen eller Fittie, Vidnet forklarede ellers at af det som melt hugne Tømer er intet anvent til Fittie Kierkes Reparation, sagde og at naar det omprovede \5 t:r/ Saug tømer skulle været Solt eftter at det var hugget og til Søen frembragt kunde det eftter Vidnets skiøn være værd 1 rdr: pr: Tølten, mens hvad Skov leie, derfor skulle betales i fald den skulle udredes, veed Vidnet ei, Den omprovede Favne Ved Siger Vidnet at være værd 4 Marck hver Favn, Saa gives ellers eftter Bøygde Priis 24 a 28 s: Danske udi Skovleie til Skoveierne af Fremmede for hver Favn Brende Ved de Fremede bliver tilladt i anden Mands Skov at hugge, hvad det omprovede Huus og Bulværck Tømer er værd, kand Vidnet ei vide fordie hand ei har givet noget agt der paa. Paa de til nest forige Prov af Toske fremsadte Qvæstioner Svarede dette Vidne eenstemmig med same 5te Prov.

7de Vidne Svend Houckefær aflagde Eed og vandt angaaende de 5 tølter Saug Tømer og de 10 t:r Samfengt Huus og Bulværck Tømmer som nest forige Vidne har omprovet, gandske Eenstem/m/ig med ben:te 6te Prov dog med det tillæg at alle Bordene som falt af ben:te 5 t:r Saug Tømmer blev anvent til Klædning paa een Boe og et Stolpe Huus Ole Toske tilhørende og staar paa gaarden Fittie, Men paa Fittie Kiercke har Ole Toske ei ladet giøre nogen Reparation siden hand af den blev Eier. Paa Toskes 3de Qvæst: falt dette Vidnes Svar som de 2de nest foriges undtagen dette Vidne forklarer at den tiid de 10 t:r Samfengt Tømer Som nu findes paa Fitties grund, blev derhen Transporteret fra Meehamers Skov, da Sagde Ole Toskes Tieniste Karl ved Nafn Peder som nu er i NordFiord at deraf skulle Bygges paa Fitties grund i Søen et Bulværck til Jægte Havn. Holch i anledning af at Ole Toske har kiøbt af Niels i Stocken endeel Bord som er anvent til den omprovede Boe og Stolpe Huus paa Fittie, tilspurte Vidnet om hand vist veed at det var Bordene af de 5 t:r Saug Tømmer som blev Klædet paa ern:te Huuse. Rs: at hand ei andet veed herpaa at Svare end foran er forklaret og Protocolleret.

8de Vidne Morten Aase aflagde Eed og [vant] angaaende de af forige Vidner omprovede 10 t:r Samfengt Tømer som nu skal findes liggende paa Fitties grund, eensstemig med nest

forige Prov, Undtagen dette Vidne ei erindrer af hvilken hand har hørt det same Tømer skulle anvendes til Bulværck og Jægte Havn paa Fitties grund, dette og nest forige Prov forklarede ellers at eftter deres Skiøn, var besagde 10 t:r Tømer hugget og til Stranden nedkiørt værdt 5 Mrk: Danske pr: Tølten. Paa Ole Toskes 3 Qvæstioner viste Vidnet intet at Svare, Vidnet veed ei eller!! (heller) enten Ole Toske har anvent nogen eller ingen Reparation paa Fittie Kiercke Saasom Vidnet boer langt derfra og Sogner ei dertil.

9de Vidne Torben Houkefæhr aflagde Eed og Provede i alt eenstemig med 8de Prov, \hands/ Svar paa Ole Toskes 3 Qvæstioner Accorderede og med same 8de Vidnes.

Actor indstillede til Rætten om den af Ole Toske begierede Anstand i Sagen maae blive bevilget, hvis icke ville hand for denne Sinde Slutte Sagen til Doms paa sin Side.

1752: 29

Reserverede sig ellers Sagens lovl: driftt og forfølgning eftter forekomende og fornøden findende omstendigheder.

Holch dernest paa Ole Toskes veigne begierede Anstand i Sagen til nestkomende Ting, da i fald \om/ icke imidlertid kunde skee mindel: Forlig og afhandling i denne Sag, da vil Ole Toske begiegne Sagen med Contra Stefning.

Eragtes

Denne Sag er af den Nattur at den {paastefnte} gaarden Meehamers Skov tilføyede paastefnte Skade uomgiengelig af Retten bør eftter sees og tages udi Øyesiun, Thi bliver og denne Sag følgel: Lovens 1 Bog 16de Capt: til de paaskadigede Aastæder henviist for der eftter foregaaende lovl: indkaldelse at Ventileres, da og de førte Vidner kand giøre den i Sagen erfordrende udvisning.

Dereftter blev læst

1. een bøxel Seddel in duplo med Revers paa den eene fra Sogne Præsten Hr: Giertsen til Lars Nøshilder paa 1 ½ Spands Teig udi gaarden Vasnæs Præsteboels gods dat: 18 Aprilj 1752.

og for det 2det Mickel Pedersens af ern:te Sogne Præst erholte Fæste Brev paa ¼ Løb Smør ¼ Huud Præsteboelets gods i gaarden Hedemarken, forfatted in duplo med Revers paa den eene dat: 15de April 1752.

Fogden Hr: Cameraad Heiberg fremstillede for Retten Endel Landstrygere som skal være med voxne Menisker og Børn 12 Støker i Talet, hvilke hand haver fornumet ved hands ankomst her til Stæden at være paagreben af Opedahls Skibredes Almue ved hielp af 2de under officerer Lorentz Christian Fiøsne og Bertel Erichsen Hoff og dereftter hensadt under Forvaring hos dito Skibredes Bøygde Lensmand Mads Godøen, begiærede derfor at nu inden Retten maatte holdes Forhør over same Landstrygere, hvor Deres tilholds eller Føde stæd er, hvor De haver omstripped og hvad De haver bedrevet til hvilken ende Fogden og havde ladet her til Stæden føre een Husmand ved Navn Hendrick Einingevigen under gaarden Sunde som Dennem nogen tiid har huuset og hælet, for at være nerværende ved Forhøret, Saa og Endre Gielland hvis Hustrue skal have tilbageleveret Landstrygerne, et over Endeel af Dem forhen holte Forhør og det Pass som til Deres fremsendelse til Bergen fra Fogden var udstæd ligeledes at være overværende ved dette Forhør for at paahøre Landstrygernes bekiendelse og derpaa Steden hand Sorterer under Lyse Klosters Jurisdiction at Svare hvad hand veed til sin befrielse.

De frembragte Persohner tilstod og foregav følgende Neml:

den 1te Som sagde sig at hede Carl Torchelsen og at være Barnfød udi Laurvigen, er nu 22 aar gl:, har ei været til Confirmation eller guds Bord, hand forblev i Laurvigen indtil omtrent

8 a 10 aar siden da de dyre Aar indfalt, da tog hands Moder som og nu er i hands Complot ham med sig og Reiste først til Trundhiems Stiftt, derfra til Bergens Stiftt hvorhelst de siden har opholt sig undtagen De undertiden har været Synden for Sandeidet i Ryfølke, indtil omtrent aatte Dage eftter nestl: Juel da hand og hands følgeskab blev paa greben udi Skaanevigs Præstegield af dette Fogderies Staader Foged Ole Knap og henført til Fogderiets Arrest Huus hvor same tiid over Dennem af Fogden blev holt et Forhør, og siden blev hand tillige med een med ham udi

1752: 29b

Sælskab værende Persohn ved Nafn Niels Engebretsen, Saa og det over Dem holte Forhør, item et Skyds Pass at forsendes fra Lænsmand til Lænsmand til Fogden udi Ryfølcke Fogderie Sr: Christopher Gaarmann, for derfra videre igienem det ham anbetroede Fogderie at forsendes nermeste Vei til Deres Rette Føde og tilholds Stæd og til den der værende øfrighed i fald De derfra for nogen Misgiernings skyld skulle være bortrømt, Men da de kom til Lænsmanden Ole Kaggestad ved Næsstrand i Ryfølke Fogderie, tilsagde ern:te Lænsmand som boer i Lerangers Skibredde skyds ved Skydskafferen, Men erholt ingen, Saa som de der blev tilsagt nægtede at skydse, hvorfor Lænsmanden lod ham gaae hvorhen hand lystede, Passet beholt ern:te Lænsmand, hands Følgeskab Niels Engebretsen blev eftter ham paa besagde Lænsmands gaard Comparenten har siden den tiid ei eller!! (heller) seet Niels Engebretsen, Siden Reiste hand lenger Sør eftter i Ryfølcke til Rennesøen, deraf ind til Saus Sogn i Ryfølcke, deraf gick hand over Fieldet ned til Etne Præstegield her i Fogderiet derfra forføyede hand sig ned til Søen hvor hand forefant een af de nu medhavende angrebne ved Nafn Søfren Pedersen som hand for 3 Mrk: leiede med sig, og Reiste De saa tilsamen udi Søfren Pedersens Baad directe til Luchsund her i Opdahls Skibrede hvor de 8te Dage siden ankom og nestl: onsdag blev paagreben i Hans Korsnæses Huus, Hand har aldrig Betlet eller begaaet nogen ugiærning, Mens ernæret sig ved at Binde Vævskeer som hand har Solt til Daglig Klæder og underholdning, Videre sagde hand det hands Moder var i dette Præstegield den tiid hand som melt første gang blev paagreben og Sør eftter Sent, og her var det hand og forefant hende i Lucksund, og hvad sig de øfrige Paagrebne betreffer, da kiender hand ingen af Dennem veed ei eller!! (heller) hvor De hører hiem/m/e.

Den 2den som er nest forben:te Carl Torkelsens Moder ved Nafn eftter Sigende Dorte Hans Datters forklaring var angaaende hendes Føde Stæd, bortreise derfra og omstrippen, eenstemig med hendes ern:te Søns, undtagen hun ei veed hvorhelst hand har om reist siden hand nestl: Høst udi Etne Præstegield \forlod hende/ det veed hun ej

Den 3de som siger sig at hede Søfren Pedersen og at være fød i Ryfølcke {Præstegield} \Fogderie/ bekiente at hand er 21 aar, har ei været til Confirmation eller guds Bord, hands Fader hvis Nafn er Peder Monsen siger hand at have været Soldat i Trundhiems Læhn, og har paa 2 a 3 aars tiid opholt sig i Bergen paa Sanden ved Nøsted tedt ved een Mand ved Nafn Povel Tuller, hvor hand og talte med ham nestl: Vinter eftter Kyndelsmisse, hand har fra sine Barne aar fult med sin Fader indtil nu paa 2 aar siden har undertiden fult Faderen og undertiden Reist for sig Selv, hand har fra sine Barne Aar Reist omkring Bøygderne Stundom her i Sundhors Fogderie og Stundom, i Stavanger amt, hand har alletiider ærnæret sig af Betlerie, hand er Frisk og Sund Men kand ei faae Tieniste, hand har haftt et aars tiid et qvinde Meniske ved Nafn Torbor med sig, som hand indbilte Folck var hands ægte Koene, med hende Søgte hand hver Natt Seng ja hand hafde og med hende oftte legemlig omgiengelse Men de auflede dog intet Barn med hinanden, Hand kom først i Følge med hende i Fanøe Sogn, ved Jule Tider 1750 og hand forlod hende Nestl: Vinter Jule aftten een halv Miil fra Bocken som er 2 ½ Miil fra Bergen, da hand Reiste til Bergen hvorhen hun sagde ikke at torde Reise fordie hun havde Rømt fra det Bergenske Manufactur Huus, og

1752: 30

Siden den tiid har hand ei seet hende, endel: Sagde hand at ben:te Torbor hvis Faders Nafn var Johanes een Omstripper, hun Strippede nogen tiid om Landet førend hand antog hende til Koene, med 2de Brødre som fultes Samen og hafde hver Deres ægte qvinder med sig, Men om hun med nogen af same 2de Landstrygere hafde Samenleie eller ei er ham ubekient.
Den 4de siger sig at være i Daaben givet det Nafn Ole hands Faders Nafn var Jørgen, er Fød i Sogn hvilket hands Moder som nu tillige med ham her er paagreben har fortaalt ham, hand har Stændig tient i Nordfiord paa Dragei i Sæløy i Stads Skibrede, siden hand blev saa gamel at hand kunde antage Tieniste, og det ned til 2 aar siden da hand misted sin Hilsen af een Stærck Falden Syge som hand jevnlig angribes af, og siden den tiid har hand været nød til at gaae med sin Moder omkring og Betle sig Daglig underholdning til, hands Moders Nafn er Eli Jacobsdatter. Paa videre tilspørgende forklarede hand at være een af de Landstrygere som nestl: Vinter Kyndelsmisse tiider blev paagrebet af dette Fogderies Staader Foged Ole Knap og tillige med et over Dem holt Forhør saavel som et Skyds Pass fra Lænsmand til Lænsmand skulle forsendes til Bergen, Men da De af Lænsmanden Iver Huglen blev forsent een anden Vei end Passet indeholt og de omsider kom gaard fra gaard til gaarden nedre Gielland Lyse Klosters gods i Opedahls Skibredde, formaaede De Endre Giellands Koene i Mandens fraværelse at levere Comparentens Moder Eli Jacobsdatter det holte og medsente Forhør tilbage hvilket hun kastede paa Ilden og opbrente, derfra blev de da forsent til een eenlig gaard paa een Øe kaldet Værnøen hvor Comparentens Moder formaaede Knud Værnøens Koene da hendes Mand ligeledes var fraværende at levere Dennem det medfulte Skyds Pass tilbage, hvilket hands Moder og opbrente; og da de Saaledes var komen paa frie Foed, begyndte De paa nye at Betle gaard fra gaard her i Tysnæs Præstegield eller Opdahls Skibredde, hvilket de Continuerede indtil i Dag 8te Dage siden da de atter blev paagrebne og Sadt i Forvaring hos Lænsmanden Mads Godøen, de hafde tilforn sit tilhold 8te Dages tiid hos een husmand ved Nafn Hendrick Einingevigen under gaarden Sunde, De blev paagrebne paa Pladsen Korsnæset hvor de 3 Dage havde opholt sig, Det var 9 af Dennem der eftter Fogdens Forhør og Pass skulle Sendes til Bergen, iblant hvilke var Comparenten, 3 voxne qvind Folck og 5 Børn, siden kom De i følge med det 4de voxne qvind folck af de nu paagrebne Nafnl: Dorte Hansdater og eftter at De havde været i Einingevigen kom til Dem de forhen examinerte Carl Torkelsen og Søfren Pedersen.
Den 5te af de paagrebne som skal være nestforben:te Ole Jørgensens Moder, kalder sig Eli

1752: 30b

Jakobs Datter, foregiver at være Barnfød paa Pladsen Rutle udi Evenvigs Præstegield i yttre Sogn hendes Mand Nafnlig Jørgen Halvorsen bekom hun udi Nordfiord, med hvilken hun levede udi 7 aars ægteskab da de imidlertiid opholt sig i Hafsloe Præstegield udi Indre Sogn eftter hands død Reiste hun til Bergen til hendes Forældre hvorhelst hun forblev 10 aar Neml: til hendes Moders død, med hendes Mand auflede hun 3 Børn Nafnl: Ole, Siri og Maria som nu er her hos hende, eftter hendes Moders død har hun omstripped paa Voss, undertiiden i Hardanger og Sundhorlehn og undertiden i Soufve Sogn i Ryfølke Fogderie, Stundom har hun haftt sine Børn med sig og undertiden har dig!! (de) omstripet for sig Selv mens hendes Søn har tient i Nordfiord ind til {hand} 2 aar siden da hand fick den Faldende Syge, hendes Datter Siri var giftt med een anden Landstryger Nafnlig Joen Jonsen som for 5 aar siden blev [i]hielstungen af een Landstryger Nafnlig Svend Hansen, i den tiid hun Neml: Eli Jacobsdatter med sine Børn har omstripped da har adskiellige Piger begiert af hende at hun vilde ved sine Kunster forskaffe dennem udi ægteStanden ved at blive giftt, hvilket hun

og for at fixere Saadane giftte Syge har imod een viss accorderet betaling loftt Dennem, med den Forsickring at hun baade kunde og skulle hielpe dennem i deres forlangende og attraae, Mens hvorvel deslige qvinde Menisker har været saa Naragtige og betalte en deel 1 Mrk: endel 1 ort ja 3 Mrk: og undertiiden mere, Saa har hun dog ikke for Dennem brugt noget Signerie eller Andet Koglerie, eftterdie hun intet Saadant har lært eller Forstaaer, ellers var dette omstripperske Meniskes Forklaring angaaende hendes og de øfrige Landstrygeres 2de Paagribelser, Pass, Forhør, \Betlerie/ og befordring, eensstemmig med nestforbemelte hendes Søn Ole Jørgensens bekiendelse.

De forben:te 2de under officerer forklarede dereftter at nest forben:te Eli Jacobsdatter anviiste Dennem den tiid de som melt i Kaarsnæset paagreb hende og Følgeskab, et Saa kaldet Pass eller Skriftte Sedel udstæd af af! Hr: Jens Mariager i Bergen, Mens da Dennem var bekient at same Mand allerede ved døden var afgangen omtrent 4 aar førend ern:te Skreftte Seddel var dateret, Saa kastede De same Falske Bevis til hende igien. I anleding af nestforindførte Svarede Eli Jacobsdatter paa tilspørgende at een Klocker i Bergen i den tiid hun var Daarlig i hovedet gav hende den Skreftte Seddel omtrent 7 aar siden som ovenn:te Under officerer læste, Mens nu har hun den ikke, har og ei seet den siden under Officererne læste læste!! same.

Den 6te af de paagrebne Nafnlig eftter eget Sigende Siri Jørgens Datter, skal være nestforben:te Eli Jacobs Datters Datter, hendes bekiendelse om hendes Føde Stæd og indreise fra Sogn til Bergen var som hendes ern:te Moders, bekiente derhos at i hendes alders 17de aar Reiste hun med een Handelsmand fra Bergen til Tin i Aggershuus Stiftt hvorhelst hun kom i Venskab med een Landstryger ved Nafn Joen Gundersen der antog hende som Koene dog uden at ægtevies, de auflede 2de Børn med hinanden hvoraf det eene nu lever og er her

1752: 31

Paa Tingstædet, det er 5 aar gl: og døbt af Hr: Astrop ved Ous Kiercke ved det Nafn Joen, hendes Saa kaldede Mand blev 4 aar siden ihielstucken af een anden omstriper ved Nafn Svend Hansen, imedens De Neml: hun og Joen Gundersen levede som ægte Folck samen, omstrippede De i adskiellige Sogner, ærnærede sig af Betlerie, og foregav hvorhelst De ankom at være med hin anden ægteviede, Siden hands død har hun og Betlet paa adskiellige Stæder, hun er 26 aar gl:, har været til guds Bord dog ei nu paa Fem aar, paa Tin gick hun til guds Bord, Men Præstens Nafn erindrer hun ei, nu Siger hun sig at være besvangret ved een Landstryger hvis Nafn er Niels Engebretsen som var den same Persohn den først examinerede Carl Torkelsen har foran giort sin forklaring om, Angaaende hendes og de øfrige paagrebnes, Paagribelser, Forhør med givne Pass, og befordring derom giorde hun same tilstaaelse som De forige.

Den 7de Neml: Eli Jacobsdatters yngste Datter som er Reignet iblant de forben:te 5 Børn, ved Nafn Maria Jørgensdatter, hun er, det og Retten erfahrede ei ved sin fulde Fornuftt og derfor var ingen forklaring af hende at erholde.

Den 8de omstripper kalder sig Anne Maria Axels Datter, desligeste at hun er Barnfød i Bergen, er 32 aar gl:, gick siste gang til guds Bord i Hollandsdalen nestleden Aar, er bleven ægteviet 7 aar siden af Hr: Rasmus \Fischer/ Sogne Præst til Jylster Kald, med een Mand ved Nafn Tore Hendricksen Houg som nestl: aar uløves bortrømte fra hende fra Fuse Sogn her i Fogderiet, med ham har hun 3 Børn som nu er med hende, førend hendes Mand Reiste fra hende boede De i Provsten Hr: Gabriel Heibergs gield Glopen i Nordfiord paa Pladsen Gielden under gaarden Slagstad, hun har een Broder i Stavanger een Skibs Tømer Mand ved Nafn Klas, og just for at besøge ham Reiste hun 2 ½ aar siden fra Gloppen, og da hun kom fra Stavanger, Rømte hendes Mand fra hende og siden men ei tilforn, har hun Reist omkring og Betlet her i Fogderiet og i Stavanger Amt, Angaaende de 2de gange hun tillige med de

øfrige ere paagrebne, Saavelsom om Forhøret, Passet og deres befordring, derom var dennes forklaring som De foriges.
Fogden Reserverede sig sin tiltale til Dennem der Saavel har været skyldig udi forben:te Landstrygeres undvigelse som siden Dennem huuset, i øfrigt begierede hand det nu passerede Forhør maatte ham beskreven vorde meddeelt.

Procurator Hr: Holch i anledning af hands inden Retten d: 3de og 4de Maj 1751 paa Bechervigs Ting for gastgieberen Hr: Budde giorde declaration imod Johan Conrat Willart Producerede forbem:te Jonas Budde een hans Continuations Stefning under 13 Martj E: a:, ved hvilcken Citanten udi Continuation af de forige i Sagen udstædde lovlig forckynte men ej i Rette tiid Citanten tilbage stillede hoved Stefnemaaler, til denne tiid og Stæd haver indkaldet bemelte Johan Conrat Villart at lide Dom ej alleene for skyldige gield 50 rd: eftter obligation, Men end og til Confirmation paa den over

1752: 31b

Een deel Debitors Midler den 14de octobr: 1750 Passerede og den 30te Novembr: næst eftter beskreven givne arrest Forretning med det meere som ernevnte Stæfnemaal nermere udviiser der for Rætten blev læst.
Den indstefnte eller nogen paa hans veigne møtte ickcke eftter paaraab.
Stefne vidnerne Bøygde Lænsmanden Knud Larsen Rødland og Mons Johansen Rembereide afhiemlede ved Eed at de næstl: Fredag 5 uger siden forkynte den Producerede Stefning for den indstefnte Villartes boepæl i Bergen udi hans eget paahør, da hand vel tilstod at være Citanten det paastefnte skyldig, mens foregav tillige at hand inted har at betale med.
Mons:r Holch Producerede de udi Stefnemaalet paaberaabte Stefninger saavelsom et for Bergens Bye Tings Rætt den 22de Martj 1751 Passeret afhiemlings Tingsvidne alt til den ende at derved kand Legitimeres det Citanten den skeede arrest følgel: Lov, til næste Ting haver forfult hvilcket afhiemlings Tingsvidne og hos hæfttede samt der udi indført Stefnemaaler Comparenten forlangede maatte den nu forventende Doms act anecteret.
Eragted.
Paa det Debitor Johan \Conrat/ Villart ickcke skal gives billig Klage at være af Rætten overiilet, gives hannem Laugdag til næste almindelig Ting at møde for Rætten paa dette skibreedes Tingstæd med alt hvis hand udi denne Sag finder fornøden at Svare.

Procurator Mons:r Jens Isach Holch irættede æskede som anbefalet Defensor den arresterede Christen Mullers fra næstl: aars 11te Decembr: til denne tiid udsadte Tings vidne Sag hvor udi hand ingav sin Stefning af 13de Decembr: 1751 som med hoshæfttede 2de afhiemlings Tings vidner Passeret næstl: 7de Martj og 10de April for Rætten blev oplæst.
af de indstefnte møtte eftter paaraab møtte!! ingen uden Morten Aase og Peder Vigen, som vedstod at være til dette Ting tiid og Stæd lovlig Stefnte under Falsmaal at aflegge deres Eedelige vidnesbyrd i denne Sag.
Defensor Mons:r Holch ingav dernæst den arresterede Christen Mullers forfattede ham tilsendte skriftt dat: 11te Janvarj 1751 betreffende de qvestioner Muller vil have fremsadt til besvarelse af de vidner for denne Rætt skal føres, hvilcket skriftt for Rætten blev oplæst.
Eftter at Eedens forcklaring af Lov bogen de mødende 2 Vidner \Morten Aase og Peder Vigen/ var bleven forelæst og \til/ dennem om Sandhed at vedblive var giort almindelig formaning, aflagde de Corporlig Eed og eftter at de udi det Producerede skriftt dennem /: følgel: Defensors begiær :/, anførte 10 qvestioner bemelte 2de Vidner udi Rætten var bleven forelæst, Svarede de under den aflagde Eed paa hver i Sær Saaledes som eftterfølger: til 1te qvestion at de anckom til Mullers boepæl Huusøen een Løverdags aftten 2 aar næstl: 20 Dag

Juul siden, da de forblev der Natten over, dog ickcke i den Stue Christen Muller Selv opholt sig. til 2den qvestion Svarede de og jae. til 3de Ligesaa. til 4de at der den omspurte tiid kom nogle Mennisker ind i Stuen hvor vidnerne da tilligemed Christen Muller og ern:te Syge qvinde Menniske, fantes, Mens hvormange Mennisker det var som ind kom husker Deponenterne nu ickcke, dette erindrer de at deriblant var een middelmaadig aldrende Kone, ligesaa at iblant de som indkom skulle være een eller fleere det Syge Menniske beslægted samt og at een af de indkomne besaag det Syge Menniskes Bryst og Spurte om hun havde fød Barn da hun strax dertil Svarede jae. til 5te qvestion at de aldeles icke hørte det de som melt i Stuen indkomne Mennisker lod imod det Senge liggende Syge qvinde Menniske falde de Ringeste Trudsler eller haarde ord ej heller sagde at være udsent for at True hende til nogen beckiendelse og føre hende bort med sig. Til 6te qvestion at ligesaa Lidet som de {erindrer} den omprovede tiid hørte eller observerede det de i Mullers Stue

1752: 32

Ind komne begiegnede det Syge Menniske paa nogen haard maade, Lige saa lidet hørte de og at sam/m/e Syge Menniske beklagede sig over deres medfart, men de hørte hende derimod frievillig beckiende for de indkomne det hun havde fød et Barn, viiste dennem og Pegende \først/ paa sin Lang finger og siden paa sin haandleed hvor langt samme Barn var, og da de indkomne i anledning af hendes beckiendelse spurte hvor samme Barn var afbleven Svarede hun at det var need gravet udi Huusøe Kircke Gaard, Men hun udlod sig aldeles ickcke med enten hun Selv eller nogen anden havde begravet Barnet, ej eller!! (heller) blev hende derom giort noget Spørsmaal. Til 7de qvestion: at derom ej blev enten Spurt eller Svaret det Ringeste. Til 8de qvestion: at de omprovede indkomne Folck Sad ved det Syge Menniskes Seng, desligeste at de undertiiden Talte \saa/ Sagte til hende at Deponenterne der Saed noget hen i Stuen fra dennem ickcke kunde høre det, men de erindrer ickcke at de saag det nogen af dennem gick ud i Kiøckenet saa!! (fra?) Stuen, ickcke eller!! om de Stiltiende kom ind igien og Reiste bort. Til 9de qvestion: den tiid ofttnevnte indkomne Mennisker var Reist forbemelte Søndag fra Christen Mullers boepæl Huusøen, hørte vidnerne{rne} der var inde i Stuen hos Muller og det Syge qvinde Menniske, den tiid de andre Reiste, at Christen Muller Spurte samme Syge Menniske om hun havde faaet ondt \og/ da hun Svarede at hun var Syg, tiltalede Christen Muller Vidnerne med følgende ord: de Mennisker som nu var inde de har Truet og forskremt hende saa Hun er bleven Syg, og om hun Døer er de skyldig i hendes Død, end videre forcklarede Vidnerne at Christen Muller ickcke fremsadte den omspurte tiid et end sige fleere af de Spørsmaaler hand udi denne qvestion haver anført, thj hand {Spurde} \sagde icke til/ hende hvordan har du baaret dig ad, har du været Frugtsommelig, fød Barn og ickcke givet saadant tilckiende icke eller!! becklagede hun sig over at være af de titnevnte indkomne Mennisker udi minste maade med haardhed begiegnet, Saa at disse Vidner siger sig ickcke at have hørt eller veed af et eeniste ord af alt hvis udi denne 9de qvestion fra Mullers Siide til besvarelse for dennem er fremsadt, Mens at Christen Muller var ivrig og Selv sagde at qvinde Mennisket var Truet af de indkomne det erindrer vidnerne gandske vel; Endelig declarede vidnerne at de ickcke tiltalede titnevnte qvinde Menniske et eeniste ord end Sige ynckede hende for hendes Daarlighed i at beckiende paa sig Selv det som hun var uskyldig udi. og til 10de og siste qvestion at Christen Muller stendig var inde i Stuen i medens besagde qvinde Menniske for de ind komne aflagde hendes beckiendelse, hand gick imidlertiid frem og tilbage paa gulvet imellem de indkomne /: der som melt Sad ved qvinde Menniskets Seng :/ og Deponenterne, som Sad Tvers over fra Sengen ved den anden vægg, Men ickcke Talede Muller noget til de indkomne, ham blev og icke af dennem om noget tilspurt.

Defensor Mons:r Holch i anledning af Vidnernes forklaring finder fornøden at tilspørge bemelte Vidner om de andet fornam den \omprovede/ tiid end joe Muller brugte een Sømmelig opførsel og ickcke nogen Maschapi eller Gemeenskab med qvinde Mennisket Guri Pedersdatter Rs: at de ickcke veed herom noget at Svare siden de foran haver forklaret alt hvis de den omspurte tiid af Muller og det Syge qvinde Menniske, Saag og hørte.

1752: 32b

Endelig sagde vidnerne at den omprovede Løverdags aftten hørte de paa Huusøen af de der værende Folck hvis Nafne vidnerne ickcke som fremmede paa det Stæd veed at Nafngive, at det omprovede qvinde Menniske var faldet i Barselseng, desligeste at Christen Muller var hendes Barne Fader.

Defensor havde ej videre end anført vidnerne at tilspørge hvorfor de fra Rætten blev Demiteret, dog førend saadant skeede erindrede vidnerne at de nockbemelte {Løverdags} Søndag hørte af 2de Drenge som hørte hiemme hos Christen Muller hvoraf den eene skulle være hans Slegfreed Søn og den anden var hos ham for at informeres udi skrive Kunsten, at samme 2de Drenge fortalte at af det de næste Dag tilforn nemlig Løverdagen havde seet Christen Muller Slibe een stoer Kniv og af det De næste Nat nemlig Natten til Søndags havde observeret i medens titnevnte qvinde Menniske var Syg og hun samt Muller var i Kiøckenet ved Mullers Daglig Stue til sammen Sickerlig troede at hand \nemlig Muller/ havde dræbt hendes Barn nemlig tit nevnte qvinde Menniskes.

Defensor begiærede det Passerede beskreven hvilcket og Bevilges.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg æskede i Rætte den af ham eftter ordre Reiste Sag mod Lisbet Marstrander som ved det den 14de febr: an: c: dette aar holte extra Ting er bleven udsadt til dette almindelige Sommer Ting med Vaags skibreede eftterdi hende nu paa forlangende af øfrigheden er bleven beskicket til Defensor Procurator Jens Isach Holch, og saa fremt der inted videre fra Dennem skulle indkomme ville hand have sig Refereret til sin forhen giorde paastand og i Rettesættelse og end nu som før æske Dom.

Defensor Mons:r Holch møtte og gav tilckiende at hand havde erholdet Høyvelbaarne Hr: Stiftt befalings mand von Cicignons ordre at være Defensor for ommelte Lisbet Marstrander i Colbenshafn, bemelte ordre er dat: 29 febr: 1752, som blev oplæst.

Lisbet Marstranders Mand Henning Gabrielsen møtte Persohnlig for Rætten.

Dernæst gav Defensor Mons:r Holch tilckiende at Lisbet Marstranders Mand som nu møtte havde bedet ham at bruge sin fliid for at udviise at \hun/ for Sigtelsen er uskyldig og {der} \hvorvel/ Sagen saaledes som melt til dette Ting er udsadt og hendes Mand tilligemed hendes {Mand} Defensor nu er tilstæde, Saa har dog Comparenten ladet sig sige det derudi adskillige Documenter ere Producerte, hvilcke hand uomgiengelig maae med atention igiennemsee førend hand kand træde til noget fuldkommen forsvar for den indstefnte, thj maatte hand af de anførte Raisons begiære anstand i Sagen til næst anstundende Høste Ting, og hvor udinden hand saa meget meere haabede at nyde bifald eftterdi den indstefnte ickcke i hvor lenge Sagen ud hales Sidder enten hans Maj:ts Cassa eller Almuen til beckostning

Actor henstillede Defensors paastand til Rættens gotfindende, og i anleedning af hans til seeneste Rættes Dag til Slutning giorde Protocolation angaaende den Gefrider ved Bergens Gvarnison som lade Delinqventerne Baldevin Hansen og Jens Jensen, da de forhen vare Slaver paa Fæstningen, undvige, hvor eftter saa mangen misgiærning af dem er begaaet, irættelagde hand ober auditeuren ved Bergens Gvarnison Mads Holsrods til ham inløbne skrivelse under 7de Martj 1752:

1752: 33

Som actor begiærede til Dommerens eftterretning i acten indragen, havde for det øfrige inted videre i Sagen at fremføre;
Comparenten Mons:r Holch som før i Kraftigste maade paastod at Sagen til næst anstundende Høste Ting maatte vorde udsadt, med derhos følgende begiær, at det maatte meddeeles Copie af hvad som udi Sagen Contra Lisbet Marstrander er Passeret,
Eragted.
Eftter Holches begiær grundende sig paa saa antagelige som billige Raisons udsættes denne Sag til næst anstundende Høste Ting.

Dernæst blev foretaget den Fogden og Sorenskriveren følgel: HøyVelbaarne Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignons ordre af 29de octobr: 1751 anbefalede examinations Forretning over det eftter Høylovlig Cammer Collegi opsente Designation, her i Vaags skibreede befindende gl: Cronens gods som enten haver været bort forpagted eller bortforpanted og end nu med Relution er behæftted, til hvilcken examinations Forretning Fogden følgel: Høy bemelte Hr: Stiftt befalings mandens ordre, haver opnævnt og ladet tilsige eftterskrevne 6 Eedsorne og Kyndige Laugrættes mænd udi dito skibreede; ved denne Forretning Rætten at betienne, nafnlig: Rasmus Remberej, Endre Larsen ibdm:, Mons Johansen ibdm:, Størck Troeland, Niels Torlanger!! (Toranger), og Niels Klepsvigen som alle Comparerede.
Dernæst blev Ejerne til Fittie gaard med underliggende Rødnings Pladser og Laxe Vaager paaraabt, da Procurator Mons:r Holch møtte paa den end nu for Fittie gaard med under liggende herligheder Pretenderende Ejer og opsidder Ole Taasche, hvis Hustroe Elisabet Taasche nu og for Rætten møtte, hans veigne og i Rette lagde Een fra bemelte Ole Taasche ham overleveret declarations skriftt dateret 29de april E: a: som blev oplæst.
Fogden Hr: Heiberg gav tilckiende at da hand for nærværende tiid icke kunde ansee Ole Taasche at være Ejer for Fittie gaard og under liggende herligheder eftterdi Sr: Hans Venvig i Bergen paa egne og med arfvingers veigne derpaa eftter Nams Dom har faaet faaet!! indførsel og egen Doms Dom, Saa har hand nemlig velbem:t Hr: Foged, ladet indkalde bemelte Hans Venvig til denne Dag og Stæd at fremkomme med hvis hand kunde tilveje bringe til beviislig giørelse at bemelte gaard Fittie ej med Relution er behæftted, eller i mangel deraf at giøre Deris Maj:t et antagelig bud for Relutionen, hvorpaa hannem er inløben bemelte Venvigs skrifttlige giensvar af 7de martj næstl: som til denne actes følge blev i Rættelagt og hvoreftter saavel Fogden som Sorenskriveren Formanede baade Ole Taasches Hustroe og Ole Taasches Fuldmægtig Procurator Holch, at i fald beme:te Ole Taasche end nu skulle ville tileigne sig nogen Rætt til gaarden Fittie og dens herligheder, at de da ickcke alleene nu fremckommer med den æskende oplysning, men end og saa fremt de icke kand af beviise at gaarden er frie for Relution declarerer hvad de i Høyeste til deris Kongel: Maj:ts Cassa for Løsnings Rætten vil erlegge:
Mons:r Holch gav tilckiende paa Ole Taasches veigne at

1752: 33b

Ole Taasche var hertil af Lænsmanden indvarslet og da Comparenten Mons:r Holch muelig icke for nærværende tiid kand overkomme de Documenter som mueligens kand befrie Fittie med underliggende herligheder icke at være af Relutions godset, Saa kunde hand icke finde for billig for nærværende tiid paa sin Principals veigne at giøre noget tilbud, Men Refere{re}rede sig til det i rættelagde og af Ole Taasche underskrevne Indlæg.
Ole Taasches Hustrue møtte og sagde det samme.

og da ingen videre underretning om gaarden Fittie og dens herligheder kunde erholdes blev paaraabt Ejeren {til} og opsidderen til de 1 Løb{er} Smør 2 Huuder og et Faar udi gaarden Rødland som eftter Cammerets Designation med Relution er behæftted, og fremstod da for Rætten opsidderen og Selv Ejeren til 1 Løb Smør 1 Huud og 1 giedskind udi bemelte gaard Rødland, Knud Larsen, som i Rættelagde et af Sal: Cantzler Ole Bielche, Gulle Tings Laugmand Hans Hansen, og General Told Forvalter Hermand Gaarmand paa Kongl: Maj:ts Veigne, eftter Kongel: allernaadigste Befaling af 6te april 1662, udgivet \original/ Skiøde \af 25de Novembr: 1662./ paa eendeel af det fra Cronen forhen Pantsatte Jordegods, hvor af hand og fremlagde een af Rætten Confereret Copie og begiærede at hannem originalen maatte til bage leveres, og da samme Skiøde udtrøckelig blant andet udviiser at Deris Maj:ts forhen Pantsatte gods udi gaarden Rødland 1 Løb Smør 2 ¼ huud da virckelig fra Cronen er bleven Skiødet og bortsoldt til fuldkommelig odel og Eje uden nogen Relutions forbeholdenhed, Saa ville hand formode at vorde befriet for noget ydermere til Deris Maj:ts Cassa for Løsnings Rætten at erlegge.

Dernæst blev og frem kaldet Ejerne og opsidderne til de 2 gaarder Stangeland og Hæverøen med Fugle øerne, for ligeledes at beviise samme gaarders friehed for Relution eller og at giøre Deres Maj:t et antagelig bud for Løsnings Rætten.

Mons:r Holch møtte for nu værende Ejere til gaardene Stangeland og Hæverøen med Fugle øerne Sr: Bent Bendtzen, Olrich og Bent Jensen Meyer som og Selv eftter invarsling for Rætten Comparerede som fremlagde i Rætten {et} et Skiøde udgivet af Niels Smed forige Lector og Biskop udi Bergen til Maren Sal: Michel Olrich som var Bent Olrichs Farmoder dat: 16 Janv: 1710, deraf erfahres hvad gaarden Stangeland som nu Bent Olrich er ejere for, skylder, fremlagde ellers Copie af bemelte originale Skiøde, som nu udi Rætten med originalen blev Confereret og Rigtig befunden. Ligeledes fremlagde hand og et Skiøde udstæd af Else Sal: Magister Jens Hofmands til for ermelte Sal: Maren Bentsdatter Sal: Michel Olrichs, lydende paa Hæverøen med under liggende Fugleøerne og andre herligheder som Skiødet nermere udviiser dat: 9 Junj Anno 1709

1752: 34

af hvilcke Skiøde hand ligesaa fremlagde een ordlydende Copie som og med originalen blev Confirmeret!! (Confereret?) og befunden Rigtig. Mons:r Holch declarerede dernæst at dette var de ælste Skiøder som hans Principaler for nærværende tiid havde at fremviise, og da icke alleene same Skiøder udviiser at det og fra Formaals tiider har været odels gods og ventelig fra Cronen til fuldkommen odel været bort skiødet, men end og det af Knud Rødland frem lagde Skiøde, udgivet paa Kongel: Maj:ts veigne af Sal: Canceller Ove Bielche, samt Bergens og Gulle Tings Laugmand Hans Hansen og General Told forvalter Hermand Gaarmand den 25 Nov: 1662, udtrøckelig udviiser at de haver haftt Kongel: allernaadigst befaling til fuldkommen odel og eje at bort selge alt det fra Cronen bortforpanttede Jordegods Norden fields, Saa ville nu værende ejere formode at der af nocksom udfindes at disse 2de gaarder Stangeland og Hæverøen, ligeledes fra Cronen uden forbeholdenhed af Relution er bortskiødet, De becklagede ellers at de ælste Skiøder for disse 2de gaarder deels ved Ildebrand i Bergen og deels ved andre uløckelige Hændelser og dødsfald er bort komne, Saa det vel vil blive dem umuelig at forskaffe videre oplysning herom end nu allegeret er, Men de haabede for videre til deres Kongel: Maj:ts Cassa for Løsnings Rætten at betale vorder befriet.

Paa Fogden Hr: Kammer raad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen, at ingen Mand som Sorterer under Søe Lægderne eller haver været uden for Land Lægd haver enten betalt eller været krævet nogen udreednings Penge førend fra 1748 aars begyndelse, og førend 1748 aars begyndelse har hvercken de eller deres forfædre vist af saadant at sige, Men naar nogen af Søe

Lægdernes Mandskab har været ud Commanderet til Deres Maj:ts Søe Tieniste, haver Søe Lægderne leveret de udskrevne Karle nogle ugers Kost Penge til udreedning paa deres Reise, indtil de kunde komme til deres Distinerede Stæd, hvorfore de haabede for efttertiiden at blive befriet eftterdi de nu aarlig maae betale udreednings Penge til Deres Kongel: Maj:ts Cassa, lige med Landlægderne{s ……ge}.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg anviiste een Specification over de Første bøxler paa Halsnøe Closters gods er falden, da Almuen paa tilspørsel angav at fleere bøxler \ej/ er forefalden er!! (end?) der findes anført.

Restancen blev dernæst oplæst og \af/ ingen modsagt.

Fleere Sager var ej eftter paaraab hvor for Tinget blev ophævet.

Anno 1752 den 4de Maj blev almindelig Sommer Ting holden for Opdahls skibredes Lehnets og Halsnøe Closters Gods paa Tingstædet Godøesundet, i overværelse af Fogden Velædle og Velbr: Hr: Kammer raad Heibergs overværelse!!, da Rætten blev betient med eftterskrevne 8te Eedsorne Laugrættes mænd: Nefnlig, Ole Brandtvedt,

1752: 34b

Colben Reisem, Ingel Hornenæs, Beerent Grøteide, Niels Sigleviig, Ole Giellefald, Torger Opdahl, \og/ Hans Flygensfæhr med Meenige Tingsøgende Almue.

Dernæst blev oplæst de paa forige Ting extraherede Kongl: Forordninger og andre Høy øfrigheds ordre.

Dernæst
1te Berge Olsen Femangers bøxel Seddel paa 2 pund 6 Mrk: Smør i Malchenæs dat: 2de Maj 1752, udstæd til Sergiant Fiøsne.
2de Endre Eplands bøxel Brev til Jørgen Store-Godøen paa 1 Løb 18 Mrk: S:r i Ambland, dat: 2de Maj 1752.
3die Tørris Store Brandvigens skiøde paa 2 pund 6 Marcker Smør ¾ huud i gaarden Sunde, til Siur Nielsen Sunde, for 206 rd: 3 Mrk: dat: 3de Maj 1752.
4de et dito udstæd af Inger Ellingsdatter til Sæbiørn Godøen paa 18 Mrk: Smør ¼ Huud i Godøen for 50 rd: dat: 2de Maj 1752.
5te et dito udstæd af Drude Marie Smit Sal: Johan Korens til Ingel Jansen Baldeseim paa ½ Løb Smør ½ huud \i Giersvig/ for 80 rdr: dat: 11te Martj 1752.
6te et dito udstæd af velbem:te Frue Koren paa 1 Løb Smør 1 Huud i Store Giersvig til Haagen Hansen Giersviig, for 185 rdr:, dat: 13de Decembr: 1751.
7de Cappellanen Hr: Lyder Fastings bøxel Seddel til Christopher Olsen {i} \paa/ 2 pund S:r ½ huud [i gaarden ??], dat: 12te octobr: 1751.
8de een dito udstæd af Ole Taasche til Størch Olsen paa ½ Løb Smør ½ Huud i gaarden Schor, dat: 10de Decembr: 1751.
9de Hr: Stiftt befalings mand von Cicignons Bestalings Brev til Mads Christophersen Store Godøen paa at være Lænsmand her i skibreedet dat: 4de Martj 1752.
10de Ole Gulbrandsen Lundes obligation til Hans Giertnæs stoer 27 rdr: hvorfor er Pantsadt 18 Marcker Smør ¼ huud i gaarden Lunde, dat: 20de Nov: 1751.

11te Rasmus Ingebretsen Lundes Pantte obligation til Hans Engelsen Eickeland af Strandvigs skibreede og Myntlingen Brite Hansdatter hver 27 rd: er 54 rd: hvorfor er Pantsadt ½ Løb Smør ½ Huud i gaarden Nedre Lunde, dat: 28 Novemb: 1751.
12te Hans Kattenæses Skiøde til Berge Femanger paa 2 pund 6 Mrk: S:r i Kattenæs, for 56 rdr:, dat: 3de Maj 1752.
13de et Skiftte Brev Passeret paa gaarden Nore Toft i Sarter skibreede den 14 Maj 1751 eftter Marte Ingebretsdatter som udviiste at Sterfboet ejede i gaarden Høchefær 1 Løb Smør 1 huud for 76 rd:, som er udlagt til Enckemanden Anders Olsen [med] ½ Løb Smør ½ huud Sønnerne Peder Andersen Ole og Ingebret Anders Sønner hver 10 2/7 Mrk: S:r 1/7 huud og Datteren Astri Andersdatter 5 1/7 Mrk: S:r 1/7 huud, tilsammen 1 Løb Smør 1 huud.

Fleere Publicationer var ej i Dag af nogen anmeldet

Mens Fogden maatte Continuere med Skatternes hævelse, hvor Rætten til i Morgen blev ophævet.

Dagen næst eftter som var den 5te Maj blev Rætten i Stædets Fogeds overværelse atter Sadt paa bemelte Tingstæd Godøe sundet og Rætten betient med forbemelte Laugrættes mænd.

Torbiørn Dahlen i rætte æskede sin fra seeniste Ting udsatte Sag Contra Knud Brantvedt!! (Bruntvedt) Skields ord betreffende og derudi ingav Rættens Laugdag af 6te octobr: 1751.
Knud Bruntvedt [møtte] ej men paa hans veigne Sisterede sig for Rætten Mons:r Holch og gav tilckiende at den seeniste Rættes Dag afsagde Kiendelse vel kand være forkynt for vedkommende, men der skal og være eendeel andre vidner indstefnt af Torbiørn Dahlen, hvorvidt hans Principal Knud Bruntvedt

1752: 35

kand ved denne omgang være lovlig indvarslet er Comparenten som nu nys antagen Procurator for Knud Bruntvet ubekiendt altsaa da Torbiørn Dahlen icke incamminerer Sagen som skee bør eftter beskaffenhed og tilckiendegiver hvad vidner hand aparte haver indstefnt, Saa paastod Holch paa Knud Bruntveds veigne, Sagen for denne sinde paa Torbiørn Dahlens egen beckostning afvist til lovligere behandling og Stefnemaal, ervartede herudi den Respective Dommers Kiendelse, gav aparte tilckiende at hans Principal Knud Bruntvedt ligger hæfttig Svag.
Det 2det indstefnte vidne Anne Bruntvedt den indstefnte Vederpartes Hustroe møtte for Rætten vedtog lovlig varsel Men da denne Sag ickcke dependerer enten af Liv eller ære, men blot Consernerer Skields ord, anseer hun den som sin egen, eftterdi hun er den indstefntes Hustroe og altsaa klart at om hand Saaledes sig kunde have forseet at Penge bøder derpaa skulle følge, hun da derudi ligesaavel tog skade som hand, i det øfrige declarede bemelte qvinde det hun eller hendes Mand ej for noget ondt eller uskickkeligt at tillegge Citanten Torbiørn Dahlen, Saa at om hendes Mand imod hannem haver ladet falde /: det hun dog icke veed :/ noget ubeqvems ord, er det skeed af een overiilelse og Conseqventer icke kand eller bør skade Citanten i minste maade.
Citanten begiærede Sagen udsadt til næste Ting.

Eragted.

Sagen udsættes til næste almindelige Ting eftter Citantens begiær.

Dernest er blev!! (bleven) læst:

Mons:r Jens Friderich Undahls skiøde til Rasmus Øckland, paa overbøxelen til 1 pund 12 Mrk: Smør ½ huud i gaarden Øchland, for 33 rd: dat: 30te Dec: 1751.

Johannes Øckland haver til denne tiid Ting og Stæd Muntlig ladet indstefne Ole Siglevigen fordi hand paa sin afdøde Moder Brite Baarsdatters veigne til Citantens 2de Myntlinger Syver og Mogens Olssønner, haver Soldt 13 Mrk: Smør ¼ Huud i gaarden øfre Bruntvedt og der for modtaget den om accorderede Kiøbe Sum/m/a men dog alligevel har vægret og veigrer sig for at underskrive og forseigle det derom den 6te octobr: 1750 oprettede Skiøde Brev, derom at anhøre Citantens vidner og dereftter taale Dom til bemelte Skiøde Brevs underskrivelse, samt til Processens omckostnings erstattelse.
Stefnevidnerne Bøygde Lænsmanden Mads Store-Godøen og Sæbiørn ibdm: afhiemlede ved Eed det de meere end 14 Dage siden Stefnede for Citanten Ole Siglevigen, for hans bopæl til dette Ting at møde og anhøre Prov og Dom, fordi hand har nægted at underskrive et Skiøde Brev for hans Moders Part i gaarden Bruntvedt som hand haver Soldt Citantens 2de Myntlinger Siur og Mons Olssønner, for 45 rdr:, og dernæst at erstatte Citanten Processens omckostninger.
Ole Siglevigen blev paaraabt men ickcke møtte.
Citanten begiærede at hans vidner velædle og velbr: Hr: Kammerraad og [Foged] Heiberg og den forhen Constituerede Sorenskriver Georg Friderich Fasting maatte afhøres.
Det ind stefnte vidne Fogden welædle og Velbr: Kammer raad Heiberg fremstod for Rætten igiennem læste det for!! (fra) Ole Siglevigen forfattede og til Johannes Gielland!! (Øckland?) udgivne skiøde af 6te octobr: 1750

1752: 35b

Som af vidnet til vitterlighed er underskrevet og forseiglet, og dereftter med opragte fingre eftter Loven vandt og forklarede under Eed: at hvad udi dette Skiøde er skrevet og benevnt at være accorderet og betalt er Saaledes udi vidnets overværelse tilstaaet accorderet og aftalt, og at Ole Siglevigen de udi Skiødet benefnte Penger samme tiid, som Skiødet blev forfatted Rigtig annammede med løftte Skiødet i den form som det nu er forfatted at underskrive. Det \ved 1te/ vidne af Citanten som melt anviiste Skiøde Brev af 6te octobr: 1750, Producerede Citanten derefter udi Rætten hvor det blev oplæst:
Citanten becklagede sig over at hands andet vidne i denne Sag nu nyelig er Reist fra Tingstædet og kommer her eftter det hand veed, {har} igien i Morgen Formiddag, bad der for at med Sagen til i Morgen maatte beroe hvorved det og har sit forblivende.

Stædets Foged Hr: Kammer raad Heiberg paa Justitsiens veigne iræteæskede den imod Torger Skaar for Ringe Tyverie anlagde og fra forige Ting udsadte Sag.
Procurator Mons:r Holch som beskicket Defensor eftter høyvelbaarne Hr: Stiftt befalings mand von Cicignons ordre dat: 8 Martj indeværende aar, møtte for Rætten og for det første Producerede den ham meddelte høye ordre som blev oplæst. Dernæst vedtog Comparenten Mons:r Holch som Defensor for Torger Skaar lovlig til dette Ting tiid og Stæd at være ind varslet, ligeledes er det Comparenten velbeckient at Hr: Cammer Raad og Foged Heibergs udstædde Stefnemaal er for Torger Skaar ligeledes lovlig forckynt, saa møtte og Torger Skaar for Rætten og vedstod det forhen af ham beckiente Tyverie, som bestod af 2de eller 3de Skalle Bord og da Comparenten Holch finder at Torger Schaars begangne forseelse er af aldeles ingen verdighed Torger Skaar, i sig Selv er og udseer at være ilde oplyst at være vidende om hvad straf der kunde paafølge for hans begangne og meget Ringe begaaede forseelse, Saa i betragtning af samme ville Comparenten formode at Torger Skaar maatte aldeles vorde for denne nærværende tiid aldeles frie kient, og icke finder bemelte Holch noget

andet ved Lov ham at forsvare med end at bede om naade og ickcke at nogen Haard Dom for den Ringe forseelse Torger Skaar at maatte overgaae.
Actor begiærede at den Tingsøgende Almue hvoriblant ogsaa er hans nermeste grander og Naboer ville giøre deres Sandferdige forcklaring om de veed at indstefnte Torger Skaar er ejende nogen slags formue enten af løse eller faste ejendeeler hvorpaa kunde giøres paastand enten til Igield og Tvigields betaling eller til forbrydelse eftter Loven.
Samtlig Almue Svarede at Torger Skaar er aldeles arm og inted ejende, men der for maae Betle sit Brød til livs ophold.
Actor derpaa sadte i Rætte og paastod at Torger Skaar bør dømmes til straf for hans

1752: 36

begangne Ringe Tyverie eftter Lovens 6te Bogs 17de Cap: 33 art: hvorom hand æskede Dom.
Mons:r Holch som før paastod at Torger Skaar maatte vorde frickient og nyde Naadig Dom.

Afsagt.

Indstefnte Torger Skaar som har tilstaaet og tillige ved Eedelige vidner er overbeviist at have Sommeren 1750 frastaalet Bunden Reinert Agdesteen 3de Saug Bord, bør for samme Tyveries forseelse følgel: Lovens 6te Bogs 17de Capit: 33 art: udi Fengsel miste sin Huud som og acten viiser det Reus (latin for "den anklagede") inted er ejende kand om Igield og Tvigields erstattelse, samt Boesloddens forbrydelse, ingen Dom over ham faldes, Den i dømte straf bør hand at lide 15 Dage eftter denne Doms lovlige forkyndelse under adferd eftter Loven.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg haver til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Jens Olsen Reisem fordi hand icke betalte sin Laugmands Told da hand som een opnævnt Laugrættes mand aflagde sin Laugrættes mands Eed og sam/m/e endnu at betale med 8 Mrk: samt at lide straf fordi hand ickcke eftter tilsigelse møtte det derpaa fuldte Ting Rætten at betiene og endelig, at erstatte den Laugrættes mand som i hands Stæd betienede Rætten udi 3 Dage med 3 Mrk:, samt Processens omkostninger at erstatte.
Den indstefnte Jens Reisem blev paaraabt mens møtte icke.
Stefnevidnerne Mads Godøen og Isack Olsen Giersviig afhiemlede ved Eed at de lovlig i denne Sag har ind stefnt Jens Reisem til denne tiid og Stæd udi hans bopæl paa gaarden Reisem og udi hans Hustrues paahør eftterdi hand selv icke var hiemme med meere end 14 Dages varsel.
Actor begiærede Laugdag og Rættens foreleggelse for den indstefnte Jens Reisem.

Eragted.

Jens Reisem gives Laugdag til næste almindelig Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Formedelst det var langt hen paa Afttenen blev Rætten til i Morgen ophævet.

Dagen næsteftter som var den 6te Maj blev Rætten med forbemelte Laugrætt igien Sadt paa Tingstædet Godøysundet.

Stædets Foged Hr: Kammer raad Heiberg irætteæskede den fra seeniste Ting udsatte Sag Contra Rasmus Snæring betreffende det hand Tvers imod Dom grundet paa den Høye øfrigheds Resolutioner har hindret Itzige Klocker udi Tysnæs Knud Amundsen udi Klocker Boliget øfre Gierstads istandsættelse, med videre.
Rasmus Snæring der ickcke siden seeniste Ting har forlanget det i denne Sag mod ham indkomne og Passerede beskreven blev 3de gange Paaraabt Men endnu ikke møtte, hvorfor actor førte de 2de vidner Bøygde Lænsmanden Mads Christophersen Store Godøyen og Isack

Giersvig som under Eed afhiemlede at de meere end 3 uger siden Varslede Rasmus Snæring udi hans eget Huus og Kones paahør til dette Ting tiid og Stæd, ej alleene at ind komme med alt hvis hand i denne Sag kunde have at ind komme med, Men end

1752: 36b

og at taale Dom til strafs lidelse for hans formastelige opførsel hvorhos hannem og er bleven forkynt at hand paa næste Høste Ting fick Rættens forelæggelse een gang for alle til dette Ting at møde og Sagen paa sin Siide at tilsvare og Slutte.

Actor Referede sig til sin forige giorde paastand og endnu som før paastod Dom.

{Afsagt.}

eftter at saavidt med Sagen var arangeret blev af Bøygde Lænsmanden Mads Christophersen Godøyen Produceret Procurator Sr: {Reutzes} \Reutz/ paa Rasmus Snærings veigne forfattede skrifttlige Indlæg af 14. april 1752 som blev oplæst.

Actor Replicerede at Rasmus Snæring har haftt meere tiid end fornøden giordes siden denne Sags anlæg at tage enten Selv eller ved Fuldmægtig derudi til gienmæle, ifald det ellers havde været hans forsæt at see Sagen til endebragt, Og eftterdi hand lovlig er Stefnt og siden 2de gange er bleven forelagt, jae seeniste Ting ved Rættens Eragtning ej alleene tilbudet den gienpart af det Passerede som hand siden kunde nødt dog ej begiæret førend nu, Mens end og betydet det hand til dette som det 3die Ting skulle uden at nyde videre udsættelse {befordre} besørge fremlagt og paastaaet alt hvis hand til sin Frelse kunde finde nødig, Saa maatte actor desformedelst krafttig Protestere imod den forlangte udsættelse der blot hensigter til Sagens ufornødne udhal og alleene bør ansees for at være een fingeret invention, ved hvilcken Rasmus Snæring intenderer om det var muelig at giøre Sagen uendelig og Saaledes hand at evitere den velfortiente straf, i det øfrige vedblev Fogden sit forige.

Eragted.

Paa grund af Lov kunde Rasmus Snæring nægtes den ved Fuldmægtig begierte anstand, icke desto mindre paa det ham kand betages ald ancke, om at være af Rætten overiilet, vorder end nu Sagen til næste almindelig Ting udsadt, hvorhos Rasmus Snæring og Procurator Reus tilholdes \saavel/ betiidelig at see det forlangte udtog fra Sorenskriveren, imod lovlig betalings erleggelse, afhendted, som og ved Sagens foretægt hernæst uden videre paaskud at i Rette komme med alt hvis for ernevnte Rasmus Snæring er til hans Frelse at sige eller indvende.

Dernæst blev Publiceret Siur Nielsen Sundes Skiøde paa 1 pund 3 Mrk: Smør i gaarden Gierstad til Sønnen Lars Siursen Gierstad, for 22 rd: 3 Mrk: dat: 4 Maj 1752.

nock blev Publiceret Skiftte Brevet eftter afdøde Samson Andersen Vevatne forretted paa gaarden Vevatne den 7de octobr: 1750, som udviste at Sterfboet ejede i gaarden Vevatne 2 pund 2 ¼ Mrk: Smør, hvilcke er udlagt, Saasom til, Moderen Guri Samsonsdatter 12 ¼ Marcker Smør, Torbiørn Størckersen 12 Mrk:r Smør, Ole Størckersen 12 Mrk:r Smør, Kari Størckersdatter 6 Mrk: Smør, Christi Størckersdatter ligesaa 6 Marcker Smør alt med bøxel i ernevnte gaard Vevatne.

Johannes Øckland irætteæskede den fra gaarsdagen til i Dag udsadte Sag imod Ole Siglevigen som end nu ickcke møtte for Rætten.

Den forige Constituerede Sorenskriver i Sundhorlæhn ædle Georg Friderich Fasting fremckom for Rætten og sagde sig med Hr: Sorenskriverens tilladelse at have igiennemlæst den af Stædets Foged velædle og Velbyrdige Hr: Kammerraad Heiberg aflagde Eedelige forklaring udi Sagen med Johannes Øckland og Ole Siglevigen hvilcket alt hand nemlig

Comparenten er vitterlig, hvorfor hand sig dertil Refererede og med Lovens Eed for Rætten gestændigede.

Eragted.

Ole Siglevigen som lovlig indstefnet haver til næste Ting at møde med sit i denne Sag nødig agtende tilsvar.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg gav tilkiende at hand til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel har

1752: 37

ladet indstefne Lars Helgesen Korsnæs og Pigen Guri Ingebretsdatter Borgen at lide Dom til straf for deres begangne Lejermaal i Løsagtighed og det forinden hand nemlig Lars Korsnæs havde været til Confirmation udi sin Daabes Pagt.

De indstefnte blev eftter Loven 3de gange paaraabt men møtte icke ej eller!! nogen paa deres veigne.

Stefnevidnerne Mads Christophersen Godøen og Isack Giersvig afhiemlede ved Eed eftter Loven at Lars Helgesen Korsnæs og Guri Ingebretsdatter Borgen i denne Sag er lovlig indstefnt med meere end 14 Dages varsel.

Actor erindrede om Laugdag for de udeblivende.

Eragted.

De lovlig indstefnte Lars Helgesen Korsnæs og Guri Ingebretsdatter Borgen gives Laugdag til næste Ting at møde for at være Examen undergiven og anhøre Dom.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg gav tilckiende at hand med Muntlig varsel til dette Ting tiid og Stæd har ladet ind stefne ung Karlen Berge Nielsen Oppedahl og Pigen Ragna Johansdatter Oppedahl at lide Dom til straf for deres i løsagtighed begangne Lejermaal til sammen og det forinden hand nemlig Berge Nielsen havde været til Confirmation.

De indstefnte møtte ickcke eftter paaraab.

Stefnevidnerne Bøygde Lænsmanden Mads Godøen og Isack Giersvig afhiemlede ved Eed det de meere end 14 Dage siden lovlig haver ind stefnt de udeblevne Berge Nielsen og Ragna Johansdatter til Doms lidelse.

Eragted.

De lovlig indstefnte udeblevne Berge Nielsen og Ragna Johansdatter gives Laugdag til næste almindelig Ting at møde for at være examen undergiven samt at lide Dom.

Dernæst blev foretaget den anbefalede Forretning over Cronens Gods som fra Formaals tiider er bortforpantted eller bortforpagted men end nu med Relution er behæftted, og blev først paaraabt

Ejerne og opsidderne til Gaarden Store Godøen Mads Christophersen og Sæbiørn Jacobsen som hver ejer ½ Løb Smør ½ huud, hvorom de i Rætten anviiste deres Skiøder nemlig Mads Christophersen et Skiøde af 11te Martj 1738 paa 18 Marcker Smør ¼ huud og et dito af 5te octobr: 1747, ligeledes paa 18 Mrk: S:r ¼ huud tilsammen ½ Løb Smør ½ huud. Sæbiørn Jacobsen anviste sine Skiøder det første af 2de Maj 1744 paa 18 Mrk: Smør ¼ huud og det andet af 2de Maj 1752 paa 18 Mrk: S:r ¼ huud tilsammen ½ Løb Smør ½ huud. De gave derhos tilckiende at deres Fader Christopher Godøen og Jacob Godøen, har ved forige holdte examen over dette gods declareret at de ickcke viiste at give nogen underretning om hvorledes denne gaard som nu over 60 aar haver været Soldt Mand fra Mand til fuldkommen odel og eje er Cronen fra kommen ej eller!! kunde de forskaffe ældre Skiøder end det af Tyge Christen Brock Sogne Præst til Nærstrands Præstegield den 5te augustij 1691, udgive!!

(udgivne) Skiøde hvilcket de nu anviiste og hvor af de ved forige Forretning haver fremlagt Vidimerede Copier, og eftterdi der den tiid er bleven buden at betale til Deres Kongel: Maj:ts Cassa for Løsnings Rætten for hver Part 10 rdr: tilsammen 20 rdr:, Saa maatte de end nu tilstaae samme Men høyere bud kand de umueligt giøre eftterdi der aldeles ingen herligheder er til gaarden som alleene bestaar af Slet agerland og Ringe Høe Slodte.

1752: 37b

Ejeren og opsidderen til ½ Løb Smør ½ Huud udi gaarden øfre Gielland, Tosten Hemmingsen saavelsom Ejeren og opsidderne til 1 Løb Smør 1 Huud udi gaarden Tvedt, Knud Ellingsen og Johannes Mortensen fremstod for Rætten og anviiste det forhen af Knud Rødland i Vaags skibreede fremlagde Skiøde udgivet af Sal: Canceller Ove Bielche samt Laugmand Hans Hansen og General Told forvalter Nordenfields Hermand Garmand den 25 Novembr: 1662, hvormed de allerunderdanigst ville beviise at disse 2de gaarde Parter som forhen fra Cronen haver været Pantsadt da paa Kongel: Maj:ts veigne virckelig fra Cronen er bortsoldt til fuld kommen odel og Eje uden nogen forbeholdenhed af Løsnings Rætt, de ville altsaa allerunderdanigst formode at de for noget ydermeere for dette deris Rette og Sande odels gods til Deres Maj:ts Cassa at betale allernaadigst bliver befriet, i hvilcken anleedning og formodning de nu og inted bud for Løsnings Rætten kunde giøre.
Dernæst blev fremraabt ejeren og opsidderen til gaarden Haandenes Engel Ellingsen, hvilcken gaard det Høylovlig Rentte Kammer formeener at være den saa kaldede gaard Homnæs i Strandebarms skibreede, som er af lige skyld og med Relution skal være behæftted, og ickcke har været at opspørge. Bemelte Ejer og opsidder Engel Ellingsen fremstoed for Rætten og sagde at hand icke kunde nægte at hand joe haver hørt af sine forfædre at denne gaard Haandenæs har været Cronens Gods, men hvorledes det der fra er bort kommen og Om derpaa hæftter nogen Relution eller ickcke er hannem ubeckient, anviste ellers i Rætten een af Sal: Magister Samuel Schrøder forige Sogne Præst i Bergen paa hans Myntling Henrick Milsous veigne til Comparentens Sal: Fader udgivne bøxel Seddel paa denne gaard dat: 21de Janv: 1696, men af samme bøxel Seddel var ingen oplysning at finde, hvorfor den blev hannem tilbageleveret. hand anviste ellers hans Sal: Faders Elling Engelsens Skiøde paa denne gaard dat: 24 aug: 1702, saavelsom sit eget Skiøde [dat:] 18de Septembr: 1742, hvoreftter denne gaard er Soldt dennem til odel og eje af da værende Ejere, men ældre adkomster viste hand icke at forskaffe sagde ellers at dersom det virckelig skulle være Saaledes at denne hans ejende og paaboende gaard med Relution er behæfted da maatte hand for icke at blive brødløs allerunderdanigst byde til Deres Maj:ts Cassa for Løsnings Rætten at erlegge i Høyeste 8 rdr: eftterdi gaarden er liden gandske Slet og Ringe.
denne Forretning som er holdt med eftterskrevne Laugrættes mænd: Ingebret Jonsen Backe, Ole Jørgensen Lille Giersvig, Rasmus Rasmusen Malckenæs, Villum Larsen Vaage, Ingebret Hansen Store Giersvig og Peder Johansen Indre Vee, blev da Saaledes for dette skibreede Slutted.

Dereftter blev det almindelige Ting med sit vedbørlige forbemelte Laugrætt atter foretaget.

De 2de Tings vidner som paa næst forige Ting blev examineret blev og for denne Almue forelæst, og erholt Stædets Foged Hr: Kammeraad Heiberg, samme Svar derudinden som i forige skibreede skeet, ickcke eller!! (heller) havde denne Almue minste at sige imod Restancen som blev Almuen forelæst.

Derpaa blev Sage Tinget ophævet.

Anno 1752 d: 9de Maj blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet for Ous Skibredes Almue paa een udi Fuse Annex og ern:te Ous Præstegield beliggende gaard Lundervigen, udi Stædetz Foged Welædle og Welbyrdige Hr: Cammeraad Andreas Heibergs overværelse med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Engel Christophersen Helland, Torbiørn Joensen Berge, Samson ibdm:, Povel Meehuus, Johanes Hage, Knud Frøland, Syver Trengereide og Anders Lassesen Hafsgaard. Saa var ellers tilstæde ben:te Skibredes Bøygde Lænsmand Hans Lundervigen og Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig blev publiceret De Kongl: Allern: Forordninger og den høye øfrigheds ordres som foran ere Special i Protocollen fol: 27 [anførte].

end videre blev læst
1te Lænsmanden Hans Lundervigs Fæste Brev in duplo med Revers paa den eene til Hans Torgelsen paa 2 Pund og 6 Mrk: Smør i gaarden Aadland dat: 5te Maj 1752.
2det Bøygde Lænsmanden Hans Lundervigens Skiøde til Wintzens Engelsen Houge paa 2 Pund 6 Mrk: Smør udi gaarden Hiemdahl for Kiøbe Sum 172 rdr: dat: 6te Martj 1752.

Hr: Lieut: Pritzier producerede Huden af een Voxen Ulv hvilken eftter Almuens tilstaaelse af Lars Johanesen Aadland i Samnanger, dette Aar er skudt udi ern:te Samnanger Sogn og betalte Fogden Hr: Lieutenanten eftter Forordningen Skud Pengene 2 rdr:

Hr: Lieutenant Pritzier declarerede for Retten paa sine med arfvingers og egne veigne, at da Hans Kongl: Maj:t Allernaadigst haver Bevilget Dennem Selv at Slutte Skiftte imellem sig eftter Deres afdøde Sal: Fader afg: Obrister Pritzier, Saa er det imellem Dennem Saaledes bleven afhandlet, at ben:te Hr: Lieut: Pritzier som ælste Søn beholder gaarden Molde 1 Løb Smør 1 Huud til brug og beboelse, og hands Broder Hr: Capitaine Christopher Pritzier beholder gaarden Klyve som ligeledes er 1 Løb Smør og 1 Huud, til brug og beboelse, Men da Deres Sal: Fader saa lenge hand levede og brugte gaarden Klyve under gaarden Molde, har i nogle aar maatted Svare dobbelt Skatt af Klyve, Og da Fogden ikke uden Beviis om Saadan Forandring og gaardernes Deeling til brug og beboelse vil godtgiøre eller lade Dem være ukrævet den dobbelte Skatt end og for dette Aar 1752, Saa var hand foraarsaget paa egne Saavelsom hands Broder Hr: Capitaine Pritziers og øvrige medarf:s veigne, til et Tings vidnes erholdelse at begiære den samtl: Almues Sandfærdige Forklaring om det ikke er Dem vel bekient at hands Broder Velben:te Hr: Capitaine Pritzier dette Aar har antaget gaarden Klyve til fuldkommen dyrckning, brug og beboelse, og om ikke Comparenten nu alleene bruger gaarden Molle.
Samtl: Almue hertil Svarede at dette aar bruger og beboer Hr: Capitaine Pritzier gaarden Klyve og Hr: Lieutenant Pritzier gaarden Molle, som de hver for sig nestleden Vaar Antog.
herom var Hr: Lieutenant Pritzier et velbekræftet Tings Vidne begiærende, hvilket og bevilges.

Videre blev læst
1 Skiøde Brev udgivet til Isack Johansen Aaland fra Enken Brita Mogensdatter og de flere paa Deres ejende Parter i gaarden Aadland af skyld ½ Løb Smør ½ huud, for Kiøbe Penge 45 rdr: dat: 6te Martj 1752.

item Enken Seselle Johansdatter Giære og hendes Sviger Søn Samuel Giæres med hinanden Sluttede Contract af 6te Martj 1752 hvorved den siste af den første er til Eiendom overdraget gaarden Giære af skyld 1 Pund med byxel etc:

Samt et Skiftte Brev Passeret paa gaarden Aadland den 24de Maj 1751 eftter af!! afdøde Johannes Nielsen, som udviiste at Sterfboet ejede i gaarden Aadland 1 pund 3 Mrk: Smør ¼ huud for 36 rd: samme er udlodnet, Saasom paa Encken Brite Monsdatter 18 Mrk: Smør, Mons Johansen 4 ½ Mrk: Smør Hans Johansen 4 ½ Mrk: Smør, Isack Johansen 4 ½ Mrk: Smør og Niels Johansen 4 ½ Mrk: Smør.

1752: 38b

Videre end anført var ei i Dag at forrette, helst eftterdie Fogden med Skatternes hævelse giorde Anfang.

Dagen nesteftter som var d: 10de Maj blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa ern:te Tingstæd.

Peder Langeland haver til dette Ting, tiid og Stæd Muntl: ladet ind stefne sin Leilending Gitle Olsen Hope fordie hand har veigret sig udi at aftræde til Citantens Raadighed Leje Jorden Gaarden Hope, omskiønt Citanten ved 2de Vidner Joen Tvedt og Lars Vafet forhen har derom varslet og tilsagt ern:te Gitle Olsen, desligeste og formedelst hand sc: Gitle Olsen udi besagde gaard Hopes Skov {skal} haver begaaet ubillig Hugster, derom da at paahøre Prov hvilke og under Falsmaal til Vidnesbyrds afleg denne tiid og dette Stæd, lovl: ere Stefnte og endel: dereftter at taale Dom til gaarden Hoppes aftrædelse indrømmelse og Rødiggiørelse for Citanten som ern:te Gaards ejer, og til at erstate Citanten Processens omkostninger skadesløs, De ind stefnte Vidner ere eftter Citantens declaration disse eftterskrevne Neml: om Gaarden Hoppe Saavit den allegerede Varsel og tilsigelse betreffer forben:te Joen Tvedt og Lars Vafet, og om Skovhugsten, Hans Lundervig, Ole og Lars Helland; ydermere sagde Citanten at Gitle Hope til tiid og Stæd som melt er Stefnt at paahøre Prov om at Citanten 1 aars tiid siden ærbød sig at forskaffe ham i Stæden for gaarden Hope, een Søe Jord til bøxel og brug, som hand den tiid ei ville antage.

Paa den instefnte Gitle Hopes veigne mødte Procurator Hans Giøen som lod tilføre at som fornem/m/es at Citanten haver udi den anlagde Sag mod Gitle Hope ladet ind stefne Vidner der eftter deres Formening skulle kaldes Besigtelses Vidner, Men som Saadan af dem Selv samenkaldte Mænd ej bør eftter Loven som gyldig ansees, helst siden ei af vedkomende øfrighed, der til nogen befahling eller tilladelse er udvirked, Men allene paa egen Haand saadan lovstridig Besigtelse Forretted, udi Saadan Anledning fant Comparenten sig beføyet at protestere imod alle udi denne Sag af Citanten indstefnte Vidner, Men i fald Citanten trøster sig ved at ind stefne Sagen til ordentl: Rettergang vilde hands Principal den tiid have sig Reserveret at Svare til Sagen, udi det øfrige afvartede hand Rettens biefald.

Gitle Hope som og Selv mødte for Retten tilstod at være mere end 14 Dage siden for hands Boepæl Saaledes lovl: Stefnt i denne Sag, som oven af Citanten ved Sagens incammination er til kiendegivet Ligesom Og indstefnte Gitle Hope tilstod det Citanten in octobri nestl: Aar ved de instefnte Vidner Joen Tvedt og Lars Vafet advarede og varslede Comparenten, det hand skulle for Citanten aftræde gaarden Hopes brug og beboelse.

Citanten agtede unødig her at føre Vidner betreffende den i hands gaard Hope af den ind stefnte Veder Part begangne Hugst, Men i det Stæd Reserverede hand sig Saadant paa Aastæden at lade afgiøre.

Citanten begiærede Sagen udsadt til neste Ting.

Eragted
Sagen udsettes eftter Citantens begiær til neste Ting.

Fogden Hr: Cameraad Heiberg gav tilkiende at hand til dette Ting tiid og Stæd Muntl: haver ladet indstefne Jens Andersen Langeland og Hustrue Brita Knudsdatter eftter forige tiltale, at lide Dom til Bøders udleggelse for Deres fortilig tilsamen begangne Leiermaal, hvorhos og Dennem er forkynt, at de paa seniste Høste Ting d: 8de octobr: 1751 fick Laugdag og Rettens foreleggelse til dette Ting at møde og til Sagen at Svare.
Jens og Brita Langeland mødte ei eftter 3de paaraab, ej eller!! nogen paa Deres veigne.
Knud Frøland og Johanes Haga bekræfttede ved Eed at de mere end 14 Dage siden i denne Sag, til denne tiid ting og Stæd lovl: varslede Jens Langeland med qvinde for

1752: 39

Med hinanden haftte fortilig Samenleie, ja De forkynte Dennem og same tiid at De nestl: Høste Ting af Retten til dette Ting, ved Laugdag var bleven paalagt at møde.
Citanten lod tilføre, at da hand nu er komen i erfahring om at indstefnte Brita Knuds Datter Selv sagde sig at være Frugtsomelig med hendes nu havende Mand Jens Andersen, førend hun med ham enten blev Trolovet eller Coppuleret og bemelte Jens Andersen da ikke kunde nægte at hand joe med hende havde haftt legeml: omgiengelse, og troede at hun som hun sagde, var Frugtsomel:, i hvilken anledning hand og tog hende til ægte, Saa omendskiønt, der dog siden ingen Barnaufling skal være paafult, saa er dog Citanten foraarsaget at føre Vidner om Saadan Deres tilstaaelse, og begiærede derfor Anstand i Sagen til næste Ting.
Eragted
eftter Citantens begiær udsettes denne Sag til neste Almindel: Ting.

Dereftter blev Publiceret
Provstinde Legangers fæste Brev til Niels Mortensen paa een Løb Smør 2 huuder i gaarden Lepsøen som hannem tillades udi næst paafølgende 3de aar imod lovlig Lejlendings Rettigheds ydelse at bruge, ernevnte fæste Brev in duplo forfatted med Revers teignet paa den eene er af dato 13de april 1752.

Endelig blev foretagen den anbefalede Forretning over Cronens Gods, som fra gammel tiid er Pandtsadt men endnu med Relution er behæftted, og som dertil var ind kaldet vedkommende ejere, saavidt de gaarder angaar som udi dette Ous skibreede er beliggende, saa infant sig der af eftter følgende; og blev med denne Forretning i Rætten overværende de af Fogden opnævnte 6 Kyndige Laugrættesmænd Nafnlig Anders Hafskaar, Engel Helland, Johannes Hage, Torbiørn Berge, Povel Møs, og Knud Frøeland.
Paa Mad:me Legangers, Sorenskriver Legangers, og den Residerende Capellan til Ous gield Hr: Hans Astrops veigne som ejere til gaarden Røttingen 2 Løber Smør 2 huuder, Sundøen 2 Løber 1 pund 12 Marcker, Lepsøen 1 Løb Smør 2 huuder og Færstad 2 Løber Smør 2 Huuder, tilsammen til Smør Reduceret 10 Løber 1 pund 12 Marcker, frem stod for Rætten Studiosus Mons:r Andreas Undahl Jersin og gav tilckiende at forbemelte Jord Ejere ere for nærværende tiid Syge og Sengeliggende, Men hand inleverede Capellanen Hr: Hans Astrops skrivelse til Fogden Hr: Kammerraad Heiberg af denne Dags dato, som velbemelte Hr: Kammerraad Heiberg begiærede i acten indragen hvorudi hand paa samtlige \og egne/ veigne tilstaar at ville erlegge til deres Maj:ts Cassa for Relutions Rætten til disse gaarder af Løben 10 rdr: som er tilsammen 105 rdr: Refererede sig i det øfrige til Sal: Provsten Hr: Niels Legangers ved forige examinations Forretning under 17: Martj 1741 ingivne Demonstration og forklaring. Den fremlagde Messive af forbemelte dato blev oplæst.

Haldor Steensen Haavig som nu værende Ejer for gaarden Lønningedahl \ ½ Løb Smør ½ huud / fremlagde i Rætten et af Sal: Ludvig Rosenkrantz Herre til Hatteberg og hans Frue Karen Movat den 27: april 1669 til Comparentens forFædre udgivne Skiøde paa denne gaard in originale, hvorudi med tydelige ord meldes at bemelte gaard Lønningdahl haver virckelig været Skiødet og Soldt til bemelte Rosenkrantz af Sal: Hans Hansen da værende Bergen og Gulle Tings Laugmand og Hermand Gaarmand General Told forvalter

1752: 39b

Nordenfields i Norge, og da det forhen af Knud Larsen Rødland i Vaags skibreede fremlagde originale Skiøde udgiven af bemelte Laugmand Hans Hansen og General Told forvalter Hermand Gaarmand, den 25. Novembr: 1662 {ang} \paa/ eendeel andre gaarder her i Fogderiet forklarer at de haver været Commiterede paa Kongel: Maj:ts veigne at bortselge til odel og ejendom det fra Cronen bortforpandtede men med Relution behæfttede gods, og det af Comparenten nu fremlagde Skiøde ligeledes melder at denne gaard Lønningedahl af dem ere Soldt, saa ville Comparenten fastelig paastaae og formeene at deris Maj:t ingen Relutions Rætt haver til denne gaard men at den er hans Rætte og Sande odel. Comparenten tilspurte ellers den samtlige Almue om det ickcke er dem beckient at denne gaard Lønningdahl kaldes af alle indbyggerne Øren, hvortil samtlig Almue svarede at gaarden Øren er den samme gaard som i Matricullen kaldes Lønningedahl. Eftter examination kunde ingen {forklare} enten fornefnte ejer Haldor Haavigen eller den øfrige dette skibreedes Almue forcklare eller beviislig giøre hvad enten gaarden Lønningedahl har været af det saa kaldede Munchelivs gods eller icke. Sluttelig declarerede Ejeren Haldor Haavigen at om det endelig skulle paastaaes at denne gaard skal Reluteres saa maatte hand som derpaa har giort saa store beckostninger at den er 3de gange betalt, byde til deres Maj:ts Cassa for Reluitionen 7 rdr: 3 Mrk:, uanseet at det ickun er een Ringe gaard, hvortil ingen herlighed findes uden ager og Eng. Sluttelig fremlagde Comparenten een {vidimeret} \Rigtig/ Copie af forbem:te Ludvig Rosencrantz og Karen Movats \udgivne og/ i Rætte lagde Skiøde af 27 april 1669 med begiær at original Skiødet maatte hannem med paateigning tilbageleveres;
hvor ved Forretningen for denne sinde blev Slutted.

Dernæst blev det almindelige Ting igien foretaget.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede den meenige Almue, at der aldrig har været krævet eller betalt nogen udreednings Penge, enten af de gaarder eller gaardeparter som ligger i Søe Lægdernes District, eller de andre i Land Lægdernes District værende gaarder som har lagt uden Lægd førend fra 1748 aars begyndelse, thj til 1747 aars udgang, har Soldaterne og Tambourerne Selv indkrævet deres udredning til Sessionerne og Munstringerne, hver af sit Lægd, og de som har været uden for samme Landlegder, har aldrig vist af nogen udreednings Pengers betaling for end fra 1748 aars begyndelse, da Fogden er bleven befalet samme at oppeberge.

Restancen blev dernæst forelæst den tilstæde værende Almue og af ingen modsagt.

Derpaa blev Sage Tinget ophævet.

Anno 1752 d: 12te Maj blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa gaarden Lundervigen udi Ous Præstegield, med Strandvigs Skibredes Almue, i Stædets Foged Welædle og

Welbyrdige Hr: Kameraad Andreas Heibergs overværelse, og Retten betient af 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Neml: Lasse Øfstestad, Povel Mehuus, Samson Berge, Torbiørn ibdm:, Knud Frøland, Engel Helleland, Johanes Haga og Hans Hansen Lundervigen; ved Sage Tinget var Menige Tingsøgende Almue tilstæde.

Dernæst blev læste De nest forige dette aars Somer Tinge publicerte og foran Special extraherede Kongl: Allern: Forordninger og den høye øfrigheds ordres.

Dereftter blev læst
Hr: Kameraad

1752: 40

Og Foged Heibergs Fæste Brev til Ole Joensen paa 1 pund 3 Mrk: Smør ½ giedskind 1 skilling Penge i gaarden Toft Halsnøe Klosters gods, dat: 31te Martj 1752.
2det Haldor Hansen Tvetes Skiøde til Sønnen Hans Haldorsen paa 2 Pund 6 Mrk: Smør med byxel udi gaarden Tvete hvorfor er betalt 150 rdr:, dat: 12te febr: 1752.
3die ern:te Haldor Hansen og Hans Haldorsens Tvetes med hinanden Slutede Contract af 12te febr: 1752 om den førstes Kaar af den siste hands Livs tiid af og paa gaarden Tvete etc:
4de Enken Ellen Jansdatter Boelstad {og de fleres} Skiøde Brev til Siur Andersen Trengereide paa 21 Mrk:r Smør med bøxel udi gaarden Teigland for Kiøbe Penge 36 rdr: dat: 14 Aprilj 1752.
5te Enken Kari Niels Datter Tveetes og de fleres Skiøde til Hans Torbiørnsen paa 2 Pund 21 ¾ Mrk:r Smør udi gaarden Tveedt med underliggende Skamstveddt for betalte Kiøbe Penge 139 rdr: 3 Mrk: dateret 4de Martj 1752.

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Rætten til i Morgen ophævet.

Dagen næst eftter som var den 13de Maj blev Rætten atter Sadt paa ernevnte Tingstæd Lundervig og Rætten betient med forbemelte Laugrætt i velbemelte Hr: Kammerraad Heibergs nærværelse.

blev saa Publiceret,
1te Skiøde udstæd af Joen Haavig til Sønnen Joen Haavig paa 1 pund 13 1/6 Mrk: Smør 1 huud med bøxel og følgende overbøxel eftter andeel af 18 Mrk: S:r Præsteboels gods, og Kirckegods 9 Mrk:r Smør 1 1/3 s: Penge i gaarden Haavig for 146 rd: 2 Mrk: dat: 6 Martj 1752.
2de et dito udstæd af Engel Nielsen Giervig paa Myntling Torbiørn Torbiørnsens veigne med fleere til Engel Olsen Nord tedt!! (Nordtvedt) paa 19 ½ Mrk:r Smør for 23 rd: 5 Mrk: i gaarden Nord-tvedt dat: 6 Martj 1752.

Dereftter blev den fra seeniste Ting udsadte Sag imellem afgangne Anders Oustestads arfvinger og Jaen Johansensen!! (Johansen) Biøndahl, 5 rdr: Krav betreffende ved en af bemelte Anders Oustestads Arfvinger nemlig Engel Christophersen Helland i rætte æsket.
Jaen Biøndahl møtte for Rætten og Refererede sig til hans forige i denne Sag giorde declaration. Jaen Biøndahl erbød sig, for at undgaae folckes Mistancke, men icke fordi hand er skyldig noget af de paastefnte Penge, dog alligevel at betale Citanterne ved lejlighed 2 ½ rdr: og i fald de icke dermed er fornøyet, vil og kand hand med een god Samvittighed aflegge den anbudne nægtelses Eed.
Engel Helland antog til følge Jaen Biøndahls Proposition hvor for denne Sag blev ophævet.

Peder Eggesdahl af Ryfylche haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet ind stefne Ole Olsen Boelstad at lide Dom til betaling for 8 rd: hand Cianten paa Handel omtrent 2 aar siden blev skyldig desligeste at erstatte Processens omckostninger.
Ole Olsen Boelstad møtte icke eftter paaraab ej eller!! nogen paa hans veigne.
Stefne vidnerne Hans Hansen Giøen og Anders Uglehuus beckræfttede ved Eed at de i denne Sag Saaledes som anført haver meere end 14 Dage siden for Citanten Stefnet Ole Boelstad i eget paahør for hans bopæl.

Eragted.

Ole Olsen Boelstad gives Laugdag til næste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Peder Nielsen Brandahl haver til dette Ting Muntlig ladet indstefne Hans Torgielsen Giøen at lide Dom til at betale et Stege Spedt den indstefnte af Citanten omtrent 5 aar siden haver laant og ej tilbage leveret, samt at erstatte Processens omckostninger.
Hans Torgielsen Giøen møtte ej men for ham infant sig Sønnen Hans Hansen Giøen som svarede til Sagen at hans Fader haver laant af Citanten det omtvistede Steege Spedt nogle aar siden hvilcket hand og har ladet levere paa gaarden Nerhofde, Men til hvem veed icke hand men hans Fader kand derom giøre forcklaring.

1752: 40b

Eragted.

Hans Torgielsen Giøen gives Laug dag til næste Ting at møde eller møde lade for at illustrere Rætten om til hvem hand Citantens laante Stege Spedt haver leveret.

Stædets Foged Hr: Kammerraad Heiberg irætteæskede Lejermaals Sagen imod Joen Eggeland og Else Mortensdatter Marckus hvilcken siste nu eftter sigende skal være i tieniste hos Hr: Capitain Pritzier. af de indstefnte møtte ingen.
Actor Indgav Stædets Sogne Præst Hr: Consistoral Raad Gielmeydens Kunskabs Liste af 30 april 1752. førend den allegerede Kunskabs Liste blev indgivet beckræfttede \ved Eed/ Stefnevidnerne Lænsmanden Hans Lundervig \og/ Ole Eegeland at de meere end 4 uger siden i denne Sag haver lovlig Stefnet Joen Knudsen Eeggeland paa gaarden Eegeland her i skibredet hvor hand da havde sit tilhold.
Actor begiærede Dom i Sagen.

Afsagt.

De indstefnte Joen Eickeland og Else Mortensdatter bør for deres begangne vedstandne Lejermaals forseelse betale til actor følgel: Lovens 6te Bogs 13 Cap: 1te artic: hand 12 og hun 6 rdr:, Femten Dage eftter denne Doms lovlige forckyndelse, og i ermangling deraf at straffes paa Kroppen. Det paadømte udreedes og eftterckommes {eftter} \under/ Adferd eftter Loven.

Rasmus Marckus haver til dette Ting Muntlig ladet indstefne Anders Andersen Store Viig fordi hand næstl: Høst haver Soldt Citanten een Koe for 4 rdr: med forsickring den skulle være Frisk og lyde frie, da dog samme Koe saavel før som strax eftter Citanten den beckom, haver haftt og fick blod Sodt, hvoraf og ernevnte Koe strax dereftter i Bergen Størtede, da Citanten for Huden bekom 1 rd: Men inted for Kiødet, derom at taale Dom til at betale de Resterende 3 rd: og erstatte Processens omckostninger,
Anders Store Vig blev paaraabt men møtte icke.
Stefne vidnerne Ander!! (Anders) Severeid og Ole Tuftt beckræfttede med Eed det de i denne Sag meere end 14 Dage siden haver Stefnt Anders Store Viig i hans fraværelse udi

paahør af hans qvind!! (qvinde) Kiersti Store Viig som til Søgemaalet Svarede at den omtvistede Koe førend den til Citanten blev Soldt havde haftt blodsodt sagde og at hun troede det samme Svaghed siden kunde angrebet hende.

Eragted.

Anders Store Viig gives Laugdag til næste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Anne Olsdatter een Encke af Syver Hansen Leervig her udi skibreedet fremckom for Rætten og anviiste et autentiqve Tingsvidne taget den 4de og 5te Maj \1751/ hvorved hun som siger sig at være Barnfød opvoxen og giftt med sin Sal: Mand paa gaarden Medbørøed udi Bergs Præstegield i Idde og Marche Fogderie udi Aggershuus Stiftt Ligitemerer at være een ægte Datter og fød arfving til hendes afgl: Forældre Ole Syversen og Torber Haagensdatter Som boede og døde paa ernevnte gaard Medbørøed, declarerede derhos at hun haver bragt i erfahring det ej alleene hendes Fader men end og hendes Fuld Broder Syver Olsen

1752: 41

ved døden er afgangen, uden at den siste har eftterlat sig Livs arfvinger, og eftterdi hun saa snart dødsfaldene næstl: aar var bleven hende eft:r Spørgement beckient afsente 2de hendes Sønner Hans og Ole Syverssønner til ernevnte Fogderie for at afhente den arf hun som Datter og Søster af besagde Ole Syversen Medbørøed og Barnløse Syver Olsen maatte være tilfalden; og bemelte hendes 2de Børn i ermangling af beviis inted deraf beckom, Saa sagde bemelte Encke qvinde det hun befuldmægtiger Hr: Fogden Schnurre paa hendes veigne at incassere enten mindelig eller ved Lov Tvang ald den arf hende er tillagt eftter hendes besagde Fader og Broder, og det paa den Condition at velbemelte Hr: Foged samme Remiterer til Stædets Foged velædle og velbyrdige Hr: Kammerraad Andreas Heiberg, naar først derudi er Decourteret de 10 rdr: hendes ernevnte 2de Sønner til Deres Reise og underholdning næstl: aar af meerVelbemelte Hr: Foged Peder Schnurre af godhed blev assisteret med item de beckostninger og billig betaling for den møye Hr: Fogden Schnurre ved ern:te arfvers indrivelse og Remisse, paackastes, Endelig sagde ofttnevnte Encke Anne Olsdatter Leervig at hvad beviis eller qvitteringer som udstædes af Fogden Velædle Peder Schnurre for hendes arfve Midlers modtagelse og af Hr: Kammerraad Heiberg for desen betaling, skal i alle ting Validere og have sam/m/e Kraftt som om hun og hendes Laugværge Bøygde Lænsmanden Hans Giøen /: hvilcken og nu Sisterede sig for Rætten :/ havde udstæd og underskrevet. Til Slutning begiærede ernevnte Laugværge og Encke ovenomskrevne declaration og givne Fuldmagt at maatte dennem under Rættens fulde beckræfttning beskreven meddeeles hvilcket og blev Bevilget.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende angaaende udreednings Pengenes Krævelse, blev svaret at dette skibreedes Almue i et og alt, ligesom Almuen udi Ous skibreede.

Ligesaa blev og paa Fogdens tilspørgende Svaret af Almuen at ingen førstte bøxler dette aar er falden udi Strandvigs skibreede af hans Kongel: Maj:ts Halsnøe Closters gods.

Restancen blev dereftter Almuen forelæst og af ingen modsagt.

Dernæst blev foretaget den anbefalede Forretning angaaende det fra Cronen bortsoldte eller bortforpandtede Jordegods, hvortil hans Maj:ts Reluitions Rætt er Reserveret, da Rætten blev betient af eftterskrevne Eedsorne Laugrættesmænd nemlig Samson Faar, Svend Hage, Ole Tuftt, Joen Haavig, Tommes og Joen Qvale. og som samtlig Ejerne til det i Strandvigs

skibreede værende Reluitions gods til denne tiid vare indvarslede, Saa infant sig nu eftterfølgende.
Steen Hiertager og Johannes Olsen Store Baartvedt som nu værende Ejere for gaarden Store Baartvedt med under liggende Qværnegaaten skyldende tilsam/m/en 1 Løb 6 Mrk: Smør 1 hud

1752: 41b

fremstod for Rætten og forestillede at da examinationen over dette gods udi aaret 1741 blev holt viiste de ej andet end at alle de gamle Skiøder og adkomst Brever til denne gaard vare udi den gaarden overgangne ulyckelige Ildebrand bortckomne, hvorfore de og icke andet kunde Beviise end at gaarden stod under Reluition og i hvis anleedning de da giorde deres bud paa Reluitions Rætten, Men \siden/ har de iblant deres venner og Slegtninger faaet opspurt og funden eendeel gamle Skiøder og Adkomst Breve til denne gaard, hvoraf de i Rættelagde et Skiøde af dato 5te Novembr: 1606, udgiven af Job Michelsen til Johans Villumsen Møchlebust paa 1 pund Smør 1 giedskind udi gaarden Store Baartvedt som forcklarer at samme gaard da allereede var Bunde {odels} \Kiøbe/ gods dernæst fremlagde De et Skiftte Brev forretted eftter Sal: Johans Baarsen Baartvedt den 7 aug: 1663, hvorudi er kom/m/en til Skiftte og deeling imellem arfvingerne ½ Løb Smør ½ huud udi gaarden Baartvedt og 6 Mrk: Smør udi Qvernegaate som der udi kaldes odelsgods, med disse 2de Documenter hvoraf de og fremlagde Rigtige gienparter, formeente de fuldstændig at have beviist at gaarden Store Baartvedt end og fra æld gamle tiider haver været Bonde gods og ej af det gods hvor til hans Maj:t haver nogen Relutions Rætt, icke desmindre, og dersom de skulle forpligtes til at betale noget til Deres Maj:ts Cassa for Løsnings Rætten saa ville de blive ved det een gang giorde bud nemlig for den Part som Siur Joensen tilforn Ejede Men nu er Johannes Olsen tilhørig som er ½ Løb Smør ½ huud i Store Baartvedt med 6 Mrk: i Qvernegaate 15 rdr: og for den part som Steen Steensen Hiertager nu Ejer der ligeledes er ½ Løb Smør ½ huud i gaarden Store Baartvedt, 12 rdr:
Dernæst fremstod Niels Johansen som nu værende Ejer til Pladset Lille Baartvedt skyldende 12 Marcker Smør som forestillede at siden dette Plads er opryddet under gaarden store-Baartvedt, saa Referede hand sig til de Documenter og den forcklaring som store-Baartvedts ejere haver i Rætte ført, og dersom hand skulle forpligtes til at kiøbe Løsnings Rætten fra Deres Maj:t ville hand ligeledes blive ved det een gang af hans Fader Johannes Nielsen giorde bud, og derfor betale 3 rdr: 48 s: og sagde saavel store Baartvedt som Lille Baartveds Ejere at dette er det høyeste de understaar sig at byde.
Ejerne til gaarden Aachre nemlig Ole Olsen som nu er ejer af \Afgl:/ Siurs brug 2 pd: S:r 1/3 huud, Ole Endresen som nu er ejer til Afgl: Mickel Christophersens brug 2 pund Smør 1/3 huud og Anders Hansen som nu værende ejer til hans Sal: Fader Hans Andersens brug, 2 pund S:r 1/3 huud tilsammen 2 Løber Smør 1 huud, fremstod for Rætten og sagde at de icke kunde forskaffe anden oplysning om denne gaard end hvad som ved examinationen 1741 er til kiende givet, De sagde og at de ingenlunde trøstede sig til at byde meere for Løsnings Rætten end da skeed er nemlig Ole Olsen for sine ejende 2 pund Smør 1/3 huud 16 rdr:, Ole Endresen for sine Ejende 2 pd: S:r 1/3 hud 6 rdr:, og Anders Hansen for sine Ejende 2 pd: S:r 1/3 h:d ligeledes 6 rdr: eftterdi gaarden er een meget Ringe og Slet gaard uden nogen Slags herlighed der og haver taget Stor skade af Elvebrud.
Lars Larsen Opsahl paa egne og med Ejeres veigne til den 1 Løb Smør 1 huud udi gaarden Opsahl som haver været Cronens

1752: 42

Gods og end nu med Reluition er behæftted fremstillede sig og gav tilckiende at hand icke kunde forskaffe anden oplysning om dette gods end hvad som ved examinationen 1741 er fremført, de ville og vedblive det da giorde bud for Løsnings Rætten at betale 20 rdr: som er det Høyeste de understod sig at byde.

Eieren til gaarden Schiørsand hvor af 1 pund 18 Mrk: Smør skal være af det med Reluition behæfttede gods, Hr: Hans Astrop Refererede sig til sin skrivelse af 10de Maj nestl:, hvorudi hand haver tilstaaet at ville betale til Deres Maj:ts Cassa 10 rdr: pr: Løben for Løsnings Rætten samt til den ved Ous skibreedes examinations Forretning giorde forcklaring, hvor samme hans Messive er bleven frem lagt.

Hr: Obrister Christian Vilhelm Segelche som Ejer for Gaarderne Engevig 1 pund Smør 1 giedskind og Miønæs ½ Løb Smør ½ huud sagde at hand ved examinationen 1741 har giort høyere bud paa Løsnings Rætten til disse 2de gaarder end de nogen tiid er vært, icke desmindre saa ville hand dog vedblive sit da giorde bud nemlig at betale for Løsnings Rætten til Engevig 12 rdr:, og for Løsnings Rætten til Miønæs 20 rdr:

Ejerne til Gaarden Hauge Torbiørn Engelsen Hauge og Anders Jonsen Hauge fremstod og forcklarede at de ere i det faste haab at de end med det ved forige examination frem lagde Skiøde af dato 28 Novembr: 1663 som de nu ligeledes in originale anviiste og hvoraf de fremlagde een Rigtig Copie fuldkommen haver afbeviist at de 2 Løber Smør 2 huuder udi deres ejende og paaboende gaard Hauge virckelig fra Cronen er bort soldt uden nogen forbeholdenhed af Reluition, hvorom icke kand være nogen tvivl, eftterdi det nu fremlagde skiøde som samme forcklarer, er underskreven til vitterlighed af da værende øfrighed her paa Stæden, som icke kunde være uvidende om det aaret tilforn paa Cronens veigne udgivne Skiøde. At de ved seeniste eller forige examination har budet for Løsnings Rætten til disse 2 Løber Smør 2 huuder den Summa 40 rdr: det siger de skeede af Frygt for at blive Jordløse, men de vil allerunderdanigst haabe der for at blive befriet, paa videre tilspørgelse sagde de ingenlunde at viide hvor det udi det i Rættelagde Skiøde ommelte Commissions Skiøde af dato 25 Novembr: 1662 nu kunde være at finde.

Anders Hansen Paa egne og hans Broder Haldor Hansens veigne som nu værende Ejere til gaarden Sævereid 1 Løb Smør 1 huud, møtte og gav tilckiende at da examinations Forretningen aar 1741 blev holt var det alleene et Bøygde Røgte at denne gaard Sævereid skulle være af det med Relution behæfttede gods og som de formeente at alle Skiøder og Documenter denne gaard betreffende var opbrendte i den gaarden overgangne uløckelige Ilde brand, og de altsaa ingen oplysning kunde forskaffe, torde De icke andet end at giøre bud paa Løsnings Rætten Men da de siden haver fundet et gl: Pergaments Brev og Skiøde af dato 13 Junj 1637, som de nu i Rætten anviste og hvor af een Rigtig Copie blev fremlagt, som forcklarer at denne gaard paa den tiid haver været odels gods saa ville de forhaabe at vorde befriet for noget, for

1752: 42b

Reluitions Rætten at betale.

Rasmus Hansen som Ejer og opsidder paa gaarden Marchus af skyld ½ Løb Smør ½ huud fremstillet sig og sagde, at hand icke veed at give nogen anden oplysning eller forcklaring om denne gaard end hvad hand ved examinations Forretningen 1741 har tilckiendegivet, nemlig at gaarden eftter Bøygde Røgte skal have været gammelt Crone Gods Men Comparenten veed eller troer det icke, siden det alle tiider fra Mand til anden er Soldt som Bondegods, Men dersom gaarden endelig skal Reluteres ville hand vedblive sit forhen giorde bud 15 rdr: for Løsnings Rætten at betale.

Forvalteren over Rosendahls gods Søfren Elchier lod ved Bøygde Lænsmanden Hans Giøen tilckiende give at hand paa Strandebarms skibreedes Ting vil inckomme med sin

forcklaring om gaarden Næsbiør som findes anført blant Reluitions godset her i Strandvigs skibreede, eftterdi hand ogsaa da maae fremckomme med forcklaring om det øfrige Rosendahls Gods som paastaaes at være Reluition undergiven.
  hvoreftter Forretningen for dette skibreede blev Slutted og under Rættens forseigling udstædet,

ligesom og Sage Tinget derpaa blev ophævet.

Anno 1752 d: 15de Maj blev Almindel: Skatte og Sage Ting for Strandebarms Skibredes Almue holdet i Stædetz Foged Welædle og Welbr: Hr: Camer Raad Andreas Heibergs overværelse paa det ordinaire Tingstæd Gaarden øfre Waage udi forn:te Strandebarms Præstegield, og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Johanes Nedre Brue, Hans ibdm: {i hvis Stæd var Hans Store Fosse}, Joen øfre Brue, Ole ibdm:, Anders Berge i hans Stæd Heine Johansen indre Børseim, Niels Dybsland, Povel ibdm:, og Ole Øyerhavn, Saa var ellers tilstæde Menige Tingsøgende Almue.

hvorpaa Allerunderdanigst og underdanig blev læst de nest forige Tinge læste og i Protocollen extraherede Kongl: Allern: Forordninger og den høye Øfrigheds ordres.

Dereftter blev læst
  Samson og Lars Traaes Fæste Brev til Ole Torbensen paa 2 Pund 19 ½ Mrk:r Smør i gaarden Børsem, Fæste Brevet in duplo med Revers paa det eene er af 8de Maj 1752.

Gunder Myri haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Encken Brite Fladebøe for skyldige gield 3 rdr: 1 Mrk: 8 s: at anhøre et vidne Johannes Monsen øfre-Huus, og lide Dom til bemelte Pengers betaling, og Processens omckostningers tilsvar,
  Encken Brita Fladebøe eller vidnet Johannes Monsen Øfrehuus møtte icke eftter paaraab.
  Stefnevidnerne Bøygde Lænsmanden Hans Vaage og Johannes Dybsland beckræfttede ved Eed at de i denne Sag haver lovlig Stefnet for Citanten Encken Brite Fladebøe og vidnet Johannes Øfrehuus, den 1te til Doms Lidelse for de paastefnte 3 rdr: 1 Mrk: 8 s: og Processens omckostninger samt den siste under Falsmaal at aflegge Eedelig vidnesbyrd udi Sagen og har bemelte Encke nødt 14 Dages og vidnet meere end een Maanets varsel, eftterdi hun boer i - og vidnet uden dette Tinglav, dog begge i skibreedet.
Eragted.
Encken Brite Fladebøe og Johannes Monsen Øfrehuus haver at møde til næste Almindelig Ting, hun med tilsvar samt for det indstefnte Prov at paahøre og hand til under Falsmaal at aflegge i Sagen hans Eedelig vidnesbyrd.

1752: 43

For Rætten fremckom Torbiørn Mortensen Store Fosse og anviiste een Pung med Penger udi nemlig eftter hans sigende udi Arf 9 rdr: 5 Mrk: 6 s: og udi Landskyld for een Anpart udi gaarden Riise afvigte aar 1751, 1 rdr: tilsammen 10 rdr: 5 Mrk: 6 s: som hand sagde at tilhøre sin Myntling Knud Torbiørnsen Riise og hannem som Formynder er betroet under obagt, tilspurte derfor Almuen om nogen af dennem som ere Suffisante samme Arf og Landskyld for 5 eller 4 ProCento Rentter vil modtage. Paa tilbud meldte ingen Almues

Mand sig for at laane de anbudne Penge hvorfor den frembragte Pung blev af Sorenskriveren forseiglet og Formynderen tilbageleveret.

Lars Andersen Nedre Vaage Producerede een skrifttlig Stefning hvorved hand haver indkaldet Naboen Gulbrand Andersen Nedre Vaage fordi hand haver borttaget 9 Fyre Træer Citanten næstl: Sommer udi sin frelste Ejendoms skov til hans anpart i Nedre Vaage haver feldet paa de Stæder hvor den indstefnte aldrig tilforn har haftt noget brug eller ejendom Derom at anhøre vidner og Taale Dom, med det videre som Stefnemaalet vitløfttigere udviiser dat: 13de apriil 1752 som blev oplæst.

Gulbrand Andersen Nedre Vaage møtte for Rætten og vedstod \at/ det Producerede Stefnemaal hannem lovlig er forckynt, men viiste icke at have taget noget Tømmer Hugget paa Citantens ejendom.

Eragted.

Denne Sag kand ej uden foregaaende Siun og grandskning afgiøres, hvorfor den og i følge Lovens 1te Bogs 16 Capitel til de omtvistede Aastæder henviises, da det først bliver at erfahre hvad enten de omtvistede Træer er hugget paa eller uden for Citantens ejendom.

Stædets Foged velædle og Velbyrdige Hr: Kammer raad Heiberg haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Jacob Olsen Berge og Marte Pedersdatter for med hinanden i Løsagtighed begangne Lejermaal at taale Dom eftter Lov og Forordninger.

De indstefnte møtte begge for Rætten og vedstod at være i denne Sag til denne tiid og dette Ting lovlig Stefnt. De tilstod i ligemaade at have med hinanden uden ægteskab auflet et Barn {hvor} for hvilcken forseelse [de] og allereede har udstaaet Kirckens Diciplin. Paa tilspørgende svarede de indstefnte hand tiente paa Berge i Strandvigs skibreede og hand!! (hun?) paa gaarden Orre i Hollands dahlen da den paastefnte Lejermaals forseelse blev begaaet.

Actor begiærede Dom i Sagen.

Afsagt.

Jacob Olsen Berge og Marte Pedersdatter som for Rætten haver om deres med hinanden begangne Lejermaals forseelse giort fuld kommen tilstaaelse, bør eftter Lovens 6te Bogs 13de Capit: 1te Artic: betale actor deres Lejermaals Bøder Hand 12 og hun 6 rdr: og i ermangling deraf at straffes paa Kroppen, det paadømte udreedes Fembten Dage eftter denne Doms lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven.

Fordi inted videre end anført var i Dag at forrette blev Rætten til i Morgen ophævet.

Dagen næsteftter som var den 16de Maj blev Rætten med forbemelte Laugrætt atter Sadt paa Tingstædet ernevnte øfre Vaage.

blev saa først paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgelse af Almuen Svaret Angaaende de omspurte udreednings Penger, ligesom Almuen udi Strandvigs skibreede forcklaret haver, hvorom og nermere kand sees der hvor sam/m/e er i Protocollen tilført, sc: næst forige Siide.

Dernæst blev den om Reluitions godset anbefalede Forretning atter foretaget \med/ eftterskrevne Eedsorne

1752: 43b

Laugrettes mænd af Strandebarms skibreede, Nafnlig: Giert Giærevig, Herlov Skielnæs, Joen Halgersen øfre Brue, Ole Pedersen ibdm: Niels Henricksen Dybsland og Povel ibdm:, og eftterdi til dette Ting tiid og Stæd vare indkaldede alle nu værende Ejere til saa mange gaarder af Reluitions godset som til Strandebarm skibreede henhører, Saa infant sig eftterfølgende. Nemlig.

Ejeren til gaarden Lille Fosse Peder Andersen som nu nyelig ved døden er afgaaen hans eftterlatte Encke Lisbet Hansdatters Laugværge Johannes Johansen Børseim som tilckiendegav at de icke viiste at forskaffe ældre Skiøder {er} \eller/ oplysning om denne Deres Ejendoms gaard og hvad enten den fra Cronen med friehed for Reluition er bortskiødet eller ickke, end det ved forige examination 1741 fremlagde Skiøde af dato 5te Decembr: 1690, hvoreftter denne gaard af Sal: Mag: Jens Schieldrops Fuldmægtig Anders Jensen Mørch er Soldt og afhændet til nu afdøde Peder Andersen[s] Far Fader Peder Torgersen, af hvilcket Skiøde som nu ligeledes inden Rætten in originale blev anviist hand sagde ved forige examinations Forretning at have fremlagt een videmeret Copie som til det Høylovlige Rentte Kammer er bleven indsent, og dersom da denne gaard endelig skulle blive af det gods som med Reluition er behæftted maatte Encken Lisbet Hansdatter vedblive det bud som hendes Sal: Mand Peder Andersen foran har giort for Løsnings Rætten til denne gaard som er 1 Løb Smør 1 Huud, nemlig 20 rdr:, hvilcket er det Høyeste som de trøster sig til at byde da der icke findes nogen Særdeles herlighed ved denne gaard.

Ejeren til gaarden Houchenæs ½ Løb Smør ½ Huud som formeenes udi den fra det Høylovlig Rentte Kammer nu opsente Designation at være den samme som udi forige opsente Designation over Reluitions godset var anført under det Nafn Homnæs som da ved eftterlysning i Fogderiet icke var at finde, blev paaraabt og fremstillede sig da nu værende Ejer for fornevnte ½ Løb Smør ½ huud Vicking Guttormsen, som fremlagde et Skiøde Brev in originale af 28 april 1654, hvoraf fuldte een Rigtig Copie ved hvilcket Skiøde som er udstæd af Povel Andersen Hammeraas til Mickel Arnesen og Joen Johansen paa gaarden Houchenæs af skyld ½ Løb og ½ huud, oplyses at sam/m/e gods tilforn har tilhørt Muncheliv Closter desligeste at samme til Selgeren Povel Andersen sig af Ludvig Rosenkrantz til Hatteberg den 12te febr: ernevnte aar 1654 havde tilforhandlet, og da hand haver hørt at alt Munchelivs Closters gods skal uden nogen forbeholdenhed være fra Cronen til uigienckaldet odel og ejendom bort soldt, Saa kunde der for ernevnte Ejer \Vicking/ Guttormsen icke tencke andet end at blive allernaadigst befriet for at betale noget for Reluitions Rætten til hans Kongel: Maj:ts

1752: 44

Cassa af ernevnte sin odels gaard Houckenæs. {af det}

Ejerne til eftterskrevne 6 gaarder nemlig {udi} \til gaarden/ Bache som vel skylder eftter Matriculen 1 Løb Smør 1 huud men icke \derudi mere/ er Soldt af Canceller Peter Reets som skulle være af det forige Cronens gods end 18 Marcker Smør 1 Løb Salt, Erick Aackre, Til gaarden Grønningen som vel skylder 1 Løb Smør 1 huud men hvorudi icke skal have været meere end 14 Mrk: Smør og et giedskind af Cronens forige Gods, som Canceller Peter Rætz haver Soldt, Endre Samsonsen boende paa bemelte gaard Grønningen, Til gaarden Nedre Brue som eftter Matriculen skylder 1 ½ Løb Smør {1 huud} \ ½(?) …..(?) Salt / men er Soldt af Sal: Canceller Peter Retz for 1 ½ Løb Smør og 1 huud hvilcket til Smør Reduceret bliver det samme, Hans Rasmusens eftterlatte arfvinger Johannes Børseim med fleere og Hans Torgelsen Giøen hvilcken siste for Rum tiid siden haver Soldt sin ejende ½ Løb Smør til Hans Torgersen Nedre Brue, Til Gaarden Schogsahl forige Cronens gods 1 pund Smør ¼ huud, Hr: Capitain Thausan som nu værende Ejer. Til gaarden Lammedahl forige Cronens gods 12 Mrk: Smør 3 Kalvskind, Morten SkougsEide og medarfvinger eftter

Hans Rasmusen Brue. og til gaarden øfre Huuses forige Cronens gods ½ Løb Smør, \Iver Hansen/, fremstod de alle for Rætten og gav tilckiende at de icke havde anden oplysning om dette gods at tilveje bringe end det af Sal: Hr: Canceller Peter Retz under 27 april 1665 paa alle forskrevne gaarder til Sal: \Hr:/ Rasmus Pedersen forige Sogne Præst i Strandebarms Præstegield udgivne Skiøde, hvilcke de baade ved forige examinations Forretning in originale haver anviist og end nu inden Rætten originale anviiser, Men da det er beckient at det gods og \de/ Tiender som Sal: Canceller Peter Retz ejede her i Fogderiet var hannem tilskiødet fra Cronen uden nogen forbeholdenhed af Reluition, endskiønt det er Ejerne umuelig at tilveje bringe det fra Cronen eller paa Cronens veigne udstædde Skiøde, saa ville de alle formode at godset for nærværende tiid er deres Rette og Sande odel, og at de icke ere Pligtige samme ydermeere at Reluere.

Ejeren og opsidderen til gaarden yttre Børseim skyldende 2 Løber Smør 1 huud Johannes Johansen, anviste i Rætten et Pergaments Skiøde udgiven den 15de Novembr: 1642, Men underskrevet og forseiglet den 29 Martj 1645, hvor eftter bemelte hans gaard yttre Børseim er Soldt som frit og Frelst odels gods af forige Sogne Præst til Strandebarms Præstegield Peder Rasmusen, til de 2de Bønder Johan Frantzen Vevatne og Ingebret Johansen Homblevig, hand anviste og et Pantte Brev af dato 10. Janv: 1624 hvoreftter een Løb Smør og 1 huud udi denne hans paaboende gaard er som frit og Frelst odels gods bleven Pantsadt til forbemelte Sogne Præst i Strandebarm Hr: Peder Rasmusen, af begge deele hand i Rettelagde Rigtige gienparter, hvormed hand vil beviise at meerbem:te hans paaboende gaard yttre Børseim icke har været af det fra Cronen bortsoldte gods, Men Stædse odels og Selvejer gods, ligesom hand og aldrig har hørt minste Rygte om at denne gaard skulle nogen tiid været af Cronens gods, hand formodede der for allerunderdanigst aldeles at blive befriet for noget til Deres Maj:ts Cassa for Reluitionen at erlegge eller betale.

1752: 44b

Ejerne og opsidderne baade til gaarden Mit Børseim og Indre Børseim, infant sig og sagde at de icke haver nogen gl: Skiøder eller adkomster til deres paaboende gaarder at fremviise, viste og ickcke hvilcken af disse 2de gaarder det skal være som det Høylovlig Rentte Kammer formeener med Reluition at være behæftted, Men dette veed de at disse 2de gaarder haver ligesaavelsom gaarden yttre Børseim været et ald gammelt odels gods og at de aldrig har hørt eller kundet Spørge at disse gaarder har været af det gamle Crone gods hvor for de og icke noget for Løsnings Rætten kunde byde, de forundrer sig ellers over at her fordres Reluitions Rætt til 2 Løber Smør 1 huud 1 ½ Faar skind 1 bocke skind, da dog gaardene Mit Børseim og Indre Børseim eftter deris i hænde havende Skiøder ickun skylder hver for sig 2 Løber Smør 1 huud, videre underretning her om, var eftter nøye efttersøgning icke at erholde uden allene et Skiøde af dato 27de octobr: 1685 udgiven af Lars Siursen Toft i Jondahls skibreede og Anders Jacobsen Ome udi Strandebarm Sogn, til Peder Haaversen Traae i Strandebarms skibrede paa 1 ½ Løb Smør ¾ huud Bonde odels gods udi gaarden Indre Børseim, hvor af et Rigtig Copie blev fremlagt.

For Ejerne til gaarden Solberg skyldende 1 Løb Smør 1 huud Morten SkougsEide og Niels Siursen Solberg, møtte den Dannemand Johannes Johansen yttre Børseim og gav tilckiende at nemlig forbemelte Ejere icke kunde give nogen oplysning om enten med gamle Skiøde og adkomst Brever eller andre maader, hvad enten denne gaard Solberg er af det fra Cronen Bortforpantede gods som med Reluition er behæftted; eller icke, Men dersom saa skulle være, da erbyder de sig at betale til Deres Maj:ts Cassa for Løsnings Rætten af Løben 10 rdr: tilsammen 15 rdr: videre oplysning om denne gaard var eftter nøye {eftter}\under/søgning icke at erholde,

hvor for Forretningen saavidt dette skibreede vedkommer for denne sinde blev Slutted.

Ved dette Sage Ting var ellers inted at forrette hvorfor Sage Tinget blev ophævet.

Anno 1752 d: 17de Maj blev Almindelig Skatte og Sage Ting holdet for Qvindhærretz Præstegields Almue paa gaarden øfre Waage udi Strandebarms Præstegield i Stædets Foged Welædle og Welbr: Hr: Cammer Raad Andreas Heibergs overværelse med {eftterskr:} det ved forben:te og gaarsdagen Slutede Strandebarms Almindel: Ting værende Laug Rett Saa var og ved dette Ting Menige Almue tilstæde.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig blev læst de ved nest forige Tinge Publicerte Kongl: Allern: Forordninger og den høye øfrigheds ordres som foran i Protocollen ere Speciel extraherede.

Dernæst blev foretaget den anbefalede Forretning over Deres Maj:ts Reluitions gods for saavidt Qvindherrets skibreede og gaarden Næsbiør i Strandvigs skibreede vedkommer, Da Rætten blev betient med eftterskrevne 6 Kyndige Laugrættes mænd af Qvindherretz skibreede, Nafnlig Lars Storeckre, Thor Stueland, Lars Store Omvig, Samson ibdm: Christian Lande, og Lars Tvedt; og infant sig da eftter indvarsling nu værende Ejere til eftterskrevne gaarder.

1752: 45

Hr: Krigs Commissaire Mathias Dahl som Ejer for gaarden Feedte 1 Løb Smør 1 ½ huud og Rysseland ½ Løb Smør Lod ved Bøygde Lænsmanden Søfren Møchlebust i Rættelægge hans Messive til Fogden og Sorenskriveren under dato 11te april 1752 tilligemed de{t}n derudi allegerede Copie af Sal: og Høylovlig ihuckommelse Kong Friderich Den Tredies Confirmation af dato 12te Maj 1663 paa et af Sal: Canceller Ove Bielches, Hans Hansen Bergens og Gulle Tings Laugmand og Hermand Gaarmand General Told Forvalter Norden Fields, deres efter Kongel: allernaadigst Befaling paa Cronens veigne udgifne Skiøde af dato 10 Septembr: 1662 hvorved bemelte gaard Feedt 1 Løb Smør 1 ½ huud og Rysseland ½ Løb Smør som eftter høy Sal: og Høy lovlig ihuckommelse Kong Christian Den Fierdes udgifne Pantte Brev 1645 havde været Pantsadt til Sal: Povel Nielsens eftterleverske Berte Erichsdatter, da er bleven Soldt og overdraget til bem:te Else Erichsdatters Svoger Hr: Christen Nielsen Cappellan til Kors Kircken i Bergen til Evindelig odel og Ejendom, og som det fra den tiid af Indtil nærværende tiid har fuldt Ejer eftter Ejer til u paa ancket odel og Ejendom Saa formeente hand allerunderdanigst for noget ydermere til Deres Maj:ts Cassa for Reluitions Rætten at betale, at blive allernaadigst befriet.
Forvalteren over Rosendahls adelige Stamhuus Gods Sr: Søfren Elchier paa sit Herskab Hr: Marchus Londemand de Rosenkrones veigne som nu værende Ejer for samme Stamhuus gods hvor under er beliggende de 2de gaarder Øije i Qvindherrets skibreede skyldende eftter Kammer Collegi opsentte Designation 2 Løber Smør 2 ½ huud 1 ½ Faar, Men eftter Matriculen 3 Løber Smør 3 huuder og gaarden Næsbiør i Strandvigs skibreede skyldende ½ Løb Smør ½ huud, anviste i Rætten Høyst Sal: og Høylovlig i Huckommelse Kong Friderich den Fierdes allernaadigste udgivne Skiøde til Sal: Hr: Stadtholder Ditløv Vibe paa forbemelte Stamhuus Gods som forhen havde været Sal: Baron Rosenkrantzes Baronies gods dat: 26de Martj 1725, hvoraf hand tillige frem lagde een Rigtig Gienpart og hvorudi bem:te 2de gaarder Øye og Næsbiør er bleven Soldt og overdraget Høybem:te Sal: Stadtholder Wibe

til Evindelig odel og Ejendom, formeente altsaa paa sit Herskabs veigne at være befriet for samme gaarder ydermere at Reluere.
hvorved Forretningen for dette skibreede blev Slutted.

Derpaa blev det Almindelige Ting igien Sadt.

Blev saa Publiceret,
1te Lars Jonsen Tveds med de fleeres skiøde paa 1 Løb 9 2/3 Marcker Smør \i Tvedt/ til Johannes Jonsen Tvedt, hvorfor hand har betalt 81 rd: 4 Mrk:, dat: 8de Martj 1752.
2det blev til Mortification læst Encken Kari Torgersdatter Helvigens Pantte obligation paa gaarden Helvigen, stoer 100 rd: til Ole Nielsen Unereim dat: 15de Julj 1748.
3de Kari Torgersdatter afgl: Abel Iversens Encke hendes Pantte obligation paa 22 1/3 Mrk: S:r i gaarden Helvigen, til Tommes Veiner med de fleere, paa 65 rd: 10 s:, dat: 13de Novembr: 1751.

Paa Fogdens tilspørgende angaaende udreednings Pengenes Svarelse, blev af Almuen Svaret som paa næst forige Ting for Strandebarms skibreede.

Paa Fogdens tilspørgende Svarede Almuen at

1752: 45b

icke fleere første bøxler dette aar paa Halsnøe Closters gods saavidt dette skibreede betreffer, er falden til hans Maj:ts Cassa end alleene af gaarden Fugleberg ½ Løb S:r ½ huud, som blev bortbøxlet til Lars Larsen.

Johannes Joensen Tvedt anviiste for Rætten Hovedet og een deel støcker {af} skind af een Voxen Biørn som hand eftter denne Almues tilstaaelse haver skudt næstl: Høst udi gaarden Helvigens skoug i Qvindherrets skibreede, thj blev ham af Stædets Foged Welædle og Welbyrdige Hr: Kammerraad Heiberg leveret Skud Pengene de 2 rdr: Forordningen omtaler.

Videre end anført var ei \paa/ dette Ting at forrette, hvorfor Retten blev ophævet.

Anno 1752 d: 7de Junj blev Retten til een Besigtelse Forretnings behandling Sadt paa det Anparts brug udi gaarden Rebne beliggende i Strandvigs Annex og Ous Præstegield som Samson Engelsen nu beboer, og betient med eftterskr: af Stædets Foged udnevnte 6 Eedsorne Laug Rettes Mænd Ole Aarre, Brynild Tømmeraas, Anders Drageide, Peder Biøndal, Anders Sævereide, og Hans Hansen Windenæs.
ern:te Opsidder Samson Engelsen Rebne mødte for Retten og producerede hands betreffende den ommelte Reqvirerte Besigtelse, formerede Skrifttl: Stefning som blev oplæst af 16de Maj 1752.
Johannes Nielsen Refne mødte for Retten og tilstod at den producerte Stefning ham lovl: er forkyndt.
Dernest begav Retten i Parternes overværelse sig til Besigtelsen, da gaardens Huuser, Citantens brug vedhørig, ved nøye efttersiun forefantes udi følgende tilstand.
Daglig Stuen er med Vegger Gulv og Tag, Samt Kaaver og Svaler til Indgangen, Saa forraadnet at den ei kand Repareres Men Casseres, de faae Stocker i Veggerne som ere saa nyttige at De kand legges i et andet Huus, item Dører og den Næver i Taget der er nytte udi, blev Considereret nu at være værd i det høyeste 5 rdr: Hvad den nye Daglig Røge Stue, som

paa Stæden igien nødvendig bør anskaffes vil koste, det bliver at paaskiønne naar Citanten Samson Engelsen Gaarden Qviterer, da den Nye Stue eftter sit Værd kand Taxeres, og udi Taxten Decourteres de ern:te 5 rdr:

af Ildhuset tilhører Citanten den 3/4de Parten og Enken Dordie Nielsdatter den øfrige 1/4de Part, same vil bordklædes paa Væstre Side, Taget Repareres med 6 Vaager Næver, samt Indvendig een nye Bete, alt dette at i Standsette koster 3 rd: 3 Mrk: 12 s: deraf vedkomer Citanten de 3 Parter beregnet til 2 rd: 4 Mrk: 5 s:

Korn Laden er og gandske forfalden og forrodnet, bliver derfor Casseret, hvad een nye dito i Stæden at opbygge vil koste ansees naar arbeidet er giort, Men den gamle Lade er nu værd 6 rdr:

Et Stort Loftt med een Tyck Mur under passerer Saavit Veggerne angaar, Men Bielckerne under gulvet ere for smale hvorfor og de fleste deraf ere ned siet og afbrustne, Taget Som er gamelt vil Repareres med 20de Vaager Næver, Muren skal Repareres, og Klædningen forbedres med 5 t:r Bord, 1 tølt 16 alen lang Bielker behøves iligemaade i stæden for de Casserte, til dette at i Standsette vil medtage eftter udreigning inbereignet Arbeidsløn og Kosthold 24 rdr:

til gaarden er intet Stabur som dog behøves, bygger Citanten inted Stabur, er een nye Lem paa sistn:te Loftt fornøden, hvilken af delene som anskaffes kand ei til nogen viss Sum ansettes før end bekostningen er giort.

Fæehuset er gl: og forraadnet samt nedsiet, Taget forfalden, Møddinge Huuset \ligesaa/, begge dele Casseres, det gl: henseende til det lidet nyttige derudi findes er nu værd 3 rdr: hvad et Nyt Fæe og Mødinge Huus koster paa Tomten at opsette, ansees eftter opbyggelsen er skeed.

Smale Huuset er forraadnet og Casseres, er nu værd 2 rdr: hvad et Nyt dito koster ansees eftter opbyggelsen er skeed.

Baad Nousted hvoraf Citanten tilhører 3 og ern:te Enke den 4de Parten, er forraadnet og Casseres er dog nu værd 3 rdr: alt Nousted, det nye Noust i Stæden at bekoste ansees eftter opbyggelsen er skeed.

Paa gaarden er ingen Hæste Stald, Men een Saadan er fornøden, og hvis bekostninger ansees eftter opbyggelsen.

1752: 46

Et Lame Hus passerer, Men Taget og Troet er forrodnet, koster at Reparere 1 rdr: 2 Mrk:

Flere end de anførdte Huuser fantes ei, undtagen besagde Enke sagde at Sælhuset paa Stølen er neden under forrodnet og Taget brøstfeldig.

Til sin tids eftterretning teignes at denne Besigtelse Forretning i alt med Kost, befordring og Sallarium samt indstefnings bekostninger har kosted Citanten (ope rum) rdr: 3 Mrk: Citanten Reserverede sig i sin tiid at nyde skadesløs betaling naar hand gaarden Rebne skal Qvitere, for de paa denne Forretning anvente omkostninger.

Anno 1752 d: 17de Junj blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa gaarden Sioe paa Halsnøe Øen udi Fieldbergs Præstegield for Schaanevigs Skibredes, Læhnets og Halsnøe Klosters gods, og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Torbiørn og Johanes Landa, Hackton!! (Hacktor) og Peder ibdm:, Hans og Christen samt Jens ibdm: og Torbiørn Skarveland. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammeraad Andreas Heiberg, Saa mødte og ern:te Skibreders Bøygde Lænsmænder,

Christopher Gielmervigen for Læhnets godset og Johanes Andersen Sæbøe som Constitueret for Closter godset desligeste Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig bleve læste ei allene de dette aars næstavholte Somer Tinge publicerte Kongl: allern: Anordninger og den høye øfrigheds ordres, Mens end og een Kongl: allern: Placat om een Kongl: Alliance eller Fred Med Republiqverne Tunis og Tripolis dat: 21de April 1752. Desligeste Forordningen om Sørge Dragten af 14de April 1752.

Endnu blev læst
Hr: Krigs Commissaire Dahls Skiøde paa 1 ½ Løb Smør og 1 Hud med bøxel i gaarden Indre Tungesvig [til ??] for 375 rd: dat: 6te April 1752.
ligesaa Velben:te Hr: Krigs Commissaire Dahls Skiøde paa den anden halve Part i gaarden Indre Tungesvig skyldende 1 ½ Løb Smør 1 huud med bøxel [til ??] dat: 10de Janv: 1752.

For Retten fremstillede sig Formynderen for Myntl: Kirstine Larsdatter Walen Lænsmanden Hans Giøen der paa Myntlingens veigne til dette Ting, tiid og stæd haver ved skrefttl: Stefning ladet ind stefne Myntl: Stæd Fader Sr: Hans Seehusen og hendes Søsters Mand Mr: Jens Undall for endeel Renter og Tienders Indkomster som hos Denem skal være indestaaende, hvorom hand i rette lagde sit Skrefttl: Stefnemaal dat: d: 8de Maj udi indeværende Aar som blev oplæst.
Mr: Sehuusen mødte for Retten men ei Mr: Undall eftter paaraabelse.
Citanten indgaf den i Stefningen paaberaabte Beskikelse af 2den Decbr: 1751 som blev oplæst.
Citanten fremstillede Johanes Sæbøe og Abraham Abrahamsen Videvold som aflagde Eed og vant at omtrent 2 Dage eftter nestl: Hellig Tre Kongers Dag var de eftter Citantens begier paa gaarden Walen og der forkyndte den i Rettelagde Beskikelse for De indstefnte Messieurs Sehuusen et Undahl i den førstes fraværelse og den sistes paahør, da Denem derpaa blev Svaret af Mr: Sehuuses Kiæreste at siden hendes Mand ei var tilstæde kunde hun om Sagen intet Svar give, Og af Jens Undall at dersom Citanten ei ville Rette sig eftter det Svar same Undall tilforn havde givet ham, ville hand Kierlig modtage Stefnemaal.
Den indstefnte Hans Hansen Seehuus mødte for Retten og declarerede at hvad sig angaar Beskikelsen da var hand ei nerværende den tiid den blev forkynt ikke eller!! (heller) medfulte nogen Copie som hand dereftter kunde give giensvar førend lang tiid dereftter blev ham af Sr: Giøen Copie under Couvert tilskikked, tillige og den ham formerede Reigning som hand beraaber sig paa at være fremsent til Walen, er Jens Undall overleveret, og hvor oftte hand hos same Undall har været begiærende at ville see same Reignings Inhold er hand det af Undall bleven nægted førend da Stefne Vidnerne ankom siger bem:te Undall at hand ikke afviiste enten hand hafde Copie eller orriginal Reigningen, dog omsider blev den Comparenten foreviist Da som same Reigning findes Saaledes Stiilet og Melerer baade Undahl og Seehuusen i een Reigning, nødes hand for denne gang at begiere Sagen opsadt til næste Ting, i henseende at Skiftte Brevene saavel eftter Sehuses Formand Lars Jacobsen Walen som og hans Stæd Søn Jacob Larsen Walen paa nogen tiid haver henviilet i den Kongl: Commission imellem Almuerne i Sundhorlæhn og Hr: Cancellie Raad Randulff, hvorfor hand eller!! (heller) ikke kand viide hvor meget hands Stæd Datters Formynders Prætentioner udi Renter og den tiid hand haver haftt hende til fremtidentlig Opdragelse og Reputerlig underholdning same kand Rendere sig, og derhos

1752: 46b

Begiærede at den Respective Dommere ikke alleneste behageligst ville opsette Sagen til næste Høste Ting, Men end og at Formynderen ben:te Giøen maatte tilholdes at insinuere ham een apparte Reigning over hvor Meget hand kand vente paa sin Myntlings veigne hos ham at tilkome, og det saa betimelig at Comparenten dereftter sin Contra Reigning til same tiid og Stæd vedbørl: til Retten kand indgive, hvorom hand og udbad sig Eragtning.

Giøen lod tilføre som Sr: Sehusen haver begiert Anstand i Sagen til næste Rettes Dag, unødigt at producere udi Rette denne sinde nogen Slags Documenter, hverken af Skiftte Brevet eller Reigninger, udi det øfrige biefaldt hand Sehuusens paastand om udsettelse.

Eragted

Jens Undall som lovl: Stefnt gives Laugdag til næste Ting da hand Saa og Sehuusen item Citanten haver at indkome med alt hvis eenhver af Dennem til Sagens oplysning agter tienlig.

Dernæst og i Continuation af den ved Strandebarms og Qvindherrets skibreedes Ting den 17de Maj holdte forretning over deres Maj:ts Relutions gods her i Fogderiet, blev og denne Forretning foretaget for dito gods i dette Schaanevigs skibrede da Rætten blev Sadt med eftterskrevne om Jordegods Kyndige Laugrættes mænd Johannes Kaldvigen, Ole Ericksen Vicke, Tørris Storhoug, Niels Tungesvig, Haldor Storhoug og Johannes Tungesvig, og eftterdi til denne tiid og Stæd vare invarslede ejerne til det udi den fra Høylovlig Kammer Collegio opsente Designation over Deres Maj:ts Reluitions gods nu værende Ejere saa og alle andre som kunde viide at give nogen forcklaring om at der end og noget meere af dito gods her i skibreedet maatte forefindes, Saa infant sig Ejerne til det udi Høylovlig Cammer Collegiæ Designation anførte gaarder, nemlig

Ejerne til gaarden Leecknæs første Thun Elias Pedersen og Johannes Samsonsen som begge beviiste sig med Skiøder og Skiftte Brever af 19 Martj 1733, Skiøde af 20 Decembr: 1738 og Skiftte Brev af 24 Maj 1751 for nærværende tiid at være Retmessige Ejere af dette Leechnæs første Thun 3 Løber Smør og 1 huud som er det paafordrende Reluitions gods, men de {fremlagde} \anviste/ derhos et af Sal: Ove Bielche Canceller Hans Hansen Bergens og Gulle Tings Laugmand, og Hermand Gaarmand General Told forvalter Norden Fields i Norge deres eftter Kongelig allernaadigste Befalling og paa Cronens veigne indgivne Skøde paa denne gaardepart Lechnæs som forhen fra Cronen havde været Pantsadt hvormed de paa Cronens veigne til fuldkommen odel og ejendom haver Soldt Skiødet og afhændet disse nu manglende 3 Løber Smør og 1 huud, af hvilcket Skiøde Comparenterne fremlagde een Rigtig Copie. Og da de Saaledes følgel: Høylovlig Kammer Collegii ordre har beviist at denne Deris gaard eengang er Relueret, og at de for videre Reluition er befriet saa kunde de icke giøre noget bud paa Reluitions Rætten men haabede allerunderdanigst for noget ydermere at betale, allernaadigst at være befriet.

Opsidderen til gaarden Aaseim møtte icke men ejeren til den udi sam/m/e gaard værende 1 Løb Smør og 1 huud som virckelig skal være den sam/m/e Jord Ejer paa hvis Part i denne gaard Deres Maj:t haver Reluitions Rætten forbeholden, nemlig Formynderen for Sal: Peder Heltbergs Børn Ole Hansen Fatland møtte og gav tilckiende at det virckelig har den sam/m/e beskaffenhed med denne gaardepart som allerede med gaarden Lechnæs er forcklaret og beviislig giort, becklagede ellers at da de Brever og Documenter hvormed hand samme skulle Beviise ere komne i Confussion icke alleene ved denne Peder Heltbergs dødsfald som nu for et aars tiid siden er Passeret, Men end og ved hans Sal: Moders Skiftte som var stoer vitløfttighed undergiven, saa viiste Comparenten nu icke sam/m/e at forskaffe, declarerede derfor i dette nødsfald, og saafremt {at}

at denne gaardepart som nu er umyndige Børn tilhørig og hvor til aldeles ingen herlighed findes, endelig Relueres at hand paa det hans Myntlingers Forfædres gamle odel /: Saaledes holder de det for at være :/ icke skal dennem frackomme, maatte hand allerunderdanigst erbyde sig paa sine Myntlingers veigne, at erlegge til Deres Maj:ts Cassa for denne 1 Løb Smør og een huud udi gaarden Aasem 15 rdr: Siger Fembten Rixdahler haabede dog der for at blive allernaadigst befriet.

Opsidderen til gaarden Voegen eller Waagen, som er det sam/m/e, Ole Olsen fremstod for Rætten og beviiste sig med Skiøde af 18 Novembr: 1749 at være Retmessig Ejer af denne gaard skyldende 1 Løb 1 Spand Smør og 1 huud, eller eftter nu værende Matricul 1 Løb 2 pd: 6 Mrk: Smør som er det sam/m/e, giorde derhos den samme forcklaring som Ejerne til gaarden Aasem næst for hen haver fremsadt, med dette tilleg at hand virckelig har seet udi den nu for et aars tiid siden afdøde Peder Heltbergs Hænder et Skiøde udgifven af Sal: Canceller Ove Bielche med fleere paa denne gaard som hand formedelst Peder Heltberges Boes Confussion, og da Boets Papirer end nu icke til fulde er Revideret icke kand forskaffe men formodentlig end nu kand fremckomme, icke des mindre og dersom dette skulle feile ham og det maatte være Deres Maj:ts allernaadigste \absolute/ Befaling at gaarden fra Cronen skal Relueres, da maatte hand som icke andet veed end at gaarden er hans Rette og Sande odel hvor om hand fremviiste et Skiøde til hans Sal: Farfader af samme Nafn Ole Olsen under 11te octobr: 1696 udgiven, hvoraf Rætten icke fandt fornøden at æske nogen Copie, eftterdi der af ingen oplysning i dette tilfelde kunde haves, være nødsaget for icke at have tabt sin og sine Forfædres Arbeid og Sveed paa denne gaard allerunderdanigst erbyde sig at betale til Deres Maj:ts Cassa, for den ham ubeckiente Reluitions Rætt {den Summa}, uanseet at baade gaarden er Ringe uden nogen Særdeles herlighed og haver taget skade af vandbrud fra Fieldet og endnu daglig Fare undergiven, og uanseet at det haver været fattige og Forarmede Folck som for hen har været Possessorer af denne gaard, den Summa 14 rdr: skriver Fiorten Rixdahler.

Derpaa og da her nu vare en samlet Almue af dette skibreede blev paa adskillige maader nøye inqvireret og examineret om her maatte findes noget meere af saadant fra Cronen Pandtsadt eller med Reluitions forbeholdedhed bortsoldt gods, Men inted ydermeere var at opspørge eller udfinde blev Forretningen for denne gang Slutted.

Dereftter blev Rætten igien Sadt med det anførte og Tinget tilhørende Laugrætt,

Da for Rætten blev Publiceret

et Pantte Brev udstæd \af/ Siur Larsen Tungesviig Til Ole Nielsen Onnereim og Ole Jensen Ersland paa 265 rd:, hvoraf hver af dennem lige Sum/m/a har forstragt og hvorfor dennem med første Priorite half anden Løb Smør 1 huud i same gaard er sadt i underpant med forpligt at Debitor af ernevnte Capital aarlig skal bemelte!! (betale) dennem eftter accord 4 proCento, dat: 17de Junj 1752.

Fordi inted videre i Dag var at forrette blev Rætten til førstkommende Mandag ophævet.

Mandagen næsteftter som var den 19de Junj blev Rætten atter Sadt paa Tingstædet gaarden Sio med forbemelte Laugrættes mænd,

da først blev læst

Knud Olsen Lecknæses Pantte forskrivelse til Mons Mickelsen Rørviig af Qvindherrets skibreede, stoer 98 rd: dateret 19 Junj 1752, hvor for er Sadt i underpant 1 Løb 18 Marcker Smør med bøxel i gaarden Lecknæs.

2de Skiftte Brevet eftter Johannes Knudsen Sioe Passeret den 24 Maj 1751 som udviiste at Sterfboet ejede i gaarden Lechnæs første Thun 1 ½ Løb Smør ½ huud for 105 rd:, desligeste af samme er udlodnet

1752: 47b

Imellem Encken Johanne Pedersdatter og den Sal: Mands 4 Døttre Guri, Margrethe, Marte og Johanne Johansdøttre, al advenant, nemlig paa Encken 2 Pund 6 Mrk: Smør ¼ huud og hver Datter 13 ½ Mrk: Smør 1/16 huud.

Fogden Hr: Kammeraad Heiberg havde til denne tiid Ting og Stæd eftter forige tiltale og udi Continuation af hands forhen til dette Skibredes Høste Ting d: 16de Novbr: 1751 giorde Søgsmaal, med Muntl: Varsel ladet indstefne Lars Larsen Tungesvig og Helge Endresdatter at lide Dom til Straff og Bøders erleggelse for Deres begangne Leiermaal tilsamen, gav derhos tilkiende at hannem fra disse Persohners Sogne Præst Welærværdige Hr: Aarent Bøchman er inløbet Communication om at Pigen Helge Endres Datter og den af Lars Tungesvig ægtede Christi Ericksdatter eftter De for hanem førdte Bevisligheder ikke ere hinanden nermere Beslægtet end i 4de Leed, og at hand altsaa ikke har kunnet nægte Lars Larsen Troelovelse og Coppulation med hands nu havende Hustrue Christie Ericks Datter, og at ben:te Lars Larsen og Helge Endres Datter for Deres begangne Leiermaal tilsam/m/en, allerede har udstaaet Kierckens Disciplin, thj frafalt Citanten sin forige procedeurs maade og paastoed ellers at de begge maatte tilfindes at betale Deres Leiermaals Bøder eftter Lovens 6te Bogs 13de Capt: 1 art:

De 2de indstefnte Lars og Helge Tungesvig mødte for Retten og vedtog lovl: varsel i denne Sag til denne tiid og Stæd, Desligeste at de med hinanden uden ægteskab har auflet et Barn og derfor begge udstaaet Kierkens disciplin.

Actor paastoed Dom.

Afsagt

De indstefnte Lars Larsen og Helge Endresdatter Tungesvig bør i tilhold af Lovens 6 Bogs 13de Capt: 1 art: for Deres med hinanden begangne Leiermaals Forseelse Pleie!! (betale) til Actor Deres Leiermaals Bøder sc: hand 12 og hun 6 rdr: 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under adfærd eftter Loven.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgelse svarede Almuen at her!! herudi Skibreederne afvigte aar 1751 er alleene bort fæsted 1 Løb Smør 1 huud udi gaarden Sævereidt forsaavidt Halsnøe Closters gods betreffer, og det til Lars Olsen, som hans Fader Ole Larsen for hannem opsagt haver, og ej meere.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgelse, Svarede Almuen at af de gaarder og gaardeparter som icke har været indeelt til Land Lægd, har aldrig været kræfvet eller betalt nogen nogen!! udreednings Penge, førend fra 1748 aars begyndelse.

Restancen over de Kongl: Skatter Stoer 439 rdr: 9 s: for dette Aars 2de første Terminer blev for Almuen oplæst og af ingen modsagt.

Derpaa blev Retten ophævet.

Anno 1752 d: 21de Junj blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa gaarden Fittie udi Etne Præstegield for Etne Skibredes Almue, med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Biørn Axdal, Peder Østreim, Toerd nedre Næsse, Erick Ramsvig, Halvor Grindem, Baar Torkelsen Giære, Iver Halvorsen Hougen, og Jacob Madskaar, Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammeraad Andreas Heiberg, Saa var ellers tilstæde Stædets Bøygde Lænsmand Johannes Fittie og menige Tingsøgende Almue.

Hvornæst Allerunderdanigst og underdanig blev læst de nest forige dette aars Somer Tinge publicerte Kongl: Forordninger og den høye øfrigheds ordres.

end videre blev læst
Hr: Rector Høyers Fæste Brev in duploe, med Revers paa det eene, til Niels Siursen paa gaarden Steene af skyld 1 Løb 18 Mrk:r Smør dat: 6te Nov: 1751.

Johanes Fiøsne fremleverte hands Myntl: Urban Larsen Fiøsnes Fæderne Arf Stoer 14 rdr: 4 Mrk: 11 s: til den ende at same maatte paa lovl: Rente vorde udsadt, Men da ingen same ville modtage blev Pungen hvorudi de fantes foresadt Sorenskriverens Seigl.

Samuel Haaim fremlagde ligesaa 14 rdr: 4 Mrk: 11 s: hands Myntl: Hans Lude Larsen Fiøsnes Fæderne Arv til den ende at hand same mod aarl: Renter ville udsette, Men fordie ingen eftter tilbud berørte Penge ville modtage, blev Pungen det fantes udi af Sorenskr: Forseiglet ham tilbageleveret.

Hans Ryg haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Elias Eckeland fordie hand paa Citantens gaard Rygges grund haver opsadt et qvern Huus uden deraf at betale aarlig grundleie, derfor at taale Dom til den Resterende og tilkomende grundleies afbetalning og processens omkostnings tilsvar.
Elias Ekeland mødte for Retten og vedstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt svarede ellers til Sagen at det omtvistede qvernhuus og grund har uancket fult til og under hands gaard Ekeland fra umindelig tiid og hvorfor hand af et saa gamelt og hævdeligt brug ei finder sig Pligtig hereftter at betale nogen grundleie.
Citanten havde paa tilspørsel ingen Vidner i Sagen denne sinde at føre men begiærede Sagen udsadt til neste Ting helst siden i Retten er observeret at Ekeland er Kierkegods som tilhører Syver Bierkenæs der nu er stefnt.
Eragted
med Sagen beroer til neste Ting.

Erick Silde iretteæskede sin fra seniste Ting udsadte Sag imod Præste Enken Mad:me Kamstrup een omtvisted Skiftte gaards opsettelse betreffende, foregav derhos at eftterdie udi gaarden Kamboe er 2 Løber gods

1752: 48

Som er henlagt til Etne Præstegaard, Saa har Citanten til dette Ting ved Continuations Stefning Muntl: ladet indstefne Stædets Sogne Præst Hr: Altan tillige med Mad:me Kamstrup at anhøre hands Beviiser og eftter Loven taale Dom i Sagen samt erstate ham processens omkostninger.
Af de indstefnte mødte ingen eftter paaraab.
Søfren Julebærget og Erick Støle bekræfttede ved Eed at De i denne Sag lovl: har Stefnt mere end 14 Dage siden Hr: Altan og Mad:me Kamstrup for Deres Boepæl i eget paahør.

Eragted

Sogne Præsten Hr: Altan som lovl: Stefnet gives Laugdag til næste Almindelig Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

For Retten fremstillede sig Bøygde Lænsmanden Hans Giøen, der til dette Ting tiid og Stæd haver ved Skrefttl: Stefnemaal ladet Indstefne Eieren for gaarden Lille Dalen Bøygde Lænsmanden Johanes Fittie samt Leilændingen Haldor Rasmusen Lille Dalen for endeel Korn og Smaa Tienders afkortninger, hvorom hand irettelagde sit Skrefttl: Stefnemaal dat: 1te Maj 1752 som blev oplæst.

Johanes Fittie mødte og vedtog at være i denne Sag lovl: Stefnt men Haldor Lille Dalen indfant sig ei eftter paaraab.

Joen Dørem og Halvor Skaffer bekræfttede at de i denne Sag har anvist Johanes Fittie den producerte Stefning.

Johanes Fittie vedtog for Haldor Lille Dalen lovl: Varsel, sagde og at hand paa hands veigne tager til gienmæle i Sagen.

Citanten indgav een fra Hr: Krigs Commissaire Dahl indkomne Mesive af 8de Junj 1752 som blev oplæst. Videre fremlagde Citanten sin Skrefttlige Reigning af 21de Junj 1752 som blev oplæst.

Fogden til denne Sags oplysning anviste i Retten den udi Hr: Krigs Commissaire Dahls Mesive allegerede og Saa kaldede Lars Sands Matricull af aar 1667, hvoreftter gaarden Lille Dale skylder rettelig udi gl: Landskyld 2 ½ Løb Smør 1 Vaag Korn, hvilket til Smør Reduceret er 2 ½ Løb 9 Mrk: Smør, Saaledes Sagde Fogden at gaarden ogsaae er anført udi nu værende Matriculler.

Lænsmanden Johanes Fittie foregav at eftter gl: Vedtægt imellem Tiende Tagerne og Almuen her i Sognet, har Almuen aarl: fra umindelig tiid ydet 1 Waag Korn af hver Løb Jord til hver af de 3 Tiende Tagere, item 4 skilling udi Smaa Tiende af hver Waag {til hver} \hand/ tilspurte derfor den tilstædeværende Almue om hvis hand nu har forklaret ei medfører Sandhed, hvortil Samtl: Almue Svarede ja. Johanes Fittie sagde dernest at hand ei veed hvorvidt det paaberaabte Tiende Mandtal /: i fald derudi mere Tiende af Lille Dale skulle være anført end aarl: gives bør :/ kand gielde imod den gamle Vedtægt, som alle tiider af Tiendetagerne og Almuen har frivillig været fult.

Citanten begiærede Sagen udsadt til næste Ting paa det Hr: Krigs Commissaire Dahl som een Participant udi Konge Tienden kand i Sagen med Comparenten see at Conservere Deres Rett og tage De fornødne Messeures.

Eragted

eftter Citantens begiær udsettes Sagen til næste Ting.

Dereftter blev læst

Hr: Biskop Pontoppidans Fæste Brev in duploe med Revers paa det eene til Lars Knudsen paa Toe Pund 12 Mrk: Smør i gaarden Gravelsæter dat: 16de octobr: 1751.

Dernæst blev foretagen den anbefalede Forretning angaaende det fra Cronen bortsolte eller Pantsatte og endnu med Reluitions Rætt behæfttede Jordegods udi dette Etne skibreede, da Rætten blev betient af eftterskrevne om Jordegodset Kyndige Laugrettes mænd: Jacob Madskaar, Biørn Axdahl. Peder Østrem, Erick Ramsvig, Halvor Grindem og Thor {Østrem} Nedre Næss, og eftterdi Fogden Hr: Kammerraad Heiberg til dette Ting tiid og Stæd havde ladet indvarsle vedkommende ejere og opsiddere til det med Reluition behæfttede gods at møde med de gl: adkomst Brever og hvad anden oplysning de derom kunde give, Saa infant sig følgende.

Halvor Jonsen Tesdahl møtte og med Skiøde af 5te Maj 1745 beviste sig at være Ejer til de 2 Løber Smør og een huud udi gaarden Tesdahl som nu paastaaes at være af det fra Cronen bortforpantede men end nu med Reluition behæfttede gods, anviiste og den forige Ejer Knud Kraghs derpaa erholdte auctions Skiøde af 25 Novembr: 1742, ældre Skiøder og andkomster viste hand icke at forskaffe, Saasom denne Jordepart oftte har været ubeboet og øde, forcklarede ellers at Jordeparten var i fordum tiid tilhørig Sal: obriste Lieutnant Montagne Lillienschiold, Men

1752: 48b

hvor fra hand havde faaet den, viste ingen at giøre nogen paalidelig forcklaring om, alleene Hr: Capitain Berg sagde at have hørt at Sal: obrist Lieutnant Lillienschiold skal have kiøbt denne gaardepart med mere Jordegods af een Frøchen eller Frue i Dannemarck. bemelte Ejer og opsidder Halvor Jonsen Tesdahl, beviiste ellers med de fremlagde Skiøder at denne heele gaardepart 2 Løber Smør 1 huud er bleven Soldt paa auction for 60 rd: og hannem tilskiødet for 53 rd:, meere sagde hand at den icke er værdt, Men hand becklagede sig at hand vel ogsaa maatte \lade/ Gaarden øde, ligesom den forhen har været, om hand skal blive tvungen der for meere at betale, eftterdi hand icke er god for lenger at betale de Kongel: Rettigheder deraf, som end og for afvigte aar 1751 staar til Ræst, kunde og altsaa inted for Reluitions Rætten byde, men ønskede at faae sine udlagde Penger igien, der paa blev da denne gaardepart udbuden, om nogen anden ville erlegge noget til Deres Maj:ts Cassa for Løsnings Rætten, da de kunde blive nermest til dens inløsning, Men ingen ville noget byde.
Siur Olsen Birckenæs som Ejer og opsidder til de de!! 2 Løber Smør 2 Huuder udi gaarden Birchenæs der skal være af det formeente Reluitions Gods, fremstod for Rætten og gav tilckiende at hand icke viiste at give anden eller nermere oplysning om denne Gaardepart end den hand ved Examinationen 1741 haver fremført, da hand og i Rettelagde een Vidimeret gienpart af det af Axel Sehested den 28 Septembr: 1663 udgivne Skiøde, hvilcket hand endnu i Rætten in originale anviiste, hvoreftter denne gaardepart med meere Jordegods i Norge skal være Mageskifted fra Cronen mod andet Jordegods paa Schaane, Men hvor det Mageskiftte Brev som Sal: Axel Sehested derpaa fra Cronen er meddeelt nu skulle være at finde derom viste hvercken Comparenten eller nogen anden at give oplysning, hvad sig angaar at hand a prima Instancia bød Deres Maj:t for Løsnings Rætten 20 rdr: sagde hand at det skeede af frygt for at blive Jord- og brød-Løs og at miste dette hands forfædres Retmessige odel og ejendom, haabede der for allerunderdanigst at sam/m/e hans Jorde bud icke kommer hannem til Last men at hand bliver befriet for noget for Reluitions Rætten at betale.
Opsidderen paa gaarden Halleland Bendix Larsen fremstod for Rætten og med 2de originale Skiøder af 3 Novembr: 1738 og 3 april 1750 hver paa 1 Løb S:r og 1 vog Korn, beviste sig at være Ejer til den fulde gaard Halleland 2 Løber Smør 2 vaager Korn, anviste og et hannem under 3 Junj 1750 meddeelte original Skiøde paa odels Rætten til sam/m/e gaard, endelig anviiste hand og et Skiøde til hans Formand Jacob Jonsen Halleland paa 3 Spand Smør udi denne gaard med odels og aasæde Rætten til den halve gaard, udstæd af da værende adskillige Ejere, den 26 Novembr: 1725, ældre Skiøder og adkomst Brever sagde Comparenten icke at kunde forskaffe, Men baade hand og fleere Almues Mænd forcklarede at den Hr: Anders, hvortil denne 1 Løb Smør 8 Spand Korn udi gaarden Halleland eftter Kammer Collegi opsente Designation af gl: tiid fra Cronen er Pantsadt, skal have været Hr: Anders Kolvind forige Sogne Præst til Fieldbergs Præstegield, som var Fader til Forige Foged Iver Knudsen Huglens Hustroe, fra hvem godset siden er udkommen til andre Ejere, men hvad enten de havde det med fuldkommen Skiøde til Ejendom eller icke, det viiste nu ingen at forcklare. ydermere sagde Ejeren og opsidderen Bendix Larsen Halleland at hand

hvercken ville eller kunde byde Deres Maj:t for Reluitions Rætten, ej eller!! var nogen anden som derpaa eftter udbydelse noget ville give.
Halvor Tvedte paa egne og med interressenteres veigne som Ejere til gaarden Schiold anviiste i Rætten hans Værfader Sal: Gotskalck Skiolds Skiøde paa denne gaard, \indkiøbt for 32 rdr:/ skyldende eftter Aftag 2 pund Smør dat: 10 Martj 1718, ældre Skiøder og adkomster viiste hand icke at forskaffe, men eftter Skiftte af 10 og 12 augustj 1743 er gaarden hannem og hans medarfvinger tilfalden, sagde og at hand aldeles ingen underretning haver om, eller kand faae, hvad enten denne gaard er af det fra Cronen Pantsatte og med Reluition behæfttede gods, eller icke, becklagede ellers at denne Field Jord er nu Saaledes af Elvebrud og Fieldskreed bort tagen at ingen vil beboe den

1752: 49

og da ingen Mand veed andet end at gaarden baade er og har været et gamelt Bonde odels gods, hvilcket og 1667 aars Matricul udviiser, at da værende opsidder Helje Skiold den tiid var ejer af gaarden, Saa i henseende til gaardens Ringhed, da den Saa aldeles er udbrudt af Field skreede, og da her er umyndige Børn som Participerer i gaarden, understod hand sig icke noget for Reluitions Rætten at byde, ej heller infant sig nogen eftter opbud som noget for Reluitions Rætten ville give.

Formynderne for Myntlingerne Margrethe Benedickte Larsdatter Fiøsne, Rackel Larsdatter Fiøsne og Christiana Larsdatter, Lars Steensen Embne, Haagen Steensen Hamre og Steen Axdahl, anviiste udi Rætten samme deres Myntlingers Arfve Midler nemlig for den 1te 6 rdr: 4 Mrk: 5 s: for den anden 7 rd: 2 Mrk: 5 s: og for den siste 7 rd: 2 Mrk: 5 s:, tilsam/m/en 21 rd: 2 Mrk: 15 s:, med tilspørsel om nogen af den Samlede Almue same Penger for 5 eller 4 proCento Renters svarelse vil modtage, Men da Ingen dertil anmelte sig med noget bud, blev Pengene af Rætten Forseiglet og til een hver af Formynderne tilbage leveret.

Dereftter blev læst
Hr: Kam/m/erraad og Foged Heibergs bøxel Seddel til Biørn Olsen paa 2 pd: Smør Halsnøe Klosters gods udi gaarden Udstuen dat: 22 Martj 1752.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen at her i skibredet afvigte aar 1751 alleene er bleven bort bøxlet 2 ½ Løber Smør 2 Huuder udi gaarden Hofland Halsnøe Closters gods til Zackarias Rasmusen Hofland, og ej meere.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen, at dette Etne skibreede henhører vel under Landlægdernes District, Men af de gaarder og gaardeparter i dette skibreede, som ej til Landlægd haver været inddeelt, men har ligget uden Landlægd, har aldrig været krævet eller betalt nogen udreednings Penge førend fra 1748 aars begyndelse.

Restancen for dette aars 2de første Terminer stoer (ope rum) blev oplæst og af ingen modsagt.

Fleere Publicationer eller Sager var ej eftter paaraab hvor for Sage Tinget blev ophævet.

Anno 1752 den 22de Junj blev Almindelig Sommer Skatte og Sage Ting holden for Fieldberg skibreedes Lehnets og Halsnøe Closters Almue paa gaarden Fittie i Fogden

Velædle og Velbyrdige Hr: Kammerraad Andreas Heibergs overværelse, da Rætten betientes med eftterskrevne 8te Eedsorne Laugrættesmænd: Biørn Axdahl, Peder Østreim, Tord Nedre Næsse, Erick Ramsvig, Halvor Grindem, Baar Giære, Iver Hougen, og Jacob Madskaar, saa var og nærværende Lænsmændene Niels Romsøe og Povel Nordhuus med Meenige Tingsøgende Almue.

Hvornæst Allerunderdanigst og Underdanig blev læst de næst forige dette aars Sommer Tinge publiceerte Kongel: Forordninger og den Høye Øfrigheds ordres.

Der eftter blev Publiceret,
1te Simon Ourdahls Skiøde med fleere paa 1 pund 12 Mrk: Smør 1 Vaag Korn i Gaarden Espeland, til Reinert Knudsen Espeland, hvorfor er betalt 75 rd: dat: 21 martj 1752.
2de et dito udstæd af Hans Siursen Eide med fleere paa 1 pund 23 Marcker Smør i gaarden Stangeland, til Alvall Siursen Hamre hvorfor er betalt 23 rd: 3 Mrk: dat: 21 martj 1752.
3de et dito udstæd af Encken Astri Jensdatter Øfrebøe til Siur Olsen Nordhuus, paa 1 pd: 3 Mrk: Smør i gaarden Nore-Øfrebøe, for Kiøbe Penge 9 rd: dat: 7de Decembr: 1751.

Dernæst blev foretagen den anbefahlede Forretning over det udi gam/m/el tiid fra Cronen bordtsoldte eller Pantsatte men end nu med Reluitions Rætt behæftede Jordegods udi Fieldbergs skibreede da Rætten blev betient af eftterskrevne om Jordegods Kyndige 6 Laugrættesmænd af dito skibreede Nafnlige, Povel Andersen Nordhuus, Aan Steffensen Opheim, Johannes Myren, Siur Ormsen Eje, Joen Dørrem og Torger Lambrigtsen Nedre-Lunde, og eftterdi Fogden Velædle og Velbyrdige Hr: Kammer Raad Heiberg havde ladet til denne tiid og Stæd \indvarsle/ alle vedkommende Ejere og opsiddere til dette gods, som enten

1752: 49b

allereede er oppedaget eller hereftter kunde oppedages, Saa infant sig nu eftterfølgende.
Peder Johansen Killesvig, som med Skiøde af 10 Novembr: 1746 beviste sig at være nu værende Ejer{ne} af gaarden Killesvig 1 ½ Løb Smør 1 huud og 1 bockeskind, med under liggende Rødnings Plads kaldet Stavenæset skyldsadt for 9 Mrk: Smør, anviiste derhos Sal: Magister Schieldrup forige Pastor til Sor udi Sielland, hans Fuldmægtig Anders Jensen Mørches til Comparentens Far Fader udgivne original Skiøde paa denne fulde gaard, dat: 18 Julj 1691, hvoraf ved den in anno 1741 holdte examinations Forretning er fremlagt een Vidimeret gienpart, anden eller bedre oplysning end da er i Rette ckommen viiste hand ickcke at forskaffe, Men da dette Gods nu over 62 aar har fuldt Mand eftter Mand til fuld kommen odel og Ejendom, det i Rætten anviiste Skiøde, udviiser ogsaa at godset end og for den tiid har været et fast odels gods, og hand og hands forfædre har Sadt deres Velferdt til paa denne meget Ringe og Lundes løse gaard, for at Conservere Deres formeente odel og arfve Rættighed, saa uanseet at hands Fader Sal: Johannes Johannesen ved seeniste examinations Forretning, af frygt for at miste sit Ejende har erbudet sig at betale til Deres Maj:ts Cassa for Løsnings Rætten 12 rd:, Saa ville hand dog allerunderdanigst formode der for at blive befriet, icke des mindre og dersom det skulle være Deres Maj:ts absolute villie at gaarden Killesvig fra Cronen skal Relueres, Saa maatte hand vedblive det af hans Sal: Fader giorde bud og ligeledes allerunderdanigst erbyde sig at betale for Reluitions Rætten 12 rdr:, allerunderdanigst formodende at inted avindsbud bliver anseet.
Encken Susana Reinersdatter Sal: Ole Siursen Nervigens eftterleverske tilligemed hendes Laugværge Niels Christensen Lunde møtte og med Skiftte Brev af 26de Septembr: 1749, beviiste at hun Selv var ejende udi denne gaard Neervig 1 Løb Smør og hendes 4 umyndige Børn 1 Løb Smør som tilsamen er gaardens fulde skyld 2 Løber Smør, sagde derhos at de

icke viiste at giøre anden forcklaring eller oplysning om denne gaard end hvad de ved Examinationen aar 1741 haver fremført, og da de med det da \Copialiter/ i Rette lagde skiøde af 28 Septembr: 1663 som end nu in originale blev anviist, har tilstreckelig afbeviist at dette af Axel Sehested Soldte gods icke har været fra Cronen enten Pandtsadt eller Soldt med nogen Reluitions forbeholdenhed, Men virckelig bort mageskiftted af Høyst Sal: og Høylovlig ihuckom/m/else Kong Friderich den 3die til forbemelte Sal: Axel Sehested imod andet Jordegods paa Schaane, Saa ville De allerunderdanigst formode at der icke hæftter nogen Reluitions Rætt paa godset, i hvis anledning de og inted for Reluitions Rætten kunde byde.

Alvall Siursen Indre-Hamre fremstod for Rætten og med Skiøde af 14 Janv: 1736 \beviste/ at være nu værende Ejer til denne gaard Indre Hambre skyldende 2 Løber Smør 9 spand Korn, sagde derhos at da Examinationen aar 1741 blev holdt over deres Maj:ts Reluitions gods var det alleene et Bøygde Røgte at denne hans ejende og paaboende gaard skulle været af det til Axel Sehested bort Mageskifttede gods, og at hand da af frygt for at kom/m/e i skade, om hand fordølgede det, i fald Deris Maj:t dertil skulle haftt Reluitions Rætt, ickcke torde andet end angive det, men hand nu siden har fornummen at denne gaard fra Arils tiid har været Bunde odels gods og aldrig noget af Cronens gods, saa ville hand aller under danigst formode at vorde befriet for noget for Løsnings Rætten at betale.

Opsidderne til gaarden Vache Svend Torbiørnsen og Elias Torsen møtte og med Skiøder af 22 Novembr: 1737 og 31 Janvarj 1747 beviiste sig at være Selv Ejere til denne Deres paaboende gaard Vache hver 2 Løber Smør og 1 huud tilsam/m/en 4 Løber Smør 2 Huuder, anviiste derhos Sal: Axel Sehesteds paa denne gaard

1752: 50

Udgivne originale Skiøde \af/ 6te Novembr: 1663, hvoraf de sagde ved examinations Forretningen 1741 at have fremlagt een Vidimeret gienpart, giorde dernæst samme forcklaring og paastand som forhen ved gaarden Neervigen er anført, og kunde altsaa inted videre for denne sinde derved giøres.

Opsidderen paa gaarden Romsøe Niels Christensen møtte og beviiste med Skiøde af 23de Novembr: 1750 at hand er nu værende Ejer til denne hands paaboende gaard Romsøe skyldende eftter de gamle Matriculer 2 Løber Smør og ½ huud, men eftter de seenere og nyere Matriculer 2 Løber Smør og 1 huud, giorde i det øfrige een og den Selv sam/m/e forcklaring om denne gaard som forhen ved gaarderne Neervig og Vacke er anført, og videre oplysning om denne gaard kunde icke indhentes.

Opsidderne til de 2 Løber Smør 2 Huuder udi gaarden Udbioe som eftter formeening skulle være enten af det saa kaldede Sehesteds gods eller af det saa kaldede Schieldrops gods, Johannes Haralsen og Kolben Haralsen anviiste i Rætten adskillige Skiøder hvormed de beviiste at de og deres Forfædre har været Retmessige Ejere af disse 2 Løber Smør 2 Huuder udi gaarden Udbioe fra aar 1694 af, men i Særdeleshed anviiste de et gl: Pergaments Brev eller een saa kaldet Raadstue Dom af aar 15?8 (1558?) Mandagen næst eftter Olai, hvoreftter Christopher Valchendorph Høvis mand paa Bergenhuus, Evind Bickl(?), Høvis mand paa Kongs gaarden i Trundhiem (Mrkn.: Evert Bild var høvedsmann på kongsgarden i Trondheim, nemnd i eit dok. dat. 4/8.1558 – truleg dette gamle brevet) og Mads Størsen Bergens og Gulle Tings Laugmand samt Borgemæster og Raad udi Bergen haver tilckient Comparenten Colben Haraldsens Farfaders FarFader Colben Tostensen, denne gaardepart som da af Halsnøe Closter blev Disputeret til Evindelig Ejendom, hvoraf blev fremlagt een Rigtig Gienpart, de anviiste og nogle ældre Pergaments Breve som skal være de hvorpaa forbemelte Raadstue Dom er grundet, Men da skriftted er saa gammel at det icke af nogen her paa Stædet kand læses, saa blev samme Comparenterne tilbageleveret; Comparenterne sagde ydermere at de som haver angivet dette gods at være af Cronens Reluitions gods har giort det

af Had og Misundelse for enten at tilvende sig odels Rætt dertil eller at skaffe dem Penge af Pungen, de forhaabede altsaa at nyde dette deres Forfædres Ælд gamle odel som vel undertiiden kand have været Soldt enten til Sal: Inger Schieldrop i Bergen eller andre, men dog omsider igien er kommen til sine Rette odels mænd, frie for videre paatale, og hvormed de sig fra Rætten absenterede.

Opsidderen til gaarden Sandvig Gunder Johansen møtte for Rætten og med skiøde af 30te Septembr: 1747 beviiste sig at være Ejer til denne hans paaboende gaard som eftter Itzige Matriculer skylder 2 Løber Smør, Men fra gammel tiid har været 1 ½ Løb Smør 1 Huud, hvoraf 1 Løb Smør 1 Huud har været det saa kaldede Schieldrops gods, Men ½ Løb Smør fra Arils tiid Bonde odels gods, anviste \in originale/ derhos det af Magister Jens Schieldrop Pastor til Sor udi Sielland, hans Fuldmægtig Anders Jensen Mørches udgivne Skiøde paa disse 1 Løb Smør 1 huud til Comparentens Far Fader Torbiørn Svendsen af 18 Julij 1691, hvoraf hand ved examinations Forretningen 1741 haver fremlagt een Vidimeret Gienpart, Men hvorledes bemelte Sal: Magister Schieldrop har faaet dette gods og hvad enten det forhen har været Cronen tilhørig eller ickcke, det viiste hvercken Comparenten eller nogen anden, eftter nøye examination at oplyse eller beviislig giøre, giorde i det øfrige Selv samme paastand, og forcklaring som forhen ved gaarden Killesvig af dens Ejer og opsidder Peder Johansen er tilført, og vil allerunderdanigst haabe at blive befriet for \at betale/ noget for Løsnings Rætten til dette hans Forfædres ældgamle odels gods, der i fordum tiid oftte var øde, Men ved deres Sveed og og!! Arbeid, er Sadt i den

1752: 50b

stand at det nu kand beboes, icke desmindre, saa maatte hand dog underkaste sig Deres Kongel: Maj:ts allernaadigste absolute villie og ved blive det af hands Sal: Fader, af frygt for at blive Jord løs, ved examinationen 1741, giorde bud, at betale de af ham budne 18 rdr: naar inted andet kand være.

Opsidderne til gaarden Arnevig Halvor Svendsen og Rasmus Larsen, fremstode for Rætten og beviiste sig med lovlige adkomster at være Retmessige nu værende Ejere til denne deres paaboende gaard, hver 1 Løb Smør 1 huud, anviiste end nu ligesom forhen ved examinationen 1741 det af Sal: Axel Sehested den 8 Septembr: 1663 paa denne gaard udgivne originale Skiøde, hvoraf de fremlagde een Vidimeret Gienpart, giorde derhos den sam/m/e forcklaring og paastand som forhen ved gaarderne Neervig og Vache er anført, med dette tilleg at i fald det skulle blive Deres Maj:ts allernaadigste villie, at dette gods endelig fra Cronen skal Relueres, da maatte de blive ved det bud som forhen ved examinationens Forretningen 1741 er giort, nemlig at betale til Deres Maj:ts Cassa for Løsnings Rætten til denne gaard Arnevig 2 Løber Smør 2 huuder Penge 16 rd: siger Sexten Rix dahler.

Endelig blev nøye examineret om her udi disse 2de Etne og Fieldbergs skibreder maatte findes noget meere gods som med Reluitions forbeholdenhed fra Cronen kunde være Pandtsadt eller Soldt, Men der var inted meere at udfinde, hvorfor Forretningen end ogsaa for dette skibreede blev Slutted.

Dereftter blev Rætten igien Sadt med det ordinaire Laugrætt, Mens da aftten var paakommet blev den til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 23de Junj blev Retten med forben:te LaugRett atter Sadt paa besagde Tingstæd.

Stædets Foged Hr: Kammeraad Heiberg producerede hands Skrefttl: Stefning af 21de April 1752, hvorved Jacob Tordsen Leerdal af Sandeid Sogn til dette Ting, tiid og Stæd var ind

stefnt fordie hand nestl: Aars 24 Novembr: ved hug, og haargreb har overfaldet Lars Stoere Stumo paa hands Tingvei, derom at paahøre Prov, med det mere som same Stefning nermere udviiser, der for Retten blev oplæst.
De indstefnte mødte alle for Retten og vedtog lovl: Varsel i denne Sag excepto Lars Stumoe paa hvis veigne dog blev Svaret af Povel Heiebøe at hand er lovl: Stefnt.
Actor fremstillede de indstefnte Vidner med begiær same maatte afhøres.
1te Vidne Povel Heiebøe aflagde Eed og vant at den paastefnte tiid og Stæd hvor Jacob Leerdahl, Lars Stumoe og de indstefnte Vidner vare samlede, begyndte Jacob Leerdal angaaende een Stud at Raisonere med Lars Stumoe, sagde og til Lars disse ord: Kiøb nu 1 Kande øl til Laget saa skal ieg ei kiære de 4 s: du er mig skyldig, Lars kiøbte derpaa ½ Kande øl som de uddrack tilsamen, siden bad Jacob atter kiøbe ½ Kande, Men som Lars veigrede sig der for kiøbte Jacob ½ Kande øl og dermed Drack Lars til men hand ville ei dricke med Jacob Deraf, og ved det same Jacob og de øfrige tilstædeværende næsten havde uddricked ølet, gick Lars Stumoe hen til Døren for at gaae ud, da Jacob Leerdal Sagde til Lars disse ord: eftterdie Du ei vil dricke med ærlige Folck kand du have denne Skvæt, og i det same Slog Jacob det lidet øl hand havde Ofver Lars Stumoes Hovet, Men Provet Saag ei at Jacob Slog eller Haardrog Lars ei eller!! (heller) at Lars var blodig. havde ei videre at Prove.
2det Vidne Engebret Johansen Houland aflagde Eed og Provede i alt som 1te Vidne.
3de Vidne Povel Stavenæs aflagde Eed og vant at den omprovede tiid og Stæd ja medens den omprovede Discours om een Kande øl og 4 s: i Penge blev Tracteret imellem Jacob Leerdal og Lars Stumoe, da Saag Vidnet at Jacob med sin Venstre Haand af sit Snus Huus gav Lars et Slag paa sit eene Kind saa huden lidet gick af og lidet blod udkom, havde ei videre at Prove.
4de Vidne Ole Indbioe aflagde Eed og vant i alt som 3de Vidne,
ligesom og Samtl: Vidnerne sagde at det omprovede passerede den Dag Romsøe Ting holdtes da de alle var paa hiemreisen fra Tinget.
Actor havde ei flere Vidner at føre i denne Sag.

Tord Jacobsen Kaate irætte æskede sin fra seeniste Ting udsadte Sag imod Rasmus Ormsen, ærrørige ord betreffende, og derudi ingav Rættens Laugdag af 23de Novembr: 1751 som med

1752: sidene 51a og 51b eksisterer ikkje i den originale tingboka.

1752: 52

sin paateigning blev oplæst.
De instefnte Saasom vederparten Rasmus Ormsen og samtlig Vidnerne møtte for Rætten og tilstod at den Producerede Laugdag med sin paateigning eenhver af dennem lovlig er forckynt,
Til vedermæle møtte Malene Hansdatters Mand Ole Lunde.
Citanten fremstillede sine Vidner med begiær samme maatte tages under Examen og eftter at Eedens forcklaring af Lov Bogen {og til} var forelæst vidnerne og til Dennem formaning giort om Sandheds udsaugn, blev af Rætten fremckaldet.
1te Vidne Lambregt Nere Lunde som aflagde Eed og vant at som Deponenten og instefnte Rasmus Ormsen nu omtrent et aar siden tilsammen [var] udi een Baad fra Vaagen til gaarden til!! Nedre Lunde, begynte Rasmus Ormsen at Spørge om vidnet icke viiste at Malene Hansdatter lavede til Barsel og skulle ægte hendes nu havende Mand Ole Lunde, hvor til vidnet Svarede jae, dernæst spurde Rasmus Ormsen om ickcke vidnet havde hørt hvem Malene Hansdatters Barne Fader skulle være, og da Deponenten til det Spørsmaal udlod sig med disse ord: Jeg meener det tilckommer Ole Lunde Selv, Saa var det at Rasmus Ormsen

sagde til vidnet det hand nemlig Rasmus Ormsen havde hørt sige at Citanten Tord Jacobsen Kaate var den som hende havde besvangret.

2det Vidne Siri Larsdatter Nore Vaagen aflagde Eed og vandt at næstl: aars Sommer een Dag udi een Boe paa hendes Faders gaard Vaagen i Øhlen hvor hun og indstefnte Rasmus Ormsen da var alleene tilsam/m/en begynte De at tale om at Malene Hansdatter eftter Bøygde Rygte skulle være besvangret af Tord Jacobsen Kaate, Men hvem af dennem som da først begynte at tale om den Sag erindrer vidnet nu icke, Mens \fordi/ vidnets Moder tilforn havde hørt samme Røgte af een Betlerske fra Nærstrand som Betlede i Øhlen og andre Stæder deromckring, og saadant siden dennem fortaldte saa var det derfor at de kom til at Raisonere med hinanden om forbemelte besvangrelse, dog troede ingen af dennem at Tord Kaate der udi var skyldig, men at den paasaugn alleene var udspredet af een Fante Kiæring.

3die Vidne Brite Larsdatter Vaagen Søster til andet Prov, aflagde Eed og vant inted til oplysning i Sagen

Rasmus Ormsen declarerede dereftter for Rætten at hand ej har andet end ærligt og godt at sige om Citanten Tord Kaate, og hvad sig det paastefnte Bøygde Røgte betreffer da har Comparenten vel hørt til et derom mens aldrig har hand troet at Citanten dertil har givet minste anleedning, og langt mindre at hand derudinden skulle være skyldig.

Citanten lod tilføre at om endskiønt hand icke med eenstemmige vidner kand overbeviise Rasmus Ormsen at hand er den som har tillagt Citanten den paastefnte beskyldning, saa har dog Rætten af de førte vidner erfahret at her er et Slemt Bøygde Rygte om hannem hvorudi hand baade er og alle declarerer ham uskyldig, hand begiærede der for at hand ved Dom maatte frieckiendes for dette Bøygde Røgte og at de som maatte betrædes hereftter derom at føre noget Snack hannem til forckleinelse, maatte paalegges een vilckorlig straf, hvorom hand æskede Dom.

Afsagt.

Det Bøygde Røgte om at Citanten Tord Kaate skulle have besvangret Ole Lundes havende Hustrue Malene Hansdatter da hun var Pige, er eftter saavel de førdte 2de siste Provs som vederparten Rasmus Ormsens for denne Rætt giorde Declaration, et løst Spargement usandferdig opfundet af een omløbende Betlerske, thi skal og bør samme usandferdige Bøygde skvalder hereftter

1752: 52b

Ligesom tilforn, icke udi Ringeste tilfelde Præjudicere Citanten paa hans Honeur eller gode Nafn og Røgte, Mens som utalt Død og Magtesløs ansees, skulle og nogen i eftter tiiden mod alt haab derom til Citantens forckleinelse det Ringeste Raisonere, Reserveres hans Rætt imod saadan Sletsindede Mennisker. Processens omckostninger ophæves paa begge Sider.

Sophie Johansdatter Tienende hos Bunden Steen Hetland haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Joen Udbioe og hans Hustrue Kari Johansdatter fordi de skal have sagt at de Sager som er bort staaelet fra Svend Udbioe, skulle eftter Citantindens ord til dennem være bort taget af hendes medtiener Siri Hansdatter Udbioe derom at anhøre vidner Ellen Hetlan!! (Hetland) og Malene Udbioe samt taale Dom eftter Sagens omstændigheder til undgieldelse eftter Loven, samt erstatte Citantinden Processens omckostninger.

af de indstefnte vederparter og vidner \møtte ingen/ eftter paaraab.

Stefne vidnerne Halvor Skaffer og Povel Hejebøe beckræfttede ved Eed at de meere end een Maaned siden i denne Sag for Citantjnden lovlig Stefnede Joen Udbioe men ej hans qvinde, til Provs paahør og Doms Lidelse, Vidnerne Ellen Helland og Malene Udbioe Stefnede de og sam/m/e tiid til dette Ting under Falsmaal at møde og Prove i Sagen.

Eragted.

Joen Udbioe saavelsom vidnerne Ellen Helland og Malleene Udbioe gives Laug dag til næste almindelig Ting at møde hand til vidnernes anhør og Doms Lidelse og Provene under Falsmaal at Sistere sig for Rætten til Deres vidnesbyrds aflæg.

blev Publiceret
Siur Nordhuuses Fæste Brev paa 1 ½ Løb Smør i gaarden Øfrebøe, til Askel Andersen, in duploe forfatted med Revers paa den eene. dat: 23 Junj 1752.

Stædets Foged haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefnte!! (indstefne) Iver Dahlen og Hustroe Abelone Johans Datter, for med hinanden haftte fortilig sammenleje, til at lide Dom til Bøders udredelse eftter Loven.
af de indstefnte møtte ingen eftter paaraab.
Lænsmanden Povel Nordhuus og Siur Nordhuus bekræfttede ved Eed at de i denne Sag meere end 14ten dage siden lauvlig Stefnte de 2de udeblevne Persohner for deres boepæl.
Eragted.
Iver Dahlen og Hustrue Abelone Johansdatter gives Laugdag til næste almindelig Ting at møde, til Doms Lidelse og Sagens tilsvar.

Stædets Foged Hr: Kammerraad Heiberg haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet instebnt!! (indstefne) Johannes Øfsthuus og Hustroe Brite Ericksdatter for fortilig sammenleje med hinanden, at taale Dom til Bøders udredsel eftter Loven.
af de instefnte møtte ingen eftter paaraab.
Stefne vidnerne Povel og Siur Nordhuus beckræfttede med Eed det de meere end 14 Dage siden i denne Sag Stefne!! (Stefnte) de 2 udeblevne Persohner for deres boepæl.
Eragted.
Johannes Øfsthuus og Hustrue Brite Ericksdatter gives Laugdag til næste almindelig Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Fogden Velædle og Velbyrdige Hr: Kammer raad Heiberg gav tilckiende at da eendeel Almues Mænd udi Fieldbergs skibreede og Øhlens Kircke Sogn, for hannem becklaget og haver andraget at sam/m/e Stæds Almue icke kand faae Tieniste Drenge fordi de som til Tieniste ere døgtige, legger sig paa Løsgiengerie og icke vil tage enten heel eller halv aars Tieniste, Men udsuer Almuen med uge og Dagløn, tvert imod Lovens 3de Bogs 21de Capit: 3 art: og de ligeledes for hannem haver angivet eftterskrevne Drenge at være de paa anckede Løsgiengere

1752: 53

Nemlig, \Lars Bierckenæs/, Tollef Olsen Kaatebøe, Torgier Roa, Siur Gundersen Haueland, Rasmus Ormsen Eie, Thor Hansen Lille Giærevig og Ole Jonsen Qvamstøe, Saa haver Fogden Kammer raad Heiberg til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne disse 7 Persohner at lide Dom til undgieldelse for saadan deres Løsgiengerie og Tienistes nægtelse, samt i Sagen at anhøre de Mænds vidner og Eedelig forcklaring som dennem til Tieniste har forlanget og sam/m/e er bleven nægted, eller og kunde vide noget om deres nægtelse at forcklare;
De indstefnte bleve fremckaldede men deraf møtte icke {Siur Gunder!! Haueland} \Thorger Roa/, Thor Hansen Lille Giærevig og Ole Jonsen Qvamstøe, de andre møtte og tilstod lovlig Stefnemaal.

Stefnevidnerne Halvor Skaffer og Povel Hejebøe afhiemlede med Eed at de udi denne Sag \havde/ med meere end een Maanets varsel lovlig haver Indstefnt Torger Roe, Thor Lille Giærevig, \og/ Ole Qvamstøe.

Dernæst blev fremckaldet

Lars Bierckenæs som sagde at ingen har forlanget ham i Tieniste hvor for hand i 2de aar har været Tieniste løs. Den indstebnte blev tilspurt om hand kand beviise at have begiæret tieniste nogen stæds i Bøygden hvor hand sig opholder. R: nej hand har icke bødet sig nogen Stæds i tieniste. 2det om hand dette aar som det 3de aar enten allereede har antaget fast Tieniste eller end nu vil antage Tieniste naar den hannem tilbydes. Svarede Nej icke i aar eftterdi hand allereede har begivet sig i Arbeide for Dage og uge løn og paa saadan maade har betinget sig Arbeide for den heele Sommer og Høst, men Dersom nogen vil byde hannem aars Tieniste for tilckommende aar, vil hand den antage, Derpaa blev hannem af Erick Abelsen Millie og Lænsmanden Niels Lunde samt Peder Killesvig anbudet fæste Penge {baade} for fuld tieniste udi Ræsten af dette aar til Fardag næstckommende aar, da hand derpaa antog fæste Penge hos den Dannemand Peder Johansen Killisvig Penge 1 Mrk: 8 s:, Lovede og om denne hands Huusbonde vil have ham det eftter følgende aar hand da ogsaa vil blive der udi Rolig Tieniste.

Tollef Olsen Kaatebøe fremstod for Rætten og tilstod at have været Tienisteløs fra forgangen aars Vaar og nogle uger paa dette aar, blev tilspurt hvor for hand icke har begivet sig i Tieniste og hvad hands Hanterering!! (Hantering) har været i medens hand har været Tienisteløs. R: ingen begierte ham i Tieniste og derfor ernærede hand sig med for Dagløn at bygge Baader og Huuser for Folck. blev videre tilspurt om hand kand beviise at have tilbudet sig, da hand var Løsgienger, at tage fast tieniste hos nogen Mand. R: Nej, kunde ellers icke nægte at hannem joe afvigte aar blev tilbudet Tieniste af den Dannemand Gunder Hauge som hand da nægtede, aarsage {der}til saadan nægtelse viste hand icke at sige. blef for det 3de tilspurt om hand nu strax vil tage fast Tieniste hos een Boesadt Mand som hannem sam/m/e ville anbyde, Svarede joe, hvorpaa for Rætten fremstod den Dannemand Elias Vacke som forcklarede at hand vel har æsket denne Tollef Olsen i fuld aars Tieniste hos sig Men hand ville icke tilstaae ham meere end halve Tieniste og den anden halve deel eller hver anden uge ville hand være paa som!! (sin) egen haand, tilbød bemelte Tollef Olsen end nu fuld Tieniste

1752: 53b

For dette aar som Tollef Olsen nu modtog og der paa annammede fæste Penge 24 s:, Videre blev bem:te Tollef Olsen tilspurt hvad hand agter det næst eftter følgende aar at foretage sig, der til hand Svarede at hand ogsaa da vil have fuld Tieniste enten hos den Mand som hannem nu haver hyret eller hos een anden Brav Mand i fald denne hans Husbonde icke lenger forlanger hans Tieniste.

Siur Gundersen Houeland frem stod for Rætten, tilstod at have været Tieniste løs \2 aar/, Alleene at hand haver tient til halve hos een Mand ved Nafn Biørn Velde i Vas Sogn i Ryfylche Fogderie, men for den øfrige tiid af aaret været paa sin egen haand, sagde ydermere at hand end og for dette aar har taget fuld Tieniste hælften hos Hr: Capitain Berg og hælften hos den Dannemand Hans Helleland paa Sandei, hvilcket Hr: Capitain Berg og Povel Hejebøe som vare nærværende med hannem Bevidnede Saaledes i Sandhed at være, thj blev denne Siur Gundersen betydet at der nøye skal blive undersøgt om her under findes noget bedrag, hvorpaa saavel {S…pa..} denne Siur Gundersen Houeland som Hr: Capitain Berg maatte tilstaae at den hos Hr: Capitain Berg antagne halve Tieniste ickun bestod i halve Sommers Arbeide og ej videre tiid af aaret, Derpaa fremstod den Dannemand Povel Polsen(?) Hejebøe og tilbød denne Siur Gundersen fuld halv aars Tieniste eftter di hand ogsaa haver

fuld halv aars Tieniste [hos] fornevnte Hans Helland paa Sandeidet, hvilcket Siur Gundersen antog og derpaa annamede Fæste Penge 10 s:, lovede og for efttertiden Saa lenge Gud icke vil give ham et fastt Brød at antage fuld aars Tieniste.

Rasmus Ormsen Eide fremstod for Rætten og tilstod at hand baade det forbi gangne aar og dette aar ickun haver antaget halv aars Tieniste hos Lars Vaagen, Men for Ræsten er og har været paa sin egen haand, blev derpaa tilspurt hvorfor hand icke haver antaget fuld aars Tieniste og hvad hans Hantering har været i medens hand har været paa sin egen haand. R: hand kunde icke tage fuld aars Tieniste eftterdi hand tilforn havde tilsagt Lars Vaagen halv aars Tieniste og ingen i nærværelsen ville have hannem det andet halve aar, item at den stund hand har været paa sin egen haand, har hand ladet sig leje for uge og Dage løn for andre Bønder i Districtet, Hr: Capitain Berg tilbød ham Tieniste for det halve aar som hand nu er Tienisteløs hos Lars Vaagen, hvilcket hand og antog og derpaa annammede fæste Penge 16 s:

Fogden paastod Laug Dag for de udeblevne 3de Persohner.

Eragted.

Torger Roa, Thor Hansen Lille-Giærevig og Ole Jonsen Qvamstøe som lovlig Stefnte, gives Laug Dag til næste Almindelig Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Paa Fogden Hr: Kammer raad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen at ej fleere gaarder af Halsnøe Closter Gods aaret 1751 er bortfæsted \her i skibredet/ end det øde Steffens brug udi gaarden Indbioe 2 Løber Smør 1 ¾ huud og Kaate øde ½ Løb Smør \til Gunder Andersen/ Desligeste at bemelte Steffens brug i Indbioe samt i mange aar har været øde, har hvert aar baade inden og uden Tinge været opbuden, Men at ingen anden een!! (end) Peder Pedersen som den nu er tilbøxlet, sam/m/e har villet antage, hvor for hand og fra at være i Kongens Tieniste blev Demiteret, og uden dets samme uden bøxel, henseende til godses Ringhed, blev fæsted, og med friehed for Jordebogens Indkomster hans Livs tiid.

Paa tilspørgende om udreednings Pengene Svarede denne Almue som for næst forige skibreeder findes anført.

Restancen for de 2de første Terminer blev dereftter oplæst beløbende til 113 rd: 1 Mrk: 15 s:, og af ingen modsagt.

Fleere Sager var ej eftter paaraab hvor for Sage Tinget blev ophævet.

Anno 1752 d: 26de Junj blev Almindel: Skatte og Sage Ting for Føyens Skibredes Læhnets og Halsnøe Klosters gods holdet paa gaarden Bielland beliggende udi ben:te Skibrede og Storøens Præstegield, med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Torbiørn nedre Rometvet, Sæbiørn Houland, Aa.n(?) (Aarn?) Tveten, Ole nedre Rometvedt, Johanes Lønning, Hans Petterteigen, Lars Almaas, og Ole ibdm.

1752: 54

Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kameraad Andreas Heiberg med menige Tingsøgende Almue.

Dernæst blev Allerunderdanigst og underdanig Publiceret de paa næst forige Tinge extraherede Kongel: Forordninger og anden Høy øfrigheds ordres,

saavel som 2de fra Stiftt befalings manden til Fogden inløbne ordres de datis 13 Maj et 13 Junj 1752 den første betreffende Tiendens ydelse som hereftter følgel: Kongel: allernaadigst Rescript af 19 april næst foran, skal skee eftter Maal og ickcke vægt med mindre derom imellem vedkommende anderledes tilforn kunde været træffet Foreening. Og den 2den om een fra Christiania echaperet Arrestant Nafnlig Einer Jonsen der er Dømt til Kagstrygning, Brendemerckning samt Arbeid udi nermeste Fæstning sin Livs tiid, hans efttersættelse i fald hand her i Fogderiet skulle træffes.

Dernæst blev foretaget den anbefalede Forretning over det fra Cronen bortsoldte {eller} \og/ med Reluition behæfttede Jordegods udi Føyens skibreede, da Rætten blev betient af eftterskrevne om Jordegods Kyndige 6 Laugrættes mænd: Nafnlig: Jørgen Nysæter, Ole Jonsen Brandvig, Halvor Larsen Føyen, Baar Nielsen Houeland, Johannes Nielsen Hysingstad og Tørris Øckland.

Og da Fogden til dette Ting tiid og Stæd havde ladet indvarsle alle Ejere og opsiddere til dette med Reluition behæfttede gods, baade at indkom/m/e med den af Høylovlig Kammer Collegio Reqvirerte oplysning og Forcklaring, i Særdeleshed de gamle Skiøder og Adkomst [Brever] hvormed de kunde beviise at besidde godset med friehed for Reluition, saa og at giøre deres tilstrekelige og antagelige bud paa hvad de ville erlegge til Deres Maj:ts Cassa for Reluitionen ifald de icke kunde beviise sig derfor at være befriet; Saa infant sig nu eftterfølgende.

Ejerne og opsidderne paa gaarden Nordhuglen, Mons Olsen, Ole Andersen, Johannes Olsen og Ole Johansen, som ejer og bruger den Part udi bemelte gaard Nordhuglen nemlig 4 Løber Smør og 4re Huuder, som skal være Deres Maj:ts Reluitions gods, fremstode for Rætten og beviiste med lovlige Skiøder og Adkomst Breve for nærværende tiid at være Ejere for samme gods, hver ¼ Part 1 Løb Smør 1 huud, undtagen Mons Olsen hvis Børn eftter Skiftte Breve af 16 Decembr: 1738 og 1743 Ejer udi hans brug 1 pd: 3 Mrk: Smør 1/3 huud og Johannes Olsen hvis Datter Barbroe Johansdatter eftter Skiftte Brev 1741 Ejer udi hans brug \9/ Marcker Smør, disse Ejere og opsiddere forcklarede at de umuelig har kundet tilvejebragt anden eller nermere oplysning om deres paaboende Jordeparter end hvad de ved Examinationen aar 1741 haver i rætte ført, ej eller!! ældre Skiøder og Adkomst Breve end da er fremlagt, de sagde ellers at have hørt af mange at det saa kaldede Schieldrops gods skulle være Soldt fra Cronen til fuldkommen odel og Ejendom frie for Reluition, men som de saadant ickcke kunde beviise alligevel de haabede at saadant ved nermere efttersiun udi Kammer Collegio og ved de beviisligheder som fremkom/m/er fra andre Stæder om sam/m/e gods, befindes Rigtig, Saa maatte de i hvor Ringe og Slet denne deres paaboende gaard er vedblive det ved examinationen 1741 for Løsnings Rætten giorde bud, i fald det er deres Maj:ts absolute befaling, at godset skal Relueres, nemlig at betale til Deres Maj:ts Cassa for Reluitions Rætten til disse 4 Løber Smør og 4 Huuder udi gaarden Nordhuglen, 40 rdr: Siger Førretyve Rixdahler hver eftter sin andeel.

Ejeren og opsidderen til gaarden Søre-Huglen Iver Knudsen Gram møtte og med Skiftte Brev af 3de augustj 1750 beviiste at hand ejer og bruger udi sam/m/e gaard 1 Løb 17 ½ Mrk: Smør 2 Huuder, og hans 4 Søskende Nataniel, Michel, Karen og Elen, 2 pund 6 ½ Mrk: Smør som tilsam/m/en er de 2 Løber Smør 2 Huuder hvortil Deres Maj:t skulle eftter paastand have Reluitions Rætt, sagde derhos paa egne og med arfvingers veigne at hand har giort ald sin fliid om at opsøge nermere forcklaring og gamle Skiøder hvormed hand kunde beviise denne gaardepart at være frie for Reluition, men har inted \ydermeere/ fundet!! (kundet) <ydermeere>!! udfinde som hand kand i Rettelegge end hvad hands Sal: Moder Martha Sal: Knud Iversens ved examinations Forretningen 1741 haver fremført, uden alleene et Spargement at dette og meere gods som i gammel tiid fra Cronen var Pantsadt skal virckelig fra Cronen være bortsoldt til odel og Eje og

1752: 54b

frie for Reluition til Anders Rasmusen forige Tolder her paa Storøen, og Sal: Anders Jensen Broose forige Sogne Præst i Fieldbergs Præstegield, men da hand saadant icke med nogen autentiqve Documenter kand beviise, men lader anføre dette, alleene i haab at det ved nermere efttersiun udi det høylovlige Kammer Collegio, skulle befindes Saaledes at være, Saa maatte hand omendskiønt denne gaarde part er meget Slet og Ringe, vedblive det bud for Reluitions Rætten til dette gods som bemelte hans Sal: Moder Martha Sal: Knud Iversens ved Examinations Forretningen 1741 haver giort, nemlig derfor at betale til deres Maj:ts Cassa 20 rdr: Siger Tyve Rix dahler.

Hr: Controleur Sr: Niels Gorm som beboer gaarden Høyland med under liggende Rødnings Plads Leervigen og tilhørende liden Flom Saug, møtte og med Skiftte Brev af 16de April 1751 beviiste sig at være Ejer til alt dette undtagen 1 pd: 23 Mrk:r Smør som hands Stif Søn Nataniel Torbensen eftter sam/m/e Skiftte Brev er ejende udi denne gaard med under liggende herligheder, og da der blev nøye inqvireret hvorudi det skulle bestaa, at der af Sag Fossen under denne gaard udi gam/m/el tiid har været Svaret 2 rd:, sagde Comparenten Sr: Gorm og de fleere af den til stædeværende Almue, at de ickcke kunde begribe, hvorudi sam/m/e skulle bestaa, da der icke er andet til gaarden end een liden Flom eller Becke Saug, hvorpaa Somme aar Skiæres 100 Bord og Somme aar Ikke, hvoraf nu aparte Skattes, de Presomerede ellers, at siden denne lille Saug staar paa Rødnings Pladset Leervigen, som nu aparte er skyldsadt for 1 pund Smør, og sam/m/e Plads da ickcke Contribuerede noget men blev henreignet under Saug Fossen, saa maatte det være aarsagen hvorfor Saug fossen da var anført for 2 rd: Afgiftt, men nu da Pladset Leervigen Skatter og skylder for sig Selv og Saugen for sig Selv, kunde de ickcke begribe hvor fra de 2 rd: skulle komme, som skulle gives af Saug Fossen, Belangende gaarden Høyland i sig Selv som skylder 2 ½ Løb Smør og 2 Huuder, da anviiste Comparenten Gorm i Rætten et Pergements Brev og Skiøde paa sam/m/e Jordskyld, udgiven af Sal: Hermand Garmand forige General Told forvalter Norden fields i Norge, til Iver Knudsen forige Foged udi Sundhorlehn dat: aar 1660 den 28 Dags Septembr: hvorudi meldes at denne gaard har været af det fra Cronen bort soldte gods til Sal: Gabriel Marcelius Kongel: Maj:ts Residerende Commissarius udi Amsterdam, eftter hvilcket Skiøde denne gaard Høyland med Saug Fossen som Presomares at have været Leervigen med Saug bruget, er Soldt til fuldkommen odel og Eje, og af hvilcket Skiøde Comparenten fremlagde een Rigtig Gienpart, i hvis kraftt hand formeente at være befriet noget for Reluitions Rætten at betale, men dersom dette Macilie gods skulle være af saadan Slags hvortil Cronens Reluitions Rætt er Reserveret, da maatte hand allerunderdanigst erbyde sig at erlegge til deres Maj:ts Cassa for Løsnings Rætten til gaarden Høyland 2 ½ Løb Smør 2 Huuder med underliggende Rødnings Plads Leervigen 1 pund Smør og tilhørende lidet Saug brug eller Saug Foss, for icke at lade sine Formænds derpaa anvente omckostninger og arbeide være forgiæves, den Summa 40 rdr: Siger Førge tyve Rix dahler; anden eller bedre underretning om denne gaard, og i Særdeleshed om den Saug Foss under gaarden som af gam/m/el tiid har svaret 2 rdr:, kunde eftter allernøyeste examination icke erholdes.

Ejeren og opsidderen til gaarden Siggervaag, Peder Larsen lod udi hands Svagheds forfald ved Bøygde Lænsmanden Johannes Lønning til kiende give at hand nu icke kunde giøre eller forskaffe anden forklaring eller ældre Skiøder om denne gaard end hvad hand ved Examinations Forretningen 1741 haver i Rætteført, maatte derfor vedblive sit da giorde bud for Reluitions Rætten, nemlig der for at betale til deres Maj:ts Cassa 5 rdr: Siger Femb Rix dahler.

Peder Isachsen Stue fremstod for Rætten og beviiste med Skiøder af 30 Decembr: 1738 og 21 Martj 1746 at være nu værende Rætmessig Ejer af gaarden Stue een halv Løb Smør 1

huud, hvoraf eftter den fra det Høylovlige Kammer Collegio opsente Designation skulle være Reluitions gods 1 spand eller 18 Mrk: Smør 1 huud, Men hand sagde at hand aldeles ingen underretning har kundet erholde hvad enten

1752: 55

denne gaardepart er med Reluition behæftted eller icke, Men har alleene af Røgte hørt at samme skulle være bortsoldt fra Cronen til fuldkommen odel og Eje og frie for Reluition, til forige Tolder ved Storens Told stæd Sal: Anders Rasmusen, men dersom det skulle være af saadant gods som fra Cronen skal Relueres, saa maatte hand allerunderdanigst erbyde sig for Reluitions Rætten til Deres Maj:ts Cassa at betale 6 rdr: Siger Sex Rixdahler.

Ejerne og opsidderne til gaardene Solhaug, øfre-Escheland, Nedre Øchland og Deggernæs bleve paaraabt men møtte i Dag ickcke hvor for denne Forretning blev udsadt til i Morgen.

Dereftter blev Publiceret

Hr: Kammer raad og Foged Heibergs Fæste Brev af dags dato paa ½ Løb Smør 1 buckeskind Halsnøe Closters gods, hvoraf Deres Maj:t under Halsnøe Closter er ejende 18 Mrk:r Smør ½ buckeskind og overbøxel til 18 Marcker Smør ½ buckeskind Bundegods, og det til Lars Arentsen.

Fogden Hr: Kameraad Heiberg gav tilkiende at hand til dette Ting tiid og Stæd til Justitiens Pleie har ladet indstefne de 2de Sødskende Niels Pettersen og Magrete Pettersdatter Klubben af Findaas Præstegield i dette Føyens Skibredde at lide Dom til Straf for Deres begangne Blod skam og Barne aufling tilsamen, Saavelsom Deres Beskickede Deffensor Procurator Jens Isach Holch at i rette kome med alt hvis hand til Deres Forsvar kand have at i retteføre, item Sogne Præsten Welærværdige Hr: Niels Hesberg at hand ville lade i rettelegge sin udførlige attest om Deres og Deres Forældres Forhold i Menigheden, Saa og hvorvidt De ere Kyndige og grundede i Deres Saligheds Sag, Til vedermæle er indstefnt Delinqventernes Forældre Arne Amundsen Hougen som er Sted Fader til Dem begge og hands qvinde Marite Pedersdatter Hougen som er Stæd Moder til qvinde Menisked Magrete Pettersdatter og Kiødel: Moder til Drengen Niels Pettersen, Saavelsom Dellinqventernes Fader Broder Jacob Pettersen Oldereid hos hvem Dellinqventerne vare i Huset da denne Syndige gierning er begaaet, at stande til Rette og at lide Dom til Straff for Deres uforsvarlige omgang og Slette tilsiun med disse Menisker, Alle udi Sagen at anhøre Widnerne Johanes Kittelsen Oldereid, med hustrue Ingebor Christophersdatter, Dorothea Olsdatter Oldereid, Joen Jacobsen Oldereid, Siri Andersd: Sælevigen, samt Dellinqventernes halv Sødskende Mons Ellingsen Klubben og Sara Ellingsdatter Sigelvaag, hvilke vidner illigemaade ere indstefnte under Falsmaal at møde Deres Eedl: Forklaring udi Sagen at aflegge, alt eftter det af Fogden udstædde Skrefttl: Stefnemaal under dato 2de Maj 1752 som blev oplæst.

Dellinqventerne Niels Pettersen og Magrette Pedersdatter \som/ blev for Retten under vedbørlig Vagt men uden Baand og Fængsel fremstillet {da De} tilstod at det producerede Stefnemaal Dennem lovl: er forkyndt,

Actor gav tilkiende at hand foruden foranførdte Vidner, end ogsaa haver indstefnt de 2de Mænd Mons Klubben og Ole Jacobsen Envær under Falsmaal Deres Eedl: Forklaring udi Sagen at aflegge.

Alle De indstefnte mødte undtagen Dellinqventernes Deffensor Mr: Holch.

Stefne vidnerne Bøygde Lænsmanden Johanes Lønning og Jacob Endresen Folgerøen bekræfttede ved Eed at De mere end 3 uger siden forkyndte den producerte Stefning for Procurator Holch i hands eget paahør paa hands Boepæl, da hand sagde sig at ville møde som forsvar paa dette Ting for Dellinqventerne.

Dernest i rettelagde Actor Sogne Præsten Welærværdige Hr: Hesbergs til ham indløbne Skrivelse under 26de April H: a: som blev oplæst. I det øfrige paastod Actor at Dellinqventerne maatte tages under examen. og blev da først fremkaldet

Dellinqventen Niels Pettersen som blev foresadt følgende Qvæstioner (1) hvor gl: hand er Resp: i det 17de Aar, (2) hvor hand er Føed, hvor hands Forældre boede og hos hvem hand har været opdragen Rs: hand er Barnfød paa gaarden Nordre Skimeland som ellers gemenlig kaldes Hougen i Muster Sogn Finsaas!! (Findaas) Præstegield hands Forældres Navne var Petter Pettersen Hougen som er død da Delinqventen var saa ung at hand ei mindes til ham, og Maritte Pedersdatter Hougen som nu er Stefnt og møder, udi Dellinqventens 5te Aar kom hand til sin Fader Broder Jacob Pettersen Oldereid, i hvis Brød og optugtelse hand siden Stændig har forblevet indtil hand i Maj Maanet dette aar blev Fængslig til Arrest Huuset henbragt. (3de) om hand tilstaar at have haftt legeml: omgiengelse til Barne aufling med hands halv Søster Magrete Pettersdatter og paa hvad Stæd Saadant skedde Rs: ja 2de gange som skedde paa hands ern:te Farbroder Jacob Pettersens gaard Olreid!! (Oldereid) \i een/ Senge Boe hvor De tilsamen havde Deres Natteleie udi een Seng. (4de) om ikke flere Menisker var i same Huus da De havde Saadan Syndig Samqvem med hinanden. Rs: joe Johanes Skaffer og hands qvinde Ingebor Christophersdatter

1752: 55b

Som laag i een anden Seng i same Huus. 5te hvoraf det kom at hand Saaledes Søgte Seng med sin halv Søster og hvorfor De icke laag i hver sin Seng Rs: at hun Neml: hands halv Søster bad ham komme og ligge hos hende i Sengen hvilket hand og Samtøgte og hvorfor hand i nogle Maaneder havde hos hende i hendes Seng Natteleje, at hun bad ham Søge Seng med Sig, det skedde een Dag da de var allene for sig Selv, og førend hand begynte at Søge Seng med hende laag hand i Seng med hands ern:te Farbroders Søn ved Nafn Joen Jacobsen og een anden liden hands Tieniste Dreng Nafnl: Jacob Nielsen erindrer ellers at de 2de gange hand med sin halv Søster hafde legeml: omgiengelse, da laag ben:te 2de Drenge udi den 3de Seng i berørte Senge Bod, bekiente og at nogle faae Nætter eftter at Dellinqventerne hafde begynt at Søge Seng med hinanden, saa {skedde} \hafde de/ den første legemlige omgiengelse med hinanden og omtrent 3de Natten dereftter da hafde De med hverandre den 2de omgiengelse, Men siden den 2de omgiengelse hafde hand ingen Saadan omgang med hende. 6te om De vare begge lige Eenige om Saadan Syndig gierning eller om den eene lokkede den anden dertil Rs: hand viste inted om Saadane Ting eller Tengte derpaa førend den Natt første omgiengelse skedde imellem ham og hands halv Søster, hvortil Anledningen blev givet Saaledes at hun begyndte med sin eene Haand at Tage eller Føle paa hands lønlige Lem, dereftter overtalte hun ham til at giøre det same hos hende og siden bad hun ham legge sig oven paa hende, det hand og giorde da hun lagde hendes Fødder og Laar Vit fra hinanden og Saa skedde det at hand havde legemlig omgiengelse med hende. 7de at eftterdie hand forklarer at dette var den første gang, om hands halv Søster, da ogsaa den anden gang overtalede ham til denne gierning Rs: ja og det paa same maade som første gang, hun anmodede ham og noget der eftter om at øve same gierning, Mens som hand veigrede sig derfor ved at nægte hende det, begierte hun ei ofttere Saadant af ham i den tiid De siden laag i Seng tilsamen. 8de om hand kand erindre een viss Dag eller Uge, da disse Syndige gierninger imellem ham og hands Søster blev bedrevne Rs: den første omgiengelse skedde 2 eller 3 Dage eftter Sertesoch Dag /: sc: Maria Besøgelse Dag :/ Nestafvigte aar. 9de om ikke hands Far Broder Jacob Oldereid og hands Koene viste at Dellinqventerne laag i Seng tilsamen og om De nogen tiid derfor af Dem blev tiltalte. Rs: ja de viiste det gandske vel, thi De Spurdte Dellinqventerne om De laag i een Seng tilsamen, det De tilstod, Mens De tiltalte Dem ei derfor eller bad Dem holde sig fra hinandens Seng 10de om hand veed at

hands halv Søster havde haftt legeml: omgiengelse med nogen anden end ham til dette Barns aufling, eller om hand Saadant har kunnet formerke. Rs: nei hand veed det ikke ei eller!! (heller) havde hand Forstand paa Saadant at formerke. 11te da det var bleven kunbart at hands halv Søster var Frugtsommelig om hand da enten af hende eller hands Farbroder eller nogen anden blev forbuden at Sige at hand Neml: Reus (latin for "den anklagede") havde giort det Rs: førend det blev oppedaget at hun var Frugtsomelig var hun allerede komen til Tieniste paa een anden gaard Neml: hos giestgieberen Johan Von Høven paa Folgerøen Omtrent 3 fierding Veis til Lands fra Oldereid, og noget før Paaske dette aar kom hun til Oldereid og der uden for gaarden fortaalte at hun ved ham var Frugtsomelig, {Men ikke forbød} da hun tillige bad om at hand ei ville Sige det for nogen førend hun Selv først havde bekient paa ham, Men i det øfrige har ingen anden bedet ham legge Dølsmaal paa ben:te Barne aufling. og for det 12te om hand icke viste at det var een Stoer Synd at begaae Saadan Skiændig gierning med sin Søster og at Saadant var forbudet under Livs Straff Rs: joe hand viste nock det var mod det 6te Bud som hand for Retten læste, Men hvorledes den Synd skulle Straffes, det var ham ubekient, ligesom hand ei eller!! (heller) giorde eller viste at giøre sig nogen efttertanke om hvad enten hand Syndede Mere naar hand havde legemlig omgiengelse med sin Søster, end om saadant skedde med et ubeslægted qvinde Meniske.

Eftter at Dellinqventen Niels Pettersen Saaledes som anført var bleven examineret, blev hand af Ting stuen udbragt og Dellinqventen Magrette Pettersdatter igien \bragt/ i Stuen og for Retten.

Actor begierede at det som Dellinqventen Niels Pettersen haver bekient, støckviis for Dellinqventinden Magrete Petters Datter maatte oplæses og at hun dereftter paa eenhver Post i Sær maatte Svare om hun noget derimod haver at Sige, eller om det sig

1752: 56

Saaledes i Sandhed forholder, Men for i vejen begierede Actor at Dellinqventinden Selv maatte forklare 1te hvorledes det kom til at hun og hendes halv Broder Niels Pettersen laag i Seng tilsamen paa gaarden Oldereid og om De enten dertil vare befalet eller derfor bleve tiltalt og med ord Straffede, Samt om Deres Far Broder Jacob Oldereid som De vare i Huuset hos og hands Hustroe, viiste af Saadan Deres Samen leie i een Seng. Rs: hun bad sin halv Broder ligge i Seng hos hende, og uagted hendes Far Broder \og hands Hustrue/ viiste at De Søgte Seng samen ja end og den første Natt de begynte at søge Seng med hinanden, Saa advarede dog ingen af Denem Dellinqventerne at saadant ei maatte skee, ei eller!! (heller) var De vrede mindre Straffede De Dennem med ord derfor, endskiønt Deres Sammenleie Continuerede vel et halftt aar. for det 2det om hun ikke tilstaar her for Retten ligesom hun forhen for Præsten har bekient, at hun har været den som har overtalt sin Broder der ickun var et Barn, at have legemlig omgiengelse med sig Rs: hun kand ei negte uden at vige fra Sandhed, at joe hun var den der overtalte hendes Broder til at bedrive den Syndige gierning og legemlig omgiengelse til Barne aufling med hende. 3de hvor gl: hun er. Rs: hun mener at være 33 aar gl: men veed det ei til visse. 4de hvorhelst hun er Barne Fød, opfød og hvor hendes Forældre var Rs: paa same gaard som hendes halv Broder er Fød, Neml: Hougen eller øfre Skimeland \i Findaas Præstegield/, hendes Fader var Petter Pettersen boesiddende paa same gaard hand var 3de gange giftt hun er auflet med hands anden Koene Britta Lars Datter og hendes halv Broder Dellinqventen Niels Pettersen med den siste Koene Maritta Pedersdatter som endnu lever, hun var Stændig i sine Forældres Huus indtil hendes Fader omtrent 14 aar siden dødde da hun kom i Tieniste hos Fremmede Folck, dog altid i same Findaas Præstegield. 5te om det da endnu er hendes Faste bekiendelse at hendes halv Broder og ingen Anden er Fader til det Barn hvormed hun nu i dette aar er bleven forløst Rs: hun har aldrig haftt legemlig omgiengelse med nogen anden til dette Barns aufling, end ben:te

hendes Broder Niels Pettersen. 6te hvad tiid hand hafde første omgiengelse med hende og hvad tiid hun falt i Barselseng Rs: at hand første gang havde Saadan legeml: omgiengelse med hende omtrent 3 uger eftter St: Hans Dag nestl: Aar, hvilked Skedde 2 a 3 gange og ickun nogle faae Dage imellem hver gang, hun blev forløst med sit Barn 3 uger eftter Mariæ Bebudelse Dag dette aar. 7de hvorfor hun ikke strax da det blev bekient at hun var Frugtsomelig bekiente den rette Barne Fader, men gav skylden paa een Søfarende fraværende Mand. Rs: fordie hun derved tengte at undgaae den Straff som kunde paafølge ifald hun bekiente paa sin Broder, hun vedblev hendes falske Bekiendelse paa den Søefarende Mand /: som hun dog ei gav noget Nafn :/ indtil den Dag hun kom i Barns Nød, da hun blev besøgt af hendes Siæle Sørger Hr: Hesberg og for hvilken hun sagde at hendes \ern:te/ Broder og ingen anden var hendes Barne Fader, same bekiendelse giorde hun for Velben:te Sogne Præst Saa Snart hand hafde bedet hende bekiende den Rette Barne Fader.
Actor Refferede sig til sin forige Paastand, Men som det nu var langt ud paa Natten, blev Sagen udsadt til i Morgen da den igien paa dette Stæd vorder foretaget.

Dagen nesteftter som var d: 27de Junj blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa ern:te Tingstæd Bielland

Da nest forinførte Justitz Sag formedelst Fogdens lovl: forfald blev i retteæsked paa hands veigne ved hands Fulmægtig Mr: Niels Hunt.
{Deffen} Bøygde Procurator Holch Sisterede sig for Retten som anbefalet Deffensor for Dellinqventerne hvilke for Retten ustocked og ublocked blev under Vagt fremstillet.
Procurator Holch Sagde der nest at da hand haver fornummen at De som hand skal være Deffensor for er tagen af forestaaende øfrighed tillige med Deres Siæle Sørger Welærværdige Hr: Niels Hesberg udi fuldkommen forhør og .aam..(?) ja end videre haver Holch ved sin ankomst her til Stædet talt med De 2de beskylte Dellinqventer, hvor hand og haver faaen Reen tilstaaelse af Dem begge at De haver haftt legeml: omgiengelse med hverandre, da kand hand icke for nerværende tiid videre optencke til Deres Forsvar end eftterfølgende 1te Drengen Niels Pettersen, det observeres at hand icke er kom/m/en til den fulkommenhed at hand er oplyst i sin Gud, langt mindre at have Ringeste ide om hvad Loven anlegger til Straff for den begangne Forseelse for det 2det hvad qvinde Menisked angaar, da kand hand ikke eller!! (heller) Stort andet Sige end joe den begaaede Forseelse er skeed af uvidenhed fordie hun og er vankundig, og da der Mangler endel som Actor ventel: finder fornøden for Dellinqventerne at behandle

1752: 56b

Da ville hand nermere afvarte hvad Dellinqventerne havde at forrette.
Dernest blev Dellinqventen Magrete Peters Datter forelæst den anden Dellinqvent hendes Broders gaars Dagen giorde frivillige Bekiendelse, da hun vedstod at alt hvis derudi hende og den begangne Forseelse med sine omstendigheder betreffer er i et og alt Saaledes Rigtig passeret som af ham er bekient undtagen dette at hun skulle have først anrørt hans lønlige Lem og overtalt ham at giøre det same ved hende item at hun bad ham have legemlig omgiengelse med hende, hvilket alt hun ikke tilstaar at medføre Sandhed, mens at De derimod begge vare lige skyldige Saavel i den første som de andre legeml: omgiengelser De havde med hinanden, det er gandske Sandfærdigt, at hun og eftter den 3de \og siste/ omgiengelse anmodede ham ofttere at begaae een saa Syndig gierning, det Sagde hun at være usandfærdigt.
Dernest begierede Actor at De indstefnte vidner maatte vorde for Retten fremkaldet Eedfæsted og afhørt og under deres Forklaring examineret 1te De vidner paa gaarden

Oldereid hvad De veed om Dellinqventernes Samen leie, om De som laae i Senge Boen med Dem ikke tiltalte Dem Derfor og om De veed at Jacob Oldereid og hands Hustrue viste af De laag tilsam/m/en og endel: hvad bekiendelse De hørte af Dellinqventerne, samt hvor nær De ere hinanden beslægtede og om De haver nogen Formue som kand Registeres og Seqvestreres. 2de De Andre vidner at forklare hvad De veed om Deres begangne Leiermaal tilsamen og paa hvad maade det blev aabenbaret at hand var hendes Barne Fader og endel: hvad hendes bekiendelse var i og eftter hendes Barne nød, Saa og om Deres Slægtskab og Formue.

De indstefnte vidner bleve derpaa \for Retten/ fremkaldet, forelæst Lovens Forklaring af Lovbogen og alvorl: formanet om i Deres Vidnesbyrd at vedblive den rene Sandhed.

1te Vidne Johanes Kittelsen aflagde Eed og vant at Nestl: aar imedens Dellinqventerne var i Tieniste hos Bunden Jacob Olreid som er Dellinqventernes {Niels Pettersens Far Brod} Fader Broder, da var vidnet og hands qvinde paa sam/m/e gaard, forklarede derhos at hver Natt laag Deponenten med qvinde i een Senge Boed paa ern:te gaard Oldereid, i same Boed stoed 2de andre Senge, i den eene laag Dellinqventen Magrette Pettersdatter allene og i den anden laag Dellinqventen Niels Pettersen, og 2de Drenge ved Nafn Joen Jacobsen og Jacob Nielsen Oldereid der alle var i Jacob Oldereids Brød, Noget hen paa Sommeren ben:te aar begynte Dellinqventerne at Søge Seng tilsamen, Ved det at Niels Pettersen forlod sin Seng og lagde sig udi Dellinqventen sin half Søsters, og som De dermed havde Continueret omtrent 14 Netter hørte vidnet een Dag ei allene at Jacob Oldereids Koene \Alis Joensdater/ tiltalede Magrete Pettersdatter fordie hun søgte Seng med hendes Broder Niels Pettersen og bad hende dereftter ligge allene, Men end og at Dellinq: Magrette Pettersdatter dertil Svarede hendes Mad Moder Saaledes: det kand ingen forbyde mig at ligge hos min egen Broder, Det er Mon i Pinne Sylen kand jeg Troe, vil hand giøre noget med den skal jeg nock faae Raad med den; noget dereftter hørte og vidnet det hendes Fader Broder {noget dereftter} Forbød Magrette Pettersdatter \med hendes Broder/ at Søge Seng til samen, da hun gav ham dette Svar: Kiære Fader Broder Vii skal joe intet ont giøre, jeg vil have ham hos mig fordie jeg fryser naar jeg ligger allene, dertil Sagde Jacob Oldereid, Du kand tage flere Klæder i Sengen om du fryser og jeg vil ei I skall ligge samen, Videre forklarede vidnet at Dellinqventerne {at De} som ere halv Sødskende ere ægte Børn, De har haftt een Fader men hver Deres Moder, havde ei videre at Prove. Paa tilspørgende af Actor Svarede Vidnet at hand ei veed det Dellinqventerne noget er ejende, desligeste at hand ei tiltalede Dennem for De Søgte Seng Samen som Continuerede omtrent ½ aar, thi hand Siuntes Saadant kom ei ham som een Ringe Tiener til at giøre.

2det Vidne Ingebor Christophers Datter 1te Vidnes Hustroe aflagde Eed og i ord og Mening vant i et og alt eensstemmig med same hendes Mand. Svarede og paa Actors Spørsmaal at hun ei torde tage sig den friehed at tiltale Dellinqventerne som hende uvedkomende, fordie De laag i Seng tilsammen, Samt at Dellinqventerne hende bekient intet er eiende som kand Registeres.

3de Vidne Joen Jacobsen Oldereid Søn til indstefnte Jacob Oldereid aflagde Eed og vant udi alt som de 2de første Prov sagde derhos at hand laag i Seng med Dellinqventen \Niels Pettersen/, indtil Dellinqventerne begyndte at Søge Seng tilsamen.

4de Vidne Dorothea Olsdatter Oldereid aflagde Eed og vant at nestl: aars Somer imedens vidnet een Dag Sad udi Jacob Oldreids Stue hos Jacob Oldreids Koene og Dellinqventen Magrette Pettersdatter, da tiltalede Jacob Oldreids Kone som er hen ved 70 aar gl:, Magrette Pettersdatter Saaledes: jeg har hørt du har taget Niels i Sengen til dig, hvoraf kommer det, kand du ei lade ham ligge i den Seng jeg har lagt ham udi og du kand ligge allene du har Klæder at ligge udi,

Jeg vil ei I skal ligge tilsamen, Derpaa gav Magrete Pettersdatter dette Svar: Kiære Farbror Koene maae jeg ei have den Skitonge hos mig det kand ingen forbyde mig det, jeg er kommen saa meget til aars og Forstand at jeg ved hvad jeg skal giøre, og om hand ville giøre noget, Saa er hand ei Større Karl end at jeg kunde tage ham i Hovedet og Bøye det der ned hvor hans Rumpe Sidder, Siden hørte vidnet at da Alis Oldereid fortaalte hendes Mand indstefnte Jacob Oldereid at Dellinqventerne Søgte Seng samen, Saa blev hand vred og sagde at De ei skulle ligge tilsam/m/en Endel: Sagde vidnet at Dellinqventerne ere half Søskende, men inted Eiende som kunde Registeres og Seqvestreres.

5te Vidne Siri Anders Datter Sælevigen aflagde Eed og vant at omtrent 3 uger eftter Mariæ Bebudelse Dag dette aar blev vidnet een {Natt} \aftten/ hented til Dellinqventen Magrette Pettersdatter for som Jorde Moder at gaae hende til haande udi hendes Barne Fødsel, ved vidnets ankomst til gaarden Klubben hvorhelst Dellinqventen var, forefant hun hende meget haart af Pinsler at være angrebet, Same Barne Nød Continuerede langt hen mod Dagningen og blev undertiid haardere og haardere, og lidet førend hun med sit Foster blev forløst kom qvinden Anne Klubben ind til Dennem i Stuen og Sagde til Magrete Pettersdatter: Du bliver ei Forløst førend Du Nafngiver den rette Barne Fader, til hvilke ord ei blev givet noget Svar førend Anna Klubben var gaaet ud af Stuen igien, da Magrete Pettersdatter bekiente for Vidnet at Dellinqventen Niels Pettersen var hendes Barne Fader og Strax derpaa blev hun Forløst fra sit Foster hafde ei mere at Prove.

6te Vidne Mons Ellingsen Klubben half Broder til Dellinqventen Magrete Pettersdatter aflagde Eed og vant at eftter at det nestl: {Vinter} 12te Aprilj {da det} blev oppedaget at Magrete Pettersdatter var Frugtsommelig, tog Deponenten hende for sig og Spurte hvor hendes Barne Fader var, da hun Svarede at det var een Søe farende Karl hvis Nafn hun ei viste at angive men foregaf at som hun een Dag var gaaet til gastgieberstædet Folgerøen een Skibs Havn for at afhente 1 {Potte Brendevin} \Rul Toback/ og hun var komet 1 lidet støcke paa hiemveien fra ern:te Gastgieber Stæd, Saae kom een Søe Farende Mand der havde Viid Peruqve, een Rannede Trøye og Brune Boxer paa sig, til hende og Woldtog hende, Siden den tiid vedblev hun same bekiendelse indtil den anden Dag eftter hun var Forløst, da hands qvinde Fortaalte ham at 5te vidne hafde Sagt hende at Magrete Pettersdatter i hendes Barnenød hafde udlagt Broderen Niels Pettersen for at være hendes Barne Fader, det same hørte Vidnet og Selv Dellinqventen bekiente for Dem der skulle være Faddere ved hendes Barns Daab, eftter at een af Dem havde Spurt hende hvem De for Præsten skulle angive som Barne Fader. Paa tilspørgende om Dellinqventerne noget er Eiende Svarede Vidnet at Magrete Pettersdatter og Niels Pettersen intet er ejende at Registere, De ere ellers hinandens half Sødskende.

7de Vidne Sara Ellingsdatter Sigervaag aflagde og vant intet til oplysning i Sagen.

8de Vidne Ole Jacobsen Envær aflagde Eed og vandt at den Dag Magrete Pettersdatters Barn nestl: Foraar blev Døbt bekiente hun at hendes half Broder Niels Pettersen havde Besvangret hende imedens De Tiente tilsamen paa gaarden Olreid, Denne bekiendelse Skiede paa een tiid for Vidnet og de fleere som var Faddere ved hendes Barns Daab.

9de Vidne Christi Stangervaagen aflagde Eed og vant i alt eensstemig med nest forige Prov.

Actor havde ei fleere Vidner at føre, men producerede Sogne Præsten Hr: Hertzbergs Skrefttl: attest af 25de Junj 1752 som blev oplæst.

Procurator Holch gav tilkiende at Jacob Oldereid hafde forlanget ham til at forsvare sig for Actors vel formentl: og Jacob Oldereid uvedkommende Søgemaal, ville dernest afvarte Actors irettesættelse over Dellinqventerne for deraf at erfahre om hand giør nogen Paastand imod Jacob Olreid.

Actor declarerede dernæst, at som det icke alleene med Delinqventernes egen ustockede og ublockede frievillige beckiendelse, Men end og med de førte vidner og Sogne Præsten Hr:

Niels Hertsbergs attest er beviislig giort, at de indstefnte Delinqventer ere Kiødelige Søskende til Faderen, Men halv Søskende i henseende til at de ere avlede af hver sin Moder, og at de haver begaaet blodskam og Barne aufling tilsammen; Saa Sadte Actor i Rætte og paastod at de begge for saadan deris begangne Misgierning bør Dømmes at lide straf eftter Lovens 6te Bogs 13 Capituls 14 articul; Hvad sig angaar den indstefnte Jacob Oldereid og hans Hustrue hos hvem Delinqventerne var i Huuset da denne Syndige gierning blev begaaet, da siden det saavel med Delinqventernes egen beckiendelse som med de førte vidners forcklaring er beviislig giort at de vare vidende om disse Søskendes Sammenleje, og de saadant ickcke haver hindret, uanseet at Jacob Oldereid er Delinqventernes Kiødelige Farbroder og fødde værge, saa Sadte Actor i Rætte og paastod at de for saadan deres Skiødesløse omgang

1752: 57b

og Slette tilsiun med disse Delinqventer, der burde agtes som Børn i deres Huus, bør Dømmes til arbeide hand paa Fæstningen og hun paa Fiskelejerne udi visse aar, andre til afskye og advarsel om hvilcket alt Actor æskede Dom.

Procurator Holch i henseende til Actors paastand og i Rætte sættelse, finder fornøden følgende at forestille og Den Respective Rætt tilckende give, 1te hvad sig betreffer Jacob Oldereid som af Actor er indstefnt at lide Dom til undgieldelse fordi at hand skal have vist og ickcke haftt tilsiun med Delinqventernes behandling angaaende det begangne Lejermaal, da i henseende til at det er een Separat Sag, hoved Sagen deels uvedkommende, saa og at vidnerne haver forcklaret at Jacob Oldereid med Hustrue haver advaret Delinqventerne at entholde sig fra sammenleje, jae videre at Jacob Oldereid som ubillig beskyldes agter til næstckommende Ting at begiegne denne Sag med Contra Stefnemaal saavidt hans Person angaar; Saa var Procurator Holches paastand at Sagen Contra Jacob Oldereid til næstckommende Ting maatte vorde udsadt, og Saaledes Separeret fra hoved Sagen, hvad sig betreffer Delinqventerne, da i henseende til at Sagen er saa meget oplyslig giort saavel af vidnerne som Delinqventernes egen forcklaring, saa kand Comparenten icke finde noget til forsvar, videre end hvad sig betreffer Drengen Niels Pettersen da i henseende til at hand er uoplyst i sin Christendom, er og et Barn af sin alder, da blev Comparentens paastand bemelte Delinqvent angaaende, denne: at den Respective Dommer og Laugrætt Selv behager at tage Consideration at være medliden og icke henføye ham til den straf som Deres Maj:ts allernaadigste Lov og Forordninger tilholder, men af Naade forskaane ham eftter godt findende og actens udviislighed, som og at Defensor Holch allerunderdanigst formoder naar acten i sin tiid for Deres Kongel: Maj:t vorder instillet, Deres Kongel: Maj:t haver Naade for bemelte Delinqvent i henseende til omstændighederne og Delinqventens Slette tilstand og uoplyslighed, for det 2det hvad sig betreffer Delinqventinden saa viiste icke Defensor Holch i henseende til den Reene forcklaring som af hende er giort og af vidnerne forcklaret, end at infalde \for hende/ med bøn om Naade og icke eftter Lov at blive Dømt, vil og formode den Respective øfrighed behageligst forestiller Deres Kongel: Maj:t Deres bedrøvelige tilstand, vel er det saa at hun skall være eftter Sagn noget meere oplyslig i sin Christendom end Delinqventen, men det betragtes derhos at hun icke er oplyst om den straf som deres Kongel: Maj:ts allerunderdanigst Lov Dicterer.

Actor Referede sig til sin forige giorde paastand og i Rættelse!! (Rættesettelse) og der eftter æskede Dom.

Derpaa blev udi denne Sag af den gandske Rætt Saaledes Dømt og

Afsagt.

Af Delinqventerne Niels Pettersen og Margrethe Pettersdatters for denne Rætt giorde utvungne tilstaaelse og Eedelige Vidners Eenstemmige forcklaring, er fuldkommen oplyslig giort det bemelte Delinqventer næstl: aar paa gaarden Oldereide langsommelig tiid søgte

Sengeleje tilsammen da de imidlertiid eftter egen beckiendelse, inden Rætten, med hinanden havde legemlig omgiengelse og Barne aufling, hvorfor for Ræt Kiendes at berørte 2de Delinqventer som eftter actens udviis ere halv Søskende, bør sig Selve til velfortient straf og andre lige Sindede onde Mennisker til Exempel og afskye følgelig Lovens 6te Bogs 13 Capit: 14 articul, ved Sværd miste Deres hoved og {Kroppene der} \deres Legemer/ eftter \henrettelsen/ i tilhold af Forordningen af 9de augustj 1737 udi Kircke gaarden, dog uden nogen Ceremonie begraves; Hvad sig indstefnte Jacob Olreid Delinqventernes Far broder og hans Hustrue, angaar, da er vel ved Vidners Eedelige udsaugn legitimeret det De begge alvorlig haver med ord tiltalt Delinqventerne for deres med hinanden haftte sammenleje, jae og at de haver forbudet dennem saadant ofttere at øve, Mens fordi de icke eftter Pligt haver Separeret atter nevnte Delinqventer, hvilcket havde været Dennem een læt Sag i fald De dertil villet Resolveret, da og mueligens den siden

1752: 58

Begangne blodskam kunde været eviteret, Tilfindes De eftter Laugrættets skiøn at afsone deres saafald begangne grove forseelse med 10 rdr: til det Bergenske Manufactor eller Tugthuuser \og 2 rd: til Sognets husarme(?) Menisker/ Fembten Dage eftter denne Doms lovlig forckyndelse under adferd eftter Loven.

dereftter blev Publiceret

1te et af afgl: Knud Kragh til Mad:me Mejerhof i Bergen udstædde Pantte Brev af 25de Julj 1747 som eftter paateigning er infriet og nu til udslettelse anviist stoer 246 rd:

2det Lambert von Ohe af Bergen hans bøxel Brev paa Pladset Qvarven af 6 Mrk: Smørs skyld til Jørgen Hansen in duploe forfatted med Revers paa den eene dat: 4 Novembr: 1751.

3de Mads Hysingstads bøxel paa ½ Løb og 7 Mrk: Smør udi gaarden Lunde til Peder Erichsen, in duploe forfatted dat: 21 Junij 1752.

4de Sr: Hillebrand Omsens som forstander for Seminarum Fridericiani i Bergen hans bøxel Brev til Mads Nielsen paa 1 Løb Smør ¾ huud i Hysingstad som er Semenariet benaadet, in duplo forfatted med Lejlendingens Revers dat: 11 Decembr: 1751.

5te Lænsmanden Iver Grams bøxel Seddel til Gundmund Ericksen paa een Huusmands Plads under gaarden Sør-Huglen dat: 26 Junj 1752.

6te bemelte Iver Grams fæste Brev paa et Huusmands \Plads/ under Sør Huglen til Niels Amundsen in duplo af gaars dags dato.

7de een dito udstæd af Jens Horneland til Knud Tommesen paa Pladset Hornelands øde gaard in duplo og Revers af dags dato.

8de Reinert Agdesteens fæste Seddel til Jacob Olsen paa Pladset Hornelands Vaagen in duplo med Revers af {gaars} dags dat:

9de een dito udstæd af Reinert Agdesteen til Lars Ericksen Nedre Næss paa 1 pd: 3 Mrk: Smør ¼ huud, 4 ½ Mrk: Fisk, 2 ¼ s: i Penge udi gaarden Nedre Næsse, med Lejlendingens Revers af dags dato.

10de et dito udstæd af Reinert Agdesteen til Rasmus Pedersen paa Pladset Borrevigen, med Revers, dat: 27 Junj 1752.

11. et dito udstæd af Reinert Agdesteen til Hans Tordsen paa Pladsen Træet in duplo med Revers af dags dato.

12te een dito udstæd af Jens Horneland til Aslack Iversen paa Pladsen Grindevig med Revers paa den eene af dags dato.

13de Mickel Knudsen Grams udstædde Pantte obligation til Kammer raad og Foged Andreas Heiberg stoer 40 rd: hvor for er Sadt i underpant 1 Løb Smør 1 Huud i gaarden Vatne dat: 17 Martj 1752.

14de Lænsmanden Iver Knudsen Grams Pantte forskrivelse til Hr: Kammerraad og Foged Anders!! (Andreas) Heiberg stoer 70 rd: hvor for er i forsickring 1 Løb 17 ½ Mrk:r S:r 2 Huuder i gaarden Søre Huglen, dat: 6 aprilj 1751.
15de Mad:me Kraghs Pantte obligation til Hr: Kammer raad og Foged Heiberg stoer 200 rd: hvor for hannem er Sadt i forsickring saavel giæstgiveriets Huuse paa Leervigen med Pertinencer og Previlegier, som og hendes andre ejendeele, tilligemed Sorenskriver Hesselbergs hende meddeelte attest af 2 Decembr: 1751, og obligationen dat: 29 dito same aar.

Formedelst det var langt hen paa afttenen blev Rætten til i Morgen ophævet.

Dagen næsteftter som var den 28de Junj blev Rætten atter Sadt paa gaarden Bielland, og betient med forbemelte Laugrætt.

Dereftter blev publiceret
Niels Haldorsen Spitzøen og de fleres Skiøde til!! paa 1 Pund 3/5 Mrk: Smør udi gaarden Nore Mælland eller Skierpen for 20 rdr: til Johanes Nielsen Rolfsnæs dat: 6te Martj 1752.

Procurator Mr: Holk i rettede!! for Hr: Commerce Assessor Von der Lippes Sag for Hr: Conference Raad Bierregaard imod Sogne Præsten Hr: Hertzberg 600 rdr:s gield betreffende.
Hr: Hertzberg mødte og Sagde at hand ved sin Søn har føyet Anstalter om at fornøye Citanten det hand og Tencker er skeed
Mr: Holch paastoed Dom i Sagen.

Afsagt

De i rette lagde 3de Obligationer oplyser Fuld{mægtig}\kommen/ at indstefnte Sogne Præst Hr: Niels Hertzberg ej allene {at hand} haver laant af Hr: Conference Raad Bierregaard d: 14de April 1741, 200 rdr: den 18de i same Maaned og Aar 100 rdr: og d: 4de Junj 1742 300 rdr: in allis 600 rdr:, Men end og at hand udi hver obligation har Obligeret sig at Svare af Penge\ne/ 5 ProCento Renter, Thi bør Velben:te Debitor til Citanten Hr: Commerce Assessor Von der Lippe \betale/ samme sin til høybem:te Creditor skyldig værende Penge Summa 600 rdr: item 5 ProCento Renter af 200 rdr: fra 14 April 1741, af 100 rdr: fra 18de dito Maaned og Aar og af de øfrige 300 rdr: fra 4de Junj 1742 alt til betaling sker, Som tillige med 8 rdr: udi Processens omkostning udredes 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under Adfærd eftter Loven.

Lars Nedre Næsse haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Gunder Søevold fordie hand ved sin afreise fra Citantens i brug havende gaard Næsse nestl: Vaar, nedrev og i een Høelade ibdm: lagde een Foer skudt eller Huus som i hands og Formands tiid har staaet og bør staae paa ern:te Part i gaarden Næsse derfor at lide Dom eftter Loven og Sagens omstendigheder samt erstate Processens omkostninger.
Gunder Søevold mødte ei.
Citanten beklagede at Stefnevidnerne nu er i Fløtning med Stædets Foged maatte der for lade Stefnemaalets afhiemling beroe til neste Ting, hvorved det og forbliver.

1752: 58b

Agnæte Spitzøen haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Jacob Mur Mæster for skyldige gield 8 rdr: 3 Mrk: 14 s: at taale Dom til betaling og erstate Processens omkostninger.

Jacob Murmæsters Koene Beche (Biche) Marie Ditchens mødte og vedtog lovl: Varsel men sagde at hendes Mand ei mere er skyldig Citantinden end 6 rdr: 8 s: hvad det øfrige af Kravet betreffer da er hendes Mand skyldig same til Hyllebor Spitzøen og er Citantinden uvedkomende. Hyllebor Spitzøen som har Pant for sit Krav har og givet Credit derpaa eftter den derom med hende giorde aftale.
Citanten lod begiære Sagen udsadt til næste Ting, hvorved det med Samme til den tiid beroer.

Dernæst blev den gaars dagen til i Dag udsadte anbefalede examinations Forretning, betreffende det fra Cronen udkomne og med Reluition behæftede Jordegods, igien paa ernevnte Tingstæd med forbemelte Laugrettes mænd; foretaget; og fordi De gaars dagen absente Ejere af gaardene Solhaug, og øfre Escheland, som er Hr: Krigs Commissarie Dahl [tilhørig]? {og} Provstinde Karen som er ejer af Nedre Øchland og Afdøde \Niels Deggernæs samt/ Anders Deggernæses Arfvinger der alle er umyndige, \og {….} ejer gaarden Deggernæs hver halfvdeel/ end og icke i Dag infant sig for Rætten, uagted de alle saavel som de umyndiges Formyndere, af Fogden har som melt nødt for lang tiid siden lovlig varsel, til dette Ting, sig med deres for hver gaard havende Adkomster, at iræteckomme, saa og til at declarere sig hvor meget \de/ Resolverer at vil give for Hans Kongel: Maj:ts Reluitions Rætt til hver af forbemelte 4 gaarde; Saa blev det der for Rætten een umuelighed om disse 4 gaarder at kunde faae indhentted Ringeste oplysning eller bud paa Reluitions Rætten,
og hvor for denne Forretning for dette skibrede blev Slutted.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgelse Svarede den tilstæde værende Almue at ej fleere gaarder eller gaardeparter afvigte aar 1751 af Halsnøe Closters gods her i skibreedet er bort bøxlet end udi gaarden Hage til Hermand Monsen ½ Løb Smør ½ huud, og udi gaarden Eldøen til Hr: Tolder Danchertsen ½ Løb Smør ½ huud.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs videre tilspørgende, falt Almuens Svar, at dette gandske skibreede Sorterer under Søe Lemitternes Destrict undtagen de 3de gaarder Meehammer, Augdesteen med under liggende Baarrevig, og Bortvedt, item at den Almue, som Sorterer under Marin Lægdernes eller Søe Lemitternes Destrict og hvis gaarder icke virckelig har været lagt udi Land lægd, har aldrig betalt eller været krævet nogen udreednings Penge eller viist af saadant at sige førend fra 1748 aars begyndelse.

Restancen blev oplæst stoer 409 rd: 3 Mrk: 15 s: og af ingen modsagt.

Fleere Sager, eller noget andet at forrette, var ej eftter paaraab hvor for Sage Tinget blev ophævet. Dereftter blev Retten ophævet.

Anno 1752 d: 19de Junj blev Almindel: Skatte og Sage Ting for Fiere Skibredes Læhnets og Halsnøe Klosters Gods holdet paa gaarden Bielland udi Storøens Præstegield og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Lars Olsen Øckeland, Erick Pedersen Rødmyr, Torgier Olsen Lier, Ole Tostensen Dommesnæs, Endre Tvete, Gunder Tvete, Ole Vaslien, og Endre Travaas. Ofverværendes paa Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammeraad Andreas Heibergs veigne hands Fuldmægtig Mr: Niels Hunt med menige Tingsøgende Almue.

hvornæst Allerunderdanigst og underdanig bleve læste de Kongl: Forordninger og den høye Øfrigheds ordres som nest forige dette aars Somer Tinge ere læste og foran i Protocollen extraherede.

end videre blev læst
1te Endre Stoere Sund og de fleres Skiøde til Torkel BergsStøen paa deres ejende Anparter i gaarden Hinderlie skyldende 1 Løb Smør 8 Spand, for Kiøbe Penge 29 rdr: 2 ort 12 skl: dat: 29de Junj 1752.
2det Hr: Biscop Pontopidans Fæste Brev til Tiærand Tiæransen paa gaarden Berge skyldende 1 Løb Smør 1 Huud, in duplo forfatted med Revers paa den eene dat: 29de Decbr: 1751.
3de Mons Domesnæses Skiøde til Johanes Aslacksen paa 1 ½ Løb Smør uden bøxel i gaarden nedre Domesnæs for 21 rdr: dat: 30te Decbr: 1751.
4de Skiftte Brevet eftter qvinden Ragnille Joensdatter som er passeret d: 3de Junj 1751. og forretted af Erland Christophersen Sorenskr: over Carmsund og Hæsbye Fiæringer som udviste at {de} ben:te afdøde qvinde eftterlod sig ½ Løb Smør 8 Spand i gaarden Hinderlie, ansadt for 35 rdr: Saa og at same gods \ej/!! {al advenant} blev udlagt Saaledes til Sønnen Endre Mikelsen 15 rdr: 1 Mrk: 12 s:, Endre Pedersen 6 rd: 1 Mrk: 12 s:

1752: 59

Torkel Pedersen 14 rdr: 5 Mrk: 12 s: og Mallene Pedersdatter 7 rdr: 3 Mrk: 12 s:

Daniel Søre Sæhle paa egne og Gunder Nore-Næsses veigne af Bremnæs Sogn i Føyens skibreede, fremstod for Rætten og gav tilckiende at de udi dette Foraar haver funden og Bierget paa Havet 1 gam/m/el Skibs Roer og een liden Gaffel af een Galiath Master uden nogen Tauv eller Blocker, hvilcket de strax gav Lænsmanden tilckiende, som og samme med 2de Mænd haver Besigted og Taxeret,
Lænsmanden Johannes Lønning fremstod for Rætten og sagde, at hand med Mænd haver Besigted denne Vrag Roer og Gaffel og befunden at Roret er af Grane Træe gandske Raaden og Sønder Stødt, Saa at ej andet end Jernet derpaa kand Taxeres, hvilcket blev anseet at være 3 vaager og Taxeres for 4 Mrk: 8 s: vaagen tilsammen med Træet for 14 Mrk: Danske, og at Galiat Gaffelen er 15 Siællands Alne lang og 9 a 10 Tommer Tyck i Tyck Enden, med nogle Jern Ringer omckring og hæmper udi, som de anseer nogenledes god og brugelig blev der for Taxeret for 2 rdr:
Fogden Hr: Kammerraad Heiberg lod tilføre, siden dette Ringe Strandvrag, er liggende ved aller yderste Hafskiær, og des værd ickcke kand stoppe de beckostninger som maatte medgaae om det der fra skulle indhentes, og een aparte auctions Forretning derover skulle foranstaltes, Saa begiærede hand at samme nu udi denne folckerige forsamling maatte auctioneres, og til den Høyst bydende bortselges, med saadanne Conditioner at hvad som bydes det skal alleene tilhøre Deres Maj:t for sine 2/3 deele i vraget og strax til Fogden Betales, og Kiøberen skal desuden være forpligted, at Svare Biergerne, Deres Bierge løn, saa og hvad andre omckostninger som herpaa kand være anvendt, hvormed Biergerne declarerede sig at være fornøyet derpaa blev med auctionen fortfaret. Da eftter bud og overbud den høystbydende blev tilslaget Skibs Roret for 1 Rdr: 4 Mrk: 1 s: og Galiat gaffelen ligesaa tilslaget høyeste bud Contant betalt 1 rdr:

Fordi inted videre i Dag var at forrette blev Rætten til i Morgen opsadt.

Dagen næsteftter som var den 30te Junj blev Rætten \paa ern:te Tingstæd/ atter Sadt med forbemelte Laugrættes mænd i Fogdens Fuldmæg: Mons:r Huntes overværelse da og de gaarsdagen tilstæde værende Lænsmænd sig for Rætten Sisterede.

Torbiørn nedre Wiig haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Lisbet nedre Wiig at anhøre Vidner derom at hun haver Skielt ham for at være een Skielm desligeste Sagt det hand haver begaaet Hoer og Mord, derfor at taale Dom eftter Loven til hands friefindelse og hendes undgieldelse samt Processens omkostnings tilsvar til Vedermæle er og indstefnt ern:te qvindes Mand Anders Wiig som mødte for Retten og for sig og qvinde vedstoed til denne tiid og Stæd i denne Sag at være lovl: Stefnt.

Citanten fremstillede efttern:te Vidner med begiær same maatte afhøres og for hvilcke Eedens Forklaring af Lov Bogen blev oplæst.

1te Vidne Mickel Tangen aflagde Eed og vant at nestl: Foraar i Vaar Vinden hørte Vidnet 1 Dag paa gaarden Nedre Viig hvor begge Parter boer og Daglig er i een Stue tilsammen, det indstefnte Lisbet Rasmusdatter nedre Wiig udi vred Hue /: eftter at hun var gaaet ud af Stuen :/ tiltalede Citanten følgende Ord: Du er een Skielm, Morder, HoerePlug og et Beest, Men dertil Svarede Citanten inted uden hand bad Vidnet og de øfrige tilstædeværende drages til minde de talte Ord, Og hvad Anledning der var af Citanten givet til De faldne Ord er Vidnet ubekient.

2det Vidne Brønnille Ellingsdatter aflagde Eed og vandt i et og alt eensstemmig med 1te Prov.

3de Vidne Torkel Svensbøe Broder til Citantens Hustrue aflagde Eed og vant i et og alt eensstemig med 1te og 2det Prov; med det tilleg at indstefnte Lisbet nedre Viigen noget tilforn dog same Dag hun lod falde De omprovede Ord, fortaalte Vidnets Søster Mallene Nielsdatter som er Citantens Hustrue, i Deponentens paahør at Citanten havde villet haftt legemlig omgiengelse ei allene med hende Selv neml: med Lisbet nedre Viig, men end og med Andre, og da Citanten fick det at høre og hand Spurdte hende om hun ville vedgaae sine Ord, Saa var det hun blev mere Forbitred og gick ud eftter Citanten og skielte ham Saaledes som forklaret er.

Anders Viig begiærede Anstand i Sagen til næste Ting til hvilken tiid hand derudi vil Stefne Contra og føre Vidner paa sin qvindes veigne.

Eragte[d]

Eftter Anders Wiiges begiær beroer med denne Sag til næste Ting.

1752: 59b

Mathias Wixe haver til denne tiid, Stæd og dette Ting Muntl: ladet indstefne Abraham Løvaas fordie hand haver paa een Citantens Øe bemægtiget Sig een Citanten tilhørig giedebock, same Citanten og andre Strax anviiste og sagt Den at være ham tilhørig, og da Citanten dertil Sagde at hand neml: Citanten havde kiøbt og ejede ern:te Bock Saa har Abraham Løvaas declareret Citanten frie og derimod Sagt at een Skielm mueligens kunde Solt Citanten Bocken, eftter at hand kunde taget Bocken af den Øe \hvor/ Abraham hafde den i have, og ført den hen til Citantens andre Øe, i tancke siden at tage den igien naar hand først hafde Solt og leveret den, Om alt at høre Prov og Dom til at tilbagelevere Citanten ern:te Bock og undgielde Eftter Loven fordie hand egenraadig og Citanten uafvidende har \taget og/ beholt Citantens Bock og den beholt, og endel: at erstate processens omkostning.

Abraham Løvaas mødte for Retten og tilstoed at Sagens Sammenheng er i alt Saaledes som foran er Protocolleret.

Citanten fremstillede sine indstefnte Vidner som Abraham Løvaas sagde at være Stefnt at paahøre, med begiær same maatte tages under examen.
1te Vidne Elling Færaas aflagde Eed og vandt i alt Saaledes imellem Parterne at være Passeret som ved Sagens incammination er forklaret og var det nestl: Aars Høst Abraham Løvaas tog den omtvistede Bock af Citantens Øe fra Citantens andre Bocker, ja Vidnet veed ei allene at Lars i Næset Solte Citanten Bocken, men end og at Lars i Næset før hafde auflet og eiede den.
2det Vidne Andor Grimstvedt aflagde Eed og Provede i alt som 1te Vidne,
begge disse Vidner forklarede ellers at nestl: Høst da Citanten beskikede Abraham Løvaas for Bocken og tillige hafde sin Selger dertil til stæde, da vedblev Abraham alligevel at Bocken var ham tilhørig og hvorfor Citanten ei fick sin Bock igien.
Abraham Løvaas begierede Sagen udsadt til nestl: Ting for at Stefne Contra og derudi føre sine Vidner.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting eftter Abraham Løvaases begiær.

Stædetz Foged Hr: Kammeraad Heiberg haver til dette Ting, tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Joen Ørevig fordie hand udi ern:te gaards Skov har begaaet utilladelig hugst, derom at anhøre Prov og Dom eftter Lov og Forordninger samt erstate de forvoldende omkostninger.
Joen Ørevigen mødte ej ikke eller!! (heller) nogen af De indstefnte Vidner som er Torjer Lier og Lænsmanden Tollef Hougland undtagen den siste var tilstæde.
Af Stefnevidnerne var det eene, hvorfor Actor begierede Sagen udsadt til neste Ting hvorved det og forbliver.

Joen Ormsen Ulvebne frembragte i Retten 12 rdr: 5 Mrk: 13 s: i een Pung hvilke Penge som hand sagde at tilhøre hands Myntling {Abelone} \Anne/ Lydersdatter Brecke hand nu opbød imod 5 a 4 ProCento Renters nydelse, Men da ingen same ville modtage blev Pengene foresadt Sorenskr:s Zeigl og dereftter Formynderen tilbageleveret.

Dereftter blev den anbefahlede undersøgnings Forretning over det formaals tiider \fra Cronen/ udkomne Jordegods, som endnu med Reluition er behæftted her paa Tingstædet for saavidt Fiere skibreede betreffer, foretaget med følgende 6 af Fogden opnevnte Kyndige Eedsorne Laugrættes mænd: Nafnlig Reier Ulverager, Knud Eidsvaag, Ellen Røckenæs, Siur Eidsvaag, Torbiørn Eidsvaag og Normand Sælsaas.
fremstod saa opsidderen og Ejeren af gaarden Houeland Tollef Tollefsen som anmelte at hand ej har eller veed at forskaffe ældre Documenter for sin gaard Houeland der skylder 1 Løb Smør 1 tønde Korn og 6 s: i Penge, og hvorudi Sveens annex Kircke allernaadigst er Benificeret 4 spand, end det Skiøde af 12 Junj 1727 udstæd til hannem af Sal: Peder Schrøder Otthesen forige Sogne Præst til Gloppens Præsteckald, Comparenten aaret 1741 udi den da over Kongens Reluable gods holdte examinations Forretning, udi Rætten Copialiter ingav; berørte opsidder anviiste nu in originale det allegerede Skiøde Brev som viiser at velbemelte Hr: Pastor Ottesen haver for 100 rd:s Kiøbe Summa Soldt hannem til uigien kaldet odel og Ejendom, 4 pund Smør 1 tønde Korn og 6 s: i Penge udi denne gaard Houeland, foregav i ligemaade det hand aldrig andet har hørt eller vist end at joe hands gaard Houeland har været Kiøberen Hr: Peder Schrøder Ottesen og hans Forfædres fuldkomne odels gods, og eftterdi Comparenten eftter et lovligt indretted odels og Ejendoms Skiøde, uancket har Ejet og brugt besagde

1752:60

gaard lidet over 25 aar, Saa var hand af de allerunderdanigste Tancker og det haab at Hans Kongel: Maj:t af de anførte Aarsager allernaadigst Despencerer ham fra at give noget til Kongens Cassa for Reluitions Rætten, skulle Deres Kongel: Maj:t absolut allernaadigst ville have denne gaard Relueret, kunde dog Comparenten icke giøre minste bud, eftterdi gaarden som ligger ved Havet er gandske Stock lendet, er Slet af Ager og Eng, har inted Slags Fiskerie eller Fiskevaager, jae icke een gang værd de Kiøbe Penge hand der for som melt haver betalt, Paa tilspørgende fantes ingen \anden/ der nu noget for Raitions!! (Reluitions) Rætten til denne gaard ville byde.

Opsidderne paa gaarden Øfre Vihofde skyldende eftter Matriculen {1 1/3 rdr: Penge} 1 Løb Smør 1 Huud 1 tønde Korn og 1 1/3 rdr: Peng, som til Smør Reduceret er 2 Løber 2 pund og hvoraf eftter den opsente Specification 1 Løb Smør 1 Huud og 1 tønde Korn eller 2 Løb 12 Mrk: Smør med Reluition skulle være behæftted, Niels Povelsen og Ole Larsen som hver bruger hælftten sc: ½ Løb Smør ½ huud ½ tønde Korn 64 s: Penge udi berørte gaard Vihofde møtte icke for Rætten formedelst lovlig forfald, Men lod ved Bøygde Lænsmanden Tollef Houeland anmelde det de formedelst deres gaards Ringhed er bragt i Een saa yderlig Fattigdom at de aldeles icke formaaer at giøre noget bud paa Hans Kongel: Maj:ts Løsnings Rætt til deres gaard, Deres Adkomster for titnevnte gaard haver de angivet udi Rætten 1741 ved den da over Kongens Reluitions gods holdte examinations Forretning, og ældre eller andre Adkomster haver de ickcke.

Opsidderen paa gaarden Ørevig hvis skyld er 1 ½ Løb Smør ½ tønde Korn som til Smør Reduceret udgiør 1 Løb 18 Mrk:r, Jørgen Jonsen fremckom og beviiste sig at være Ejer af berørte gaard, den hand eftter et i Rætten forevist Skiøde af 28 Septembr: 1751 af Hr: Krigs Commissaire Dahl paa egne og Interesenters veigne for Kiøbe Penge 33 rd: 4 Mrk: 8 s:, er Soldt ernevnte Kiøber til Evindelig odel arf og Ejendom, Comparenten declarerede derhos det hand ej haver andre Adkomster for denne gaard at frem viise, skulle ældre Documenter derfor findes, er det tenckeligt at same beroer hos velbemelte Krigs Commissair eller hans med Interesenter, sagde ellers at hand gaarden saa dyrt har indkiøbt at hand ej formaaer at giøre noget bud paa Reluitionen, {helst nu} og det deels eftterdi det ham som eenfoldig er ubeckient hvad enten gaarden hæftter Reluition paa eller er Krigs Commissair Dahls og \med/ Interesenters odel, deels og af den aarsage at hand agter at holde sig til hans hiemmelsmand Hr: Krigs Commissairen, i fald gaarden skulle Relueres, og Comparenten noget at betale til Kongens Cassa allernaadigst blev paalagt.

Paa Fogden Hr: Kammer raad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen at ej meere dette forleden aar 1751 af Halsnøe Closters gods er bort bøxlet end ½ Løb Smør ½ huud i gaarden Houchschier til Tarald Taralsen. og ej meere.

Paa Fogdens Spørsmaal om udreednings Pengenes Svarelse, Svarede Almuen som paa næst forige Tinge.

Restancen blev Almuen forelæst stoer 417 rd: 5 Mrk: 6 s: og af ingen modsagt.

Dereftter Blev Publiceret

Hr: Krigs Commissaire Dahls Skiøde paa 1(?) (1/2?) Løb Smør ½ tønde Korn med bøxel i Gaarden Ørevig til Jørgen Jonsen Berge, for Kiøbe Penge 33 rd: 4 Mrk: 8 s:, dat: 28 Septembr: 1751.

Fordi inted videre var at forrette blev Sage og Skatte Tinget ophævet.

Anno 1752 d: 7de Septbr: eftter Rettens seniste Ting nestl: 2den Maj giorde henvisning, blev Retten udi den af Stædets Foged imod Ole Toske formedelst ulovlig Skovhugst i Fitie Kierkes {Skov} gaard Mehammers Skov anlagde Sag Sadt paa ern:te gaard Mehammer der udi Storøens Præstegield samt Føyens Skibredde er beliggende, og betient med eftterskr: 8te Eedsorne udnævnte Laug Rettes Mænd Knud Remereide, Ole Aronsen Tislevold, Ole Stoere Wiig, Knud Rødland, Mons Rembereide, Niels Aarbøe, Mons Præstbøe og Rasmus Povelsen Rembereide.

Fogden Hr: Camer Raad Heiberg som anordnet Actor udi

1752: 60b

Sagen Contra Ole Mickelsen Toske betreffende hands begangne ulovl: Skovhugst udi Fittie Kierkes Skov under Gaarden Mehamer fremstod for Retten og gav tilkiende at hand i følge Rettens i denne Sag ergangne Kiendelse af 2 eller 3de Maj sistl: har begiegnet Sagen med een Continuations Stefning til Aastæden Mehamer til lovl: Siun og Taxation af Domeren og hands medhavende Laug Rett til hvilken Rettergangs lovl: behandling hand haver ladet udstæde og for Alle vedkomende lovl: forkynde hands skrefttl: Continuations Stefnemaal af 27de Julj nestl: som blev i Rettelagt og oplæst. Dernest begierede Actor at de samtl: instefnte Maatte paaraabes og examineres om de vedtager lovl: Varsel eller om nogen skulle være fraværende at da Stefne Vidnerne maatte afhiemle Stefnemaalets lovl: forkyndelse.

Procurator Mr: Jens Isach Holk mødte for Retten paa Ole Mikelsen Toskes veigne og eftter ordre for at oplyse Ole Toskes uskyldighed udi denne Sag, da haver Comparenten eftter ben:tes ordre paa Ole Toskes veigne udstæd skrefttl: Contra Stefning dat: 9de Aug: 1752 som blev oplæst.

Actor Refferede sig til sit forige angaaende hands indstefnte at faae Deres tilstaaelse om lovl: Stefnemaal eller Stefnemaalet afhiemlet, Dereftter ville hand fremsette sin Exception mod Contra Partens Procedeur og Stefnemaal.

Holch vedstod at Ole Toske i denne Sag er til denne tiid og dette Stæd lovl: Stefnt og Actor declarerede iligemaade at den indkomne Contra Stefning er ham lovl: forkyndt.

De i Actors Stefning anførte Vidner mødte og vedtog lovl: til denne tiid og Stæd i den/n/e Sag at være lovl: Stefnt.

Af Contra Citantens Vidner vare Natanael Bechervig, Erick Habbestad, Niels og Niels Søere Stocken samt Ole Walvatne Absente, De øfrige udi Contra Stefningen anførdte Prov mødte for Retten og tilstoed at same Contra Stefning er Denem lovlig Forkyndet.

Derpaa gav Actor tilkiende at hands Exception mod Contra Citantens Stefnemaal og Rettergang bestaar derudi: 1te at Contra Citanten udi sit udstædde Contra Stefnemaal Nafngiver Vidnet Ole Mehamer at være Angiver til den af Ole Toske begangne ulovl: Skovhugst, hvilket Actor declarerede at være een pur usandfærdighed, formodede og at Retten Skiønner at denne Contra Citantens Skrivemaade allene hensigter til at Svæke ben:te Ole Mehamers Vidnesbyrd som allerede er ført, for det 2det at hvad sig angaar den Sag som Ole Toske nu anlegger mod Ole Mehamer for formentl: ulovl: Skovhugst, maae fra denne paastefnte Sag aldeles være Seppareret og Ole Toske Reserveret same Apparte at føre om hand dertil finder sig beføyet, i betragtning at Actor allene fører Sag imod Ole Toske som forige Kiercke ejer, og ingen Anden, og at den Sag ville lide Ophold i fald den skulle hæftes eftter Ole Toskes Procedeur mod Gaardens Opsidder, i det øfrige paastoed Actor at de af ham indkaldede Vidner maatte fremkaldes og paalegges at Svare til Qvæstioner.

Mr: Holck paa Ole Toskes veigne fant fornøden at Svare paa Hr: Kamer Raad Heibergs 1te Forestillelse, At hvad sig betreffer at Ole Mehamer kand være Andgiver eller ikke, det vil ventel: tiiden lære og er denne Sag aldeles uvedkomende og ikke af Comparenten for denne

sinde vil nermere omrøres, Men hvad sig betreffer den 2de Post som af Hr: Kammer Raad Heiberg er Forestillet Neml: at Ole Mehamer udi Contra Stefnemaalet bliver Sigted for at have hugget udi Mehamers Skov, da i henseende til at Comparenten paa sin Principals veigne agter ved fremsadte Qvæstioner til Vidnerne at faae det Saaledes oplyst at Ole Mehamer haver hugget udi denne fremede og ham uvedkomende Skov, og altsaa ved saadan oplysning og Forklaring af Vidnerne bliver skyldig udi Sagen, kand Comparenten Holk ikke finde Lov for at Ole Mehamer eller Hustrue kand for Vidne udi denne passere eller paa deres allerede giorde

1752: 60 (Den originale tingboka opererer med 2 like sidetal, 60a og 60b)

udsaugn Reflecteres, hvad sig betreffer at Actor paastaar at Sagen skal Separeres, Saa vidt som kand angaae at Ole Mehamer er indstefnt, da vil det blive een Post ved Sagens videre driftte hvor vidt at Sagen kand afviises eller ikke, thj omendskiønt at Sagen skulle afviises som uventel: skeer, saa kand dog ikke Vidnerne nægtes De joe maae aflegge Deres Sandfærdige Vidnesbyrd udi Sagen og Svare paa Qvæstioner, forestillede derhos at Mehammers Skov skal tilhøre Fitie Kiercke og ei gaarden Meham/m/er.

Actor Replicerede Kortel: at hand Slet icke kand Acceptere at Ole Toskes Rettergang mod Ole Mehamer skal passere under den Omkostning som anvendes paa Rettergangen mod Ole Toske og at hvad Vidner Ole Toske end kand føre over Ole Mehamer om hands ulovl: Skovhugst, Saa kand det vel icke Retfærdiggiøre Ole Toske fra hands Forseelse, hvorpaa her nu allene Søges, belangende Contra Citantens Fulmægtig Procurator Holkes tilførsel at gaarden Mehamers Skov skulle allene tilhøre Kierken og ikke gaarden Mehamer, da veed Comparenten icke hvad hand dermed vil sige, da ald Verden er bekient at skoven ligger under gaardens skyld, hvoraf Leilendinger skatter og skylder, og at een Leilending derudi maae hugge saavit Loven hannem tillader, Reffererede sig i det øfrige til sit forige.

Holk \sagde hand/ kand ikke andet begribe end at det udstædde Contra Stefnemaal medfører største billighed, thi naar een Ejer skal Søges paa Justitiens veigne for sin Forseelse ved ulovl: Skovhugster, Saa ventede hand og at een Leilending ikke maae have medhold udi saadan skov at hugge, falder altsaa udi Forundring at Actor vil have Contra Stefnemaalet afslaaen saavit Ole Mehamer er angaaende, thi hand foreholdt at Saavel som Ole Toskes Sag tracteres paa Justitiens veigne saa venter hand og at Ole Mehamer maae have tilsiun, advarsel og alt videre af den som Justitien er beordet at føre, og ikke noget medhold, Men at Sagen maae tracteres Conform Contra Stefnemaalet, det hand i Krafttigste maade paastoed.

Actor Svarede at hand uden Contra Citantens paamindelse nock skal agte paa sin Post naar tiid er Reffererede sig ellers til sit forige.

Actor fremstillede de indstefnte og forhen førdte Vidner i denne Sag hvoreftter hand tilspurte

1te Vidne Ole Mehamer /: som tillige med de øfrige blev formanet, at vedblive Sandhed og erindre Deres forhen i Sagen aflagde Eed :/ 1te om hand kand giøre anvisning paa det af Ole Toske udi Mehammers Skov hugne Tømmers Stubber at Retten deraf kand skiøn/n/e hvad skade Skoven ved Saadan hugster har taget, hvorunder Actor ogsaa mener den hugne Brendeved. Rs: at dersom hand maatte have nogle Dages tiid kunde hand vel udviise de fleste Stubber efter de Træer Ole Toske haver ladet i Mehamers Skov nedfælde Mens nærværende Dag er saadant ham ugiørlig eftterdi hugsten er skeed udi een vitløfttig Distance, endel af Stubberne som først ere hugne ere uden dets med Mose \Skatt!! (Skat)/ og Vinfældinger saaledes tildæckede at De i een hast ei kand opfindes. 2det om hand sc: Vidnet da veed at forklare hvad hver gang hugne Tømmer Og tiid eftter anden hugne Brendeskov, kunde være af Verdie, da det stoed paa Roden. Rs: at eftter hands Skiøn og Bøygde Priis, kunde hvert Træe goede og Slæte \have/ været vært imedens de Stoed paa

Roeden 4 s: {som for de} at forstaae om de først af ham omprovede 18 tølter som derfor udgiør 3 Mrk: pr: tølten og altsaa 9 rd: for de 18 tølter, de dernest omprovede 8te t:r Saug Tømer onde og goede Stocker var værd hver Stock 6 s: eller 4 Mrk: 8 s: tølten imedens same stoed paa Roeden er saa 6 rdr: for ern:te 8 t:r; De siden hugne 10 t:r Huus og Boelværck Tømer var paa Stubben eller Roden værd 4 s: Stocken og derfor 3 Mrk: tølten eller 5 rdr: for de 10 tølter. De omprovede 4 ½ tølter Saug og Hus Tømer var paa Roeden værd 3 Mrk: 12 s: som for de 4 ½ t:r udgiør 2 rd: 4 Mrk: 14 s: De 500 Korn Stour var i alt 1 rdr: 1 Mrk: 8 s: værdt imedens den stoed paa Roeden. De 7 Favner Biercke Ved var værd paa Roeden 1 Mrk: 8 s: hver Fravn og derfor de 7 Favner værd 1 rdr: 4 Mrk: 8 s: Den Flækede Næver og Borck er taget af de til Favne Ved nedfælte Bierke Træer. Actor begierede at dette Vidne i henseende til de andre Vidner

1752: 60b

Som har forklaret at der foruden de nu Taxerede 7 Favner Biercke Ved af Ole Toske eller hands Folck er blevet hugget af Mehamers Skov og til Bergen indført Een Anden Jægte Ladning paa 5 Favner, maatte forklare om det sig Saaledes forholder og hvad same kunde være af Værdie, og endel: hvad de Bierke Stranger og den Brende Ved som Ole Toske Aparte har ladet hugge i denne gaard Mehamers Skov og ladet hiem føre til sin gaard Fittie til forbrugelse, kunde være af Verdie Rs: at foruden de før omprovede 7 Favner har og Ole Toske i Mehamers Skov ladet hugge 5 Favner Bierke Ved som ilige maade var Værd tilsamen 1 rdr: 1 Mrk: 8 s:

Det 2det Vidne Siri Pedersdatter blev dernest foresadt de til hendes Mand som 1te Prov fremsadte Qvæstioner, da hun ei viste derpaa noget at Svare uden at Hun veed Ole Toske her fra Skoven har ladet bortføre 2 Jægter ladde med Bierke Ved, Mens hun veed ei hvor meget same var Værd ei eller!! hvor mange Favner Ved i hver Jægt fantes;

3de Vidne Lars Eeie!! (Eie) blev forelæst de til forige Prov giorde Qvæstioner, da hand Svarede at hand ei kand giøre i Skoven nogen Anvisning, Mens hands Svar betreffende Taxten paa det Aavirke hand har omproved Accorderede i et og alt med 1te Vidnes.

4de Vidne Baar Larsen Eie Sagde paa tilspørgende at hand ei veed hvad Stæder i Mehamers Skov det paastefnte Tømer er hugget og Conceqventer ei derom kand giøre udviisning, Mens den Taxt dette Vidne nu sadte paa det Tømmer hand har vundet om, den var i alt eensstem/m/ig med 1te og 3de Provs.

5te Vidne blev paaraabt men Actor declarerede at som dette Vidne er boende saa langt fra gaarden Mehamer at hand vel ikke veed at Svare noget paa de nu fremsadte Qvæstioner, saa holdt hand ufornøden same Vidne noget at Qvæstionere.

Actor lod videre tilføre at da hand af de allerede fremkaldede Vidner har faaet saa megen Oplysning i Sagen som her paa Stædet kand forventes, Saa holt hand ufornøden til de øfrige Vidner at fremsette nogen Qvæstioner, men da det baade med de forhen og nu førdte Vidners Eensstemige Forklaring er bevislig giort at Kiercke Eieren Ole Toske har udhugget og ladet udhugge 446 voxne Fure Træer af Kierchens Skov under denne gaard Mehamer foruden mere end 500 unge Voxte Træer til Korn Stør, ubenævnt den Bierke Ved som er hugget En deel at henføres til Bergen og endeel til hands ejendoms gaard Fittie, Saa i Anledning af Rettens Kiendelse hvorved denne Sag er henviist til Aastædet, var Actor begiærende at Rettens Middel ville tage denne gaards Skov udi Besigtelse og Skiønne paa om Saadan forfærdelig hugster udi saa Ringe Skov kunde skeed eller er skeed uden Skovens totale Ruin og udi hvad tilstand Skoven nu befindes, naar dette er skeed og det er ført ad Protocolla i hvad Stand De har befundet hugsteren at være fornermelig og i hvad Stand Skoven endnu befindes, ville hand begiære Sagens udsettelse til næste ordinaire Ting, for der at indkomme med sin endelige irettesettelse og til Doms paastand.

Mr: Holch paa Toskes veigne finder ufornøden nogen Markegang at foretages eller Besigtelse paa de igienstaaende Stubber at tage allerhælst da hand ikke andet er bekient end een Kiercke Eier bør have frie tilladelse at hugge i Kierkens Skov Tømer og tilfang til Kierkens Reparation, og hvad sig det nu paastefnte Aavirke betreffer, da viiser Acten det samme var af saa liden bonite at intet deraf til Fittie Kierckes i Stand settelse kunde benøttes, hvorfor og Comparentens Principal ei har tilføyet Kierken minste uret ved det at hand same til sin gaard Fitties Huser har empløyeret, eftterdie Hand med en deel af de indstefnte Vidner fuldkomen skal afbevise det hand for egne Penge har af Fremede Skove kiøbt {langt mere} til Kierkens fornødenhed nyttig og tienl: Tømmer for flere Penge end det nu paastefnte var Værd, bad derfor endnu som før at hands Vidner maatte tages under examen.
Actor herimod Svarede

1752: 61

At Saafremt at Saadant udi Contra Citantens Contra Stefning er benevnt og at Domeren finder billigt at Slige Ting som hverken angaar Huus, Jord eller Besigtelse som paa Aastædet kand Siunes og grandskes, nu her paa Aastædet skal Tracteres, da ville hand lade det ankome paa Dommerens Ansvar hvorvidt same i sin tiid kand finde biefald, Men dersom Contra Citanten kand finde noget til sit forsvar, som ikke egentlig deppenderer af Aastædet at Forhøres, da er Actor Slet icke derimod at Contra Citanten gives Anstand i Sagen indtil hand sit fulkomen Forsvar kand føre til behørig tiid og Stæd, dog Saaledes at ingen unødig paaskud eller Opsettelse begiæres, hvorimod Actor Reserverede sig at giøre sin Protestation naar hand det fornøden Eragter.
Holk forestillede at det er formeget udfindel: af Actors hovet Stefnemaal som af Acten i sig Selv at Actor allene arbeider paa at Ole Toske eene og allene skal have Ruineret og Ødelagt Mehamers Skov da dog same ikke ventel: skal befindes eller kunde godtgiøres; Vel er det saae at Endeel Vidner haver forklaret at Ole Toske haver hugget Endeel Tømer udi Mehamers Skov Men derimod agter Comparenten Holch paa Ole Toskes veigne at oplyse ved Vidner at det hugne Tømmer til dels endnu er i behold og er Tængt til at bruges til Kierckens nødvendige Reparationer saa meget som deraf kand bruges og ikke af arbeides Mænd udskydes, da om saa skeer faar Ole Toske igien anskaffe bedre og desligere Træer end som det udskiødne ere; Nu er Ole Mehamer og indstefnt at staae til ansvar hvor vidt hands Skovhugster udi Mehamers Skov kand være skeed altsaae, da foregaaende omstendigheder ved Vidner maae Forklares, Vidnerne ere og Aldrene og Svage Menisker, den største Deel, da i fald Vidnerne ikke nu skulle vorde førdte og afhørte, kunde Sagen for hans Principal lide Skade og gaae overstyr, Altsaae paastoed Comparenten at den Respective Domer ikke nægter ham at fornødne Vidner bliver førdte, ellers Reffererede hand sig til sit forige.
Actor Replicerede at det ikke er hands Tanke at Actionere Ole Toske for gaardens totale Ruin i Skoven saavit hand ikke derudi kunde være Aarsage, Men allene for hands ulovl: Skovgugst og hvorvidt gaarden deraf har taget skade, hvad sig angaar Contra Citantens giørende Søde Løftter at hand ville fra andre Skove forskaffe saa meget til Kierkens Reparation som der kunde kom/m/e udi Værdie til det som hand af denne Kierckens Skov har hugget, da er det bevislig om fornøden giøres at Kiercke Eieren ben:te Ole Toske har været paamint baade af Provsten ved Provste Visitatz saa og ved høye øfrighed at forskaffe Fittie Kiercke sin fornødne Reparation, eftterdie den er saa i grund forfalden at den med 3 a 400 rdr: ikke er sadt i Stand, hvorom hand som melt for mere end 3 a 4 aar siden er bleven paamindt, og at hand desuagted ved alle hands Hugster i Kierkens Skov, dog ikke har besørget den saa høyt fornødne Reparation paa Kiercken. hvad sig angaar hands paaskud at hand vil forbruge det endnu i Mehamers Skov beliggende af ham nedfelte Tømer til Kierkens Reparation, da seer alle Menisker at det ogsaa allerede er forraadnet og til ingen nytte, hvilket kommer deraf

at hand da hand sc: Ole Toske er bleven Søgt for ulovl: Skovhugst, ikke har tordet benøtte sig deraf til eget brug, Og endel: hvad sig angaar Ole Toskes paaskud at hand vil forskaffe Materialier af andre

1752: 61b

Skove som kunde kome i Verdie til Kierkens Reparation med det af Kierkens Skov hugne Tømer, da holt Comparenten hanem dertil for nerværende tiid gandske insuffisent, da der vitterl: over ham er gangen Nams Dom/m/e hvortil ikke hos Hanem er funden Effecter til fyllest betaling, Men at baade Kierken og Dens tilhørende gods er ved paafuldte Executioner og Indførsels Forretninger, Samt paafuldte Eiendoms Dome som til Tinge er bleven publiceret, er hannem frataget og nu andre tilhørig, Det vil altsaa eftter Actors Formening ingen Løftter være gyldig, Men Contra Citantens forbrydelse bør eftter Actors Formening Exemplariter Straffes.

Holch paa Ole Toskes veigne forefinder at Ole Toskes uSuffisence ikke kand nægte Ham at Forsvare sig i lovl: Rettergang, ville altsaae ansee Actors siste Forestillelse som Sagen aldeles uvedkomel:, Dernest Reffererede hand sig til sit forige og henstiller det til den Respective Domers videre godtfindende.

Dereftter begav Retten sig op udi gaarden Mehamers Skov, hvor vii af Vidnerne Lars og Baar Eie, Johanes Mehamers Vigen og Ole Mehamer blev anvist een Stoer Distance Mark hvorhelst Vidnerne forklarede at den bæste og største Skov som tilhørte gaarden Mehamer tilforn har Staaet, Videre sagde Vidnerne at just udi ben:te Circumference er det at Ole Toske har ladet Aavirke det paastefnte Tømer, Desligeste sagde De at paa de stæder er af ingen Anden Dem vitterl: end Ole Toske noget hugget, Og eftter at Vidnerne Saaledes som anført hafde giort Deres Anviisning og Forklaringer, efttersag!! (-saag) Vii bem:te Støcke Skovs Itzige tilstand \og derved besaag/ at same der tilforn har været den største og bæste Skove Part til Mehamer nu ved Ole Toskes umaadelig Angreb er bleven Ruineret, Saa at intet derudi nu findes til Kierkens Reparation, end videre erfahrede Vii følgel: Vidnernes Anviisning \endeel/ af det omprovede siste hugne Tømmer, hvilket for det mæste var stort og dels over 12, 13, 14, 15, 16 a 17 Alens Længde, iblant same nedfeldninger fantes og endel Stocker, som ved det same er fladhugget, ikke kand anvendes til Fittie Kiercke hvorudi findes Rundt Men ei fladhugget Tømer hvoraf viises at same fladhugne Tømmer kand ei anvendes til andet end Bønder Huuse, Den øfrige Part af gaardens Skov blev ei taget udi Øyesiun, dels fordie Dagen og tiiden det ei tillod, dels og fordie den tid af den paastefnte Tømer Hugst derudi er begaaet; Eftter at Aastæderne Saaledes som oven anførdt var bleven besigtiget forføyede Vii os igien til gaarden ern:te Mehamer.

Dereftter Reffererede Actor sig til sin forige Proposition uagted hvad Contra Parten ydermere vil tilføre eller paastaae, hvortil hand Neml: Actor Slet intet vil Svare, at Sagen maatte udsettes til neste Anstundende ordinaire Høste Ting den 30te Septbr: 2de og 3de octobr: da hand vil giøre sin endel: irettesettelse til Doms, hvortil ogsaa Ole Toske allerede er indvarslet.

Holch Reffererede sig til sit forige om Vidnernes Antagelse.

Eragted

Dersom det ei ved De paa Actors Siide førdte Vidners udviisning og forklaring var bleven {hvilket dog nu} oplyst paa hvad Stæder i Mehamers Skov Ole Toske og ingen Anden har begaaet den af Actor paastefnte Hugst, kunde Contra Citanten haftt een slags føye udi denne mod ham anlagde Sag at paastaae Vidner førte om den Skovhugst Leilendingen Ole Mehamer i gaarden Mehamers Skov maatte have begaaet, Mens nu da Acten viiser det ern:te leilending paa de stæder hvor Ole Toskes Aavirke er skeed ikke det ringeste har ladet nedfelde, Saa

1752: 62

Er det ufornøden ja utilladelig for Retten at antage Vidner om een saa hovet Sagen aldeles uvedkomende Post, Thi i fald Leilendingen og skulle have forseet sig og derfor baade burde blive og blev anseet, kunde den straf dog icke formindske det ansvar paa Contra Citanten hæftter i fald hands ingreb udi Kierkens Skov bliver ved Sagens paadømme Kient ulovlig; Skulle ellers Contra Citanten trøste sig til med Vidner eller anderledes at Legitimere, det hand har anvent noget af det paastefnte til Kierkens Reparation, eller og at hand i Stæden for det hand ei der til har forbrugt, haver forsiunet Kierken med andet af lige Verdie, Saa er saadant hanem uforment, dog at det skeer \paa lovl: maade/ inden Tinge og ei her paa Aastæden hvor de Ting blot tracteres der ei uden Siun og Granskning kand afgiøres, Endelig bliver i Anledning af Actors Protocollation og oven benefnte Aarsager denne Sag udsadt til nest anstundende Høste Ting \der holdes/ paa Tingstædet Bechervig hvorhelst Parterne 3de Ting Dag den 3de Octobr: ville indkome med hvad Vidner eller andet de kand finde tienlig og Sagen er Vedkomende.

Anno 1752 d: 8de Septbr: blev i underdanig følge Stifttets Befallingsmand Høy Welbaarne Hr: Ulrich Friderich Von Cicignons Naadige ordre under nestl: 20de Julj Extra Ting holdet paa Tingstædet Godøesundet udi Tysnæs Præstegield og Opdahls Skibredde, og Retten betient med eftern:te 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Amund Heigland, Axel Kiærefiord, Amund Skippervig, Sæbiørn Stoere Godøen, Haagen Giærsvig, Jan Brotetvet, Isack Jersvig og Lars nedre Gierstad, den udi følgende Sag ergangne høyben:te ordre blev saa først udi Retten oplæst.

Da Fogden Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Heiberg som Actor, til Justitiens Pleie irettelagde et af hanem udstæd skrefttl: Stefnemaal under dato 28de Julj A: c: hvorved hand til dette Bevilgede Extra Ting haver ladet indstefne den sig Selv ombragte Knud Hansen Færevaags eftterladte Hustrue og Arf:r at anhøre Dom eftter foregaaende Sags oplysning om hands døde Legeme skal begraves i Christen Kierckegaard eller ickcke, og om hands eftterladte Boets Lod skal være Deres Maj:t eller hands Arf:r hiemfalden, som og ere indstefnte at anhøre Widnerne Mickel Mickelsen Færevaag med Hustrue Ragnille Larsdatter item Sæbiørn Jacobsen Færevaag med Hustrue samt Lars Thoe, Tomes Brotetveit og Jan Brotetveit, hvilke Vidner iligemaade ere indstefnte under Lovens falsmaal at møde Deres Eedel: forklaring udi Sagen at aflegge, Endel: er og dette Stefnemaal eftter Actors forklaring lovl: forkynt for denne Afdøde Arf:r beskickede Deffensor Procurator Hans Engelsen Giøen, til den ende at hand til dette Ting tiid og Stæd maatte indkom/m/e med alt hvis hand til Sagens forsvar maatte have, med videre eftter Stefnemaalets indhold, som blev oplæst.

De samtl: indstefnte mødte Saasom Hans Torbiørnsen Færevog paa sin Datter Enken Anne Hansdatter Færevaags veigne \og {den}/ den afdødes Sødskende sc: Brødrene Joen og Anders Hans Sønner Leite, Søsteren Magrette Hansdatters Mand Jørgen Stoere Kongsvig og den anden Søster Myntl: Barni!! (Baarni) Hansdatters Formynder Knud Tvedt, Saavelsom de indstefnte Vidner mødte tillige med Deffensor Procurator Hans Giøen, der alle vedstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt ved det at den producerede Stefning er Dennem og den Afdødes eftterleverske betidel: og lovl: forkyndte.

Procurator Giøen gav tilkiende at hanem var indløben Høy Welbaarne Hr: Stifttbefallingsmand Von Cicignons høye ordre at være beskikede Deffensor for den afdøde Knud Hansen Færevaag, hands Hustrue, Arf:r og Formyndere, ben:te ordre som er dat: 20de Julj A: c: som hand irettelagde lyder Saaledes. Dernest ville Deffensor Afvarte hvad Actor i Sagen haver at fremføre.

Actor begierede at de indstefnte Vidner maatte Eedfæstes, forhøres og til Foresættende Qvæstioner Svare.
Derpaa blev de indstefnte

1752: 62b

Widner for Retten fremkaldet og formanet til Sandheds Udsaugn til hvilken Ende Eedens Forklaring af Lov Bogen Dennem blev forelæst.
1te Vidne Mikel Mikelsen Færevaag Aflagde Eed og vandt at næste Mandag eftter nestleden St: Hans \Dag/ gick den afdøde \Knud/ Hansen Færevaag omtrent Klocken 3 Slæt Eftter Middag fra sin gaard Færevaags Huser Sør eftter Marken, hvilket Deponenten dog af sig Selv ei veed anderledes end hand nogle Dage der eftter hørte det af 2de smaae umyndige Børn som Sagde at have seet det, Hand blev derpaa borte indtil næste Onsdag da hands Koene der ei viste enten af hvad Aarsage hand var bortgaaet eller hvor hand fantes, tillige med Andre begynte at frygte for ham nogen ulykke maatte være paakomet, til hvilken ende Deponenten der og boer paa gaarden Færevog tedt hos den Afdødes Huser, og flere paa gaarden begynte at Søge eftter same \Knud/ Hansen Færevaag Saavel i Skoven og om kringliggende gaarder som ned ved Søen der ligger omtrent 150 skrit neden for ern:te gaard Færevaag, Mens i hvor megen umage den Dag af Dennem og følgende Dage af Dennem og mange flere i Præstegieldet end blev anvent for enten levende eller død at igienfinde berørte Knud Hansen var dog Saadant forgiæves indtil Torsdagen i næste Uge da Knud Hansens Sviger Fader Hans Torbiørnsen Færevaag kom til Vidnet og declarerede at have fundet ham i Søen flydende ved det andet Land tverts over Søen fra gaarden Færevaag, Vidnet fulte og med Hans Færevaag og ansaae det døde Legeme der laae i Søen ved ovenn:te Land som ligger omtrent et godt Rifle Skud eller 100 Skret tverts over fra Strandbredden neden for Færevaag, Deponenten talte med den døde 8te Dage før end hand blev borte, Mens da eller tilforn kunde hand ei Observere at Knud Hansen enten manglede noget paa Fornuftten eller viste sig at være Melancholisk, Endelig Forklarede Vidnet paa Rettens tilspørgende at neden for gaarden Færevaag er Marcken Saaledes Situeret at tedt over Strandbredden findes Steile Berge der gaar Steilbrat op over Søen, paa hvilke Bierge hvor og staar Skov, opsidderne paa Færevaag Pleier sidde for at efttersee naar Mackrel komer ind i den Mackrel Waag der ligger derhos og tilhører gaarden Færevaag, Viste saa ei videre at Prove uden at hand siden eftter ordre besaag det døde Legeme som siden bliver forklaret. Actor begiærede at dette Vidne siden hand har været een af De Mænd der eftter Fogdens ordre har Besigted den afdødes Legeme da det var funden dødt, maatte forklare om derpaa var funden Corpus Delicti eller til bedre forstaaelse for Vidnet, om der da fantes nogen slags Skavanck paa det døde Legeme som enten af ham Selv eller andre kunde være hanem tilføyet Rs: Nei hand saag paa ham ei minste Saar eller Skade hvorvel hand og flere besigtede hands gandske Legeme. Endnu begierede Actor at følgende Qvæstioner for Vidnet maatte fremsettes 1te om Afdøde Knud Hansen befantes at være behæftted med nogen slags Sygdom eller Raserie førend hand sig Selv ombragte og om hand icke eftter alles Skiøn sig Selv haver ombragt Rs: at Knud Hansen ikke var incommoderet Deponenten bekient enten med Sygdom eller Raserie, og hvad enten hand Sig Forsætlig ombragte eller Saadant er skeed imod hands Villie af een ulykelig hændelse er Vidnet ubekient det same har hand og hørt andre Sige. For det 2det om Vidnet ikke hørte at den afdøde Knud Hansen bekymrede sig over sin Koenes Spedalskhed og over de Penge hand skulle udrede til hendes Indlemmelse i Hospitalet, Samt over Hands Andre Omstendigheder som foraarsagede at hand ikke kunde leve vel naar saa mange Penge skulle gaae Ham af Hænderne. Rs: at hand vel hørte hand beklagede sig over sin Koenes Spedalskhed og derover var Sorgefuld, Men at hand klagede sig over de Penge for hendes Indlemmelse i Hospitalet, det hørte eller veed Vidnet ikke.

2det Vidne Ragnille Larsdatter Færevaag det 1te Provs Hustrue aflagde Eed og vant udi Ord og Mening gandske Eensstemende med hvis hendes Mand har forklaret, hendes Svar paa de til hendes Mand fremsadte Qvæstioner hvilke og til hende blev fremsadte, var og i et og alt som Hands, dog lagde dette Vidne dette dertil at den afdøde Knud Færevaag nogle uger førend hands død, dog eftter hands Koenes Spedalske Svaghed var bleven Kunbar, i hendes paahør udlod sig med disse Ord: Jeg veed ei hvor Jeses det er Fat med mig jeg har hugen til at arbeide, Men naar jeg skal tage haart Arbeide falder mine Hænder ned med mine

1752: 63

Sider saa jeg ei faar giort noget, endelig er og den forskiel imellem dette og 1 Vidne at dette Vidne ei har besigted det døde Legeme og Conceqvenser ei derom giort nogen Forklaring.
3die Vidne Sæbiørn Jacobsen Færevaag aflagde Eed og vandt i et og alt som 1te Prov, dette Vidnes Svar paa de til de 2de første Prov fremsadte Qvæstioner Accorderede i alle maader med 1te Vidnes, endel: sagde Vidnet at den omprovede Mandag nylig førend Knud Hansen gick bort talede Vidnet med ham i Knud Hansens egen Stue paa Færevaag, da Vidnet ei kunde Merke at hand vare Svag eller i Raserie, mens var Bedrøvet over sin Koenes Svaghed.
Actor begierede at dette Saavelsom det 1te Vidne maatte Rent ud sige under Deres aflagde Samvittigheds Eed hvad De Mener og Siunes Rimeligt hvad enten den afdøde Knud Hansen sig Selv med Villie har ombragt eller om hand af Vaade er komen til døde Rs: at De veed ei derom noget videre at Forklare. for det 2det om disse 2de Vidner ikke har hørt af andre at den afdøde Knud Hansen forinden hand begick drabet paa sig Selv har været Bedrøvet over sin Hustrues Wanhæld og Klaget over sin udkomst til Pengers udredning og Leve Brød Rs: hand var Bedrøvet over sin Koenes Svaghed med!! (men) nogen anden Klage har de ei hørt af ham ei allene {at} at hand for andre des fald skulle Kiæret sig.
4de Vidne Gyri Olsdatter Færevaag aflagde Eed og vant i et og alt som 2det Prov, med det tillæg at same Mandag som omprovet er saag Vidnet at Knud Hansen Færevaag græd Biterlig, Dette Vidnes Svar paa Actors til forige Vidner fremsadte Qvæstioner var som det 2det Provs, Vidnet forklarede ellers at hun ei Spurde Knud Hansen om hvorfor hand saa græd, ei eller!! talede Hand Selv noget derom.
5te Vidne Lars Thoe aflagde Eed og vant at da hand tillige med 1te Vidne, samt Tomes og Jan Braatetvet Næste Løverdag eftter Knud Hansen var i Søen igienfundet, ankom til det Stæd hvor hands døde Legeme laag i Søen, Og hand var optaget og eftter Actors ordre af Dennem over alt nøye Besigtiget, fantes paa hands Legeme intet Saar eller Skade.
6te Vidne Tomes Braatetvet aflagde Eed og Provede i alt eensstem/m/ig med 5te Prov.
7de Vidne Jan Braatetvet aflagde Eed og vant i alt Eensstem/m/ig med 5te og 6te Prov.
Actor lod tilføre at omendskiønt den afdødes Hustrue Anne Hansdatter og hendes Fader Hans Torbiørnsen Færevaag som den afdødes nermeste paarørende allene ere Stefnte at anhøre de førte Vidner, saa begierede hand dog at De maatte fremkaldes for Retten at giøre Deres forklaring uden Eeds afleggelse om den afdødes Foruløckelse og omstendigheder forinden hand drucknede sig Selv.
Hans Torbiørnsen indgaf derpaa den afdødes eftterladte Enke som og er Comparentens Datter og nu findes i Hospitalet hendes Skrefttl: Forsæt i denne Sag som blev oplæst af 30te Augustj 1752. ern:te Hans Torbiørnsen sagde dernest at Neste Dag førend Knud Hansen som omprovet er blev borte var Comparenten og Amund Skiepervigen med ham eftter hands Eget forlangende hos Stædetz Sogne Præst Provsten Hr: Christi af hvilken hand begierte og erholt attest for sin Svage Koene der neste Torsdag dereftter skulle indsendes til det Bergenske Hospital, og eftter at Velben:te Hr: Provst hafde paa tilspørgende fortaalt hvor mange Penge for hendes indlemelse burde betales og Knud Hansen havde tilstaaet same at ville udrede, begynte hand sc: Knud Hansen omsider at græde, Siden dog same Søndag paa Deres hiem

Reise fra Præstegaarden var hand Bedrøvet og Sagde til Dennem disse ord 2de gange dog een liden Stund imellem hver gang: nu maae jeg ud paa een bar Houg, hvilke ord eftter Vidnets Sigende har eftter den Almindelige Mening Saadan Forstaaelse, at hand Klagede over at blive Husvild, Comparenten Trøstede ham det bæste hand kunde, Videre forklarede Comparenten at paa Hiemveien fra Præste gaarden udlod Knud Hansen sig med disse Ord, Den Baad

1752: 63b

Jeg har under Arbeide for Fredrick Lerøen udi Nordhorlæhn faar jeg Sige Manden op igien, Saa som jeg ei Troer at jeg kommer til at fuldføre Arbeidet paa den, da de og kom hiem til Færevaag igien og Amund Skippervig ville have leveret Knud Hansen den omforklarede Præste attest, nægtede hand Saadant Sagde at det var lige meget hvem som hafde den; Og at forestaaende medfører Sandhed derom ærbød Comparenten sig at aflegge Eed hvilken hand og derfor aflagde, Vidnet explicerede ellers at det var i Stuen hos Provsten Hr: Christie Men ei paa Færevaag at Knud Hansen Veigrede sig for at modtage attesten.

Actor begiærede at der i Anledning af Stefnemaalet maatte paaraabes om der er indkomen nogen attest fra Sogne Præsten Hr: Edvard Christi angaaende den afdødes Liv, Levnet og omstendigheder.

Eftter paaraab indfant Bøygde Lænsmanden Mads Godøen sig og producerede een ham fra Provsten Hr: Christi tilsendte Attest dat: 3de Septbr: 1752 som blev oplæst.

Actor begiærede endnu at De Samtl: førdte Vidner maatte fremkaldes og giøre Deres Forklaring 1te om ikke afdøde Knud Hansen har været Barn Fød og opdraget her i Tysnæs Præstegield, for det 2det om Hand ikke i nogen Aar har været een Boesiddende Mand paa gaarden Færevaag ibdm, og for det 3de hvorledes hand har ført sit Liv og Levnet i Menigheden og med sine Naboer. Samtl: Vidnerne Svarede til 1te Qvæstion ja til dend 2den ligesaa og til den 3de at Hands Forhold og opførsel Saavel i Menigheden som imod sine Naboer var alletider Sømmelig, Fortroelig og Kierlig.

Derpaa declarerede Actor at hand nu ikke viste nogen ydermere eller nermere oplysning i Sagen at føre, hvorfor hand giorde sin endelige irettesettelse og paastand at da det med de samtl: førte Vidner, i Særdeleshed med den afdødes Hustrues og Sviger Faders Forklaringer er Bevisliggiort at merbem:te afdøde Knud Hansen sig Selv haver ombragt af Lutter Fortviflelse over sin Hustrues Svaghed og de udkrævede omkostninger for hendes Indlemmelse udi Hospitalet samt Bug Sorg for Timelig Næring item at Saadant ikke er skeed enten udi Siugdom eller Raserie, Ligesom det og ei kand Beviises at hand af nogen Slags Waade er omkommet, Hands Døde Legeme da bør tilfindes at Begraves uden for Kierken og Kierckegaarden og at Hands eftterladte Boes Lod bør være Deres Maj:t hiemfalden, alt følgel: Lovens 6 Bogs 6 Capt: 1te og 21de art: Samt Forordningen af 6te febr: 1694, hvor om hand ædskede Dom.

Deffensor Giøen paa de ind stefntes veigne producerede sin Skrefttl: Deduction af denne Dags dato som blev oplæst.

Actor Reffererede sig til sit forige og paastod Dom.

Herom er da af den gandske Rett Saaledes Dømt og Afsagt

Naar de førdte Vidners Eedlige Deposition Rettelig overveies erfahres Klarlig at Knud Hansen Færevaag af een Hedensk Sorg for sin Koenes og Pengers mistelse ja af pur Mistillid om Guds Naadige hielp og Redning haver Resolveret til at blive det Acten viiser hand har været Neml: sin Egen Morder, Thi bør i følge disse og de flere i Sagen befundne Omstendigheder Hands Legeme eftter Lovens 6 Bogs 6te Capt: 21de Art: ikke udi Kiercken eller Kierckegaarden begraves, ligesom og Hands Boets Lod det være sig Løsøre eller Jord

skal i tilfald af den allegerede Lovens Art: og Forordningen af 6 Febr: 1694 være Hans Kongl: Maj:t hiemfalden.

Anno 1752 den 30te Septbr: blev Almindelig Skatte og Sage Ting for Waags Skibredes Lehnits Almue holdet paa det ordinaire

1752: 64

Tingstæd Bechervig udi Storøens Præstegield og Fittie Annex, da Retten i overværelse af Stædets Foged Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Heiberg blev betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Mons Remereid, Povel ibdm:, Ole Tislevold, Ole Storevig, Petter Lundøyen, Jørgen Aarland, Niels Klepsvig, og Johanes Nielsen Hougland. Saa var og til stæde {Stæd} Sognets Bøygde Lænsmand Tollef Hougland med Menige Tingsøgende Almue.

blev saa først allerunderdanigst og underdanig Publiceret hvis Kongel: Forordninger og andre Høye ordres er inløben, nemlig
1te Placaten angaaende gotgiørelse af den Kongel: Cassa for gl: Mynter og andet af nogen Rarhed, som udi Danmarck og Norge maatte findes og til Rentte Kammeret indsendes dat: 7de augustj 1752.
2det een dito angaaende forbud paa Trælastes udførsel af Nordlandene i Norge dateret 7de augustj 1752.
3de 1 dito ang: advarsel fra Kammer Collegio at skrive Bodmerce Breve paa det dertil Forordnede Stemplet Papir dat: 7de aprilj 1752.
4de Stifttamtmanden Hr: Cicignons ordre til Hr: Kammerraad Heiberg angaaende de Mænd som om Kirckernes tilstand her i Sundhords Provstie er beckient og icke eftter ordre ved Provsten Velærværdige Hr: Christies Visitats og Kirckernes efttersiun, har infundet sig, dat: 5te Septemb: 1752.
5te Høybemelte Hr: Cicignons ordre til Hr: Kammerraad Heiberg angaaende de 1750 til Dellinqventers afstraffelse og Varetægt anvente beckostninger, hvoraf paa dette og Hardanger Fogderie kommer 94 rd: dat: 16de Septemb: 1752.
6te en dito til Fogden angaaende een fra Ryfylche undvigt ved Nafn Even Langælandsvigen, dat: 13de Septembr: 1752.

Videre blev Publiceret.
7de Ole Tosches Fæste Seddel til Tarald Johansen Sandvigen paa den heele deel udi Haboholms Laxe vaag in duplo forfatted dat: 16de Septembr: 1752.
8de Anne Margrethe Sal: Stadshaupmand Henrich Meyerhofs i Bergen hendes Skiøde paa de paa giæstgiver lejet Færesund staaende Huusebygninger, hvorfor er betalt 20 rd: dateret 16de Decembr: 1751 til Bendix Schursen.
9de Procurator Mons:r Holches Pantte forskrivelse til Hr: Kammer raad Andreas Heiberg stoer 230 rdr: hvorfor er Pandtsadt Handels Stædet Engesund skyldende 18 Mrk: Smør med paastaaende Waane Huuse og andre Huuser dat: den 6te Maj 1752.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg begiærede at Lænsmanden og \Almues/ Mændene ville give deres giensvar og forcklaring, til et Tings Vidnes erholdelse paa eftterskrevne Poster, 1te om her i skibredet er Bierget noget wrag eller Strandet gods, 2det om herudi skibredet er falden nogen Forlovs eller Arfs afførsels Penge fra deres Kongel: Maj:ts eget beholdne og det

Benificerede gods til andre ejeres gods. 3de om Deres Maj:t indeværende aar 1752 udi dette skibreede er tilfalden nogen forbrudte Boes lodder, Arveløs gods, Siette og Tiende Penge for uden Rigs førte Midler, eller nogen andre deslige uvisse indkomster;
4de om her udi skibredet findes nogen uskyld Sadte Rydnings Pladser eller fleere Laxe [Vaager], skauge Teiger, qverner eller deslige herligheder som foruden gaardernes skyld aparte kand Skattes af, end eftterskrevne som allereede ere Skatte lagde, nemlig Snogsdahls og Schomsnæs Laxe vaager der Skatter aarlig 3 rdr: 48 s:, Hanøens Laxevaag der Skatter 2 rdr:, Clammerholmens Laxevog 1 rdr: 48 s:, Møgsters underliggende 3de Laxe vaager, Schierret som Skatter 3 rdr:, samt Horgechalven og Wandersholmen som Skatter 2 rdr:, Hæverøens 3de Laxe vaager, Steenberget, Torget, og Langhæverøen som tilsammen Skatter 2 rdr:, Fitties underliggende 4 Laxe voger, nemlig Store Hoboholmen som Skatter 1 rdr: 48 s:, Lille Hoboholmen som Skatter 48 s:, Torsdagsøen som Skatter 1 rdr: og Egøen som Skatter 1 rdr: 48 s:, item Frue Vaagens Laxe Fiskerie som er de 3de Laxe vaager, nemlig Storholmen der Skatter 4 rdr:

1752: 64b

Nordholmen og Kierret som Skatter 2 rdr:, Aalfurchlubbens Laxevaag under Steenevig, som Skatter 24 s: og Endelig Sørvigvaagens Silde vaag under Hæverøen, og Stangeland som Skatter aarlig 5 rdr: 5te om her i skibreedet findes nogen Jorddrot eller Selvejer som under sin egen paaboende gaard, bruger nogen anden hannem i nærværelsen tilhørende gaard eller Plads. 6te om her i skibreedet findes fleere Sauger hvorpaa Bord skiæris end Rydlands liden Flom Saug som 1747 og 1750 er Taxeret for aarlig fast staaende Skatt 8 skilling, og om der ingen forandring er skeed med samme Saug, siden den tiid, enten i henseende til Saugens eller Dam stockckens forfløttelse, og høyere Bord skur eller meere Tømmers Erholdelse af deres Maj:ts egne, Kirckernes eller de Beneficerede Skove. 7de om herudi skibreedet dette aar har været fleere Kremmere, Giæstgivere eller Strand siddere som enten er Borgere til nogen Kiøbstæd eller ickcke, end Poul Andreas Olrich paa østre Bagholmen, Bendt Jensen Meyer paa Qvalvaagen, Nathaniel Matisen paa Bechervig, Anders Knudsen paa Bachesund og Jens Isach Holch paa Engesund, og om her dette aar har været nogen Huusmænd eller Handtværcks Folch, Leedige Karle og Daglønnere eller Huusmands Sønner og Drenger, som har brugt Kiøbmandskab med Slagter Fæe eller andre Vahrer, og deslige Persohner, som eftter Skatte Forordningen bør Svare Skatt, og endelig om ickcke Krem/m/er Sædet Væstre Bagholmen dette aar har aldeles været øde og ubeboet. 8de hvor stoer Jordepart Lænsmanden paa Lehnets godset Knud Larsen Rydland Selv bruger og beboer, og om icke samme er beliggende udi Marin Lægdernes District,
og blev da af Lænsmanden og Almuen paa eenhver Post i Sær Svaret Saaledes. Til første qvæstion nej, her i skibredet er siden forige aars Høste Ting til nærværende tiid aldeles inted vrag eller Strandet gods funden eller Bierget. Til 2den qvestion!! (tom linje) Til 3die qvestion Nej, deris Maj:t er icke tilfalden nogen forbrudt Boets Lodder i dette skibreede siden forige aars Høste Ting, ej heller nogen Siette og Tiende Penge for uden rigs førte Midler, eller noget arfveløs gods eller andre Slige uvisse indkomster, Til 4de qvestion nej, her udi skibreedet findes ickcke fleere af de omspurdte herligheder end de som udi qvestionen er opreignet og allereede er skyldsadt, Til 5te qvestion Nej, Slet ingen Jord drott som bruger meere end sin egen paaboende gaard. Til 6te qvestion at herudi skibredet ickcke findes fleere end den Liden Rydlands Flom Saug, hvormed aldeles ingen forandring er skeed siden det aar 1747, blev Taxeret for aarlig fast staaende Skatt, enten i henseende til Sagens eller Damstockens forfløttelse, eller i henseende til høyere Skiørsel eller meere Tømmers erholdelse fra Kongens, Kirckens eller de Benificerede Skove. Til 7de qvestion Nej, her i skibreedet findes Slet ingen fleere af de omspurdte Persohner, end de som udi qvestionen ere

Nafngivne og Væstre Bagholmens giæstgiverie har end og dette aar har været aldeles øde og ubrugt. Til 8de qvestion at Lænsmanden udi dette skibreede Knud Rydland har dette ligesom mange aar forhen Selv brugt og beboet udi gaarden Rydland 1 Løb 2 pund 5 Mrk: Smør.
hvorom Fogden Tings vidne var begiærende.

Paa Fogdens tilspørsel Svarede Almuen at Fogden og Sorenskriveren Rigtig haver betalt eenhver af den Skydsende Almue for 4 s: pr: Miilen hver Mand som dette aars Tinge har Skydset.

Odels Mandtallet blev dernæst af Fogden anvist og i Rætten oplæst, da Almuen dertil Svarede icke imod samme det minste {at} have at Sige, men i alle maader Rigtig befunden.

Dereftter blev læste
1: Ole Toskes Fæste Brev til Johanes Axelsen /: in duplo med Revers paa den eene :/ paa Pladsen Egøen for bøxel Mandens Livstid

1752: 65

Dateret 23de April 1748.
og for det 2de dito Ole Toskes Fæste Brev til Lars Halvorsen paa Pladsen Sædrevigen under Fitie gaard, same er in duplo med Revers paa det eene dat: 22de octobr: 1747.

Formedelst afttenens paakome ophæves Retten til førstkomende Mandag.

Mandagen nesteftter som var den 2de octobr: blev Retten med forbem:te Laug Rett atter Sadt paa Tingstædet Bechervigen.

Derpaa blev læst
Sogne Præsten Hr: Henrich Jersins Fæste Brev in duploe med Revers paa det eene til Halvor Knudsen paa gaarden Sandtorf af skyld ¼ Løb Smør og det paa Livs Fæste dat: 26de Septbr: 1752.

Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg som Actor iretteæskede den mod Lisbet Marstrander anlagde og fra nestl: 3de Maj udsadte Sag.
Lisbet Marstrander og hendes Deffensor Procurator Mr: Holch mødte for Retten som vedtog at være til dette Ting varslet til Doms i Sagen, Holch sagde ellers at hand forefinder at Sagen Contra Lisbet Marstrander udi denne Sigtelse er \ikke/ saa meget besværlig at forsvare thi først kand det af Acten erfahres at da de omrørte Persohner Jens Jensen og Boldevin Hansen som Fremede ankom udi hendes Huus haver de faaen eftter forlangende Mad og Dricke til Fornødenhed og ikke til overflød, for det 2de da ben:te Lisbet Marstrander Merckede og fornam at der kom Aparte Trætte imellem disse 2de Persohner Observerede hun af same Trette og adskillige Talemaader at De vare Mistenckelige Persohner, hvorfor hun deraf tog Anledning, endskiønt at ikkun hun og hendes \Datter/ Da allene var hieme iblant disse Røvere, at Sende bud til Houkenæs til ben:te gaards beboere ved ben:te sin Datter Giertrue Heningsdatter med begier De ville kome til hende og see eftter hvad Slags \Folck ben:te/ Mistenkelige 2de Persohner maatte være, og at ern:te Naboer kom til hende men dog ei kunde forstaae at De vare andre end Haakiæring Fiskere fordie i Deres Baad fantes saadane Redskaber som bruges dertil, saa ville eller Torde De ei antaste ben:te Persohner, end videre declarerede Holch at Lisbet Marstrander til dette Ting har varslet ern:te hendes Naboer, og

eftterdie een af same Naboer Neml: Amund Olsen Houkenæs nu er her paa Tinget, Saa ventede hun at hand ei kunde nægte at hun ej allene den ern:te eene gang mens end og siden da ben:te Persohner af Voldsom opførsel bleve kiente for Røvere, saa oftte De kom til hende, sente bud til Naboerne om Assistence eftter die hun frygtede for sig og sine samt sit Huus.
Bem:te Amund Olsen Houkenæs fremkom for Retten og sagde at ald den forklaring Deffensor foran har ladet tilføre betreffende Lisbet Marstranders budsendelse til ham og hans Naboer, \det/ forholder sig saa i Sandhed som angivet er declarerede derhos, at siden ern:te Persohners \Røverske/ gierninger var bleven kunbart, var de {nogle} \mange/ gange hos hende da hun hver gang derom underrettede ham og de øfrige Naboer ja De {som var tilst} indfant sig og nogle gange hos hende sc: naar saa mange af Denem var hieme at De dristede sig til at angribe de 2de Røvere, Men nogle gange var saa faae af dem tilstæde at De holt ei Raadelig at gaae til hende, og naar De som melt dristede sig til hendes Plads Kolbenshafn treffede det stendig ind, at Røverne, førend Deres Ankomst var bort Reist, den siste gang Røverne var der og Naboerne eftter Lisbet Marstranders budskikelse kom til hende, vare de Neml: Røverne allerede undvigte et langt støcke hen paa Søen hvorfor Comparenten og hands Naboer forfulte Denem een Miil Veis da Røverne kom Dennem af Sigte.

1752: 65b

Actor Reffererede sig til sin forige procedeur samt irette lagde Documenter og giorde irettesættelse og endnu som før ædskede Dom.
Deffensor Holch sagde at hvad den eene af hendes Naboer nu for Retten har tilstaaet det kand De øfrige Naboer og tilstaae, Saa at Retten af alle Ting seer hendes stoere uskyldighed og hvor umuelig det var for hende at giøre andet end giort er, thi \at/ hun som Selv hver gang Røverne kom til hende var bange for at miste Livet og hendes Ringe Eiendeele skulle angrebet Dennem det var vel formastelig og tiente til inted uden hendes undergang, og hendes Naboer haver hun ei manglet at give Varsel, Derfor holt Deffensor ei nødig for Lisbet Marstrander at bede om friekiendelse Dom eftterdie hand veed eenhver Retsindig og Fornufttig øfrighed ei andet kand end friefinde hende i denne Sag og Sigtelse Submitterede derfor allene Sagen under Dom.

Afsagt

Da Acten viiser at indstefnte Lisbet Marstrander imod sin Villie og af frygt for overfald haver taalt og tilladt Røverne Jens Jensen og Boldevin Hansen adskiellige gange at opholde sig udi hendes Huus, og hende altsaae ikke er blevet eller kand blive overbevist med Dennem at have hælet, Saa bør hun for Actors Sigtelse udi denne Sag aldeles frie at være.

Dernest blev læst følgende byxel Sedler paa Livs Fæste sc:
1. in duploe forfattet med Revers paa den eene udstæd af Peder Indre Hamer til Haagen Nielsen paa 13 ½ Mrk: Smør udi gaarden Tarang dat: 2de octobr: 1752,
den 2de ligesaa in duplo med Revers paa den eene fra Sogne Præsten Hr: Jersen til Rasmus Nielsen paa 9 Mrk: Smør ¼ Huud udi gaarden Drønnen dat: 26de Septbr: 1752.
og den 3de fra Mr: Poul Andreas Olrich til Willum Tørresen paa et Huus og Grund Kaldet Skaget (Skoget) dat: 21de Septbr: 1752
samt den 4de ligesaa in duplo med Revers paa gienparten, udstæd d: 2de octobr: 1752 af Rasmus Olsen til Husmanden Endre Endresen [paa] et Husværelse under gaarden Hovstad Kaldet Sælevigen.

Formedelst afttenens paakome ophæves Retten til i Morgen.

Dagen dereftter d: 3de octobr: blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa ern:te Tingstæd.

Dereftter blev læst
Ole Toskes Fæste Brev in duplo med Revers paa gienparten til Svend Larsen paa Husmands Pladsen under Fittie Store Siglen Kaldet, dat: 3de Octobr: 1752.

Procurator Mr: Holch mødte for Retten og gav tilkiende at hand paa Ole Mickelsen Toskes veigne som beboer af gaarden Fitie til dette Ting tiid og Stæd ved Stefnevidnerne Svend Siglen og Christian Kieholmen haver ladet Indstefne Mathias Næsbøe fordie at hand haver opbygd Nøst paa een af Fitie gaards underliggende gaard Hellands grund, og ikke af bem:te grund som Mathias Næsbøe sig saaledes haver tiltaget uden minste Tilladelse af Citanten, haver villet eller vil betale minste grund Leje, ikke eller!! (heller) vil eftter Forordninger om Bøxel, taget Bøxel Seddel paa grunden, Ligeledes er og Mathias Næsbøe indstefnt at lide Dom eftter Lov og Forordninger samt at betale denne Processes omkostninger skadesløs, allerhelst da den indstefnte 1 aar her foran er advaret om det som nu Klages over.
Mathias Næsbøe mødte ej eftter paaraab.
Stefne Vidnerne som benevnt afhiemlede ved Eed at De mere end 14 Dage siden i denne Sag Stefnede Mathias Næsbøe for hands Boepæl i hands qvindes paahør og det for hands Boepæl og det saaledes {undtagen} Neml: at taale Dom fordie hand bruger et Nøst paa Hellands grund og ei vil betale Citanten {Processens om} grundeleje, og endel: at Erstate

1752: 66

Processens omkostninger, Endel: sagde og Svend i Siglen at hand et aar siden eftter Citantens ordre advarede den indstefnte det hand maatte betale grundleie af ern:te grund.
Eragted
Mathias Næsbøe gives Laug dag til næste Almindelig Ting at møde med tilsvar i Sagen.

Procurator Mr: Holch gav tilkiende at hand paa Ole Mikelsen Toskes veigne haver til dette Ting tiid og Stæd ladet Muntl: ind kalde Ole Christophersen Fitie fordie at bemelte Ole Christophersen uden Ringeste tilladelse udaf Eieren har hugget een temel: Deel Tømmer udi Fittie underliggende Fureskov, Vidnerne som ben:te Ole Christophersen er invarslet at anhøre, og under Lovens Falsmaal invarslet Sagen at oplyse ere Ørjans Knudsen Fittie, Syver Knudsen ibdm:, og Mickel Brynildsen ibdm:, Endel: er og Ole Christophersen instefnt at lide Dom i Sagen eftter Loven og Erstate Processens omkostninger.
Ole Christophersen Fitie mødte for Retten og vedstod hand er Stefnt for Hugst i Fitie Skov, og at betale Processens omkostning, men ei til Doms Lidelse.
Stefne Vidnerne Svend i Siglen og Christian Kieholmen bekræfttede ved Eed at de i denne Sag mere end 14 Dage siden Stefnede Ole Christophersen Fittie til Provs Paahør og at betale Processens omkostning, men ei til at lide Dom.
Den instefnte Ole Christophersen tilstod paa Holches tilspørgende det hand nestl: Waar uden at bede Citanten om tilladelse har udi Fitties Skov hugget til sin Leje Jord og Part i Citantens gaard Fitties Reparation men ei til at Selge til nogen, {hugget} 3 ½ tølter {Saug} \Huus/ Tømmer, som hands nylig sc: 1 ½ aar siden antagne Leje Huser meget Trenger til, fordie De ved hands ankomst til gaarden vare meget forfaldne og Raadne, det hugne Tømmer er noget 8te noget 6 og 2 Stocker 10 Alen langt, {og} at hand ei har Spurt Citanten om tilladelse Reiser sig deraf at Citanten \da/ Comparenten bøxlede Jorden, Sagde at hand af gaardens Skov maatte tage hvis hand til Husernes istand settelse og ved ligeholdelse ernødiger.

Holch begiærede Sagen udsadt til næste Ting for at Stefne til Doms derudi hvorved det har sit forblivende.

Dereftter blev publiceret
Ole Toskes Fæste Brev til Tomes Nielsen Wasvigen paa {Pladsen} halvningen af Laxevaagen Torsdags Waagen, same in duploe forfatted med Revers paa gienParten er dat: 3de octobr: 1752.

Ligesaa blev læst
et Fæste Brev in duplo forfatted med Revers paa gienparten udstæd af Ole Toske paa een Rødnings Plads Kaldet!! (under) Fitie, Kaldet Age til Ole Helgesen dat: 4de Julj 1752.

Procurator Mr: Holch mødte for Retten Paa Jonas Buddes veigne og ædskede Sagen i Rette Contra Johan Conrad Willard gield betreffende, fremlagde derhos den seniste Rettes Dag Ergangne Foreleggelse som blev oplæst.
Den indstefnte lod ved Bøygde Lænsmanden Tollef Rødland indgive sit skrefttl: Forsæt i Sagen som blev oplæst af 15de Septembr: 1752.
Holch førdte de 2de Vidner Bøygde Lænsmanden Knud Rølland og Ole Aronsen Tislevold der ved Eed bekræfttede at de gaars Dagen een Maaned siden forkyndte den producerte Laug dag og Holches derpaa anførte paateigning for instefnte \Johan/ Conrad Willart udi hands Boepæl udi Bergen og det i hands \Eget og/ Koenes paahør.
Holch mærkede udaf det oplæste Indlæg at Contra Parten vil bruge adskillige unyttige udflugter at forvrenge Sagen, om det stoed i Hands Magt, Men da det er bevist at Citanten lovlig har forfult den Paastefnte Arrest, og alt hvis Contra Parten Moverer er lige saa usandfærdig som ubevislig saa haabede Comparenten at Retten ei Refflecterer det Ringeste paa Saadan løs Tale, Og for at beviise det Citanten har haftt Rett til at Arrestere den indstefntes Effecter, producerede Comparenten hands Egen underskrevne til Citanten udstæde orriginale Obligation dat: 30te April 1750 og Tinglyst nest paafølgende 28 Maj som blev oplæst. Holch sagde at det nu

1752: 66b

Kand erfahres af den irettelagde Obligation det Contra Parten Conrad Willard er fulkomen skyldig udi Sigtelsen og uimodsigelig og bør være Pligtig til at betale hvad hand eftter same Obligation er Pligtig, altsaa blev Holches paastand følgende 1te at Johan Conrad Willard maae tilfindes at betale de 50 rdr: med paagaaende Renter til betaling skeer eftter Obligationens tilhold pro(?) 2de at Arrest Forretningen maatte vorde Kient ved Magt og for det 3de at den instefnte maae tilfindes at betale denne Vitløfttige Processes omkostning, det allerminste med 16 rdr:, og Sluttede Sagen med paastand om Dom.

Afsagt

{Med} den i rettelagde Pante Forskrivelse af 30te April 1750 viiser tilfulde \1st/ at indstefnte Johan Conrad Willart Retmessig er skyldig Citanten Jonas Budde \50 rdr:/ til Ræst paa gaarden Lyngholmens Kiøbe Summa, 2det at \for/ same Debet er iblant andet Stillet til under Pant med 1te Priorit alle de Rørende Midler Jonas!! (Johan) Conrad Willart da ejede og dereftter maatte blive ejende, hvor de end ere eller kand forefindes, og for det 3de at i fald Debitor {ac} til forfalds tiiden sc: Michæli nesteftter ej opfylte sin Forpligt ved at indfrie same {istaaende gield} \Pante Brev/, Saa skal Creditor i de Pantsatte Midler Søge sin skadesløse betaling; Thi har og derfor Citanten Jonas Budde haft Rett Til at Reqvirere den Arrest over Debitors Midler som paa Engesund Gastgieberstæd den 14de octobr: 1750 er fulført, Som og Acten viiser ej allene at ved Arresten er Observeret af Arrest Forretterne alt

hvis eftter Loven Dennem desfald foreskrevet er, Mens end og at Citanten /: følgel: det indkomne Afhiemlings Tings Vidne {udst} Passeret d: 22de Martj 1751 :/ ved Stefning af 19de Marti \1751/ Forkynt for oven:te Debitor same Dag, haver paa lovl: maade forfult forberørte Arrest til første Ting, da og Sagen den nestpaafølgende 4de Maj udi Retten af Procurator Holch for Citanten blev anhængig giort og {udi} Justitz Protocollen tilført, dog ern:te Rettes dag eller Ting ei videre tracteret fordie det allegerede Afhiemlings Tings Vidne ej var indløbet; Af disse og de mange flere i Sagen befundne Omstendigheder bliver Ofven omnevnte Arrest ForRetning Confirmeret, hvorfor og Citanten skal friehed have paa lovlig maade {udi} det Arresterede at lade Taxere og Auctionere, og af den Sum det udbringes til giøre sig betalt for de paastefnte 50 rdr: med Renter 5 ProCento fra Pante Brevets dato 30te April 1750 til betalingen erholdes kand, desligeste for De paa denne Arrest Sag og Process anvente Omkostninger, der inberegnet Arrestens og Afhiemlings Tings Vidnets bekostninger Considereres til 14 rdr:, Og i fald noget saa af det Arresterede bliver beholden leveres det til Debitor, skulle derimod same ei være tilstreckelig Søger Citanten Regres for det ermanglende, og det paa lovl: maade for Debitors Competente Foro.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg gav tilkiende at hand som Anbefalet Actor til dette Ting tiid og Stæd med Muntl: Varsel har ladet indstefne Ole Mickelsen Toske at anhøre Dom til undgieldelse eftter forige tiltale for ulovl: Skovhugst udi Fittie Kierckes Skov under gaarden Mehamer, samt Processens

1752: 67

Omkostninger tilstreckel: at erstate, til hvilken Ende Actor giorde Saadan i rettesettelse, at som det baade med saa mange førte Widner, saa og ved Siun og granskning paa Aastæden er bleven bevislig giort hvor ulovl: Ole Toske har ladet forhugge ben:te Fittie Kierkes Ringe Skov som icke er 1/4del Miil i Circumference, og at Skoven derover er bleven Ruineret, at hand sc: Ole Toske da for Slig omgang bør straffes eftter Loven og Forordningerne af 1685 d: 13de Aug: 1743 og de øfrige udi den irettelagde Stifttamtmandens ordre Allegerede Forordninger, Saavelsom den i Retterne Publicerede Høyloflig Kammer Collegii ordre af 22de Janv: 1752, Samt at Erstate denne Vitløfttige og beckostel: Process Saavel til Aastædet som mange Rette Tinge, i det minste eftter Actors giorde Calculation med 15 rdr: 3 Mrk: 15 s:, hvorom hand ædskede Dom.

Procurator Mr: Holch mødte paa Ole Toskes veigne og havde i fulkomen erindring den paa Aastæden Mehamer Ergangne Kiendelse der giver hands Principal tilladelse for dette Ting videre at fulføre og forsvare sin Sag angaaende den saa kaldede ulovl: Skovhugst udi Mehamer, til den ende for at faae Sagen fulkomen oplyst og Beviise at Ole Toske for Sigtelsen er uskyldig, da haver Comparenten til dette Ting ladet indstefne under Lovens Falsmaal, Vidnerne Knud Jensen Rødland, Knud Woss og Arne Tveite at giøre fulkomen forklaring at Kiercken baade allerede nogenledes er og hereftter skal blive Repareret af det udi Mehamers Skov hugne Tømer, ja og hvad af same Tømer enten allerede er eller bliver udskudt, da at der baade er bleven og bliver anskafet andet og bedre Tømer og tilfang til Kierckens Reparation af Fremede Skove, til Vidnerne at anhøre er Actor Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Heiberg iligemaade indvarslet.

Actor vedtog at være lovl: varslet de indstefnte og flere Widner at anhøre, men instillede til Retten om same i denne Sag og til Sagens ophold kand admitteres.

Holch førdte de 2de Stefne Vidner Svend Siglen og Christian Kieholmen der ved Eed bekræfttede at De mere end 14 Dage siden Stefnede ovenn:te 3de Vidner under Falsmaal til dette Ting at møde og under Eed at besvare alt hvis Dennem i Sagen maatte vorde tilspurt.

Widnerne møtte ei eftter paaraab.

Mr: Holch fordie Vidnerne ei møder begierede Laugdag for dennem, tog sig ellers Reserveret at begiegne Sagen med Continuations Stefning til flere Vidners førelse i fald hand dertil finder sig beføyet.

Eragted

De ovenn:te lovl: Stefnte men Absente Vidner Knud Jensen Rødland, Knud Woss og Arne Tvete gives Laugdag til neste Almindel: Ting, til hvilken tiid Sagen udsettes, da De under Falsmaals Bøders udredsel haver at møde for i Sagen at aflegge Deres Eedl: Vidnesbyrd.

Flere Sager var ei eftter paaraab.

Sluttelig blev opnævnt De Laug Rettes Mænd som skal betiene Retten paa de ordinaire Tinge Anstundende Aar 1753 Neml: Ole Ellingsen Helleland, Ole Christophersen Fittie, Lars Larsen Wasnæs, Halvor Arensen Kleppe, Jacob Asbiørnsen Fagerbacke og Lars Asbiørnsen Aareland som alle ere nye, samt Ole Søre Drivenæs og Niels Aarebøe som ere gamle Laug Rettes Mænd.

Derpaa blev Sage Tinget ophævet.

1752: 67b

Anno 1752 d: 5te octobr: blev Almindel: Høste Skatte og Sage Ting holdet paa Godøe Sundet udi Tysnæs Præstegield for Opdahls Skibredes Læhnets Almue i Stædets Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heibergs ofverværelse, og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Ole Giellefal, Torger Oppedal, Kolben Reisen, Niels Siglevigen, Berent Grøtej, Hans Flygensfær, Jacob Flygensfær for Engel Haadnenæset, og Ole Monsen Bruntvedt. Saa var ellers tilstæde Stædets Bøygde Lænsmand Mads Godøen med Menige Tingsøgende Almue.

Dereftter blev Allerunderdanigst og underdanig læst De Kongl: allern: Anordninger som paa Bechervigs Ting tillige med Deres Høye Øfrigheds ordres bleve publicerte og foran Speciel Fol: 64 ere Extraherte.

Videre blev publiceret

1te Skifte Brevet eftter Guri Helgesdatter Forretted paa Gaarden Berge 1751 d: 7de Junj som viiser at Hun eftterlod sig udi gaarden Berge 1 Pund 21 Mrk: Smør ansadt for 30 rdr: hvoraf Enkemanden tilfalt 14 rdr:, Sønnen 8 rd: og 4 rdr: paa hver af hendes 2de Døttre.

2det Skiftte Brevet eftter Svend Haagensen Forretted paa Gaarden Gripne d: 7de Junj 1751 som viiser at Sterfboet ejede udi gaarden Gripne 1 Pund 21 bMrk: Smør med bøxel ansadt for 37 rdr: 3 Mrk: hvoraf tilfalt Enken 18 rdr: 2 Mrk: Sønnen Halvor 10 rdr:, Datteren Brita 5 rdr: og Datteren Marte Ræsten 4 rdr: 1 Mrk:

3de Mikel Færevaags Pante Obligation Stoer 54 rdr: til Endre Gielland dat: 30te Maj 1752.

4de Hans Jacobsens Skiøde til Sten Fladerager paa ½ Løb Smør ½ Hud udi gaarden Drange for Kiøbe Penge 54 rdr: dat: 5te octbr: 1752.

5te til Mortification 2de af Samuel Elsager til Hans Waage og Mikel Heie udstædde Obligationer de datis 31te Decbr: 1733 Stoer 60 rd: et 5 Julj 1748 Stoer 57 rd: 4 Mrk: 8 s: hvilke Summer eftter paateignede Qviteringer af 4de octbr: 1752 er afbetalt.

6te ben:te Samuel Olsen Elsagers Pante Obligation af 5te octobr: 1752 til Hans Waage paa Laante Penge 87 rdr: hvorfor gaarden Elsager skyldende 1 Løb Smør er Sadt udi under Pant.

Fogden Velædle og Velbyrdige Hr: Kammerraad Heiberg examinerede dernæst, om icke eenhver af Almuen som dette aar til og fra de ordinare Tinge har Skydset Fogden og Sorenskriveren, har nødt deres Skyds Penge neml: 4 s: hver Miil Propersona, hvortil Almuen Svarede joe at de Rigtig har nødt deres betaling for Skyds.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg tilspurte Almuen om udi dette skibrede er falden nogen første bøxel af deres Kongel: Strøe gods, hvortil blev Svaret Nej.

Fogden fremsadte dernæst for den Tingsøgende Almue de udi det ordinaire Tingsvid: Sædvanlige 8 Poster hvortil Almuen Svarede ligesom i Waags skibreede findes anført og denne Almue forleden aar 1751 ved Høste Tinget udsagde, uden nogen forskiel.

Paa Fogdens forlangende blev dernæst odels Mandtallet for Almuen forelæst og af ingen modsagt.

Formedelst afttenens paackomme blev Rætten til i Morgen ophævet.

Dagen næst eftter som var den 6te octobr: blev Rætten atter Sadt paa Tingstædet Godøysundet, og betient med forbemelte \Laug/ Rætt.

Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg gav tilkiende at hand end og til dette Ting tiid og Stæd haver ladet Indstefne Rasmus Snæring eftter forige tiltale at lide Dom til Straff for hands formastel: opførsel ved den allern: befalede Klockerboliges opbyggelse, dens forfærdigelse, udi hvilken Sag Actor irettelagde Rettens Seniste den 6te Maj 1752 Ergangne Eragtning paateignet at være Rasmus Snærings Procurator Jacob Reutz Forkynt d: 29de Maj 1752 og Rasmus Snæring Selv eftter hands egen paateignede paaskriftt d: 11te Julj 1752, hvis paateigning, Actor begierede af acta tilført, same blev derpaa oplæst.
  Dernest begierede Actor at indstefnte Rasmus Snæring maatte

1752: 68

Paaraabes for at fornemes om hand noget i følge sit forige Rettes Dag giorte paaskud, til sin Sags forsvar maatte have at fremføre.
  Rasmus Snæring blev 3de gange paaraabt men ei mødte ikke eller!! (heller) nogen paa hands veigne.
  Actor lod tilføre at eftterdie den indstefnte Rasmus Snæring ikke nu er til stæde, og det kunde hende sig at hand i Morgen som endnu er Ting Dag for dette Skibrede kand møde til sin Sags Forsvar, Sagen da til at forekome den indstefnte alle slags udflugter, maatte udsettes til i Morgen, hvorved det og har sit forblivende.

Dernest blev publiceret Joen Haavig og de fleres Skiøde til Joen Engelsen Daland paa 21 Mrk: Smør for 24 rdr: udi gaarden Aarebachen dat: 12te Maj 1752.
  2det Christopher Møcklebustes Fæste Brev med Revers paa gienparten, til Isack Baarsen paa Pladsen Qvalvaagen dat: 5te octobr: 1752.
  3de Steen Fladeragers Fæste Brev in duplo forfattet med Revers paa gienparten, og det til Anders Jacobsen Holme paa 2 Pund 6 Mrk: Smør i gaarden Nordre Holme dat: 5te octobr: 1752.
  4de Berge Femangers Fæste Brev in duplo med Revers paa gienparten til Jon Sandal paa Pladsen Kolleihafn under gaarden Kattenæs dat: 5 octobr: 1752.

5te Jacob Wevatnes Obligation til Myntlingerne Gunder Hansen, Kari, Røbor og Giøri Hans døttre paa 50 rdr: hvorfor er Sadt i under Pandt 1/3 Huud og ½ Løb Smør i gaarden Vevatne dat: 6te octobr: 1752.
6te Ole Haagen!! (Haagensen) Lie og de fleres Fæste Brev in duplo med Revers paa gienparten til Hans Rasmusen paa 23 Mrk: Smør udi gaarden Gripne dat: 6te octobr: 1752.

Som ei videre i Dag af nogen blev fremført blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 7de octobr: blev Retten med forbem:te Laug Rett atter Sadt paa ern:te Tingstæd Godøe Sundet.

Derpaa blev læst
Ole Olsen Dahland den yngre, Hands Pante Obligation til Bøygde Lænsmanden Mads Stoere Godøyen Stoer 40 rdr: dat: 6te octobr: 1752.

Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg iretteædskede den fra gaarsdagen udsatte Sag Contra Rasmus Snæring.
Rasmus Snæring mødte for Retten og sagde at det seeniste Ting paaberaabte udtog, har hand af een Mand Nafnlig Stædets Bøygde Lænsmand begiert ved skrivelse at hand ville forlange sig beskreven meddeelt, Mens da Comparenten nu ved Ankomsten her til Ting stædet merker at saadant ei er eftterkommet, Maatte hand nu begiære Anstand i Sagen til næste Ting, for imidlertiid Selv at besørge at ern:te udtog vorder ham meddeelt, Og da Hand inden saadant er skeed umuelig kand som een Eenfoldig Mand tage til Vedermæle, saa haabede hand \Actor og/ Retten endnu under ham den begierte udsettelse, paa det hands antagne Procurator kand nyde den paa hands Side i Sagen saa høytfornødne oplysning bad ellers at Sagen maatte hannem for Guds skyld efttergives.
Actor lod tilføre at da hannem er bekient Rasmus Snærings stoere Fattigdom og hand nu lover at leve Fredel: og Skickelig, saa ville hand for denne sinde lade Sagen falde med saadanne Vilkaar at dersom Rasmus Snæring hereftter skulle befindes at øve Saadan eller anden dristighed eller modvillighed, skal og denne Sag staae Ham lige Aaben.

Stædets Foged iretteædskede Lejermaals Sagen mod Lars Helgesen og Guroe Engebrets Datter og derudi indgav Rettens foreleggelse af 6. Maj 1752 som blev oplæst.
Af de indstefnte mødte ingen eftter paaraab.
Stefnevidnerne Lars nedre Gierstad og Lænsmanden Mads Stoere Godøyen bekræfttede ved Eed at De mere end 14 Dage siden har forkynt den producerede Laugdag for dene Sags Veder Parter som nu ere ægteviede med hinanden.
Actor bad om Dom til Bøders erleggelse for Fortilig Samenleje.

Afsagt

I følge

1752: 68b

Lovens 6 Bogs 13de Capt: 1te art: bør indstefnte Lars Helgesen Korsnæs for den med sin Koene haftte Fortilig Samenleje betale Actor udi Bøder 3 rdr: 2 Mrk: 4 s: 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under adfærd eftter Loven.

Stædets Foged iretteædskede Leiermaals Sagen imod Berge Nielsen Opdal og Ragne ibdm: og derudi indgav Rettens Laugdag af 6te Maj 1752.

Actor forklarede at da hand har erfahret at den instefnte var Soldat da den paastefnte omgiengelse skedde, Saa frafalt hand Sagen.

Gastgieberen Peder Næshafn haver til dette Ting Muntl: ladet Indstefne Jacob Flyensfær fordie hand Citanten til Fortrengsel og Inpass udi hands gastgieverlig Næring haver Solt Toback, derom at anhøre Prov Lars Flyensfær og Morten ibdm: samt taale Dom til undgieldelse efter Lov og Forordninger, samt Erstate Processens omkostninger.

Instefnte Jacob Flyensfær mødte og vedstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt.

1te Vidne Lars Flyensfær Aflagde Eed og vant at hand og andre har kiøbt Toback af Jacob Flyensfærs Koene, Men om hun ejede Tobaken Selv eller bekomet den til udsælging af nogen anden er Vidnet ubekient.

2det Vidne Morten Flygensfær Aflagde Eed og Provede i alt som 1te Vidne.

Jacob Flyensfær forklarede at hands Koene for at {Kiøbe} Tiene Enken Gyri Opdal har for hende udsolt endel Toback som hun haver Sendt hands qvinde, Mens for sig Selv har hands Koene aldrig enten Solt eller Kiøbt Toback.

Citanten Reserverede sig til neste Ting i denne Sag at indstefne Encken Gyri Opdal.

Eragted

Sagen udsettes til neste Ting.

Dereftter blev læst

1te Sæbiørn Store Godøyens Obligation til Hans Giærtnæs Stoer 50 rdr: dat: 6 octobr: 1752.

2det Ole Øfre Gierstads Obligation til Ole Siglevig Stoer 28 rdr: dat: 6te octobr: 1752.

Hans Jørgensen {øfre} \Nedre/ Støle haver til dette Ting tiid og Stæd eftter een forfatted Skrefttl: Liste indstefnt Hans Johansen øfre Støle for adskiellige mod ham faldne Skields ord at anhøre Prov og taale Dom eftter Loven samt erstate Processens omkostninger alt eftter ern:te Liste som blev indgivet uden dato og underskriftt, der blev oplæst.

Hans Johansen øfre Støle mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt, sagde ellers at hand ei veed sig skyldig udi Sigtelsen.

Citanten frafalt dernest Sagen imod begge Parter Lovede at leve Endrægtig med hinanden, hvorom de og bleve haan[d]ragte.

Dereftter blev læst

1te til Mortification Knud Færevaags Obligation til Lars Sæe Stoer 27 rdr: dat: 5te octobr: 1751 og indfriet d: 28de Septbr: 1752.

2det Stædets Sorenskr: Hesselbergs Auctions Skiøde til Knud Hansen Færevaag paa 18 mrk: Smør ¼ Huud udi gaarden Færevaag for 32 rdr: dat: 7de octobr: 1752.

og for det 3de Hans Færevaags Obligation til Lars Joensen Sæe Stoer 40 rdr: dat: 7de octobr: 1752.

4de Syver Nielsen Sundas Fæste Brev in duplo med Revers paa gienparten, udstæd til Joen Engelsen paa husværelset Krogen dat: 7de octobr: 1752.

5te ben:te Siur Nielsen Sundes Fæste Brev in duplo med Revers paa gienparten til Corporal Bertel Hoff paa Pladsen Sundavigen dat: 7de octobr: 1752.

Torger Engebretsen Opdahl lyste for Retten sin qvinde Anne Botelsdatters Odels og Pengemangel til ½ Løb Smør udi det anpartes brug i gaarden Opdahl som Enken Kari Opdal bruger, hvilket odel hand Reserverer sig at indløse naar Penge bekomes.

dernest blev publiceret

Skiftte Brevet eftter afg: Inger Tomes Datter Reisem passeret d: 29de Maj 1752 som viiser at Sterfboet ejede i gaarden Reisem 2 Pund 6 Mrk: Smør hvoraf Enkemanden og den eniste Søn hver tilfalt 1 pund 3 Mrk:

Til Rettens betiening tilstundende aar blev udnevnt følgende Laug Rettes Mænd Johanes øfre Lunde, Klemet Gripne, Hans Teigland, Ole Haagensen Lie, Ole Olsen Korste, Joen Brecke, Tomes Kleppe og Jacob Nielsen Andersland.

Paa Fogden Hr: Kammer raad Heibergs tilspørgelse Svarede Almuen, 1te at gaarden Kleppe ½ Løb Smør ½ huud har een lang tiid hvert aar til Tinge været opbuden men ingen har vildet sig om sam/m/e at ville til brug antage, saa den og indeværende

1752: 69

Aar 1752 har været gandske øde, deslige at ingen deraf vil Svare høyere gresleje eller anden afgiftt end de anførte 4 Mrk: Danske. 2de at ernevnte gaard vel ligger i Landlægdernes District, Men som den fra umindelig tiider har været ødeliggende, og Soldaten, da hand Selv krævede udredningen, ingen udrednings penge deraf kunde beckomme, saa har den aldrig i Lægd været ind deelt.

Restancen blev dernæst Almuen forelæst og befunden eftter deres samtlig Svar aldeles Rig\tig/ stoer 195 rdr: 4 Mrk: 8 s:

Fogden tilspurte Almuen om icke baade Soldaterne og Tambourerne ved et hvert Compagnie har nødt deres udreednings penge til 1751 aars Sessioner og 1752 aar General Munstring, nemlig til Sessionerne 6 dages udredning hver 48 s:, og til General Munstringerne 1752 18 Dages udreedning hver 1 rdr: 48 s:, hvortil Almuen Svarede jae.

Fordie intet videre end Anført var ved dette Sage Ting at Observere, blev Retten ophævet

Anno 1752 den 9de Octobr: blev for Ous Skibredes Almue Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa gaarden Lundervig ibdm: og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Engel Christophersen Helland, Torbiørn Berge i hans Stæd Hans Lundervigen, Samson Berge, Povel Mehus, Johanes Hage, Knud Frøland, Syver Trengerei, og Anders Lassesen Hafsgaard eller Boge. Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig bleve læste De Kongl: Allern: Anordninger og den høye øfrigheds ordres som næst foran holte Høste Tinge i de andre Skibreder ere læste og i Protocollen extraherede.

Dernæst blev læst
Hr: Hans Astropes Bøxel Seddel in duplo forfatted paa ½ Løb Smør ¼ h:d i Sundøen samt 4 ½ Mrk: Smør Ous Præsteboel tilhørende, til Arne Arnesen dat: 30te octobr: 1751, med Revers paa den eene.
2det Een dito Forstander Hillebrandt Omsens bøxel Seddel til Hans Povelsen paa ½ Løb Smør ½ Huud i gaarden Hægeland, in duplo med Revers paa den eene, dat: 12 augustj 1752.

3de Velbemelte Monsr: Omsens bøxel Brev in duplo med Revers paa den eene paa ½ Løb Smør ½ huud i gaarden Hægland, til Arne Hansen, dat: 16 Septembr: 1752.
4de Johannes Rasmusen Øfre Bouges skiøde paa 9 Mrk: Smør i gaarden Nedre Bouge, til Mons Olsen hvorfor er betalt 15 rd: dat: 9 octobr: 1752.
5te Skiftte Brevet eftter afdøde Myntling Isach Isachsen Søre Holmefiord, dateret 2 Junj 1752, som udviiste at de 12 1/6 Mrk: Smør bemelte Sterf boe var ejende i gaarden Søre Holmefiord er udlagt, paa Niels Holmefiord 5 73/96 Marcker Smør paa Broderen Erich Isachsen 2 9/16 Mrk: Sm: paa Søstrene Barbroe, Magdelie og Marthe Isachsdøttre hver 1 9/32 Mrk: Smør, er da tilsammen de bemelte 12 1/6 Mrk: Smør ansadt for 12 rd: 1 Mrk:
6te et dito Skiftte Brev af 2den octobr: 1751 Passeret paa gaarden Øfre Bouge eftter afdøde Peder Jørgensen som udviiste at ern:te Sterfboe ejede i gaarden Øfre Bouge 1 Løb 10 ¼ Mrk: Smør ¼ Huud, desligeste at samme udlagt paa Encken Brithe Siursdatter 1 pd: 23 ¼ Mrk: Smør, paa {Encken} Sønnen Siur Pedersen 17 ½ Mrk: Smør 1/8 huud, og paa Sønnen Jørgen Pedersen 17 ½ Mrk: Smør 1/8 huud, Tilsamen ansadt for 101 rdr: 5 Mrk: 6 s:

Flere Breve at publicere end allerede foran ere Extraherede var ei, hvorfor Retten til i Morgen blev ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 10de octobr: blev Retten med forbem:te Laug Rett atter Sadt paa ern:te Tingstæd.

Knud Joensen Høysæt haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Gunder Johansen Svensdal fordie hand ei Mindelig nu i 3de aar haver betalt Citanten de 2 Mrk: aarlig hand forhen har eftter Accord betalt for græsbeite til hands Creature

1752: 69b

Udi Citantens gaard Høysæters Sætter Marker, derfor at taale Dom til ern:te 3de aars hafnleies afbetaling og Processens omkostnings Erstatelse.
Gunder Johansen Svensdal mødte ej eftter paaraab.
Stefne Vidnerne Knud Frøland og Johanes Haga bekræfttede ved Eed at de i denne Sag lovl: haver Stefnet Gunder Svensdal for hands Boepæl mere end 14 Dage siden udi hands eget paahør.

Eragted

Gunder Johansen Svensdal gives Laugdag til næste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Paa Fogden Velædle og Velbyrdige Hr: Kammerraad Heibergs forlangende blev den Tingsøgende Almue forelæst Arne Hansen Heiglands paa egne og medEjeres veigne i gaarden Hegland udstædde qvittering til velbem:te Hr: Foged, for de 10 rd: 30 2/3 s: Dennem Indeværende aar udi Kongl: Skatter er godtgiort, af deres afbrente gaard Hægland, med tilspørsel om icke samme qvittering i et og alt er Rigtig, Da udstæderne eller opsidderne paa berørte gaard Hægland saavelsom den øfrige Tingsøgende Almue dertil gav Svar Saaledes, at meerbemelte gaards opsiddere Rigtig er gotgiort de udi qvitteringen anførte Kongel: Skatter.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg fremsadte dernæst for almuen de udi det ordinaire Tings vidne som Sædvanlig anførte 8 Poster, hvortil Almuen Svarede ligesom paa de forige Høste Ting 1751, undtagen hvad sig 7de Post betreffer thj derom forcklarede de at een Bonde Søn Nafnlig Johannes Olsen Helland dette aar har drevet noget lidet Kiøbmandskab med Slagte Fæe.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørsel om udreedningen til Sessionen 1751 og General Munstringen 1752, dens betaling til Soldaterne og Tambourerne, Svarede Almuen som paa næst forige Ting i Godøysundet.

Paa Fogdens tilspørgelse Svarede Almuen at alle de som har Skydset Fogden og Sorenskriveren dette aar til og fra de ordinaire Tinge, har Rigtig nødt deres betaling for Miilen 4 s: pr: Mand.

Odels Mandtallet blev dernæst Almuen Forelæst og af ingen anmeldt noget til dets forandring mens i alt Rigtig befunden.

Restancen for dette skibreede over dette aars Resterende Kongel: Skatter blev og inden Rætten for den Tingsøgende Almue oplæst og bereignet til den Summa 29 rd: 5 Mrk: 11 s:

Anno 1752 d: 13de octobr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa gaarden Haavigen udi Strandvigs Skibrede Ous Præstegield for Læhnets og Halsnøe Klosters Almue, da Retten blev betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Lars øfre Boelstad, Willum Hatletvet, Hans Windenæs, Elling Opsal, Elling Røsaas, Johanes Dalland, Ole Olsen Dalland, og Hans Hansen Windenæs i Stæden for Joen Dalland. Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Heiberg med menige Tingsøgende Almue

Dereftter blev Allerunderdanigst og underdanig publiceret De nest forige Tinge læste og Extraherede Kongl: Anordninger og Hr: Stifttbefallingsmandens ordres.

Videre bleve læste
1te Hr: Oberster Segelkes Pante Forskrivelse til Frøcken Møller Stoer 200 rdr: dat: 8de Decbr: 1751
2det Aagaate Braattvetes Skiøde til Johannes Braatvedt paa 1 Pund 6 Mrk: Smør i gaarden Braatvedt for 40 rdr: dat: 12te octobr: 1752.
3de Anne Andersdatters Skiøde til Haldor Siursen paa 2 Pund 6 Mrk: Smør med bøxel i gaarden Baartvet for 114 rdr: dat: 12te octobr: 1752.
4de Tomes Hafskaars og de fleres Skiøde til Christopher Lille Wiig paa 1 Pund 13 1/8 Mrk:r Smør i gaarden Viig dat: 12te octobr: 1752.
5te Hr: Consistorial Raad Gielmeidens Fæste Brev

1752: 70

In Duplo med Revers paa den eene, til Haldor Bakke paa 1 Pund Smør ½ Huud udi gaarden Røen dat: 3de Aug: 1752.
6te Hans og Lars Lille Vigs med hinanden Sluttede Accord dat: 12te octbr: 1752.
7de Johanes Baartvetes Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene til Knud Johansen paa husmands Pladsen Qvernevaagen dat: 12te octobr: 1752.
8. Haldor Siursen Leiglands fæste Brev in duplo med Revers paa den eene til Abraham Isachsen paa Pladsen Stegen dat: 12te octobr: 1752.
9de Gitle Leiglands fæste Brev in duplo med Revers paa det eene til Halvor Abrahamsen paa Pladsen Stegen dat: 12te octobr: 1752.

10de Anders Hansen Aackres fæste Brev til Bent Rasmusen dat: 13de octob: 1752 paa Pladsen Aachre.

Formedelst det var langt hen paa afttenen og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Rætten til i Morgen ophævet.

Den 14de octobr: blev Rætten atter Sadt paa bemelte Tingstæd Haavigen, og betient med forbemelte Laugrætt, i Fogden Velbemelte Hr: Kammerraad Heibergs nærværelse.

Dernest blev læst
Skiftte Brevet eftter Ellen Hansdatter Skougsejdet som er passeret den 9de Junj 1752 og viiste at hun eftterlod sig 1 Løb Smør i gaarden Skougseid som blev udlagt halftten hver af Enkemanden og Sønnen Hans Mortensen.

Mr: Jaen Møller fra Bergen haver til dette Ting Muntl: ladet Indstefne Wellum Ellingsen Hatletvet for sk:!! (skyldig) gield 2 rdr: 5 Mrk: 2 s: at taale Dom til betalings erleggelse og Erstate processens omkostninger.
Wellum Hatletvet mødte og vedstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt desligeste at hand er sk: Citanten de paastefnte Penge som hand sagde Citanten har Crediteret ham til næste Foraar.
Procurator Giøen som mødte paa Citantens veigne paastoed at Vellom Hatletvet som nu Selv Personlig møder for Retten og tilstaar Fordringens Rigtighed, at hand same 2 rd: 5 Mrk: 2 s: bør betale, desuden at betale denne Processes omkostninger udi det minste med 2 rd: 1 Mrk: 8 s: hvorom hand ervartede Dom.

Afsagt

Wellum Hatletvet bør eftter egen giorde tilstaaelse betale Citanten Jaen Møller de paastefnte 2 rdr: 5 Mrk: 2 s: og 2 rdr: 1 Mrk: 8 s: udi Processens omkostning 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under Adfærd eftter Loven.

Mr: Jaen Møller fra Bergen haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Elling Ellingsen Hildern for sk: gield 1 rdr: 3 Mrk: 8 s: at taale Dom til betalings og Processens omkostnings erleggelse.
Elling Ellingsen Hildern mødte ei eftter paaraab.
Stefne Vidnerne Hans Hansen Giøen og Engel Berlanstvedt bekræfttede ved Eed at de i denne Sag mere end 14 Dage siden lovl: Stefnte Elling Hildern.

Eragted

Elling Ellingsen Hildern gives Laugdag til næste Ting at møde med tilsvar udi denne Sag.

Morten Skougseid haver til dette Ting Muntl: ladet instefne Torkel Opsal først for sk: gield 4 rdr: 4 Mrk: og 1 rdr: for een bekomne Tromme in allis 5 rdr: 4 Mrk:, derfor at taale Dom og erstate Processens omkostninger.
Torkel Opsal mødte ei eftter paaraab.
Stefne Vidnerne Svend og Lars Haga bekræfttede ved Eed at de i denne Sag lovl: mere end 14 dage siden haver Stefnet Torckel Opsal.

Eragted

Torckel Opsal gives Laug dag til næste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Stædets Foged Hr: Kamer Raad Heiberg haver til dette Ting Muntlig ladet indstefne Ole Olsen Brue og Lars Solaas for med hinanden haftte Klamerie at anhøre Prov og taale Dom eftter Loven til undgieldelse.

Af de indstefnte mødte Lars Solaas men ei Ole Brue.
Stefne Vidnerne Hans Giøen og Engel Berlanstvet bekræfttede ved Eed at De udi

1752: 70b

denne Sag lovl: haver Stefnt Ole Brue og Lars Solaas desligeste under Falsmaal Jan Boelstad at Prove i Sagen.
Actor fremstillede sine Mødende Vidner med begiær de maatte afhøres.
1te Vidne Anders Andersen Eide aflagde Eed og vant at neste Søndag for nestl St: Hans Dag Saag Vidnet at Ole Brue neden for Stranvigs Kiercke i vrede kastede Lars Solaas ned paa Jorden og Sadte sig paaa hands Brøst.
2det Vidne Anders Jensen Haavigs Vaagen aflagde Eed og vant i et og alt eensstemig med 1te Prov.
Actor holt unødig at føre flere Vidner.

Eragted

Ole Brue gives Laugdag til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Rasmus Marckus haver til dette Ting eftter forige tiltale indstefnt Anders Stoere Viig for Ræsterende 3 rdr: for een omtvisted Koe, at taale Dom.
Anders Stoere Viig mødte for Retten og vedstoed at være lovl: Stefnt i denne Sag mens sagde at hand har Solt Citanten een Koe for 4 rdr: uden at vide den var Svag, og fordie Citanten da hand Merkede den blev Svag ei leverte ham samme igien, saa finder hand sig ei Pligtig at betale noget af det paastefnte helst hand Solte Koen til at Slagtes mens ei paasettes Koen og levede til eftter Julen det aar den blev Solt.
Citanten begierede Sagen udsadt til neste Ting for at Stefne Anders Stoere Viig til at paahøre Prov om at hand Solte den omtvistede Koe til at paasettes ja Forsickrede at den ei var Svag.

Eragted

Sagen udsettes til neste Ting.

Hr: Lieutenant Hvid lod ved Sergiant Brudahl indgive een Messive af 10de octobr: 1752 og den derudi paaberaabte Specification af same dato som bleve oplæste
De udi den oplæste Messive Nafngivne Vidner Ole Aakre, Christopher Særvold, Friderick Toftt, Anders Aakre og Hans ibdm: fremstoed for Retten og ved Eed forklarede at Natten til den 8de denne Maaned nu 8te Dage siden blev ald den Mundering og Armatur som findes anført paa den oplæste Liste af Vaade Ild lagt i Aske paa den afbrente gaard Aachre hvorhelst same var inlagt paa et Loftt over {Daglig} Stuen, same Ildebrand som antentes Natte tiid medens Folck laag til Søfns, hafde allerede grebet saa vit om sig inden Naboerne og Folcked paa Aakre opvaagnede at der ei blev bærget for 2 s: end sige mere af alt hvis derudi fantes opsideren og Lægsmanden Ole Endresen tilhørende, det var og gandske umuelig at Redde ern:te Mundering.
Herom var Sergiant Brudahl et velbekræftted Tingsvidne begiærende som og Bevilges.

Paa Bunden Ole Endresen Aakres tilspørgende Svarede Samtl: Almue Eensstemende at Dennem disverre er bekient at paa gaarden Aakre her i Skibredet blev i Dag 8te Dage siden for ern:te Ole Endresen af een ulykelig Vaade Ild lagt udi Aske een Stue med Kamer hos og Loftt paa, et Kiøcken, 1 Stolpe Huus, 1 Smie og 1 Baade Nøst og alle Hands ejende Løsøre Midler som alle fantes i ern:te Huser, Saa at hand ei fick Reddet der af for 2 s: Verdie end sige mere, og hvorover besagde Mand er bragt udi yderste Armoed og Fattigdom.
Ole Endresen Aakre var herom Tings Vidne begierende for dereftter om Skatte Friehed paa nogle aar at giøre allerunderdanigst Ansøgning.

Torbiørn Houge lyste for Retten Myntlingen Gitle Andersen Skougseides Odels Rett og Penge Mangel til det Anpartes brug i gaarden Skougseidet som Gitle Nielsen paaboer.

1752: 71

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgelse {Svarede Almuen at} \om/ ægtemanden Kaarre Andersen Haugevold og qvinde Mennisket Anne Andersdatter yttre Røe, som eftter Laugtings Dom af 15de Janv: 1752 for begangne Lejermaal er Dømt at begive sig til arbeide paa Fiskelejerne udi 2 aar, icke allereede er afsendt og saa langt fra hinanden Separeret at de ickcke lettelig kand komme til sammen, Svarede Almuen at de begge er herfra afsendt til arbeide paa Fiske lejerne, hand Nordeftter og hun Sør eftter; saa de icke kand komme tilsammen førend de 2 aar er forløben.

Fogden æxaminerede hernæst det ordinaire af 8te Poster bestaaende Tings vidne, hvortil Almuen gav et og det samme Svar som de forige aar undtagen hvad sig 7de qvestion angaar, angav de eftterskrevne som dette aar har Drevet Handel med Slagtefæe, Smaler og andet, nemlig Hans Hansen Aase, Torjels Larsen Solaas, Hans Mortensen Skogseide, Aamund Pouelsen Kiilen, Johannes Andersen Eje, Anders Andersen Lille Viig, Hans Hansen Hammersland, Engel Hansen Giøen, og Ole Olsen Braathuus.

Paa Fogdens tilspørgende Svarede Almuen, at opsidderen paa gaarden Sandahl end og dette aar 1752 er godtgiort de Kongel: Skatter, udreedning og Standqvarteer pengene undtagen, af det affeldte gods i samme gaard, desligeste at gaarden ick saa meget er forbedret at den noget paalæg kand taale.

Paa Tilspørgende Svarede Almuen at dennem eller de som dette aar har Skydset Fogden og Sorenskriveren fra og til de Sædvanlige Tinge, har nødt deres betaling for Miilen 4 s: pr: Mand.

Paa tilspørgelse svarede Almuen at Leedingen saavelsom de andre Skatter af den affelte Jord i Sandahl end og dette aar 1752 er bleven opsidderen godtgiort.

Odels Mandtallet blev Almuen forelæst mens af ingen modsagt, Ligesaa dette aars Restance paa de Kongel: Skatter stoer 31 rdr: 3 Mrk: 9 s:

Paa Fogdens tilspørgende om udreednings pengene til Sessionerne 1751 og General Munstringen 1752, svarede denne Almue lige som i næst forige skibreeder anført er.

Widere var ei ved dette Sage Ting at Observere, hvorfor Retten blev ophævet.

Anno 1752 d: 16de octobr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting for Strandebarms Skibredes Almue holdet paa gaarden øfre Waage ibdm: og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Johanes Nedre Brue, Hans Hansen ibdm:, Joen øfre Brue, Ole ibdm: Anders Berge i hands Stæd Hover Tordalen, Niels Dybsland, Povel Dybsland, og Ole Larsen Øyerhafn. Ofverværendes Stædets Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

Dereftter blev Allerunderdanigst og underdanig læst ej allene De Kongl: Allern: Anordninger og den høye øfrigheds ordres som paa næst forige dette aars Høste Tinge ere læste Men end og

1te een Kongl: Allern: Anordning af 27de Aug: 1752 om at alle Slags Lys ocker og 4re andre Sorter Farver ei i Dannemarch eller Norge maa fra Fremede Stæder indføres.

og for det 2det Hr: Stifttbefallings mandens ordre om at intet Fersk Kiød fra Landet til Bergen maae indføres under Vahrernes Confiscation etc: dat: 16de Septbr: 1752.

og for det 3de høyben:te Hr: Stifttbefallingsmandens ordre hvorved Forkyndes at Hans Kong: Maj:t

1752: 71b

Den 13de Septbr: 1752 Allern: har Resolveret hereftter at betale 4 rdr: for hver Schlave som fra Fæstningerne i Norge bortrømmer, og det til den som den undvigte paagriber og til sit Fængsel igien henbringer, ern:te ordre er af 7de octobr: 1752.

Videre blev læst

1te Hr: Provsten Christies Proclama af 22de Junj 1752 til Arfve Skifttets holdelse eftter Præste Enken afdøde Mad:me Gierdrums.

2de Hr: Provsten Tidemans Fæste Brev til Endre Endresen in Duploe med Revers paa gienparten paa 20 Mrk: Smør 1/3 Huud i Engedal dat: 1te Junj 1752

3de Anders Ericksen Nettelands Skiøde til Johanes Pedersen paa ½ Løb Smør ½ Huud udi gaarden Skage for 54 rdr: dat: 25de Maj 1752

4de Skiftte Brevet eftter Ellen Hansdatter Skougseidet Forretted d: 8de og 9de Junj 1752 som viiser at Sterfboets ejende 7 ½ Mrk: Smør 1 ½ Kalfskind i gaarden Lambedalen blev paalodnet Sønnen Niels Mortensen, og af Sterfboets ejende ½ Huud og 30 Mrk:r Smør i gaarden Solbiør tilfalt Sønnen Rasmus Mortensen 18 Mrk: Smør ¼ Huud og Ole Mortensen lige saa meger.

5te Skiftte Brevet eftter Christi Gotskalcksdatter af 15de Junj 1752 som [viiser] at af de 2 Pund 6 Mrk: Smør Sterfboet ejede udi gaarden Bundhuus tilfalt Enkemanden Torbiørn Knudsen 1 Pund 3 Mrk: Sønerne Knud og Gotskalck hver 9 Mrk: og døttrene Guroe og Magdelie hver 4 ½ Mrk:r

6te Skiftte Brevet eftter Rasmus Hansen Linge af 10de Junj 1752 som viiser at af de 1 Løb Smør 1 Pund og 9 Mrk:r ¾ Huud Sterfboet udi gaarden Stoere Linge ejede tilfalt Enken Marte Hansdatter halfningen, Sønnerne Hans og Peder hver 10 ½ Mrk:r Smør 3/10 Huud og Døttrene Marte, Lisbet, Kiersten, Mallene, Magrete og Anne Peders døttre hver 5 ¼ Mrk: Smør 3/80 Huud er 1 Pund 7 ½ Mrk: Smør 9/40 Huud.

7de Skiftte Brevet eftter Mickel Gotskalcksen Fladebøe af 14de Junj 1752 som viiser at Sterfboets ejende 1 Løb Smør ½ Huud i gaarden Fladebøe blev udlagt sc: Enken Magrete 1 ½ Pund ¼ Huud Sønnerne Johanes, Gotskalck, Ole og Jonas Mickels Sønner hver 6 6/11 Mrk:r Smør 1/22 Huud og Døttrene Magdelie, Guroe og Magrete Mickels Døttre hver 3 3/11 Mrk:r Smør 1/44 Huud.

8de Skiftte Brevet eftter Peder Andersen Lille Fosse af 12te Junj 1752 som viiser at Sterfboets ejende Jordegods blev udlagt sc: af 1 Løb Smør 1 Huud udi gaarden Lille Fosse Enken Lisbet 2 Pund 8 2/3 Mrk: 85/108 Huud og Sønnen Anders Pedersen Ræsten 15 1/3 Mrk: S:r 23/108 Huud, Af ½ Løb Smør i Store Fosse, Enken 1 Pund 8 Mrk: og Sønnen Hans Pedersen 4 Mrk: Smør, Og {af} Sterfboets ejende 7 ½ Mrk:r Smør 1 ½ Kalf skind i gaarden Lammedalen er Enken Paalodnet.

Samson Andersen Fladebøe fremkom for Retten og Lyste sin Koene Brita Svalesdatters Odels Rett og Deres Pengemangel til gaarden Mehus som hands ern:te qvindes Stæd Fader Lars Knudsen beboer, hvilket sin Koenes Odel hand paa lovlig Maade betidelig agter at indløse.

Tormoe Johansen Tveite fremkom for Retten og Lyste sin Odels Rett og Pengemangel til gaarden Stoere Fosse som Lars Torgersen paaboer, hvilken gaard Hand Reserverer sig som Odel at indløse Saa Snart Løsnings Summen kand erholdes.

Peder Pedersen Linge fremkom for Retten og Lyste sin Odels Rett og Pengemangel til Gaarden Stoere Fosse som Lars Torgersen paaboer den hand Reserverer sig med tiiden at indløse.

Peder Pedersen Linge Lyste for Retten sin Odels Rett og Penge mangel til den Anpart udi Gaarden Stoere Linge som Enken Marte Hansdatter beboer, hvilken hand Reserverer sig i tiiden at indløse.

Stædets Foged Hr: Kammer Raad Heiberg gav tilkiende at hand til dette Ting tiid og Stæd har ladet Indstefne Johanes Nernæs og Hans Broder Peder Pedersen Stoere Linge at lide Dom til Straff for forøvet Slagsmaal mod hinanden paa gaarden Stoere Linge da et Skotte Skib der lastedes, og udi Sagen at anhøre Vidnerne Amund Stoere Linge med Tieniste Dreng Torger Stoere Linge, Torbiørn Wigen, Og Roal Ome, hvilke Vidner iligemaade ere indstefnte under Falsmaal Deres Eedlige Forklaring i Sagen at aflegge.

1752: 72

De indstefnte Johanes Nernæs og Peder Stoere Linge mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag lovl: Stefnt. Af Vidnerne var Absent Torger Stoere Linge, de øfrige mødte alle.
Actor bad at Vidnerne maatte Eedl: afhøres.
1te Vidne Amund Stoere Linge aflagde Eed og vant at hand aldrig har seet eller veed noget om det Paastefnte Klamerie at sige
2det Vidne Torbiørn Wigen aflagde Eed og vant intet til oplysning i Sagen.
3de Vidne Roal Ome aflagde Eed og vant i Sagen ei det Ringeste thi hand som De forige Vidner forklarede det hand ei veed eller har hørt at de indstefnte med hinanden har haftt Klamerie.
Stefne Vidnerne Knud Tveit og Torgier Giære bekræfttede ved [Eed] at De mere end 14 Dage siden Stefnede den udeblevne Torger Linge til dette Ting og Stæd at møde under Falsmaal for udi Sagen at aflegge sit Vidnesbyrd.

Eragted

Den lovl: Stefnte men Absente Torger Stoere Linge haver under Falsmaals Bøders udredsel at møde til neste almindel. Ting for i denne Sag at aflegge sit Eedlige Widnesbyrd, hvilked Vidne at anhøre Johanes Nernæs og Peder Pedersen Linge same tiid og Stæd iligemaade forelegges at møde.

Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg gav tilkiende at hand med Muntl: Varsel til Justitiens Pleie har ladet ind stefne Hans Olsen Siusæter at lide Dom til Straff for forøvet Slagsmaal mod Ole Torgelsen øfre Houckaas, og udi Sagen at anhøre Vidnerne Torger Olsen Lille Houckaas og Gyri Olsd: ibdm: med flere om fornøden giøres, hvilke Vidner eftter Actors Forklaring ilige maade ere ind stefnte under Lovens Falsmaal, Deres Eedl: Forklaring udi Sagen at aflegge, til Vedermæle er indstefnt Ole Torjulsen øfre Houckaas.

Hans Siusæter og Ole Houckaas møte for Retten og vedstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt.
Hans Siusæte for at evitere vitløfttighed ærbød sig i Retten at hand vil betale 9 rdr: som Bøder for det Klamerie Hand med Ole Houckaas haver haftt.
Actor begierede at den Instefnte Hans Siusæte ved Dom vorder tilfunden at betale de vedstandne Bøder.

Afsagt

Hans Olsen Siusæter som eftter egen giorde tilstaaelse i Vred Hue haver Overfaldet Ole Torgelsen øfre Houckaas bør følgel: Lovens 6 Bogs 7de Capt: 8de art: udi Bøder betale til Actor Trende Sex Lod Sølv som er 9 rdr: 15 Dage eftter denne Doms lovl: Forkyndelse under adfærd eftter Loven.

Formedelst afttenen var paakomet blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 17de octobr: blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa ern:te Ting stæd Øfre Waage.

Derpaa blev læst
1te Anders Johansen Tvedt og de fleres Skiøde til Torger Knudsen paa Odels Retten til 1 Løb Smør i gaarden Stoere Fosse for 12 rdr: dat: 16de octobr: 1752.
2det Ole Torgielsen Houckaases Pante Brev til Elling Moe Stoer 48 rdr: hvorfor 1 Pund 21 Mrk:r Smør udi gaarden Houckaas er sadt udi Forsickring dat: 16de octobr: 1752.
3de Hans Berges Skiøde paa 2de een Fierde Parter udi Skove Teigene kaldet Hisdahls og Monse Teigene for 20 rdr: til Svale Larsen Øfre Waage, dat: 16de octobr: 1752.
4de Joen Torbiørnsens Skiøde til Gotskalck Jensen Fladebøe paa 1 Pund 21 Mrk:r Smør som er gaarden Fladebøe, for 70 rdr: dat: 16de octobr: 1752 hvorimod blev Protesteret af Kiøberens \ældre/ Broder Ole Gotskalcksen som formente at være nermest beretiget at indløse den Solte gaard til hvilken ende hand og nu i Retten anbød ern:te Kiøber Kiøbe Summen som hand nægtede at modtage.
5te Niels Knudsen Næs og de fleres Skiøde til Gitle Siursen Mundem paa 1 Pund 14 Mrk:r Smør i gaarden Mundem for 44 rdr: 2 Mrk: dat: 6te Martj 1752.

Stædets Sogne Præst Welærværdige Hr: Eilert Holch Marcher hafver til dette Ting, tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne eftterskrefne i dette Præstegields gaardbrugende Mænd Neml: af Læhnets gods Lars Torgelsen stoere Fosse, Lars Mortensen ibdm:, Tollef ibdm:

1752: 72b

Torger \Knudsen/ ibdm:, Johanes Torbensen ibdm: og Torben Mortensen ibdm:, Af Lyse Closters Almue Lars Torbensen Stoere Fosse, Johanes Johansen og Syver Larsen ibdm:, {og af Rosendahls gods Roal Omme,} fordie de tverts imod æld gammel Skick og Vedtægt har nægted at befordre Citanten til Jondahls Annex Kiercke naar Kiercke Tienisten der har været beramet at holdes, \og/ hvorover Citanten har været Nødtvungen for egne Penge at forskaffe sig de \fri/skydser som de indstefnte har været ansagde til og tillige virkelig tilkom at giøre, derom ere de alle forben:te Almues Mænd Stefnt at anhøre \paa egne og den øfrige Almues veigne/ Prov der og under Falsmaal ere Stefnte sc: Hendrick Dybsland, Helge Skielnæs, Erick og Peder Aakre, Samson Øyerhafn {og} Samson Brecke \og Roal Ome/, Og dernest De samtlig indstefnte Læhnets Bønder at taale Dom Saaledes at de bør tilbage levere Citanten tilbage alle for hver af Dennem /: eftter den Reigning derover skal indkome :/ udlagde Skyds Penge, og desuden ansees lovgemæss formedelst Deres derudinden erviste opsetzighed og

endel: Tilstreckelig at erstate denne Processes omkostninger, Endel: og hvad sig de øfrige Veder Parter Som Sorterer {dels} under Lyse Closters – og dels under Rosendahls – Jurisdiction betreffer, da som De allene ere inkaldede til Provs anhør og Reignings modtagelse, vil og Citanten ickun over Dennem tage som et Tings Vidne Beskreven hvis udi Sagen passert med mindre de Selve underkaster sig denne Rettes Paadømme.

{Af} de indstefnte mødte alle undtagen Lars Matiesen Stoere Fosse, Johannes Johansen og Siur Larsen Stoere Fosse, saa mødte og ellers af Liuse Closters gods Ole Koltvet og Lars Lionæs, der alle vedstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt ligesaavel for sig Selv som paa den øfrige Almues veigne, hvor for De og møder Paa egne og den øfrige Almues veigne for at anhøre Prov og Dom i denne Sag, og declarerede de samtlig mødende af Lyse Closters Jurisdiction at de paa egne og de øfrige Almues veigne af ben:te Lyse Closters Bønder, det De i denne Sag alle Submitterer sig denne Rett ligesaa fulkommen som det kunde være Deres Rette Wærne Ting, og hvorfor de alle for at evitere vitløfttighed, her for Retten vil lide Dom i Sagen uden siden at have minste Ancke henseende til \Sagens/ Formalia,

Endelig foregaf de ben:te Mænd af Læhnets og Lyse Closters gods at de har Stefnet Citanten Contra i Sagen til Provs paahør om hvorledes med skydsen til Jondals Kiercke fra gamel tiid er forholdet, De indstefnte Vidner ere Ole Ugletvet, Johanes Børsem, Endre Grøneng, Morten Berge og Knud samt Niels Oma, Mens til Doms har de ei Stefnet i Sagen.

Citanten tilstod at hand er Stefnt lovl: at høre paa overn:te Prov men ei at taale Dom, begierede ellers at hands Vidner maatte tages under examen.

Stædets Foged Hr: Kammer Raad Heiberg Sisterede sig for Retten og i Anledning \der/ af at Hand fra Stifttets befallings Mand har erholdet ordre om at Formane Contra Parterne til godvillig at erindre deres Pligt i at forskaffe Citanten den Sædvanlige Skyds til og fra Jondals Kiercke, endnu igientog den advarsel hand derom til Almuen forhen har giort ved Stædets Bøygde Lænsmand, Mens Contra Citanterne ville ei finde sig derudi, Men sagde at de underkaster sig Lov og Rett, og ei vil skydse til Jondahl med mindre Jondahls Almue komer Dennem derudi til hielp.

Parterne fremstillede Deres Prov med begiær at de maatte Eedtages, thi blev Eedens Forklaring af Lov Bogen Dennem forelæst, hvorhos De samtl: alvorl: blev Formanet i Sagen at vidne i Sandhed hvad Dennem om Parternes Disputte er bekient.

Citantens Prov.

1te Vidne Hendrick Dybsland aflagde Eed og vandt at i ald den tiid hand som nu er 77 aar gl: og \her/ er Fød og opfød samt ald sin tiid opholt sig her i Strandebarms Præstegield kand mindes tilbage i tiiden, da har Almuen af Strandebarms Hovet Sogn Alle tiider \uden betaling/ Skydset Sogne Præsterne i Strandebarm \fra Præstegieldet/ til det Stæd i Jondahl hvor Hand har haftt sit Nattehold, og det saa oftte

1752: 73

Kierke Tienisten er vorden holdet udi Jondahls Annex Kiercke, ja de same Fløtnings Mænd der som melt har befordret Sogne Præsten til den gaard eller Stæd hvor Natteholdet i Jondahl eftter touren har været, de har og hver gang Skydset ham hiem igien til Strandebarms Præstegaard.

2det Vidne Helge Skielnæs gl: 75 aar, Siger sig at være Barn Fød i Jondahls Annex hvor hand forblev til sit alders 19 aar da hand fløttede her hid i Præstegieldet hvor <helst> hand og siden til denne tiid haver boet, eftter aflagde Eed var dette og det forige Vidnes udsaug!! (udsaugn) udi et og alt gandske Eensstemmig.

3de Vidne Erick Aakre gl: noget over 70 aar, er Fød og Opfød her i Sognet aflagde Eed og vant i alt som de 2de første Prov har udsagt.

4de Vidne Samson Brecke, som siger sig at være Fød og opfød samt til denne tiid forblevet i Strandebarms Hovet Sogn, og nu er 80 aar gl:, hand aflagde Eed og vant i alle maader udi Ord og Mening eensstemig med de forige 3de Prov.

5te Vidne Roald Ome gl: 69 aar har fra sine Spæde aar Stændig været i Strandebarm hovet Sogn hvorhelst hand og endnu boer, aflagde Eed og vant i alt som de øfrige afhørte Vidner.

Citanten sagde dernest at hand holt unødig at føre flere Vidner i Sagen.

Contra Citanternes Prov:

1te Vidne Ole Ugletvet er af de fra Strandebarm som i Sagen eftter Citantens sigende er impliceret, Vidnet forklarede Selv at hand nu har sit tilhold hos hans Tvende Sønner som bruger gaarden Ugletvet hvilken gaard hand siger er iblant De som nu er i Sagen Contra Citanter, dette Vidne \79 aar gl:/ aflagde derpaa Eed og vant at i 54 aar her foran har det med Præsteskydsen til Sogndal!! (Jondahl) været saa forholdet som af Citantens Prov er forklaret, Mens førend den tiid veed hand at Husmænderne af Strandebarm men ei de Jordbrugende befordrede Præsterne til Jondahls Kiercke, de Husmænd dertil blev taget vare af De som boede nærmest hos Strandebarms Præste gaard, Mens af hvilken Husmændene nød deres betaling for same Skyds ifald de skulle have nogen, det er Deponenten ubekient,

2det Vidne Johanes Børsem 73 aar gl: Barn Fød i Strandebarms Hovet Sogn paa gaarden Børsem hvor hand har boet over 40 aar aflagde Eed og vant i alt som nest forige Prov,

disse 2de Vidner siger allers at Sogne Præsten i Strandebarm fordie hand undertiiden manglede Fløtnings Folck i den tiid Husmændene nu over 50 aar \siden/ skydsede Præsten, bad eengang Almuen om at De \Selve/ for efttertiiden ville befordre ham Til Jondahl, og saaledes kom det dertil at Almuen siden har skydset Præsten, Men ingen af Jondahls Almue har giort noget saadant Præsteskyds.

3de Vidne Endre Samsonsen boende paa gaarden Grønning i Strandebarms hovet Sogn gl: 81 aar Provede eftter aflagde Eed {og vant} ensstemig med 2det Prov.

4de Vidne Morten Nielsen boende paa gaarden Berge i Strandebarm gl: 75 aar har fra sine Barne aar Stændig været i ben:te Sogn, aflagde Eed og vant i alt som nest oven førte Contra Citanternes 2de og 3de Vidne.

5te Vidne Knud Ome boende paa gaarden Ome i Strandebarm er Fød i Strandebarms Sogn hvor hand og til denne tiid sig har opholdet gl: 70 aar aflagde Eed og vant Eenstemig med det 2de 3de og 4de Prov.

Contra Citanterne sagde at de holt unødig at føre flere Vidner.

Paa tilspørgende tilstod Saavel Contra Citanterne som og de af Almuen der boer uden for gaarden Stoere Fosse saa mange af dennem der nu ved Retten var tilstæde, at Strandebarms hovet Sogns Almue er imellem Dennem indbyrdes afdeelt i 2 lige Parter \desligest at/ den eene halve Partes \Almue/ som tager sin begyndelse paa gaarden Stoere Fosse og Strecker sig ind eftter til den siste gaard i Sognet kaldet Lionæs som ligger nermest Jondahls Annex, de haver nu omtrent 50 aar skydset Stædets Sogne Præster fra Præstegaarden og til det Stæd i Jondal hvor Præsten hver Reise har haftt Nattehold Saa og ført ham til Kierken og siden hiem til Præstegaarden igien og det saa oftte Kiercke Tienisten i Jondal har været Forretted, Sogne Præsten saavelsom hands Fløtnings Folck har paa hver Saadan Reise nødt frie underholdning og Natteleie

1752: 73b

Hos den Mand i Jondal som Natte holdet hver Reise tilfalt, Saa at Strandebarminger har Skydset \Præsten/ og Jondølerne \derimod/ underholdet Præsten og Fløtnings Folckene hver Reise, og har ingen fra Strandebarm nogen sinde kosted noget paa Præstens Nattehold; Endelig declarerede Comparenterne at den anden halve Part af Strandebarms hovet Sogns Almue som bestaar i den Almue der findes uden for ern:te gaard Stoere Fosse som begynder

paa gaarden Berge nest uden for Fosse og Streker sig til gaarden Teigland, haver i bemelte tiid haftt deres Præsteskyds til \og fra/ det andet Annex Kaldet Waralsøren!! (Waralsøen) hvorhelst Præsten og Fløtnings Folckene hver Reise har nødt frie underholdning hos den Mand Natteholdet tilkom at have, Husmændene over alt i Strandebarm Skydser og med Almuen, Sogne Præsten til og fra Kierkerne saa oftte touren dennem tilfalder.

Citanten indgaf Dernest sin over den for Almuen udlagde skyds forfattede Reigning af 16de octobr: 1752 som blev oplæst. Citanten bad dernest om Dom i Sagen eftter hands indstefning og producerte Reignings Indhold.

Contra Citanterne hafde ei mere eftter tilspørgelse i Sagen at indvende uden dette at de hereftter ei vil fløtte Præsten nogen Præcke!! (Prædicke) Dag lenger end til Kiercken i Jondahl, ligesom de og paastaar at blive af Jondals Almue bedre Pleiet end nu nogen tiid er skeed, i det øfrige indlod De Sagen under Dom.

Afsagt

Som den {Skyds} \Fløtning/ og Nattehold Strandebarms Præstegields Almue eftter Lovens 2 Bogs 12te Capitels 10de art: Virkelig ere Pligtige Saa oftte Guds Tienisten ved de fraliggende Kierker skal Forrettes, at forskaffe Deres Siæle Sørger {og} \med/ Deign, fra gamle tiider af, følgelig de paa begge sider førte Vidners Eedlige og Eensstemmige udsagn, har imellem dito Præstegields gandske indbyggere været Saaledes af Dennem Selve {været} Regleret og fast Sadt, at {de af} Strandebarms hovet Sogns Almue skulle anskaffe Sogne Præsten fornødne Karle fra Strandebarms Præstegaard til og \fra/ hvilken gaard \eller Stæd/ i Annexerne Joendahl og Waralsøen som Natte holdet tilkom at holdes paa, imod at bem:te Annexers Almue Forsiuner Sogne Præsten og Degnen samt \deres/ Fløtnings Folck med Logemente samt Nødtørfttig underholdning, Og den byrde Hoved Sognet saafald frivillig har under kasted sig ja nu over 50 aar fundet sig vell ved, aldeles ikke kand Considereres til at være eller er større end den Annexernes Almue ved Natteholdets bestridelse haver udstaaet, Saa hafver ikke De paa den indkomne Reigning anførte Mænd haft føye til eller giort Rett derudi at nægte Citanten Hr: Marcher den hos Dennem tilsagde \Sædvanlige/ Fløtning, Mens da Saadant dog tverts imod den een gang som melt godvillig antagne og siden vedholte saa taalelige {skick} som gamle Skick, er skeed, tilfindes besagde Mænd at betale Citanten de Fløtnings Penge Hand formedelst \deres/ ugrundede udeblivelse og Veiring!! (Veigring) urettelig har været nød at udgive Alt saaledes og med saa mange Penger hos hver af Denem som bemelte Reigning, der ikke af nogen er modsagt, viiser at De\nnem/ for hver Deres Forsømelse er til Ansvar anført, Ligesom og Samtlig Almuen fra Stoere Fosse og til gaarden Lionæs af ovenanførte Aarsager, hvortil iligemaade komer Deres inden denne Rett giorde Declaration, herved tilfindes, udi efttertiiden at forskaffe Citanten og hands eftterMænd udi Embedet nødvendig Fløtning til og fra det Stæd udi Jondahl hvor Natteholdet skal være, og det saa oftte Kierke Tienisten der skal holdes. Processens omkostninger betales til Citanten med 3 rdr: 2 Mrk: og hvoraf for {et} hver

1752: 74

af de Paastefnte manglende 10 Fløtninger kommer 2 Mrk: som de Skyldige og i Reigningen Nafngivne een for alle og alle for een tillige med det øfrige paadømte udreder dog imod indbyrdes Regress, 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under Adfærd eftter Loven.

Dereftter blev læst,

1te Ole Neerhuuses bøxel Seddel til Gunder Monsen paa Pladsen Neerhuus dat: 17de octobr: 1752.

2de een dito udstæd af Hr: Marcher som Laugværge for Encken Marthe Linge, til Anders Amundsen paa Pladsen Schaaren in duplo med Revers af sam/m/e dato.

3de een dito af Johannes Nærnæs til Helge Haesteensen(?) (Havsteensen?/Halsteensen) paa Næset under store-Linge, in duplo med Revers af dito dato.
4de Lars Meehuuses bøxel Brev til Lars Halvorsen paa Pladsen Berget, in duplo med Revers, dat: 17de octobr: 1752.
5te Johan Daniel Galtungs bøxel Brev til Siur Tostensen, paa Pladsen Schipervigen under Torsnæs, in duplo med Revers paa den eene, dat: 17de octobr: 1752.
6te een dito af Erick Aackre udstæd til Niels Knudsen, paa Pladsen Brackenæset in duplo forfatted med Revers paa den eene dat: 17de octobr: 1752.
7de een dito udstæd af Hans Galtung til Amund Rasmusen, paa Pladsen Slotten, in duplo forfatted med Revers paa den eene, dat: 17de octobr: 1752.
8de een dito af bem:te Hans Galtung til Joen Mickelsen paa Pladsen Ødegaarden dat: 17de octobr: 1752.
9de Hr: Obriste Lieutnant Butlers fæste Brev til Tosten Grotnæs paa Pladsen Grotnæs, in duplo dat: 17de octobr: 1752.
10de Hr: obriste Lieutnant Butlers fæste Brev til Sergiant Jaen Espeland paa Pladsen Hammeren, in duplo med Revers paa den eene dat: 17de octobr: 1752.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgelse om Tingskydsens afbetaling svarede denne Almue nu som Sædvanlig.

Paa Fogdens videre tilspørgelse Svarede Almuen at opsidderne paa de aftagne gaarder Neerhuus og Gierde end og dette aar 1752 er bleven godtgiort Skatter og andre Rettigheder, undtagen udreedning og Standqvarteer pengene, item at sam/m/e gods ej saa meget er forbedret at det noget paalæg kand taale.

Paa Fogdens Spørsmaal angaaende udreedningens afbetaling til Sessionen 1751 og General Munstringen 1752, svarede Almuen som i næst forige skibreede af den Almue blev Svaret.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg examinerede dernæst det ordinaire Tings vidne, bestaaende af de Sædvanlige 8te Poster, og fick det svar som paa næstl: Høste Ting her i skibredet, undtagen ingen Løsgiengere blev angivet.

Odels Mandtallet blev dernæst Almuen forelæst og af ingen Modsagt, Ligesaa Restancen paa de Kongel: intrader stoer 31 rd: 3 Mrk: 2 s:

Til Rætten at betiene næstckom/m/ende aar 1753 blev opnævnt følgende Laugrættes mænd nemlig Hans Rasmusen Berge, Johannes Johansen ibdm:, Lars Torgersen store Fosse, Lars Matisen ibdm:, Lars Sverckersen Bierckenæs, Roal Olsen Lille Linge, Lars Endresen Engedahl, og Niels Siursen Engedahl.

Derpaa blev Sage Tinget ophævet.

Anno 1752 d: 11te Novbr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting for Qvindherets Skibredes Almue holdet paa gaarden Møchlebust ibdm: i Stædets Foged Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Andreas

1752: 74b

Heibergs overværelse, med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Johanes Olsen Natestad for Lars Lund, Samson Stoere Omvig, Torger Døsseland, Hans Røesteen, Johanes Knudsen Natestad i Stæden for Ole Giertsen ibdm:, Iver Abelsen Helvig, Povel Kiærland og Joen Fugleberg i Stæden for Gabriel Skarvetun, Saa var ellers tilstæde Stædets Bøygde Lænsmand Søfren Møcklebust med Menige Tingsøgende Almue.

Dernest blev publiceret de nestforige Tinge læste og Extraherte Kongl: Allern: Anordninger og høye Øfrigheds ordres,
item Hr: Stifttsbefalings [Mandens] Skrivelse af 7de octobr: H: a: om at Hans Kongl: Maj:t Allern: har Resolveret at betale 4 rdr: for hver fra Fæstningerne bortrømt Schlave, og det til den een saadan paagriber og fremfører.

Dereftter blev læst følgende Bøxel Sedler paa Lifs Fæste Saa som,
1te Hr: Kamer Raad og Foged Heibergs af 11te Novbr: 1752 til Torkel Jacobsen paa Husmands Pladsen Stabaken under gaarden Huuse.
2det Jan Røseland og de fleres, til Hans Olsen paa 2 Pund Smør i gaarden Røsten, in duplo med Revers paa den eene, dat: 20de octobr: 1752.
3de Johanes Netelands in duplo med Revers paa den eene til Anders Netteland paa 21 Mrk: Smør ½ gied skind udi gaarden Nordre Ask dat: 13de Maj 1752.
4de Sogne Præsten Hr: Jens Reinnords (Rennords) Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene til Lars Larsen paa ½ Løb 8 Mrk: Smør i gaarden Møcklebust dat: 25de octobr: 1752.
5te Hr: Kammer Raad og Foget Heibergs til Lars Larsen paa ½ Løb Smør ½ Huud udi gaarden Fugleberg dat: 15de Decbr: 1751.

Joen Fransen Røsladen!! (Røsland?) anviste i Retten Huderne af 2de Voxne Biørner som hand eftter Almuens tilstaaelse har nestleden Somer Skudt i dette Sogns Marcker.

Brynild Østensen Møcklebust anviste huderne af 2de smaae Biørnunger, hvoraf hand haver dræbt den eene og Lars Ericksen Kallestad den anden her i dette Præstegields Marker.

Lars Larsen Stenslette anviiste Huden af een Biørnunge som hand haver dræbt i dette Sogns Marker dette Aar.

Saa blev og læst for det
6te Hr: Capit: Segelkes Pante Forskrivelse til Hr: Kammer Raad og Foged Heiberg, Stoer 1000 rd: dat: 18de Aug: 1752.
7de Niels Berges Pante Brev til Søfren Møcklebust paa 24 rdr: laante Penge dat: 17de Maj 1752.

Engebret Andersen Fuglebergs Støen anbød i Retten 8 rdr: 2 Mrk: tilhørende Myntlingen Astrie Rasmusdatter, om Nogen same ville modtage, mens da ingen dem ville modtage, blev de Forseiglet og ham tilbageleveret.

Ole Løning frembød for Renter sin Myntling Anne Klemetsdatters Fader Arf Stoer 5 rdr: 5 Mrk: og 1 Sølfskee, Men da ingen same ville have, blev de Forseiglet og ham tilbageleveret.

Dernæst blev Publiceret,
1te Halvor Fugleberg og Encken Brithe Olsdatters Skiøde til Svale Jonsen Møchlebust paa 1 Løb Smør i gaarden Møchlebust, hvorfor er betalt 72 rdr: dateret 11te Novembr: 1752.

2det Skiftte Brevet eftter afdøde Knud Johansen Møchlebust, Passeret den 19de augustj 1752 som udviiste at ermelte Sterf boe ejede i gaarden Lille Møchlebust 1 pund 21 Mrk:r Smør, og udlagt paa Encken Kari Jonsdatter 22 ½ Mrk: Smør paa Sønnerne Joen, Thore og Knud Knudsønner, hver 6 3/7 Mrk: Smør og Datteren Margrethe Knudsdatter 3 3/14 Mrk: Smør alt med bøxel.

3de Lænsmanden Søfren Møchlebustes bøxel Seddel paa Huusmands Pladsen Myren til Erick Ingebretsen in duplo med Revers paa den eene, dat: 10de Novembr: 1752.

4de Brynnild og Ole Skorpens bøxel Seddel in duplo med Revers paa den eene, paa Pladsen Skorpen til Faltin Johansen dat: 11te Novemb: 1752.

5te Iver og Kari Helvigens bøxel Seddel til Thore Larsen paa Pladsen Hougen, in duplo med Revers paa den eene dat: 11te Novembr: 1752.

6te 1 dito af same dato udstæd til Knud Tordsen, af Mons Rørvig og Jaen Røseland paa Pladsen Leite in duplo forfatted med Revers paa den eene.

7de dito af Johannes Tvedt udstæd til Amund Olsen Kroen paa Pladsen Kroen in duplo forfatted med Revers paa den eene dat: 11te Novemb: 1752.

8de Halvor Olsen Fuglebergs bøxel Seddel paa Pladsen Fischernæset til Ole Larsen in duplo farfatted med Revers paa den eene dat: 11te Novemb: 1752.

1752: 75

9de Søfren Rickortsen Møcklebustes bøxel Seddel til Diderick Jørgensen paa Pladsen Hansehougen, in duplo forfatted med Revers paa den eene dat: 10. Novemb: 1752.

10de Samson Larsen Omvigs bøxel Seddel til Østen Østensen paa Pladsen Østenshuuset med Revers paa den eene dateret 10de Novemb: 1752

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende, Svarede den Tingsøgende Almue at opsidderen paa gaarden Store Møchlebust er end og for dette aar 1752 godtgiort alle Skatter af det aftagne udi gaarden Møchlebust, undtagen udreedning og Standqvarteer Pengene, samt at gaarden vel aar for aar forverres men ej forbedres, saa den inted kand paalegges.

Paa Fogdens tilspørgende angaaende Ting skydsen svarede denne Almue som Sædvanlig at eenhver har nødt sin betaling for deres skyds til og fra Tingene.

Paa Fogdens examination eftter det ordinaire Tings vidne blev af Almuen Svaret som paa næst forige Tinge og som paa næstleden Høste Ting 1751 af Almuen for dette Skibreede Svaret blev.

Paa Fogdens Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen at Soldaterne og Tambourerne Rigtig har nødt deres udreedning til Sessionerne 1751 og General Munstringen 1752, nemlig til Sessionerne 6 Dages udreedning 48 s: og til General Munstringen 18 Dages udreedning 1 rd: 48 s:

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende blev af Almuen Svaret at Leedingen af det affeldte gods i gaarden Store Møchlebust end og dette aar er bleven vedkommende opsidder godtgiort.

Odels Mandtallet blev dereftter oplæst, saavel som Restancen {stoer} som {og} af ingen \blev/ modsagt.

Til Rætten at betiene næstckommende 1753 blev opnævnt disse følgende, nemlig Lars Ellingsen Store Omvig, Johannes Nielsen Tvedten, Thor Stueland, Christen Lande, Joen Møcklebust, Lars Fugleberg, Siur Lille Omvig, \og/ Lars Larsen Store Møcklebust.

Som inted videre paa dette Ting var at forette blev Rætten ophævet.

Anno 1752 d: 15de Novbr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet for Schaanevigs Almue paa Ting stædet Gielmervigen ibdm:, i Stædets Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heibergs overværelse, og Retten betient med disse eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Neml: Tollef Svinland, Ole ibdm:, Harald Hougen, Ole Trondheim, Lars Krome, Mickel Berhoug i hans Stæd Johanes Tveit, Lars Wicke, og Baar Odsen Axland, Saa var og tilstæde Stædets Bøygde Lænsmand Welforneme Christopher Gielmervigen med Menige tingsøgende Almue.

dereftter blev læst de Nest forige Tinge læste og i Protocollen Extraherede Kongl: og den høye øfrigheds ordres og Anordninger

Videre blev læst
Hr: Capitaine Segelches Pante Forskrivelse Stoer 1000 rd: hvorfor iblant andet een Anpart i Skaanevigs Konge Tiende er Pantsadt dat: 18de Aug: 1752.

Flere end de anførdte Publicationer anmelte ingen sig med, hvorfor med Sage Tinget til i Morgen beroer.

Dagen næsteftter som var d: 16de Novbr: blev Retten med forbem:te Laug Rett og i Stædets Fogeds overværelse atter Sadt paa ern:te Tingstæd Gielmervigen.

Dereftter blev læst
Halvor Olsen Hillestads Skiøde til Lars Larsen Indre Tungesvig paa 1 ½ Løb Smør i gaarden indre Tungesvig for Kiøbe Penge 340 rdr: dat: 8de Martj 1752.

Ole Johansen Tungesvig anbød mod 5 a 4 ProCento Renter 17 rd: 2 Mrk: 14 s: hands Myntling Allis Heinesdatter tilhørig

1752: 75b

Mens da ingen same ville modtage blev De Forseiglet af Sorenskriveren og Formynderen tilbageleveret, {og er} derudi tillagt 3 rd: som paa Arven i Kiørleie og Renter til denne tid er fortient.

Videre blev læst
Gotskalck Spidsøens Skiøde paa 18 Mrk: Smør i gaarden Viig til Encken Herbor Tørrisdatter, hvorfor er betalt 27 rd: dat: 15de Novemb: 1752.
2det Hr: Kammer Raad og Foged Heibergs Fæste Brev til Lars Ølversen Sunde paa gaarden Vatendal og Lille Wattendal skyldende 1 Løb 9 Mrk: Smør dat: 16de Novbr: 1752.

Syfver Larsen Tungesvig haver til dette Ting tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Erick Rasmusen Tvedt fordie hand haver beskylt Citanten som een giftt Mand at have haftt legemlig

omgiengelse med qvinde Menisked Magdelie Nielsdatter som var udi Erick Tvetes tieniste og hands sc: Erick Tvetes Kiødel: Sødskende barn, hvilket skulle været passeret udi Citantens Baade Nøst den 16de Søndag eftter Trinitatis nestleden aar 1751, derom at anhøre Citantens Beviser Neml: Stædets Sogne Præstes attest om at Saadant for ham og 2de hands Medhielpere er angivet af Erick Tvedt, Samt taale Dom til undgieldelse eftter Lov og Sagens omstendigheder, Samt til Citantens friefindelse og endel: til at erstate processens omkostninger.

Erick Tvedt mødte ei eftter paaraab.

Stefne Vidnerne Johanes nedre Rafdal og Hugne Olsen Wicka bekræfttede ved Eed at de mere end 14 Dage siden i denne Sag lovl: Saaledes som oven er anført haver Stefnet Erick Tvete for hands Boepæl i hands eget paahør.

Eragted

Den lovl: Stefnte mens Absente Erick Tvete gives Laugdag til neste Almindel: Ting at møde med tilsvar i denne Sag, ligesom det og vil tilkome Citanten til same Ting at indstefne den angieldende Magdelie Nielsdatter til Vedermæle og Doms Anhør for Saavit Sagen hende maatte vedkom/m/e.

Frue Capitaine Bentsens haver til dette Ting Muntl: ladet ind stefne Knud Stephensen fordie hand har modtaget paa hendes veigne af Hr: Stifttamtskriver Heibergs Fulmægtig Sr: Svend Olsen i Bergen nestl: Junj Maanet haver modtaget 9 rdr: 30 s: men deraf ei ved hiemkomsten leverede hende mere end at joe derpaa Ræsterede 2 rd: 3 Mrk:, derom at giøre Eedlig forklaring om hand ei haver aabnet Mr: Olsens Forseigling for Brevet som Pengene laag udi eller Rørt Pengene, samt taale Dom til betalings og processens omkostnings erleggelse.

Knud Stephensen mødte for Retten og vedtog lovl: varsel, og eftter at Eedens forklaring af Lov Bogen hannem var forelæst og til Ham vedbørl: Formaning giort om Sandheden at vedblive, aflagde Hand Eed derpaa at hand eller nogen anden ei haver aabnet Forseiglingen paa det Brev hvorudi de paastefnte Penge fantes, ei eller!! har enten hand eller nogen anden rørt eller taget 1 skilling end sige flere deraf Mens derimod var forseiglingen ganske heel og ubrækced den tiid hand ved hiem komsten fra Bergen nestl: Somer leverte Frue Bensen ern:te Brev, endel: forklarede Hand under den aflagde Eed at da Frue Bentsen aabnede Sr: Svend Olsens Seigl for Brevet og Pengene hvilket skedde strax i hands paasiun, da manglede der 2 rdr: 3 Mrk: paa de 9 rd: 30 s: der udi skulle været.

Citantinden begierede det passerede beskreven.

dereftter blev læst følgende Fæste Breve in duplo med Revers paa gienparten Saasom

1te Hr: Bøchmans til Sergiant Richart Joensen paa een grund under Skaanevigs Præstegaard, kaldet Nygaard hvorpaa een Stue Vaaning er opsadt dat: 14de Novbr: 1752.

2det Mr: Sehuses Fæste Brev til Ole Larsen paa husværelset Hougen under gaarden Walen dat: 15de Novbr: 1752.

3de blev læst \et til/ Hr: Kamer Raad og Foged Heiberg paa gaarden Millie af Stædets Sorenskriver udstæd Skiøde dat: {24de Jan} 3de Maj 1752 item Velben:te Hr: Fogeds Skiøde paa same gaard til ern:te Sorenskr: af 24de Junj 1752.

4de Elias Læcknæses Fæste Brev in duplo til Lars Torkelsen paa Platsen Viigen dat: 16de Novbr: 1752.

1752: 76

Bøygde Lænsmanden Hans Giøen i retteædskede Sagen imod Messieurs Sehuus et Undahl \om/ endel Arve Midler Myntl: Christine Lars Datter Walen tilhørende.

Dend stefnte Hans Sehuusen og Jens Friderich Undahl mødte for Retten og vedstoed at vere i denne Sag lovl: Stefnet.
Citanten indgaf dernest hands i Sagen forfattede Continuations Stefning af 1te Septbr: 1752 som blev oplæst.
de instefnte vedstoed at Continuations Stefningen Dennem lovl: er forkyndt.
dernest Citanten fremlagde Myntlingens Sal: Faders Skiftte Brevaf Dato 17de 18de og 19de Janv: 1731 hvorudi findes paa pag: 158 hvor meget og paa hvad maade Myntlingens Arve Midler er udlagt, det allegerede blev oplæst. Dernest fremlagde Citanten Skiftte Brevet eftter ern:te Myntlings adføde Broder passeret in Janv: 1733, hvoraf blev oplæst saavit Signeret er pag: 9 og 10. Saa producerede og Citanten Skiftte Brevet eftter Myntlingens Far Moder afg: Kiersten Larsdatter d: 11te Decbr: 1733 hvoraf blev oplæst Saavit Signeret findes pag: 1, 2, 3, 65 og 66. Af ern:te Skiftte Brever sees da eftter Citantens tanker, hvad ern:te Myntlings Arf er. Citanten end ydermere fremlagde een Reigning for den brugende tiid som Sted Faderen Sr: Hans Sehuusen haver haftt under Hænderne Myntl: tilfaldne Arve Midler hvilcke Reigning dat: 14de Novbr: 1752 blev oplæst. Dernest fremlagde Citanten een Reigning over den brugende tiid som Svogeren Sr: Undahl haver haftt under hænderne Deres Arve Midlers Indkomster dat: 15de Novbr: 1752 som blev oplæst. endnu fremlagde Citanten een Reigning over denne Sags medgaaende omkostninger dat: 15de Novbr: 1752 som blev oplæst. Endel: indgaf Citanten hands Skrefttl: Deduction i Sagen som blev oplæst af 15de Novbr: 1752.
Hans Sehuusen producerede dereftter Hands skreftlige Forsæt i Sagen som blev oplæst af 14de Novbr: 1752. Mr: Sehuus tilstod dernest at da hand for 7 aar siden overlod Mr: Undahl gaarden Walen blev eftter den tiid mellem denem opretted Skrefttl: Contract af 10de Aug: 1745 fast Sadt at Undahl skulle for den tiid hand brugte gaarden give Comparentens Stæd Børn, hvoriblant og Citantens Myntling er een, Landskyld mens ei Renter af Deres ejende Anparter i gaarden Walen,
Mr: Undahl sagde at hand har tilbudet Citanten Landskyld af hands Myntlings Anpart i gaarden Valen mens hand har ei same Landskyld villet modtage.
Citanten tilstod at Undahl har sagt at ville betale Landskyld af ern:te Myntlings Arf i Walen, desligeste at Comparenten har nægted same at modtage.
Undahl declarerede at i de 7 aar hand har været paa Valen, da har Myntlingen Christine Larsdatter ei aflagt nogen Saadan Tieniste hos hendes Moder at hun derved kunde fortiene Daglig Kost og Klæder.
Mr: Sehuusen begierede Anstand i Sagen til næste Ting for da at beviise med Myntlingens attest at hun ei vil eller kand prætendere nogen Rettighed af Moderen i den tiid hun {same} har brugt gaarden Valen og taget indkomen af hendes Pant i Tienden.

Eragted

Sagen udsettes eftter Sehuses begier til næste Ting.

Videre blev læst
1te et Fæste Brev fra Lars Sandvigen til Anders Odsen paa Pladset Housevigen dat: 16 Novbr: 1752.

1752: 76b

2det een dito fra Lars Sandvigen til Ole Johansen paa Pladset Aarvigen dat: 16 Novbr: 1752.
3de Christopher Gielmervigs Fæste Brev til Iver Torgersen paa Pladset Teigen dat: 16de Novbr: 1752.

4de een dito fra Knud Lækknæs til Biødne Jacobsen paa Pladset Havnen dat: 16 Novbr: 1752.
5te Skiftte Brevet eftter Askel Siursen af 2de Septbr: 1752 som viiser at af 9 Mrk: Smør i gaarden Viig tilfalt Enken halfningen og hver \af de 2de/ Døttere 4de Parten.
6te Skiftte Brevet eftter Ole Tieransen Tungesvig af 5te Julj 1752 som viiser at Sterfboets ejende 9 Mrk: Smør i Strand øde blev paalodnet Niels Tungesvig.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg examinerede dernæst det ordinaire Tingsvidne, da inted derved uden som Sædvanlig var at observere undtagen giæstgiveren Ottho Capel, ernærer sig nu som forhen med et lidet Logement og forflegnings vahrer, for Ræsten er hands Næring ved Fiskerie som een anden Bonde.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg paa Tilspørgende \fik til/ Svar{ede} af Almuen at Soldatterne og Tambourerne ved et hvert Compagnie, hver for sig har nødt deres udreedning, Saasom til General Munstringen 1752, 18 Dages udredning 1 rd: 48 s: og til 1751 aars Session 6 Dages udreedning 48 s:

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen at Pladsen Blaateigen af 12 Marckers skyld, ligger saa høyt til Fields at den icke af nogen kand beboes, mens Stedse har været ødeliggende, saa der hvercken har faldet eller falder nogen første bøxler deraf.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg til et Tings vidnes erholdelse anviiste udi Rætten den ved vaade Ild skadelidende opsider paa gaarden Søe Ebne{s} \hands/ qvittering for Skatternes gotgiørelse af ernevnte gaard sc: 1 Løb 2 pd: 12 Mrk: Smør i skatt mens udi Landskyld 1 Løb Smør 2 Huuder, med 6 rd: 53 2/3 s:, for at æske derpaa Tingsvidne, da opsidderen tilstod dens Rigtighed og den øfrige Almue sagde derom at være beckient.

Af Fogden blev og anvist een dito qvittering af opsidderen paa gaarden Lechnæs for 1 ½ Løb Smørs skatter af den afbrendte gaard Lechnæs, nemlig 5 rd: 48 1/3 s:, da dens Rigtighed af opsidderen saavelsom den Tingsøgende Almue tilstoed dens Rigtighed.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgelse angaaende Tingskydsens Rigtige betaling nemlig 4 s: Miilen pr: Mand, Svarede Almuen som Sædvanlig.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende, Svarede Almuen at opsidderne paa de aftagne gaarder Millie, Fiære og Rullestad Rigtig er bleven gotgiort skatterne dette aar for det aftagne udi deres gaarder, undtagen udreedning og Standqvarter pengene.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg tilspurdte Almuen om ickcke opsidderne paa de aftagne gaarder Millie, Fiere og Roullestad end og dette aar 1752 er bleven ukrævet for Leedingen af det affeldte gods i ernevnte deres paaboende gaarder.

Paa Fogden Hr: Kammer raad Heibergs tilspørgen, 1te om icke Pladsen Blaateigen dette aar har været øde liggende og om høyere afgiftt eller græsleje deraf har været at beckomme end 40 s:, hvortil de Svarede at ingen høyere græsleje deraf har været at beckom/m/e end de bem:te 40 s:, ickcke eller!! (heller) er nogen fremckom/m/en der sam/m/e til brug vil antage, for det 2de om ickcke opsidderen paa gaarden yttre Bouge Thor Larsen end og for dette aar 1752 har nødt den hannem ved gaardens bøxling accorderede friehed for Jordebogens indkomster af deres Maj:ts ejende Strøe gods udi bemelte gaard yttre Bouge 1 Løb Smør, ej heller af den ½ Løb Smør Clas brugede

hvortil de Svarede jae, 3de om disse 2de gaarder er udi Landskyld inddeelt, Responde, Pladset Blaateigen har aldrig været indeelt i Lægd endskiønt den ligger i Land Lægdernes District, men det forige Anderses øde brug i gaarden yttre Bouge 1 ½ Løb Smør er indeelt udi Lægd under Hr: obriste Leiutnant Rechelieues Compagnies gamle 100 Lægder.

Odels Mandtallet saavelsom Restancen \stoer 112 rd: 4 Mrk: 4 s:/ blev dernæst for Almuen oplæst og af ingen modsagt.

Dereftter blev opnævnt eftternevnte 8te Laugrættes mænd Rætten næstckommende aar 1753 for dette skibreede at betiene, nemlig nye Lars Tungesvig, Hans Ambland, Biørne Dyvigen \og/ Torgels Eickemoe, samt gamle, Ole Ericksen Vicke, Lars Olsen ibdm: Hugne Olsen ibdm: og Halvor ibdm:

og da ej fleere Sager var at Tractere ickcke eller!! (heller) andet for dette skibreede denne sinde at forrette blev Rætten ophævet.

Anno 1752 d: 20de Novbr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet for Etne Præstegields Almue paa gaarden Fittie ibdm: og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Jacob Madskaar, Biørne Axdal, Peder Østreim, Tord nedre Næsse, Erick Ramsvig, Halvor Grindem, Baar Giære og Iver Hougen. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

Hvorpaa Allerunderdanigst og underdanig blev læst de nest forige Tinge publicerte Kongl: Allern: Anordninger og den høye øfrigheds ordres.

Joen Tollefsen Rame fremlagde i een Skind Pung 6 rdr: 3 Mrk: 2 s: hands Myntling Biørn Siggesen Gralsæt tilhørende, med forespørsel om nogen same mod lovl: Renter vil modtage, mens da ingen same ville modtage blev Pungen af Sorenskr: Forseiglet og ern:te Formynder tilbageleveret.

Hans Hansen Ryg frembragte Huderne af 2de Ulve Unger som hand og flere dette aar i dette Sogns Marcker haver {haver} ihielslaget eftter Almuens tilstaaelse.

Hans Ryg iretteædskede Sagen imod Elias Eckeland et omtvisted qverne huus betreffende hvilken Sag hand frafalt og ophævede.

Stædets Foged Hr: Kammer Raad Heiberg haver til dette Ting, tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Anne Larsdatter Vinnie for begangne Leiermaal med Soldat Torbiørn Jacobsen Vinnie som og er Stefnt til Vedermæle, og hun at lide Dom eftter Loven.
paa Ane Vinnies veigne mødte Erick Vinnie som vedtog lovl: Varsel, betalte af hendes Bøder 3 rdr: og paatog sig at betale Ræsten nestanstundende Somer Ting hvormed Actor var fornøyet. paa nermere examination forklarede Comparenten at hun falt i Barsel Seng 4 uger for Juel nestl: aar, desligeste at Torbiørn Jacobsen blev skreven til Soldat den 10de Julj næstforhen.
Torbiørn Jacobsen mødte ej.

Actor begiærede Sagen udsadt til næste Ting paa det Torbiørn Jacobsen kand blive indstefnt til Bøders udredsel eftterdie hand ei var bleven Soldat den tiid Barne Auflingen skedde, og hun og til same tiid kand varsles at møde til Vedermæle.

Eragted

Sagen opsettes til næste Almindel: Ting.

Jacob Torsen Lerdal af Ryfølche haver til dette Ting tiid og Stæd Muntl: ladet Indstefne Samuel Haaim for 22 rdr: 4 Mrk: 8 s: som Ræster paa 10 Slagtebæster Citanten \hanem/ haver Soldt for 59 rdr: 3 Mrk: og hvorpaa allene er betalt i Penge 20 rdr: og ved een Hoppe 16 rdr: 4 Mrk: 8 s: in allis 36 rdr: 4 Mrk: 8 s:, derom at anhøre Citantens Vidner og Beviiser samt Dom til de ern:te 22 rdr: 4 Mrk: 8 s:s betaling og processens omkostninger tilsvare.

Samuel Haaim mødte ei eftter paaraab,

Stefne Vidnerne Lars Østreim og Søfren Juleskaar bekræfttede ved Eed at De i denne Sag Saaledes som ovenanført mere end 14 Dage siden lovl: Stefnte Samuel Haaim for hands Boepæl i hands tieniste Folckes paahør saasom hand da ei var tilstæde.

Citanten begiærede Lougdag for den instefnte.

Eragted

Samuel Haaim gives Laug dag til næste Almindel: Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Dereftter blev læst

Mogens Olsen Støles Skiøde til Corporal Peter

1752: 77b

Christian Altan paa gaarden Støle skyldende 3 Løber for Kiøbe Penge 200 rdr: dat: 20de Novbr: 1752

Hans Giøen iretteædskede sin Sag imod Bøygde Lænsmanden Johanes Fittie omtvisted Tiende betreffende, med begiær at med same til næste Ting maatte beroe.

Eragted

Sagen udsettes til næste Ting eftter Citantens begiær.

For Retten fremstillede sig Procurator Hans Giøen for Sogne Præsten Welærværdige Hr: Jocum Altan og foregaf at Velben:te Sogne Præst til dette Ting tiid og Stæd Skrefttl: haver indstefnt Samuel Haaim for endeel utilbørlig tiltale, samt videre som same Stefnemaal ommelder, same Stefnemaal lagde hand i Rette dat: den 30te octobr: 1752 som blev oplæst.

Samuel Haaim mødte ei eftter paaraab ei eller!! nogen paa hands veigne.

Stefne Vidnerne Rasmus Østreim og Søfren Juleskaaren bekræfttede ved Eed at De mere end 14 Dage siden forkyndte den producerede Stefning for alle derudi anførte Neml: Veder Parten og Vidnernes boepæl.

Fulmægtigen fremstillede de i Sagen Stefnte Vidner med begiær same maatte afhøres og hvilke Eedens Forklaring af Lov Bogen blev forelæst.

1te Vidne Johanes Andersen tienende Citanten aflagde Eed og vant at nestleden Somer een Dag imedens Vidnet og flere gick ned paa Etne Præstegaards Eng og Slog græs for Citanten som same tiid Stoed der og Saag paa Arbeiderne, kom Samuel Haaim Ridende hen til Dennem, Steg af sin Hæst, hilsede Citanten Venlig og Spurde hvorledes hand og Hands Koene levede, og eftter at Citanten hafde Svaret Samuel at De levede vel blev De staaende noget lidet tilsamen, da Samuel Haaim omsider tiltalede Hr: Altan med disse ord: For I er vel vred paa mig for Jeg Ræster med mit Siste offer, som og Hr: Altan dertil Svarede Saaledes: det Staar ei paa dermed Samuel, udlod Samuel Haaim sig imod Citanten med disse ord: Nei

det staar ikke eller!! (heller) paa for ieg er ingen Landsløber, da disse ord vare talte og Hr: Altan ville gaae fra Samuel Haaim Spurde Samuel Citanten i vrede om hvad det var for Een Landstryger Hr: Altan hafde givet Pass, Mens som Citanten derpaa Svarede Samuel at det ei vedkom Ham, steg Samuel paa sin Hæst og Red lige ind til Præsten som holt sin Stock for sig for at afværge at Hæsten ei skulle komme paa Ham, dernest udlod Samuel \sig/ imod Citanten med følgende ord: een Fant og een Landstryger var Hand som Du gav Seddel og Saa er Du og, derpaa Red Samuel Haaim fra Dennem, Bandte og var Vred, Noget dereftter dog same Dag blev vidnet hiemkaldet til Præstegaarden for at høre paa De ord Samuel Haaim der talte, Da Vidnet hørdte at Samuel Raisonerede om een \Præstens/ Høelade som Almuen skal holde i Stand, Sigende at hand havde seet at paa den ei feilede andet end 4 eller Fem Huner og dog alligevel hafde Præsten Banstøt Almuen derfor paa Præckestolen, ydermere forklarede Vidnet at den same Dag \og tiid/ det omprovede passerede hafde Samuel Haaim med sig 3 Støcker Fæe Creature, Men hand gav ingen agt paa om same giorde Skade paa Citantens Ager som den tiid stoed i sin bæste Flor hafde ei videre at Prove.

2det Vidne Tollack Gundersen Giære aflagde Eed og vant at i det same Samuel Haaim den omprovede tiid Red fra Citanten Hr: Altan og hand passerede forbie deponenten der og gick der paa ern:te Eng og Slog græs, Saa vente Hand sig om til Hr: Altan og udi forbitrelse truede med sin eene Haand Citanten i det hand med knyted Næve hyttede imod ham som dog stod et lidet støcke derfra, jae Samuel i det same sagde og til Hr: Altan følgende Ord: Du Fant ja du Fandt, Fanden fylle dig Andet Sligt jeg

1752: 78

Haver fylt Dig, ja Samuel Haaim greb og strax med een Finger paa hver af Hands Hænder ind udi Sin Mundkoeiger, Spilede same op og i same Vrede sagde til Citanten disse Ord: \ieg skal følge dig eftter og/ Fanden Splitte og Rive min Mund og Tunge Rødder om Du skal Præcke een Dag lengere, hvad videre før eller siden passerede hørte ei Vidnet, hafde og icke videre at Prove.

3de Vidne Hans Jaensen (Joensen) tienende Citanten aflagde Eed og vant i et og alt eenstemig med det 2det Prov, dog med det tilleg at da Samuel Haaim den omprovede tiid og Stæd var Redet fra Hr: Altan og hand kom til den omprovede Høelade, sagde Hand, er det disse 4 eller 5 Huner Præsten har Banstøt Folck for paa Præckestolen.

4de Vidne Daniel Torbiørnsen tienende Citanten aflagde Eed og vant udi ord og Mening gandske Eenstemmig med 2det Vidne.

5te Vidne Torbiørn Christensen tienende Citanten aflagde Eed og vandt i et og alt som 2det og 4de Vidne.

6te Vidne Anne Mickelsdatter tienende Citanten aflagde Eed og vant at eftter at Samuel Haaim den omprovede tiid og Stæd hafde Redet fra Citanten Red hand i stoer Vrede 2 a 3 gange til og fra Citanten, hyttede med sin Staf eller Stock imod Citanten og Sagde til ham Fanden Splitte og Rive mit Hierte og hierte Rødder af mit Lif om jeg icke skal forfølge Dig og om Du Fant skal Præke een Dag lengere, jeg Sidder for een Brav Mand paa Haaim Men Du sidder for een Fant paa Præstegaarden.

7de Vidne Siri Østensdatter tienende Citanten, aflagde Eed og vant at den omprovede tiid og stæd hørte Vidnet at Samuel Haaim i det hand var Redet et Støcke fra Præsten Hr: Altan Raabte tilbage til Ham Sigende Een Fant har Du været, een Fant er Du og een Fant bliver Du.

8de Vidne Syfver Støen aflagde Eed og vant at den omprovede tiid Saag Vidnet som Stod Noget støcke oven for Etne Præstegaard at Samuel Haaim var neden Præstegaarden, hørte og hand Skraalede høyt med Citanten mens ordene kunde vidnet ei høre, som og Samuel Haaim hafde Reist fra Citanten og var komet op til Vidnet og de flere som stoed der i Deres Arbeide,

begynte hand græsselig og mange gange at Bande og Forbande Citanten Sagde og iblant andet om ern:te Citant disse ord: Fanden Rive Hans Lever og Lunge den Skurre Fant, Hand støte til mig med sin Stock som er hands Kaarde og hafde hand haftt anden Kaarde saa hafde hand Støt mig med den, hand Banstøter Folck paa Præcke Stolen og hand skal aldrig Præcke een Dag eller Time lenger, dernest Spurde Samuel Haaim Vidnet om hand til Høsten ville gaae til Guds Bord for Hr: Altan, hvortil vidnet Svarede ja, da Samuel Svarede, Nei icke jeg, jeg har talt med Skriveren og hand veed hvor hand er udkommen Hand, Mens Samuel nævnte ei hvad Skriver hand hafde talt med.

9de Vidne Johanes Syversen Støle aflagde Eed og vant eensstemig i et og alt med 8de Prov undtagen hand ei hørte at Samuel Haaim fortaalte at Præsten Hr: Altan Bandstøder Folck og at hand ei skulle Præcke ofttere, Vidnet gick og fra Johanes hen for at have hands Creatur af Ageren, saa hand ei hørte alle de ord hand talte.

10de Vidne Aasle Isacksen Støle aflagde Eed og Provede udi ord og Mening eenstemmig med 8de Prov.

11te Vidne Ole Povelsen Fittie aflagde Eed og vant at den omprovede tiid fulte deponenten med Samuel Haaim fra gaarden Fittie hvor Ting nu holdes med 3de Samuels Fæe Creatur som vidnet skulle hielpe ham at drive hiem, og da De kom hen imod Citantens Bøe og De fick at see det Hr: Altan gick der hos sine Folck som Slog græs begynte Samuel Haaim at Fortelle Vidnet at Citanten hafde givet een Fant og Landstryger ved Nafn Mickel Hognesen Pass at Reise af Bøygden med, og hand skulle nock kome ihue at Præsten hafde givet Saadan Lands Løber Pass, som vidnet det hørde ville hand drevet Creaturene een Anden Vei saa at De ikke skulle komet til

1752: 78b

Velben:te Sogne Præst eller hands Agre, Mens Samuel Haaim greb med Haanden fat i Vidnet og holt ham saa hand ei kunde møde Creaturene der altsaa gick forbie det Stæd Hr: Altan Stoed, Samuel Haaim Red hen til Hr: Altan, Steg af Hæsten og hilsede Ham, Mens hvad ord hand siden talte til Citanten hørte ei Vidnet fordie hand fulte med Creaturene, Mens som Samuel Siden kom Ridende eftter Vidnet sagde hand til Vidnet at hand hafde kaldet Præsten een Skurre Fant og \at/ Præsten hafde Stuked ham i Siden med een Stav desligeste Sagde at hafde hand tilforn i Krigen kundet staae for een Kaarde saa kunde hand vel staae for een Stav, Forklarede ellers at af ben:te Bester kom et uløves ud i Præstens Ager mens blev strax dreved ud deraf igien ved Vidnet.

12te og 13de Vidne Erick Silde og Jens Kamboe aflagde Eed og vant at nestleden Somer var de een Dag eftter forlangende i Etne Præstegaard for at besee Hr: Altans Ager som af Samuel Haaims Creature Dagen tilfon skulle være beskadiget, De besaag Ageren og fant Spor derudi eftter 4 Bester, Mens kunde ei Skiønne om Ageren derved var beskadiget, Vidnet Jens Kamboe forklarede ellers at hand næste Dag tilforn Saag at Samuel Haaim Red over same Ager da hand Reiste fra Citanten som Stoed paa Marcken hos sine Folck.

Giøen havde ei flere Vidner at føre.

Paa tilspørgende af Retten Svarede samtl: Vidnerne at Samuel Haaim den omprovede tiid var noget beskienked, dog ei mere end hand joe vel kunde vide hvad hand foretog Sig, endelig Sagde De sig icke at viide det Citanten i ringeste maade gav Samuel Haaim Anledning til hvis den omprovede tiid blev talt og øvet imod Citanten.

Eragted

den lovlig Stefnte mens udeblivne Samuel Haaim gives Laugdag til neste Almindel: Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Fordie det var langt ud paa Afttenen blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 21de Novbr: blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa besagde Tingstæd.

Erick Silde mødte og i retteædskede sin imod Mad:me Kamstrup og Sogne Præsten Hr: Altan anlagde og fra nest forige Ting udsadte Sag, et omtvisted giærde betreffende.
paa Mad:me Kamstrupes veigne mødte ingen eftter paaraab ej heller hun Self, Men for Sogne Præsten Hr: Altan indfant sig Procurator Hans Giøen som ville afvarte hvad Citanten videre kunde have at i retteføre.
Citanten producerede een ved Sorenskr: og behørige Mænd imellem gaardene Silde og Kamboe d: 18de Julj 1710 passerede Delegangs Forretning som for Retten blev oplæst. Citanten declarerede at det nu paastefnte giærde er just det som udi den producerede Forretning findes beskreven at skulle opsettes naar een af ern:te 2de gaarders Opsiddere det maatte forlange, hvorfor hand og nu paastoed Dom til ern:te Forretnings fuldbyrdelse.
Giøen producerede Sogne Præsten Hr: Altans skreftlige Indlæg dat: 20de Novbr: 1752 som blev oplæst.
Citanten forklarede at hand ved Sagens anlæg har giort et med Lænsmanden Johanes Fittie, hvorvel ern:te Lænsmands Nafn \ej/ er anført i Stefnemaalet, det same declarerede og ern:te Bøygde Lænsmand som og mødte for Retten ja hand sagde sig til neste Ting i Anledning af Hr: Altans indkomne Indlæg, at ville Stefne paa sin siide i Sagen for saavit hands ejendom udi Silde betreffer. Citanten var fornøyet med at hands Medejer {fordie hand} som Citant med ham vil indlade sig udi Sagen.

Eragted

paa det Johanes Fittie kand gives tiid som hovet Citant ved Nyt Stefnemaal at indlade sig udi denne ham vedkomende Sag, bliver med samme Stillet i beroe til neste Ting.

Dereftter læst
et Proclama til Skifttets foretagelse eftter Susana Seeberg i Øhlen d: 14de Febr: 1753, dat: 17de Novbr: 1752.

Paa Fogdens tilspørgende om udreednings pengenes betaling til Sessionerne og General Munstringen, svarede Almuen som

1752: 79

Udi de forige skibreder findes Svaret.

Paa Fogdens examination eftter det ordinaire Tings Vidne gav Almuen et og det sam/m/e Svar som Sædvanlig, ej angivende nogen Løse Karle.

Paa Fogdens tilspørgende om nogen første bøxel af gaarden Grindem 1 ½ Løb Smør dette aar 1752 er falden, dertil Almuen Svarede Nej.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen at alle \Lehnnets/ opsidderne her i skibredet paa de aftagne gaarder Rigtig er bleven godtgiort alle Kongl: Contributioner af det i deres gaarder aftagne gods undtagen udreedning og Standqvarter pengene.

Paa tilspørgende Svarede Almuen at alle Jordebogens indkomster er opsidderne paa de ved Halsnøe Closters gods aftagne gaarder, Rigtig for det affeldte udi deres gaarder godtgiort.

Paa tilspørgende angaaende Tingskydsens afbetaling her i dette skibreede til og fra de ordinaire Tinge, Svarede Almuen som Sædvanlig at de Rigtig har nødt halv skyds nemlig 4 s: pr: Miil.

Paa Fogdens tilspørgende om icke Leedingen af det aftagne gods her i skibredet er vedkommende opsiddere saavelsom andre Skatter godtgiort.

Dereftter blev odels Mandtallet og Ræstansen stoer 87 rd: 11 s: for Almuen oplæst, mens af ingen modsagt.

Til Rættens betiening anstundende aar 1753 blev opnævnt nye Mænd: Lars Gravelsæter, Zackris Rasmusen Hofland, Niels Steene, Thor Eickrem, gamle Gabriel Vaagen, Johannes Ousnæs, Ingebret ibdm:, og Ingeman Engelskiær.

Som inted videre for dette skibreede var at forrette blev Rætten ophævet.

Anno 1752 den 23de Novbr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa gaarden Romsøe udi Fieldberg Præstegield for Lehnets og Halsnøe Klosters Almue, og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Anders Dalen, Sten Hætland i hands stæd Peder Pedersen Indbioe, Elling Hetland, Knud Indbioe, Hugne Stensen ibdm:, Mickel Inbioe, Syver Udbioe, og Svend Syversen ibdm: Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg med Menige tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig bleve læste De nest forige Tinge publicerete og foran Specificerede Kongl: Allern: Anordninger og den høye Øfrigheds ordres.

Ole Tiærandsen Borckenæs anviste i Retten udi een skind Pung 7 rdr: 3 Mrk: 12 s: tilhørende hands Myntling Lars Taraldsen Tvedt {tilhørende} med forspørsel om nogen same for 5 eller 4 ProCento Renter vil modtage mens da ingen derom melte sig blev Pungen Forseiglet og ham til bageleveret.

Dereftter blev læst
Hr: Kamer Raad og Foged Heibergs Fæste Brev til Lars Knudsen paa Halsnøe Kloster gods udi gaarden Hixdal sc: 9 Mrk: Smør med bøxel og over bøxel dat: 26de Septbr: 1752.
2det Niels Drægenæses og Ole Biørckenæses Fæste Brev til Niels Tvet paa 1 Pund 14 Mrk: Smør i Tvet af 22 Novbr: 1751.

1752: 79b

Dereftter blev af Tord Knudsen Hætland hands Myntling Gunille Olsdatter Helgevol og af Halvor Larsen Dueland hands Myntling {Halvor} \Guri/ Olsdater {Due}\Helge/vold, opbudet Deres Arv som var for den første 3 rdr: 3 Mrk: 8 s: og for den siste 3 rdr: 3 Mrk: 8 s: med tilbud om nogen sam/m/e for Rente vil modtage, Mens ingen fantes dertil villig, hvorfor Pengene Forseiglet blev Dennem tilbageleveret

Saa blev og læst

Helge Haraldsen Veestads Skiøde til Harald Gundersen paa 1 Løb 9 Mrk:r Smør med bøxel i gaarden Westad for 76 rdr: dat: 23de Novbr: 1752.

Fordie intet videre i Dag var at forrette blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 24 Novbr: blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa ern:te Tingstæd.

Dernæst blev læst
1te til Mortification Povel Heybøes Pante Brev paa 90 rdr: til Gudmund Aarevig af 25de Junj 1746 som er indfriet den 7de Julj 1752.
2det Gunder og Torben Tindelands Fæste Brev in duplo til Ole Christophersen paa Pladset Gangstøe under Tindland dat: 24 Novbr: 1752.
3de Gunder Sandvigs Fæste Brev in duplo til Gunder Sandvigs husmand Berent Pedersen paa Pladsen Sandvigsnæset under Sandvig dat: 24de Novbr: 1752.
4de 1 Proclamation til Skifttets foretagelse i Øhlen eftter Susana Seeberg d: 14 febr: 1753, dat: 17de Novbr: 1752.
5te Torkel og Hans Vigs Fæste Brev in duplo til Joen Larsen paa Pladsen Næset dat: 24de Novbr: 1752.
6te Torkel og Syver Vigs Fæste Brev in duplo til Lars Iversen paa Pladsen Næset dat: 24 Novbr: 1752.
7de Encken Brynnilde Ormsdatter Kiches fæste Brev til Helge Povelsen paa Pladsen Røyten, dat: 24de Novembr: 1752, in duplo forfatted.
8de Hans Qvammes bøxel Brev paa Pladsen Qvamstøe til Joen Christensen in duplo forfatted dat: 24de Novembr: 1752.
9de et dito til Jørgen Larsen udstæd af Halvor Arnevig paa Pladsen Slattevigen, dat: 24de Novembr: 1752.

Paa tilspørgende Svarede Almuen at Tambourerne og Soldaterne Rigtig for et hvert Compagnie har nødt deres udreedning Saa som til Sessionen 1751, 48 s: og til General Munstringen 1752 1 rd: 48 s:

Paa tilspørgende Svarede Almuen og opsidderne paa gaarden Indbioe her i skibreedet at dennem Rigtig er godt giort den halve Landskyld i gaarden Indbioe nemlig 9 rd: 36 s:

Paa Fogdens Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen, Særdeles opsidderne paa gaardene Huustvedt, Tvedt med Lien, Dørrem, Byen, Hegge og Kaatte, at dennem Rigtig end og for dette aar 1752 er bleven godtgiordt Landskyld med aarlig Tagen og arbeids Penge for det aftagne udi ernevnte deres paaboende gaarder.

Paa Fogdens tilspørgende Svarede den Tingsøgende Almue \og opsidderne paa de aftagne gaarder/ at dennem Rigtig er gotgiort alle Kongel: Skatter og andre Contributioner, undtagen udreedning og Standqvarter Pengene, for dette aar 1752, desligeste at samme /: nemlig de aftagne gaarder her i skibreedet :/ ej kand paalegges, mens snarere aarlig forringes.

Paa tilspørgende Svarede Almuen at Leedingen af den affeldte Jordskyld her i skibreedet, er bleven vedkommende opsiddere gotgiort.

Paa tilspørgende Svarede Almuen 1te at opsidderen paa gaarden Indbioe, har dette som forige aar nødt friehed for Jordebogens indkomster, som tilforn. 2det om sam/m/e gaard

icke Sorterer under Søe Lægderne, Rs: joe, 3de at den øde part i Axdahl nu som Sædvanlig er øde og ingen til sam/m/e at antage sig meldet, og at den ligger under Land Lægderne.

1752: 80

Paa velbemelte Hr: Kammerraad og Foged Heibergs tilspørgende om Tingskydsens afbetaling, Svarede denne Almue som Sædvanlig.

Dernest blev læst
Svend Udbioes Fæste Brev til Tørris Didricksen paa Pladsen Muren dat: 24de Novbr: 1752.

Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg iretteædskede Sagen Contra endeel Løsgiengere udi Fieldbergs Skibrede eftter forige tiltale og derhos i Rettelagde Rettens nestl: 23de Junj ergangne Kiendelse og Laugdags Foreleggelse for Torger Roe, Tord Hansen og Ole Joensen Qvamstøe som blev oplæst,
Actor gav derhos tilkiende at hand end ydermere til dette Ting formedelst same Aarsage har ladet Indstefnte Helge Udbioe, Albret Amundsen Indbioe, Jørgen Amundsen ibdm: og Endre Aslacksen Grundevaag, og naar foreleggelsen og varslernes lovl: forkyndelse er bleven afhiemlet vil Actor føre sin nermere procedur og paastand.
Torger Roa, og Toer Hansen Lille Gierevig mødte og vedtog lovlig varsel, for!! Tosten Weasta mødte for Ole Qvamstøe og for ham tilstod lovl: varsel.
Torger Roa forklarede at udi 3 samfulde Aar eftter hands Faders død var hand nødsaget at være hos sin Sted Moder der Sad med 6 umyndige Børn, udi fuld Aars tieneste, Men da hand formedelst hendes Fattigdom ei fick den allermindste Løn, kunde hand det 4de som var nestl: Aar ikke tiene hende mere end til hælftten og maatte den øfrige tiid see at fortiene sig noget med Arbeide hos Andre, udi dette indeværende Aar hafde hand taget halv tieniste hos Torckel Heggen og tengte at være paa egen haand til helftten, Men da hand fornam at det ikke kunde blive ham tilladt at være Løsgienger det halve, Men derfor af Fogden til undgieldelse blev instefnt, tog hand fuld tieniste hos bem:te Torkel Hegge, hvor hand og nu er og forbliver indtil hands Aar er omme, saa og tilkomende Aar. Almuen sagde at Torger Roas forklaring er Rigtig hvorfor Fogden frafalt Sagen imod ham.
Thor Lille Giervig, Sagde at hand er fød paa Rosendahls gods og Sorterer dets Jurisdiction, er og Soldat for dito gods har og nu fuld Tieniste paa Echesdahl i Wass Sogn, Men har taget fuld tieneste for tilkomende Aar hos Knud Nordre Willand, hvilked og Almuen tilstoed, thi frafalt og Actor sin tiltale mod ham.
Tosten Weastad sagde at Ole Qvamstøe afvigte Aar hafde fuld, Men i Aar allene halv Tieniste og tilkomende Aar skal hand hafve fuld tieniste hos Corporal {Jochum} Altan paa Støle i Etne. Actor sagde at hand imod Ole Qvamstøe til neste Ting vil lade Sagen beroe.
De øfrige nye indstefnte mødte alle og vedstoed at være til dette Ting lovl: Stefnte til Doms lidelse for Deres Løsgiengerie, De Svarede ellers til Sagen Saaledes Neml:
Helge Udbioe, at hand dette Aar har været nød at tiene sin Moder som er bleven Encke og nu tog hand Fæste Penge af Actor for at tiene ham til alle anstundende Aar, hvorfor Sagen mod ham blev ophævet
Albret Indbioe: at hand dette Aar har været løs til helftten, men tilkomende Aar skal have fuld tieniste.
Jørgen Indbioe: at hand aldrig har været ledig uden dette aar da hand dog tiener til hælften og nestkomende Aar skal hand igien have fuld tieniste.

Og Endre Grundevaag at hand dette Aar er løs til helftten men tilkomende Aar skal hand tiene til alle hos Elias Wacke.
Actor begierede Sagen udsadt for de nu instefnte 4 Persohner til neste Ting, Men tiltalen mod de første indstefnte frafalt hand.

Eragted

Sagen udsettes til neste Ting.

Dernest blev læst
Tollack Torbiørnsens Fæste Brev til Siur Christensen paa Pladsen Havnen dat: 24de Novbr: 1752

til Rettens betiening anstundende Aar blev opnevnt disse 8te Laug Rettes Mænd Johanes Udbioe, Joen ibdm:, Knud Svalland, Jan ibdm:, Peder ibdm:, Anders ibdm:, Joen Aasbøe og Gunder Tindeland.

Flere Sager var ei hvorfor Sage Tinget blev ophævet.

1752: 80b

Anno 1752 d: 28de Novbr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa Bielland udi Storøens Præstegield for Føyens Skibredes Læhnets gods og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Torbiørn nedre Rometvedt, Sæbiørn Hougeland, Aand Tveite, Ole Nedre Rometvedt, Johanes Lønning, Hans Petter Teigen, Lars Almaas, og Ole Almaas, Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle, og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

hvornest Allerunderdanigst og underdanig blev læst de næst forige dette Aars Høste Tinge publicerte og Extraherte Kongl: allernaadigste Anordninger og den høye Øfrigheds ordres.

Videre blev læst
1te Sr: Jacob Hynemørs Obligation Stoer 100 rdr: til Sr: Johan Henrich Rolfs dat: 14de Decbr: 1751.
2det den for allegerede Proclama til Susana Seebergs Arveskiftte i Øhlen, dat: 17de Novbr: 1752.
3de Hr: Lieutenant Aboes Arf og Gields fragaaelse eftter afg: Hr: Erland Michelsen dat: 28de Novbr: 1752.
4de Hans Kongl: Maj:ts Allern: Brev om at Controleur Niels Gorm maatte drive gastgieber og Anden Handel i Lervigen, dat: 13de octobr: 1752.

Fordie intet videre i Dag blev til publication fremlagt blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 29de Novbr: blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa ern:te Tingstæd.

Derpaa blev læst
1te Hr: Hertzbergs Fæste Brev til Endre Endresen paa 1 Pund Smør i gaarden Biørnevigen dat: 25de Novbr: 1752 in duplo forfatted.

2det Skiftte Brefvet eftter Abelone Spitzøen af 28de Julj 1752 som viiser at Sterfboet ejede udi Saxøe 7 Mrk: Smør med - og i Kulleseid 1 Marck uden - byxel og hvoraf tilfalt af de 7 Mrk: Sønerne Elias og Christopher hver 2 ½ Mrk: og Sønnen Ole 2 Mrk: og den 1 Marck i Kulleseid paa Sønnen Ole.
3de Niels Folgerøens Fæste Brev til Visiter Friis paa Pladsen Zisiter(?) Holmen af 29de Novembr: 1752 in duplo.

For Retten fremkom Peder Stephensen som beboer og bruger gaarden Kulleseid udi Findaas Præstegield, og førdte 2de Vidner De gaardbrugende Mænd Neml: Niels Arnesen Folgerøen og Ole Arnesen Espeland der \begge/ aflagde Eed og Eensstemmig vandt og forklarede at Bunden Stephen Joensen nedre Skimmeland, var ægtegift med Gyri Pedersdatter og udi same ægteskab auflede De med hinanden 3de Sønner Nemlig Joen, Lars og Peder Stephens Sønner, af hvilke 3de Sønner de 2de yngste Nemlig Lars og Peder endnu lever, mens den Elste Søn Joen Stephensen som har været her fra Stædet siden Aaret 1711, hand har imidlertiid staaet i Kongens Tieniste, og har Vidnerne hørt at same Joen Stephensen nogle Aar siden dødde \uden Lifs Arf:r/ paa Wagt Skibet ved K:hafn Endelig forklarede disse 2de Vidner under den allerede aflagde Eed at dito Joen Stephensens Forældre omtrent 20 Aar siden ved Døden er afgangen, Saa at Joen Stephensen ikke haver andre eller flere Arfvinger end ben:te hands 2de fuld Brødre Lars og Peder Stephen Sønner som \nu/ begge boer og opholder sig i dette Findaaske Præstegield.
Peder Stephensen paa egne og sin Broder Lars Stephensen StensVaages veigne begierede under Rettens Verification det passerede beskreven og Tings Vidnet Sluted, hvilket og Bevilges.

Dereftter blev læst
Helge og Anders Eikelands Fæste Brev paa 12 Mrk:r Smør i Pladsen AngleVigen til Ole Larsen in duplo forfatted dat: 29de Novbr: 1752.
2det Colben Alsvogs Fæste Brev til Ole Alsvaag paa 1 Pund Smør udi gaarden Alsvaag af 29 Novbr: 1752.

Derpaa blev Retten til i Morgen ophævet.

Tredie Dagen den 30te Novbr: blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa ern:te Tingstæd.

Dereftter blev læst
Sr: Jaen Frøchens 2de Fæste Breve med gienParter til

1752: 81

Lars Anfinsen og Gunder Larsen paa 2de Anparter i gaarden Øcheland de datis 13de Julj 1752.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg gav tilkiende at hand til denne tiid Ting og Stæd med Muntl: Varsel haver ladet Indstefne Husmanden Rasmus Borevig under gaarden Aggesteen at lide Dom til Straff fordie hand eftter hans Søn Peder Rasmusens bekiendelse haver skudt og bortstaalet Bocker fra Fogden paa Øen Hildern under Halsnøe Closter gaard, og udi Sagen at anhøre Vidnerne Anders Agdesteen \med/ Koene Dordie Agdesteen, Østen Grov, Hans Tordsen Træet, Tomes Andersen Borevig, og Morten Nielsen Giære hvilcke Vidner

iligemaade tillige med Syneve Borevig ere Stefnte under Falsmaal at møde og Prove i Sagen, Endel: er Rasmus Borevig Stefnet at betale processens omkostning.
Rasmus Borevigen mødte ei eftter paaraab, Vidnerne mødte undtagen Dordie Agdesten.
Stefne Vidnerne Johanes Lønning og Anders Skaffer bekræfttede ved Eed at De Saaledes som oven anført har i denne Sag mere end 14 Dage siden lovl: Stefnt Rasmus Borrevigen item under Falsmaal Vidnet Dordie Agdesten at Prove i Sagen.
Citanten fremstillede de mødende Vidner for hvilke Eedens forklaring af Lov Bogen blev oplæst.
1te Vidne Anders Agdesten aflagde Eed og vant at een Dag nestl: Foraar som Deponenten kom gaaende ned til Søen ved Borevigen hvorhelst Rasmus Borevigen og da var, da tiltalede Rasmus Borevigen deponenten Saaledes: Min Søn Peder har angivet at jeg skulle taget een Bock enten paa Hillern eller i Huglehamern, mener du hands Ord bliver lydde og at jeg komer i nogen ulykke derfor, een Dag imedens jeg laag paa Søen \ved Grove holmen/ og fiskede kom een Bock Ræckende paa Søen og var Picked paa Halsen af Fuglene same Bock tog ieg og fløted med mig ind til Ørevig Næsset, hvorhelst jeg flaadde den, skindet ophængte jeg i Mit Nøst, Kiødet var lidet god…(?) jeg fick nogle Mercker Talg i den som jeg vil føre til Byen og Selge, Paa ald denne Tale Svarede Provet at hand ei viste enten Rasmus derfor kunde komme i Fortræd eller icke, Videre forklarede Provet det hand veed at Citanten Nu mange Aar har haftt gieldede giedbocker gaaende paa Øen Hildern som ligger omtrent ½ Miil Synden for Grovs Holmen Vidnet saag ellers icke skindet af den omprovede Bock.
2det Vidne Østen Grov aflagde Eed og vandt at nestl: Vaar een Dag gick Vidnet forbie indstefnte Rasmus Borevigens Plads Borevigen, da Rasmus Borevigens Søn Peder Rasmusen Raabte paa Vidnet Og sagde at om Vidnet ville kome ind i Stuen skulle hand sige hvad hands Fader Rasmus Borrevigen hafde bestilt paa den omprovede Citantens Øe Hildern, Rasmus Borevigen som da var tilstæde, Svarede paa same sin Søns Ord Saaledes: ja hvad jeg har giort paa Hillern det forsvarer jeg altiid, hvortil Sønnen Svarede Faderen Saaledes: Du giør Fanden heller, hafde ei videre at Prove,
dette og forige Vidne siger at Rasmus Borevigen har været og er een god skytter, hand gaar og Reiser og oftte paa sit Skytterie saavel paa Søen som Landet
3de Vidne Hans Tordsen Træet aflagde Eed og vant at den af 2det Vidne omprovede tiid og Stæd blev Vidnet tilbage i Stuen hos Rasmus Borevigen eftter at 2de Vidne var bortgaaet, da ern:te Peder Borevigen iblant Andet Spurde sin Fader Rasmus Borevigen om hand maatte Sige hvad hand hafde giort paa Hillern, dertil gav Rasmus intet Svar, Mens tog Sønnen og Stengte ham ind udi een sin Boe, da Sønnen dereftter Raabte ud sigende Min Fader har skudt een Bock paa Hillern, og uagtet Rasmus Borevigen hørte ent:te Ord Svarede hand dog intet dertil, Noget dereftter som Rasmus Borevigen fulte Vidnet til Bergen Og Vidnet fornam at Rasmus hafde med sig et \stort/ graat Raggede gielgiedbock skind Paa hvis hals fantes en del smaae huller ligesom Syls huller, Spurde Vidnet ham hvad det var for skind, og fick det Svar at det tilhørdte hands Broder Sønner Ospevig gutterne sagde og at same Bock hafde hængt sig op eftter det eene Horn og Saaledes dræbt sig Selv, Vidnet saag siden at hand Solte Skindet i Bergen for enten 30 eller 32 s:
4de Vidne Morten

1752: 81b

Nielsen Giære aflagde Eed og vant at hand veed det 2de af de Bocker Citanten nestleden Aar lod Sette paa Øen Hildern er deraf bortstaalet forklarede og at nestl: Somer da een af de Bocker Citanten hafde gaaende paa Øen Hilder blev hiemført til Halsnøe Closter og der Slagted samt oplemmet, fantes i dens Kiød et Hauel, een af de \2de/ Bocker \der/ som Melt er

bleven bortstaalet fra Hillern hafde eftter at Vidnet hafde derom giort sin forklaring, Accurat Saadan Colleur som fantes paa det af nest forige 3de Vidne omprovede Bockeskind.

5te Vidne Syneve Andersdatter Borevig aflagde Eed og vant at nestl: Vaar fortaalte den omprovede Peder Borevigen hende at hands Fader Rasmus Borevig een Dag paa Øen Hilde \under/ Citantens beboende Closter gaard, Skiød een Bock som hand førte med sig til Grove Næset hvor hand same Flaadde og siden opaad Kiødet samt Solte skindet, Videre fortaalte Peder Borevigen at hand var paa Baad med Faderen og Saag at Faderen skiød 3de skud paa ern:te Bock førend hand fick dræbt den, endelig sagde og Peder Borevigen at ben:te tiid gick der 3 Bocker paa Hilde, desligeste at instefnte Rasmus Borevig da befalede same sin Søn at gaae op paa Øen Hilde og giene!! eller drive Bockene saa nær til ham at hand kunde faae skyde paa dennem, Mens Sønnen veigrede sig derfor og ei adlydede sin Fader derudi.

Paa tilspørgende Svarede samtl: Vidnerne at Rasmus Borevig aldrig dennem vitterlig, har ejed nogen gied Bock.

Actor hafde nu ei flere Vidner at føre men begierede Laugdag for de udeblevne.

Eragted

Rasmus Borrevigen og Vidnet Dordie Agdesten gives Laugdag til neste Ting at møde, den første til examen og Svars {i} Og den siste for under Falsmaal at Prove i Sagen.

Stædets Foged Hr: Kammer Raad Heiberg haver til dette Ting ladet Indstefne Erick og Povel Gaaseland samt Hans Stensbøe fordie de har nægted at giøre Skyds og fløtning da de ere derom tilsagde, derom at paahøre Skyds skafferens forklaring og Dom til undgieldelse eftter Sagens omstendigheder.

Erick og Povel Gaaseland mødte og vedstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt Men Hans Stensbøe var Absente.

Johanes Lønning og Jacob Endresen bekræfttede ved Eed at de i denne Sag lovl: haver Stefnt Hans Stensbøe.

De mødende bad dernest om forladelse og ærbød sig at give til Sognets Fattige 1 rdr: 4 Mrk: som Fogden Modtog og for Denem efttergav Sagen

Eragted

Hans Stensbøe forelegges til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Dernest blev læst

Christen Sæle og Johanes Løcklings Fæste Brev til Gunder Sæle paa 15 Mrk:r Smør i gaarden Stoere Sæle dat: 30te Novbr: 1752.

Stædets Foged Hr: Kamer Raad Heiberg havde til dette Ting tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne ægtegiftt Mand Christopher Halvorsen Haallund og Pigen Barbroe Endresdatter at lide Dom til Straf for deres begangne Leiermaal tilsamen, og sagde Actor at de begge ere indstefnte til Vedermæle paa hverandres bekiendelse

Christopher Haallund mødte og tilstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt, Mens hand veed sig ei med qvinde Menisked Barbroe Endresdatter at have haftt Legeml: Omgiengelse, tilstod ellers at hun!! (hand?) ved Hellemes tiider nestl: aar var een Aftten i Folgerøen hvor hun da tiente, og da eftter at hand der havde om afttenen lagt sig, kom hun og lagde sig i Sengen hos ham hun laag og hos ham Natten over, Men hand erindrer ei enten hand bad hende kome og ligge hos ham eller hun af Egen driftt gick til ham.

Johanes Lønning paa Barbroe Endresdatters veigne vedtog lovl: Varsel i denne Sag.

Actor begierede Laugdag.

Eragted

Christopher Haallund og Barbroe Endresdatter forelegges til neste Almindel: Ting at møde for at være Rettens examen og Dom undergiven

Stædets Foged haver til dette Ting Muntl: ladet Ind stefne Ole Øckland for Fortilig Samenleie med sin qvinde at taale Dom til Bøders udredsel.
den Instefnte mødte ej.
Stefne Vidnerne

1752: 82

Johanes Lønning og Jacob Endresen bekræfttede ved Eed at de udi denne Sag lovl: har Stefnt Ole Øckland.

Eragted

Ole Øckland gives Laugdag til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Dereftter blev Publiceret
Heine og Jens Eritslands skiøde paa Mackrelle vaagen Kleinevaagen, for Kiøbe Penge 10 rd: udstæd til Lars og Rasmus Meckeland, dat: 30te Novemb: 1752.
2det Skiftte Brevet forretted paa gaarden Siøvold eftter Britha Pedersdatter, den 26 Julj 1752, som udviste at Sterfboet ejede i gaarden Siøvold 1 pd: 2 7/22 Mrk: Smør 1/6 huud som er udlagt, nemlig paa Enckemanden Mons Gundersen 13 7/44 Marcker Smør 1/12 huud, Sønnen Gunder Monsen 13 7/44 Mrk: Smør 1/12 huud, ansadt for 52 rd: 13 s:

Paa Fogden Hr: Kammer raad Heibergs tilspørgende og Examination eftter det ordinaire Tingsvidne, Svarede Almuen til 1te Qvestion at af Daniel Sæhle og Gunder Nore Næsse er funden een Raaden skibs Roer med Jern beslag og 1 nøgen Galiat Gaffel, som paa seeniste holdte Sommer Ting blev ved auction udbragt til, saa at Hans Kongl: Maj:ts beholdning blev 3 rdr: til 3de qvestion at ingen Boets Lodder er henfalden uden hos de 2de Søskende Niels Pettersen og Margrethe Pettersdatter som med hinanden har begaaet blodskam og Barne aufling, nemlig hos Drengen 5 rd: 4 Mrk: 4 s: og hos Pigen 5 rd: 2 Mrk: 15 s: og til de øfrige 6 qvestioner som næst forige aar.

Paa Fogdens tilspørgende om nogen første bøxel af den 1ne Løb Smør 1 vaag Fisk i gaarden Sæhle paa Bremnæs, Svarede Almuen Nej.

Paa Kammer raadens tilspørgende Svarede Almuen \1te/ at de 2 pd: Smør 2 pd: Fisk Kongel: Maj:ts Strøe gods udi gaarden Sæhle har dette aar 1752 været ødeliggende, 2de at samme gods ickcke har været at faae bordtforpagted for minste afgiftt, 3de at denne gaard henhører under Marin Lægdernes District.

Paa Fogdens tilspørgende om Tingskydsens afbetaling blev Svaret som Sædvanlig.

Odels Mandtallet og Restancen stoer 222 rd: 3 Mrk: 9 s: blev der eftter Almuen forelæst og af ingen modsagt.

Fogden anviiste dereftter opsidderne paa gaarden Berøens qvittering for Skatternes gotgiørelse af deres afbrente gaard Berøen, som er 15 rd: 36 ½ s:, hvis Rigtighed af Almuen blev bevidnet.

til Rættens betiening anstundende aar 1753 blev opnævnt følgende nemlig Ingebret Berøen, Joen Larsen Teigland, Torckel Helgesen Totland, Erick Totland, Helge Eickeland, Anders ibdm:, Peder Saxeid, og Anders Folgerøen;

Fleere Sager var ej eftter paaraab hvorfor Tinget blev ophævet.

Anno 1752 den 1te Decembr: blev Almindelig Høste Skatte og Sage Ting holden for Fiere skibredes Lehnets og Halsnøe Closters Almue paa Tingstædet Bielland og Rætten betient med eftterskrevne 8te Eedsorne Laugrettesmænd nemlig Ole Tostensen Dommesnæs i hans Stæd Torckel Svensbøe, Lars Olsen Øckland, Erick Pedersen Rødmyhr, Torger Lier, Endre Tvedte, Gunder ibdm:, og Endre Travaas i hans Stæd Samuel Johansen Fagerland \samt Ole Vaslien/ overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Kammerraad Heiberg med Meenige Tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og underdanig blev læst de Kongel: Forordninger og Høy øfrigheds ordre som paa forige Tinge ere Publicerede.
2det Skiftte Brevet forretted paa gaarden Lie eftter Mickel Jonsen den 3de Julj 1751, som udviste at Sterfboet ejede i gaarden ½ Løb 18 Mrk: Smør i Lie, desligeste at \af/ sam/m/e er udlagt paa Encken Johannes Jonsdatter 1 pd: 3 Mrk: S:,

1752: 82b

paa Johannes Michelsen 11 Mrk: Smør, Joen Michelsen 11 Mrk: Smør og paa Anne Mickelsdatter 5 Mrk: Smør, tilsammen ansadt for 36 rd:
3de et dito eftter Myntlingen Anne Mickelsdatter Lie forretted den 19 Julj 1752, som udviste at Boet ejede i Lie 5 Mrk: Smør som er tillodnet Moderen eller Stif faderen Ingebret Lie.
4de et dito eftter Marithe Johansdatter Qvelvaag!! (Qvalvaag), forretted den 19de Julj 1752, som udviste at ermelte Myntling ejede i gaarden Qvalvaag, som blev paalodnet Encken Haldis Pedersdatter Qvalvaag for 6 rd: 4 Mrk:
5te Een Proclamation af 17de Novemb: 1752 til Skiftted eftter afdøde Susana Seeberg i Øhlen.

Aasmund Johansen Houckaas fremlagde udi een Skind Pung 12 rdr: 5 Mrk: 15 s: som er hands Myntling Giske Lydersdatter Breckes Arfve Midler, med forspørsel om nogen same for Renter vil laane, Mens da ingen dertil var at formaae blev Pungen Forseiglet og ham tilbageleveret

Torbiørn Tronsen Wiig fremlagde i 1 Pung 15 rdr: 3 Mrk: 12 s: og 2de Specie Daler tilhørende hands Myntling Tollack Ericksen Øfrevig med forespørsel om nogen same vil for Rente modtage, sagde og at derudi tillige er bereignet Myntlingen Johannes Ericksdatter Øfre Vigs Arf, Mens da ingen same ville laane blev de Forseiglet og ham tilbageleveret.

Saa blev oplæst
til Mortification Størcker Hoversholms Obligation Stoer 150 rd: til Stædets Foged dat: 2den Decbr: 1750, hvilken Sum er betalt.

Publiceret
1te Guttorm Tosvolds (Tøsvolds) Skiøde paa ½ Løb Smør i gaarden Haga til Zacharias Haga for 33 rd: 5 Mrk:, dat: 1te Decembr: 1751.
2de Torckel Naatlands gave Brev til Brynnilde Børgesdatter Naatland dat: 16 april 1752.

3de et dito udstæd af Reinert Agdesteen og Reinert Mæckeland til Jacob Romseland paa 1 Løb 18 Mrk: Smør i gaarden Mæcheland for 120 rd: dat: 1te Decembr: 1752
4de et dito udstæd af Sorenskriver Hesselberg til Ole Jensen Eichaas paa 1 ½ Løb Smør uboxlet gods i gaarden Dommesnæs, Kiøbe pengene 19 rd: dat: 1te Decembr: 1752.
5te Niels Knudsen Næses bøxel Seddel in duplo med Revers paa den eene til Niels Mickelsen paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i gaarden Houckaas dat: 9de octobr: 1752
6te Fogden Hr: Kammer raad Heibergs bøxel Seddel paa Halsnøe Closter gaarden Dommesnæs 1 ½ Løb Smør uden bøxel til Hans Jacobsen Grindem dat: 19de Maj 1752
7de een dito af Mad:me Koren udstæd til Arne Larsen paa 18 Mrk: Smør ½ vet Korn i Lier, in duplo forfatted med Revers paa den eene dat: 13de Decembr: 1751.
8de Endre Pedersen Mølstres bøxel Seddel in duplo til Rasmus Mickelsen paa ½ Løb 18 Mrk: Smør i Næsse, dat: 3de Nov: 1752.
9de Hr: Kammerraad Heibergs bøxel Seddel til Ole Jonsen Eickaas paa 1 Løb Smør 1 Huud i Dommesnæs, dat: 2 Decembr: 1752

Formedelst afttenens paakomme blev Rætten til i Morgen ophævet.

Dagen næsteftter som var den 2de Decembr: blev Rætten atter Sadt paa forbemelte Tingstæd Bielland og Rætten betient med forbemelte Laugrætt i Fogden Hr: Kammer raad Heibergs overværelse.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen 1te at gaardene Hofde 18 Mrk: Smør 6 spand Korn, Østvig 1 Løb Smør ½ huud og Nore Apeland 1 Huud, dette aar har været ødeliggende og at de Stædse til Tinge har været opbuden mens ingen at formaae dennem at antage, 2det at ingen høyere Gresleje end 1 rd: af gaarden Østvig har været at beckom/m/e, men icke af de 2de andre, 3de at ingen har villet antage gaardene Møchlevold og østre Braatvedt end opsidderne Lars og Iver tilsvarer, nemlig af Møchlevold de blotte Skatter og af østre Braatvedt Skatterne og Jordebogens indkomster; 4de

1752: 83

at gaarden Nedre Wihofdes opsidder har nødt den ved gaardens antagelse accorderede friehed, 5te at Fogden har anvent ald muelig flid til det ødeliggende Halsnøe Closter godsets Conservation, {at} samme gods er liggende under Marin Lægdernes District.

[Paa] Fogen Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen som næst forige aars Høste Ting her for dette skibreede findes anført angaaende de udi det ordinaire Tingsvidne anførdte 8 Poster.

Paa tilspørgende Svarede Almuen at ingen førstebøxler er falden af deres Kongel: Maj:ts her i skibreedet liggende Strøe gods som er i gaarden Flatnæs 2 tønder Korns Landskyld.

Paa tilspørgende Svarede Almuen, at de 2de tønder Korns Landskyld i gaarden Flatnæs end og dette aar har været gandske ødeliggende skiøndt samme til Tinge jidelig har været opbuden, desligeste at ingen høyere gres leje af samme Jordepart har været at faae end den 1 rd: opsideren Joen Flatnæs tilsvarer og at den Sorterer under Marin Lægderne.

Paa tilspørgende angaaende Tingskydsens afbetaling Svarede Almuen som tilforn og paa de forige Tinge er anført.

Dereftter blev odels Mandtallet og Restancen stoer 131 rd: 0 Mrk: 8 s: Almuen forelæst mens af ingen modsagt.

Torbiørn nedre Wiig iretteædskede Skieldsords Sagen imod Lisbet nedre Viig der tillige med hendes Mand Anders Viig og indfant sig for Retten, og sagde at de ei til dette Ting haver Stefnt Contra i Sagen har og ei Vidner paa Deres Siide ei eller!! noget andet derudi at Indvende.

Citanten bad om Dom i Sagen.

Citanten sagde ellers at naar de faldne ord ved Dom Mortificeres er hand icke for at Lisbet nedre Vig Dømmes paa hendes ære.

Fogden lod tilføre at eftterdie Citanten har declareret icke at ville Søge instefnte Lisbet Rasmusdatters Ære Men allene een friekiendelses Dom for hendes ublue æreskienden med Erstatning for Processens omkostninger, og slige nærgaaende Ord dog icke bør være aldeles ustraffet, Saa Sadte hand paa Justitiens veigne i Rette og paastoed, at hun merben:te Lisbet Rasmusdatter bør følgel: Lovens 6te Bogs 21de Capt: 4de art: tilfindes at betale for denne Sag een anseelig Mulct til deres Kongl: Maj:ts Sigt og Sagefalds Casse, hvorom hand ville forvente Dom.

er da herom af Retten Saaledes Dømt og

Afsagt

Lisbet Rasmusdatter nedre Wig som ved førdte Vidners Eedlige udsaugn tilfulde \er/ overtydet at have udi Vred hue overskieldet Citanten Torbiørn nedre Wiig og Sagt det Hand er een Skielm, Morder, Hore Plug og et Beest, Hun haver ikke for denne Rett frem førdt det Ringeste som kand oplyse at hun til een saa haard Paasaugn har haftt Minste grund eller billig føye, Thi Kiendes for Rett at forbemelte talte Ord bør og skal ansees som utalte, døde og Kraftesløse ja ikke \at/ komme eller bør kome Citanten paa hands ære eller gode Nafn og Rygte til nogen slags præjudice eller forkleinelse; Og hvad sig berørte Kaadmundede qvinde Lisbet Rasmusdatters undgieldelse for de allegerede \saa/ ublue, Og Nærgaaende som usandfærdige Ord betreffer, Saa i Anledning af Citantens, til hendes faveur, inden Retten giorde declaration Modereres same Saaledes at Hun allene skal afsohne den som melt begangne grove Forseelse, eftter Lovens 6 Bogs 21 Capt: 4 art: ved een Mulct af 10 rdr: til Hans Kongl: Maj:ts Sigt og Sagefalds Cassa; udi Processens omkostninger betaler Lisbet Rasmusdatter til Citanten 2 rdr: 3 Mrk:, det paadømte udredes 15 dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under lovlig adfærd.

Tørris Øckland haver til dette Ting Muntl: ladet Indstefne qvinden Kari Øckland for mod ham talte utilbørl: Ord at paahøre Prov Anders Hope, Christen Øckland og Susana ibdm:, samt Dom til und-

1752: 83b

gieldelse Citantens frifindelse og Processens omkostningers tilsvar.

Ole Øckland mødte paa sin Koene Kari Hansdatters veigne og tilstoed at hun i denne Sag er lovl: Stefnt Mens hand eller Koene har ei andet end ære og godt at paasige Citanten, og om hands Koene i hastighed har ladet mod ham falde noget ubeqvems Ord, saa er det ilde og hvor for hand paa hendes veigne beder Saavel om Forladelse som at Citanten vil lade Sagen falde da hand godvillig vil for sin qvinde give Sognets Fattige 4 Mrk: og Citanten 8 Mrk: for processens omkostninger, Med hvilket tilbud Citanten og Fogden paa de Fattiges veigne var fornøyet, dog Reserverede Citanten sig at denne Sag skal staae Aaben og ansees som uforligt i fald Kari Hansdatter {ei} i Vidners paahør ei vil bede hands Koene om forladelse eller og i fald hun hereftter tenterer mod ham eller Koene noget uanstendigt.

Saaledes blev da denne Sag for denne Sinde og til videre Slutted.

Dernest blev læst
Hr: Stifttbefallings Mand Von Cicignons Resolution af 4de Martj 1752 om at ingen maa fornerme Ole Baarsen Erland udi hands Strandsidder Næring.

Videre
Niels Gorms Fæste Brev til Gunder Larsen paa ½ Løb Smør ½ Hud i gaarden Øckland dat: 1te Decbr: 1752.

Johanes Aasbue haver til dette Ting Muntl: ladet Indstefne Abraham Løfaas fordie hand med een Lysestage har Slaaet Citanten paa hovedet, derom at anhøre Vidner Haldor Embeland og Berent Nunslie samt Amund Lien, item Dom til undgieldelse og processens omkostnings ansvar.
Abraham Løfaas mødte ei men vel Vidnerne.
Tollef Houland og Baar Oucklandsnæsset bekræfttede ved Eed at de een Maaned siden i denne Sag lovl: Stefnte Abraham Løfaas til Provs Anhør og Doms Lidelse saaledes som oven anførdt.
Citantens Prov.
1te Vidne Haldor Embeland aflagde Eed og vant at udi et Brølup paa gaarden Houckaas nestleden Somer hørdte Vidnet at Citanten og Abraham Løfaas som Sad tilsamen ved Bordet begynte at Mundkieckles med hinanden Saag og at Abraham Løfaas med sin haand tog een Lysestage og med den viftede hen til Citanten, men Vidnet agtede ei nøye eftter om Stagen kom an i Citantens hovet, Mens saa Snart det var skeed Saag hand at Citanten var blodig i Ansigted desligeste at Abraham Løfaas var vred, desligeste \hørte/ at Citanten strax bad de tilstædeværende drages til Minde at Abraham Slog ham med Stagen til hvilken Citantens Advarsel Abraham inted Svarede.
2det Vidne Bernt Nunslie aflagde Eed og vant Eenstemig med 1te Prov undtagen dette vidne ei erindrer at Citanten Skiød til Vidne over at Abraham Slog ham, Vidnet var og same tiid noget beskienked og derover ei gav agt paa alt hvis imellem Parterne Passerede.
3de Vidne Amund Lien aflagde Eed og vant i alt som 1te Prov.

Eragted

Abraham Løfaas gives Laugdag til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Mathias Wickse iretteædskede Sagen imod Abraham Løfaas en deel talte Ord om een Bock betreffende.
Abraham Løfaas mødte ei eftter paaraab.
Citanten paastoed Dom i Sagen

Afsagt

Det er ved \Edlige/ Vidner og Abraham Løfaases inden Retten giorde tilstaaelse beviist og Oplyst at Abraham Løfaas uden Citantens minde haver frataget ham een giedbock i den urette Tanke at same skulle være ham og ei Citanten tilhørende, hvilked dog inden Retten ved Vidnerne anderledes er godtgiort i det De forklrarer at Citanten ved et lovl: Kiøb er bleven same Bockes Eiermand, Som nu Abraham Løfaas alt dette uagted ei Mindelig har \villet/ leveret Citanten ern:te Bock, end icke eftter at hand om sin Vildfarelse Selv var bleven tilfulde af de førte Vidner for Retten underretted, Saa Kiendes for Rett at hand Neml: Abraham Løfaas ej allene bør \enten/ tilbage forskaffe Citanten Mathias Wickse attern:te gied bock, eller i mangel deraf, da fuldkommen betaling, saa meget som den var værd den tiid hand den sig urettelig bemegtigede, Mens end og for sin saa egenraadige som uforsvarlig begangne Forseelse bøde til Sognets Huusarme Menisker 1 rdr:, endelig betaler Abraham

Løfaas Citanten Processens omkostninger med 3 rdr: 3 Mrk: det paadømte udredes og eftterkomes 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under lovl: Adfærd.

1752: 84

Stædets Foged foregav til dette Ting Muntl: at have ladet indstefne Torbiørn Husmand paa Grønevigen og Pigen Una Bendixdatter for med hinanden begangne Leiermaal at lide Dom eftter Loven, Mens da ikkun et Stefne Vidne mødte af de der ham har Stefnt kunde ei noget desfald videre tracteres forinden lovl: afhiemling skeer, Mens at Unna Bendixdatter i Sagen lovlig er Stefnt det blev bevist med Stefne Vidner Størcker Hoversholm og Joen Lindaas Eedlige forklaring.
Una Bendixdatter mødte ej.

Eragted

Unna Bendixdatter gives Laugdag til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Stædets Foged Heiberg haver til dette Ting Muntl: ladet Indstefne Niels Øckland med hustrue Guri ibdm: for fortilig Samenleie med hinanden at taale Dom Mens foregav at den instefnte nu inden Retten Rettede for sig og derfor frafalt hand Sagen

Ole Indre Biordal haver til dette Ting Muntl: ladet Indstefne Baar yttre Biordal for nærgaaende Skieldsord at anhøre Prov Torkel Svensbøe og Niels Alne samt Dom til Citantens friefindelse, Veder Partens undgieldelse eftter Loven og Processens omkostnings Erstatelse.
Baar Biordal eller Ole Indre Biordal mødte ei ikke eller!! (heller) Vidnet Niels Alne.
Stefne Vidnerne Størcker Hoversholm og Joen Lindaas bekræfttede ved Eed at de i denne Sag lovl: har Stefnt ei allene Baar Biordal men og Vidnet Niels Alne under Falsmaal at møde dette Ting at Prove i Sagen.
1te Vidne Torckel Svensbøe som af Fogden Hr: Heiberg paa Justitiens veigne blev fremstilled aflagde Eed og vant at nestl: Somer een Dag i et Giæstebud eller Domning paa gaarden Øfre Bøe hørdte at Citanten og Baar Biordal \som/ Sad ved Bordet, vare druckne og begynte at Mundkieckles med hinanden da Baar Biordal omsider sagde til Ole Biordal at hand ville kom/m/e ham til at Reise fra Biordal {til næste aar} desligeste at hand ei estimerede Ole Biordal for hands Stoere Penge Skrin hand Stoelede paa, som og Citanten skiød til Vidne paa de Ord, Og Baar Biordal drack Ole til og Ole ei eftter hands begier ville Sende ham ØlPotten igien men ville tildricke de andre i Lavet, Saa Sagde Baar til Ole følgende Ord: er du een uærlig Mand mens du ei vil dricke mig til, og du lader dine {Folck} Tienere gaae fra dig som een Skielm din bedrager \der/ du er.

Eragted

Baar Biordal og Niels Alne gives Laugdag til neste Ting at møde den første med tilsvar og den siste for under falsmaal at Prove i Sagen

Dereftter blev Læst
Hr: Controleur Kraghs skiøde til Sønnen Mons:r Rasmus Kragh paa Valestrands Annex Kircke, for 230 rd: dateret 1te Decembr: 1752

Til Rættens betiening anstundende aar 1753 blev opnævnt følgende, nemlig nye Mænd Tieran Berge, Haldor Røe, Hans Hansen Faaen, Taral Taralsen Hauskiær, Jørgen Orevigen (Ørevigen) fleere nye fantes ike, gl: Reier Ulverager, Peder ibdm:, og Niels Brejstie.

fleere Sager var ej eftter paaraab hvorfor Sage Tinget blev ophævet.

Anno 1752 den 4de Decembr: blev almindelig Høste Skatte og Sage Ting holden for Waags og Føyens skibreders Halsnøe Closters Almue paa Tingstædet gaarden Sørhuglen, og Rætten betient med eftterskrevne 8te Eedsorne Laugrættes mænd, Arent Larsen Hetlesæter, Ole Johansen Brandvig i hands Stæd Lænsmanden Iver Gram, Karl Endresen Urrang, Ole Tommesen Tvedt, Knud Johansen Toftteland, Mickel Jonsen Lande, Lars Olsen Lande, og Lars Johansen Lande, overværende paa Kongel: Maj:ts Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Kammer raad Heibergs veigne Fuldmægtigen Mons:r Niels Hundt, med Meenige Tingsøgende Almue.

Hvornæst Allerunderdanigst og underdanig blev Publiceret de paa næst forige Tinge

1752: 84b

oplæste Forordninger og Høy Øfrigheds ordres.

Dereftter blev Publiceret den for Fiære skibredes Ting oplæste Proclamation af 17de Novembr: 1752, til det eftter Mad:me Susana Seeberg i Øhlen forestaaende Arfveskiftte.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs examination eftter det ordinaire Tings vidne bestaaende af 8 qvestioner Svarede denne Almue som næstl: aar 1751 og Sædvanlig har været af dennem Svaret.

Paa tilspørgende Svarede Almuen som Sædvanlig at gaardene Nedre Grindem, Søre Melland og Schomsnæs af Waags skibreede har dete aar været ødeliggende, desligeste at ingen høyere græsleje af sam/m/e har været at beckomme end af Grindem 1 rd: 16 s: af Søre Mælland 64 s: og af Schomsnæs 1 rd: 16 s:, samt at Jacob Hønemør dette aar 1752 end og har været frie for alle Jordebogens indkomster af den øde Jordepart udi gaarden Urrang ½ Løb Smør ½ huud; og at forbemelte øde parter alle Sorterer under Marin Lægdernes District.

Paa tilspørgende om alle de som dette aar til og fra de almindelige Tinge Rigtig er betalt halv skyds nemlig 4 s: pr: Miil, Svarede Almuen at de udinden sam/m/e er fornøyede og har nødt den dennem tilckommende betaling.

Dereftter blev Publiceret
  Fogden Velædle og Velbyrdige Hr: Kammer raad Heibergs bøxel Seddel paa 1 pd: 3 Mrk: Smør 1/? huud i gaarden Lande, til Lars Johansen dat: 29de Decembr: 1751.

Til Rættens betiening næstanstundende aar 1753 blev opnævnt disse eftterskrevne nemlig Povel Lille Næss, Johannes Haggeberg, Hermand Hagge, Ole Matisen Næss, Gamle Mænd Tarald Lande, Johannes Størcksen Skomsnæs, Ingeman ibdm: og Johannes Tvedt,

Fleere Sager var ej eftter paaraab hvor for Tinget for dette skibreede blev ophævet.

Anno 1752 den 7de Decbr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa gaarden Sioe paa Closter øren!! (øen) og betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Christen Lande, Hans Lande, Johanes ibdm:, Torbiørn Lande, Peder Lande, Hacktor Lande, Jens Lande og Torbiørn Skarveland. Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue, ben:te Ting blev ellers holdet for Schaanevigs og Oppedahls Skibreders Halsnøe Closter gods.

hvornest allerunderdanigst og underdanig blev læst de foran læste og i Protocollen Speciel Extraherede Kongl: allern: Foranstaltninger og den høye øfrigheds ordres

Videre blev læst
Hr: Kamer Raad Heibergs Fæste Brev til Syver Olsen paa 1 Løb og 1 Bukeskind udi gaarden Hillesdahl dat: 19de Aprilj 1752
2det Fogden Hr: Kammerraad Heiberg, og Hugne Erichsen Furdahls bøxel Seddel paa Pladsen Træet til Hugne Tordsen in duplo med Revers paa den eene dateret 7de Decembr: 1752.
3de Otte Cappel og hans Hustrue Berte Hansdatters Kongel: Confirmerede Testamente om at arfve hinanden, dat: Fredensborg den 21 Julj 1752.

Paa Fogden Hr: Kammer raad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen at opsidderne paa de aftagne gaarder yttre Tungesvig og Totland i Schaanevigs skibreede samt øfre- Mit og Nedre Waage i Opdahls skibreede end og for dette aar 1752 har nødt og Rigtig er bleven gotgiort alle Kongl: Skatter og andre Contributioner, undtagen udreedning og Standqvarter Pengene, og at sam/m/e gaarder ej til noget paalæg igien er forbedret. Desligeste at ermelte opsiddere og har været ukrævet for Landskylden 3de tagen \Leedingen/ og Arbeids pengene, af det affelte udi berørte gaarder.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende angaaende det i disse 2de skibreeder ødeliggende gods og den der af accorderende græsleje med videre, blev giort een og samme forcklaring som næst forige aar 1751.

Paa tilspørgende angaaende Tingskydsen Svarede Almuen som sædvanlig.

1752: 85

Fogden Velædle og Welbyrdige Hr: Kammerraad Heiberg, examinerede dernæst det ordinaire Tings vidne bestaaende af de 8te Poster, og derved ickcke fandt det minste til forandring, eftterdi Lænsmanden og den Tingsøgende Almue, derudinden gav een og den samme forcklaring som paa næst afvigte Høste Ting svaret blev.

Restancen som befantes at være 281 rd: 4 Mrk: 70(?) (20?) s: blev dereftter for Almuen oplæst og befunden i alt at være Rigtig.

Til Rættens betiening næstanstundende aar 1753 blev opnævnt disse eftterfølgende nemlig nye Viking Sioe, Anfind Opsanger!! (i Kvinnherad skbr.), Lars Olsen Sævrej, Gamle Anders Toftte, Lars Sæbøe, Anders Sæebøe, Halvor Vaage og Povel Eickeland.

Fleere Sager eller andet at forrette for dette skibrede, var ickcke eftter paaraab hvor for Tinget blev ophævet.

Året 1752 herved til endes.

Tingbok nr. I. A. 36 1751-1755 for Sunnhordland
Året 1753

(1753: 85)

Anno 1753 den 12te April blev i Allerunderdanigst følge den 20de Articul af Told Instructionen indført udi Told Rullen dat: 29de febr: 1732, Retten udi følgende Confiscations Sag Sadt paa Leervigen beliggende ved Storens Told Stæd udi Storens Præstegield, og betient med eftterskrevne 3de af Stædets Foged Welædle og Welbyrdige Andreas Heiberg opnævnte Eedsorne Laug Rettes Mænd Tallack Langeland, Joen Tvete og Peder Stuve.
Den allegerede Opnevnelse under 17de Martj 1753 blev for Retten oplæst.
Hvor da for Retten fremstoed Procurator Sr: Claus Emanuel Bart som Fulmægtig af Welædle Hr: Stads Hauptmand Giert von der Ohe og de øfrige Respective Herer!! (Herrer) Told Forpagtere udi Bergen, og Producerede een af Comparenten udfærdiget Stefning under dato 8de Marti nestl: hvorved Een ved giestgieber Stædet Betlehem boende Lods Nafnl: Povel Arnesen er indkaldet til Doms Lidelse, siden udi hands Huus den 4de Decembr: nestl: Aar skal være funden oplagt og af Hannem modtaget 3de Toutager!! (Foustager) Sucker og et Foustage Sirup uden for hands Huus i Siul henlagt, til Vidner om ben:te Domdristige omgang er indvarslet hands Hustrue Martes Eedlige Forklaring, Samt Sucker Raffinaderiets 2de Betienteres Neml: Sr: Halvor Dahl og Sr: Knud Tommesens Forklaringer, siden De Atraperede det udpracticerede og oplagde til Indførsel forbudne gods, Ligesaa er og til Vedermæle indvarslet den i Bergen værende Kongl: Controleur Welædle Hendrich Schrøder, Samt De Herrer Directeurer for Suker Raffinaderiet i Bergen ædle Hans Hendrich Stamer et Hans Jocum Jordan alt følgel: Stefnemaalets videre formeld som for Retten blev oplæst og eftter paateigningernes udviis for alle vedkomende lovl: er ankyndiget.
Povel Arnesen og hands Hustrue Marte blev 3de gange paaraabt men ikke for Retten indfant sig ei eller!! (heller) nogen paa Deres veigne, Men Halvor Dahl og Knud Tommesen var nu tilstæde, Hr: Controleur Schrøder var og Absent.
Stefne Vidnerne Tosten Bielland og Amund Eløyen bekræfttede ved Eed at de nestl: 16de Martj lovl: forkyndte den producerede Stefning for Povel Arnesen og Hands Hustrue Martes boepæl Og som hand ei var tilstæde blef ei allene Stefningen oplæst for ern:te qvinde, Men De betydede hende og desuden at hendes Mand og hun uomgiengelig Skulle møde Neste Torsdag for Skiær Tors dag sc: i Dag her paa Lervigen for at være i Sagen examen undergiven, da berørte qvinde som var Frugtsomelig Svarede at hun ventede sig i Barsel Seng ved de tiider Sagen skulle foretages og altsaa da ei kunde møde.
Sr: Bart derpaa Siden hand uformodentlig maae fornemme at den indstefnte dristig udebliver tillige med Hands Hustrue for at undgaae examen og fornøden

1753: 85b

Forklarings Afleggelse, irettelagde den Hannem under 6te Febr: nestl: af De Herrer General Told Forpagtere givne ordre til denne Sags udfør, Ligesaa fremlagde Comparenten og 3de

derudi benevnte og Ham tilstillede bielager, det 1te Sucker Raffinaderiets Directeurer i Bergen, Deres Skrivelse til De Herrer general Told Forpagtere i Bergen af 8de Decbr: 1752 hvorudi Confiscationen anmeldes, 2det de forben:te og Indstefnte 2de Betienteres Anmeldelse om Confiscationens tildragelse af dito dato og 3de den passerede Taxations Forretning over de anholdte og Confisqverede Vahrer Passeret d: 9 Decbr: 1752, alle 3de in Copiæ, det allegerede blev derpaa oplæst. Barth dernest Sagde at omendskiønt den indstefnte Lods med hands Hustrue, enten af Frygt eller af Vrange Meniskers Veiledelse vil udeblive, Saa Kand Saadan Deres udeblivelse hverken hindre Sagens Fremgang hverken til Vidners førelse eller paafølgende uopholdelig Dom naar den allernaad: udstædde Kongl: Told Rulle af 29 febr: 1732 vorder betragtet og i Sær dens 20de art: paa pag: 21 som expresse befahler at deslige Confiscations Sager som denne straxen uden ophold, Opsettelse eller udflugt skal examineres og endelig paadømes, Saa paastoed Comparenten paa hands Respective Principalers veigne at de 2de mødende Betientere maatte i Eed tages for at bekræftte den af Dem udstædde og i Retten Producerede Confiscations Forretning da Comparenten dereftter forbeholder sig at indhente Deres giensvar til fornødne og af ham fremsettende Qvæstioner, Videre Sagde Velben:te Barth at Hr: Controleur Schrøder samt De Herrer Directeurer for Sucker Raffinaderiet haaber at Retten viiser Citanterne den prompte Assistence som Told Rullen og andre om Told væsenet udgangne Forordninger foreskriver.

Eftter at Saavit med Sagen var Arangeret Compareredе Povel Arnesen Spitzøen for Retten og i denne Sag vedtog lovl: Varsel.

Barth tilspurdte denne mødende og Indstefnte Povel Arnesen af hvad Aarsage hands indstefnte Hustrue Marte Nielsdatter nu ikke møder item om hand ikke for ikke at viise gienstridighed, følgel: Told Rullens bydende, paa Pag: 27 vil udsige sin Sandhed og Forklare hvem der har været inden eller uden Byes Folck som har tilbragt Ham de anholdte Vahrer til Forvaring udi hands Huus, Men skulle hand til Sandheds Opdagelse være gienstridig, Saa maatte Comparenten under forbeholdenhed af yderligere og haardere Paastand, for det første paastaae De mødende Vidners Forklaringers modtagelse.

Povel Arnesen hertil Svarede at Hands Koene har i nogle Dage vented sig i Barsel Seng Saa hun ei for Svagheds skyld kand være i Stand til denne Sinde at møde, hvad de omspurte paastefnte Vahrer betreffende, da veed hand ei enten hvem same tilhører eller hvoe Dennem haver lagt paa de Stæder hvor de ere Atraperede.

Barth bad dernest at det allegerede af Told Rullen paa Pag: 27 Maatte den instefnte forelæses, der giver ham oplysning hvad Straff hand underkaster sig om hand viger fra Sandhed, og fordølger det som Kongen har befahlet at skal legges for Dagen, og naar Saadant er skeed agter Comparenten forinden Vidnerne føres at fremsedte nogle Spørsmaal til den indstefnte.

Eftter at det allegerede var bleven Povel Andersen!! (Arnesen) i Retten forelæst, Sagde Hand at hand ei har andet eller mere at bekiende end hand allerede har udsagt. Barth tilspurte den instefnte 1mo naar de anholdte og i hands Huus befundne Wahrer blev indlagt Rs: hand veed det ei 2det om hand dog icke Saag at ben:te Vahrer blef opbragt og inbragt i Hands Huus Rs: Nei, 3de hvor mange Skibe og hvem De vare der laae paa Havnen ved Betlehem den tiid bem:te Vahrer blev indbragt i hands Huus

1753: 86

Rs: at da dito Vahrer til Ham {blev} skulle være opbragt, laae paa Havnen ved Betlehem een Hollansk Hukert. 4de hvem inberettede ham /: Siden hand Siger at være ubekient om Vahrenes indleggelse :/ at Vahrene var oplagt og inlagt i Huuset Rs: at ingen Sagde Ham det, Men hand kom Selv over Vahrene, husker dog ei hvor lenge førend de blev Confiscerede, at hand fick same at See; 5te af hvad aarsage hand kunde finde Sukeret som under Høe og

Halm laae Siult, siden deslige Vahrer ikke giver nogen lugt fra sig Rs: at een hands Søn af 11 aars alder een aftten da hand tog Halm for at legge Fremede Folck paa inde i hands Stue, kom over de Siden Atraperede Vahrer, som var lagt under Halmen i een Svale der Staar langs med hands Stue og hand Fortaalte Ham da at have fundet ern:te Vahrer, i berørte Svale som Stoed aaben for alle og udgangen vendte ud til Marken. 6te hvad Folck det var som same Natt havde Logemente i hands Huus Rs: De Sagde sig at være fra Skaanevigs Præstegield men hand Kiendte Dem ei. 7de af hvad Aarsage hand Siden den tiid og indtil Vahrene blev Atraperet, har lagt Dylsmaal paa sam/m/e som Snart maatte give Anledning at Troe at hand paa een ulovl: maade hafde tilvendt sig Dem. Rx: at Hand ei Forstoed sig paa at hand burde same angive. 8de om Skipper Holtermand og Skipper Helleman ikke laag paa Havnen da godset i Hands Huus og paa hands Land blev inbragt Rs: at Skipper Holterman laag med sin Galiat paa Havnen ved Betlehem den tiid Betienterne kom i Hans Huus og Atraperte de ben:te Vahrer, og Skipper Helleman hafde tilforn med sin Galiat været der, men hvor lenge det var førend Vahrene blev Atraperede, at Hellemand havde været der, erindrer ei Comparenten, Hellemand kom fra Amsterdam i Holland og Holtermand fra Hamborg. 9de hvis Baad det var som laae vælvet over det befundne Sirups Fustage og hvem same omvælvede og lagde det fundne Tang paa Fustagen, Rs: at hand ei Kiender Baaden, veed og ei enten hvem der Eier Baaden eller lagde Fustagen under Baaden, og Tangen paa same ja hand viiste og ikke at same Fustage var oplagt førend Betienterne hafde fundet den. 10de om hand ikke veed fra hvad Skib Siroppen med Sukeret kom og hvor mange Mand der var med at bringe det i Land. Rs: Nej hand veed det ei. 11te om hand ei har igiennemlæst hands medforlenede Lods Bog Rs: Nei thi hand kand lidet læse Prænt. 12te om Vidnet ikke da Hand hafde fundet det omtalte Suker, bekientgiorde Saadant for hands Naboerske Giestgiebersken i Betlehem Rs: Nei og for det 13de om den indstefnte Trøster sig til at beædige denne sin nu giorde Forklaring og det med Frelst Samvittighed. Rs: ja om Retten ham Eed paalegger vil og kand hand giøre den.

Dereftter Siden den indstefnte viiser haardnackenhed, bad Barth at de indstefnte og mødende Vidner maatte antages til Forklaring.

Derpaa aflagde Vidnerne Halvor Dahl og Knud Tommesen Eed og giorde een og den same Forklaring som udi Deres til de Herrer Suker Directeurer indgivne nu irettelagde Relation af 8de Decbr: 1752 udviiser. Barth dernest tilspurte Vidnerne om De ikke siden Confiscationen skedde har været i Betlehem og der talt med indstefnte Povel Arnesen betreffende ben:te Confiscation og hvad Svar og tilstaaelse hand da gav og giorde for Dem, Samt paa hvad Stæd det skedde. Rs: joe omtrent 6 Dage eftter at den paastefnte Confiscation var skeed, var de atter hos instefnte Povel Arnesen

1753: 86b

Da Hand for Denem Sagde at Hand een tiid var Reist om Bord hos nogle Stavanger Folck hvor hand drack 3 a 4 Sopkener Brendevin, og fra same Folck modtog hand det siden Confisqverede Suker og Sirup for eftter Deres begier at have det i Forvaring indtil De kom tilbage fra Bergen og kunde tage det ind igien og føre det hiem med sig til Stavanger, Som De og Svarede ham dertil Saaledes tilforn har du Sagt at der laag een Hollandsk Hukert paa Havnen veed du da om de Folck som du anamede Varene hos fulte Skibet eller ei, Saa var det at Povel Arnesen Sagde at Hand ei viste hvad enten de Folck hand an/n/am/m/ede Varene hos fulte det Hollanske Skib eller ikke, Hand nevnte og ei hvad Slags Fartøy de Folck var paa som hand modtog de paastefnte Vahrer af, som hand førte til lands, Men at hand hafde druket som melt Brendevin hos Dem og De igien med ham da Vahrene var ilandbragte det tilstoed hand for Dennem.

Sr: Barth lod tilføre at da Dagen nu er forløben og hand fornødiger Copie af det Passerede Saa maatte Hand udbede sig tiid til i Morgen For Middag for at Slutte den til Doms.

Eragted

Sagen udsettes til i Morgen Klocken 7 Slæt for Middag da Povel Arnesen haver at møde igien paa dette Stæd.

Dagen nesteftter som var d: 13de April blev Retten med forben:te 3de Eedsorne Mænd udi De gaarsdagen tilstædeværende Parters nærvæerelse atter Sadt paa dito Stæd Leervigen.

Procurator Sr: Barth mødte for Retten og tilspurte den instefnte Povel Arnesen om hand er af sam/m/e Tancker som I Gaar Dags eller om hand agter at gaae til Renere og Sandheds bekiendelse paa det Eierne til det Atraperede Gods kand kom/m/e for Dagen. Povel Arnesen Svarede at Hand ei veed – og altsaa ei eller!! (heller) kand angive – nogen Eier for det paastefnte Confisqverede gods.

Barth i Slig Anledning Siden de i gaar Dags afhørte Vidner har overtydet den indstefnte at Hand farer med usandfærdighed Saa holt Comparenten det betenckelig at udædske Hands anbudne Eed, Men ville for nerværende tiid og under alle lovl: forbeholdenheder for Hands Principaler Slutte Sagen til Doms med følgende Paastand: at den instefnte Povel Arnesen formedelst Sin øvede Svigagtige Omgang bør Straffes, Andre til afskreck, eftter den 20de i Told Rullens Anførdte Art: pag: 34, 35 et 36, Neml: at betale til Delning eftter Told Rullen og andre ergangne Kongl: Befallinger i Bøder 200 rdr: eller i desens Mangel andre til afskye Straffes med Jern Arbeide paa nermeste Fæstning Hands Lives tiid, item at betale om Hand noget er ejende denne Processes bekostning Saaledes: Comparentens Skyds fra Bergen og hid til Ting Stædet som er 7 Miile 3 rdr: 3 Mrk: Comparentens Reise, for Sagen at Procedere Samt Hans underholdning frem og tilbage 20 rdr: Stefningens Forkyndelse 2 rd: 2 Mrk: Stemplet Papier til Stefningen, Bielager og Doms Acten 1 rdr:, Dom og Forseiglings Penge 5 Mrk: 4 s: item denne Extra Rettes bekostning Saaledes som Dommeren behager sam/m/e for sig Laug Rettet og Lænsmanden at bereigne, Hvornest Comparenten indlod Sagen under Retsindig Dom,

De 2de Mødende betientere Dahl et {Henrichsen} \Knudsen!! (Tommesen)/ paastoed at Dennem maatte tillegges for Deres lange Reise og tiids Spilde nu i nogle Dage billigst hver 4 rdr:

Eragted

Sagen optages til Doms {til Doms} til i Morgen da Parterne same paa dette Stæd Klocken 9 Slæt {ville} møder og anhører.

Tredie Dagen d: 14de April blev Retten med forbem:te Laug Rett atter Sadt paa nockben:te Stæd Leervigen.

Giestgieberen Mons:r Gorm anmelte at Hand Siden Rettens Middel og de indstefnte Vidner har af Frygt for uvejer Reist Saa betiids hver fra sit hiem at De har været hos Ham fra nestl: Tisdags eftter Middag som var

1753: 87

Den 10de April og imidlertiid hos Ham {har} nødt nødtørsttig Pleje og Logemente Stand gemæss, ej \derfor/ kand eller vil være fornøyet med mindre betaling end 10 rdr:, hvilket Hand altsaa indstillede til vedkommendes retviise Skiøn. Rettens Betienteres Sallarium for denne Extra Rettes holdelse anføres, Saaledes: Sorenskriveren for befordring fra sit Hiem til og fra Tingstædet og Diet Penge undervjs 2 Dage, 3 rdr: for haftte møye ved Extra Retten og tiids Spilde i 5 Dage 5 rdr: Bøygde Lænsmanden Johanes Lønning for hands ved Forretningen haftte møye 3 Mrk: De 3de Med Doms Mænd hver 2 ½ Mrk: er 1 rdr: 1 Mrk:

8 s: Stædets Foget for Mendenes opnævnelse 1 Mrk: \saa/ tilsamen Rettens betienteres Sallaris og hvis for- Citanternes Fulmægtig- Vidnerne- og Af Mons:r Gorm for underholdning med videre- er paastaaet 55 rdr: 3 Mrk: 12 s:

Der nest blev i Sagen Saaledes af Retten Dømt og

Afsagt.

Indstefnte Povel Arnesen som for denne Rett først in toto haver benægted, Mens omsider ved Repliqve paa De til Ham fremsadte Qvæstioner, til deels tilstaaet næsten det samme som Ham ved de førdte Vidners Eensstemmige Eedlige Deposition fulkommen /: eftter Actens nermere udviis :/ er overtydet s:c: at hand paa Gastgieber Stædet Betlehems Havn haver ej allene Paa et Fartøy af nogle Ham eftter Hands Sigende ubekiente Persohner modtaget det Sucker Candis og den Sirup som følgel: den Kongl: Allernaadigste Forordning af 12te Janv: 1751 ikke her i Bergens Stiftt burde indføres og derfor af det Bergensche Sukker Raffinaderies \Directeurers/ Betiente den 4de Decembr: 1752 \Retmessig/ til Confiscation er vorden Attraperet, Mens end og sam/m/e bragte til Forvaring udi og ved sit Huus, ja end og derpaa lagt Dølsmaal Hand bør afsone same sin begangne grove \eftter den Kongl: Allern: Resolution af 28de Martj 1752/ Forseelse med saa meget i Mulct som de Allegerede indpracticerede Vahrer Nestl: 9de Decembris er Taxeret for Neml: 37 rdr: 76 s: og det til Deeling til De og paa den maade som Hans Kongl: Maj:t ved Resolution af 20de April 1751 Allernaadigst haver Fast Sadt, og i {ermangling} fald same Bøder ikke af Hands Eiende Midler kand erlanges, skal Hand Neml: Povel Arnesen for det ermanglende arbeide paa nærmeste Fæstning udi Saa lang tiid vedkomende høye øfrighed eftter 14de Art: udi Forordningen af 6te Decembr: 1743 præscriberer. udi Processens Omkostninger betaler Povel Arnesen til Citanterne 50 rdr: det paadømte udredes og eftterkomes 3de Solemærker eftter denne Doms lovlige Forkyndelse under lovl: Adfærd.

Anno 1753 den 3de Maij blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa Gastgieber Stædet Bechervig udi Storøens Præstegield for Waags Skibredes Læhnets og Halsnøe Closters Godses \Almue/ udi overværelse af Stædets Foged Welædle og Welbyrdige Hr: Kammer Raad Heiberg; da Retten blev betient med eftterskrevne 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Ole Ellingsen Helland, Ole Christophersen Fittie, Lars Larsen Wasnæset, Halvor Kleppe, Jacob Fagerbacke, Lars nordre Aadland, Ole Søndre Drivenæs og Niels Aarebøe, af hvilket Laug Rett de 6 første ere nye men de 2de Siste gamle Eedsorne Mænd. For Retten var ellers tilstæde Skibredets Bøygde Læns Mand Knud Rødland og Menige Tingsøgende Almue.

blev saa først Allerunderdanigst og underdanig læst de Kongel: Forrodninger og andre høy øfrigheds ordres som er inløbne, nemlig

1te Kongel: Forordning ved hvilcken Hands Kongel: Maj:ts vedkom/m/ende undersaatter her i Norge bliver beckient giort visse Poster saavel af Tractaten angaaende grenserne imellem Norge og Sverge!! (Sverige) som og af dens 1te Cadicice, dat: 20de octobr: 1752.

2de Kongel: Patent om Høyeste Rætt i \Danmerck/ for aar 1753 af dito dato.

3de \een/ Freeds og Commerce samt Navigations Tractat, Imellem Hands Kongel: Maj:t til Dannemarck Kong Friderich den Fembte og den Durckleidstige Mahamet Carramelli, \dateret/ Begen (Beyen) af Kongeriget Tripolis den 22 Janvarj 1752.

4de Een dito Freeds Tractat med Alubascha, dateret Beglerbye \af Tunis/ den 8 Decembr: 1751.

5te Forordning om nogle Poster vedkom/m/ende Bergværckerne og de derpaa grendsende gaarde samt omliggende skove udi Norge dateret 27 Decembr: 1752.

6te een dito om Aasædets Rætten og hovedbølets tiltrædelse udi Norge, dateret 26 Maj 1752.

1753: 87b

7de Kongel: anordning angaaende Tiiden til de almindelig Tinge i Mosse, Onsøe, Tune og Wembe Fogderie i Aggershuus Stiftt, dat: 20de octobr: 1752.
8de President Borgemæster og Raads \af Bergen deris/ Placat angaaende, angaaende eendeel Raae oxe Huuder som urettelig, Skomager Amted i Bergen til formeentlig Præjudice skal af Bauderne!! opkiøbes og Barcket i Byen atter at Indføre, dat: 22 Decembr: 1752.
9de Een fra den Constituerede Stifttbefalingsmand til Fogden Indløbne ordre, angaaende hvormange Mennisker af Riget er udreist i denne Itzige Konges tiid, dat: 6te Aprilj 1753.
10de Copie af Rentte Kammerets Brev {angaaende} til Hr: Stifttsbefalingsmanden angaaende de enroullerede Matrossers Lejermaals Bøder for første forseelse, dat: 10de Martj 1753.
11te Hr: Stiftamtmand Bagers Brev til Fogden Hr: Kamerraad Heiberg angaaende forbud paa undermaals Tømmers Hugst og udførsel dat: 6. Martj 1753.
12te Hr: Stifttamtmand Cicignons ordre til Fogden angaaende {angaaende} opsiun med Skov Hugst dateret 5te janv: 1753.
13de Hr: Justitz Raad og Constitueret Stifttamtmand Bagers ordre til Fogden Hr: Kammerraad Heiberg, angaaende Under officererne og Tambourernes Standqvarteers penges Repartition dat: 20de febr: 1753.
14de Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignons ordre betreffende een deel for nogle Spedalske Mennisker i Syndfior, Deres Indlemmelse i Hospitalet, paagaaende omckostninger, som her paa Fogderiet skal Reparteres, dat: 18de Septembr: 1752.
15de Hr: Stifttamtmand von Cicignons ordre til Repartission paa Fogderiet, over de for Grense Commissionen til Skyds medgaaende penge 120 rd: 4 s:, dateret 7de octobr: 1752.

Videre blev læst,
1te Mons:r Bent Olriches bøxel Seddel in duplo med Revers paa den eene, til Johannes Simonsen, paa 1 Spand Fisk eller 9 Marcker Smør, dat: 26de aprilj 1753.
2de Mons:r Nathaniel Matisens bøxel Brev til Axel Olsen paa 1 pund 3 Marcker 20 skilling i penge udi gaarden Steenevigen, in duplo dateret 8 Decembr: 1752.

Dernæst foretog Fogden Hr: Kammerraad Heiberg sig i anleedning af een ham fra den Constituerede Stifttbefalingsmand Hr: Justitz Raad Bager inløbne Respective skrivelse under næstl: 6te aprilj, at examinere den Meenige Almue hvor mange Mands eller qvindes Persohner her af skibreedet og Riget andenstæds hen ere udgangne og icke tilbage komne siden vores allernaadigste Konges Regerings tiltrædelse i aaret 1746. Samtlige Almuen hertil Svarede at ingen andre eller fleere Mennisker her af skibredet i den omspurte tiid ere til fremmede Stæder bortreiste, end de af Marin Lægderne som dertil af vedkommende chef har beckom/m/et Permission, for at Søge Deres Daglige Brød een tiid ved Seigladsen, og Saaledes imidlertiid blive øvet udi Søevæsenet Mens de viiste icke at nafngive de Saaledes udreiste, kunde og ikke viide hvor af Dennem der ere tilbageckomne eller icke, Men derom kand eftter Deres tancker ingen anden give den Rette oplysning end cheffen for Marinerne her i Districted, der over alle underhavende Mariner holder Rollen!! (Roullen/Rullen), hvorudi vel er annoteret De{re} bortreistes Nafne, og hvad tiid de ere blevne Permiteerte at bortreise, saa og hvad enten de er tilbageckomne eller ickcke.

Dereftter blev læst

1te Nataniel Mathiesens bøxel Seddel med Revers paa 18 Mrk: Smør udi gaarden Dybevigen til Haagen Nielsen Dybevigen, dateret 22de Decembr: 1752.
2de Hr: Henrich Giertsens bøxel Brev til Hans Siursen paa ½ Løb i gaarden Kolbentsvigen, in duplo forfatted med Revers paa den eene, dateret 16 aprilj 1753.
3de een dito udstæd af Peder Hambre til Halvor Jonsen paa ¼ Løb Smør i gaarden Torrang in duplo med Revers paa den eene dat: 3de Maj 1753.
4de een dito paa 18 Marcker Smør i Nordre Drivenæs udstæd in duplo til Jacob Christophersen \af Nathaniel Matisen/ dat: 18 Decembr: 1752.
5te een dito til Johannes Christophersen udstæd af Nathaniel Mathiesen paa 1 pd: 6 Mrk: Smør i Store Drivenæs, dat: 3de Maj 1753.

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse giorde Anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen Nesteftter som var d: 4de Maj blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa ben:te Tingstæd i Velben:te Fogeds overværelse, dog var af Laug Retted nu i Retten \i/ Ole Johanesen Drivenæses Stæd Anders Olsen Rønholm.

Dereftter blev læst
Sogne Præsten Hr: Giersøns Fæste Brev paa gaarden Drønnen af skyld 1 ½ Spands Teig til Niels Nielsen Weivaag

1753: 88

Same Fæste Brev for Leilendingens Livs tiid indretted og in duplo med Revers paa den eene forfatted, er af 16de April 1753.

Procurator Mr: Jens Isach Holck fremstillede sig for Retten og gav tilkiende at hand paa Mad:me Cron fra Bergen hendes veigne, ved Muntl: Stefnemaal haver indkaldet Johan Omsen Rypkie, at betale til Velben:te Mad:me Cron for adskillige hos hende bekomne Vahrer 17 rdr: 1 Mrk: og derforuden at betale denne Processes omkostning Skadesløs ja om alt at liide Dom.
den indstefnte mødte ei.
Stefne Vidnerne Jonas Jakobsen Drivenæs og Johanes ibdm: afhiemlede ved Eed at de i denne Sag Saaledes som før anført har lovl: for Citantinden Stefnt Johan Omsen Rybke for hands Boepæl i eget paahør 3 uger Siden.
Dernest fremlagde Holch een af Mad:me Cron d: 20de Janv: 1752 forfatted Reigning, som viiser hvorudi den paaberaabte Gield beroer, hvilken blev oplæst. Foruden foregaaende Reigning fremlagde Comparenten et Brev af den indstefnte underskrevet dat: 24 Januarj 1753, hvormed hand omstendig Beviiser at Jan Omsen er pligtig at betale og gieldbunden hos Mad:me Cron ved det at ben:te Omsen ikke benegter Fordringen men ikkun allene begierer Delation, hvilket Comparenten Holch ikke haver ordre til fra sin Principalinde, Men derimod at fuldføre og fortfare med Sagen, og eftter at hand hafde fremlagt det paaberaabte Brev som for Retten blev oplæst, Paastoed Fulmægtigen Dom i Sagen med omkostninger 6 rdr: til nerværende tiid.
Stefne Vidnerne forklarede under forhen aflagde Eed at den indstefnte tilstoed at være Citantinden skyldig det paastefnte, da De som melt Stefnede Ham.

Afsagt

Johan Omsen Røbkie bør eftter hands for de førdte Stefne Vidner giorde tilstaaelse der accorderer med hands i rette lagde Mesive under nestl: 24de Januarj betale Citantinden Mad:me Gedsche Sal: Claus Krohns de paastefnte forlængst skyldig blevne 17 rdr: 1 Mrk:

og 4 rdr: udi denne processes omkostning 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under lovl: Adfærd.

Procurator Mr: Holch gav tilkiende at hand paa Ole Michelsen Tosches veigne ved Skrefttlig Stefnemaal dat: 11te April 1753 haver indvarslet endeel Almues Mænd af Fittie Sogn fordie De ikke haver i Sinde eller vil betale Tiende til Fittie Kiercke, af den Fisk som af Dem bliver fanget i De Fiskevæhre som ligger til og under Fittie Kiercke Sogn, med videre som ben:te Stefning udviiser der blev i Rettelagt og oplæst.

Af De indstefnte Veder Parter mødte ingen uden Bøygde Lænsmanden Knud Rølland som vedtog lovl: Varsel mens Sagde sig ikke at have ordre at tage til gienmæle for de øfrige Contra Parter for ellers at oplyse Retten declarerede hand at af de indstefnte Veder Parter Sorterer følgende ei under dette Tinglav Neml: Johannes og Amund Gloppen der Sorterer under Lyse Closters Jurisdiction, og Niels Rolsnæs og Torger paa Torget der hører hieme i Føyens Skibredde item Lars Wæspestad som og er af Lyse Closters Jurisdiction.

Svend Larsen Siglen og Christian Larsen Kieholmen bekræfttede ved Eed at De 3 uger Siden har forkynt den producerte Stefning for alle derudi anførdte Veder Parter og Vidners Boepæl {etc:}

Holch som før uvidende om at Lars Vespestad, Niels Rolsnæs, Torger paa Torget, Johanes og Amund Gloppen var uden dette Tinglav boende excluderede ern:te Mænd fra denne Process eftterdie de ei har nødt lovl: Varsel sc: Maaneds, dog under hands Principals fulde Rettes nydelse hos Den/n/em paa sin vedbørlige tiid og Stæd eftter foregaaende lovlig Søgemaal, Mens paa det hands Principals Rett og Ancke imod de øfrige Indstefnte kand nyde sin lovl: gienge begierede hand for det første at de mødende Vidner maatte til Eeds og examen af Retten admitteres, Saavit ben:te lovl: Stefnte og dette Tinglav vedkomende Persohner betreffer.

Af Vidnerne var alle tilstæde undtagen Jacob Hynemør og Johanes Windenæsset.

1te Vidne Mr: Natanael Mathiesen Bechervig aflagde Eed og tillige med de øfrige blev formanet til Sandheds udsaugn til hvilken Ende Eedens forklaring af Lov Bogen Dennem blev forelæst.

Dernest var Holch begierende at Domeren for Vidnerne ville fremsette følgende Qvæstioner Nemlig 1te om det ikke er Vidnerne bekient at Brandesunds Fiskevæhr ligger til og under Fittie Kiercke Sogn for det 2det om det ikke er Dennem bekient at næsten ald den Fisk der

1753: 88b

Fanges i Brandesund bliver af Fiskerne bliver!! under haanden Solt til Bønder og andre i dette Fogderie men ei ført til Bergen, uden at noget af ald den Fangne Fisk bliver betalt i Tiende til Fittie Kiercke. 3de om det og ikke er Dem bekient at udi Brandesund bliver lad endeel Skibe med Hommer uden at der af bliver betalt Ringeste Tiende hverken til Fittie Kiercke eller anden steds. 4de om ikke nogen af Vidnerne haver siddet i Laxe Waager Norden for Bergen hvor langt og til hvem de der haver maatted af Fisken de har fanget, ydet Kierckens Tiende. 5te om det ei er Dennem bekient at Saavel Itzige Sogne Præster udi Fittie Sogn som de forrige haver Aarlig nødt Deres Præste Tiende af hvad Fisk Aarlig er Fanget og Fanges i ben:te Sogns District. for det 6te om det ikke er Dennem bekient hvor meget hver af De indstefnte i Fiske Vahrer har bekomet og hvor meget af hver Sort samt hvor meget Tran af den Fiskede Tosk er Faaet i de 9 Aar Citanten har været Eier af Fittie Kiercke

Bem:te Vidne Nathanael Bechervigen under den aflagde Eed gav paa de til Vidnerne in genere fremsadte Qvæstioner som Vidnet blev forelæst, følgende Svar sc: til 1te Qvæstion at Brandesund Sorterer under Fittie Kiercke Sogn. til 2den Qvæstion at nu nogle Aar har Almuen af Fittie Sogn Solt næsten ald den Fisk de har Fisked, \dels/ til Bønder fra Fiordene

her i Fogderiet og dels til Gastgiebere og Borgere ibdm:, Mens deraf er ei ydet nogen Tiende til Fittie Kierckes Eier {ej eller!!} \Mens det det!! Stæd er alle 3de parter taget/ ved Slotted {eller anden stæds} i Bergen til 3de at Fittie Kierke Sogns Almue Aarlig Fisker Homer i Fittie Kierke Sogn {Hommer} den de Selger til Hollanske Skippere som ligger i Brandesund, Men af Hommeren er ei eller!! (heller) betalt …(?) til Kiercke!! nogen Tiende. til de øfrige Qvæstioner viste Vidnet ei at give noget Svar.

2det Vidne Johanes øfre Levog aflagde Eed og Svarede til de ham forelæste 6 Qvæstioner sc: til den 1te 2den og 3de Qvæstion ligesom det 1te Prov. til den 4de at hand nu 4 aar her foran har Siddet i een Laxe Vaag kaldet Kaarsund Norden for Bergen, da hand har betalt Fiske Tiende til det Stæds Sogne Præst og Kierke {Tiende} Eier af den Lax hand imidlertiid har Fisked, og naar saa den overblevne Lax er ført til Bergen er deraf ydet Tiende ved Slotted dog ikke uden een Tiende Part, eftterdie de 2 Parter Nemlig Præstens og Kierkens til vedkomende Præst og Kiercke Eier forhen som før forklaret hieme paa Landet er vorden betalt. til 5te at ingen Fiske Tiende er ydet af Fittie Kiercke Sogns Almue til Citanten eller forige \Fittie Kierkes/ Eiere saa lenge Vidnet kand erindre. og til 6te at hand ei veed hvor meget Fisk Fanget er af nogen Mand.

3de Vidne Mons Rembereide aflagde Eed og Svarede i et og alt til oven:te 6 Qvæstioner eensstemig med 2det Vidne undtagen til den 4de Svarede Vidnet at hand har Siddet i Laxe Vaagen Store Noven kaldet, liggende 7 Miil norden Bergen, nestleden Aars Sommer, da hand hørte og Saag at Kierke Eieren og Præsten ibdm: nød Deres Tiende af den der Fiskede Fisk, Men af den ofverblevne Fisk blev i Bergen betalt Kongens Anpart Tiende og ei mere, 2de Aar siden Sad hand et Aar i een Laxe Vaag 5 Miil Norden Bergen Fæje Vaagen kaldet tilhørende Mad:me Danchertsen Som der lod anam/m/e ald Fiske Tienden, Saavel Kongens, Kierkens som Præstens Anparter, Saa ingen Siden betalte Tiende i Bergen, Mens hvorledes Siden med \Kongens/ Præstens og Kierkens Tiendes \deling/ blev forholdet kand Vidnet ei viide.

4de Vidne Erick Fonden aflagde Eed og vant i alt som 2det og 3de Vidne for Saavit 1te 2de 3de, 5te og 6te Qvæstion betreffer, Mens til 4de Qvæstion Sagde hand at hand 3de aar har Siddet i Laxe Vaager Norden Bergen, da hand Saag og veed at Præst og Kierke Eier nød hver deres 3de Part af hvad Fisk der blev fanget dog eftter den Accord derom forhen imellem Dennem og Almuen \var/ bleven Sluttet og Kongens Fiske Tiende Neml: den 3de Parten af alle 3de Parter blev Siden betalt ved Slotted i Bergen.

5te Vidne Lars Fonden aflagde Eed og vant at over alt hvor hand er kient og har Siddet i Laxe Vaager Norden for Bergen der er Fiske Tienden deelt i 3 lige Parter som aarlig er vorden af vedkomende ydet, Mens Kongens ved Slottet i Bergen, Præstens til Præsten i hver sit Sogn og den 3de Part til hver Stæds Kirke Eier til de øfrige 2de Qvæstioner gav hand same Svar som nest forige Prov.

Holch hafde ei flere Vidner at føre

1753: 89

Mens begierede Laugdag for de udeblevne.

Eragted

de lovl: Stefnte mens udeblevne Ole Helland, Knud Jensen Rødland, Lars Tvette, Johanes Wiig og Jacob Vindenæs haver næst anstundende Almindel: Ting at møde med tilsvar i denne Sag da og Vidnet Johanes Windenæs bør under Falsmaal møde til Eedlig deposition.

Dereftter blev læst Rasmus Povelsen Remereides Skiøde til Sønnen Povel Rasmusen paa 22 ½ Marker Smør 7/24 Huud i gaarden Remereid for Kiøbe Penge 33 rdr: dat: 22de febr: 1753.

Procurator Mr: Holch iretteædskede Ole Toskes Sag Contra Mathias Næsbye betreffende et Baade Nøst den siste paa Hellands grund utilladelig skal have opsadt, begierede derhos at same til neste Ting maatte udsettes eftterdie Stefne Vidnerne som skulle afhiemle at den i Sagen ergangne Laugdag er lovl: forkyndt, nu ei formedelst indfaldende Sterck Storm Vind kand møde, Saa hand disfald til ben:te Ting nødes til at begiægne Sagen med Continuations Stefning paa Citantens Siide.

Eragted

Fordie Stefne Vidnerne ere Absente og Citanten beraaber sig paa Continuations Stefning opsettes Sagen til neste Almindel: Ting.

Gastgieberen Peder Olsen Næshavn haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Opsideren i Ferøe Sundet Bendix Smed at taale Dom fordie Hand har ved adskiellige \Slags/ udselgninger til Almuen præjudiceret Citanten udi hands gastgieberlig Næring og \imod/ Previlegierne for hands paaboende Gastgieber Stæd Næshavn, derom at anhøre Prov og taale Dom til undgieldelse og processens omkostnings erstatelse.

Bendix Smed mødte ej eftter paaraab.

Stefne Vidnerne Svend Larsen Sigle og Christian Larsen Kieholmen bekræfttede ved Eed at De i denne Sag Saaledes som melt er, lovl: over 14 Dage Siden haver i denne Sag for Citanten Stefnet Bendix Smed for Hands Boepæl i eget paahør {ja og} til at paahøre Prov i Sagen, endelig Stefnte De og under Falsmaal at møde til denne tiid og Stæd Lars Eie, \og/ Baar ibdm:

Af Vidnerne mødte ej ingen

Eragted

Bendix Smed og Vidnerne Lars og Baar Eie gives Laugdag til neste Ting at møde den første med tilsvar og Provs anhør og de Siste for under Falsmaals Bøder at aflegge Deres Eedlige Vidnesbyrd i denne Sag.

Stædets Foget Hr: Kammer Raad Heiberg haver til dette Ting, tiid og Stæd med Muntl: Varsel ladet indstefne Mons Torkelsen Møgster og Hustrue Mari Knuds Datter at anhøre Dom til Bøders betaling for Deres begangne fortilig Sammenleje.

Af de instefnte møte ingen eftter paaraab.

Stefne Vidnerne Johanes Asbiørnsen Drivenæs og Jonas Jacobsen bekræfttede ved Eed at De i denne Sag lovl: har Stefnet de 2de udeblevne Persohner.

Eragted

Mons Torkelsen og Mari Knuds Datter Møgster gives Laugdag til næste Almindel: Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Dereftter blev læst

Gastgieber og Priviligeret Borger Mr: Holches erværbede Dom imod Ole Toske fordie hand hanem udi hands Gastgeber- og Borger-lig Næring haver præjudiceret, afsagt d: 22de Junj 1750, som med paateignet Reqvisition om dens Tinglysning af 3de Maj 1753 blev oplæst dog Doms Afsigten in Copiæ under Mr: Holches Verification paa 24 s:s Stemplet Papier, da og Retten for Almuen lod falde Formaning om at ingen af Dennem maae handle med Ole Toske, Holch i sine gastgieber Privilegier til Skade.

Stædets Foged Hr: Kamer Raad Heiberg iretteædskede Sagen imod Ole Toske ulovl: Skovhugst i Fittie Kierkes gaard Mehammers Skov betreffende.

Procurator M.r Holch mødte paa Ole Toskes veigne og fremlagde den Seniste Rettes Dag ergangne Laugdags Foreleggelse som blev oplæst af 3de octobr: 1752.

Af Vidnerne mødte Knud Woss og Arne Tvette men ei Knud Jensen Rødland.

Holch holdt unødig at føre det Vidne Knud Jensen Rødland men bad at de mødende Vidner nu maatte {betale} tilspørges følgende 1te om det ikke er Dem bekient at der er hugget een temelig deel Tømmer som endnu formedelst mangel af Arbeidere ligger ved Fittie Kierke \og/ er der hen bragt til Kierckens Reparation, for det 2det om De ikke alle tiider haver arbeidet og Repareret Fittie Kiercke eftter Ole Toskes forlangende. 3die om De kand forklare om ern:te Kiercke ei var meget Slætt den tid Hand den antog og {for det 4de} om de ikke er bekient at Sist da De Reparerede Kiercken med gulv og andet, at same tilfang var hugget udi

1753: 89b

Gaarden Mehamers Skov. For det 4de hvor meget Tømer som nu ligger ved Fittie Kierke, hvad same er værd, Samt om De ei veed at Ole Toske har kiøbt det hos Fremmede {Selv Eiere og} af fremmede Skove. for det 5te om det ikke er Dennem bekient at Ole Toske fra Bergen har ladet føre Bord og Panne Steen som er medgaaet og anvent til bem:te Kierkes Reparation og da disse 2de Vidner er Bøygnings Mænd begierede Holch end nu fremsadt for det 6te om ikke Kiercken med nogenledes Ringe Reparation kunde Settes i Stand og paa hvad maade og om det skulle giøres fornøden at taget skulle gandske aftages eller ikke.
Hovet Citanten begierede at Vidnerne ogsaa maatte Svare paa hands Qvæstioner naar den instefntes ere besvarede.
1te Vidne denne Session Nafnlig Arne Tvete aflagde Eed og \be/Svarede paa tilspørgelse De {af} fremsadte og Vidnet af Retten forelæste Qvæstioner Saaledes: til 1te \og 2de/ Qvæstion at Hand adskiellige gange har eftter Ole Toskes ordre Repareret paa Fittie Kiercke og iblant andre tiider arbeidede hand og Knud Vossen for Contra Citanten paa dito Kiercke 1744 da de Reparerede adskiellige Brøstfeldigheder Saasom giorde nye Vinskieder og nye Ops (Øps) under Pannerne paa Cor Taget, nye halv Kiøl paa Coret, indsadt endeel nye Pannesteene paa Taget, giorde nye Cor Dør, de Reparerede \og/ same {og} paa Østre Side, Materialierne dertil kiøbte Ole Toske af Fremede Folck, for den eene Reparation, ern:te eene gang bekom Vidnet og Knud Vossen 15 Mrk: udi Arbeids Penge, da De blev underholdet af Ole Toske, ½ tønde Tiære blev 1744 tillige anvent paa Kiercke brædning, Ved Fittie Kiercke er nu liggende som Ole Toske har kiøbt af Fremede Skove 1 tølt Sperrer, og 1 tølt gode Bielker. til 3de Qvæstion: at den tiid den omforklarede Reparation var skeet 1744, viste eller Saag ei Vidnet at paa Kiercken fantes nogen Brøstfeldighed, til 4de at den eene Tølt Bielker Som ere gandske goede kand eftter hands Skiøn være værd omtrent 17 ½ rdr: Men Sperrene veed hand ei hvad de nu er værd ei eller!! om de har taget Skade i den tiid de der har ligget, og derfor kand hand og ei vide hvad same er værd, Mens hand veed berørte eene tølt Sperrer er af Ole Toske hos Fremede kiøbt for 7 rdr: til 5te Qvæstion at Ole Toske har hiemført og lagt paa Fittie Kiercke Tag een Stor Mengde Panne Steen og\Saa/ Bord som er lagt paa Taget men tiid eftter anden af Sterck Storm Vinde er nedkasted og til deels Ruineret. Citanten begierede at Vidnet maatte tilspørges 1mo om ikke Justitz Raad Krogh imedens hand var Eier til Fittie Kiercke og nyelig før hand Solte den til Ole Toske lod forfærdige Fittie Kierckes Tag paa Syndre Side med forsvarl: Sue Tag og Panner, Saa og Kierke gulvet indvendig med gode Bielker og Plancker, Samt om ikke Stoele Stæderne da var i goed Stand Rs: 17 aar førend Justitz Raad Krogh Solte Ole Toske Fittie Kiercke lod hand Reparere Kiercke Tagets Syndre Siide, Siden blev og Taget forbedret Saa oftte det af Vind eller desuden blev bedærvet, gulvet blev nogle Aar før \Kirk/{d}en blev Solt til Ole Toske, Sadt i Stand, Stole Stæderne var ved Ole Toskes tiltrædelse til Kierken nogle gode og nogle Slætte, dog i bedre Stand end nu. 2do om Vidnet veed at Kierken fattedes noget da Hand tillige med Knud Wosse hafde Repareret 1744 Kierckens Brøstfeldighed Rs: Nej 3tio i hvad Stand Kiercken nu befindes Rs: Sperrer og Bielkerne under Taget er gandske Brøstfeldig og

forraadnet Saa det er befrøgtelig at gaae derunder, Mens gulvet er forsvarligt Stolerne ere dels nedfaldne og brøstfeldige og dels forsvarlige 4to hvor lenge det er siden de omvundne Bielker og Sperrer var ført til Kiercken og om der Siden den tiid er skeed nogen Reparation paa Kiercken Rs: Sperrerne kom der 5 aar noget hen paa denne Somer Siden, og Bielkerne kom der omtrent 2 aar Siden Siden Bielkerne kom der er ei paa Kiercken anvent nogen Reparation uden at Pannerne paa Taget noget eftter haanden er forbedret, og Siden Sperrerne blev frembragt er Sue Taget samt Pannerne noget Repareret 5to om ikke den Stoere brøstfeldighed som nu findes paa Fittie Kiercke komer deraf at den ikke i tiide er bleven Repareret Rs: joe

2det Vidne Knud Rasmusen Voss boende paa Wæspestad aflagde Eed og besvarede Parternes til 1te Vidne fremsadte Qvæstioner, i ord og mening gandske eensstemmig med ern:te 1te Prov, undtagen at dette Vidne ei har været alle tiider med

1753: 90

udi Arbeidet paa de aarlige bagatelle Reparationer paa Fittie Kiercke er giort.

Citanten anviste i Retten een Copie af een Besigtelse Forretning som eftter forige Provst her i Syndhorlæhn Hr: Morten Ruses Reqvisition og Foranstaltning ved Provste Visitatzen d: 4de Novbr: 1748 er bleven holdt af Lænsmanden Knud Larsen Rødland med de 3de Mænd Arne Tvedt, Knud Tvete og Knud Jensen Rødland, da Kierkens Brøstfeldighed allerede paa den tiid er Taxeret for 254 rdr: 8 s:, og omenskiønt Kiercke Eieren Ole Toske Saavel strax dereftter, som mange gange Siden ved ordres baade fra Stædets Stifttamt Mand som og fra Citanten er bleven tilholdt at fuldføre den Taxerede Reparation paa Kiercken, Saa har Kierke Eieren dog ikke dertil været at formaae hvorfor Kierken endog Siden den tiid har taget saa ubodelig Skade at Almuen eftter Deres nu her inden Retten giorde Declaration ikke understaar sig lenger at gaae i Kierken af frygt for Kierkens Tag og Loftt skal falde Dem over Hovedet. Nu er det vel saa at ald den giorte Ventilation om Kierkens Brøstfeldighed og hvad til dens Reparation er anvent eller ikke, aldeles ikke vedkomer den af Citanten paastefnte Sag betreffende Kierckens gaard Mehamers Skovs ulovl: udhugst mod Forordningen af 13 aug: 1734 Men da den instefnte Kiercke Eier har villet bruge denne Metode udi Sagen at føre, for at faae Endel: Dom udi det paastefnte prolongeret, Saa har Citanten derudi maattet giøre Saadan Deduction og Repliqve som skeed er, paa det Domeren deraf kand See at dermed intet andet intenderes end udflugter udi den paastefnte Sag, Men da det derimod Saavel med Eensstemmige Vidner som ved Rettens Siun og granskning, paa Aastæden er bevislig giort at Kierke Eieren Ole Toske tvert imod allerhøystben:te Forordning af 13de Augustj 1734 har rent og ulovl: ladet forhugge Kierckens Skov under gaarden Mehammer til eget nytte og brug og ikke til Kierkens og lad være at een Ringe deel deraf kunde været kommet til Kierkens nytte, Saa er dog med de førdte Vidners eensstemige forklaring Bevislig giort at den største deel deraf er bleven forbrugt til Kiercke Eierens Egen private nøtte, hvorved allerhøystben:te Forordning i høyeste maade er bleven overtraaed, thi sadte Citanten i Rette og paastoed at Kiercke Eieren Ole Mickelsen Toske bør tilfindes for Saadan hands ulovl: Skovhugst at straffes eftter Forordningen af 5te Decbr: 1685 Samt at det hugne Tømmer og Brendeveds Verdie bør være Confisqveret {følgel:} til Stædets Fattige begierede derhos at Forordningen af 20de Aug: 1726 og 31te Martj 1741 Samt De udi Hr: Stifttbefallings Mandens ordre til Citanten om Sagens forfølgning /: som er bleven i rettelagt, [:/] Allegerede Forordninger, ved endelig Dom maae i agt tages, Endel: paastoed Citanten at Kierke Eieren Ole Toske eftter Stefnemaalet maae tilfindes at erstate den/n/e vitløfttige processes omkostninger Saavel til Aastæden som mange Rettes Dage til det ordinaire Ting i det allerminste med 25 rdr:, om hvilket alt Hand ville forvente Dom.

Holch maatte fornemme at Hr: Kamer Raad Heiberg giør Sagen Sortere end den i sig Selv er, thi lad være at Ole Mikelsen

1753: 90b

Toske haver hugget noget ringe Tømmer udi Mehammers Skov, saa vil det ikke forslaae til det Ringeste med hvad Kierken til Reparation behøver, Men Ole Toske baade haver og hereftter faar drage omsorg for af fremende Skover at kiøbe tilfang, saa meget som Kierken til Reparation kand behøve Saa at om da Ole Mikelsen Toske haver anvent det uduelige som er hugget i Mehamers Skov til noget andet Ringe brug og derimod skaffer meget større verdie i det Stæd til Kierkens Reparation, vil Holch vente ikke skulle fortryde Hr: Kamer Raad Heiberg. Det Kierken haver været Saaledes staaende nogen tiid uden strax med minste Skavanck den at nedrive, haver dels været baade for at Menagere omkostninger for Kiercken, som og Almuen, samt nu den hinder i Slutningen da Reparationen maae foretages At Ole Mikelsen Toske henkastes i Process, bliver forbuden at hugge i Kierkens Skov til Kierkens Reparation med mangt anden som Comparenten ei holt nødig nerværende tiid at Protocollere, det er noget som haver tillige med det foregaaende hindret Kierkens Reparations Fortsettelse, Det er i øfrigt bekient at Fittie Kierke fattes een temel: Reparation, ventelig det ikke i et Øyeblick kand opbygges, Mens bliver strax af Ole Toske inden faae Dage lagt Haand paa gierning at kom/m/e i Værck først at faae tilladelse hos høy Øfrighed at hugge end nu lidet i Mehamers Skov til Kierkens fornødenhed for det er det Dommeren bekient at \da/ Sagen fra Aastæden Meham/m/er her til Bechervigs Tingstæd for Waags Skibreede er henfløttet Vidnerne desformedelst, kom at deppendere af et andet Foro, Saa at tiiderne haver været for knappe, langt mindre at forhverve noget Tings Vidne af Dem paa behørige Stæder, Saa maatte endnu Holch af den høye fornøden begiegne Sagen med Contra Continuations Stefning og derfor var hand begiærende Sagen udsadt til nestanstundende Høste Ting Samt at det i Sagen allerede \Passerede/ maatte Ham til nermere Messeurers tagelse Beskreven vorde meddeelt.

Citanten lod tilføre at hand vil formode at Retten nocksom af det foregaaende kand fornem/m/e hvortil ald denne Kierke Eierens Fulmægtiges giorde Harrang hovet Sagen uvedkomende, hensigter, og at det ligeledes vorder i agt taget hvor billigt det kand være at Kierkens gaard Mehamer aldeles skal Ruineres og Ødelegges for Kierkens Reparation, da deris øfrige Indkomster Oppebærges og udi saa mange Aar er indløben i Kiercke Eierens Casse, Reffererede sig derfor til sit forige, protesterede imod Sagens udsettelse og endnu som før ædskede Dom.

Holch forestillede at hvad sig betreffer Kierkens indkom/m/e og dens indsamlede Casse, da skal hand oplyse hvor vidt den og kand have sin Streckning til nestkomende Ting om skulle fornødiges hvilken vil blive Saare liden og langt fra ei kand forslaae til de bekostninger Kierckens i standsettelse vil medtage, i det øfrige og udi det haab Ole Toske ei af Retten overiiles protesterede Hand imod at Dom denne Sinde {og} \eller/ inden Hand nyder tiid til at oplyse sin uskyldighed og besvare hvis mod ham er fremført og paastaaet.

Eragted

Det lader sig ansee ret ligesom Contra Citanten Studio nu paa nye har forlanget udsettelse {….} for at See Sagen prolongeret, thi fra den tiid hand derudi først blev Stefnet, har hand haftt langt

1753: 91

Mere tiid, end behov giordes til at faae lovl: Stefnt og ført alle De Vidner og indkomme med ald den oplysning Hand paa sin Siide agtede fornøden, ifald det ellers hafde været ham derom

at giøre, ikke destoe mindre for at betage ben:te Contra Citant ald Leilighed til at klage over Rettens overiilelse, og eftterdie hand har beraabt sig paa flere Vidner og Continuations Contra Stefnings udstædelse med videre, vorder Sagen endnu udsadt og det til neste Almindel: Ting, derhos advares Ole Toske om ved Sagens Ventilation at evitere ald ufornøden Vitløfttighed, i fald Hand ikke ved dens endelig paadøm/m/e vil vente at blive af Retten anseet om {anderledes} denne paamindelse ei eftterleves.

Dereftter blev til Mortification læst
een af Nathaniel Mathiesen til Sal: Hr: Johan Koren udstædde Pantte obligation stoer 220 rdr:, hvorfor er Pantsadt 2 ½ vog Fisk i gaarden Gouxem med meere, dateret 14 Nov: 1733.

Dernest blev publiceret
1te Skatte Restancen paa de 2de Terminer for dette Skibrede stoer 198 rdr: 2 Mrk: 10 skl: som af ingen blev modsagt.

hvorda Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg i rettelagde denne af ham forfattede Specification ofver de faldne første Bøxler og bortfæstede Gaarder og Gaarde Parter af Halsnøe Closter gods udi dette Waags Skibredde afvigte Aar 1752 er bleven bortfæsted; hvortil de Eensstemig Svarede at af dito Gods udi dette Skibrede er afvigte Aar 1752 icke bleven bortfæsted flere Gaarder eller Gaarde Parter, end Gaarden Lille Næss ½ Løb Smør ½ Hud til Poul Christophersen som har ægted den afdøde Leilinding Jacob Simensens Encke.
Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg var herom Tings Vidne begierende, som ikke kunde nægtes, Men bevilges.

Som ei videre ved dette Ting var at Forrette blev det Ophævet.

Anno 1753 d: 5te Maj blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa Gastgieber stædet Bechervig i Storens Præstegield, for Opdahls Skibredes Læhnets og Halsnøe Closters Gods, i overværelse af Stædets Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad \A:/ Heiberg og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Johanes Larsen Øfre Lunde, Klemet Grepne, Hans Teigland, Ole Haagensen Lie, Ole Olsen Koste, Joen Hansen Brecke, Tomes Johansen Kleppe, og Jacob Nielsen Andersland alle nye Eedtagne Mænd, Saa var og ellers tilstæde Menige Tingsøgende Almue.

Hvornæst blev Allerunderdanigst og underdanig publiceret de Kongl: Allern: Forordninger og den høye Øfrigheds ordres som nest foran fol: 87 i denne Protocol Spiciel ere Extraherede.

Videre blev læst
Engel Hansen Eickelands Skiøde paa 1 Løb 2 Pund 6 13/24 Mrk: Smør i gaarden nedre Dalland for 150 rdr: til Hans Engelsen Siørsand dat: 1te Decbr: 1752.

Anders Siursen Opdal haver til dette Ting tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Ole Jelle\fal/ fordie Hand i Vidners paahør skal have Sagt at Citanten {at Citanten} skal have været {E…..} halfnings Mand udi den første Barne Aufling Berge Nielsen Opdal hafde med sin nyegiftte ægte Koene Ragne Johansdatter, desligeste at Citanten skulle have bekomet af bem:te qvinde Meniske een Vog Korn som hun skulle have taget fra hendes Foster \Mad/ Moder Gyri Olsdatter Opdal, med de flere nærgaaende Ord Ole Jelle\fal/ skal have faldet, derom ej allene at anhøre Vidnerne som i denne Sag ere Stefnte, men end og den forklaring som de lovlig

Stefnte sc: ben:te Ragne Johansdatter og Ørjas Amland for Retten, Sagen vedkomende aflegger, i Sær om at Ørjas Amland men ei Citanten af besagde Ragne Johansdatter har kiøbt og bekomet Citanten uafvidende, den Vaag Korn Citanten som melt er beskylt for, endelig er Ole Jelle\fal/ Stefnt at taale Dom til undgieldelse og Citantens frifindelse eftter Loven og Sagens Omstendigheder Samt at erstate processens omkostninger.

Indstefnte Ole Jellefal, \og/ Ragne Johansdatter mødte ei, Mens Ørjas Amland indfant sig for Retten.

Stefne Vidnerne Bøygde Lænsmanden Mads Godøen og Joen Dalland bekræfttede ved Eed at de i denne Sag Saaledes

1753: 91b

Som foran indført 3 uger Siden lovl: Stefnte Ole Jellefal og Ragne Johansdatter ligesaa og den siste i Sær at anhøre Vidnerne og Ørjas Amlands tilstaaelse i Sagen.

Citanten bad det Hands Vidner som blev fremstillet maatte Eedtages

1te Vidne Hans Wermedal aflagde Eed og vant at nestl: Høst een Søndag ved alle Helgens tiid som Vidnet tillige med Jens Vermedal gick fra Opdahls Kircke og til deres hiem, forefant de underveis instefnte Ole Jellefal Staaende ude ved sine Huser paa gaarden Jellefal, og da \de/ eftter aflagde hilsing begynte at tales med hinanden og Vidnet eller Jens Vermedal udi Discoursen fortaalte at instefnte Ragne Johansdatter same Dag kom Brud til ern:te Kiercke, udlod Ole Jellefald sig med disse Ord: der har staaet saa megen Synd af hende at hun ei var værd at være paa Opdal, som og De Spurte ham hvorudi saadant bestoed Svarede Ole Jellefal Saaledes: joe Hun hafde ei faaet sit Barn hafde Anders Opdal ei været til, videre Sagde Ole Jellefal at Ragne Opdal hafde maattet tilstaae hvor hendes Mad Moder Gyri Opdals gods var kommen Nemlig at Anders Opdal /: som er denne Sags Citant :/ da hand een gang laag hos Ragne Opdal, tog fra hende af hendes Pose een Slet Daler {og d..} Een anden gang hand laag hos hende tog hand fra hende et Toe Marcks Støcke, \og/ endelig at Citanten hafde bekomet af Ragne Opdal een Vaag Korn som hand bar fra Gyri Opdals Korn Lade Mikels Laden kaldet og til Syvers Laden kaldet begge staaende paa Gaarden Opdal, og det indsvøbt udi een Halm Mandel. Paa Rettens tilspørgende Svarede Vidnet at den omprovede Ragne Johansdatter lavede til Barsel ja var forløst inden hun med hendes nu havende Mand Berje Opdal blev Fæst eller Trolovet.

Ørjas Amland aflagde Eed og vant at 5 aar omtrent Siden begierte og bekom hand een Vaag Korn af den omprovede Gyri Opdal som instefnte Ragne Johansdatter leverte ham og hand indsvøbte udi een liden portion Halm hands Moder hos andre paa gaarden Opdal hafde bekomet, Samt dereftter bar Kornet hiem til sig insvøbt i ern:te Halm, 2 Mrk: skulle hand betale eftter Accord for Kornet hvoraf hand strax leverte ern:te Ragne Johansdatter 28 s: og de øfrige 4 s: betalte Hand noget dereftter til besagde Gyri Opdal.

Citanten hafde ei flere Vidner at føre.

Eragted

Ole Jellefal og Ragne Johansdatter Opdal gives Laugdag til neste Almindel: Ting at møde med deres tilsvar og den siste for at giøre den erfordrende tilstaaelse eller negtelse i denne Sag

Samson Søndre Holme haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Hans Jørgensen Nedre Støle fordie hand har haftt hos sig 2de Aar een Citanten tilhørende Souf, desligeste for {et} ord som hand Citanten angaaende har talt med Hans Øfre Støle, Saa er iligemaade ern:te Hans Støles qvinde Maren Salemons Datter til ern:te tiid Ting og Stæd indstefnt for imod Citanten faldne utilbørlige Ord, derom de begge at paahøre Prov og taale Dom eftter Loven Samt erstate processens omkostninger.

Maren Salemonsdatter Nedre Støle mødte for Retten og tilstod at hendes Mand og hun i denne Sag er lovl: Stefnt desligeste at hun og tager til gienmæle i Sagen paa hendes Mands veigne og udi hands Svagheds forfald.

Citanten fremstillede til afhørsel sine indstefnte Vidner

1te Vidne Ole Botne aflagde Eed og vant at nestleden Høst forføyede Vidnet og Anders Holme sig een Dag hen til instefnte Hans Jørgensens gaard Nedre Støle for eftter Citantens begiær at efttersee om ei iblant Hans Jørgensens Soufver fantes een Souf som hafde Citantens Merke paa sig, og eftter at de var ankomen til nedre Støle og hafde begiert Hans Støle at være med Dennem hen til hands Souer hvilket hand veigrede sig for, Samlede De tilsamen Hans Støles Souer, \og/ fant de \da/ iblant same Souer een graae Souf hvilken hafde accurat saadant Merke som Citanten haver og alle tiider har haftt paa sine Souer Nemlig begge Ørene afskaaret et lidet Støcke oven til, da dog Hans nedre Støles Soufve Merke bestaar derudi at hver Hands Soufs Høyre Øre Skiæres af og Klippes eller Splittes dereftter lige ned, {Citantens Souf} den forskiel er og imellem Parternes ordinaire Mercke at Citantens Soufvers øren \af/klippes høyere op og Hans nedre Støles Soufves Høyre øre nermere ned til hovedet, Videre Sagde Vidnet at ern:te

1753: 92

Graae Soufs Ører var nu høyere end Hans Støles Soufvers høyre Øre, og hvorfor de Sickert Saag at same Souf rigtig hafde Citantens Mercke, endel: Sagde Vidnet at indstefnte Maren Støle den omprovede tiid Sagde at ern:te Souf tilhørte hende, mens hun giorde ingen forklaring om enten hvorledes hun af same var bleven ejer ei eller!! hvoraf det kom at den ei hafde hendes Mens derimod Citantens Mercke

2det Vidne Anders Holme aflagde Eed og vant i et og alt eensstemig med 1te Prov.

3de Vidne Hans Øfre Støle aflagde Eed og vandt at nogle Dage eftter den omprovede tiid fulte Vidnet med Hans nedre Støle ned til Hands gaard Nedre Støle da Hans Nedre Støle som boer tedt ved Vidnets gaard, anviste Vidnet den omprovede Souf som Citanten Sig hafde bemegtiget og til sig hiembragt mens siden maatte af sig Self være gaaet til nedre Støle igien, og da Vidnet Saag at same Souf som var graae hafde Citantens Merke, Sagde Hand til Hans nedre Støle, dette Mercke er ei dit Souf Merke, og det vil bryde Dig, Mens det Mercke den Souf haver sagde Vidnet Pægende paa een anden hos staaende Souf, det er dit Merke, Da Hans nedre Støle til same Vidnets ord Svarede Saaledes: ja just det, og mener du sagde Hans Nedre Støle end videre til Vidnet, om jeg ikke kand forandre og Mercke Soufven om igien, hvor til Vidnet Svarede Ham: ja See du dertil.

De 2de Første Vidner forklarede under den aflagde Eed at i det same Vidnerne den omprovede tiid gick med Citanten fra nedre Støle og hafde taget den paastefnte Souf med sig, da holt Maren Nedre Støle som instefnt hendes Hænder til samen og ynkede at der Natten dereftter maatte kome Ild og Lue udi alt hvad Citanten og hun Selv ejede og hafde.

Eragted

Hans Jørgensen Støle gives Laug dag til neste Almindel: Ting at møde med tilsvar i denne Sag

Formedelst Afttenens paakome ophæves Retten til førstkomende Mandag.

Mandagen nesteftter som var d: 7de Maj blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa ben:te Tingstæd

Dernest blev publiceret

1te Skiftte Brevet eftter afg: Brita Baarsdatter Seglevicken af 30te Maj 1752 som viiser at hun efterlod sig 22 Mrk: Smør i gaarden Bruntvet, hvoraf tilfalt Ole Seglevig 4 Mrk: Lars ibd: 12 Mrk:, Marite Knudsdatter Bruntvet, og Jøri Brecke samt Myntlingen Marit Engebrets Datter hver 1 1/5 Mrk: og Lars Østevold Ræsten 2 2/5 Mrk:

2det Skiftte Brevet eftter Sergeant Axel Jansen paa gaarden indre Wee d: 30te Maj 1752, foretted af Hr: Capitain Schønneman og de flere, som viiser at af Sterfboets ejende gaard Indre Wee af skyld 1 Løb 18 Mrk: Smør ansadt for 45 rdr: tilfalt Enken Anne Johanesdatter Bein ½ Løb 9 Mrk: Sønnen Torckel 2 ½ Mrk: og de 2de Døttre Anne Maria og afg: Karen Axelsdatters Datter Dorthe Niels Datter hver 11 ¼ Mrk: med bøxel.

3de Sorenskr: Hesselbergs Auctions Skiøde til {Hans} \Anders/ Hansen paa 9 Mrk: Smør i gaarden Leite for 8 rdr: 3 Mrk: 12 s: dat: 6te Martj 1753.

4de Bøygde Lænsmanden Mads Godøen og Niels Lille Godøens Skiøde til Torkel Vee paa 22 ½ Mrk: Smør i Indre Wee for Kiøbe Penge 11 rdr: 1 Mrk: 8 s: dat: 30te Martj 1753.

5te Berge Femangers Fæste Brev in duplo med Revers paa gienparten til Hans Hansen paa gaarden Melckevigen skyldende 2 Pund 6 Mrk: dat: 6te Aprilj 1753.

6te Ole Endresen Myrdals Skiøde til Sergiant Lorentz Christian Fiøsne paa 18 Mrk: Smør og 1 gied skind i gaarden Myrdal for Kiøbe Penge 60 rdr: dat: 6te Novbr: 1752

Rasmus Snæring haver til dette Ting tiid og Stæd Muntl: ladet Instefne Ole Andersen Gerstad fordi Hand med Magt og i Vrede har udskuet igien sin Stue Dør Citantens yngste Datter Bila Snæring hvorover hun paa et hendes Øye haver taget Skade, derom at anhøre Prov der og til dette Ting og tiid ere Stefnte under Falsmaal at møde og Prove i Sagen Neml: Den instefntes Koene Anne Hansdatter og Brita Siursdatter og Brita Arnesdatter der ei har været til Alters, Samt dereftter taale Dom eftter Lov og erstate processens omkostninger.

1753: 92b

Af De instefnte mødte ingen eftter paaraab.

Stefne Vidnerne Mads Godøen og Joen Dalland bekræfttede ved Eed at de i denne Sag Saaledes som foran inført over 3 uger siden lovl: Stefnte alle forben:te Persohner for Deres Boepæl.

Eragted

Ole Andersen Gierstad Saavelsom Vidnerne Anne Gierstad, Brita Siursdatter og Brita Arnesdatter som lovl: Stefnte, gives Laug dag til neste Almindelig Ting da de hafver at møde Veder Parten Ole Gierstad med tilsvar og Provs paahør i Sagen, og Vidnerne for derudi at aflegge Eedlig Vidnesbyrd Alt under Falsmaals Bøder for Brita Siursdatter og Brita Arnesdatter i fald De udebliver.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg gav tilkiende at hand til Justitiens Pleje og til et Tings Vidnes erholdelse haver til dette Ting tiid og Stæd med Muntl: Varsel ladet instefnte Sergiant Lorentz Christian Fiøsne og Corporal Bertel Sundervig angaaende Deres overlast og brudte Ting Fred paa Seniste holdte Høste Ting i Godøe Sundet d: 7de Octobr: 1752, Saavel mod Bunde Manden Rasmus øfre Lunde som i Ting Stuen hvor Retten holtes og Deres Kongl: Maj:ts Skatter blev oppebaaret, At anhøre Vidnerne Rasmus nedre Lunde, Hans Jensen Malckenæs, Ørjans Johansen Flyensfær, Samt Niels Siglevig, Kolben Reisem og Ole Monsen Bruntvet, hvilke Vidner Citanten forklarede ligeledes at være lovl: instefnt under Lovens Falsmaal til dette Ting at møde Deres Eedl: forklaring udi Sagen at aflegge, begierede derfor at de Samtl: Instefnte maatte paaraabes, Stefnemaalet afhiemles og saa mange af Vidnerne som nu Comparer!!, Eedfæstes og Afhøres.

De samtl: instefnte møte alle for Retten og vedstoed at være i denne Sag lovlig Stefnt, undtagen at af Vidnerne var Rasmus nedre Lunde og Ørjans Johansen Flyensfær Absente.
Stefne Vidnerne Mads Godøen og Joen Dalland bekræfttede ved Eed at de over 14 Dage ja mere end 3 uger siden Saaledes som oven anført Stefnede Ørjans Flyensfærd for hands tilholds Stæd paa Flyensfærd, og det i hands Fader Johanes Flyensfærs paahør som Svarede at ben:te hands Søn som da var paa sin Bye Reise skulle komme naar Tinget blev.
Klemet Lunde og Johanes Øfre Lunde bekræfttede ved Eed at De i denne Sag Saaledes som oven anført over 3 ja nu 4 uger siden lovl: Stefnte Rasmus nedre Lunde for hands Boepæl.
Citanten fremstillede sine mødende Vidner.
1te Vidne Hans Jensen Malkenæs Soldat ved Hr: Capitain Barchelais allern: anbetroede Compagnie /: eftter at Eedens forklaring for alle de mødende Vidner \var/ bleven oplæst og den Sædvanlige Formaning om Sandheds vedblivelse af Retten var giort :/ Aflagde Eed og vant at nestl: Høst Silde een aftten medens det Almindelige Skatte og Sage Ting holtes paa Godøe Sundet i Tysnæs Præstegield og Sagens Skatter paa Tingstuen blev oppebaaret den Siste Tingdag, {Saag} \hørte/ Vidnet at indstefnte Corporal Bertel Sundervig blev paa Bryggen tedt udenfor og ved Siden af Tingstuen fordret af Rasmus øfre Lunde eftter et Par Aarer som ern:te Corporal tilforn skulle enten taget eller laant fra Rasmus øfre Lunde, og da Corporalen dertil hafde Svaret at hand den tiid ei hafde Rasmus øfre Lundes Aarer mens skulle skaffe ham Dennem, Sagde Rasmus øfre Lunde til Corporal Sundervig disse Ord: ja saa Siger I eller Du, /: thi enten hand sagde I eller Du erindrer ei Vidnet men een af Delene var det :/ altiid, Og da disse ord vare udtalte af Rasmus øfre Lunde, Som den tiid var beskienket, udlod Corporal Sundervig imod Rasmus øfre Lunde \sig ej allene/ med følgende ord: jeg kand aldrig have Fred for Dig for De Aarer, er jeg Paa Kierkebacken saa kræver du mig og hvor du finder mig saa kræver du mig eftter Dem, Mens end og i det same Slog til Rasmus Lunde med Haanden Saa Hand falt ned eller omkul paa Bryggen, og eftter at Hand hafde Reist sig op igien Slog ern:te Corporal med Haanden atter til Ham saa hand anden gang falt imod Bryggen, dog erindrer Vidnet at eftter hver af de omprovede 2de Slag, Skiøv Corporalen Rasmus Lunde omkuld, Sagde og at hand sc: Deponenten den tiid Rasmus Øfre Lunde anden gang falt til Bryggen, gick ind i Ting Stuen fra Dennem og derfor ei veed om noget

1753: 93

Videre end nu forklaret er, Siden ude paa Bryggen, blev Talt eller tenteret imellem bem:te 2de Persohner, Corporalen var og same tiid lidet Druken.
2det Vidne Niels Siglevig aflagde Eed og Provede at det \af 1te Vidne/ omprovede Ting og Siste Ting Dags aftten paa Godøe Sundet, imedens Vidnet som Laug Rettes Mand tillige med de øfrige Laug Rettes Mænd Sad ved Bordet hos Citantens Fulmægtig \Niels Hunt/ der paa Citantens veigne hafde med Kongens Skatte Restanzer at bestille, Saag Vidnet at Bunden Rasmus øfre Lunde blev kasted saa hand kom kantende ind i Ting Stuen igienem een Dør fra et lidet Kamer eller Stue Veg i Veg med Ting Stuen, og blev liggende tedt ved siden af Citantens bem:te Fulmægtig og Ting Bordet eftter at hand først i faldet eller kantingen hafde med hovdet!! (hovedet) stødt an i Kanten paa Ting Bordet{s Kant} ved høysædet eller øverste ende af Bordet, Vidnet Saag da just ikke af hvem Rasmus Lunde blev udkasted, mens lidet dereftter dog same aftten hørte Hand at instefnte Sergiant Fiøsne tilstod for Citanten at hand Neml: Sergiant Fiøsne hafde udkasted bem:te Mand. Actor begierede at Vidnet maatte foresettes følgende Qvæstioner 1mo om ikke Vidnet Saag og hørdte at Fogdens Fulmægtig som Sad i sin Principals Stæd ved Ting Bordet, maatte Reise sig op og tiltale Sergiant Fiøsne for saadan hands urolighed paa Tinget, og at hand maatte give Ting Fred 2do om ikke Fogden omsider Selv kom ned i Ting Stuen og i det nermeste Kamer derved og advarede

Sergianten at holde Fred, og om Hand hørte hvad Sergianten begge gange dertil Svarede Vidnet besvarede ern:te Qvæstioner Saaledes Neml: til den 1te at i det same Citantens Fulmægtig Reiste sig op fra Bordet og gick ud i ben:te Kamer, gick Vidnet og ud af Ting Stuen og altsaa ej hørte de ord som falt imellem Mr: Hunt og Sergiant Fiøsne og til den 2den, at hand vel hørte Citanten tiltalede Serg: Fiøsne, men hørte ej hvad Sergianten derpaa Svarte.

3de Vidne Kolben Reisem aflagde Eed og vant i alt Eensstemmig med 2det Prov, Svarede ellers paa de 2de til \same Pr: fremsat/ Qvæstioner fremsadte!! Qvæstioner!! som følger til den 1te at da Fogdens Fulmægtig Reiste sig op fra Ting Bordet og Bad Sergiant Fiøsne at hand ville holde Ting Fred, Svarede Sergianten dertil Saaledes jeg respecterer Kongens Forretninger, jeg har intet giort og jer har intet med at bestille og til 2den Qvæstion at da Citanten kom ned i Tingstuen og hafde Sagt til Sergiant Fiøsne at om Hand ei ville holde Ting Fred Skulle ald Verdsens ulykke kome over Ham, og saa skulle hand ved Lænsmanden \lade/ Arrestere og Sende Ham til Hans Capitain, Saa gav Sergiant Fiøsne Citanten dette giensvar: ja den samme ulykke kand kom/m/e over Eder Selv Hr: Kammer Raad, endelig erindrer Vidnet det hand same Aftten eftter at Rasmus Lunde var bleven kasted ind i Ting Stuen, hørte Ham Sige at Corporal Sundervig hafde Taget hands Aarer fra Ham, og at Rasmus hafde faaet Prygel og var overfaldet fordie hand krævede Ham sine Aarer igien.

4de Vidne Ole Bruntvedt aflagde Eed og Provede henseende til hvad den omprovede tiid af Sergiant Fiøsne blev forøvet imod Rasmus Øfre Lunde, eensstemende med 2de og 3de Prov, til Qvæstionerne Svarede Hand dette sc: til den 1te at da Hunt gick ud i Kameret og advarede Sergiant Fiøsne om at holde Ting Fred, gav Vidnet ingen agt eftter hvad derpaa blev Svaret, Mens Vidnet som da var Laug Rettes Mand Saag at Fogdens Fulmægtig blev hindret i Kongens Forretninger ved det som imod Rasmus blev øvet, bad Rasmus gaae hen og give Fogden det tilkiende, Saasom Retten {..} holtes i een Ting Stuen men ikke i et Dricke Huus, og blev Vidnet Saavel som det øfrige Laug Rett vred fordie Citantens Fulmægtig blev hindret i de Forretninger hand Sad udi.

Citanten begierede Laugdag for de 2de udeblevne Vidner.

Eragted

De udeblevne lovlig Stefnte Rasmus nedre Lunde Lunde!!

1753: 93b

Og Ørjans Flyensfær gives Laug dag til neste Almindel: Ting da De under Straff af Falsmaals Bøders udredsel haver at møde for i denne Sag at aflegge Deres Eedlige Vidnesbyrd, til samme tiid Og \Stæd samt/ til ben:te Vidners Anhør De angieldende Sergiant Fiøsne og Corporal Sundervig iligemaade forelegges sig for Retten igien at Sistere.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende i anleedning af een til Ham fra den Constituerede Stifttamtmand Bager inløbne ordre af 6te aprilj næstl:, angaaende hvor mange Mennisker af Mand og Qvinde Kiøn som her af dette Opdahls skibreede udi denne vores Itzige allernaadigste Konges tiid {af} er udreist og ej til Riget igien er indkommet; Svarede Almuen som paa næstforige Waags skibreede af Almuen der Svaret blev, saa de ickcke eller!! (heller) her viiste at angive nogen som af Riget til Fremmede Stæder fra denne vores allernaadigste Konges tiltrædelse i Regieringen, er henreist og ej igien indkommet.

Restancen blev dernæst oplæst for 1te og 2de Termin dette aar stoer 589 rd: 2 Mrk: 3 s:, hvorimod ingen noget havde at indvende

Paa Fogden Hr: Kammer raad Heibergs tilspørgende Svarede Samtlig Almuen at ingen bøxler af Halsnøe Closters gods her i Opdahls skibreede, dette afløbne aar 1752 er falden.

Fleere Sager var ej eftter Paaraab, hvorfor Sage Tinget blev ophævet.

Anno 1753 d: 9de Maj blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa Gaarden Haavigen udi Ous Præstegield for Ous Skibredes Almue og Retten betient med eftterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Samson Rebne i hans Stæd Jaen Haavigen, Ole Johansen Rebne, Engel Andersen stoere Ballesem, Johanes Sælsvold, i hans Stæd Ole Toftte, Syver Sælsvold, Dag Rebne, Joen Joensen Haavigen og Knud Hansen Nerhofde. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foget Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg, Skibredets Bøygde Lænsmand Hans Lundervigen med Mange Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig blev læst De Kongl: Allern: Anordninger og den Høye Øfrigheds ordres som ere læste de foran denne Maanet holdte Tinge og i Protocollen ere Speciel Extraherede.

iligemaade blev læst Sal: Stifttamt Mand Bagers ordre til Fogden af 15te Januarj \1740/ som viiser at Tambourer og Soldater naar de ere Løse eller Handler Skal eftter Kongl: Resolution af 20de Novbr: 1739 betale Consumption.

Dereftter blev læst
Skiftte Brevet eftter Hans Olsen Hatvigen den 31te Maj 1752 som viiser at Sterfboets Jorde gods her i Skibredet liggende blev udlagt Saaledes Neml: af ½ Løb Smør i Hiemdahl, Enken 18 Mrk: og hver af de 3 Døttre 6 Mrk:r Og af 18 Mrk: Smør 1 Faar Skind i Bougestrand, Enken 9 Mrk: ½ Faar Skind og hver Datter 3 Mrk: Smør og 1/6 Faar Skind.

Videre blev læst et
Fæste Brev in duplo forfatted med Reveres paa det eene til Necolai Giøen paa Præste Enke Gaarden Hatvigen af skyld 1 Løb Smør og 1 gied skind dat: 14de April 1753

Formedelst med Skatternes hævelse giordes Anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 10de Maj blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa ern:te Tingstæd.

Dernest blev læst
1te Ane Hognesdatter Totlands \etc deres/ Skiøde til Enken Gunild Larsdatter paa 1 Pund 2 Mrk: Smør i gaarden Totland dat: 9de octobr: 1752.
2det Enken Gunille Larsdatter Totlands Pante Brev til Villum Langeland for laante Penge 26 rd:, hvorfor er Sadt i under Pandt 1 Pund 4 ½ Marker i gaarden Totland dat: 11te octobr: 1752.
3de Lars Hansen Goupholms Fæste Brev til Sønen {Lars} Torgels Larsen paa 15 Mrk: Smør

1753: 94

I gaarden Frøland, in duplo med Revers paa gienparten dat: 10de Maj 1753.

4de Hr: Consistorial Raad og Sogne Præst Gielmuydens Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene til Knud Tysse paa een Saug Staaende paa Houchenæses grund, dat: 28de Decbr: 1752.
5te Sal: Stifttamt Mand Tønsbergs Resolution om een Sag Tysse Saug kaldet nu staaende paa Houckaases!! (Houckenæses) grund dat: 20de Januarj 1708.

Lars Vittingen fremviste et Støcke Skind af een Voxen Ulv som hand eftter Almuens tilstaaelse har Skudt i dette Skibredes Marker Qvittings Fieldet nestleden høst, og for hvilke Skud!! (Skind) Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg betalte ham Skud Pengene 2 rdr:

6te Samuel Hansen Udskottes Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene til Anders Frøland paa ½ Løb Smør i Frøland dat: 10de Maj 1753.
7de Hr: Biscop Pontopidans Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene til Johanes Joensen paa ½ Pund Smør i gaarden Lien af 4de octobr: 1752.

Knud Jensen (Jonsen) Høysæt \som/ haver til afvigte Ting Stefnt Gunder Svensdal for 3 aars græshafn, ædskede same Sag igien i Rette og begierede same udsadt til neste Ting førte ellers 2de Vidner Knud Frøland og Mons Værnæs som ved Eed bekræfttede at de i den/n/e Sag mere end 14 Dage Siden lovl: har varslet Gunder Svensdal
Eragted
Sagen udsettes eftter Citantens begier til næste Almindel: Ting

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg tilspurte Almuen som nu var tilstæde om de viiste at give ham een Fuldstendig eftterretning om hvor mange Mennisker her af dette Ous skibreede til fremmede Stæder her af Landet er udreist og ej igien indkommet, fra den tiid vores Itzige allernaadigste Konge tiltrædde Regieringen, hvortil samtlig Almuen gav et og det samme Svar som de i forige skibreeder, og viiste derfor ingen underretning derom at give.

Restanten!! (Restancen) for førsten og 2de Termin 1753 blev Almuen forelæst men ej modsagt af nogen mand stoer 225 rd: 2 Mrk: 8 s:

Flere Sager var ei eftter paaraab hvorfor Sage Tinget blev ophævet.

Anno 1753 d: 11te Maj blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa gaarden Haavigen udi Strandvigs Skibredde Ous Præstegield for ern:te Skibredes Almue ved Selv same Laug Rett som Retten gaars Dagen ved Ous Skibredes Ting betiente og i Protocollen Fol: 93 findes anførdte. Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg med mange Tingsøgende Almue

Hvornest allerunderdanigst og underdanig bleve læste de nest forige dette aars almindel: Tinge publicerte Kongl: Allern: Forordninger og den høye Øfrigheds ordres.

Videre blev publiceret
1te Sogne Præsten Hr: Gielmuydens Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene til Johanes Eie paa ½ Løb Smør ¼ Huud Mensal Gods i Gaarden Tveitnæs dat: 9de Maj 1753.
2det Samson Markus Fæste Brev ligesaa in duplo paa paa!! 1 Pund Smør i gaarden Solaas til Torgels Larsen Solaas dat: 27de April 1753.

3de Ole Steens Fæste Brev til Hans Joensen paa ½ Pund Smør ½ gied skind Kirkegods i Gaarden Lille Hage, dat: 24de octobr: 1752.
4de Torgels Brathuses Fæste Brev in duplo med Revers paa den eene til Sønnen Engel Torjelsen paa 3 Spand Smør i Gaarden Berge dat: 10de Maj 1753.
5te Skiftte Brevet eftter Mette Samsonsdatter Foor af 11te octobr: 1752 som viiser at af Sterfboets ejende Jordegods 1 Pund 21 Mrk: Smør 1 Huud blev lagt paa Enkemanden Samson Joensen 22 ½ Mrk: Smør 1/2 Huud, Sønnen Joen 15 Mrk: S:r 1/3 Hud og Datteren Ingjær 7 ½ Mrk: S:r 1/6 Huud.
6te Søfren Joensen Hiertagers Pante Brev paa 40 rdr: 3 Mrk: til Erick Jørgensen Sundvor dat: 11te Maj 1753.
7de Ole Svensen Hiertagers Pante Obligation Stoer 20 rdr: til Erick Sundvor dat: 11te Maj 1753
8de Ole Ellingsen Hatletvetes fæste Brev in duplo med Revers paa den eene paa et Plads eller grund kaldet Kragevigen, til Jacob Erentzen dat: 12te Maj 1753.

Sergiant Axel Sandal haver til dette Ting tiid og Stæd Muntl:

1753: 94b

ladet Instefne Engel Arnevigen for skyldig værende Penge 2 rdr: at lide Dom til betaling og erstate processens omkostninger.
Engel Arnevigen mødte ej.
Stefne Vidnerne Ole Toftt og Hans Vindenæs bekræfttede ved Eed at de i denne Sag mere end 14 Dage siden haver Stefnet Engel Arnevigen for hands Boepæl.

Eragted

Engel Arnevigen gives Laugdag til næste Almindel: Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Bøygde Procurator Hans Giøen i retteædskede Sr: Jaen Møller fra forige Ting udsadte Sag imod Elling Hildern Gield betreffende.
Da den instefnte mødte for Retten og vedtog at være i denne Sag lovl: Stefnt.
Fulmægtigen tilspurdte Contra Parten om hand har noget imod det paastefnte Krav at indvende. Rs: ja hand er skyldig Citanten de paastefnte 1 ½ rdr: 8 s: Fulmægtigen paastoed Dom i Sagen.

Afsagt

Elling Hildern bør følgelig egen inden denne Rett giorde tilstaaelse betale Citanten Jaen Møller de paastefnte 1 rdr: 3 Mrk: 8 s: og 2 ½ rdr: udi processens omkostninger 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under Adfærd eftter Loven.

Morten Schougseidet iretteædskede Gields Sagen imod Corporal Torchel Opsal som ei mødte mens lod anmelde at være i Dag Commanderet i Kongl: Affaire.
Varsel Vidnerne Ole Toftte og Hans Vindenæs bekræfttede ved Eed at de over 14 Dage Siden lovl: haver varslet i denne Sag den før instefnte, udeblevne Torkel Opsal som Sagde at hand ei var skyldig Citanten noget af det paastefnte som skal være 4 rdr: 4 Mrk: 8 s: i Penge og 1 rdr: for 1 Tromme.
Procurator Hans Giøen som mødte paa Citanten Morten Olsen Schougseidets veigne fremlagde et Skiftte Brev forretted eftter Contra Partens 1te Hustrue afg: Anne Evensdatter d: 26de octobr: 1742, hvormed hand beviiste Fordringens Rigtighed for Saavit de 4 rdr: 4 Mrk: 8 s: betreffer,
eftter at Retten foretog sig at efttersee ern:te Skiftte Brev fantes derudi ej allene at den da afdøde Anne Evensdatter Miaanæses da eftterlevendes Mands nafn var Torkild Torkilsen,

Mens end og at Citanten udi same Sterfboe hafde tilgoede 4 rdr: 4 Mrk: 8 s: og endelig at for disse 4 rdr: 4 Mrk: 8 s: formedelst Boets Slette tilstand ei skedde mere udleg end til 2 rdr: 2 Mrk: 12 s:, Skiftte Brevet er forretted af forige Sorenskr: Randulf og behørige Mænd.
Dernest gav Citantens Fulmægtig tilkiende at Citanten Morten Olsen Skougseidet af de paastefnte 4 rdr: 4 Mrk: 8 s: har bekomet paa Contra Partens veigne af Hr: Capit: von Kogh!! (Krogh?) 1 rdr: 1 Mrk: for det øfrige eller Ræsterende paastoed Comparenten Dom Saavelsom processens omkostninger at betale med 3 rdr: i anledning at hand ikke eftter Laug dags foreleggelse hverken Selv eller nogen paa hands veigne lader Svare til Sagen men bruger adskillige udflugter som Comparenten ei kand være tient med hvorfor hand endnu som før paastoed Dom.

Eragted

at Corporal Torkel Opsal ej skal besværge sig at være af Retten overiilet og fordie hand har ladet melde at Kongl: Affaire denne Sinde hindrer ham fra Persohnlig at møde, tillades opsettelse i Sagen til neste Almindel: Ting da hand uden nogen Slags indvending haver i Retten at indkomme med hvad tilsvar hand imod Søgemaalet maatte have.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg iretteædskede eftter forige tiltale Klamerie Sagen Contra Ole Brue og Lars Solaas.
Lars Boelstad og Povel Hamersland bekræfttede ved Eed at de i denne Sag mere end 14 Dage Siden lovl: varslede Ole Brue for hands Boepæl og tilholds Stæd Gaarden Boelstad her i Skibredet
Citanten paastoed at eftterdie Factum er

1753: 95

Bleven instefnte Ole Brue overbevist med eensstemende Vidner \sc:/ at hand haver begaaet Slagsmaal og Jord Skuv mod Lars Solaas een Søndag, hand da maae tilfindes ikke allene følgel: Lovens 6 Bogs 7 Capt: 8de art: at Bøde til Deres Maj:ts Sigt og Sagefalds Casse Slagsmaals Bøder 3de Sex Lod Sølv, Men og Hellig Brøde 3 Lod Sølv, hvorom Citanten begierede Dom

Afsagt

Ole Brue som ved Eedl: Vidner er overbevist at hand haver i Vrede Jord Skuffet indstefnte Lars Solaas paa een Hellig Dag nestleden Aar, tilfindes følgel: Lovens 6 Bogs 3de Capt: 1 art: og dito Bogs 7de Capt: 8 art: at Bøde udi Hellig Brøde 1 ½ rdr: som til Sognets Skoele Casse hiemfalder, og til Hans Kongl: Maj:ts Sigt og Sagefalds Casse 3de Sex Lod Sølv som er 9 rdr:, alt at udredes 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under lovl: adfærd.

Anne Knudsdatter Qvernegaatte haver til dette Ting, tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Hans Pedersen Kleppe at lide Dom fordie hand med Frit Forsæt paa gaarden Braatvet i et begrafvelse haver nedkasted Citantinden paa andre Menisker Saa hendes Brøst derover er bleven beskadiget, derom at anhøre Prov Torkel Lille Baldesem, Engel Stoere Baldesem og Hans Larsen Kleppe, Samt taale Dom derfor eftter Loven og Sagens omstendigheder, Samt erstate processens omkostninger.
Hans Pedersen Kleppe mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt.
Procurator Giøen som mødte paa Citantindens veigne begierede at de mødende Vidner maatte fremkaldes, Eedfæstes og examineres
Af Vidnerne mødte ei flere end Engel Stoere Baldesem og Hans Larsen Kleppe.
Stefne Vidnerne Ole Toftte og Hans Vindenæs bekræfttede ved Eed at de i denne Sag og til denne tiid og Stæd under Falsmaal har mere end 14 Dage Siden Stefnt det Absente Vidne Torkel Lille Baldesem for hands Boepæl.

1te Vidne Engel Andersen stoere Baldesem aflagde Eed og vandt at nestl: Vinter udi et Graverøl som holtes eftter Kyndelmisse paa gaarden Bortveit eftter afdøde Johanes Baartveit, gick Vidnet og mange flere indbudne om afttenen ned i Haldor Baartveites Stue og lagde sig paa een Flad Seng paa gulvet, da der blev talt adskilligt lystig Snack. Vidnet Saag da same tiid at Citantinden som den tiid tiente den Mand Neml: Haldor Baartveit der ejede ern:te Stue blev taget om Livet {af} \i/ Lystighed af indstefnte Hans Pedersen Kleppe og kasted ned paa de Folck der som melt hafde lagt sig der, og eftter at hun derfra igien var opstaaet tog hand atter omkring hendes Liv med Hænderne da hun greb fat paa een Krack og i den holt sig, Men eftter at hand et lidet støcke hafde trecked Citantinden med Samt Kracken hen eftter gulvet Slippede eller Forlod hand hende som een liden Stund dereftter gick ud af Stuen uden at nævne noget om at hende nogen Skade var overkomet, Mens næste Morgen dereftter kom hendes Mad Moder Ingebor Baartveit op I Stuen til deponenten og de øfrige, og Sagde til Hans Pedersen Kleppe at hand skulle faae Skam fordie hand afttenen tilforn hafde beskadiget Citantindens Brøst, hvortil intet blev Svaret, endel: Sagde Vidnet at afttenen da Citantinden blev nedkasted som melt paa gulvet, viste hun sig ei at være derover vred ei eller!! klagede sig over at være Skade tilføyet. Citantindens Fulmægtig tilspurdte Vidnet om da den instefnte kastede hende i Flad Sengen over De Folck som der var nedlagde, om hand da icke same tiid kastede sig over hende eller trøckte paa hende med Hænderne Rs: Nei det Saag hand ei. Dereftter tilpurde Comparenten Vidnet hvad de Folckes Nafn var som hand kastede hende over Rs: hand erindrer det ei gav og ingen agt derpaa. 3de om hand ikke da videre kunde erindre nogen

1753: 95b

Slags ord da hand træckede hende og Benken langt frem paa gulvet i Stuen Rs: hand hørte det ej.

2det Vidne Hans Larsen Kleppe aflagde Eed og vant i alt som 1te Prov, ligesom og Saavel dette som forige Vidne forklarede at den omprovede Morgen eftter at Citantindens Mad Moder hafde Sagt at Hans Kleppe hafde beskadiget Citantinden, og Citantinden kom der eftter ind i same Stue saa Spurdte Hans Kleppe hende om hun hafde afttenen tilforn faaet Skade, da hun Svarede enten at hun ei hafde Sagt det eller og at hun ei saa meget hafde Sagt derom, hvilken af deelene det var hun Sagde erindrer ei Vidnet, mens et af de 2 Slags var det.

Citantindens Fulmægtig begierede af Retten at hun Selv maatte giøre sin yderligere forklaring om Sagens beskaffenhed, Saavelsom at anviise for denne gunstige Rett, hvad Skade hende er tilføyet, Saa at Comparenten dereftter ville have sig Reserveret om hand holt det nødig, flere Vidner i Sagen

Citantinden sagde at have faaet Skade af Citanten!! for sit Brøst.

Fulmægtigen bad om Laugdag.

Eragted

Torckel Lille Balsem gives Laugdag til neste Ting under Falsmaal at møde og Prove i Sagen.

Dereftter blev læst

1te Steen Hansen Lønningedals Skiøde til Anders Houge paa 7 7/8 Mrk: Smør i Gaarden Houge for 19 rdr: 4 Mrk: 2 s: dat: 6 Martj 1753

2det ben:te Steen Lønningedals skiøde til Steen Steensen Houge paa 16 Mrk: Smør i gaarden Houge hvorfor er betalt 40 rdr:

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgelse, Svarede Samtlig Almuen her i skibreedet er een eeniste gaard af Halsnøe Closters gods hvormed følger bøxel eller overbøxel, og at der

af udi afvigte aar 1752 er bleven bortbøxlet til opsidderen Ole Joensen, den anpart som Hands!! (Hans) Andersen Aackres Encke tilforne brugte.

Fogden velbemelte Hr: Kammerraad Heiberg examinerede dernæst som i forige skibreeder, om hvor mange af Mands og qvindes Persohner her af skibredet fra vores allernaadigste Konges Regierings tiltrædelse, da Almuen der til Replicerede at de aldeles ickcke derom kand give nogen underretning om deslige Menniskers afreise af Riget, Men gav et og det samme Svar som Almuen i Waags skibreede har Svaret.

Restancen blev dernæst Almuen forelæst og af ingen modsagt, beløbende til (ope rum).

Flere Sager var ej eftter paaraab hvorfor Sage Tinget blev ophævet

Anno 1753 d: 15de Maj blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet for {Ware} Strandebarms Skibredes Almue paa Tingstædet øfre Waage med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Neml: Roal Lille Linge i hans Stæd Knud Tvedt, Lars Bierkenæs i hands Stæd Baar Tvedt, Lars Endresen Engedal, Lars Fosse, Lars Fosse, Johanes Johansen Berge i hands Stæd Faderen Johanes Børseim, {Joh} Hans Rasmusen Berge i hans Stæd Svale Waage, og Niels Siursen Engedal. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Andreas Heiberg med menige Tingsøgende Almue.

hvornest Allerunderdanigst og underdanig blev læste De Kongl: Allern: Forordninger og den høye øfrigheds ordres som nest forhen paa dette aars Somer Tinge ere læste og i Protocollen Specificerede

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg gav tilkiende at hannem og Provsten udi Sundhorlæhn Hr: Edvard Christie er fra den Constituerede Stifttbefallings Mand Hr: Justitz Raad og Laugmand Claus Bager til Erklæring bleven

1753: 96

Tilstillet een af Klockeren til Strandebarms Præstegield Ole Engel Samuelsen Brygmand under 13de Martj dette aar indgivne Supliqve, hvorudi hand besværger sig over at omendskiønt hands Formænd, Mand eftter Mand som haver betient Klocker Embedet i dette Strandebarms Præstegield har været tillagt og nødt udi Klocker Told 1 Mæle havre Korn aarl: af hver Boesiddende Mand Foruden offer til de 3de Stoere Høytiider, Saavel af Boesætte Mænd og qvinder som af ungdom der bliver delagtig i Herrens Nadvere; Saa skal dog Almuen i Jondahls Annex Sogn udi merben:te Strandebarms Præstegield meget forkorte Ham udi Saadan hands til Livs ophold tillagde Belønning og Told, Fogden fant der for fornøden, og for at give een Solide Erklæring over denne Klockerens Besværing, At tilspørge Almuen udi de 2de andre under Strandebarms Præstegield Værende Strandebarms og Warelsøe Kierke Sogner 1te om ikke eenhver Boesadt Mand udi Præstegieldet har betalt aarl: til den som Klocker Embedet haver betienet 1 Skieppe Havre og det af hver Mand hvad enten der var een eller flere boende paa een gaard, for det 2det hvad De Sædvanlig haver ofret til den som Klocker Embedet har betienet, Boesiddende Mænd og qvinder for sig og ungdom/m/en for sig, og naar Almuen herpaa hafde givet Deres Sandfærdige giensvar ville Fogden begiære extractum Prottocolli under Rettens fulde Forseigling.

Almuen af Strandebarm og Waralsøen Svarede hertil eensstemig at fra umindelig tiid har bem:te Sogners Almue aarlig betalt, betaler og hereftter uvejerlig vil betale til Sognets Klocker Neml: hver Mand som haver enten lidet eller Stort Jordebrug og hvadenten hand haver Part og brug med nogen anden i nogen gaard eller ikke, Een Skieppe Havre, Saa at om det og var muelig at 8te eller flere Mend kom til een gaard der tilforn var bleven beboet af een eeniste Mand, Skulle dog {hver af} same 8te Mænd eller hvor Mange opsiddere gaarden hafde hver som Sagt eftter gammel profin(?) betale Sognets Klocker aarl: 1 Skieppe havre, Angaaende offeret til de 3 Stoere Høytider, da er ligesaa fra gamle tiider her bleven vedtaget og endnu her uvejerlig holdes at Sognets Klocker hver offer Dag Nyder af een Boesiddende Mand og Koene hver 4 s: og af nogle faae Fattige ickun 2 s:, Samt af ungdomen som har været til Confirmation hver Mands og qvindes Persohn 2 eller 1 skilling dog af de allerfleste 2 skilling Danske, da det er alleene de allerringeste og Fattigste der ofrer blot 1 skilling hver offer Dag til Klockeren.

Dereftter blev læst,

1te Sorenskriver Hesselbergs auctions Skiøde paa gaarden Haabreche til Mons:r Frimand i Bergen dat: 13de Novembr: 1752 og velbemelte Frimands Skiøde paa samme gods igien \stilet/ paa Hr: Capitain Tousen, for 506 rd:, dat: 31te Martj 1753.

2de velbemelte Hr: Capitain Tousans udgivne Pantte obligation til Johannes Johannesen Børseim, stoer 90 rd:, dat: 4de Janv: 1753.

3de Johannes Børseims Skiøde til Torbiørn Store Fosse paa 10 Marker Smør i gaarden Gierdsteigen, dat: 7de febr: 1753.

4de Anders Eichelands og Joen Haavigens Skiøde paa 1 pd: 10 Mrk: Smør i Tvedt til Baar Jonsen dat: 7de Martj 1753.

5te Copie af Sal: Magrethe Linges Supliqve til Hans Kongel: Maj:t dat: 3 Janv: 1703 med paafuldte allernaadigste Resolution af 6te octob: næsteftter, Verificeret den 17de Martj 1753 af Ole og.!!

1753: 96b

6te Peder Boses originale Messive til Lænsmanden Hans Giøen angaaende gaarden Store Linge, belagt med Halv Dahlers Papier dat: 18 Septembr: 1742.

7de Lars Schiælnæses Skiøde til Ole Kittelsen Braathun paa 17 Marcker Smør i gaarden Meehuus, dat: 6te Martj 1753.

8de Skiftte Brevet eftter {Hans Solberg} \Christie Lie/ Slutted den 16 Septembr: 1752, som udviiste at Boet ejede i gaarden Lie ½ Løb Smør, som findes udlagt paa Enckemanden Mogens Brynnildsen Lie 18 Mrk: Smør, paa Datteren Margrethe Mogensdatter 9 Mrk: Smør og Datteren Borni Monsdatter [9 Mrk: Smør], ansadt tilsammen for 42 rd:

9de Extract af Skiftte Brevet forretted eftter afdøde Encke qvinde Eli Baarsdatter Leigland i Strandvigen den 6te Junij 1752, som udviiste at Sterfboet ejede {dit} gaarden Hiertnæs her i skibreedet 1 Løb 18 Marcker Smør med bøxel ansadt for 90 rd:; desligeste at samme er udlodnet, Saasom, til Knud Hansen Neerhofde 1 pd: 1 5/7 Mrk: Smør, Hans Hansen 1 pd: 1 5/7 Mrk:, Michel Hansen 1 pd: 1 5/7 Mrk: Smør, og Sønne Datteren Eli Hansdatter Ræsten 12 6/7 Mrk: Smør. dateret 12te Maj 1753.

10de Torckel Iversen Skiælnæses declarations skriftt angaaende hvorledes med hands Fader Iver Svaasands Jorde gods eftter hands Død skal forholdes med videre, dat: 15 Maj 1753.

Dog var ej videre at Forrette hvorfor Retten til i Morgen blev ophævet.

Dagen nesteftter som var den 16de Maj blev Retten med forbem:te Laug Rett atter Sadt paa Tingstædet Warelsøren

Dernæst blev læst
Engel Engelsen Skiørsands odels Rætt og Pengemangels Lysning, til 1 ½ Løb Smør udi gaarden Store Linge som Johannes Pedersen Nærnæs derudi er ejende, dat: 8 Maj 1753 og det paa afgangne Rasmus Hansen Store Linges Børns veigne.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg i rætte æskede den paa Justitziens veigne næstl: Ting imod Johannes Nærnæs og Peder Linge anlagde Klammeri Sag da Johannes Nærnæs Men ickcke Peder Linge møtte for Rætten, ellers var tilstæde det forelagte vidne Torger Jacobsen Store Linge, illigemaade som i denne Sag nye Indstefnte Ørjan Torbiørnsen Vigen at aflegge vidnesbyrd, til denne tiid og Stæd i denne Sag.
Actor velbemelte Hr: Kammer raad Heiberg begiærede at de nu tilstædeværende vidner maatte afhøres.
Den ved Eragtning forelagde Torger Jacobsen Store Linge som 4de Vidne i denne Sag aflagde Eed og vandt Slet inted til oplysning i Sagen.
5te Vidne Ørjans Torbiørnsen Vigen aflagde Eed med 4de Vidne.
Citanten frafalt Sagen.

Eragted.

Sagen er ophævet.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende om hvor mange Mennisker her af skibredet uden Riget er udreist fra den tiid vores Itzige allernaadigste Konge tiltræde Regieringen, hvortil Almuen inted Reele Svar give kunde, eftter di de eftter Sigende ej veed at nogen saadanne her af skibredet er udreist og ej igien indkommen.

Restancen blev dereftter Almuen forelæst stoer 217 rd: 3 Mrk: 8 s: og af ingen modsagt.

Fleere Sager var ej eftter paaraab, hvor[fore] Sage Tinge blev ophævet.

Anno 1753 den 17de Maj blev almindelig Sommer Skatte og Sage Ting holdet for Qvindherrets skibredes Almue paa Gaarden Øfre Waage, og Rætten betient med eftterskrevne 8te Eedsorne Laugrættes mænd: Giert Giærevigen, Joen Fugleberg, Ole Lønning, Joen Røysland, Gotskalck Borseim (Børseim), Joen Møcklebust, Hagtor Fugleberg og Christian Lande, Overværende Kongel: Maj:ts Foged velædle og Welbyrdige Hr: Kammerraad Heiberg med Meenige Tingsøge Almue.

Blev saa først Allerunderdanigst og Underdanig læst de paa næst forige Tinge læste Kongel: Forordninger og andre Høye øfrigheds ordres.

dernæst blev Publiceret
Skiftte Brevet eftter afdøde qvinde Siri Tørrisdatter Muuseland af 18 augustj 1752, som udviiste at ermelte afdøde qvinde eftterlod sig i gaarden Nedre Muuseland ½ Løb Smør ½ Huud med bøxel, som er udlagt, Saasom paa

Myntlingen Mads Johansen, Tørris Johansen \hver 9/20 Mrk: S:r 1/160 hud/ Siri Tørrisdatter, Johanne Tørrisdatter og Kari Tørrisdatter hver 9/10 Mrk: Smør 1/80 huud, Jens Tørrisen og Anders Tørrisen hver 1 4/5 Mrk: Smør 1/40 huud, Rickart Jensen Eick, Joen Jensen Fugleberg, Søfren Jensen Eick og Jens Jensen Hofland hver 7 1/5 Marcker Smør 1/10 huud, tilsamen ½ Løb Smør ½ huud ansadt for 60 rd:
2de Hr: Krigs Commissair Dahls fæste Brev in duplo forfatted til Joen Jensen Lande paa ½ Løb Smør med bøxel i gaarden Lande, med Revers paa den eene dat: 6te Decemb: 1752.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg tilspurte dernæst Almuen om dennem er beckient hvor mange første bøxler dette afløbne aar 1752 er falden af det her i skibredet værende Halsnøe Closters gods, hvortil samtlig Almuen Svarede, at ingen første bøxler uden af et lidet Plads kaldet Stabachen udi gaarden Huuses grund sc: dets udmarck, som med tiiden kand opryddes til et par Nøds besters foster med 2 a 3 Smaler, Men inted Sæde land, hvilcken Plads er bortbøxlet til Torckel Jacobsen imod aarlig Landskyld 24 s:, samt nogle Dages arbeide til Halsnøe Closter, og hvoraf i fæste er betalt 1 rd: 48 s:

Paa Velbemelte Hr: Kammerraads tilspørgende angaaende De fra Riget i denne vores Itzige allernaadigste Konges tiid udreiste Mands og qvindes Persohner, som ej igien er indkommen, Svarede denne Almue som af alle de forige Skibreders Almuer er Svaret.

Restancen stoer 240 rd: blev Almuen forelæst og af ingen modsagt.

Fleere Sager var ej eftter paaraab hvorfor Sage Tinget blev ophævet.

Anno 1753 den 28de Maj blev Retten til følgende Aastæds Sags behandling Sadt paa gaarden Arnevigen udi Fieldbergs Præstegield og Retten betient med eftterskr: af Stædets Foged Welædle og Welbyrdige Hr: Kamer Raad Heiberg opnevnte 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Niels Andersen Axdal, Knud Nielsen Siøvangen, Niels Amundsen øfre Axdal, Svend Endresen Fielland, Christen Mickelsen Landa, Hacktor Giermundsen ibdm:, Axel Andersen Fielland og Peder Johansen Landa, den allegerede opnevnelse er af 6te April 1753 som for Retten blev oplæst.
udi Retten fremkom Lænsmanden Anders Hillestad og begierede af Rettens betiente at Stande udi Rette for Rasmus Larsen Arnevig som nær beslægtede Frende og det imod den instefnte Contra Part Halvor Svendsen Arnevig i denne Aastæds Forretning, iligemaade fremlagde hand i Retten Paa sin Principals Rasmus Larsens veigne een Stefning dat: d: 9de Maj 1753 og forkyndet same dato for Contra Parten Halvor Svensen ved hvilken Stefning paa ankes \1st/ at Contra Parten ei mindel: har været at formaae til at afdeele hvad til eenhver af Parternes brug eftter deres lige skyldende Jorder{s} Med Rette bør henhøre af Skov, udmarck, gierdes og geiles gaarder 2det at Halvor Svensen Arnevig har tilføyet Citanten megen Skade ved stoere og Smaae Steene paa hands gierdesgaard ved Tømmer Løype og Kiørsel over hands Eng og Bøe, 3de paa Toe Huuser og Tungaarden og for det 4de at den instefnte ej har villet betale Citanten Lands Lod af den Fisk der er Land draget paa Parternes Fellets Fiskeries Land, med det mere som same Stefning Vitløfttigere udviiser der for Retten blev oplæst.
Paa Halvor Svensen Arnevigens veigne mødte hands ældste Søn Svend Halvorsen Borøen (Børøen) af Føyens Skibredde og tilstoed at den irettelagde Stefning er Hands Fader Halvor Svensen lovl: Forkyndt foregav derhos at hands Fader har begiegnet Sagen med Contra Stefning den hand indgaf og i Retten blev oplæst af 9de Maj 1753.
Citanten som tilstod at være

1753: 97b

Forkyndt den indkomne Contra Stefning lod ved Anders Hillestad irettelegge hands i Sagen forfattede Continuations Stefning som for Retten blev oplæst af 11te Maj 1753.
Svend Halvorsen tilstoed at Continuations Stefningen og er hands Fader lovl: Forkyndt, for ellers at evitere videre Trette frem viiste hand 100 rdr: i Retten som skal være \een Part af/ Løsnings Summen for den Part i Arnevigen Citanten paaboer og \hvortil/ Contra Citanten formener sig at være nermest berettiget til Odels, indløsnings og Besiddelses Retten, med Forspørsel enten Citanten same Sum godvillig vil modtage og gaarden for ham indrømme eller ikke Resolverer hand til at lade sig løse skal og Ræsten af Løsnings Pengene forderligst vorde betalte.
Hvormed Lænsmanden paa sin Principals veigne, Svarede hvormed at Halvor Svensen kunde beviise at hand er den rette Odels Mand i hele gaarden, om hand har giort de fulde Mangels Poster eftter Kongl: Forordninger, eftterdie hand udi Retten Siger at være den Rette Odels Mand, Rasmus Larsen Larsen!! byder udi Retten for Halvor Svensens brugende Jorde Part udi Gaarden Arnevig 500 rdr:r forestaaende Protocollation er Saaledes som Lænsmanden Anders Hillestad den Muntl: har dicteret,
Contra Citanten lod endnu tilbyde Citanten 50 rdr:r foruden hvis gaarden Bevislig har kosted ham, derimod lagde Citanten 20 rdr: til de før anbudne 500 rdr: Men ingen af Parterne ville acceptere den andens tilbud tilmed er og de Poster hovet Sagen uvedkomende.
Parterne begierede at Deres Vidner som blev fremstillet maatte admitteres, thi blev Eedens Forklaring af Lov Bogen Dennem forelæst.
Citantens Prov
1te Vidne Peder Johansen Øfsthuus Provede at da hand som Laug Rettes Mand var med paa den Rettergang Aaret 1744 i Martj Maanet \her/ holtes af Stædets daværende Sorenskr: og 8te Mænd, hørte hand eftter at denne gaard Arnevigs Ager og Enge var af disse Parter indbyrdes imellem Denem deelet og Marke Stene Sadte, at Citanten Rasmus Arnevig begierte og paastoed at Deelet eller Streckningen i udmarkerne imellem Deres gaarde Parters ejendoms Skov eftter gamle Skiøn og KiendeMerker, maatte rettes \deele/ og Streckningen giøres Snorbeen, hvortil Halvor Arnevigen Svarede at derudi ville hand ei Samtycke paa anden maade end denne Neml: at \for/ saa mange Fure Træer som af hands Marck falt i Rasmus Arnevigens Part ved det at det gamle Deele skulle giøres Snor Beent, ville hand have lige saa mange Fure Træer igien hos Rasmus Arnevigen, end videre blev ern:te Rettes Dag imellem Rettens Middel beslutted at ern:te Skov Deele neste Dag dereftter af Laug Retteds overværelse af Parterne skulle skee, til hvilken ende og Deponenten og de øfrige 7 Laug Rettes Mænd siden her paa gaarden indfant sig dog blev ei eller!! (heller) da ved Skovdeelet noget foretaget og hvoe af Parterne som forvolte at med Deelet eller Streckningens Rettelse hvor den maatte findes krogede, ikke blev giort anfang, kand Vidnet nu ei erindre.
2det Vidne Hans Lande gl: Ofver 50 aar Provede at den af første Vidne omprovede tiid Neml: da Vidnet og de øfrige Laug Rettes Mænd strax, eftter den omprovede Aastæds Forretning her blev holdet, indfant sig paa denne gaard for at uddele ved Merke Stene Parternes Streckning udi gaarden Arnevigs Skoug. Saa hørte Vidnet at Citanten Rasmus Larsen af Halvor Arnevigen begierte at same Skov deele maatte af Laug Retted efttersees og med Merke Steene afskielles, hvortil Halvor Arnevig Svarede Nej og hvorfor ej eller!! (heller) nogen Merke Steen i Skoven blev nedsadt, hafde ei videre at Prove.
3die Vidne Ole Fatland gl: {56} 47 aar Provede at hand den omprovede tiid hørte der paa Arnevig

1753: 98

Det Halvor Arnevig nægtede og ei ville tillade at nogen maatte giøre Skiftte – eller kome op – i hands Skov, Videre forklarede Vidnet at førend disse Parters Agre og Enge blev Skiftted, da af deelte Halvor Arnevig Selv den Vej som hand og Rasmus Skulle have fra Arnevigs Saug og til Deres Nøster eftter Halvor Arnevigs begier blev Vidnet tilspurdt 1te om hand den omprovede tiid hørte at hand negtede at Merke Stene maatte nedsettes i Skoven naar de bleve Sadte eftter de gamle Kiendelser eller Merker og hævdelig brug Rs: hand hørte desfald ei flere ord som hand nu kand erindre, end omprovet og før forklaret er. og for det 2de om hand veed at Comparenten har nægted Citanten at betiene sig af den omprovede Vej fra og til Deres Saug Rs: Nej hand veed det ej.

4de Vidne Helge Gundersdatter gl: Omtrent 38 aar Provede at nestl: Aar som Vidnet 1 Dag var begiert og lejet at Bage Flad Brød for Citanten i een Stue her paa gaarden som de haver til Fællets Neml: Parterne, og hun hafde komet Mæl og Vand i Bagste Trouet og skulle begynde at ælte Mælet og Vandet samen til Dei, kom Halvor Arnevigen 2de gange eftter hinanden ind i Stuen og Forbød hende at Bage der den Dag Saasom hand Selv trengte til den Dag at lade Bage, Mens hun vedblev dog at Bage same Dag for Citanten og uagted Citanten ei neste Dag dereftter lod noget Bage, Saa blev ei noget i de ern:te Dage Baget for Contra Citanten. Nogle Aar Siden da Vidnet var i Citantens Tieniste og hun een Dag for ham skulle begynde at Tørre Malt i den omprovede Fellets Stue {og} paa deres Fellets Tørcke ovn, ja havde lagt Maltet paa Tørren paa nogle Træe Spiller som \til/hørte Halvor Arnevig og hun hafde taget uden at bede om same til laans, kom Halvors Søn Engebret ind og tog Spillerne ud af Ovnen saa Maltet og Hæren falt ned paa Ofnen, derpaa kom Citanten ind og begynte at ville af Saug Bord hugge sig nye Spiler til Malted, Mens blev derfra hindret af ern:te Engebret Halvorsøn der trædde paa Saug Bordet saa Citanten ei kunde hugge derpaa men maatte tage Maltet ud af Stuen og lade det Tørre i een sin egen Stue her paa gaarden fordie hand med Haande Magt blev ud drevet af berørte Fellets Stue. eftter Contra Citantens begiær blev Vidnet tilspurt om hun ei Bagede paa den Side i Stuen som hand ejer og vedligeholder Rs: joe 2det om der ei tilforn af Citantens Folck var af Forseelse ved een Tørking antent Vaade Ild som beskadigede Stue Taget paa den siide Contra Citanten er ejer Rs: joe 3de om den Skade af Citanten var i Stand Sadt den tiid hands Søn som melt fra tog hende hands Træe Spiler Rs: ja Andet veed eller erindrer hun ej end at Skaden var igien [i] Stand Sadt, Siger og at Spilerne blev bort taget omtrent 8te Dage eftter ilden som melt havde været løs. 4de om der ei drypede der hvor Rasmus hafde Repareret det brændte Tag saa oftte Regnvejr indfalt Rs: hun erindrer det ej.

5te Vidne Anne Larsdatter som er Citantens Søster og Tieniste Pige Provede at den af 4de Vidne omforklarede tiid Neml: nestl: Aar da 4de Vidne 1 Dag skulle Bage Brød for Citanten kom Halvor Arnevig ind i ern:te Fellets Stue og Sor!! (Svor) paa at De ei Skulle Bage, tog og Brød Tacken af Ilden og lagde den paa Bordet og af den Ild under Tacken var antent tog hand 2de Brander som hand kastede ud igienem Stue Døren i Svalen, Men siden Same Dag blev dog med Brød Bagningen for Citanten Continueret, Neste Dag dereftter blev ej Baget af Citanten eller Halvor Arnevig

6te Vidne Jørgen Larsen Arnevigs ejer Provede at eftter at den omprovede Ildebrand var antent i den omtvistede Felletz Stue paa den Side af Taget som Halvor

1753: 98b

Arnevig vedligeholder, var Vidnet med andre og lagde Nyt Tag for Citanten i det afbrente Støcke, dog var same nye Tag \ej/ Saa tygt og Forsvarlig at det lenge skulle være bestandig, det Tag som var Brent var ej eller!! forsvarlig godt mens gamelt. Nestl: Høst var Vidnet med Halvor Arnevig og kastede Nott neden for Arne Vig 2de gange, da de bekom 1te gang

omtrent een halv liden Færings Baad Paler eller Seig og den anden gang een Færings Skud dito som blev trækked til Lands paa Contra Citantens Engeband, Men hvor mange Paler de fiskede eller hvor meget den var værd, veed ei Vidnet. Nest afvigte Vaar kiørte Vidnet for Citanten 11 Læss Muld paa Citantens eene Ager over gaarden som blev lagt der hvor Contra Citanten hafde Ved Kiørsel over same Ager forvolt at Vandet hafde bort skyldet een deel af Ageren.

7de Vidne Ragnille Lars Datter qvinde til 6te Prov, vandt angaaende den Omprovede Fisk, eenstemig med ern:te 6 Prov.

8de Vidne Syver Norhuus og 9de Vidne Iver Dale forklarede at nestleden Foraar blev De af Citanten tilkaldet at kome hid til Arnevig for at være tilstæde imedens Hand begierte af Halvor Arnevig at Huserne imellem Dennem maatte Deles, og da de til denne gaard var ankommen, Sendte De bud hen paa Sougen ved gaarden og lod bede Halvor Arnevig kom/m/e hiem til Denem, Mens Som hand derfor undskylte sig af Raison at hand ei hafde tiid at forlade sin Bord Skur, gick De hen paa Saugen til Ham da Citanten bad Halvor kom/m/e hiem og Bytte Huserne Neml: Stuen og Ild Huuset imellem sig Halvor Svarede at hand den Dag ei dertil hafde leilighed Og der for ville Sende sin Søn Talack hiem med Dennem hvilket \tilbud/ Citanten ej ville modtage og derfor skedde og intet \Huse/ Bytte eller Deeling Same Dag efttersaag de og den omprovede Citantens eene Ager Og befant at derover var kiørt Tømer imedens Marken havde været blød Saa at eftter same Tømer var bleven een Vejt i Agern eftter hvilken Veit Flom Vandet Siden hafde Rindet og derved bort skyllet eftter deres Skiøn 10 Læss Jord, derfra fulte De Citanten op eftter hands Slaatte Eng til hands Bøegaard, da De Saag 7 Løyper i Skoven i hvilke var udrullet eller løbet Tømer og Træfang, neden for disse Løyper var Citantens Bøe gaard nogle Stæder nedslaget og paa nogle Stæder nedtaget, ja De Saag og neden for Løyperne at være løsnet 3de Stoere og mangfaldige Smaae Steene som laag adspred tillige med endeel grus over Citantens Slaatte Eng, endel: forklarede Vidnerne at De Considererte at Skaden paa ern:te Ager, Eng og Bøe gaard kunde i Stand Settes med 3de Mænd i 2de Dage.

10de Vidne Lars Iversen Næset Provede at i 3 aar hand et aar siden var boende paa Citantens grund her paa Arnevigs ejer Saag Vidnet hvert Foraar Saa lenge Smalen gick paa Bøen at Halvor Arnevigs ung Smaler {hver Dag} meget oftte gick og Beitede paa Citantens Enge Bøe, Saa deponenten hafde møye med at jave Dem deraf, Men hand veed ej om Skaden blev Taxeret, ej eller!! Talet paa ung Smaler thi undertiiden var \det/ ald Contra Citantens ung Smale og undertiiden nogle faae af Dem.

Citanten hafde saa ei flere end et Vidne som hand Reserverede sig at føre naar det i Dag ankomer.

Contra Citantens Prov. førend disse Prov blev fremkaldet producerte Contra Citanten hands Continuations Stefning i Sagen som Citanten vedstoed paa tilspørgende at være Ham forkyndt, dat: 10de Maj 1753 som blev oplæst.

1te Vidne Samson Sæbye gl: over 55 aar Provede at 28 aar siden tiente hand Contra Citanten her paa gaarden Stændig 4 aar og i de 4 aar hafde Contra Citanten over Enge Bøen over gaarden 4 Veje eftter hvilke hand kiørte Tøm/m/er og andre behøvende Ting Saa oftte om Vinteren og Foraaret som behov giordes og det hvadenten Vejret var Kalt eller Vaat, og Jorden Frosen eller blød, ja oftte var den Saa blød at Vandet Randt eftter den Vejete!! (Vejte) Tømer Stockene giorde, Mens i de tiider ejede Contra Citanten

1753: 99

Selv den Enge Bøe same 4re Vejer laag over, hvilken Enge Bøe nu siden ved Bytte er bleven Citantens ejendom og ligger Contra Citantens Skov lige ovenfor dito Enge Bøe, det Tømer

som der virkes kand ei kome til Saugen uden det bliver kiørt over ern:te Bøe, vil og ellers paa aastæden nermere udviise sin Provning.
2det Vidne Mads Øfrebøe gl: 48 aar Provede at 22 aar siden tiente hand Contra Citanten 2 aar, aflagde ellers i Sagen angaaende bruget eftter de omprovede 4 Veje i same tiid eensstemig med 1te Prov.
3de Vidne Halvor Wig og Provede at hand som er 65 aar gl: tiente 45 aar Siden Citantens Fader Lars Arnvig her paa gaarden 1 aar og i det aar veed og erindrer hand at same hands husbonde der da brugte ald gaarden Arnevig og hvorhelst Kiørsel Vejene da var til og fra gaards vil Vidnet ved Aastædernes Begranskelse udviise, iblant same Veje var \og/ een fra et Stæd kaldet Klypa hiem over Bøen eftter hvilken blev kiørt Stav, Brendeved og Materialier til Gaardens fornødenhed saa og derover drevet gaardens Creature.
Dagen \{dereftter}/ som var forløbet forvolder at Retten til i Morgen ophæves.

Dagen nesteftter som var den 29de Maj blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa ern:te gaard Arnevig og det i forben:te Parters nerværelse, Saa var og ben:te Anders Hillestad tilstæde for at paa-agte sin Principal og Frende Citantens Rett i alle lovl: tilfelde.
Dernest blev af Contra Citanten fremstillet
4de Vidne Knud Larsen Broder til Citanten 23 aar gl: som vandt at nest afvigte Vaar kiørte hand for Citanten nogle Brende Ved Læss paa een Slæde ofver een Contra Citantens Ager oven og østen denne gaards Huuser, imedens Contra Citanten Vaarvindede paa same Ager, dog kiørte hand ei der hvor Pløyet var, hand hafde ellers ingen ordre af Citanten at kiøre der mens giorde det af sig Selv, hand kiørte ej alletider een Vej af aarsag at de der Pløyede hindrede ham derudi ved det De oppløyede den Vej hand først kiørte, den Vej hand kiørte Veen!! (Veden) eftter til gaards kiørte hand og tilbage uden een gang da hand kiørte paa Engen neden for ern:te Ager, same Vej hand kiørte er ellers een gamel Vede Vinter og Vaar Vej som hand kand udviise
Flere Vidner hafde Contra Citanten ej.
Citanten fremstillede det gaars Dagen Absente af ham instefnte 11te Vidne Lars Andersen Næset \som/ Provede eenstem/m/ig med 10de Vidne, som hand Selv Saag i de omprovede 3 aar da hand hafde sit tilhold hos same 10de Vidne.
Paa tilspørgende hafde Parterne ej flere Vidner at føre, Mens Citanten begierede at de omtvistede Aastæder Maatte begranskes og den paastefnte Dele gang foretages, Beskrives og fornødne Marcke Steener af Retten nedsettes.
Derpaa begav Rettens Middel sig i følge med Parterne Citanten Rasmus Larsen og Contra Citanten Halvor Svensen Arnevigen op i Deres gaard Arnevigs udmarker udi hvilken Skov eftter den af begge Parter for os giorde Anvisning følgende Dele gang blev foretaget, afMerket og fuldført Saaledes:
Den Nordre Skove Teigs Deeling: Noget oven og østen for Arnevigs Agre og Enge Bøe Begyntes Streckningen som melt eftter Parternes eget Angivende ved een Steen i Hille Kast Vejen tedt hos et Tømer Løpe Lille Kasted kaldet i hvilken Steen blev af os hugget et Korss, derfra gaar deelet eftter Lille Kast Vejen til lidet oven for første Syne hvor een Merke eller Skielle Steen forsiunet med 2de Stener til Vidner blev nedgravet med Kul og Næver neden under {forsiunet}, Og det tedt Norden for den rette gamle Lille Kast Vei og udi same Vejes Kant, derfra følges same Vei til første Syne oven for et

1753: 99b

Wand Sidsel som gaar eftter same Lille Kast Vejen, udi hvilket Syne fantes et Fladt Berg midt udi Vejen hvorudi og blev hugget et Korss, derifra gaar Deelet beent over den der tedt hos liggende Myr directe til et Stort Fure Træe Staaende i een høyde Norden i Øyke Skaarene i

hvilket Fure Træe paa detz nedre Side blev hugget et Korss og der tedt ovenfor nedsadt een Merke Steen med 2de Side Steene samt Kul og Næver under, derifra lige til Siøvanger Braated som bestaar af et Berg udi hvilket blev hugget et Korss og hvorhelst denne Delegang endtes og er Saa Parternes eene ejendom eftter egen tilstaaelse Saasom Citantens paa Syndre – og Contra Citantens paa Nordre Siden.

Den Syndre Skove Teigs Deling: Denne Streckning begynder i et kantede Fladt Berg tedt ved \{og} for…/ den Største beck som falder i Arnevigs Vandet, Øykeleds Bæcken kaldet, i same Berg som ligger et godt Børse Skud oven for besagde Arnevigs Vandet, blev hugget tedt hos same Beck, Et Korss, Deelet følger saa berørte Bæck op eftter til een Stoer Myr liggende neden under Svarte Berg, derfra Snorbeent op i den Nordre ende og Kant af Svarte Berg til det Korss derudi nu blev hugget, Deelet gaar dereftter eftter ern:te Svarte Bergs Nordre Braats underste eller nederste Foed til den østre ende af ben:te Svarte Bergs Braat hvor dette Tver Deele Sluttes og hvorhelst i den underste ende af ben:te Braat blev hugget et Korss et godt Bøsse skud norden for et Vand Hunde Kiernet kaldet Og er Saa de Marker og Skov der ligger Norden for denne Streckning Citanten tilhørende og den Skov der ligger der Synden for tilhører Halvor Arnevigs gaarde Part, og Observeres Deelet Saavit Svarte Bergs Skaaret følges at derved forstaaes den underste Foed af Berget saa at Streckningen gaar tedt an i Same Braats nordre og nederste Kant;

Paa Syndre Kanten af denne Skove Teig begyndtes Deelet ved gaarden Fatlands ejendom imellem Sionar hougen imellem ben:te houg og een liden Myr hvorhelst een Merkesteen nu af Retten blev nedsadt derfra gaar Deelet omtrent i Nord til een Stoer Steen liggende ved een liden Vei {liggende} i den Nordostre Kanten af ben:te Sionar hougen i hvilken Steen iligemaade blev hugget et Korss, fra denne Steen gaar Streckningen tedt an i den laveste Foed af Sionars Hillerne ned eftter til den Norderste og nederste ende, af same Hilder hvorhelst Saavel i Berget som i et andet derhos liggende lidet Berg eller Stoer Steen blev hugget et Korss paa hvert Stæd, Videre gaar deelet derfra ned eftter den der Rindende Bæck til omtrent et Børse Skud ovenfor forben:te Arnevigs Vandet hvorhelst og i een Steen ved Vejen Og Becken blev hugget et Korss Endelig derfra og tvertz Nord eftter Øykele Løypet til det Korss der som melt er hugget ved Øykeled Bæcken alt eftter den underste Foed af det det derimellem værende Berg eller Hildrer, og blev til eftterretning hugget et Korss i Hillerne Strax Norden for ben:te Sist omskrefne Korss, og følger saa de Marker og ejendome der findes ofven og østen for disse 2de Streckninger til eene eje Halvor Arnevig og de Marker der ligger der neden og Væsten for Citanten Rasmus ibdm:

Eftter at Saavidt med Sagen var Arangeret paakom afttenen da Retten derfor blev ophævet

3die Dagen d: 30te Maj blev Retten med forben:te Laug Rett i Parternes overværelse atter Sadt paa berørte gaard Arnevigen,

da Retten i følge med Parterne og de førdte Vidner lod sig anviise af Vidnerne hvis hver af dennem har omprovet, Saa og de gamle Veje der tilforn

1753: 100

har været til og fra denne gaard, ved hvilken anvisning og vores Mellemhandling De Stridende Parter derom blev for Retten Foreenet Saaledes, \{..}/ at Contra Citanten skal have sin Tømer Rensel oven fra og ned paa den saa kaldede Toe Marcke Braatten oven gaarden, Og skal dereftter kiøre Tømeret ned over Marken over een Broe Parterne bekoster og Siden vedligeholder over den Nye Veit Citanten tvertz over den gamle axster Vej imellem Klypet og Arnevig haver giort; over hvilken Broe og axster Vejen til og fra ern:te gaard hereftter skal blive. Contra Partens andre Tømer Rensler bliver som tilforn Neml: \eftter/ Store Kasted Saa og tilfelletz med Citanten i Lille Kasted, Angaaende Brende Veden da kiøres den aarl: af

Contra Parten ikke over Citantens Bøe men i det Stæd uden gierdes ned igienem den grind som staar i Bøe gaarden Norden og oven for Arnevigen, Tømmeretz udløsning skal eftter Parternes tilstaaelse og aftale for Retten Skee paa den tiid af aaret om Vinteren at Enge Banden derved ei Skades Neml: naar Frost indfalder, og om det intreffer at Steen derved løsner og udfalder paa den andens Eng skal den hvis Tømer eller Last sam/m/e har forvoldt {same} Steene\ne/ paa sin bekostning \strax/ afrødde eller betale den Skadelidende hvormeget hand derfor formedelst den andens forsømelse udgiver, Ligesaa desuden sette i lovfør Stand saa meget Bøe gaard ved Tømeret Ruineres; den rette axster Vei fra og til ern:te gaard bliver hereftter østen gaarden den omprovede Klype Vejen over den Broe Parterne som melt bekoster og Siden fremdeles vedligeholder over ben:te Veit Citanten nylig har anlagt i Myren østen gaarden, det gamle Tømer Løpe tedt oven Arnevigs Saug beholder Citanten som tilforn ubehindret \paa/ alle aaretz tiider, dog at Tømeret Saavit giørlig Skee kand ei uddrives eller løbes naar den der neden for liggende Enge Band er af Reign \bleven/ blød Men aldrig naar græset derpaa Staar i Voxster, betreffende Saugen da beholder hver omkring same lige Stoer Platz at legge {deres} Bord og Saug huner paa, dog at intet op stables lenger fra Saugen eller hver Stabel \lenger/ fra hinanden end den høye nødvendighed udkræver paa det den til Græs tienlige Eng og Jord ei derved unøttig skal vorde borttaget. De paastefnte {Veier} \axster Veien u…. .. … gamle :/ / som Parterne har imod gamel Sædvane paa urette tiider Neml: Naar Marken har været ufrossen betient sig af, Saavelsom de nye anlagde Veie over gaardens Bøe skal hereftter følgel: den af dennem nu for Retten giorde aftale Saa Forsigtig bruges at ingen af dennem sig betiener med Mindre Jorden er Frossen og græsroden altsaa ved Kiørselen ei kand beskadiges. Skulle Contra Citanten over Engebanden Øfrebøe trenge til at føre Brende Ved eller Trælast Skal dog Saadant ei Skee paa Anden tiid end naar Engen ei derved beskadiges. De øfrige Disputter om Ager Reiner, Tuner, Brendeved Plads og mere, blev nu og mellem Parterne bielagt ved det at hver deraf hereftter beholder det hand i Dag har bekomet og taget i possession, ligesom og Ager renerne blev oppælet og Huserne tillagt Contra Citanten imod hand for Citantens Andel der udi fornøyede Citanten med Penge og gav ham een af sin Jords grund til Tomt i Stæden for Citantens anpart i de omtvistede 2de Huser Gars Stuen og Ildhuset, hvilken nye Tomt iligemaade blef afpælet til et Ildhuus eller til hvad nytte Citanten behager.

1753: 100b

Iligemaade blev anvist hvad forurettelser ved Kiørsel eftter Nye optagne Vejer over Arnevigs Bøe, Samt ved Veiters optagelse og Tømmers udveltelse samt Kiørsel paastefnt er, da vii befant 1st at eenhver af dennem Neml: Parterne har giort hinanden paa deres Ager og Bøe Skade og urett, desligeste for det 2det at ern:te Skade og Forurettelse bestaar i bagateller der altsaa ei Meritterer Sags anlæg i fald ei Retten Stricte i Stæden for nødvendighed blev fult og endelig for det 3de at den urett Parterne har lid er dog Større paa Citantens eed!! (end) Contra Citantens Agre og Enge Bøe;

og eftter at Aastæderne Saaledes var begransked begav vii os igien til Arnevig hvor de førte Vidner ved Eed bekræfttede Deres Vidnesbyrd og giorde udvisning ellers erindres at tedt hos Citantens Lade bekoster Parterne og Siden ved ligeholder een Broe i gaardens Rette og gamle Bue og Kiørsel Vei.

Parterne hafde ei videre i Sagen at indvende men Bad at forben:te Forretning og deele Streckning ved Dom maatte Stadfæstes ligesom og Citanten bad at Citantens omkostning maatte erindres.

Dernest blev i Sagen af Retten Saaledes Dømt og

Afsagt

De foran indførte Dele Streckninger Saavelsom Den behandling der er af og for denne Rett Skeed betreffende Parternes omtvistede Veje, Tømer Løper, Saug grund med mere eftter denne Actes nermere udvisende bør fordie Same Accorderer baade med Selve billigheden og Parternes egen Vedtægt følgel: Lovens 5te Bogs 1te Capt: 1 art: hereftter af dennem og deres eftterkommere paa deres nu brugende Parter i gaarden Arnevig være og blive een fulkommen og eftterretlig Regul og Rette Snor Saa at hvoe af dennem sig derimod det ringeste eller mere Forvirker skal og bør Straffes eftter Loven eftter Meritter sc: som den der virkelig aabenbar urett begaar, og desuden erstate Skaden eftter Sagens og Forseelsens omstendighed; Endelig hvad processens omkostninger og den omprovede Citantens \{Ager og}/ Enge Bøe og Ager tilføyede omprovede Skade betreffer da betaler Citanten Halvor Arnevig derfor \og deraf/ til Citanten Rasmus Larsen 14 rdr: 3 Mrk: 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under Adfærd eftter Loven. Angaaende den omtvistende Machrel Waag da Skal hver af Parterne deraf hafve lige deel.

Anno 1753 den 12te Junij blev Retten med følgende Edsorne Mænd Sat paa gaarden Axdal og betient med eftterskrefne 6 Eedsorne Laug Rettes mænd Neml: Gabriel Waagen, Niels Ryg, Kielle Osvog, Tollef Grafvelset, Engebret Ornæs, Baar Eickenæs og det i eftterskrefne Aasteds Sag

hvor da for Retten fremkom Biørn Pedersen Axdal der til denne tiid og Stæd Skrefttlig hafver indstefnt Naboen Steen Lambertsen fordie hand paa Citantens grund og ager har opsadt Ræer eller Tver Treer eftter Stefningens videre medhold som for Retten blev oplæst af 1te Maj 1753.

den instefnte mødte og vedtog lovlig Varsel

Contra Parten sagde at have til Vidnesførsel Stefnt Contra i Sagen, hvilket og Citanten

1753: 101

Wedstoed.

Parternes Vidner Neml: Abel Sørum, Mikel Ougestad, Hans Rivaasen, og Anne Steine, Samt Contra Partens Neml: Halvor Biørge, Aasmund Grindem, Siur og Ole Berkenæs sagde at De ved Aastædernes begranskelse vil udviise \og forklare/ hvad de har at Prove

Der eftter blev Aastæderne Begransket i overværelse af Parternes og ovenben:te Vidner, Da Vii eftter Vidnernes Forklaring og udvisning befant at de paastefnte over Parternes Ager nedlagde Ræer eller Træer ere Citantens ejendoms Ager skadelig i det giødselen derved hindres fra det Frie Løb den eftter Vidnernes forklaring fra umindelig tiider har haftt; Parterne tilstod og derhos ben:te Ræer ei har været lagt eller nogen Sinde ligget paa dito Ager førend nestleden Aar, da Contra Citanten same der lagde, Videre befantes eftter Parternes Egen tilstaaelse at Parternes Ager ligger Saasom Citantens neden - og Contra Citantens oven – for ben:te omtvistede Ræer, desligeste at den Nedre Parten har i forige tiider Rum tiid siden tilhørt Contra Citanten og den øfre Ager derimod fult Citanten indtil derom Skedde aftale og Bytte, og i den tiid var dog ingen Ræer paa ben:te Ager.

Dereftter aflagde de førdte Vidner Eed paa hvis De har omprovet og udviist.

Dernest blev med Parternes Samtykke i Anledning deraf at Dagen var forløbet og Almindel: Ting i Morgen for Schaanevigs Skibrede skal holdes af Retten Saaledes

Forabskeediget

Sagen udsettes til den 18de i denne Maaned da den igien til det Almindel: Ting for dette Skibredes Almue paa gaarden Romsøe vorder foretaget og hvorhelst Parterne da møder for ej alleene at Observere hvad videre De derudi haver at paastaae men end og at anhøre Dom.

Anno 1753 den 13de Junj blev Almindel: Skatte og Sage Ting for [Schaanevig Skibrede] Læhnets og Halsnøe Closters Almue holdet paa gaarden Gielmervig og betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Halvor Torgersen Vicke, Hugne Olsen ibdm:, Ole Ericksen ibdm:, Lars Olsen ibdm:, Lars Larsen Tungesvig, Hans Amundsen Amland, Knud Sunde i hands Stæd Syver Tungesvig, Torgiels Ege Moe i hans Stæd Ole Olsen Waagen, Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

hvornest Allerunderdanigst og underdanig blev læst De nest forige dette aars Tinge læste Kongl: Forordninger og den høye Øfrigheds ordres.

Saa blev og læste
1te fire Fæste breve udstædde af Mr: Jens Undahl til husmænderne Tollef Knudsen, Askild Joensen, Johanes Johansen, og Syver Olsen paa husværelserne Søre Waagen og Beiten kaldet under gaarden Walen de datis 30te Decbr: et 13de Junj 1752 og 1753 item de vedhørende gienparter med vedkomendes paateignede Reverser.
2det een indfriet Obligation til Mortification udstæd d:

1753: 101b

17de Septbr: 1750 Stoer 70 rdr: som eftter paateignet Qvitering er betalt d: 8 Decbr: 1752 til Creditor Hr: Kamer Raad Heiberg af Sorenskr: Hesselberg paa afg: Peder Heltbergs Sterfboes Veigne.

Eragted!!

Fordie i Dag intet mere end anført til publication fremlagdes Og Fogden med Skatternes hævelse giorde Anfang, blev Retten til i Morgen ophævet

Dagen nesteftter som var d: 14de Junj blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa ben:te Tingstæd.

Bøygde Lænsmanden Johanes Andersen Sæbøe fremlagde i een Skind Pung 37 rdr: 2 Mrk: 8 s: som tilhører hands Myntling Jacob Mikelsen Øfre Walen med forspørsel om nogen same for 5 eller 4 ProCento Renter vil modtage, Mens da ingen same ville modtage blev ern:te Pung forseiglet og ern:te Formynder tilbageleveret

Hans Jacobsen øfre Valen anviste i Retten 13 rd: som er hands Myntling Jacob Mikelsen øfre Wahlens Moder Arf med forspørsel om nogen same for 5 eller 4 ProCento Renter vil modtage, Mens da ingen dertil melte sig blev Pengene Forseiglet og ham tilbageleveret

Ole Mosdalen fremviste Huden af een Voxen Biørn som hand haver Skudt ved Aachre Fiæren dette Aar, hvorfor og Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg betalte ham Skud Pengene 2 rdr:

Fogden Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Heiberg gav tilkiende at hand paa sin Svoger Sr: Ole Kamstrups veigne haver til dette Ting tiid og Stæd med Skrefttl: Stefnemaal ladet indstefne Sogne Præsten til Schaanevigs Præstegield Welærværdige Hr: Arent Bøchmand at lide Nams Dom til at betale de 53 rdr: 5 Mrk: 2 s: som Velben:te hands Welærværdighed var skyldig til Afg: Hr: Capit: Bensens Sterfboe og eftter Skiftte Brev, Slutted d: 18de Decbr: 1752 er bleven udlagt til ben:te Kamstrups Myntling Mr: Hans Bentsen for den hannem

tilfaldne Fader Arf Og det med Rente fra Skiftte Brevets dato indtil betaling skeer, samt alle paagaaende omkostninger skadesløs at erstate, det Skrefttl: Stefnemaal dat: 19de Martj 1753 Med sin paateignede lovl: forkyndelse blev i Rettelagt og oplæst Dernest i rettelagde Citanten Ole Kamstrups Opsigelse til Hr: Pastor Bøchman dat: 19de Martj 1753 som med sin paateignede Forkyndelse blev oplæst. og ville saa Citanten forneme hvad den instefnte haver til Sagen at Svare.

Skoeleholderen Elias Lækknæs mødte for Hr: Bøchmand og vedtog lovl: Varsel i denne Sag indgav og derhos hands Skrefttl: declaration af 15de Junj 1753 som blev oplæst

Citanten lod tilføre at eftterdie Hr: Bøchmand tilstaar Fordringen og belover betaling med Skadesløs Rente og omkostninger, Saa holdt hand ufornøden noget videre Beviis udi Retten at fremlegge, Men Reffererede sig til Stefnemaalet og dereftter ædskede Dom med Erstatning for de medgangne omkostninger i det minste 3 rdr:

Afsagt

Hr: Arent Bøchman bør eftter Egen Vedtægt betale Citanten de paastefnte 53 rdr: 5 Mrk: 2 s: og Renter deraf 5 ProCento fra 18de Decbr: 1752 til betaling skeer 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under lovl: Adfærd tillige med 3 rdr: i processens omkostning.

1753: 102

Fogden Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Heiberg gav tilkiende at hand med Muntl: Varsel til dette Ting tiid og Stæd haver ladet indstefne Askel Torsen Rafdal og Østen Eilervig at lide Dom til Straff for Deres nestl: Foraar paa een Prædicken Dag, da De hafde Druket sig Druken hos den Skadelige Kroeholder Ole Leigreid ved Aachre Kircke Sorterende under Rosendahls Jurisdiction, begangne Slagsmaal, og saa fremt De indstefnte ikke Selv vil tilstaae Factum Reserverede Actor sig ved een Continuations Stefning at føre Vidner til Sagens oplysning.

Af de instefnte mødte Askel Rafdal men ei Østen Eilervigen. Stefne Vidnerne Hugne Vike og Biødne ibdm: var tilstæde for at afhiemle Stefne Maalet. paa Østen Eilervigs veigne mødte Peder Rullestad og vedtog lovl: Varsel. Askel Rafdal nægtede ligesom Peder Rullestad at have begaaet den paastefnte Forseelse

Citanten begierede Anstand i Sagen.

Eragted

Sagen udsettes til neste Almindel: Ting.

Torckel Næs hafver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Erick Tvedt fordie Hand Ham nestl: Nyeaars Aftten som var een Søndag med hug og Slag overfalt, derom at paahøre Prov, og Dom eftter Loven Samt til processens omkostnings erstatning.

Erick Tvete mødte ej.

Stefne Vidnerne Bøygde Lænsmanden Christopher Gielmervig og Elias Lecknæs bekræfttede ved Eed at de i denne Sag Saaledes som anført ja og til Bøders udredsel haver Stefnt Erick Tvedt mere end 14 Dage Siden for hands Boepæl, item til Vidner denne tiid under Falsmaal at møde og Prove i Sagen, sc: Ole, Siri og Magdali Kielflaat, Soldat Haldor Indre Tungesvig og Hacktor Holmedal.

Erick Tvedt og Haldor Tungesvig mødte ei mens de øfrige Vidner var nerværende.

Fogden som var tilstæde for at paa agte Kongens interesse begierede afhørt Saa mange af Vidnerne som nu er tilstæde

1te Vidne Ole Kielflaat aflagde Eed og vant at nestleden Vinter Nyaars Aftten Een Søndag som Torckel Næss og Erick Tveite om Afttenen var Samlet i Vidnets Huus, og Vidnet som hafde været ude kom ind i Stuen igien Saag hand at Erick Tveit var vred paa Torckel Næss,

desligeste at hand 2de gange Stødte sin eene Haand mod Torkel Næss der Sad paa den anden Side tvertz over Bordet, Men om hands Haand kom ind til eller paa Citantens Legeme Observerte ei Vidnet, Mens dette hørte Hand, at i det same Erick hafde støt med Haanden imod eller paa Torkel Næss, Saa Sagde Torkel Næss til Erick Tvedt disse Ord: Støder Du mig, Videre forklarede deponenten at Erick Tvet same tiid og Stæd i same sin Ifrighed 2de gange opløfttede Vidnets Bord og af forbitrelse oprev sine Klæder.

2det Vidne Siri Kielflaat aflagde Eed og vant eenstemig med 1te Prov undtagen dette Vidne Siger at da Erick Tvedt med Haanden hafde Stødt til eller paa Torkel Næss, Saa erindrer hun at Citantens ord i Stæden for 1te Vidne har Sagt Støder Du mig, falt Saaledes ja ville jeg Saa giøre, skulle Du betale for Skiegge Tag, og Seer jeg et Haar af mit Skiæg paa Bordet skal Du betale, endelig forklarer Vidnet at disputen kom deraf at Torkel Næss og Erick Tvete Taltes samen om Halvor Tungesvig da Torkel paastod og Erick Tvete benegtede at ben:te Mand hafde blevet boendes paa Tungesvig dersom ei Erick Tvedte hafde været til ja \af det/ Torkel sagde til Erick Tvedt disse ord har Du ei Herjet noget fra Halvor Tungesvig Saa har jeg ei giort det, endel: Siger Vidnet at {ved} det ord Herje har same bemerkelse som {at} det ord Bedrage

1753: 102b

3die Vidne Magdela Kielflaat aflagde Eed og vant Eenstemig med 2det Vidne.
4de Vidne Hacktor Holmedal aflagde Eed og vandt eenstemig med 2det og 3de Prov.
Actor bad om Laug dag for de udeblevne.

Eragted

Erick Tvedt og Haldor Indre Tungesvig gives Laugdag til næste Ting at møde den 1te med tilsvar og den Siste for under Falsmaal at Prove i denne Sag.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg gav tilckiende at hand til Justitziens Pleje med Muntlig varsel til dette Ting har ladet Indstefne Erick Haldorsen Eeckemoe at lide Dom til straf og Bøders erleggelse for forøvet slagsmaal og Skields ord mod Ole Viersen Fiære, udi næstl: Juule Høytiid paa gaarden Eegemoe, samt udi Sagen at anhøre Vidnerne Isack Glomen, Torgels Eegemoe med Hustrue Helge Egemoe og Lars Larsen Eegemoe, hvilcke Vidner iligemaade er indstefnte under Lovens Falsmaal, Deres Eedelige forcklaring i Sagen at aflegge, til vedermæhle er og indstefnt Ole Viersen Fiære.

Den indstefnte {Ole} Erick Eegemoe saavel som Ole Viersen Fiære møtte for Rætten, Mens ingen af Vidnerne Sisterede sig for Rætten.

Stefnevidnerne Halvor og Lars Vicka afhiemlede ved Eed at de meere end 14 Dage siden lovlig i denne Sag haver Stefnt de samtlig udeblevne vidner under Falsmaal at møde til dette Ting Tid og {og} Stæd, til Eedelig vidnesbyrds aflæg.

Eragted

De lovlig Stefnte men udeblevne Isack Glomen, Torgels, Helga og Lars Eegemoe, gives Laugdag til næste Ting at møde under Falsmaals Bøders udredsel, \og/ aflegge deris Eedelige vidnes byrd i denne Sag, hvilcke vidner de angieldende Erick Eegemoe og Ole Fiære samme tiid haver at møde og anhøre, samt ellers i Sagen at give deris Svar.

Syver Tungesvigen irætteæskede sin Sag imod Erick Tvedte betreffende \de/ beskyldninger at Citanten med Magdele Nielsdatter skulle haftt legemlig omgiengelse.

Fogden Hr: Kammeraad Heiberg gav tilckiende at hand til Justitziens pleje har begiegnet denne Sag med Continuations Stefning og derved med Muntlig varsel ladet Indstefne bemelte Erick Tvedte at lide Dom til straf og Bøders erleggelse for ærrørig beskyldning imod Siur Larsen Tungesvig, samt udi Sagen at anhøre Vidnerne Sogne Præsten Velærværdige Hr:

Arent Bøchmand samt de 2de Mænd Ole Ericksen Vicka og Joen Slocke, hvilcke vidner iligemaade ere indstefnte under Lovens Falsmaal deres Eedelige forcklaring i Sagen at aflegge, til vedermæhle er indstefnt Pigen Magdelie Nielsdatter vidnerne at anhøre og Sagen saavidt den hende kand paagielde, at tilsvare,

For Erick Tvedte ingav Halvor Vicka et skrifttlig indlæg af 16de Martj 1753 som blev oplæst.

Den til vedermæhle og Doms Lidelse indstefnte Magdelie Nielsdatter møtte for Rætten og vedstoed at være i denne Sag Saaledes som anført lovlig Stefnt.

Stefnevidnerne Lænsmanden Christopher Gielmervigen og Elias Lækknæs beckræfttede ved Eed at de i denne Sag meere end 14 Dage siden lovlig haver stefnt Erick Tvedte saa og under Falsmaals Bøders udredsel Sogne Præsten Hr: Bøchmand \Joen Slocke/ og Ole Ericksen Vicka.

Vidnerne Ole Ericksen Vicka og Joen Slocke var Persohnlig tilstæde og fra Sogne Præsten Hr: Bøchmand indgav Skoele Holderen Elias Lækknæs Hands skrifttlige forcklaring i Sagen, af 15 Junj 1753, som blev oplæst.

Vidnerne Ole Ericksen Vicka og Joen Slocke aflagde Eed og i et og alt forcklarede det samme som i Sogne Præsten Hr: Bøchmands attest dennem angaaende findes inført, med det tillæg at den ben:te tiid Erick Tvedte paa Bispe Sahlen i Schonevigs Præstegaard, sagde

1753: 103

Eller beskylte Syver Tungesvig for at have haftt legemlig omgiengelse med Magdelie Nielsdatter, da udlod Citanten sig imod Erick Tvedt med følgende benægtelses ord: det skal du have Løyet som een Skielm intil du beviiser mig det over, end videre forcklarede vidnet Joen Slocke at sistbemelte tiid i Schonevigs Præstegaard da hand af Hr: Bøchmand blev udviist af Bispe Sahlen for at indkalde berørte Magdelie Nielsdatter til at høre paa Erick Tvedtes beskyldning eller angivelse forefant hand hende uden for Porten, grædende, i Præstegaarden, og som hand anlediget deraf spurdte hvorfor hun græd og om hun havde bedrevet nogen Synd med Syver Tungesvig, negtede hun saadant og sagde Nej men gudskee lov ieg har med ham ingen Synd begaaet, men det er Skam alligevel at vii skal f…(?) Saaledes ad, Endelig forcklarede vidnerne at da Magdelie Nielsdatter indkom paa Bispe Sahlen, frafalt hun hvad hun til vidnet Joen Slocke ude ved Porten forcklarede, Mens derimod tilstod det Erick Tvedte som melt har angivet sc: at have haftt omgiengelse med Siur Tungesvig.

Magdelie Nielsdatter fremlagde sit skrifttlige Forsæt i Sagen dat: 19 Martj 1753 som blev oplæst.

Hr: Kammerraad Heiberg saavelsom Citanten begiærede Laugdag i Sagen for Erick Tvedt,

Eragted.

Erick Tvedt gives endnu een gang Laugdag og det til næste almindelig Ting, da hand tilligemed Magdelie Nielsdatter haver at møde med hvad videre tilsvar de i Sagen maatte have.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg gav tilckiende at hand til dette Ting tiid og Stæd med muntlig varsel haver ladet indstefne Huusmanden Ole Legrej boenden paa Aackre Grund ved Aackre Kircke under Rosendahls Jurisdiction angaaende hands fordervelige, Forargelige og Almuen høyst skadelige Kroe-Hold ved Aachre Kiercke paa Synd- og Hellige- Dage at anhøre vidnerne Biørne Vicka, Halvor Vicka, Lars Hugnesen Vicka og Ole Olsen Vogen, hvilcke vidner iligemaade ere indstefnte under Lovens Falsmaal, deres Eedelige forcklaring i denne Sag at aflegge, alt til et lovskicket Tings vidnes erholdelse.

Ole Legrej møtte ikke eftter paaraab.

Stefne vidnerne Lænsmanden Christopher Gielmervigen og Elias Lecknæs beckræfttede ved Eed at de meere end 1 Maaned eller 4 uger siden Saaledes som oven anført, lovlig haver Stefnt Ole Legrej for hands boepæl, saavelsom ovenbemelte vidner under Falsmaal at møde dette Ting og Prove i Sagen.

Actor bad at vidnerne som alle ere tilstæde maatte tages under Eedelig Examen.

1te Vidne Biørne Vicka aflagde Eed og vandt at udi een tiid af meere end 15 a 16 aar har Ole Legrej uagted adskillige øfrighedens advarsler, Soldt Øel og Brendeviin udi hands Huus der staar omtrent et godt Rifle Skud fra Aachre Annex Kircke, saavel Sogne som Hellige Dage, jae med samme sit øel og Brendeviin Sahl gaaet saavidt at hand end og for og eftter Prædicken naar Kircke Tienisten i bemelte Annex har været forretted, jae end og under Prædicken har udtappet \og Soldt/ saa meget Drickende vahrer til Almuen at de deraf oftte ere blevne overstadige Druckne og hvoraf imellem dennem haver entslaaet adskillige Syndige og forargelige bedriftter saavel med Banden og Skielden som Klammerier, saa det oftte er seet at eendeel af Kircke Almuen har Siddet i deres Baade og mentes men ej kundet komme af stæd formedelst eendeel af følgeskabet har siddet hos sam/m/e Ole Legrej og der fyldet sig, joe det hendede sig og dette aar noget for Preste Høytiden, {forefa} at vidnet forefandt een Mand af Aackre Sogn nemlig Halvor Brodtskot, liggende i sin egen Baad et støcke ud paa Søen i fra dette Kroehuus, Saa overstadig Drucken at hand ej eftter vidnets skiøn havde minste Sands i hvilken tilstand hand var Sadt af de Drickende Sager hand havde kiøbt hos Ole Legrej, havde og icke vidnet antruffet sam/m/e Mand eller Storm vind havde infaldet da maatte hand ufeilbar have Creperet, som den der ickcke kunde Roe eller Redde sig selv.

1753: 103b

Paa Citantens Spørsmaal om Ole Legrej noget haver forbedret sig ved de oftte skeede formaninger af øfrigheden at entholde sig fra saadant ugudelig Huushold, Svarede \vidnet/ at hand har heller forverret eller!! (heller) forbedret sig.

2de Vidne Halvor Vicka aflagde Eed og vandt som forige vidne Eensstemig, undtagen hand ej just haver seet men dog hørdt af mange at Almuens Folck, har siddet under Prædicken og Druket hos Ole Legrej naar Guds Tieniste ved den Kircke er bleven holdet, vidnet Siger Ellers at hand ej var med og fandt den omprovede Druckne Mand Halvor Brodtskodt, har dog hørdt det samme om hann(?) som af første vidne er forcklaret.

3de Vidne Lars Hugnesen Vicka aflagde Eed og Provede og vandt i alt Eensstemmig med første vidne.

4de Vidne Ole Olsen Vogen aflagde Eed og vandt i alt som 1te og 3de vidne.

Citanten begiærede at den Samtlig Tingsøgende Almue ville giøre deres Sandferdige forcklaring om ickcke dette af Ole Legrej saa nær Kircken holdende Kroehuus forvolder oftte Synd Svergen og Banden og Slagsmaal med andre Syndige bedriftter, joe end paa Synd- og Hellige Dage, og om det ickcke er Almuen et skadelig Kroe Huus.

Samtlig Almuen Særdeles de fra Aachre Sogn hertil Svarede, at det Kroehuus Ole Legrej holder visselig er Almuen skadelig, thj der begaaes oftte alle de nu opreignede og andre laster, \og/ hvorfor de ønsker at den høye øfrighed vil see samme afskaffet.

Fogden begiærede at Hannem om hvis Passeret er et lovskicket Tings vidne maatte meddeeles som blev bevilget.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg gav tilckiende at hand til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel har ladet indstefne Erick Øfstebøe at liide Dom til straf, fordi hand udi gaarden Hillesdahls skouv Deres Kongel: Maj:t under Halsnøe Closters gods tilhørig, haver flecket og bort taget Næver i temmelig mengde, til vidner i denne Sag sagde Citanten at have Halvor Hillesdahl, Lænsmanden Christopher Gielmervig og Iver Ericksen Øfstebøe som hand

Reserverede sig til næste Ting at føre, imidlertiid begiærede Citanten at den indstefnte maatte paaraabes og høres hvad hand til Sagen haver at Svare.
Erick Øfstebøe blev 3de gange paaraabt mens møtte ickcke ej eller!! (heller) nogen paa hands veigne.
Stefne Vidnerne Hugne og Biørne Vicka afhiemlede ved Eed eftter Loven, at de meere end 14 Dage siden i denne Sag lovlig haver Stefnt Erick Øfstebøe for hands Boepæl.

Eragted.

Erick Øfstebøe som lovlig Stefnt gives Laugdag til næste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg haver til denne tiid og {og} Stæd ladet indstefne Siur Johansen Fiære og Hustrue Mari Olsdatter at lide Dom til Bøders erleggelse for deres begangne fortilig Sammenleje med hinanden.
Syver Johansen Fiære møtte og for sig og qvinde vedtog lovlig varsel i denne Sag, tilstod og at hand med sin qvinde har haftt fortilig Sammenleje, hvorom og Citanten anviiste i Rætten Sogne Præsten Hr: Arendt Bøchmands attest af 16 Novembr: 1752 som udviiste det sam/m/e som den indstefnte har tilstaaet.

1753: 104

Citanten paastod Dom eftter Lovens 6 Bogs 13 Capt: 1te articul

Afsagt.

Siur Johansen Fiære bør for det med sin Hustrue eftter egen tilstaaelse og den i Rætten anviiste Sogne Præsten Hr: Bøchmands attest haftte fortilig sammenleje og Barne aufling betale for sig og hende til actor følgelig Lovens 6 Bogs 13 Capitels 1 art: 3 rd: 2 Mrk: 4 s:, Femten Dage eftter denne Doms lovlige forkyndelse under Adferd eftter Loven.

Syver Tungesvig haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Erick Tvedte fordie hand ej mindelig har betalt ? rdr: som Citanten hos Hannem eftter ergangne Laug Tings Dom bør have, derfor at anhøre beviis og Dom til bemelte Pengers erleggelse og Processens omkostnings erstatning.
Den indstefnte møtte ickcke thj førdte Citanten Stefnevidner Lænsmanden Christopher Gielmervigen og Elias Lækknæs, der beckræfttede ved Eed at de meere end een Maaned siden saaledes som oveninført lovlig haver Stefnt Erick Tvedt for hands Boepæl.

Eragted,

Erick Tvedt gives Laugdag til næste almindelig Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Bøygde Procurator Hans Giøen ved Bøygde Lænsmanden Christopher Gielmervigen i rætte æskede gields Sagen Contra Mess:r Sehuusen et Undahl, hvorudi hand indgav sit skrifttlige forsædt af 2 Janv: 1753 som blev oplæst.
Mons:r Hans Sehuusen møtte for Rætten og fremlagde sine Stiff Børns qvittering dat: 31 Decembr: 1752 underteignet af begge hands Stif Døttre Kirstine Larsdatter og Anne Bergithe Larsdatter Wahlen med videre paateigning og Verification af de 2de underskrevne Dannemænd Povel Sandvold og Johannes Handeland som blev oplæst saa meldende. Hvorved hand beviiste eftter foregaaende og i acten anførte og paaberaabte bemelte qvittering eller attestation, at hands Stif Børn ej Ringeste hos hannem haver at fordre eller Pretendere, men eftter same qvitterings udviis er at fornemme at bemelte Sehuusen icke af deres Formynder skulle formode Ringeste Pretentioner, men tacker hannem for god opdragelse og behandling i alle maader. Velbemelte Sehuusen Refererede sig i det øfrige baade til sit forhen indgivne Indlæg her udi Rætten saavelsom Hands Børn ham meddeelte qvittering,

med formodning at den Respective Dom/m/ere for at foreckomme videre Dispute for denne Rætt ville gunstigst behage at forunde ham een endelig Dom.
Mons:r Undahl blev paaraabt men icke møtte ej eller!! nogen paa hands veigne.
Christopher Gielmervig bad om Dom i Sagen.

Eragted.

Wed begge Parters samtycke optages Sagen til Doms til næstanstundende Almindelige Høste Ting da de samme paa dette Stæd haver at anhøre.

dereftter blev Publiceret
1te Halvor Valdres med fleeres Skiøde til Lars Omundsen paa 1 pd: 17 Mrk: Smør i gaarden Tielle, dat: 26 Martj 1753.
2det Lars Larsen Tungesvigs Pantte obligation paa 80 rd: til afdøde Peder Heltbergs 3 Børn Margrethe, Helleene og Elisabeth Peders døttre dat: 16 Junj 1753.
3de Halvor Valdres Skiøde paa 1 pd: 16 Mrk: Smør i gaarden Tielle tilligemed odels Rætten til den heele gaard 1 Løb 9 Mrk: Smør hvorfor er betalt 53 rd: dat: 28 Decembr: 1752.
4de Anders Aartuns Pantte obligation paa 90 rd: til Mons:r Jens Undahl, hvorfor er Pandtsatt 1 Løb Smør 1 huud i gaarden Aartun dat: 15 Junj 1753.
5te Ole Vickas bøxel Seddel paa et Huuses grund paa Vicka til Jørgen Olsen dat: 16 Junj 1753 in duplo med Revers paa den eene.
6te een dito in duplo paa grunden Aartun udstæd af Anders Aartun til Jakob Johansen, dat: 16 Junj 1753.
7de Ole Viersen Fiæres bøxel Seddel paa een grund i hands eget Thun paa gaarden Fiære, til Siur Johansen dat: 16 Junj 1753.
8de Ole Vogens bøxel Seddel til Axel Larsen paa Pladsen Næsset dat: 16 Junj 1753
9de Jens Undahls skiøde til Anders Helgesen paa 1 Løb Smør 1 huud i gaarden Aartun dat: 14 Junj 1753.

1753: 104b

10de Christen Sundes bøxel Seddel paa grunden Sunde til Lars Knudsen, dat: 16 Junj 1753.
11te Knud Sundes bøxel Sedel til Svend Svendsen paa grunden Sunda!! (Sunde) dat: 16 Junj 1753
12te Lænsmanden Christopher Gielmervigens som Formynder hands med fleeres Skiøde til Ole Biørckenæs paa 2 pund 11 1/16 Mrk: Smør med bøxel i gaarden Ebne, dat: 15 Novembr: 1752.
13de Dito Lænsmands bøxel Seddel til Torckel Larsen paa Pladsen Dahlen dat: 16 Junj 1753.
14de læst til Mortification Hr: Kammer raad Heibergs af Sal: Peder Heltberg meddeelte Pantte Brev paa 90 rd: dat: 17 Septembr: 1750 med sine paateigninger, som og af Pantte Bogen bliver udsletted.
15de Ole Ericksen Vickaes Pantte Brev paa 60 rdr: til Ole Olsen Vogen dat: 7 Decembr: 1752.
16de Skiftte Brevet forretted paa gaarden Ebne eftter Ole Torchelsen den 15 Augustj 1752, som udviiste at Boet ejer i Ebne 2 pd: 19 ½ Mrk: Smør med bøxel ansadt for 45 rd: desligeste at same er udlagt; til Encken Gunilde Olsdatter 1 pund 9 ¾ Mrk: Smør for 22 rd: 3 Mrk:, til Myntlingen Herbor Larsdatter 8 7/16 Mrk: Smør, Torckel Stangeland 8 7/16 Mrk: Smør, Brite Torckelsdatter 8 7/16 Mrk: Smør, Synneve Torckelsdatter 4 7/32 Mrk: S:r og Kari Torckelsdatter 4 7/32 Mrk:

17de et dito paa gaarden Indre Næss eftter Myntlingen Svend Johansen den 18 Janv: 1753. udviisende at Boet ejede som Torckel Næss blev paalodnet 11 Mrk: Smør med bøxel for 7 rd: 2 Mrk:

18de et dito paa Indre Næss Passeret paa den 18 Janvarj 1753, eftter Myntlingen Magdeli Johansdatter, udviisende at Boet ejede i Indre Næss 5 Mrk: Smør med bøxel for 3 rd: 2 Mrk: som Torckel Næss er paalodnet.

19de et dito eftter Myntlingen Marithe Johansdatter dat: 18 Junj 1753, udviisende at Boet ejede i Indre Næss som Torckel Næss fick i Udlæg 5 Mrk: Smør for 3 rd: 2 Mrk:

20de Skiftte Brevet eftter Sal: Capitain Bentzen Slutted den 18 Decembr: 1752, som udviiste at Sterfboet ejede i gaarden Toftechalven ½ Løb Smør med bøxel for 80 rd:, som Encke Fruen blev paalodnet for sam/m/e Summa.

21de et dito eftter afdøde Knud Kiælla Slutted den 24 Martj 1753, som udviiste at Boet ejede i Tielle 1 pd: 17 Mrk: Smør med bøxel for 27 rd: 2 Mrk:, og udlagt til Encken Ingebor Jonsdatter 20 ½ Mrk: Smør, Britha Johansdatter 5 ¾ Mrk: Smør, Abraham Qvitevold 5 ¾ Mrk: Smør, Anne Abrahamsdatter, Ingerie Abrahamsdatter og Anne Abrahamsdatter hver 3 Mrk: Smør.

Paa Fogden Hr: Kammer raad Heibergs tilspørgelse Svarede Almuen at i afvigte aar 1752 er bortfæsted gaarden Hillesdal af Halsnøe Closters gods skyldende 1 Løb Smør 1 hud til Halvor Olsen, item i gaarden Nedre Tofte til Johannes Østensen 1 Løb Smør 1 huud og i gaarden Vattendahl med Lille Vattendahl til Lars Ølverdsen(?) 2 pd: 15 Mrk: Smør, ellers giorde Almuen den forklaring at ej videre har været at beckome i bøxel for denne gaard end 5 Mrk: 5!! Mrk:!! og de blotte aarlige Skatter.

Restancen blev Almuen forelæst og befunden at beløbe til 478 rd: 4 Mrk: 11 s:, og af ingen modsagt.

Dernæst blev Examineret om de udi denne vores Itzige allernaadigste Konges tiid ud af Landet Reiste men ej igien indkomne Mennisker, da denne Almue som de i de forige skibreder, giorde forcklaring uden forskiel, og de derfor ej kunde Nafngive eller viste nogen som Saaledes er udreist og ej igien hiemckommet.

Til sist blev Publiceret

Mons:r Hans Sehuusens Skiøde paa 18 Mrk: i gaarden Muncheteigen, til Ole Olsen hvorfor er betalt 40 rd: dat: 9 Martj 1753.

Fleer Sager var ej eftter paaraab hvorfor Rætten for dette skibredes Ting blev ophævet.

Anno 1753 d: 18de Junj blev Retten med Eftterben:te Laug Rett

1753: 105

Til et almindel: Skatte og Sage Tings betiening for Etne Skibredes Læhnets og Halsnøe Closters Almue Sadt paa gaarden Romsøe udi Fieldbergs Præstegield, Laug Rettes Mændene vare Johanes Haraldsen Udbioe, Joen ibdm:, Knud Svalland, Jan ibdm:, Anders ibdm:, i hands Stæd Kolben Tindeland, Peder Svaland i hands Stæd Ole Skatland, Joen Aasbøe, og Gunder Tindeland. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanigst blev læst de nest forige dette Aars Somer Tinge publicerte og paa Bechervigs Ting publicerte Kongl: Allernaadigste Forordninger og den høye Øfrigheds ordre.

Rasmus Siursen Haaland haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Torbiørn \Liusnæs/ for ærrørige – Og Skields – Ord at anhøre Vidner Torbiørn Haaland, Christen og Rasmus Frette, Samt Taale Dom til undgieldelse eftter Loven samt til at erstate Citanten processens omkostninger.

Af De indstefnte mødte ingen.

Stefne Vidnerne Søfren og Johanes Kolbens Sønner bekræfttede ved Eed at de i denne Sag Saaledes som ovenbemelt mere end 14 Dage Siden lovl: Stefnte Torbiørn Liusnæs og ben:te Vidner, den første Stefnede De og tillige fordie hand haver med haanden overfaldet Citanten og hands Hustrue, alt til Doms og undgieldelse, og Vidnerne under Falsmaal til at Prove i Sagen, alt Skedde for eenhvers Boepæl.

Eragted

Torbiørn Liusnæs, item Vidnerne Torbiørn Haaland, Rasmus og Christen Frette gives Laugdag til næste Almindel: Ting at møde, den første med tilsvar – og Provs Anhør – og de Siste for under Falsmaals Bøder at aflegge Eedlig Vidnesbyrd i denne Sag,

Og Eftter Saavit var med Sagen Arangeret fremstillede Citanten af Vidnerne det 1te sc: Torbiørn Holland der aflagde Eed og vandt at nestl: Vinter 14 Dage for Juel i et Graverøl paa Gaarden Holland eftter indstefnte Torbiørn Liusnæses Moder afdøde Magdelie Holland som var Citantens qvindes Moder, hørdte Vidnet at ern:te Torbiørn Liusnæs som var Druken udi vrede tiltalede sin Svoger Citanten Saaledes: Du er een Kieltring, jeg skal Skiem/m/e Dig ud for een Kieltring, Du har giort Kieltrings gierninger med min Moder, \og/ Du har Slaget Armer og Been af paa min Moder, ern:te Ord bleve talte – og det omprovede Graverøl holdet – i Citantens eget Huus.

Hr: Controleur Gorm haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Lisbet Corporals for skyldige gield 1 rdr: 1 Mrk: 12 s: at taale Dom til betaling samt erstate processens omkostninger

Lisbet Corporals mødte ej.

Stefne Vidnerne Søfren og Johanes Kolbens Sønner bekræfttede ved Eed at De i denne Sag over 14 Dage Siden lovl: Stefnte Lisbet Corporals for hendes Boepæl.

Eragted

Lisbet Corporals gives Laugdag til neste Almindelig Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Torbiørn Haaland haver til dette Ting tiid og Stæd Muntl: ladet Indstefne Samuel Høyim fordie hand \mod/ ham har begaaet overlast eller Kniv Drag, derom at paahøre Prov Tord Næsse og Ole Haaeimsnæset samt taale Dom eftter Sagens omstendigheder og erstate processens omkostninger.

Samuel Høyim mødte for Retten og vedstod

1753: 105b

At være i denne Sag lovl: Stefnt. Vidnerne mødte ei.

Søfren og Johanes Kolbens Sønner bekræfttede ved Eed at De i denne Sag mere end 14 Dage Siden lovl: Stefnte Tord Næsset og Ole Haaeims Næset til dette Ting under Falsmaal at Møde og prove.

Eragted

Vidnerne Tord Næsse og Ole Haaeimsnæset forelegges til næste Almindel: Ting at møde for under Falsmaal at aflegge Eedl: Vidnesbyrd i denne Sag, da og Samuel Høyem bør møde for Vidnerne og hvad videre i Sagen passerer at anhøre.

Dereftter blev foretaget Aastæds Sagen imellem Biørn og Steen Axdal Eftter udsettelse fra den 12te i denne Maaned, da begge Parter mødte for Retten som betientes af Selv sam/m/e Laug Rett som \i/ Sagen forhen ern:te 12te Junj Retten Administrerte.

Parterne forklarede at ofver deres omtvistede Ager har fra umindelig tiid været ja hereftter af fornødenhed maae blive kiørt hvad Korn derpaa Aarlig voxer, ligesom og same Korns Kiørsel ej kand kiøres, helst fordie Ageren ligger meget Steilt, Anderledes end skraas Viis Snart til een Snart ofver til den anden Siide op eftter Agern, Videre Sagde Parterne at Den giødsel som skal legges og i Deres Minde har været lagt paa ern:te Deres Ager, den har ligesaavel som ben:te Korn Aufling aldrig været kiørt eller beqvemelig kand kiøres eftter gaardens Siøvei, mens i det Stæd er begge Deele kiørt eftter og over hvad Stæder paa Ageren som Eenhver af gaardens Opsidere har behaget og beleiligst eragter.

Retten giorde Sig dernest, ligesom forhen skeed er, umage for at Megle til Forlig imellem attern:te Parter, i Særdeleshed som Vii har befundet at Deres disputte er af liden verdie og betydenhed, Mens fordie ingen af Dennem dertil ville \enten/ giøre hinanden – eller antage – noget billigt tilbud, og de derhos bad om Dom blev i Sagen af Retten Saaledes Dømt og

Afsagt

Vel er eftter de førdte Vidners forklaring og giorde udvisning Saavelsom ved Parternes for Retten giorde tilstaaelse, oplyslig giort at de paastefnte i Parternes \{..st}/ Ager nedlagde Tver Stocker eller Saa Kaldede Ræer ere lagde accurat der hvor Deelet imellem Deres Agre har været og hereftter skal forblive, Desligeste at Parternes Agre ligger Saasom Citantens neden – og Contra Citantens ofven – for same Deele og Ræer; Mens fordie \paa/ disse 2de Ager Parter eftter Vidnernes forklaring og Parternes tilstaaelse aldrig tilforn, og Conceqventer ikke eller!! (heller) De Aaringer Contra Citanten Steen Axdal til sit Anpartes brug i gaarden Axdal brugte den nedre ern:te Ager Citanten nu følger og \til/ Citantens gaard derimod henhørte den øfre Ager som Contra Citanten nu hafver, har været lagt Ræer eller Tver jærde, Det og ved Aastædernes begranskning er af os befundet at dito Ræer baade ere og i tiiden \mere/ ville blive Opsideren paa Citantens Itzige i brug havende Part af gaarden Axdal til Skade Saa vel {paa} Citantens berørte Ager, Som og i Sær ved det at den frie Kiørsel Vinteren, Vaar og Høst, med Korn, Giødsel og Andre Ting som Ofver Contra Citantens øfre Ager i umindelig tiid uanket og uadspurt har været til og fra Citantens ofttn:te nedre Ager, virkelig og derved {at same forige frie Kiørsel} bliver Citanten enten aldeles betagen eller Merkelig Tyngere og besværligere end gamelt været haver. Saa har Steen Axdal ei haftt Rett til eller giort Rett udi at nedlegge ofttb:te Tver Træer eller Ræer, og hvorfor af disse og flere i Sagen befundne omstendigheder Kiendes for Rett at Contra Citanten Sten Axdal same Ræer, \strax/ bør borttage, Og derhos erindres at hvorvel

1753: 106

Hand hereftter ligesom tilforn vel ikke bør eller kand betages friehed at disponere eftter eget Tykke over sin gaards Agre og Eng, Maae eller bør dog Citantens ern:te gamle Kiørsel til og fra sin Ager ikke derved det ringeste betages eller forverres, {fornemelig} af Processens omkostninger betaler Steen Axdal til Citanten 8 rdr:, det paadømte eftterkomes og udredes 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under Adfærd eftter Loven.

Formedelst afttenens paakomme blev Rætten til i Morgen ophævet

Dagen næsteftter som var den 19 Junj blev Rætten til det Almindelige Sommer Tings Holdelse for Etne skibreede atter Sadt paa bemelte Tingstæd gaarden Romsøe, og Rætten betient med Selvsamme Laug rætt som Sage og Skatte Tinget i gaar betientes med.

blev derpaa først Publiceret
Peder Wees bøxel Seddel in duplo med Revers paa den eene, til Abraham Tørrisen paa Pladsen Havnen dat: 18 Janv: 1753.

Erick Silde og Lænsmanden Johanes Fittie iretteædskede Deres Sag imod Mad:me Kamstrup og Sogne Præsten Hr: Altan een omtvisted gierdesgaard betreffende og derhos gav tilkiende at foruden hand fra denne Sags begyndelse har været impliceret som Citant derudi med Erick Silde, Saa har hand dog i Continuation af Deres forige instefnelse til denne tiid, Ting og Stæd Stefnt Mad:me Kamstrup og Hr: Altan til endelig Doms lidelse eftter forige tiltale.
Weder Parterne mødte ej.
Søfren og Johanes Kolbens Sønner bekrefttede ved Eed at de i denne Sag for Citanten Johanes Fittie Stefnede gaars dagen 14 Dage Siden Mad:me Kamstrup og Hr: Altan for Deres Boepæl.
Citanterne paastoed Dom.

Afsagt

hvad Loven i 3 Bogs 12te Capit: 16de art: i Almindelighed befahler, er ved den producerede Sorenskrivers og med haftte meddoms Mænds usvæckede Aastæds Forretning passeret paa Citanternes gaard Silde d: 18 Julj 1710 eftter indstefnelse af nu indstefnte Mad:me Kamstrups Sal: Mand Hr: Hans Kamstrup, udi Særdeleshed Observeret og Fast Sadt henseende til den nu paastefnte Skiftte gaard imellem Citanternes gaard Silde og De indstefntes gaard Kamboe, i det af Retten da blev Kient at Naar Parterne og Eierne af dito gaarder da værende eller eftter komende, blev Sindet Skifttesgaard eftter de den tiid følgelig dito Forretnings nermere udviis, ned sadte Merke Steene og \skede deele/ Streckning, at Opsette, Da skulle berørte 2de gaarders Eiere være forpligted hver at Jærde hver eftter sin Jords Storlighed,
Thi Kiendes af saa befatted Sag for Rett at De indstefnte bør og skal Pligtig være \at/ det paastefnte gierde eller Skifttes gaard uvejerlig at lade bekoste og opsette Saa stoer Anpart som eftter udreigning imod gaarden Sildes Skyld, Deres gaard Kamboes Skyld kand paakomme, eller i ermangling af Saadan Deres Pligtes eftterlevelse at betale Citanterne hvis De for Deres Part af Skiftte gaarden for Deres Reigning og paa deres veigne udlegger og billig bekoster. Processens omkostninger Regleres eftter de i Sagen befundne omstendigheder, Saaledes, at Mad:me Kamstrup deraf betaler 1 ½ og Hr: Altan der ved Indlæg har giort den ufornøden Vitløfttig og bekostelig 3 rdr:, Det paastefnte udredes og eftterkomes 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under lovl: Adfærd.

Hans Giøen lod ved Lænsmanden Povel Nordhus iretteædske Tiende gields Sagen imod Bøygde Lænsmanden Johanes Fittie og derudi indgav Citantens Skrefttlig Indlæg af 2den Junj 1753 som blev oplæst.

1753: 106b

For Citanten blev og produceret det ommelte Tiende Mandtal for 1753, Saa og een Extract af Matricullen for Saavit Etne Skibredes fulde Landskylds Species til Smør Reduceret betreffer, Verificeret af Stædets Fogeds Fulmægtig Mr: Hundt som begge blev oplæst.
Johanes Fittie begierede Anstand i Sagen til neste Ting for derudi da at give sit videre Svar over det nu indkomne.

Eragted

Johanes Fittie indvilges den begierte udsettelse og det til neste Almindel: Ting.

Sogne Præsten Hr: Altan lod ved Jens Romsøe iretteædske Sagen imod Samuel Haaim nergaaende ord og opførsel betreffende.
Samuel Haaim mødte og tilstoed at være i denne Sag lovlig Stefnt til forige
Citanten lod ellers indgive sin Continuations Stefning af 28 Martj 1753 \og een inden Tinge d: 4de Novbr: 1738 Skedde Afbigt/ som bleve oplæste
Samuel Haaim tilstoed at Continuations Stefningen er ham og lovl: Forkyndt indgaf derhos hands Skrefttlige Forsæt af 21de Maj 1753 som blev oplæst.
Citanten lod Bede om Dom i Sagen.

Afsagt

Ligesom Acten viiser det Samuel Haaim Aaret 1738 d: 4de Novbr: inden Retten paa sit Wærne Ting eftter forhen ergangne Dom giorde Citanten offentlig Afbigt fordie hand udi et Brølup paa gaarden Flaatte 1737 hafde ladet falde ubeqvems ord imod Citanten og hands Hustrue ja Slaget den Siste, Saa er ham \og/ ved de paa Citantens Sinde førte 13 Vidners Eedlige udsaugn fuldkommen overtydet at hand nu paa nye tverts imod det løftte hand, da den allegerede Afbigt Skedde, giorde om den hørighed og lydighed hand for eftter tiden skulle erviise imod sin Siæle Sørger og paa hvis opførsel hand den tiid declarerede at have intet andet end ære og godt at Sige, hafver opført sig imod Citanten som hands Siæle Sørger og Øfrighed extra ordinair Dumdristig, last – og straf – værdig i det hand nestleden Aar uden given Aarsage af forbitrelse Skieldede Citanten Hr: Altan for at være een Skurvede Fant og under græsselige Eeder {og} Bander \og Forbandelser/ ynskede at Fanden ville Rive Citantens Lever og Lunge af Ham, med meget mere deslige ubeqvem/m/e Ord og Trudsler som af de førdte Prov tydelig er forklaret, Saa det derfor af alt lader Sig ansee at i Stæden for Samuel Høyem burde ertne(?) Sin Præst tilbørlig ære og lydighed, giør hand ligesom Handværck af at agere \mod Ham/ een Skiende giæst {og} \jae et/ Skarnsagtig og Ryggesløs Meniske,
Thi af Slig befatted Sag Kiendes for Rett at Samuel Høyem for sin ern:te begangne Forseelse og paa det hands Kaade Mund og hidsige Sind \{…}/ nogenledes kand vorde Temmet for efttertiden, denne Sinde bør Tugtes \dog ikkun/ Saaledes som Loven i 6 Bogs 21 Capt: 4de art: foreskriver, ved at betale til Bergens Tugt Huus 25 rdr: ligesom og de faldne uforskamede og uSandferdige paastefnte ord og beskyldninger bør være som utalte døde og kraftesløse Og \saafald/ ei skal kome Citanten eller Hands Familie paa Reputation goede Nafn og Røgte til Ringeste præjudice. processens omkostninger betaler Samuel Høyem til Citanten med 8 rdr: det paadømte udredes og eftterkomes 15 Dage eftter den/n/e Doms lovl: forkyndelse under lovl: Adfærd.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede samtlig Almuen at der af Halsnøe Closters gods udi dette Etne skibreede ej er falden fleere første bøxler end af 2 pd: Smør udi gaarden Udstuen som Johannes Olsen haver opsagt for sin Datters Mand Biørn Olsen.

Fogden Examinerede dernæst om hvor mange Mennisker af Mand og Qvinde Kiøn som her af dette skibrede fra vores

1753: 107

Itzige allernaadigste Konges Tiltrædelse udi Regieringen, og udaf Riget er udreist men ej end nu indkommen; hvortil denne Almue Svarede som af de forige skibreds Mænd er forcklaret.

Restancen for den 1te Termin af de Kongel: Skatter beløber i alt til 435 rd: 3 Mrk: samme blev Almuen inden Rætten forelæst, Mens af ingen modsagt.

Videre var ej ved dette Almindel: Ting at forrette thi blev Retten ophævet.

Anno 1753 den 20de Junj blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet for Fieldbergs Skibredes Læhnets og Halsnøe Closters Almue paa gaarden Romsøe udi Fieldberg Præstegield, og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Johanes Udbioe, Joen ibdem:, Knud Svalland, Joen ibdm:, Anders ibdm: i hands Stæd Kolben Tindeland, Peder Svalland i hands Stæd Ole Skatland, Joen Aasbøe, og Gunder Tindeland. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg med menige Tingsøgende Almue.

Hvornest allerunderdanigst og underdanig blev læst de nest forhen til dette aars forige Tinge læste og Speciel Protocollerede Kongl: allern: anordninger og den høye Øfrigheds ordres.

Videre blev læste
Lars Ericksen Nedre Houges Fæste Brev in duplo med Revers paa gienparten til Baar Iversen paa een under Houge liggende Plads Brandøyen kaldet dat: 18de Junj 1753.
Saa og Gudmund Aarevigens Fæste Brev paa 1 ½ Løb Smør i gaarden Ræa I Fieldberg til Mathias Larsen dat: 16de Martj 1753

Ole Horre af Stavanger Amt haver til dette Ting Muntlig ladet indstefne Joen og Lars Stumoe fordie Deres Creature haver giort ham Skade paa hands Ager derom at anhøre Prov og Taale Dom til Skadens opretning og processens omkostningers tilsvar.
De 2de indstefnte mødte og tilstoed at være Saaledes som oven anførdt i denne Sag lovl: Stefnt.
Citanten fremstillede sine Vidner med begiær de maatte afhøres.
1te Vidne Engebret Hougeland aflagde Eed og vandt at nestleden Aar neste Dag eftter Mariæ Bebudelses Dag blev Vidnet tillige med hands Naboe Joen Klouland af Citanten nedkaldet til hands gaard Horre for at Besigtige og Taxere den Skade De indstefntes Fæe Creatur ham paa hands ern:te gaards ager da hafde tilføyet, da De befant Ageren deels paa 11 Stæder Ned træd og paa et andet Stæd Reent Ruineret, ligesom De og taxerede Skaden eftter Deres bæste Skiøn, at være til \Rent/ Korn 1 t:de og hafre Korn 1 t:de
Lars Stumoe tilstoed at den omprovede Skade er Skeed af hands og Joen Stumoes Fæe Bester, Mens Joen Stumoe nægtede det og ædskede Beviis der for af Citanten.
Citanten førte det 2det Vidne Joen Klouland som aflagde Eed og vant i alt eensstem/m/ig med 1te Vidne
Citanten maatte formedelst Joen Stumoes ugrundede indsigelse begiære Sagen udsadt til neste Ting.

Eragted

Sagen udsettes til neste Ting eftter Citantens begiær som grunder sig ikkun paa Joen Stumoes mens ei paa den anden Instefntes indsigelse.

Joen og Lars Stumoe haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Christen Stumoe fordie hand ej har villet holde i lovfør Stand een Bøe gaard for et af ham i brug havende Engeland Myren kaldet, som forvolder at Citantens og den Indstefntes Creature tilføyer Citanten og andre paa

Deres Agre og Enge \Skade og/ uRett, der om at anhøre Prov og Taale Dom eftter Loven og Sagens omstendigheder samt erstate processens omkostninger.
  Christen Stumoe mødte og tilstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt tilstoed og at den Skade af Citantens Creature nestleden aar blev giort i Ole Horres Ager og er bleven Taxeret for 1 tønde Rent Korn og 1 t:de hafre Korn er forvolt af det at Creaturene gick igiennem den nu paastefnte Bøegaard, thi uden for ern:te gaard ligger Citanternes Fæhafner og Marker, desligeste tilstod hand at ern:te gaard ei da var eller nu er lovfør, dog i Saadan

1753: 107b

Stand som hands Naboes Bøegaarder, og hafde Citanterne advaret ham om hands gaards Brøstfeldighed førend Skaden Skedde Skulle hand og Sadt den i Stand.
  Vidnerne Engebret Hougland og Joen Klouland aflagde Eed og vant at nestleden Aar da Citanternes Creature giorde den Skade paa Ole Horres Ager som blev af Deponenterne Taxeret til 1 t:de Rent Korn og 1 t:de Hafre, da Saag De at ern:te Creature hafde gaaet igienem den nu paastefnte Bøe gaard der var over alt dels meget brøstfeldig og dels fast Ruineret.
  Citanterne begierede Anstand i Sagen til næste Ting.
Eragted
med Sagen Stilles i beroe til neste Ting.

Fogden Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Heiberg foregaf at have til dette {tiid} Ting, tiid og Stæd ved Stefnemaal af 5te Martj 1753 ladet Indstefne Enken Marte Sal: Ambiørn Nordre Ourdals fordie hun ikke eftter mange giorde Mindel: Anmodninger har villet afstaae og forandre De fornermelser hun har tilføyet Hans Maj:ts gaard Frønsdahl, bestaaende deri at hun fornermer ern:te gaard Frønsdal i dens Nordre Hage nu fremfor tilforn gamelt været haver, desligeste betager besagde gaard Frønsdals Opsidder det Skin Støe om Sommeren for hands Creature, som til Frønsdal af gamel tiid haver været ved Bøegaarden \paa Frønsdal/ i dens Søre Hage, derom at paahøre Prov, alt til et lovl: Tingsvidnes erværbelse med det mere som Stefnemaalet nermere udviser, der blev i Rettelagt og oplæst
  Enken Marte Nordre Ourdal eller hendes Laugværge Ole Steensen Sørre Ourdal mødte ej eftter paaraab ej eller!! (heller) nogen paa deres veigne.
  Citantens eene Stefne Vidne Wintzens Galtung var Absent, hvorfor med Sagen beroer indtil de øfrige Sager og hvad videre ved dette Ting er at Forrette bliver tilendebragt, og Skulle same Stefne Vidne end ikke da møde bliver ei eller!! videre i den Sag denne Session an eller foretaget

Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg gav tilkiende at hand til hørsomste følge høy Welbaarne Hr: Stifttbefallings Mand Von Cicignons hannem tillagde ordre af 4de Septbr: 1752 haver til dette Ting tiid og Stæd med Muntl: Varsel ladet ind stefne Knud Svalland at liide Dom til Straff fordie Hand ved Provste Visitatzen udi Fieldberg Kiercke nestl: Aar meget formæstel: har fremtrinet paa Kierckegulvet og Modsagt den Kongl: allernaadigste Forordning angaaende Skoele Væsenet og den for Fieldberg Præstegield oprettede og Confirmerede Skoele Fundatz med Saadanne Ord; at hand og de andre Almues Mænd hverken ville viide af nogen Skoele eller betale til nogen Skoelemester, irettelagde dernest den hannem som melt fra Hr: Stifttbefallings Manden hannem tilhændekomne ordre som blev oplæst
  Knud Svalland mødte vedtog lovlig Varsel, og tilstod at have begaaet den paastefnte forseelse Men beklagede derhos at hand som een Meget Fattig og Eenfoldig Mand deels af andre og deels af egen Eenfoldige Tanker dertil blev forført.

Actor lod tilføre at da hannem meget vel er bekient at instefnte Knud Svalland baade er een gandske Fattig Mand og derhos meget eenfoldig, Men dog alle tiider og i andre tilfelde har opført sig som een fredel: og Skikkel: Almues Mand, Saa det vel ikke andet kand være end at hand er bleven forledet af andre til denne Formastelige Opførsel, Saa Sadte Actor i Rette og paastoed at indstefnte Knud Svalland for Saadan hands Forseelse for denne gang til advarsel for ham Selv og andre, maatte tilfindes at betale noget taaleligt til Skoele Cassen og Stædetz Fattige med advarsel Sig een anden gang for Saadan Formastel: ord og Tale mod Hans Maj:ts og høye Øfrigheds Anordninger, under yderligere Straff at i agt tage.

Afsagt

Den Forseelse som er paastefnt og af den angieldende Knud Svalland tilstaaet, betreffende \at/ hands ord har været at hverken Hand

1753: 108

Eller hands Naboer ikke ville enten viide af nogen Skoele eller betale nogen Skoele holder, ere gandske Stridige Saavel imod den om Skoele Væsenet Allernaadigst udgivne Kongl: Forordning Som den i detz allerunderdanigst følge derom forfattede og Siden af den høye øfrighed Confirmerede Skoele Fundatz, thi Meritterede og samme Forseelse een Convenable Straff, Mens fordie Acten viiser det berørte Mands Taabelighed og andre enten lige Saa Taabelige eller ondsindede Menisker hannem dertil har forført, tilfindes hand alleene for denne begangne Formastelse at udrede udi Bøder til Sognetz Skole Cassa 3 Mrk: Danske og til Sognetz husarme Menisker 1 rdr:, dog i fald hand sig ofttere Sig herudinden eller \i/ deslige tilfelde forseer, maae hand være forsickret at blive derfor i haardere Terminis end nu skeet er anseet, det paadømte udredes 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under Adfærd eftter Loven.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende angaaende hvor mange første bøxler dette afvigte Aar 1752 er falden udi dette Fieldbersche skibreede, Svarede Samtlig Almuen at ikke fleere end af 1 Løb 9 Mrk: Smør 1 tønde Korn udi gaarden Hixdahl er falden, hvilcken Gaard er bortbøxlet til Lars Knudsen som ægter den afdøde Opsidders Encke.

Fogden Velbemelte Hr: Kammerraad Heiberg tilspurte dernæst Samtlig Almuen om de Hannem nogen paalidelig underretning kunde give paa hvor mange Mennisker af Mand og Qvinde som fra dette skibreede af Riget er udreist fra vores Itzige allernaadigste Konges Regierings tiltrædelse, hvortil Almuen Svarede at de langt fra noget paalideligt \derom/ kand give, saa de ickcke viiste hvormange eller faae, nogen og Sletningen af deslige Mennisker er afreist og ickcke indkommen.

Restancen for 1te og 2de Termin af de i dette skibreede faldne Kongel: Skatter og Contributioner bestaaer i 354 rd: 1 Mrk: 7 s: hvilcket alt for Almuen blev oplæst, Mens ej modsagt af nogen.

Og eftterdi ej fleere Sager eller andre Forretninger her forefalt, blev Rætten for dette Ting ophævet.

Anno 1753 d: 25de Junj blev Almindelig Skatte og Sage Ting holdet for Føyens Skibredes Læhnetz og Halsnøe Closters Almue paa det ordinaire Tingstæd Gaarden Bielland, og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Engebret Bærøen, Joen Larsen

Teigland, Torckel Totland, Erick ibdm:, Helge Eikeland, Anders Pettersen ibdm:, Petter Jacobsen Saxei og Anders Mathiesen Folgerøen. Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue

hvornest Allerunderdanigst og underdanigst blev læst de forhen dette aars Somer Tinge læste og i Protocollen Special anteignede Forordninger og den høye Øfrigheds ordres.

dereftter blev Publiceret.
1te Fogden Hr: Kammeraad Heibergs som ombuds mand for Halsnøe Closters gods, Hands bøxel Seddel til Ole Andersen paa ½ Løb Smør ½ huud i gaarden øfre Spidsøen dat: 4 Janvarj 1753.
2de Mickel Knudsen Grams Skiøde til Peder Larsen paa ½ Løb 18 Mrk: Smør i gaarden øfre Grindem, hvorfor er betalt 40 rdr: 3 Mrk: dat: 26de aprilj 1753.
3de Bertel, Peder og Lars Grønaases bøxel Seddel til Jacob Jensen paa Pladsen Grønaasvogen, dat: 29de Novembr: 1752.
4de Sr: Lambert von \der/ Ohes bøxel Brev paa Han{s}øyen skylder 6 Mrk: Smør, til Bertel Tommesen dat: 10 Martj 1753, med Revers.
5te Een af Stædets Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Kammerraad Heiberg ved Fuldmægtig Mons:r Niels Hundt den 17de Martj 1753 paa giæstgiveriet Engesund udi een Sr: Jens Isach Holches ejendomme, forrettede Executions og indførsels Forretning, hvorved Velædle og Velbyrdige Hr: Commerce Assessor Janen von der Lippe i Bergen eftter ergangne ober Hofrættes Dom af 18 Julj 1737, og paafuldte høyeste Rættes Confirmations Dom af 28 Junj 1742 samt den udi Skiftte Rætten eftter afg: Foged

1753: 108b

Oluf Larsens afdøde Hustrue Bergitte Heiberg den 4 Octobr: 1738 faldne Decision har for sin fordring 518 rd: 5 Mrk: 15 s: \med skadesløs betaling udi Rentter med videre til betaling skeer/ hos Procurator Velbemelte Mons:r Jens Isach Holch, nødt Execution og Indførsel udi Storøens Præstegields Konge Tiende der udi alt eftter ejermandens egen angivelse til Prindsesind Styrs Svarelse af 12te Janv: 1750 Renderer sig udi aarlig indkomme 50 17/24 tønder Havre og smaae Tiende 35 ½ s: i penge, og hvilcken Konge Tiende i ermelte Forretning findes at være vurderet for 951 rd:

Fordie ej mere i dag til publication blev fremlagt og Fogden med de Kongl: Skatters hævelse giorde Anfang ophævedes Retten til i Morgen.

Anden Dagen d: 26de Junj blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa Tingstædet Bielland.

Dereftter blev læst
Hr: Hertzbergs Fæste Brev in duplo med Revers paa den eene til {Anbiørn Espevær} Lars Joensen paa 2 ½ Pund Smør i gaarden Espevær dat: 16de Janv: 1753

Procurator Mr: Holck indfant sig og gav tilkiende at hand paa ædle Jaen Frøichens veigne ved Skrefttl: Stefnemaal dat: 28de Maj indeværende Aar haver indkaldet Hr: Tolder Andreas Kragh at betale til ben:te Frøichen 20 rdr: 1 Mrk: 8 s: med videre som Stefningen indeholder der for Retten blev oplæst dat: 28de Maj 1753
Hr: Tolder Kragh mødte ej eftter paaraab.

Stefne Vidnerne Johanes Lønning og Amund Eløen blev fremstillet og ved Eed forklarede at de over 14 Dage Siden lovl: forkyndte den producerede Stefning for Tolder Kraghs Boepæl i eget paahør

Holck dernest var begierende de i Stefnemaalet Nafngivne Vidner førdte og afhørte.

Hr: Tolder Danchertsen mødte og indgaf sit Skrefttl: Vidnes Byrd i denne Sag det hand Selv for Retten oplæste dat: 25de Junj 1753.

ern:te Stefne Vidner forklarede dereftter under Eed at de end og har ben:te dato forkyndt det i rettelagde Stefnemaal for Vidnet Rasmus Krag som nu ei møder, \for/ hands Boepæl.

Fulmægtigen Mr: Holck indgav Mads Kraghs Attest af 25de April 1753 som blev oplæst, Holck dernest forestillede at endskiønt hand haver fuldkomen oplyst at Hr: Tolder Kragh er pligtig at betale til Sr: Frøchen 20 rdr: 1 Mrk: 8 s: hvilke Penge Hr: Tolder Kragh ventel: indehaver af hands Søn Mads Kraghs Møderne Arv, Saa ville dog Holck for nerværende tiid forlange det udeblevne Vidne Rasmus Kragh forelagt til neste Ting at møde, for derved des tydeligere med de førdte Vidner at overbevise Tolder Kragh Sin Pligt ved at holde hvad hand indgaar med haand og Mund i følge Lov.

Eragted

Hr: Tolder Kragh og Vidnet Mr: Rasmus Kragh gives Laugdag til neste Ting at møde den første til Provs og Doms Anhør, og den siste for under Falsmaals Bøders udredsel at aflegge Eedlig Vidnes byrd udi denne Sag.

Procurator Sr: Barth fremstod for Retten og i rettelagde et af ham under 13de April H: A: paa kiøbmanden udi Bergen Sr: Jaen Ludes veigne udfærdiget Stefnemaal ved hvilket Beboeren af gaarden Kaarevigen Sr: Rasmus Kragh er indstefnt at lide Dom til at betale skyldig værende 69 rdr: 3 Mrk: 2 s: samt processens omkostning eftter Stefningens nermere bemeld der for Retten blev oplæst

Rasmus Kragh blev paaraabt men mødte ej mens for ham indfant sig Bøygde Procurator Mr: Holck som vedtog lovl: Varsel og da Holck som nye antagen Procurator for Rasmus Kragh ikke fuldkomen er underretted om Sagens beskaffenhed, Rasmus Kragh har og lovl: forfald ved andet Arbeide at beobagte Saa paastod Holck at Sagen maatte udsettes til neste Ting, da Rasmus Krag nermere skal fremkome med hvad som til Sagens Sande oplysning

1753: 109

kand behøves.

For at oplyse Sr: Holckes øyne og viise ham at den indstefnte Kragh virkel: er Citantens Debitor for det paastefnte, Saa fremlagde hand til Actens følge ben:te Kraghs Mesive til Citanten af 19de Hujus hvor udi hand for det første tilstaar gielden og lover prompte betaling, Men for det 2det Railerer som een Vanvitting og declarerer at ville indesidde med Pengene under Paaskud at ville indesidde med Capitalen Siden hand ventel: ved Dom ikke kand vorde tilfundet at betale foruden Capital og omkostninger, Renter til betaling præsteres, hvilke hand Siger Skal blive ved hands Svoger i Bergen Favne Sætter Pengers Oppebærger Sr: Brose betalt, Men da Comparenten anseer Rasmus Kraghs omstendigheder vanskelig, ligesom her og tales om at hand agter at fortræke herfra till Schotland med sit foregivende ejende Skib, Saa kunde Comparenten ikke agnoschere udi een Saa Reen og Klar gields Sag, den forlangte Anstand, men da Søgemaalet ej alleene er oplyst Men end og uimodsagt, ja end ikke eller!! (heller) kand imodsiges, Saa fant Comparenten sig beføyet krafttigst at protestere paa uopholdelig Dom, ja Tog hands Principal Reserveret Skades indtale fra Domeren at udsøge i fald udhal skulle bevilges og alt eller intet eller noget skulle briste eller kome til kort, Sluttel: paastod Comparenten erstatning for denne Sags ibragte omkostning, for Rettens gebuhr, det Stemplede Papier, Comparentens Reise og Skyds her til Ting Stædet som er 7 Mile fra

Bergen tilsamen billigst med 18 rdr: det allegerede Mr: Kraghs Brev af 19de Junj 1753 blev oplæst.
Mr: Holck forefant da hand hørte Kraghs Brev oplæse og at det ikke var Rasmus Kragh til saa megen Store last som Procurator Barth i sin giorde Protocollation forestiller, Holck ville og for nerværende tiid forbiegaae Mons:r Barthes unyttige expressioner imod Kragh men tog sig same paa Kraghs veigne til nestkomende Ting at paa-anke, \Reserverede/ i øfrigt [saa og]? formodede hand at hands Principal Kragh ikke med Retten blev overilet, Men begierede Anstand i Sagen til neste Ting, da alting skal finde sin Rigtighed paa Rasmus Kraghs Side
Barth igientog sin forige paastand om uopholdelig Dom

Afsagt

Da Rasmus Kragh ved sin til Citanten afladte Skrivelse af 19de i denne Maanet og dette aar tilstaar at være Citanten skyldig de paastefnte Penge, hand og ved Procurator Holck har taget til Vedermæle, i Sagen, Saa kand eller bør den begierte opsettelse der Accorderer med disse angaaende ern:te Retmessige Krafs betalings uretmessige Veigrelse i ern:te Mesive anførte ord: Men ellers skal du ei tenke at jeg bruger denne maade at opholde Dig med betaling, er for din skade eller min fortieniste, men just for jeg finder det saa for godt, ikke {enten} indvilges, men i det Stæd bør Rasmus Kragh betale Citanten de paastefnte 69 rdr: 3 Mrk: 2 s: og 8 rdr: i denne processes omkostninger 15 dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under lovl: Adfærd

Procurator Sr: Barth fremstillede sig for Retten og gav tilkiende at hand paa Hr: Kamer Assessor Jørgen Brøchers veigne til dette Ting ved Skrefttl: Stefning haver ladet indkalde Sr: Rasmus Kragh at møde og Dom at lide til at betale Skyldig værende 88 rdr: 5 Mrk: 8 s: tillige med Ræsterende Renter som

1753: 109b

Ræster paa een af ben:te Kragh til Citanten under 8de Maj 1749 udgiven Pandte Obligation paa Capital 300 rd: ben:te Stefning som lovl: er ankyndiget i rettelagde Comparenten og dernest gav til kiende at til afdrag til den paastefnte Summa siden Stefningen blev udfærdiget er betalt i Contant 22 rdr: Saa at nu alleneste Søges Dom for de Ræsterende 66 rdr: 5 Mrk: 8 s: med Renter fra 12te Aug: 1752 til Skadesløs betaling erholdes, det allegerede Stefnemaal blev oplæst
Mr: Kragh blev paaraabt mens ei mødte
Stefne Vidnerne Johanes Lønning og Amund Eløen bekræfttede ved Eed at de har mere end 14 Dage Siden forkyndt den producerede Stefning for Rasmus Kragh i hands Koenes paahør da hand ei var hiem/m/e.
Barth lod tilføre at da den indstefnte \ei mødte/, endskiønt Kravet er Reent, og udisputerlig, Saa maatte hand dog eftter Lovens Forskriftt begiere foreleggelse for den udeblivende til det anstundende Høste Ting, da Comparenten lovede at i Retteføre de Bevisligheder som skal legitimere Søgemaalet.

Eragted

Rasmus Kragh som Absent men lovl: Stefnt gives Laug dag til Neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag

Ole Reinertsen Degernæs haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Tosten Spitzøen fordie hand i Citantens ejende gaard {Spitzøens} Degernæses Skov har uden tilladelse begaaet hugst, derom at paahøre Prov og Taale Dom til undgieldelse og ellers eftter Loven samt erstate processens omkostninger
Tosten Spitzøen mødte ei eftter paaraab

Stefne Vidnerne Anders Skaffer og Ole Bielland bekræfttede ved Eed at De i denne Sag lovl: har Stefnt Tosten Spitzøen mere end 14 Dage Siden

Citanten fremstillede sine Vidner med begier at same maatte afhøres.

1te Vidne Jens Haadneland Mand til Citantens Søster aflagde Eed og vandt at nestl: Vinter Saag hand een Dag at den instefnte Tosten Spitzøen hafde hugget og frembaaret til Søen ei allene 20 Fure Træer saa Stoere som bruges til gaard Ræer, Men end og flere som hand ei taalte, og det af Citantens gaard Dægernæses Skov, som hand Sagde at have forlov \der/ til af Niels Dægernæs, hvilket aavirke eftter Vidnetz Skiøn var Skoven Merkelig Skadelig Men dog ei mere Værd end 3 Mrk:

2det Vidne Daniel Sæbiørnsen aflagde Eed og vandt udi alt som 1te Prov udsagt haver

Den omprovede Niels {Spitzøen} \Dægernæs/ som ejer af halve Dægernæs mødte og Sagde at hand ei har givet den indstefnte tilladelse at begaae den paastefnte hugst mens vel at hugge Eener og Skat eller uduelige Træer til Brende Ved.

Eragted

Tosten Spitzøen gives Laugdag til næste Ting at møde med tilsvar i denne Sag

Dernæst blev Publiceret

1te Sogne Præsten Hr: Niels Hertzbergs bøxel Seddel paa 2 ½ pund Smør i gaarden Espevæhr til Lars Jensen in duplo forfatted med Revers paa den eene dat: 16 Janvarj 1753.

2de Sr: Heunemeurs bøxel Seddel til Thore Danielsen paa ½ Løb 3 Mrk:r Smør i gaarden Hidschen in duplo forfatted med Revers paa den eene dat: 7de Junj 1753.

3de Hr: Kammer raad Heibergs bøxel Seddel til Reinert Reinertsen Agdesteen paa 1 Løb Smør 1 huud Bispe Stolens gods i Christiansand, in duplo forfatted med Revers paa den eene dat: 16de Martj 1753.

4de Velbemelte Hr: Kammer raad Heibergs bøxel Seddel til Jacob Sæbiørnsen paa ½ Løb Smør ½ huud i gaarden Otterøyen Halsnøe Closters gods, dat: 16de Septembr: 1752.

5te Daniel Danielsen Espevæhrs med fleeres Skiøde paa een part i Bømmels annex Kircke hvor for udi alt er betalt af Kiøberne Jens Esechielsen Vicha og Niels Esechielsen ibdm: 59 rd: 3 Mrk: 13 s:, dat: 31te Novembr: 1752.

6te Encken Gunilde Siursdatter med fleeres Skiøde paa 2 pd: 16 Mrk: Smør i gaarden yttre Haavigen til Erich Helgesen, dat: 5te Martj 1753.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg i retteædskede Leiermaals Sagen imod ÆgteManden Christopher Haalund og Barbroe

1753: 110

Endresdatter som begge mødte for Retten og vedtog lovl: varsel til dette Ting da og Christopher Haalund tilstod at have i sit ægteskab auflet Barn med Barbroe Endresdatter.

Actor i rettelagde een hos Christopher Haalund nestl: Aars 14de octobr: passerede Seqvestrations Forretning som for Retten blev oplæst, og udviser at Leiermaals begiengerens gandske Boes Formue naar hands Bevislige gield er fradragen, beløber sig til 6 rdr: 3 Mrk: 2 s: Actor lod tilføre og Sadte i Rette at omendskiønt Leiermaals begiengeren ægtegiftt Mand Christopher Haalunds gandske beholdne Formue eftter den i rettelagde Registrations og Seqvestrations Forretnings udviis, ickun beløber sig til 6 rdr: 3 Mrk: 2 s:, Saa ville hand dog paastaae at ben:te Lejermaals begienger følgel: Forordningen af 6 Decembr: 1743 bør tilfindes at betale sine dobbelte Lejermaals Bøder med 24 rdr: eller i mangel af Bøder at Straffes paa Kroppen eftter allerhøyst bemelte Forordnings bydende, og hvad sig angaar qvinde Menisked Barbroe Endresdatter, da Sadte Actor over hende i Rette til Straffs Lidelse eftter Lovens 6 Bogs 13de Cap: 1 art:, hvorom hand ædskede Dom.

Afsagt

De indstefnte Som har tilstaaet med hinanden at have begaaet den paastefnte Lejermaals Forseelse bør eftter Lovens 6 Bogs 13de Capit: 1te art: og Forordningen af 6te Decbr: 1743 udi Bøder betale sc: hand til Hands Kongl: Maj:ts Sigt og Sagefalds Cassa ej allene sine dobbelte Lejermaals Bøder 24 rdr: Men end og 10de Parten af hands beholdne Formue eftter den derom i hands Boe Passerede i rettelagde og af den høye Øfrighed Approberede Registrations og Seqvestrations Forretning, bereignet til 4 Mrk:, Og Hun til Actor 6 rdr:, Og udi ermangling deraf, Straffes de paa Kroppen; det paadømte udreder ægtemanden Christopher Haalund og Barbroe Endresdatter 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under Adfærd eftter Loven

Formedelst afttenens paakomme blev Rætten til i Morgen ophævet

Dagen næsteftter som var den 27de Junj blev Rætten med forbemelte Laugrætt atter Sadt paa Tingstædet gaarden Bielland.

Da følgende Publicationer blev foreviiste, nemlig

1te Mons:r Mads Krags Pantte obligation paa!! (til) Sr: Jaen Frøchen i Bergen stoer 256 rd: 2 Mrk: 12 s: hvorfor er Pandtsadt alle hands hereftter sig tilhvervende Midler dat: 22 Augustj 1752.

2de Sorenskriver Hesselbergs auctions Skiøde paa 2 pd: 6 Mrk: Smør ¼ hud i gaarden Dægernæs og det til Ole Reinertsen for Summa 128 rd: 2 s: dateret 8 Martj 1753.

3de Hr: Controleur Gorm med fleeres Skiøde til Lænsmanden Iver Gram paa ½ Løb 18 ½ Mrk: Smør i gaarden SørHuglen dat: 20 Decembr: 1752.

4de Hr: Niels Hertzbergs bøxel Brev til Lars Aanesen paa 1 Løb Smør i gaarden Teigland, Præsteboels gods, in duplo forfatted med Revers paa den eene

5te Niels Arnesen Folgerøens Skiøde paa 18 Mrk: Smør i gaarden Folgerøen til Niels Haldorsen, for 26 rd:, dat: 9 Martj 1753.

6te Skiftte Brevet eftter Anbiørn Nielsen Espevæhr Slutted den 21 Julj 1752, som udviiste at samme Sterfboe ejede een anpart i Bømmels annex Kircke ansadt for 45 rd:, som i blant Sterfboets Arfvinger blev udlagt.

7de Skiftte Brevet Slutted den 30 Novembr: 1752 eftter Myntlingen Marithe Jensdatter Søre Sæhle, som udviiste at bemelte Sterfboe ejede i Søre Sæhle 5 Mrk: Smør som er paalodnet Encken Kari Ingebretsdatter for 5 rdr: I gaarden Mælland er Boet ejende 3 Mrk: Smør for 3 rdr: deraf lodnet paa Broderen Hans Jensen 2 Mrk: Smør og Søsteren Anne Jens datter 1 Mrk: Smør.

8de Een af Fogden Hr: Kammerrad Heiberg den 13 Martj 1753 Forrettede Executions og indførsel Forretning, for Hr: Conference Raad Berregaards Commissionair Hr: Assessor Jaen van der Lippe hvorved for 600 rd: med paaløbende Rentter 5 proCento til betaling skeer som Sogne Præsten Hr: Niels Hertzberg eftter erhvervet Nambs Dom af 26 Junj 1752, er pligtig til Høybem:te Hr: Conference Raad Berregaard, er skeed udlæg og Indførsel udi Velbemelte Hr: Hertzbergs Præstegields sc: Findaases \visse/ Indkomster af Landskyld samt Korn og Smaae Tiende med videre til sin skadesløs betaling for forbemelte Summa med paaløbende Rentter og andre omckostninger i alt 968 rd: 4 Mrk: 14 s: som videre Rentte til betaling skeer, hvorudi dog er Decourteret 8 rd: udi Contante penge i hands Boe fantes.

Formedelst afttenens paakomme blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 27de!! Junj blev Retten med bem:te

1753: 110b

Laug Rett atter Sadt paa ben:te Tingstæd.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg gav tilkiende at hand som Actor paa Justitiens veigne haver ved Skrefttl: Stefnemaal ladet Indstefne til dette Ting tiid og Stæd et qvinde Meniske ved Nafn Elen Conrads Datter som udi afvigte Aar 1752 imedens hun var udi Tieniste paa giestgieberiet Bømelhafn udi Løsagtighed har ladet sig besvangre og eftter besvangrelsen er indreist til Bergen hvor hun har ligget i Barsel Seng og ved hendes Barns Daab d: 3de Decembr: 1752 har udlagt til Barne Fader hendes hosbonde ægtegiftt Mand Jonas Budde, at lide Dom til Straff for Saadan hendes i Løsagtighed begangne Leiermaal, og eftterdie den Angifne Jonas Budde aldeles benegter at være barne Fader og derimod har angivet Vidner hvormed skal kunde Beviises at ben:te qvinde Meniske Elen paa den tiid Besvangrelsen er passeret oftte har Søgt Senge Leie med een Løs Karl ved Nafn Tarald Espevær, Saa hafde Actor funden sig anlediget tillige at indstefne ben:te Ellen Konrads Datter, den rette Barne Fader at angive og udi Sagen at anhøre Vidner som ere Sogne Præsten Hr: Niels Hertzberg samt 2de Tieniste Drenge og 1 Tieniste Pige Nafnl: Jens Albretsen Wæspestad, Johanes Espevær, og Marte Hansd: Kallevaag, endel: gav Actor tilkiende at hand og ved dette Stefnemaal har ladet Indstefne Saavel den angivne ægte Mand Jonas Budde som den mistængte Dreng Tarald Espevær, Vidnerne at anhøre, til Sagen at Svare og Dom Saavit den Eenhver kand paagielde, at modtage, med videre eftter Stefnemaaletz formeld som for Retten blev oplæst dat: 25de April 1753, som er paateignet Forkyndelsen

Dernest begierede Actor at de 2de ved Stefnemaaletz forkyndelse i Bergen tilstædeværende Vidner Morten Nielsen og Mons Jørgensen, maatte end ydermere nu inden Retten afhiemle Stefnemaaletz lovl: forkyndelse.

ben:te 2de Vidner bekræfttede ved Eed at forkyndelsen er skeed i Bergen for Ellen Konrads Datter, hendes Fader og Tarald Espevær, den tiid og Saaledes som paateigningen paa det i rettelagde Stefnemaal /: som dennem nu i Retten blev forelæst :/ udviiser.

Gav!! lod tilføre at hand og har ladet et lige lydende Stefnemaal ved de 2de Vidner Lænsmanden Johanes Lønning og Halvor Larsen Føyen forkynde for Jonas Olsen Budde og de instefnte Vidner, hvilket hand i ligemaade begierede afhiemlet.

ben:te 2de Vidner bekræfttede og ved Eed at de har forkynt ben:te ligelydende gienpart af det nu i rettelagde Stefnemaal for Jonas Buddes Boepæl item for Vidnerne som ere Jens Vespestad, Johanes Espevær og Marte Hansdatter Kallevaag, Som bleve Stefnte under Falsmaal at møde og Prove i Sagen, og endel: for Hr: Hertzberg, eenhver Deres Boepæl.

Dernest irettelagde Actor 1mo Bye Fogden i Bergen Sr: Albret Christian Dasses Skrivelse og Communication om dette Lejermaal dat: 5te Decembr: 1752, 2do Provsten her i Sundhorlæhn Hr: Edvard Christies Mæsive til Actor under dato 21 Decbr: 1752 angaaende det sam/m/e, og endelig 3tio Sogne Præsten til Findaas Præstegield Hr: Niels Hertzbergs til Actor indløbne Skrivelse under dato 13de Janv: 1753, hvorudi hand oplyser denne Sags Samenheng, og hvilket har givet Actor Anledning at anlegge Sagen paa den maade skeed er. De allegerede 3de Documenter blev derpaa oplæste

Procurator Sr: Bartz fremstillede sig for Retten og gav tilkiende at hand af den Constituerede Stifttbefallings Mand Hr: Justitz Raad og Laugmand Bager ved Resolution af 19de Hujus teignet paa instefnte qvinde Meniske Ellen Konradsdatters under 26 Maj nest forhen indgivne Memorial, er beskiket til ben:te Fattige qvinde Meniskes Forsvar, hvilken Orriginale Memorial med Resolution Comparenten for Domeren anviiste og deraf fremlagde een Vidimeret gienpart, Siden hand originalet for andre Retter til denne Sags yderligere oplysning behøver at betiene sig af, den allegerede original

1753: 111

Blev forevist og fantes Rigtig med den i rettelagde Copie som blev oplæst. Dernest Sagde Barth at qvinde Menisked Elen Konradsdatter end nu som før declarerer og med Eed lover at gestendige det Jonas Budde er hendes rette og Sande Barne Fader og da Comparenten af de fra Actor Hr: Kamer Raad Heiberg i retteførdte Documenter ikke udfinder at Jonas Budde har benegted qvinde Meniskets Sandfærdige angivelse hvilket hand vel eller hverken uden eller under Eed Trøster sig til, Saa ansaag Comparenten, Sogne Præsten til Findaas Kaldet Hr: Niels Hertzberg mere at være ben:te Buddes Forfægtere end forfølgere som hand eftter Eed og Embedes Pligt burde viise sig at være; Naar hands Skrivelse af 13de Janv: nestl: til Hr: Kammer Raad Heiberg nøye betragtes, Anledningen til Saadant, maae ventel: kome deraf at Jonas Budde, vel bekient er een hel Formuende Mand og altsaa i Særdeleshed nu formedelst andre Omstendigheder maae understøttes; Men da Loven beskiermer Saavel den Fattige som Rige, Saa haabede Comparenten at Buddes forfægtere ingen fremgang skal nyde. Dernest Sagde Comparenten at qvinde Menisked undres høylig over, det Actor paa fundamente af Præstens høcklevorne Brev, ville anlegge een saa betydelig Actions Sag imod hende, ret ligesom hun skulle være een Løygner og dereftter følgel: Lovens Forskriftt afstraffes, Thi Comparenten var af den formening at det var Jonas Buddes Egen Pligt at fralegge sig beskyldningen og indtale Satisfaction om hand sig dertil trøstede, da qvinde Menisked nock skulle begiegne ham med giensvar eftter beskaffenhed, ja forelegge ham det som hand minst skulle have ventet, hvilket kunde være Hands Maj:ts Cassa til temel: fordeel om ben:te Bemidlede Mands effecter icke er eller bliver forryket, som til største deelen bestaar foruden faste ejendeeler, i Guld, Sølv og andre Kostbare ejendeele, Men for nerværende tiid og da qvinde Menisked forvisser sig om at ingen skal overtyde hende at have haftt legeml: omgiengelse med andre end Jonas Budde, eller haver anden Barne Fader, Saa haabede Comparenten at Actor Hr: Kamer Raad Heiberg for sin deel og under Nafn af Justitiens Pleje nu frafalder denne Sag, Siden hun nu ved Comparenten i Retten fremlegger de Bøder som Loven dicterer sc: 6 rdr: /: hvilke af Actor blev modtaget og hvorfor hand udgav sit Beviis :/ og i øfrigt lader Jonas Budde med hands Forfægtere anlegge Sag for Deres egen Reigning, da det vil ankomme paa om ikke den Kaade Hingst som Provsten Hr: Edvard Christie taler om udi hands fremlagde Skrivelse af 21 Decbr: nestl: Aar, Skal blive lagt Capsun paa, hvornest Comparenten Paa qvinde Menisked Ellen Konradsdatters veigne tog hendes lovl: paa-anke Reserveret i fald hende nogen forurettelse Skulle skee, og om denne Sag under Nafn af Justitiens Pleje lengere skulle fremture. Dernest Sagde Comparenten at hendes Fader tillige med Søn tager sig Reserveret at indtale Satisfaction hos Præsten Hr: Hertzberg tillige med Datteren for tillagde nærgaaende urigtige beskyldninger udi forn:te hands Skrivelse, og til Sist begierede Beskreven hvis passeret og nu produceret er.

Actor begierede at Tarald Espevær og Jonas Budde

1753: 111b

Maatte paaraabes.

Jonas Budde og Tarald Espevær mødte ej eftter paaraab, Mens fra den første fremlagde Bøygde Lænsmanden Johanes Lønning et Skrefttl: indlæg som blev oplæst af 25de Junj 1753. Hr: Hertzberg mødte og ei.

Barth tilspurte Lænsmanden som frembringede Jonas Olsen Buddes Indlæg, Siden hand Skiuler og Skiemer sig Selv for Retten at fremkomme, om hand veed hvem der har været Concepist til ben:te Indlæg siden det hverken er forfatted eller Skreven ved ham Selv, Men mere ligner og overeens komer med Præstens Brev Lænsmanden Svarede at hand ei veed hvem ern:te Indlæg har Conciperet eller Skrevet, Men Comparenten har ladet sig det her paa

Ting stædet levere for same at irettelegge. Dernest Sagde Barth at hand bemerker af Buddes fremkomne Skriftt at hand giør sig Selv Mistængt ved det at Consepisten har Skrevet at hand udi mange uger baade for og eftter den tiid qvinde Menisked blev besvangret, var Syg og Sengeliggende, hvor af fastelig maae Sluttes, Siden hand for og eftter var Syg, Maae have været Saa Frisk da Besvangrelsen Skedde at hand virkel: har øvet den tillagde omgiengelse og Barne Aufling som hand vel bekient er duelig til, Altsaa benegter Comparenten paa qvinde Meniskets veigne hands og hands Forsvarers declarationer in totum.

De indstefnte Vidner mødte omsider og indgaf hands Skrefttl: Attest i denne Sag dat: 20de Junj 1753 som blev oplæst.

Barth derpaa Replicerede at hand anseer Hr: Hertzbergs Attest for Nul og Nichs siden den er lige saa Partisk som hands Forsvars Skriftt til Jonas Buddes Fordeel; hafde Saadan hands opførsel og forsvars Skriftt udsprunget af een Procurators Hierne, da kunde ventel: ikke derover fremsettes saa mange Cretiqver som ventel: vil skee.

Actor begierede De øfrige indstefnte Vidner Eedfæsted og afhørt.

Barth protesterede ej alleene imod Vidnernes førelse, Men end og mod Sagens videre fremgang og derom ville afvarte Rettens biefaldige Kiendelse.

Actor Reffererede sig til sit forige.

Eragted

De indstefnte Vidners førelse kand eftter Sagens omstendigheder tiene til dens Oplysning, hvorfor og sam/m/e Vidner til Eeds admitteres. Angaaende den protest Procurator Barth ellers har indkommet med imod Sagens videre Ventilation for denne Rett eftter Actors Stefnemaal {og} forinden Jonas Budde Selv ved Stefnemaal actionerer qvinde Menisked Ellen Villartzdatter!! (Konrads-), da Skal sam/m/e af Retten naar Sagen pro & Contra er {ageret} af Parterne \ud/ageret blive paaskiønet.

1te Vidne Jens Albretsen Væspestad aflagde Eed og vandt at hand som tiente indstefnte Jonas Budde Stændig i 3 aar indtil nu nestl: Foraar da hand Qviterede same Tieniste, var een aftten nestleden Aar 1752 \først/ i Fastens tiid for ern:te sin hosbonde Jonas Budde paa gastgieber Stædet Bømelhafn hvorhelst indstefnte Elen Konradsdatter same tiid og var i tieniste hos Budde, da Vidnet om Afttenen ved Senge tiid Saag at indstefnte Tarald Espevær eftter at Ellen Konradsdatter hafde lagt sig til Sengs og hviile i een i Stuen staaende Slag Benck, lagde sig Paa Sengen hos hende eftter at hand hafde trækket sine Skoe af Fødderne, dog ei under men oven paa Senge Klæderne ligesom hand og hafde sin Trøye Boxer og Strømper paa, og hand hørte ei at hun tiltalede Tarald Espevær fordie hand som melt ned lagde sig paa hendes Seng, Vidnet forføyede sig og Strax op paa et Loftt paa ben:te Bømelhafn hvor hand tillige med flere andre laag Natten over, og neste Morgen dereftter som Vidnet kom ned i Stuen igien Stoed Tarald Espevær paa gulvet og træckede sine Skoe paa sig igien, og ofttere Saag Vidnet ei at Tarald Espevær hafde Senge Leje hos Elen Konradsdatter. Actor begierede at Vidnet maatte foresettes følgende Qvæstioner 1st om indstefnte Jonas Budde ikke ogsaa paa den omprovede tiid var paa gastgeberiet Bømelhafn eller hvad tiid hand var paa det Stæd som Ellen Konradsdatter sig opholt. Rs: Nej hand veed og ei naar hand var der thi Vidnet var som oftteste borte og altsaa ei kand vide det. 2de om Vidnet veed hvad tiid Jonas Budde den første gang

1753: 112

Eftter Juel forgangen aar Reiste til Bergen Rs: Nei hand erindrer det ei, Mens det husker hand at den tiid Jonas Budde Reiste til Bergen nestleden Aars Vinter eftter Juel og blev liggende Veirfast paa gastgieber Stædet Engesund da hafde Folck begyndet at faae noget lidet Taask i Vaar Fisket i Brandesund. 3tio om Vidnet da ikke har Seet nogen lætfærdig eller løs omgiengelse at være begaaet enten af Jonas Budde eller Tarald Espevær med den

instefnte Ellen Konradsdatter enten paa den eller andre tiider Rs: Nej. Barth nest at tage paa-anke Reserveret over Rettens Kiendelse tilspurte Vidnet 1mo om hand var tilstæde paa Espevær nestafvigte Januarj Maaned da Præsten Hr: Hertzberg aarelod Jonas Buddes Hustrue Mette Rs: Nei, Mens hand kom til Bømelhafn Strax eftter hun var bleven aareladt 2do Om Vidnet ikke veed at Buddes Koene Sendte Bud eftter Præsten da hun blev underretted om at hendes Mand for Barne Fader var udlagt Rs: Nei hand veed det ei, Mens det veed hand at Præsten Hr: Hertzberg som Sædvanlig den tiid kom til Bømelhafn at Logere og dagen dereftter at holde Præken ved Bømle Kiercken. 3de Om Vidnet ei har hørt at Mette Budde har beklaget sig over denne hendes Mands Forseelse. Rs: joe hun var bedrøvet og beklagede sig for det Røgte som kom om at hendes Mand skulle være udlagt for at være Ellen Konradsdatters Barns Fader. 4de om hand ikke veed at Budde oftte var i Bømelhafn mens Pigen Ellen var der i hands Tieniste og om ikke og Pigen undertiden kom til Espevær, Rs: joe undertiiden var hand i Bømelhafn, mens hvad tiider og hvor oftte erindrer Deponenten ei, hand Saag og een gang hende kome til Espevær, og om hun kom der ofttere eller ei veed ei eller!! (heller) Vidnet, fordie hand som før forklaret var oftte borte fra huset. 5te hvor langt det er fra Espevær til Bømelhafn Rs: een half Miil til Søes og til Lands omtrent 1 ½ Fierding naar Mand tager over et lidet Sund. 6te om hand ikke veed at Budde undertiden blev Natten over paa Bømelhafn Rs: joe og da veed ei Vidnet andet end hand laag paa sit Kamer. og for det 7de om hand ikke veed at Budde den omprovede tiid nestl: Aars Waar Reiste Frisk til Bergen ja frisk fra Bergen igien mens paa hiemvejen blev Svag af forkølelse. Rs: joe. Actor begierede endnu Vidnet foresadt Spørsmaal hvad tiid qvinde Menisked Ellen Konradsdatter qvitterede Stædet Bømelhafn og Reiste til Bergen, Saa og hvad tiid den indstefnte Tarald Espevær indreiste til Bergen at tiene og endelig om det ikke var Røgtbart at qvinde Menisked Ellen Konradsdatter var Besvangret førend de begge indreiste til Bergen: Rs: hun Reiste til Bergen nestl: Somer og hand nestleden Aars Vaar, Men Vidnet hørte ei noget om hendes Besvangrelse inden noget eftter hun var Reist til Bergen

2det Vidne Johanes Mikelsen Espevær i Tieniste hos Jonas Budde hvorhelst hand og hos ham og tilforn hos hands Koene har tient over 20 Aars tiid aflagde Eed og forklarede et og det same som 1te Vidne Svarede og som hand paa Parternes til 1te Vidne fremsadte Qvæstioner eftter at De dette Vidne vare forelæste, undtagen dette Vidne ei erindrer hvad tiid nestl: Vinter Jonas Budde Reiste til Bergen ei eller!! var hand med Jonas paa Bye Reisen og altsaa ei veed noget om Reisen eller hands Svaghed Men da hand Reiste til Bergen var hand ei Syg, og da hand kom derfra hiem igien var hand Syg.

3de Vidne Marte Hansdatter tilholdende paa gaarden Kollevaag Siger at have tient Jonas Budde 3 ½ aar og at hun kom derfra nestl: Vaar, aflagde Eed og vant i alt som de forige Vidner Svarede og paa alle Qvæstionerne ligesom 2det Vidne, dette og 2det Prov erindrer ellers ikke hvad tiid nestl: Aars Vinter Jonas Budde Reiste til Bergen.

Barth loed tilføre paa indstefnte Ellen Konradsdatters veigne at Actor Hr: Kamer Raad Heiberg til fulde er oplyst at forben:te Ellen Konradsdatters bekiendelse har medført og medfører Sandhed siden Budde og hands Patrons Anlæg og Forsvars Skriftt gandske er giort til intet, altsaa haabede Comparenten at Actor frafalder Sagen og Sigtelsen mod

1753: 112b

Hende og derimod holder sig til den skyldig befundne Jonas Budde da Comparenten lover paa qvinde Meniskets veigne i fornøden tilfelde med Oplysning at være til Tieniste, ligesom hand og forbeholder sig i Budes Boe at Søge Erstatning for denne hands eftter befalning giorde bekostel: Reise fra Bergen.

Actor lod tilføre at eftterdie Jonas Budde udi sit i Retten indleverede Indlæg Saa aldeles benægter at være den indstefnte Ellen Konrads Datters Barne Fader, Saa begierede Actor at

ikke allene Jonas Budde maatte forelegges til neste Ting at indkome med alt hvis hand til sin undskyldning kunde have at fremføre Men end og at qvinde Menisked Ellen Konradsdatter Maatte forelegges at fremkome med hvad videre beviis hun kand have til sin beskyldnings Størcke og endel: at indstefnte Tarald Espevær maatte gives Laug dag til same tiid at møde og til Sagen at Svare.

Barth Replicerede at hand alleene vil have Domeren Recommenderet til giennemlæsning den 5te og 25 art: udi Lovens 6 Bogs 13de Capt: og i øfrigt igientog sit forige

Eragted

de lovl: Stefnte Jonas Budde og Tarald Espevær gives Laugdag til neste Almindel: Ting at møde ei allene med alt det tilsvar eller andet De i Sagen finder tienlig Men end og at være examen undergiven, same tiid haver og indstefnte Ellen Konradsdatter at fremkom/m/e med hvad Vidner hun paa hendes Siide i Sagen maatte have at fremføre til Oplysning

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg hafde til dette Ting tiid og Stæd med Muntl: varsel ladet indstefne Torben Endresen Grønevig at lide Dom til Straff for hands som Enkemand begangne Leiermaal med Pigen Ane Bendixdatter nedre Viig af Fiære Skibrede.

Af de indstefnte mødte ingen eftter paaraab.

Johanes Lønning og Halvor Føyen bekræfttede ved Eed at de i denne Sag lovl: har Stefnt Torbiørn Grønevig for hands Boepæl.

Citanten indgav Sogne Præsten Hr: Karses Skrefttl: Attest af 26de Novbr: 1752 som blev oplæst.

Eragted

Torbiørn Endresen Grønevig gives Laugdag til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg i retteædskede Sagen imod Ole Økland for fortilig Samenleje med sin Hustrue.

De indstefnte mødte ej.

Johanes Lønning og Halvor Føyen bekræfttede ved Eed at de i denne Sag lovl: haver til dette Ting varslet de 2de udeblevne for Deres Boepæl da de og betydede Dennem at de i Sagen nestl: Høste Ting af Retten var bleven forelagt dette Ting at møde, hvilket alt skedde over 14 dage siden.

Citanten lod tilføre at da indstefnte Ole Vermunsen og hands Hustrue hverken eftter lovl: Stefnemaal eller given Laugdag vil møde og ei eller!! benegter Sigtelsen, Saa begierede hand Dom følgel: Lovens 6 Bogs 13de Capt: 1 art:

Afsagt

Ole Wermundsen Økland der er i denne Sag tillige med hands qvinde lovl: Stefnt Saavel til nestl: Høste – som dette – Ting men ei mødt, ja ei eller!! fragaaet at være skyldig udi den paastefnte fortilig Samelejes Forseelse; Hand bør følgel: Lovens 6 Bogs 13de Capt: 1 art: for sig og hustrue betale udi Bøder til Citanten 3 rdr: 2 Mrk: 4 s: 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under lovl: Adfærd.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg haver til dette Ting Muntl: ladet Indstefne Aadne Andersen Ertzland for fortilig Samenleje med sin qvinde Begge Jensdatter at taale Dom eftter Loven

Aadne Ertzland møtte for sig og qvinde \og/ vedstoed ei allene lovl: varsel i denne Sag men end og at være skyldig i den paastefnte forseelse hvorfor hand vil betale de paastefnte Bøder til nest anstundende Høst til Actor.

Actor begierede Dom.

Afsagt

Aadne Ertzland bør eftter egen vedtægt og Lovens 6 Bogs 13de Capt: 1 art: betale Actor for den paastefnte fortilig Samenlejes Forseelse 3 rdr: 2 Mrk: 4 s: 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under Adfærd eftter Loven.

1753: 113

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg gav tilkiende at have til dette Ting tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Anders Pettersen Eikeland for fortilig Samenleje med sin Koene at taale Dom eftter Loven.

Enders Eikeland mødte og vedtog lovl: Varsel men sagde at hand ei veed naar hands Leilighed bliver at betale for den paastefnte Forseelse som hand tilstaar at have begaaet.

Actor paastoed Dom.

Afsagt

Anders Pettersen Eikeland bør for sin vedstandne forseelse betale Actor følgel: Lovens 6 Bogs 13de Capt: 1 art: udi Bøder 3 rdr: 2 Mrk: 4 s: 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under lovl: Adfærd.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg gav tilkiende at hand til dette Ting tiid og Stæd med Skrefttl: Stefnemaal haver ladet instefne Berje Andersen Baads Mand og qvinde Menisket Gresille Katrine Mikelsdatter Eldøen at lide Dom til Straff for Deres begangne Leiermaal tilsamen og udi Sagen at anhøre Vidner om fornøden giøres, med videre eftter Stefnemaaletz indhold dat: 5te April 1753 som blev i rettelagt og oplæst.

De 2de indstefnte Gresille Mikelsdatter og Berje Andersen mødte og tilstoed at den producerede Stefning er Dennem lovl: forkyndt, desligeste at De med hinanden har haftt legemlig omgiengelse men derhos sagde Berje Andersen at hvorvel hand nogle gange med hende har haftt legemlig omgiengelse, Saa er hand dog ei Fader til det Barn hun Sidden!! (Siden) blev forløst [med]?, som hand veed deraf at Barnet blev Fød 4 Uger førend det eftter hands Reigning og i fald det hafde været hands, kunde bleven Fød.

Actor begierede at det indstefnte qvinde Meniske maatte tilspørges om ikke dette er hendes 3de i løsagtighed begangne Leiermaal og Barne afling Rs: joe at hun har uden ægteskab haftt 3de Leiermaale og 3de Barn det første med een Matros Nafnl: Tønnes Nielsen under ægteskabs løftte og med hvilken hun af Præsten Hr: Habendorph i Bergen var Trolovet, det 2det med Matrosen Mikel Mikelsen den hun var Forlovet med og nu det 3de med indstefnte Berje Andersen der og har loftt hende ægteskab.

Berje Andersen tilstod at hand har loftt at ægte den indstefnte skulle og holdt det dersom hun ei havde blevet Forløst med hendes Barn som var een Datter 3 uger for tilig

Actor i rettelagde {Actors} \Vedkomendes/ om dette Leiermaal hanem givne Communication af dato 15de Martj 1753 som blev oplæst. Actor lod videre tilføre at da indstefnte Børe!! (Berje) Andersen ikke har kundet nægte at hand joe nogle gange har haftt legeml: omgiengelse med qvinde Menisket Greselle Mikelsdatter som hand ei vil ægte, og det af de irette komne Documenter kand erfahres at qvinde Menisked ikkun er komen 3 uger fortilig fra den tiid hand kunde Reigne sig at være Barne Fader, hvilket Daglig erfarenhed har lærdt ikke er umueligt at et qvinde Meniske kand Føde et Tidigt Foster end og 3 uger for den ordinaire tiid, Saa seer Citanten ikke at indstefnte Berje Andersen kand undslaae sig for at være den rette Barne Fader, Actor Sadte altsaa i Rette og paastoed at Merben:te Børre Andersen for hands eftter egen tilstaaelse haftte legemlige omgiengelse med qvinde Menisked Greselle Mikelsdatter maae tilfindes at Stande aabenbare Skriftt og følgel: Lovens 6 B: 13de Capt: 1 art: at udrede sine Leiermaals Bøder med 12 rdr: og hvad sig angaar qvinde Menisked Gresille Katrine Mikelsdatter som eftter egen tilstaaelse har auflet 3de Børn uden ægteskab

da Sadte Actor i rette og paastoed at hun ligeledes følgel: Lovens allegerede Bogs og Capit: og art: bydende bør tilfindes at Stande aabenbare Skriftte og at udrede sine Leiermaals Bøder med 6 rdr:, og derforuden i anledning

1753: 113b

af paafølgende 9de art: eller Rettere dette Seenere udgangne Kongl: allernaadigste Rescript at Straffes med Arbeide udi Bergens Tugt Huus udi 8te Aar, hvorom hand ville forvente Dom.

Afsagt

Indstefnte Berje Andersen bør for hands med Gresille Katrine Mikelsdatter haftte vedstandne legemlige omgiengelse, følgel: Lovens 6 Bogs 13 Capt: 1 art: udi Bøder betale Citanten 12 rdr: 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under Adfærd eftter Loven Mens hvad sig ben:te qvinde Meniske angaar da nyder hun opsettelse i Sagen til neste Ting da hun haver at indkomme med vedkomende Sogne Præstes attest om den af hende paaskudte Trolovelse, endelig bør og Berje Andersen foruden de idømte Bøder, for den begangne Forseelse udstaae Kierkens Disciplin

Erick Valvatne haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Lars Almaas for imod Citanten brugte ærerørige ord at anhøre Prov og Dom eftter Loven samt erstate Processens omkostninger.

Lars Almaas mødte og vedstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt.

Citantens mødende Prov.

1te Vidne Abraham Hole aflagde Eed og vant at nestl: aars høst hørte vidnet een Dag og i sit Huus paa Sagvaagen det indstefnte Lars Almaas som var noget men ei meget druken tiltalede Citanten med disse ord der har alle tiider boet Sleme Folk paa Valvatne, gamle Anders Valvatne ligger i graven for een Skielm og Ole Valvatne træder nesten i den gamle Anderses Fodspor, Videre forklarede Vidnet 1te at Citanten og ben:te Ole Valvatne nu beboer gaarden Valvatne, 2det at den omprovede Anders Valvatne var Citantens qvindes Moer Fader og for det 3de at besagde Ole Valvatne er Citantens Sviger Fader.

2det Vidne Ole Andersen Almaas aflagde Eed og vant at den omprovede tiid og Stæd hørte vidnet Lars Almaas sagde at afg: Anders Valvatne laag i graven mæst som een Skielm, thi Sagde hand derhos den der vil have fra sin Neste det ham ei tilkomer er ei bedre end een Skielm, hafde ei videre at Prove.

Citanten hafde ei flere Vidner at føre.

den indstefnte bad Citanten om forladels for de ubesindig talte ord de hand vil afsone med at betale Citanten i processens omkostning 10 Mrk: og 3 Mrk: til Sognetz husarme, hvormed Citanten og var fornøyet, men bad derhos om Dom.

Afsagt

de paastefnte af Lars Almaas i drukenskab faldne Ord bør og skal være som utalte død og Kraftesløse Saa de ei skal kome Citanten eller hands Famillie paa deres Ære gode Nafn og Røgte til Minste Nackdeel, udi processens omkostning og i Bøder betaler Lars Almaas eftter tilstaaelse til Citanten 1 rdr: 4 Mrk: og til Sognetz Fattige 3 Mrk: 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under adfærd eftter Loven.

dereftter Publiceret

Mons:r Rasmus Kraghs obligation til hands 2de Stif Børn Christian og Edel Gram saavel som ober Formynderen Sorenskriver Hesselberg, hvorved hand har Pandtsadt alle hands Ejendeele, dat: 8de Janv: 1753.

2. Sorenskriver Hesselbergs auctions Skiøde til Mons:r Peder Harboe Hertzberg paa de 3 Kircker Muster, Bremnæs og Sveens Annex Kircker, for 499 rd: dat: 20 Martj 1753.

3. Mons:r Hertzbergs Pantte obligation til Mad:me Sal: Haars stoer 120 rd: hvor for med 2de Priorite er Pandtsadt de 3de Kircker Muster Bremnæs og Sveen, dat: 21de Martj 1753.
4. Velbemelte Mons:r Hertzbergs Pantte forskrivelse til Provstinde Legangers stoer 300 rdr: hvorfor er Pandtsadt de 3de Muster, Bremnæs og Sveens Kircker med 1te Priorite dat: 21 Martj 1753.

Paa Fogden Hr: Kammer raad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen at af Halsnøe Closters gods er dette afløbne aar 1752 bort bøxlet til Jacob Sæbiørnsen i gaarden Otterøyen ½ Løb Smør ½ huud udi gaarden øfre Spitzøen til Ole Andersen ½ Løb Smør ½ huud og i gaarden Søre Mælland til Siur Samuelsen 1 pund 3/8 huud og fleere bøxler er ej falden.

1753: 114

Paa Fogdens tilspørgende om hvor mange Mennisker her af Riget i denne Konges tiid er udreist og ej igien indkommet, Svarede denne Almue som paa Waags skibredes Ting er anført.

Restancen stoer 356 rd: 4 Mrk: 5 s: og Halsnøe Closters godset 95 – 0 – 2 s: blev Almuen forelæst og af ingen modsagt.

Meere paa dette Ting at forrette er ej foreckommen hvorfor Tinget blev ophævet.

Anno 1753 den 28de Junj blev Almindel: Skatte og Sage Ting for Fiære Skibredes Læhnetz og Halsnøe Closters gods holdet paa det ordinaire Tingstæd gaarden Bielland udi Storøens Præstegield og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Rejer Ulverager, Peder ibdm:, Niels Breistie, Kiærand Berge, Haldor Røe i hands Stæd Johanes Emberland, Hans Hansen Fi..en(?), Tararald!! (Tarald) Hougsgiær, og Jørgen Ørevigen. Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Kamer Raad Andreas Heiberg med menige Tingsøgende Almue.

hvornest allerunderdanigst og underdanig bleve læst de nest forige Tinge læste og i Protocollen paa Bechervigs Somer Ting Speciel Anførte Kongl: Allern: Forordninger og den høye Øfrigheds ordres

Johanes Aasbue iretteædskede Klammerie Sagen imod Abraham Løfaas som mødte for Retten og tilstoed at være til dette Ting lovlig varslet i denne Sag.
Citanten paastoed Dom.
den indstefnte Reserverede sig til et andet Ting at Stefne Citanten for de ord hand mod ham har ladet falde og for de forurettelser hand ham i det omprovede Brølup har tilføyet.
Fogden lod tilføre at Siden herunder denne Sag Verserer Deres Maj:ts Sigt og det er tydel: overbevist Abraham Løvaas at have Slaget Citanten til Blods, Saa paastod hand at indstefnte Abraham Løvaas maatte foruden den Revance Citanten kunde erholde tilfindes at udrede følgel: Lovens 6 B: 7 Capr: 8 art: til Deres Maj:ts Sigt og Sagefalds Cassa 3de Sex Lod Sølv.

Afsagt

Af de førdte Vidner i denne Sag Deres Eedlige udsaugn er det oplyslig og Klart at Abraham Løfaas i Vrede nestl: Sommer udi et Brølup paa gaarden Houckaas haver til Blods Slaget Citanten Johanes Aasbue, thi bør same Abraham Løfaas udi Mulct betale til Hans Kongl:

Maj:ts Sigt og Sagefalds Cassa Trende 6 Lod Sølv som er 9 rdr: \følgel: Lov: 6 Bog 7 Capt: 8 art:/ og til Citanten udi processens omkostninger 2 ½ rdr: 15 Dage eftter denne Doms lovlig forkyndelse under lovl: adfærd.

Ole Indre Biordal i retteædskede Skieldsords Sagen imod Baar yttre Biordal som endnu ikke mødte mens Vidnet Niels Alme!! (Almaas) var tilstæde.
Stefne Vidnerne Størker Hoversholm og Skafferen Jaen (Joen) Lindaas bekræfttede ved Eed at de i denne Sag lovl: har Stefnt til dette Ting Baar yttre Biordal for hands Boepæl.
Niels Almaas som 2det vidne i denne Sag aflagde Eed og Provede eensstemig med 1te Prov med det tilleg at Baar Biordal iblant andre ord Sagde til Citanten du bedrager dine Tieniste Folck som een Skielm din Kieltring den du er.
Citanten for endnu at See om den indstefnte vil bede ham om Forladelse og afsone Sagen paa lovl: maade, var fornøyet med at den til neste Ting beroer, og i fald den instefnte da ei møder og den bielegger venter hand da Dom uden videre udsettelse hvilket og Retten indvilger.

Fogden gav tilkiende at ham var bleven indberetted at Torkel Svensbøe haver til dette Ting tiid og Stæd ladet indstefnte Syver og Baar yttre Biordal til undgieldelse for haardrag og Skieldsord samt processens omkostning at erstate og udi Sagen at anhøre Vidnerne Roal og Datter Berte Indre Biordal og Aasmund Skatland \samt Joen Uldefne/ hvilke Vidner iligemaade ere indstefnte under Falsmaal Deres Eedlige Forklaring at aflegge, Men omendskiønt Citanten ikke møder og Sagen mueligens imellem Parterne kand være forligt, Saa dog siden derunder hviiler Deres Maj:ts Bøder og Sigt, Saa ædskede Fogden følgel: Loven til Bødernes erholdelse Sagen i rette.
Af de indstefnte Veder Parter eller Vidner mødte ingen.
Størker Hoversholm og Joen Lindaas bekræfttede ved Eed at de mere end 14 Dage Siden har lovl: Stefnt alle ovenn:te undtagen Citanten og Aasmund Skatland

1753: 114b

Og Vidnerne under Falsmaal alt Saaledes som oven anført.

Eragted

Syver og Baar Biordal item Vidnerne Roal og Berte Biordal og Joen Ulefne gives Laug dag til neste Ting at møde de Tvende første med tilsvar og Provenes anhør og Vidnerne under Falsmaal at Prove i Sagen.

Dereftter blev Publiceret først
Jochum Nielsens Pantte forskrivelse stoer 160 rd: til Hr: Krigs Commissair Dahl, hvorfor er Panttsadt 2 Løber 2 huuder i gaarden Øchland dat: 14 Junj 1753.
2det Mons:r Jocum Nielsens bøxel Seddel paa 1 ½ Løb Smør i gaarden Øchland til Niels Pedersen in duplo med Revers paa den eene, dat: 16 februvarj 1753.
3de Aan Fransen Sveen med fleeres Skiøde til Helge Evensen Væstvig paa 1 pd: 6 19/20 Mrk: Smør i gaarden Westvig hvorfor er betalt 20 rd: 4 Mrk: 15 s:, dat: 8de aprilj 1753.
4de Kari Olsdatter Lier og Ole Olsen Lyngholms Skiøde til Knud Olsen Lier paa 19 ¾ Mrk: Smør i gaarden Lier, hvorfor er betalt 14 rd: 4 Mrk: 14 s:, dat: 23 februvarj 1753.

Povel Olsen Fagerland fremkom for Retten og for antagelig Renter opbød hands Myntling Joen Joensen Lies Fader og Moder Arf 17 rdr: 3 Mrk: med forspørsel om nogen same ville modtage, Men som ingen derom melte sig blev same Forseiglet og ern:te Formynder tilbageleveret.

De 2de Opsiddere paa gaarden Øchland Matriculs Nommer 90 i Fiære Skibredde Neml: Jochum Nielsen som bruger i Skatt 2 Pund og 6 Mrk: Smør, Men i Landskylden ½ Løb Smør ½ huud hands Sted Søn Jørgen Nathanaelsen Brose tilhørig og Joen Olsen som bruger i Skatt 1 ½ Løb Smør Men i Landskyld 1 Løb Smør og 1 Huud Proprietaire gods, fremstoede for Retten og beklagelig gav tilkiende at Deres paaboende gaards Huuser med Alle Deres Eiendeele nestl: Hellig Tre Kongers Aftten af een ulykkelig Waade Ild er bleven opbrendte og i Aske lagt, hvorover De ere geraadne i Største Fattigdom; Saa at De uden hielp aldrig mere kom/m/er paa Foede Og da De agter at giøre Allerunderdanigst Ansøgning om nogle Aars Skatte frihed af Deres Jordebrug imedens De arbeider paa Huusernes Opbyggelse og til nogen hielp og opreisning af denne Deres erlidte Skade, Saa vare De begierende at den menige Almue som Tinget Søger ville til et Tings Vidnes Erholdelse giøre Deres Sandfærdige Forklaring om den passerede ulykkelige Ildebrand og Deres erlidte Skade, hvorom De og fremstillede for Retten de 2de Vidner Lars Olsen Enstadvold og Baar Davidsen Økelands Næsset som derom kand giøre Eedl: forklaringer

Samtl: Almuen hertil Svarede at det dessverre er Saa i sig Selv Sandferdigt at nestl: Hellig Tre Kongers aftten af een ulykkelig Vaade Ild blev brendt og lagt i Aske paa gaarden ern:te Øchland sc: for opsidderen Jocum Nielsen {eet Kam/m/er} \een Stue/ og de fleste af hands ejende Løsøre Midler, hvilke derudi vare beroende, Og for opsidderen Joen Olsen ej allene een Boe Mens end og ligesaa de fleste af hands ejende Løsøre Midler eller Boehave \og det forige aar aflede Korn/ der og i dito Boe var til forvaring indsadte, og hvorover ern:te 2de opsiddere ere bragte i een Forarmet og Fattig tilstand.

At foran indtagne Almuens tilstaaelse i et og alt medfører Sandhed, det blev ved Saligheds Eed bekræfttet af de allegerede 2de Vidner Lars Olsen Enstadvold og Baar Larsen Økelands Næsset.

Attern:te \2de opsiddere/ var om det passerede Tings Vidne under Rettens fulde bekræfttning beskreven begierende, som blev bevilget

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Samtlig Almuen, at ej fleere første bøxler af Halsnøe Closters gods dette aar \afløbne/ 1752 paa Fiere skibreede er falden og bortbøxlet end til Ole Jansen (Jonsen) 1 Løb Smør 1 huud Selvejer gods, og i gaarden Øfre Wahlen til Hans Jacobsen 1 Løb Smør 1 huud.

Angaaende hvor mange Mennisker af Mand og Qvinde kiøn som her af skibredet

1753: 115

fra vores Itzige allernaadigste Konges Tiltrædelse i Regieringen uden Rigets er afreist og ej igien tilbage kommet, derom faldt denne Almues Svar som alle ved forbemelte skibreeder og Særdeles ved Waags skibreede er forcklaret.

Restancen stoer 235 rd: 2 Mrk: 13 s: blev Almuen forelæst Mens af ingen modsagt til forandring.

Videre var ej ved dette Ting at forrette hvorfor Tinget for dette skibreede blev ophævet.

Anno 1753 den 25de Julj blev Rætten udi følgende Odels Sag Sadt paa Gaarden Kiilen udi Hollandsdahlen samt Ous Præstegield og betient med eftternevnte der til af Stædets Foged Hr: Kammerraad Heiberg næstl: 12te Maj opnævnte Eedsorne Laugrettes mænd: Niels

Nielsen Skielbrigt, Axel Pedersen ibdm:, Steen Lassesen Mitrøen, Johannes Olsen Kiøen, Lars Andersen Biøndahl, Brynnild Andersen Tomre, Ole Ellingsen Hatletvedt og Baar Teigland.

For Rætten fremstillede sig Procurator Hans Giøen, og gav tilkiende at hand møtte paa Torckel Povelsen Kiilens veigne der til denne Rættes holdelse haver ved skrifttlig Stefnemaal ladet indstefne Ragna Brynnildsdatter tilligemed hendes antagne Laugværge Ole Engelsen Henanger samt Formynderen for Enckens 2de umyndige Pige Børn Samson Gitlesen Henanger, for at imodtage Løsnings penger, for de 25 4/5 Marker Smør som bemelte Encke nu beboer her udi gaarden Kiilen, samt at overvære een Huuse besigtelses Forretning over samme Jordepartes tilhørende Huuse, saavelsom Processens omckostninger at tilsvare, bemelte Stefnemaal lagde hand i Rætte dat: Kiilen den 6te octobr: 1752, der for Rætten blev oplæst saa meldende.

De indstefnte nemlig Enken Ragna Brynnildsdatter tilligemed hendes antagne Laugværge Ole Engelsen Henanger item hendes 2de umyndige Pige Børns Formynder Samson Gitlesen Henanger, møtte alle for Rætten og tilstod at Producerede Stefnemaal og Sorenskriverens paateigning dennem ej alleene er lovlig forckynt, mens de ere og desuden dette aar i anleedning af Rættens udsættelse til i dag paa dette Stæd at møde tillige lovlig indvarslede.

Citantens Fuldmægtig Procurator Giøen fant fornøden at fremstille for Rætten de 2de Mænd som Stefnemaalet ej alleene haver forckynt, Men haver og samme tiid tilbudet vedkommende udi mindelighed at imodtage Løsnings penge for det nu paastefnte gods, hvilcke penge hand her inden Rætten endnu anviste for at erfahre om vedkommende samme godvillig vil imodtage; Paa Rættens tilspørgende tilstod de indstefnte vederparter at Citanten har ladet tilbyde Dennem udi Løsnings penge 9 Mrk: pr: Marken for det omtvistede gods desligeste sagde de og at de samme Summa ikke kunde eller ville modtage, fordi samme ikke var saa stoer som ernevnte gods paa Skiftted eftter bemelte Enckes Mand Citantens Broder afdøde Anders Povelsen Kiilen er bleven ansadt for thj holdt Fuldmægtigen Giøen ufornøden derom at føre de indstebnte og nu tilstæde værende Vidner, Dernæst fremlagde bemelte Hans Giøen paa Citantens veigne een Skiftte Contract af 13 Decembr: 1725 opretted imellem Citantens Sal: Fader Povel Wintzensen Kiilen og hands daværende Brødre og med arfvinger, hvorudi tydelig erfahres paa pag: 3, 12 og 13 at denne gaard Kiilen haver været et ald gam/m/elt Aasæde med videre omstændigheder, bemelte Contract lyder Saaledes, for saavidt Aasædet Kiilen er betreffende, hvilket blev oplæst og i acten intaget saa vidt Signeret er. Endnu Producerede Comparenten Giøen et Skiftte Brev af Dato 21de Septembr: 1726, forretted eftter Citantens Moder Christi Olsdatter hvor udi tydelig erfahres, at Citantens Sal: Fader den tiid var ejer for bemelte gaard Kiilen og hvor det det!! samme tiid og til hvem det blev udlodnet samt videre hvad det og sam/m/e tiid blev vurderet for nemlig 9 Mrk: for hver Marck Smørs Landskyld, hvilket og blev oplæst saavidt Signeret er. End videre paastod Comparenten eftter Stefnemaalets indhold at Contra partjndens Laugværge Ole Henanger eller Formynderen

1753: 115b

Samson Henanger maatte udi Rætte lægge det Sal: Anders Kiilen med dette!! (meddelte) Skiøde paa det nu paastefnte gods samt bemelte Skiftte Brev eftter Anders Kiilen. Ole Henanger Producerede 1te det Reqvirerte Skiøde af 10 Novembr: 1735 Tinglyst samme aar og Dag som for Rætten blev oplæst. Endnu indgav bemelte Ole Henanger for det 2det Skiftte Brevet Passeret den 10 Julj 1748 \eftter Anders Povelsen Kiilen/ hvoraf blev oplæst saavidt Signeret er med Siort bliant. End ydermere ville Procurator Hans Giøen fornemme om Contrapartjndens Laugværge Ole Engelsen eller Formynderen for den afdøde Anders Kiilens Børn Samson Henanger havde videre at udi Rætte føre, de der med nu ville

fremkomme førend hand Sluttede Sagen paa sin Siide. Ole Henanger indgav Encken Ragnilde Brynnildsdatters skrifttlige forsæt udi Sagen af 2de Julj 1753, som blev oplæst. Procurator Giøen lod tilføre at hand siuntes det giorde unødigt at besvare Enckens i Rættelagde forsædt som var gandske Lovstridigt, hvorimod hand Protesterede ej maatte biefaldes, Men Refererede sig til det af Comparenten i rætte lagde Stefnemaal tillige med andre fremlagde Documenter, dernæst fremlagde hand een Reigning over denne Sags medgaaende omkostninger dat: denne Dags dato som blev oplæst. End nu lod bemelte Mons:r Giøen tilføre at som hand ej ville opholde Rætten med lang eller vitløfttig Procedur for at oplyse Sagen paa sin Siide, saa haver hand forfatted sin i Rættesættelse skrifttlig som hand i Rætte lagde dat: denne dags dato og lyder Saaledes eftter at samme var oplæst. Fuldmægtigen Giøen fremlagde \2de/ Punger med Penger udi og forklarede at i samme er Løsnings pengene for det paastefnte gods i gaarden Kiilen, alt til den ende at samme de indstefnte skal tilleveres i fald de {ej} end nu godvillig det paastefnte gods vil aftræde.

De indstefnte Svarede at de ickcke vil eller kand modtage de anbudne penge, mens vil Citanten udtelle 2 rd: 2 Mrk: 8 s: for hver Marck gods af de paastefnte 1 pd: 1 Mrk: Smør i gaarden Kiilen alt eftter den Taxt derpaa blev Sadt ved Skifttets holdelse den 10 Julj 1748 eftter Citantens Broder den Indstefnte Enckes Mand afdøde Anders Povelsen Kiilen, Saa sagde de og at de nockbemelte gods for hannem vil aftræde, Men ellers ikke.

Parterne blev advaret til foreening, Mens dertil var de ickcke at beqvemme anderledes end at de indstefnte paastod 2 rd: 2 Mrk: 8 s: for hver Marck af det paastefnte gods, hvorimod Citanten alleene ville Samtycke derfor at give følgel: det i Rætte lagde Skiøde af 10 Novbr: 1735, 2 rd: 1 Mrk: 4 s: pr: Marcken, endelig var de paa begge Sider Dom i Sagen begiærende.

dernæst blev udi denne Sag af den gandske Rætt Saaledes Dømt og

Afsagt.

Som gaarden Kiilen af skyld 2 pund Smør ½ huud, som til Smør Reduceret udgiør 2 pd: 18 Marker, unægtelig har været Citanten Torckel Povelsens {samt} Fader Povel Vintzensens Rætte Odel og hvorfor samme gods eftter hands afdøde Fader afgangne Vintzens Olsen blev som odel og Hoved Bøle til fremdeles brug og Desposition \hannem/ udlagt den 13de Decembr: 1725 følgelig det derom Passerede og i denne Rætt Producerede Skiftte Instrumentes nærmere udviisende, det og uden dets er oplyslig giort at indstefnte Encke Ragnilde Brynnildsdatters Mand som Citantens ældre Broder, ved døden afgick nogle aar førend hands og Citantens Fader berørte Povel Vintzentsen; Saa Tilsiger det sig Selv at Citanten og ickcke Encken Ragnilde Brynnilsdatter som een Gifttings Koene eller hendes med sin Sal: Mand auflede 2de Døttre har Rætt følgelig Lovens 5te Bogs 2det Capit: 63 art: og Forordningerne af 31 Maj 1737 og 26 dito 1752, til berørte gaard og Hoved bølets indløsning og beboelse;

Thj Kiendes og Dømmes, af disse med de fleere i Sagen befundne omstændigheder, for Rætt, at De indstefnte vederparter bør af Citanten, ej alleene for de paastefnte 1 pund 1 4/9!! (4/5?) Marcker Smør, modtage

1753: 116

de lovlige Løsnings penge sc: 2 rd: 1 Mrk: 4 s: pr: Marcken alt eftter det Skiøde Brev som er i Rættelagt og af Citantens Fader Povel Kiilen den 10de Novembr: 1735 til bemelte Citantens Sal: Broder Anders Povelsen \er/ bleven udstæd, Mens nock bemelte Encke Ragnille Brynnilsdatter tilfindes og næst anstundende aars Faredag for Citanten og til hands frie Raadighed brug og beboelse, at indrømme afflytte og Røddig giøre forberørte paastefnte gaard og gods. Anlangende Processens Omkostninger, da eftterdi Acten viiser at Citanten i stæden for den Rette Løsnings Sum 2 rd: 1 Mrk: 4 s: pr: Marchen ikkun har erbudet sig

mindelig viis at ville udtelle til Contra Parterne 1 ½ rdr: for hver March hvilcket tilbud ikke accorderede med Rætten og Conceqventer icke eller!! (heller) af dennem kunde modtages, bliver samme paa begge siider ophævet. Det paadømte eftterckommes Fembten Dage eftter denne Doms lovlige forckyndelse under Adfærd eftter Loven, hvad sig den paastefnte Besigtelse betreffer da er det een Post denne odels Sag uvedkommende, ickke desto mindre bliver Parternes Rætt dennem derudinden Reserveret, Saaledes at Citanten naar hand a prima Instancia derom kalder Rætten paa denne gaard skal nyde alle vedbørlige Erstatninger for de brøstfeldigheder den omtvistede Partes Huuser i titnevnte Encke og hendes \Mands/ brugs tiid \beviislig ere paakomne, Ligesom og meer titnevnte Encke i fald hun eller afdøde Mand imidlertiid paa gaarden haver anvent nogen beckostning des fald og derfor bør nyde af Citanten vedbørlig opretning.

Anno 1753 den 26de Julj blev Rætten udi eftternevnte Aastæds Sag Sadt paa gaarden Giøen udi Strandvigs skibreede Ous Præstegield og Sundhorlehns Fogderie samt Rætten betient af eftternevnte af Stædets Foged opnævnte 6 Eedsorne Laugrættesmænd: Niels Nielsen Skielbrigt, Axel Pedersen ibdm:, Brynnild Ormsen Tomre, Lars Andersen Biøndahl, Joen Olsen Biøndahl og Ole Ellingsen Orre.

Hvorda for Rætten fremckom Bøygde Procurator Hans Giøen der Producerede hands skrifttlige Stefnemaal af 3 Julj H: a: hvorved hand til denne tiid og Stæd {med frie villie og fuldt forsædt har foretaget sig} skrifttlig haver hands Naboe Hans Torgelsen Giøen indstefnt, fordie hand om foraaret af frie villie og fuldt forsædt haver foretaget sig at drive sine Creature Morgen og Aftten jae undertiiden mange gange om Dagen over Citantens Enge Bøe, desligeste fordie den indstefnte har ladet sine Creature nedtræde Citantens Ager eftter at den om Foraaret er bleven tilsaaet jae fordi den indstefnte lader sine Folck og Hunde derigiennem imidlertiid løbe, item eftter eget behag foretager sig derigiennem sc: over Citantens Bøe nye Kiørsel og gange veje med videre som Stefningen nermere udviiser og den vitløfttigere forcklarer, der for Rætten blev oplæst af forbemelte dato.

Hans Torgelsen Giøen møtte for Rætten og sagde at \hand/ ickcke viste enten hand var lovlig eller ulovlig Stefnt i denne Sag Men hands Søn Hans Hansen Giøen Sisterede sig for Rætten og tilstod at hand lovlig ved det Producerede Stefnemaal i denne Sag er Stefnt.

Stefne vidnerne Knud Hansen Nerhofde og Lars Guttormsen Boelstad beckræfttede ved Eed at de har forckynt den i Rætte lagde Stefning for hands!! (Hans) Torgelsens Boepæl i hands eget paahør for meere end 7 uger siden.

Citanten bad at hands vidner maatte afhøres, mens førend vidnerne bleve admiterte, Produceerte Citanten derudi Stefnemaalet paaberaabte Contract \af/ 5 Septembr: 1737, som Til Tinge findes at være Publiceret dog uden aar og dato som blev oplæst.

Citantens vidner. sc:

1te Vidne Lars Guttormsen øfre Boelstad og 2de Vidne Knud Hansen Nerhofde forcklarede at de 8te Dage for næstafvigte Paaske Hellige Dage eftter Citantens ordre advarede Hans Torgelsen og Hands!! (Hans) Hansen Giøen, at de ville holde sig eftterretlig \den Contract/ som forhen den 5 Septembr: 1737 var opretted imellem Citanten og bemelte Hans Torgelsen Giøen, da samme Hans Torgelsen

1753: 116b

Svarede at hand ickcke ville holde sig eftterretlig enten samme Contract eller det her foran i Sagen Producerede Stefnemaal, mens hands Søn Hans Hansen Svarede aldeles inted enten til bemelte advarsel eller Sagen.

3de Vidne Johannes Lassesen Hougervold blev eftter Citantens forlangende fremsadt følgende qvestioner hvilcken hand besvarede nemlig. 1te hvad tiid vidnet eftter Citantens begiæring blev kaldet at efttersee hvad skade Citantens Ager og Bøe næstl: Foraar var tilføyet eftter at Citantens Agre vare tilsaaede. Rs: næstl: vaar eftter at Citantens Agre vare tilsaaede Saag Vidnet at Citantens Agre og Engebøe paa visse Stæder af Hæstter og Fæe var overgaaet og saavel Kornet som Græsset i Jorden nedtraad. 2det hvad skade saavel Ageren som Engebøen eftter vidnes skiøn af bemelte bæster deraf kunde have. Rs: at hand vel saag Citantens Ager og Engebøe ved bæsterne vare tilføyet skaden Mens hvor stoer skaden kunde være gav vidnet ingen agt paa. 3de Om de Veiter eller Grøftter som gaar fra Tarals bæcken samt fra Træes Leet paa Parternes gaard Giøens Engebøe, blev brugt udi den tiid hand for 33 aar siden og dereftter tiente deels Citantens Moder og deels indstefnte Hans Torgelsen Giøen, til at vande den Søndre Part af gaarden Giøen som Citanten nu bruger og hands Moder da havde, med, Rs: I de omspurdte tiider da hand tiente først 33 aar siden i 4 aar hos Citantens Moder og siden an Svitte har været {det aar} hos indstefnte Hans Torgelsen Giøen, da saag hand at de 2de omspurdte vejter havde været Men vare til deels forfaldne, nemlig fra Tarals bæcken og Træes Leet paa Parternes Bøe.

4de Vidne Johannes Olsen Kiøn forklarede i et og alt det samme som af 3die Vidne er udsagt, undtagen at hand som Tiente i 10 aar næst før og strax eftter den af næst forige vidne omprovede tiid ickcke imidlertiid gav nogen agt paa hvad enten de omspurdte vejter fra Tarals bæcken og Træes Leet havde været der, da var aabne eller ikke.

5te Vidne Hans Hansen Hammersland blev tilspurdt 1te om hand ikke Saag at Hans Torgelsen Giøens Creature næstl: Foraar eftter at Citantens Agre vare tilsaaede, Reckede eller gick over eller igiennem bemelte Citantens Agre baade frem og tilbage Rs: Joe hand Saag at Hans Torgelsens Fæe Creature gick over Citantens tilsaaede Ager eftter at Citanten havde som Sædvanlig udstengt sine Creature af sin Ager og Engebøe, Mens hvad tiid det omprovede næstl: Foraar Passerede kand vidnet nu ikke erindre sig 2det om vidnet ickcke Saag at Hans Torgelsen Giøens Creature blev Jaget frem og tilbage med Folck og Hunder næst før omspurdte tiid over bemelte Citantens Ager og Enge bøe. Rs: Nej hand Saag det ej. Citanten for det 3de tilspurdte vidnet om hand ickcke Saag da Creaturene Reckede over hands Ager om bemelte Creature ickcke beitede paa Engebøen i medens de Reckede \der/ over. Rs: Creaturene førend de gick over Citantens Ager gav de sig i Roelighed og ickcke blev Jaget af nogen paa Citantens Engebøe og det paa begge sider af hands Ager. 4de om vidnet ickcke Saag eller kand erindre at da Creaturene havde Recket igiennem Citantens Ager og Beitede paa hands Engebøe om de da Reckede af bemelte Bøe af sig Selv eller de blev{ne} derfra \Jagede/ ved Folck. Rs: Eftter at Creaturene paa den anden og gaarden Giøen lengst fra liggende Engebøe, havde gaaet som omforcklaret, omtrent een halv eller heel Tiime meer eller mindre, da kom indstefnte Hans Hansens Børn {eller} og Drev dem af bemelte Citantens Bøe.

6te Vidne Joen Olsen Øfre Dahlen blev foresadt de til næst forige vidne fremsadte Qvæstioner da hand Svarede paa samme Saaledes, nemlig til {første} alle 4re qvestioner eensstemmig som næst forige Prov med det tilleg at Creaturene fra de indstefnte Vederparters Eegne Fæbeiter om Dagen Reckede og gik over indstefnte Hans Torgelsens og ickcke Citantens Bøegaard

1753: 117

Som melt ind udi Citantens Agre og Engebøe, som kom deraf at berørte Bøe gaard enda ickcke næstl: aar var i stand sadt, Endelig sagde vidnet paa Citantens tilspørgende, at hand den omprovede tiid end og har seet det Hans Torgelsens Folck har Drevet hands Creature Naar de fra Skoven over Hans Torgelsens Bøegierde er indkommet paa Citantens Bøe, over

Hands Ager og {hiem til} \fra/ hands Gaard til hands Fæebeiter igien samme vej, dog explicerede vidnet sig at ickcke alle mens alleene nogle faae undertiiden af Creature ved Pasagen over Citantens Bøe Reckede ind i Ageren. Citanten tilspurdte vidnet om de drev sine Creature samme tiid og samme vej tilbage igien eller de blevne drevne til Huusene for samme at inbinde. Rs: at Creaturene undertiiden om Dagen blev tilbage drevet fra Citantens Ager og Bøe til Hans Torgelsens egne Fæebeiter igien, og ligesaa at Creaturene naar de om afttens tiider skulle føres hiem til Giøen ligesaa blev drevet deels over Citantens Engebøe og deels over hands Ager, hvilcket skeede alt eftter den tiid at Citanten havde taget Creaturene af sine Huuser og de til deels vare fremfødde, og veed vidnet at Citanten ikke havner med sine Creature om foraaret paa hans eller de indstefntes Engebøe.
7de Vidne Niels Olsen Giøen siger sig at have tient nu noget over 5 aar hos Citanten, blev af Citanten fremsadt følgende Qvestioner hvorpaa hand Svarede som følger, 1te qvestion om vidnet næstl: Vaar ej Saag at Hans Torgelsens Creature blev dreven over Citantens Bøe og Reckede over hands nyelig tilsaaede Ager. Rs: Joe hand Saag at Creaturene Reckede over saavel Enge som Ager Boun Citanten tilhørende. 2de om vidnet ickcke haver seet at bemelte Hans Torgelsens Creature er bleven Jaget igiennem Lænsmandens Ager saavel\som/ over Boun baade med Folck og Hunder frem og tilbage. Rs: hand har vel seet at den indstefntes Creature ved Folck \frem og tilbage/ er Jaget over \Citantens/ Ager og Enge bøe, Mens hand har ej seet at de nogensinde har haftt nogen Hund for derover at drive Creaturene med. 3de Om det ickce er skeed mange gange baade uger og Dage paa samme maade. Rs: i ald den tiid sc: 5 a 6 aar hand har tient paa denne gaard har hand hvert foraar tit og oftte seet at Hans Torgelsens Creature saaledes som melt er bleven drevet og har Recket over Citantens Bøe, dog kunde hand ickcke egentlig forcklare hvor mange gange samme er skeed. 4de om hand icke har seet at Hans Torgelsen med sine Folck har gaaen og dreven sine Creature uden for eller Jevn sides ved den fra Tarals bæcken og til Træes Leet opsatte giel eller beje gierde Rs: Joe hand har seet det omspurte, og vil vidnet ved aastædens begranskning nermere udviise Stædet hvor det er, og hvorledes Creaturene er drevne. 5te om vidnet ickcke tidt og oftte har seet at Hans Torgelsens Creature Wed Horser er bleven beited paa Citantens Bøe. Rs: Hand har nock seet at Contra Parten Hans Torgelsens øger eller Horser undertiiden eftter at Agerne vare tilsaaede heele Dagen har gaaet paa Citantens Bøe og til deels kunds gaae over Agrene, Mens hvorvidt Fæebæsterne har gaaen paa bemelte Bøe det er forhen ved de forige qvestioner af hannem forcklaret. 6te om hand ickcke veed at de vejter som haver været indtagen af Taralde bæcken og fra Træes Leet altiid /: i den omprovede tiid eller saa lenge som vidnet har været beckient \her paa Giøen/, er brugt til giødning eller til at vande Citantens Bøe med. Rs: de omspurdte vejter har stendig i den tiid vidnet her paa gaarden Giøen har været i tieniste, bleven brugt af Citanten upaa-ancket af hans Naboe, til at vande sine Agre med. 7de om vidnet ickcke viste eller fornam at de ommelte vejter eller om \de af/ adskillige omstændigheder haver været brugt førend hand kom til denne gaard at tiene. Rs: at hand da hand kom til gaarden Saag at de omspurdte veiter var og havde været

1753: 117b

førend hand der i tieniste anckom, paa {det} de forhen omprovede Stæder ved \og/ fra Tarals bæcken. 8de om hand ickcke veed at Citanten driver sine Creature op til Marcken om foraaret om Morgenen og igien af Marcken om afttenen og binder dem i Floren igien og ej lader dem beite enten paa sin egen eller Hans Torgelsens Bøe. Rs: Jae. 9de om ickcke Hans Torgelsen kunde have det paa samme maade og ej lade dem beite paa nogen vores Bøe. Rs: Joe i fald Hans Torgelsen vilde, kunde hand bedre end Citanten holde samme Naboe skick som Citanten holder, helst siden vidnet veed saadant kunde skee til mindre ulejlighed

for Hans Torgelsen end for Citanten. 10de om ickcke Citantens Creature tidt og oftte med een stoer Fare maae af hans egne Folck drives over de her ved gaarden Giøen Rindende store Elver og om ickcke Contra Parterne med største belejlighed og uden saadan Hasard kand bringe deres Creature daglig til deres Fæebeiter som fra Citantens ere adskilte. Rs: Nej De Elver som Rinder paa Parternes ejendomme falder saaledes at Citantens Creature oftte derover maae Transporteres med Livs Fare, Mens derimod drives Contra Parternes Creature til deres Hiemme hauge eller Fæebeiter daglig uden at de har fornøden at komme over bemelte Elver.

Formedelst afttenens paackomme ophæves Rætten til i Morgen da begge Parter paa dette Stæd haver at infinde, og videre med Sagen skal blive fortfaret.

Dagen næst eftter som var den 27de Julj blev Rætten igien udi forbemelte Aastæds Sag med berørte Laugrætt Sadt paa gaarden Giøen i Citantens overværelse, ligesom og Rasmus Marckus Sisterede sig for Rætten paa de indstefnte Vederparters veigne.

Af de gaars dagen over blev!! (overblevne?) vidner fremstillede Citanten følgende med begiær at samme maatte tages under Examination.

Anders Larsen Holmene som det 8de vidne i denne Sag forcklarede at hand {som} haver været paa denne gaard udi tilhold men ingen Tieniste lidet over et aar fra denne tiid Reignet, Svarede ellers til de forige vidne fremsadte qvestioner i et og alt Saaledes som samme forige vidne Niels Olsen Giøen udsagt haver dog med den forskiel at dette vidne til 5te qvestion sagde at hand vel har seet Hans Torgelsens Fæebæster Mens ickcke hands Horser være drevne {uden for eller hiemsid} \over/ og paa Citantens Bøe hvor de og ere beitede. Dette vidnes Provning strecker sig ikke videre henseende til den skade Citantens Bøe og Ager er tilføyet end hvis næstl: Vaar Passerede, thj tilforn har hand ikke været paa denne gaard og altsaa icke veed, hvor liden eller stoer skade Citantens ejendom tilforn er tilføyet.

9de Vidne Johannes Isacksen Beenevigen blev eftter Citantens forlangende tilspurdt 1te om hand icke næstl: foraar Saag at Hans Torgelsens Creature blev Dreven over Citantens Engebøe og Ager frem og til bage, eftter at Ageren var tilsaaet. Rs: Joe. 2det om vidnet Saag at bemelte Creaturer og Hans Torgelsens Horser beitede bemelte tiid paa Citantens Bøe adskillige gange. Rs: Nej. 3de om vidnet icke veed at de veiter som er indtagne fra Tarals bæcken og Træes Leet {..ck} alletider saa lenge vidnet erindrer har været brugt til at vande Lænsmandens Bøe med. Rs: Joe i de 9 aar hand haver været paa denne gaard fra denne tiid Reignet, har De omspurdte vejter aarlig været holdne til vandning for Citantens Engebøe. Vidnet Svarede ellers paa de til næst forige vidne fremsadte qvestioner Saaledes eftter at de og til Deponenten vare fremsadte, nemlig til den 4de som næst forige

1753: 118

Vidner, til 7de 8de 9de og 10de qvestion Svarede dette vidne eenstemmig med næstforige 2de Vidner.

10de Vidne Ole Hansen Giønenæset har eftter sigende fra denne tiid været indstefnte Hans Torgelsens Huusmand og boet paa Pladset Giønenæset udi 10 aar, Provede ellers i alt som det 7de vidne udsagt og Svaret haver.

11te Vidne Inger Pedersdatter forcklarede at hun der er hen ved 60 aar gl: haver opholdt sig paa denne gaard Giøen deels hos Citanten og deels hos Hans Torgelsen meer end i 20 aar, Provede ellers i alt eenstemmig med 7de vidne.

12te Vidne Marite Iversdatter qvinde til 8de vidne Anders Larsen Holmene, Provede i alt eenstemmig med hendes Mand bemelte Anders Holmene, undtagen hun ickcke kunde giøre nogen forcklaring om de omspurdte veiter fra Tarals bæcken, hvad enten samme er til eller ej, Saasom hun icke erindrer sig nogen sinde at have seet berørte vejter; med det tilleg at hun

dette aar langt ud paa Sommeren har seet at Hans Torgelsens Fæebæster har gaaet over saavel Citantens som hands egen Ager og Engebøe og er bemelte Creature indkommen over den Engebøe som Hans Torgelsen Selv bør i stand holde.

13de Vidne Anne Hacktorsdatter tiener, og stendig udi 6 aar har tient Citanten og hands Søn Engel Giøen, Svarede ellers paa de til 7de vidne fremsadte qvestioner eenstemmig som samme 7de Prov vundet haver med det tilleg at vidnet i de omprovede 6 aar Jevnlig har seet at Hans Torgelsen har ladet havne saavel natt som Dag sine Smaler udi Citantens Sæter Marck, som er adskilt fra Hans Torgelsens Sæter Marck og Fæe Havner desligeste siger og Vidnet at have seet det Smaler har været indstengt om {Natten} \Dagen/ udi Citantens Sæls Boe i bemelte Hands Sæter Marck, hvilcke Smaler hun veed har været Hans Torgelsen og hands Søn tilhørig eftterdi Situationen der er Saaledes at ingen anden Mands Smaler end Hans Torgelsens og hands indstebnte Søns kand komme i dito Marcker, hun og tillige veed at Citanten ingensinde lader drive eller havne sine Smaler i nockbemelte Sæter marck.

14de Vidne Kari Johansdatter tienende Citanten, {i} hvis tieniste {Tieniste} hun antog næstl: Foraar Provede eensstemmig med næst forige vidne for saavidt inbemelte tiid angaaer, dog med det tilleg at hun denne Sommer og har seet een giede buck fra Hans Torgelsens gaard været een gang indstengt udi Citantens bemelte foromprovede Sæls boe hvilcket siste næst forige vidne Anne Hacktorsdatter sagde at hun og Saag.

Citanten havde fleere vidner at føre hvilcke hand holdt unødig, Mens begiærede derimod at Rætten ville tage aastæderne i begranskning.

Dernæst begav Rætten sig i følge med Citanten alleene, Saasom Rasmus Marckus der i dag havde Sisteret sig for Rætten paa sin Faders veigne nu havde absenteret sig, til de omtvistede aastæder da eenhver af de samtlig førte Prov for os udviiste hvis de har omproved, ved hvilcken udviisning vii befant og erfarede, 1te at den i den Producerede Contract omnevnte Geiel hvoreftter Nore Thunes sc: de indstefntes Creature følgelig Contracten burde og skulle gaae til og fra gaarden Giøen, tage sin begyndelse ved den omprovede Tarals bæck som adskiller Parternes ejendom og strecker sig lige op til Hans Torgelsens hiemmehages gierde, samt bestaaer af et stenge gierde af hver siide af Geilen eller vejen, ligge{nde}r Norden for Parternes gaard Giøen og tedt hos samme Gaard, 2det at samme Geil eller vedtagne Regsel vej er saa beqvem at Creaturene den med Magelighed og uden Hasard kand Passere. 3de at desuagted fantes end nu græs Roden paa Citantens Engebøe uden og Væsten for dito Geils Gierde merckelig beskadiget ved de dybe og mindre dybe holler og vejer de indstefnte Vederparters Creature derudi haver giort eftter vidnernes sigende ved det at de der need og opover Særdeles i medens Marcken i Foraaret haver været blød, haver været drevet, i stæden for de som melt magelig kunde og burde have været Javet eftter den som melt vedtagne vej eller geil. 4de at Engebøen beent ud og væsten for dito Tarals bæck paa og ved samt neden for den nederste ende af dito

1753: 118b

Geil, ligesaa var af de indstefntes Creature optræd og beskadiged jae og paa adskillige Stæder eftter Vidnernes forcklaring og anvisning ligesaa beskadiget ved adskillige nye Kiørsel vejer Hans Torgelsen derover imod den Producerede Contract tiid eftter anden haver paalagt snart hist snart her over Citantens Engebøe i stæden for hand følgelig den allegerede Contract ikke skulle kiøre sit Høe eller Giødsel fra sin Engebøe og til sine Agre anden stæds end eftter den vedtagne Axter vej der gaar i fra Giøens Lade Huuse hen over Tarals bæcken og den der hos liggende Eng eller liden Høyde Hougen Kaldet. 5te at sistbemelte Axter vej har sin ordentlig breedde over Hans Torgelsens egen Bøe nemlig imellem Hands gaards Huuser og Taralds bæcken, Mens paa den væstre siide af Tarals bæcken hvor den ligger paa Citantens ejendom der fantes vejen paa mange Stæder 3 dobbelt

saa breed jae somme Stæder 2 breede veje ved siden af den Rette, nemlig een paa hver siide, uagted den ernevnte Rette Axter eller Houger vejen som begge Parter eftter Contracten burde vedligeholde gierne og magelig kunde følges og kiøres. 6te fantes de 2de Citantens Agre Hougen og Boxene kaldet at ligge tedt neden for sist bemelte Axter vej og just i disse Agre og paa Citantens der omkring liggende Engebøe er det at Vederparternes Creature haver eftter vidnernes Provning og anviisning giort ham skade. 7de De omprovede Vejter ligger paa Citantens Engebøe tedt østten for bemelte Geil og tages vandet til den øverste i fra den øverste ende af Geilet Træes Leet Kaldet samt til de{n nederste} \øfrige og/ Vejter fra Tarals bæcken, og observerede vii herved at naar Parterne ville finde sig i billighed giver Tarals bæcken saa meget vand af sig at de begge nemlig Nore- og Søre- Thunes samtlige opsiddere derved kunde beckomme til deres Engebøe saa meget vand eftter deres veiter som fornødenheden udkræver. 8de at den omprovede Hauge eller Bøegaard som Hans Torgelsen bør vedligeholde og hvor over hands Creature formedelst gaardens slette tilstand tiid eftter anden følgelig vidnernes udsaugn har gaaet af Fæehaugen ind først i Hans Torgelsens egen der tedt hos liggende Ager og Engebøe og siden avangeret nermere hen imod Giøens Huuser paa den væstre siide Tarals bæcken som melt ind paa Citantens Ager og Engebøe, dene nemlig Bøe gaarden staar væsten for ernevnte gaard og Tarals bæck. 9de at det omprovede Citantens Sæls Huus ligger i Sæter Marcken een Temmelig Distance omtrent udi Nord ost oven for gaarden Giøen. 10de at Hans Torgelsens Ager ved hvis Siider Tedt an i Ageren Citantens Eng findes og hvorhelst Citanten følgelig Stefnemaalet vil at Marcke steene skal nedsættes for derved at foreckomme at Ageren ej hereftter videre skal udvides ind paa Citantens Eng end allereede skeet er den ligger tedt østen for gaarden Giøens Huuser. Endelig for det 11te forcklarede det 12te og 13de Vidne end nu nemlig det 12te at hun næstl: Foraar Saag Hans Torgelsens eene Hors 3de Dage gick een gang hver Dag over Citantens foranskrevne Ager Kaldet Boxene eftter at samme Ager var tilsaaet og Kornet var opkommet af Jorden, jae samme Horsse gick og hver sinde een par Timers tiid meere eller mindre hvilcket icke vidnet saa nøye gav agt eftter, og aad eller beitede paa Citantens Tøe Eng tedt neden under berørte Ager, da den omsider blev Jaget derfra af een af Hans Torgelsens eller hands indstefnte Søns Folck. og det 13de Vidne forcklarede at næstl: aars Vaar som hun af een Hændelse kom gaaende forbie ovenbemelte østen for Giøens Huuser liggende Ager imedens Hans Torgilsens Folck samme opspadede for den sinde at tilsaae

1753: 119

Da saag hun at een af Hans Torgelsens Sønner opspadde og til dito Ager indlagde af Citantens ejendom og Tøe Eng omtrent ¼ Alen eller et Qvarter i bredde, jae hand bad hende og at hun ickcke ville fortelle Citanten noget derom da hun Svarede ham Saaledes: Naar du icke vil men Reddes for at ieg skal Sige det, hvorfor giør du det da. Paa Tilspørgende tilstod Hans Torgelsens Søn Rasmus Marckus som nu eftter budskickckelse infant sig for Rætten igien at berørte Hands Faders Ager har nu den vidde og størrelse som den med Rette bør have.

Derpaa blev i Anledning af Vidnernes Anvisning og Citantens Paastand den ben:te Ager ved 8te Marke Steene som Vii nedsadte, Adskielt fra Citantens Enge Bøe og blev under hver Steen lagt Kul og Næver.

Eftter at Aastæderne Saaledes som anført vare begranskede og beskrevne forføyede Vii Os igien til Gaarden Giøen hvorhelst Primier Citanten indgav Hands Skrefttl: Forsæt at 27de Julj 1753 som blev oplæst.

Hans Torgelsen Giøen begierede at Sagen til een anden beleilig tiid for hands Reigning og omkostninger maatte udsettes eftterdie hand ernødiges derudi at Stefne og føre Vidner paa sin Siide.

Eragted

Sagen udsettes paa Hans Torgelsens bekostning og eftter Hands begier til Saadan tiid paa dette Stæd igien at foretages som Parterne forhen betidelig skal vorde tilkiendegivet.

Anno 1753 d: 1te Octobris blev Almindel: Høste Skatte og Sage Ting holdet for Waags Skibredes Læhnets Almue paa gastgieber Stædet Bechervig udi Storøens Præstegield med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Niels Aarbøe, Anders Olsen Rønholm, Ole Ellingsen Helland, Ole Christophersen Fittie, Jacob Fagerbakke, Lars Wassnæs, Lars Aarland, og Halvor Aronsen Kleppe, Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbyrdige Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

Derpaa blev læst
  Enken Else Sal: Henning Irgens Ansøgning om nogenledes opretning for den hendes Huus og Boehave nestl: 6te Septbr: overgangne Waade Ild, som hun vil Søge af Amtets Almue, dat: 18de Septbr: 1753 og Approberet af Hr: Stifttsbefallings mand Von Cicignon d: 21de dito.

Dereftter blev læst først
  Hr: Krigs Commissari Dahls Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene til Amund Olsen paa 2 Pund 3 Skilling Penge udi gaarden Houchenæs dat: 6te Novbr: 1752.
  2det Peder Hamres Fæste Brev til Lars Johansen paa 1 Pund 9 Mrk:r Smør i gaarden Lille Kalsøen in duplo med Revers paa gienparten dat: 1te Octobr: 1753
  3de Jens Hansen Meiers Fæste Brev in duplo til Jacob Olsen paa den Part i gaarden Aarland som hands Fader forhen brugt haver, Mens Faderens Nafn og Skatte Skylden findes ei i ern:te Bøxel Sedler ei eller!! (heller) er gienParten underskrevet af Leilendingen, Mens Sam/m/e er af dato 2de Julj 1753
  4de Procurator Sr: Johan Reutzes Auctions Skiøde til Albert Hendrich Mejer paa Kræmer Leiet Qvalvaagen, 1/7 Part i gaarden Hæfrøen, og ½ delen udi Østevolds og Møgsters Kierker for Kiøbe Summa 810 rdr: dat: 16de Junj 1753
  5te Peder Endresen Hamres Fæste Brev til Rasmus Rasmusen paa 1 Pund 6 Mrk: Smør i gaarden Østevold dat: 1te octobr: 1753 in duplo med Revers paa gienparten dat: som melt
  6te Christopher Remereide[s] Skiøde til Povel Christensen paa 1 Pund 9 3/8 Mrk: Smør med bøxel i gaarden Remereid for 33 rdr: 2 Mrk: 4 s: dat: 1 octobr: 1753

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse

1753: 119b

giorde anfang blev Rætten til i Morgen ophævet.

Dagen næst eftter som var den 2de octobr: blev Rætten paa forben:te Tingstæd atter Sadt i velbemelte Hr: Kammerraad Heibergs overværelse med forbemelte Laugrætt.

dernæst blev Publiceret
  1te Skiftte Brevet eftter afdøde Eldris Torckelsdatter, Slutted paa gaarden Attrønen den 4 Junj 1753, som udviiser at bemelte Sterfboe ejer i gaarden Attrønen 6 Mercker Smør ansadt for 6 rd: som er Enckemanden Anders Nielsen paalodnet.
  2de Nathaniel Mathiesens Skiøde paa 1 pd: 6 Marcker Smør i gaarden Kalvenæset \til Ole Nielsen/ for 32 rd: dat: 2de octobr: 1753.

3de Anders Backesunds Skiøde til Knud Andersen ibdm: paa Kræmerlejet Bachesund skyldende 18 Marcker Smør for 200 rd: dat: 2de octobr: 1753.
4de Knud Andersens obligation til Anders Knudsen paa 200 rd:, hvorfor Pantsadt giæstgiveriet Bachesund 18 Mrk: Smør med paastaaende Huuse dat: 2de octobr: 1753.

Knud Olsen Sandtorf frem kom for Rætten og lyste sin odels Rætt og Pengemangel til den anpart udi gaarden Hougland som Jacob Rasmusen sig af Procurator Sr: Hans Otthesen tilforhandlet haver og hvilcken Comparenten Reserverer sig til lovlig tiid og Stæd at inløse som Rette odels Mand, gav ellers tilkiende at berørte Part hvorpaa hand nu har lyst sin odels Rætt og Pengemangel skylder eftter Matricullen 1 pd: 3 Marcker Smør 1/3 huud. Knud Olsen {Olsen} Sandtorf var forbemelte odels og Pengemangels lysning beskreven begiærende, som og blev bevilget.

Procurator Sr: Holch iretteæskede den fra næstl: Ting udsadte Sag imellem Ole Tosche som Citant Contra een deel Almues Mænd af Fittie Sogn, Kircke Fiske Tiende betreffende og da fremlagde den seeniste Rættes Dag ergangne Kiendelse dat: 3 Maj indeværende aar som blev oplæst. Foruden at samme forelæggelse af Svend Siglen og Christian Larsen Kieholmen er forkynt, saa haver Holch paa Citanten Ole Tosches veigne ved samme Kalsmænd ladet advare Lænsmanden Knud Rødland og Knud Remmereide at være tilstæde til denne Sags og Rættes behandling. Holch dernæst og begiærede det seeniste Rættes dag udeblevne vidne Johannes Vindenæs afhørt, eftter at Stefnevidnerne haver afhiemlet foreleggelsens forkyndelse.
De indstefnte men seeniste Rættes Dag udeblevne samt da ved Lavdag forelagde Contra Parter møtte nu og tilstod at være saavel til dette som forige Ting lovlig Stefnte.
Mons:r Holch ingav dernæst Mons:r Heunemeur{s} som ej Plejer Sage Tinget, hands skrifttlige Vidnesbyrd i denne Sag af næstl: 28 Septembr: som blev oplæst.
Fuldmægtigen fremstillede dernæst det forhen udeblevne og forelagte vidne Johannes Vindenæs med begiær at samme maatte tages under Examen.
bemelte Johannes Vindenæs som det 7de Vidne i denne Sag blev forelæst de til 1te Vidne fremsadte 6 qvestioner, hvorpaa hand eftter aflagde Eed Svarede eenstemmig med første vidne dog med den forskiel at Bønderne af Fittie Sogn haver Soldt deres Fisk deels til giæstgivere og Bønder her paa Landet og deels til Folck fra Bergens Bye, uden derfor at yde i hands minde nogen tiende her paa Landet til Kongen Præsten eller Kircke Ejeren, havde ellers ikke videre at Prove, ej \eller!!/ blev anden end foranførte af Parterne tilspurdt hvorfor hand fra Rætten blev Demitered.
Holch dernæst da nu det er saa fuldkom/m/en overbeviist ved de førte vidner at Fittie Kircke aldeles ingen Fiske Tiende nødt haver skiønt og at hand beviiser med Lovens 7de Bogs 22 Capt: 3 art: at Kircken bør nyde sin Fiske Tiende, allerhelst siden det er oplæst ved vidner at Brandesund er et almindeligt Fiskevæhr

1753: 120

og ligger til Fittie Kircke Sogn, foruden Saa er det og tydelig at udfinde eftter et Kongel: Rescript udgivet til Hr: Etats Raad Christian Stochflet den 4de febr: 1703, at \ben:te/ Kircke{n} bør nyde sin Fiske Tiende, det Kongel: Udgivne Skiøde dat: 21 aug: 1724 den 6te og 10 Post, udviiser og hvorvidt at Kirken bør nyde sin Indkomme, Stifttbefalingsmand a Møinichens 2de Resolutioner den 1te dat: 19 Sept: 1744 tinglyst den 5te octobr: sam/m/e aar, og den anden dat: 5te febr: 1745, forklarer og udtrøckelig at Fiske Tienden til bemelte Fittie Kircke bør betales og ydes, Det Høylovlig Kammer Collegie skrivelse af 16 febr: 1726 giver forpagterne i Bergen alleene 4 Miils Circumference at annamme alle 3de deele Fiske Tiende, Forordningen af 5te febr: eller eftter Taxten af 30te octobr: 1685 bad Procurator

Holch og at maatte efttersees; General Toldforpagternes Forpagtnings Contract udviiser at Fiske Tienden ikke, saavidt som Fittie Kircke vedkom/m/er tilhører dem Men alleene saavidt som Deres Maj:ts Anpart Fiske Tiende kand være Vedkommende; hvordan Tienden bør deeles formoder Holch at beviise ved Lovens Pagina 417 art: 4de; uden dette foregaaende saa fremlagde hand til anviisning Kircke stolen, hvorved hand beviiser at fra pro Anno 1618, og 1649 er bereignet Fittie Kircke Fiske Tiende til Indtægt, og atter under Fiske Reignskabet for 1689 følgende erindring anført, nemlig efttersom Kircken aldeles ingen Fiske Tiende til Indtægt føres, da maae det ingenlunde Passere, Men Kircke værgerne alvorlig befahles at indsøge Kirckens anpart af Fiske Tiende eftter Loven hvorudi Sogne Præsten som een medInteressent dem ville assistere, Saa og at forklare hvi inted disse aar er falden hvoreftter ogsaa pro Anno 1690, 91 og 1692 ligeledes som de ovenmelte aaringer findes Fiske Tienden anført og bereignet Fittie Kircke til Indtægt, nu er det af den beskaffenhed at den tiid Eftter Kircke Stolens udviis falt lidet fiske Tiende, aarsagen var at Fiskeriet icke den tiid var i saa fuldkommen brug som nu, uagted at alt siden der jidelig har været Fisket een stoer mengde med Fisk af adskillige Sorter med Hommer og Videre aldrig Fittie Kircke som skee burde deraf haver nødt Ringeste indkomme eller vedbørlig Tiende som ydes burde. Kircken desformedelst Gudbedre dessverre haver saadan Ringe indkomme at den icke af nogen kand vedligeholdes hvem der end og maatte blive ejere af sam/m/e Fittie Kircke, uden at denne Tiende bliver ydet, nemlig den 3de deel af alle slags Fiske vahrer hvad Nafn det end have ville til bemelte Fittie Kircke, altsaa paastod Procurator Holch paa Ole Tosches veigne Dom eftter allegerede Lov og høy Kongel: Forordninger at Kircken bør nyde sin Fiske Tiende som Sagt, og da denne Sag nogle gange haver været Ventileret, de indstefnte ickcke haver villet Rette for sig, da det dog er dem bekient de bør yde til Kircken Retferdig deres Tiende, paastod hand i Processes omckostning i det allerringeste 24 rdr: og Saaledes Sluttede Sagen til Doms, Men endskiønt at Sagen for nærværende tiid af ham blev Slutted til Doms Saa kand hand dog ickcke eftter billighed finde at Sorenskriveren kand overkom/m/e at igiennemsee alle de indkomne Documenter som er {i Rettelagt} paaberaabt og nu i Rættelegges, allerhelst da nu Klocken er allereede 9 om afttenen og siste Ting Dag, ville alt for ickcke at bemøye Sorenskriveren med ugiørlige Ting være fornøyet at Sagen vorder udsadt

1753: 120b

Til næst kommende Ting, da uden nogen videre i Rættesættelse af nogen, venter Dom eftter foran allegerede Documenter hvor af hand begiærede at af Kircke Stolen maatte tilføres 1te hvad Fittie Kircke er ført til Indtægt for de 3de aar 1690, 91 og 92 for Fiske Tiende, dernæst hvad ved Kircke Reignskabet 1689 er anført og befalet Kirckeværgerne at i agt tage til Kirckens Fiske Tiendes Rigtige betaling. De forhen allegerede og i Rættelagde Documenter og høy øfrigheds ordre, blev derpaa oplæste.

Parterne havde inted videre at indvende, uden at de indstefnte declarerede at de ere tvunget til at betale sin Fiske Tiende ved Slotted, og altsaa formodede at de befries for at betale meere end paa et Stæd den paastefnte Tiende.

Eragted.

Med begge Parters Samtycke haver Parterne paa næste Ting at anhøre Dom i denne Sag.

Fogden haver til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig Stefning ladet indstefne Mons Torckelsen Møgster og hands Hustrue Mari Knudsdatter at lide Dom til Bøders erleggelse for Deres begangne fortiilig Sammenleje og paafuldte Barnaufling.

Mons Møgster møtte og vedstod at være lovlig Stefnt i denne Sag, desligeste at hand har begaaet Barnaufling med sin Koene siden hand med hende af Præsten blev Trolovet, dog førend Copulationen.

Actor i rættelagde Sogne Præsten Velærværdige Hr: Henrich Giersens originale attest af 15de Septembr: a: c: som virckelig angiver indstefnte Mons Møgster og Hustrue for fortilig Sammenleje, Men eftterdi actor sagde at hand behøver originalen til sit aller underdanigste Reignskabs beleg, saa blev tillige i Rættelagt een Rigtig Copie af forbem:te Præste attest, og originalen blev Fogden tilbageleveret, \som blev oplæst/ Dereftter Sadte actor i Rætte og paastod følgel: Lovens 3de Bogs 18de Cap: 12 articul, at de indstefnte bør tilfindes for saadan deres begangne fortiilig Sammenleje at bøde eftter Lovens 6te Bogs 13de Capituls første articul hvorom hand ville forvente Dom.

Afsagt.

Ifølge Lovens 6te Bogs 13de Capituls 1te art: bør indstefnte Mons Torckelsen Møgster for sig og Hustrue Mari Knudsdatter til actor udi fortilig Sammenleje Bøder, betale {udi Bø} for ham Selv 2 rd: 1 Mrk: 8 s: og 1 rd: 12 s: for sin Hustrue tilsammen 3 rdr: 2 Mrk: 4 s:, Fembten Dage eftter denne Doms lovlige forkyndelse under adfærd eftter Loven.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg haver til dette Ting med Muntlig varsel ladet indstefne Halvor Pedersen Nedre Vaage og Hustrue Anne Pedersdatter at lide Dom til Bøders erleggelse for Deres med hinanden haftte fortilig Sammenleje, udi hvilcken Sag actor beraabte sig paa den udi næst foregaaende Sag Contra Mons Møgster i Rættelagde Præste attest, hvorudi disse nu værende ægtefolck er angivne for fortiilig Sammenleje, og naar Stefnemaalet er afhiemlet lovlig at være forkynt og hand fornemmer om de indstefnte Møder eller ickcke, vil actor have sig Reserveret at paastaae Dom eller Lav dag for de indstefnte eftter omstændighederne.

De indstefnte blev paaraabt mens møtte ickcke.

Stefnevidnerne Jonas Drivenæs og Jacob Fagerbacke afhiemlede ved Eed at de meere end 14 Dage siden lovlig haver Stevnt Halvor Pedersen med Hustrue i denne Sag.

Eragted

De indstefnte gives Laug dag til næste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

1753: 121

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg gav tilkiende at hand eftter forige tiltale med Muntlig varsel til dette Ting tiid og Stæd haver ladet indstefne Ole Michelsen Tosche at anhøre Dom {til} \udi/ den mod ham anlagde Sag for ulovlig Skovhugst udi Kirckens gaard Meehammer Skouv.

Procurator Holch møtte paa Ole Tosches veigne og vedtog lovlig varsel paa Ole Tosches veigne og i Rættelagde derhos, hands paa hands Principals veigne udstædde Contra og Continuations Stefning af dato 8 Sept: 1753 som blev oplæst.

Actor Fogden Hr: Kammer raad Heiberg tilstod at denne Contra Stefning er ham lovlig forkynt, og at hand eftter den skeede forkyndelse gierne tager til gienmæle paa det Sagen icke des formedelst skal opholdes, Men indstillede derhos til Rætten om samme Stefnemaal som er opfylt med adskillige urigtigheder og alleene hensigter til udflugt og opsættelse til Doms, kand være hinderlig til endelig Doms afsigelse i denne Reene og allereede oplyste og udagerede Sag, hvad ellers at Rætten ville tage i observation at de fleeste af de i Continuations Stefningen benefnte Vidner allereede forhen {2de gange} ere Eedfæstede og 2de gange afhørte baade til aastæden og til Tinge, hvor Parterne har declareret inted videre at have Vidnerne at tilspørge, og i det øfrige da actor sagde at hand havde mange andre affaires ved dette Ting at bestille og hand allereede havde udageret Sagen, paa sin Siide og alleene Refererede sig til sin forhen giorde deduction og i Rættesættelse, Saa maatte hand nu

absentere sig fra Rætten og lade Contra Citantens øfrige Procedur uden noget dertil at Svare, ankomme paa Rættens behandling.
Holch paa Ole Tosches veigne eftter Velædle og Velbr: Hr: Kammer raad og Foged Heibergs forestillelse, mercker, at hand som før skeed er vil og have dette Contra Continuations Stefnemaal afslaaen, for derved at Svæcke Contra Citantens videre oplysninger i Sagen, hvilcket Holch paa sin Principals veigne dog icke formoder skeer, Men begierede at saavidt som Vidnerne er angaaende, at hiemmels mændene maatte afhiemle Stefnemaalets forkyndelse for dem, og dernæst at Vidnerne maae antages til Eed og Svare paa qvestioner.
Stefne vidnerne Svend Siglen og Salemon Knudsen Remmereid, bekræfttede ved Eed at de meere end 14 Dage siden har forkynt den Produceerte Stefning for alle derudi benevnte Persohner, for Deres boepæl.
Af Contra Citantens vidner fremstillede Procurator Holch følgende for hvilcken Eedens forklaring af Lov Bogen blev oplæst og formaning giort at de skulle blive ved Sandhed, hvilcke vidner frem kom og [eftter]? Eeds aflæg forcklarede, nemlig
1te Vidne Lars Biørnsen Eie, eftter at vid\net/ som melt havde aflagt Eed, begiærede Holch for Vidnerne fremsadt følgende qvestioner 1te om icke Vidnet er bekient at Fittie Kircke er allereede under Reparation og Bygning, og er kommen til een nær fuldkom/m/en Reparation. Rs: Kircken er vel Repareret Mens end nu mangler der paa Tag saa at der udi end nu icke i Reignvæjr kand holdes Guds Tieniste, 2det Om Vidnet

1753: 121b

veed at forklare om det udaf Meehammers Skouv Hugne Tøm/m/er som laae hen ved Fittie Søe er brugt til Kirckens Reparation Rs: Vidnet refererede sig til sit forige Vidnes byrd i denne Sag. 3de om de 6 tylter som blev Besigted paa Aastæde den tiid Sagen paa Meeham/m/er blev Tracteret, er vidnet bekient om det er brugt til Kirckens nytte eller ej. Rs: Omtrent 4 ½ tylt Saug Tømmer findes nu paa Sagen og noget deraf er ført til Kircken, og Ræsten er end nu paa Sagen beroende. 4to Om Vidnet kand forcklare om ikke Ole Meehammer haver Soldt til Ole Toske 3de tølter Tømmer og derfor af Ole Toske bekommet betaling. {Rs:} Rætten der ei fant at Ole Meehammer er Stefnt til Provs paahør i denne Sag kunde altsaa ikke admitere Vidnes Svar paa denne qvestion; 5te om Vidnet ikke kand være vidende at der er medgaaen til Kirckens Reparation som baade er tilgaaen og skal tilgaae meere end som udi Meehammers skouv langt i fra ikke er huggen. Rs: Ja, og for det 6te om Vidnet ikke er bekient at Skoven Meehammer er i een gandske god tilstand. Rs: Skoven {er} har taget skade mens er dog Endnu i temmelig god tilstand.
2det Vidne Aadne Tvedte aflagde Eed og Svarede paa de fremsadte qvestioner Saasom til 1te qvestion som første vidne, til 2de qvestion at 1 tylt Tømmer veed hand er henført til Fittie Kircke og næsten til dens Reparationer forbrugt til 3de qvestion viste vidnet ej noget at Svare [til 5te qvestion] joe langt meere vil og maae til Fittie Kirckes istandsættelse anskaffes end af Meehammers skov hugget og nu paastefnt er. til 6te og siste qvestion viste vidnet ej noget til oplysning at Svare. Holch for det 7de begiærte dette vidne tilspurt om hand kand forklare at Fittie Kirckes Tiende er leveret i den smaae opbygde Søe Bod ved Fittie Søe opbygt, og om samme Boe icke er meget nyttig til Kirckens Tiendes annammelse. Rs: Nej hand veed inted derom. og endelig for det 8de om vidnet icke veed at Ole Toske har kiøbt Tømmer til Kircken i fremmede skove, og samme til Kirckens i stand sættelse anvent, Rs: Joe 46 Sperrer og 12 Bielcker er kiøbt i fremmede Skove og forbrugt til Kirckens Reparation.
3de Vidne Anders Rønholm aflagde Eed og forklarede i alt eensstemmig med første vidne, undtagen hand til 2den qvestion ei viste noget at svare:

4de Vidne Knud Rasmusen Voss aflagde Eed og vandt at hand i denne Sommer har været med at arbeide for Ole Tosche paa Fittie Kircke, og derved fornummet og nu veed at Kircken er allerede forsiunet med Sperrer og videre Reparation, mens end nu mangler Sue Tag lægter og Panne Tag, og er i blant andet forbrugt dertil og af fremmede skove anskaffet 46 Sperrer og 12 Bielker, sagde og at det omspurdte Tøm/m/er i Meehammers skov er til Kircken henført og til deels forbrugt, tilligemed lange Træer til Muurlæger som og af frem/m/ede skove er kiøbt havde ej videre at Svare.

5te Vidne Erick Johansen Søre Fonden aflagde Eed og forcklarede paa Fuldmægtigens tilspørgende at hand udi den ved Fittie Søe opbygde Boe har et aar leveret sin Tiende og et aar oppe i Fittie gaards Stue.

6te Vidne Anders Olsen Nord-Fonden aflagde Eed og vandt eensstemmig med nest forige 5te Prov med den forskiel at hand 2de gange har ydet sin Tiende udi den omprovede Søe Bod, havde ej videre at prove.

7de Vidne Knud Larsen Rødland aflagde Eed og forcklarede

1753: 122

at Ole Tosche hos ham har kiøbt 14 Sperrer, Vidnet veed og at hand har i frem/m/ede Skove kiøbt saavel Bielcker som andre fornødne Materialier til Kirckens istandsættelse, havde altsaa inted videre at Prove.

8de Vidne Knud Jensen Rødland aflagde Eed og forklarede inted til oplysning i Sagen, uden dette at hand veed dette at Lænsmanden Knud Rødland og Vidnet Soldte indstefnte Ole Toske 14 Sperrer til Fittie Kircke, viiste og at paa andre Stæder er kiøbt til Kirckens Reparation adskillige Materialier, som næsten er forbrugt af bemelte Ole Toske havde ej videre at Prove.

Fleere af Vidnerne møtte ickcke.

Holch begiærede Laug dag for de udeblevne Vidner.

Eragted.

De lovlig Stefnte mens udeblevne Vidner Baar Eje, Johannes Sandvigen, Erick Habbestad, Svend Houkefer, Mons:r Nathanael Mathiesen, Johannes Næsse, \og/ Samson Remmereid, gives hermed Laug dag til næste almindelige Ting under Falsmaals Bøders udredsel at Møde, udi denne Sag at aflegge sit Eedelige Vidnesbyrd.

Ole Michelsen Tosche haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Lars Monsen Iversøen fordi hand næstl: aar haver Fanget eller Kasted omtrent 2000 Mackrel paa Citantens gaard Fitties Siglevog uden Citantens tilladelse og uden at betale Citanten Landslod af den Fangne Fisk eftter Loven derom at anhøre Prov og Dom samt betale ProCessens omckostning eftter Loven.

Procurator Sr: Holch paa sin Lejlending Lars Iversøens veigne, møtte Men kunde ikke vedtage at Stefningen hvercken for Lars Iversøen langt mindre for Vidnerne er lovlig forckynt thj for det første skal Holch alletiider godtgiøre at Lars Iversøen {…} \icke/ er lovlig Stefnt i henseende til da Stefnevidnerne kom paa gaarden advarte de allene Lars Iversøen eftter Lisbet Toskes ordre at møde paa Tinget, ikke nefnet dato langt mindre Stæd, ikke eller!! (heller) hvori Sigtelsen bestod, for det 2det er Vidnerne icke under deres Falsmaal indstefnt eller for Vidnerne eftter Forordningen Nefnet, at møde under Lovens Falsmaal, vil lade det nu for det første anckomme paa Stefnevidnernes Eedelige forklaring med begiær den Respective Dommer, nøye Examinerer dem om alle ting, henseende de af Comparenten ansee{r}s \{dem}/ for meget eenfoldige Folck.

Stefnevidnerne Jacob Nielsen Havnen og Askel Volden beckræfttede ved Eed at de udi denne Sag meere end 14 Dage siden eftter Citantens ordre og for hannem haver Myntlig

Stefnt Lars Iversøen fordi hand paa Citantens Fiskevog Siglevogen Kaldet haver næstl: aar Fisked omtrent 2000 Mackrel, Mens derhos forklarede Vidnerne at omskiønt de i denne Sag haver som melt til denne tiid Stefnet Lars Iversøen som foran ført, Saa Stefnede de ham dog ickcke til Doms lidelse Men dog til Provs paahør, og hvad Provene angaaer da har de ikke eller!! (heller) Stefnet nogen af dennem under Fals[maals] Bøder til dette Ting at møde og Prove, uden allene Johannes Hatlevigen og Niels Dahlen Mens i det øfrige haver de uden Falsmaals Bøders nægtelse indstefnt til denne tiid og Stæd at vidne i Sagen, Svend Siglen, Hans Iversøen, Christian Kieholmen, og Ole Rasmusholmen

1753: 122b

Endelig sagde Stefnevidnerne at de ickcke den tiid de som melt Stefnede Lars Iversøen Nefnte eller Stefnede ham enten til at anhøre Prov, taale Dom eller betale Processens omkostninger i denne Sag.

Citanten ved sin Koene Lisbet Toske begiærede sine Vidner førte og afhørte.

Eragted.

Stefnemaalet i denne Sag er saa ulovlig og ueftterretlig forkyndet at {de} ingen af de Stefnte vidner kand føres, førend Citanten a prima Instancia anlegger Sagen Saaledes og saa lovlig som Lov og Rætt giver anledning til,

Procurator Holch møtte for Rætten og gav tilkiende at hand paa Sr: Ole Tosches veigne ved skrifttlig Stefnemaal haver ladet indkalde Lænsmanden Knud Larsen Rødland fordi hand haver forsømt og ikke brugt den Vindskibelighed som skee burde at tilsige Almuen at giøre deres pligt Arbeide til Kircken, eftter de høy øfrigheds ordre som ham ikke een gang men mange gange er baade Muntlig og skrifttlig til kiende givet, Stefningen som blev i Rætte lagt er dateret 8de Septembr: 1753, som blev oplæst.

Knud Rødland møtte og vedstod at være lovlig Stefnt i denne Sag mens nægtede at være skyldig i den paastefnte forseelse.

Stefnevidnerne Svend Siglen og Salemon Knudsen Remmereid afhiemlede ved Eed at de meere end 14 Dage siden lovlig haver Stefnt og forkynt den Producerede Stefning for alle derudi benevnte Persohner.

fordi det er hen paa Natten Klocken 3 og Reisen til næste Tingstæd i Morgen infalder kand inted videre denne tiid i denne Sag foretages, Mens de lovlig Stefnte Vidner Arne Svinetræe, Mickel Fittie, Kari Olsdatter, Knud Jensen Rødland, Christopher Remmereid, Samson ibdm:, Erick Hofland, Anders Rønholm, Johannes Næsse, Johannes Mehammersvigen, Johannes Sandvigen, Knud Rødland, Christian Kieholmen, Lars Eje, Knud, Lars, Peder og Steen Fladerager gives Laug dag til næste Ting at møde for at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag, hvilcke vidner Lænsmanden Knud Rødland haver at møde og anhøre.

Lænsmanden Knud Larsen Rødland haver til dette Ting tiid og Stæd ved Muntlig Stefnemaal ladet indstefne Lisbet \og Ole/ Tosche fordi {hun} \De/ adskillige gange naar hand har Søgt Fittie Kircke end og den Dag hand gick til Alters har ataqveret ham med forbandelser saavel over ham som De der haver indsadt saadan Kieltring til Lænsmand, item fordi hun har forbandet beenene paa de der ligger i gravene fordie de haver staalet fra Kircken da de vare Kircke værgere, derom at anhøre Prov og lide Dom samt betale Processens omkostning eftter Loven.

Procurator Holch paa Ole og Lisbet Tosches veigne declarerede at hand aldeles ikke kand vedtage dette Stefnemaal at være lovlig forkynt thj Holch icke alleene skal beviise om fornødiges at Ole Tosche er Borger og indvaaner i Bergen og der holder dug og disk, ikke paa

Fittie har noget Slags tilhold, uden for faae hastige Erinder ved at tilsee Kirckens Reparationer og andre fornødne Ting som skal beobagtes, Venter der for

1753: 123

at Stefnemaalet vorder afvist.
Stefnevidnerne Svend Siglen og Salemon Remmereid afhiemlede ved Eed at de meere end 14 Dage siden lovlig haver Stefnet Lisbet og Ole Tosche saaledes som anført, til dette Ting at møde.
Citanten bad at hands vidner maatte afhøres.

Eragted.

Da det er langt hen paa Natten og Reisen I Morgen til næste Tingstæd infalder forfløttes Sagen til næste almindelig Ting.

Fogden Hr: Kammerraad Andreas Heiberg begiærede dernæst det ordinaire Tingsvidne Examineret, til hvilcken ende hand for Almuen fremsadte følgende qvestioner 1te Om her i skibredet dette aar 1753 er funden eller bierget noget Slags Vrag eller Strandet Gods. 2de Om Deres Maj:t dette aar her i skibreedet er tilfalden nogen forlovs penge for arfs afførsel fra Deres Kongel: Maj:ts eget beholdne, eller det benificerede Gods, til andre Ejeres Gods. 3de Om Deres Maj:t indeværende aar 1753 her i skibreedet er tilfalden nogen forbrudte Boets Lodder, Arfveløst Gods, 6te og 10de penge for uden Rigs førte Midler, eller nogen andre deslige uvisse Indkomster. 4de Om her i skibreedet findes nogen uskyldsadte Rydnings Pladser, Laxe eller Fiskevoger, skouge Teiger, Qverner eller andre deslige herligheder som ikke tilforn under Gaardenes skyld er anseet i Skatt, men endnu i Conformitet med Skatte Forordningen bør skyldsættes og Skattlegges. 5te Om her i skibredet findes nogen Jorddrot eller Selvejer, som dette aar under sin egen paaboende Gaard har brugt nogen anden hannem i nærværelsen tilhørende Gaard eller Gods. 6te hvad Sauger her findes udi dette Skibreede, hvorpaa Bord skiæres, og om nogen forandring er skeed med samme Sauger, siden de udi Aarene 1747 og 1750 blev Taxerede for aarlig fast staaende bordskur og Skatt, enten i henseende til Saugerne eller Damstockernes forfløttelse, eller i henseende til meere Tømmers erholdelse fra deres Maj:ts eget beholdne, Kirckerne eller de Benificerede Skove. 7de om her i skibreedet dette aar har været nogen Strandsiddere, Kræmere, Giæstgivere eller Kroholdere som enten ere Borgere til nogen Kiøbstæd eller icke, item om her dette aar har været nogen Huusmænd, Haandværcks folck, Leedige Karle og Daglønnere, bønder Sønner, som har brugt Kiøbmandskab med Slagter Fæe og andre vahrer, eller deslige Persohner, som eftter Skatte Forordningen bør Svare Skatt. 8de hvad og hvor stoer Jordepart dette skibreedes Bøygde Lænsmand Selv bruger og beboer, og hvad enten samme er henhørende til Landlægderne eller Søe Lægdernes District,
Til hvilcke qvestioner Lænsmanden og Almuen Svarede Eenstemmig, nemlig til 1te qvestion, at her i skibreedet er dette aar bleven funden og bierget Een deel Sønder slagne Bielcker og Skibs vrag, hvorover i Sommer blev holdt Examinations Forretning, og er samme den 2de Junj dette aar ved offentlig auction bleven Soldt, da Deres Maj:ts 2/3 Parter er udbragt til Frie penge 40 rd: 1 s: til 2den qvestion Nej. til 3de Nej. Til 4de qvestion som Sædvanlig uden forskiel. til 5te Nej. til 6te som Sædvanlig. Til 7de som tilforn. og til 8de qvestion Ligesom forige aaringer Svaret er.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg tilspurdte Almuen om ickcke een hver som har Skydset Fogden og Sorenskriveren dette aar til og fra de ordinaire Tinge, dette aar Rigtig har nødt deres betaling Nemlig for Miilen pr: Mand 4 s: hvor til de alle Svarede jae.

Odels Mandtallet og Restansen 82 rd: 3 Mrk: 13 s:, blev dernæst Almuen forelæst men af ingen modsagt.

dereftter blev til Rætten næstanstundende aar at betiene opnævnt følgende sc: Johannes Johansen Søre Engevig, Anders Olsen Nordfonden, Ingebret Baarsen Sørfonden, Ole Olsen Helland, Ørjans Fittie, Johannes Asbiørnsen Store Drivenæs, Niels Johansen Indre Rabben, og Haagne Nielsen Dybevig.

og ingen fleere Sager var eftter paaraab eller noget andet ved dette Ting at forrette blev Rætten og Tinget for dette Skibreede ophævet.

1753: 123b

Anno 1753 d: 4de octobr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet for Opdahls Skibredes Læhnets Almue paa Tingstædet Godøesundet med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd, Neml: Johanes Larsen øfre Lunde, Klemet Gripne, Hans Teigland, Ole Olsen Korste, Ole Haagensen Lie, Joen Hansen Breke, Tommes Johansen Kleppe og Jacob Nielsen Andersland. Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Heiberg med Menige Tingsøgende Almue

Mens da Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Rætten til i Morgen ophævet.

Dagen næsteftter som var den 5te octobr: blev Rætten igien Sadt paa Tingstædet Godøysundet og betient med forbemelte Laugrett i Stædets Fogeds overværelse.

Dereftter blev læst.
1te Johannes Haagensen Roelsems bøxel Seddel in duplo med Revers paa den eene, til Ole Monsen paa 2 pd: Smør i gaarden Eritzvæhr, dat: 5te octobr: 1753.
2de Morten Hansen Hellelands med fleeres Skiøde paa 12 Marcker Smør 1/6 huud i gaarden Næsse til Siur Biørnsen, hvorfor er betalt 18 rdr: dat: 14de aprilj 1753.
3de Hr: Commerce Assessor Jaen von der Lippes Skiøde til Johannes Nedre Gierstad paa 1 Løb 2 pd: 6 Mrk: Smør \i yttre Vee/ for 26 rdr: dat: 22de Septembr: 1753.
4de Mads Guttormsens til Ole Gulbrandsen Øfre Lunde udstædde skiøde paa 18 Marcker Smør ¼ huud i gaarden Øfre Lunde for 39 rd: dat: 4de octobr: 1753.
5te Sergiant Fiøsnes Pantte forskrivelse stoer 64 rd: til Berge Femanger, hvorfor er forsickret gaarden Myrdahl 18 Mrk: Smør 1 giedskind, dat: 4de octobr: 1753.
6te Hr: Stifttbefalings \mand/ von Cicignons ordre til Fogden Heiberg dat: 25 Septembr: 1753, angaaende Spedalske Menniskers indkommelse i Hospitalen og at derved Tingsvidne maae tages.
7de Eet paa gaarden Søvigen i Hardanger Lyse Closters gods af Sorenskriver Fleischer Forretted Skiftte Brev eftter Rasmus Elliasen Slutted den 4de Decembr: 1751, som udviiste ei allene at dito Sterfboe er ejende i gaarden Lie 2 pd: 1 ½ Marcker Smør 11/16 huuds Landskyld Mens end og at sam/m/e er udlagt til Søsteren Eli Eliasdatter 23 ½ Mrk: Smør 11/16 huud, Niels og Rasmus Olsen hver 8 2/3 Mrk: Smør samt Marithe og Barbroe Olsdatter hver 4 1/3 Mrk: Smør, tilsam/m/en ansadt for 74 rd: 1 Mrk: 8 s:
8de et dito eftter Einer øfre Gielland Slutted den 13de Julj 1753, som udviste at Sterfboet ejede bøxel Rætten til ½ Løb Smør ½ huud i øfre Gielland som al advenant er deelt Encken Anne Jacobsdatter og de 2 Døttre Marite og Anne Einers døttre imellem, ansadt for 9 rd:

Stædets Foged Hr: Kamer Raad Heiberg i retteædskede den fra Seniste Ting udsadte Tingsvidne Sag imod Sergiant Fiøsne og Corporal Bertel Sundervig \om/ overlast og Ting Freds brydelse imod Bunden Rasmus øfre Lunde og for Retten.
de forhen udeblevne Vidner Saavelsom Sergiant Fiøsne og Corporal Bertel Sundervig mødte for Retten og vedtog lovl: Varsel i denne Sag til denne Tiid og Ting.
Actor fremstillede de nu mødende Vidner med begier at same maatte afhøres
Rasmus nedre Lunde som det 5te Vidne i denne Sag aflagde Eed og vandt at den af de forhen førdte Vidner omprovede tiid Saag og hørdte Vidnet her paa Ting stædet imedens Retten og Tinget holtes og imedens Kongens Skatter bleve oppebaarne at Rasmus øfre Lunde som mødte Corporal Bertel Sundervig i Tingstue Døren, da Corporalen ville gaae ind i Ting Stuen og Rasmus øfre Lunde ud deraf, Sagde til ern:te Corporal naar Skal jeg faae betaling for Mine Aarer,

1753: 124

Hørte og det Corporal Bertel Sundervig dertil Svarede Saaledes: Diævelen Skal Regiere Dig, kom ud saa skal jeg betale Dig, Du har krævet mig tilforn paa een frie Kierke Backe og jeg kand ei have Fred for Dig, derpaa greb ern:te Corporal med sin Venstre Haand omkring Rasmus øfre Lundes Venstre Haand, ledde Ham ud af Døren og ud paa Bryggen tedt ved Ting Stuen da hand med sin høyre Haand gav Rasmus Øfre Lunde 3 Slag i hovdet!! (hovedet) Saa haardt at Rasmus øfre Lunde af hvert Slag falt omkul ned paa Bryggen, da Corporalen eftter at hvert fald var skeed Reiste Rasmus med same sin Venstre Haand op igien, Lidet dereftter som Vidnet {Saag} \Mercked/ at Rasmus øfre Lunde var komet veck fra ern:te Brygge her paa Ting Stædet og Vidnet i den anledning gick ind i Ting Stuen item oplod Døren til et tedt derhos værende Kamer, Saag hand at Særgiant Fiøsne med sin eene Haand gav berørte Rasmus Øfre Lunde 3 Slag i hovedet og i det Same Hand deraf begyndte at Seigne, tog ern:te Sergiant Ham i Haaret og derpaa kastede Ham ind i Ting Stuen, Saa hand kom imod Fogdens Fuldmægtig der Sad i Retten og hævede De Kongl: Skatter, endel: erindrer Vidnet at i det same Corporalen som melt paa Bryggen 3de gange hafde Slaget Rasmus Øfre Lunde samt kasted ham mod Bryggen, Saa Saag Corporalen op til det Sols (Sals) Vidne hvor Citanten da var, Sigende, gaae nu op og Klag mig for Kamer Raaden paa Salen, og derpaa Skiød Corporalen Selv Vidnet og Ørjans Flyensfærd til Provs paa det passerede, Samt derpaa at hand bad Ham gaae op paa Salen og Klage sig derover for Hr: Kamer Raad Heiberg. Fiøsne tilspurdte Vidnet om hand veed hvordan Rasmus øfre Lunde begiegnede Comparenten i ern:te Kamer førend Comparenten Slog og Kastede Ham ud af Døren. Rs: Nei. 2det om Rasmus øfre Lunde ei ben:te tiid var Saa Druken at Hand hverken kunde Tale eller gaae. Rs: joe hand var Druken. 3de om Skatterne var Taget den tiid Comparenten Kastede Rasmus øfre Lunde ud af Kameret. Rs: Deponenten erindrer sig nu at Skatterne var hævet og Citantens Fulmægtig Sad og Extraherede den Kongl: Skatte Restantze Mens Retten eller Tinget var ei Slutted eller ophævet.
6te Vidne Ørjans Johansen Flyansfær aflagde Eed og vandt i alt henseende til hvis af 5te Vidne om Corporal Bertel Sundervigs overlast paa Rasmus øfre Lunde den omprovede tiid og Stæd {betreffer} Eenstemig med ern:te 5te Vidne, ligesaa hørte Vidnet at ern:te Corporal da bad Rasmus Øfre Lunde tage Vidne paa det passerede, Samt gaae op paa Salen hvor Fogden Heiberg Logerede og Klage sig for Ham at være Slaget af Corporalen, Vidnet siger ellers at hand ei egentlig hørte hvad ord der falt imellem Corporalen og Rasmus øfre Lunde førend

1753: 124b

Den første Slog den Sidste, hafde ei videre at vidne blev og ei videre af Parterne tilspurdt, thi blev hand som de forige Vidner fra Retten demitteret

Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg begierede at Hannem et lovskicked Tings Vidne om hvis i denne Sag passeret er, Maatte til Rettens Pleie fra dette Ting beskreven meddeeles, Som ei burde Ham negtes og just derfor bevilges.

Eftter at forestaaende Tingsvidne Sag var Slutted begierede Lorentz Fiøsne at Ham maatte tillades eftter foregaaende lovlig instefnelse, til neste Ting at føre Vidner angaaende Rasmus øfre Lundes opførsel og ord mod ham den omprovede tiid, hvilken Paastand Retten og billiger formedelst den Ham ei bør negtes, dog er De Vidner Sergiant Fiøsne har Reserveret sig at føre, denne Tings Vidne Sag uvedkom/m/ende, og Conceqventer Separat bliver baade Tracteret og beskreven udstæd.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg havde til dette Ting tiid og Stæd med Muntl: Varsel ladet Indstefne Margrette Malene Nederman at lide Dom til Bøders erleggelse for hendes begangne Leiermaal med ægtegiftt Mand Samuel Olsen Mæster Snedker i Bergen, da hand udi afvigte Aar 1752 var udi Arbeide paa Pladset Sundervig under gaarden Sunde udi Tysnæs Præstegield og Oppedals Skibrede, og declarerede Actor at hun eftter Sogne Præsten Welærværdige Hr: Provsten Edvard Christies til Actor indløbne Comunication af 19de Septbr: A: c: for Saadan hendes forseelse har udstaaet Kierkens Disciplin og er bleven publice Absolveret d: 13de Søndag eftter Trinitatis nestl:

for Den indstefnte Mødte eftter paaraab hendes Søsters Mand Corporal Bertel Sundervig som tilstoed ei allene at ovenn:te \Magrete/ Mallene Nederman i denne Sag er lovl: Stefnt Mens end og at Hun med berørte ægtegiftte Mand Snedker Samuel Olsen har auflet et Barn og derfor allerede udstaaet Kierkens Disciplin, Conparenten declarerede ellers at hand paa dette Sogns nestanstundende Somer Ting vil og skal betale Actor hands ern:te Sviger Søsters Leiermaals Bøder med 6 rdr:

Actor begierede at Corporal Bertel Hoff som nu inden Retten har tilstaaet at ville betale instefnte Magrete Mallene Nedermans Leiermaals Bøder 6 rdr: Maatte tilfindes same til den belovede tiid at erlegge under videre adfærd eftter Loven

Corporal Hoff declarerede at hand nu gierne uden at være Stefnt vil taale Dom til at betale De paastefnte 6 rdr: til Actor.

Afsagt

Corporal Bertel Hoff bør eftter Egen Vedtægt for instefnte Magrete Malene Nederman til Den første Dag det Almindel: Somer Skatte og Sage Ting nestanstundende Aar for dette Skibredes Almue vorder holdet, betale Actor hendes paastefnte Leiermaals Bøder \med 6 rdr:/, og det inden neste 15 Dage eftter denne Doms lovl: Forkyndelse

1753: 125

Under lovl: Adfærd.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg gav til kiende at Hand af den Seniste Rettes Dag ved Vidners førelse her \er/holdte Oplysning udi Sagen indstefnt af Anders Oppedal, Berge Nielsen Oppedals Koene Ragne Johans Datter og Ørjans Amland, indstefnte Sag Contra Ole Giellefald for ulovl: Paasagn og beskyldning imod ben:te Persohner, er komen i den faste formening at ben:te Ole Giellefal for Saadan hands ulovl: beskyldning bør være Straff feldig med Bøder til Deres Maj:ts Sigt og Sagefalds Cassa, Saa haver Hand til dette Ting tiid og Stæd Indstefnt ben:te Ole Giellefald paa Justitziens veigne til Bøders erleggelse eftter Sagens, ved dens endel: udfald befindende omstendigheder, Men for det øfrige, hvad Sagen i sig Selv angaar, og hvorledes De agter same at Tractere, ville Hand lade ankom/m/e paa Deres Eget

Forsorg Saafremt Hand ikke skulle formerke at Derunder blev Minageret vedbørl: Paastand til De Kongl: Bøders erholdelse
Citanten Anders Oppedal iretteædskede bem:te Sag imod Ole Jellefal og Ragne {Ols} \Johans/ Datter som mødte og vedtog lovl: Varsel til dette Ting og dette Stæd,
Ole Jellefald anmelte derhos at hand for at Beviise det hand er uskyldig i den paastefnte Sigtelse og at hand ei har Sagt andet end hand i Vidners Paahør har hørt af Skyds skafferen Jacob Opdal om Citanten, haver til dette Ting, Tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne ben:te Jacob Opdal at anhøre Vidner at ben:te Jacob Opdal er den der har fortaalt Contra Citanten hvad paastefnt og omprovet er.
Jacob Opdal mødte og vedstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt,
Saa Sagde og Citanten at hand for at faae Sagen til endebragt denne Sinde, iligemaade vil anhøre Contra Citantens Vidner ret ligesom hand dertil kunde været lovl: Stefnt hvilket dog ei skeed er.
Jacob Opdal Sagde dernest at hand for at viise hvor uskyldig hand er Samt at hands Contra partinde Ragne Johansdatter Selv har ladet udsprede meget af de paastefnte beskyldninger imod Anders Opdal haver Stefnt ben:te Ragne Johansdatter til dette Ting at anhøre derom Prov hvilke Vidner Saavel Citanten som Contra Citanten Ole Jellefal Sagde uden Stefnemaal at ville anhøre.
Berge Opdal som den instefnte Ragne Johansdatters Mand Sagde at hand har Stefnt Citanten Anders Opdal fordie hand adskiellige tiider imedens hands Koene tiente Gyri Opdal og same Gyri Opdal var borte fra sit Huus, der sig hos hands qvinde indfant derom at høre Prov.
Citanten og de øfrige 2de Contra Citanter Sagde at de vil anhøre Berge Opdals Vidner.
Citanten fremstillede paa Sin Side det
3de Vidne Jens Wermeland der eftter Eeds afleg Provede i alt som 1te Vidne
Formedelst det var langt hen paa afttenen blev Retten til i Morgen ophævet

Tredie Dagen d: 6te octobr: blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa berørte Tingstæd,

da attern:te Sag blev i Rette ædsked af Citanten Anders Opdal.
Ole Giellefald fremstillede sine indstefnte Vidner med begiær de maatte afhøres.
1te Vidne Mons Larsen aflagde Eed og Provede inted til oplysning i Sagen.
2det Vidne Mari Jørgensdatter Skartvedt aflagde Eed og provede om ord

1753: 125b

Talt 3 uger for næstl: Juul af indstefnte Jacob Opdahl om Citanten hvilcke ord eftterdi de ere faldne {førend} lenge eftter Ole Giellefald haver talt og udspredet hvis Citanten haver ført vidner om, Rætten holt unødig at Specificere.
3de Vidne Mari Olsdatter Solem aflagde Eed og provede inted til oplysning i Sagen.
Berge Opdahl declarerede at eftterdi at Sladder og Bøygde Fias har eftter det hand nu veed og har hørdt, forledet ham til at Stefne i denne Sag, Saa frafalder hand samme siden hand veed hands Koene er uskyldig udi nogen tyvs eller anden Sag, og i det Stæd vil hand have sin Rætt Resolveret imod den der beskylder hands Koene for nogen uærlig gierning.
Ole Giellefald sagde dernæst at hand til næste Ting vil ved vidner eftter foregaaende Stefnemaal, beviise at ikke hand men andre haver opfundet og først Talt de paastefnte beskyldnings ord imod Anders Oppedahl og Ragna Johansdatter, thj begierede hand derfor endnu tiid til Contra Continuations Stefnemaal i denne Sag. Af de paaraabte vidner angav Ole Giellefald Ole Mickelsen Opdahl og Jacob Johansen Opdahl.

Eragted,

Paa det Ole Giellefald ike skal gives billig aarsage at ancke over Rættens overiilelse, invilges ham anstand i Sagen til næste almindelig Ting, da ham dog eftter foregaaende Continuations Stefning skal blive tilladt at føre de paaberaabte og andre Vidner.

Dereftter blev læst

Giøre Olsdatter Opdahl med fleeres Skiøde paa 1 pd: 23 ¼ Marcker Smør I gaarden Opdahl, til Ole Mickelsen Opdahl, dat: 6te octobr: 1752.

Nock Erick Hansens Pengemangelslysning paa 1 ½ Løb 6 Mrk: Smør i Gaarden Lien, dat: 18de Septembr: 1753.

Peder Botnen haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Hans Nedre Støle fordi hand i Vidner Ole Olsen Norbust og fleeres paahør skal have sagt at Citanten udi siste Feide Stael 500 rdr:, derom at anhøre Vidner og Taale Dom til Citantens friefindelse og den indstefntes vedbørlige undgieldelse eftter Lov og Forordninger, samt at Hans Støle desuden tilstreckelig bør erstatte Citanten denne Processes omkostning.

Hans Nedre Støle møtte og tilstod at være i denne Sag lovlig Stefnt.

Citanten fremstillede sine indstefnte Vidner med begiær sam/m/e maatte afhøres.

1te Vidne Ole Olsen Norbust aflagde Eed og Vandt at næstl: Sommer een Dag omtrent 3 uger for Pinssedagene hørdte Vidnet det Hans Nedre Støle udi sit eget Huus paa gaarden Nedre Støle uden at være obruveret af Druckenskab, sagde i Vidnes paahør om Citanten Peder Botnen til een Halvvoxen Dreng Jaen Ingebretsen Søreid, at Citanten havde i siste Krigs tiider Staalet 500 rdr:, jae hand bad og bem:te Dreng sige Citanten at hand havde Sagt at Citanten havde Staalet sam/m/e 500 rdr:, Men hvem Pengene var Staalet fra eller paa hvad Stæd, blev ickcke Nefnet.

2det Vidne Anne Søreide aflagde Eed og vandt i et og alt baade udi ord og Meening, samt tiid, som første Vidne.

3de Vidne Guroe Torbiørnsdatter aflagde Eed og vandt ligesaa Eenstemmig udi alle maader som 1te og andet Vidne.

Citanten paastod Dom i Sagen.

Contra Parten havde inted noget i Sagen paa sin siide at invende.

Afsagt.

Hans nedre Støle som vel har Skieldet men ikke Sigted Citanten Peder Botnen for at have Staalet 500 rdr:, hand har ej Legitimeret at hand dertil har haftt nogen anledning; thj bør De [i]? Saa fald faldne ord ickcke komme Citanten {hands} paa hands ærlige Nafn og Rygte \til Præjudice/ Mens skal hereftter ansees som Skarnsagtige døde og Kraftesløse, ligesom og bemelte Kaadmundede og Skarnsagtige Hans Nedre Støle, skal til een erindring

1753: 126

at hand sig ej saa ofttere maae forsee, {bør og skal} betale til det Bergenske Manufactor Huus 10 rdr:, og til Citanten udi Processens omkostning 3 rdr: hvilcket alt udreedes og eftterkommes Fembten Dage eftter denne Doms lovlige forkyndelse under adferd eftter Loven.

Hans Johansen Øfre Støle haver til dette Ting Tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Hans Nedre Støle, at anhøre Vidner om hvad hand ved een sin Hund næstl: Sommer øvede imod Citantens Creature, {Mens} samt Taale Dom eftter Loven og betale Processens omkostninger,

Stefne Vidnerne Niels Lille Godøyen og Ole Skaffer beckræfttede ved Eed at de 14 Dage siden i denne Sag lovlig Stefnte Hans Nedre Støle til [at] høre Prov mens ej til at anhøre Dom og betale Processens omkostning.
Hans Nedre Støle møtte for Rætten og vedstod at være Stefnt Saaledes som af Stefnevidnerne er forklaret.
Citanten fremstillede følgende vidner med begiær samme maatte afhøres.
1te Vidne Otthoe Jacobsen Høviskeland aflagde Eed og vandt at næstl: Sommer een Dag hørdte vidnet paa sin gaards Ejendom som ligger noget fra Øfre og Nedre Støle som Parterne paaboer, at een Hund i Parternes Samfeldes Fæehauge Giødede, desligeste at Citantens Tieniste pige Nafnlig Christi Olsdatter der ej endnu har været til Guds bord, Raabte og sagde, Hids icke Hunden paa Creaturene, noget dereftter dog samme Dag hørdte og vidnet indstefnte Hans Nedre-Støles Røst eller Tale paa de Stæder i berørte Fæehauge hvori Hunden som melt havde Giødet, Mens hvad enten Hans Nedre Støle da talede ondt eller godt eller hvem hand talede til eller om \hvem/ det kunde Vidnet icke høre, næste Morgen bageftter hørdte vidnet at det var Citantens Fæe Creature som af Hans Nedre Støles Hund blev jaget i gaardene Øfre og Nedre Støle som Parterne paaboer, Mens af sig Selv veed Vidnet inted noget om det siste.
2det Vidne Guroe Johansdatter aflagde Eed og forklarede at hun paa gaarden Søreide Grund der ligger et støcke fra Parternes Gaarder den omprovede tiid hørdte et og det samme som af første Vidne er omforklaret, jae vidnet veed tillige at det var Hans Nedre Støles Hund som Giødede, hørte og at {Han} Citantens liden Gieter eller Tieniste Pige Christi Olsdatter \græd/ samme tiid Hunden Giødede, Mens hun hørdte ikke at samme Pige Raabte om at ikke den indstefnte Vederpartes Hund maatte Hidses paa Citantens Creature.
Citanten begiærede Selv Sagen udsadt til næste Ting, hvorved det og har sit forblivende.

Hans Øfre Støle haver til dette Ting Muntlig ladet ind stefne Hans Nedre Støle fordi hand næstl: Aars Høst noget eftter disse tiider haver da hand sendte \bud/ eftter Citanten at komme til sig, lagt eller villet lagt Folck i Skiuvel paa Loftted over Hans Nedre Støles Stabuhr, Sluttelig for [at] høre paa hvad ord imellem Parterne da kunde falde, desligeste at \anhøre Prov [og]/ Taale Dom eftter Loven samt erstatte Citanten Processens omckostninger.
Hans Nedre Støle møtte for Rætten og vedstod at være i denne Sag lovlig Stefnt.
Citanten fremstillede sine Vidner med begiær samme maatte afhøres.
1te Vidne Ole Olsen Nordbust aflagde Eed og vandt at næstl: Sommer imod Høsten noget for disse tiider blev hand een Søndag af Hans Nedre Støle begieret at gaae tilligemed hands Nemlig Deponentens Koene Guro Torbiørnsdatter, op paa Hans Nedre Støles Stabuhrsloftt for at Luure eller høre paa hvad ord Citanten Hans øfre Støle som hand haver ved budsendelse bedet kom/m/e need i ern:te Stabuhr til sig, samme tiid kunde af ham blive anlediget imod Contra Parten at udlade sig med, Vidnet declarerede ellers at da hand hørte og forstod Hans Nedre-Støles onde hensigt, saa nægtede hand og hands Koene derudi at fuldbyrde hands villie, ej eller!! var Citanten den Dag hiemme men ved Onereims Kircke Saa hand derfor ikke kom udi bemelte Stabur til indstefnte Hans

1753: 126b

Nedre Støle den Dag, havde ej videre at Prove uden at hand og een \anden/ gang af Hans Nedre Støle blev begieret tilligemed Koene at legge sig under Hans Nedre Støles Bord for ligesaa at Passe paa hvad ord som kunde blive Talt af Citanten som til den ende eftter Hands!! (Hans) Nedre Støles ord til Vidnet skulle komme need i bemelte \den/ indstefntes Stue paa Nedre Støle, følgel: det bud hand derom ville Sende Ham, Mens Vidnet ville icke eller føye ham her udi, ej eller!! blev noget bud til Citanten den tiid om samme afsent.

2det Vidne Guroe Torbiørnsdatter aflagde Eed og Provede i alt Eensstemmig med hendes Mand som første Prov.

Citanten paastod Dom i Sagen,

Afsagt.

Den Underfundige Omgang Hans Nedre Støle haver eftter de førte Vidners udsagn, ladet ertee imod Citanten Hans Øfre Støle, Meriterer at straffes, thj bør Hans Nedre-Støle derfor udi Bøder betale til Sognets Huusarme Mennisker 1 ½ rdr: og til Citanten udi Processens omckostninger 2 rd: 5 Mrk:, Femten Dage eftter denne Doms lovlige forkyndelse under adferd eftter Loven.

Samson Søndre Holme irætte æskede sin Sag imod Hans Jørgensen Nedre Støle og qvinde, een omtvisted Citanten fratagen og hos Hans Nedre Støle befundne Souv betreffende.

Hans Nedre Støle møtte for sig og Koene og vedtog lovlig varsel for sig og qvinde i denne Sag, begiærede ellers Anstand i Sagen til næste almindelig Ting for at Stefne Contra og føre Vidner.

Eragted.

Paa det Hans Nedre Støle ike skal klage at være af Rætten overiilet og omskiønt hand har haftt tiid nock til at føre vidner og Stefne Contra siden denne Sags anlæg, bliver dog den til Contra Stefnings udstædelse begierte anstand ham invilget og det til næste anstundende Sommer Ting, da hand haver at indkomme uden udflugt med alt hvis hand i denne Sag paa sin Sinde agter Tienlig.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgelse Svarede Samtlig Almuen 1te at gaarden Kleppe skyldende ½ Løb Smør ½ hud har været opbuden til Tinge om nogen ville antage sig den til brug og beboelse, Men dertil har ingen været at formaae saa den end og dette aar 1753, har været pladt ødeliggende, ej eller!! (heller) bød nogen høyere afgiftt end de 64 s:, og for det 2det at den vel ligger i Landlægdernes District, Mens som den fra umindelige tiider har været ødeliggende, har Soldaten Selv krævet udreedningen.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Samtlig Almue at ingen bøxel dette aar er falden eller kand falde af den Saa lenge ødeliggende gaard Nedre-Kleppe, skyldende ½ Løb Smør ½ huud.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg lod dernæst for den Samtlige Almue fremsette de udi det ordinaire Tingsvidne fremsadte 8te qvestioner, da Almuen dertil Svarede eensstemmig med hvis Almue udi Waags skibreede dertil Svaret haver, dog med den forskiel henseende til 1te qvestion at inted Skibs eller andet vrag dette aar her i skibreedet er fundet eller bierget.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg tilspurdte dernæst den Ting søgende Almue angaaende Tingskydsens afbetaling, hvortil de Samtlig svarede Eensstemmig med hvis Waags skibreedes Almue derom forklaret haver.

Odels Mandtallet saavel som Restancen stoer (ope rum) blev dernæst inden Rætten oplæst og af ingen modsagt.

dernæst blev til Rætten anstundende aar 1754 at betiene opnævnt følgende Laugrætt: Ingebret Malckenæs, Salemon Grepne, Ole Lie, Ørjan Holeckim, Hans Vermedahl,

Jens ibdm:, Erick Lie, Lars Møcklestad.

Fleere Sager eller andet, var ej paa dette Ting eftter paaraab at afhandle hvor for Rætten for dette Skibreede blev ophævet.

Anno 1753 d: 8de octobr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting for Ous Skibredes Læhnets Almue holdet paa det ordinaire Tingstæd gaarden Lundervig udi ben:te Ous Præstegield og Fekse(?) (Fusa?) Sogn med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Lars Hafsgaard i hands stæd Hans Lundervig, Ole Søre Holmefiord, Friderick Tvedt, Joen Tvedt, Matias Rosvold, Lars Rosvold, Hans Hegland i hands Stæd Knud Svendsen Nordvig og Erick Pedersen Langeland. Overværende Kongel: Maj:ts Foged Hr: Kammerraad Heiberg med Meenige Tingsøgende Almue.

dernæst blev Publiceret.
1te den næst forige Ting Publicerede ordre til Fogden fra Stifttamtmanden om Spedalske Menniskers indlemmelse i Hospitalet.
2det Hr: Capitain Pritziers Pantte forskrivelse til Hr: Consistorial Raad Haberdorph i Bergen stoer 500 rdr:, hvor for er Sadt til forsickring og udi underpant Gaarden Klyve skyldende 1 Løb Smør 1 huud, med alle paastaaende Huuse og herligheder, samt gaardens besetning med videre dat: 30te Junj 1753.
3de Fogden Hr: Kammer raad Heibergs Fred Lysning over Ous Præstegaards skov og udmarck dat: 8de octobr: 1753.
4de Vidimeret gienpart af een Extract af Samfrende Skiftted eftter Sal: Hr: obriste Johan Jacob Pritzier, for saavidt gaardene Molde og Klyve betreffer, hvilcket Skiftte Brev er dat: 30te Decembr: 1752, og Copie Extracten 8de octobr: 1753.
5te Mad:me Legangers qvitteringer for 181 rd: 1 Mrk: 10 s: som hende af Hr: Capitaine Pritzier til afdrag paa den Capital af 560(?) rd: er betalt dat: 6te Septembr: 1753.
6te Sergiant Synnistvedts Pantte obligation stoer 60 rd: til Hr: Hans Astrop, imod Pandt i alle Debitors paa gaarden Aadland opbygde Vaane og andre Huuse, dat: 8de octobr: 1753.
7de Skiftte Brevet eftter afdøde Rasmus Elliesen Slutted af Hr: Cancellie Raad Fleischer paa gaarden Søvigen under Lyse Closters Jurisdiction, den 4de Decembr: 1751, som udviiste at dito Sterfboe ejer i gaarden Hiemdahl 1 pund ¾ Marcker Smør 11/32 huud ansadt for 49 rd: 3 Mrk:, som er udlagt, til Søsteren Eli Elliasdatter 11/32 huud, Rasmus Olsen 8 ¼ Mrk: Smør, Niels Olsen 8 ¼ Mrk: Smør, Marite og Barbroe Olsdøttre hver 4 1/8 Mrk: Smør

Formedelst Fogden med Skatterne giorde Anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 9de Octobr: blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa besagde Tingstæd.

Provstinde Leganger haver til dette Ting Skrefttl: ladet indstefne Afg: Obrister Pritziers Arf:r for skyldige gield med det mere som Stefningen nermere udviiser der for Retten med sine Forkyndelses paaskriftter blev oplæst af 24de Septbr: 1753.
Hr: Capitain Pritzier mødte for Retten og vedtog i denne Sag paa egne og øfrige indstefnte Medarfvingers vegne /: ..capto(?) Hands ælste Broder Hr: Liet: Pritzier der ei har bedet ham Svare noget for ham i Sagen :/ lovlig Varsel hvorfor hand og for sig og øfrige Medarf:r undtagen Velben:te Hr: Lieutenant, nu er bered at tage til gienmæle.

Citantinden lod ved Hr: Astrup producere 1ste Sal: Obrister Pritziers til hendes Sal: Mand udgivne Pante Obligation Stoer 500 rdr: dat: 1te febr: 1743. 2det een Messive af 14de Maj 1753 hvorudi tilstaaes at den paastefnte Debet er opsagt. 3de Citantindens Reigning af Gaars Dags dato sc: 8de octobr: 1753 blev oplæst.

Hr: Capitaine Pritzier vedstod at den indkomne Obligation og Reigning er ganske Rigtig, ligesaa at Obligationen lovl: er opsagt producerede derhos een Extract af Skifttebehandlingen eftter hands Sal: Fader af 30te Decbr: 1752 Verificeret af Comparenten d: 8de octbr: 1753 item Citantindens Ham meddeelte Qvitering og Beviis af 6 Septbr: 1753

1753: 127b

Som begge bleve oplæste. Hr: Capitain Pritzier declarerede dernest at af de producerte 2de Documenter {er} beviises ej alleene at gaarden Klyve nu er hands virkelige Ejendom, Mens end og at det Pandt derpaa hæftede til Citantinden allerede er afklaret hvorfor og Citantinden haver exciperet ern:te gaard fra ald Pante Rettighed eftter besagde Obligation, hand haaber derfor at Saavel Provstinden Leganger ved sin procedure og endelige Paastand vedstaar og Observerer og vedstaar dette sit Haandskriftt Som og at Retten ved Dom frietager gaarden Klyve fra ald hæfttelse eller Prætention af Citantinden.

Hr: Lieutenant Pritzier blev paaraabt Mens mødte ej ikke eller!! nogen paa hands veigne, hvorvel Mand hafde vented paa hands Møde til nu siste Tingdags Klocken over 10 Slætt.

Eragted

Hr: Lieutenant Johan Ferdinand August Pritzier som lovl: Stefnt i denne Sag gives Laug dag til næste Ting at møde med tilsvar i Sagen.

Dereftter bleve læste følgende Fæste Breve alle in duplo med Revers paa gienParten Neml:

1te Hr: Concistorial Raad Geelmuydens til Sergiant Synestvet paa nogle Smaa Anparter Jord udi gaarden Aadlands grund dat: 30te Septbr: 1752.

2det Knud Tyse og Knud Høysæters til Peder og Ole Totland og Gunder Johansen paa Stølen Eikedalen dat: 9de octobr: 1753.

Peder og Besse Børdal fremviiste i Retten Felderne af Fem Ulvonger som De eftter Almuens tilstaaelse haver nestl: Sommer Skudt paa \Rabelsei/ Fieldet imellem Samanger!! (Samnanger) og Strandebarm ligesom og Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg nu betalte ben:te 2de Mænd Skud Pengene 3 Mrk: pr: Skindet med 2 ½ rdr:

Fogden Hr: Kammer raad [Heiberg] tilspurdte dernæst den Tingsøgende Almue om icke alle som dette aar har skydset Fogden og Sorenskriveren til og fra de ordinaire Tinge, har nød sin tilbørlige betaling nemlig 4 s: for Miilen pr: Mand, hvortil de Svarede jae,

Dernæst lod Fogden Kammerraad Heiberg for Almuen fremsette de udi det ordinaire Tingsvidne anførte 8te qvestioner, hvortil Almuen Svarede eensstemmig med Opdahls skibreedes Almue, undtagen denne Almue henseende til 7de Post forcklarede og angav følgendende!! (følgende) Handels Karle Johannes Olsen og Johannes Andersen Helleland.

Odels Mandtallet og Restancen som beløber til 32 rd: 4 Mrk: 1 s:, blev dernæst oplæst, mens af ingen modsagt.

Dereftter blev til Rættens betiening næstckommende aar 1754 opnævnt, Necolai Hatvigen, Johannes yttre Tysse, Samuel Giære, Knud Nordvig, Niels Goupholm, Mons Gouckstad, Peder Gouckstad, og Mons Nedre Bouge.

og da inted videre her var at forrette paa dette Ting, blev Sage Tinget ophævet.

Anno 1753 d: 11te Octobr: blev Almindel: Høste Skatte og Sage Ting holdet for Strandvigs Skibredes Læhnetz og Halsnøe Closters godsetz Almue holdet paa det ordinaire Tingstæd gaarden Haavigen \i Ous Præstegield/ og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Samson Engelsen Rebne, Ole Johansen Rebne, Engel Andersen Stoere Balleseim, Dag Knudsen Rebne, Johanes Olsen Selsvold, Siur Selsvold og Onge \Joen/ Joensen Haavig samt i Knud Hansen Nerhovdes Stæd gamle Joen Haavig. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Underdanig bleve læste de nest forhen paa de forhen dette aars

1753: 128

Høste Tinge udi de øfrige Skibreder læste og udi Protocollen Extraherede den Høye Øfrigheds ordres

Formedelst ingen flere Brever i Dag til publication bleve frembragte og Fogden med de Kongl: Skatters hævelse giorde anfang, blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 12te Octobr: blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa Tingstædet ern:te Haavigen.

Hvoreftter blev læst
1te Hr: Astrupes Fæste Brev in duplo med paateignet Revers paa gienparten, udstæd til Knud Knudsen paa 3 Spands Teiger eller 1 ½ Pund Smør 1 ½ gied Skind i gaarden Skattum dat: 10de Marts 1753.
2det Anders Joensen Houge og de fleres Skiøde til Ole Engelsen paa 11 Mrk: Smør i gaarden Henanger for 28 rd: Kiøbe Penge dat: 11te octobr: 1753.
3de Mikel Olsen Tombres Pante Obligation Stoer 66 rdr: til Gitle SkougsEidet hvorfor er Sadt i underPant 1 Pund 4 Mrk: Smør i gaarden Tombre dat: 11 octbr: 1753.

Bøygde Procurator Giøen i retteædskede Morten Skougseides gields Sag imod Corporal Torkel Opsal Og da hand nu Merker at same Debitor end ikke nu møder hvorvel hands Seniste Ting giorde Paaskud om at være den tiid i Kongl: Affaire Commanderet, forvolte det ham den tiid bevilget Opsettelse, Saa uagted Comparenten har Rett til at begiere Dom Saavel nu som forige Ting, ville hand dog for at Maale Debitor Skeppen fuld, endnu een gang begiere Laug dag for ham til neste Ting.
Torkel Opsal mødte ei.

Eragted

Corporal Torkel Opsal gives endnu, dog som Siste gang i denne Sag, Laug dag til neste Almindel: Ting da hand uden noget Paaskud haver at møde eller møde lade med hvad hand mod Citantens Søgemaal haver at Sige

Dereftter blev Publiceret

Joen Haavigens Skiøde paa 1 pd: 21 2/3 Marker Smør med bøxel og overbøxel eftter anpart af Præste bolets og Kircke godset i dito gaard, for 91 rd: 2 Mrk:, til Sønnen Engel Jonsen, af dags dato.

2det Skiftte Brevet eftter afdøde Johannes Engelsen Eide Slutted paa gaarden Eide den 2den augustj 1753, som udviiste at dito Sterfboe ejede i gaarden Eide 1 pd: ½ Marck Smør og i gaarden Henanger 8 Marcker Smør for 12 rd: desligeste at godset i Eide er udlagt Saasom, til Jaen Evensen Haaland 10 Marcker Smør, Enken Christi Knudsdatter 5 ½ Mrk: Smør, Sønnerne Knud, Engel og Jaen Johannessønner hver 2 Marcker Smør 6 Marcker tilsam/m/en, samt Ellen, Christi og Magdelie Johannesdøttre hver 1 Marck Smør, udgiør de bemelte 1 pd: ½ Marck Smør for 50 rd: 2 s: ansadt, og at de 8 Marcker Smør i Henanger er paalodnet Ole Engelsen Henanger for 12 rd:

3de Skiftte Brevet Slutted paa gaarden Hatletvedt den 24de Julj 1753 eftter afdøde Eli Størchsdatter, som udviiste først at Sterfboet ejede i gaarden Hatletvedt 1 2/3 Marcher Smør med bøxel og overbøxel til meere eftter anpart i dito gaard, Og dernæst at sam/m/e gods er paalodnet Enckemanden Ole Ellingsen for 3 rd: 2 Mrk:

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg tilspurdte dernæst den Tingsøgende Almue om icke opsidderen paa gaarden Sandahl end og dette aar 1753 har nødt Skatte friehed for det udi hands gaard aftagne gods, undtagen udreednings og Standqvarteer pengene, hvortil Almuen Svarede jae, sagde tillige at gaarden ej er saa meget i forbedring at den kand igien noget til Skatt paalegges.

Paa Fogdens tilspørgende Svarede Almuen at opsidderen paa gaarden Sandahl end og dette aar 1753 er godtgiort Leedingen og de andre Skatter af den affeldte Jordskyld i gaarden Sandahl.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg udi opsidderen paa

1753: 128b

Gaarden Aachre No: 5, Ole Endresens nærværelse, anviiste bemelte Ole Endresens ham givne qvittering, som udviiste at ham er gotgiort Skatter 2 pd: 3 Mrk: 12 5/9 s: af hands brug i dito gaard nemlig i Skatt 2 pd: 4 Mrk: men i Landskyld 2 pd: 1/3 huud, fordi hands derpaa forhen havende Huuse næstl: aars 1te octobr: ved Vaade Ild blev lagt i Aske, og tillige æskede Lejlendingens Svar om icke sam/m/e er Rigtig, hvortil hand Svarede jae, hvorom Fogden Tingsvidne var begiærende.

Fogden begiærede dernæst det ordinaire Tingsvidne Examineret, og hvorved falt et og det samme Svar af Almuen som udi Ous skibreede, undtagen her blev angivet følgende dette aar at have Handlet med Smaler Qvæg, nemlig Hans Hammersland, Engel Giøen, Hans Aase og Lasse Hansen Oustevold.

Til Fogdens Spørsmaal angaaende Tingskydsens afbetaling, blev Svaret som Sædvanlig.

Odels Mandtallet og Restancen stoer 34 rd: 5 Mrk: 9 s: blev dernæst inden Rætten oplæst og af ingen modsagt.

Til Rættens betiening næst anstundende aar 1754 blev opnævnt følgende Laug rætt: Johannes Tvedtenæs, Hans Mortensen Skougseid, Svercke Hansen Hiærtnæs, Engel Jonsen Store

Baleseim, Gamle Ole Jonsen Toftt, Fridrick Danielsen Toftt, Joen Hansen Qvale, og Tommes Jonsen Qvale.

Fleere Sager eller andet var ej for dette skibreede at forrette eller Tractere hvorfor Sage Tinget blev ophævet.

Anno 1753 d: 16de Octobr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa gaarden øfre Waage udi Strandebarms Præstegield for Strandebarms Læhnets Almue, og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Hans Rasmusen Berge, Johanes Johansen Berge, Lars Torgersen Stoere Fosse, Lars Mathiesen Stoere Fosse, Lars Endresen Engedal, Lars Sverckesen Bierckenæs, Roald Lille Linge og Niels Siursen Engedal. Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Andreas Heiberg med menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Underdanig blev publiceret De nest forige Tinge i de øfrige Skibreder læste og i Protocollen foran Special Extraherede den høye Øfrigheds ordres og Resolution

Videre blev Allerunderdanigst læst
Hans Kongl: Maj:ts allernaadigste Resolution om at Sal: Sogne Præsten Hr: Ole Gierdrum og Hands Sal: Koenes til de Fattige i Strandebarm Legerede 200 rdr:, strax skal til same Præstegields Fattige af Hr: Cancellie Raad Fleischer uddeeles dat: 1te Junj 1753.
2det et af Hr: Sorenskr: Cancellie Raad Fleischer udi Jondahls Skibrede d: 28de Septbr: 1753 eftter afg: Samson Larsen passerede Arfve Skiftte Brev som viiser at {af} de 6 Mrk: Smør med Bøxel i gaarden Skielnæs Sterfboet ejede blev Enken Ingebor Kiettelsdatter udlagt for 9 rdr:
3de Hr: Obriste Lieut: Frantz Butlers Obligation til Berge Femanger Stoer 99 rdr: hvorfor 1 ½ Løb Smør i gaarden Kysnæs er Sadt i underPandt dat: 9de octobr: 1753.
4de Morten SkougsEides Fæste Brev til Siur Knudsen paa gaarden Solbiør af skyld 3 Spand dat: 15de octobr: 1753.
5te Heine Hattebergs Fæste Brev in duplo til Halvor Halvorsen paa 1 Løb Smør i gaarden Svilland dat: 15de octobr: 1753.
6te Enken

1753: 129

Marte Sal: Peder Andersens Transport paa Tosten Hamerens til hende udgivne obligation Stoer 15 rdr:, dat: 21de Julj 1753.
7de Peder Bratebøes Skiøde til Lars Herlefsen Skielnæs paa 6 Mrk: Smør med Bøxel i gaarden Skielnæs for Kiøbe Penge 9 rdr: dat: (ope rum)
8de Johanes Nottelands skiøde til Sønnen Peder Johansen paa 1 Løb Smør 1 Hud i gaarden Skage for 108 rdr: dat: 16de octobr: 1753.
9de Hr: Capt: Tausans Fæste Brev in duplo til Salemon Jacobsen paa 2 Pund 19 ½ Mrk: Smør i gaarden Skougesal dat: 8de Junj 1753

Hover Siovatsen Tvet fremlagde een Pung, hvorudi var hands Myntling og Stiffdatter Siri Baarsdatter Tvetes Fæderne Arf 15 rdr: 2 Mrk: 4 s: med forspørsel om nogen same for Renter vil modtage, mens da ingen der til meldte sig blev Pungen Forseglet og ham tilbageleveret.

Anders Larsen nedre Waage fremkom og lyste sin Odels Rett og Penge Mangel til 1 ½ Løb Smør udi gaarden Kierevigen som Giert Gitlesen paaboer, hvilken gaard hand som sit Odel Reserver sig at indløse naar Penge dertil erholdes.

Flere publicationer var ei i Dag og da Fogden med Skatternes hævelse giorde Anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 17de Octobr: blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa ern:te Tingstæd.

Dereftter blev læst følgende Skiøde Brever Neml:
1te Erick Endersen Aakres Gave \Brev/ til 5 Sine Børn Neml: Peder Døsvig og de flere paa 6te Parten af Strandebarms Konge Tiende dat: 16de Octobr: 1753.
2det Erick Larsen Sandvig og de fleres Skiøde til Anders Sandvig paa 1 Pund 6 ½ Mrk: Smør i gaarden Sandvig for 33 rdr: 1 Mrk: 12 s: dat: 17de octobr: 1753.
3de Peder Haktorsens Gave til Sønnen Hacktor Pedersen paa 2 Pund 6 Mrk: Smør ½ Huud i gaarden Aakre dat: 16de octobr: 1753

Fogden Welædle og Welbyrdige Hr: Kammer Raad Heiberg gav tilkiende at hand til dette Ting tiid og Stæd med Muntl: Varsel har ladet Indstefne et qvinde Meniske fra Stavanger nu tilholdende paa gaarden Tosnæs her i Skibredet ved Nafn Anna Helena Joens Datter Byberg som paa ben:te gaard Tosnæs er komen i Barsel Seng med et uægte Barn, at angive hendes rette Barne Fader og hvor hand sig opholder, Samt at betale sine Leiermaals Bøder eftter Loven og anviiste Citanten i Retten Sogne Præsten Hr: Eilert Holk Marchers til ham indkomne Comunication af 9de Hujus, hvoraf Actor begierede Extraheret og i Protocollen indførdt, hvad merben:te Sogne Præst angaaende dette qvinde Meniske har meldet, det allegerede blev oplæst af denne Indhold: Nock i Jondahls Sogn har et Fremmet qvinde Meniske fra Stavanger Nafnlig Anne Helene Joensdatter Byberg udstaaed Kierkens Disciplin eftter egen begiering og sin Sogne Præstes attest, for hun eftter bekiendelse skal have ladet sig besvangre i Stavanger af een Søefarende fra Bergen Nafnl: Ole Svensen. Ivershuus Strandebarms Præstegaard d: 9de octobr: 1753. E: H: Marcher.
besagde Anne Helene Joens Datter Byberg fremkom for Retten og tilstoed at være i denne Sag til denne tiid og Stæd lovl: Stefnt til Doms lidelse for sit begangne Leiermaal, Sagde derhos at hun er Fød i Stavanger Bye hvor helst hun er opfød og Stændig forblevet indtil nestl: 4de Paaske Dag

1753: 129b

Da hun begav sig derfra i Tanke at besøge een hendes Ven og gamle bekiente {Nafnl:} Klocker Koenen i Ullensvang udi Hardanger Nafnl: Ragndie, Mens falt paa Retouren fra hende underveis i Barsel Seng paa gaarden Tosnæs hos Hans Christopher Galtung med et Pige Barn som uden Ægteskab Siger at have auflet ved een Søefarende Mand af Nafn Ole Svensen fra Bergen som nu tenkelig \og/ eftter hendes bæste vidende Segler fra Amsterdam i Holland, endel: Sagde ben:te qvinde Meniske at ern:te Barne aufling skedde under ægteskabs løftte, dog uden nogen Trolovelse eller Saadan offentl: Forlovelse som i Forordningen omtales hvor for hun og allerede her i Præstegieldet har udstaaet Kierkens Disciplin
Actor lod tilføre at eftterdie dette qvinde Meniske ved sin giorde declaration allerede har forklaret hvad der var aarsage til at hun her paa et fremet Stæd falt i Barsel Seng, Saa hafde hand ei flere Qvæstioner til hende at fremsette uden allene at baade Actor og Domeren

formanede hende at Sige sin Sandhed hvem den rette Barne Fader er, Saaledes som Hun om det skulle paaæskes, med Eed ville bekræftte.

Anne Hellene Joens Datter Byberg vedblev hendes forige bekiendelse, hvilken at være Rigtig, desligeste at hun ingen anden Barne Fader end den angifne Ole Svensen haver, Hun gierne vel og med een frelst Samvittighed kand ved Eed bekræftte naar og hvor det forlanges.

Actor i rette lagde til Actens følge een Hannem fra Bye Fogden udi Stavanger Sr: Søfren Ringholm indløben Mesive af 23de Junj H: a: som hand begierede i Acten indtagen, og dereftter Slutede Sagen med Paastand at indstefnte Anne Hellene Joens Datter bør for hendes eftter egen tilstaaelse begangne Barne Aufling uden ægteskab udrede Bøder eftter Lovens 6 Bogs 13de Capt: 1 art: hvorom hand begierede Dom, den allegerede Mesive blef oplæst.

Afsagt

Anna Helene Joens Datter Byberg bør for hendes uden ægteskab begangne Barne Aufling betale Actor udi Bøder følgel: Lovens 6 Bogs 13de Capt: 1 art: Tolv Lod Sølv som er 6 rdr: 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under lovl: Adfærd.

Sogne Præsten Hr: Marcher haver til dette Ting tiid og Stæd Muntl: ladet Indstefne Opsidderne paa Naboe gaarden Berge Neml: Anders, Hans Rasmusen, Arne Haagensen, Morten Nielsen og Johanes Johansen Berge fordie de tiid eftter anden med Deres Creature har ladet begaae Haae Beite udi Strandebarms dalen hvor Citanten eene har Rett at lade Beite sine Creature, desligeste fordie De ikke holder \ved lige/ deres Anpart gierdes gaard Samt grind (grinder?) Som staar imellem Citantens og de instefntes Fæe Beiter i ern:te Strandebarms Dalen, derom at anhøre Beviiser, Vidner og Dom eftter Loven og Sagens omstendigheder, Samt erstatte Citanten processens omkostninger skadesløs.

Anders, Hans, Arne og Johannes Berge mødte paa egne og Morten Nielsen Berges veigne og tilstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt Saaledes som oven er anført, Mens sagde at naar Sagen til Aastæden bliver henvist det De paastaar, da vil det viise sig hvor lovl: og ulovl: Deres Jerdesgaard holdes, ligesom

1753: 130

De og den tiid skal godtgiøre at Citantens egen jerdesgaard i Strandebarms dalen er ei [i] bedre tilstand end Deres, Saa og at Citanten førend den rette tiid hiemfører sine Creature i ern:te Strandebarms Dalen Saasom dette aar da Saadant Skedde nestl: 28de Aug: da Citantens Creatur giorde Dennem paa Deres Saa vel Slagne som uslagne Høe Merkelig Skade, begierede derfor endnu Sagen til Aastæden henviist da de vil Stefne Contra i Sagen.

Eragted

Denne Sag er af den Nattur at den uden foregaaende Siun og granskning kand afgiøres, thi vorder den følgel: Lovens 1 Bogs 16de Capt: til de omtvistede Aastæder henviist, og hvorhelst same {eftter} a prima instancia bør eftter lovl: indstefnelse Ventileres og Paaskiønnes.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg gav tilkiende at hand til dette Ting, tiid og Stæd med Muntl: Varsel til Justitiens Pleie og til Deres Maj:ts Sigt og Sagefalds Bøders erholdelse haver ladet indstefne Christie Larsdatter Soelberg giftt med Syver Knudsen ibdm: at lide Dom til Straff og Bøders erleggelse for ærerørig beskyldning imod Niels Syversen Soelberg at hand skal have begaaet Leiermaal med sin Koenes Søster Marte Monsdatter giftt med Husmanden Salemon Tostensen Solberg, Samt udi Sagen at anhøre Widnerne Lars Endresen og Lars Larsen Engedal og Niels Engedal; hvilke Vidner iligemaade ere indstefnte under Lovens Falsmaal til dette Ting at møde og Prove i Sagen.

Christi Lars Datter Soelberg blev 3de gange paaraabt mens mødte ikke ei eller!! nogen paa hendes veigne.
Dernest gav Actor tilkiende at i denne Sag er og Christie Lars Datter Stefnt ved Dom at erstate Processens omkostninger.
Af Vidnerne mødte Lars Endresen og Niels Engedal mens Lars Larsen mødte ei.
Stefne Vidnerne Bøygde Lænsmanden Hans Waage og Joen Brue bekrefttede ved Eed at De i denne Sag lovl: mere end 14 Dage Siden haver Muntl: Stefnt Saaledes som oven er anført de udeblevne Christie Lars Datter Soelberg og Vidnet Lars Larsen for Deres Boepæl, hende til Provs og Doms lidelse og Hannem under Falsmaal at møde og Prove i Sagen.
Syver Knudsen Soelberg mødte dereftter og gav tilkiende at hands indstefnte qvinde Christie Larsdatter nestl: Løverdag \8te Dage Siden/ blev med forben:te Niels Syversen Soelberg udi Strandebarms Præstegaard ved Sogne Præsten Hr: Marchers mellomhandling og pærsvation Saaledes Forligte at denne Sag skal være ophævet imod at Comparentens qvinde Christie Larsdatter med Comparentens Minde for De ord hun imod Niels Syversen Solberg udi hastighed kand have Talt, skal give til Strandebarms Fattige menisker 5 rdr: som af velben:te Sogne Præst eller hands medhielpere skal modtages.
Actor begierede at de mødende Vidner maatte Eedfæstes og afhøres.
1te Vidne Lars Endresen Engedal aflagde Eed og vandt at een Dag nestl: Vinter hørte Vidnet een Dag at instefnte Christi Larsdatter udi hendes egen Stue paa gaarden Solberg Sagde til Deponenten, at hun Siunes det Niels Syversen Soelberg Elsker sin Koenes Søster Marte Monsdatter mere end Ham tilkommer, og da Vidnet som tog hendes ord op i den Meening at hun Mistengte ern:te 2de Persohner for at ligge med hin anden udi et løst og ont levnet, til ern:te faldne ord Svarede Christie Lars Datter Saaledes: Du maae ei tencke Hand Meener noget ont med det at hand kand holde mere

1753: 130b

af Hende end af Fremede, Saa blev af Christie Larsdatter derom ei mere talt, Mens hun begyndte at Raisonere om andre uskyldige og denne Sag uvedkom/m/ende Ting, hafde ei videre at Prove
2det Vidne Niels Syversen Engedalen aflagde Eed og vant at een Dag nestl: Vinter Sagde Christi Larsdatter Solberg til Vidnet paa gaarden Solberg følgende ord: Jeg veed ei hvordan det kand være fatt imellem Niels Syversen og Marte Knudsdatter!! (Monsdatter) Solberg, hands Koenes Søster, thi jeg Siunes at hand holder mere af Ham!! (Hun?) end ham paakommer, hafde ei videre at Prove uden dette at da oven:te ord falt hørte ingen det uden vidnet fordie de Stoed allene hos h:manden.
det 1te Vidne Svarede dernest paa Rettens tilspørgende at den af ham omprovede tiid var ingen nærværende hos Ham og Christie Larsdatter.
Actor begierede Laug dag for de Stefnte og udeblevne, med Reservation til neste Ting at begiegne Sagen med Continuations Stefning til flere Vidners førelse og de paagieldendes indkaldelse

Eragted

Christie Larsdatter Solbiør og Lars Larsen Engedal gives Laug dag til neste Almindel: Ting at møde, den første med tilsvar og den Siste under Falsmaals Bøder at aflegge Eedl: Vidnesbyrd i denne Sag

Niels Tangeraas fremkom for Retten og beklagelig angav at hands Broder Datter Brita Torbiørnsdatter Stoere Fosse ugiftt, er befengt med den Spedalske Svaghed og Eier lidet eller intet til hendes Indlemmelses bekostning udi Hospitalet, hvorfor hand paa hendes veigne maae Søge høy Øfrigheds Assistence at faae hielp af Amtets Almue til det Manglende af

introductions Pengene, og til den ende begierede Hand at denne Tingsøgende Almue ville til et Tings Vidnes erholdelse, giøre Deres Sandfærdige forklaring, 1te om det ikke er Dem alle bekient at ben:te hands Broder Datter Brita Torbiørnsdatter disverre alt for meget er befengt med den Spedalske Syge, og for det 2det hvad Eiendeele hun Selv haver til hendes indlemmelses bekostning i Hospitalet.

Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg lod tilføre at udi nestl: Somer haver Almuen af Strandebarms Skibrede givet Hannem tilkiende dette Spedalske Meniskes Svaghed med begier at Hand ville Assistere til same Meniskes Indlemmelse udi Hospitalet, og at Hand da derpaa Strax har beordret Bøygde Lænsmanden Hans Hansen øfre Waage med 2de til sig tagne Lov faste Vidner nøye at undersøge, Registere og Wurdere ben:te Spedalske Meniskes egne Eiendeele, hvilke dereftter til Fogden er indkomen med Deres Forretning af 1te Junj 1753, hvoreftter tit ben:te Spedalske Meniske Britta Torbiørnsdatters ganske Eiendeele beløber sig til 5 rdr: 5 Mrk: Samtl: Almue Svarede at De veed det ovenn:te Britta Torbiørnsdatter for hende des beklageligere er behefted med den Spedalske Sygdom, desligeste at hun ikke Dennem vitterlig er eiende mere end De udi den indkomne Registrations Forretning for 5 rdr: 5 Mrk: Taxerede Midler.

herom var Niels Tangeraas et velbekræftted Tings Vidne begierende som blev Bevilget

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg Examinerede dernæst det ordinaire Tingsvidne med begiær at de derudi anførte 8te qvestioner maatte Almuen foresættes og deres Svar derpaa æskes, da Almuen dertil som udi Strandvig og de andre skibreder, Svader!!

1753: 131

Svarede, undtagen her i anleedning af 7de Post blev angivet følgende Handels Karle eller Løsgiengere, nemlig. Rasmus Rasmusen Berge, Joen Eickenæs, og Helge Olsen Aarvig. i øfrigt som melt og næst forige aar.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen Angaaende Tingskydsens afbetaling som [i] næst forige skibreede Svaret er.

Paa Fogden Kammerraad Heibergs tilspørgelse, Svarede Almuen at opsidderne paa Aftags Gaardene Neerhuus og Gierde end og for dette aar 1753 er bleven godtgiort alle Kongel: Skatter og Contributioner, undtagen udreedning og Stand qvarteer pengene, af det affelte Gods udi gaardene Neerhuus og Gierde, desligeste at samme gaarde ej noget er forbedret at sam/m/e taaler noget paalæg.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen at opsidderne paa de aftagne gaarder Neerhuus og Gierde er bleven godtgiordt Leedingen saavelsom de andre Skatter af det affelte i dito gaard.

Restancen stoer 24 rd: 4 Mrk: 3 s: og dette Fogderies odels og Skatte Mandtal blev dernæst for den Tingsøgende Almue oplæst og af ingen modsagt.

Til Rættens betiening næst anstundende aar 1754 blev her i skibredet opnævnt følgende Hagtor Pedersen Aackre, Jacob Henricksen Store Fosse, Salemon Jacobsen Skogesæhl, gl: Steen Rørvig, Jacob Hiartnæs, Ole Hiartnæs, Haaver Tvedt, og Hans Siusæter.

Fleere Sager var ej eftter paaraab hvorfor Sage Tinget blev ophævet.

Anno 1753 d: 12te Novembris blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet for Qvindhærets Læhnets og Halsnøe Closters Almue paa det Ordinaire Tingstæd Gaarden Møchlebust ibdm: og Retten betient med eftterskrevne 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Lars Larsen Fugleberg, Syver Larsen Lille Omvig, Lars Larsen Møcklebust i hans Stæd Halvor ibdm:, Lars Ellingsen Stoere Omvig, Johanes Nielsen Tvedt, Tord Stueland, Christian Lande, og Søfren Rickartsen Møchlebust, Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

Dernæst blev Publiceret de næst forige Tinge læste høy øfrigheds ordres, ligesom og nu til Publication blev fremlagt

1te een Kongel: Forordning angaaende Fiskeriet Nordenfields i Norge hvorledes der med skal forholdes, dat: 12te Septembr: 1753.

2det een dito af samme dato angaaende Sundhords Toldstæds ophævelse.

3de Een Kongel: Resolution for Hr: Nygaard om at hand tillades at forfløtte sin Præste gaards Huuse til gaarden Scharpeteigen dat: 9de Martj 1753.

4de Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignons ordre til Fogden Hr: Kammerraad Heiberg angaaende Spedalske Lemmers indlemmelse i Hospitalet, hvoraf kommer paa dette Fogderie 120 rd: 4 s: dat: 27de octobr: 1753.

5te Hands Kongel: Maj:ts allernaadigste Skiøde til Hr: Kammer raad Heiberg med fleere paa Smaae Tienden udi Sundhord Lehn dat: 3de Julj 1753.

6te Mons:r Jens Undahls Pengemangels Lysning paa gaarden Tvedt med fleere, dat: 6te Novembr: 1753.

7de Hr: Justitz Raad og Laugmand Bagers bøxel brev til Knud Christiansen, paa 1 Løb 1 huud udi gaarden Schaale, in duplo forfatted med Revers paa den eene dat: 9 augustj 1752.

8de Hr: Laugmand Bagers bøxel Brev in duplo med Revers paa den eene, til Niels Olsen paa 1 Løb 1 huud i gaarden Schaala, dat: 13 Decembr: 1752.

9de Jens Undahls bøxel Seddel til Siur Larsen paa 1 ½ Løb Smør i gaarden Lille-Omvigen, in duplo forfatted med Lejlendingens Revers paa den eene dat: 6te Novembr: 1753.

10de Jacob Olsen Onereims Penge Mangels og Odels Rettes Lysning paa 1 Pund 27 Mrk: Smørs Landskyld

1753: 131b

Udi gaarden Møchlebust dat: 6te Novbr: 1753

Ole Rasmusen Skarvetun fremlagde i een Strie Pung 29 rdr: 4 Mrk: 9 s: hands Myntl: Ole Olsen Fuglebergs Fader, Moder og Morbroders Arf med forspørsel om same af nogen mod Renter kand vorde modtaget, Mens da ingen sig der til Melte blev ern:te Pung af Sorenskriveren i Retten Forseiglet og ern:te Formynder tilbageleveret.

11te blev læst Lænsmanden Søfren Møcklebust og hands Søn Rickart Søfrensens med hinanden Sluttede Contract om een halv Løbs tiltrædelse af den siste i gaarden Møcklebust dat: 12te Novbr: 1753

12te Enken Eli Hermandsdatters Skiøde til Torger Isacksen Dyseland paa 2 Pund 6 Mrk: Smør i gaarden Nedre Dyseland for 31 rdr: dat: 12te Novbr: 1753

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg tilspurdte dernæst den Ting søgende Almue om icke opsidderen paa gaarden Store Møchlebust dette aar 1753 er bleven godtgiort Leedingen af det affeldte Jord skyld i dito gaard.

End videre Svarede Almuen paa tilspørgende at opsidderen paa gaarden Møchlebust end og dette aar 1753 Rigtig er bleven godtgiort Skatterne af det affeldte i dito gaard Møchlebust desligeste at sam/m/e gaard ej til dato saa meget er forbedret at den kand paalegges.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg tilspurdte Almuen om ikke eenhver som dette aar har Skydset Fogden og Sorenskriveren til og fra de Sædvanlige Tinge, har Rigtig faaet sin betaling nemlig 4 s: for Miilen pr: Mand hvortil de Svarede jae.

Fogden begiærede dereftter det ordinaire Tings Vidne Examineret, da Almuen derpaa gav samme Svar som forige aar og Sædvanlig skeet er.

Odels Mandtallet og Restancen blev dernæst oplæst og af ingen modsagt, saa blev og Restancen stoer (ope rum) oplæst uden nogens modsigelse.

Dernest blev blev!! {Fredlyst} \læst/ Hr: Capitain Segelches Fredlysning paa gaarden Sandvigen dat: 13de Novembr: 1753

Til Rættens betiening næstanstundende aar 1754 blev opnævnt følgende Laug rættes mænd. Svale Møcklebust, Clemmet Roelstvedt, Joen Røsseland, Ole ibdm:, Ole Olsen ibdm:, Jens Store Fusk, Lars ibdm:, og Thoer Lille Fusk.

Fleere Sager var ej eftter paaraab hvorfor Tinget blev ophævet

Anno 1753 den 17de Novembr:, da Mand først formedelst Storm vinde kunde komme til Tinget, blev almindelig Høste Skatte og Sage Ting holdet paa Gaarden Gielmervig for Schonevigs skibredes Lehnets Almue, og Rætten udi overværelse af Mons:r Niels Hundt som Fuldmægtig paa Hr: Kammerraad og Foged Andreas Heibergs veigne og udi hands lovlig Forfald, betient med eftterskrevne 8te Eedsorne Laugrættesmænd: Lars Tungesvig, Hans Ambland i hands Stæd Lars Lambrigtsen Kielle, Torgels Eegemoe, Halvor Vicke, Hugne ibdm:, Ole ibdm: \og/ Lars \Olsen/ ibdm: samt Christen Sunde for Knud Sunde. overværende Stædets Bøygde Lænsmand Velfornemme Christopher Pedersen Gielmervig med Meenige Tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og Underdanig blev læst de næst forige Ting Publicerede Forordninger og øfrige høy øfrigheds ordres

End videre blev læst
1te Ole Bierckenæses Skiøde paa 2 pund 19 ½ Marcker Smør i gaarden Ebne for 80 rd: til Arne Aslacksen dat: gaars dags dato.
2det Richart Røyselands Pantte forskrivelse til Sorenskriver Hesselberg stoer 28 rd: dat: 4de Septembr: 1753.
3de Mons:r Elias Heltbergs Pengemangel paa gaardene Flesie, yttre Næss, Fiere og {Roa} Øfsthuus, dat: 20 Julj 1753.

Torkel Næss i retteædskede Klamerie Sagen imellem Ham og Erick Tvete hvilken siste og mødte for Retten og vedtog at være i denne Sag til denne tiid og Stæd lovl: varslet Men Vidnet Haldor Indre Tungesvig er eftter Citantens Sigende paa sin Bergens Bye Reise og lenge tilforn kunde derfra været hiem komet naar ej Storm Vinde og Contraire Veir derfra hafde hindret Ham saa det derfor ei er hands skyld at hand nu udebliver.

Erick Tvedt Sagde dernest at hand den omprovede tiid ej Støtte Torkel Næss i Munden ei eller Rev ham i Skiegget, Men i det Stæd og da Torkel Næss same tiid og Stæd stoed op og bockede sig med hovdet!! (hovedet) i vrede over Bordet tedt hen mod Comparentens Hoved, Sigende hvorfor Rører Du Halvor Tungesvigen, Saa var det at Hand Neml: Erick Tungesvig med sin Flade Haand Skiøv eller førdte Citanten fra sig og hvorpaa Citanten Sadte sig ned paa Benken ved Bordet igien, det Stæd hand tog Torkel paa med sin Haand det var Torkels Hage, erindrer og at hand med force maatte Skuve Torkel fra sig Saasom hand Sadte sig derimod,

Citanten paastoed Dom i Sagen.

Erick Tveite vedblev endnu sin forige declaration sc: at hand ei har haargrebet eller anderledes Forseet sig paa ern:te tiid og Stæd end ved det at hand var druken og Ivrig, og just derfor vil hand godvillig afsone Forseelsen med 1 r:s gave til Sognets Fattige og desuden erstatte Citanten Stefnings bekostningerne i alt 1 rdr: 1 Mrk: 4 s: Mens i fald ei det tilbud modtages skal same i Sagen paa hands siide være ophævet.

Torkel Næss sagde at hand med det giorde tilbud er fornøyet.

Mr: Hundt bad at Sagen maatte udsettes til neste Ting paa det hands Principal imidlertiid kand nyde det passerede Beskreven og siden paa same Ting videre fuldføre Sagen i fald hand ei finder at Erick Tvete af Vidnerne er overtydet at have Forvircked sig til Slagsmaals Bøders udredsel.

Eragted

Sagen udsettes til neste Ting.

Tormoe Johansen Tveite fremkom for Retten og lyste sin Odels Rett og Penge Mangel til gaarden Melkevigen af skyld ½ Løb som Hacktor Mikelsen paaboer den hand som Odling Reserverer sig at indløse naar Løsnings Pengerne kand bekomes.

Dereftter blev læst

1te Lars Larsen Tungesvigens Pante Forskrivelse Stoer 230 rdr: paa gaarden Indre Tungesvig af skyld 2 Løber Smør til Ole Ersland dat: 16de Novbr: 1753

2det Encken Herbor Vigs Pantte forskrivelse til Niels Olfernæs og Tørris Storhoug, stoer 27 rd: dat: 17de Novembr: 1753.

Mons:r Hundt paa sin Principal Fogden Hr: Kammerraad Heibergs veigne i Rætte æskede den fra seeniste Ting udsadte Klammerie Sag imod Askel Rafdahl og Østen Ellerviig hvorudi hand foregav til dette Ting tiid og Stæd at have Muntlig ladet Sagvolderne indkalde, eftternevnte Vidner at anhøre, hvilcke og ere Stefnte til dette Ting under Falsmaal at møde og Prove i Sagen, nemlig Isack Glaamen, Hans Pedersen og Peder Pedersen Færevig, og endelig berørte Sagvoldere at Taale Dom eftter Sagens omstændigheder Lovgemæss.

Askel Rafdahl og Østen Ellerviig møtte for Rætten og vedtog lovlig varsel i denne Sag Mens vedblev endnu deris forige Ting giorde benægtelse;

Af vidnerne møtte ej fleere end Isack Glomen.

Stefnevidnerne Hugne og Lars Vicka bekræfttede ved Eed at de i denne Sag Sag!! meere end 14 Dage siden haver Stefnet de udeblevne 2de Vidner Hans og Peder Færevig, under Falsmaal at møde paa dette Ting for at aflegge Eedlig Vidnesbyrd i denne Sag.
Det mødende Vidne Isack Glaamen aflagde Eed og vandt at een Søndag næstl: Foraar da Præcken sam/m/e Dag var holdet ved Aachre Annex Kircke Saag Vidnet

1753: 132b

samme Dag i Mørckningen at Østen Ellervigs eene Haand var saa optrudnet at hand ej med den kunde Roe eller hielpe sig, hørte og af Østen Ellervig at Askel Rafdahl havde same Søndag tilføyet ham den skade, Men af sig Selv veed vidnet inted derom at forklare.
Østen Ellervigen Svarede nu paa tilspørgelse at den omprovede tiid eftter at Guds Tienisten var forretted ved Aachre Kircke, som Comparenten i Kroehuuset hos Ole Leigrej for Askel Rafdahl becklagede sig ligesom forhen var skeed at Comparenten for ham til een Borger i Byen eftter Caution havde maatted betalt 1 rd:, saa Svarede Askel Rafdahl hannem der paa Saaledes: det er et undelig Snack {et skidt S} kand det ej eengang blive ende paa det Snack, du Snaker som een Skidt og een Fandt, end videre tog Askel Rafdahl {ham} med sin eene Haand over Hands 2de foreste Fingere paa Venstre Haand hvilcke Hand breckede bagover, og hvorved de bleve ophovne og saa bedervede at hand end nu Kiender sig Meen der i.
Askel Rafdahl nægtede paa tilspørgelse alt hvis foran af Østen Ellervig er angivet.

Eragted.

De lovlig Stefnte men udeblevne vidner Hans og Peder Færevig gives Laug dag til næste Almindelig Ting under Falsmaals nemlig 10 rd:s Bøder for hver af Dennem at møde og aflegge deris Vidnesbyrd i denne Sag, da og Askel Rafdahl og Østen Ellervig haver for Rætten at infinde sig for bemelte Vidner og Dom at anhøre.

Mons:r Niels Hundt paa sin Principal Hr: Kammerraad og Foged Heibergs veigne i rætteæskede den for Klammerie og skieldsord imod Erick Eegemoe anlagde og fra forige Ting udsadte Sag.
Erick Eegemoe og Ole Viersen Fiære møtte for Rætten og vedtog lovlig varsel, dernæst sagde den siste at hand imod den første ej haver eller kand have nogen ancke for at være med Skields ord overiilet, Saasom ham ingen anden urætt er i denne Sag begiegnet end denne at Erick Eegemoe næstl: aars Juul paa gaarden Eegemoe udi Druckenskab haver Slaget ham som hands Ven af een saadan ivrighed som hands overstadige Druckenskab da førte med sig, og hvorfor Comparenten Ole Viersen declarerede at hand forsaavidt sig angaaer ej har minste imod Erick Eegemoe at invende, Mens for saavidt Kongens Slagsmaals Bøder angaar da er det een Post som hannem er uvedkom/m/ende.
Erick Eegemoe gav til kiende at eftterdi hands Venner troværdig har sagt ham at hand der ej erindrer at have tenteret den paastefnte tiid noget ondt imod Ole Fiære, dog alligevel hannem nemlig Ole Fiære samme tiid og Stæd udi sin overstadige Druckenskab, med hug og Slag skal have overfaldet, Saa vil hand til næste Ting afsone godvillig til actor, samme ham ubekiente forseelse med Kongens Slagsmaals Bøder 9 rdr: mindelig viis og uden Dom eller anden Vitløfttighed, Saasom hand ej kand vente andet end forseelsen blev ham overtydet naar vidnerne møtte og bleve hørte.
Mons:r Hundt declarerede at hand paa actors veigne er fornøyet med at Sagen ej denne sinde paadømmes mens til næste Ting vorder udsadt for da at erfahre {deels} om Erick Eegemoe opfylder sit løftte da og actors videre paastand kand indkomme i fald hand saadant tienlig Eragter.

Eragted.

Sagen udsættes til næste Ting.

Stædets Foged Hr: Kammerraad Heiberg ved Fuldmægtig Mons:r Niels Hundt gav tilkiende at hand til dette Ting Tiid og Stæd Muntlig har ladet indstefne Arne Aslacksen Ebne

1753: 133

fordi hand næstl: Sommer i medens Almindelig Ting holdtes for Schonevigs Almue, paa dette Stæd med Hug og Slag haver overfaldet Lars Lækknæs, derom at anhøre Prov og Taale Dom eftter Loven og Sagens omstændigheder, endelig er og ern:te Lars Lækknæs Stefnt i Sagen til Vedermæle.

Arne Aslacksen og Lars Lækknæs møtte for Rætten og vedstod at være i denne Sag lovlig Stefnt, ligesom og Arne Aslacksen som tilstod i Druckenskab at have begaaet den paastefnte forseelse, nu i Rætten til Mons:r Hundt leverte 8 rd: af Kongens Sigt og Sage falds Bøder, den øfrige 1 rdr: forbant hand sig til næste Ting actor at betale.

Mons:r Hundth begiærede Anstand i Sagen.

Eragted.

Sagen udsættes til næste Ting.

Stædets Foged Hr: Kammerraad Heiberg lod ved sin Fuldmægtig Mons:r Niels Hundth i Rætteæske den imod Erick Øfstebøe anlagde Sag, Skov Tyverie udi Kongens gaard Hillesdahls Ejendom betreffende; som fra seeniste Ting til denne tiid er udsadt.

Erick Øfstebøe møtte for Rætten og vedtog i denne Sag at være lovlig Stefnt i denne Sag og til denne tiid,

Saa var og tilstæde Vidnet Bøygde Lænsmanden Christopher Gielmervig, Mens de øfrige 2de vidner Halvor Hillesdahl og Iver Øfstebøe kand nu ej møde fordie de eftter Laugrættets og een deel andre Almues mænds Sigende nærværende tiid er paa Bye Reisen og formedelst Contrair Veir ej derfra hiem kommen.

Bemelte Lænsmand Christopher Gielmervigen aflagde Eed og vandt at næstl: Sommer tilstod Erick Øfstebøe for Vidnet at hand et aar tilforn udi Halsnøe Closters gaard Hillesdahls skov havde af taabelighed Flecket noget lidet Næver uden derom at bede nogen om forlov.

Mons:r Hundth begiærede end nu Laug dag for de udeblevne Vidner eftter at Laug dags Vidnerne ere førte.

Hugne og Lars Vicka bekræfttede ved Eed at de haver forkynt meere end 3 uger siden den i denne Sag ergangne Laug dag for de udeblevne Vidner Halvor Hillesdahl og Iver Øfstebøe,

Eragted.

Vidnerne Halvor Hillesdahl og Iver Øfstebøe gives end nu een gang Laugdag til næste Ting da de under Falsmaals Bøders udredsel sc: 10 rd: for hver af dennem haver at møde og aflegge Eedelig Vidnesbyrd i denne Sag.

Lars Mathiesen Ebne haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne sin Naboe Johannes Ebne for imod ham forøvet Haartag og Jordskuv, at anhøre eftterskrevne Vidner nemlig Johannes Ebnes Hustrue Kari Ebne, samt Guroe Gundersdatter, og Endre Siursen Ebne, desligeste at Taale Dom eftter Sagens omstændigheder og Erstatte Citanten Processens omkostninger.

Johannes Ebne møtte for Rætten og tilstod at være i denne Sag lovlig Stefnt, af Vidnerne møtte Guroe og Endre Ebne, Mens ikke den Instefnte Johannes Ebnes Hustrue Kari Ebne.

Mons:r Hundth begiærede at de mødende vidner maatte vorde tagne under Eedlig forhør, thj blev Eedens forklaring Dennem af Lovbogen forelæst, og de alvorlig formanet under Timelig og Evig straff sig for meenEed at vogte

1te Vidne Guri Gundersdatter tienende hos Citanten gam/m/el noget over 20 aar aflagde Eed og vandt at dette aars Høst een Dag paa Parternes gaard Ebne Saag Vidnet at Citanten kom gaaende fra sin Støel til Ebne med een Kiep eller Stour i Haanden da hand ved anckomsten til Huuserne eller Tunet paa Ebne forefant indstefnte sin Naboe Johannes Ebne, forklarede ellers at bemelte

1753: 133b

2de Mænd samme tiid først kom i Mundkieglen med hinanden og der næst nermede sig til hver andre, da Johannes Ebne med sin eene eller begge Hænder /: thj enten det var med een eller begge Hænderne det skeede erindrer ej Vidnet :/ Skiøv til Citanten Lars Ebne saa hand var nær ved at falde til Jorden, Mens falt dog icke aldeles eftterdi hand i faldet tog for sig med sine Hænder og derved bergede sig saa at hand ej med den øfrige deel af Legemet kom paa Jorden, havde ej videre at Prove.

2det Vidne Endre Siursen Ebne tienende Citanten, har ej været til Confirmation eller guds Bord hand vandt og forklarede dog uden Eeds aflæg, et og det samme uden forskiel som af første Prov udsagt er

Ligesom og disse 2de Vidner declarerede at Lars Ebnes Hue falt af ham i det hand som melt blev skuvet af Johannes Ebne.

Mons:r Hundth begiærede Laug dag for dend indstefntes Hustrue Kari Ebne.

Johannes Ebne sagde at denne Sag henseende til de Bøder som til Kongens Sigt og Sagefalds Cassa skal udreedes, i fald hand dertil har forvircket sig, hvilcket dog icke er skeed, vedkommer hands Koene i samme grad som ham fordi Bøderne skulle tages af Deres fellets Boe og just derfor Protesterede hand imod hendes Vidnesbyrd og det paa hendes veigne.

Mons:r Hundth vedblev sit forige bad derhos om anstand i Sagen til næste Ting.

Eragted.

Fordi Kari Ebne Sidder som ægtegiftt Koene i fellets Boe med hendes Mand indstefnte Johannes Ebne og hvad Bøder ham maatte vorde paadømt i denne Sag der ej angaaer ære eller Lempe, uomgiengelig vorder udreedet af sam/m/e Deres fellets Midler, Saa kand hun ickcke imponeres udi denne hende Virckelig angieldende egen Sag at aflegge imod sig og ægtemand noget Vidnesbyrd Mens hvad sig den ellers begierte anstand, betreffer da invilges samme og det til næste Ting.

Lars Mathiesen Ebne haver til dette Ting Muntlig ladet indstefne sin Naboe Johannes Ebne med Hustrue for imod Citantens Hustrue Johanne Ebne faldne ærrørige Skieldsord at anhøre følgende Prov der og til dette Ting ere Stefnte under Falsmaal at aflegge Eedlig Vidnesbyrd i Sagen nemlig Guri Gundersdatter og Endre Siursen Ebne, Niels Nielsen Sandvig, Syver Olsen Skoga, Mathias Larsen Roa, Magdele Rabben og Lusse Mortvedt, item dereftter at anhøre Dom til Citantens og hands Hustrues friefindelse og de indstefnte vederparters vedbørlige anseelse eftter Lov og Forordninger samt Processens erstattelse.

Johannes Ebne møtte paa egne og sin qvindes veigne og vedstod at være i denne Sag lovlig Stefnt til dette Ting tiid og Stæd Saaledes som oven er anført.

Citanten bad at hands mødende Vidner maatte afhøres og for hvilcke Eedens forklaring af Lov bogen blev oplæst.

1te Vidne Guri Gundersdatter i tieniste hos Citanten lidet over 20 aar gl: aflagde Eed og forklarede at omtrent 3 uger førend næstl: Ste: Mickelsdag hørdte Vidnet een Dag da Citanten og hands Koene Johanne Knudsdatter med indstefnte Johannes Ebne og qvinde Kari Olsdatter Ebne vare samlede ved Huuserne paa gaarden Ebne at først Kari Olsdatter og siden hendes Mand Johannes Ebne udi Vreede udlod sig til og imod Citantens Hustrue Johanne Knudsdatter med saadanne beskyldnings og skields ord at hun nemlig Johanne Ebne var een

Tyv og havde Staalet i fra dennem nemlig Johannes Ebne og Hustroe af Deres Huus eller Bue som hun

1753: 134

Johanne Ebne eftter Deres ord havde Randsaget, som og Citanten Lars Ebne og Hustrue nægtede at saadant Tyverie af Johanne Ebne var øvet, saa sagde Johannes Ebne at det var Sandt at Johanne havde begaaet ernevnte Tyverie, med det tillæg at hand havde skrifttlig beviis derpaa, hvorfor hand og nemlig Johannes Ebne tillige sagde at ville koste 20 rdr: ud for at faae Johanne Ebne til at staae fastt for Tyveriet.

2det Vidne Endre Siursen tienende Citanten, ej været til Guds bord forklarede dog uden Eed et og det sam/m/e som af første vidne baade henseende til tiiden og ordene vundet og udsagt er havde saa ej videre at Prove.

3de Vidne Niels Nielsen Sandvig aflagde Eed og vandt at næstleden Juul een aftten paa gaarden Sandvig hørdte vidnet af Johannes Ebnes egen Mund det hand sagde til Deponenten {at} ej alleene at der var staalet næste Sommer tilforn fra hands Koene Kari Olsdatter Ebne af hendes Kiste staaende i een Boe paa Ebne 7 rdr: penge, Mens end og at sam/m/e Tyverie var begaaet af Citantens Koene Johanne Knudsdatter Ebne, da disse ord bleve Taldte var ingen som hørdte det uden Vidnet, Johannes Ebne var og den tiid noget Drucken dog ej saa forfalden at hand joe uden andres assistence Selv baade kunde staae og gaae, havde ej videre at Prove.

4de Vidne Syver Olsen Skoga aflagde Eed og forklarede at næstl: Sommer ved Ste: Hans Dags tiid hørte Vidnet een Dag paa gaarden Ebne først det Parternes Hustruer Kari og Johanne Ebne kom med hinanden udi Mundkieckling om deres Creaturers fæebeiter, og dernæst at Kari Olsdatter Johannes Ebnes Hustrue under samme Dispute udlod sig i Vreede imod Citantens Hustrue Johanne Knudsdatter med disse ord: Du er een Bredsie og een Penge-Tyv, havde ej videre at Prove.

5te Vidne Mathias Larsen Roa Citantens Søn og hands Hustrues Stif Søn, aflagde Eed og vandt at næstl: Juul kom hand een Dag hen til Johannes Ebnes gaard Ebne og krævede Johannes Ebne 2 rd: 3 Mrk: Resterende tienisteløn, da Johannes Ebne Svarede Saaledes, jae det kunde icke være af vejen at du fick dit, Mens gud bedre det farer verre for os, Johannes Ebnes Hustrue Kari Olsdatter sagde og berørte tiid og stæd til vidnet at hand kunde gaae neder og tage sam/m/e sin løn hos sin Stif Moder, som hand og til samme hendes ord gav det svar at hand derom icke havde med sin Stif Moder at bestille, Saa var det at hun nemlig Kari Olsdatter Ebne sagde at vidnes Stif Moder som er Citantens Koene havde taget saa meget fra hende som hands Løn og saa meget til kunde bedrage sig til, som og Vidnet i anleedning deraf svarede at saadant var ham uvedkommende samt at de derom maatte tiltale hands Stif Moder, da var det at Johannes Ebne sagde at hand ville holde Juule Freed men eftter Juulen ville hand giøre Snack om det, saa det skulle kom/m/e til een endskab.

6te Vidne Mallene Rabben aflagde Eed og vandt at næstl: Sommer imod Høsten sagde indstefnte Kari Olsdatter Ebne een Dag paa gaarden Ebne i hendes egen Stue til Vidnet at Citantens Qvinde Johanne Knudsdatter havde taget fra hende af hendes Kiste eendeel Penge, mens hvor mange det var blev ej omtalt, havde ej videre at Prove.

7de Vidne Lussi Mortvedt aflagde Eed der paa at hun i denne Sag har inted at vidne.

8de Vidne Anders Huusevigen aflagde

1753: 134b

Eed og vandt at een aftten næstl: Juul som Vidnet fuldte Indstefnte Johannes Ebne fra Deponentens Huusmands Plads til gaarden Nedre Sandvigen, fortaalte Johannes Ebne ham

underveis at fra hands Koene var taget af hendes Kiste eendeel Penge, og da Vidnet Spurdte ham hvoe det havde giort Svarede Johannes Ebne dertil Saaledes: Jae Saa vorne Grand folck har ieg, havde ej videre at Prove, undtagen dette at Johannes Ebne ernevnte tiid var noget Drucken.

Citanten havde ej fleere Vidner at føre, Mens begiærede tillige med Johannes Ebne Sagen forfløt til næste Ting paa det Fogden Hr: Kammer raad Heiberg til sine Messeures tagelse om det Passerede imidlertiid kand nyde vedbørlig eftterretning

Eragted.

Sagen udsættes til næste Ting.

Johannes Ebne haver til dette Ting Muntlig ladet indstefne sin Naboerske Johanne Knudsdatter Ebne for imod ham og hands Hustrue Kari Olsdatter talte ærerørige ord at anhøre Prov nemlig hendes Mand Lars Mathiesen Ebne, Guri Gundersdatter Ebne og Endre Siursen Ebne som og under Falsmaal ere Stefnte at aflegge Vidnes byrd i Sagen og hun dereftter lide Dom for berørte ord til Citanten og Hustrues friefindelse, hendes undgieldelse og Processens omckostningers tilsvar.

Johanne Knudsdatter Ebne møtte for Rætten og vedtog at være i denne \Sag/ Saaledes som ovenanført lovlig Stefnt.

Citanten begiærede sine Vidner afhørte.

1te Vidne Guri Gundersdatter tienende den indstefntes Mand Lars Ebne aflagde Eed og vandt at omtrent 3 uger for næstl: Mickels dag, hørdte vidnet een Dag paa gaarden Ebne det Johanne Knudsdatter som da blev af Citanten og hands Hustrue beskylt for Tyverie og hvorom vidnet udi den derom anlagde Sag i Dag har aflagt Eedlig og omstendelig Vidnesbyrd, til samme Johannes og Kari Ebnes beskyldnings ord Svarede Saaledes: Vel har di giort vores Børn til Tyver og staalet fra os, men aldrig har ieg staalet fra Eder, paa hvilcke ord Citanten skiød vidnet Samt Johanne Ebnes Mand Lars Ebne og Deres Tieniste Dreng Endre Ebne til Vidnesbyrd, havde ej videre at Prove.

2det Vidne Endre Siursen Ebne har ej været til Guds bord vandt og uden Eeds aflæg forklarede i et og alt udi ord og Meening baade udi henseende til tiid som ord, som næstforige Prov forklaret og udsagt haver.

3de Vidne Lars Mathiesen Ebne indstefnte Johanne Knudsdatters Mand, aflagde Eed og vandt inted det Ringeste til oplysning i Sagen, Saasom hand sagde icke at kand erindre sig hvad ord hands Hustrue talte til og om Citanten og hands Hustrue, den af de 2de førte Vidner omforklarede tiid, thj da var hand Selv ivrig fordi hands Koene blev beskylt og altsaa gav ingen agt paa sin egen qvindes ord.

Citanten havde ej fleere Vidner at føre, Mens begierede Sagen til næste Ting forfløt, for imidlertiid at see om ikke andet Vidne kand komme til Guds Bord og dereftter vorde indkaldet for Eedlig at afhiemble hvad hand nu inden Rætten haver uden Eed udi Sagen vundet.

Eragted.

Sagen vorder eftter Citantens forlangende udsadt til næste Almindelig Ting.

Johannes Ebne haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Johanne Knudsdatter Ebne fordi hun med Hug og Slag haver overfaldet og ilde Tracteret, Citantens Hustrue Kari Olsdatter derom at anhøre Prov og taale Dom eftter Sagens omstændigheder samt

1753: 135

Erstatte Citanten Processens omkostninger.

Johanne Ebne møtte og tilstod at være i denne Sag lovlig Stefnt.

1te Vidne Guri Gundersdatter tienende den indstefnte aflagde Eed og vandt at omtrent 3 uger for næstl: Mickels Dag som Citantens qvinde Kari Olsdatter een Dag paa gaarden Ebne i Vreede skieldede indstefnte Johanne Knudsdatter Ebne for at være een Tyv /: hvorom vidnet her for Rætten i Dag har aflagt Eedlig og omstændelig Vidnes byrd udi den derom aparte af Johanne Knudsdatters Mand Lars Ebne imod Citanten Johannes og hands qvinde Kari Ebne anlagde Sag :/ Saa var det at ben:te beskyldte ….(?) indstefnte Johanne Ebne blev vreed og med sin \eene/ haand gav Kari Olsdatter Ebne et Slag paa hendes Kind, mens Kari Ebne forsvarede sig icke eller Slog Johanne igien, havde ej videre at Prove

2det Vidne Endre Siursen har ej været til guds Bord, hand tiener indstefnte Johanne Ebne gl: over 16 aar, forklarede uden Eed, inted til oplysning i Sagen,

Mens Johanne Ebne tilstod nu for Rætten det samme at være Passeret, som af første Vidne forklaret.

Eftter at saavidt med Sagen var avangeret og Citanten havde declareret ej fleere vidner at have, uden den indstefnte Johanne Knudsdatters Mand Lars Ebne som Rætten icke admiterede imod hands Koenes Protest til at aflegge Vidnes byrd udi denne hands Boets Fellets Midler vedkom/m/ende Sag, begiærede Parterne anstand i Sagen til næste Ting hvorved det og har sit forblivende.

Dernæst blev igientaget den fra forige Ting til denne tiid til Doms optagne Sag imellem Hans Giøen og Mess:rs Sehuusen et Undahl omtvisted Landskyld med videre betreffende, Mens da een mengde Justitz Sager og Contrair Veir paa Rættens betienters Reise til dette Tingstæd forvolder at ingen tiid nu siste og anden Ting aftten gives til dens paaskiøn, optages den end nu til Doms til dette skibredes 2det Tingstæd paa gaarden Sioe og det til førstkommende 5te Decembr: da samme der skal blive afsagt.

Syver Tungesvig i rætteæskede den fra seeneste Ting udsadte Sag imod Erick Tvedte, nærgaaende beskyldninger betreffende, udi hvilcken Sag Stædets Foged Hr: Kammerraad Heiberg ved sin Fuldmægtig Mons:r Niels Hundth Producerede Rættens Laugdag af næstl: 13de Junj som blev oplæst.

Erick Tvedte møtte for Rætten og tilstod at den nu i Rættelagde Laugdag hannem lovlig er forkyndt, Mens Magdelie Nielsdatter infandt sig icke eftter paaraab dog vedtog Erick Tvedte paa hendes veigne at hun er varslet til i Dag 8te Dage Til, men ej til denne tiid at møde i denne Sag.

Syver Tungesvig gav tilkiende at Laugdagen er lovlig forelæst Magdelie Nielsdatter, Mens Vidnerne der sam/m/e forkyndte ere nu absente og paa Deres Bye Reise ved Contrair Veir hindres fra at møde paa dette Ting.

Erick Tvedte indgav hands skrifttlige forsædt udi Sagen af 18 octobr: 1753 under hands antagne Fuldmægtig Procurator Sr: Reutzes haand som blev oplæst.

Syver Tungesvig sagde at hand gierne er fornøyet med at Erick Tvedt og Magdele Nielsdatter nyder anstand i Sagen til næste Ting paa det deres Fuldmægtig kand faae det Passerede in Copie beskreven, og Stefne Contra samt føre Vidner om de har nogen, alt paa det

1753: 135b

De kand betages ald lejlighed til at klage paa at være af Rætten overiilet.

Eragted.

Den i Sagen forlangte og af Citanten samtyckte anstand vorder af Rætten til næste Ting indvilget, da Erick Tvedte og Magdelie Nielsdatter uden videre indvending haver at lade i

Rætte komme alt hvis de derudi paa Deres Siide finder for Dennem at være tienlig og Sagen kand vedkomme.

Dereftter blev Publiceret
et paa gaarden Sandvig den 10 Julj 1752 eftter Gundmund Larsen Passerede arfveskiftte Brev som udviiste at dito Sterfboe Ejer gaarden Sandvig 1 Løb 1 pd: 12 Marcker Smør, desligeste at samme er udlodnet Saasom paa Encken Ingebor Gundersdatter 2 pd: 19 ½ Mrk: Smør Sønnen Lars Gundmundsen og Magdelie Gundersdatter hver 13 ½ Mrk: samt Døttrene Anne og Brita Gundmundsdøttre hver 6 ¾ Mrk:

Syver Tungesvig irætteæskede hands fra forige Ting udsadte Sag imod Erick Tvedte 4 rdr: Gield eftter Laug Tings Dom betreffende.
Erick Tvedte møtte og vedstod at være lovlig varslet i denne Sag.
Citanten begiærede anstand i Sagen til næste almindelig Ting hvorved det og har sit forblivende.

Paa Fogdens Fuldmægtiges tilspørgende Svarede Almuen at ingen første bøxel dette aar er falden af Deres Kongel: Maj:ts Strøe gods Pladset Blaateigen skyldende 12 Mrk: Smør.

Paa tilspørgende Svarede Almuen at beboerne paa gaardene Millie, Fiere og Roullestad end og dette aar 1753 er bleven godtgiort Skatterne af det affelte gods i samme gaarder, undtagen Udreednings og Stand qvarteerpengene. forcklarede ellers paa tilspørgende at Leedingen dennem ligeledes er godtgiort.

Paa tilspørgende Svarede Almuen end ydermeere at Pladsen Blaateigen ligger Pladt øde imod at deraf aarlig Svares 40 s:, og at opsidderen paa yttre Bouge har dette aar 1753 nødt den accorderede Friehed for Jordebogens indkomster ligesom forige aaringer.

Angaaende Tingskydsen svarede Almuen som næst forige aar uden forskiel.

Det ordinaire Tingsvidne blev Examineret og hvortil blev svaret som næst forige aar undtagen at gaarden Nedre Sandvigs Saug dette aars Vaar af Vandflom er udtaget og ej igien opbygt.

Odels Mandtallet og Restancen stoer 111 rd: 5 Mrk: 4 s: blev dernæst Almuen forelæst og af ingen modsagt.

Til Rættens betiening næstkommende aar blev opnævnt: Lars Amundsen Tielle, Niels Taralsøen, Arne Mit-Ebne, Lars Øfstebøe, Erick ibdm:, Ole ibdm:, Ole Vogen og Johannes Kalvigen.

Flere Sager var ei ikke eller videre ved dette Ting at udrette hvorfor same blev ophævet

Anno 1753 d: 20de Novbr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa gaarden Fittie udi Etne Præstegield for Læhnets og Halsnøe Closters Almue og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Neml: Gabriel Waagen, Johanes Josnæs, Engebret Ougsnæs, Engemon Engelsiær, Lars Knudsen Gravelsæter, Sakarias Rasmussen Hofland, Niels

Syversen Stene og Tord Halvorsen Eickreim. Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg med Menige

1753: 136

Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og Underdanig bleve læste de paa nest forige Tinge denne Høst publicerte Kongl: Allern: Forordninger og den høye Øfrigheds ordres og Forantaltninger.

Hans Giøen loed ved Peder Sandahl iretteædske Tiende gields Sagen imod Bøygde Lænsmanden Johannes Fittie som mødte og Sagde at naar Sagen og vitløfttig process maatte ophæves og forekommes skal og vil hand staae til Ansvar for at paastefnte Tiende Ræst skal vorde Citanten betalt desligeste at Tienden hereftter for den omtvistende gaard skal blive betalt med saa meget aarl: som det irettelagde Tiende Mandtal udviiser og af Citanten i anledning deraf paastaaet haver ligesom og Comparenten vil udi processens omkostninger betale Citanten 2 rd: Mens ei mere.
Peder Sandal for at Refferere Citanten hvis af Johanes Fittie nu propponeret er, bad at Sagen til Doms til neste Ting Maatte optages i fald Citanten ei finder sig fornøyet med hvis af Johanes Fittie tilbudet og udlovet er.

Eragted

Med Sagen Stilles i beroe og det til neste Almindel: Ting da derudi skal vorde afsagt Dom i fald det \ej/ imidlertiid eller da ved Forlig bliver bielagt

Mads Nordre Biøndaln anviste Huden af een Voxen Biørn som hand eftter Almuens tilstaaelse haver dette aar Skudt i dette Præste gields Eiendom og Marker og hvorfor Stædetz Foged betalte ham i Retten Skud Pengene 2 rdr:

Syver Borkedal anviiste i Retten Huden af 1 Voxen Biørn Skudt dette aar eftter Almuens tilstaaelse af Johanes Wossen her i Præstegieldets Marker thi blev ham Skud Pengene 2 rdr: af Stædetz Foget i retten betalt.

Ole Hansen Fosse fremlagde een Pung 12 rdr: 5 Mrk: hands Myntl: Niels Hadlesen Ramsvigen tilhørig og Knud Flotoe 2 rdr: 1 Mrk: 8 s: Myntlingen Guroe Siggesdatter Graves Sæter tilhørende, Samt Joene Torbiørnsen Støle 12 rdr: 14 s: Myntl: Kari Andersdatter Oustreim tilfalden, Med forspørsel om nogen same for lovl: Renter ville Modtage, Mens da ingen dertil sig anmelte blev Pengene af Sorenskriveren i Retten Forseiglet og ern:te Formyndere tilbageleveret.

Torbiørn Haaland i retteædskede Sagen om Overlast Reist imod Samuel Høyim, da Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg angav at Hand paa Justitiens veigne har begiegnet Sagen med Continuations Stefning Muntl: til Kongens Bøders Erholdelse af Samuel Haaim.
Paa Samuel Haaim som ei mødte, Hands veigne mødte Erick Silde som for Ham vedtog lovl: at være Stefnt af Citanten og Fogden Saaledes som oven anført, og det til dette Ting at taale Dom.
Søfren Kolbensen og Erick Rasmusen bekræfttede ved Eed at De mere end 14 Dage siden Saavel for Citanten som for Hr: Kamer Raad Fogden Heiberg Stefnede Samuel Haaim for Hands Boepæl i eget paahør til dette Ting at møde og anhøre Vidner samt Dom i denne Sag, til Vidner Stefnede De og under Falsmaals Bøder Ole Haannsnæs, Tord Næsse og Borgille Næsse.

Erick Silde begierede Anstand i Sagen til neste Ting Saasom Samuel Høyim derudi til den tiid vil Stefne Contra og føre Vidner paa sin Siide

Citantens Prov som blev fremstillet blev formanet til Sandheds udsaugn

1te Vidne Ole Haannsnæset aflagde Eed og vandt saa uden Samenheng ja Svarede paa Spørsmaal saa Taabelig og uoplyslig at ingen Mening af hands ord kunde uddrages til minste eftterretning i Sagen.

2det Vidne Tord Næsse aflagde Eed og vant at nestl: Aar ved disse tiider een Natt udi een Begravelse paa gaarden Næsse eftter Vidnets Barn saag og hørte deponenten at Samuel Haaim og Citanten blev uvenner om den sistes Moder, desligeste at Samuel i same hidsighed 2de gange eftter hinanden Trøkede Citanten ned i een Benck i Stuen Samt og at den anden gang da holt Samuel Citanten med sin høyre Haand imod Benken og med den Venstre Haand udtrækede Samuel

1753: 136b

Haaim sin Tollekniv den hand løfttede op da Vidnet i samme øyneblick tog Kniven fra ham, strax dereftter greb Samuel Haaim Citanten i Haaret og Trekede Ham til sig, Mens Citanten giorde ingen modstand uden hand Skiød Samuel fra sig den tiid hand som melt tog ham i Haaret.

3die Vidne Borille Næse aflagde Eed og vant i alt som 2det Vidne undtagen hun ei Saag at Samuel Haaim tog Citanten i Haaret hørte og ei hvoraf uvenskabet Reiste sig imellem Citanten og Samuel,

disse 2de Vidner Siger ellers at Samuel Haaim ern:te tiid var beskienket.

Citanten hafde ei flere Vidner at føre.

Eragted.

Samuel Haaim indvilges den til Contra Stefnings udstædelse og Vidners førsel begierte udsettelse og det til neste Almindel: Ting da hand med same haver at i rettekom/m/e,

Rasmus Haaland iretteædskede den fra seniste Ting udsadte Sag imod Torbiørn Liusnæs, overfald og {Slagsmaal} \Skieldsord/ betreffende og derudi irettelagde Rettens Laugdag som blev oplæst.

Torbiørn Liusnæs mødte for Retten og tilstoed at den producerede Laugdag er ham lovl: Forkyndt foregav derhos at hand i denne Sag har Stefnet Citanten og qvinde fordie hands afdøde Moder er Slett tilseed og Tracteret i Deres Huus i den tiid hun var udi Deres Brød, derom at anhøre Prov og Dom til undgieldelse samt Erstate \Contra/ Citanten processens omkostninger.

Citanten Rasmus Holland mødte og tilstod at hand og qvinde i denne Sag er Saaledes Stefnt som foran er forklaret fremstillede derhos Sine nu mødende Vidner med begier same maatte afhøres.

Christen Frette som det 2det Vidne i denne Sag aflagde Eed at nestl: Vinter noget eftter Juel dette aar udi een Begravelse paa gaarden Holland eftter qvinden Christi Holland da hørte Vidnet om Natten i Citantens Stuve at Torbiørn Liusnæs Sagde til sin Søster Citantens qvinde disse ord: Du har faaet meget Brød til vores Moders Begravelse Men giesterne Maatte Sidde og Snope eftter hvad de skulle have og du fattes nu ei Brød i 3 aar, Siden Sagde Torbiørn Liusnæs i Vrede til Citanten disse ord: Du er een Kieltring og om sin Søster Citantens qvinde Sagde hand at Saa Snart hun blev voxen var hun i Hore Huus eller begick Horerie Mens hvilcke af deelene det var Torbiørn Sagde erindrer ei Vidnet, til Slutning Sagde Torbiørn Liusnes til sam sin Søster Christi Haldorsdatter i det hun ville gaae ud af Stuen og hand Stoed og holt hende: jeg kand ei holde dig gack Fanden i vold, hafde ei mere at Prove, da dette passerede var Torbiørn Liusnæs overstadig Druken, og Christi

Haldorsdatter falt i same tiid ned paa gulvet mens Vidnet Saag ei at Torbiørn Liusnæs Støtte eller Slog hende til gulvs.
3de Vidne Rasmus Frette aflagde Eed og vandt i alt udi Ord og Mening som 2det Vidne.
Torbiørn lod tilføre at hand af Vidnerne har nu Merket sin Forseelse imod Citanten og sin Søster, hvorfor hand beder om Forladelse haaber og at nyde den same eftterdie Forseelsen er begaaet den tiid hand af drukenskab var Sandseløs og ei viste eller Forstoed hvad hand giorde og Sagde, hand har ellers intet andet end alt ære og godt at Sige om Citanten og hustrue, vil og formedelst de faldne Ord betale Citanten Processens omkostninger og desuden give til Sognets Fattige 1 rd: i fald Sagen derved maae vorde

1753: 137

Ophævet, og hvis det tilbud ei modtages nødes hand at føre sine Vidner.
Citanten Antog det giorde tilbud og ophævede Sagen.

Halvor Grindem haver til dette Ting Muntl: ladet Instefne Ove Grindem fordie hand udi Citantens Skov har hugget een andeel Brendeved derom at anhøre Prov og Dom eftter Loven samt erstate processens omkostning.
Ofve Grindem mødte ei ei eller!! (heller) nogen paa hands veigne.
Søfren Kolbensen og Erick Rasmusen bekræfttede ved Eed at De i denne Sag Saaledes som oven er anført lovl: mere end 14 Dage Siden Stefnede Ove Grindem for hands Boepæl da hand var Absent og det i hands qvindes paahør.
Citantens Prov.
1te Vidne Erick Ramsvig aflagde Eed og vant at nestl: Aar noget for Juel var hand og Niels Lambrigtsen Grindem eftter Citantens begier hos indstefnte Ove Grindem og tilspurdte ham af hvad Aarsage hand hafde bortført den Brendeved hand hafde hugget i Citantens gaards Skov, eftterdie Parterne tilforn skulle være saa aftalte at Citanten ern:te Brendeved skulle beholde og Ove Grindem desuden hafde loftt at giøre ham opretning for den øvrige Brendeved hand apparto paa Citantens gaards Eiendom tilforn var hugget og Ove Grindem førend Forliget skeede allerede hafde bortført, da Ove Grindem dertil Svarede at hand derom ville Foreenes med Citanten, Mens som de bad ham da at følges med hen til Citanten for at Slutte Foreening med ham undskyldte hand sig med det at hand ei var goed derfor men ville bie dermed til hands Søn kom hiem fra et lidet Erinde udi Naboelauget.
2det Vidne Niels Lambretsen Grindem aflagde Eed og vandt Eensstemig med 1te Prov.
Citanten bad om Laugdag.

Eragted

Ofve Grindem gives Laug dag til neste Almindel: Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Dernest blev læst
1te et Skiftte Brev foretted eftter qvinden afg: Johane Jacobs Datter paa gaarden Tæsdahl d: 14de Julj 1752 som viste først at Sterfboet ejede udi gaarden Tæsdal 2 ½ Løber Smør ansadt for 53 rdr: og udlagt til Sterfboets Creditorer.
2det et Skiøde Brev udgifvet af Haldor Nernæs med flere til Erick Haldorsen paa ½ Spand ½ Wog Korn i gaarden Bake hvorfor er betalt 28 rdr: dat: 20de Novbr: 1753.
3de Peder Rames Skiøde til Erick Tollefsen paa 2 Løber Smør i gaarden Ram/m/e for 140 rdr: dat: 20de Novbr: 1753
4de Rasmus Haalands Skiøde til Christen Frette paa 1 Pund 9 Mrk: Smør i gaarden Indre Haaland for (ope rum) dat: 20de Novbr: 1753
5te Erick Skieldals Skiøde til Mogens Olsen Støle paa halve Parten udi Gierde Annex Kiercke for 52 rdr: 1 Mrk: 8 s: dat: 20de Novbr: 1753.

Paa Fogden Hr: Kammer raad Heibergs tilspørgende Svarede den Tingsøgende Almue at ingen førstebøxler dette aar er falden af hands Kongel: Maj:ts Strøe gods [end]? de 1 ½ Løb Smør i gaarden Øfre Grindem.

Paa tilspørgelse Svarede Almuen at alle Jorde bogens indkomster af det affelte gods her i skibredet, er for dette aar 1753 Rigtig bleven alle Vedkommende godtgiort, og endelig at Landskylden og aarlig tagen af de affelte 1 Løb Smør 9 spand Korn hands Maj:ts Strøe gods i øfre Grindem er alt siden affeldningen saa og dette aar bleven Vedkommende opsidder godtgiort, saavelsom Leedingen af dito Jorder.

Angaaende Tingskydsen Svarede Almuen som næst forige aaringer uden forskiel.

Almuen paa tilspørsel Svarede end videre at alle vedkommende opsiddere Rigtig er bleven godtgiort Skatten og de andre Contributioner af det affelte udi dito Deres gaarder undtagen Udrednings og Stand qvarter pengene.

Det ordinaire Tingsvidnes Examen fick samme udfald som næst forige aar anført er uden forskiel.

1753: 137b

Restancen stoer 101 rd: 4 Mrk: 11 s: saavelsom odels Mandtallet blev dernæst Almuen forelæst Mens af ingen modsagt.

Til Rættens betiening næstanstundende aar 1754 blev opnævnt følgende Laugrætt: Baar {Gravelsæter} \Eikenæs/, Joen Ousvog {land}, Niels Vettestøe, Tierand Liusvog, Peder Vee, Torkel Vee, Johannes Udstue og Ole Vettestøe.

Fleere Sager var ej eftter paaraab hvorfor Sage Tinget her for dette skibreede blev ophævet.

Anno 1753 d: 23de Novbr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa gaarden Romsøe udi Fieldbergs Præstegield for Fieldbergs Præstegields Læhnets og Halsnøe Closters Almue og Retten betient med eftterskrevne 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Johanes Haraldsen Udbioe, Joen ibdm:, Knud Svalland, Peder ibdm: i hands Stæd Kolben Tindeland, Ole Skatland, Joen Aasbøe, Gunder Tindeland og Povel Høyebøe. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig bleve læste De nest forhen dette aars Høste Tinge læste og Extraherede Kongl: allernaadigste Forordninger
item Hans Kongl: Maj:ts Skiøde paa Sundhorlæhns Smaae Tiende af 2de Julj 1753,
item den høye Øfrigheds Naadige ordre og Foranstaltninger

Videre blev læst
1te Hr: Stifttbefallings Mand Von Cicignons Bestaling til Peder Kiellesvig paa at være Bøygde Lænsmand udi Fieldbergs Præstegield Læhnets gods dat: 12te octobr: 1753.

2de Studiosus Mr: Heltbergs Pengemangels og Odels Rettes Lysning til de gaarder Tindeland, Øfsthuus og Roa etc dat: 20de Julj 1753
3de Mr: Peder Heiberg Heltbergs Penge og Odelsmangels Lysning paa gaarden Romsøe skyldende 2 Løber 1 Huud dat: 13de Julj 1753.

Dereftter blev foretaget den af Fogden Velædle og Velbyrdige Hr: Kammerraad Heiberg paa Justitziens veigne imod Enken Marte Nordre Ourdahl af Ryfylche Fogderie næstl: Ting anlagde Justitz Sag om at hun har fornermet Bunden Knud Frønsdahl paa Hands i leje havende Halsnøe Closters gaard Frønsdahls Buhage, desligeste fordi hun haver betaget ham hands Creaturers gamle Skindstøe med det videre, udi hvilcken Sag Velbem:te actor indgav endnu hands derudi forfattede Stefning af 22de Junj 1753 som blev oplæst:
Ole Steensen Søre Urdahl af Stavanger Ambt og Ryfylche Fogderie møtte som Laugværge for indstefnte Marte Nordre Ourdahl ibdm: hendes veigne, og tilstod at den Producerede Stefning er ben:te Encke med lovlig varsel for hendes boepæl forkynt saa at hun til dette Ting tiid og Stæd udi denne Sag eftter samme Stefnemaals nermere indhold har nødt lovlig varsel, ligesom og Comparenten tilstod at samme Stefning er ham som Laugværge lovlig forkynt.
Actor begiærede at de af ham i denne Sag Stefnte og nu tilstædeværende Vidner maatte tages under Eedlig afhør
1te og 2det Vidne Niels Vogen og Helje Bersvog aflagde \ej/ Eed Mens blev tilligemed de andre Vidner udi Rætten advaret at vidne alt hvad dennem er vitterlig og de naar paakræves, ved Eed udi Sandhed kand tilstaae, hvoreftter ern:te 2de første Vidner declarerede at næstl: aars Vaar

1753: 138

var de eftter opsidderen paa gaarden Frønsdahl Knud Christensen som befuldmægtiget af actor hands begiær, Samlede hos Huusmanden Ole Olsen under gaarden Lendong som da var og end nu er symløs og Svagelig, for at afhøre hands skrifttlige vidnesbyrd udi denne Sag, da hand for Dennem under Sund fornuftt Provede og forklarede at hand der nu er omtrent 80 aar gl: tiente i sin opvext paa gaarden Nordre-Ousdahl (-Ourdahl) som saavel indstefnte Marthe Urdahl som hendes 2de medejere nu beboer, udi 14 aar og i bem:te 14 aar sagde hand at Nordre-Ourdahls Creature ikke uden om Natte tiide fra 3de Maj og til 14de Septembr: hvert aar hafde deres havngange eller fæebeite udi den i Stefnemaalet benefnte saa Kaldede Ourdahls Nordre Houge og Frønsdahls saa Kaldet Søndre Houge, Men i det Stæd havde Nordre-Ourdahls opsiddere Deres Creature hver Dag deres havning eller Fæebeite udi een til gaardene Nordre og Søndre Ourdahl henhørende {aparte} ejendom Kaldet \Ourdahls/ Dahlen udi hvilcken Marck Nordre-Ourdahls Creature Naar de formedelst Solens stercke skiin og indsegters stickning trengte til at være i skiuvl, havde deres hviile skienstøe Kaldet udi et stæd i berørte Dahlen som Kaldes Eichaasen, Mens hand viste icke eller havde hørt at Nordre Ourdahls opsiddere nogensinde har haftt for Deres Creature om Dagen i bemelte tiid nemlig fra 3de Maj til 14de Sept: hvert aar noget skienstøe i berørte Ourdahls Nordre- og Frønsdahls Søndre- Houge, enten af Fæe eller Souver og gieder, endelig forklarede Provene at nockben:te Ole Olsen Lendong for Dennem atternevnte tiid declarerede det Nordre-Ourdahls opsidderes Creature under tiiden i berørte aarets tiid undertiiden dog ickcke ofttere end naar skyet og Dunkelt veir infalt, kunde om Morgenen opholde sig udi tit nevnte Ourdahls Nordre- og Frønsdahls Søndre Houge intil Sædvanlig Melcke tiid, thj udi Klart veir var de der ickcke lenger end intil omtrent ved Solens opkomst,
3de Vidne Lars Baarsen Nordre Vogen imod 70 aar gl: Provede at i hands opvext og Børne aar vogtede hand som een tiener qvæg for opsidderen paa gaarden Frønsdahl hvilcke nu beboes af bem:te Knud Christensen, udi 2de aar, og siden da hand var bleven omtrent 30 aar

gl: var hand deels i Sommer- og deels i Vinter-Arbeide udi 2de aar hos opsidderen paa gaarden ern:te Frønsdahl og just i de aar havde nockben:te gaard Ourdahls opsiddere, ingen tiid med Deres Creature om Sommeren nogen hafning fra 3de Maj til 14de Septembr: udi Ourdahls Nordre- og Frønsdahls Søndre- Hauge, Mens om Vinteren treffede det sig under tiiden ind at Urdahls opsidderes Creature kom hen imod Frønsdahls Søndre Hauge til de saa Kaldede Kringle kiøns Myrene, Vidnet sagde ellers at ved (med) de Creature hand har omprovet forstaaes Hæster Fæe Sauver og Gieder, endelig sagde vidnet at nock ben:te tiid havde Ourdahls opsidderes Creature Deres skienstøe og beiter om Sommeren udi den omprovede Ourdahls-Dahlen og hver Sommer i samme tiid havde Frønsdahls opsiddere Deres Fæehafn Sør igiennem Frønsdahls Søndre Houge til et Stæd udi Ourdahls Nordre Houge Biercke skar Kaldet, dog var det icke alletiider at Frønsdahls Creature kom Sør til Biercke skaret Men aldrig havde Ourdahls opsiddere sine Creature enten udi Frønsdahls Søndre eller Ourdahls Nordre Houge \om Sommeren/ noget af de omprovede 4

1753: 138b

Aar, thj i det Stæd blev deres Creature havnet udi berørte Ourdahls dahlen hvor Ourdahls Rette Fæehauge er, ydermeere sagde Vidnet at Frønsdahls opsiddere nockben:te tiid havde deres Creatures skienstøe ald Sommeren udi berørte saa Kaldede Frønsdahls Søndre Houge, udi hvilcken icke eller udi Ourdahls Nordre Houge Ourdahls opsidderes Creature imidlertiid om Sommeren havde noget skienstøe, Frønsdahls opsidderes Creatures skienstøe siger Vidnet var de omprovede tiider ved Frønsdahls Bøegaard udi een steenuhr og skygge af den der staaende Buskaser, havde ej Videre at Prove.

4de Vidne Knud Helgesen Nordre Villand siger sig at være noget over 60 aar gl: forklarede at hand som er fød og opfød i Naboe lavet tedt ved gaarden Frønsdahl hvorhelst hand end nu boer paa gaarden Villand, icke andet kand forklare end at joe den omprovede gaard Frønsdahls opsidderes Creature udi ald hands opvext og intil hand omtrent aaret 1714 {havde om Sommeren Deres} blev i Krigs Tienisten ud Commanderet havde om Sommeren for Solens heede deres hviile om Dagen skienstøe Kaldet, paa det af næst forige Prov omforklarede Stæd ved Frønsdahls Bøegaard, Mens aldrig hørte eller viste hand at Opsidderne paa gaarden Nordre Ourdahl havde imidlertiid nogen skienstøe udi {Nordre} Ourdahls \Nordre/ eller Frønsdahls Søndre Hauge, Mens vel udi Ourdahls Rette Fæehouge Dahlen Kaldet, udi Frønsdahls Søndre Houge havde derimod Frønsdahls opsiddere om Sommeren Deres Fæebeite, Mens Vidnet Saag icke i den omvundne tiid at i Frønsdahls Søndre Houge blev havnet noget Slags Creatur Nordre Ourdahls opsiddere tilhørig, Men om Vinteren beitede ern:te 2de gaarders opsiddere med Deres Creature imod hin anden udi Frønsdahls Søndre og Ourdahls Nordre Houge.

5te Vidne Ole Hansen boende paa gaarden Søndre Berge her i Sognet gl: noget over 30 aar forklarede at for 4 aar siden tiente og deels arbeidede hand hos bem:te Knud Frønsdahl paa gaarden Frønsdahl eftter hinanden udi 8 aar \og i den tiid/ veed hand at berørte Ourdahls opsidderes Creature havde om Sommeren Men icke Knud Frønsdahls Creature Deres skienstøe ved Frønsdahls Bøegaard paa {den} det af næst forige 2de Vidner omprovede Stæd, Ligesom og Vidnet der er fød og opfød i Hardanger Mens nu i 20 aar fra denne tiid Reignet været stendig ved gaarden Frønsdahl, alle tider i ern:te 20 aar af andre saavel gamle som unge folck i almindelighed \har hørt/ at just paa det skienstøe hvor Ourdahls Creature i de omprovede 8 aar som melt om Sommeren har haftt deres skiufl, det har været et gl: skienstøe for gaarden Frønsdahls Creature, gaarden Ourdahls Creature uvedkommende, Vidnet veed og at i berørte 8 aar lod indstefnte Marte Ourdahl havne hendes {ga} Creature om Sommeren saavel i Ourdahls Nordre som Frønsdahls Søndre Houge lige ind til Frønsdahls Bøegaard, til Slutning sagde Vidnet at hand i bem:te tiid haver af folck i

Almindelighed hørt at Nordre-Ourdahls Creatures Sommers skiufl eller skienstøe ingen Sinde fra gamle

1753: 139

tiider har været udi Frønsdahls Søndre eller Ourdahls Nordre Hauge, Mens i det stæd udi Ourdahls Rette og bæste Fæehouge ben:te Dahlen Kaldet.
6te Vidne Johannes Heljesen tilholdende paa gaarden Bersvog ved gaarden Frønsdahl sagde sig der at være fød og til denne tiid stendig forblevet da hand nu er 40 aar gl:, og i ald den tiid hand kand huske veed eller har hand icke hørt andet end dette at det skienstøe ved Frønsdahls Bøegaard som omproved er liggende udi Frønsdahls Søndre Houge, det har alle tiider fra gl: tiid været om Som/m/eren benyttet af Frønsdahls opsiddere, Mens der {paa} \imod/ har Nordre Ourdahls opsidder icke vidnet vitterlig førend nu omtrent 8, 9 a 10 aar siden haft noget skienstøe for Deres Creature Men derimod har Ourdahls skienstøe været udi Ourdahls Rette Fæehouge Dahlen, Sluttelig Sagde Vidnet at hand af andre saa lenge hand kand huske tilbage udi tiidene, har hørt jae Selv icke andet veed end at Frønsdahls og Ourdahls opsiddere har fra gl: tiider haftt for Deres Creature af alle slags deres Sommerhafn, Saasom Frønsdahls opsiddere udi Frøndahls Søndre Houge og Ourdahls opsiddere udi Ourdahls bæste Fæehouge, Dahlen;
7de Vidne Kiel Heljesen tienende Knud Christensen Frønsdahl gam/m/el 37 aar fød og opfød i gaarden Frønsdahls Naeboe lav forklarede at hand veed at for omtrent 18 aar siden og der foran saa lenge Vidnet erindrer sig har Frønsdahls opsiddere uDisputeret brugt og tilhørt for deres Creature det omprovede skienstøe ved Frønsdahls Bøegaard hver Sommer i den omprovde tiid nemlig fra Korsmis om Vaaren og til Korsmisse om Høsten, Mens i omtrent 18 aar her foran har Ourdahls opsiddere bemægtiget sig og vent deres Creature til at have Deres Sommer skiufl eller skienstøe paa dito gaarden Frønsdahls gl: skiendstøe, saa at gaarden Frønsdahls opsidderes Creature imidlertiid ere {blevne} af den aarsage blevne aarsagede at vendes fra deres gamle skienstøe ved Frønsdahls Bøegaard, til et vand Eichelands vandet Kaldet paa de stæder i sam/m/e vand som ligger imellem Frønsdahls Søndre og Ourdahls Nordre Houge, forklarede ellers i alt som næst forige Vidner.
Citanten sagde Hand ej fleere Vidner havde at føre, Men begiærede hvis Passeret er ham i et velbeckræftted Tingsvidne beskreven meddeelt, som indvilges.

Formedelst det var langt hen paa afttenen blev Rætten til i Morgen ophævet.

Dagen næsteftter som var den 24de Novembr: blev Rætten paa forben:te Tingstæd gaarden Romsøe og Rætten betient med forben:te Laugrætt.

Dereftter blev læst
1te Hr: Niels Halbyes bøxel Brev til Torbiørn Jonsen paa 1 Løb 1 huud og 1 vog Korn i gaarden Aasbøe, in duplo forfatted med Revers paa den eene dat: 30te octobr: 1753.
2de Anne Jensdatter og Jens Nielsen Opsahls Skiøde paa gaarden Romsøe skyldende 2 Løber Smør 1 huud til Ingebret Jensen Houeland, dat: 23 Novembr: 1753.
3de Ingebret Houelands udstædde Pantte Brev til Fogden Hr: Kameraad Heiberg stoer 300 rd: hvorfor er Pandtsadt 2 Løber Smør 1 huud i gaarden Romsøe, dat: 24de Novembr: 1753.
4de Gunder Øfre Lundes obligation

1753: 139b

til Tord Olsen Giærevig paa 34 rd: 2 Mrk: hvorfor er Pantsadt ½ Løb S:r i gaarden Øfre Lunde dat: 23 Nov: 1753

Johannes Fielle af Ryfylche Fogderie haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Niels Røen fordi hand har tilladt sine Tieniste Drenge at Rive Næver udi Citantens gaards skov, derom at anhøre Vidner Erick Tvedt og Niels Dørem, endelig er og Contra Parten indstefnt fordi hand ligeledes har givet Siur og Niels Eide forlov i dito skov at flecke Næver, til hvilcken ende besagde 2de siste til vedermæle er indstefnte og Niels Røen desuden at betale Processens omkostninger.

Niels Røen møtte ej Mens i hands Stæd infant sig Torger Lunde som tilstod at Niels Røen til denne tiid i denne Sag lovlig er indstefnt Saaledes som oven er inført.

Citanten fremstillede sine Vidner, Mens som ingen actor var uden Vintzens Galtung, Imod hvilcken Contra Parten ved hands Slegt: Torger Nedre Lunde Protesterede fordi bemelte Vintzens Galtung som een uautoriseret Persohn, icke har friehed at gaae i Rætte for nogen Part, Saa kunde Rætten i denne Sag icke videre an eller foretage, Mens for denne sinde ophævede Søgemaalet.

Ole Horre af Ryfylche Fogderie irætteæskede sin Sag fra seeniste Ting udsadt imod Joen og Lars Stumoe betreffende skade og indpass paa Citantens Ager med videre.

Joen og Lars Stumoe møtte for Rætten og tilstod at være i denne Sag lovlig Stefnt.

Christen Stumoe infant sig tillige som ustefnt og vedstod at ville betale Citantens erlitte skade og omkostninger som paastefnt er med 4 rd: 1 Mrk: 8 s: \og det/ til næst anstundende Kyndelsmisse Dag, da hand Submiterer sig til Citantens Rættes nydelse Rættens Dom hvorvel hand som melt icke er lovlig Stefnt.

{Afsagt}

Citanten var fornøyet med Christen Stumoes tilbud og bad at sam/m/e ved Dom maatte Confirmeres.

Afsagt.

Christen Stumoe bør eftter egen tilstaaelse betale Citanten Ole Horre 4 rd: 1 Mrk: 8 s:, næstanstundende Kyndelsmisse Dag eller i des ermangling skal samme af hands Boe udreedes Femten Dage eftter denne Doms lovlige forkyndelse under Adferd eftter Loven.

Dereftter blev til Mortification læst

Afdøde Niels Romsøes Pantte forskrivelse til Hr: Kamerraad Heiberg paa 300 rd: dat: 20de Novembr: 1750.

Gastgieberen Mons:r Schrøder haver til dette Ting Tiid og Stæd skrifttlig ladet indstefne Velædle og Velbyrdige Hr: Fendrich Berg og hands 3de Brødre, fordi de paa Citantens gastgiverstæd Øhlens ham tilhørende Søe Brygge haver ham uafvidende og imod hands Villie fæsted eller hæftted Deres store Baad, desligeste for de da hand ville løse ernevnte Baad fra Bryggen haver udladt sig imod hannem med adskillige Trudsels ord om at kaste ham paa Søen med videre som Stefnemaalet nermere udviiser, dat: 22de octobr: 1753 som for Rætten blev oplæst.

Hr: Fendrich Berg og Mess:rs Jens og Iver Berg møtte for Rætten og tilstod at den Producerede Stefning er Dennem lovlig forkynt, Mens Sergiant Jacob Berg var absent, dog tilstod ern:te 3de Mødende Contra Parter at det Producerede Stefnemaal den udeblevne Jacob Berg og lovlig er forkynt.

Citanten fremstillede sine Vidner med begiær samme maatte afhøres.

1te Vidne Goute Nereim aflagde Eed og forklarede

1753: 140

af!! (at) dette aars Høst noget eftter Mickelsdag een Dag som de indstefnte Contra Parter havde hæftted eller lagt een deres store Venge Baad ved Citantens Brygge for over samme Brygge siden at Transportere den Tackelasie og andet som som!! ernevnte Baad skulle forsiunes med paa den forestaaende Bergenske Reise, Og Citanten forbød Dennem at have deres Baad ved ernevnte Brygge liggende, ligesom hand og lossede det fæste eller Touv Baaden til Bryggen var heftted ved, og eftter at hand 2de Gange havde opløst Knuden paa ernevnte Touv eller fæstte og Velbemelte Hr: Fendrich Berg havde ved nye Knuder fæsted Baaden til Bryggen igien, saa da Citanten 3de Gang ville losse eller opløse de af Hr: Fendrichen paa Touvet eller fæsted Sadte Knuder, var det at Jens Berg med sin Høyere Flade Haand skøf eller drev Citanten derfra sigende: vil du ej holde Freed skal du faae baade for nydt og gammelt, end videre forklarede Proved at Citanten og Hr: Fendrichen Mundkiecklede med hinanden da de sagde under samme neml: Citanten at hand viste hvorvidt een Fendrich streckede sig nemlig icke videre end over hands Soldater naar de var samlet, og Hr: Fendrich Berg sagde derimod at Citanten ikke kunde strecke lenger end fra hands Huus neder paa Bryggen, omsider sagde Hr: Fendrichen til Citanten: du er een optrecker.

2det Vidne Reinert under Hougen aflagde Eed og Provede at den omforklarede tiid saag hand at de indstefnte vederparter lagde Deres Baad til Citantens Brygge, desligeste at Citanten een a Toe gange ville løse og løste fæsted til Baaden da hand omsider derfra blev hindret ved indstefnte Jens Berg som med sin Haand tog ham ved brøsted, {Sigende,} eftter at Jacob Berg tilforn havde sagt til Citanten disse ord: holdt Freed, dette duer icke, og eftter at Jens Berg som melt havde taget Citanten i brøsted sagde Citanten til Vidnet disse ord: dette seer du paa Reinert de vil giøre vold paa mig de ere 4re og ieg er alleene, og veed icke vidnet at Baaden giorde ernevnte brygge nogen skade,

Sluttelig tilstod Jens Berg at hand paa Citantens Brygge ernevnte tiid Hug og …gede(?) paa sin Baads Toftte eller eene Baade Fiel, ligesom og Fendrichen tilstod at have sagt det Citanten var een optrecker.

Citanten begiærede dereftter Sagen udsadt til næste Ting, hvorved det og har sit forblivende.

Hr: Capitain Berg haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Mad:me Schrøder fordi hun dette aar een Dag Citanten uafvidende skal have brugt og benøtted sig af een Citanten tilhørende Baad, derom at anhøre Prov og Taale Dom eftter Loven samt erstatte Processens omkostninger.

Mons:r Schrøder møtte paa sin Koene Mad:me Schrøders veigne, og tilstod at hun udi denne Sag til dette Ting er lovlig Stefnt.

Citantens Vidner blev fremkaldet.

1te Vidne Siur Eide aflagde Eed og vant at næstl: Høst kort [tiid]? siden da indstefnte Mad:me Schrøders Mand kom fra Bergen og blev hindret af Meeniis at komme til Øhlens Land saa befahlede Velbem:te Mad:me Schrøder 5 Mand som eftter hendes ordre tog een Baad der stod ved Lars Eides Nøstt med hvilken de Reiste ud paa Øhlens Viigen, breckede Jisen og transporterte den indstefntes Mand Mons:r Schrøder til Land, Vidnet blev og dereftter dog samme Dag befahlet af Citanten at tilspørge Mad:me Schrøder om hun icke havde ladet ham uafvidende som melt bruge hands baad, da hun det tilstod og derhos sagde ej alleene at hun ikke viste andet end at den tilhørte Bunden Lars Eide

1753: 140b

Ved hvis Nøst den stod, Mens end og at hun uden Dispute ville betale ald skade til Ejeren i fald paa Baaden nogen var kommen om den end var forgyldet, om Baaden samme tiid fick nogen skade eller ej veed vidnet ikke Saasom hand alleene Saag at i Kiæren paa Baaden var udvendig een streg eller Riber paa begge sider, havde ej videre at Prove.
2det Vidne møtte ej.
Citanten lod ved sin \Søn/ Hr: Fendrich Berg forlange Sagen udsadt til næste Ting da hand vil forskaffe udi Rætten til Eedelig afhør det nu absente Vidne Hans Eide.

Eragted.

Sagen udsættes til næste Ting.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Samtlig Almue at opsidderne paa alle aftags gaardene her i skibredet end og for dette aar 1753 Rigtig er bleven godt giort alle Skatter og Contributioner af det affelte udi Deres Jorder, dennem dog ej godt giort Udreednings og Stand qvarteerpengene, Ligesom og der blev forklaret at alle forbemelte opsiddere har været uckrævet for leedingen af dette affelte gods i deres gaarder.

Paa tilspørgende Svarede Almuen dernæst at opsidderne paa de aftagne gaarder af Halsnøe Closters gods her i skibreedet har dette aar været uckrævet for Landskylden med aarlig Tagen og arbeids pengene af den affeldte Jordskyld i dito gaarder.

Paa tilspørgende om Tingskydsens afbetaling, falt det Sædvanlige Svar.

Paa tilspørgende Svarede Almuen saavelsom opsidderne paa gaarden Indbioe at bem:te 4 opsiddere Rigtig er godt giort halv Landskyld af deres bruger i dito gaard i alt 6 Løber Smør 5 ¼ huud, med 9 rd: 36 s:

Paa tilspørgende Svarede Almuen at Peder Pedersen Indbioe som bruger det forhen ødeliggende gods 2 Løber 2 pd: 6 Mrk: Smør udi skatt i gaarden Indbioe har dette aar været frie for Jordebogens indkomster med Leeding og Fredtold, desligeste at denne gaardepart sorterer under Søe Legderne,
2det at det saa Kaldede Berjes brug udi gaarden Øfre Axdahl har dette aar været Plat øde, og \at/ der for ingen høyere græsleje end den Sædvanlig 1 rd: har været at bekom/m/e, desligeste at dito gaardepart henhører under Landlegderne.

Det ordinaire Tingsvidnes Examination fick dette aar samme udfald som tilforn uden forskiel.

Odels Mandtallet med Restansen stoer 137 rd: 14 s: blev der næst for Almuen oplæst og af ingen modsagt.

Til Rættens betiening næstanstundende aar 1754 blev opnævnt eftterskrevne: nemlig Omund Skartland, Tollack Qvam/m/en, Hands Qvammen, Gunder Alne, Peder Alne, Jens Alne, Tosten Veastad og Helje Veastad.

Da inted videre paa dette Ting var at forrette blev Rætten ophævet.

Anno 1753 d: 27de Novbr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet for Føyens Skibredes Læhnets gods paa det ordinaire Tingstæd gaarden Bielland udi Storøens Præstegield og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Ingebret Halvorsen Berøen,

Jan Larsen Teigland, Torkel Totland, Erick ibdm:, Helje Eickeland, Anders ibdm:, Petter Saxeide og Anders Folgerøe i hands Stæd Bertel Grønaas. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue

1753: 141

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig bleve læste De paa nest forige dette Aars Høste Tinge publicerte og foran Specificerte Kongl: Forordninger og den høye Øfrigheds ordres
item een Kongl. allern: Forordning om alle Slags Saakaldede Hasard Spil dat: 6te octobr: 1753,
desligeste Høy Welbaarne Hr: Stifttbefallings Mand Von Cicignons Placat om at hvilke der noget er skyldig til Hr: Kamer Raad og Stifttamtskriver Heiberg eller Fulmægtig Svend Olsen, advares Saadant at angive inden 3 Maaneder etc dat: 8de Novbr: 1753.

Dereftter blev og læst:
1te Hr: Commerce Assessor Jaen von der Lippes paa Hr: Conference Raad Bierregaards veigne, hands udstædde Fuldmagt til Hr: Controleur Niels Gorm, om at oppebærge Findaas Præstegields Præste Tiende, Landskyld af det under Præstegaarden henhørende Benificerede gods med fleere Rettigheder, dat: 23de Novembris 1753.
2det Hr: Tolder Andreas Kraghs Pantte obligation stoer 100 rdr:, til Hr: Kammer raad og Foged Heiberg, hvorfor er Pandtsatt hands iboende Huuse ved Toldstædet med alle andre hands Midler i fald sam/m/e skulle være utilstreckelig dat: 6te Septembr: 1753.
3de Sr: Jacob Hasse Heunemeurs obligation til Sr: Johan Hinrich Rulfs, stoer 1474 rd: 1 Mrk: 8 s:, hvorfor er Pantt [sadt] hands iboende Huuse paa Brandesund med fleere hands gaarde og Jordegods samt hands løse ejendeele, dat: 18de Junj 1753.

Formedelst Dagen var forløbet og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 28de Novbr: blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa Tingstædet Bielland.

Dernest blev læst
Hr: Tolder Kraghs Obligation Stoer 95 rdr: til Hr: Consul Hendrich Jansen Fasmer dat: 23de octobr: 1750. Da ern:te Debitor mødte og Sagde at ville indfrie ern:te Obligation nest anstundende Winter.

Saa blev og læst
Hr: Controleur Gorms Qvitering paa 100 rdr: som Hr: Tolder Kragh paa hands veigne til Hr: Kamer Raad Heiberg har betalt etc dat: 6te Septbr: 1753.

Hr: Kammer Assessor Jørgen Brøcher lod ved Bøygde Procurator Mr: Holch paa Procurator Sr: Barthes veigne iretteædske Sagen imod Mr: Rasmus Kragh 88 rdr: 5 Mrk: 8 s: gield betreffende, og der udi indgaf Rettens Laugdag af 26de Junj 1753 item Fulmægtigen i Sagen \Velben:te/ Mr: Barthes Indlæg af 22de Novbr: 1753 som begge bleve oplæste.
Rasmus Krag mødte ej eftter paaraab.

Varsel Vidnerne Anders Bandedalen og Lænsmanden Johanes Lønning bekræfttede ved Eed at De i denne Sag mere end 14 Dage Siden forkyndte den producerede Laugdag for Rasmus Kraghs Boepæl i eget paahør.

Mr: Holch indgaf den paaberaabte Obligation dat: 8de Maj 1749 som blev for Retten oplæst.

Mr: Holch Reffererede sig til det producerede Indlæg og den derudi anførdte Reigning over processens omkostninger Stoer 13 rdr: 3 Mrk: 8 s: hvortil hand endnu føyede 5 rdr: /: in allis 18 rdr: 3 Mrk: 8 s: :/ for sin Reises bekostning og haftte møye ved Sagen paa dette Ting at agere, bad saa om Dom.

Afsagt

Rasmus Kragh som ei har modsagt og derhos er overbevist at være Citanten Hr: Kamer Assessor Jørgen Brøcher de paastefnte Ræsterende 66!! rdr: 5 Mrk: 8 s: og Renter 5 ProCento deraf fra 12te Aug: 1752 Retmessig skyldig, bør samme Summa tillige med saa meget som melt i Renter deraf fra berørte 12te Aug: 1752 til betaling skeer betale \Velben:te/ Citant, ligesom og processens omkostninger henseende til Fulmægtigen i Sagen hands haftte lange og bekostelige Reiser, billiges i stæden for de paastaaede 18 rdr: 3 Mrk: 8 s: \Allene/ med 12 rd:, det paastefnte udredes {og eftter} hos Debitor 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under adfærd eftter Loven.

Niels Hansen Følkesnæs fremkom for Retten og lyste Sin Odels Rett og Penge Mangel til 1 ½ Løb Smør i gaarden Habbestad som Salemon Habbestad paaboer, dend hand Reserverer sig at indløse Saa Snart Løsnings Pengene kand bekomes

Saa blev og til Mortification læst
Anders Dægernæses

1753: 141b

Pandte Forskrivelse til Afg: Provst Leganger dat: 27de Maj 1750 som er indfriet d: 16de Octobr: 1753

Procurator Mr: Holch iretteædskede den fra Seniste Ting udsadte Sag imellem Sr: Jaen Frøchen Contra Hr: Tolder Andreas Kragh gield betreffende og derudi indgav Rettens Laugdag af nestl: 25de Junj som blev oplæst

Hr: Tolder Kragh lod ved Bøygde Lænsmanden Johanes Lønning Indgive hands Skrifttl: Forsæt i denne Sag som blev oplæst af 27de Novbr: 1753.

Vidnet Rasmus Kragh lod indgive sit Skrefttl: Vidnes byrd Skrevet og underskrevet af ham Selv dat: 27 Novbr: 1753 som blev oplæst.

Procurator Holch paa Sr: Frøchens veigne Merkede Hr: Tolder Kraghs Kroglove, Thi naar det Observeres er Tolder Danchertsens indgivne {Indlæg} \Vidnesbyrd/ af den beskaffenhed at Obligationen er forfatted in Augustj 1752, hovet Summen Neml: Sr: Frøchens Fordring vedkomende, ikke at Skulle betales inden nestkomende Juel, altsaa kunde ingen prætention skee eller Vidner føres førend betalings tiiden var expireret og Mand Saag at da noget udi betalingen Manglede, og Saa Snart det Manglede betaling og Hr: Tolder Kragh fragick sit Løftte Saa har Citanten til neste Ting dereftter forfult Sagen og førdt sine Vidner, og da at Vidnerne ere af fulkomen betydning og Klare og Rene, Paastoed Procurator Holch ved Dom maatte blive tilfunden at Hr: Tolder Kragh bør betale Citanten de paastefnte 20 rdr: 1 Mrk: 8 s: og denne Processes omkostninger i det minste i alt Procurator Sallarium inberegnet 12 rdr:, hvorom hand bad om Dom.

Afsagt

Citanten Jaen Frøchen som ved Stefnemaal af \nestl:/ 28de Maj 1753 haver indkaldet Tolder Kragh Til afvigte Somer Ting for ved Dom at betale 20 rdr: 1 Mrk: 8 s: af Velben:te Tolders Søn Mads Kraghs gield til Velben:te Citant, hand haver paa sin siide ej allene oplyst ved hovet Debitor Mads Kraghs Skrefttl: tilstaaelse eller Attest af 25de Aprilj H: a:, at Velerm:te Tolder afvigte aar 1752 d: 22de Aug: da Mads Kragh til Citanten udgav sin Obligation Stoer 256 rdr: 2 Mrk: 12 s:, godvillig /: Sluttelig \enten/ af Faderlig Kierlighed eller andre Aarsager :/ Paatog sig at betale Citanten neste Juel dereftter de 20 rdr: 1 Mrk: 8 s: Mads Kragh Aparto var Citanten Skyldig, som \altsaa {og}/ formedelst same løftte ikke Til dito Obligations Sum, de 256 rdr: 2 Mrk: 12 s: blev Reignet, Mens Citanten har tillige ved Sine 2de førdte Vidners Eedl: udsaugn fulkommen afbeviist at Merben:te Mads Krags tilstaaelse {i alt} medfører Sandhed, thi omskiønt Tolder Kraghs Søn Vidnet Rasmus Krags Eedlige Vidnesbyrd er ei Udi alt \ej/ saa aldeles tydelig og oplyslig som det 1te Vidnes der i alle maader Accorderer med Citantens Paastand og hoved Debitors besagde attest, Saa ere dog ikke destoe Mindre begge Vidnernerne!! Eenige derudi at Tolder Kragh har forbundet sig som melt \og ern:te tiid/ at Assistere titn:te Sin Søn med et Snes Rixdaler til afgang udi den gield titn:te Søn hos Citanten Stoed udi; Af Saa befatted Sag kand den Instefntes indsigelse udi det Indkomne Indlæg \og hands ubevislige beskyldninger imod 1te vidne/ lige saa lidet befrie ham fra at opfylde sin Rene Forpligt følgel: Lovens 5 B: 1 Capt: 1 art:, som de af ham allegerede Lovs Articler /: hvoraf end ikke den eene er at finde i Norske Lov :/ ere udi denne Sag in applicable, og hvorfor Tolder Kragh bør Citanten af de paastefnte 20 rdr: 1 Mrk: 8 s: betale 20 rdr: og 6 rdr: udi Processens omkostninger 15 Dage eftter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd eftter Loven.

Dereftter blev Publiceret

1te Sæbiørn Houeland med fleeres Skiøde til Baar Nielsen Houeland paa 2 pund Smør med bøxel i gaarden ernevnte Houeland, for hvilcke 2 pd: Smør i gaarden Houeland er betalt 48 rd:, dat: 6te Martj 1752.

2de et dito Skiøde paa 1 pd: 1 ½ Mrk: Smør i gaarden Almaas udstæd af Lars Almaas og hands Moder til Sæbiørn Nielsen Houeland, dat: 28 Novembr: 1753.

3de Johannes Larsen Øfre Lillebøes \med fleres/ skiøde paa 1 pd: 6 Marcker Smør til Johannes Johansen Øfrebøe dat: 27de Novembr: 1753.

4de Ole Mikelsen Toskes Fæste Brev in duplo til Johannes Johansen paa Pladsen under Fittie Mehamer Kaldet,

1753: 142

In duplo forfatted og imod aarl: Rettighed 4 Mrk: dat: 6te Junj 1753.

Isack Baarsen haver til dette Ting Muntl: ladet Instefne Mr: Rasmus Kragh til at betale ham hands Arf eftter skriftte Breve hvorfor Rasmus Kraghs Formand udi ægteskabet Hr: Controleur Gran har været Formynder, iligemaade er Halvor Føyen instefnt som den der Arven har haftt under Værge at anhøre Citantens Beviiser og De begge Dom for Saavit Sagen Eenhver af Dem angielder item erstate processens omckostninger.

Mr: Rasmus Kragh og Halvor Føyen mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Saaledes som anført lovl: Stefnet.

Citanten producerede Skiftte Brevene eftter hands afg: Forældre Roal Hansen og Linna Arnesdatter passeret paa gaarden Føyen d: 17de octobr: Aaret 1737 og 7de Maj 1743 som viste at Citanten er tilfalden i Arf eftter Faderen 8 rdr: 3 Mrk: 14 s: og eftter Moderen i hiemegiftt 7 rdr: 4 Mrk: 8 s: samt i Arf 2 rdr: 8 s:

Endel: Sagde Indstefnte Halvor Føyen der har Citantens Søster til ægte at hand 14 aar Nest komende Vaar siden kom til ben:te Citantens Faders gaard, da hand anam/m/ede alt det udlæg for ben:te lodder Citanten er paalodnet undtagen hand ei har bekomet af Myntl: eller Citantens Faders Arf 1 skiæring for 2 Mrk: 8 s: 1 gul Brock 1 Mrk: 4 s: 1 under Skiorte 1 Mrk: 8 s: 1 Siorte 2 Mrk: 8 s: 1 hovet Dyne 1 Mrk: 8 s: 1 grimje 3 Mrk: in allis 2 rdr: 3 Mrk: 4 s:, Citanten har derimod hos ham bekommet Rede Penge nestl: Somer for de ham paalodnede Creature 5 rdr: item forhen leveret ham 1 Hue, 1 Baad og 1 øx for 5 Mrk:, Saa at Citanten nu Ræster af Løsøret saavit Comparenten har bekomet alt det Skiftte Brevet udviiser desligeste Renterne af Citantens Creature bereignet til 3 rdr: 3 Mrk: 4 s:, hvorudi afgaar de allerede eftter Citantens tilstaaelse \ham/ betalte Renter \1 rdr:/ 3 Mrk: item decourteres udi Citantens Creature de betalte Fem Rixdaler, endelig forbant Kragh skiønt uskyldig at betale Citanten de for Vahrer som melt Manglende 2 rdr: 3 Mrk: 4 s: Sluttelig obligerede Halvor Føyen sig at betale Citanten denne Processes omkostning med 1 rdr hvorved Sagen blev ophævet.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg begiærede dernæst det ordinaire Tingsvidne bestaaende af 8te Poster Examineret, da eftter at sam/m/e for Almuen var anmeldet, Svarede De dertil som næst forige aar, undtagen for saavidt 1te Post angaar hvorom der blev angivet at her ude ved Havsiden er bierget og død funden een Raaden Hval Fisk, hvorover allereede er skeed een Lovlig Forretning.

Paa tilspørgende om der dette aar 1753 er falden nogen første bøxel af Hands Kongel: Maj:ts strøe gods som er 1 Løb Smør udi Gaarden Sælle paa Bremnæs, Svarede Almuen Nej.

Paa tilspørsel om Tingskydsens avbetaling til og fra de almindelige Tinge, Svares her som Sædvanlig.

Odels Mandtallet og Restancen stoer (ope rum) blev for samtlig Almue oplæst Mens af ingen modsagt.

Til Rættens betiening næst anstundende aar 1754 blev opnævnt disse eftterskrevne nemlig Hans Giettung, Jens Eritsland, Peder Kulleseid, Johannes Vaage, Ole Kolbensen Alsvog, Thore Hidsken, Niels Aandenæs, og Gunder Søre Sæhle,

Formedelst Aftenens paakomme blev Rætten til i Morgen ophævet

Dagen næsteftter som var den 29de Novembr: blev Rætten med forbemelte Laugrætt atter Sadt paa bemelte Tingstæd Bielland.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg gav tilkiende at hand til dette Ting Tiid og Stæd eftter forige tiltale har ladet indstefne ægtegiftt Mand Jonas Olsen Espevæhr at lide Dom til straf for begangne Lejermaal med Pigen Elen Conradsdatter, som og tilligemed Drengen Tarald Espevæhr er varslet til Vedermæhle i Sagen, dernæst fremlagde actor Rættens seeniste den 27 Junj 1753 ergangne Eragtning med

1753: 142b

Vedkommendes paateignede tilstaaelse at sam/m/e er Dennem lovl: forkyndt.
De indstefnte blev paaraabt, mens ingen af dennem møtte ej eller nogen paa deres veigne.

ydermeere blev af actor i Rættelagt den over ægtegiftt Mand Jonas Olsen Espevæhrs \Boets formue/ den 16de augustj 1753 forfattede Registrations Forretning med paateignet Høyvelbaarne Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignons approbation af 24de Septembr: 1753, hvoreftter forbryderens gandske hovedlod bedrager sig til 102 rd: 4 Mrk: 13 s:, og eftterdi meerbemelt forbryder Jonas Olsen ved sin paateigning paa Rættens Eragtning under 17de augustj næstl: har tilstaaet at have haftt legemlig omgiengelse med det indstefnte Qvinde Menniske Ellen Konradsdatter, uagted at hands ægte Hustrue endnu er Levende, saa Sadte actor i Rætte og paastod at hand for saadan forseelse maae Dømmes at lide eftter Forordningen af 6te Decembr: 1743, hvad sig angaar det indstefnte qvinde Menniske Ellen Konradsdatter da siden hun inden Rætten har betalt sine Lejermaals Bøder Saa Sadte actor alleene over hende udi Rætten, at hun end og maae tilfindes at udstaae Kirckens Disciplin, Men hvad sig angaar den indstefnte Tarald Espevæhr, da eftterdi hannem icke nogen forseelse kand overbeviises, saa frafalt actor sit Søgemaal imod hannem, og i det øfrige var hand udi Sagen Dom begiærende.

Afsagt.

Jonas Espevæhr benægter vel at være indstefnte Ellen Conradsdatters barns Fader Mens da hand ikke kand sige sig frie for, Med hende at have haftt legemlig omgiengelse førend hun blev Frugtsommelig, Saa bør de begge følgelig Lovens 6te Bogs 13de Cap: 1te articul for ernevnte forseelse, {ligesom og} udstaae Kirckens Desciplin, ligesom og besagde ægtegiftt Mand desuden følgelig Forordningen af 6 Decembr: 1743 af hands beholdne hovedlod bør betahle til hands Maj:ts Sigt og Sagefalds Cassa, Dobbelte Lejermaals Bøder 24 rdr:, og aparto til samme Cassa Tiende Parten af hands overskydende Formue som eftter den udi hands Boe Passerede i Rættelagde og af den Høye øfrighed aproberede Inqvisitions Forretning, bereignes og opløber til 7 rdr: 85 s: Det paadømte udreedes Fembten Dage eftter denne Doms Lovlige forkyndelse under Lovlig adfærd.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg gav tilkiende at hand til dette Ting Tiid og Stæd med Muntlig varsel eftter forige tiltale har ladet indstefne Grissille Catharine Michelsdatter til strafs Lidelse for hendes 3de gang i løsagtighed begangne Lejermaal, til sist med een Svensk Matros ved Nafn Berge Andersen. Dernæst i Rættelagde actor Rættens den 27de Junj 1753 i Sagen givne Eragtning, og fremstillede de 2de Vidner Lænsmanden Johannes Lønning og Anders Bandedahlen som skal afhiemble dens Lovlige forkyndelse. Bemeldte Vidner beckræfttede ved Eed at de omtrent een Maaned siden forkyndte den i Rættelagde foreleggelse for qvinde Mennisket bemelte Grissille Catharine Michelsdatter udi hendes eget paahør, paa Pladset Eldøen \her i Sognet/ hvor hun da havde sit tilhold, alt til dette Ting og denne tiid, hvilken de hende tillige tilkiendegav.

Grisselle Katarine Mikelsdatter blev paaraabt og møtte icke mens eftter Almuens sigende nyelig skal være for omtrent 3 uger siden Reist til Bergen.

Actor lod tilføre at eftterdi indstefnte Gresselle Khatarine Mickelsdatter ikke end nu eftter saa lang tiids forløb har kundet tilveje bringe den paaberaabte attest fra Præsten Hr: Habendorph at hun har været Virckelig Trolovet med den Persohn som hende anden gang besvangrede, saa kunde actor icke ansee hendes paaskud i saa maader for andet end usandferdige udflugter, Sadte der for i Rette og paastod at hun for sine Selv vedstaaede Løsagtige 3de Lejermaaler bør tilfindes følgelig det erngangne!! Kongel: allern: Rescript at liide og straffes med 8te aars arbeide udi Bergens Tugthuus, hvorom hand ville forvente Dom.

Afsagt.

Da Gresselle Catharine Michelsdatter Eldøen har fra denne Sags anlæg og i Særdeleshed siden næstl: Sommer Ting, haftt langt meere end tiid nock til at see sig forsiunet med den paaberaabte Præste attest og hun end nu ikke med samme ind kommer, kand paa hendes løse og ubeviislige angivelse om forhen at være Trolovet, med een Persohn hende anden gang

besvangrede, icke til følge kastes minste Reflection, Thi tilfindes ernevnte Qvinde Menniske følgelig Lovens 6te Bogs 13de Capt: 1te art: for det paastefnte og af hende vedstandne

1753: 143

3die Lejermaal at udstaae Kirckens Disciplin og desuden i allerunderdanigst følge det om deslige Kaade Qvinde Mennisker udgangne Kongel: allernaadigste Rescript af \3de Novbr: 1747/ bør hun desuden hensendes til det Bergenske Tugt og Manufactor Huus for derudi i 8te aar at arbeide, det paadømbte udreedes og eftterkommes 15ten Dage eftter denne Doms Lovlige forkyndelse under Adferd eftter Loven.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg i Rætte æskede Lejermaals Sagen Contra Enckemanden Torben Grønnevig, men actor declarerede derhos at hand formedelst visse affaires icke har faaet den Reus!! (Proc. Reus?) givne Lavdag lovlig forkynt, maatte derfor begiære Sagen udsadt til næste Ting, hvorved det og har sit forblivende.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg gav til kiende at hand til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel har ladet indstefne Ole Valdvatne, Erick Valdvadtne, Steffen Kannelønning og Johannes Lillebøe at lide Dom til straf fordi de formastelig og trodselig tvert i mod de Publicerede høye forbuder angaaende den unge tilvoxende skovs udhugning, har udi Deres paaboende gaarders skove hugget for at bortselge adskillige forbuden Trælast og Bielcker, til vedermæhle i Sagen er indstefnt, Abraham Alham boende i Savogen som den der saadan forbuden Trælast skal have bestilt, til Sagen at svare og saavidt den hannem kand paagielde Dom at mod tage. Ligeledes er til vedermæhle indstefnt Skipper Rasmus Kragh saavidt Sagen hannem kand paagielde.

Af de indstefnte møtte ingen eftter paaraab ej eller nogen paa Deres veigne:

Stefne Vidnerne Lænsmanden Johannes Lønning og Anders Bandedahlen fremstod og ved Eed afhiemlede eftter Loven, at De til dette Ting og denne Tiid meere end 14 Dage siden lovlig haver indvarslet saaledes som oven er anført alle forbemelte Persohner for eenhvers boepæl.

Dernæst gav actor tilkiende at hand ved Bøygde Lænsmanden Johannes Lønning og de 2de Dannemænd Lars Larsen Lillebøe og Anders Bandedahlen haver ladet besigte og Taxere de paastefnte Hugne utilladelige Trælast Sorter, hvorom de er indkommen med Deres skrifttlige forklaring som blev i Rætte lagt, og hvoreftter indstefnte Steffen Kannelønning haver hugget i Skoven 4 støcker Bielcker eller Sperrer af 22 fods lengde 5 a 6 Tommer Tyck i Toppen, og een Tylt Bielcker af 18 fods lengde 4 Tommer Tyck i Toppen, samt een Tylt af 14 fods lengde 3 a 4 Tommer Tyck i Toppen, Johannes Lillebøe haver hugget 3 støcker Bielcker 18 fods lengde 4 Tomer Tyck i Toppen, 2 støcker Bielcker 14 fods lengde 3 tomer i Toppen, Ole Valvatne haver hugget 1 tylt Bielcker af 14 fods lengde 3 a 4 Tomer Tyck i Toppen, een tylt Rinne Spirer nogle af 18 og nogle af 19 og 20 fods lengde 3 a 4 Tomer Tyck i Toppen, Erick Valdvatne haver hugget 6 stk: Bielcker 11 al: lange 5 a 6 Tomer Tyck i Toppen, 3 tylter Bielcker af 18 fods lengde 3 a 4 Tomer Tyck i Toppen, hvilcken Trælast af Mændene ere Taxerede nemlig de Træer af 22 fod for 1 rd: tylten, de Træer af 18 fod for 4 Mrk: tylten, og de Bielcker af 14 fod for 2 Mrk: tylten,

ernevnte Forretning blev dernæst oplæst hvoreftter actor begiærede at de 2de besigtelse og Taxations Mænd Johannes Lønning og Anders Bandedahlen som nu ere tilstæde maatte i Rætte kaldes og Examineres hvad tiid denne Deres Forretning er Passeret, og beEedige at sam/m/e sig Saaledes i Sandhed forholder, samt dereftter forklare hvor de Specificerede Trælast Sorter nu er beroende.

Bemelte 2de Vidner Johannes Mathiesen Lønning og Anders Bandedahlen aflagde Eed og forklarede at næstl: Høst in augustj {var} \infant {d}/ de \sig/ eftter actor Hr: Kammer raad Heibergs ordre hos forbemelte 4 Mænd Erick og Ole Valdvatne, Steffen Kannelønning og Johannes Lillebøe paa deres brugende gaarder, og gav dem til kiende at de af Velbemelte actor havde ordre at oversee og Taxere den forbuden Trælast de udi Deres gaarders skove havde aavircket og eftter at bemelte gaarders opsiddere som ere af deres gaarde Selvejere havde anviist Deponenterne

1753: 143b

Den paastefnte Trælast befant de samme at bestaae just i saa meget samt af den Sort og Tyckelse jae \af/ Verdi eftter Deres skiøn, som deres derom da forfattede og nu i Rættelagde Forretning nermere udviiser, bemelte aavircke er eftter ben:te Indstefnte 4 Mænds da for Vidnerne giorde tilstaaelse, alt Hugget nyelig jae nogle Dage forend ben:te Forretning skiede udi Deres gaarder Valdvatne, Kannelønning og Lillebøes skove, Ligesom og ernevnte Last den tiid laag ved stubben i skoven undtagen det af Steffen Kannelønning Hugne, hvilcket var Transporteret neder til Søen i den Saa kaldede Almaas Pollen, Paa actors tilspørgende Svarede Vidnerne at {ab} forbemelte 4 Mænd foromprovede tiid foregav at indstefnte Abraham Alham var den der havde bedet dem Hugge for indstefnte Skipper Rasmus Kragh Sperrer af den lengde som Vidnerne hos Dennem som melt forefant, endelig forkynte Deponenterne titn:te Vederparter Arrest eftter actors ordre paa berørte ulovlige Trælast og det i Kongens høye Nafn Saaledes at sam/m/e paa de Stæder det da arresten skeede befantes, skulle intil denne Sags uddrag blive beliggende.

Actor begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragted.

Ole og Erick Valvatne, Steffen Kannelønning, Johannes Lillebøe, Abraham Alhan og Mons:r Rasmus Kragh som lovlig Stefnte men nu absente, gives alle Lavdag til næste Ting at møde med tilsvar udi denne Sag.

Fleere Sager var ej eftter paaraab hvorfor Sage Tinget blev ophævet.

Anno 1753 Den 30te Novembr: blev Almindelig Høste Skatte og Sage Ting holden paa Tingstædet gaarden Bielland udi Storøens Sogn for Fiere skibreedes Lehnets og Halsnøe Closters Almue, og Rætten betient med eftterskrevne 8te Eedsorne Laugrættesmænd: Reier Ulverager, Peder ibdm:, Niels Breisted, Tieran Berge, Haldor Røe, Hans Fioen i hands stæd Johannes Hansen Sundfør, Tarald Houskiær og Jørgen Ørevigen. Overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Kammer raad Heiberg med Meenige Tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og underdanig blev læst de paa næstforige Ting Publicerede Forordninger og anden høy øfrigheds ordre.

end videre blev læst:

1te Hr: Kammer raad og Foged Heibergs bøxel Seddel in duplo forfatted med Revers paa den eene til Thor Gundmundsen paa 18 Mrk: Smør 4 ½ Spand Korn i gaarden Feraas, dat: 30 Nov: 1753.

2de Peder Søre Mølstres bøxel brev paa 18 Mrk: Smør i gaarden Næsse, til Jens Tormosen dat: 12te Novembr: 1753.

Fordie i Dag ei flere publicationer var blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 1te Decembr: blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa ben:te Tingstæd.

Dernest blev læst
1ste Fogden Hr: Kamer Raad Heibergs Fæste Brev til Halvor Reiersen paa gaarden Røgenæsset skyldende 1 Løb 1 Hud dat: 6te Novbr: 1753.
2det Hr: Controleur Gorms Skiøde til Jocum Nielsen paa 1 Løb 1 Hud udi gaarden Oucland for 90 rdr: dat: 29de Novbr: 1753.
3de Mr: Jocum Nielsens Pante Brev til Controleur Gorm Stoer 90 rdr: dat: 29de Novbr: 1753.
4de Ole Joensen Rødværs Skiøde til Halvor Størkersen paa gaarden Elgeraas af skyld 2 Pund 15 Mrk: Smør for 70 rdr: dat: 30te Novbr: 1753.
5te Lars Tørrissen Qvalvaagens Skiøde paa 1 Løb Smør i gaarden Qvalvaagen til Niels Johansen for 60 rdr: dat: 30te Novbr: 1753.
6te Bent Madsen Sunstabøes Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene til Ole Bentsen paa ½ Løb Smør i gaarden Sønstebøe dat: 30te Novbr: 1753.
7de Baar Siursen Biordals og de fleres Skiøde til Ingemon Siursen paa 2 Pund 12 ¾ Mrk: Smør i gaarden Emberland for 60 rdr: 4 Mrk: 8 s: dat: 30te Novbr: 1753
8de Provsten Hr: Ruses Fæste Brev til Povel Ericksen paa 1 Løb Smør 1 Bukeskind i gaarden Stueland dat: 24de Novbr: 1749.
9de til Mortification Jocum Nielsens Obligation til Hr: Krigs Commissaire Dahl Stoer 100 rdr: dat: 12te Julj 1753 som er indfriet ved een Senere til Creditor udstædde Forskrivelse
10de Ole Biordahls skiøde

1753: 144

til Baar Siursen ibdm: paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i gaarden Indre Biordahl dat: 30te Nov: 1753.
11te et dito til Peder Johansen Qvalvog udstæd af Haldis Pedersdatter Qvalvog med fleere paa 1 Løb 2 pd: 3 3/7 Mrk: Smør i gaarden Qvalvog dat: 30 Nov: 1753.
12te Svend Svendsen Nodelands bøxel Seddel til Helje Heljesen paa 3 vetter Korn i Nore Mølstre dat: 11te Maj 1753.

Syver Eidsvaag anviste i Retten een Strie Pung hvorudi skal være 20 rdr: 1 Mrk: 8 s: tilhørende Myntlingerne Maritte og Brynilde Olsdøttre Tvedt af Was Sogn med forspørsel om nogen same for lovl: Rente vil imodtage, Mens da ingen dertil meldte sig blev Pungen Forseiglet og ham tilbageleveret.

13de blev læst Haldis Pedersdatter og de fleeres Skiøde paa deres ejende Anparter i gaarden Qvalvaag til Peder Johansen for 82 rdr: 1 Mrk: 11 s: dat: 30te Novbr: 1753.
14de Svend Svendsens Fæste Brev til Helje Heljesen paa 3 Vætter Korn i gaarden Nordre Mølstre dat: 11te Maj 1753 in duplo med Revers paa den eene.

Abraham Løvaas haver til dette Ting Muntl: ladet Indstefne Johanes Aasbue fordie hand haver Skielt Citanten for een Laane Fitte og een Veder Tyv, derom at paahøre Prov og taale Dom til undgieldelse og Citantens friefindelse, Samt erstate processens omkostninger.
Johanes Aasbue møtte for Retten og tilstod at være i denne Sag lovl: Stefnt.

1te Vidne Niels Bielland aflagde Eed og Vandt [og] Provede at hand ei har hørt noget ord af den indstefnte Veder Part paa 1 ½ aar fra denne tiid, det same sagde og de øfrige Vidner thi blev intet af Deres Vidne videre indført eftterdie den instefnte derimod Protesterede.
førend nest oveninførdte blev indtaget Udlod Citanten sig mod indstefnte Johanes Aasbøe udi stoer forbitrelse med disse ord Du har løyet som een Skielm paa mig, Du er een Løgner, Jeg har Røynt Diævels gierninger af Dig og Du har Staaet eftter Min ære, end videre Sagde hand at her er i Landet ingen Rett og at hand ei maae være tilladt at Sige Sandhed. Citanten Sagde dernest at hand har intet Vidne at føre paa de ord i denne ære Sag, som ere talte uden eftter 1 ½, til 2 a 3 aar her foran, omskiønt hand omtrent 1 ½ aar {Si} lenger Siden fick eftterretning om at ordene vare talte, og at hand ei Strax og til første Ting Stefnede i Sagen kom deraf at Lænsmanden Tollef Hougland ei ville Stefne for ham.

Stædets Foged Hr: Kammer Raad Heiberg har til dette Ting tiid og Stæd Muntl: ladet Indstefne Anders Raben og Hustroe Magrete Johansdatter for med hinanden haftte fortilig Samenleie at taale Dom eftter Loven til Bøders udredsel.
Af Stefne Vidnerne mødte ingen uden Størker Hoversholm som ved Eed bekræfttede at hand i denne Sag mere end 14 Dage Siden lovl: Stefnte forben:te 2de Persohner som nu ei mødte eftter paaraab.
Actor begierede Anstand i Sagen til neste Almindel: Ting hvorved det og har sit forblivende.

Videre blev læst
1te et Skiøde fra Ole Andersen Wesvig til Peder Handeland paa ½ Løb Smør 1 Væt Korn i gaarden Kind for 64 rdr: dat: 1te Decembr: 1753.
2det et dito fra Abraham Olsen Løfaas til Sted Sønnen Lars Johansen paa 18 Mrk: Smør i gaarden Løfaas for 19 rdr: dat: 1te Decembr: 1753
3de Lænsmanden Størker Hoversholms Fæste Brev in duplo til Anders Jensen paa Pladset Houge af skyld 9 Mrk: Smør dat: 1te Decembr: 1753.

Fordie ei videre ved dette Ting var at forrette blev Retten ophævet

Anno 1753 d: 3de Decembr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa Huglen udi Storens Præstegield for Halsnøe Closters Føyens og Waags Skibredes Halsnøe Closters Almue, og Retten betient med eftterskrevne 8te Eedsorne Laug Rettes

1753: 144b

Mænd Povel Christophersen Lille Næss, Johanes Larsen Hageberg, Johanes Larsen Hageberg, Hermand Monsen Hage, Ole Mathiesen Næss, Tarald Nielsen Lande, Johanes Størcksen Skornsnæs!! (Skomsnes?), Ingemon Mortensen Skornsnæs, og Johanes Pedersen Tvedt. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig blev læst de nest foran holte Tinge læste og Extraherede Kongl: Allern: Anordninger samt den høye Øfrigheds ordres

Saa blev og læst

Hr: Kamer Raad og Foget Heibergs Fæste Brev til Syver Tronsen paa 1 Pund 3 Mrk: Smør 3/8 Huud udi gaarden Hofland dat: 3de Decembr: 1753

Peder Andersen Huglen frem lagde udi een Skind Pung 29 rdr: 4 Mrk: 15 s: og udi Renter deraf 6 rdr: 1 Mrk: 8 s: Myntlingen Maritte Johanesdatter Løghamer tilhørig, Med forspørsel om same af nogen for Rente maatte forlanges mens da ingen derom melte Sig blev Pengene Forseiglet ham tilbage leveret

Ellers tiennes!! til eftterretning; at forinden Tinget blev ophæved for Fiære Skibreede; begierede Fogden at eftterfølgende Tingsvidner maatte inden Retten blive Examineret; og blev da først

det ordinaire Tingsvidne, som bestaar af 8te Poster examineret; Og {er} eftter at sam/m/e for Almuen var anmeldet, Svarede de dertil, som nest forige Aar, undtagen for saavidt 7de Post angaar, hvorved blev angivet at giestgiverie Huuserne paa Mølstre waagen; tilligemed beboernes gandske Eiendeele \og/ tilligemed 2de Hendes børn er bleven opbrendt; Hvorudover hun er geraaden i yderste Armoed, og nu betler sit brød.

2det blev Almuen tilspurdt om icke de 2de Tønder Korns Landskyld udj gaarden Flatnes end og dette aar har været Ødeliggende, og at dend til hver Ting er bleven opbuden item om Høiere gresleje eller anden afgiftt af denne Ødepart enten har været at bekome eller bleven betalt, end dend Eene Rixdaler gresleje, som Opsideren Joen Flatnes tilsvarer, saa og om icke bemelte Øde Jordskyld er beliggende i Marin Lægdernes Destrict. Hvortil de Eenstemmig Svarede som forige Aar;

3de Paa Tilspørgende om icke Eenhver, som haver Skydset Fogden og Sorenskriveren til og fra dette Ting, har nødt deris betalling pro Persona 4 s: miilen; Svarede samtlig Almuen, at Eenhver skydsende Almues Mand har Rigtig nødt deris betalling for hver Miil 4 s:

4de blev Examineret om der er falden nogen Første bøxel af de 2de Tønder Korns Landskyld udj gaarden Flatnes; hvortil blev svared, at aldeeles ingen bøxel deraf dette aar er bleven falden eftterdie sam/m/e er aldeelis Ødeliggende.

5te blev Almuen tilspurdt om nogen vil antage de i dette Skibreede{r} Ødeliggende og med visse Conditioner bortfæstede Halsnøe Closters Godses gaarder, paa bedre vilckaar, end som de nu er bortfæsted \med/, dertil de Svarede; at det er umuelig, at nogen kand antage dem paa andre vilkaar end som nu er Skeed; saafremt de {ej} aldeeles ej for efttertiiden Skal blive Ødeliggende.

Og til sidst blev Restancen inden Retten Examineret saa vel for Føyens som Fiere Skibreder; der beløber sig til, sc: for Føyens Skibrede 152 rdr: 1 Mrk: 11 s: og Fiære Skibrede 92 rdr: 7 s:

Dereftter blev af Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg forlanged at det ordinaire Tingsvidne af 8de Poster bestaaende motte Examineres, her inden Retten for disse 2de Skibreder, og eftter at sam/m/e for Almuen var anmeldet, Svarede de dertil, som nestforige Aar.

Paa tilspørgende; Svarede Lænsmanden og Almuen, at Eenhver af dend Skydsende Almue Rigtig har nødt Ting Skydsen med 4 s: for hver Miil.

Paa tilspørgende, om det her i disse 2de Skibreder Ødeliggende Halsnøe Klosters Gods har været paa \nogen/ fordeelagtig Maade at faae bortfæsted, eller Høiere gresleje at beckome deraf, end som nu svares, blev af Almuen Eenstemmig forcklaret, at det har været umuelig at faae det i brug; og at ingen høiere gresleie deraf dette aar har været at beckom/m/e, end som forige aar.

1753: 145

Restancen Stoer 61 rdr: 5 Mrk: 13 s: blev dernest for Almuen oplæst, og af ingen modsagt.

Til Rettens betiening, blev opnefnt eftterskrefne, Jacob Sæbiørnsen Otterøen flere Nye fandtes icke, Johannes Levaag, Anders Hovland, Erick Hovland, Tarald Wessvig, Tommes Wessvig, Lars Hageberg og Hans Rønholm;

Da inted viidere paa dette Ting var at forrette, blev Retten ophæved.

Anno 1753 dend 5te Decembr: blev almindelig Skatte og Sagefalds Høste ting holdet paa gaarden Sioe udj Fieldbergs Prestegield for Schonevigs og Opdals Skibreders Halsnøe Closters Almue, og Retten betient med eftterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes mend, Torgier Sioe, Wiking ibdm:, Lars Olsen Sævereid, Anders Tofte, Amphind Opsanger, Halvor Waage, Povel Echeland og Niels Iversen Tvedt Overværende Kongel: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg med meenige Tingsøgende Almue;

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig blev læst de nest foran holdte Tinge læste og Extraherede Kongel: Allernaadigste Andorninger samt dend Høie Øvrigheds ordres.

Saa blev og læst
Høi Velbaarne Hr: Stiftbefallingsmand von Cicignons bestallingsbrev Til Torgier Olsen Sioe, at være bøigde Lensmand for Halsnøe Closters Gods udj Schonevigs Skibrede

Viidere blev læst
Fogden Hr: Kammer Raad Heibergs fæste eller bøxel brev til forbemelte Torgier Olsen paa 1 ½ Løb Smør 1 ½ Huuds Jordskyld udj gaarden Sioe dateret 16de Martj 1753.

Fordie ej mere end anførdt i dag var at Publicere, og Hr: Kammer Raad Heiberg med Skatternes tagelse giorde anfang, blev Retten til i morgen ophæved.

Dagen eftter, som var dend 6te Decembr: blev Retten med forbemelte Laug Rett, og i overværelse af Velbemelte Hr: Foged atter sadt paa besagde Tingstæd Sioe,

Da udj Sagen imellem bøigde Procurator Hans Giøen som andordned Formynder for Myndtlingen Christine Lars Datter Wahlen /: hendes Arve Midler betreffende :/ og de Messieurs Hans Seehuusen et Undahl blev Saaleedes Dømt og

Afsagt

Eftter de i denne Sag befundne omstendigheder og indkomne beviser, kand icke Retten til pligte Myndtlingen Christine Larsdatters Stif fader Hans Seehusen at betalle enten Renter eller Landskyld af hendes paastefnte Arveparter, af Resong, at hand paa hendes underholdning, Education indbereignet Klæder med viidere haver aarlig siden hand indlod sig i ægteskab med hendes Moder kosted langt meere {f} heldst siden hun icke er opdraged som Eet bunde-barn, mens hendes afkom gemess; end dend paastefnte Landskyld og Rendte kand Rendere til; Thi bliver hand for Citantens sigtelse friefunden, hvad sig indstefnte Jens Undall betreffer, da eftterdie gaarden Wahlen er hans Koenes virckelige Aasæde og Odel, Citanten icke eller!! (heller) har Ligitimeret det hand nogensinde har fordret af ham de penger

ernefnte Myndtling udj besagde gaard er tilfalden; Men i det Stæd visser!! Acten at sam/m/e Undall har erbudet sig, at erlegge til Citanten aarlig Landskyld for Myndtlingens part i Wahlen i dend tiid hand same har beboet, desligeste at Citanten det tilbud ej har villet imodtage, saa i følge Lovens 5te bogs 2det Capituls 3 Art: Kiendes for Rett at Jens Undall i stæden for Renter, hvortil hand icke kand pligtes, bør betalle dend anbudne Landskyld, af nockbemelte Myndtling Christine Lars Datters gandske Eiendomb udj gaarden Wahlen, og det fra dend tiid hand gaarden antog og til betalling Skeer. Af Processens omckostninger, betaller icke enten Seehuusen eller Undall noget, fordie dend første er bleven friekiendt for Søgemaalet, og dend sidste icke har veigret sig for, Midnelig viis at betalle alt hvis hand nu ved Dom er tilkiendt. Det paadømte udreedes 15ten dage eftter denne Doms lovlige forkyndelse under viidere lovlig adferd eftter Loven.

Enken Siri Ericksdatter \Tungesvig/ haver til dette Ting, tiid og Stæd Mundtlig ladet indstefne {id} Halvor Olsen Hillesdahl, fordie hand ej har betalt hende mere end halv fierde vogen Korn eller fostret for hende meere end Een halv Koe og 2de Smaler; siden hendes Mands Død nu 2de Vintrer siiden, omskiøndt hand eftter en opretted Contract af 19 Novbr: 1748 er forbunden at levere hende aarlig udj vilckaar af gaarden I. Tungesvig til dend hendes døde Dag 7 voger Korn item føde for hende halv anden Koe og 3 Smaler, derom at anhøre Citantjndens beviis, desligeste lide Dom, saaledes at dend indstefnte bør betalle det manglende Vilckaar eftter bøigde priis, samt tilpligtes for efttertiiden at opfylde Contractens indhold, desligeste at erstatte Processens omckostninger.
Citantinden i mangel af de fornødne Stefnevidner, begierede Sagen udsadt til næste Ting, hvorved det haver sit forblivende.

1753: 145b

Ølver Gudmundsen Holmedahl fremstoed for Retten og becklagelig androg, at hans paaboende gaard Holmedahls tilhørende huser Natten til dend 23 Novembris sidstleden af Een uløckelig vaade ild er tilligemed alle hans andre Eiendeelle bleven lagt i aske, hvor over hand, som tilforn var udj maadelig Velstand, \nu/ er bragt i yderste Armoed og fattigdom, og da hand agter at giøre allerunderdanigst ansøgning om nogle aars Skatte friehed af ben:te hans brugende gaardepart Holmedahl Matriculs No: 23 udj Skonnevigs Skibrede, Skyldende aarlig udj Skatt 1 Løb 2 pd: 15 Mrk: Sm: Men i Landskyld 2 Løber 9 Mrk: Smør, hvoraf hans Kongl: Mai:t under Halsnøe Klosters Gods er ejende 2 Løber Smør med bøxel, samt overbøxel til 9 Mrk: Smør Presteboelets Gods; Saa fremstillede hand for Retten de 2de Danemend af hans Naboer Nafnlige Omund Erritzland og Torbiørn Skarveland med begier at de under Eed, og ellers dend Øvrige Almue, motte til Eet Tings vidnes Erholdelse giøre Deris Sandferdige forcklaring om denne uløckes tildragelse og fornemmelig om hvad Huuser hand ved denne uløckelige Ildebrand /: gaarden tilhørig :/ har mist
Bemelte 2de vidner aflagde Eed eftter Loven og forklarede at Natten til dend 23de Novbr: nestleden, da alle Folck var til Sengs optentes udj Leilendingen paa gaarden Holmedahl Ølver Gudmundsens Ildhuus, en uløckelig vaade ild, hvortil ingen veed at give nogen Aarsage, hvilcken Vaade ild udj Een Hast saaledes greb om sig, at dend fortærede og lagde i aske, icke allene fornefnte Ild Huus, men end og gaardens borgeStue, samt en Senge boe med Een Kielder, samt 2de Stoere Svaler, som vare fulde med Høe og 2de andre Svaler med adskilligt boeskab udj, udj hvilcke afbrendte Huser, ogsaa var forvaret Leilendingens gandske boehave af Mad, Klæder, og Huusgeraad, saavelsom og de penge hand hafde indsamlet af dette aars avling, {hvor} til de Kongl: Skatter og Landskylds Rettigheders betalling, hvoraf inted {for} blev bierged, mens Leilendingen self formedelst Ildens Hastighed blev af

sam/m/e merckelig Lideret, da hand med 2de nøgne børn gick ud af Stuen igiennem Ilden, Saa at hand som før Hiulpen er bragt i yderste Armod.
dend tilstæde værende Almue paa tilspørgende giorde udj ord og meening Een og dend sam/m/e tilstaaelse som af de 2de førte vidner er forcklaret.
ovennevnte Leilending Ølver Gudmundsen begierede herom Eet velbeckrefted Tingsvidne; hvilcket blev indvilget.

Dernæst begiærede Fogden Hr: Kammer raad Heiberg det ordinaire Tingsvidne Examineret og falt derpaa Almuens Svar ligesom Sædvanlig og paa forleden aars Ting Svaret er.

Paa Fogden Hr: Kammer raad Heibergs tilspørgende om icke opsidderne paa de aftagne gaarder udi Schonevigs \og Opdahls/ skibreder Halsnøe Closter gods, Rigtig dette aar 1753 er bleven godtgiort Landskylden, aarlig tagen og arbeids pengene af det affelte gods udi deres gaarder, hvortil de Svarede jae, sagde og at Leedingen dennem ogsaa er gotgiort, saavelsom Skatterne undtagen udreedning og Stand qvarteer pengene

Paa Fogdens tilspørgende om det ødeliggende gods her i disse skibreder Halsnøe Closter tilhørig, Svarede Almuen som nest forige aar, undtagen at gaarden Eide og Tofte dette aar beboes for Skatt og Landskyld forsaavidt forhen har ligget øde.

Skydsen til og fra de Sædvanlige Tinge indeværende aar 1753, er eftter Almuens tilstaaelse Dennem Rigtig godtgiort eller betalt nemlig for hver Miil 4 s: pr: Mand.

Dernæst blev Restancen stoer (ope rum) og odels Mandtallet {blev} Almuen forelæst og af ingen modsagt.

Til Rættens betiening næst kommende aar 1754 blev opnævnt Niels Mæland, Amund Nielsen, Helje Sætre, Hans Sæbøe, Johannes Sæbøe, Ole Sandvold, Haagen Eegenæs og Torben Skarveland;

Derpaa blev Tinget ophævet.

Og herved er året 1753 ferdig avskrive.

Tingbok nr. I. A. 36 1751-1755 for Sunnhordland
Året 1754

1754: 146

Anno 1754 d: 4de Febr: blev Extra Rett udi efttern:te Delinqvent Sag Sadt paa gaarden og Tingstædet øfre Waage udi Strandebarms Præstegield i følge Hr: Stiftt befallings Mand Høy Welbaarne Hr: Ulrich Friderich von Cicignon Hands Naadige ordre under nestl: 7de Janv: og betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Hacktor Øfstehuus, Baar Tvedt, Torkel Skielnæs, Jens Øye, Peder ibdm:, Lars Øfsthuus, Torbiørn Giære, Povel Dybsland.
den allegerede ordre blev først oplæst.

Udi Retten var overværende Fogden Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg som gav tilkiende at Hand til Justitiens Pleie til dette Extra Ting og denne Rett Tiid og Stæd med Skrefttl: Stefnemaal har ladet indstefne Delinqventerne Anders Mortensen Furhofde og hands Sted Datter Dordie Sackariasdatter at lide Dom til Straff for Deres begangne blodskam og Barnaufling tilsam/m/en, ved hvilket Stefnemaal ogsaa er indkaldet Deres beskikede Deffensor Procuurator Hans Engelsen at i Rette kome med hvis hands til Deres forsvar kand have at føre med videre eftter Stefnemaalets indhold som blev i Rettelagt og er dat: d: 2de Janv: 1754 som blev oplæst

forben:te Delinqventer blev under behørig Wagt dog uden Baand og Fængsel for Retten fremstillet, Saa mødte og Delinqventen Anders Mortensens Hustrue Marte Larsdatter som tillige med Deres Deffensor Hans Giøen der og indfandt sig tilstoed at den producerede Stefning er Dennem med fulde 14 Dages Varsel lovl: Forkynt end nu mødte Sogne Præsten Hr: Marcher og vedtog i denne Sag lovl: Varsel Mens Soldaten Peder Børseim og Delinqventens Moder Marie Dybsland vare absente eftter paaraab.

Stefne Vidnerne Baar Baar!! Tvedt og Knud ibdm: afhiemlede ved Eed at de for mere end 14 Dage Siden forkyndte den i Rettelagde Stefning for Soldaten Peder Børseim og Delinqventen Anders Mortensens Moder Marie Dybsland og det i Deres eget paahør

Procurator Giøen i Rettelagde Den Ham i denne Sag af den høye Øfrighed tillagde Naadige ordre som blev oplæst af 7de Janv: 1754.

Actor begierede at Delinqventerne maatte Separeres og at Delinqventinden Dordie Sakarias Datter først maae vorde examineret afhørt og Qvestioneret.

Dernest og i anledning af actors paastand blev Delinqventerne Separeret Saaledes at Hand under Vagt blev udbragt af Tingstuen og Hun inden lugte Døre i overværelse af Retten, Actor og Deffensor blev Saaledes Examineret og hvorpaa hun gav følgende giensvar. {Actor tilspurde hende} 1te at det Leiermaal som af hende er begaaet og det Barn som hun har Fød til Verden er skeed af hendes levende Moders Mand som hendes Sted Fader Anders Mortensen Furhofde og at Hand og ingen Anden er hendes Barns Fader 2det at hun aldrig har haftt legeml: omgiengelse med

1754: 146b

Nogen Anden Mands Persohn. 3die at hun nu er i sit 17dende Aar 4de at hun for ½ Aar siden kom i Barsel Seng med det Barn hun som melt har auflet med sin Sted Fader. 5te at hun da ben:te Syndige gierning blev begaaet ja den tiid hun falt i Barsel Seng \ej hafde været til Confirmation/ Mens eftterdie det varede nogen Stund førend det blev bekient at hendes Sted Fader var hendes Barne Fader har hun siden hendes Barsel Seng udstaaet Kierkens Disciplin. 6te at 11 aar Siden dødde hendes Fader, 7 aar Siden kom hendes berørte Sted Fader i ægteskab med hendes endnu i live værende Moder og fra hendes Fødsel og til hun for den paastefnte Misgierning blev Fængslet har hun Stendig som een Datter været først hos hendes Kiødelig Fader og Siden hos hendes Stæd Fader i Deres huus og er hun iligemaade Fød paa gaarden Furhofde her i Præstegieldet og Waralsøe Kirke Sogn hvor hendes Forældre i ald hendes Livs tiid har været Jordebrugere. 7de at hendes besagde Sted Fader adskillige gange befalte eller bad hende have legemlig omgiengelse med sig da hun alle tiider Svarede at hun heller ville forlade hands Huus end begaae den gierning, Mens omsider een aftten som hand befalede hende at kome ind til sig i een Boe paa hands brugende gaard Furhofde hvilket og Skiedde, Saa proponerede hand det same med Forsickring at det ei skule!! (skulle) skade hende og hvorpaa hand lagde hende i Een der Staaende Seng hvorhelst hand da Saavelsom 2de gange dereftter dog omtrent 14 Dage imellem hver gang med hende i same Boe mens aldrig før eller Siden hafde legemlig omgiengelse, Siden Den tiid og eftter at hun Merkede hun var ved ham bleven Frugtsomelig ja eftter at {hende Merkede} hendes

Barn hafde faaet Liv, bekiente hun same for hendes indstefnte Sted Fader der over same begynte at græde bitterlig, endelig Sagde hun at hendes Sted Fader hende uafvidende eftter berørte tiid overtalte som hun siden hørte, den instefnte Soldat Peder Hacktorsen at paastaae det hand var hendes Barne Fader desligeste at hand ville med hende indlade sig udi Ægteskab hvorudi hun for den tiid Samtyckte, Mens omsider blev hun formedelst een uovervindelig Samvittigheds Angest Bevæget at bekiende attern:te Misgierning først \hemelig/ for Stædets Sogne Præst Hr: Marcher og Siden \aabenbare/ for Andre Slutelig bekiente Delinqventinden at omskiønt hun som Sagt adskiellige gange blev befalet af hendes Stæd Fader at have med ham legemlig omgiengelse under Løftte at Saadant ei skulle skade hende, hun og oftte og til {een viss} \berørte/ tiid veigrede sig derfor, Saa var dog hendes Frøgt for Sted Fader og Moder saa Stoer at hun aldrig Torde Tale et ord derom til hendes Moder førend end eftter Barnet hos hende hafde faaet Liv.

Dernest blev Delinqventen Anders Mortensen igien for Retten fremstillet da hand eftter at hands Stæd Datters

1754: 147

Forestaaende frivillige bekiendelse ham blev forelæst tilstod gandske utvunget at same i et og alt er Sandfærdig og hvorfor hand med Anger og Ruelse bekiente for Retten at have med sin Stæd Datter begaaet den paastefnte Blodskam, end videre bekiente hand at hand er Fød i dette Sogn hvorhelst hand til denne tiid Stendig har Forblevet, Saa og at hand nu er 36 aar gl: Sagde ellers at hands ægte Hustrue som hand 7 aar Siden bekom har mod ham været een oprigtig og føyelig Koene ikke destoe mindre bekom hun i hendes Siste Barsel Seng som skedde førend hand med hende indlod sig i ægteskab, een Saadan Svaghed i hendes lønlige lem der forvolte at hun ikkun Sielden og ei saa oftte som hands Nattur forlangede, ville \eller kunde/ med ham have legemlig omgiengelse

Delinqventen Anders Mortensens Hustrue fremstoed for Retten og declarerede at hendes Itzige Ægtemand i de 7 aar de har været tilsamen alletider mod hende har været een \saa/ Kierlig ægteMage at hun inderlig ynsker at Gud vil bevæge Kongens hierte til at viise ham og hendes Datter af Kongl: Clemence (= barmhjertighet) sin Naade og Pardon \Dem/ saavit mueligt er for den paastefnte begangne Forseelse, Særlig Siden hand fordie hun /: det hun nu tilstoed :/ i hendes Siste Barsel Seng blev bragt i de Skrøbelige omstendigheder, at hun ikkuns meget Siælden kunde fornøye ham i at opfylde ægteskabs Pligter, Sluttelig har været drevet til den Syndige gierning og i fald Kongen allernaadigst vil Pardonere hendes Mand vil hun heller end gierne baade tillade ham Forseelsen og tage ham igien som sin ægte Husbonde, Sluttelig Siger hun sig at være \noget/ over 58!! aar gl:
(Mrkn.: Bygdeboka for Strandebarm og Varaldsøy seier at Marte Larsdtr. var fødd 1716 og døde 1772. Altså var ho 38 år i 1754. Anders Mortensen var frå Gjuvsland, og fødd i 1717. Han vart dømd til Bergenhus Festning. Garden miste han, den vart i 1755 overteke av stesonen Hans Sakkariasen. Dordi unngjekk og avretting. Ho vart seinare gift med Mikkel Olsen i Bergen. Det vanlege var at dødsstraff vart endra etter appell. Dordi måtte truleg sitja 1 år på Tukt- og Manufakturhuset i Bergen. Og stefaren dømd til livstid på festningen, for så å verta benåda etter nokre år. Om den altfor høgt sette alderen på kona Marte, så kunne det vera ein formildande omstendighet dersom ho var ”gamal og affeldig”, slik at ein i rettssaka har vilja gjort kona ein god del eldre enn ho faktisk var. Oppl. etter Yngve Nedrebø)

Sogne Præsten Hr: Marcher opstod for Retten og lod tilføre at som Hr: Kamer Raad Heiberg havde af ham forlanget Attest om Dellinqventernes Forhold forhen, og hvorvidt De vare oplyste i Deres Christendom, Saa attesterede Sogne Præsten Persohnlig for Retten at ovenmelte Delinqvent Anders Mortensen Saa lenge hand her har været Sogne Præst har Saavit ham er bevist ført et Skikelig og uforargerligt levnet, det sam/m/e maae Og bør hand

iligemaade tilstae om Delinqventinden, og hvorfor hand minst havde Tængt at Anders Mortensen skulle forført sin \Sted/ Datter til den paastefnte Forseelse, angaaende Delinqventernes Alder og Dordie Sakariasdatters Confirmation derom giorde Hr: Marcher een og den same bekiendelse som forhen af {Parterne} Delinqventerne er skeed og Protocolleret

Actor Declarerede at hand nu ikke viste mere til denne Sags oplysning at i Retteføre men Sadte i Rette

1754: 147b

Og paastoed at begge Delinqventerne Anders Mortensen og Dordie Sacharias Datter bør tilfindes at lide Straff for Deres begangne Blodskam eftter Lovens 6te B: 13de Capt: 14 art: og at Deres Boets Lod bør være Deres Maj:t hiemfalden hvorom hand ædskede Dom

Deffensor Hans Giøen indgaf hands Skreftlige Forsæt i denne Sag af 4de febr: 1754 som blev oplæst

Delinqventerne som blev tilspurt om de til deres Frelse havde videre at fremføre, Svarede at De nock viste at den af dennem begangne paastefnte Barn Aufling var Syndig, Mens aldrig har De vist hvad Straff derfor i Loven er Dicteret, og hvorfor De implorerer (= bønnfaller) Kongens Naade den De saa hiertelig Sukker eftter

Dernest blev i denne Sag af den gandske Rett Saaledes Dømt og

Afsagt

Delinqventerne Anders Mortensen og Dordie Sakariasdatter som er overbeviste og Selve har tilstaaet at De med hinanden har haftt legemlig omgiengelse og Auflet Barn altskiønt hand har hendes Kiødelige Moder til ægte, De bør i følge Lovens 6 B: 13de Capit: 14 art: for same forargelige grove Misgierning Straffes Saaledes at Deres Hoveder ved Bøddelen skal afhugges med Sværd hvoreftter same tillige med Kroppene Kastes paa een Ild og Opbrændes, endelig Skal Dito Delinqventers Hovet Lod excepto Deres Jord, i fald De nogen er ejende eftter Lovens ern:te Bogs 1te Capt: 1te art: være Hans Kongl: Maj:t hiemfalden. det paadømte eftterkomes eftter lovl: anbefalet Adfærd.

Anno 1754 d: 1te Maj blev Almindel: Skatte og Sage Ting for Waags Skibredes Læhnets og Halsnøe Klosters Almue, holdet paa Gastgieberstædet Godøesundet udi Tysnæs Præstegield og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Johanes Søre Engevig, Anders Nordfonden, Engebret Sørfonden, Ole Olsen Helleland i hands Stæd Knud Larsen Rylland, Johanes Drivenæs, Niels Rabben, Haagen Dybevig og Ørjans Fittie, Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue,

Hvornæst Allerunderdanigst og Underdanig blev læst

1te Een Kongel: Forordning angaaende Fiskerierne og Fiske Handelen Nordenfields i Norge samt hvorledes med Fiskens virckning skal forholdes dat: 12te Sept: 1753.

2de Hands Maj:ts Declaration hvorved ald Handel imellem Undersatterne!! her i Rigerne og Spanien ophæves dat: 22 Octobr: 1753.

3de Forordning angaaende Brendeveeds udførsel fra Norge til Fremmede Stæder dat: 22 Janv: 1754.

4de Forordning og forbud paa alle slags Hasard Spild, være sig med Kort og Terninger dateret 6 octobr: 1753.

5te Een Kongel: Placat angaaende det Sundhordske Toldstæds ophævelse dat: 12te Septembr: 1753.
6te Hr: Stifttbefalings mand von Cicignons udstædde Placat angaaende at alle som maatte have under Hænder eller være bekient om Hr: Stiftt amt{stue} skriver Giesper Heiberg og Fuldmægtig Svend Olsens Ejendeele, de da saadant inden 3de Maaneder fra Placatens dato for Høybem:te

1754: 148

Hr: Stifttbefalingsmanden haver at angive dateret 8de Novembr: 1753.
7de Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignons ordre til Fogden Hr: Kammer raad Heiberg de datis 27de octobr: og 3de Novembr: 1753 samt 10de aprilj 1754, betreffende at her paa Fogderiet skal Reparteres hvad til een deel Spedalske Menniskers indlemmelse i Hospitalet, til dette Fogderies ansvar er opført.
8de Hr: Stifttbefalingsmandens ordre angaaende det Nye maal og vegts antagelse og det gamles afskaffelse dat: 19 Dec: 1753.
9de een Communication til Hr: Kammerraad Heiberg angaaende Priisen paa det Justerede Maal og vægt dat: 7de Martj 1754.
10de Bereigning over Bønderne her i Sundhord og Hardanger Fogderie samt Fogdens Repartition over hvis een hver til det Justerede Maal og Vægts indkiøbning skal Svare, tilligemed Stifttamtmandens den 4 aprilj 1754 paateignede aprobation, dat: 14 Martj 1754.
11te Høystbem:te Hr: Stifttbefalings mandens ordre angaaende een ved Nafn Anders Nielsen som beskyldes for at være medvider i et ved Scheen skeede Tyverie, hands eftterspørgelse, dat: 14 Martj 1754.
12te een dito angaaende Ingebret Sporringen og det ugiftte qvinde Menniske Kari Brynnildsdatter Imsedahlen som fra Agershuus Stiftt er bortløben, deres eftterspørgelse, dat: 4 Decembr: 1753.
12te!! blev Publiceret Hr: Kammerraad Heibergs Skiøde Brev til Lænsmanden Knud Rydland paa gaarden Saatendahl skyldende 1 pund Smør ½ huud, for 35 rd: dat: 17de Dec: 1753.
13de Velbem:te Hr: Kamerraad Heibergs bøxel Seddel til Salemon Christophersen paa ½ Løb Smør ½ huud i gaarden Tvedt dateret 29 Decembr: 1753.
14de Simon Blænæses bøxel Seddel til Lars Nielsen paa gaarden Vindenæs 1 pund Smør 1/3 huud in duplo med Revers paa den eene dat: 16 Janv: 1754.
15de Hr: Villum Smithes bøxel Seddel til Lars Monsen paa ½ Løb Smør ½ huud i gaarden Harbøe med Revers dat: 19 aprilj 1754.
16de Hr: Giersens bøxel Seddel til Ole Christophersen Drønnen paa 1 ½ Spands Teig \i/ Drønnen in duplo med Revers paa den eene dat: 26 aprilj 1754.
17de Jan Ravertes Pengemangel paa gaarden Bachesund dat: 10 aprilj 1754.

Procurator Sr: Barth mødte paa Hr: Commerce Assessor Jaen von der Lippes veigne og indgav hands Skrefttl: Stefning af 14de Martj nestl: hvorved hand har indstefnt Sr: Jens Holch og Jert Schriver eftter Stefnemaalets yderligere formeld hvilken Stefning eftter Deres egne paateigninger lovl: er forkyndt og for Retten blev oplæst, og altsaa ville hand ervarte hvad den instefnte i Sagen har at indvende
Hr: Com/m/erce Assessor Jan von der Lippe haver til dette Ting Tiid og Stæd Skrefttl: ladet indstefne Procurator Sr: Jens Isach Holch og interessenter at betale hvis Citanten for Capital og Skadesløse Renter paa Sr: Androps veigne af Engeland er pligtig at betale Citanten, med det videre som Stefningen vitløfttigere indeholder der for Retten blev oplæst dat: 14de Martj 1754.

den!! (de) indstefnte mødte ej eftter paaraab.
Barth dereftter mødte og \Sagde/ at hand ei Rettere veed eftter Lovens Forskriftt end at Tinget Skulle holdes for Waags Skibreede Neml: \i/ Bechervigen den beramede tiid hvorfor hands Principal og til same Stæd eftter Lovens Forskriftt har varslet de indstefnte til same tiid som sam/m/e Ting berames, at møde, altsaa ville Comparenten haabe siden høy Øfrigheds foranstaltning ligger for at Waags Skibredes beboere skal møde paa dette Tingstæd, og ei allene der deponere deris Skatter Men end og taale Dom udi de dem paagieldende processer, altsaa ville Comparenten haabe at Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg som ventel: haver i hende høyben:te høy Øfrigheds ordre tilstaar Saadant, da Comparenten dereftter paastaar

1754: 148b

Laug dags Foreleggelse til neste Ting for at lovl: indstefnte!! (indstefne) til neste Høste Ting, Siden de Selve har paategnet at Stefningen Dennem lovl: er forkyndt.
Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg som i Retten var tilstæde fant sig foranlediget i anledning af Procurator Barthes Protocolation først at forestille at det ikke er Procurator Barth ubekient at Waar Tinget \for Waags Skibrede/ eller nu Kaldet Somer Ting eftter Almuens forlangende og med høy øfrigheds Approbation, holdes hvert andet Aar paa dette Tingstæd Godøe Sundet, dernest i Retten at anviise den af hands Excellence Hr: Stifttbefallingsmand von Cicignon d: 26 febr: dette aar Approberede Ting beramelse, som tydel: udviser at Waags Skibredes Sommer Ting for dette Aar 1754 er beramet at holdes paa dette Ting stæd Godøesundet i Dag og i Morgen, og at Procurator Barth havde giort vel om hand havde ladet sig informere enten udi Stifttamtmandens Contoir eller udi Stifttamt Stuen hvor Ting Beramelserne til alle og Eenhvers eftterretning i Bergen var beroende, eller og hos Fogden, Bøygde Lænsmanden eller Skibredes Almue, om paa hvad Stæd Ting Skulle holdes førend hand Stefning paa sin Principals veigne udstædede; det allegerede blev i Retten anvist og Sees deraf at Stifttets befallingsmand har Approberet det til denne Dag for dette Waagsche Skibrede beramede og fast Sadte Ting
Procurator Barth lod tilføre det hand adlyder med aller underdanighed Lovgiverens Allernaadigste befahling, Men om nye inventioner til nye inventioner og Fordel ophittes, det formeente Comparenten ikke Skulle hindre hands Sags fremme Men om Saadant Skulle skie imod ald formodning, tog Comparenten hands Principals tiltale til vedkomende Reserveret og i det øfrige Reffererede sig til sit forige
Fogden lod tilføre at hand holt ufornøden, at Svare noget til Procurator Barthes lompne Expressioner angaaende egen interesse da det er den hele Almue bekient at den viis!! (måte?) at holde Waar eller Somer Ting hvert andet Aar for Waags Skibredde, her paa Stædet, har været lenge for den tiid hand blev Foged her paa Stædet som har været udi 22 Aar.
Barth Replicerede at een uskick icke kand forsvares mod Lov, men vel at uskick bør udryddes eftter Lov Sær naar prætendenterne Søger egen Vinding ved Saadane inventioner at berige Sig, altsaa ville hand ikke værdige det tilførdte videre giensvar end nu tilført er,
paa Procurator Holches veigne møtte det Sogns Skyds Skaffer Svend Larsen Sigle!! (Siglen) med et Skrefttl: Forsæt som hand sagde fra indstefnte Holch til production i Retten at være overleveret Mens som Barth imod ham Protesterede og Retten blev advaret af Fogden at Domeren ei vil tillade

1754: 149

Nogen at gaae i Rette uden at hand dertil af den høye øfrighed er Authoriseret eller og at Contra Parten ham dertil vil Samtøcke, kunde Retten ei eller!! (heller) ham som Procurator eller vedkomendes indgivende [i] Saa fald modtage.

Eragted

Som Mand ei nerværende tiid veed hvad {hvad} indstefnte mod det incaminerede Stefnemaals forkyndelse \haver at indvende/ og hvad enten De vil eftter same modtage lovl: Varsel eller ei, Saa forelegges Sr: Holch og Sr: Henrich Schriver til neste Almindel: Ting at møde med Deres posetive Svar i denne Sag.

Procurator Sr: Barth mødte paa Ole Mikelsen Toskes veigne og gav tilkiende at hand til dette Ting haver Muntl: indstefnt Lars Monsen {Øyen} Iversøen at møde for at taale Dom til at betale Lands Lod af 2000 Mackrel som hand i Aaret 1753 har fanget og i Land Træked med Lang Wood!! (Nood?) paa Citantens grund alt eftter Rettens Retvise eragtning samt Processens omkostningers Erstatning Siden den instefnte ikke eftter beskickelse af 23de Novbr: 1752 den Comparenten i Rettelagde, ikke har villet beqveme sig til Mindel: betaling, den allegerede Beskikelse blev oplæst af forben:te 23de Novbr: 1752 hvornest Comparenten Barth indlagde Citantens Skrefttl: indlæg som og blev oplæst af 8de April 1753 Dernest paastod Barth Dom i fald den indstefnte møder hvis ikke begierede hand for ham Laugdag.

Lars Monsen Ivervigen!! (Iversøen) mødte ei eftter paaraab.

Stefne Vidnerne Rasmus Povelsen og Mons Johansen Remereid bekrefttede ved Eed at de i Dag 14 Dage Siden forkyndte forben:te Stefning for den angieldende Lars Monsen Iversøen.

Eragted

Lars Monsen Iversøen som lovl: indstefnt gives Laug dag til neste Almindel: Ting at møde med tilsvar i denne Sag

Fogden Velædle og Velbyrdige Hr: Kammerraad Andreas Heiberg i anleedning af een Ham fra Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignon tillagde ordre af 4de Decembr: 1753, Tilspurdte den Tingsøgende Almue, om nogen her i dette skibreede findes der er forsiunet med Fundationer, Legata Gave Breve og des lige, de da saadant nu ville angive, paa det Hr: Kammer raaden eftter Høybemelte ordre deraf kunde blive forsiunet med Rigtige Copier under deres sc: vedkommendes Hænder. Hvortil den samtlige tilstædeværende Almue Eenstemmig Svarede at de ickcke veed nogen ej eller!! (heller) er de Selve forsiunet med nogen af de eftterspurdte Fundationer, Legata, Gave Breve eller deslige, hvorom Velbem:te Hr: Foged Kammer Raad Heiberg et Lovlig Tings vidne var begiærende som blev bevilget.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg som fra Hr: Stifttbefalings mand von Cicignon er tilstillet ordre under 18de febr: 1754, at hand til Høybemelte Hr: Stifttbefalingsmand vil indsende Liste over hvad adelige Familier og Persohner her i Districted maatte findes, Saa i anleedning deraf tilspurdtes Almuen om her i dette skibreede boer eller opholder sig nogen Adelige Familier og Persohner hvad enten de vare Bønder eller andre og af gammel eller nye Adel, hvortil Almuen Svarede at de icke er vitterlig at her i skibreeden

1754: 149b

boer eller opholder sig nogen af de Omspurdte Adelige Persohner og Familier, hvorom Velbemelte Hr: Foged et Tingsvidne var begiærende.

Formedelst Afttenens paakomme ophæves Retten til i Morgen.

Dagen nesteftter som var d: 2den Maj blev Retten med forben:te Laug Rett i Velbem:te Hr: Fogeds overværelse atter Sadt paa ern:te Tingstæd Godøy Sundet.

Stædets Foged Hr: Kamer Raad Heiberg haver til dette Ting tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Johanes Houland fordie hand nestl: Somer Dumdristig og Modvillig haver gaaet ud af Stifttsbefallingsmandens Baad uden at giøre derpaa den anbefalede Skyds, derfor at taale Dom til undgieldelse og erstate processens omkostninger.
Almuen declarerede at forben:te Johanes Houland er kort [tiid] siden ved Døden i yderste Armod afgangen thi frafalt Actor denne Sag

Abraham Joensen Oukland, Niels, Peder og Niels Monsen Toranger samt Niels Hansen Oukland, Ole Mikelsen Oukland, Enken Kari Oukland, Ole Torrang, Haagen Nielsen Torrang, \og/ Peder Olsen Torrang haver til dette Ting tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Mikel Johansen Klepsvigen, Niels Nielsen Klepsvigen, Halvor Aarnsen (Aaresen) Kleppe og Moder Sidsille Olsdatter Som bruger hver hælftten i gaarden Kleppe, Mons Nielsen Bakke og Moder Syneve Monsdatter Bakke som bruger hver hælften udi gaarden Bakke, \og/ Tomes Jacobsen Qvaløen fordie de Dagen nest eftter afvigte Tacksigelses Fæst har imod Citanternes Ville!! (Villie) og forevidende oprivet og bortført een stoer andeel Løgn!! (Løng/Lyng?) til at Brende, og det paa Citanternes gaarder Oukland og Torrangs frelste fellets Eiendom Vaar eller Var-øen Kaldet, derfor at taale Dom til undgieldelse eftter Loven til det borttagne Brendes Skadesløse betaling og ellers for Deres uforsvarl: adfærd at ansees helst da same Øe forhen er Fredlyst, og endel: at erstate processens omkostninger.
Af De indstefnte mødte ingen eftter paaraab.
Stefne Vidnerne Wintsentz Skaffer og Lars Knudsen Oustevold bekræfttede ved Eed at De i denne Sag saaledes som oven er anført mere end 3 Uger Siden lovl: Stefnte ovenben:te Persohner for Deres Boepæler.

Eragted

de lovl: Stefnte Men Absente Mikel Klepsvigen, Niels Klepsvigen, Halvor Kleppe, Sidselle ibdm:, Mons og Syneve Bakke samt Tommes Qvaløen gives Laugdag at møde neste Almindel: Ting med tilsvar i denne Sag.

Bøygde Lænsmanden Knud Rødland i Rette ædskede hands fra forige Ting udsadte Sag imod Ole og Lisbet Toske nærgaaende Skields ord og udøste Forbandelser betreffende.
Lisbet Toske var for Retten tilstæde Og sagde at hun ei vil give noget tilsvar udi Sagen mens Reffererer sig til hvis hun seniste Ting lod i Sagen tilføre Protocollen.
Citanten bad hands Vidner maatte afhøres
1te Vidne Arne Tveite aflagde Eed og vant at nestl: Aars Somer noget eftter disse tiider een Hellig Dag som Citanten kom til Fittie Kiercke for at høre Præcken og gaae til Alters da hørte Vidnet at Lisbet Toske af fortrydelse tiltalede Citanten fordie hand ikke til Fittie Kierkes Reparationer havde foranstaltet de fornødne Materialier fremførte havde ei videre at Prove.
2det Vidne Ole Haga aflagde Eed og vant i alt som 1te Vidne, forklarede derhos at næste Præken Dag ved Fittie Kierke eftter den omprovede som Citanten {og} Med Lisbet Tosche begynte at tale om Fittie Kierkes Reparationer og Citanten tiltalede hende med disse Ord: i forige tiider da Min \Sal:/ Fader og Andre vare Kierke Værger, {saa viste A} og Kongen ejede Fittie Kierke saa havde Almuen ej nær saa stoer Tyngsel for same Kierke som nu, da var det at Lisbet Tosche derpaa i vrede gav Citanten følgende Svar, Fanden skulle Fare udi Benene paa Dem som i graven ligger De Skal ifra Kierken som Kierke Tyver, og Fanden skulle Fare udi Den som har Sadt een saadan Kieltring

1754: 150

til Lænsmand, der var saa mange brave Mænd Der kunde blevet Lænsmand uden De skulle taget Saadan een Kieltring til Lænsmand som \du er/.

3de Vidne Ole Johansen Tislevold boesiddende paa same gaard aflagde Eed og vant eensstemig med 2det Prov undtagen dette Vidne ei var hos og hørte De ord som falt imellem Citanten og Lisbet Toske den omprovede Hellig Dag da Citanten gick til Guds Bord.
Citanten hafde ej flere Vidner at føre.
Paa Rettens tilspørgende Svarede Lisbet Toske at hun og Mand ere Lemmer af Nye Kierckes Menighed i Bergen hvorhelst De \og/ boer, {og} Søger Alterens Sacramente, Svarer som Borger Folck alle Byens Dennem vedkommende Skatter og udredsler, item holder der Disk og Dug, Saa at Bergens Bye Tings Rett er eftter hendes Tanker, Deres Competente Forum.
Citanten bad at det passerede maatte Hannem Beskreven som et Provs Brev meddeles, Da hand tager sig Reserveret at indstefne Lisbet Toske til Doms Lidelse for Bergens Bye Ting.

Ole Toske haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Knud Larsen Remereid fordie hand ei har villet betale grundleje af et Baade Nøst staaende paa Citantens gaard Fitties grund og det i 10 Aar aarl: 1 Mrk: 8 s: er 2 rdr: 3 Mrk: derfor at taale Dom til betalings erleggelse og processens omkostnings tilsvar.
Paa Knud Remmereides veigne mødte Sønnen Salemon Knudsen og tilstoed at være i denne Sag Stefnt 14 Dage siden for hands Boepæl, Mens aldrig har hands Fader negted at betale Citanten grundleie af den paastefnte Nøst grund uagted hands Formand paa Fittie ej tilforn har deraf enten fordret eller nødt minste grund leie, og at Citanten ej har bekomet noget i grund leje det komer deraf at hand prætenderer og har prætenderet aarl: 1 Mrk: 8 s: hvilket er fulkomen 4 ganger mere end grunden af upartiske Mænd kand Taxeres for helst same steds voxer intet græss, Mens hafde hand villet ladet sig nøyet med 4 a 6 s: aarl: skulle samme hvert aar været betalt, og mere vil eller kand hand endnu ikke betale Mens i det stæd vil hand heller bortføre same Nøst, indgav ellers et paa Slet Papier hands Fader af forige Eier for Fittie hands Fulmægtig Mr: Fastes meddelet Bevillings Brev dat: 26de octobr: 1734 som blev oplæst.
Citanten ved sin Koene Lisbet Toske bad om Anstand i Sagen til neste Ting da hand forinden vil ved 2 Mænd lade Taxere det omtvistede Nøstes grunds verdie at derved kand beviises hvor meget deraf aarl: bør betales.

Eragted

Sagen udsettes til neste Almindel: Ting.

Lisbet Toske i Rette ædskede hendes Mand Ole Toskes Sag Contra Bøygde Lænsmanden Knud Rødland og derudi indgaf Mr: Holches Skrefttl: Forsæt.
Knud Rødland mødte For Retten.
det allegerede Indlæg af 1te Maj H: a: \blev oplæst/
Citanten ved ern:te sin Koene fremstillede følgende Vidner med begier at same maatte tages under examen.
1te Vidne Arne Tvete aflagde Eed og vant at hand hørte det Lænsmanden Knud Ryland oplyste af Kierke Baken førend Fittie Kierke blev begynt at Repareres at Almuen skulle eftter høy øfrigheds ordre dertil giøre Kiørsel, Førsel og fornøden Pligt Arbeide, desligeste at Lænsmanden og lod ved sin Dreng gaae omkring i Bøygden og advare hver Mand derom, hafde ej videre at Prove i denne Sag.
2det Vidne Johanes Sandvigen aflagde Eed og vandt i et og alt Eenstemig med 1te Prov.
Citanten hafde nu ei flere Vidner undtagen Ole Antonesen der var beskienket og derfor ikke kunde til Eeds Afleg admitteres.

Eragted

Sagen udsettes eftter Fulmægtigen Mr: Holches begier til neste Almindel: Ting.

Stædets Foged Hr: Kamer Raad Heiberg i rette ædskede Sagen imod Ole Mikelsen Toske, ulovl: Skoughugst paa Fittie Kierkes gaard Mehamers Eiendom betreffende.
Ole Toskes Koene Lisbet Toske mødte for Retten og declarerede at hendes Mand siden seniste Ting har Kosted over 20 gange saa meget paa Fittie Kiercke som hand har aavirket i Mehamers Skov, ja for mere end 40 rdr: har hand siden nestleden Høst Kiøbt Materialier dertil af Fremedes Skove, ligesom og Saavel Laug Retted som Almuen paa hendes tilspørgende Svarede at den før Moxen total forfaldne Fittie Kiercke er af Ole Toske siden afvigte Høst med stoer bekostning Sadt udi goed og forsvarlig Stand indgaf og derhos et Skrefttl: Forsæt af 29de Aprilj 1754 som blev oplæst.

1754: 150b

Actor holt det indkomne Indlæg usvarværdig og derfor end nu som før paastoed Dom.
Lisbet Toske eftter at Saavit med Sagen var Avangeret begierede anstand derudi til neste Ting samt Udtog af alt hvis i Sagen Protocolleret og produceret er, Paa det hendes Mand imidlertiid kand insinuere Hans Excellence Hr: Stifttbefallingsmanden een Suppliqve om ordre til Søgemaalets ophævelse paa det fundamente at hendes Mand siden seniste Ting har, hvilket af same udtog kand erfahres, kosted over 20 gange mere paa Fittie Kierckes i standsettelse, end Hands Paastefnte Aavircke opløber til, og i fald Høystbem:te Herre skulle imod alt haab, ikke Resolvere til Sagen at ophæve, da tager hun sig Reserveret ja er nød til for yderligere at viise hvor aldeles urettelig hendes Mand nu forfølges siden Kierken allerede som melt er med utaalelige bekostninger bragt i fulkomen goed Stand, at Reqvirere Rettens Middel paa Aastæden Mehammer paa det de fornødne Vidner og udvisning der kand vorde taget eftter foregaaende lovl: indstefning.

Eragted

Fordie det denne Sagens Session er oplyst at Ole Toske har kosted mere af Egne Penge \paa Fittie Kierke/ til Materialiers Indkiøb fra fremede Skove og det siden nestl: Høste Ting, end det Paastefnte i Kierkens Jord Mehamers Skov begangne Aavirke er værd, og Ole Toske altsaa har føye til at giøre om Sagens ophævelse Underdanigst Ansøgning, for derved og at Spares for til Sagens nermere oplysning at holde nogen bekostelig Aastæds Sag udi dito gaards Skov, Saa bliver Sagen derfor endnu forfløt og det til neste Ting.

Lisbet Tosche iretteædskede hendes Mand Ole Toskes Sag Contra Knud Rødland og de flere, Fiske Tiende betreffende.
Af de indstefnte mødte nu ei flere end Bøygde Lænsmanden Knud Rødland.
Dernæst blev udi denne Sag Saaledes Dømt og,

Afsagt

Den Fiske Tiende hver Kircke Ejer i almindelighed eftter Lovens 2den Bogs 22de Capit: 3de art: bør nyde haver og Fittie annex Kirckes ejer i Særdeleshed Rætt til at have følgelig de i Rættelagde beviiser og Høye Resolutioner, nemlig det Kongel: Allernaadigste Skiøde af 21 augustj 1724, det Kongel: Allernaadigste Reschript under 24 febr: 1703, den af Høy Øfrighed Verificerede Kircke Stoel, saavelsom de paa Lov og allerhøystbem:te Kongel: Allernaadigste Skiøde Grundede forige Stifttbefalingsmand a Møinichens høye Resolutioner, Nu har vel de indstefnte villet paaskyde det De har maatted udi Bergen erlegge ernevnte Fittie Kirckes Fiske Tiende, Mens foruden saadant ej er afbeviist det og desuden icke vedkommer Kircke Ejeren hvor stoer eller liden Tiende Fittie Almue der nemlig udi Bergen behager at give, Saa er og ved de førte Vidners Eedelige udsaugn afbeviist at Fittie Almue bortselger den største Parten af den Fisk de aarlig udi Fittie Sogns Fiskevæhr Brandesund fanger til Almuerne der boer inde ved Fiordene her udi Fogderies District uden deraf at erlegge minste Tiende enten udi Bergen eller til vedkommende Sogne Præst {eller} og Kircke ejer, Thj

Kiendes for Rætt formedelst disse anførte og de fleere i Sagen befundne omstændigheder at indstefnte Knud Larsen Rødland, Ole Ingemonsen Helland, Knud Jensen Rødland, Knud Remmereide, Lars Tveite, Johannes Jørgensen Viig og Jacob Vindenæs, bør {yde} i følgende tiid yde til besagde Fittie Kirckes ejere 30te parten af ald den Fisk hvad Nafn den have kand, som de aarlig Fisker, Mens hvad sig den forbiegangne tiid betreffer, da i ermangling af beviis og oplysning om hvormeget de paastefnte aaringer Fisket er, kand Mand de indstefnte icke noget udi Tiende derfor tildøm/m/e \til/ Citanten Ole Toske at betale. Processens omckostning ophæves.

1754: 151

det paadømte eftterkommes eftter Lovlig adfærd.

Fogden Velædle og Velbyrdige Hr: Kammerraad Heiberg tilspurdte Almuen i anleedning af Kammer Collegi anteignelsers 19de Post om nogen i dette skibreede siden forst amtets ophævelse 1746 til 1753 aars udgang er befunden imod de om Skov væsenet udgangne allernaadigste Anordninger og Høye ordres, at have brugt enten utilladelig Skov Hugst eller skiørsel, og om nogen \Bøder/ derfor i samme tiid er falden. hvortil de Svarede Eenstemmig, at ingen dem vitterlig sig derudinden i den omspurdte Tiid har forseet, undtagen den forige Kircke Ejer til Fittie annex Kircke under Storøens Præstegield Ole Michelsen Tosche, som actioneres af Fogden til Tinge fordi hand imod Forordningen af 13 augustj 1734 dens 1te art: skal have begaaet ulovlig Skov Hugst udi Kirckens skov under gaarden Meehammer, udi hvilcken Sag end nu ingen Dom er falden, ej eller er nogen Bøder i samme tiid falden for utilladelig Skov hugst eller skiørsel.

Paa Fogden Hr: Kammer raad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen, at alle og eenhver af de gaarders opsiddere, som henhører til Marin Lægderne og er uden for Landlægd, er igien af Fogden udi Deres Skatter som Contant betaling bleven godt giort den halve deel af de Pro Anno 1750 betalte udreednings penge med ex Løb 16 s:, hvorom til ydermere beviis i Rætten blev anviist baade Fogdens Cassa og oppebørsels Bøger som og Skatte Bøgerne.

Paa tilspørgende fick Fogden af Almuen det Svar at her i Waags skibreede er ej flere bøxler falden af Halsnøe Closters gods 1753 end af ½ Løb S:r ½ huud i gaarden Tvedt.

Restancen for første Termin 1754 blev oplæst i Rætten stoer 25 rd: 1 Mrk: 1 s: og af ingen modsagt

Videre end allerede Protocolleret er var ei paa dette Ting at forrette hvorfor same ophæves

Anno 1754 d: 3die Maj blev Almindel: Skatte og Sage Ting for Læhnets og Halsnøe Klosters Almue holdet for Opdahls Skibredes Almue paa Tingstædet Godøe Sundet udi Tysnæs Præstegield med eftterskr: 8de Eedsorne Laug Rettes Mænd, Engebret Andersen Malckenæs, Salemon Gripne, Ole Andersen Lie, Ørjans Hollekim, Hans Wermedahl, Jens Hansen ibdm:, Erick Andersen Lie og Lars Christensen Møcklestad. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Andreas Heiberg, ligesom og des uden var tilstæde Saavel Bøygde Lænsmændene af Læhnets og Halsnøe Kloster Mads Godøen og Hans Skorpen som Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig bleve læste de forhen paa Tinget for Waags Skibrede publiceret og her foran Speciel for: 147 og 148 extraherede Kongl: Allern: Forordninger, samt den Høye Øfrigheds ordres.

Paa Fogden Hr: Kamer Raad Heibergs Spørsmaal om her i Districtet findes noget Gave Brev og Legata samt nogen gl: eller nye Adelige Familier, Svarede denne Almue ligesom Waags Skibredes Almue sc: Nei.

Ligesaa blev og læst
1te Ole Gulbrandsen Lundes Pante Forskrivelse til Sverke Hansen Hiertnæs Stoer 66 rdr: hvorfor er Pantsadt ½ Løb Smør ½ huud udi gaarden Øfre Lunde dat: 11te octobr: 1753.
2det Fogden Hr: Kammer Raad Heibergs Skiøde til Johanes Johansen paa ½ Løb Smør ½ Huud udi gaarden Reisem for 54 rdr: dat: 29de Decbr: 1753.
3de Velben:te Fogeds Skiøde til Ole Torgersen paa ½ Løb Smør ½ Huud i gaarden Reisem for 54 rdr: dat: 29de Decbr: 1753.
4de Engel Siørsands Mageskiftte Brev til Cappelanen ved Bergens Dom Kiercke og Hands Successores i Embedet, paa gaarden Nedre Dahland skyldende 1 Løb 2 Pund 6 13/24 Mrk: Smør med bøxel dat: 19de Janv: 1754.
5te Engel Baleseim og de fleres Fæste Brev in duplo med Revers paa GienParten, til Engebret Kolbensen paa 2 Pund 6 Mrk: udi gaarden Bruntvet Børne gods, og det paa Livs Fæste dat: 3de Maj 1754.

1754: 151b

Kiøbmanden Mr: Jeppe Andersen fra Bergen haver til dette Ting tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Hans Møllervigen for skyldige gield 1 rdr: 2 Mrk: 14 s: at taale Dom til betaling samt erstate processens omkostninger.
Hans Møllervigen mødte ej eftter paaraab.
Lænsmanden Mads Godøen og Ole Jerstad bekræfttede ved Eed at de i denne Sag mere end 14 Dage siden lovl: Stefnte Hans Møllervigen saaledes som oven er anført.

Eragted

Hans Møllervigen gives Laugdag til neste Almindelig Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Jeppe Andersen een Bergens Borger haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Lars Jermunsen Flyensfærd for skyldige gield 3 Mrk: 12 s: at taale Dom og erstate processens omkostninger.
Den instefnte mødte ej.
Stefne Vidnerne Mads Godøen og Ole Jerstad bekræfttede ved Eed at De i denne Sag mere end 14 Dage siden saaledes som anført Stefnede Lars Flyensfærd for hands Boepæl, da hand vedstoed Kravets Rigtighed.

Eragted

den lovl: Stefnte mens dog udeblevne Lars Jermundsen Flyensfærd gives Laugdag til neste Almindel: Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

{Lars Botel} Hans Øfre Støle i Retteædskede sin fra Seniste Ting udsadte Sag imod Naboen Hans Nedre Støle betreffende at den Sistes Hund skal have været hidset paa den førstes Creature.
Hans Nedre Støle mødte for Retten og hvoreftter Parterne blev saa Foreenede at Hans Nedre Støle ei hereftter skal tentere noget ont enten mod Citanten eller \hands/ Creature, angaaende

omkostningerne Saavel i denne som i den Sag imellem Denem nestl: Høst blev paakient og i hvilke hand blev tilkient at udrede til Citanten 2 rdr: 5 Mrk: i processens bekostning, Da betaler Hans Nedre Støle ickun deraf til Citanten inden nestanstundende St: Hans Dag 2 rdr: 4 Mrk: 4 s: paa hvilken maade denne Sag blev frafaldet.

derpaa blev læst
Enken Britta Hollands Skiøde til Ole Opdal paa 1 Løb Smør med Bøxel i gaarden Opdahl hvorfor er betalt 108 rdr: dat: 9 Martj 1754.
Desligeste Provsten Hr: Christies Fæste Brev in duplo med Revers paa den eene, og det til Niels Salemonsen paa Præsteboelets gaard Watedahl dat: 29de April 1754.
item Kari Solem og de fleres Skiøde til Niels Solem paa Et Pund 21 Mrk: Smør i gaarden Schærtvedt!! (Skartvedt) for 41 rdr: 4 Mrk: dat: 7de Martj 1754.

Samson Søndre Holme i Retteædskede sin Sag Contra Hans Nedre Støle een omtvisted Souv betreffende.
Hans Nedre Støle mødte og paa Citantens tilspørgende tilstoed at hand til dette Ting haver Stefnt Citanten Contra i Sagen til at anhøre hands Prov Ole Reisem og Ole Øfre Jerstad hvilke og nu for Retten er tilstæde for at aflegge Deres Vidnesbyrd i Sagen, {Mens} sagde derhos at hand nu ei vil have ben:te Vidner førte eller sit Muntl: Contra Stefnemaal incammineret, Mens i det Stæd bad Hand at Sagen maae blive udsadt til neste Ting. Declarerede ellers at ifald Sagen forfløttes til neste Ting Forpligter Hand sig til ikke ofttere derudi at begiere nogen Opsettelse, endel: Sagde Hand at til neste Ting vil hand Stefne 2de andre Prov og \da/ lade forhøre baade same og disse som nu som melt møder.
Citanten protesterede imod Hans Nedre Støles begierte opsettelse og haabede at Retten dog ikke Samtykker udi at Sagen lenger skal hvile upaadømt blot fordie Hans Nedre Støle uden føye søger at faae den udhalet.
Paa Citantens tilspørgende Svarede Samtl: Almue at før end den omtvistede Souf blev fundet hos Hans Nedre Støle da lod Citanten over alt i Naboelauget Spørge eftter Een graae Souf som for Ham var bortkomet, ligesom

1754: 152

Og Hans Nedre Støle nu tilstoed det hand ei veed at nogen i Hands Naboelaug har Saadant Merke som Citanten haver paa Sine Souer.

Afsagt

Eftter de førdte Vidners Eedlige {og} Eensstemmige udsaugn og denne Actes udviis er det Klart og Rigtig nock at den paastefnte \graae/ Souv virkelig tilhører Citanten eftterdie der ei alleene er oplyslig giort at een graae Souf er Citanten frakommet, Mens end og at paa den siden hos Indstefnte Hans Nedre Støle befundne graae Souf fantes Citantens Sædvanlige Merke hvilket eftter Virdnernes Forklaring var gandske anderledes end det som findes paa dito Hans Nedre Støles Souer, Thi har Veder Parten \ej/ haftt Rett til eller giort Rett udi at veigre sig for til Citanten Samson Søndre Holme mindelig viis at fra sig levere merbem:te Faar, altskiønt same mueligens Hans Nedre Støle uafvidende kunde Een Rum tiid have Samlet sig hos og gaaet iblant Hands egne Faar; Af saa befatted Sag Kiendes for Rett det attern:te Hans Nedre Støle bør og skal overlevere Citanten ofttn:te {Souf} Ham uvedkomende men Citanten tilhørende Souf eller og i fald sam/m/e skulle være ødelagt da i det Stæd saa mange Penge som den eftter Bøygde Priis billig bør ansettes for, ligesom og Instefnte Maren Salemons Datter bør afsohne det imod Citanten udi Forbitrelse faldne saa uChristelige og ondsindede som betenkelige haarde ynske med 2 Rixdalers Mulct til Sognets Huusarme og Nødlidende Almisse Lem/m/er Endelig betaler Hans og Maren Nedre Støle til Citanten udi

processens omkostninger samt for den ham ved Deres vrang viise negtelse og opførsel tilføyede tiids Spilde 4 Rdr: det paadømte udredes og eftterkomes 15 Dage eftter denne Doms lovl: Forkyndelse under Adfærd eftter Loven.

Knud Fladerager fremlagde een Pung hvorudi skal være 30 rdr: hands Myntling Inger Mikelsdatter Landerøen tilhørig med forspørsel om nogen same for 5 eller 4 ProCento Renter vil laane,

Dereftter blev Publiceret,
1te Ole Siglevigens Skiøde til Samson Johansen paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Teigland for 27 rd: dat: 12te febr: 1754.
2de Hans Orens bøxel Seddel til Samson Teigland paa 1 pd: 3 Mrk: i Teigland dat: 3 Maj 1754.
3de Halvor Bræckes Skiøde til Sønnen Lars Halvorsen paa 2 pd: 1 ½ Marcker Smør i gaarden Breche hvorfor er betalt 36 rd: dat: 9 Martj 1754.
4de Samson Teiglands Pantte obligation til Ole Siglevig stoer 28 rd: hvorved er sadt til forsickring 2 pd: 6 Mrk: Smør i Teigland dat: 3 Maj 1754.
5te Klemet Landes obligation til Niels Lille Godøen stoer 27 rd: hvorved er i forsickring 2 pd: 6 Mrk: Smør i Lande, dat: 3 Maj 1754
6te Joen Hansen Leite med fleeres Skiøde til Anders Hansen paa 1 pd: 11 Mrk: Smør i Leithe, dat: 4de febr: 1754
7de Ole Opdahls bøxel Sedler til Lars Knudsen paa 1 Løb i Lillestuen i Opdahl dat: 3 Maj 1754
8de Hr: Lieutnant Bagers fæste Brev til Erick Torbiørnsen paa Huusmands pladset Tangen dat: 29de aprilj 1754
9de Mads Godøens bøxel Seddel til Joen Johansen paa Pladset Snedkerberget, dat: 3 Maj 1754

Formedelst afttenens paakomme blev Rætten til i Morgen ophævet.

Dagen næsteftter som var den 4de Maj blev Rætten med bemelte Tingrætt igien Sadt paa Tingstædet Godøesundet.

Sten Fladerager haver til dette Ting tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Knud Nordbust fordie hand nestl: Høst haver imod Citantens Afvidende ladet nedrive uden Lov Rett og Dom een

1754: 152b

Møddinge Skud som Citantens Leilending Jaen (Joen) Norbust ved sit Fæhuus af uomgiengelig fornødenhed paa ern:te gaard eftter Citantens ordre hafde ladet opsette, derom at paahøre Prov og taale Dom eftter Loven og Sagens omstendigheder samt erstatte processens Omkostninger
Den indstefnte Knud Nordbust mødte ej eftter paaraab ei eller nogen paa hands veigne
Stefne Vidnerne Bøygde Lænsmanden Mads Godøyen og Ole Reisem afhiemlede ved Eed at de i denne Sag saaledes som oven incammineret er!! (har) mere end 14 Dage Siden lovl: Stefnt Knud Nordbust for hands Boepæl.
Citanten fremstillede sine Vidner med begier at samme maatte tages under Eedl: examen
1te Vidne Niels Søreide aflagde Eed og vandt at nestl: Høst var Vidnet eftter Joen Nordbustes begier paa gaarden Norbust for at opbygge for ham een Møddinge Skud, og imidlertid hand øxede paa Materialierne dertil kom indstefnte Knud Nordbust til Vidnet og

Leilendingen Joen Nordbust der var ved arbeidet tilstæde og forbøed ern:te Leilending at opsette nogen Møddinge Skud ved besagde Leilendings Fæhuus fordie det var paa Hands Neml: Knud Nordbustes grund hvor same skulle opbygges, med mindre hand paa sin Eiendom ville give ham et Støcke Jord til Vederlaug for Tomten den skulle settes paa, Mens som Joen Nordbust dertil Svarede \Knud/ Saaledes: Du har ei Spurt om Lov da du sadte een Løe Sval, et Smale Huus og een Boe paa den grund jeg bruger, Saa forføyede Joen Norbust sig eftter Vidnets Raadførsel hen til Citanten og fick ham med sig derhen, da Knud og hand begyndte at Disputere derom ved det Citanten Sagde at Vidnet skulle Reise berørte Skud for at See om Knud Norbust torde nedrive den, og Knud Nordbust derimod sagde at i fald hand for same ikke bekom Vederlaug skulle hand samme nedrive, endelig forklarede Vidnet at neste Morgen dereftter som hand og Ole Nordbust havde Reist {begge} \2/ Grinder til Ofttn:te Skud, da kom Knud Nordbust og med sine Hænder Stødte den eene grind ned til Jorden som forvoldte at med titn:te Møddinge Skud ei videre blev fortfaret.

2det Vidne Ole Nordbust aflagde Eed og vandt at hand Saag omprovede tiid at 2de grinder til den paastefnte Mødinge Skud vare Reiste paa gaarden Nordbust; Merkede og at Dagen nesteftter den eene grind var ned kasted og arbeidet ophævet hørte iligemaade Siden af Knud Norbust som nu instefnt at hand havde nedkasted same grind fordie hand ei kunde bekome Vederlaug For Tomten De bleve Sadte paa og ham var tilhørig om de Tomter eller Huser Knud Nordbust skal have paa Citantens grund paa Norbust vant Vidnet at det Er ham bekient saa i Sandhed at være det hand ei Rettere veed, som 1te Vidne har forklaret derom at have hørt af Joen Norbust.

Eragted

Knud Nordbust gives Laugdag til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag og eftter at forestaaende Foreleggelse var bleven oplæst lod Knud Nordbust ved Stefne Vidnerne tilkiendegive at hand ei fører sine Vidner førend Sagen komer paa Aastæden eftter hands og Citanternes Deele Skiftte gaar igiennem gaarden paa Norbust

Dereftter blev publiceret følgende Skiftte Breve sc:

1. et eftter Afg: Ingebor Teigland af 13de Julj 1753 som viiser at de 2 Pund 6 Mrk: Smør Sterfboet ejede udi gaarden Teigland blev for 27 rdr:s gield paalodnet Ole Siglevig.

2det et eftter Lars Andersen Helland d: 3de Decbr: 1753 som viiser at Sterfboets ejendom 2 Pund 6 Mrk: Smør i gaarden Hellagt!! (Helland) blev tillagt Anders Syversen Kolldal for 49 rdr:s gield i same Sterfboe.

3de et eftter Ragnild Olsdatter forretted paa gaarden Møcklestad d: 12te Julj 1753 som viiser at \af/ de 2 Pund 6 Mrk: Smør eller een halv Løb ½ Huud Sterfboet ejede udi gaarden Møcklestad tilfalt Arfl: sc: Siur og Mons Olsen hver 4 8/25 Mrk: Smør, Ragnille Olsdatter, Johannes og Rasmus Gunders: hver 2 4/25 Mrk: Smør, Ole Bruntvedt, Brita og Giøri Olsdatter hver 10 4/5 Mrk: Smør, {Anders} Anne Gundersdatter 1 2/25 Mrk: Smør og Johanes Johansen 5 2/5 Mrk: Smør.

4de et eftter Brita Larsdatter forretted paa gaarden Reisem d: 4de Decbr: 1754!! (1753) som viiser at af Sterfboets

1754: 153

Eiendom Et Pund 6 ½ Mrk: Smør i gaarden Reisem er Paalodnet Brita Jensdatter 1 Pund 3 Mrk: og Brita Johansdatter 3 ½ Mrk: Smør

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg gav tilkiende at hand i Anledning af Sogne Præsten til Tysnæs Præstegield Provsten Hr: Edvard Christies til hannem indkomne Skrivelse under 19de Septbr: 1753, hvoraf blev i Rettelagt een Vidimeret Copie, samt merben:te Hr: Edvard

Christies Fogden til Hands Reignskabs belæg tilstillede Kundskabs Seddel angaaende de faldne Leiermaaler udi dito Præstegield pro Anno 1753, haver til dette Ting tiid og Stæd med Muntl: Varsel ladet indstefne ægtegiftt Mand Samuel Snedker fra Bergen at lide Dom til Straff for begangne Leiermaal med Pigen Magrete Mallene Nederman hvilket qvinde Meniske som haver Stillet Nøyagtig Caution for sine Bøder 6 rdr: nu ogsaa er indstefnt at være til Vedermæle.

Samuel Snedker og Magrete Nederman mødte for Retten da og hand vedstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt mens bad derhos at førend hand giver sit posetive Svar til Søgemaalet, ern:te qvinde Meniske maatte tilspørges og examineres om hun ei har nogen anden Barne Fader end Ham.

Magrete Nederman Svarede paa Rettens tilspørgende at hun ei har haftt Nogen Anden Barne Fader end nu instefnte Samuel Snedker som nu staar her for Retten hos hende og Sagde at hands Rette Nafn er Samuel Olsen. eftter Samuel Olsens begier blev ern:te qvinde Meniske tilspurt om hun veed sig frie for een Persohn ved Nafn Friderick Hoff. Rs: ja eftter at hun Merkede hos sig at være bleven besvangret af Samuel Snedker Saa hafde hun dog ickun een gang legemlig omgiengelse med den omspurdte Friderick Ericksen Hoff paa Pladset Sundevigen her i Sognet, same Persohn som da var ugiftt er nu siden komet i ægteskab og boer paa Kalfare ved Bergen Hun hafde omgiengelse med Friderick Hoff lenge eftter Nye Aar 1753 mens med Samuel Snedker hafde hun \adskiellige gange/ legemlig omgiengelse omtrent 10 a 12 uger fore Juel 1752 og falt hun i Barsel Seng 3 uger eftter St: Hans Dag 1753.

Samuel Snedker negtede in toto at være Malene Nedermans Barns Fader eller har med hende haftt legemlig omgiengelse hvorom hand ærbyder sig at aflegge Eed.

Magrete Nederman forklarede at Samuel Snedker kom som melt omtrent 10 a 12 uger fore Juel til Sundevigen i Arbeide hos hendes Søsters Mand Corporal Bertel Hoff hvorhelst hun og var, Hand forblev der saa stendig i 8te uger, og eftter at hand hafde været der i Kort tiid og de hver Natt hafde ligget paa gulvet i Stuen paa Sundevig tedt ved hinanden, blev de Saadanne Venner og saa gemene med hinanden at hun tillod ham at have den første Natt 12 gange med hende legemlig omgiengelse og just same Natt var ingen i Stuen hos Dennem Saasom hendes Søster og Svoger var Reist til Kiercken og ei derfra hiemkommet, Siden den tiid og i ald den tiid Samuel Snedker arbeidede hos hendes besagde Svoger, da hafde hand anden hver Natt een \sc: hver anden Natt/ med hende legeml: omgiengelse Paa gulvet udi same Stue hvorhelst hendes Søster og Svoger tillige hafde Deres Seng hvorudi De laag, \og/ at hun hver Natt Søgte Seng med Ham kom deraf at hendes Svoger ei hafde leilighed at forskaffe Denem hver for sig Senge Klæder.

Paa Rettens tilspørgende tilstoed {at nogle uger} Samuel Snedker at i den af Magrete Nederman omforklarede tiid var hand omtrent 6 uger /: mere eller mindre thi nu husker hand ei til visse hvor lenge {hand var} det var :/ i Sundervigen hos hendes Svoger Corporal Hoff da hand og hun hver Natt i same tiid laae ved siden af hinanden i mangel af Senge Klæder, Mens aldrig Rørte hand hendes blote Legeme mindre med hende hafde legemlig omgiengelse.

Actor begiærede at indstefnte Samuel Snedker maae tilspørges 1te hvor hand havde sit tilholdstæd eller boepæl da hand Høsten 1752 arbeidede paa Pladsen Sundervig og om hand da var underofficeer eller ikke. Rs: Den omspurdte tiid og end nu har hand sin faste boepæl udi et leje Huus i Bergen bagen for Stifttamtmandens gaard, Huuset hand da boede og end nu boer i tilhører een Pige ved Nafn Marie Corneliusdatter Hattemager som og Selv har sit tilhold i samme Huus og var det nu næstl: 6te aprilj 2 aar siden hand erholdt sin Demition fra Hr: Major Beyers Compagnie i Nordfiord, ved hvilcket hand tilforn stod som Corporal

For det 2det om hand kand beviise paa hvad tiid den ommelte Friderich Erichsen Hoff opholdt sig paa det Stæd som qvinde Mennisket Margrethe Malleene Nedermann er bleven besvangret. Rs: Nej.

Dernæst begiærede actor at Eedens forklaring maatte af Lov Bogen oplæses baade for Samuel Snedker og Qvinde Mennisket Margrethe Malleene Nedermand og at dereftter maatte fremsettes qvestioner først til Margrethe Malleene Nedermand om hun med saadan Eed kand beckræftte at Samuel Snedker er hendes Rette og Sande Barne Fader, og dernæst for Samuel Snedker om hand med saadan Eed kand benægte at hand ikke haver enten Directe eller indirecte til Barne Afling haftt legemlig omgiengelse med Margrethe Malleene Nedermand.

I anleedning af næst ovenanførte paastand blev Eedens forklaring af Lov Bogen Samuel Snedker og Margrethe Malleene Nedermand forelæst og betydet med alvorlig formaning at de ville lade samme og den haarde straf een falsk Eed henseende til Saligheden, fører med sig, bevæge dennem til at bekiende den Reene Sandhed angaaende den omspurdte Barne Aufling eller Legemlig omgiengelse. Paa Rættens tilspørgende Svarede Margrethe Nedermand det hun baade vil og kand naar paaæskes aflægge med een god Samvittighed hendes Saligheds Eed derpaa at Samuel Snedker og ingen anden er hendes Rette og Sande Barne Fader. Samuel Snedker paa den til Ham fremsadte qvestion og i anledning af næst ovenanførte Margrethe Nedermands Repliqve, Declarerede at {ifalf} naar Margrethe Nedermand vil saa er hand fornøyet med at hun nu for Rætten giør den anbudne Eed, Ligesom hand og naar saa er skeed vil og skal eftter samme godvillig paatage sig at være hendes Barne Fader.

Fogden som actor Sadte i Rætte og lod tilføre at eftterdie Margrethe Nedermands besvangrelse eftter nøye udreigning er Passeret effen!! paa den tiid da indstefnte Samuel Snedker arbeidede paa Pladset Sundervig hvor Margrethe Malleene Nedermand havde sit tilholdstæd, og eftterdi hand Selv har tilstaaet samme tiid og udi mange nætter at have ligget i Senge leje paa et Gulv med hende, og endelig eftterdi hand nu godvillig tilstaar at ville paatage sig at være den Rette Barnefader naar Margrethe Mallene Nedermand med Eed beckræftter at det sig Saaledes i Sandhed forholder, Saa Sadte Fogden i Rætte og paastod at indstefnte Samuel Snedker formedelst saadan hands forseelse i medens hands ægte Hustrue end nu lever, bør straffes eftter Forordningen af 6te Dec: 1743 hvorom hand Edskede Dom.

Samuel Snedker tilstod paa tilspørgende at hands Hustrue som hand i 20 aar har været ægtegiftt med end nu lever, sagde og derhos at hand for at undflye vidtløfttighed vil for denne Rætt i denne Sag godvillig modtage Dom, hvorvel Bergens Bye Ting er hands Competente Forum; End videre blev Samuel Snedker eftter actors forlangende tilspurdt om hand her i Fogderies District haver nogen ejendom eller Midler, hvortil hand Svarede Nej, Men de faae fellets Midler hand og Koene er ejende, de findes udi det leje huus de som melt haver i Bergen.

Dereftter beckræfttede Margrethe Malleene Nedermand ved Corporlig Eed med opragte Fingre at hun ved Samuel Snedker Og ingen anden undfangede Høsten 1752 det Barn

1754: 154

Hun 3 uger eftter St: Hansdag 1753 blev forløst med, saa at hand derfor er hendes Rette Barne fader.

Eragted.

Førend endelig Dom i denne Sag kand afsiges vil det være fornøden at actor indhenter og Producerer een Forordningsmessig Forretning over Samuel Snedker og hands Hustrues fellets ejendeele og hvorfore med Sagen stilles i beroe til næste Ting.

Fogden Kammer raad Heiberg gav Tilkiende at hand til Justitziens Pleje til dette Ting Tiid og stæd haver med Muntlig varsel ladet indstefne Hans Nedre Støle og Peder Botten at lide Dom til straf eller og at beviise deres beskyldning mod Ole Mickelsen Oppedahl at hand skal have bort staalet een gied som Peder Botten for nogle aar siden misted, samt udi Sagen at anhøre vidner Ole Botten og Koene Ingerie Botten som hørdte ordene af den afdøde Peder Bottens Koene samt Lars og Peder Fladerager samt Lars Jacobsen Træet som skal have hørdt ordene af Peder Botten, hvilcke vidner i ligemaade ere indstefnte under Lovens falsmaal deres Eedelige forklaring i Sagen at aflegge, endelig er og indstefnt ben:te Hans Nedre Støle og Peder Botten Processens omkostning at erstatte, samt Ole Mickelsen Opedahl at være til vedermæhle og saavidt Sagen hannem paagielder Dom at modtage;

Ole Oppedahl møtte for Rætten og declarerede at hand iligemaade haver paastefnt denne Sag og vedkommende at Svare hannem Processens omckostninger, samt hand ved Dom at blive friefunden for den ham paadigtede grove beskyldning.

Hans Nedre Støle og Peder Botten møtte for Rætten og tilstod at være i denne Sag meere end 14 Dage siden lovlig stefnt Saaledes som af actor og Ole Oppedahl oven er forklaret.

Actor begiærede at de 3de siste Nafngivne vidner først og siden de andre maatte Eedfæstes og afhøres

Af vidnerne indfant sig for Rætten Peder og Lars Fladerager samt Lars Træet og Indstefnte Peder Bottens Søn Ole Pedersen Botten der alle vedstod at være i denne Sag til vidnesbyrds afleg lovlig Stefnt, Men Ole Bottens Hustrue Ingerie Nielsdatter møtte ickcke eftter paaraab.

1te Vidne Peder Mickelsen Fladerager Broder til Citanten Ole Mickelsen Opdahl aflagde Eed og vandt at næstl: Vinter 4de Juule Dag som Vidnet tilligemed Lars Fladerager og Lars Træet vare samlede udi indstefnte Peder Bottens Stue paa gaarden Botten da fortaalte Peder Botten dennem at indstefnte Hans Nedre Støle havde omtrent 3 uger tilforn kommet ind i bemelte Stue og der for Ham og Hands qvinde som nu er død udladt sig med disse ord: den gied som ieg er beskyldt for den Foer udi Ole Opdahl og skindet af samme Spilede Hand op paa sin Stabuhrsvæg, endelig forklarede vidnet at hand den omprovede tiid ikke hørdte af Peder Botten hvoe det var der havde misted bemelte gied, Deponenten siger ellers at paa gaarden Opdahl eller her i Sognet findes ingen anden Ole Opdahl end Citanten.

2det Vidne Lars Fladerager aflagde Eed og vandt i alt som første vidne uden forskiel.

3de Vidne Lars Jacobsen Træet aflagde Eed og vandt i et og alt som

1754: 154b

[de]? 2de første Prov.

4de Vidne Ole Pedersen Botten, der som melt er indstefnte Peder Bottens Søn aflagde Eed og Provede inted andet end om eendeel ord som omtrent 3 aar siden skal være falden af Hans Nedre Støles Mund, hvilcke ord ikke her kand eller bør indtages fordi saadant directe er stridende imod Lovens bydende udi første Bogs 13de Cap: 23de art.

Actor lod tilføre at siden hand nu har befunden at indstefnte vidne Ingerie Nielsdatter Botten ikke kand have andet at vidne end hvad hendes Mand Ole Botten udsagt haver saa frafalt hand samme vidnesbyrd, Men Sadte i Rætte at som det med eenstemmige vidner er beviislig giort at Peder Botten er den som haver Udført den ærrørige beskyldning mod Ole Mickelsen Oppedahl som paastefnt er, hand da derfor bør tilfindes at Bøde til Deres Maj:ts Sigt og Sagefalds Cassa eftter Lovens 6te Bogs 21de Cap: 4de art: noget anseeligt, hvorom hand ville forvente Dom.

Peder Botten tilstod paa Rættens tilspørgende at den tiid Hans nedre Støle omtrent 2 ½ uge \for Juul/ fortaldte ham og Sal: qvinde de omprovede beskyldnings ord, da var ingen i Stuen hos Dennem uden nogen smaae Børn,

Ligesaa sagde Ole Botten at hands qvinde icke eller meere end hand har hørdt noget ord denne Sag angaaende uden for omtrent 3 aar siden.
Ole Mickelsen Oppedahl havde ikke videre paa sin Siide i Sagen at fremføre uden hand bad om Dom den hand paastaar maae blive Saaledes at de paastefnte ord maae blive Mortificerede og at den angieldende maae blive eftter Sagens omstændigheder anseet og derhos tilfunden at erstatte hannem denne Processes omckostninger tilstreckelig.
Peder Botten havde ej videre paa sin Siide i Sagen at invende, og Hans Nedre Støle nægtede in totom nogen sinde at have Sagt enten til Peder Botten eller nogen anden de ord Peder Botten usandferdig haver udspredet at have hørdt af Comparenten jae hand veed og ickcke andet end ald ære og godt at sige og tencke om Ole Opdahl.

Afsagt.

Som Peder Olsen Botten med 3de vidners Eedelige forklaringer til fulde er overtydet at hand næstleden 4de Juuledag udi sin Stue paa gaarden Botten umindet af nogen sagde at have hørdt af indstefnte Hans Nedre Støle det \udi/ Citanten Ole Mickelsen Opdahl skulle faaet den gied som Hans Nedre Støle var Mistengt for, desligeste at Skindet af gieden var af bemelte Citant opspilet paa hands Stabuhr veg, Og berørte Peder Botten icke for denne Rætt har kundet Ligitemere samme sine ord at være Sandrue, Hans Nedre Støle har og inden Rætten Pladt benægted nogensinde enten til Peder Botten eller andre at have udladt sig med meerbemelte ord jae end ickcke tenckt eller Tencker det Citanten derudinden er skyldig, Saa om end Hans Støle kunde været saa Lumpenagtig for Peder Bottnen at paadigte Citanten een saa skammelig usandferdighed, hvilcket dog icke som melt Hans Nedre Støle er overbeviist, burde dog Peder Botten vogted sig for saadant iblant andre at udsprede, Mens eftterdi Peder Botnen ikke har ladet sig være angelegen i dette tilfelde at observere bemelte Forsigtighed kand han dog icke med Rette anderledes være at ansee end at hand Selv nockbemelte omprovede paastefnte ord haver af ondskab enten imod Hans Nedre Støle eller imod Citanten ophitted og hvorfore hand nemlig Peder Botten for ernevnte begangne Forseelse

1754: 155

Tilfindes udi Bøder at betale til Deres Kongel: Maj:ts Cassa 10 rdr: Ligesom og de faldne beskyldnings ord icke skal komme Citanten Ole Mickelsen til minste forklejnelse paa hands ære, gode Nafn og Røgte, Mens hereftter bør som utalte døde og kraftesløse ansees. Hvad sig Hans nedre Støle betreffer da vorder hand af føromskrevne aarsager friefunden for Actors og Citantens Sigtelse i denne Sag. Processens omckostninger betaler Peder Botten til Citanten med 2 ½ rdr: Det paadømte udredes 15ten Dage eftter denne Doms Lovlige forkyndelse under adferd eftter Loven.

Dernæst blev Publiceret
Siur Opdahls Skiøde til Sønnen Anders Siursen Opdahl paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i gaarden Opdahl for 54 rd: dat: 14de februrarj!! 1754.

Nock Publiceret
Skiftte Brevet eftter Lars Fladeragers Koene Synneve Nielsdatter Slutted paa gaarden Fladerager den 12te Julij 1753, hvilcket udviser at dito Sterfboe ejede i gaarden Fladerager 1 Løb 9 Mrk: Smør, desligeste at samme gods som er ansadt for 160 rd: er paalodnet: nemlig Ole Pedersen Botten 20 ¼ Marcker Smør, Steen Olsen Fladerager 10 1/8 Marcker, Peder Endresen Haaland 5 5/16 Mrk:, Enckemanden Lars Nielsen 25 5/16 Mrk:, Sønnen Niels Larsen 12 ½ Mrk:, Datteren Brite Larsdatter 3 ½ Mrk: og Datteren Inger Larsdatter 4 Marcker, som tilsammen udgiør ovenskrevne 1 Løb 9 Marcker Smør i Fladerager.

Anders Oppedahl i Rætte æskede sin fra seeniste Ting udsadte Sag imod Ole Giællefal og de fleere, an nermelige!! (angaaende? fornermelige?) beskyldninger betreffende,
Ole Giællefal møtte for Rætten, og declarerede at hand til dette Ting ved Muntlig Continuations Stefning haver Stefnet Citanten Anders Opdahl til vedermæhle og Provs anhør, item Jacob og Kari Opdahl samt Ragna Johansdatter at høre Prov om at de og ikke Hand haver paadigted hoved Citanten de paastefnte beskyldninger; Provenes Nafn gav Hand at være Ole og Eli Opdahl samt Jacob Johansen og Torger item Britha Bottelsdatter, Anne Bottelsdatter, Randi Salemonsdatter og Brithe Tostensdatter Opdahl, endelig har hand og Stefnet ovenmelte vederparter at anhøre Dom til hands friefindelse og ders ansvar for Søgemaalet, samt til Processens omckostnings erstatning, endelig er og til vidner indstefnt Kolben og Ole Reigseim samt Lars Toe.
Jacob Opdahl møtte for sig og Moder Kari Olsdatter Opdahl og vedtog Lovlig varsel, det samme giorde og \hoved/ Citanten Men Ragna Johansdatter møtte icke.
Jacob Opdahl declarerede at hand af een skrøbelig Taabelighed har viist sig saa Sladderagtig at hand haver udladt sig til Ole Giellefal med de paastefnte ord, Mens da hand dertil ingen aarsag har haftt, Saa fortryder det ham saa meget desmere at hand saadant har tenteret imod Anders Oppedahl paa hvis Persohn hand har inted andet at siige end hvad skickckelig \og/ godt er beder og derfor at Anders Oppedahl ville formelst!! (formedelst) hands Reede bekiendelse og Anger af Christen Kierlighed efttergive ham ernevnte grove forseelse da hand derimod erbyder sig at give til

1754: 155b

Sognets Fattige 2 rdr: og desuden fornøye Citanten for hands Tiids Spilde og de paa denne Process anvente omckostninger.
Ole Giællefald sagde at fordi hand til andre haver udspredet de nærgaaende ord hand som anført af Jacob Opdahl haver hørdt, Saa vil hand afsone den forseelse med Een Gave af 4 Mrk: til Sognets Huusarme Mennisker.
Anders Opdahl sagde sig med Jacob Opdahls afbigt og tilbud at være fornøyet; og derfor ophævede Sagen, Ligesom og Ole Giællefald holdt unødig at føre de indstefnte vidner.
Eragted
Sagen beroer til neste Ting.

Fordie ei mere var ved dette Ting at Tractere blev Retten ophævet.

Anno 1754 d: 6te Maj blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa det ordinaire Tingstæd gaarden Lundervigen i Fuse Sogn Ous Præstegield og Retten betient med eftterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Johanes Baarsen yttre Tysse, Samuel Andersen Giære i hands Stæd Hans Lundervigen, Knud Svensen Nordvig i hands Stæd Mons Tostensen Qvern{vig}nes, Niklas Hansen Hatvig, Niels Torgielsen Goupholm, Mons Olsen Goupstad, Peder Gouckstad, og Mons Nedre Boge Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Velædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Andreas Heiberg med Lænsmanden Hans Hansen Lundervigen og menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig blev læst de forhen i Protocollen fol: 147 et 148 Speciel Extraherede Kongl: Allern: Forordninger og Hr: Stifttbefallings mandens høye ordres,

Desligeste høyben:te Hr: Stifttbefallings Mandens 2de ordres de datis 26de et 30te Aprilis H: a: den 1te om 3de fra Bergens Manufactur Huus undvigte Mands Persohner, og den anden om 66 Telt øxer og lige saa mange Kiedlers anskaffelse og deres beckostning sc: 15 16/51 s: pr: Lægdet.

end ydermere Publiceret

1te Hands Kongel: Maj:ts Allernaadigste Bevilling for Engel Schiørsand at Hand med Hr: Lyder Fasting øverst Capellan til Bergens DomKircke, maae Mageskiftte een gaard imod een bem:te Capellanie benificerede gaard, dat: 30 Martj 1753.

2det Hr: Lyder Fastings Mageskiftte eller overdragelse Brev til Engel Schiørsand paa 1 Løb Smør 1 Huud i Berge, dat: 19 Janvarj 1754

3de Hr: Kammer raad Heibergs Fred Lysning for den gaard Berges ejende Skov og Marck Engel Skiørsand tilhørig dat: 6te Maj 1754.

4de Hr: Consistorial Raad Gielmeydens Fæste Brev til Henrick Larsen Halgeim!! (Halgiem) paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i gaarden Kuvene dat: 14de Maj 1754

5te Forstander for Bergens Seminarum Hillebrant Omsens Fæste Brev paa ¼ part udi gaarden Hægland med Revers til Johannes Rasmusen dat: 11te Aprilj 1754.

6te Engel Giærevigens bøxel Seddel til Ole Olsen øfre Dahlen paa 1 pd: 15 Mrk: Smør ½ huud 5/16 gied skind i gaarden Storem dat: 6 Maj 1754. in duplo med Revers paa den eene.

7de Hr: Lieutnant Pritziers Pantte obligation stoer 40 rdr: \til Hr: Gelmeuden/ hvorfor een deel Creature {Ham} er Sadt i forsickring, til Hr: Consistorial Raad Gielmeyden dat: 2de Decembr: 1753.

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Rætten til i Morgen ophævet.

Dagen næst eftter som var den 7de Maj, blev Rætten med \dets Laugrætt/ atter Sadt paa Tingstædet Lundervig.

Da til Publication blev anviist.

1te Lars Olsen Hellands fæste Brev til Lasse Siursen paa 2 pd: 6 Mrk: i Hafskaar, med Lejlendingens Revers dat: 4de Maj 1754.

2det Laugværgen Hans Ericksen Dahles med fleres Skiøde til Mons Johansen paa 1 pd: Smør 3/16 huud i gaarden Hafskaar dat: 5te Martj 1754.

3de Anders Havskaars udgivne Pantte Brev til Lars Helland stoer 70 rd: hvorfor er i forsickring 2 pd: 6 Mrk: Smør i Hafskaar dat: 2de Janvarj 1754.

4de Fogden eller Forvalteren over Lyse Closters gods Sr: Formands Fredlysnings Brev for gaardene Øfre og Nedre Sandvens

1754: 156

Opsidderes tilhørende Engemarcker dat: 6te Maj 1754.

5te Peder Gouckstads obligation til Niels Vaage paa 40 rd: hvorfor er Sadt i underpant 1 pund 12 Mrk: Smør i Gouckstad, dat: 6 Maj 1754

6te Niels Førlands Skiøde til Rasmus yttre Drange, Niels Spirevigen, Encken Marte Olsdatter Kuven og Joen Askevigen, paa 11 ¼ Mrk: Smør ½ huud i Hiemdahl for 39 rd: dat: 24 Janvarj 1754

7de Vintzens Engelsen Houges med fleeres bøxel Seddel til Niels Larsen paa 2 pd: Smørs og 2/3 huuds Landskyld i gaarden Hiemdahl in duplo forfatted og med lejlendingens Revers paa den eene dateret 3 Maj 1754.

8de Skiftte Brevet eftter afdøde Joen Hofland Slutted den 16de Julj samt 8de octobr: 1753 som udviiste at de 3 3/8 Marcker Smør samme Sterfboe ejer i Sørtrønnen!! (Sørstrønnen) er paalodnet Sønnen Engel Jonsen for 3 rd: 2 Mrk: 4 s:
9de Hr: Lieutnant Pritziers udgivne Pantte forskrivelse af dato 9de octobr: 1753, stoer 500 rd:, til Petter Lexou hvorfor hannem er sadt i forsickring 1 ½ Løb Smør i gaarden Molde.

For Retten blev anviist 2de Voxne Ulve Skind som ere skudte i dette Præstegield dette aar det eene af Joen Monsen Tvedt og det andet af Peder Johansen Aadlan thi blev skud Pengene \for/ hver 2 rdr: dennem leveret af Stædets Foged Hr: Kamer Raad Heiberg.

Paa Fogdens Hr: Kammerraad Heibergs til Vaags skibredes Almue fremsadte qvestioner, som og denne Almue blev betydet angaaende Fundationer, Legata og gave Breve, saavel som om her findes nogen adelige Familier og Persohner, Svarede denne Almue som ved Vaags skibredes Ting Svaret er, Ligesom og denne Almue giorde een og den samme forklaring om den omspurdte ulovlige Skov Hugst, \og/ udreednings pengene, som dito Waags skibreedes Almue Svaret haver, dog med den forskiel at her i skibredet ingen for Skovhugst til Tinge er actioneret; Een og den samme forklaring som ovenanført findes giorde og Almuen for Opdahls skibreede.

Som inted videre paa dette Ting var at forrette blev Rætten ophævet.

Anno 1754 d: 8de Maj blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet for Læhnets og Halsnøe Closters Almue paa Strandvigs Tingstæd gaarden Lundervig udi Ous Præstegield og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Neml: Johanes Baarsen yttre Tysse i hands Stæd Anders Koldal, Samuel Gierde i hands Stæd Hans Lundervig, Knud Svendsen Nordvig i hands Stæd Mons Qvernæs, Niklas Hatvig i hands Stæd Ole Joensen Tuften, Niels Goupholm, Mons Olsen Gouchstad, Peder ibdm: og Mons Nedre Boge. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig blev læst de paa dette Aars Somer Tinge her i Districtet foran publicerede og Special Extraherede Kongl: Forordninger og den høye Øfrigheds ordres.

End videre blev læst og Publiceret.
1te Villum Ellingsen Hatletvedt med fleeres Skiøde paa 1 pund 3 6/7 Marcker Smør i gaarden Rebne til Engel Nielsen Hage for 65 rd: dat: 3 Janv: 1754.
2det Joen Knudsen Eegelands Transport paa een af hands Fader udstædde Pantte obligation dat: 6 Maj 1751, til Hr: Consistorial Raad Gielmeyden paa 80 rd:, dat: 19 Augustj 1752.
3de Simen Eegelands obligation til Encken Magdelie Eegeland stoer 90 rd: hvorfor er Sadt i forsickring 1 pd: 16 ½ Mrk:r Smør i Eegeland dat: 8 Maj 1754
4de Hans Hiærtnæses bøxel Seddel til Niels Olsen paa ½ Løb Smør og ½ huud i Opsahl in duplo med Revers paa den eene, dat: 6te Martj 1754.
5te Ole Johansen Miaanæses Skiøde Brev til Hr: General Major Segelche paa 9 7/12 Mrk: Smør i Mionæs, dat: 24 april 1754.
6te Ole Miaanæses dito Skiøde til Hr: General Major Segelche paa 9 7/12 Marcker Smør i Mionæs, dat: 24 aprilj 1754

1754: 156b

7de Christopher Viigs med fleeres Skiøde paa 1 pd: 18 Marcker Smør i gaarden Opsahl til Lars Larsen, dat: 14de febr: 1754
8de Hr: General Major Segelches Fæste Brev til Povel Hansen paa ½ Løb Smør ½ huud i Miaanæs, dat: 6 Maj 1754.
9de Hr: Hans Astropes bøxel Seddel til Halvor Knudsen paa ½ Løb Smør ½ Spand Smør ½ huud ½ giedskind i gaarden Schattun dat: 7de Maj 1754.
10de Hr: Consistorialraad Gielmeydens bøxel Seddel in duplo, paa ½ pd: Smør ½ Giedskind ¼ Faarskind i gaarden Sørtvedt dat: 27 Martj 1754
11te Ole Knudsen Rebnes obligation stoer 40 rd: til Lars Øfre Hage dateret 8 Maj 1754.
12te Forvalteren over Lyse Klosters gods Sr: Henrich Foormands Fredlysning over gaardene Øfre og Nedre Sandvens Enge Marck dateret 6te Maj 1754.
13de Hans Aases med fleres Skiøde til Necolai Giøen Paa 5 5/16 Mrk: Smør med bøxel og overbøxel samt 17 7/8 Marcker Smør i gaarden Hatletvedt dat: 14de febr: 1754.
14de Joen Eegelands Obligation stoer 40 rd: til Vintzens Vindenæs, dat: 8de Maj 1754.
15de Et Skiftte Brev Passeret paa gaarden Giøen d: 27 og 28 Julj 1753 eftter afdøde Herbor Johansdatter, som udviiste at Sterfboet ejede i gaarden Giøen 2 Løber Smør med bøxel og overbøxel til 6 Mrk: Smør andre tilhørende i Heiheller, saa og underliggende 9 Mrk: Smør i Kichedahlen med bøxel og overbøxel til 3 Mrk: i dito Part \for 294 rd:/ I gaarden Bierchenæs i Strandebarm ½ Løb Smør med bøxel for 52 rd: 3 Mrk:, og I gaarden Kallestad i Hardanger 2 Løber 18 Mrk: Smør, udi hvilcken gaarder Enkemanden Hans Torgelsen og hands 7 Børn 5 Sønner og 2 Døttre har nødt udlæg al advenant.
16de Et dito Skiftte Brev eftter afdøde Metthe Hansdatter Eegeland Slutted den 31 Julj 1753 samme udviiste at Jordegodset var udlodnet, saasom paa Enckemanden Hans Engelsen I gaarden Eegeland ½ Løb Smør ½ huud for 96 rdr:, og udi gaarden Gripne i Tysnæs 18 Mrk:r Smør for 18 rd: og Paa Sønnen Engel Hansen I gaarden Møchlestad i Opdahls skibreede ½ Løb Smør ½ huud for 58 rd: 2 Mrk: og i Siglevig 1 pd: 3 Mrk: Smør for 31 rd: 3 Mrk:

Formedelst afttenens paakome ophæves Retten til i Morgen.

Dagen nesteftter som var d: 9de Maj blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa berørte Tingstæd Lundervig.

Jan Boelstad anviste som Formynder 45 rdr: 3 Mrk: 1 s: udi een skind Pung tilhørende Myntlingen Engel Hansen Nerhofde med forspørsel om nogen same for 5 a 4 pro Cento Renters aarlige ydelse og imod at sette antagelig Pandt vil laane og modtage, mens da ingen dertil meldte sig blev Pengene af Sorenskriveren Forseiglet og Formynderen tilbageleveret.

Procurator Giøen irette ædskede Morten Skougseides Sag imod Torkel Opsal gield betreffende, og derudi indgaf Rettens Laugdag af 12te Octobr: 1753 som blev oplæst.
Torkel Opsal mødte endnu ikke eftter paaraab.
Lars Opsal og Amund Øfstestue bekræfttede ved Eed at de over 14 Dage Siden har forkyndt den producerte Laug dag for Torkel Opsal.
Fulmægtigen i vente af at den instefnte eftter sit Muntlige løftte dog Retter Mindelig for sig inden neste Ting, begierede Anstand i Sagen til neste Ting, hvorved det og har sit forblivende.

Brynild Tomre haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Enken Ellen Boelstad for Hæste Leie 1 rdr: 4 Mrk: til \Lars/ Engels: Øfre Boelstad som Citanten hos ham for gield er givet Anvisning at aname, derfor at taale Dom og erstate processens omkostninger.
Enken Ellen Boelstad Mødte ej.
Knud Nerhofde og Mikel Tomre bekræfttede ved Eed at de over 14 Dage Siden i denne Sag lovl: Stefnte Enken Ellen Boelstad.

Eragted

Enken Ellen Boelstad gives Laugdag

1754: 157

Til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Brynild Tombre haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Torjuls Brathuus for 4 Mrk: udi Heste leie eftter Citantens Debitor Lars Øfre Boelstads Anviisning, derfor at taale Dom og ertstate processens omkostning.
Torjuls Braathuus mødte ej mens for ham vedtog Sønnen Engel Brathuus lovl: varsel.

Eragted

Torjuls Brathuus gives Laugdag til neste Ting Selv at møde med tilsvar i denne Sag.

Brynild Tombre haver til dette Ting Muntl: ladet instefne Lars Gutormsen Øfre Boelstad for Hæsteleje 4 Mrk: eftter Lars Boelstads Anviisning at taale Dom og erstate processens omkostninger.
Lars Boelstad Møtte ej.
Knud Nerhofde og Mikel Tombre bekræfttede ved Eed at De over 14 Dage Siden i denne Sag haver lovl: Stefnt Lars Boelstad.

Eragted

Lars Øfre Boelstad gives Laugdag til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Brynild Tombre haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Kaare Hougervold for 4 Mrk: i Hæsteleie eftter Lars Engelsen Øfre Boelstads Anviisning at taale Dom og erstate processens omkostning.
Kaare Hougervold lod ved Knud Nerhofde indgive Torjuls Baarthuuses!! (Braathuuses) Beviis for de paastefnte 4 Mrk: til ham at være betalt, same som er uden dato blev oplæst.

Eragted

Kaare Hougvold!! (Hougervold) gives Laug dag Persohnlig at møde med tilsvar i denne Sag og det [til] neste Almindel: Ting

Mikel Monsen Nerhofde haver til dette Ting Muntl: ladet ind stefne Gietle Haldorsen og Haldor Syversen Leigland fordie de ei har villet Svare eller betale det ham tilhørende Wilkaar af deres paaboende gaard Leigland derfor at anhøre Hands Beviis og Dom eftter Loven samt erstate processens omkostning.
de instefnte Møtte ei.
Citanten lod tilføre at det eene Stefne Vidne Ole Olsen Aakre Muligens for at tiene de instefnte ei vil møde paa dette Ting for at afhiemle Stefnemaalet, thi maatte hand begiere Anstand i Sagen til neste Ting for til den tiid at begiegne same med Continuations Stefning Reserverende sig ellers sin tiltale til ern:te Stefnevidne til Skades opretning for de nu betalte introductions Penge og andre omkostninger.

Eragted

Sagen udsettes til neste Ting da Citanten med det paaberaabte Continuations Stefnemaal haver at indkomme.

Hans Mortensen Skougseide haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Samson Engelsen Refne for Ræsterende 2 rdr: som Citanten for ham Omtrent 2 aar Siden \har betalt/ udi Bergen, derfor at taale Dom og erstate processens omkostninger
Samson Engelsen Refne mødte ei eftter paaraab
Stefne Vidnerne Anders Lille Balleseim og Ole Toftt bekræfttede ved Eed at de over 14 Dage Siden i denne Sag lovl: Stefnte ben:te Samson Rebne.

Eragted

Samson Rebne som lovl: indstefnt gives Laugdag til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

For Retten fremkom Hans Torbiørnsen Tveit og anmelte at nestl: Høst ankom til Hands Faar een viid kollet gieldveder lidet Rødagtig oven i Hovedet og paa hvilken fantes at til Merke begge Ørnene!! (Ørene) vare afskaarne den øverste Spidse samt indskaaret et Hag bag i det høyre Øre og eftterdi ingen til dato har melt sig som Eier for same Veder hand og derfor har

1754: 157b

Maattet give den Foster hos sig afvigte Vinter, Saa oplyste Hand nu same til den ende at den Rette Eier attern:te Veder om nogen findes fra ham ville afhente inden nestanstundende.

Engel Hansen Giøen haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Sergiant Ole Brudahl eftter Hr: Major Blichfeltes anviisning for 5 rdr: Ræsterende Penge for forfærdigede Rentzler og Tør nøster, derfor at taale Dom og erstate processens omkostninger.
Sergiant Brudahl mødte ej eftter paaraab.
Stefne Vidnerne Anders Balleseim og Ole Toftt bekræfttede ved Eed at De i denne Sag over 14 Dage Siden lovl: Stefnte Sergiant Brodahl for hands Boepæl.

Eragted

den lovl: Stefnte Men Absente Sergiant Bruedahl gives Laugdag til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Dernest blev læst
Anders Sundvors Fæste Brev paa 2 Pund 10 Mrk: Smør i gaarden Nordtvet til Anders Femanger som same ei lenger beholder end til Odels Manden same Selv vil antage; ern:te Fæste Brev in duplo forfattet med Revers paa gienparten er af 9de Maj 1754
Saa og Sr: Thormølens Fæste Brev til Abraham Helland paa gaarden Muusvold!! (Mosvold) af skyld 1 Pund Smør og 1 giedskind, in duplo forfatted med Revers paa gienparten dat: 18de April 1754

Fogden Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Heiberg gav tilkiende at hannem var inberetted et Bøygde Rygte at den omtrent for 9 a 10 Uger Siden ved Døden afg: Mand Joen Evensen Holland paa sin Syge Seng og intil sin Døds Stund skal have directe Sagt at Joen Knudsen Eikeland, som for nogle Dage forhen skal have været i Klamerie med Ham, har været Aarsage til Hands Død, Saa haver Fogden paa Justitiens veigne befahlet Stædets Bøygde Lænsmand Hans Engelsen Giøen at instefne til dette Ting, Tiid og Stæd bem:te Joen Knudsen Ekeland nu boesiddendes paa gaarden HoldHuus, at anhøre alle De Vidner som i denne betydelige Sag kunde viide at give nogen Oplysning, Samt Vidnerne under Lovens Falsmaal Deres Eedl: Forklaring udi Sagen at aflegge, Samt den afdøde Mands Encke Britta Ellingsdatter at være til

Vedermæle, Alt til et Lovskikked Tings Vidnes Erholdelse, udi hvilken Sag i Retten blev fremlagt bem:te Bøygde Lænsmand Hans Giøens forfattede og udstædde Skrefttl: Stefnemaal af 30te Martj 1754 som blev oplæst.

Lænsmanden gaf tilkiende at foruden de i Stefnemaalet benevnte Vidner \er/ og i denne Sag til Vidnes Byrd indstefnt Jan Johansen Biøndal.

Joen Holdhuus og Enken Britta Holland mødte og vedstoed lovl: at være forkyndt den producerede Stefning, De forben:te Vidner mødte samtl: og vedtog lovl: Varsel undtagen Amund Povelsen Kiilen som ei var tilstæde

Stefne Vidnerne Knud Nerhofde og Mikel Tombre bekræfttede ved Eed at de nestl: 1te og 2den Aprilj lovl: forkyndte den producerede Stefning for alle derudi anførte Persohners Boepæl og det udi Joen Holdhuus eller Eikeland hands eget paahør.

Actor begierede at Eedens forklaring maatte først af Lov Bogen for samtl: Vidnerne oplæses og at Vidnerne dereftter maatte Separeres og hver for sig

1754: 158

Afhøres, hvilket og Skedde ligesom og Vidnerne derhos alvorl: blev Formanet at vedblive Sandhed og Erindre den Haarde Straff de aandel: og Timel: underkaster sig i fald De Sværger Falskel:

1te Vidne Niels Olsen Holdhuus boende i same Stue paa gaarden Holdhuus I hvilken instefnte Joen Holdhuus Daglig er boende aflagde Eed og vant at nestleden Vinter omtrent 8te Dage før Maria Bebudelse Dag kom afdøde Joen Haalland een Dag ind til Vidnet og Joen Holdhuus i deres ern:te Stue paa gaarden HoldHuus og var temelig beskienket, da hand og indstefnte Joen Holdhuus eftter Joen Hollands begier, giorde med hinanden afreigning om deris mellemværende Øl Reigning, og hvorvel De i same Reigning ei hafde Ringeste Dispute mens Joen Holland \Strax/ frievillig betalte hvis Joen Holdhuus hos Ham ved afreigningen blev skyldig, Saa Siuntes dog Vidnet at Joen Holland eftter at Hand ern:te ballance der omtrent bestoed af 3 Mrk: i Penge til Joen Holdhuus havde som melt betalt, brugte saadanne Talemaader og paatog sig saadanne Fagter ret ligesom hand var Ivrig og ville Indvelte sig paa Joen Holdhuus der aldeles ikke ern:te ved ord eller i andre maader enten under berørte afreigning før eller Siden gav Joen Holland Ringeste Anledning til Vrede, og eftter at Joen Holland som Sad i Benken oven Bordet i ern:te Stue eftter egen driftt og uden at Raisonere med nogen i Stuen nogen Stund hafde Siddet og udøst de grueligste Eeder og Bander angaaende hvor mange Eiendomme og Midler der skulle findes eftter Ham naar hand dødde, saa var det at hand Reiste sig op, gick frem fra Benken hvor hand hafde Siddet og med begge hænder Vredagtig greb Joen Holdhuus udi Hands Haar og Ører Sigende disse ord: Har du Joen haftt lidet Haar tilforn saa skal du have Mindre førend Du nu Slipper fra mig, og da dette angreb var Skeed tog Joen Haaldhuus i Joen Hollands Skuldre og Sadte ham tilbage ned paa Kracken foran Bordet dog Saa Moderat og løslig at hand derved ingen skade kunde tilføres ligesom og Joen Holland i det samme atter Reiste sig og Skiøv Joen Holdhuus ned imod Veggen udi Bord Benken, \og/ da Joen Holdhuus \saa/ Bad Joen Holland holde Fred og 2det Vidne {Anders} \Amund/ Kiilen som Sad udi Høy Sædet Sagde til Joen HoldHuus det hand ei ville agte Joen Holland fordie det var ikkun Skiemt hvad hand giorde, Saa blev intet videre imellem Dennem tenteret, Lidet dereftter gick Amund Kiilen ud af Stuen uden at tage afskeed og som hand hafde været borte nogen tiid gick Joen Holdhuus og ud af Stuen Sigende at hand hafde noget at tale med Amund {Holdhuus} Kiilen, derpaa Sadte Joen Holland sig hen til Vidnet som laag Svag i sin Seng og da Vidnet tiltalede Ham fordie hand Saa Forskrækelig hafde Bandet i Hands Huus Svarede hand derpaa Saaledes: Det er bedre at Bande end giøre ont. Strax dereftter og førend Joen Holdhuus indkom i Stuen igien tog Joen Holland Farvel og gick ud af Stuen for som hand Sagde at ville forføye sig hiem til sit Huus,

og Som hand var udgaaen, Saag Vidnet Catrine Lars Datter Strax ud igienem et Vindue paa ern:te Stue, da hun Sagde til Deponenten at Joen Holland Stoed alleene uden for Døren ved een Hæste Stald og lod sit Vand ja vente sig ligesom hand hafde i Sinde at gaae ind i Stuen igien, Mens for saadant at forekom/m/e gick ern:te Catrine Lars Datter ud og overtalte Ham at begive sig til sin gaard som ligger tedt ved Holdhuus ja hun fulte ham og hiem til Holland, Neste Morgen dereftter hørte Deponenten at Joen Holland var Syg Hand dødde og 4 Dage eftter det omprovede passerede paa gaarden Holdhuus, endel: forklarede Provet at

1754: 158b

Den Siste Dag Joen Holland levede og kort for hand opgav Aanden var Vidnet der og tog afsked med ham, da Joen Holland under fuld Fornuftt til Vidnet udlod sig med disse ord: Jeg takker alle Mine grander for hver Dag vii har været tilsamen Mens Joen Holdhuus anker jeg paa, Mens hvor udi den anke bestoed det nevnte ei Joen Holland ei eller!! (heller) Sagde Joen Holland for Vidnet at Joen Holdhuus var Aarsag til hands Død hafde ei videre at Prove. Retten tilspurde Vidnet 1te om Joen Holdhuus var lenge ude af Stuen paa Holdhuus eftter at Joen Holland som omprovet er var gaaet ud af same Stue. Rs: Nei ei lenger end Mand kunde Røge een liden Pibe Toback og for det 2det om hand ved eller af andre har hørt at Joen Holland af Joen Holdhuus blev overfaldet eller angrebet siden den første som melt gick ud af den omprovede Stue Rs: Nei At hand ei Saadant enten veed eller af nogen har hørt.
2det Vidne Amund Kiilen mødte ej.
3de Vidne Johanes Johansen Holdhuus aflagde Eed og Provede ei det minste til Oplysning i Sagen.
4de Vidne Chatarina Lars Datter Holdhuus aflagde Eed og vant i et og alt eenstemig med 1te Prov undtagen dette Vidne ei veed hvad ord Joen Holland har talet om Joen Holdhuus imedens hand laag Svag og Sengeliggende, Vidnet forklarede ellers at i det same hun som omprovet er kom ud af Stuen paa Holdhus for at overtale Joen Holland til at gaae hiem til Holland Saa var det hand Sagde til hende at hand ville gaae ind udi Stuen og kiøbe sig een Pott Øl hvilket Vidnet \i/mod sagde \og afvergede/ ja hun fulte ham og hiem til sit Huus, Mens ikke veed eller har hun hørt at Joen Holland er overfaldet af Joen Holdhuus ei eller!! (heller) klagede Joen Holland paa Joen Holdhuus imedens Vidnet som omforklaret geleide den første til sit Hiem, Hand nevnte end ikke underveis Joen Holdhuses Nafn
dette og 1te Vidne Sagde til Slutning at den tiid Joen Holland den omprovede tiid gick fra Holdhuus var hand overmaade druken {Saa} \dog kunde/ hand eftter Deres Skiøn enda Sandse eller begribe hvad hand giorde.
5te Vidne Steen Lassesen Mit Røe aflagde Eed og vant at hand var hos Joen Holland 2de Dage før hand dødde da hand for Vidnet bekiente at have faaet een Sting i hands Brøst som vist nock lagde ham i graven eftterdie Hands Moder eftter det hand Selv fortaalte Vidnet nyelig tilforn var angrebet paa Selv same maade den tiid hun blev Syg og dødde, Vidnet hørte ei hand nevnte Joen Holdhuses Navn mindre klagede sin Død over Ham.
6te Vidne Johanes Nielsen Rangestveedt aflagde Eed og vandt at ved det same Joen Holland næsten hafde Misted Sit Mæle og nogle Minutter før hand opgav Aanden, da Sagde hand til Vidnet og andre som var hos ham i Stuen paa Holland at Joen Holdhuus var Aarsag udi Hands Død, end videre Sagde Joen Holland at Joen Holdhuus Strax maatte hentes til Ham i fald hand var at finde, ja Joen Holland lagde og de ord til de forige at i fald Joen Holdhuus kom og med Sin Haand tog eller Strøg ham Neml: Joen Holland Paa Ansigted og ned eftter Brøsted, Saa skulle De tilstædeværende Strax See hvad Joen Holdhuus hafde giort endelig Sagde Vidnet at da det omprovede passerede var Joen Holdhuus for at Handle Reist af Bøygden og kom ei hiem igien førend Joen Holland var begraven, eftter at Joen Holland var

{begraven} \Død/ efttersaag Vidnet hands blotte Legeme Mens forefant derpaa ei minste Plet

1754: 159

Eller Teign til at ham paa same noget Slag, Stød eller anden skade var tilføyet, Slutel: Siger Vidnet at da Joen Holland talte de omprovede ord kunde Vidnet ei rettere Observere end at hand joe var ved sin Sunde Samling mens strax derpaa \bad hand/ at De ville tage hands Skoe og Strømper af ham uagted hand ei hafde enten Skoe eller Strømper paa sig og hands Fødder tilmed allerede vare ligesom dødde, thi de vare gandske kaalde, hafde ei mere at Prove uden dette at neste Dag eftter Joen Holland som før er omprovet hafde været paa Holdhuus, klagede hand Sig over at Joen Holdhuus afttenen tilforn paa gaarden Holdhuus hafde ude paa gaarden eller udi Stue Svalen Skuvet ham imod enten et Nov eller een Stolpe thi hvilken af deelene det var kunde hand eftter Sigende ei erindre, ligesaa Sagde Joen Holland at i det Joen Skiøv ham imod Stolpen eller Naavet da fick hand et haart Stød i sin eene Side hvoraf hand Sagde at hand da var Svag og Sengeliggende; Sluttelig Sagde Joen Holland kort førend hand opgav Aanden at hand ville tilgive Joen Holdhuus sin Forseelse imod ham.

7de Vidne Johanes Jansen Haaland aflagde Eed derpaa at hand ei har noget i denne Sag at Prove.

8de Vidne Gulbrand Johansen Haaland aflagde Eed og vant eensstemmig med 6te Vidne, med det tilleg at den omprovede aftten da Joen Holland kom til sit Hiem fra gaarden Holdhus og var Druken da talede Vidnet med ham, Mens ikke beklagede Joen Holland sig da over at være af Joen Holdhuus tilføyet nogen overlast, Mens Neste Morgen der eftter Sagde hand \ei allene/ at være Syg af det omprovede Stød, {desligeste} \men og/ at i fald hand døer af Stødet klager hand sin Død over Joen Holdhuus.

9de Vidne Kari Sæbiørnsdatter Holland aflagde Eed og vant at den omprovede tiid som var een Freddags aftten da Joen Holland kom hiem fra Holdhuus Merkede Vidnet ei andet end hand var Frisk, og som hand hafde lagt sig i Sin Seng og Sovet een temelig Stund vaagnede hand og i det same bad sin Koene komme med et Lys og See om der ei var et Hul i Hands eene Siide, hvilket hun og giorde, Mens derhos Sagde ham at der var ei at See enten Hul eller nogen Plet, Som og hands Koene end videre sagde til hendes Mand at hun befrygtede hand Dagen tilforn kunde have været i Klamerie med nogen paa Holdhuus og derved faaet same Sting, Negtede Joen Haaland Saadant Mens derimod fortaalte at i det hand Dagen tilforn var ude paa Holdhuus og skulle besee een Hæst som hand ville kiøbe, Saa meente hand at hand maatte have Snublet og {faldet} kommet imod et Nagle hovet, Neste Mandag og dereftter Saa var det først at Vidnet hørte af hendes Hosbonde Joen Holland at Hand Sagde at Joen Holdhuus under 4re Øyen Med ald sin Magt tog og Stødte ham ude paa Holdhuus gaarden imod enten een Pæl, et Naav eller een Støre Baalck 3de gange eftter hinanden, da Joen Holland eftter egne ord for Vidnet tiltalede Joen Holdhuus med disse ord: Fanden kom I dig Du kunde Slaget Mig som een Erlig Karl og ei lurt Dig paa Mig og giort Skade paa Mit Liv og nu giorde Du skade paa Mit Liv, Siden den tiid vedblev hand indtil sin Død at hand hafde faaet Sin Sygdom af Joen Holdhuus og at hand var Aarsag udi hands Død, Som hand og nylig for sin Død sc: ern:te Mandag atter talede med sine Naboer Johanes Houevold og Abraham Kiøn om sin Sygdom, Saa udlod hand sig med disse ord: Naar Gud legger Kaarset paa maae det Taales, Mens det er fortrydelig at lide Saadan Piine for et ulykke Meniske, jeg er nu den 3de hand Saaledes har overfaret, Mens enten hand ved disse Siste ord Nevnte Joen Holdhuus eller ej, \erindrer hun ej/

10de Vidne Peder Nielsen Biøndal aflagde

1754: 159b

Eed og vant at omtrent 2 Timer førend Joen Holland Opgav Aanden fortaalte Hand \Vidnet/ at Joen Holdhuus nogle Dage tilforn hafde paa Holdhuus under 4re Øyne Skiøvet ham imod enten et Naav, een Pæl eller Stør Bolck Saa ha\a/rt at hand deraf var bleven Svag, Sagde og at ifald det i Svagheden kom til Døden, da var ingen uden Joen Holdhuus Aarsag udi hands Død. Den tiid disse ord bleve talte var Joen Holland eftter Vidnets Skiøn ved sin fulde Fornuftt, hafde saa ei videre at Prove.

11te Vidne Engel Chrestophersen Helleland aflagde Eed og vant at omtrent Een Time førend Joen Holland dødde, hørte Vidnet af hands egen Mund at Joen Holdhuus var Aarsag i hands Død dog Sagde hand at hand og vil tilgive ham sc: Joen Holdhuus same sin Forseelse.

12te Vidne Johanes Lassesen Hougervold aflagde Eed og Provede at neste Mandag førend Joen Holland dødde da var Vidnet og Abraham Kiøn paa Holland hos ham, og eftter at Vidnet hafde beklaget at hand skulle finde Joen Holland i saa Slet tilstand, Saa Sagde Joen Holland at Mand Maae taale det Gud Paalegger Men Gud bedre den som skal lide Sligt for et ondt Meniske, Som og Vidnet anlediget af ben:te ord, Spurdte Joen Holland hvad hand dermed meente, Svarede Joen Holland Saaledes: Joen Holdhuus Stødte mig paa Holdhuus imod een Pæle eller et Naav og havde jeg død i det samme saa skulle jeg lyst Min Død paa ham, ydermere Sagde Vidnet at Saadant Sting som hand ben:te tiid klagede over at have, {hafde hand og eftter Een bekiendelse} det var i hands høyre Siide, endel: forklarede Vidnet at hand af 5te Vidne Sten Mit Røe har hørt at Joen Holland lenge tilforn har været saa haart af et Sting i sin eene Siide angrebet at de nerværende har Maatted med hænderne trecket Skindet ud fra hands Siide.

Forben:te 5te Vidne Steen Røe som har til ægte Joen Hollands Enkes Søster forklarede dereftter under sin forhen aflagde Eed at Saavel 2 aar Siden som nu nestleden Juele Høytiid Blev Joen Holland af et Sting i sin eene Siide saa haardt og Pinagtig angrebet at Vidnets qvinde med begge hendes Hænder maatte med Magt træke Skindet ud fra hands Siide og hvorved hand fant nogen slags Liise, og var det ei lenger hver af de ben:te 2de gange end omtrent een Time Svagheden holdt ved Ham, Vidnet erindrer ellers Ikke udi hvilken Siide Joen Holland de omprovede 2de tiider var angrebet, Mens den tiid hand dødde hafde hand eftter egen bekiendelse ont i sin høyre Siide.

13de Vidne Jan Biøndal aflagde Eed og vant at imedens Joen Holland laag paa sit yderste hørte Vidnet ham Sige at dersom hand da skulle døe er Joen Holdhuus Aarsag udi hands Død,

dette Vidne, Saavelsom det 1te 5te 6te 10de 12te Prov under Deres aflagde Eed Forklarede dernest at S..(?) paa 7de Aar Siden veed de at afdøde Joen Holland Sad oppe i et høyt Linde Træe for at Flecke Linde Bast, da Hand af een ulykelig Hændelse falt ned af same Træe og derved Slog sig meget Ilde \i een Sten Uhr/ Saavel i Sin eene Siide som anden Steds paa Kroppen, hand har og oftte dereftter beklaget sig at hand ei Siden den tiid hafde sin fulkomne Hilsen ja de veed tillige at hand {oftte} \oftte/ i den eene Siide har været incommoderet af et haart Sting og det siden hand som melt falt ned af Linde Træet, Mens udi hvilken af Siderne det var hand fick Slaget og havde Stinget kunde Vidnerne ei giøre nogen forklaring om, i Særdeleshed forklarede Jan Biøndal som 13de Vidne at hand under tiiden laag i Seng med Joen Holland, og at Joen Holland oftte klagede Sig over den Skade hand hafde i Sin Siide, ja undertiiden

1754: 160

Var same Siide saa øm at hand ei taalte at ligge i Sengen paa den, endelig Sagde Vidnerne Niels Holdhuus, Steen Røe, og Johanes Rangestvedt at de Saavel imedens Joen Holland laag Svag som strax eftter hands Død, over alt besaag hands blote Legeme, da de befant at paa

same fantes ikke nogen hævelse, Sorte, Røde eller Blaae Plætter eller noget andet teign til at ham af nogen noget Stød eller skade var tilføyet, Mens derimod var hands Legeme Smukt ligesom et andet der ei noget voldsomt er tilføyet.

Actor begierede at den afdøde Joen Hollands Hustrue maatte tilspørges om hun hafde noget i denne Sag at Sige eller paa Joen Holdhuus at klage, Samt om hun viiste at hendes Mand tilforn hafde faaet skade og klagede sig for ont i Sin Siide. bemelte Enke Svarede at hun i denne Sag ei har enten noget at Paastaae eller at klage over Joen Holdhuus, og hvad sig den omspurdte Skade betreffer da er det Saa i Sig Selv at over 6 aar Siiden falt hendes Sal: Mand ned i een Steen Uhr af et høyt Linde Træe og derved ynkelig Slog sit Hovet og Venstre Siide som forvolte at hand siden oftte aar eftter andet har været haardt angrebet i same Venstre Side, Mens det Sting hand Sist hafde og Ventelig dødde af det var i hands høyre Side, dog førend hand dødde fløttede Stinget sig til den Venstre Side igien og Siden op til det Venstre Brøst nylig for hand opgav Aanden.

Actor begierede at det lovl: Stefnte Men udeblevne Vidne Amund Povelsen Kiilen maatte gives Laug dag til neste Ting sin Forklaring i Sagen at aflegge, Sagde derhos at hand i henseende til Sagens omstendigheder fant høyt fornøden at indstefne til sam/m/e tiid Steen Lassesen Mit Røens Koene Anne Ellingsdater og Abraham Kiøn til at aflegge Eedl: Vidnes byrd i denne Sag.

Eragted

den lovl: Stefnte men udeblevne Amund Paavelsen Kiilen gives Laugdag til neste Almindel: Ting da hand under Falsmaals Bøders udredsel haver at møde og i denne Sag aflegge Sit Eedlige Vidnes byrd

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg gav tilkiende at hand til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel har ladet indstefne et løst qvinde Menniske ved Nafn Gunilde Larsdatter tilholdende paa gaarden Opsahl i Fuuse Sogn at lide Dom til straf for hendes forøvede Tyverie udi samme Bøygd, samt udi Sagen at anhøre vidnerne Niels Haaland, Svend Hage, Lars Hage og Samson Foor, hvilcke vidner iligemaade ere indstefnte under Lovens Falsmaal deres Eedelige forklaring i Sagen at aflegge, endelig er og til vedermæhle indstefnt Ole Joensen Faar, Ellend Nielsen Opsahl og Elling Olsen ibdm:, som de der er bleven bestaalne af fornevnte qvinde Menniske.

Den indstefnte Gunilde Larsdatter møtte for Rætten og vedstod at være i denne Sag lovlig Stefnt, {Ligeledes}

Actor gav til kiende at hand i anleedning af Stifttets til Ham ergangne ordre in Maj 1748 har anordnet og beskicket Bøygde Procurator Hans Engelsen Giøen at være den indstefnte Gunilde Larsdatters Deffensor for underRætten {1748} i denne Sag.

Procurator Hans Giøen Sisterede sig som anbefalet Defensor for Gunilde Larsdatter her for

1754: 160b

Rætten og vedtog Lovlig varsel. iligemaade møtte saavel vidnerne som de til vedermæhle indstefnte Mænd hvilke alle vedstod Lovlig varsel.

Actor begiærede den indstefnte Delinqventinde først Examineret hvorefter bem:te Gunilde Larsdatter fremstillede sig for Rætten og paa Rættens tilspørgelse forcklarede at være fød paa gaarden Børdahl her udi Ous Præstegield {hvor} \og at/ hendes Fader endnu er tilholdende paa gaarden Grønsdahl i sam/m/e Præstegield, hun sagde sig at være hen imod 40 aar gammel, at have begaaet 2de Lejermaale i løsagtighed hvorfor hun haver udstaaet sin Pligt og Bud og for det siste Lejermaal saavelsom for det første bleven straffen med Arbeide udi Tugthuuset, sagde dernæst at hun næstl: Søndag 8te Dage siden var seeniste gang til guds Bord udi Fuuse Kircke og blev betient med Alterens Sacramente af Capellanen Hr: Tommes

Meyer hvilcken hendes forklaring den tilstæde værende Almue sagde Saaledes Rigtig at forholde sig, paa ydermere {paa} tilspørgelse bekiente hun at næstleden Vinter da Ole Jonsen Foor havde Korn udi sit Qvernhuus at formale til Mæl indsneeg hun sig ved høy Lys Dag udi samme qvernehuus og derfra bortstael noget lidet Mæl og noget lidet Korn, hvilcket hun dereftter [bar]? hiem i sin liden Hytte paa gaarden Opsahl. ydermeere bekiente hun at denne Vinter 2 aar siden da hendes Børn laag i Børne Kopperne gick hun een aftten stund ind udi Ellen Nielsen Opsahls Fæehuus og Malckede een af bemelte Ellen Nielsens Kiør, hvilcken Melck hun dereftter bar ind i sit Huus og gav sine Syge Børn, endelig sagde hun at denne Vinter 2 aar siden gick hun eengang med høylys Dag uden nogens begiær eller tilladelse ind udi Elling Olsen Opsahls Høe Lade og viskede eller tilsammenbandt een Vaandel eller lidet Knippe Høe, hvilcken Vaandel Høe hun der eftter lagde paa Laaven i samme Lade {Men} \og/ tog den icke med sig, saasom hun Selv icke havde nogen Creaturer at give Høet til, Men hvor dette Knippe Høe siden blev af det veed hun ickcke; meere eller hos andre har hun hverken staalet eller borttaget noget.

Dernæst blev de til vedermæhle indstefnte Mænd qvestionerede, 1te Ole Joensen Foor om hand veed og kand sige med Sandhed at være af Gunilde Larsdatter frastaalet det Korn og det Mæl udi hands qvernhuus som hun Selv haver bekient og hvormeget det kunde være af hvert Slags: hvorpaa Ole Joensen Svarede at den af Gunilde Larsdatter benefnte tiid fandt hand Spaar udi nye falden Snee fra Gunilde Larsdatters Huus til hands Qverne huus og derfra til hendes Huus igien, og da dette qvinde Menniske tilforn var berygted for utroeskab tog Comparenten med sig de 2de Mænd Ellen Nielsen og Elling Olsen Opsahl og gick hen til et Stæd paa Marken hvor qvinde Mennisket da hun kom af Qverne huuset havde nedsadt det i qvernhuuset staalne Mæl og Korn Indlagt udi een Veede Børe som de siden efttervejede og fant at være med een Sæck det laag udi til sammen Knap ½ vog, som Gunilde Larsdatter strax frieliggen bekiente at have staalet fra Comparenten af bemelte hands qverne Huus, for det 2det Ellen Nielsen Opsahl om hand veed og med Sandhed kand sige at det forholder sig Saaledes som Gunilde Larsdatter har bekient [at]? hun hannem og hands folck uafvidende skal have Melcket

1754: 161

hands Koe een afttenstund og bort staalet Melcken. Rs: hand veed inted andet tilvisse derom end hvad hun Selv baade forhen for Præsten og nu her for Rætten haver bekient. 3de Elling Olsen Opsahl hvad forklaring hand kand give om den Vaandel Høe som Gunilde Larsdatter haver bekient at have visket i hands Lade og lagt paa hands Love i Laden hvortil hand Svarede at hand veed inted derom, uden hvad hun Selv har bekient og at Vaandel Høe som hun forklarer at have lagt paa Loven blev borte men hvad enten hun eller een anden tog hand der fra veed hand icke.

Actor begiærede at de indstefnte vidner maatte Eedfæstes og afhøres.

1te Vidne Niels Haaland eftter aflagde vandt og forklarede at den forommelte tiid da Ole Jonsen Foor var bleven frastaalen eendeel Mæl og Korn af hands qvernhuus, begiærede bemelte Ole Jonsen at Deponenten tilligemed de andre 3de indstefnte vidner Svend og Lars Hage og Samson Fooer ville gaae til Gunilde Larsdatter og høre hendes bekiendelse derom, da hun for dennem giorde dend Selvsamme forklaring, saavel angaaende det bort staalne Mæl og Korn af Ole Faars Qvenhuus, som angaaende den Melckede Koe og bort tagne Melck udi Ellen Nielsen Opsahls Fæehuus, Ligesaa giorde og angaaende den viskede Høe Vandel udi Elling Olsen Opsahls Lade, som hun nu her for Rætten bekient og udsagt haver videre viste vidnet ikke at forklare.

2de Vidne Svend Hage aflagde Eed og vandt i alt som første vidne.

3de Vidne Lars Hage aflagde Eed og Provede i alt som næstforbemelte 2de vidner udsagt haver.
4de Vidne Samson Faar aflagde Eed og Provede i alt som næstforige vidne.
Actor fandt fornøden at begiære den samtlig tingsøgende Almues forklaring om de veed at qvinde Mennisket Gunilde Larsdatter enten har eller paa andre Stæder haver nogen ejendeele som kunde Registeres og vurderes. hvor til den samtlig Almue Svarede at hun ejer Slet inted og neppe saa mange Klæder at hun kand Siule sit Syndige Legeme med, men Bøygde folcket maae laane hende Klæder naar hun skal gaae i Kircke, sagde derhos at hun haver 2de smaae Børn hvoraf det eene er Vanfør til hvilcken hun maae Betle brød, og formedelst saadan hendes Store Armod var det \at/ hun i stæden for Bøder maatte forsohne sine 2de Lejermaals forseelser med Arbeide udi Bergens Tugthuus. herpaa Actor Sadte i Rætte og paastod at Gunilde Larsdatter som baade Selv har tilstaaet og er bleven overbeviist at have begaaet Tyverie bør derfor straffes eftter Lovens 6te Bogs 17de Capt: 33 art: hvorom hand æskede Dom.
Defensor Giøen lod tilføre i anleedning af de indkomne omstendigheder siuntes hand at Actors paastand er meget haard i Særdeleshed da qvinde Mennisket er lidet underretted hvercken i guds eller Naturens samt deres Maj:ts Lov, altsaa er hun lidet underretted om denne for hendes begangne forseelse paafølgende straf, desuden haver hun 2de smaae Børn og ej at forsørge dem eller sig Selv med, saa ville hand

1754: 161b

udbede og formode at denne Rætt ville ansee hendes store nød og Elendighed, og at Hunger og Suldt har drevet hende til denne begangne gierning, og at hun i desen anleedning kunde blive lindret for den straf som hun ellers kunde være tilfalden, udi det øfrige indlod hand Sagen til Doms.
Dereftter blev udi denne Sag af Rætten Saaledes Dømt og

Afsagt.

Gunilde Larsdatter som eftter egen bekiendelse, de førte Vidners Eedelige udsaugn og de til vedermæhle indvarslede Ole Foor, og Ellen Nielsen Opsahls anklagelse haver hos og fra bemelte 2de Mænd staalet saasom fra Ole Foor hen ved een halv Vaag Mæl og Korn og fra Ellen Nielsen Opsahl et Maals Melck af een Koe, hun bør for samme begangne Ringe Tyverie følgelig Lovens 6te Bogs 17de Capitels 33 art: som Tyv miste hendes Huud i Fengsel, hvilcket bør eftterkommes 15ten Dage eftter denne Doms Lovlige forkyndelse.
Eftter at Dommen saaledes var Delinqventinden forelæst blev hun tilligemed hendes Defensor for Rætten tilspurdt om de med den ergangne Dom ville være fornøyet, eller om de forlangede apel for høyere Rætt. Gunilde Larsdatter Svarede at hun med den nu over hende feldede Dom er fornøyet og der for {eftter} ej forlanger at hendes Sag kommer for Høyere Rætt. Defensor declarerede at hand ingen anleedning haver til ancke paa den ergangne Dom paa Gunilde Larsdatters veigne.

Engel Nielsen Hage fremstod for Rætten og gav til kiende at omendskiønt hand som Rette odelsmand til 2 pd: 3 Mrk: Smør ¾ huud udi gaarden Rebne som nu bruges og beboes af Johannes Nielsens Encke Johanne Engelsdatter og hvoraf hand Selv er ejende eftter Skiøde af 3 Janvarj 1754, den halve deel som [er] 1 pd: 1 ½ Mrk: Smør 3/8 huud med bøxel og herlighed, haver for Juul næstleden aar ikke alleene tilbudet bemelte Johannes Nielsens Encke Løsningspenge for hendes ejende halve deel i Jordebruget, men end og lovlig udsagt hende fra hands ejende halve deel i gaarden og at giøre sam/m/e Røddig til dette aars Faredag, Saa har hun dog sig til ingen af deelene villet beqvemme, men Trodselig fortfaret med at Pløye og tilsaae hands ejende anpart i gaarden, hvorfra hun som forbemelt lovlig er bleven udsagt, thi

haver hand været foraarsaget at Indstefne bem:te Johannes Nielsens Encke til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel at lide Dom icke alleene straxen at fravige hands ejende halve part i bruget, Men end og at modtage penge for hendes ejende halve part der til sammen er hands Sande og Rette odel og aasæde, samt udi Sagen at anhøre vidnerne Svercke Hiærtnæs og Johannes Sundvor hvilcke vidner hand sagde i ligemaade at være indstefnt under Lovens Falsmaal deres Eedelige forklaring i Sagen at aflegge, endelig sagde hand og at Johannes Nielsens Encke er Stefnt denne foraarsage[de] Processens omckostning at erstatte.

Johanne Engelsdatter blev paaraabt mens møtte icke ej eller nogen paa hendes veigne.

Stefnevidnerne Anders Baleseim og Ole Tuftt beckræfttede ved Eed at de 3 uger siden i denne Sag lovlig Stefnte Johanne Engelsdatter Rebne og Knud Knudsen Hage som

1754: 162

Hun er forlovet med, først fordi hun icke eftter lovlig opsigelse har villet vige næstleden Faredag fra {ald} gaarden Rebnes halve part som hand er ejende, dernæst fordi hun ej eftter tilbud har villet modtage af Citanten Løsnings penger for den halve part hun udi dito gaard Rebne er tilhørende og for det 3de angaaende aldt forestaaende jae og fordi hun Tverdts imod hands villie dette aar har tilsaaet hands ejendom i gaarden Rebne, at Taale Dom eftter Loven og Sagens omstændigheder, samt erstatte Ham Processens omckostninger, endelig Stefnede de bem:te Enke samme tiid at anhøre Citantens Prov og beviiser i denne Sag.

Citanten sagde at hand naar Contra Partjnden bliver inponeret at møde Ham i Rætte, kand beviise med Skiftte Brev 4de augustj 1753 og Skiøde af 3de Janvarj 1754 at hand er Rette og Sande ejer til den halve deel af hands odel og aasæde udi gaarden Rebne, begiærede dernæst at de indstefnte vidner maatte Eedfæstes og afhøres.

De 2de vidne Svercke Hiærtnæs og Johannes Sundvor forklarede eftter Eeds afleg at den 31te octobr: næstafvigte aar 1753 gick de med Citanten og eftter hands begiæring hen til gaarden Rebne da Citanten tilspurdte Encken Johanne Rebne i Deponternes nærværelse om hun ickcke mindelig viis ville modtage af hannem de Rette Løsnings penge for hendes Ejende halve part nemlig 1 Mrk:!! (pd:?) 15 Mrk: Smør i ernevnte gaard Rebne, desligeste om hun ickcke godvillig for hannem ville til nu næstafvigte Vaars Faredag overlade til hands Disposition og brug den anden halve part udi dito gaard som Citanten Selv er ejer af da hand gierne ville tilstæde at berørte Encke maatte for dette aar 1754 beholde og bruge hendes egen halve part, Mens hvorvel Citanten havde nockbem:te tiid ved Haanden alle Løsnings pengene som hand som melt tilbød attern:te Encke, ville hun dog ickcke same modtage eller udlove at hun den begierte tiid kunde overlade Citanten hands egen ejendom udi Rebne, helst hun /: det hun Selv beraabte sig paa :/ ikke viste hvad hendes Laug værge Hans Giøen der udi ville giøre og lade!! (lade giøre?) og hvorfore Deponenterne eftter Citantens begiær strax op- og ud- eller af-sagde titn:te Encke med den halve deels brug udi Rebne hand som melt ejer og det Saaledes at hun det for hannem da paafølgende og nu næstafløbne dette aars Faredag for hannem skulle til hands frie Raadighed brug og benyttelse indrømme og afstaae.

Citanten erindrede om Laugdag for den udeblevne.

Eragted.

Johanne Engelsdatter Rebne gives hermed Laugdag til næste Almindelig Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Dernæst blev Publiceret

Steen Backes afckald for sin arf eftter Datteren Kari Steensdatter, dateret 8 Maj 1754

Procurator Hans Giøen Producerede udi Rætten Rasmus Marckhuuses Skrifttlige Stefnemaal af 17de Apr: 1754, hvorved Samson Engelsen Rebne og Johanne Engelsdatter Rebne til dette Ting tiid og Stæd ere indkaldet

1754: 162b

At paahøre Prov og Taale Dom eftter Loven angaaende eendeel nærgaaende utilbørlige ord og paasagn de imod Citanten skal have ladet falde, med det meere som Stefnemaalet vitløfttigere udviiser der for Rætten blev oplæst af forbem:te dato.
Samson og Johanne Rebne møtte ej eftter paaraab.
Stefne vidnerne Knud Nerhofde og Mickel Tomre beckræfttede ved Eed at de over 14ten Dage siden lovlig har forkyndt den Produceerte Stefning for de derudi anførte Sagvoldere, og Samtlige vidner exepto Marte Tieniste Tøs, iligemaade har de eftter Citantens begiær til denne tiid og Stæd til vidnesbyrds afleg {under} i denne Sag under Falsmaal med bemelte Stefnemaal aparte Stefnet de 3de Vidner Berge Olsen Boelstad, Ole Olsen og Engel Torgelsen Brathuus.

Eragted.

Samson Engelsen Rebne og Johanne Engelsdatter ibdm: gives Laug dag til næste Almindelige Ting for i denne saa betydelige Sag da og alleene at indkomme med nødig agtende tilsvar, Mens end og for at være tilstæde i Rætten imedens de indstæfnte vidner vorder afhørdte til hvilcken ende og vidnerne Berge Olsen Femanger, Engel Olsen Sørtvedt, Necholai Giøen eller Hatvig, Gotskalck Larsen øfre Hage, Anders Nielsen Lille Baleseim, Siur Sælsvold, Steen Rebne, Lars Rebne, Christi Marckus, Encken Jøran Rebne, Herbor øfre Hage, Christi Rebne, Herbor og Marithe Gitlesdøttre, Guroe Olsdatter Rebne, Berge Olsen Boelstad, Ole Olsen og Engel Torgielsen Brathuus, haver for Rætten under Falsmaal at møde for i Sagen at aflegge deres Eedelige Depositioner.

Dereftter blev læst,
1te Skiftte Brevet Slutted paa gaarden Eegeland eftter Engel Hansen den 8de Novembr: 1753, som blant andet udviiste at den ½ Løb Smør ½ huud Boet ejede i gaarden Eegeland Er Enken Magdelie Joensdatter tilhørig eftterdi same er hende paalodnet for 81 rd:
2de Et dito eftter Joen Nielsen Ørre Slutted den 3de augustj 1753, Udviisende at Sterfboes ejende 18 Marcker Smør i gaarden Ørre er udlod!! (udlodnet), saasom til Encken Joran Gitlesdatter 9 Mrk: Smør, Sønnen Gitle Jonsen samt Hans, Ole og Lars Jonsønner hver 2 Mrk: Smør og Joran Jonsdatter 1 Mrk: Smør, i alt ansadt for 57 rd:
3de Et dito eftter Johannes Rebne Slutted den 4de augustj 1753, samme udviiste at i gaarden Rebne ejede Sterfboet for 182 rd: 1 Løb 6 Mrk: Smør hvoraf, faldt paa Encken Johanne Rebne 1 pd: 15 Mrk:, Broderen Engel Nielsen 11 1/7 Mrk:, Johanne, Dordi, Guroe og Christi Nielsdøttre hver 5 4/7 Mrk: og Haldor Hammeraag!! (Hammeraas?/Havneraas?) 5 4/7 Mrk:
4de Et dito Passeret eftter Engel Olsen Nord tvedt (Nordtvedt) den 7de augustj 1753, hvorved Sterfboets ejende 11 Marck Smør \i Nordtvedt/ med bøxel og overbøxel eftter anpart af det i dito gaard værende Halsnøe Closters gods er Enken Anne Nielsdatter for 12 rd: 5 Mrk: paalodnet, Mens det 1 pund og 5 7/16 Mrk: Smør Ole Engelsens brug i fornevnte gaard Nortvedt med bøxel og overbøxel til 8 3/7 Mrk: Halsnøe Closters gods, ansadt for 34 rd: 2 Mrk: 1 s:, deraf er

1754: 163

falden paa bemelte Encke 9 Mrk: og paa Datteren Christi Engelsdatter 20 7/16 Mrk:

5te Et dito Passeret paa gaarden Henanger eftter Engel Olsen den 24 Julj 1753, ved samme er Sterfboets ejendom ¾ huud i gaarden Henger!! (Henanger) udlagt Saa at deraf nu tilckommer Saasom, Ole Henanger 8 Mrk: Smør, Steen Steensen 5 Mrk: Smør, Magdelie og Marite Steensdøttre hver 3 Mrk: og Johannes Eides Sterfboe 8 Mrk:

6te Et dito Slutted paa gaarden Sælsvold den 6te augustj 1753, og er ved samme følgelig dets udviis, paalodnet Engel Jonsen Baleseim de 3 Marcker Smør Sterfboet i Sælsvold ejende for 6 rd:

7de Eet dito Skiftte Brev Passeret paa gaarden Sortvedt (Sørtvedt) den 6te augustj 1753 og eftter dets udviis godset i Hatletvedt som samme Sterfboe tilkommer, nemlig med bøxel og overbøxel 3 ¾ Mrk: Smør, og uden bøxel 19 ½ Mrk: Smør for 13 rd: udlodnet Saasom \af/ det med bøxel og overbøxel, paa den afdøde Koene Ingebor Olsdatter /: eftter hvilcken dette Skiftte er holden :/ hendes eftterlitte!! (-latte) Enckemand Villum Nielsen 1 7/8 Mrk:, Haldor Baartvedt 5/8 Mrk: Smør, Anne og Guroe Siursdøttre hver 5/16 Mrk: og Ole Engelsen samt Christi Villumsdatter ligesaa hver 5/16 Mrk: Smør og af det ubøxlede gods faldt paa Enckemanden 9 ¾ Mrk: Smør, paa Haldor Baartvedt 3 ¼ Mrk:, paa Anne Siursdatter, Guroe Siursdatter, Ole Engelsen og Christi Villumsdatter hver 1 5/8 Mrk: Smør, tilsamen de ben:te 19 ½ Mrk: ialt i Hatletvedt.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen at her i Strandvigs skibreede det afløbne aar 1753 ej af Halsnøe Closters gods er falden fleere første bøxler, end som forige aar sc: ingen saasom her i skibredet ej findes flere gaarder af dito gods end Toft No: 2 hvoraf inted i bøxel er falden.

Paa Spørsmaal af Fogden Hr: Kammerraad Heiberg Svarede Almuen angaaende ulovlig Skovhugst som næst forige Ting

Dernæst blev Restancen for 1te Term!! (Termin) 1754 oplæst stoer 276 rd: 3 Mrk: 4 s: som af ingen blev modsagt

Til hvad Hr: Kammerraad og Foged Heiberg angaaende Adelige Familier og Persohner om nogen her af Dennem findes, saa og angaaende om nogen af dette skibredes Almue haver i Hænde Fundationer, Legata, Gave Breve og deslige, falt af denne Almue et og det samme Svar som i Waags skibrede.

Og da paa dette Ting ej videre var at forrette blev Rætten ophævet

Anno 1754 d: 11te Maj blev i Anledning af Stædetz Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heibergs {Skriftt} Reqvisition udi Skrivelse af nestl: 26de Aprilj, Saa meldende: Retten Sadt paa een under een i Qvindherrets Skibrede beliggende gaard Kaldet Huuse Halsnøe Closter gods henhørende Huusmands Plads Nafnlig Stavebachen eller Stabaken, med eftterskrevne 6 Eedsorne af Velbem:te Foged opnevnte Laug Rettes Mænd Ole Berge, Ole Lønning, Fredrick Lystvedt, Lars Berge, Hans Lille Dalen og Lars ibdm:, alt til den ende at over dito Plads Stavebaken {og} \med/ dens tilliggelser og forhen anviiste Hærligheder maatte af denne Rett foretages og lovl: fuldføres een ordentlig Beskrivelses, Besigtelses, Siuns, eller Skyldsetnings og udviisnings Forretning, det Saaledes som Velben:te Reqvisition, der grunder sig paa det Høy Loflig Kam/m/er Collegii Anteignelsers 15de Postes 1 art: udi hands for aaret 1752 allerunderdanigst aflagde Fogde Reigenskab, nermere udviiser, til hvilken Ende Velben:te Hr: Kammer Raad Heiberg nu mødte

1754: 163b

Og tilkiendegav at hand til forbemelte Forretning Muntl: haver ladet til denne tiid og dette Stæd indstefne Saavel Opsideren paa denne Plads /: der altiid har haftt eftter nu nyelig indhentet underretning det Nafn Stave – Men ei - Sta{ba} Baken :/ Neml: Torkel Jacobsen, som!! (som og) ern:te gaard Huuses leilending Anders Jacobsen for at {Observere at} tilstaae og anviise hvad Streckning og hærligheder til ern:te Plads findes. den allegerede Vidimerede Copie blev og oplæst

bem:te Anders Jacobsen Huuse og Husmand Torkel Jacobsen var begge for Retten tilstæde og tilstod til denne Forretning saaledes som oven er indført at have nødt lovl: Varsel hvorfor de og vil og skal anviise hvorudi og hvorvit denne Pladses tilligelser Strecker sig, hvorhos Leilendingen paa gaarden Huuse Anders Jacobsen lod tilføre at hand aldrig paa Anden Condition har Consenteret at der maatte indtages Huusmand paa dette Plads Stave Baken, end at hand Neml: Huusmanden som boer paa den grund hvoraf Comparenten skatter og skylder, skulle kom/m/e ham til hielp udi hands udgiftter af hands paaboende høyt skyldsadte gaard, og udi den intention at ligesom her Aar eftter Andet paalegges adskillige forhen utenkelige udgiftter paa hands og andre opsideres gaarder i Almindelighed, fremfor den tiid da gaardene vare skyldsadte, Hand da ved Saadan Husmand kunde faae sin Jord noget forbedret og Røddet til Saadanne usædvanlige udredseler at bestride, Skulle Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg paa nogen Anden maade intendere at faae dette Ringe Plads adskielt fra hands Jordebrug, hvoraf hand skatter og skylder, hvilket imod sin Skyldsetning er saa Ringe at det oftte har ligget øde fordie ingen har kundet udrede de deraf gaaende Contributioner og Jordrottelige Rettigheder, da Maatte hand være foraarsaget at andrage Saadant Fogdens foretagende tverts imod {den for} den for Menige Almue oplæste Skatte Forordning, for høyere øfrighed {at andrage} og der Søge beskiermelse imod Saadan uRett, hvortil hand Saa meget mere er høylig nødtrengende eftterdie velben:te Hr: Fogden tvertz imod Hand Kongl: Maj:ts Allernaadigste Villie og Befaling anført udi Skatte Forordningen ej allene har til sig taget den Byxel af 1 rdr: 48 s: Comparentens Huusmand for Pladsets Fæstelse tilkom eftter Accord at udrede altskiønt same \da/ ei var eller kand skyldsettes, Mens end og Paalagt at ern:te Huusmand for efttertiiden Skal udrede til Kongens Casse 1 Mrk: 8 s: eller 24 s: for Merbem:te Plads uagted same og dens tilliggelser fra umindel: tiider har været og endnu som een perpetueret gl: pertinence Merkelig er Incorporeret udi hands paaboende \lei!! (leie)/gaard Huuses \Jord/ Skyld hvoraf Hand og Formænd Svarer og har Svaret aarl: Skatt og Andre Contributioner.

Husmanden Torkel Jacobsen anviiste i Retten det{e} hannem {af}den 11te Nov: 1752 af Fogden Hr: Kammer raad Heiberg paa denne Plads Sta- eller Stave-bachen kaldet \meddelte Fæste Brev/ Tinglyst sam/m/e dato som udviiser 1te at denne Plads ligger udi gaarden ernevnte Huuses udmarck, 2det at Huusmanden Torckel Jacobsen eftter det velben:te Foged udi ben:te Fæste Brev har behaget at give Nafn af billigt; skal betale aarlig udi Grundeleje 1 Mrk: 8 s: til Halsnøe Closter og til gaardens lejlending Anders Jacobsen Huuse der giver aarlig Skatt og Landskyld af \denne/ udmarck{en} under hands gaard ligesom af andre herligheder under og til gaarden 2 Mrk: 8 s: aarlig

1754: 164

samt udi Hage eller Havne leje af og for hver Koe naar ernevnte Huusmand nogen haver 12 s:, og for det 3de at Velbem:te Hr: Fogden eftter den anførte billighed ligesaa har udi første fæste af Pladset \har/ ladet sig af dito Huusmand betale 1 rd: 3 Mrk: Paa Lejlendingen Anders Huuses tilspørgende tilstod nockbemelte Huusmand det hand af berørte Halsnøe Closters gaard Huuses forige Lejlending er nogen tiid siden eftter Comparentens begiær

bleven tilladt her paa Pladsen Stavebachen som da var et ufrugtbart og uduelig Flaeberg at bygge og Boe, ligesom hand og eftter ankomsten haver samme ved Slæb og giødsel forbedret, samt til \gaarden/ Huuses Lejlending aarlig betalt den om accorderede {Grunde}Leje for den skade gaardens Lejlending kunde tilføyes ved det at eendeel af hands Fæehage eller udmarck derved blev forringet og forminsket.

Dernæst begav Rættens \Middel/ sig ifølge med Velbemelte Hr: Foged samt Anders Jacobsen og Huusmanden Torckel Jacobsen ud paa Marcken for at tage Pladsen Stavebachen og dens tilliggelser udi øyesiun, da vii følgelig ern:te Lejlending samt Huusmands Anviisning forefant at samme ligger nær hos ovennevnte gaard Huuse udi dens gamle Fæehauge eller udmarck desligeste at samme Plads som ved et lidet \lavt/ Steen gierde paa østre Side og øverst men paa Væstre siide og Nederst af een Rindende bæck \nu/ adskilles fra gaarden Huuses Fæehage eller udmarck, ikkun indbefatter udi sig {et} \een/ lide{t}n {støcke} anpart Jord og Distance som er saare Ringe jae saaledes beskaffen at paa eller udi samme ej kand optages agerland eller voxe nogen grøde fordi samme ligger paa et FlaeBerg, og desuden er opfylt med steile bierge og een mengde Store urørlige Steene, som forvolder at det \meste af det/ lidet græs derpaa aarlig voxer aldrig kunde faldet med mindre berørte Huusmand samme ved giødsel og forbedring sig haver forskaffet, end videre forefant Vii eftter Anders Huuses angivelse og besagde Huusmands tilstaaelse at til \og for/ Pladsen Stavebacken hvercken er eller har været nogen anden udviisning end nu anført er, hvorfor de og sagde at samme ej eller!! (heller) nogensinde har været Skyldlagt, endelig og da vii ved forestaaende Siun og begranskelse fuldkom/m/en har erfaret deels at titm:te Plads er af saa liden bonitet og uduelig at den ej kand eller Taaler at legges udi nogen Skatt eller skyld Matriculen til forbedring, hvortil iligemaade kommer dette at Huusmanden Torckel Jacobsen Selv nu for Rætten tilstaar det samme som Vii øyensiunlig skiønner saa at være sc: det hand af de 2 Kiør men ingen Smaler hand her paa Pladsen har holdet og holder umuelig af denne Pladses Høe aufling kand nogen Vinter over underholde meere end den eene Koe, og derfor hvert aar maae Søge Almuens assistence for at erholde saa meget Foer hos Dennem som til den anden hands Koes Foster nødvendig erfordres, deels og at titnevnte Plads er og fra umindelig Tiider har været een Perpetueret Pertinence til og under gaarden Huuse, og udi samme gaards Skyld og Tynge med og under gaardens andre ejendomme og Ringe herligheder virckelig incorporeret, Saa kunde vii derfore ikke eller!! (heller) udfinde enten at meer titbem:te Plads Stavebachen Meriterer at Skyldsættes, ickcke

1754: 164b

Eller!! (heller) at Itzige eller eftterkommende Opsidder paa Stavebachen for efttertiiden med billighed bør af bemelte Plads yde nogen Kiendelse eller Rettighed til nogen anden end nu værende eller eftterkommende Lejlending paa titnevnte Gaard Huuse, helst eftterdi hand og ingen anden dertil er given fuldkommen Rætt ved den Kongel: allernaadigste Skatte Forordning af 13de Decbr: 1746 udi dens 6 Postes 1te og 3die Art: Som Tydelig viiser at alt hvis af denne og deslige Pladser særdeles her i Bergens Stiftt \aarlig bør ydes/ skal komme vedkommende Lejlending til hielp, {Men} \samt at/ ikke noget {at} \deraf skal/ Kræves eller modtages af Kongens Foged.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg sagde at hvad hand har giort er altsammen skeed til deres Kongel: Maj:ts høye Interesses befordring, maatte i det øfrige lade denne Sorenskriverens og medhaftte Mænds Forretning anckomme paa Hr: Stifttbefalings mandens og Høylovlig Kammer-Collegi approbation, begiærede endnu som før det Passerede under Rættens forseigling beskreven meddeelt.

Lejlendingen Anders Jacobsen Huuse lod tilføre at som det nu udi denne Rætt er bleven Sole Klart det denne Plads Stavebachen er indCorporeret udi hands leje Jord Huuses Skatteskyld

og hand altsaa saavel af denne Plads som af andre hands lejegaards tilliggende ejendomme har svaret, svarer og maae Svare alle paabudne ordinaire og Extraordinaire udgiftter som til denne dato fast aarlig er bleven forhøyet, det og er lagt for Dagen at Fogden Hr: Kammerraad Heiberg har {for} tillagt Kongens Casse den bøxel af 1 ½ rd: som Comparenten eftter det allegerede Kongel: allernaadigste Skatte Brev, eene og med Rette burde nødt; saa paastaar og haaber hand uforgribelig at velbemelte Hr: Foged af det Høylovlig Kammer Collegio Naadigst maae befahles forbemelte bøxel Penge fra sig til Comparenten at levere, samt derhos tilholdes at lade saavel Itzige som eftter kommende Huusmand paa Stavebachen være ukrævet for den udi fæste Brevet determinerede Grund leje 24 s: Danske

Endelig og da Fogden Hr: Kammerraad Heiberg begiærede i anleedning af foran førte Reqvisition og Kammer Collegi Anteignelser at denne Rætt som nu haver taget Pladsen Stavebachens tillagde Ringe Jord udi øyesiun vilde give sin Kiendelse om hvad deraf aarlig udi Grund leje billig bør gives, hvad enten det bliver til Kongen{s} ellers!! (eller) Huuses opsidder, saa og om den der for modtagne bøxel 1 ½ rd: var billig udgivet og modtaget eller ikke,

blev derom af denne Rætt Saaledes

Decideret

Fordi \til/ denne Plads Stavebachen som ligger tedt ved Søen {og} ej {bestaar af} \findes/ andet end een liden anpart gaarden Huuse tilhørende og udi dens Skatteskyld incorporerede fast uduelige Engejord, Saa kand Mand ikke see eller skiønne at deraf aarlig meere udi Leje \og for Brende Ved/ kand betales end de udi fæste Brevet in allis fastsatte 4 Mrk Danske, hvad sig den deraf hævede bøxel 1 ½ rd: betreffer da i Consideration af dito Pladses Ringe bonitet, hvortil og føyes at Huusmanden ingen Strandsidder Næring har

1754: 165

havt {har} eller maae have eftterdie Stædet ikke er meere end een halv Fierding Vej fra det Previligerede giæstgiver Stæd Terøen beliggende, anseer Rætten at Fogden i dette tilfelde ej eller!! (heller) har holdet sig de om bøxel Penges bydelse udgangne Kongel: Forordninger eftterretlig, i det hand haver paalagt Huusmanden Torckel Jacobsen meere end {deraf} \af Pladset/ efter forbemelte omstendigheder med billighed burde betales, {thj naar} ikke desto mindre siden Huusmanden Torckel Jacobsen bem:te 1 ½ rd: godvillig har udgivet, maae det og derved have sit forblivende.

Anno 1754 den 13de Maj blev Almindel: Skatte og Sage Ting for Strandebarms Skibrede holdet paa gaarden Øfre Waage udi Warelsøe Kircke Sogn, og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Neml: Steen Rørevig, Jacob Jertnæs, Ole ibdm:, Hover Tveit, Hans Siusæter, Hacktor Aackre, Jacob Stoere Fosse, og Salemon Skogsel. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de paa dette Aars Somer Tinge læste og foran Speciel Extraherede Kongl: Allernaadigste Anordninger og den høye øfrigheds ordres

desligeste Deres Kongl: Maj:ts Allern: Skiøde til Fogden Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Heiberg med flere paa Sundhords og Hardangs!! (Hardangers) Kongens Smaae Tiende, Qvindherets Skibredde undtagen, imod 1150 rdr:s betalte Kiøbe Penge dat: 2den Julj 1753.

Saa blev og læst
1te Skiftte Brevet eftter Afg: Endre Samsonsen Grøning af 17de Septbr: 1753 som viiser at Sterfboets Eiendom 2 Pund 6 Mrk: Smør i gaarden Grøning er for 54 rdr: 4 Mrk: tillagt Niels Samsonsen Tangeraas.
2det et dito af 19de Maj 1753 eftter Torbiør Larsdatter Bake eller Sandvig der viiser at Sterfboets Jorde gods er udlagt Neml: 1 Pund 11 Mrk: Smør i Bake i Jondals Skibrede til Enkemanden Vileck Gitlesen for 40 rdr: 5 Mrk: og i Sandvig, Sønnen Anders Larsen 8 19/60 Mrk: Smør, Erick Larsen 7 2/3 Mrk: Datteren Blanseflor 3 5/6 Mrk: og Datteren Eli 3 5/6 Mrk: Smør i alt 23 13/20 Mrk: Smør for 26 rdr: 1 Mrk: 10 s:
3de et dito af 21de Maj 1753 eftter Ingebor Pedersdatter Wiigen der viiser at af hendes i gaarden Wiigen ansadte 2 Pund 1 Marck for 57 rdr: 1 Mrk: er Paalodnet Roal Ome 11 ½ Mrk: Torbiørn Pedersen 3 Mrk:, Ingebor, Herbor, Seselle, Sirj og Dordie Peders Døttre hver 1 ½ Mrk:, og Torbiørn, Niels og Ørjan Torbiørns Sønner hver 9 Mrk: som udgiør bem:te 2 Pund 1 Mrk: Smør i dito gaard.
4de et Fæste Brev in duplo fra Hans Galtung til Johanes Olsen om at Rydde og bebygge samt sin Lives tiid beholde Pladset Myren Kaldet liggende til gaarden Torsnæs dat: 13de Maj 1754.
5te Erick Andersen Aakres Skiøde til Sønne Sønnen Erick Pedersen Dysvig paa gaarden Aachre skyldende 1 ½ Løber Smør 1 huud med bøxel og underliggende Skove Teig Opseviig Teigen Kaldet for 200 rdr: dat: 17de octobr: 1753.
6te Hr: Rector Høyers Fæste Brev in duplo med Revers paa gienparten til Torbiørn Ludvigsen paa 1 Løb Smør ½ Huud i Lille Linge dat: 22de octobr: 1753.
7de Enken Magrete Olsdatter og de fleres med hinanden oprettede Contract om een Skiftte gaard som skal opsettes imellem gaardene Fladebøe og Øre dat: 25de octobr: 1753 in duplo forfatted.
8de Enken Lisabet Lille Fosse og Johannes Rasmusens Fæste Brev til Jacob Hendricksen paa 1 ½ Pund Smør udi gaarden Stoere Fosse, in duplo med Revers paa den eene dat: 11te Maj 1754.

Fogden Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Andreas Heiberg i Anledning af Hands Excellence Høy Welbaarne Hr: Stifttbefallings Mand Von Cicignons Naadige Ordre under nestl: 18de febr: grundende sig paa Hans Høy Grevel: Excellence Hr: Geheime Raad og Ober Secretair Von Holsteins skrivelse

1754: 165b

af 3de dito, tilspurdte Menige Almue om De veed at her i dette Strandebarmsche Præstegield opholder sig Adelige Familier hvadenten de maatte være Jord Eiere eller ei og hvadenten de maatte være af gamel eller nye Adel, og hvoreftter hand ville forvente derom {et lovskikket Tings Vidne} \Extract af Protocollen/ til oplysning paa sine høye Stæder, Saa vel om Adelskabet som {og} \i fald af/ same her findes \nogen/, da udi hvad Stand Persohnerne i same gamle eller Nye Adel Familier nu forefindes.
Derpaa fremstillede sig for Retten Jaen Daniel Galtung og gav tilkiende at hand Nedstammer af een gamel Adelig Norsk Familie, sagde og at hands endnu i Live værende Fader Lars Johansen Galtuns!! (Galtungs) Sal: Fader Johan Galtungs Fader \Lars Galtung/ var Fordum Admiral udi Kongen af Dannemarkes Tieniste blev Siden Amtmand over Lister Amt hvor hand dødde og Siden blev henført og begraven udi Jonas!! (Jondals) Kierke i Hardanger Læhn hvorhelst hand og eftterlod sig een Andeel Jorde gods {og hv} ligesom og udi ben:te Jondahls Kierke over hands Grav stæd da blev ophængt og endnu Er at \See/ een Sort Fahne

hvor udi endnu findes hands Waaben 2 galter, desligeste henger end nu over same grav een Comma\n/deur Stav og hands Kaarde, eftter hands Død geraadede Familien udi saa Ringe Vilkaar at de ikke kunde holde Adel Standen ved lige, hvorfore bem:te Admiral Galtungs \Søn Johan Galtung/ som var Comparentens Far Fader eftter Allerunderdanigst Ansøgning blev antaget til Page ved det Kongl: Danske Hoff og dereftter erholt af Sal: og høylofl: ihukomelse Kong Friderick den Tredie Allernaadigst Confirmation for ham, hands Frue og ægte Descendenter, paa Adelskabet med Skiold og Hielm samt alle de privilegier\ Ridere/ og Svenne udi Kongeriget Dannemarck var Forundt, hvorom hand producerede in originali allerhøyst bemelte Sal: og høyloflig ihukommelse Kong Friderick den Tredies \derom/ Allernaadigst udgivne Brev og Dispensation af 8de Julj 1650 som blev oplæst for Retten. Comparenten Galtung anmelte derhos at hands høybem:te Far Fader Johan Galtung eftterlod sig ikun faae Midler, Og hvorfor Comparentens Fader Lars Johansen Galtung ei var i Stand til at føre sig eftter sin Høye Stand, dog gifttede hand sig med een adelig Jomfrue {hvis} Nafnlig Blantzeflor Chatarina Orning og hvis Moder {Fader var} Blantzeflor Chatarina Orning var fordums Admiral Berent Orning \der ligesaa var/ af gamel Norsk Adel, \hands Datter Datter/, og er saa Comparenten Johan Daniel Galtung auflet i et lovligt ægteskab af 2de adelige Børn sc: Lars Johansen Galtung og Blantzeflor Chatarina Orning endelig forklarede ben:te Comparent Johan Daniel Galtung det hands bem:te Fader og hand beboer gaarden Torsnæs her i Strandebarms Skibrede og Jondahls Kierke Sogn som er hands Rette og Sande Odel, eftter Fader og Faders Forfædre i Mange Leed, hands Kiødel: Fulbroder \Hans Christopher Galtung/ er eftter hands Sigende nogle faae Dage Siden ved Døden afgangen og udi et lovligt ægteskab eftterladt sig 2de Sønner Nafnl: Jacob og Daniel Galtung hvoraf den første er 3 og den Siste imod 2 aar gl:, Comparenten har Selv allerede med sin levende ægte Koene een Søn Lars Galtung 3 aar og 2 Døttre Blantzeflor og Kirstine Galtung den første 5 og den siste hen ved et aar gl:, hands og Sal: Broders Koene er ei af Adelig Herkomst, ligesom og Comparenten beklagede at hand ei er i Stand til at holde den adelig herkomst hand virkel: nedstamer fra vedlige om end

1754: 166

Hans Kongl: Maj:t eftter allerunderdanigst ansøgning Hanem dertil allern: ville ophøye, ei eller!! (heller) er hands Leilighed at educere sine eller Fattige Faderløse ben:te Broders Børn Saaledes at hand kand gives Haab om at nogen af Dennem kand Meritere at kome ved Kongens Naade udi den Adelige Værdighed som Forfædrene i saa lange og gamle tiider har været

Menige Tingsøgende Almue Svarede paa Velben:te Fogdens Spørsmaal at de efter det de har hørt fra Deres Barne aar ei Andet kand eller bør Sige og tilstaae end at Joe forben:te Johan Daniel Galtung og hands nu nylig afdøde Broder Hans Christopher Galtungs eftterladte 2de Sønner, nedstammer fra den gamle \adelige/ Admiral Lars Galtung desligeste at ben:te Johan Daniel Galtung er som anført een ægte Søn af den adelige Admiral Berent Ornings Datter Datter Blantzeflor Chatarina Orning. endel: forklarede Johan Daniel {Orning} \Galtung/ at det Adels Brev som allernaadigst er udgivet til og for hands bem:te Moders gl: adelige Familie det er for lange tiider Siden ved dødsfald i hendes {forældres u} myndige Aaringer bort komet og nu {ei} iblant deres vit adspredde Familie mueligens ei er at finde.

Dernest blev læst

Baar Gitlesen Oustefiords \Livs/ Fæste Brev til Roal Torbiørnsen paa gaarden Wiigen skyldende 1 Pund 17 Mrk: Smør dat: 13de Maj 1754 in duplo forfatted med Revers paa gienparten

Johanes Nernæs og Gulbrand Nedre Waage fremlagde i Retten {i 3de Punge} hver 129 rdr: 5 Mrk: 2 s: som dennem udi Forvaring eftter Hr: Stifttbefallings Mands Von Cicignons Naadige ordre af Provsten Hr: Edvard Christie nestl: 16 Martj blev leveret, in allis 259 rd: 4 Mrk: 4 s: som Johan Daniel Treubler og Hans Jørgen Treubler, der i lang tiid ei skal have været i dette Rige at finde, arvelig er tilfalden eftter deres Faster afg: Karen Treubler Sogne Præsten i Strandebarm afdøde Ole Gierdrums Eftterleverske, og uagted de ei paa Anfordring har kundet til deres eftterretning bekomet høyben:te høye ordre \eller Copie deraf/ af Sogne Præsten som same Denem paa Velben:te Hr: Provstens veigne har ladet forkynde Saa maatte de dog til deres præcaution og som \de der/ ei har \villet/ viise overhørighed i at {eftterleve} \lade/ øfrigheds ordre være ueftterlevet, same 259 rd: 5 Mrk: 2 s: Arve Midler her til Tinge oplyse med forspørsel om nogen same for lovl: Pant og Renter 5 a 4 Pro Cento ville modtage, Mens som ingen dertil melte sig blev same Penge som fantes udi 3de Punge af Sorenskr: Forseiglet og ben:te 2de Mænd tilbageleveret.

Dereftter blev læst

1te Hr: Marchers Fæste Brev til Hans Ericksen paa 3 spand Smør ½ huud og 1 giedskind i Dybsland dat: 1te Martj 1754 in duplo med Revers paa gienparten.

2det Hr: Marchers bøxel Seddel til Peter Hactorsen paa 1 Løb 18 Mrk: Smør i Dybsland in duplo med Revers paa Gienparten dat: 6te Maj 1754

3de Skiftte Brevet eftter afdøde Herbor Johansdatter Giøen Slutted den 27de Julj 1753, som udviiste at dito Sterfboe ejede i gaarden Bierchenæs her i skibredet ½ Løb Smør for 52 rd: 3 Mrk:, som Imellem Enckemanden Hans Torgielsen Giøen og hans 7 Børn 5 Sønner og 2 Døttre, al advenant er udlodnet.

4de Erick Andersen Aakres 2de Skiøde Breve til sine Sønner Od Havneraas og Anders Netteland

1754: 166b

et hvert Skiøde paa ½ Løb Smør ½ huud med bøxel i gaarden Bache for 5 Mrk:!!, med det meere, dat: 4de Martj 1754.

Formedelst afttenens paakome ophæves Retten til i Morgen

Dagen nesteftter som var d: 14de Maj blev Retten med forbem:te Laug Rett atter Sadt paa ern:te Tingstæd Waage

Fogden Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Heiberg gav tilkiende at hand til dette Ting tiid og Stæd med Skrefttl: Stefnemaal har ladet indstefne Soldaten Peder Hacktorsen Børseim, nu boende paa gaarden Dybsland, til et Tings Vidnes erholdelse at anhøre Vidner hvorledes hand har paataget sig at være Barne Fader til det Barn som Delinqventinden Dordie Sacharias Datter Furhofde har auflet med sin Stæd Fader Anders Mortensen Furhovde, til Vidner i Sagen, sagde Actor at have ladet indstefne under Lovens Fals maal Hr: Eilert Holch Marcher og hands Medhielpere, Samt Lænsmanden Hans Waage, Sergiant Iver Dybsland og Sergiant Christian Friderich Møllerop Saavelsom til Vedermæle Delinqventen Anders Mortensen Furhovdes Moder Mari Dybsland med videre eftter Stefnemaalets Formeld som er dat: d: 23de Martj 1754 og for Retten blev oplæst

Soldat Peder Hagtorsen Børsem nu boende paa gaarden Dybsland mødte for Retten og tilstoed at den producerede Stefning hannem lovl: er forkyndt.

Enken Mari Dybsland mødte ei men paa hendes veigne vedtog hendes Laug værge Hans Waage for Retten lovl: varsel i denne Sag hand sagde og derhos at bem:te qvinde formedelst alder og Svaghed nu ei har kundet Sistere sig for Retten.
Vidnerne vare alle tilstæde undtagen Medhielperne Anders Svinland og Giert Kierevigen som begge ere døde siden det paastefnte passerede.
Dernest i rettelagde Actor Sogne Præsten til dette Strandebarms Præstegield Hr: Eilert Holch Marchers følgel: Loven til Fogden indgivne Kundskabs Seddel om de udi same Præste gield pro Anno 1753 begangne Leiermaaler dat: 9de octobr: 1753, hvoraf Actor begierede extraheret og udi Acten indført hvad bem:te Kundskabs Seddel melder om dette Leiermaal ern:te Liste blev derpaa oplæst.
ben:te Soldat Peder Hacktorsen giorde dereftter af Egen Driftt og uden nogens pærsvation for Retten udi denne Paastefnte Sag følgende bekiendelse og forklaring, at nestleden aars Somer imod Høsten 1753 tiente hand hos Johanes Joensen paa gaarden Dybsland hvilken Johanes Joensen der dødde for Juel 1753 var Stæd Fader til Delinqventen Anders Mortensen Furhofde, og da det imellem Dennem var bleven kundbart at bem:te Anders Mortensen Furhofdes Stæd Datter Dordie Sacharias Datter var bleven frugtsommelig ved merbem:te sin Stæd Fader, giorde Saavel bem:te Anders Mortensen som hands Stæd Fader afdøde Johanes Dybsland sin yderste fliid til at foormaae!! Comparenten Peder Hacktorsen til at paatage sig skylden at være Barne Fader og at ægte bem:te Besvangrede qvinde Meniske, under løftte af Delinqventen Anders Mortensen hanem derfor Rigelig at belønne, og hvorpaa hand paatog sig, dog ei saa meget for den ham tilsagde belønning, som af medynk {paatog sig} ei allene at være ern:te Dordie Sakariasdatters Barne Fader mens end og loftte hende at ægte, ligesom hand og derfor Siden giorde Same bekient Saavel for Stædets Sogne Præst Hr: Marcher som for Andre, omtrent aatte Dage Efter at hand som melt havde giort ovenbemelte løftte, begynte hands Samvittighed Saaledes at ængste Hannem som viiste og veed sig frie for nogen sinde med Dordie Sakarias Datter at have haftt legemlig omgiengelse, at hands Sind umuelig kunde tilfreds Stilles eller komme udi Roelighed førend hand for Velben:te Sogne Præst og Stædets Bøygde Lænsmand

1754: 167

Hans øfre Waage angav at hand var uskyldig udi ben:te Besvangrelse desligeste at hand {dertil} var til same sig at paatage forlocket af hendes Rette Barne Fader Anders Mortensen Furhofde og Comparentens berørte Husbond Johanes Dybsland, endel: Sagde Comparenten at eftter at hand hafde for Hr: Marcher og Bøygde Lænsmanden anmeldet at Anders Furhofde var Sin Stæd Datter Dordie Sakariasdatters Barne Fader, bleve baade same Anders Furhofde og hands berørte Sted Datter Fængslig anholte og Siden eftter egen bekiendelse Dømte for Deres med hinanden haftte legeml: omgiengelse og barne Aufling.
Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg lod tilføre at eftterdie Soldaten Peder Hacktorsen Selv godvillig har tilstaaet og bekient alt hvad Actor viiste at føre Vidner om, saa holdt hand ufornøden de indstefnte Vidner at faae afhørte, Men biegerede allene Tings Vidne om hvis passeret er som bevilges

Fogden hafde til dette Ting tiid og Stæd med Muntl: Varsel ladet indstefne Helge Baarsen Hiermundshafn og Hustrue Mari Ols Datter at liide Dom eftter Loven til Bøders erleggelse for begangne fortilig Samenleie.
Af de indstefnte mødte ingen
Hans øfre Waage og Knud Tveit bekræfttede ved Eed at de mere end 14 Dage Siden lovl: har Stefnt de udeblevne 2de Persohner som vel ere Trolovede men ei med hinanden ægteviede

Eragted

Helge Baarsen Hiermundshafn og hands Trolovede Mari Ols Datter gives Laugdag til neste Almindel: Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Gastgiæberen Tommes Weiner fremkom for Rætten og foregav at Stædets Foged Hr: Kammer raad Heiberg Langsommelig tiid hos hannem har krævet og nødt aarlig 2 rdr: til Kongens Cassa formedelst Comparenten paa sit Bevilgede gastgiæber Stæd Pladset Hiermundshafn her i Strandebarms skibreede imidlertiid haver førdt og haftt som Commissionair af og for de Schotsche Skippere, som til hannem aarlig ere ankomne, Træelast Handel, med disse eigners Bønder hvorfor Hand og af bemelte Udenlendske Skippere udi den tiid Hand havde deres Commissioner, ej alleene for sin u-mage, nød een om Accorderet belønning, Mens hand havde og imidlertiid den fordeel at forsyne de aarlig hos Ham værende Schotsche Skippere med øel og andre dette Lands paa Skibene til Deres Retour behøvende, Producter; Mens eftterdi Comparenten Tommes Weiner allereede har formercket det velbemelte Foged dette aar hos hannem søger bemelte Skatt 2 rdr: altskiønt hand formedelst Sundhords Toldstæds ophævelse, og fordi inted uden- eller inden-landske, Skib, har været tilladt hos Hannem eller i nogen anden Havn paa Landet her i Stiftted siden dette aars be{skyl}\gyn/delse at anckre {eller} \for at/ indtage minste lastt, nu aldeles derved har misted den strands-sidder og Borgerlig- Næring hand som melt tilforn Skattede for og kunde Skatte af; Saa fandt hand sig høylig nødtvungen i Velbemelte Fogeds nærværelse at tilspørge samtlig Almuen her udi Strandebarms Præstegield om de ikke veed og med Sandhed kand tilstaae at det saa i Sandhed sig forholder som hand foran haver forklaret.

Den Meninge Almue Replicerede paa foran inførte Spørsmaal alle Eenstemmig Saaledes: At Tommes Veiner som

1754: 167b

Er een Fattig Mand ufeilbar bliver total Ruineret dersom hand ikke Allernaadigst bliver Dispenseret fra at betale aarlig enten 2 rdr: eller noget deraf til Kongens Cassa for Strandsidders- eller Borgerlig- Næring, eftterdi den Borgerlig- og Strandsidder- Handel hand tilforn havde med udenlandske- og andre- Skippere nu aldeles ved Sundhords Toldstæds ophævelse er bleven Ham betagen, saa at hand siden næstafvigte aars Høst ikke har haftt Ringeste Strandsidder- eller Borger- Handel, jae hand har og ikke enten {til} \med/ denne eller andre Almuer her i Stiftted enten tilforn ført nogen Borgerlig Handel ved at Selge enten Korn, Malt, Salt eller deslige, saa at hand nu ikke er andet end Simple giestgiæber der eftter fornødenhed af øfrigheden er anordnet og befalet at forsiune de Reisende med Logemente og nødtørfttig underholdning, Endelig declarerede bemelte samtlig Almue det de uden i minste at viige fra Sandhed kand tilstaae det Tommes Veiners anbefalede giæstgiverie er af saa Liden Importance at hand deraf langfra kunde ernære sig, sin Koene og Børn, dersom hand ickcke tillige med Koenen paa Bonde arbeide arbeidede som Bønder.

Tommes Weiner som sagde at være bekient det Hands Kongel: Maj:t ved sin Allernaadigste Skatte Forordning Allernaadigst har befalet at {de} hand og alle andre gastgiæbere som af øfrigheden ere indsadte paa Landet for At Logere- befordre og forflæge de Reisende, skal være frietagne for deraf til Kongen at Svare Skatt, begiærende herom et velbekræftted Tingsvidne, hvilket og Bevilges og det uden minste betaling til Sorenskriveren henseende til Comparentens Fattigdom og Slette omstændigheder.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgelse Svarede Almuen som udi de forige skibreder, at ingen har siden Forstamtets ophævelse begaaet nogen ulovlig Skovhugst.

Restancen over \de/ for 1te og 2de Termin til Ræst staaende stoer (ope rum) blev derpaa oplæst mens af ingen modsagt.

Fordi ved dette Ting inted videre var at forrette blev Rætten ophævet.

Anno 1754 d: 15de Maj blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa gaarden øfre Waage udi Strandebarm for Qvindherets Skibredes Læhnets og Halsnøe Klosters Almue og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Christian Lande, Hacktor Stoer Ekra, Joen ibdm:, Lars Piile, Christopher Lille Ekre, Søfren Møcklebust, Hans øfre Waage og Povel Dybsland. Ofverværende paa Kongl: Maj:ts Fogeds Velædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heibergs veigne hands Fulmægtig Mr: Niels Hundt med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst blev læst Saavel det Kongl: Skiøde og de Kongl: Forordninger, som den høye Øfrigheds ordres som Paa nest forige Tinge ere læste og her i Protocollen nest foran ere Specificerede

Dereftter blev læst
Hans Gabrielsens gave Brev paa 1 Pund 3 Mrk: Smør i gaarden Lille Dale dat: 18de Decbr: 1753

Birke Dommer og giæstgiver Andreas Lamberg fremkom for Rætten og foregav at Stædets Foged Hr: Kammerraad Heiberg Langsammelig tiid hos hannem har krævet og nødt aarlig 2 rdr: til Kongens Cassa formedelst Comparenten paa sit Bevilgede gastgiæber Stæd Pladset Tærøen her i Qvindherrets skibreede, imidlertiid haver førdt og haftt som Commissionair af og for de Schotsche Skippere, som til hannem aarlig ere ankomne, Trælast Handel, med disse eigners Bønder hvorfor hand og af bemelte udenlandske Skippere udi den

1754: 168

Tiid hand havde deres Commissioner ej alleene for sin umage Nød een om accorderet belønning, Men hand havde og imidlertiid den fordeel at forsiune de aarlig hos Ham værende Schotske Skippere med øel og andre dette Lands paa Skibene til deres Retour behøvende Producter; Mens eftterdi Comparenten Andreas Lamberg allereede har formerket det velbemelte Foged dette aar hos hannem søger bemelte Skatt 2 rdr:, altskiønt hand formedelst Sundhords Toldstæds ophævelse, og fordi inted uden- eller inden-Landsk Skib har været tilladt hos Hannem eller i nogen anden Havn paa Landet her i Stiftted siden dette aars begyndelse at anckre for at Indtage minste Last, nu aldeles der ved har misted den strandsidder- og Borgerlig- Næring hand som melt tilforn Skattede for og kunde Skatte af. Saa fandt hand sig høylig nødtvungen i velbemelte Fogeds Fuldmægtig Mons:r Niels Hundtes nærværelse at tilspørge samtlig Almuen her udi Qvindherrets Præstegield om de ickcke veed og med Sandhed kand tilstaae at det saa i Sandhed sig forholder som hand forhen haver forklaret.
Den Meenige Almue Replicerede paa foraninførte Spørsmaal alle eenstemmig Saaledes: at Hr: Bircke Dommer Lamberg som er een Fattig Mand ufeilbar bliver total Ruineret dersom hand ikke allernaadigst bliver Dispenseret fra at betale aarlig enten 2 rdr: eller noget deraf til Kongens Cassa for Strandsiddere- eller Borgerlig- Næring, eftterdi den Borger- og Strandsidder- Handel hand tilforn havde med udenlandske- og andre- Skippere nu aldeles ved

Sundhords Toldstæds ophævelse er bleven Ham betagen, saa at hand siden næst afvigte aars Høst ikke har haftt Ringeste Strandsidder- eller Borger- Handel, jae hand har og icke enten med denne- eller andre- Almuer her i Stiftted enten tilforn ført \eller haver/ nogen Borgerlig Handel ved at Selge enten Korn, Malt, Salt eller deslige, saa at hand nu ickcke er andet end Simple giæstgiver som ej \nu eller/ i efttertiiden af samme giæstgiæberie kand have Ringeste fordeel jae langt fra derved kand forhverve sig saa meget {at} som hvis hand aarlig udi Consumption derfor maae betale, ligesom hand og til {der} \sammestæds/ at holde giæstgiverie af den høye øfrighed er anordnet for at forsiune de Reisende med Logemente og nødtørfttig underholdning, just fordie \Stædet/ hand boer paa ligger beqvemmere for de Reisende end noget andet stæd der i nærheden. Endelig declarerede bemelte Samtlig Almue det de uden minste maade at vige fra Sandhed kand tilstaae det bem:te Hr: Bircke Dommer og giæstgiver Lambergs anbefalede gastgiæberie og forundte Bircke Dommer Embede, begge \deele {som melt}/ er saa Ringe af Importance at hand aldrig deraf sig kunde ærnære, i fald hand ej med Koene \fast lige/ som Bønder, arbeidede paa Bonde arbeide.
Hr: Bircke Dommer Lamberg som sagde at være bekient det Hands Kongel: Maj:t ved sin allernaadigste Skatte Forordning allernaadigst har befalet at hand og alle andre gastgiæbere som af øfrigheden ere indsadte paa Landet for at Logere, befordre og forflege de Reisende, skal være frietagne for deraf til Kongen at Svare Skatt, hand begiærede om hvis allereede Passeret {i} \er/ maatte Ham et velbeckræftted Tingsvidne beskreven meddeeles, som blev indvilget.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg tilspurdte dernæst denne Almue om nogen siden forstamtets ophævelse har begaaet nogen ulovlig Skovhugst, da Almuen dertil Svarede som de andre skibreders beboere har Svaret sc: at ingen Dem vitterlig derudinden sig haver forseet.

End videre forklarede Almuen paa tilspørgende at ingen førstebøxler afvigte aar 1753 er falden paa dette skibredes Halsnøe Closters gods.

Fleere Sager var ej eftter paaraab hvor [for] Sage Tinget eftter at Restancen var oplæst og af ingen modsagt, blev ophævet. Restancen beløb sig til (ope rum)

1754: 168b

Anno 1754 d: 20de Junj blev Almindel: Som/m/er Skatte og Sage Ting holdet for Schaanevigs Læhnets- og Halsnøe Closters- Skibreders Almue paa det ordinaire Tingstæd gaarden Sioe udi Fieldbergs Præstegield, og Retten betient med eftterskrevne 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Neml: Ølver Holmedal, Wiking Sioe, Johanes Andersen Sæbøe, Ole Sandvold, Haagen Eikenæs, Torbiørn Skarveland, Helge Sættre, og Hans Sæbøe, Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue

Hvornæst Allerunderdanigst og underdanig blev publiceret de nest for{esta}hen afhandlede dette aars Tinge læste og forhen Protocollerede Kongl: allern: Forordninger og den høye Øfrigheds ordres,
item Hands Excellence Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignons ordre til Fogden Hr: Kammerraad Heiberg angaaende at velbemelte Foged her i Sundhords Fogderie skal undersøge om hvorvidt ulovlig Skovhugst imod Forordningen af 21de Septembr: 1750, øves dat: 17de Maj 1754.

2det Een Kongel: Forordning angaaende Skiftte Forvalteres Sallarium i de Sterfboer hvor den lengst Levende enten eftter Kongel: Tilladelse, Sidder i uskiftt Boe, eller eftter Confirmeret Testamente, beholder heele Boen uden at Skiftte og Deele dat: 5te Aprilj 1754.
3de een dito af 14de Maj 1754 angaaende straf for dem der enten give umyndige og mindre aaringe ulovlig Credit eller oppebære ubillig Aager Rentte.
4de een dito hvorved Forordningen af 5te Junj 1753, anlangende at ingen enten Civile eller Millitaire maae Kiøbe eller Handle med underOfficere og Gemeene, eller deres Hustruer og Børn uden vedkommende Compagnie Chefs skrifttlige Consens, extenderes til Norge, saa og at ingen maae Creditere dem noget uden Compagnie Chefens Consens med videre dat: 13de Aprilj 1754.
5te Een dito angaaende nye Bønder gaarders Optagelse dat: 6te Maj 1754

End videre blev publiceret
6te \til Mortification/ Herbor Viigs obligation stoer 27 rd: til Niels Øfernæs og Tørris Storhaug dat: 17de Novembr: 1753 med sin betalings paateigning af 10 Aprilj 1754 som derfor ogsaa af Pantte Bogen udslættes.
7de bemelte Herbor Viigs Pantte forskrivelse til Fogden Hr: Kam/m/er raad Heiberg paa Capital 34 rd: hvor for er Sadt i Pandt 18 Mrk: Smør i gaarden Wiig med 1/3 parten udi den der under liggende Flom Saug med andre hendes Ejendeele dat: 10de aprilj 1754.
8de Frue Bentzens Skiøde til Peder Pedersen Linge paa gaarden Toftechalven skyldende ½ Løb Smør, for 190 rd: dat: 6te Martj 1754.
9de Halvor Vadres!! (Valdres?) med fleeres Skiøde til Niels Tørrisen Taraldsøen paa 1 pd: 19 1/5 Marcker Smør i Taralsøen, dat: 16de Novembr: 1753.
10de Sr: Ottho Capels Skiøde til Nathanael Gram paa giæstgiveriet Toftevogen med paastaaende Huuser med de derpaa Forundte Previlegier, item Huusene i Kollesøen med videre, dateret 13de Julj 1753, hvorved og vedkommende anviiste og i Rætten lod oplæse Hans Kongel: Maj:ts udgivne Previlegium for Selgeren Ottho Capel, om paa dito Stæd at holde Giæstgiverie dat: 6te Julj 1742,
11te Hr: Kam/m/erraad og Foged Heibergs Fæste Brev til Nathanael Gram paa giæstgiverstædet Toftevogens grund dat: 28de augustj 1753.
12te Hans Excellence Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignons Bevilling paa at Nathanael Gram maae være Giæstgiver udi Toftevogen og der bruge giæstgiverlig Næring, dat: 11te Decembr: 1753.

Formedelst afttenens paakomme blev Rætten til i Morgen ophævet

Dagen næsteftter som var den 21de Junj blev Rætten med forbemelte Laugrætt igien Sadt paa ernevnte Tingstæd gaarden Sioe

Da først blev Publiceret
saavel Hr: Controleur Gorms med fleeres Caution for 200 rd: udstæd til Hr: Sorenskr: Hesselberg for eendeel Børne penge, dateret 29de Junj 1753, som af Nathanael Gram er oppebaaret
som og Nathanael Grams udstædde Pantte forskrivelse stoer 200 rd: Myntlingerne Niels Nielsen og Josep Andersens Børn tilhørig og det til dennem deres Formynder og ober Formynder Sorenskriver Hesselberg dat: 28 Decembr: 1753.

1754: 169

Syver Tungesvig i Rætteæskede den fra seeniste paa Gielmervig udi Schonevig næstl: 18de Nov: til denne tiid udsadte Sag imod Erick Tvedte 4 rdr:s gield eftter Laug Tings Dom betreffende.

Procurator Sr: Reutz Sisterede sig for Indstefnte Erick Tvedt som ville fornemme hvad Ligitimation Citanten haver at i Rættelegge for det paasøgte og naar saa er skeed vil den indstefnte nermere føre sit forsvar i Sagen.

Citanten i anledning af det paa Contra Partens Siide tilførte gav tilkiende at hand endnu ikke haver taget Laug Tings Rættens Afsigt som kunde oplyse denne Sag, beskreven, maatte altsaa for samme at erlange endnu begiære Anstand i denne Sag til næste Ting.

Procurator Reutz Svarede at siden hand ikke er tient med denne Sags lengere udsættelse men agter same til Doms at beslutte saa forestillede hand paa den indstefntes veigne at hand vel icke fragaar at saadan een Laug Tings Dom som Citanten foregiver, for meere end 2 aar siden er falden, men foruden at Citanten de jure icke kunde vente sig minste erstatning for de paa denne Sag anvente beckostninger, om end de paastefnte 4 rd: icke var bleven betalt, efttersom Citanten havde forsømt sin Rætt med at tage samme Dom beskreven for i tiide at forkynde den indstefnte og Citanten altsaa for sin forsømmelse burde tage skade for hiemgield for saavidt bekostningerne betreffer, saa og anviiste Comparenten Citanten egen Fuldmægtiges Procurator Barth udi Bergen der haver førdt Citantens Sag for Laug Tinget hands egenhændige qvittering for det paastefnte af 28de Julj 1752 og deraf til actens følge Producerede ligelydende Copie, i slig anledning og da Rætten der af erfahrer den indstefntes baade villighed til Dommens opfyldelse i tiiden og Citantens urimelighed til denne Sags anlæg, der icke har været eller kand have været uvidende om sam/m/es betaling til hands Fuldmægtig, paastod Comparenten Rættens Lovmessige befrielses Dom for Søgemaalet, og at Citanten for unødig Process bør blive anseet, samt pligtig funden at betale den indstefnte denne Processes omkostning billigst med 3 rdr:

Citanten blev af Rætten tilspurdt, 1te om icke Procurator Barth har for ham for Laug Tings Rætten ageret den ommelte Sag og for det 2det om hand ikke haver forsiunet sig med Barthes Reigning og qvittering for hands Sallarium og udgiftter i sam/m/e Sag, Rs: joe, Mens den Reigning og qvittering Mons:r Barth for samme Sags Driftt ham meddeelte har hand nu ikke ved Haanden, veed og ikke dens datum, ej eller om Barth i sin Reigning har Moveret noget om de af Erick Tvedt paastefnte 4 rdr: eller ikke, for ellers at evitere videre vidtløftighed udi et uvist haab om udfaldet, frafalt hand Sigtelsen i denne Sag imod Erick Tvedt hvorved det og har sit forblivende, og hvorfor den allegerede Copie blev Reutz tilbage leveret.

Stædets Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Kammerraad Heiberg i Rætte æskede den fra seeniste Ting udsadte Sag anlagt af Syver Tungesvig imod Erick Tvedte nærgaaende beskyldninger betreffende.

Syver Tungesvig Sisterede sig for Rætten for sin Tarv i denne Sag at observere og paastaae.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg lod derhos tilføre at hand paa Justitziens veigne end og til dette Ting har ladet indstefne bemelte Erick Tvedt udi Sagen at anhøre Dom, og Siur Tungesvigen med Pigen Magdeli Nielsdatter at være til vedermæhle, hvilcke Stefnemaals \lovl: forkyndelse/

1754: 169b

hand begiærede enten af de indstefnte maatte tilstaaes eller af Stefne Vidnerne {indstefnes} \beædiges/, Siden og da hand nemlig Hr: Kammerraad og Foged Heiberg har fornummet at Erick Tvedt har til dette Ting indstefnet Siur Tungesvigen at overbeviise Ham den giorde

beskyldning, maatte hand begiære denne Sag udsadt saavidt samme paa Justitziens veigne er førdt intil Erick Tvedt har ført sine beviisligheder.
Procurator Johan Reutz paa Erick Tvedts og Magdelie Nielsdatters veigne fremstod, og vedtog begge at være lovlig Stefnt af Hr: Kammerraad og Foged Heiberg.

Eragted.

Det har med denne Sag sit forblivende eftter Fogden Hr: Kammerraad Heibergs næstforan indtagne paastand.

Procurator Sr: Reutz fremstillede sig for Rætten paa Magdelie Nielsdatters veigne og gav til kiende at hun ved Comparenten som hendes antagne Procurator havde ladet til dette Ting ved skrifttlig Contra Stefning udi den imod hende og fleere anlagde Sag, af Siur Tungesvigen, Contra indstefne bemelte Siur Tungesvigen for at paahøre Vidnesbyrd af Erick Tvedt og Lars Haldorsen at hand nemlig bemelte Siur Tungesvigen med hende virckeligen har bedreven løsagtigheds Synd udi Tungesvigens Nøst den 16de Søndag eftter Trinitatis aar 1751 hvilcke vidner og under Lovens Falsmaal var indkaldet, samt til vedermæhle Sogne Præsten Hr: Arent Bøchmand samt Medhielperne Ole Erichsen Vicha og Joen Sloche og de 2de siste i Sær til Doms Lidelse, saa var og indstefnt til vedermæhle Fogden Hr: Kammerraad Heiberg; og endelig Hr: Michal Svartschop som Capelan pro persona til Schonevigens Præstekald alt følgelig Stefningens videre formeld som Comparenten i Rættelagde, med begiær at vidnerne som for Rætten er tilstæde, til forklaring bliver antagen eftter at Eedens forklaring for Dennem af Lov Bogen er bleven oplæst og de til Sandheds forklaring at aflegge, af Rætten alvorlig er bleven advarede. Den allegerede Stefning af 5te Martj 1754 blev dernæst med sine paateigninger for Rætten oplæst.
Af de indstefnte møtte for Rætten Syver Tungevig og Medhielperne Ole Ericksen Vicka og Joen Slocke, desligeste de 2de Indstefnte Vidner Erick Tvedte og Lars Haldorsen, saa og \Hr:/ Kammerraad Heiberg, hvilcke alle tilstod at det Producerede Stefnemaal dennem Lovlig er forkyndt, Mens Sogne Præsten Hr: Bøchmand og Capellanen Hr: Svartzchop indfant sig icke, dog blev fra den siste oplæst hands til Sorenskriveren i Gaars Dagen inløbne skrivelse af 16de Hujus.
Eftter Procurator Reutzes forlangende blev Stefne vidnerne Bøygde Lænsmanden Christopher Gielmervig og Niels Taralsøen for Rætten fremkaldet, da de veed!! (ved) Eed bekræfttede at det \nu/ oplæste Stefnemaal for Sogne Præsten Hr: Bøchmand og Capellanen Hr: Svartzchopes Boepæl og Logemente lovlig af Dennem er forkyndt næstleden 29de Maj.
Fogden Hr: Kammerraad Heiberg fremstod for Rætten og endnu som før vedstod Stefnemaalets lovlige forkyndelse, i Rættelagde derhos een Extract af Justitz Protocollen angaaende hvis i denne Sag fra den 14de Novembr: 1752 til den 17de Novembr: 1753 inden Rætten er Passeret, hvilcket hand begiærede i denne Act indragen hvoraf bliver at udfinde at Erick Tvedt som nu er Stefnt til Vidne i Sagen er Selv den som a prima Instancia

1754: 170

har tillagt Siur Tungesvig den paastefnte Sag og altsaa ville Comparenten lade det ankomme paa Rættens Skiønsomhed hvorvidt hands vidnesbyrd kand admiteres.
Procurator Sr: Reutz for Contra Citantinden ville besvare Hr: Kammer Raadens tilførdte erindring naar først Vidnet Lars Haldorsens vidnesbyrd er andhørdt, thj saa snart det er skeed, skal Comparenten som melt være ferdig med sit svar dertil, til Rættens paafølgende Interlocotorium og indtil dets Protesterede Comparenten imod Eragtning desangaaende, under alle vedbørlige Reservationer.
Rætten i anledning af næst foran tilførte, tilspurdte Syver Tungesvigen enten hand har noget eller inted imod det Stefnte vidne Erick Tvedtes førelse at indvende.

Hoved Citanten Syver Tungesvigen Replicerede at hand umuelig kand være fornøyet med det Erick Tvedte af Rætten bliver admiteret som vidne i denne Sag at aflegge nogen forklaring, eftterdi Erick Tvedte fra Rætt til anden haver forfuldt Ham udi 7 Samfulde aar jae end nu for Laug Tings Rætten med Process forfølger Hannem, hvor til og kommer dette som acten tillige viiser sc: at berørte Erick Tvedte af Comparenten og Fogden Hr: Kammerraad Heiberg baade har været og endnu er til Tinge under action formedelst hand er den som Selv haver opdigted \og angivet/ at Citanten har med Magdelie Nielsdatter begaaet den paastefnte Løsagtigheds Synd.

Procurator Reutz igientog sin forige forbeholdenhed af Repliqve til Siur Tungesvigens paastand til paafølgende Kiendelse, saa snart Lars Haldorsen, /: om hvis vidnesbyrd ingen tvist er giort :/ er afhørt.

Eftter at saavidt med Sagen var avangeret indfandt Contra Citantinden sig for Rætten.

Dernæst blev Eedens forklaring vidnet Lars Haldorsen som Fuldmægtigen fremstillede, af Lov Bogen oplæst og til hannem dernæst alvorlig formaning giort om Sandheds vedblivelse {i} \ved/ sit vidnesbyrds afleggelse udi denne Sag.

Bemelte vidne Lars Haldorsen aflagde derpaa Eed og eftterat Almuen af Tingstuen vare udviiste paa det vidnet i denne {Skandaløse} \Schandaleuse/ Sag inden luckte Døre kunde vorde {ageret og vidnet} Examineret, og Sagen ageret udi den fulde Rættes og vedkom/m/ende Parters overværelse, vidnede og forklarede paa de af Procurator Reutz hereftter frem sættende qvestioner nemlig 1mo blev vidnet {af} \efter/ Reutzes \forlangende/ tilspurdt \af Rætten/ om Hand nemlig vidnet den 16de Søndag eftter Trinitatis aar 1751 var med Erick Tvedt i Tungesvigens Nøst. Rs: Ja. 2do om hand med Erick Tvedt i anden hensigt gick ind i samme Nøst end allene deels for at viile sig og deels for at bie der eftter Contra Citantinden Magdelie Nielsdatter som af Erick Tvedt havde faaet ordre til at gaae need i Tungesvigen for at faae een Baad der som tilhørdte Iver Øfstebøe og for dermed at Roe bort over Fiorden udi et ærinde til den saa kaldede Klocker Ole. Rs: at hand og Erick Tvedte af ingen anden aarsag vidnet vitterlig den omprovede tiid infandt sig udi indstefnte Syver Tungesvigens Nøst, end deels for der at legge sig til hviile og deels for at oppebie Magdele Nielsdatter som eftter Erick Tvedtes ordre skulle kom/m/e til gaarden Tungesvigen og forlange den ovenbemelte Baad der da stod ved siden af Nøsted, paa det de alle trende udi den kunde Roe til den omspurdte Persohn. 3tio om det ikke var ved ungefehr Middags tiider paa Dagen da de kom til bemelte Nøst. Rs: det var omtrent ved Duermaals tiider som er Klocken 10 Formiddag de kom ind udi dito Nøst. 4to om ikke vidnet la\n/gt inden i Nøsted ved dets Søndre ende lige over Døren paa det vidnet

1754: 170b

og Erick Tvedt desto bedre kunde høre naar Magdelie Nielsdatter kom saasom hendes vej maatte falde der tedt hos hvor baaden laag Rs: jae. 5to om der ickcke i Nøsted frem/m/en for hvor vidnet og Erick Tvedte laag var opreist eller opstoplet eendeel Huuner eller Bord igien\nem/ hvis aabninger eller huller vidnet med Erick Tvedte kunde see hvad frem/m/e i og ved Døren Passerede. Rs: De laag vel inden for eendeel Huun der var opstablet i berørte Nøst Mens de kunde \ej/ see enten under eller igiennem bemelte Saghun Staabel fordi hver Hun laag tedt paa hinanden og derhos paa Jorden, Mens over HunStabelen kunde de see hvad i og ved Nøst Døren maatte Passere. 6te hvor høy ungefehr Bordstabelen var og om Vidnet ike tillige kunde see enten \paa/ een eller anden Siide af Stabelen hvad der kunde Passere foruden ovenover Stabelen. Rs: hand og Erick Tvedte laag {paa} \ved/ hver sin ende af Bordstabelen og altsaa ved hver sit inderste hiørne af Nøsted, Vidnet kunde og ved siden af Bord Stabelen see Nøst Døren uden at Reise sig op af sit leje. 7de om ikke vidnet eftter at hand havde ligget der omtrent een halv times tiid, meer eller mindre, saag og fornam at

indstefnte Siur Tungesvig og Magdelie Nielsdatter kom ind til Nøstdøren sammen og hvem af dem det var der lucket Nøst døren op. Rs: jae, og var det Siur som lucket døren op. 8de om icke vidnet hørdte at Magdelie Nielsdatter først tilspurdte Siur hvad de Tauv der hang i Nøsted \er til/ og Siur da Svarede har du icke vedt paa Tauv og Braser som vii havde paa Byevejen og om ikke Siur i det same tog med begge sine hænder Magdelie om Livet og brøsted sigende har du nogen brøster i Dag item har du noget Ting i Dag. Rs: jae det Passerede og blev talt som omspurdt er og hand kand gandske vel Huske hvad ord omspurdt er. 9de om da icke Siur Tungesvigen med det samme kastede Magdelie baglends ind om Nøst Døren og der falt flad ner paa sin Ryg nemlig Magdelie. Rs: joe. 10de om icke Siur Tungesvigen da i det sam/m/e strax lagde sig oven paa Magdelie Nielsdatters blotte liv eftter at hand havde taget og kast stacken op over hende. Rs: jae det Saag hand 11te om ikke Siur Tungesvig sagde til Magdelie kommer du ihue i Toftevogen i orre Buskerne. Rs: jae. 12te om ikke Siur Tungesvigen eftter at hand havde lagt der een liden tiid oven paa Magdelie Nielsdatter Reiste sig op paa Knærne holdt med den eene haand paa Magdelies brøst og med den anden haand frem drog fra Gulvet eller jorden i Nøsted og lagde under hendes Rumpe een deel Rusk eller Høe der laag i Nøsted. Rs: jae ligesom omspurdt er. 13de om \ike/ hand hørdte at Magdelie sagde Gack nu fra mig nock nu og om Siur da atter lagde sig need paa hende og havde sin virckelige legemlige omgiengelse med hende. Rx: joe hand hørdte de omspurdte ord saag og at Syver Tungesvigen laag imellem Magdelie Nielsdatters Laar, hvoraf vidnet kunde see dog ickun det eene Laar over Bord stabelen; hvilcket Laar var blot eller Nøgen Mens det andet Laar som laag nermest bordstabelen kunde hand ikke see, og hvad enten Syver Tungesvigen med Magdelie Nielsdatter da havde legemlig omgiengelse eller ikke det kunde vidnet ikke see eller nu forklare. 14de om ikke vidnet virckeligen Saag Siur Tungesvigens Hemelige Lem og at hands boxer var aabnet og nedstrøgen paa hands Rumpe enten før hand {hav} lagde sig ned paa Magdelie eller da hand laag der eller dereftter paa sam/m/e stæd. Rs: {paa S} Jae eftter at Syver Tungesvigen som før er forklaret havde een liden stund ligget paa Magdelie Nielsdatter imellem hendes Laar og hand havde Reist sig op paa sine Knær igien

1754: 171

desligeste opløst og need over hands Rumpe strøget sine boxer da Saag vidnet hands lønlige Lem som ej hengte men stod gandske Stiv, desligeste saag hand at hand strax derpaa i sam/m/e tilstand lagde sig atter need paa Magdelie Nielsdatter, jae imellem hendes Laar, hvoraf det eene som vidnet kunde see enda var blodt, endelig forklarede vidnet paa tilspørgende at i medens Syver Tungesvigen den siste gang som melt laag paa Magdelie Nielsdatter og imellem hendes Laar da saag vidnet tydelig at hand bevægede sit Legeme saaledes at hands Rumpe gick op og need Ret ligesom hand med hende kunde have virckelig legemlig omgiengelse. 15ten blev vidnet af Sr: Reutz tilspurdt om icke vidnet den omprovede tiid saag at Siur Tungesvigen da dette nogen tiid Passerede Reiste sig op igien fra Magdelie, kneppede sine boxer til og i det sam/m/e siger til Magdelie om Laage Houven item Pegende paa et Stæd i Nøsted sigende her havde været bedre Plads Rs: joe og de ord som falt om Laage Houven bestod derudi at Syver Tungesvig spurdte Magdelie Nielsdatter hvad hendes da havende Huusbonde nu indstefnte Erick Tvedte til hende havde Sagt om den Trette Syver og hand havde med hinanden, om forbem:te Laage eller Locke Hougen, hvortil hun Svarede at hun icke havde af Ham hørdt noget derom. 16de om ikke Siur og Magdelie derpaa gick begge af Nøsted neer til Fiæren og baaden der staaende for dereftter at drage den {op} ud paa Søen, og om icke vidnet og Erick Tvedt derpaa Reiste sig op og gick neer til dem, da de som omspurdt er Saag Siur og Magdelie staae der med Baaden som de havde Hænderne i og øste. Rs: jae. 17de om ikke Erick Tvedt til kom/m/ende siger til Siur og

Magdelie Gud bedre docker for een Gierning di har haftt for jer i Dag paa een Søndag og i Sær til Magdelie at du som een ungdom ikke har bedre vedt end at giøre saadant og om icke Siur Tungesvigen nægtede for Gierningen sigende til Erick Tvedt eftter nogle ord vexling imellem dem; Du skulle være der Selv 3de naar du kunde eller ville overbeviise mig det. Rs: joe, hand hørdte at ordene faldt af Erick Tvedte og Siur Tungesvigen Saaledes som omspurdt er, end videre forklarede vidnet at i det sam/m/e Syver sagde til Erick disse ord: Di skulle være 3 i fald de ville beviise mig noget over, da lagde hand og desse ord dertil sc: og enda skulle seet gandske vel til. Paa Rættens tilspørgende Svarede Deponenten at hand som nu er 22 aar gamel er Barnefød paa gaarden Handeland her i skibredet hvor hands Fader Haldor Ericksen der nu bruger gaarden yttre Matre ligesaa i Schonevigs skibreede, \da/ var boende, desligeste at det er omtrent 4 aar eller lidet meere siden hand var til Confirmation og første gang til Herrens Navere, og var nu i vaar seeniste gang til guds Bord, hand har ellers eftter sigende tient i 3 aar og end nu tiener som Soldat ved Hr: Obriste Lieutnant Recelieues Compagnie, endelig forklarede vidnet at den tiid det omvundne Passerede i og ved Tungesvig Nøsted, da tiente Deponenten og Magdelie Nielsdatter hos indstefnte Erick Tvedt, desligeste at Magdele Nielsdatter er Erick Tvedtes Kiødelig Søskende Barn, Mens vidnet er icke Erick Tvedte enten udi Slegt eller Svogerskab det Ringeste anrørende, endelig sagde vidnet at hand nu tiener Bunden Torkel Juve i Aachre Fiorden. I anledning af Mons:r Reutzes forlangende blev vidnet tilspurdt om hand med Erick Tvedt og Magdelie Nielsdatter, førend det omprovede Passerede, var aftalt eller de havde lagt Raad sam/m/en at vidnet og Erick Tvedt skulle

1754: 171b

Indfinde sig udi eller ved titnevnte Nøst for der at observere hvad imellem Syver Tungesvig og Magdelie Nielsdatter kunde Passere, Mens da denne qvestion af Rætten ansees at være uden for Sagen, og derhos imod vidnet blev ej eller!! (heller) der paa noget Svar indhented.
Mons:r Reutz havde paa Rættens tilspørgende ej fleere end de anførte qvestioner at lade fremsette med mindre hand dertil ved Contra qvestioner skulle gives anleedning
Syver Tungesvigen nægtede in toto alt hvis næstoven anførte vidne haver forklaret, havde derfor ikke vidnet noget at tilspørge.
Paa tilspørgende declarerede Fogden at hand ej eller!! (heller) holder nødig det afhørte vidne noget at tilspørge, hvorfor hand fra Rætten blev demiteret.
Procurator Sr: Reutz derpaa til Hr: Kammer raad og Foged Heibergs erindring og Siur Tungesvigs paastand angaaende Erick Tvedtes vidnesbyrds forskydelse, Replicerede at naar Rætten tager denne Sag og dens omstændigheder paa den Rætte foed, da kand Comparenten umuelig forestille sig andet end at joe indstefnte vidne Erick Tvedt bør aflegge vidnesbyrd i denne Sag eftter Magdelie Nielsdatters Reele Sigtelse og Sag givelse imod Siur Tungesvigen, thj det kand formeentlig ikke med nogen Lov Prejudicere hendes Sag og Rætt i saa maade, om enten Siur Tungesvigen kand have anlagt Sag imod Erick Tvedt paa den uRette maade eller ogsaa at Hr: Kam/m/erraad Heiberg har ladet indkalde Erick Tvedt til Doms Lidelse, og ickun Magdelie Nielsdatter til vedermæhle, og da Sagen Saaledes med bem:te Erick Tvedtes vidnesbyrd Paa Contra Citantinden Magdelie Nielsdatters siide uforgribelig maae og bør oplyses da ingen andre vidner haves kand, Saa paastod Comparenten under ald lovlig forbeholdenhed titbem:te mødende vidne Erick Tvedt til forklaring antagen, da Comparenten der strax vil Slutte Sagen med endelig paastand.

Eragted

Som acten viiser ej alleene at Erick Tvedte just er den der har fundet behag udi af een Rætten ligesaa ubekient som uvedkom/m/ende Raison at angive eller beskylde Syver Tungesvigen for med Magdele Nielsdatter at have haftt i sit ægteskab legemlig omgiengelse, Saa kommer det

og eftter denne Sags omstændigheder Ham til at beviise hands beskyldning{s} /: for hvilcken hand til Tinge er under Action eftter Syver Tungesvigens Sigtelse :/ dens Rigtighed, og hvor af flyder at sam/m/e Erick Tvedte ikke i denne sig Selv saa nær angieldende Sag kand til egen befrielse admiteres til vidnesbyrds aflæg, i det øfrige bliver vel ved endelig Kiendelse udi Sagen observeret og forklaret hvor liden eller stoer føye Magdelie Nielsdatter der ej har avlet Barn, kand have haftt til denne Sags anlæg.
Procurator Reutz kunde ej andet end tage Lovlig paa-anke over Rættens Kiendelse Reserveret.

Dernæst fremstod velben:te Mons:r Reutz paa Erick Tvedtes veigne og i Rætte lagde hands til dette Ting imod Siur Larsen Tungesvig udi denne Sag udstædde Contra Stefning af 4de Martj 1754 hvorved tillige er indstefnt til Doms Lidelse Præstens Medhielpere Ole Ericksen Vika og Joen Slocke samt til vedernæhle Fogden Hr: Kammerraad Heiberg og Sogne Præsten Hr: Arent Bøchmand, samt endelig Magdelie Nielsdatter som Sagen paagieldende alt eftter Stefningens videre formeld som blev i Rættelagt paateignet af Hr: Arent Bøchmand og Kam/m/erraad Heiberg egenhændig at være dennem lovlig forkyndt den 29de Maj og 1te Hujus, som blev oplæst.
De indstefnte møtte samtlig for Rætten og vedstod at være i denne Sag lovlig Stefnt med det Producerede Stefnemaal som dennem betydelig er forkyndt, excepto Sogne Præsten

1754: 172

Hr: Bøchmand som var absent og paa hvis veigne ingen for Rætten sig indfant eftter 3de gangs paaraabelse hvovel!! (hvorvel) hands Egen paa Stefningen anførte paateigning viiser at den hannem lovlig er forkyndt.
Procurator Reutz i saadan anleedning giorde sin paastand og i Rættesættelse. 1mo for Magdelie Nielsdatter under den forhen tagne Reservation at hun ved Dom for Tiltale i denne Sag saa vel af Siur Tungesvigen som actor Hr: Kam/m/er raad Heiberg aldeles vorder friefunden, Og at indstefnte Siur Tungesvigen vorder tilpligted at erstatte hende denne afnødde Processes beckostning inbereignet Comparentens Reise og Skyds frem og tilbage fra Bergen billigst med 20 rd: hvornæst hand indstillede til actor Hr: Kammerraad og Foged Heiberg hvorvidt hand paa sit Embedes veigne finder sig beføyet Sag og tiltale imod bemelte Siur Tungesvigen, som hidintil er eftterladt, at anlegge, for Ræsten tog Comparenten ad Notam den uventelige nægtelse af ærværdige Hr: Svartschop med at assistere Rætten udinden den paastefnte Extract efttersom det dog er og bliver in Confesso at bem:te Magdelie Nielsdatter Kirchens Disciplin paa sin bekiendelse udstaaet haver, og 2de for Contra Citanten Erick Tvedte Saaledes 1mo at hand eftter denne Sags oplyslige beskaffenhed ved Lovmessig Dom saavel for Hr: Actors som Siur Tungesvigens paastand aldeles vorder friefunden, 2do at indstefnte Medhielpere som aarsag og ophav til denne Sag der ikke havde kundet komme saa yderlig hvis de eftter Deres Embedes Pligt havde Tiet stille og ikke udspredet hvad som først for Præsten i eenRum og siden for Ham og Medhielperne tillige eftter budsendelse fra Præsten til Erick Tvedte, Magdelie Nielsdatter og Vidnet Lars Haldorsen \passerede/, vorder tilfunden lige eftter Stefnemaalets indhold og den allegerede Lovens articul at undgielde, samt at Contra Citanten sin andeel af Bøderne eftter den allegerede Lovens tilhold, vorder tilkient, og endelig at Siur Tungesvigen tilligemed Medhielperne een for alle, vorder tilfunden at oprette Contra Citanten Erick Tvedt denne Ham til sit forsvars førelse imod de anlagde forfølgninger, foraaraarsagede!! Processes beskostning skadesløs billigst med 20 rd: inbereignet Comparentens Reise og Sallarium med fortæring og Skyds alt under den i Contra Stefningen til aparte Sags Reisning af vedkommende imod Sogne Præsten Hr: Arent Bøchmand \tagne Reservation/, hvilket alt hand undergav Rættens

lovlige Dom, Slutteligen declarerede Comparenten Sr: Reutz at ligesom begge af Ham Ind Camminerede Contra Stefninger ere udstædde saavel imod Hr: Kammerraad Heiberg som Siur Tungesvigen hvis begge Sager under et hidintil har været ageret, Saa kunde Comparenten ikke heller være imod men heller holder Lovligst at den gandske Procedur og alle Parternes Stefnemaale under een act og een Dom vorder Incorporerede og under een Act og Dom i sin tiid beskreven given.

Paa Rættens tilspørgende tilstod Magdelie Nielsdatter at hun ikke nogen sinde Er bleven Frugtsommelig ved Siur Tungesvig.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg lod tilføre at eftterdi Erick Tvedts og Magdelie Nielsdatters Fuldmægtig Procurator Reutz har forlanget og tilstaaet at den af Fogden anlagde [Sag]? mod Erick Tvedte og Deres Stefninger og Sag mod Siur Tungesvig maatte Incorporeres og under et afgiøres og paadømmes, Saa [var]?

1754: 172b

hand Foraarsaget, for denne sinde at begiære udtog af Protocollen hvis udi de af Erick Tvedt og Magdelie Nielsdatter førdte Sager mod Siur Tungesvig, er Passeret, for deraf at tage nermere Messeures hvorvidt hand paa Justitziens veigne kand være beføyet enten at fuldføre den anlagde Sag imod Erick Tvedt eller videre at anlegge Sag til Justitziens Pleje mod Siur Tungesvig og Magdelie Nielsdatter, til hvilcken ende hand og begiærede anstand i Sagen til næstanstundende Høste Ting.

Procurator Sr: Reutz for Magdelie Nielsdatter og Erick Tvedt forbeholdt yderligere paastand i sin tiid eftter befindende beskaffenhed og ellers indstillede til Rætten om hvorvidt Fogden Hr: Kammerraad Heibergs begiær om Sagens anstand kand accorderes eller ej, siden Sagen saavel af Siur Tungesvigen som Magdelie Nielsdatter og Erick Tvedt, til Doms er indlagt.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg Replicerede og sagde at dersom Procurator Reutz ickcke paa Erick Tvedts og Magdelie Nielsdatters veigne, vil aqviecere med den i Sagen begierte anstand til Høste Tinget, da ville hand strax Slutte den mod Erick Tvedt anlagde Sag med endelig paastand, og siden tage sig nermere Messeures hvorvidt hand kand være beføyet at anlegge Sag til Justitziens Pleje imod Siur Tungesvig og Magdele Nielsdatter.

Procurator Reutz Svarede for at forekomme 2de Processer eller fleere som det eftter Preceduren lader sig ansee til, og for at Minagere sine Parters fra den deraf flydende vidtløfttighed og beckostning, samt i haab at hands Principal og Principaljnde ved Lovmessig Dom vil gaae frie for aldslags anstød, declarerede at være fornøyet med den af Hr: Kammerraaden begierte anstand til Høste Tinget.

Eragted.

Sagen bliver eftter begge Parters Declaration udsadt til næste Ting.

Johannes Jobsen og Lars Matiesen Ebne fremstillede sig for Rætten og gav tilkiende at den af dennem imod hinanden paa \egne og/ deres Hustruers veigne til næstl: Høste Ting den 17de Novembr: 1753 i Rætteførdte og anlagde Sag betreffende nærrørende ord og beskyldninger, ere af dennem udi ald Kierlighed bleven forligt Saaledes at de udtalte ord som er Passeret, uden minste føye af een hastig overilelse ikke skal komme nogen af Dennem, Deres Hustruer eller Børn til allerminste forkleinelse paa Erlige gode Nafn og Røgte i nogen maade, men være som utalte, døde og magtesløse samt at den{ne}af Parterne der skulle hereftter forekaste hinanden denne Sag eller de ord som denne Sag vedkommer den skal være forfalden udi 10 rdr: Mulct halv parten til Schonevigs Præstegields Huus arme og halv parten til Skolevæsenet udi samme Præstegield samt at samme Mulct naar forbrydelsen er beviislig giort uden videre Lov og Dom hos den skyldige maae udpandtes; paa hvilket alt de sagde at have givet hin anden sit skrifttlige beviis, og begiærede derfor at Sagen maatte være ophævet.

Fogden Kammerraad Heiberg lod tilføre at eftterdi der icke er noget Reelt i Sagen hand da med det mellom Parterne Sluttede Forlig er fornøyet og at hand ikke haver noget videre udi Sagen at erindre, og hvorfor denne Sag af de anførte aarsager ophæver sig Selv, fordi Rætten ikke eller noget derudinden havde at erindre.

1754: 173

Peder Pedersen Toftechalven fremstod for Rætten og gav til kiende at hand til dette Ting tiid og Stæd skrifttlig haver ladet indstefne Jens Undahl, fordi hand afttenen den 12te aprilj næstleden ubesindig og voldeligen paa hands egen gaard og grund \hannem/ skal have overfaldet med hug og slag, derom at anhøre Prov og Taale Dom, samt erstatte Processens omckostninger, med det meere som Stefningen dateret 8de Maj næstl: vitløfttigere ommelder, der for Rætten blev oplæst.

Mons:r Undahl blev paaraabt mens møtte ikke, Mens de 3de indstefnte vidner vare alle tilstæde og tilstod lovlig at være Stefnt.

Stefnevidnerne Bøygde Lænsmanden Christopher Gielmervig og Elias Lækknæs beckræfttede ved Eed at de meer end 5 uger siden forkyndte den Producerede Stefning for Jens Undahl[s] boepæl paa gaarden Wahlen udi hands fraværelse, mens hands Kones paahør.

Citanten fremstillede sine indstefnte vidner med begiær at sam/m/e maatte tages under Eedelig Examen.

1te Vidne Anders Hillestad Bøygde Lænsmand for Schonevigs Rosendahls Adelig Previligerede, skibredes Almue aflagde Eed og vandt at næstl: Langfredag Silde paa afttenen som vidnet eftter forhen med Citanten giorde aftale kom tillige med andre med Deponentens Fiske Noed hen til Strand bredden ved Citantens iboende Huuser paa gaarden Toftechalven, da indfant sig strax hos Dennem ej alleene Citanten og indstefnte Jens Undahl som begge vare noget beskienkede eller Druckne, Mens end og den hos Citanten da og end nu Logerende Hr: Lieutnant Pritstroph, og eftter at de der som melt vare ankomne og \de/ havde med vidnet [og] de andre med noden anckomne Persohner indladt sig udi een kort samtale, Proponerede Citanten for velbem:te Hr: Lieutnanten at hand sc: Citanten ville Kysse Lieutnanten, hvortil Hr: Lieutnanten Svarede Saaledes: ikke nu, videre forklarede vidnet at saa snart forinførte Hr: Lieutnantens nægtelse var skeed, blev Jens Undahl derover Vreed paa Citanten og derfor ej alleene tiltalede Ham med disse ord: Du skal ansee Lieutnanten som een Lieutnant og dig som een Bunde, det er forskiel paa hannem og dig, Mens end og strax derpaa med sine Hænder greb Citanten udi brøsted og skøv Ham saa hand falt baglendes omkuld saaledes i Stranden at hovedet og Skuldrene kom i Søen og den øfrige deel af Legemet blev liggende paa Stranden hvilken Skuvning og ned kastelse paa Søen og Stranden skeedde 2de gange eftter hinanden, dereftter udtreckede Jens Undahl af een derhos liggende Baad 2de aarer een eftter hinanden, hvilcke Hand løfttede i veiret imod Citanten for eftter anseende med sam/m/e hannem at slaae, Mens andre af de tilstædeværende, tog aarerne fra Ham og derved hindrede at hand med dito aarer ej tilføyede Citanten nogen overlast, ligesom og Jens Undahl der efter af de tilstædeværende blev Persvaderet at gaae op og ind udi Citantens Stue paa Toftechalven, og eftter at hand der var ankommen, hørdte vidnet af Ham een gresselig skraalen, desligeste at hand Slog i Bordet af Vreede, saag illigemaade at Citantens Koene af Alterration af saadan Jens Undahls opførsel grædende med hendes Spæde Barn forlod sit Huus, gick hen paa Marcken og sagde at Hun ej formedelst saadan omgang torde eller ville forblive paa gaarden Mens strax Reise til Strandebarms Præstegield hvor fra hun nyelig tilforn til Tofttekalven var henfløtted,

1754: 173b

blev hun omsider af de tilstæde værendes gode ord og forsickringer omsider hindret og overtalt til at fra falde berørte Reise, end nu sagde vidnet at hvad som eftter hands skiønt!! (skiøn) forvaalte at Jens Undahl bem:te tiid overfalt i vreede Citanten, bestod derudi at Citanten den tiid hand som melt af Undahl blev tiltalt fordi hand som Bunde ville Kysse Lieutnanten, derpaa gav Undahl dette Svar: ieg Taler ikke til dig men ieg taler til Lieutnanten, endelig forklarede vidnet at Lieutnant Pritstroph ikke i vreede nægtede [Citanten]? at Kysse Lieutnanten, mindre lod see minste Teign til fortrydelse derover at Citanten tilbød Ham et Kys, Mens derimod saavel der eftter som tilforn lod see at hand var Citantens ven.

2det Vidne Hans Biørgen aflagde Eed og vandt i et og alt som 1te Prov udsagt haver.

3de Vidne Hactor Melckevigen aflagde Eed og Provede i alt som 1te og andet vidne forklaret haver.

Citanten havde vel men holdt ufornødene fleere vidner i denne Sag at føre.

Eragted.

Jens Undahl som Lovlig indstefnt gives Laugdag til næste Almindelig Ting at møde med tilsvar i denne Sag i fald hand noget haver.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg gav til kiende at omendskiønt hand saa meget mueligt er har villet seet hemmet den ulovlige og utilladelige øelsahl af Ole Legrei ved Aachre Kircke under Rosendahls Jurisdiction og den der af flydende ugudelighed [og]? oprør blant Almuen og ulyckelige hændelser, og derom forhen ickcke alleene ført vidner til Tingsvidnes erholdelse Men end og givet den Jurisdictionen vedkommende øfrighed saadant tilkiende, Saa har hand dog uventelig maatted fornemme at der paa hverken er bleven Talt eller giort minste Retteboed, Men at Ole Legrei Traadselig har fremturet i saadan sin Lompne og Forargelige opførsel jae end og foragted dem af denne Jurisdiction giordte Formaninger og Advarseler Sig fra saadan øel sahl at entholde og henskyder sig under sin egen Jurisdiction som saadant har ladet været upaatalt til denne tiid, I den anleedning, og da ikke alleene den Lehnets godset henhørende Jurisdiction og Almue, som er den største deel, derved lider Skaar ulycker og Fortrædeligheder har \vel/ bemelte Foged Heiberg været foraarsaget til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel til et Nydt Tings vidnes erholdelse at lade indstefne bemelte Ole Legreid angaaende hands som forbemelt førende ulovlige forargelige og høy skadelige, \og de deraf flydende ulejligheder/ øel-Sahl paa et stæd som er saa tedt ved Aachre Kircke, at anhøre vidner nemlig Biørne Vicka, Peder Rullestad, Ole Fiære, Isack Glaamen, Siri Øren og den Meenige Almues forklaring i denne Sag.

De indstefnte vidner sagde acten at være indstefnt under Lovens Falsmaal, deres Eedelige forklaring i Sagen at aflegge og tillige at forklare hvad Trudseler eller Slemme ord bemelte Ole Legreid har ført og brugt baade mod Præst og anden øfrighed, naar hand er bleven advaret at entholde sig fra saadan forargelig øel Sahl som fører

1754: 174

Saa megen forargelse og ulycker med sig.

Ole Legreid blev 3de gange paaraabt mens møtte ickcke ej eller nogen paa hands veigne, thj førdte actor Stefnevidnerne Lænsmanden Christopher Gielmervig og Niels Taralsøen der beckræfttede ved Eed at de meere end een Maaned siden Saaledes som {af} actor foran har ladet Protocolere lovlig eftter actors ordre, haver i denne Sag Stefnt den udeblevne Ole Legreid for hands Boepæl paa gaarden Aachres grund ved Aachre Kircke udi hands eget paahør.

Actor begiærede at de indstefnte vidner maatte Eedfæstes og afhøres saa nøye at høy øfrighed kand have een fuldstendig oplysning baade om Ole Legreids utilladelige øel Sahl og hvor nær ved Kircken, saa og om de ulyckelige Svitter som deraf har flydet, og endelig om bemelte Ole Legreids skammelige ord \og opførsel/ baade mod Præst og anden øfrighed som hannem har advaret, sig fra saadant at entholde.

1te Vidne Biørne Vika aflagde Eed og vandt at næstl: 3die Paaske Dag da Guds Tienisten blev forretted ved Aachre annex Kircke hos hvilcken indstæfnte Ole Legreid er boende paa een Plads Aachre øren Kaldet 2 eller høyt!! (høyst) 3 Bøsse skuds lengder fra bem:te Aachre Annex Kircke, Saa veed og {veed} Saag Deponenten ej alleene det indstefnte Ole Legreid Selv var saavel før som eftter Prædicken Drucken eller beskienket, desligeste observerede at hand den Dag ej Søgte Kircken for at høre Guds ord, Men end og at sam/m/e Ole Legreid {sam/m/e} \een/ Dag eftter at den i Schonevigs Præstegield værende Capellan som Kircke Tienisten Forrettede, med vel bem:te Capellan da hand eftter Præcken til Sogne Præstens ved Kircken staaende Stue var ned kom/m/en, var forfalden eller indladt udi een Samtale; da dog vidnet ej Rettelig kunde, fordi hand stod noget fra dem ved Døren i samme Stue, høre hvorudi eller hvorom samme bestod, omsider af Capellanen, dog uden vreedes teign blev taged i brøsted med de ord Gaae ud du fylde Hund, hvorpaa Ole Legreid Bromlede eller Talte adskillige ord som vidnet ej kunde forstaae fordi sam/m/e vare uforstaaelige ligesom Ole Legreids ord alle tiider har været naar hand har været Drucken, omsider og da vidnet merckede det Capellanen vilde at Ole Legreid skulle gaae ud af Døren og Ole Legreid ville sætte sig derimod, tog vidnet som er Præstens medhielper samestæds, ernevnte Ole Legrej veed Haanden og bragte Ham ud af Stuen da hand dereftter i vrede vente sig om og ville gaaet ind igien, hvilcket dog vidnet hindrede, end nu forklarede Deponenten at Ole Legreids saavel den omprovede Hellig Dag, som for i lang tiid, jae, og dereftter har Soldt til Almuen saavel Søgne som Hellige Dage øel og Brendevin udi den abandance At Mange af Almuen oftte derved ere blev!! (blevne) overstadige Drucken og hvoraf det har Reist sig at eendeel af de fordruckne Sandseløse Mennisker, naar de Natte Tiider ere Reiste fra ofttnevnte Ole Legreid stundum liggende ligesom halv døde, saavende og flydende paa Søen udi een Baad, {og} ere fra døden af een hændelse Reddet ved andre, og stundum sc: næstl: Foraar antreffede for samme aarsag {skyld} og umaadelige øel \Sahl/ samt Brendeviin Selgnings skyld, den ulyckelige Hændelse at af 5 Mennisker som hos Ham blev beskienket og een Hellig Dag neml: næstleden Skier Torsdag /: da og Guds Tienisten ved dito Kircke same dag blev Forretted :/ fra

1754: 174b

Hands Huus af fuldskab Sandseløse afttens tiider begav sig paa Søen, den eene faldt ud af Baaden i den Dybe Søe, og derved omveltede Baaden, saa at hand og een til [med]? hannem ynkelig omkom og Drognede, Men de øfrige 3de blev af een Slumpe Lycke Berget ved andre til dennem ankomne Mennisker Conserveret fra døden. havde ellers ike videre at Prove.

2det Vidne Peder Rullestad aflagde Eed og vandt udi ord og meening eenstemmig med første Prov, med det tillæg at den tiid een dag næstl: 3de Paaske dag Capellanen Hr: Svartzchop eftter Prædicken var kommet ned udi ern:te Præste Stue og der tiltalte Ole Legreid fordi hand berørte Dag for- og imedens- Kircke Tienisten holdtes havde udi sit eget Huus været hiemme og drocket sig Drucken, Saa hørdte vidnet det nock bemelte Ole Legreid udi vreed Hue udlod sig imod Hr: Svartschop med disse ord: Jeg er af Barons godset, ieg giver Eder og Kammerraad Heiberg een god Dag ieg haver inted med Eder at bestille. havde saa ej videre at Prove

3de Vidne Ole Fiære, aflagde Eed og vandt i et og alt som andet vidne.

4de Vidne Isack Glaamen aflagde Eed og vandt i alt som 2det og 3de Prov sagde derhos at hand er een af de omprovede 5 Mennisker som næstl: foraar vare udi Søe Nøed, og hvoraf 2de ulyckelig omkom, Mens hand og 2de andre af een lyckelig hendelse ved een Dreng udi een Baad bleve bierget.

Actor holdt ufornøden fleere vidner udi denne Tings vidne Sag at lade føre, og den Meenige Almue bad at den høye og anden øfrighed dog ville eengang for alle føye de anstalter at det ugudelige og Syndige Kroehold Ole Legreid alle advarsler uagted {holde} giærvelig holder, maatte blive Pladt ophævet, helst eftterdi Mange af Almuen derved bliver forførdte til Druckenskab og anden deraf flydende, til deres Ruin hensigtende ulejligheder, til Slutning begiærede Fogden at det nu Passerede velbeckræftted maatte hannem beskreven meddeeles, hvilcket Indvilges.

Mons:r Gorm af Storøens Præstegield haver til dette Ting Tiid og stæd Muntlig ladet indstefne Lars \Indre/ Tungesvigen for skyldige gield 20 rd:, at Taale Dom til betalings erleggelse med Rentter deraf fra oppebørsels tiiden den 22de octobr: 1753 til betaling skeer samt Processens omkostnings erstattelse.

Lars Indre Tungesvig blev paaraabt mens møtte ikke.

Stefne vidnerne Lænsmanden Christopher Gielmervig og Niels Taralsøen Afhiemlede ved Eed at de i denne Sag Saaledes som anført meer end 14ten Dage siden Lovlig haver Stefnt Lars Tungesvig for hands boepæl, da hand tilstod Kravets Rigtighed.

Eragted.

Lars Indre Tungesvigen som lovlig Stefnt men nu absent gives Laugdag til næste Ting at møde med videre tilsvar i denne Sag i fald hand noget haver.

Mons:r Gorm af Storøens Præstegield haver til dette Ting Tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Siur Indre Tungesvigen for skyldige gield 20 rd:, at Taale Dom til betalings erleggelse med Rentter deraf

1754: 175

Fra oppebørsels tiiden den 22de octobr: 1753 til betaling skeer samt Processens omkostnings erstattelse.

Siur Indre Tungesvig blev paaraabt mens møtte icke.

Stefnevidnerne Lænsmanden Christopher Gielmervigen og Niels Taralsøen afhiemlede ved Eed at de i denne Sag Saaledes som anført meer end 14ten Dage siden lovlig haver Stefnt Siur Tungesvig for hands boepæl, da hand tilstod Kravets Rigtighed

Eragted.

Siur Indre Tungesvig som lovlig Stefnt men nu absent, gives Laugdag til næste Ting at møde med videre tilsvar i denne Sag, i fald hand noget haver.

Bøygde Lænsmanden Anders Olsen Hillestad haver til dette Ting skrifttlig ladet indstefne Mons:r Jens Undahl for imod ham og de fleere næstl: Foraar øvede overlast, der om at anhøre Prov og Taale Dom til undgieldelse og ansvar eftter Sagens omstændigheder, med det meere som Stefnemaalet nermere udviiser der for Rætten af dato 4de Maj 1754 blev oplæst.

Jens Undahl blev paaraabt mens ikke møtte.

Citanten førdte Stefnevidnerne Lænsmanden Christopher Gielmervig og Elias Lækknæs som ved Eed beckræfttede det de omtrent 5 uger siden for Jens Undahls Boepæl i hands fraværelse udi hands Koenes paahør forkyndte den Producerede Stefning, saa og for alle derudi anførte vidner.

1te Vidne Hactor Melckevigen aflagde Eed og Provede at næstleden Langfredag silde om afttenen som Citanten, vidnet og mange fleere indfant sig paa gaarden Toftechalven her i Sognet med Citantens Mackrelle Noed, kom Jens Undahl beskiencket fra bemelte gaards Huuser ned til strandbredden og uden minste ord vexling med nogen eller givne anledning tiltalede Citanten, vidnet og og!! de øfrige tilstæde værende, Saaledes og det eftter vidnets skiøn i vreed Hue: Kand i Ickcke foreenes om een Fiske Murt, Lidet dereftter greb hand Citanten med Hænderne udi brøsted og skiøv Ham saa at hand havde faldet baglendes dersom icke saadant havde blevet hindret af een af de nærværende Persohner, dereftter løb og Spendte Undahl udi bemelte Mackrelle Noed der da var ungefer halv Sledt, saa mange huller, og Saaledes under Søen ned trodde eendeel dens Flæer at 2de af Nodens Bolcker bleve derved saa Ruinerede at de ikke kunde Repareres, mens af fornødenhed maatte Casseres, samt at een andeel af den Fisk de udi et Fiske dræt havde bragt i Land, derover ud i Søen igien, Mens hvor meget Fisken som af den anføre!! (-førte) \aar/Sag af Noden udløb kunde være vert, veed vidnet ikke, dette skiønner hand det de 2de af og formedelst Undahl Reuinererte!! 2de halv slette Noede Bolcker eftter billighed var værd tilsammen 5 rd:, førend sam/m/e som melt af og formedelst Undahls opførsel bleve Ruinerede havde saa ej videre at Prove.

2det Vidne Johannes Berhoug Søskende Barn til Citanten, aflagde Eed og vandt i alt som første vidne undtagen hand ej veed hvor stoer skade den omprovede Noed beckom den omprovede tiid, sagde ellers at den tiid Undahl kom ned til Comparenten og de fleere ved Søebredden begynte

1754: 175b

Hand at Buldre eller Raabe gandske høyt og da Citanten hannem derfor tiltalede imedens Citanten sad dog tedt ved Landet udi een Baad Svarede Undahl Ham ickcke anderledes end med følgende tergende ord: Er Er {og} kom paa Land, aarsagen dertil at Undahl fordrede Citanten paa Land, bestod derudi at Citanten den tiid Undahl som melt Raabte og skraalede, bad ham tie stille sigende at Undahl forhen samme aftten havde giort alt nock imod Peder Toftekalven eller Linge.

3de Vidne Siur Skoga aflagde Eed og vandt Eenstemmig med 2det vidne dog med den forskiel at hand ej observerte at Undahl den omprovede tiid lod til Citanten falde de til vreede bevægende Terge ord: ærr ærr eller icke, ligesaa veed hand og ikke hvor stoer eller liden skade Nodten da blev tilføyet, Mens saavel dette som næstforige Prov forklarede nu at Nodens beskadigelse kom der \af/ at ej alleene Undahl men end og de øbrige!! (øvrige) tilstede værende som ville afværge det Klam/m/erie Undahl besagde tiid yppede mod Citanten, imidlertiid gick paa den og Trædde den i Sønder.

Citanten holdt ufornøden denne sinde fleere vidner at føre.

Eragted

Jens Undahl som er Lovlig Stefnt men ickcke møder gives Lav dag til næste Ting at indfinde sig med tienlig eragtende tilsvar i denne Sag.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg fick af Almuen paa tilspørgende det svar angaaende ulovlig skov Hugst og Bordskiørsel som ved de andre skribreder skeed er.

Paa tilspørgende Svarede Almuen at her i skibredet er ej flere første bøxler falden af Halsnøe Closters gods end af 1 ½ Løb Smør \1 ½ huud/ i Sioe til Torger Olsen, og udi gaarden Røen ½ Løb Smør til Johannes Jonasen, samt grunden til giæstgiveriet Toftevogens Huuser som forhen har været paa Landes grund hvorfor af Itzige giæstgiver \Nathanael Gram/ er betalt i første fæste 3 rd: og desuden udi aarlig grundleje erbudet sig at betale 21 s:

Restancen over de 2de første Terminer stoer 176 rd: 5 Mrk: 6 s: som inden Rætten blev oplæst blev icke af nogen modsagt.

her i skibredet blev undersøgt og eftterspurdt om nogen med Fundationer, Legata eller Gave Breve er forsiunet, hvortil Almuen Svarede Nej. det samme svar faldt og paa Fogdens Spørsmaal om her i skibredet opholder sig Adelige Familier.

Meere end hvis allereede Passeret og Protocolleret er var ej paa dette Ting at Forrette hvorfor Tinget blev ophævet.

Anno 1754 Dend 25de Junj blev Almindelig Sommer Skatte og Sage Ting holden for Etne skibredes Lehnets og Halsnøe Closters Almue paa det ordinaire Tingstæd gaarden Fittie, da Rætten udi overværelse af Stædets Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Kammer raad Andreas Heiberg, betientes med eftterskrevne 8te Eedsorne Laug Rættesmænd; Joen Ousvog, Tieran ibdm:, Baar Eickenæs, Peder Vee, Torckel ibdm:, Johannes Udstue, samt Ole og Niels Vettestøe, Nærværende ved Rætten Bøygde Lænsmanden Johannes Fittie med Meenige Tingsøgende Almue.

Hvornæst Allerunderdanigst og Underdanig blev læst og Publiceret alle de for Schonevigs skibrede Extraherede Kongel: Forordninger og andre høy øfrigheds ordres.

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse giorde Anfang blev Rætten til i Morgen ophævet

Dagen næst eftter som var den 26de Junj Sadtes Rætten atter paa ernevnte Tingstæd gaarden Fittie og Rætten betient med forbemelte Laugrætt.

Hvornæst blev publiceret
1te Halvor Tvete og de fleres Skiøde til Gotskalck Halvorsen paa 2 Pund Smørs skyld udi gaarden Skiold for 32 rdr: dat: 20de Novbr: 1752
2de Hr: Fogden Heibergs Fæste Brev til Jacob Nielsen paa den Part udi gaarden Ouestad

1754: 176

Christiansands Lectorat beneficeret, sc: 1 Løb 18 Mrk: Smør, som Mikel Olsen forhen har beboet, same Fæste Brev in duplo forfatted med Revers paa gienparten er dat: d: 26de Junj 1754.
3de Sogne Præsten Hr: Althandts Fæste Brev in duplo til Johanes Andersen paa 1 Løb Smør 4 Spand Korn udi gaarden Nedre Berge dat: 2de Decbr: 1753.
4de Skiftte Brevet af 10de Decbr: 1753 eftter Ingebor Stephens Datter Kaldeim som viiste at Sterfboet tilhørdte i dito gaard Kaldeim 1 Løb 1 Pund 16 ½ Mrk: Smør 1 td: Korn 1 ¼ Huud, ansadt for 50 rdr: og Biørn Kaldeim Paalodnet for same Summa.

Stædets Foged og Torbiørn Holland i Retteædskede den fra Seniste Ting imod Samuel Haaim anlagde Sag imod Samuel Haaim!! betreffende overlast.
Samuel Høyem mødte og Sagde at have Stefnt Contra i Sagen til Vidners førelse og friefindelse Doms erlangelse for Citantens Søgemaal.
Citanten og Fogden tilstod at være i denne Sag lovl: Stefnt.
Contra Citanten bad at hands vidner maatte afhøres.

Contra Citantens 1te Prov som forhen har aflagt Eed og vidnet i Sagen blev under den forhen aflagde Eed af Retten tilspurt om hand \sc: Tord Næsse/ haver videre at Prove i Sagen Samt om hand endnu vedbliver sit forige Provemaal hvilket ham for Retten blev forelæst Rs: At hand vedbliver sin forige aflagde og for ham nu oplæste Provning med det tilleg at da Citanten eftter Kniv Træckningen, Skiøv som omprovet er Samuel Haaim fra sig, falt Samuel Haaim derved ned paa gulvet i Stuen paa Vidnets gaard Næsse hafde ei videre at Prove.

Contra Citanten sagde dernest at hands Andet indstefnte Vidne ei kand have andet at vidne end nu af Vidnet Tord Næsse omforklaret er, bad derhos Citanten om Forlig og derhos Forsickrede at hvad hand den omprovede tiid tenterede \og/ skiedde af overstadig Drukenskab, det fortryder ham hiertelig

Contra Citanten og Citanten bleve dernest Saa foreenede for Saavit Citantens anke i denne Sag angaar at Citanten frafalder Sagen imod hand af Samuel Haaim nyder 2 ½ rdr: for de paa denne process anvente bekostninger, hvilke Penge Samuel Haaim forbandt sig forderligst Citanten at betale, med Forsickring at Citanten her eftter for \og af/ ham skal være uMollesteret.

Fogden lod tilføre at omendskiønt Parterne ere forligte saa bør dog Kongen Sine Bøder følgel: Loven erstattes, thi Sadte hand i Rette og paastoed at Samuel Haaim for hands forgribelse mod sin Veder Part bør udrede Bøder til Deres Maj:ts Cassa eftter Lovens 6 Bogs 7de Capt: 8de og 15de art: med Mindre Domeren i henseende til at det passerede er Skeed i et Drikke Huus og da Samuel Haaim var meget beskienket, derudi ville giøre nogen Limitation, hvorom hand ædskede Dom.

Parterne hafde ei videre paa enten af Siderne.

Afsagt

Samuel Høyem som ved de førte Vidner er overbevist, det hand udi Vred hue, dog som \den der var {Druken}/ Druken eller beskienket, haver Træked Kniv imod Citanten Torbiørn Holland, hand der ei mere end andre er tilladt \ved egen forvolt Drukenskab eller desuden/ at Skade Andre eller tentere noget der kand geraade een Anden hiefn Christen {enten} til minste Disjustice Paa Reputation eller {Honneur} \Persohn/ bør for same Forseelse bøde følgel: Lovens 6 B: 7de Capt: 15 art: til \for/deling imellem Hands Kongl: Maj:t og Angiveren {Ba.de?} femten Lod Sølv som er 7 rdr: 3 Mrk: og desuden betale Citanten Torbiørn Holland de vedstandne 2 ½ rdr: udi processens omkostninger 15 Dage eftter denne Doms lovl: Forkyndelse under adfærd eftter Loven

Dereftter blev Publiceret

Joen Osvog og Engebret Osnæses Skiøde udstæd til Goute Haldorsen eller Formynderen Torbiørn Stangeland paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Gaarden Biørgen dateret 27de Junj 1754.

Videre end anført var ei ved dette Ting at observere, hvorfor Sage Tinget blev ophævet.

Anno 1754 d: 27de Junj blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet for Fieldbergs Skibredes Almue paa gaarden Fittie udi Etne Præstegield og Retten betient med Selv same Laug Rætt som for Etne Skibredde nest foran er indført. overværende

1754: 176b

Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg med Menige Ting søgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig blev publiceret de foran paa Schaanevigs og Etnes Tinge læste Kongl: Forordninger og høy Øfrigheds ordres.

Saa blev og læst
Torbiørn Torbiørnsens Obligation til Gudmund Aarevig paa 52 rdr: dat: 27de Junj 1754.
2det Hr: Kam/m/erraad og Foged Heibergs Skiøde paa ½ Løb Smør ½ Giedskind i Dreggernæs til Torckel Nielsen for 41 rd: 3 Mrk: dat: 29 Dec: 1753.
3de Hr: Kammer raad Heibergs skiøde til Halvor Simensen Ham/m/ersland paa 1 Løb Smør i Asche for 72 rd: dat: 11te Martj 1754.
4de Else Chatarina Sal: Ottho Siursens \med fleres/ Skiøde paa 1 ½ L: Smør i Viig til Torckel Siursen dat: 16de Maj 1754.
5te Skiftte Brevet forretted paa gaarden Dahlen efter Anders Johansen, den 20de Septembr: 1753, som udviiste at Sterfboet ejede Fieldbergs hovedKircke med underliggende herligheder hvoriblant er gaarden Hammersland 1 Løb Smør 1 huud og gaarden Dahlen 1 Løb Smør 1 huud, alt ansadt for 700 rd:, hvoraf Myntlingen Marithe Kolbensdatter er paalodnet 136 rd:, Encken Ingebor Kolbensdatter 282 rd: og den Sal: Mands datter Kari Andersdatter ligesaa 282 rd:

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse giorde Anfang blev Rætten til i Morgen ophævet

Dagen næsteftter som var den 28de Junj blev Tinget og Rætten atter Sadt paa forbem:te Tingstæd Fittie og betient med samme Laug Rætt.

og blev saa Publiceret,
1te Hr: Kam/m/er Raad og Foged Heibergs qvitering for de 300 rd: Ingebret Romsøe Ham eftter obligation af 24de Novembr: 1753 er skyldig, hvorved er tilladt dito obligation af Pantte Bogen at maae udslettes, dat: 2de Janv: 1754.
2de Ingebret Romsøes Pantte forskrivelse stoer 350 rd: til Ole Steensen Ourdahl, hvorfor er Pandtsadt 2 Løber Smør 1 huud i Rømsøe dat: 29de Decembr: 1753.
3de til Mortification Siur Ericksen Udbioes obligation til Ole Ourdahl paa 40 rd: dat: 25 Novembr: 1949.
4de Siur Ericksen Udbioes Pantte obligation til Ole Fatland paa 50 rdr: dateret 26 Junj 1754.

Dereftter, og da Rætten saavel her for dette som for Etne skibreede blev betient med et og det samme Laug Rætt, blev for begge skibreder taget under et følgende Tings vidner.

Paa Fogdens tilspørgende Svarede Almuerne for Etne og Fieldbergs skibreder, at af Etne skibreede er 1753 bortbøxlet af Halsnøe Closters gods, end gaarden Løvereid 2 ½ Løb Smør ½ huud til Zackarias Siursen. og af dito gods udi Fieldbergs skibreede er 1753 bortbøxlet og icke fleere, til Soldat Mathias Larsen Roe halve parten udi de 2de øde pladser Langetvedt øde og Stangeland øde kaldet tilsammen 1 pd: 6 Mrk: Smør som Siur Roe er fra død, item udi gaarden Hegge til Soldat Halvor Evindsen eftter aftag 1 ½ Løb Smør som Torckel Hugnesen er fra død, og endelig udi gaarden Indbioe til Erick Abelsen 1 Løb Smør 7/8 huud, og det for 2/3 bøxel med friehed for den halve Landskyld, i mangel af saadan accord havde den Pladt!! (Pladts) ligget øde

End videre er Svaret paa Fogdens tilspørsel af begge skibreders Almuer at ingen her i skibrederne har med noget ulovlig Skov Hugst sig forseet dem vitterlig siden forstamteds ophævelse.

Paa tilspørgende Svarede Almuen af Fieldbergs skibreede at alle af de gaarders opsiddere som henhører under Marin Lægderne udi dito skibreede, er dette aar af Fogden udi deres Skatter bleven godtgiort den halve deel af de pro Anno 1750 udbetalte udreedning a Løb 16 s:

Dereftter blev Restancerne for begge skibreederne oplæst og af ingen modsagt, skiønt samme beløb for Etne skibrede til 313 rd: 5 Mrk: 15 s: og for Fieldberg til 328 rd: 5 Mrk: 13 s:

1754: 177

Torbiørn Leerdahl af Ryfylche Fogderie frem kom for Rætten og anmelte at hand til dette Ting tiid og Stæd Muntlig haver ladet Indkalde Giæstgiveren i Øhlen Mons:r Jaen Schrøder fordi hand skal have tilspurdt Citanten hvad hand har haftt med den indstefntes tieniste Pige at bestille, Saa og for andre imod Citanten faldne Skields ord, derom at anhøre vidner Torger Roa, Hans Olsen og Torben Ejen samt Beskickelses vidnerne Syver Ejen og Haagen Hambre, hvilcke vidner under Falsmaal til denne tiid og Stæd er stefnte, samt og dernæst at taale Dom eftter Loven, samt erstatte Processens omkostninger.

Mons:r Schrøder møtte ikke eftter paaraab,

Stefne vidnerne Aldvald Uvenæs og Halvor Skaffer beckræfttede ved Eed at de i Dag 4 uger siden i denne Sag lovlig Stefnte Saaledes som oven er forklaret, bemelte Mons:r Schrøder for hands boepæl i hands eget paahør og alle \vidnerne hvor/ af {vidnerne} \{ingen}/ møtte ingen.

Citanten indgav hands skrifttlig forsædt i Sagen af 26de Junj 1754 som blev oplæst.

Eragted.

Mons:r Jaen Schrøder samt vidnerne Torger Roa, Hans Olsen og Torben Ejen samt Syver Ejen og Haagen Hambre som Lovlig stefnte og absente, gives Laug dag til næste almindelige Ting at møde den første med tilsvar og for vidnerne at anhøre samt Dom at lide og vidnerne for under Falsmaal udi denne Sag at aflegge deres Eedelig vidnes byrd.

Mons Olsen boende paa Gaarden Dahlen udi Fieldberg Sogn fremstillede sig for Rætten og becklagelig gav til kiende at bemelte hands paaboende gaard Dahlen Matriculs No: 42 udi Fieldbergs skibreede skyldende udi Skatt 1 ½ Løb Smør og udi Landskyld 1 Løb Smør 1 huud Fieldbergs Kirke, som hand Selv ejer, tilhørig, dens Huuser tilligemed den største deel af de der i værende Ejendeele udi næstleden aprilj Maaned af een ulyckelig vaade Ild er bleven opbrendt og i aske lagt, hannem til største skade og Ruin, og da hand agter at giøre allerunderdanigst ansøgning om nogle aars Skatte Friehed til hielp og opreisning af denne erlitte Skade og til Sonlagement at faae Gaardens Huuse igien opbygget, Saa fremstillede Hand for Rætten sine Naboer de 3de Dannemænd Peder Knudsen Indbioe, Ole Goutesen Steensland og Svend Siursen Udbioe Eedlig at forklare denne ulyckelige hendelses tildragelse, og hvad skade hand haver lidt alt til et Lovskicket Tings vidnes erholdelse, begiærende derfor at disse vidner maatte blive Eedfæstede og afhørdte.

Bemelte 3de vidner aflagde Eed og forklarede at næstl: Foraar een Natt imod Morgen stunden i april Maaned antendtes een Ild som ingen veed hvor af eller hvor fra den kom, udi oven bemelte Mons Olsens Borger Stue paa gaarden Dahlen, hvilken Vaade Ild udi een Hast greb saavidt om sig Særlig eftterdi der sam/m/e tiid var een stærck blæst og faae eller liden Mande hielp, at samme Borger Stue tillige med de derhos staaende Huuse nemlig 1 Senge

Boe 1 Ild huus, 1 veed Skudt og et til Borger Stuen hefttet Senge Kammer samt een Lang Svale bygget til ern:te Borger Stue, som een Kaave, udi kort tiid blev gandske opbrendt og lagt i aske tilligemed alt hvis Bohave af Gryder, Senge og Gange klæder, Korn, Træfang, Messing og andet som derudi fandtes jae Ilden og ulyken var saa Schnel at Menniskerne \som laag i Stuen/ chnap og icke uden Hasard kunde komme ud deraf.

Paa tilspørgende faldt den Meenige Almues Giensvar udi et og alt saaledes som af de førte Vidner er forklaret.

Mons Olsen Dahlen begiærede om det nu Passerede at hannem af Rætten et Velbeckræftted Tingsvidne maatte beskreven meddeeles, hvilken ham ej kunde nægtes og altsaa Indvilges

1754: 177b

Johannes Fielle af Ryfylche Fogderie indfandt sig for Rætten og i Rætte æskede hands imod Niels Røen næstafvigte Høste Ting Reiste og da opsadte Sag betreffende eendeel Næver Fleckning bemelte vederpart udi Citantens gaard Fielles tilliggende udmarcker skal have begaaet.

Niels Røen møtte og vedtog at have nødt lovlig varsel i denne Sag saavel til næstl: Høste- {og} som \til/ dette- Ting, Svarede ellers til Sagen Saaledes at udi de 57 aar hand har beboet Kongens gaard Røen saavelsom hands Formænd for hannem, har den omtvistede udmarck {fra umindelig} hvorudi den omtvistede Næver Flæckning er skeed, været brugt til græsning og Fæebeite for gaarden Røens Creature og i begyndelsen af hands ankomst til gaarden var der Slet ingen skov paa det stæd som er een udmarck høyt til Fields, men siden er nogen smaae Biercke skov tilvoxen, og ligesom gaarden Røen fra umindelige Tiider af har haftt græsning til sine Creature paa sam/m/e stæd, saa var hand og af den formeening, at den Skov som der opvoxede burde være gaarden Røen tilhørig, hvorfor hand ickcke har taget i betenckning der Selv at flecke – eller givet andre Lov den paastefnte Næver at flecke, i dito skov, eftterdi hand veed gaarden derved ej er beskadiget, hand Protesterede altsaa imod vidners førelse her paa Tinget i denne Sag som angaar Skov og Marcks ejendom, eller forinden det af Dommer og Dannemænd paa aastæden bliver paaskiønnet hvad enten Citanten Johannes Fielle kand have nogen Rætt til denne udmarck eller icke.

Citanten Svarede at i fald Rætten saa for godt befinder at Sagen paa aastæden bør afgiøres vil hand formeene at den indstefnte Niels Røen samme der bør beckoste.

Eragted.

Da denne Sag der har sin herreisning af Dispute om ejendom udi skov og udmarcker, ikke her inden Tinge imod Lovens bydende udi Lovens 1te Bogs 16 Cap: bør Ventileres, vorder sam/m/e eftter den allegerede Lovs articul til de paaskadigede aastæder henviist, og hvorhelst Citanten om hand sin formeente ejendoms Rætt videre agter at Preseqvere, Sagen besørger lovlig anlagt.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg gav til kiende at da Bunden af Rosenthals Jurisdiction Lars Nore-Vogen i Øhlens Sogn meget formastelig har faret ind i Fieldbergs Kirckes Skov under gaarden Dahlen derudi Hugget og uden nogens tilladelse der fra bortført eendeel Fure Træer under paaskud at hand havde dem fornøden, Saa for at hemme saadan ulovlig og egenraadig indgreb udi Kirckens skov, har Comparenten Kammerraad Heiberg paa Justitziens veigne til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne bemelte Lars Nore Vogen om saadan hands ulovlige forhold at anhøre vidnerne Christen Johansen Rodtvold, Joen Eickaasen og Knud Nielsen Lunde, hvilcke vidner iligemaade ere indstefnte under Lovens Falsmaal deres Eedelige forklaring i Sagen at aflegge alt til et Lovskicket Tings vidnes erholdelse.

Den indstefnte Lars Nore Vogen saa og vidnet Knud Nielsen Lunde møtte for Rætten og vedtog i denne Sag at være Lovlig Stefnte Vidnerne Christen Rodtvold og Joen Eickaasen bleve paaraabte mens møtte ikke.

Stefne vidnerne Aldvald Ulvenæs og Halvor Steffensen Skaffer bekræfttede ved Eed at de 5 uger siden Lovlig Stefnede de udeblevne vidner Christen Rodtvold og Joen Eickaas under Falsmaals Bøders udredsel at møde paa dette Ting, dette Stæd og denne tiid for i denne Sag at aflegge deres Eedelige vidnes byrd.

Actor begierede at vidnet Knud Nielsen Lunde som møder maatte Eedfæstes og afhøres.

bemelte vidne Knud Nielsen Lunde aflagde derpaa Eed og vandt

1754: 178

at næstl: Vinter i Fasten imedens hand tiente til helftten hos indstefnte Lars Nore Vogen da eftter hands Horbonds ordre fuldte hand med bemelte hands Huus!! (Huusbond) een Dag hen udi gaarden Dahlens skov for [at] hugge et par Træer til een Broe som Lars Nordre Vogen ville have til een Broe hand er pligtig at vedligeholde, og da var brøstfeldig, og da de komme til een gaard kaldet Rodtvold som ligger næst ved Dahlens Skov forefant de der bemelte gaard Rodtvolds opsidder Christen Johansen, af hvem hands Husbonde eftter eget sigende havde begieret at hand ville for hannem af gaarden Dahlens opsidder Søge tilladelse om bemelte 2de Broe Træers Hugst og Bortførsel, hvilken Mand Christen Rodtvold strax fortaldte dennem det hand vel eftter den indstefnte vederpartes begiær 2de gange havde været paa gaarden Dahlen hos opsidderen Mons Olsen, Mens sagde derhos at hand ikke havde berørte opsidder hiemme, og altsaa ikke havde enten af Ham eller nogen anden paa gaarden Dahlen faaet nogen tilladelse at Hugge eller bortføre noget Træe i og af gaarden Dahlens skov, ikke desto mindre Reiste dog Deponenten med Lars Nore Vogen \strax/ hen udi berørte gaarden Dahlens skov og der nedfeldte Ja ved Hæst og Folcke hielp der fra bortførte 2de Fure Træer omtrent 6 ½ Favns Lengde hvert Træe hvilcke Træer blev henbragte til den Broe omprovet er som ligger ved vederpartens grund paa gaarden Nordre Vogen, {endelig} hvor sam/m/e Træer end nu ligger men ej er indlagt udi Broen, endelig forklarede vidnet at hvorvel Christen Rodtvold fortaldte veder parten og vidnet besagde Dag, at hand ej for veder parten havde erholdet minste tilladelse at Hugge dito 2de Træer saa var det dog at Lars Nordre Vogen tilligemed vidnet forføyede sig som melt hen i skoven og der begick den omprovede Hugst, Mens ikke enten før eller siden de 2de Træer bleve nedfeldte gick enten Lars Vogen eller nogen for Hannem samme Dag eller siden til gaarden Dahlen for at giøre nye anmodning om Træernes Hugst, havde ej videre at Prove.

Paa Actor Hr: Kammer raad Heibergs tilspørgelse vedstod indstefnte Lars Nordre-Vogen nu for Rætten at alt hvis af første vidne \Knud Nielsen/ er forklaret, det forholder sig saa i Sandhed, og hvorfor hand inted derimod har eller kand have at sige, Mens sagde derhos at hand som havde 2de gange {beg} Sendt bud til Dahlen for at begiære de paastefnte 2de Træer, hvilcke hand uomgiengelig behøvede til een sin Broes Reparation, var nød til, fordi Vinter føret ikke skulle opslaaes, den berørte tiid at Hugge og bort føre atternevnte Træer, dog under den fortrøstning at Dahlens opsidder ikke skulle Reigne samme af fornødenhed brugte friehed ham til last eller onde, helst da hand aldrig har tenkt eller tencker andet end til yderste værd samme at betale, ligesom hand og aldrig har intenderet paa nogen Tyvagtig Svigagtig eller underfundig maade at tilvende sig titnevnte Træer.

Actor Hr: Kam/m/erraad Heiberg lod tilføre at eftterdi Lars Nordre Vogen Selv har tilstaaet alt hvad vidnet Knud Nielsen udsagt haver, hvilcket ogsaa er alt det som Actor kand vente af de øfrige indstefnte men udeblevne vidner, forklaret, Saa frafalt hand de sam/m/e og begiærede alleene Tingsvidne om hvis Passeret er hvilket Indvilges.

Widere end anført var ej

1754: 178b

Paa dette Sage Ting at forrette hvorfor same blev ophævet.

Anno 1754 d: 3de Julj blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa gaarden Bielland udi Storens Præstegield for Føyens Skibredes Læhnets og Halsnøe Klosters – Gods, og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Hans Syversen Giettung, Jens Eretsland, Peder Larsen Kulleseid, Johanes Jensen Waage, Ole Kolbensen Alsvaagen, Tord Hidsken, Niels Aandenæs, og Gunder Halvorsen Søre Sæle. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig blev læst de Kongl: Allern: Forordninger og den høye øfrigheds ordres som paa nest forhen i Skaanevigs Skibrede holte Almindel: Ting blev publicerte og Speciel ere i Protocollerede.

Videre blev publiceret
1st Fogden Heibergs Fæste Brev til Christen Olsen paa 18 Mrk:r Smør ¼ Hud i gaarden Wæspestad Halsnøe Kloster gods dat: 31te Decbr: 1753.
2det Velben:te Hr: Fogeds Fæste Brev til Baard Eldøen paa ½ Løb Smør ½ Huud i gaarden Eldøen Halsnøe Kloster gods dat: 9de Janvarj 1754.
3de Velben:te Hr: Fogeds Fæste Brev til Jens Halvorsen paa ½ Løb Smør ½ Huud udi gaarden Øfre Næsse Halsnøe Kloster gods dat: 29de Decbr: 1753.
4de Skiftte Brevet eftter afdøde Myntling Peder Pedersen Lønning dateret 11te aprilj 1753, som udviiste at Sterfboet eller den afdøde Myntling ejede i gaarden Lønning 7 Marcker Smør, desligeste at samme som var ansadt for 9 rd: 2 Mrk: er paalodnet Lænsmanden Johannes Lønning med Koene 2 Mrk:, Mickel, Hans, Anders, Lars og Sæbiørn Pedersønner hver 1 Mrk: Smør.
5te et dito Skiftte Brev eftter Gunder Gundersen Slutted paa gaarden Saxeid den 21de augustj 1753, udviiser at Sterfboets Ejendom i Saxeid som var 1 pd: Smør er udlagt til Encken Anne Jonsdatter 12 Mrk: Smør, paa Sønnerne Gunder og Lars Gundersønner hver 4 4/5 Mrk: Smør og Datteren Mette Gundersdatter 2 2/5 marcker Smør, tilsammen 1 pd: for 16 rd:
6te et dito Skiftte Brev Passeret paa gaarden Følchesnæs eftter Sesselle Pedersdatter den 22de augustj 1753, som formelder at Sterfboets ejendom i gaarden Følchesnæs er 7 61/64 Mrk: Smør for 7 rd: 5 Mrk: 13 ½ s: hvilket er udlagt til Encken Anne Bentsdatter med 1 ½ Mrk: Smør til Sønne Sønnen Knud Hansen 2 ½ Mrk: Smør, og til Sønnen Hactor Knudsen 3 Mrk: Smør, item til Ingebor Knudsdatter 61/64 Mrk: Smør.
7de Et dito Skiftte Brev af 22de augustj 1753 slutted paa gaarden Følchesnæs eftter Hans Knudsen hvoreftter dito Sterfboets ejendom i gaarden Følchesnæs som er 17 ¼ Mrk: Smør ¼ huud ansadt for 26 rd: 1 Mrk: 11 s:, blev paalodnet Encken Anne Bentsdatter Med 9 5/8 Mrk: Smør 1/8 huud, og Sønnen Knud Hansen 7 5/8 Mrk: Smør 1/8 huud. {for}
8de et dito eftter afdøde Kari Gregoriusdatter Slutted paa gaarden Almaas den 11te aprilj 1753, som udviste at Boet ejede i Almaas ½ Løb Smør for 54 rd:, som er udlagt, Saasom, til Toral (Toril) Jørgensdatter 17 1/3 Mrk: Smør Enckemanden Lars Fallentinsen 8 1/6 Mrk: Smør, Sønnen Fallentin Larsen 7 Mrk: og Datteren Anne Larsdatter 3 ½ Mrk: Smør.

9de til Mortification læst Hr: Lieutnant Aboes Pantte forskrivelse stoer 150 rd: til Fogden Hr: Kammer raad Heiberg dat: 5te Maj 1749, med Velbemelte Hr: Kamer raads paateigning eller qvittering af dags dato, som derfor af Pantte Bogen er udsletted.
10de Velbemelte Hr: Lieutnant Aboes udstædde obligation paa 150 rd: hand af Hands Maj:ts Cassa er forstragt, og hvorfor hand har stillet i forsickring sine i boende Huuse med alle hands \andre/ ejendeele, dat: 3de Julij 1754.

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til i Morgen [ophævet].

Dagen nesteftter som var d: 4de Julj blev Retten med forbem:te Laug Rett atter Sadt paa ben:te Ting stæd.

Dereftter blev publiceret
1te Hr: Hertzbergs Fæste Brev for hands livs tiid til Datter Manden Poul Cormontan paa Findaas Præstegaard, dat: 3de Janv: 1754.
2det Poul Cormontans Skrefttl: Designation eller Register over de Meubler hand til og udi sin Sviger Fader Hr: Hertzbergs Huus haver eftter den Sistes tilstaaelse indbragt og Selv Eier dat: 14de Junj 1754.
3de Mr: Rasmus Kraghs Skiøde til Johanes Einersen paa 12 Mrk: Smør udi gaarden Melkevig for 29 rdr: dat: 3de Janv: 1754.

1754: 179

4de Mr: Gorm og de fleres Skiøde til Lars Olsen paa een halv Løb og 18 Mrk: Smør udi gaarden øfre Grindem hvorfor er betalt Saasom til Gorm 26 rdr: 4 Mrk: og til Iver Gram 13 rdr: 2 Mrk: dat: 27de Martj 1754
5te Ole Bentsen Sunstabøes Fæste Brev til Niels Hansen paa 6 19/128 Mrk:r Smør 1/8 Huud i gaarden Fylckesnæs Myntl: Knud Hansen tilhørende, hvilket Fæste Brev in duplo forfatted med Revers paa Gienparten er af 3de Julj 1754
6te Ole Mekebakens Skiøde Brev til Myntl: Maritte og Inger Tomesdøttre paa 7 Mrk: Smør i gaarden Saxeid og 1 Marck dito udi gaarden Kulleseid for Kiøbe Penge 5 rdr: dat: 5te Junj 1754.

Gunder Hofland haver til dette Ting tiid og Stæd Muntl: ladet ind stefne Mad:me Mette Budde for 3 rdr: hun ham er skyldig for een hende Nestl: Aars Waar Soldte Stud, som forlengst burde været betalt, der for at taale Dom til betalings og processens omkostningers erleggelse.
Mette Budde mødte ej ikke eller nogen paa hendes veigne eftter paaraab.
Stefne Vidnerne Holger og Ole Eie bekræfttede ved Eed at De i denne Sag Saaledes som oven anført, mere end 14 Dage siden Stefnede Mad:me Budde for hendes Boepæl paa gastgieber Stædet Espevæhr.

Eragted

Madamme Mette Budde gives Laugdag til neste Almindel: Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Ole Raamunsen!! boende paa gaarden Wichenæs No: 41 i Føyens Skibrede, hvoraf hand Selv Eier og bruger i Skatt 2 Pund og 8te Mrk: Smør, Men i Landskyld 2 Pund Smør fremkom for Retten og beklagelig angav at et hands nye Stue Huus paa dito gaard Wichenæs Nestl: Foraar 14 dage for Paaske Høytiid af een ulyckelig Waade Ild blev med alt hvis derudi

fantes lagt i aske Som forvoldte at hand som tilforn var Fattig derved blev bragt udi yderste Armod, fremstillede og for Saadant at oplyse 2de indstefnte Vidner med begier same maate afhøres og hvoreftter ern:te Skadelidte Mand derom et Velbekræftted Tings Vidne vil afvarte til den ende at hand dereftter vil til Hans Kongl: Maj:t formere een Allerunderdanigst Suppliqve om nogen aars Skatte frihed.

De 2de Indstefnte Vidner som vare Johanes Haagensen Stocken og Salemon Olsen Dyvigen aflagde Eed og vant at nestl: Foraar afbrente ovenmelte Ole Rasmusens besagde Stue, de har og hørt at derudi fantes og opbrentes hands Ringe Midler, Mens Vidnerne var ei tilstæde ved ern:te ulykkel: Ildebrand, veed derfor ei hvad Eiendome for ham opbrent blev, ikke eller hvorhelst Ilden Tentes, mens dette er Dem bekient at same Stue som var opbygt nestl: aars høst var enda ei forsiunet med Nogen Muret Grue og Skorsteen som i et hvert saadant Stuehuus uomgiengelig til husets Conservation imod Ildebrand ernødiges, derimod hafde Ole Rasmusen Hasarderet den gandske Vinter over at Brende Og Kaage Mad Ved een Ild lagt ved den eene Veg eller hiørne i huset. hafde ei videre at Prove.

Ole Rasmusen var herom et Velbekræftted Tingsvidne begierende som vel indvilges, Mens dog vil det ankom/m/e paa Kongl: allernaadigste Dispensation om \hvorvidt/ Ole Rasmusen Naar Vidnernes Eedl: udsagn Confronteres med den om Ildebrand allernaadigst udgangne Forordning, Meritterer formedelst sin brugte Stoere uforsigtighed, Skatte frieheds nydelse eller ikke.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg i retteædskede Sagen Contra Torbiørn Endresen Husmand paa Grønevig under Findaas Præstegield for begangne Leiermaal med Pigen Anne Bendixdatter, Men sagde derhos at ben:te Torbiørn Endresen eftter tilsagn af hands grundherre Hr: Niels Hertzberg har giort løftte om til anstundende Høste Ting at bringe noget til veje paa Bøderne og at Søge optingning for det Resterende, hvorfor Actor begierede Sagen udsadt til den tiid.

Eragted

Sagen udsettes til neste Ting

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg gav tilkiende at da hand ved een fra Hands Excellence Hr: Stifttbefalings mand von Cicignon \hannem/ indløben skrivelse under 29de Septembr: afvigte aar 1753 er bleven inberetted hvorledes Høybemelte Herre

1754: 179b

Ikke alleene Selv paa sin Reise fra Stavanger til Bergen Men end og med hands Baad som skulle hendte hannem fra Stavanger er bleven opholdt med den formodne skyds paa den heele Reise igiennem det mig allernaadigst anfortroede Sundhords Fogderie, hvilken omgang mod stædets høyeste øfrighed ikke kand give anleedning at tencke andet end de adskillige Klager som indkommer fra andre Reisende her igiennem Fogderiet over ophold med skyds joe maae have sin Raison, men for at see saadan utilbørlig og imod Kongel: allernaadigste anordninger stridende omgang hemmet og afstraffet haver Hand til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Skydsskafferen ved Skydsskiftted Spidsøen Lars Aansen Teigland, saavelsom de skydsfolck der skulle Skydse, Høybem:te Hr: Stifttbefalings mand von Cicignon fra Spidsøen Nordeftter til næste Skydsskiftte, {Men da Citanten} at lide straf for deres formastelige udeblivelse fra Skydsen til Rette tiid; Mens da Citanten ved nøye Examination har fornummet at Høybemelte Hr: Stifttbefalings mand von Cicignon ikke leed nogen ophold ved Skydsskiftted i Spidsøen Men at Skyds folckene stod ferdig at Træde i Baaden da Høybem:te Herre der ankom, Saa maatte hand frafalde Sagen mod disse folck, under Reservation at indkalde de der skulle skydse fra Folgerøen hvorfra den største ophold

paa Reisen Existerede, videre blev Examineret hvorledes det tilgick ved skydsskiftted Spidsøen da Hr: Stifttbefalings mandens Baad blev Transporteret til Stavanger for at afhendte Hannem derfra, og blev derom af skydsskafferen Lars Aansen giort saadan forklaring at forbudet til Skydsen den gang kom Fredags afttenen Men skydset kom ikke førend Løverdags aftten, Dernæst blev bem:te Skydsskaffer tilspurdt om hand i denne Sag er lovlig Stefnt, hvortil hand svarede jae at hand vedtager lovlig Stefnemaal. Dernæst blev bemelte Skydsskaffer tilspurdt hvad der var aarsage udi at Stifttamtmandens Baad Saaledes blev opholt med skyds udi 24 Tiimer, og om nogen af de som blev tilsagde at skydse derudi var aarsage. Rs: Saasnart Forbudet kom gick hand strax til de nermeste gaarder ved skydsskiftted for at faae Skyds, hvilke gaarder dog ligger saa langt fra Skydsskiftted saa vidt adspredde at hand udi een halv Miils Circomference kunde faae 12 Mænd samlet, og da hand til Dennem ankom var faae eller ingen tilstæde {hvorfor hand maatte} Men ude ved Havet paa Fiskerie, hvorfor hand maatte Reise meere end een Miil fra Skyds skiftted udi Circomference over 2 Miile førend hand kunde finde saa mange Mand hiemme, at hand kunde faae den fornødne skyds hvilket var aarsage at Skydsen saa lenge blev opholdt, og dette bevidnede den tilstædeværende Almuen med Hannem Saaledes at være i Sandhed.
Actor begiærede Sagen udsadt til nermere Examination.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg i Rætteæskede den fra seeniste Høste ting udsadte Sag Contra Steffen Kannelønning, Ole og Jørgen!! Valdvatne, Johannes Lille Bøe og Abraham Alhan, for ulovl: Bielke hugst og bestilt forbuden Træelast at udføre, gav derhos tilkiende at hand har forsømt at tage Rættens seeniste ergangne Eragtning og Lov dags foreleggelse beskreven, til vedbørlig forkyndelse ville dog fornemme om de indstefnte møder eftter den Dennem nu paa nye givne varsel i Sagen og hvad de til Sagen kand have at svare.
De indstefnte bleve paaraabte, og der af møtte Erick!! Valdvatne, Steffen Kannelønning, Johannes Lille Bøe og Abraham Alhan saavelsom den til vedermæhle indstefnte Rasmus Kragh

1754: 180

hvilke alle tilstod at være i denne Sag lovlig Stefnt, Mens Ole Valdvatne møtte ikke ej eller nogen paa hands veigne, og declarerede de mødende vederparter at hand icke kunde Sistere sig for Rætten, fordi hand paa nærværende tiid er Svag og Sengeliggende.
Stefnevidnerne Anders Bandedahlen og Sæbiørn Mathiesen Bielland beckræfttede ved Eed at de omtrent 3 uger siden i denne Sag lovlig haver varslet ej alleene den udeblevne Ole Valvatne, Mens end og de øfrige i Sagen nafngivne Persohner og det for eenhvers boepæl.
Dernæst fremstillede de mødende Contra Parter sig for Rætten og begiærede at dennem maatte meddeeles ikke alleene Extract af Protocollen om hvis i denne Sag Passeret er men end og Copie af hvis Fogden skrifttlig maatte have i Rættelagt, samt udsættelse i Sagen til næste Ting, da de vil indkomme med Deres tilsvar i Sagen.

Eragted.

Den af vederparterne i Sagen begierte anstand til næste almindelig Ting vorder dennem indvilget, ligesom og det forlangte {Extract} \Udtog/ skal blive dennem {paa} naar nermere anfordring skeer meddeelt.
Da forestaaende Eragtning var Passeret proponerede Sr: Kragh at de paastefnte Trælast vahrer som hand har beslutted {at} og bestilt til sine Huusers Reparation, er forraadnelse undergiven og vil blive til ingen nøtte om de fremdeles skal blive beliggende under aaben Himmel til Sagens uddrag, paa det Stæd de ere arresterede; Men dersom Citanten vil Consentere at hand maae tage forbem:te Træevahrer til sit fornødne brug, da vil hand, i fald meerbemelte Trævahrer {skul} imod ald forhaabning og Rætt skulle blive Dømte

Confiscable, være ansvarlig for den derpaa ved arrestes Forretningen Sadte Taxt, hvilket Fogden Hr: Kammerraad Heiberg gandske gierne Consenterede.

For Rætten fremstillede sig Bundemændene af dette Føyens skibreede Ole Michelsen Ouchland og Torbiørn Larsen Lunde paa egne og deres Myntlinger Engel Engelsen, \og/ Ingerie Ericksdatter samt Sviger Søster Kari Nielsdatters veigne med foregivende at de til et Lovlig Tings vidnes erholdelse til dette Ting tiid og Stæd Muntlig har ladet indstefne Stædets Bøygde Lænsmand Iver Gram og Bunden Ole Andersen Hysingstad under Corporlig Eed at forklare at de og ingen fleere ere afdøde Svale Ericksen Huglerøen, der i lang tiid og indtil hand nogle aar siden udi Kiøbenhafn ved døden afgick har som Matros staaet udi Kongens Tieniste, Hands Rette Arfvinger.

Bemelte 2de vidner Iver Gram og Ole Andersen Hysingstad blev derpaa for Rætten fremstillet da de eftter Eeds aflæg vant og forklarede, 1te at den omspurdte udi Kiøbenhafn afdøde Svale Ericksen Huglerøen er auflet udi et Lovligt ægteskab af hands for lengst ved døden afgl: Forældre Erick og Alis Ørvigen som boede og døde udi dette Storøens Præstegield paa Huglerøen, 2det at samme Svale Ericksen Huglerøens Rette og eeniste arfvinger ere Saasom, hands afdøde Fuld Broder Engel Ericksens eftterlatte eeniste ægte Barn Engel Engelsen af 20 aars alder for hvilcken bemelte Ole Mickelsen Ouckland er anordnet til Formynder, desligeste hands 2den Fuld Broder afdøde Ole Ericksen Eldøens 3de ægte Døttre sc: Alis, Marta, og Berte Olsdøttre {hvoraf den førs} som ere giftte den første med bemelte Ole Mikelsen Øckland, den 2de med berørte Torbiørn Larsen Lunde og den siste med Ole Østensen der nu boer udi Bergens Bye, Saa og een fuld Søster Nafnlig Ingerie Ericksdatter gl: 60 aar ugiftt er Svag og Sengeliggende; og endelig een halv Søster Astri Ericksdatter som er \ved/ døden afgangen og eftterlatt sig et eeniste {ægt} Barn nafnlig

1754: 180b

Nafnlig!! Kari Nielsdatter giftt med Simen Nielsen Gangdahlen boende udi Jondahls {skibreede og Hardanger} \Kircke Sogn her i/ Fogderiet {her i Stiftted}, Saa at derfor meerbemelte Svale Ericksens Rette og eeniste Arfvinger ere for det 3de berørte 2de Fuld Brødres og 1 halv Søsters eftterlatte Børn, desligeste hands berørte fuld Søster Ingerie Ericksdatter, hvis Formynder Torbiørn Larsen Lunde er.

Comparenterne Ole Mickelsen Ouckland og Torbiørn Larsen Lunde declarerede dernæst for Rætten at de allereede \paa egne og forbem:te medarfvingers veigne/ har antaget og herved Befuldmægtiger Velædle og Velbyrdige Hr: Cancellie Secretair Mathias Friis Evald udi Kiøbenhafn til at incassere paa samtlig Deres veigne hos den Kiøbenhafnske Magistrat eller den hos hvilken Velbem:te Magistrat foreskriver eller anviiser, ald den Arf dennem samtligen eftter titnefnte Svale Ericksen Huglerøen, ved Lovlig Skiftte behandling er tilfalden, hvorfor og den qvittering afkald eller Beviis velbem:te Hr: Secretair til Høybemelte Magistrat eller andre for sam/m/e Arf udstæder skal agtes og være saa fuldkom/m/en som de den Selve havde udgifvet og underskrevet.

Comparenterne var det Passerede under Rættens fulde bekræfttning beskreven begiærende, hvilket blev indvilget.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen, at saa mange som henhører under Marin Lægderne og er uden for Land Lægd udi dette skibreede, er af Fogden udi Deres Skatter som Contant betaling bleven igien godtgiort, den halve deel af de Pro Anno 1750 udbetalte udrednings penge a Løb 16 s:

Paa Fogdens ydermere tilspørgende Svarede Almuen at ej flere gaarders parter af Halsnøe Closters gods dette afløbne aar 1753 er bortbøxlet, end udi Indre Hovland 1 pd: 3 Mrk: Smør 3/8 huud til Tron Siursen, og udi gaarden Væspestad til Christen Olsen 18 Marcker Smør ¼ hud samt udi gaarden Søre Næsse ½ Løb Smør ½ huud til Jens Halvorsen og endelig gaarden Særsteen ½ Løb Smør ½ huud til Jacob Larsen som forige lejlending Endre Haldorsen er fradød, Saa og udi gaarden Tvedt paa Huglerøen ½ Løb Smør ½ huud til Anders Ellingsen.

Dernæst blev Examineret om nogen ved ulovlig Skovhugst sig har forseet og dernæst om her i skibredet opholder sig adelige Familier eller Persohner, og endelig om nogen med Fundationer, Legata eller Gave Breve er forsiunet, hvortil blev svaret som ved de andre skibreder svaret er, sc: Nej.

Restancen for 1te og 2de Termin 1754 blev oplæst og af ingen modsagt og er dens beløb 337 rdr: 5 Mrk: 1 s:

Dernæst blev Publiceret
een af Fogden Hr: Kammer raad Heiberg eftter Præste Encken Mad:me Haars forlangende hos Sogne Præsten Hr: Niels Hertzberg den 28de Maj 1754, for gield til Mad:me Haar 923 rd: 10 s:, Passerede Executions og indførsels Forretning, hvorved velbemelte Mad:me Haar iblant andet af Hr: Hertzbergs ejendeele har nødt Indførsel udi følgende Huuse, som er Taxeret Saaledes, nemlig, Een Stue kaldet nyestuen med hoshæftted Senge Kammer og 2 Kackelofner for 36 rdr:, 1 mindre dito kaldet Skalen!! (Skaalen) med Jern Vind ofn for 8 rd:, nock 1 dito kaldet Stue kaldet Præst huus med et Kammer hos og een Jern bielegger Kackel ofn for 8 rd:, 1 par qverne Steene for 9 Mrk: 1 Stabur for 6 rd:, 1 Huus ved Bremnæs Kircke 5 rd:

Videre var ej ved dette Ting at observere hvorfor same blev ophævet.

Anno 1754 d: 5te Julj blev almindelig Skatte og Sage Ting holdet paa Biellands Tingstue for Fiere Skibredes Læhnets og Halsnøe Klosters Almue, da Retten blev betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Neml: Niels Øfre Vihofde, Ole Larsen ibdm:, Hans Nedre Vihofde i hands Stæd Reier Ulverager, Ole Flaaten, Engebret Lie i hands Stæd Johanes Aasbøe, Niels Houckaas, Niels Pedersen Økland, og Sakarias Jacobsen

1754: 181

Hage, i hands Stæd Endre Eidsvaag. Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig blev læst De Kongl: Allernaadigste anordninger og den høye Øfrigheds ordres som paa nest forige dette aars Somer Tinge udi dette Fogderies district er læste og forhen i denne Protocoll Speciel Extraherede

End videre blev Publiceret følgende Documenter.
1te Sr: Jochom Nielsen giæstgiver i Kiernaglen hands udstædde obligation stoer 360 rd: til Sr: Ole Børgesen i Bergen, hvorfor er Sadt i forsickring Kiernaglens Huuser og Previlegier,

tilligemed med 2den Prioritet udi hands gaard Øchland nest eftter Krigs Commissair Dahl, dat: 21de Janvarj 1754

2det Jacob Hoffes obligation paa 230 rd: til Ole Børgesen tilligemed Creditors paateignende qvittering for Capitalens betaling med Rentter, hvorfor samme er læst til Mortification og af Pantte Bogen bør udslettes.

3de til Mortification læst bemelte Jacob Hoffes seenere til Ole Børgesen udstædde Pantte forskrivelse stor 98 rd: dat: 29 Maj 1750, med dens qvitering af 18de Sept: 1753.

4de bemelte Jacob Hoffes udstædde obligation til Sr: Niels Tornebye paa 190 rd: hvorfor med med!! 3de Prioritet er Pandtsadt Lyngholmen med paastaaende Huuse skyldende 12 Mrk: Smør, item første Prioritet udi een nye vaaning som beboes af Ole Olsen med alle hands Løsøre Midler med videre dat: 18 Septembr: 1753.

5te Mad:me Sal: Hr: Johan Korns Encke Drude Marie Smithes til Hans Fioen udstædde skiøde paa 1 Løb 18 Mrk: Smør i gaarden Lille Fioen for 180 rd: dat: 28 Martj 1754.

6te Hr: Kammer raad Heibergs udstædde 2de Fæste Breve til Simen Tostensen den første dat: 15de Decembr: 1753 og den 2de af 1te Junj 1754, hvorved hannem er til bøxlet 1 Løb Smør 1 huud i Halsnøe Closter gaarden Dommesnæs.

7de Hr: Kam/m/erraad Heibergs Fæste Brev af næstl: 27de aprilj udstæd paa 1 Løb Smør 1 huud \i Solem/ til Ole Gundersen.

8de Mad:me Erlandsen med fleeres Fæste Brev til Anders Povelsen Nordhuus paa gaarden Sælsaas skyldende ½ Løb Smør 1 vog Korn med underliggende Selsaas vogen skyldende 6 Mrk:r dat: 20de Junj 1754, \in duplo/ med Revers paa den eene af same dato.

9de Hr: Willum Smidtes Fæste Brev in duplo paa 1 Løb Smør 1 huud i gaarden Nedre-Wahlen til Endre Hansen dateret 22de Nov: 1753 med lejlendingens Revers paa den eene.

10de Skiftte Brevet forretted paa gaarden Lier eftter afdøde Ole Knudsen den 2de Junj 1753, som udviiste at Sterfboet ejede i gaarden Lier 1 pd: 12 Mrk: Smør, som \er/ bleven paalodnet Encken Kari Olsdatter 14 ½ Mrk: Smør, Sønnen Knud Olsen 16 ¼ Mrk: og Ole Olsen 5 ¼ Mrk: Smør i alt de bemelte 1 pd: 12 Mrk: Smør for 27 rd:

11te Et dito paa gaarden Westvig eftter Even Helgesen og qvinde Ingebor Olsdatter, den 4de Junj 1753, udviisende at Sterfboets ejende anpart udi gaarden Westvig er 22 9/20 Mrk: Smør, og at af sam/m/e er udlagt paa Helge Evensen 6 Mrk: Smør, Synneve Evensdatter 3 Mrk: Smør og Magdelie Evensdatter 13 9/20 Mrk: Smør, tilsamen for 15 rd: 1 Mrk: 10 s:

12te Et dito Skiftte Brev eftter Kari Tommesdatter Slutted paa Gaarden Breisteg den 4de Junj 1753, eftter dito Skiftte Brev ejede Sterfboet i arfvetomten ½ Løb Smør 3 spand Korn i Breisteg, hvilket er paalodnet Enckemanden Niels Johansen og Sønnen Johannes Nielsen hver 18 Mercker Smør 1 ½ Spand Korn tilsammen ansadt for 30 rd:

13de og 14de 2de Skiøder udgivet af Hr: Kamer Raad og Foged Heiberg til Elling Povelsen og Thord Gudmundsen hver Paa halfningen sc: 18 Mrk: Smør 4 ½ Spand

1754: 181b

Korn udi gaarden Feraas hvorfor er betalt af hver af Dennem 18 rdr: dat: 7de Janv: 1754.

Endre Trafaas fremkom for Retten og anviiste Huden af een Voxen Ulv beviiste og derhos med Menige Almues tilstaaelse det hand same Ulv haver Skudt paa sin gaards Bøe nestl: Vinter, og hvorfor Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg Strax udi Retten eftter Forordningen leverte ham Skud Pengene 2 rdr:

Johanes Aasbue haver til dette Ting, tiid og Stæd Mundtl: ladet indstefne {Johane} Abraham Løvaas fordie hand paa neste!! (nestl:?) Almindel: Ting inden Retten medens een Sag imellem Dennem Ventileres, offentl: Sagde at Citanten var een Skielm og Løygner, saa og at

her er ingen Rett i Landet med videre, derom at anhøre Prov \og Beviiser/, og Taale Dom til Citantens friefindelse og den indstefntes vedbørl: undgieldelse samt erstate processens omkostninger

Abraham Løvaas mødte for Retten tillige med hands antagne Fulmægtig Bøygde Procurator Sr: Jens Isach Holch da Abraham Løvaas tilstoed i denne Sag at være lovl: Stefnt foregav og at have Stefnt Citanten Contra i Sagen for at anhøre Prov og lide Dom til Contra Partens friekiendelse for Søgemaalet og til at undgielde fordie hand haver Sagt til een sin Dreng at hand skulle Slaae hilsen af Contra Citanten \med videre/ samt at oprette Processens omkostninger.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg gav tilkiende at hand i denne Sag til Justitiens Pleie og til de af Sagen flydende Bøder til Deres Maj:ts Cassa ved Endel: Dom at faa allerhøystben:te Deres Maj:ts Cassa tildømt, haver i anledning af Lovens 1 Bogs 12te Capt: 3 art: samt Lovens 6te Bogs 21de Capt: 2de art: ved een Continuations Stefning og Muntl: Varsel til dette Ting, tiid og Stæd ladet ind stefne ben:te Abraham Løvaas at liide Dom til De Kongl: Bøders udredelse og i Sagen at anhøre De Beviiser og Prov som i Sagen skal føres. Citanten producerede et Udtog under Stædets Sorenskrivers Haand som blev oplæst.

Holk paa Abraham Løfaases veigne vil først afvarte hoved Citanternes Siden De ere 2de Deres Vidner og Beviisligheder, og tog sig Reserveret sine Qvæstioner til Dennem af den Respective Domer at faae fremsette, og naar det er skeed da skal hand videre iretteføre hvad som vedbør hvilket hand og tog sig Reserveret.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg lod tilføre at det af hovet Citanten Johanes Aasbøe i rettelagde er alt hvad hand for nerværende tiid Agter fornøden at i Rette komme med og ville allene forinden endelig i Rettesettelse skeer forneme hvad indstefnte Abraham Løvaas til sit Forsvar kand have at frem føre, hvilken Declaration iligemaade skedde af hovet Citanten.

Holk var dernest begierende for nerværende tiid, det indstefnte Vidne Tord Færaas ført og afhørt og tillige først at giøre fuldkomen forklaring om alt hvad der kand være passeret imellem Johanes Aasbue og Contra Citanten Abraham \Løfaas/ og endel: at Svare paa fornødne Qvæstioner

Hovet Citanten tilstoed \paa Rettens tilspørgende/ at være Stefnt Contra i Sagen af Contra Citanten det same vedtog og Velben:te Hr: Foged uagted hand ei er Stefnt af Contra Citanten, endelig tilstod den siste at være Stefnet for Velben:te Foged paa Justitiens veigne Saaledes som oven er Protocolleret

Contra Citanten {Tord Gudmundsen Færaas} fremstillede ern:te Vidne Tord Gudmundsen Færaas gl: lidet over 20 aar, har været til Guds Bord, der aflagde Eed og vandt at nestl: Vinter bad Johanes Aasbue Deponenten det Deponenten ville Skambære Contra Citanten Abraham Løvaas, da Johanes og loftte

1754: 182

Derfor at ville give Vidnet een Smale som er et Faar eller gied Vidnet explicerede sig ellers at eftter Landets Almindelige Tale Maade forstaaes ved det Ord Skambære det same som at Slaae Tugte eller Refse een meget eller haardt, Same ord Skambære, bruges ellers ordinair af Forældre til Deres Børn som kand have ved Forseelse fortient at Refses, end videre sagde Vidnet det Johanes Aasbue ligesaa afvigte Vinter bad Vidnet tage fra Abraham Løfaas eet Hugge Jern eller Beitel og kome til ham med \saasom/ {da} hand \da/ udi Smidien ville same omgiøre, Mens hvad enten Johanes Aasbue, Vidnet eller hvilken andre som siden skulle beholde ern:te Hugge Jern, Beitel eller Tverslag det blev ei omtalt, endelig Siger Vidnet at hvis omprovet er har hand fortaalt sine Forældre og ingen anden og er det hands Forældre der har sagt same igien til Contra Citanten

Holk sagde at imedens forben:te Vidne \nu/ Stoed for Retten og aflagde sin Eedlige Forklaring Sagde hovet Citanten til Vidnet disse ord: Du lyver, hvilke ord Comparenten bad Laug Retted Drages til Minde.

Johanes Aasbue sagde at ved de talte ord har hand intet ont Meent Vidnet Men allene derved tængte at Rætlede ham.

Holk sagde at da der ikke var flere Vidner som hands Principal kunde til oplysning i Sagen faae til denne tid indstefnt, Saa bad hand om Anstand i Sagen til neste Ting for at føre flere Vidner og for da at Sagen kand blive oplyslig saa angav hand i følge Lov hvad Vidnerne heder Neml: Gudmund Hofde og hands Hustroe Kari Tordsdatter og i øfrigt tog Holk sig Reserveret sin yderligste tiltale til Johanes Aasbue baade for hvad som nu er passeret og har \været/ passeret, og paastoed at den Respective Domer vil udsette Sagen til een anden tiid.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg begierede at Procurator Holk maatte paalegges directe at ærklære sig om hand agter enten Selv eller for sin Principal med De førende Vidner at Bevislig giøre enten hands Contra Part Johanes Aasbue eller Retten at være skyldig udi De ærrørige beskyldninger som hand inden Retten begge dele haver tillagt, i vidrig fald protesterede Comparenten imod den begierte udsettelse og paastoed at Abraham Løvaas for Saadan sin formastel: opførsel følgel: Lovens 1te Bogs 12 Capt: 3de art: og 6 Bogs 21 Capt: 2 art: maae lide Dom til Straff som vedbør hvorom hand nu paastoed Dom.

Procurator Holk Svarede for Abraham Løvaas, at hvad sig det betreffer, da kand hand ikke hverken for sig eller Sin Principal binde sig noget paa Armen eller Svare til De Ting som nu ere uafgiørlige, og da det forlanges saa høyt af Kamer Raad Heiberg paa Justitiens veigne for at have indsigt til Bødernes i sin tiid giørende udredninger i fald saa skulle skke, Saa maatte Holk paastaae for at See hvordan Vidnerne om alt kand være til oplysning for ham, At Sagen til nest komende Ting maatte udsettes.

Paa Rettens tilspørgelse tilstoed Abraham Løvaas at hand ei til dette Ting haver Stefnt hovet Citanten at anhøre andre Prov end det førte Vidne, Mens til neste Ting vil hand Stefne de allegerede Vidner Paa Nye i denne Sag.

Eragted

Sagen udsettes til neste Ting eftter Contra Citantens begier, da og de paaberaabte \mens til dato uinkaldede/ Vidner kand vorde afhørte Saavit Lov er gemess i fald Contra Citanten derom begiegner Sagen med Skrefttl: eller Muntl: Continuations Stefning.

Dereftter blev Publiceret

Frantz Dranges Skiøde paa 1 pd: i Sveen til Sønnen Aanen Sveen, for 16 rd: dat: 5 Martj 1754.

Knud og Endre Bue, Johannes Emmerland og Joen Sveen som Formyndere for den arf Jacob Hoffes 2de Børn Jaen og Anne Elisabeth Hoff arfvelig er tilfalden eftter deres afdøde Moder Martha Rasmusdatter ved Skifttets holdelse eftter hende den 21de aprilj 1750, sc: {paa} Sønnen 22 rd: 2 Mrk: 12 s:, og Datteren 11 rd: 1 Mrk: 6 s:, in allis 33 rd: 4 Mrk: 2 s:; De fremckom

1754: 182b

For Rætten og foregav til dette Ting tiid og Stæd Muntlig at have ladet indstefne bemelte Myntlingers forige Formynder Faderen Mons:r Jacob Hoff, for ved Dom at blive tilfunden ovenben:te 33 rd: 4 Mrk: 2 s: til Citanterne skadesløs at betale, og desuden erstatte Dennem skadesløs denne Processes omkostninger.

Jacob Hoff møtte for Rætten og tilstod først at hand i denne Sag er lovlig Stefnt, 2det at hand som fød værge endnu haver under opagt den paastefnte Arf som hand siden Skifttets

holdelse den 21de aprilj 1750 eftter hands bemelte Sal: Koene har været Formynder for 3de at Citanterne næstl: aars 1te Decembr: blev, i hands Stæd af vedkommende øfrighed paalagt berørte værgemaal; og for det 4de at hand ikke kand nægte at betale Citanterne besagde Arfve Midlers beløb med 33 rd: 4 Mrk: 2 s: hvilcke penge hand om mueligt er vil see at tilvejebringe omtrent een Maaneds tiid hereftter i fald Han saa lang Dilation gives anviiste derhos det allegerede Skiftte Brev som udviiste det Myntlingerne ere nemlig hands Søn 8 – og hands Datter 11ve – aar gamle.

Citanterne bad om Dom i Sagen.

Afsagt.

Jacob Hoff bør eftter egen vedstaaelse der accorderer med det udi Rætten anviiste originale Skiftte Brev, betale Citanterne Deres berørte Myntlingers Møderne Arf hand som Fader og forhen anordnet Formynder virckelig indesidder med, og det med 33 rd: 4 Mrk: 2 s: og desuden Erstatte dennem denne Processes beckostninger med 2 rd: 3 Mrk:, alt at udredes Fembten Dage eftter denne Doms lovlige forkyndelse under adferd eftter Loven.

Dereftter blev Publiceret

Skiftte Brevet Slutted paa øfre Væspestad den 16 augustj 1753, eftter Albret Børresen, som udviiste at Jordegodset de 10 Mrk: i Huuse og 5 Mrk: i Berge er Encken Brite Samuelsdatter paalodnet.

Paa Fogden Hr: Kam/m/er raad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen at her i skibredet afvigte aar 1753 ej fleere første bøxler er falden {end} af Halsnøe Closter godsets gaarder, end i gaarden Nedre Dommesnæs ½ Løb Smør ½ huud til Simen Tostensen, og gaarden Røgenæs 1 Løb Smør 1 huud til Halvor Reiersen.

Paa Fogdens Spørsmaal om nogen sig med ulovlig Skov hugst har forseet, om nogen med Legata, Fundationer eller Gave Breve er forsiunet og om her i skibredet Opholder sig nogen adelige Familier eller Persohner, Svarede denne Almue som de forige nemlig Nej.

Om udrings!! (udrednings) pengenes gotgiørelse falt og sam/m/e Svar som for Føyens skibreede.

Restancen for dette skibreede blev Almuen forelæst men ingen havde der udi noget at indvende, skiønt den beløb sig til (ope rum)

Fordie ei videre end allerede afhandlet er, var ved dette Sage Ting at Forrette, blev Retten ophævet

Anno 1754 d: 15de Julj blev Retten til een Siuns og Taxations Forretning over De Huser paa Etne Præstegaard \som ellers/ kaldes Enge, Etne Prestegields Almue eftter Loven tilkomer at vedligeholde, Sadt paa bem:te Præstegaard i underdanigst følge Hans Excellence Høy Welbaarne Hr: Stifttbefallings Mand Ulrich Friderich Von Cicignons Naadige ordre under nestl: 19de Junj grundede sig paa Sogne Præsten udi dito Præstegield Welædle og Welærværdige Hr: Jochum Altans Ansøgning af 12te dito, og betient med eftterskrevne 6 Eedsorne af Stædets Foged Welædle og Welbyrdige Hr: Kamer Raad Andreas Heiberg fra Schaanevigs Præstegield opnefnte Laug Rettes Mænd Lars Sandvig, Niels Løvigen, Knud og Elias Lækknæs, Ole Tielflaat og Niels Tungesvig, Paa Velben:te Hr: Fogeds veigne var Bøygde Lænsmanden udi berørte Skaanevigs Præstegield

Christopher Pedersen Gielmervig tilstæde eftter Fogdens ordre. den allegerede Ansøgning og Naadige Resolution blev saa først udi Retten oplæst af forbem:te Datis

Hr: Jochum Altan frem kom for Retten og producerede Hands, denne Besigtelse Forretning Vedkomende udfærdigede Skrefttl: Varsel til samtl: Almue udi Etne Præstegield dat: 29de Junj 1754 som med paateignede Velben:te Hr: Fogdens Foranstaltning blev oplæst

Af Etne Præstegields Almue mødte for Retten Saasom af Gierde Kierke Sogn Joen Aasvaag, \og/ Engemon Engelskiær, Af Støle Sogn Lars Oustreim og Niels Torkelsen Ryg og af Grindems Kiercke Sogn Joene Ram/m/e, Niels Grindem, Christen Frette, Samuel Haaim, samt Erick Ramsvigen, hvilke alle tilstoed paa egne og øfrige Almuens veigne her i Sognet, at have til denne Besigtelse Forretning nødt lovlig Varsel Saaledes som nest ovenanførte Hr: Altans Skrefttlige indkaldelse og Stædets Fogeds derpaa anførte Foranstaltning nermere udviiser. bem:te {3de K} Mødende Almues Mænd declarerede dernest paa egne og Samtl: Etne Almues veigne, at eftter den Accord den gandske Almue her i Sognet langsamelig tiid siiden med hinanden for at evitere stoere besværligheder og vitløfttigheder, Saa har ern:te 3de Kierke Sogner {af} af De Huuser her i Præstegaarden, Almuen bør vedligeholde, holdet \og vil holde/ i Stand for Saa vit Tæckning, Bord Tag, indredning og deslige betreffer, Neml: Støle hovet Sogns Almue Waanehuset bestaaende udi een Stue, een liden Stue, derhos et Kiøken, oven paa een Sahl eller Herre Gemach med 2de Kamere, item et Kammer derhos afdeelt med Bord og uden for imellem Kammerne een Svale, alt under et Tag. Giere Kiercke Sogns Samtl: Almue, Floret eller Fæehuset bestaaende af 3de afdelinger ligesaa under Et Tag, Og Grindems Kiercke Sogn Korn og Høe Laden, under same Foreening er og besluted eftter ern:te Mødendes Sigende, at saa oftte noget af bem:te 3de Huser af ælde Nedfalder eller bør Repareres da skal samtl: Almuen udi alle 3de Kierke Sognerne same i Stand sette.

Hr: Altan lod tilføre at over ben:te Waanehusers tilstand har hand ei klaget og hvad sig Floren betreffer, da haver Gieres Kierke Sogns Almue strax eftter den producerte Stifttbefallings Mandens Naadige ordre indløb, samme Repareret og i Stand Sadt og hvorfor hand nu {er} forlanger allene at Korn Laden maatte efttersees og dens brøstfeldigheder med sine omstendigheder beskrives og Taxeres

Derpaa blev med Besigtelsen giort anfang Udi Hr: Altan og forbem:te Almues Mænds overværelse da Vii ved nøyeste efttersiun og overveiende forefant berørte Korn Lade udi følgende Tilstand: Taget som er 30 Sælandske Alen langt og 24 Alen bredt er {gandske} \meget/ forraadnet paa de fleste Stæder saa Taget nu fast over alt ei er draabefrit, til same som naar det af nye Næver forsvarlig skulle anskaffes ville ufeilbar medtage 240 Waager, behøves nu allene 160 Favner Næver fordie Vii Considererer at Ræsten kand benøttes af det Ruv derpaa nu findes, ern:te Næver at kiøbe og her paa Stædet at lade bringe koster Formedelst Almuen aldeles uforsvarlig har som melt ladet Taget forraadne er af Draab og Reign 25 \Lang/ Sperrer hver 12 Sælandske Alen lange forraadnet same at forskaffe naar hver hvilket og bør være, bliver Fem Tomer udi Firekant i Smalenden Medtager her paa Stædet {pr: Støcked} tilsamen 6 rdr: Af same Aarsag er og een af de 4 stoere øverste Stavleier som er 15 Sælandske Alen lang og 10 Tomer i Smalenden udi sin Firkandt, bleven forraadnet; een dito at kiøbe og hid Transportere koster 2 rdr: 1 Mrk: 8 s: til Taget behøves 6 Nye Torvoller koster i alt 1 rdr: 2 Mrk: dertil behøves 18 Torvol Kroger for 3 Mrk: Bordklædningen omkring det gandske Huus er af ælde dels brøstfeldig og deels forraadnet, Mens i begge brøstene i sær saa aabet!! (aabent) at Sne og Reign baade til dato Kiendelig har giort og hereftter Absolutement giør den Korn og Høe Aufling derudi af Præstegaardens Agre og Enge inføres Merkelig Skade ved Raad, i fald same ikke Repareres, ern:te Bordklædning som Casseres, behøves nødvendig til hielp under Næveren som legges paa

Taget, med det \lidet/ af det gamle Troe som endnu kand passere. Til een Nye Bordklædning iberegnet

1754: 183b

12 Bord til Winskieder, erfordres 42 ½ tølter Kiøbmands Saug Bord af Tølten 3 Mrk: 8 s: her paa Stædet at anskaffe udgiør 24 rdr: 4 Mrk: 12 s: Til Bordklædningen behøves 1 tølt Søm Slirer af 12 alens lengde koster her paa Stædet at anskaffe naar de ere 4 Tomer i Smalenden 1 rdr: 2 Mrk: Een Dobbelt Dør vil Repareres og forsiunes med Jern Hengsler og Kroger dertil behøves 16 pd: Jern koster at anskaffe og forfærdige 5 Mrk: Den Nedre Laave Dør som er Enkelt, fantes uduelig, same af nye at anskaffe og med Jern Hengsler og Hesper at forsiune koster 3 Mrk: ben:te Materialier at paalegge Korn og Høe Laden henseende til Arbeidslønen paa egen kost, ansettes inbereignet 1 rdr: udi Nagle Træe 21 rdr: Og bliver saa det gandske Aaboed paa attern:te Korn og Høe Lade, den Summa 98 rdr: 3 Mrk: 4 s:

Hr: Altan Sagde dernest at som Grindems Kierke Sogns Almue oftte af ham ere advarede at Reparere den paaklagte Korn Lade som De Selve forhen har paataget sig at vedligeholde, Mens De alle tiider derudi har fundet sig Veierlig, Saa ventede hand at same Almue der bestaar af 51 Mand bør ved Dom tilfindes enten forderligst at Sette titn:te Huus i lovfør Stand eller og at undgielde for ald den Skade Citanten derover paa sin Korn og Høe Aufling tilføyes, haabede og at same Grindems Kierke Sogns beboere som ved Deres overhørighed har foraarsaget denne Rettes holdelse, eene bør betale ham de bekostninger denne Besigtelse inbereignet Rettens Middels gebyhr ham uskyldig er paakosted, Sagde ellers at i Giere Kierke Sogn er 38 Jordbrugere og udi Støle hovet Sogn ilige maade 38 Jorde Mænd.

De forben:te 5 Mænd af Grindems Kierke Sogn tilstoed paa Hr: Althands tilspørgelse at hand oftte aar eftter andet har anmodet Dennem om at holde ern:te Korn Lade i Stand, hvorfor de og kort siden Neml: afvigte aar Reparerede een liden Part af Taget som ved Storm Vind da var af - eller – bort blæst.

Hr: Althand bad dernest om Dom indstillede derhos til Retten om ikke Grindems Almue Allene bør eftter Deres giorde forpligt istandsette forbem:te Korn Lade og betale alt hvis denne for Deres Modvilligheds skyld holdte Forretning haver kosted ham samt Rettens Middels gebyhr, eftterdie De men ikke nogen af de øfrige Kierke Sogners Almue har Forseet sig ved at i Standholde ofttn:te Korn og Høe Lade.

For denne Syns og Taxations Forretning tilbereig\ner/ Sorenskriveren \sig/ eftter det Kongl: Reglement og Loven for Reiser til og fra Stædet paa egen bekostning henseende til diet Penge og befordring, item udi Sallarium for een Dag samt for Forretningen at give beskreven, allene inbereignet Stemplet Papier 4 rdr: 1 Mrk: 8 s:, Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg for Mends opnevnelse Og giordte Foranstaltninger 1 rdr: 3 Mrk:, Bøygde Lænsmanden Christopher Gielmervigen for Laug Retted at tilsige og for hands videre i denne Besigtelse Sag Som Lænsmand haftte Reiser og møder 4 Mrk:, De 6 Laug Rettes Mænd for 2de Dages tiids Spilde a 2 Mrk: pro Persohna er 2 rdr: Og til Stefne Vidnerne hver 2 Mrk: er 4 Mrk:, Samt til Hr: Althan fordi hand udi fast 2de Dage har underholdet Rettens Middel, i det Ringeste Considereret til, inbereignet de paa Ansøgningen haftte befordrings Omkostninger 3 rdr: 13 s: in allis 12 rdr: 1 Mrk: 5 s:

Dernest blev udi denne Besigtelse Sag af Retten Saaledes Dømt og

Afsagt

For denne Rett er ved de af det gandske Etne Præstegield fra hver af de derunder liggende 3de Kierke Sogner Neml: Støle, Giere og Grindem her udi Retten fremsente Bunde Mænds giorde angivende og tilstaaelse oplyslig giort det ern:te 3de Kierke Sogners Almuer imellem hinanden fra gamle tiider af haver inbyrdes imellem hinanden {og} til indbyrdes lættelse aftalt og fast Sadt at af De 3de Huuser Loven i almindelighed udi dens 2de Bogs 12te Capt:

4de art: tilpligter hvert Præstegields Almue at vedligeholde, og som paa {dette} \denne/ Etne Præstegaard

1754: 184

Eftter gamel vedtagen Skick bestaar i ben:te Waane Huser, Fæhusene eller Floren samt Korn og Høe Laden, Skal ern:te Sogner saa oftte Reparationer paa Tag og Bord Tager samt indvendig behøves være Pligtige \ei allene/ Same at i Standsette sc: Støle hovet Sogns Almue Waane Huusene, Grindems Annex Kierkes Almue Korn og Høe Laden og Giere Annex Kierkes Almue Floret eller Fæhuset, Mens end og naar Bulverket Neml: Veggene udi Waane Husene samt Floret og Opstanderne og Stafleierne udi Korn og Høe Laden af ælde forfalder, da at Saadant skeer af Præstegieldets gandske Almue; Og som det nu ved den i Dag holdte Forretning er Klarlig befundet \Saavel/ at berørte Korn og Høe Lade {findes} \er/ udi saa Meserable og brøstfeldig tilstand at Sogne Præsten Hr: Althand paa sin Præstegaards Aufling de forige aaringer ufeilbar har Høst og Vinter taget af Reign og Snee anseelig skade ja mere vil tilføyes i fald same ikke ved nødvendige Draabers udtagelse af Taget og Brøstene paa Huset deres tedt giørelse strax og inden 14 Dage i det seniste fra denne tiid Reignet, forekommes, Som og at alt det Aaboed og den Brøstfeldighed paa dito Huus Itzige tiid findes og foran i alt af os er bereignet til 98 rdr: 3 Mrk: 4 s: just er kommet deraf at Grindems Kierke Sogn ikke har holdet sig Deres som melt giorde Forpligtelse eftterretlig med {udi} betidelig at besørge Taget forsvarlig i stand sadt Mens i det Stæd forsømt saadant hvilket har forvolt at De Casserede Sperrer og den eene Store Stafleie er som forraadnede Casserte, Saa af disse anførte Aarsager Kiendes og Dømes for Rett at merbem:te Grindems Almue som skal bestaae af 51 Jordbrugere bør og skal ej allene Strax føye de anstalter imellem sig at Sogne Præsten Hr: Althands Korn og Høe Aufling paa Præstegaarden dette aar falder, vorder udi ofttn:te Lade for Skade og forraadnelse Conserveret, eller De Neml: Grindems Almue udi ermangling deraf at oprette Hr: Althand ald den Skade hand formedelst Deris forsømelse eller modvillighed bevislig tager, Mens end og desuden Pligtige være uden Erstatnings erholdelse af de ben:te øfrige Kierke Sogners Almue inden Nest anstundende Foraar \saa/ snart Plougaanden {begyndes} \er lagt/ at Sette titn:te Huus udi lovfør Stand alt Saaledes som i denne Forretning foran findes Specialiter anført. Skulle ellers berørte Grindems Almue ikke nestanstundende Winter besørge de nødvendige Materialier til Reparationen betidelig ind kiøbte og hidbragte bør De alle eftter Mandtalet og eftter den høye Øfrigheds nermere Foranstaltning udtelle forbem:te Huuse Aaboed 98 rdr: 3 Mrk: 4 s: til den eller De som bliver tilsadt for same Summa mere titn:te Høe og Korn Lade at bringe i god og forsvarlig Stand, endelig tilfindes {dito} hver af ben:te 51 Jorde Mænd udi Grindems Kierke Sogn at oprette Hr: Althand som betaler Rettens Betiente Deres Sallarium som anført er, og for den ham ved Besigtelsen ellers ibragte omkostninger udi alt hver Mand 1 Mrk: 7 s: der tilsamen udgiør de bereignede 12 rdr: 1 Mrk: 5 s: 15 Dage eftter denne Doms lovl: Forkyndelse under Adfærd eftter Loven.

Anno 1754 d: 27de Julj blev Retten udi følgende Aastæds Sag Sadt paa gaarden Haabreche som ligger udi Strandebarms Præstegields Hovet Sogn, {og det} /: eftter udsettelse fra Gaars Dagen som Sagens første Tægte Dag, da Sorenskr: formedelst \paa/ den og nest forige Dag indfaldende extra ordinaire Storm vinde umuelig kunde fra sit hiem kom/m/e til dette Stæd :/ og betient med eftterskr: af Stædets Foged Welædle og Welbr: Hr: Kam/m/er Raad Heiberg af Wigørs Præstegield udi Hardanger opnefnte 6 Eedsorne Laug Rettes Mænd Mons Netteland, Ole Larsen Skeie, Lars Larsen Stene, Christen nedre Wiig, Giermund nedre Wiig og Asbiørn ibdm:

Hvor da for Retten frem stoed paa Welædle og Welbr: Hr: Capitain Niels Tausans veigne, som Itzige Eiere til Haabreche gaard, Procurator Sr: Claus Emanuel Barth og fremlagde een af Velbem:te Capitainen til denne Sags frem/m/e under dato 16de febr: nestl: udfærdiget Stefning hvor ved Hand til

1754: 184b

Skiel og Skifttes behandling, samt paafølgende udstening og Rening har fundet sig anlediget, for ulempe at forekom/m/e at indstefne hands omboende Naboer som er Welærværdige Sogne Præst her til gieldet Hr: Eilert Holck Marcher samt beboer af Præstegaarden Ivershuus kaldet, item Klockeren Sr: Ole Brygman Saavit hands brug betreffer udi gaarden Skougesal, som og Salemon Jacobsen der beboer det øfrige i ben:te gaard for her inden Retten først at anhøre de udi Stefningen ben:te Widners forklaringer og paafølgende anvisninger om ben:te gaarders Eiendomme, Strekninger og gl: Markeskielle samt brug Saavel indengierdes som udengierdes, af Slaatter, Støler og videre, hvilke Vidner med flere i Stefningen unafngivne som ere Ole Monsen Houckaas, Engebret Axnæs, Niels Torbiørnsen Ome, og Christie Hansdatter Berge alle under Falsmaal til i Dag er indvarslet under Falsmaal at møde følgel: den skedde beramelse, hvornest Hr: Capitaine Tausan ville forvente udstenings Forretning fulført og Markeskiels Stene nedsadt, Samt at een paa et urett Stæd ulovl: nedsadt Marke Steen skal vorde Casseret og Sluttel: at de 3de indstefnte Hoved Mænd skal vorde tilfunden een for alle og alle for een at erstatte Ham denne udstenings omkostning Skadesløs, Videre Sagde Comparenten at til Wedermæle og Dom at anhøre, Saavit den ulovl: nedsadte Steen betreffer er indvarslet Lænsmanden Welagte Hans Waage, Anders Sverkesen Berge, Hans Rasmusen ibdm: og Kaare Riise, med det videre som Stefningen videre udviiser der for Retten blev oplæst.

Dernest blev af Bøygde Lænsmanden udi Østensøe Skibrede udi Wigør Præstegield Giermund Olsen Berven som for Retten Sisterede sig produceret Velbem:te Hr: Kammer Raad Heibergs ham tillagde ordre angaaende forbem:te Laug Rettes Mænds tilsigelse, som og blev oplæst under dato 24de Octobr: 1753.

Sr: Bartz lod tilføre at fordie Menføre!! (Meinføre) af Stoer og dyb Snee udi de omtvistede udmarker forvolte at Sagen ei kunde foretages eller Aastæderne begranskes den først fastsadte tiid sc: afvigte 22de Maj, Saa haver Comparentens Principal begiert og erholt i Sagen nye beramelse til gaars Dagen, i Dag samt til Over Morgen og hvorfor vedkomende alle ere Stefnte til titern:te 3de Dage at møde og det Saaledes som Stefningen nermere omformelder.

Stefne Vidnerne Arne Hoversen Berge og Johanes Johansen ibdm: som af Bartz blev fremstillet, aflagde for Retten Eed derpaa at De een Maanet Siden \lovl:/ forkyndte den producerte Stefning ei allene for Sogne Præsten Hr: Marcher for hands Boepæl Præstegaarden Ivershuus udi Hands eget paahør da De tillige overleverte Ham ordlydende Copie af dito Stefnemaal, samt for {Klockeren} gaarden Skougesals opsiddere Klokeren Brygman item Samuel Jakobsen Skougesal, Mens end og Saavel for alle i Stefningen Nafngivne som her oven Specificerte Widner for hver deres Boepæl, og det med det tilleg af!! (at?) Vidnerne eftter Citantens ordre at alle forben:te Weder Parter og Vidner skulle møde udi denne Sag for denne Aastæds Rett gaars dagen, i Dag og paa førstkommende Mandag.

De indstefnte mødte alle \for Retten/ undtagen Sogne Præsten Hr: Marcher, de Mødende tilstoed at være med den i Rettelagde Stefning til denne tiid og dette Saavelsom De omtvistende Stæder at møde lovl: Stefnet.

eftter Sr: Barthes begier blev Bøygde Lænsmanden Giermund Berven og 2de af Laug Retted Neml: Giermund og Asbiørn nedre Wiig nedsent til Præstegaarden Ivershuus for at eftterhøre om Hr: Marcher som lovl: Stefnet, Mens nu skal være bort Reist til een af Naboe Præsterne /: eftter Sigende for der at aflegge een Visite :/ haver paa berørte Præstegaard

eftterladt sig enten de{t} paastefnte Documenter eller noget andet til production i Sagen, Da ben:te 3de Mænd ved tilbagekomsten fra Præstegaarden der ligger et godt Sten kastes lengde fra denne gaard declarerede at da de nu ei et halftt q:ter Siiden indfant sig i ben:te Præstegaard for at informere sig om ovenstaaende, forefant De Hr: Marchers Koene som dertil Svarede Dennem Saaledes: Min Mand \som Reiste bort Torsdag/ har ei fra sig leveret noget Document, Jeg veed og ei at Hand har nogen

1754: 185

Trette med Capitainen, og i fald nogen Forretning foretages Saa Tvifler jeg ei paa at Præstegaarden joe vederfares Rett, og beholder sin Eiendom eftter De gamle Documenter {hendes} \Min/ Mand haver, ligesom vel Capitainen haver gamle Documenter for Haabreche hvoraf hands Rett kand Sees, Endel: Sagde Velben:te Mad:me Marcher at hendes Mand ikke har føyet anstalt om at nogen skal møde her for Retten med minste tilsvar udi Denne Sag.
De til Wedermæle Indstefnte Hans Waage, Hans og Anders Berge Samt Lars Risøe indfant sig og for Retten og tilstoed at være i denne Sag til denne tiid at møde Forkyndt den producerede Stefning.
Barth dernest fremstillede sine Indstefnte Vidner med begier sam/m/e maatte tages under Eedlig Examen til hvilken Ende Eedens forklaring af Lov Bogen Dennem blev forelæst med alvorl: Formaning at De ville udi Deres udsaugn ville vedblive Sandhed og Saaledes Conservere een goed Samvittighed,
{1te Vidne} Mens førend Vidnerne kom under Examen begierede Barth at til Dennem samtl: maatte fremsettes af Retten følgende Qvestioner 1mo om De ikke er bekient og haver Seet eller hørt af andre hvorledes Merkerne eftter Skiftte og gl: brug haver været mellem Præstegrd: Ivershuus og Citantens nu paaboende gaard Haabreche Saavel inden som uden gierdes. 2det om De ikke er bekient og haver hørt og Seet at een Merke Sten har staaet fra gl: tiid ved øverste ende af Rulle Stuen her paa gaarden til Skiel og Skiftte imellem Præsteg:rden og Haabreche, hvis Streckning skulle gaae øst ad op i Fieldet, og Væst ad forbie Citantens Huuse langs den der værende Vei ned til Bruen som gaar over Elven, og derfra hen ad mod Klockerens Huse og Siden følge Veien langs op ad ad!! Eller \tedt/ oven over den Saakaldede Slaatte Fierding Haabrecke tilhørig, og om De ikke er bekient at Præstegaarden Saavelsom Haabrekes beboere har holt sig same Merke eftterretl:, Ligesom om ikke Præsteg:rden har haftt sit brug paa den Syndre og Haabrekes ejere paa den Nordre Side af ben:te Merke, 3die om Den/n/em ikke er bekient at for ungeferlig 5 aar Siiden af uberettigede og uden Rette vedkomendes tilkaldelse er nedsadt een Steen strax norden for Præste Bruen paa Væstre Side af Elven, der foregives at skulle være een Merke Steen til Skiel og Skiftte imellem Præsteg:rden og Haabreke og det paa Citantens formentl: Eiendom ben:te Fierdingen kaldet. 4de om De ikke veed, har hørt eller er bekient at udi Dale Elven er een Fiske Høle som har lagt eller bør ligge under gaarden Haabreke Krockhølen kaldet, og om ikke Vidnerne paa same kand giøre anvisning, item om Dem ikke er bekient at naar Haabrekes beboere derudi Fiskede; De da havde friehed at tørke Deres Noed paa Præsteg:rdens grund, 5te om Vidnerne veed og kand giøre anviisning paa det Stæd i Dalen, og om ikke ben:te gaard Haabrekes Eiere fra gl: tiid der har fleket Næver til fornødent brug, 6te om De veed paa hvad Stæder, gaarden Haabreckes beboere har holt og tilkomer at holde gaard og grind, 7de om det Støcke Marck Brende Skov Kierlien kaldet ikke har været fellets til brug fra gl: tiid af Saavel for Præsteg:rden, Haabreke Som Skouesæl, 8de om ikke Skiellesgaaren Slaattene tilhører Haabrekke, Præsteg:rden og Skouesæl, 9de hvor gl: Vei fra gl: tiid af har været ned ad til Søen og Elven fra Haabreke 10de hvorledes Haabrekes Eiere fra gl: tiid har brugt og Styret Jorden og om det ikke har været Saaledes som Citanten den nu har begynt at Styre, 11te om De ikke veed at det Stæd som kaldes Skotted og Kalve Træet

er af fellets Hauge indgierdet desligeste om ikke bem:te Skotted og Kalve Træe nu bruges til Præsteg:rden, 12te om Dem ikke er bekient at den nu indheignede \Citantens/ Frugt hauge liggende et lidet Støcke hennen for Haabrekes Huuse, ikke tilforn har været een Ager Haabreke tilhørende, og 13de om De ikke er bekient at Langageren og een liden dito ved dens Side liggende tilhører Haabreke som dens Sande Eiendom og har været brugt fra gl: tiid af af Haabrekes beboere Øfrigens forbeholt Comparenten sig eftter omstendighederne at fremsette flere Qvestioner.

1754: 185b

Det 1te Vidne Peder Jackobsen Skoge Sæhl gal: 80 aar Siger sig at være Føed paa gaarden Norem i Vigøers Præstegield i Hardanger hvorhelst hand forblev til sit alders 30te aar da hand ved gifttermaal kom til den Part udj gaarden Skoge Sæhl som {Sahle} Indstefnte Sahlemon Jackobsen Skoge Sæhl nu beboer, {og} samme {halve} part i gaarden Skoge Sahl har Deponenten nu beboet udj 50 aar, bemelte Vidne besvarede der hos de af Citantens Fuldmægtig frem Sadte qvestsioner!! hvilke nu hannem sc: Vidnet bleve fore Sadte, Saaledes som eftter følger Nemlig til den 1te at fra den tiid hand kom til Skouge Sahl haver Hand icke andet seet eller vist end at Præste-gaarden Iverhuuses og Citantens gaard Haabreches Ejendomme ved Høe Slotter og andet brug haver været uden Disputer og ancke inden gierdes eller ud igiennem Bøen eftter den Vei der gaar tet hos gaarden Haabreckes Huusers Syndre Kant hen eftter til bem:te over Elven liggende aller saa kaldede Præste Broe og det Saaledes at bem:te 2de gaarders Ejendomme og brug i beme:te 50 aar har været uden nogen Vidnet betient!! (bekient) anke Nemlig Præste gaarden IverHuuses Synden og Citantens gaard Haabrecke Norden for bem:te Kiørsel- og gange-Vej ja det saaledes at berørte 2de gaarders opsiddere hver paa sin Siide, i midler tiid har haftt deres Høe-Slotter tet an og gandske indtil mer bem:te Vej undtagen ved et lille Søelle dige eller Sumpigt og bløt Stæd hen imod besagde Broe hvor helst Vejen er lagt snart paa een snart paa den anden Siid!! af dito Søeledige og hvor helst Vidnet Sagde at vil ved Aastædernes begrangskelse!! nærmere {baade} udviise og forklare hvor meget Præste-gaardens beboere {Norden} i bemelte Sumpige Stæd i Vejen \tilkomer/ Paa den Væstre Siide af Broen over bem:te Elv, har Præste gaardens brug- og- Slot gaaet fra Broen til den paaStefnte af \Lænsmand/ Hans Vaage og 3de Mænd I mellem tit bemelte Broe og Vej ned sadte Steen og der fra opad I den paa anckede Paal ved \Dahle/ Vejen paa Syndre Siiden Norden for den Sidst omvundne Steen og Paal ligger Høe-Slotted kaldet {Fierdingen} \Halvpunds Teigen/ hvilket Vidnet ved, har I beme:te 50 aar ligget under gaarden Haabrecke og strecker sig under og an til et Hammerlag eller \liden/ Berg høyde der ligger tet neden under besagde Dahle Vej, samme Høe-Slotte endes paa Nordre Siide ved Dahl Elven paa det Stæd hvor samme Høyde Støder an i Elven. Til 2den qvæstsion at hand ved at ved den omspurte Rulle Stue her paa gaarden staar og har staaet een merke steen og just fra samme steen er det at det af ham omProvede Mercke gaar ned eftter {til d} langs Vejen til den saa kaldede Præste Broe og saa videre, Mens hvor helst deelet fra Mærkesteenen ved Rulle

1754: 186

Huuset gaar op og Øster ad til Fieldet Imellem Haabrecke og Præste gaarden der om viste Vidne icke nogen forklaring at giøre, I det øfrige Refererede hand sig til det første svar paa første qvestsion. til 3de qvestsion at den paaStefnte tet hos den omProvede Præste Broe, paa dens Nordre siide nu befindende opsadte Steen er vorden opsadt Siden Hr: Marcher kom her til Kaldet mens Vidnet ved icke {at} paa det stæd at \have/ seet nogen Mærcke steen tilforn omskiønt hand fast daglig har faret der \tet/ forbie, mens hvem samme Steen har opsadt er

Vidnet ubetient!! Til 4de qvestsion at hand derom intet er betient Til den 5te qvestsion at Præste gaarden og Haabrecke har Støel og fellets Fæebeite sammen paa et Stæd kaldet Skaar der ligger oven for den omSpurte Dahl, Mens betreffende Næverflæckningen Viste hand icke at giøre nogen forklaring, til 6te qvestsion at hand vil ved aastædernes begrangskelse skal giøre forklaring. Til 7de qvestsion: ja at Kierlien har I besagde 50 aar været holdet og brugt til gaarden Haabrecke, Præste gaarden IversHuus og gaarden Skoug Sahl Saaledes at bem:te 3de gaarders opsiddere der udj har haftt til fellets og uden paa ancke, til 8de qvestsion ja. Til 9de qvestsion: at Kiørselvejen har gaaet fra Haabrecke tet forbie Præste gaarden ned til Holle Nøedsted!! (Nøstet) staaende et lidet støcke Væsten for Præste gaar\den/ tet ved Dahle Elven, mens Haabreckes gange og Riide Vej har været ud over Bøen og til Søen Ned Igiennem Berge gaarden forbie \gaarden/ Brue. Til 10de qvestsion: at hand ej ved andet der paa at svare end dets der om \forhen/ forklaret er, Til 11te qvestsion: at hand der om viste icke nogen forklaring at giøre. til 12te qvestsion: ja det er ham gandske vel bekiendt. Til 13de qvestsion: Svarede Hand lige{lege}ledes at det er ham gandske vel betient. Dette Vidne havde ei videre end anført at Prove ei eller haver Parterne same mere at tilspørge hvorfor det fra Retten blev demitteret.

Formedelst afttenens paakom/m/e ophæves Retten til over Morgen.

Mandagen nesteftter som var d: 29de Julj blev Retten med forbem:te Laug Rett atter Sadt paa bem:te gaard Haabreche og det i de nestl: Løverdag tilstæde værende Parter og Vidners nerværelse, iligemaade Sisterede \sig/ Procurator Barth sig for Retten med begier at de i Protocollen før anførte 13 Qvæstioner maatte de øfrige Vidner De hand fremstillede, til besvarelse forelæses.

2det Vidne Samson Breke gl: 74 aar fød og opfød paa gaarden Brecke omtrent een halv Fierding herfra paa hvilken gaard hand fra sin Fødsel til denne tiid Stendig har forblevet undtagen hand i same tiid tiente paa Haabreche omtrent 50 aar siden udi et aar hos denne gaards da værende opsider Hr: Lieutenant Daniel og kort dereftter tiente hand 2de aar paa Ivershus Præstegaard hos Sogne Præsten Hr: Magister Gierdrum, og eftter ham var forelæst forbem:te 13 Qvæstioner, besvarede hand samme Saaledes sc: Paa den 1te at hand vil Sige hvad ham derom er bekient Paa den 2den Qvæstion, ligesom det 1te Prov har Svaret paa 1te og 2den Qvæstion, og med det tilleg at fra den omprovede Pæle Væsten Præstegaards \Broen/ har Merket gaaet op eftter forbie een gierdes gaard lige til et Sort Bergs Svae Svarte Svaet kaldet og derfra directe Op imod Fieldet til yttre eller Syndre Kytings Kleven hvorhelst Skoven endes og Fieldet begyndes, der oven for har Fieldet været Fellets for Parternes ern:te 3de gaarders opsiddere, Fra Steenen

1754: 186b

Wed Haabrekes Rulle Stue har deelet imellem Haabreke og Præstegaarden gaaet omtrent eftter Deponentens Skiøn udi Øst op til een anden Marke Steen staaende under Fieldet. Paa 3de Qvæstion ligesom 1te Vidne med det tilleg at ern:te tedt ved Præste Broens Nordre Siide nu befindende Paastefnte Steen ikke har været der staaende ei eller nogen anden førend same den omprovede tiid af Hr: Marcher blev begiert at maatte nedsettes, Mens Mad:me Gierdrum som den tiid beboede Haabreche var da ei tilstæde ei eller hendes Laug værge Mens hendes 2de Raasmænd vare tilstæde Mens om Saadant skedde med eller uden Mad:me Gierdrums ordre er Vidnet ubekient. Paa den 4de Qvæstion at Præstegaarden Men ei Haabreke har i Vidnets Minde brugt og Fisked udi Kroghølen, dog har Vidnet hørt at udi gl: tiider skal Kroghølen været brugt under Haabrekke. Paa den 5te ligesom 1te Prov sagde og derhos at ingen uden Præstegaarden og Habreke har i Vidnets Minde haft Næver Fleckning Støls Brende eller andet brug udi den Skov som findes omkring Skaar Stølen. Paa den 6te

Qvæstion ligesom 1te Prov. Paa den 7de ligesom 1te Prov. Paa 8de ligesaa som 1te Prov dog med den explication at der findes allene 3 høe Slaatter, hvoraf den eene tilhører Haabreke, den anden Præstegaarden og den 3de gaarden Skougesal. Paa den 9de, som 1te Prov. Paa den 10de at hand ei andet veed end at Citantens brug til og paa Haabreke \joe/ nu er Saaledes som forige opsidere fra gl: tiid fult og tilhørt haver. Paa den 11te at Udi de 2 aar hand som melt tiente Magister Gierdrum indheignede Hand udi Præstegaardens, Haabreckes og Skougesals fellets Eiendom det omspurdte Støcke Jord kaldet Skotted, siden den tiid har Same Skotted eene fult til og under Præstegaarden, Mens Kalvetræet var same tiid ja lenge tilforn indgierdet af ben:te Fellets Eiendom og da Saavelsom lenge tilforn ligesom siden har fult til og under Præsteg:rden. Paa 12te og 13de ligesom 1te Prov. Sluttelig og for det 14de blev dette Saavelsom de forige Vidner tilspurt om Dem ikke er bekient at Strandebarms Kiercke tilhører een Teig Kiercke Teigen og Støene kaldet liggende inden i Dahlen under Stølen Skaar og bruges under den Part i gaarden Skougesal som Klockeren Brygman sig har tilbyxlet samt om De ikke same kand udviise. Rs: joe

3de Vidne Johanes Johansen Børseim gl: omtrent 74 aar Fød og opfød paa gaarden Børsem liggende ½ Fierding herfra, hvor helst hand nu boer og Stændig til denne tiid fra sin Fødsel har været, hand Provede og Svarede paa alle forbem:te Qvæstioner ei videre end at hand veed og har hørt at Kiercke Teigen og Støene Strandebarms Kierke tilhørende haver alletider fult Strandebarms Klocker til og under Klocker Parten i gaarden Skougesal, hvad videre hand ellers har at forklare og anviise om een gl: Steen som har Staaet ved Dale Elven paa Øren uden for Præste Smien vil hand have sig Reserveret naar Aastæderne begranskes.

4de Torger Matiesen Giere 45 aar gl: Føed og opfød i dette Naboelaug, siger at 5 aar siden tiente hand først et aar hos Sal: Hr: Gierdrum Siden et aar hos hands Enke paa Præstegaarden og til Sist 1 aar hos hende her paa Haabreke, Hand svarede til 1te Qvæstion at hvad hand derom veed vil hand forklare. til den 2den Saavit deele Streckningen fra Merke Stenen ved Haabreckes Rulle Stue og til Pælen Væsten Præste Broen betreffer ligesom 1te og 2de Prov, Mens om deelet der oven for er ham intet bekient, fra ben:te Marke Steen ved Rulle Stuen og op til Fieldet har Skiftted gaaet Saaledes som Vidnet vil udviise. Paa den 3de, at omtrent 5 aar Siden blev den paastefnte Steen af Lænsmanden Hans Waage og 2de Mænd nedsadt, Mens Vidnet veed ei at hands Velbem:te Sal: MadModer dertil hafde givet nogen ordre, den Dag Stenen blev nedsadt var Hr: Marcher derved nerværende, Mens som ingen var derhos paa Mad:me Gierdrums Side gick Vidnet af egen driftt ind i Stuen paa Haabreche til hendes Laug værge Hr: Cancellie Raad Fleischer og Spurdte ham om Vidnet ei Skulle være hos og See paa hvad Forretted blev, Mens Som Laug værgen dertil Svarede Nei gick hand sc: Vidnet lidet dereftter ind til Mad:me Gierdrum og Sagde at dersom hand ei Maatte følge med og See paa hvad Lensmanden og Mendene den Dag Forrettede, kunde hand Siden ei viide hvorhelst hand i Kierlien dereftter for hende skulle Hugge, hvorpaa Mad:me Gierdrum Sagde til Vidnet at hand kunde følge med bem:te Persohner som foruden Præsten og Lænsmanden, var de i Stefningen anførte Hans og Anders Berge, for at See paa hvad Passered blev, hvilket og Vidnet eftterkom. Barth herunder tilspurte Vidnet om hand ikke Saag hvor den ulovlig nedsadte Steen med de hossadte 2de andre blev taget og hvem som sam/m/e henbragte, item om ikke den omvundne tiid af Lænsmanden og Mendene i Præstens nerværelse i Kierlien blev hugget Korser som Præsten

1754: 187

wille have Skulle være Merker imellem Præstegaarden, Haabrecke og Skougesal. Rs: at Kaarser blev i Hr: Marchers overværelse huggen udi Kierlien paa og eftter de Stæder i Skoven Merket Skulle blive, Mens hvor Stenen som blev nedsadt ved Præste Broen blev taget og hvem same frembragte, det veed hand ei at Sige. Paa den 4de, havde hand intet at Svare.

Paa den 5te som 1te Vidne, paa den 6te ligesom 1te og 2det Vidne, til 7de Udi Ord og Mening som 1te og 2de Prov. Paa den 8de ligesom de 2de første Prov. Ligesaa paa den 9de som bem:te 2de Prov. Paa den 10de at hand Reffererer sig til sit forige Provemaal. Paa 11te at hand ei veed om same noget at forklare eftterdie indheigningen skal være skeed førend Deponenten blev Fød til Verden. til den 12te at haugen var indheignet og fulte Haabrecke i de 3 aar hand som melt tiente paa Præstegaarden og Haabrecke. Paa 13de ja, og til den 14de ligesom det 2det og 3de Vidne.

5te Vidne Lars Olsen Ome gl: 40 aar Føed og opføed her i Naboe Lauget, eftter Hands Svar paa de fremsadte Qvæstioner veed hand ei videre at forklare end dette at deelet imellem Haabreke og Præstegaarden har gaaet fra Marke Stenen ved den omprovede Rulle Stue Eftter Veien til Pælen over Præste Broen alt eftter de forige Vidners forklaring, hvorhen dele Streckningen oven Pælen har været er ham ubekient, Stølen Skaar og omkringliggende Marker har hand hørt tilhører Præstegaarden og Haabrekke, Saa og at Kierlien er een fellets Eiendom for ben:te 2de gaarder og til Skougesal. {hvorhelst} Frugthaugen Synden Haabrecke tilhører og har tilhørt gaarden \Haabrecke/ \Haabreke/!! desligeste de omspurte 2 Agre, og endel: at Kierke Teien og Støene som tilhører Strandebarms Kierke tilhører Klocker Parten udi gaarden Skougesal desligeste Sagde og Provede dette Vidne angaaende den paa ankede Steen nedsadt ved Præste Broen og om de i Kierlien hugne Kaars, eensstemig med nest forige Vidne. Barth tilspurdte dette Vidne om hand ikke veed hvem som hentede den ved Broen nedsadte Steen og om Saadant ei skedde eftter Præsten Hr: Marchers ordre eller om Vidnet Selv den frembragte Siden hand da tiente hos Præsten Rs: ja hand tog den eftter ordre \i een StenRøs/ omtrent 2de Foed fra det Stæd den blev nedsadt, Mens husker ei hvoe det var som ham Saadant befalede Sagde ellers at hands Provning Strecker sig ei lenger end i de 2de aar hand har tient hos Hr: Marcher og opsiderne paa Haabreke og er det nu omtrent 5 aar nestl: Vaar siden hand antog tienisten hos Hr: Marcher og 3 aar Siden hand qvitterte Tienisten paa Haabreke, har dog hørt tilforn af andre alt hvis hand har omprovet. Videre tilspurdte Barth Vidnet om der paa det Stæd hvor den ulovl: opsadte Steen nu Staar, stoed tilforn nogen Steen, Men om ikke derimod Hul i Jorden blev opgravet same tiid til dens nedsettelse Rs: Nei {Vidnet} der hafde ei Vidnet bekient tilforn staaet nogen Steen, Steenen blev drevet ned i Jorden. hafde ei mere at Prove.

6te Vidne Samson Larsen Haabrecke 38 aar gl: Føed i Joendals Annex her i Præstegieldet, haver Tient udi Præstegaarden Ivershuus Stendig i 8 aar og strax derpaa brugt udi 7 aar denne gaard Haabreke som hand nestl: Vaar frafløttede, Provede ellers eensstemig med nest forige Prov forklarede iligemaade at i de omprovede 15 aar har Haabreckes opsiddere uformeent haftt deres Kiørsel Vei fra Haabreke ned eftter til og forbie Præstegaarden til Hoele Nøsted, og Ride samt gange Veien fra Haabrekke forbie Frugthagen der ligger Synden gaarden og ned eftter til Søen igienem gaarden Berge, hvorhelst Deelet har gaaet fra Marke Stenen ved bem:te Rulle Boe og Øst eftter til Fieldet Samt hvad gierder og grinder Haabreke har vedligeholdet vil hand ved Aastædernes begranskelse udviise, ydermere sagde Deponenten at af de 3de høe Slaatter udi Skielle Skaarene har Haabreke tilhørt den eene, Præstegaarden den anden og opsideren paa den Part udi Skougesal som Salemon nu paaboer \den Tredie/; Angaaende den Paastefnte Sten og Merkers huggelse i Kierlien giorde Vidnet den \yderligere/ Forklaring at Saadant skedde eftter Hr: Marchers ordre, ellers bad hands sc: Vidnets Jord Eierske Sal: Mad:me Gierdrum ham den Dag Saadant af Lænsmand og Mend \i Hr: Marchers overværelse/ skedde, at hand ville være med Dennem og See hvad hun udi Kierlien skulle bekomme.

Det 7de Vidne Jacob Joensen Haabrecke 32 aar gl: er Føed i Wigøer Præstegield har tient paa Præstegaarden, Skougesæl, Solbiør og Berge i 10 aar, brugt Haabreke i 3 aar og nu været siden her i same Naboe Laug lidet over 1 aar. Provede ellers udi ord og Mening eensstemig med 6te Prov Sagde ellers derhos at fra Pælen som omprovet er har Streckningen gaaet op

eftter lige til Svarte Svaet og derfra til ytre Neml: Syndre Kytings Kleven eftter sistben:te Streckning har Præstegaardens eeneEie været

1754: 187b

Synden for denne Streckning og Haabrekes {Eiendom} Samt Skougesals begge Opsidderes fellets Eiendom Norden for berørte Streckning alt til før omprovede Kierlies Marker.
8de Vidne Rosamunde Arnesdatter Føed og opfød paa den her tedt hos liggende omprovede gaard Berge hvorhelst hun fra hendes Fødsel til denne tiid Stændig har forblevet excepto hun nogle og Tyve aar siden tiente 3 aar udi Præsteg:rden Ivershuus, Siger sig at være 2 eller 73 aar gl: Provede om Kiørsel og gange og Ride Veien samt deelet fra Merke Stenen ved Rulle Huset til Præste Bruen, om de omprovede Agre, Frugt hagen, om Skielleskaar Slaattene, om Kierke Teien og Støene Eensstemig med de forige Vidner, Mens til de øfrige omspurdte Poster viste hun ei noget oplysligt at forklare.
9de Vidne Christi Hansdatter berge gl: 70 aar har været paa sin beboende og foromprovede gaard Berge og her i Naboelaget siden hendes Alders 8de aar Provede i alt som nest forige Prov, hafde ei mere at Vidne.
10de Vidne Ole Monsen Houckaas gl: 62 aar Provede at 38 aar siden kom hand i Tieniste hos Sogne Præsten Sal: Hr: Gierdrum i hvilken Tieniste hand Stendig forblev i 14 aar, dereftter beboede hand denne gaard Haabrecke 5 aar og nu til sist har hand beboet gaarden Houckaas her i Naboelaget udi 19 aar udi bem:te 38 aar veed hand at Eiendelene og Merkerne imellem Haabrecke, Præstegaarden og Skougesal har af ern:te 3 gaarders opsidere været fult og brugt Saaledes som 7de Vidne har udsagt og hvis Provning med dette Vidnes ganske overeens kom, dog veed hand intet at forklare om den paaStefnte Steen ved Broen eller Merkerne i Kierlien.
11te Vidne Engebret Axnæs gl: 43 aar, har tient og deels opholdt sig 7 aar her paa Haabrecke 1 aar i Præstegaarden og 2 aar her i Naboe Lauget og er det nu 10 aar siden hand fløttede af dette Sogn, Provede for Saavit de 10 aar hand var her i Sognet, at hand viiste og hørte det same som af 7de og 10de Vidne er forklaret.
12te Vidne Niels Torbiørnsen Ome gl: 52 aar Føed paa sin brugende og her i Naboelauget beliggende gaard Ome hvorhelst hand Stændig har været undtagen hand 25 aar siden i 4 aar tiente Sal: Hr: Ole Gierdrum her paa Haabrecke, Provede i alt eensstemig med 11te 10de og 7de Prov undtagen hand ei viste noget at forklare om Streckningen fra Pælen ved Præste Broen til Svarte Svaet og til yttre Kytings Kleven ej eller om Præste Teien og Støene.
Barth declarerede at hand holdte Nødig at føre det 13de Vidne hvilcket og nu er absent.
Formedelst Dagen var forløbet ophæves Retten til i Morgen.

Næste dag dend 30te Julj blev Retten med forbem:te Laug Rett igien Sadt paa dito gaard Haabreche og det udj overværelse af de forhen i Sagen mødte Parter samt Citantens Fuldmægtig item de afhørte Vidner exepto Vidnet Christi Berge der var fraværende uagtet hun Nestleden aftten baade alvaarlig blev tilholdt og Selv laavte at hun Sig til udviisnings giørelse og Eeds aflæg for Retten skulle Sistere.
Barth bad dernest at Aastæderne maatte begrangskes!! Thj forføyede Rettens Middel sig \i følge med Parterne og Provene/ fra gaarden Haabrecke ud paa Haabreckes og Præste gaarden IverHuuses Hiemme-bøe, da vii befandt at den omprovede Frugt-Have ligger tet Sønden for Haabrekes Huuser Tet hos dog oven for den omprovede gang- og Riide-Vej, bem:te Vej gaar ellers fra Haabrecke Sør efter Igiemmel!! gaarden Berges Thun der fra ned eftter paa den østre Siide af Strandebarms Hoved Kiercke ud eftter til Søen, Videre observerte vii at de omprove!! 2de Haabrekes Agre hvor af den Nederste kaldes Lang Ageren ligger et lidet Støcke Synden Haabrecke paa hver sin Siide af bem:te Vej, Vii begav os der fra til det

omprovede Holle-Nøst hvor fra Mand befandt eftter Vidnernes anviisning at Haabreches gamle Kiørselvej gaar fra den der Rindende ælv op eftter tet forbie Samme Nøstes Nordre Loftt, \og/ Videre op eftter Præste gaardens Eegen Elve-Vej forbie det Nordre Jørne paa Præste gaardens Frugt Have, og endelig der fra op I mellem

1754: 188

Præste gaardens Huuser op over bag gaarden til Haabrecke, Eftter Provernes anviisning ligger den omprovede Krog høel i Dahle Elven omtrent i væsten fra Præstegaar\den/ berørte Høel Er nu formedelst Elven har forandret Sin gamle gang af Saare liden Bonite og nytte, fra denne Høel forføyede Vii os op eftter Hiemme-Bøen til den omprovede Mærcke-steen som Vii befandt eftter Vidnernes anviis at staae Tet Sønden for Haabrecke imellem Huusene og berørte Frugt-Have og just ved denne steen blev de Vidner som eftter agtens udviis haver giort forklaring om Mærket Imellem Præste gaarden og Haabrecke der fra op i Fieldet hensendt med een vid!! (hvid) dug paa een Høy stang for at Sette Samme ved den omprovede flade Mercke steen {op i} \liggende ned under/ samme Field, hvilket og Skeede da der befandtes at Linien fra steenen ved Haabreckes Rulle stue til berørte Steen under Fieldet gaar eftter Compasens udviis udj Nordoust dog een halv streg østligere \og derfra i Fieldet/ derpaa Reiste Vii eftter den omprovede Vej liggende fra Haabrecke til den omprovede Præste Broe hvilcken Sidste ligger fra bem:te Mærcke steen ved Haabrecke omtrent i Nordvæst da der eftter Vidnernes anviisning {hen paa Vejen} fandtes ved det omprovede Søele dige at den gamle Vej imellem Samme dig og Broen formedelst Stædets Sumpigheds skyld nu ej følges mens at den imod een {Nyere} \Anden/ Vej er lagt paa Præste gaardens Enge bøe dog tet hos den gamle, Videre og eftter at vii vare avangerte oven Præste Broen blev os af Vidnerne anviist ej alleene den paaStefnte der tet Norden for paa Dahle Elvens væstre Siide {op} \ned/sadte Mercke steen forsiuned med 2de Siide Steene mens end og det omprovede lidet dige fra hvilcket diige deelet eftter Vidnernes forklaring gaar lige op i den der staaende Pæhl og fra Pæhlen i samme Linnie op til omtrent i Væster til et Biergs-Svae Svarte Svae kaldet liggende uden for hiemme Bøen et lidet støcke oven for Klocker Brøgmans vedde Skiute!! (vedskykkje?) og der fra til yttre Kytings Kleven, hvorved befandtes at den omtvistede Steen Staar omtrent 1 ½ allen Norden for det Rette skiftte ind paa Citantens Enge-bøe hvor vel den beqvemmelig og Til bestandighed kunde staae i det Rette skiftte sc: mit udj dito lidet dige, ydermere befandt vii eftter Vidners anviisning at Citantens Slotter som gaar fra berørte Pæhle i før omSkrevne Linie op til Dahle Vejen strecker Sig, dog neden under Vejen til Dahls Elven alt saaledes som af 1te Vidne er omprovet, der paa fuldte Vii den saa kaldede Dahlevej omtrent i Nord igiennem gaarden Skouge Sahls Enge-bøe {der} \og/ lenger Nord eftter intil een liden Fiel Rindende Beck som Vidnerne kalte Mehl Støels becken og paa hvis Nordre siide Kierlien Støder an i samme Bæck, da Vii og Siiden fuldte bem:te Vej til et lidet støcke Norden for et Berge Skarv som ligger tet oven for Dahle Vejen Skarve qvile kaldet blev os af vedkommende Vidner foreviist et Kors og det aarstal 1749: indhugget udj et tet neden for Vejen befindende lidet Flae be\r/g eller \berg/ Skarv, hvilcket Mærcke er een af de paastefnte, lige som og Vidnerne Sagde tillige med indstefnte Sahlemon Skouge Sahl at være Berget paahugget af de Mænd der omtrent 5 aar Siiden var med \Lænsmanden og/ Hr: Marcher udi bemelte Kierlien, end nu tilstoed og forklarede Vidnerne Saavelsom Bøygde Lænsmanden Hans Vaage at beent op under Fieldet blev besagde Tiid udj een \Stoer/ steen eller Berg, hugget et Kors alt til den ende at deelet Imellem Præste gaarden, Haabrecke og Skouge Sahl skulle være i een been Linie Imellem bem:te 2de Mærker og det Saaledes at ald den Skoug og Ejendom der findes Norden for denne Streckning udj Kier Lien som strecker sig til end!! (een) gaard og grind Dahle grinden kaldet skulle være Præste gaarden Iverhuuses eene Ejendom

1754: 188b

Og ald den Skov og Ejendom som ligger Synden for samme streckning og strecker sig i Søer til Svarte Svaet og den saa kaldede Kytings Klev skulle der imod Ejendomlig hen falde til og under gaardene Haabrecke og Skouge Sahl, Ved Nock bem:te paastefnte Mercke og aarstahl blev os anviist de omprovede 3de Høe Slotter udj de Saa kaldede Skielles-Skaarene hvilcke eftter Vidnernes udviisning laae fra Sidst bem:te Stæd omtrent i Nord Væst Saa Høyt og Langt oven \og Norden/ for KierLiens \øfste/ Kant at det var inpragticable formedelst de der under liggende Steen urer for Retten der op at komme hvilcket uden des ej ansaaes at være fornøden {helst} eftterdie bemelte Slotter og deres Situation fra bemelte Dahle Vej som melt falt os udi øynene, Endelig fuldte Vii Dahle Vejen Nord eftter igiennem ern:te Dahle grind og hen over adskillige Slotte Tejer Saa Vel parterne som andre gaarder her i Naeboelaget tilhørende kom saa omsider til een liden Beck kaldet Skaars-bæcken der har Sit udfald i Dahle Elven og ligger Saa Kiercke Teigen og Støene hvilcke begge omskiønt de har adskilte Nafne dog eftter Situationen ickun bestaar af een Teig Som er bem:te Kiercke Teigen, Norden for denne beck og streker sig udj Nord eftter Vidnernes udviisning og forklaring til den Saa kaldede Store Teigen Præstegaarden IversHuus tilhørig og udj omtrent Nordvæst op over til øverste Høyde \i Fieldet/ og just der Nordvæstlig fra samme Kierke-Teigs øverste Høyde ligger Skaar Støelen med Sinne!! Sætter Marcker og Skoug følgelig Vidnernes forklaring

Sluttelig blev eftter de fleste af Vidnernes anviisning og forklaring, at forstaae de der Jorde!! (giorde) anviisning {for} \paa/ yttre eller Syndre Kyttings Klev observeret ved det samme tages udj øyesiun Saa vel at og der er oven paa Kleven indhugget et \af de paastefnte/ Kors udj et fladt Bierg Som og at sam/m/e kors er 10 Favner Norden for den Rette yttre Kyttings Kleven, {Ned} Ved foranførte begrangskning!! explicerede de Vidner Som gaarsdagen forklarede at de Marcker som ligger Imellem Streckningen fra Svarte Svaet og yttre Kytings Kleven og Kierlien er ene eje til Skouge Sahl og Haabrecke, Sig Saaledes at derved alleene forstaaes at Præstegaarden i den omprovede tiid ej der udj hafde noget brug, mens de ved der hos viist og Sickckert at naar Furre Skougen som der findes undtages fordie den eene tilhører Haabrecke og Skouge Sahl, Saa har Kierlien og bem:te der Synden for befindende berørte Marcker Stædse været Fellets for Præste gaarden, Haabrecke og Skouge Sahl.

Eftter at de omtvistende Aastæder Saaledes som foran Specificeret og Protocolleret er var taget udj øyesiun forføye!! (forføyede) Retten, Parterne og Vidnerne Sig igien til gaarden Haabrecke. Mens føren Vii igien kom blev ved aastædernes begrangskelse af eendeel af Vidnerne og Sahlemon Skouge Sahl oplyslig giort at de Jerder paa de omtvistede Marcker gaarden Haabreckes opsiddere bør ved lige holde ere følgende 1te det Støcke \haagaar/ fra Fieldet og ned til den omprovede gange Vej Synden Haabrecke item den grind som staar i samme Vej. 2det Det Støcke gaard som staar fra {Lof} det øverste Loftt paa Klockeren

1754: 189

Brygmans vedde Skiute og op paa et der Noget fra liggende Bierge Svae. 3die Den gaard der er Sadt fra een neden for Skouge Sahls Enge-bøe liggende agers Nordre Kant Streckende Sig ned til Læge Høelen og for det 4de 26 Favner gaard østen og Neden Dahle grinnen Nemlig fra een liden Bæck og langs med Dahle Elven til een liden Bergs Hammer.

Der paa blev de afhørte Vidner igien for Retten frem stillet ja end og det i dag udeblevne for Retten fremstillet da de ved Eed bekræfttede deres forhen giorde provning og udviisning at medføre Sadhed!! (Sandhed).

Barth fandt fornøden at tilspørge Vidnerne Samson Larsen Haabrecke og Jackob Jonsen ibdm: under deres forhen aflagde Eed om Mad:me {nu} Sal: Gierdrum{s eftter} nogen Sinde da den omtretende og af Præsten Hr: Marcher I aaret 1749 foretagne og paa egen Haand fuldførte udSteening Saavel ved Steeners Ned settelse Som Korses Huggelse Saa vel neden i Dahlen som oppe i Fieldet havde enten Selv eller ved sin Laug værge Hr: Cancellie Raad Fleischer der da var her paa Stædet beordret dennem at de skulle paa hendes vegne bivaane ben:te foretagende ulovlig Forretning eller og om de aqvieserede paa hendes Veigne med den eftter Præstens foranstaltning ved Præste Bruen ned Sadte Mærcke steen og de udj Dahlen saa vel unden som oppe hugne korser eller og om De iche alleene gick hen paa Stæderne af egen tilskyndelse for at see hvorledes Præsten med hans adherrentere vilde udføre hans egenRaadige foretagnede.

Samson Larsen Haabrecke Sagde at den omSpurte tiid bad Mad:me Gierdrum ham følge med Hr: Marcher, Bøygde Lænsmanden Hans Vaage og de øvrige I Stefningen ben:te Mænd op til de {nu} omskrevne Stæder dog befahlte hun ham icke andgaaende noget Skiftte og deele paa hendes Veigne for Haabrecke med Hr: Marcher eller andre at giøre nogen aacord hvilcket hand ej heller giorde men i dets Stæd var hand alleene følgagtig og saae at Saavel den paaStefnte Steen som mærcker bleve nedsadt og Hugne, forklarede ellers at den tiid Hr: Marcher lod ved Mændene hugge korset og aars Tahlet neden Vejen i Kierre Lien og Korset op i Samme Liie til den ende at Præsten skulle eje den part af KiereLiien som ligger Norden for den streckning, og Vidnet anckede der paa fordie hand Siuntes at Haabrecke og Skouge Sahl som skulle have Syndre parten derved skeede uret og bekom forlidet Saa udlod den eene af Mændene Nemlig Anders Berge sig der om imod Vidnet med disse ord: er du iche fornøyet med dette skal de faa mindre Endelig Sagde Vidnet at imedens Samme deele skeede Sagde Hr: Marcher til Mændene at hand som fremmet og ubetient!! (ubekient) om Ejendommen icke ville De skulle nogen uRett.

Vidnet Jackob Joen-

1754: 189b

Sen Svare!! (Svarede) at hand af egen driftt uden ordre gick hen til Præste Broen og Saag paa at Mærcke steenen der blev ned sadt, mens der paa gick hand hiem igien til Haabrecke.

Paa Barthes tilSpørgende tilstoed IndStefnte Salemon Skouge Sahl paa sin Sviger Fader Peder Skouge Sahls begiær og hands Veigne, at da det paaStefnte deele 5 aar Siiden Skeede viste hands bem:te Sviger Fader intet der af føren Hr: Marcher og de Indstefnte Mænd kom til ham som da brugte Skouge Sahl dog \ej/ der af {ej} var ejer og Sagde at de ville Skiftte Kier Liien Præstens part fra Lods Ejerne som de og bad ham følge med giorde hand saa, mens eftter at det omprovede Kors og aarstahl Samt det andet Kors beent op i Fieldet der fra var bleven Hugget og de Sagde at Præstens ejendom skulle være Norden for streckningen til enden af KierLiien og hand for dennem udlod sig med at hand der ved skeede uret og fick forlidet, Truede een af Mændene \ham/ Nemlig Anders Berge med disse ord: at dersom die icke vil være fornøyet med det de nu har faaet skal die faae mindre, Endelig Sagde Comparenten at hands bem:te Sviger Fader altSaa icke enten Som melt har begiert at den paaStefnte Forretning skulle foretages og icke heller dermed formedelst de anførte aarsager fundet Sig fornøyet, mindre deelet Samtygt.

Barth i Rette Lagde et af ham over de omtvistede Stæder forfattede afRidsnings Chart item haabede den ærede Rett som Selv har begrangsket Stæderne \ sam/m/e / som Rigtig approberet, og da det nu er sent ud paa afttenen Saa vilde icke Comparenten opholde Retten med vidløfttig Procedure men lovede i morgen Klocken 7 Slet den skrifttlig til Doms at Slutte.

4de Dagen den 31te Julj blev Retten i bem:te Parters nærværelse atter Sadt med forbem:te Laug Rett paa gaarden Haabreche, da Procurator Barth mødte for Citanten og i Rettelagde hands Skrifttl: Forsæt af Dags dato tillige med derudi paaberaabte Bereigning over denne Aastæds og Marckegangs Forretning hvortil endnu vil hosføyes Dommerens gebyhr for Saavit som!! (samme?) ikke udi bem:te Reigning er tilført, item Lænsmanden og Laug Rettets belønning for Deres haftte møye alt eftter den bereigning som Domeren behager at formere og Saaledes Submitterede Sagen under Rettens Retviise Dom. det allegerede Indlæg af 31te og Bereigning af 30te Julj 1754 blev derpaa for Retten oplæst.

Klockeren Brygman og Salemon Schougesal hafde paa tilspørgende intet videre i Sagen at Svare ej eller!! (heller) at paastaae.

Rettens Betiente tilkommer for denne Forretning Saasom Sorenskr: for 3de Dages Virkel: Forretning 6 rdr: for 6 Miiles skyds frem og ligesaa tilbage med 4 Mand a 1 rdr: er 4 rdr: Diet Penge paa hen- og hiem-Reisen Reignet alleene for 4 Dage 2 rdr: 4 Mrk: er 12 rdr: 4 Mrk:, afgaar de derpaa af Citanten forhen betalte 3 rdr: igien 9 rdr: 4 Mrk: Bøygde Lænsmanden og Laug Retted taget af et andet Præstegield tilkomer sc: den første for haftte møye ved at tilsige de Siste og for sin Reise til denne Aastæd item for Retten at bievaane siger sig fornøyet, med hvilket og billiges 1 rdr: 4 Mrk:, De 6 Laug Rettes Mænd for 7 Dages tiids Spilde er og fornøyet med 1 rdr: pro Persona er 6 rdr: tilsammen 16 rdr: 2 Mrk:

Dernest blev udi denne Sag af den gandske Rett Saaledes Dømt og

Afsagt

Det er Saavel ved De i denne Sag

1754: 190

Førte Widners Eedlige forklaring end og ved Deres anviisning paa de omtvistede Aastæder tilfulde afbeviist 1te at deelet imellem gaarden Haabrekke og Præstegaarden IversHuus fra umindel: tiid har udi hieme Bøen gaaet fra een gl: Merke Steen Staaende ved Haabrekes Rulle Boe til een Flad dito liggende under Fieldet og derfra udi Fieldet alt udi Nordøst een halv Stræg østligere. Videre fra først bem:te Steen hen eftter til Præste Broen liggende over Dale Elv, og det eftter den derimellem liggende Vei til det omprovede Søle Dige samt fra Diget eftter den gl: nu ubrugelige Vei til dito Broe, item fra Mitten udi et lidet Søle Dige paa berørte Elvs Væstre Side \til den oven for/ befindende Pæl derfra i lige Linie til Dale Veien og endel: derfra tedt ved under Dale Veien og de der osten for liggende Skaarer ned til Dale Elv og det Saaledes at den Eiendom som ligger Norden og Østen for denne Streckning tilhører gaarden Haabreke, og Eiendomen \der/ Synden og Væsten for deels ben:te Præstegaard og deels gaarden Skouesal, 2det at gaarden {IversHuus gaarden} Haabrekes beboere udisputerlig i ligesaa lang tiid har haftt Deres Kiørsel {Vei ned} eftter Veien der gaar fra Haabrecke ned eftter og over Præstegaardens Bag gaard til Elven ved Hole Nøsted, \og/ Deres Ride og gange Vei fra Haabrecke Sør eftter forbie \og igienem/ Haabrekes gl: Eiendoms sc: Frugthagen og de 2de Agre [som]? omprovet er, Ned eftter til Søen. 3de at gaardene Haabrekes, Præstegaardens og Skouesals Sameie Marker Stedse har Strecked sig fra den Linie der gaar følgel: Vidnernes forklaring imellem det saakaldede Svarte Svaet og yttre eller Syndre Kyttings Klev Nord eftter {ind}til Kierliens Nordre Kant undtagen at den Fure Skoug som findes eller voxer Norden \og oven/ Lienien fra Svarte Svaet og yttre Kytings Klev er og har været gaardene Haabrekes og Skouesals Eene Eie. 4de at gaarden Haabrecke fra gl: tiider af har tilhørt og brugt een af De udi Skielle Skaarene beliggende omprovede Høe Slætter (Slotter). 5te at den Nord i Dalen liggende Slaatte Teig og Skov ved Nafn Kierke Teigen og Støene, {hvilke} tilhører Strandebarms Hovet Kiercke og følger den Part Kierke gods udi gaarden Skouesal Klockeren Brygmand nu har i possession. 6te at Stølen Skaar og omkringliggende Buebeiter samt Sæter Skov er og har været een virkelig fællets Pertinence til

og under Haabræke og Præstegaarden, og for det 7de at Sogne Præsten Hr: Marcher {haver} uden foregaaende Stefnemaal, Kald og Varsel enten til Madame Gierdrum som da brugte og eiede Haabrekke, eller Skouesals Leilendinger Samt Deres Jordeiere fem aar Siden haver {foretaget} \understaaet/ Sig ved uautheriserte Persohner at foretage og \under utilladte Trudsels ord/ fuldføre den paaStefnte Delegangs Forretning ved hvilken \1te/ een Nye Merke Steen er vorden nedsadt tedt Væsten Dale Elven ved Præste Broen icke i det gl: Merke sc: Mit i det der befindende bemelte lidet Dige, mens derimod \Sluttelig/ i Faveur af Hr: Marcher Omtrent 1 ½ Alen Østen for og ind paa Citantens hieme Bøe eller Slaatte Marck, og for det 2det Endeel Korser eller Deele Merker er indhugget udi berørte Samfeldes Marker for derved at Separere den Anpart af Sameien som Præstegaarden eftter Deres Skiøn tilkom fra Lods Eierne de Haabrekes og Skougesals Opsidderes.

Thi af disse \og flere/ i Sagen befundne omstendigheder Kiendes og Dømmes for Rett \1te/ At foran Specificerede Deelestreckning udi Hieme Bøen imellem gaardene Præstegaarden IversHuus, Haabreke og Skouesal bør hereftter som gl: været haver være og blive Parterne og Deres eftterkomere paa ben:te gaarder ved alle Slags brug alt eftter ovenanførte forklaring \een eftterretlig Regel og Rette Snor/ \2det/ At gaarden Haabreke hereftter som tilforn bør Eie og beholde de{n} i Acten omvundne 2de Agre og Frugthage, item frie og ubehindret betiene sig af føromskrevne 2de Kiørsel, Ride og gange Veie saa oftte fornødenheden det udkræver 3de At det eene af de udi Skielleskaarene liggende \Høe/ Slaatter som nu bruges under Haabrecke og fremdeles derunder bør forblive. 4de at Kierke Teigen som har Nafn af Støene og Kierke Teien fremdeles som Kierke gods bør forblive til den AnPart Kierkegods i gaarden Skougesal Klockeren Brygman har i Fæste. 5te at Stølen Skaar og dens Brende og Næver Skoug bør hereftter som tilforn være fellets for Præstegaarden og Haabreke, 6te at \de/ Gaarder og Den Grind Citanten bør vedligeholde skal saavit Parterne angaar bestaae allene udi hvis ved Begranskningen forklaret og Protocolleret er, og for det 7de At den Paastefnte \Saavel/ Merke Steen som andre Merker bør Saaledes medhandles at Rettens Middel eftter lovlig tilkaldelse Stenen Nedkaster og \alle/ Korsene samt forbem:te ved Dals Veien i et Berg hugne Aarstal udhugger og giør ukiendelig i fald vedkommende ei vil tillade det Saadant for omkostninger at undgaae vidnesfast paa anden maade kand skee, og hvoraf flyder at \ligesom/ bem:te Paastefnte Deelings Forretning bør som aldeles ulovlig og ugiort ansees, det

1754: 190b

Da Saavel Kierlien Som ald den der Synden for lige til Svarte Svaet og yttre Kyttings Kleven værende Skov /: Excepto Furue Skoven :/ hereftter bør være fellets for Parternes ern:te 3de gaarder, dog at ved same felletsskab ingen af Dennem betages den Friehed Lodsejere udi almindelighed {Hr: Marcher} ved Lovens 3de Bogs 12te Capt: 15de Art: {er} forund{t}\er/ Mens af Hr: Marcher ved den allegerede Forretning er forbiegaaet, {enten fordie ha}. Anlangende de Paa denne Process anvente omkostninger hvoriblant og Reignes hvis det producerte uimodsagde Situations Chart at \lade/ forfatte, har medtaget, Da dels fordie den Skedde Deele gangs og aastæds behandling geraader til Nytte og eftterretning, i sin tiid for alle Parterne, dels og af den Raison \at eftterdie den/ af Hr: Marchers Foranstaltning som melt holte Nu Mortificerte udstenings og Deele Forretning, ved hvilken end og Fællets Marken er ved yttre Kyttings Klev eftter Actens udviis, een Destance af 10 Favners bredde frataget og Hands eene eje der Synden for tillagt, for det mæste ansees at have givet Citanten billig føye til denne Sags Reiselse, er same omkostninger Saaledes Regleret at de indstefnte deraf til Citanten Hr: Capitain Tausan /: som Same bestrider :/ skal betale \Særdeles henseende til Chartet/ Neml: Sogne Præsten Hr: Marcher 26 rdr: Klockeren Brygmand 8 Rdr: og Salemon Skouesal 6 rdr: tilsamen 40 rdr:, {Forre} Den forlangte udstenings Forretning udi

hieme Bøen kand paa behørige Stæder skee naar andre Embeds Forretninger det vil tillade. Det paadømte udredes {og} 15 Dage eftter denne Doms lovl: Forkyndelse under adfærd eftter Loven.

Anno 1754: den 2den Aug:stj Eftter udSettelse fra Nestl: 31te Julj blev Retten Sadt paa det Saa kaldede Nordre Thun udj gaarden Giøen udj Hollandsdahlen og Ous Præstegield som beboes af Hans Torgelsen Giøen, udj den fra Nestleden aars 27de Julj forfløtte Aastæds Sag I mellem Hannem sc: Hans Torgelsen og Hans Naboe Bøygde Lænsmanden Hans Engelsen der beboer Syndre Thunet udj dito gaard Giøen \andlagde aasteds Sag/ betreffende de forurettelser den sidste skal være tilføyet paa hans Ejendom ved Creature og uforsvarlige Veje af Contra Citanten {and} da Retten blev betient af et og det samme Laug rette som i Sagen foran eftter Protocollens udviis Retten haver beklædet.

Bøygde Procurator Hans Hansen øfre Vaage Sisterede sig for Retten og som fuldmægtig for Contra Citanten Hans Torgelsen Giøen Producerede ej alleene Stifttsbefahlings Mands Naadige Resolution af 21de Septbr: 1753 grundende sig paa Contra Citantens andsøgning af 20de I samme Maaned og aar, hvor ved bem:te Hans Vaage er bevilget som Fuldmægtig i denne Sag at agere, Mens end og hans udj Sagen forfattede Contra Stefne maal af 21de Maj 1754: som een eftter anden for Retten blev oplæst.

Lænsmanden Hans Giøen møtte for Retten tilstoed for sig Selv Contra Stefne maalets lovlige forkyndelse, som hans paateigning paa Stefnemaalet nermere udviiser, der nest gav hand Retten til kiende at som hans Søn Engel Hansen Som medejere til gaarden Giøens Søre Thu{h}n icke er Stefnet til denne berammede tægte dag hværcken til vedermæhle eller Vidner udj Sagen at andhøre, helst Siiden Hans Torgelsen Giøen ved sin udstædde Contra Stefning paa saa løse Fundamenter haver begiegnet Sagen som betreffer een deel Kiørsel og Fæedriftte Veje baade Inden og uden gierds samt hans gamle tilhørende Marcke Slotter som nu ved Hans Søn Engel Hansens tiltrædelse til Hans nu brugende og ejende Jordepart I bem:te Giøens Søre Thun tilfaldt ved skiftte og deeling baade til Ejendom og brug og Siiden den tiid haver brugt bem:te Marcke Slotter udj fred og Roelighed, hvilcke er den oprettede og paatalte Contract uvedkommende, med videre eftter Stefnemaalets Indhold, I Slig andleedning kunde hand ej tage til Jenmæle udj Sagen føren alle medejere der til er bleven tilkaldet paa lovlig maade altsaa Protesterede hand imod

1754: 191

Ald Rettergang og Vidners førelse, I allerunderdanigst følge Lovens 1 Bogs 4 Capt: 1 Art: som strengelig forbyder at ingen Vidner maa føres eller Tings Vidne udStædes langt mindre besigtelse Siun {og} eller {i grans} grangskning maa skee uden den paagieldende er lovligen der til kaldet og at Hans Torgelsen Giøen i Slig betragtning med sit velmeente og ugrunde Stefnemaal som ulovlig bør afviises, og forfriske Sagen om hand Trøster Sig der til med nyt Stefne maal og naar det skeer vil hand have sig Reserveret at svare til Sagen, udj øfrigt forbeholdt hand Sin lovlige paa ancke imod de udj Stefnemaalet frem Sadte beskyldninger, hvornest hand ydmygst vilde afvarte Rettens interlocotori Kiendelse, end ydermeere anviiste hand udj Rette hans Søn Engel Hansens meddeelte skiøde af dato 12te octobr: 1742: som udførlig viiser at hand Nemlig Sønnen er fuldkommen Ejer udj gaarden Giøens Søre Thun med underliggende Herligheder baade Inden og uden gierds som nu beboes af forbemelte Hans Søn Engel Hansen, udj det øvrige Refererede hand sig til sin forrige paastand.

Hans Vaage her til Svarede at som Engel Hansen Giøen icke har andlagt nogen Sag imod Contra Citanten Hans Torgelsen Giøen, altsaa fandt hand sig ubeføyet at andlegge nogen Sag imod Engel Giøen, eller ham i denne Sag ved Contra Stefning at indlemme, men er der for

paastaaende at Vidnerne maatte føres imod Citanten Lænsmanden Hans Engelsen Giøen Saavidt denne Sag ham er betreffende, hvor fore hand vil opvarte interlocotori Kiendelse.
Giøen lod tilføre at da hand ved Hoved Stefnemaalets udsettelse haver til aastæds Rett ind stefnet Contra Parten Hans Torgelsen Giøen, haver {fuldt} \ancket paa/ Contractens misbrugelse som hand Selv med sin Naboe haver opretted vilde hand Selv og den tiid Stande til ansvar for, mens som nu fornemmes at Contra Parten ved sin Contra Stefning griber for vidt omkring og som een oplærd Præstens medhielpere der burde gaa de andre for med et gaat exempel, Løber med Liim Stangen, Saa kan Hans uriimelige Projegter accordere lige saa meget som det femte Juuel til een vaagn, udj det øvrige vedblev hand sin forrige paastand.
Hans Vaage der paa Svarede at Contra Citanten icke har opretted nogen Contract med Engel Hansen Giøen men alleene med Cititanten!! Hans Engelsen Giøen, derfor fandt hand sig \icke/ heller andleedig at andlegge nogen Sag imod Engel Hansen Giøen, Hans Vaage og formeener at Contra Stefningen icke er saa uriimelig anlagt som Hoved Stefningen er af Citanten andlagt, Saa den der begynder ufred med den som uskyldig er kand iche fortryde paa at hand forsvarer Sig, Saa formener hand at den første har løbet mere med Liim stangen end den Siste da dog de ere rette kiødelige Sødskende Børn og Naboer, icke eftter guds ord {bur} med hin anden burde leve udj ufred men var sømmeligere at de levede i fred og Roelighed, aller helst nu paa deres alderdom. I øfrigt Reserverer Hans Vaage sig til sin forige paastand.

Eragted

Hoved Citantens Stefnemaal viiser icke 2de men een Hoved Citant, hvor for Contra Citanten icke eller!! (heller) der af kunde gives andleedning at Stefne Contra flere en!! (end) just Hoved Citanten som for saavidt ham Selv angaar dets fald har været part og for saavidt hands ben:te Søn betreffer har været hvor vel skiult for Retten, Fuldmægtig

1754: 191b

Paa hands Veigne i Sagen, Og som da den allegerede Lovens Bog og Capitels 20de Art: byder noget {og} andet som Strider Imod Hoved Citantens indførte exeption kand icke Protesten indvilges, men i det Stæd tillades Contra Citanten Serdeeles for dødeligheds skyld at føre Nærværende Tiid Sine indstefnte Vidner hvor ved Retten vil haabe at icke de før førte Vidners udSaug!! (udSaugn) iche bliver forkrencket eftterdie de første Vidner icke til de sidstes paahør ere blevne lovlig varslede, hvilcket uforbiegiengelig maatte skee i fald Contra Citanten ved Sine Vidner intenderede at forandre eller kulkaste det minste af hvis Hoved Citantens Vidnesbyrd før haver forklaret.
Lænsmanden Giøen forbeholdt sin lovlige paa ancke i beleilig tiid over Rettens nu afSagde interlocotori Kiendelse og som nu fornemmes at Retten behager at andtage Vidnerne Saa fandt hand fornøden følgende at erindre, og gav dernest Retten tilKiende at Hans Torgelsen ved Stefnemaalets forkyndelse ej haver givet ham saa lang tiid Som Loven bevilger om de vidner der boer uden for Ting Lavet at ham dem til Sin Sags tarv til nuværende tiid og for denne ærede Rett kunde faa Ind stefnet som viises af Stefnemaalets paateigning hvad tiid det er bleven forkyndt, Saa i følge Lovens 1te Bog 4 Cap: 8 Art: Protesterede hand imod al Rettergang og Vidners førelse intil at bem:te Hans Torgelsen giver ham Saa lang tiid som den allegerede Lovens Bog og Capitel paabyder og befahler at hand de Vidner som boer uden for Ting Lavet udj betimelig tiid kand faae Ind stefnet og det af Hans Torgelsen Giøen udstædde og ulovgrundede Stefnemaal {som} bør afviises og forfriske Sagen om hand trøster Sig dertil med nyt Stefnemaal og naar det skeer vil hand have sig Reserveret at Svare til Sagen, udj øfrigt vil hand ydmygst afvarte Rettens biefald.
Hans Vaage formeente at Stefne maalet skal eftter Loven være lovlig forkyndet for Citanten og alle {udj} \eftter/ Stefnemaalets indhold at være forkyndt, aller helst Tiiden {Saav} af Hr:

Sorenskriver var betient!! (bekient) saavel for Citanten som Contra Citanten, ej heller har Citanten Nafngivet nogen Vidner [hand]? ville have indStefnt, derfor er hand af Retten begiærende at {hand} Contra Partens Protest og paastand maatte ansees af et paaskud som icke er til andet en!! (end) Sagens vidtløflighed og bekostelse, Saa paaStaar hand der fore at Retten der i ville skiønne og Kiende, der paa hand vil afvarte een interlocotori Kiendelse.

Eragted

Hoved Citanten som boer i Ting Lavet har nødt saa lang varsels tiid Loven befahler, skulle hand som næst forrige Session erklærede Sig, at have men icke vilde føre flere Vidner ellers til denne tiid \ville/ have Stefnt {flere} andre uden Ting Lavet boende Prov, er det hand og icke Contra Citantens forseelse at Saadant icke første Session er anmeldet, Thj kunde icke Retten biefalde Hoved Citantens paastand i dette tilfælde mindre der for Cassere{de} det Produserede Stefnemaal mens naar de af Contra Citan\ten/ Stefnte Vidner ere afhørte skal {der} der Nærmere blive paaskiønnet om icke \Citanten bør gives tiid at faa/ de uden Ting Lavet Boende nu i Dag førommelte Vidner {bør} lovlig indStefnede.

Contra Citantens Prov blev forelæst Eedens forklaring af Lovbogen, Mens for aftenen var paakommen, blev Retten til i morgen ophævet.

Dagen Nest eftter som var den 3de Augustj blev Retten Sadt med forbemelte

1754: 192

Laug rett paa bemelte gaards Nordre Thun, og det i overværelse af forbemelte Parter og Contra Citantens Fuldmægtig Hans Hansen Vaage.

Hans Vaage fremstillede end nu sin Principals Vidner med begiær samme maatte afhøres,

1te Vidne Johannes Lassesen Hougevold der tilforn som 3die Vidne har vundet og aflagt Eed i denne Sag blev forelæst hands aflagde Vidnesbyrd af Protocollen hvilcket hand endnu under den aflagde Eed vedstoed at være Rigtig, Svarede ellers at i den omvundne Tiid var ingen giil!! (geil) eller gade oven Tarals Bæcken dog havde Giøens opsiddere Høst og Vaar med deres Creature frie Rekke (Reke) Vej til og fra udmarcken, det giil eller Vej med gierdes gaard var paa sin Siide som Siiden er giort bliver aarlig beskadiget af de der igiennem gaaende vejter eller van!! (vand), forklarede ellers at Parternes gieder under Tiiden om Sommeren i mod afttenen imod de skal Melckes har Sprunget over gierdes gaarden in paa deres Engebøe imod deres Villie, Sluttelig Sagde Vidnet at i den omvundne tiid havde opsidderne paa Parternes nu brugende parter af gaarden Giøen aare bytte udj og paa et Slotte Lande (Lende) udj udmarcken kaldet Slottene og det Saaledes at hver af dem Sit aar brugte den Teig den anden det forrige aar havde brugt de øvrige Slotter udj udmarcken blev da uden forskiel og uden nogen Serdeles tilægnelse aarlig brugt {Stundem} Nogle af een og nogle af \den anden af/ Giøens opsiddere alt Saaledes at hvem der først nedSlog gresset paa hver Slette beholt det samme, Sagde ellers at i Hoved Citantens Sal: Faders Tiid blev hands Slagte Bæster som skulle Selges i Bergen, Naar de om Høsten skulle føres over Giøens Vandet for Siiden at Transporteres til Bergen blev drevet for det mæste i \giennem/ Giøens udMarck og deels igiemmel!! (igiennem) Enge bøen dog et kort støcke til Giøene Næsset hvor de bleve i Prammen indtaget mens Citantens Fader tillod ingen at drive over eller paa bemelte Stæder fremmedes Slagte bester.

2det Vidne \Johannes Jonsen Sagen/ som 4de Prov forklarede under forhen aflagde Eed det samme som Protocollen viser at hand og 3de Vidne første Session udsagt haver og det med det tillæg at de Slagte Bæster de omprovede aar førte til Bergen tilhørte Contra Citanten men icke Citanten, og bleve ført over Giøen vandet fra et Stæd udj udMarcken kaldet Sandviigen men icke paa Giøne Næsset, Desligeste forklarede Vidnet at i de omvundne tiider havde og

fuldte Citantens Moder Som brugte een part udj Søre Thunet Giøen stendig det af 1te Vidne \om/provede Høe Slotte Slotterne kaldet, havde ej videre at prove.
3die Vidne Niels Olsen Giøen nu tienende paa Eje vedstoed end nu hvis hand som 7de Prov i denne Sag forhen udSagt haver, Sagde og at i den omvudne!! (omvundne) tiid lod Citantens Søn Engel Hansen som bruger een part udj Giøen, Saavel som Citantens \Søn/ Nicolai Giøen drev om Høsten naar Høe og Korn var bragt i Huus deres Slagte dreftt over Giøens begge Thuners Enge bøe ud til Giøne Næsset naar samme skulle føres over Vandet og der fra til Bergen, Angaaende Citanten og Contra Citantens giedder at de hiem kommer om Afttenen under tiiden paa Parternes Enge bøe, Derom giorde Deponenten een og den samme forklaring som 1te vidne, Sagde og at een gang den omProvede tiid som Contra Citantens Souver eller Faar forefandtes at gaa og beite udj Citantens Fæemarck og Havngange i blant hands Fæe bester, Da javede Deponenten og vidnet Joen Samsonsen som begge den tiid tiente hos Citanten og hans Søn Engel Giøen, eftter Citantens ordre sammes Smaler hiem dog over den Sædvanlige over Giøens hiemme bøe liggende Rexel Vej, til dito gaards Contra Citanten tilhørende Floer eller Fæehuus, da de

1754: 192b

Strax derom advahrede Contra Citanten til den ende at hand samme ville besørge modtaget, Mens Hans Torgelsen Svarede Deponenten og den anden udsendte der paa Saaledes: Du skal nock faae viide paa hvad maade de kiører Smalene hiem af Samfelle{ts} Marcken, Jeg tager icke imod dem de kand giøre af dem hvad de vil, Vidnet Sagde ellers at idet omProvede Høe Slotte Slotterne kaldet havde ingen anden i den omprovede tiid een!! (end) Citantens Søn Engel Giøen paa Syndre Thunet Boende Sin Høe Slot og brug, Paa Hoved Citantens Spørsmaal indhentede Retten af Vidnet følgende Svar: Nemlig at Contra Citantens qveg og Horser havde Nestleden \aars/ foraar Saaledes beskadiget Citantens Agre ved Hougen og Boxerne nede\n/ for det omprovede giel at udj samme Agre fantes eftter Besternes fødder dybe og 2de Haanders brede huller paa adskillige stæder hvor udj intet Korn voxte, desligeste at Contra Citantens Fæe og Horser Nestleden aar baade før og eftter Retten i denne Sag her holdes gick adskillige gange paa Citantens Ejendom Nemlig Fæet paa Engebøen og Horsserne Iblant Citantens Korn stører hvor af de aad, og endelig at Hans Torgelsens Souver Nestl: aar baade før og eftter bem:te Forretning her holdtes, gick som oftteste udj Citantens eene Fæe beite og Sæter Marck der fra Contra Citantens er fraskilt, Paa Contra Citantens Fuldmægtiges tilSpørgelse at Engel og Nickolaj Giøen et aar i den omprovede tiid afttenen føren de skulle begive Sig med deres Slagte dreftt paa Vejen til Bergen, Havnede samme paa Citantens Høe Slotte Mens Parternes Felles Haabeite kaldet Støelen hvor de blev Havnet Natten over.
4de Vidne Joen Samsonsen Vigen Siger Sig at \være/ 27 aar gal: og at have været Nestleden aar hos Citantens Søn Engel Hansen Giøen Provede ellers angaaende de Contra Citanten \til/hørende Smaler Som Nestl: aar af ham og nest forrige Vidne blev eftter ordre til Giøen hiem førte, {for} gangske!! eensStemmig med nest forrige Vidne,
5te Vidne Ole Hansen Giøne Næsset Provede under som 10de Vidne i denne Sag forhen aflagde Eed icke videre en!! forhen Protocolleret er, Mens ved Aastædernes begrangskelse!! vil hand nærmere udviise og forklare hvad ham i Sagen er ham betient!! (bekient) betreffende de forhen omprovede Høe Slotter Slotterne kaldet, der om forklarede Vidnet at omtrent 7 aar fra denne tiid er samme Slaaet og IndHøsted af Engel Giøen, Mens han ved {icke} at icke Hans Torgelsen i bemelte Tiid eller tilfaaren Vidnet betient der har haftt noget brug, Sagde og at 10 aar hand har som Hans Torgelsens Huusmand ophold!! sig paa den omprovede Plads Giønne Næsset da har der hvert aar fra Syndre Tunet i Giøen været ført Slagte Bester om

Høsten over Contra Citantens Enge bøe Ham til Skade og det til bem:te Giønne Næsset hvor de i Pram er indtaget og ført over Vandet.
  6te Vidne Paal Larsen Hammerland gal: 57 aar Provede at hand som er føed og opføed her, i Sognet haver opholdt Sig {udj} 11 Aar siden her paa denne gaard Giøen udj 19 aar og Siden I bem:te 11 aar beboet Een Stue paa gaarden Ham/m/er Land tvers over Giøen vandet ej langt fra gaarden Giøen beliggende, Veed at \i/ gielet!! (geilet) som omprovet er, er Vejen beskadiget ved de omtvistede veiter ved det vandet af Hoved Citanten er leedet til deels fra Sit gamle Løb, som hand Nærmere vil udviise Angaaende den omprovede Høe Slotte Slotterne kaldet Provede dette Vidne som de forrige med tillæg at den tiid hand og

1754: 193

Flere I forrige tiider Slog bem:te Høe Slotte for Citantens Moder, da eftterlod de Sig hvert aar halvningen uSlaaet til den ende at samme halve{par}part skulle Slaaes af Hans Torgelsen hvilcket dog icke skeede, Men i det Stæd lod hand hvert aar sin halvepar!! ligge uslaaet, {og} om Citantens Sønners Slagte drefte vej over Contra Citantens Engebøe til Giøene Næsset derom var dette vidnes udSaug!! som næst forriges med tillæg at Slagte Handleren Joen Haaland og Engel Giøen Nogle aar Siiden kiøbte et aar Slagte Bester til Sam/m/en mens hvor mange det var viste ej Vidnet, af hvilcke Bester een andeel blev \om Høsten/ ført over Contra Citantens Enge bøe til Giøne Næsset; og er det nu 26 aar siden at Deponenten som melt Slog for Citantens Moder det {for} omprovede Høe Slotte Slotterne kaldet dens Halvepart.
  7de Vidne Hans Hansen Hammerland gal: 60 aar boende her i Sognet paa gaarden Hammer Land, Provede at nestl: foraar var hand tillige med forbem:te vidne Ole Hansen Giøene Næsset eftter Contra Citantens begiær een dag Samlet her paa gaarden Giøen da de fornam at vejen udj den bem:te giel som gaar fra Tarals bæcken ad udmarcken var ved van!! (vand) Rensel Saaledes udgravet at ingen eftter samme vej kunde kiøre noget Læss mens dog kunde et Fæe best eller Hæst et eftter hin andet Passere eftter Samme Vej, Sagde ellers at Naar den Vej der ligger i gielet blev Repareret kunde den blive ganske Passable. Paa Citantens Spørsmaal Indhentede Retten Deponentens Svar: at Syndre Thunet Giøens opsiddere udj meere end 40 \aar,/ aarlig har ført deres {Slotte} egne og kiøbte Slagte Bester over Contra Citantens Enge bøe hver Høst ved Micheli Tiider til Giøene Næsset hvorpaa hand ingen anke til Tinge eller anden Ret har hørt, forklarede ellers at et hvert af forbem:te Slagte og andre bester som i midlertiid i hvert foraar er kommen til gaarden Giøen de ere bragt paa Land udj Contra Citantens hiemmehage kaldet Sandvigen Som ligger Et Støcke Synden for Giøene Næsset havde ej videre at Prove.
  Formedelst afttenens paakomme og Søndag \er/ i Morgen, bliver Retten til {Mandag} i over Morgen som er den 5te augustj ophævet.

Dagen nest eftter Som var den 5te augustj blev Retten med forbemelte Laug Rett Sadt paa \bem:te/ gaard Giøens Nordre Thun udj Parternes overværelse.
  8de Vidne Britha Larsdatter Giøene Næsset blev af Fuldmægtigen frafaldet.
  9de Vidne Johannes Isacksen Beeneviigen, har som 9de Vidne Provet forhen i denne Sag, forklarede end nu at det van!! (vand) som dan og van falder eller Rinder eftter det omProvede giel har Saaledes beskadiget Vejen i gielet at mand ej eftter samme kand kiøre noget Læss, desligeste at hand omtrent 2 aar siden een dag Saag Hoved Citantens Souv Smaler gick een Stun!! (Stund), Snart paa Citantens Snart paa Contra Citantens Enge bøe hvor fra de dog blev bort Jaget {Saa snart} af Citantens Folck Saa snart de fick See de gick der, omtrent 2 á 3 aar siden Saag vidnet at Engel og Nickolaj Giøen førte Sine Slagte Bester ind Synden Elven paa den omprovede Enge bøe hvor de forblev Natten over og indtil Næste Morgen da de

bleve førte over Giøene Vandet og der fra til Bergen, hvilcket alt skeede om Høsten eftter Høe og Korn var ind høsted, dog lidet før eend Creaturene fra udmarcken kom ind paa Haabeited, paa tilSpørgende Svarede Vidnet at hand icke ved at Contra Citantens ager Flaaten ved Smien er bleven forandret eller udviet paa Citantens Enge bøe udj de 10 aar hand fra nestl: aar Reignet, Stendig har tient Contra Citanten Hans Torgelsen.

10de Vidne Britha Larsdatter Giøen gal: 37 aar Provede at i 2de Sommere hun nu har været paa gaarden Giøen, da har Hans Engelsen Giøens Souve

1754: 193b

Smaler adskillige gange gaaet udj Contra Citantens Sætter Marck, men Vidnet har icke seet noget Menniske har været hos Sam/m/e Smaler og der gietet dem, icke heller ved Vidnet der om at forklare, uden {der ..} at de haver været der ved St: Hans Tiider, end nu forklarede Provet at Baade før og eftter aasted Retten her paa gaarden holdtes da Sa\a/g hun at Contra Citantens Horser og andre Creature 2de gange kom ind I Citanten!! (Citantens) deels Slaaede og deels uSlaaede Enge bøe, Endelig Siger Vidnet at det har undertiiden hendt at Citantens gieldBester Sommerens tiid haver kom/m/et af een hendelse ind Iblandt Contra Citantens Creature og udj Nordre Thunets Sætter Marck, mens Samme er bleven strax der fra bort førte af Citantens Folck naar de der om er advarede.

11te Vidne Johannes Johannesen Haaland gal: 42 aar Provede at 12 aar Siiden ved hand at Citantens Søn \Engel Giøen/ og Joen Haaland havde et aar kiøbt Slagte Fæe tilsammen, hvor af ickuns een anpart blev ført over vandet og paa land ved det omprovede Stæd Sandvigen om foraaret.

12te Vidne Christi Gitlesdatter Boelstad gal: 21 aar er eftter Citantens Declaration og egen tilstaaelse een datter af Contra Citantens afdøde Søster Søn, Svarede paa tilSpørgende at imedens hun Nestl: aars Sommer tiente Contra Citanten her paa Nordre Thunet og hun 2de gange Iblant andre gick til Contra Citantens Støel, da Saag hun samme 2de gange men ej ofttere at Citantens og Hans Søn Engel Hansens Souve Smaler gick og havnedes udj Contra Citantens Sætter Marck hos Samme Creatur var den tiid Nærværende Citantens og Hands Søns gietle Børn, hvorlenge Creature hver af de 2de dage der blev havnet ved ej vidnet, da vidnet advahrede derom icke Contra Citanten ej heller Citanten, Endelig Siger Vidnet at næstl: aars Høst Saag hun een Morgen {at} 2de af Contra Citantens Horser gick og aad i ageren af Citantens Søns \Engel Giøens/ Korn Stører Som der til skade var tilføyet, og hvor meget ved ej vidnet.

13de Vidne Herbor Tommesdatter Giøen gal: 20 aar Tienende Contra Citanten beslegted til samme hendes Hosbonde i andet og Tredie Leed, Forklarede at Søre Thunets Smaler een Morgen denne Sommer ved jonSockcke bøelet gick paa Hendes HosSponds!! Enge bøe i hosværelse af gietle Barnet paa Søre Thunet, alt imedens Vidnet med een Børe gick omtrent een halv fiærdings Vej og vilede een gang underVejs, ved vidnets andkomst Ned til Bøen drev gietle Barnet eftter Vidnes anRaab Smalen ud af Bøen i Søre Thunets hiemmehage. Nestl: foraar da Søre Thunets Tieniste dreng een dag skulle, eftter Kornet begynte at komme op, drive een Søre Thunets Stud som uLoves var kom/m/en ind paa Enge bøen hiem til Søre Thunet Giøen Saag hun den Samme Stud løb af sig Selv over Contra Citantens eene ager neden for Huusene, hun Saag og Nestl: Vaar ved St: Hans dags tiider een gang Reed Tieniste drengen over Een Contra Citantens ager,

Contra Citantens Fuldmægtig Declarerede at hans Principal vel har flere Vidner end de allereede afhørte, men holder der hos ufornøden at lade føre.

Hoved Citanten eftter at Saavidt i Sagen var avanceret anmelte det hand udj Continuation af Sin forrige Skrifttlige Sigtelse haver fundet fornøden til denne Tiid og stæd Muntlig at lade

Indstefne Contra Citanten Hans Torgelsen at anhøre hvad fleere Vidner Comparenten denne sinde eftter Indstefnelse vil have afhørte.
Contra Citanten tilstoed at have nødt lovlig og fuld varsel Saaledes

1754: 194

Som nest foran er tilkiendegivet.
Citanten fremstille der nest Sine nye Vidner med begiær samme maatte tages under examen.
Vidnet Lars Sælaas som det Femtende af Hoved Citantens Prov gal: 74 aar Svarede hvilcket og Contra Citanten tilstoed at være Sandt nemlig at Deponenten omtrent udj 3 aar haver med Contra Citantens forlov Slaaet hvert aar 4 á 5 ja 3 Bører høe udj Parternes Felles udSlotter, dog udj Nordre Thunets Sætter Marck.
16de Vidne Hans Andersen Aase gal: 81 aar Forklarede at for 24re aar Siden tilloed Hans Torgelsen Giøen ham 2de aar at Slaae hvert aar 8te Bører Rodt gres udj Parternes Fellets Høe Sletter (Slotter) oven Hans Torgelsens Sætter Marck,
17de og 18de Vidne Anders Eje og Knud Nerhofde blev og fremstillet for at vidne om den skade Citantens Søn Engel Hansens agre paa gaarden Søre Thunet Giøen Nestl: aars Høst af Nordre Thunets Creature blev tilføyet som af Vidnerne er beSigted, mens fordie Contra Citanten exiperede imod deres førelse fordie dito 2de Vidner er brugt til Stefne Vidner og de altsaa icke kunde Stefne ham paa Sig Selve at høre, blev og berørte Vidner formedelst de anførte aarSager \icke/ Tagen under examen dog vorder der hos den forurettede Engel Hansen Reserveret samme Vidner eftter lovlig Indstefnelse at lade faa afhørte, hvilcket kand skee for vedkommendes Værne Ting fordie ingen udviisning af Samme besigtelse Vidner behøves, I det tilfælde hvor om de skal Prove.
19de Vidne Kari Johansdatter Tiennende Engel Giøen gal: 25 aar forklarede at Nestl: foraar før og eftter aastæds Forretningen her holdtes Saag hun Contra Citantens Smaler og gieldFæe gick og beitede Iblant Søre Thunets Melcke Kiør udj Søre Thunets Sætter Marck, denne Sommer har hun een gang seet Nordre Thunets Horser een morgen gaa udj Søre Thunets Eng og aad gres tet oven Floer Huuset udj Tyckckeste Slot Engen og var de ej indkommet over Citantens Lee Store Leet kaldet, og paa hvad stæd Horserne var over Sprungne enten over Nordre eller Syndre Thunets Bøe gaard er Vidnet ubetient!!
20de Vidne Anne Hacktorsdatter gal: 33 aar Provede angaaende Nordre Thunets Horsers indkommelse og Havning denne Sommer udj Søre Thunets Eng, ensstemmig med Næst forrige Vidne, om store Leet viste hun ej at forklare, Sagde ellers at 2 aar siden Slog Lænsmanden Hans Engelsens Folck udj Sin Sætter Marck saa meget Høe at hands Sæls Huus der ved Nesten blev fylt, Siger og at aarsagen der til at den foromprovede stud gick over Contra Citantens ager Løb fra hende saa hastig at hun ej kunde hindre den at løbe over begge Parters agre, Angaaende at Citantens Creature føres til og fra Florer til og fra {Floren} udmarcken Aften og Morgen uden at beite paa Enge bøen, samt at Hans Torgelsen beqvem/m/eligere kunde med sine Creature holde samme Naboe Skick om hand vilde, der om var dette vidnes forklaring som Citantens forhen 7de Vidne haver forklaret, Om grøfterne i Søre Thunets ager forklarede hun som 7de Citantens Vidne Niels Olsen Giøen.
Dernest blev aastæderne Begransket da Vidnerne udviiste hvis De har omprovet ellers blev eftter begge Parters forlangende TræPæler til eftterretning neddrevet imellem De forleden aar nedsadte Merke Stene til den ende at Ageren hereftter skal gaae Snorbeent imellem hver Steen og Pæl fra een til anden og ageren ei at udvides paa Citantens Enge Bøe, Det Paastefnte geil fantes nu at være saa af Vandfald fordybet at Magre Creature ei kand besynderlig foraaret dereftter passere, som er komet deraf at Vandet ei er Veitet derfra, hvilket dog kunde

1754: 194b

Skee Parterne til ingen skade naar det Veitedes Norden for geilet paa Parternes der tedt hos liggende Enge Bøe.
Contra Citantens Fuldmægtig producerede Een aastæds Rettes Forretning passeret af forige Sorenskr: Heiberg og meddoms Mænd her paa gaarden Giøen, begynt d: 4de Junj 1705 hvis Afsigt hand begierede i denne Act indragen thi blev same for Retten oplæst. Waage indgaf dernest hands Skrefttl: Forsæt som blev oplæst dat: 5te Augustj 1754.
Citanten indgaf sit Skrefttl: Indlæg udi denne Sag som blev oplæst af 5te Augustj 1754.
Dernest bekræfttede Vidnerne Saa mange ei!! (af?/som?) forhen førte ere og Eed har aflagt, Deres Eed paa hvis De haver Vidnet og udviist, excepto Contra Citantens 10de og 13de Prov som var Absente bleve ei Eedtagne.
Parterne blev af Retten alvorlig tilholdet at bielegge denne Sag der er af Saare liden Verdie, ved et Kierl: Forliig for derved at evitere \flere/ unødige omkostninger, Mens da De ei dertil var at Bevæge blev i Sagen Saaledes

Forabskediget

Førend Dom i denne Sag kand afsiges vil det tilkome \begge/ Parterne at eftterleve d: 4 Art: udi Forordningen af 31te Martj 1719 ved at lade af een Kyndig Mand forfatte over De omtvistede Stæder er Rigtigt Situations Chart til hvilken Ende Sagen udsettes til den tiid paa {dette Stæd} \denne gaard/ igien at foretages til Chartets production og endelig Slutning som Parterne paa nermere Anfordring nermere skal vorde bekientgiort.

Anno 1754 d: 30te Septbr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting for Waags Skibredes \Lænets/ Almue holdet paa gastgieber Stedet Bechervigen udi Storøens Præstegield og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Johanes Syndre Engevigen, Anders Olsen Nordfonnen, Engebret Syndre Fonnen, Ole Olsen Helleland, Ørjans Fittie, Johanes Stoere Drivenæs, Niels Indre Rabben, og Haagen Nielsen Dybevig. Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kam/m/er Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornæst Allerunderdanigst og Underdanig blev læst og Publiceret de Kongel: Forordninger og anden Høy øfrigheds ordre som til Publication er fremsendt.
1te Een Kongel: Forordning om at Løs og Ledige Persohner ej maae arbeide for Dagløn, mens Tiene aars Tieniste dat: 9de Augustj 1754.
2det Een dito om Bønder gaarders optagelse i Norge dat: 6te Maj 1754.
3de Een dito om Skiftte Forvalteres Sallarium i de Sterfboer hvor den lengst levende eftter Kongel: Tilladelse sidder i uskiftt Boe eller eftter Confirmeret Testamente beholder heele Boen, uden at Skiftte og deele dat: 5te aprilis 1754.
4de Een diro hvorved Forordningen af 5te Janv: 1753 om at ingen Civil eller Militair maae Handle med under officerer og Gemeene eller deres Hustruer og Børn, uden Chefens tilladelse, extenderes til Norge, dat: 13de aprilj 1753.
5te Een dito om straf for dem, der enten giver umyndige ulovlig Credit eller oppebære ubillig aager Rentte dat: 14 Maj 1754.
6te Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignons ordre til Fogden om een Delinqvent Jorgius Michelsen Ugendahl af Bierchrims skibreede og Dahlens Fogderie dat: 12te Septembr: 1754.
7de Een dito om fremdeles at indrive grendse skyds pengene nemlig 120 rdr: 4 s: af Fogderiet dat: 28 augustj 1754.

8de om Split Flagd og Vimpler paa Jægter og Chalouper at Fordningen!! (Forordningen?) derom maae eftterleves, dat: 10de augustj 1754.
9de een dito ordre om at anholde een Svendsk Persohn nafnlig Jonas Hagelberg som beskyldes for at have staalet 300 rd: i Christiania dat: 6te aug: 1754.
10de een dito ordre om hvormeget Chirurge bør nyde for deres Reise og Forretning naar de tilkaldes at at!! giøre nogen obduction paa et eller andet Stæd.
11te om Delinqventernes bekostning in Anno 1751, 52 og 1753, hvorledes de bør Reparteres dat: 10de Septembr: 1754.
12te een dito om at Fogden paa Stifttamtmandens veigne udstæder pass til Kiedel Flickere, Hæglemagere, Gryde Smede, Hæste skiærere og andre deslige dat: 17de Sept: 1754.
13de een dito fra Justitz Raad Bager om Vejmæster Tolden og hvorledes med vejene skal forholdes dat: 30 Julj 1753.

Formedelst afttenens paakomme blev Rætten til i Morgen ophævet.

Formedelst Skatternes Hævelse og Dagens forløb

1754: 195

Blev Retten til i Morgen Ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 1te Octobr: blev Retten med forben:te Laug Rett og i overværelse af Stædets Foged atter Sadt paa ern:te Tingstæd Bekervigen med forben:te Laug Rett.

Hvoreftter bleve publicerede
1te Rasmus Olsen yttre Drange og fleres Skiøde til Niels Andersen Tørland paa 1 Pund og 2 Mrk: Smør med Bøxel udi gaarden Lie for 26 rdr: dat: 24de Janv: 1754.
2det Halvor Nielsen Hilde den yngre Hands Skiøde til Halvor Nielsen Hilde den Eldre paa 1 Pund 8 Mrk: Fisk og 12 5/6 Mrk: Lax med Bøxel i gaarden Hilde for 50 rdr:
3de Halvor Hildes Fæste Brev til Broderen Wintzens Nielsen paa 1 Pund 2 2/3 Mrk: Fisk i gaarden Hilde item 10 35/36 Mrk: Lax i Same gaard dat: 30te Septbr: 1754 in duplo med Revers paa den eene.
4de Mr: Jens Holckes Fæste Brev til Ole Knudsen paa ½ Løb Smør ¼ Huud udi gaarden Wiig in duplo forfatted med Revers paa den eene dat: 1te octobr: 1754
5te Ole Toskes opbydelse paa Fittie Kierke og Fittie gaard etc: som Separatim til de høystbydende skal bort selges dat: 30te Septbr: 1754
6te Ole Mikelsen Toskes Fæste Brev paa 15 Mrk: Smørs skyld som er Pladsen Tangen, in duplo, til Johanes Larsen, med Revers paa den eene dat: 1te octobr: 1754

Videre blev af afdøde Gabriel Aarskovs Børns følgende Formyndere udi Retten anbudet Deres Myntlingers Fæderne Arf Neml: Formynderen Niels Olsen Torrang for Myntl: Brita Gabriels Datter 85 rdr: 1 Mrk:, Formynderen \for/ Marite Gabriels Datter 80 rdr: 5 Mrk: 14 s: sc: Formynderen er Knud Larsen Remereide, For 2den Datter Marite Gabriels Datter Niels Larsen Tistevold 83 rdr: 3 Mrk: 6 s:, og Formynderen Lars Johansen for Anna Gabriels Datter 84 rdr: 4 Mrk: 4 s:, Med forspørsel om nogen same for 5 eller 4 ProCento Renter ville modtage, Mens som ingen derom melte Sig blev Pengene hver af dito Formyndere under Sorenskriverens Forseigling tilbageleveret.

Procurator Sr: Barth møtte for Hr: Commerce assessor von der Lippe og paa hands veigne i Rætteæskede den fra seeneste Ting udsadte Sag imod Procurator Mons:r Holch og Mons:r Giert Henrich Schriver, gield eftter OberhofRætteS og høyeste Rættes Dom betreffende, og derudi Producerede seeneste Rættes Laugdag af 1te Maj 1754 som med sine forkyndelsers paateigninger lyder Saaledes.

Mr: Jens Isach Holch møtte for Rætten og gav tilkiende at ligesom hands paateigning paa Foreleggelsen er af beskaffenhed Lige og i sam/m/e occation fremlagde hand og een skrifttlig Deduction dateret Engesund den 23de Sept: 1754 som er i Continuation af det \af/ Ham under 29de aprilj næstvigt!! (næst afvigt) ved \....re og) …..(?) Sendebud udi denne Rætt fremlagde men uimod tagne Indlæg, hvilcke begge blev for Rætten oplæst. Eftter at forestaaende 2de Indlægger for Rætten var oplæst absenterede Mons:r Holch sig og det med saadant begiær at samme maatte Protocolleres, ligesom hand og der hos Declarerede det hand ej videre end anført vil Indlade sig for denne Rætt i denne Sag.

Paa Mons:r Schrivers veigne møtte hands Kiæriste Mad:me Schriver og tilstod at den Producerede Stefning er hendes Mand og Hende lovlig forkyndt, Mens paa Fabrici Børn eller deres Formynderes veigne møtte ingen eftter paaraab.

Procurator Mr: Barth lod tilføre at den første Sr: Holches fremsadte Exeption paa egne og Interessenteres veigne udi Storøens Konge Tiende, som Citanten til betalings erholdelse er hensadt in deposito indtil hand erholder det paastefnte, thj at øfrigheden har foranstalted som af Hands Excellence Hr: Stifttbefalingsmanden er aproberet at næst afvigte holdte Som/m/er Ting skulle som Sædvanlig holdes for Vaags skibreede paa da værende Vaags skibredes Tingstæd Godøysundet, altsaa forsvarer saadan Høy foranstaltning sig Selv og bør i slig lejlighed Vaags skibredes Almue der tage til Gienmæle, sær naar Lovens 1te Bogs 4de Cap: 18 art: tages i Consideration, som Siger at det skal være Rette værne Ting

1754: 195b

hvorunder ejendommen Sorterer, og der tage til Gienmæhle, men da Sr: Holch tilligemed Sr: Schriver ere de der ventelig som og beviislig kand giøres, Conjungtim oppeberger de af \Konge/ Tienden aarl: Faldende Rettigheder, saa kand Comparenten ikke undres over at benefnte Holch saa Jærvelig søger at hemme denne Sags lovlige fremgang paa det hand imidlertiid og ved saadan Sagens udhal kand aar fra aar oppebærge og indesidde med Reveneurerne, og hvad sig den Exeption imod Dommeren i sit Indlæg betreffer, da lugtede den meere af vandkundighed end fornuftt, thj naar hand ville Handle Reedelig med sine foregivende umyndige medarfvinger da var det meere hands pligt at melde hvem der er de umyndiges Formyndere end at fremføre unyttige og lovstridige indvendinger; Da nu Sagen eftter Lov Tings Rættes afsagde Dom Passeret den 2de Martj næstl: foreskriver at Tvistigheden forinden Execution maae skee ved denne Rættes Dom skal afhandles og \eftter/ endelig Leqvidation paaskiønnes, hvilcken Doms Final Comparenten under Lit: D. Producerede som blev oplæst: Hvornæst bemelte Mons:r Barth for at skride til Sagens Slutning Producerede Citantens skrifttlig forfattede Reigning, hvoreftter hand til 9de aug: 1749 hos afgl: Ole Larsens eftterlatte Arfvinger tilkom den Summa 383 rd: 3 Mrk: 9 ½ s:, hvoreftter siden ben:te tiid og indtil den seeniste indførsel som skeede d: 17de Martj næstafvigte aar 1753 Rentterne tilligemed anvente omkostninger saa høyt er opløben at den Renderer til 518 rd: 5 Mrk: 15 s: foruden videre paagaaende Rentter indtil skadesløs betaling skeer, hvilken Indførsels Forretning Comparenten under Litr: F. indleverede og begiærede den acten maatte anecteres; videre fremlagde Comparenten og under Litr: A. den udi Reigningen Mensionerede attest fra Hr: Schullenborg General auditeur, {……} Citanten er meddeelt hvorved godtgiøres at afgl: Obriste Lieutnant Lillienschiolds Søn Capitain Hans de Lillienschiold formedelst et beganget Neder Laug i aaret 1728 er Dicerteret fra disse Riiger

og i aaret 1729 den 23de Maj Dømt at miste Livet med videre eftter sam/m/e attestes indhold der og blev oplæst: og da denne Dicertation skeede lang tiid forinden at oberhof Rætten eller Høyeste Rættes Dom blev afsagt hvilke begge findes indragen i den Producerede Indførsels Forretning. Dernæst indlagde Comparenten under Citantens Vidimation Extract af Hr: Poletimæster Horns skrivelse som vidner at Capitain Ulrich Lillienschiold har eftterladt hands Encke udi een Kum/m/erlig tilstand, saa at inted der har været at bekom/m/e, item og at Frøchen Lillienschiold ej skal være noget ejende, End videre fremlagde Comparenten og Vidimeret Copie under Lit: B og G: som vidner at Capit: Friderich Christopher Lillienschiolds eftterlatte Frue eftter Hannem har frasagt sig arf og gield samt og at Hof Junker Sigfrid Lillieschiolds eftterlatte Encke Frue har udi skriveriet ligeledes formedelst hendes Slette omstændigheder fragaaen at arfve og gielde, hvilcke begge deele er skeed forinden oberhof Rætt og Høyeste Rættes Dom falden var, som blev oplæst: Og til sist fremlagde Comparenten under Litr: C(?) (E?) Procurator Blechenbergs som Commissions Skriver udi afgl: obriste Lieutnant Lillienschiolds Sterfboe hands paa Citantens under 20de Septembr: næstl: teignede attest, hvilken vidner at samtlige afgangne obriste Lieutnant Lillienschiolds arfvinger ikke tilfalt det Ringeste udi arf eftter bem:te Deres Fader, Men at Creditorerne tvert derimod havde anseelige Penge tilgode og sam/m/e maae Savne, og da nu Citanten formeener tilfulde at have oplyst at have viist ald Flid for at faae indrevet det fra de Lillienschioldske Arfvinger hvad som hos een hver i sær eftter de ergangne høye Domme fra de Lillienschioldske arfvinger skulle udreedes

1754: 196

Da viiser oberhof Rættens Dommen afsagt den 18de Julj 1737 at de siste Skiftte Commissarier hvoriblant afgl: Fogden Ole Larsen var een og, at de eller Deres Arfvinger skulle være in Subsidium ansvarlig for det til kort kommende, siden de har forvalted Sterfboens Midler under Disposition og dem i Arfvingernes Hænder betroet dog mod Regress som Arfvingerne imellem sig Selv eller bemelte Skiftte Commissarier bæst veed og kand, hvilken Dom dereftter ved Høyeste Rættes Dom i et og alt er stadfæsted, der i Seqvistrations Forretningen findes tilført fra pag: 4 til 9, hvorfor Comparenten i Relation af den udferdigede Stefning, hvorimod eftter paateignernes udviis af de indstefnte ingen exeption er skeed, paastod at Citanten bør tilfindes at nyde sin betaling lige eftter den udi Seqvestrations Forretningen giorde bereigning paa pag: 21 og 22 med 518 rd: 5 Mrk: 15 s:, samt videre Rentters Svarelse fra 13de Martj 1753 indtil skadesløs betaling erlanges, tilligemed denne ibragte Processens Kostning, Saasom Stefnemaalet[s] forkyndelse paa langt fra liggende Stæder samt Laug dags forelæggelsen, Comparentens Reise og skyds, Stemplet Papier til bielager og Doms acten med Dommens forkyndelse i det minste med 24 rdr:, og at altsaa af den i Seqvistrationen beroende Tiende maatte deraf eftter foregaaende lovlig omgang udbetales, da det overskydende kand vorde afgangne Fogden Ole Larsens Arfvinger overleveret, eller til hvem Sorenskriveren, saavidt de umyndiges part, om nogle maatte være, for godt befinder, og Saaledes Submiterede Comparenten Sagen under denne ærede Rættes Dom.
Rætten fant for godt {da} \fordi/ det var nu hen paa afttenen og da Citantens indgivende ikke uden Temelig tiids anvendelse kand Giennem læses, {\fant Rætten fornøden/} at udsætte Sagen til i Morgen, da og Parternes Disputer om Sagens Formalia skal blive Decideret.

Procurator Sr: Barth møtte for Hr: General Toldforvalter Justitz Raad Lyder Schultes og øfrige General Toldforvalteres samt Dehr:r Derecteurer for Bergens Sucker Rafenaderie \paa Deres veigne/ og gav tilkiende at de har fundet sig Høystbeføyet at anlegge Sag imod Giæstgiveren her paa Stæden boende Sr: Nathanael Mathiesen, fordi hand eftter et inden Bye

Tings Rætten erhverbet Tingsvidne skal være befunden at have i Toldsvigs øvelse været impliceret med vahrers indbringelse ved sig og 2de hands Drenge til opleggelse i Nyehafn tedt uden for Bergen for derfra sam/m/e at faae til Bergen ind practiceret, med videre eftter Stefnemaalets formeld af 6te Septbr: næstl: som Comparenten fremlagde, ved hvilket og tillige var indkaldet hands Hustrue med 2de derudi benefnte Tienere, til vidners afleggelse, bemelte Stefnemaal findes paateignet af den indstefnte Nathanael Bechervig i hands Huus og boepæl at være forkyndt saaledes som hands paaskriftt udviiser nemlig for sig hands Hustrue og 2de Tienere, hvoreftter Stefnemaalet blev oplæst. Barth ville afvarte at de indstefnte bliver paaraabt.

Mons:r Holch møtte paa Sr: Nathaniel Mathiesens veigne og fremlagde \et/ for Ham forfattede og \paa/ Nathanael Mathiesen\s veigne/ {Selv} underskrevne Indlæg dat: {Engesund} den 1te octobr: 1754 hvilket hand udi Rætten fremlagde og blev oplæst: {Og da} Holch \dernæst/ paa Nathanaels veigne tog sig {dernæst} Reserveret hvad der videre kunde være at observere og dernæst sagde at det ikke der paa kand ankom/m/e om det den Respective Dommer Saaledes behager at nødvendige vidner kand blive admiteret til forklaring, dog med den Protest at hand tager sig Reserveret paa Sr: Mathiesens veigne at frasige hvem hand kand synes lovlig at blive førdte eller ikke, derpaa ervartede hoved Citanternes Fuldmægtiges videre anstalter

1754: 196b

Barth begiærede at vidnerne maatte paaraabes, og om de da ikke Sisterer sig {at} hand da Reserverer sig Stefnevidnerne førdte.

Eragted.

at indstefnte Nathanael Mathiesens Kiæriste er udi denne Sag til vidnesbyrds aflæg under Falsmaal ved det Producerte Stefnemaal indkaldet at aflegge hendes Eedelige Deposition i denne Sag, det er unægtelig udi hendes Mands indkomne Indlæg Mens da denne Sag derimod har den Natur at alt hvad {eftter} hendes Mand eftter hendes vidnesbyrd kunde kom/m/e til udi Bøder eller ellers at udreede, hun da der udi som med Ham sidder udi Fellets Boe maatte af fornødenhed Participere, og \vi/ Concicance!! (Conciqvence?) ikke udi denne Sag anderledes end een Contra part kand være at ansee, Saa kand Rætten af den anførte Raison ikke imponere hende udi denne hende ligesaahøyt som hendes Mand paaliggende Sag at aflegge nogen Eedelig Deposition, Mens hvad sig indstefnte Nathanael Mathiesens indkaldede Tienere angaar, da er det hvercken ulovlig eller modsagt at deres vidne kand tages og hvorfor sam/m/e admiteres.

Barth paatog sig paa-anke over Rættens Kiendelse om Nathanael Mathiesens Koene.

Nathanael Bechervigen lod dernæst tilføre at den udi Stefnemaalet anførte Jacob er nu tilstæde som lovlig Stefnt for at aflegge Eedelig vidnesbyrd, mens hvad sig Albret Tostensen betreffer da har hand vel været i hands Tieniste er dog nogen tiid siden demiteret for{di} hands Daarlighed skyld, og hvoraf flyder at hand som nu omstunder skal være enten i- eller omkring Bergen og sluttelig derfor puur uvidende om det paastefnte icke eller er lovlig Stefnt.

Mons:r Barth i henseende til den indstefntes forestillelse om vidnet Albrit Tostensen, lod tilføre at siden hand eftter Stefnemaalets ankyndigelse er bortreist saa holdt hand saadan hands Decertation ligesom Kiøbmanden Zacharias Stangs, meget mistenckelig, men da nu Klocken er 9 afttenstunden, Saa bad Comparenten at Sagen maatte beroe til i Morgen Klocken 8te Slet og at benefnte vidne maatte paalegges da at være tilstæde for at aflegge sin forklaring.

Eragted.

For afttenens paakomme og Mons:r Bartes begiær beroer det med Sagen til i Morgen formiddag, da den i lovlig tiid igien skal foretages.

Dernæst blev læst
Nathanael Mathiesens skiøde til Knud Backesund paa 1 pd: Smør i Øchland for 38 rd: dat: 1te octobr: 1754.
2det Knud Backesunds Fæste Brev paa 1 pd: Smør i Øchland til Amund Johansen in duplo forfatted dat: 1te octobr: 1754.

Formedelst Rættens betiente saag Dagen hældede blev Rætten til i Morgen ophævet.

Dagen næsteftter som var den 2den octobr: 1754, blev Rætten atter Sadt paa bemelte Tingstæd Bechervigen, og Rætten betient med sam/m/e Laug Rætt.

Hvornæstt den fra gaarsdagen udsadte Sag imellem Dehr:r Toldbetientere og Socker Raffenaderiets Directeurer imod Nathanael Bechervig \blev/ af Procurator Sr: Barth {blev} i Rætteæsket.
Hvor da Procurator Barth paa Citanternes veigne fremstod og sagde at hand ved den indstefnte Nathanael Mathiesens Fuldmægtiges i gaardags aftten Producered Indlægs igiennem læsning icke finder noget Sundt derudi der fornødiger stort giensvar, thj frygtede ben:te Mathiesen ikke for at vorde overtydet hvad hand sigtes og Saggives for, saa brugte hand icke, skiønt unyttige Inventioner for at skiule Sandheden og besmycke sin øvede forseelse, at hand vel beraaber sig paa ej at have nødt lovlig varsel for Bye Tings Rætten at møde og der at anhøre indstefnte vidners forklaringer betreffende det øvede Toldsvig er allereede ved Hr: Bye Foged Dasses Kiendelse Sadt tilside, hvilcket Tingsvidnet som skal vorde Produceret bevidner paa pag: 12 et 13, Videre sagde Comparenten at den Invention som bruges at sagen føres for 2de Partier nemlig {neml:} Dehr:r General Told forpagteres og Sucker Derecteurernes veigne, er ligesaa vandmægtig som uvittig naar betragtes at de begge følgelig Kongel: allernaadigste bud tager saavel deel udi det Confisqverede som udi de paafuldte straf Bøder

1754: 197

hvorfore Comparenten holdt ufornøden, siden denne ærede Rætt nocksom begriber at de brugende Inventioner alleene hensigter til udflugt, dertil at give videre Giensvar, thj de for Bye Tings Rætten førdte Vidner er ikke skeed i Siul eller paa den indstefntes bag, men eftter lovlig tilkaldelse som een giæst og udenbyes boende Mand, eftter den varsel som Loven foreskriver, der siden ved Told Rullens allern: bydende paa pag: 21 dens 20de Artic: til deslige Sagers skyndigste afhandling er fastsadt, Saa maatte Comparenten i dets anleedning skride til Sagens Slutning, naar det i gaar dags aftten forelagde vidne først er vorden under Eed Examineret.
Mons:r Holch dernæst møtte paa Sr: Nathanael Mathiesens veigne, \og/ var fornøyet med at vidner maatte føres og i saa fald frafalder sin paastand af Ham i det i Rættelagde Indlæg, for det 2det hvad sig betreffer hvorvidt Sagen af 2de imod een kand Tracteres, det blev hand og fornøyet med at det og maatte vedblive, for at forsickre, som er skeed ved nermere efttersiun, at Nathanael Mathiesen aldeles icke inclinerer til noget som er ulovbrugelig omgang, hvad sig betreffer de udi Bergen over Ham nemlig Mathiesen førdte vidner, da tog Comparenten Holch sig paa Mathiesens veigne Reserveret hvorvidt fouterne(?) kand beroe, at beviise, var \ellers/ begiærende at Nathanaels Drenger Jacob og Mickel maatte admiteres til Eedelig forklaring, Holch da frembragte for Rætten de nu hos Nathanael Mathiesen tienende og

værende Drenger, hvis Nafne Citanterne tilforn haver været ubekiente, men virckelig heder Jacob og Mickel.

Mons:r Barth lod tilføre at hand Refererede sig til sin forige Procedur og sagde at det kunde staae den indstefnte frit for at frembringe 20 der kunde kaldes for hands Tienere, sær naar de i dette Toldsvigs behandling icke havde været nærværende, Men den Stefnte og undvigte Albret Tostensen haabede hand ved lejlighed at see opsøgt og i øfrigt paastod det 2det vidne Jacob under Eed afhørt.

Mons:r Holch forklarede at Procurator Mr: Barth tager merckelig feil at nogen skulle være bortrømt langt mindre under stocken Nathanaels paateigning viiser at der er Stefnt 2de Drenge uden Nafn som den tiid var Citanterne ubekiente, hvad de hedte og i mangel da udaf den underretning de den tiid behøvede, saa haver Holch allereede tilkiende givet hvad Nathanaels Drengers Nafn er, saa at det derved da viiser sig at Holch icke paa Nathanaels siide vil forlænge Sagen, men \lige/saa vel som Mons:r Barth inclinerer til Sagens endelige og snareste endskab, paastod ellers som før vidnerne førdte og afhørte, og ervartede Sorenskr: Kiendelse.

Eragted.

Det af vidnerne som ved det Producerede Stefnemaal er indkaldet i denne Sag og eftter Actens udviis heder Jacob, admiteres at giøre Eedelig forklaring, Mens fordi den indstefnte ikke har Stefnt Citanterne til Provs paahør kand og ikke det af hands Fuldmægtig Nafngivne ustefnte vidne føres, for Citanterne skiønt Mons:r Holch saadant har paastaaet, siden {hoved} Citanternes Fuldmægtig saadant ej alleene ikke har forlanget, mens derhos, derimod Protesteret.

Dernæst blev det i Stefnemaalet Nafngivne Vidne Jacob Rasmusen som Conditionerte hos indstefnte Nathanael Mathiesen for Rætten fremstillet og dereftter blev forelæst {og} Eedens forklaring af Lov Bogen, samt formanet ved sit vidnes byrds aflæg at vogte sig for MeenEed, og eftter at bemelte vidne havde aflagt Eed at vidne i denne Sag, blev hand {af} \eftter/ Citanternes Fuldmægtiges paastand og Dictat foresadt følgende qvestioner. 1mo hvor gl: hand er. Rs: henved 30 aar; 2do hvor lenge hand har Tient den indstefnte Nathanael Mathiesen. Rs: 9 aar; 3tio om hand ikke er bekient at Schiøtskibet kaldet Jomfrue Johanne som for nogen tiid siden nemlig den 1te augustj eller Dagen tilforn dette aar, kom/m/ende fra Rotterdam ankrede her paa Havnen Bechervig. Rs: Nej hand veed inted derom. 4to om vidnet ike veed at indstefnte Mathiesen har ejet det forhen omtalte Schiøtskib, og om det icke oftte har lagt her paa havnen, og om hand ikke veed at sam/m/e Skib i gaar dags Morgen Seiglede her forbie. Holch Refererede sig til sit Stefnemaal og paastod at upaastefnte Ting maatte være uden for Sagen. Vidnet til forestaaende qvestion svarede at det omspurdte Skib veed hand at indstefnte Nathanael Mathiesen har ejet om hand ejer det endnu eller ikke er

1754: 197b

Ham ubekient, dette husker hand at same Skib oftte har ligget for anker udi Bechervigs Havn tedt ved dette Tingstæd, Mens hvad enten berørte Skib gaars dagen Seiglede forbie dette Tingstæd eller ikke, derom kunde Rætten ikke indhendte Deponentens Repliqve eftterdi den Post af Spørsmaalet er aldeles upaastefnt. 5te om Vidnet ikke veed hvem der næst forige Reise i denne Sommer som Skipper førede ovenn:te Skib der kom fra Holland eller Rotterdam. Rs: Nestleden Sommer dette aar da bemelte Skib omtrent 1mo augustj eller Ultimo Julj hiemkom fra een Provintz i Holland, blev det ført af een Skipper ved Nafn Jørgen Hielm. 6te om Vidnet ikke da Skibet som næste Giensvar forklarer, da laag her paa Havnen, og om vidnet ikke Saag det, og enten Selv eller ved sin Hosbonde var der omBord. Rs: Hand Refererer sig til sit Svar paa 3die qvestion og altsaa veed inted derom. 7de om Vidnet ikke veed hvem samme Reise foer som Kiøbmand med Skibet, om hands Nafn ikke

var Zacharias Stang. Holch forefandt lovligst at denne qvestion er og Sagen uvedkom/m/ende. Rs: at vidnet ej veed hvad Nafn Kiøbmanden som den omspurdte tiid var paa det omspurdte Skib, havde. 8de Om hand ikke Saag mens Skibet laag her paa Havnen at Skipperen var her oppe i land tilligemed Kiøbmanden. Rs: hand Refererer sig end nu til sit Svar paa 3die qvestion. 9de hvor hand var henne da Skibet den omspurdte Reise laag her paa Havnen Rs: den omspurdte Tiid nemlig sist i Julj og først i aug: var hand i sin Hosbond[s] ærinde inde i Fiorden. 10de om vidnet ike veed!! (ved) hiemkomsten hørdte at forb:nte Skib havde lagt her paa havnen ved hiemkomsten og at deraf blev oplagt vahrer som skulle Transporteres til Bergen. Rs: Nej hand veed inted derom uden dette at hand ved hiemkomsten hørdte at Skibet var hiemkom/m/en. 11te om vidnet ikke veed hvor mange Tienere den indstefnte havde udi afvigte Sommer, da dette Told Svig blev øvet, item om ikke Albret Tostensen som foregives at skal være bortreist ikke da tiente den indstefnte.

Holch saafremt hand icke faar af Sorenskriveren een fuldkom/m/en Decition enten at vidnet maae være ved(?) eller og icke at blive tilladt anden forklaring end som hoved Søgemaalet angaar, saa maae hand aldeles forlade icke at stande i Rætte i denne Sag, thj Protocollen {erfahrer} udviiser meget før som vel nu ved den siste fremsadte qvestion At her allene af Mons:r Barth vil udpilckes {førelse} at faae fleere Sancke vidner, som i mod Lov er ubrugelig, og ervarter Rættens Kiendelse her udinden.

Mons:r Barth Replicerede at hand agtede ufornøden at give giensvar til det unyttige fremsadte, thj Holch giør derved {ved} de unyttige Protester sin Principal saa mistenkelig at alt hvad hand Sigtes for, virckelig maae medføre Sandhed, thj om hand som fornufttig burde skee kunde finde anleedning at bedæcke een forseelse, saa udviste hand der med større forstand end at Broute naar hand ventelig over tydet at føre een vrang Sag, som hand maaeskee ikke som Loven befahler med Eed kand fralegge sig.

Eragted.

ved at indhente Svar paa den omspurdte qvestion finder Rætten inted at erindre, som enten strider imod een Saa betydelig Sags Sande oplysnings erholdelse eller /: hvilket formedelst det anførte flyder af sig Selv :/ handler imod det Producerte Stefnemaal, thj admiterede Rætten vidnes Svar paa den fremsadte qvestion, hvilket blev Saaledes: at den omspurdte tiid nemlig næstl: Julj og \1st i/ augustj Maaned havde Nathanael Mathiesen følgende Tieniste Tyende paa dette Tingstæd hvor hand boer sc: Deponenten, een anden dreng Nafnlig Mickel Danielsen, item 2de Tieniste Piger Nafnlig Mari Mickelsdatter og Marithe Olsdatter, Mens om den i Stefnemaalet anførte Albret Tostensen den tiid enten var her eller var Reist herfra husker vidnet nu icke. 12te fandt Barth sig beføyet at tilspørge dette vidne som ligesom vil giøre sig Sandseløs og faar(?) een gang at legge for dagen hvorledes hand nu Prover, at tilspørge ham om Albret Tostensen sistl: aars Sommer eller denne Sommer bort drog fra den indstefntes Tieniste. Rs: at vidnet veed at Albret Tostensen Reiste herfra eftter det vidnet ike vidnet!! Rettere erindrer, næstl: Foraar. 13de om Vidnet ikke var med indstefnte Mathiesen indfarende til Bergen eller Nyehafn ved Bergen afvigte ultimo Julj eller 1mo augustj een Torsdags aftten

1754: 198

og hvad gods de havde med udi Baaden samt hvilke fleere Tienere sam/m/e tiid var med og om de havde med sig meere end een Baad. Rs: Nej, og veed ike derom. Mons:r Barth i henseende til at vidnet viiser sig saa Partisch at hand ikke vil ud med den Reene Sandhed som ej alleene af Rætten er observeret, men end ved Giensvar til frem settende qvestioner kand erfahres, Saa agtede Comparenten ufornøden at fremsette til Ham fleere qvestioner, men forbeholdt tiltale til Ham eftter beskaffenhed, og altsaa ville begive sig til Sagens slutning, siden det erhvervede Tings vidne er beviis nock over den indstefnte ellers bad Comparenten

at Rætten ville tilspørge dette vidne hvor hand er fød og i hvad lægd, samt om hand icke er enroulleret; Rs: hand er een Lem af Sunds Præstegield i det derunder liggende Møgster annex som for saavidt værne Tinget betreffer Sorterer her under dette Waagsche skibreede, og at hand er enroulleret under Marinerne samt har kiøbt een gaard Hougland her i skibredet.
Mons:r Holch sagde at hvad sig betreffer den beskyldning som hand meget ulovlig tillegger vidnet kand være ham for nærværende tiid ufornødentlig at tilsvare, og da vidnet derover finder sig noget Tusseret, saa bliver det een Sag imellem Vidnet eller Ham, i det øfrige saa kunde \hand/ icke nu for nærværende tiid paa Nathanael Mathiesens veigne videre have at beobagte, end alleene ervarte hvad Citanternes Fuldmægtig Mons:r Barth hereftter kand finde fornøden at fremføre, tagende sig Reserveret alle formalia Juras.
Mons:r Barth derpaa i Rættelagde det forhen benevnte og i Stefningen paaberaabte Tings vidne behandlet for Bergens Bye Tings Rætt og begynt den 7de aug: næstl: og Slutted den næst paafølgende 9de dito hvoraf sees paa Pag: 11 et 12 at indstefnte Mathiesen er paalagt for Bye Tings Rætten at anhøre de der indstefnte vidner ligerviis sees og af benevnte Tings vidne /: hvor af Copie nu fremlegges og originalet til Conference anviises, der for Bye Tings Rætten til den der Ventilerede Sags oplysning er Produceret og der i Rætten igien skal indleveres :/ paa pag: 21 til 23 at vidnet Knud Knudsen som foer med Skipper Hielms Skib har givet den fuldkomne oplyslige formodning under sin aflagde forklaring at den i Stefningen benefnte tiid her paa Havnen Natte tiide er udtaget gods, og her opbragt, som siden ved den indstefnte og Folck til Nyehavn bleven indbragt, ligesom bemelte vidne og har bemerket Morgenen eftter at saadant skal være skeed at gods af Skibet benefnte Natt var udtaget, item og at den indstefnte Morgenen forinden Confiscationen skeede Selv kom omBord paa Hielms Skib og sagde til Kiøbmanden Zacharias Stang i Cajutten at de skulle fare ud til Nyehafn og hendte godset, hvorpaa Vidnet med Kiøbmanden foer derhen og eftter at de havde faaet noget af det ved Nathanael indbragte gods i Baaden, blev af betienterne atraperet, Ligesom og vidnet med varene blev anholdet, men Kiøbmanden Deserterede, videre sees og fra pag: 25 til 27 af Samuel Siversens og Hustrue Berte Tommesdatters samt Marte Margrethe Samuelsdatters aflagde Eedelige \tilførte/ forklaringer, hvilke vidner til Comparentens qvestion, tilført paa pag: 23, \svarede/ at de fundne atraperede Futager som der samestæds i uhrer og Busker fantes og ellers udi Baadene til indpracticering til Bergen blev anholdte og gick frie uden anholdelse, virkelig af den indstefnte Nathanael Bechervigen med 2de af sine drenge der var henbragt og altsammen der ved dem var oplagt, {paa det} afttenen eller Natten forinden det blev paagrebet, jae Betienternes forklaringer tilført fra pag: 29 til 33 bestyrcker end og sam/m/e, og Factum over den indstefnte saaledes tilfulde er oplyst, hvilket yderligere kunde skee eller været skeed ifald den indstefntes Drenge til dato havde været Nafngivne, Saa finder dog Comparenten at Tingsvidnet er beviis nock til undgieldelse over den indstefnte, \at/ {som} \hand/ udi dette Toldsvig har været impliceret, hvorfore Comparenten siden deslige Confiscations Sager uden ophold skal paadømmes, fandt sig anlediget paa samtlige sine Principalers veigne at paastaae det den indstefnte som har handlet imod Told Roullen og sit bædre vidende bør tilfindes foruden vahrenes Confiscation, og den dobbelte

1754: 198b

Tolds erleggelse følgelig Told Roullens bydende paa pag: 36, item og følgelig forbud paa Sucker og Sirups Indførsel den derom udgangne Kongel: Forordning af 12te Janv: 1751, item Rentte Kammerets Rescript af 20de aprilj 1751, og dito af 24de aprilj 1751, at udreede Bøder eftter sammes forskriftt, samt at den skyldige til sist maatte tilfindes at erstatte denne betydelige Processes omkostning i det minste med 30 rdr:, Og da det er den indstefntes Pligt eftter Told Rullens bydende paa pag: 27, at hand bør anmelde under vilkorlig straf hvem der haver været ejere til de til Nyehafn indførte og der oplagde vahrer, og fra hvem Hand dennem

havde bekom/m/et paa det Ejermændene kunde vorde oppedaget, og det med paalæg at den indstefnte saadant med Eed bør bekræftte, hvormed hand dog under alle lovlige forbeholdenheder og Tiltale til den indstefntes Tienere og fleere som udi dette Toldsvig maatte være impliceret, tog saadant paa hands Principalers side i belelig tiid at i værck stille \Reservert/, Submiterede Sagen under denne ærede Rættes Retviise og skyndigste Dom følgel: Told Rollens bydende paa pag: 21.

Mons:r Holch forestillede paa Nathanael Mathiesens veigne end nu som før, At(?) ville forskaffe alle Nathanaels Tienere til at giøre forklaring om hands uskyldighed i denne Sag, dette vil da ankomme paa den Respective Dommer. Derhos forestillede Hand at det erfahres af hands paa Nathanael Mathiesens veigne fremlagde Indlægs 2de Post, at hand haver Protesteret og aldeles ødelagt at ikke vidnet som paa Nathanael Mathiesen for Bergens Bye Ting er ført, nemlig Brithe Tommesdatter maae kommet bem:te Nathanael Mathiesen til minste Prejudece og i saa fald holder sig {i saafald} til det i Rættelagde Indlæg i alle dens ord og puncter, og for at beviise hvad som udi same hands Indlæg er Mentioneret fremlagde hand den udi nock omrørte Indlæg paaberaabte Extract af Bergens Bye Tings Protocol, hvad sig betreffer et vidne som skal være {af Nafn} Berte Tommesdatters sin Datter, da befindes det af Mons:r Bartes Procedur at hendes Nafn er Marte Margrethe Samuelsdatter, er og et Menniske som Mand ikke veed hvordan hun er Conditioneret, ikke skal have gaaet til Confirmation og alleene Spørsmaal om icke saadant ungt ufornufttig Barn enten af frygt eller slem veiledelse kand have /: om saa skulle være :/ aflagt Eed, giort sam/m/e Eed vrangelig, dette med andet viiser da Moder \Brite Tomesd:/ og datter, {kand} siden Moderen haver aflagt Eed, for at faae det beckræftted, kand ventelig haabe et medhold af sin Datter, her ved, da Sluttede Mons:r Holch Saaledes at disse 2de vidner maatte skrives til Nul og bortsmeltes som Sucker i vand, hvilcke dog bliver Holches paastand, og krafttigst Protesterer at den Respective Dommer icke paa de 2de vidner, det allerringeste Reflecterer, og for at korte Sagen, da var hand fornøyet med at herudi denne Sag kunde gaae Dom, saafremt at disse 2de vidner Kuldkastes.

De forhen af begge Parter ved Fuldmægtiger Producerede Documenter blev oplæst:

Mons:r Barth i anleedning af Holches tilførte, Replicerede at det anviiste originale Tingsvidne, hvoraf ligelydende Copie i Rætten er overleveret, er saa Krafttig og gyldig, at Sr: Holch er alt forstacket at Kuldkaste sam/m/e, eller Sætte de førdte vidners forklaringer, som fornufttige og til(?) Siels alder og aar opstegne Reedelige Mennisker, udi minste tvivls maal, thj Bye Fogden i Bergen er alt for fornufttig at hand skulle modtage i een saa betydelig Sag, Børn til forklaring, jae Procurator Cramer som een fornufttig Mand der for Bye Tinget førdte den indstefnte Partes Sag, Graveres end og ved Sr: Holches tilførsel, Ret ligesom hand ikke havde eftter Embedets Pligt paa-agted hands Principals Tarv, og da det øfrige af Sr: Holch tilførdte er ligesaa upasselig som unyttig, Saa agtede Comparenten

1754: 199

ufornøden videre at tilføre, men igientog sin forige paastand samt Protesterede paa uopholdelig Dom, samt ærbødigst bad at det orginal anviiste Tingsvidne, naar det med Copien er Confereret, maatte ham med Rættens paateigning at same er anviist, blive tilbageleveret.

Mons:r Holch mærckede af Bartes Procedur at bem:te Mons:r Barth gierne kunde see Sagen saa vitløfttig at den ike kunde til ende bringes, men derimod beviste Holch {at} ved det i Rættelagde, at Sagen bliver meere vindelig paa Nathanaels vegne end Citanterne, ventelig at den Respective Dommer, ikke Reflecterer paa unyttige Procedurer men henseer hvorvidt at Rætt og Retferdighed kand Tracteres, allerhelst da moder og Datter som før af Nathanael Mathiesen aldrig vedtages at være Krafttige Vidner, og hvad Regresse Comparentens Principal Mathiesen kand have til Bye Fogden i sin tiid, for det udstæde tingsvidne, er noget

som icke staar i Mons:r Bartes magt at {bruge} \lade føre/ Protocol over, Men om saa er da kand det heller være noget som {hands} \Comparentens/ Principal vedkom at paa agte, begiærede Dom og Omkostninger det minste betalt med 4 rd:

Mons:r Barth Referede sig til sit forige.

Paa tilspørgende havde begge Parter inted videre at indvende men begge paastod Dom.

Eragted.

Formedelst den tiid som af fornødenhed behøves til at igiennemlæse de Pro el: Contra Producerte Documenter, optages denne Sag til endelig paadømme til i Morgen Klocken 8te Slet Formiddag, da Parterne paa dette Stæd behager at møde for samme at anhøre.

Dernæst blev Publiceret,

1te Jacob Vindenæs Selger og Skiøder med Lars Skaar ved skiøde af dags dato 18 Mrk: Fisk \i Klepe/ til Mons Kleppe.

2det Halvor Aarsen Kleppes Fæste Brev in duplo med Revers paa den eene til Mons Joensen paa 18 Mrk: Fisk i Kleppe dat: 1te octobr: 1754.

3de Niels Øcklands Skiøde til Niels Torrang paa 18 Mrk: Smør i Øckland for 27 rd: dat: 1te octobr: 1754.

3de Niels Torrangs Fæste Brev paa 18 Mrk: Smør i Øckland til Niels Økland dat: 1te octobr: 1754.

4de Sr: Nathanael Mathiesens obligation stoer 200 rd:, hvorfor er Pantsadt 2 ½ vog Fisk i Gouxeim, 2 voger Fisk i Søre Drivenæs, Store Drivenæs 1 vog Fisk, Nore Drivenæs 3 spand Fisk, Rabben 1 spand Fisk, yttre Rabben Tre spand Fisk og Indre Rabben 3 spand Fisk, dat: 24de Julj 1754.

Dernæst blev Udi den fra gaars dagen til videre paaskiøn henseende til Formaliteter optagne Sag, imellem Hr: Commerce assessor Jaen von der Lippe og Fogden Sal: Ole Larsens Arfvinger Mess:rs Holch et Schriver og de fleere /: eftter at den gaars dagen mødende Mad:me Schriver som Sal: Hr: Fogden Ole Larsens Datter havde for Rætten declareret at Sal: Sorenskriver Fabricius havde med hendes Søster og Conceqventer Fogden Sal: Ole Larsens Datter, eftterlat sig 5 Børn hvoraf nu 4 lever som alle ere umyndige og haver Formyndere :/ \blev/ saaledes i anleedning af Mons:r Holches ved Indlæg giorde Protest af Dommeren:

Eragted.

Fordi det er oplyslig giort udi denne Rætt at alt hvis {Ski} Fogden Sal: Ole Larsen som een af Skiftte Forvalterne udi forige Obriste Lieutnant Montagne Lillienschiolds Sterfboe, hands sc: Sal: Fogdens Arfvinger {burde} bør betale til Citanten Hr: Commerce Assessor Jaen von der Lippe, ikke bør udreedes blot af de 2de indstefnte vederparter, mens tillige af Sal: Sorenskriver Fabrici Børn, Og det befindes at velbemelt Sorenskriver Fabrici umyndige Børns anordnede Formyndere som Citanten vel kunde faaet Nafn paa om det havde været hands Sag, ikke har i denne dem saa nær og som sagt til ansvar angieldende Sag {haver} nødt lovlig varsel, enten til Doms lidelse eller Vedermæhle, Citanten ikke heller dennem haver Excluderet {enten} fra hvad af denne Sag og Søgning samt den {… Fogden} i Rættelagde Immissions Forretning dependerer

1754: 199b

Saa i følge Lovens 1te Bogs 4de Capit 1te art: burde Citanten lade sig være Angelegen at indvarsle i denne Sag de nu som melt uindkaldte Vederparters Formyndere, Mens da saadant er forbigaaet understaar Dommeren sig ikke udi denne Sag videre at entrere, førend Citanten {bevii} lovlig derudi indstefner De saa aldeles angieldende Sorenskriver Fabrici Børns

Formyndere, da der naar de haver indkommet eller udeblevet med hvis de imod Søgemaalet kunde have at indvende skal blive udi Sagen \videre/ omgaaet lovgemess.

Lars Knudsen Uglenæs fremstillede sig for Rætten og beklagelig gav tilkinede at hands Søn Knud Larsen omtrent 20 aar gl: er med den Spedalske Syge behæftted, og at hand som een Fattig Huusmand er nødlidende og ejer Slet inted, samt at hands Spedalske Søn er end meere Fattig og nødlidende, eftterdi hand hvercken er tilfalden nogen Arfvemiddel eller {har} formedelst bemelte Spedalske Svaghed har kundet fortiene sig noget med arbeide uden Kosten og allerhøyst fornødne Klæder som nu ere opsledte, Comparenten bad derfore at øfrigheden ville drage omsorg for at faae dette hands Elendige Børn udi Hospitalet indlemmet, paa det hand nemlig Comparenten som nu er Bøygdelavet til last for sin egen Persohn, kunde Minageres at være Almuen til større last for denne hands Svage Søn, som Almuen veigrede sig for at komme iblant andre, eller Selv at maae Søge Almisse;
den af Lars Knudsen angivne Spedalske Søn Knud Larsen blev for Rætten fremstillet og af Rætten anseet at være med den Spedalske Syge behæftted, ligesom og den Meenige Tingsøgende Almue declarerede at dennem \desverre/ alt formeget vel er bekient at det sig Saaledes som af Lars Knudsen Uglenæs er forklaret, i Sandhed forholder.
Fogden Hr: Kammerraad Heiberg i anleedning af Hands Excellence Hr: Stifttbefalings mand von Cicignons eengang for alle udgivne ordre om hvad Rigtighed der bør følge med saadanne Spedalske Lemmer, førend de til Hospitalet indsendes, begiærede at den Meenige Almue ville giøre deres Sandferdige forklaring om de veed at denne Spedalske Dreng Knud Larsen Uglenæs noget Selv er ejende, som kunde komme til afdrag paa de omkostninger som vil megaae til hands Indlemelse i Hospitalet. Samtlig Almuen Replicerede paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs Spørsmaal, det de vist veed og er sicker paa det \den omspurte Dreng/ Knud Larsen ej alleene er Saa Spedalsk at eenhver af dem frygter for at have med Ham minste omgiengelse, Mens de foregav og derhos at Hand Dem vitterlig ikke enten har arfvet eller ejer noget som kunde Contribuere det minste til {at k} det Stæd hvor de ønsker hand joe før joe heller maatte komme, nemlig det Bergensche Hospital.
Fogden begiærede det Passerede beskreven som blev bevilget.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg i anleedning af een Hannem fra Hands Excellence Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignon tillagt ordre under 24de Julj dette aar, hvorved hannem befahledes at undersøge een af Ole Michelsen Tosche som kalder sig Ejer til Fittie Kircke, indgiven Reigning over de omkostninger som skal være medgaaet til bemelte Fittie Kierckes Reparation og \hvorved/ paastaaes at bem:te Kircke Sogns Almue for Negligeret førsel, kiørsel og Pligt arbeide, der eftter Reigningens indhold der tillige med den allegerede ordre blev i Rættelagt beløber sig til 209 rd: 5 Mrk: 12 s:, begiærede at her nu inden Rætten maatte Examineres hvad enten Almuen haver noget derimod at erindre eller ike.
Ole Tosches Hustrue Lisbet Jonsdatter som paa sin Mands veigne Persohnlig var tilstæde lod ved Hr: Sorenskriver Viderøe tilføre at den Reigning som hun til Hands Excellence Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignon under 11te Julj dette aar har indgivet og nu af Fogden er i Rættelagt har hun og hendes Mand som ukyndige i Lov og Rætt eller Uvidende hvorvidt Almuens Pligt Arbeide følgel: de ergangne Forordninger sig kunde strecke, ladet forfatte ved Een anden

1754: 200

Som de havde tillid til at skulle kundet forfatte Reigningen i saadan stand at den til høy øfrigheds paafølgende Resolution kunde indleveres, Men da de siden er kom/m/en i erfahring at samme Reigning ikke var saa oplyslig at \af/ sam/m/e kunde udfindes hvortil et hvert slags

omkostninger i henseende til pligt arbeidet samt kiørsel og førsel er medgaaet, samt at udi \de/ Reigningen under pligt arbeidet anførte omkostninger paa Bygningsmænd og Haand værcks Mænd til arbeidets forferdigelse, ikke i Conformitet med Forordningen {og} 1734 og det Kongel: aller naadigste Rescript 1704, kand paastaaes af Almuen at erstattes, Saa {i Rættelagde} \fraholdt/ Comparenterne eller Suplicanten ved de nærværende, den til Høybemelte Hands Excellence Hr: Stifttbefalingsmanden indgivne Reigning og derimod i Rættelagde een nye forfatted Reigning under dato 1te octobr: 1754, alleene over det Pligt arbeide samt kiørsel og førsels omkostninger som til Kirckens store Reparation er med gaaet, og de af egen Pung har maatted udbetale, men eftter formodning og i følge allerhøystbemelte Forordning og Rescript af Almuen burde været forretted, hvilken Reigning der i alt beløber sig til 88 rdr: 4 Mrk: 14 s: de og visselig vil formode at Almuen dennem bør erstatte.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg i anleedning af Suplicanten Ole Michelsen Tosches indgivende til Hands Excellence Hr: Stifttbefalings mand von Cicignon, hvorudi hand andrager at Fogden ikke eftter anmodning har giort nogen anstalt eller givet nogen ordre til Almuen at forrette deres pligt arbeide førend arbeidet allereede var forferdiget, fandt sig beføyet at kræve Bøygde Lænsmanden til Vidnesbyrd om Hannem ikke fra den første tiid der blev begyndt med denne Kirckes Reparation er bleven een og anden gang tillagt ordre at tilholde Almuen at forrette det Forordnings Messige pligt arbeide, samt førsel og kiørsel med de til Kirckens Reparation behøvende Materialier.

Lænsmanden Knud Rødland der til Svarede at Høsten førend nogen Reparation paa Fittie Kircke blev begyndt fick hand Fogdens ordre at befahle Almuen at forrette det ved Reparationen Forordningsmessige Pligt arbeide med kiørsel og førsel, hvilken ordre end ydermere paa Vaar Tinget dereftter da Reparationen var begyndt af Fogden blev igientaget, hvilke ordre hand nemlig Lænsmanden sagde Rigtig for Fittie Sogns Almue at have forkyndt, Mens om nogen {nogen} modvillighed eller forsømelse af Almuen er skeed meente hand det ikke er hands Sag;

der paa blev for Almuen oplæst den af Ole Michelsen Tosche forfattede og i Rættelagde siste Reigning med paastand at Almuen maatte directe Erklære sig om de derimod havde noget at sige og indvende eller ikke. \den allegerede Høye ordre til Fogden Heiberg blev dernest oplæst/

Hr: Sorenskriver Viderøe i Rættelagde med vedbørlig Stemplet Papier \paa 24 s:/ belagt Hands Excellence Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignons Høye Resolution af 27 Sept: næstl: teignet paa Ole Michelsen Tosches Memorial af 26 ejusdem at hand paa Ole Michelsen Tosches veigne er authoriseret at gaae i Rætte og gaae Ole Michelsen til Haande udi de Sager som Consernerer hands Ejende Fittie Kircke med videre eftter sames udviis som blev oplæst:

Da Reigningen for Almuen var bleven oplæst Svarede De dertil, at det udi den af Fogden førdte Sag imod Ole Toske for ulovl: Skovhugst udi Fittie Kierkes gaard Mehammers Skov, er bevislig giort at Kircken af vandagt er paakom/m/en den store brøstfeldighed som har foraarsaget den nu foretagne høyt fornødne og fuldførte store Reparation, i hvilken anleedning og da Kircke Ejerne Selv har været aarsage udi Kirckens brøstfeldighed i det de har villet oppebære Kirckens

1754: 200b

Indkomster, uden at legge den aller minste Reparation paa Kircken, førend den i grund blev forfalden, Almuen formeen{te}ner at de om det kom til Lands Lov og Rætt for ald omkostning skulle blive friekiente, derforuden sagde Almuen at de Selv har forretted een stoer deel af det pligt arbeide og den kiørsel og førsel som udi Reigningen er opført, nogle med 2 andre med 3 og andre med 4 dages Arbeide, desforuden er Ole Toske bleven betalt af eendeel som ikke Selv kunde forrette arbeide Reede penge 2 rd: 3 Mrk:, iligemaade har Ole

Toske faaet hos hver Huusmand i Kircke Sognet til afdrag paa det udi Reigningen anførdte Pligt arbeide med kiørsel og førsel af Mand 1 Mrk: 8 s:, desligeste sagde Lænsmanden at een deel Almues Mænd Selv haver fornøyet og betalt ved hannem for kiørsel og førsel til de lejede folck 6 rd: 2 Mrk: {4 s:}, Endelig sagde Almuen at dend af Ole Toske udi Reigning opførte omkostning for Materialiernes kiørsel, førsel og frembringelse til Kircken samt for det Passerede Pligt arbeide er saa aldeles urimelig at om det af Rætten skulle skiønnes og paadømmes blev samme vel ikke befunden at være een Tredie deel af det opførdte, de var altsaa foraarsaget at underkaste og tilbede sig Lands Lov og Rætts Kiendelse hvorvidt de kand blive pligtig at betale, enten noget eller inted af Ole Toskes Pretention, og at de ikke ved nogen Resolution maatte forpligtes til noget at betale forinden Dom er falden, allerhelst da de end videre naar Rættergang det tillader kand føre vidner om Ole Toskes eller hands Hustrues i hands fraværelse brugte ulovlige omgang med Almuens tilsigelse til Arbeide, naar inted formedelst hendes Slette foranstaltning har været at forrette med videre som de i sin tiid agter at beviise.

Fogden Hr: K: Raad Heiberg Proponerede for Almuen og bad dem Hiertelig at de ville see denne Dispute i mindelighed og uden vitløfttig Process foreenet og afgiort, giorde og denne Proposition for Dennem at saadant mueligens kunde skee naar de foruden det Pligt arbeide, kiørsel og førsel som de Selv har giort og foruden de til Ole Tosche og andre Arbeidere betalte Penge ville end nu {af} tillegge bemelte Ole Tosche for de{t af} Hannem uden Almuens tilskud foraarsagede omkostninger, med 20 a 30 rd:, og at ligne samme imellem sig Selv ligesom de veed at een hver har forretted lidet eller meget Arbeide, eller betalt nogen eller ingen Penge.

Den tilstædeværende Almue Svarede paa egne og den fraværende Almue af Fittie Sogn Deres veigne at for at undgaae Process og vitløfttighed og i henseende til Kierlighed for Guds Huus som deres Kircke, Men ingenlunde i henseende til nogen Pligt, ville fornøye og betale den saakaldede Kircke Ejer Ole Tosche, foruden deres forhen haftte udgiftter og arbeide, for hands Pretentions Eftter Reigning Reede penge 25 rdr: siger Femb og Tyve Rixdahler, Men i fald dette deres kierlige og mindelige tilbud ikke skulle blive modtaget, henskyder de sig end nu som før under Lands Lov og Rætt og Protesterede imod alle hereftter medgaaende omkostninger enten ved Process eller ved Kirckens Reparations besigtelse.

Hr: Sorenskriver Viderøe paa Ole Tosches veigne i anleedning af Hr: Kammer raad og Foged Heibergs paa Almuens veigne, ad Protocollen førdte, betreffende kiørsel og førsel som et Pligt arbeide til Fittie Kirckes Reparation og i standsættelse for nærværende tiid, lod tilføre at hand i krafttigste Refererede sig til den indgivne Reignings anførdte Summa som tillejede folck og arbeidets fremme /: i mangel af Almuens eftterladenhed i at viise arbeidet som dennem tilkom i Rette tiid :/ af Ejeren er vorden udlagt og bekosted, hvad vidrigt den giorde Proposition betreffende denne Handels mindelige afgiørelse anbelanger, da eftterdi same giorde anbud langt fra \icke/ er tilstrekelig til de af Kirke Ejeren i saa maade og som benefnt anvente bekostningers Erstatning, kunde samme ikke uden hands alt for merckelig

1754: 201

Skade og afgang blive antaget, skiønt hand ikke mindre end Almuen allerhelst ønskede denne Handel uden Process og Rættergang afgiort, i vidrigt bliver det for Almuens egen Reigning den af dennem ved Kammerraad og Foged Heiberg forestillede Procedeur og Rættergangs anlæg, og altsaa for nærværende tiid, da denne affaire ikke ved noget Stefnemaal er anlagt, men alleene begribes under een Examination, inted videre havde at tilføre. Men alleene var begiærende at hvis herom nærværende tiid er vorden Handlet og af Protocollen førdt, Hannem imod vedbørlig betaling beskreven maatte vorde meddeelet.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg begiærede iligemaade at hvis nu er Passeret maatte Hannem med de i Rættelagde Documenter indført under een ordentlig act, beskreven meddeeles.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg i Rætteæskede den af Ham anlagde Sag for ulovlig Skovhugst udi Fittie Kirckes gaard Mehammers Skouv, og æskede Dom eftter forige tiltale,
Men Ole Tosches Kiæriste Mad:me Lisbet Tosche møtte for Rætten eftter Stefnemaal til dette Ting og sagde at hende er bekient det Fogden Eer tillagt ordre {at ophæve} fra Hands Excellence Hr: Stifttbefalings mand von Cicignon som har befahlet actionen, at denne Sag i henseende til de alt for store omkostninger som til Fittie Kirckes behøvende store Reparation er anvent, skal ophæves.
Fogden Hr: Kammerraad Heiberg i Rættelagde den Hannem derom tillagde ordre fra Høybemelte Hands Excellence Hr: Stifttbefalings mand von Cicignon Under 21de Septembr: 1754, som hand begiærede ikke alleeneste i denne act indragen men end og indrages udi næstforegaaende Sag betreffende Ole Toskes afreigning for Pretention paa Almuen, og Hannem beskreven meddeelt, som derfor blev oplæst:

Eragted.

I anleedning af Fogden Hr: Kammerraad Heibergs \begier/ som grunder sig paa Hands Excellence Hr: Stifttbefalings mand von Cicignons ordre af 21de Septembr: H: a:, bliver denne Sag med Fogdens tilladelse ophævet; dog Reserveres Rættens betientere og alle de som ved denne Process møye og omkostning havde udgiftter deres paastand og lovlige betaling eftter Forordninger og ordres at giøre deres paastand og Søge betaling, hvorpaa Citanten i anleedning af de førdte Vidner og den befundne ulovlige omgang med Kirckens Skov, som har foraarsaget, saa vitløfttige omkostninger paastod ved Dom at blive Kiendt og paadømt hvem samme omkostninger med Rette bør erstatte, hvorom actor begiærede Dom.

Afsagt.

Udi anleedning af Reglementet af 24de febr: 1708, bør den indstefnte, fordi ham een grov forseelse i denne Sag er overbevist men dog siden formedelst de paa Fittie Kircke anvente beskostninger er bleven af Hands Excellence Hr: Stifttbefalingsmanden eftterladt, Og actors declaration som grunder sig paa samme høye ordre bliver vel Ole Tosche henseende til ansvaret for indfald udi Kirckens skov, der skal Conserveres til Kirckens vedligeholdelse, og hand utilladt til Brygger og Søeboers opbyggelse paa den sig tilkiøbte gaard Fittie \haver betient/ bør være for ansvar excluderet; \tilfindes at/ betale actor og Sorenskriveren samt vedkommende Lænsmand og Laug Rætt den Møye de eftter actens udviis haver haftt med at være tilstæde og beklæde den paa den angrebne Kircke gaard Mehammers Skov eftter actens udviis \holdte/ Aastæds Forretning, sc: til Fogden Hr: Kammer raad Heiberg og Dommeren Sorenskriver Hesselberg hver for 2de Dage og befordring 5 rdr: {tilsammen 10 rdr:}, til Lænsmanden og Mændene, Lænsmanden for een bekostelig Reise og haftte møye med Stefning 4 Mrk: hver af \de/ 6 Laug Rættes mænd for 2de Dage 2 Mrk: er 2 rd:, tilsammen 12 rd: 4 Mrk:, hvilke Penge Ole Tosche tilpligtes at betale 15ten Dage eftter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd eftter Loven.

1754: 201b

Dernæst blev Publiceret
Jacob Biørnsens og Lars Skaars Skiøde til Mons Kleppe paa 18 Mrk: i Kleppe dat: 2de octobr: 1753.

Fordie det var langt hen paa afttenen blev Rætten til i Morgen ophævet.

Dagen næsteftter som var den 3de octobr: Sadtes Rætten igien med sit Complette Laug Rætt paa attern:te Tingstæd Bechervig.

Udi den gaars dagen til Doms optagne Sag imellem de Bergensche Socker Rafenaderiets Directeurer samt General Toldforpagterne, paa den eene og Nathanael Bechervigen paa den anden Siide, blev Saaledes Dømt og

Afsagt.

Vel er det {af} \udi/ et Indkommet Tings vidne begyndt for Bergens Bye Tings Rætt næstleden 7de augustj, ført 2de Vidner {Nafn} sc: Berte Tommesdatter og Marte Magrethe Samuelsdatter, som haver forklaret paa den til dem fremsadte 1te qvestion at de paastefnte Confisqverede {15ten Futager} ulovlig indpracticerede 15 Futager, skal være opbragt udi Nyehafn ved Bergen af indstefnte Nathanael Mathiesen og 2de hands endnu unafngivne Drenge, Mens derhos sees og af samme Tingsvidne act det et af bemelte 2de vidner nemlig Marthe Magrethe Samuelsdatter haver ved sit tilsvar paa Procurator Cramers qvestion, aldeles udi sit bemelte vidnesbyrd viiste sig Tvehermet ved det hun først forklarer at benefnte paastefnte 15 Futager som melt af Nathanael Mathiesen og hands 2de Drenge er til dito Stæd indbragt, og dernæst explicerer det hun vel Saag at der {den omspurdte tiid} kom gods i Nøsted ved dog ikke hvormeget ej eller saag hun det som blev bragt i Land thj hun var ej hiemme, og hvoraf Kiendelig oplyses at hun umuelig kunde som fraværende af sig Selv vide hvem godset var indbragt af, og Der{forst}\for/ er det klart nock at hendes vidnesbyrd hverken kand gielde {eller bør} Reise eller felde indstefnte Nathanael Mathiesen; Saa, at forbiegaae hvor lovlig eller ulovlig Nathanael Mathiesen er bleven Stefnet til Vidnernes anhør for Bye Tings Rætten, hvilket ufeilbar {er observeret} har anlediget Bye Foged Dass ved sin den 8de augustj dette aar paa Bergens Bye Ting Feldte Decition indraget udi det allegerede Tings vidne paa pag: 11 og 12, til {at giøre} den anmerckning at ved endelig Dom maatte paaskiønnes hvor meget eller lidet de for Bye Tinget førdte vidner imod besagde Nathanael Mathiesen kunde{, ved endelig} skiønnes at gielde; \bliver/ af disse anførdte og de fleere Sagen befundne Omstændigheder, hvortil i særdeleshed føyes at ingen af De i Sagen førdte vidner Nathanael Mathiesen /: {exepto} besagde Berte Tommesdatter som fordi hun er ikkuns et, ej kand eftter Lovens 1te Bogs 13de Cap: 1te art: ansees til følge :/ noget Toldsvig, som dog er paastefnt, haver {begaaet} \overtydet/, Saaledes Kiendes og Dømmes for Rætt at titnevnte Nathanael Mathiesen Bechervigen bør for Citanternes tiltale udi denne Sag frie at være, ligesom og Processens omkostninger vorder ophævet

Dernæst lod Fogden Hr: Kammerraad Heiberg for Almuen til et Tings vidnes erholdelse, fremsette følgende qvestioner, 1te om her i skibredet eller af dets Almue er: dette aar funden og bierget noget vrag gods. 2det om her i skibredet er falden af Arfve Midler nogen Forlovs penge 3de om her \er/ falden nogen forbrudte Boetslodder, Arfveløs gods, 6te og Tiende penge for udenRigs førdte Midler og andre deslige uvisse indkomster. 4de om her findes nogen uskyldsadte Rødnings pladser og deslige herligheder. 5te om her i Skibredet boer nogen bosiddende Mand som foruden sin egen paaboende gaard haver nogen til underbrug. 6te hvad Sauger her findes og hvad Forandring dennem siden seeniste Høste Ting er skeed. 7de om her i skibredet opholder sig nogen Strandsiddere, Kremmere, Giæstgivere eller Kroeholdere, som enten ere Borgere til nogen Kiøbstæd eller ikke, item om her dette aar har været nogen Huusmænd, Haandtværcks folck, Leedige Karle og Daglønnere, Bønder Sønner som har brugt Kiøbmandskab, eller andre som eftter Skatte Forordningen bør svare Skatt. 8de hvad og hvor stoer part dette skibredets Lænsmand Selv bruger og beboer, og hvad enten samme Sorterer under Land eller Søelægderne. 9de om her dette aar nogen ulovl: Skovhugst er begaaet. Hvortil Almuen svarede til een hver Post i sær Saasom. Til 1te qvestion, at af

Lehnets og Halsnøe Closters Almue er inted fundet, Mens eftter beretning skal de 2de Besiddende (Boe-?) Mænd af Lyse Closters Jurisdiction, Endre Knudsen og Halvor Knudsen Storbøe, i Janv: dette aar have funden paa Biørne fiorden aaben Søe et Futage viin, som General Toldforpagternes betiente Hans Falch strax uden nogen anden øfrigheds forevidende og uden nogen Examinations holdelse over biergningen anmassede og lod indføre til Bergens Toldbod. Til 2de Post Nej.

1754: 202

Til 3die Post Nej. Til 4de Post som Sædvanlig. Til 5te Post Nej. Til 6te Post at med Saugerne ingen forandring er skeed siden Examinationen. Til 7de Post, som Sædvanlig undtagen Almuen eftter samme af de omspurdte Persohner Nafngav {følgende} de som næstforige aar har Handlet. Til 8de qvestion som Sædvanlig. Til 9de Post, at ingen ulovlig Skovhugst af nogen er begaaet som nu fortiener at angives, thi Sagen desangaaende imod Ole Mickelsen Toske som i Mehammers skov noget sterck havde hugget er nu ved Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignons ordre, bielagt formedelst den exlisive(?) Reparation paa Fittie Kircke. Hvoreftter dette Tingsvidne blev Slutted.

Paa Fogden Hr: Kammer raad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen at alle af Almuen som dette aar har skydset Fogden og Sorenskriveren ere alle Rigtig betalt halv Fløtning nemlig for hver Miil 4 s: pr: Mand.

Restancen over de Udestaaende Kongel: Skatter og Contributioner af Tredie og siste Termin her i skibredet blev dernæst oplæst og befunden at beløbe sig til af Lehnets {og Halsnøe Closters} Almue til 70 rdr: 3 Mrk: 7 s:

Ligesom og Odels mandtallet i Rætten anvistes og blev af ingen modsagt.

Fleere Sager eller noget andet som her af det almindelig Ting dependerer, var ej eftter paaraab, hvorfor Tinget for dette skibreede blev ophævet.

Anno 1754 den 4de Octobr: blev almindelig Høste Skatte og Sage Ting holdet for Opdahls skibredes Lehnets Almue paa Tingstædet Godøesundet i dito Opdahls skibreede og Tysnæs Præstegield, og Rætten betient med eftterskrevne 8te Eedsorne Laug Rættes mænd: Ingebret Andersen Malkenæs, Salemon Gripne, Ole Andersen Lie, Ørjans Olsen Hollekim, Hans Andersen Værmedahl, Jens Hansen ibdm:, Erick Andersen Lie og Lars Christensen Møcklestad. Overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Kammer raad Andreas Heiberg med Meenige Tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og underdanig blev læst de Kongel: Forordninger og andre Høy øfrigheds ordre som ved seeniste Waags skibredes Ting blev læste og ad Protocollen førdte.

Dernæst
Hr: Provsten Christie og Guldbrand Christophersens Fæste Brev paa Huusværelset Vatterøen af 1te octobr: 1754 til Peder Iversen.

Formedelst Fogden med Skatternes Hævelse giorde anfang maatte Mand ophæve Rætten til i Morgen,

Dagen næsteftter som var den 5te octobr: blev Rætten atter Sadt paa fornevnte Tingstæd Godøesundet og Rætten igien betient med samme Laugrætt som den i gaar blev beklædet af.

blev saa læst
Johannes Øckland med fleeres skiøde til Hans Hiærtnæs paa 2 pd: 6 Marker Smør i gaarden Møcklestad, hvorfor er betalt 56 rd: 2 Mrk: dat: 4de octobr: 1754.
2de Giæstgiæberen Hans Borger af Hardanger hans bøxel Seddel til Johannes Samsonsen paa 1 pd: 6 Mrk: Smør ½ huud udi gaarden Ertsvæhr, in duplo forfatted med lejlendingens Revers teignet paa den eene dat: 8de febr: 1754.

Opsidderne paa gaarden Bache Matriculs No: 107 udi Opdahls skibrede nemlig Ingebret Jonsen, Johannes Olsen og Jacob Iversen fremstode for Rætten og beklagelig gav tilkiende at \Huuserne paa/ bemelte Deres paaboende gaard Bache der skylder i Skatt 1 Løb 2 pd: 12 Marcker Smør men i Landskyld 1 ½ Løb Smør 1 huud, hvoraf Engebret Jonsen Selv ejer og bruger i Skatt 1 pd: 9 Marcker Smør men i Landskyld 1 pd: 3 Marcker Smør ¼ huud, Johannes Olsen Ligeledes Selvejer gods i Skatt 1 pd: 9 Mrk: Men i Landskyld 1 pund 3 Mrk: Smør ¼ huud, og Jacob Iversen Proprietaire Bonde gods i Skatt 2 pund 18 Marcker Smør men i Landskyld 2 pd: 6 Mrk: Smør ½ huud, er tilligemed alle deres Fattige ejendeele Natten til næstl: 3de augustj af een ulyckelig vaade Ild Reent bleven lagt i aske og opbrendt, Saa de siden med Fattige Hustruer og Børn har maatted Søge Almisse til Lives ophold. Og da de agter at giøre allerunderdanigst ansøgning om nogle aars Skatte Friehed til Hielp og understøttelse i medens de arbeider paa Huusene igien at faae opbygget saa fremstillede de for Rætten de 2de Dannemænd Ingebret Andersen Malkenæs og Salemon Nielsen Gripne, som kand giøre Eedlig forklaring og bære vidnesbyrd om den dennem som forbemelt overgangne store ulycke og skade, hvilke vidner de begiærede Eedfæstede og afhørdte, alt til et Lovlig Tings vidnes erholdelse
Bemelte 2de vidner forklarede eftter Eeds aflæg at Natten til næstleden 3de Augustj ved Midnadts tiid, andtendtes paa gaarden

1754: 202b

Bache her i Sognet een Vaade Ild udi et Ildhuus som tilhørdte bem:te 3de Opsiddere, hvilken ulyckelige Ildebrand inden noget Menniske paa Gaarden opvognede af Søvnen tag!! (tog) saadan overhaand og greb saavidt om sig at ved samme udi kort tiid blev opbrendt og lagt i aske følgende, saasom, berørte 3de opsidderes besagde Ildhuus een stoer gaards Stue, der og tilhørdte dem fellets, et Stolpehuus som tilhørdte Engebret Joensen og Johannes Olsen, 1 Boe med Loftt over der og tilhørdte bem:te Engebret Joensen og Johannes Olsen {saag} saa og Engebret Jonsens og Johannes Olsens Floer eller Fæehuus, item adskillige svaler eller Foerhuuser, Som og 3de Smale eller Faare Huuser hvoraf eenhver af opsidder[ne] ejede et eller hver sit, 2de Boer og een Hæste Stal {hvoraf Engebret Jonsen og Johannes Olsen} som tilhørdte Jacob Iversen, Een Hæste Stal for Engebret Jonsen, og endelig meerbemelte 3de opsidderes Løsøre Midler bestaaende af Senge- Lin- og Gangklæder, Sølv, Kaaber og Tin Gryder \og/ anden Jern Fang, samt Træbohave saa for dennem inted blev bierget uden deres Korn Aufling som den tiid stod paa Marken uskaaren, end føye anpart af Deres Høe, som alt var indhøsted men for største parten opbrendte, Deres Ejende faae Creature, Jacob Iversens Floer og Korn Lade, Sluttelig declarerede Deponenterne under den aflagde Eed ej alleene at atternevnte 3de opsiddere paa gaarden Bache formedelst forbemelte vaade Ild ere bragte udi een yderlig Armod og fattig Dom, Men end og det samme Ildebrand med saadan Hastighed angreb besagde Huuser at opsidderne /: hvoraf dog Johannes Olsen var fraværende :/ med

Qvinder Børn og Tyende neppe kunde bierge Livet, Ligesom og titnevnte Jacob Iversen af Ilden, saaledes blev beskadiget paa ansigt øyne og hoved at hand deraf end nu har i hovedet og ansigted store Saar.
Paa atternevnte 3de opsidderes Spørsmaal faldt den Meenige Almues giensvar udi et og alt eenstemmig med de førdte vidners Eedelige udsaugn.
Titnevnte gaard Baches opsiddere bad dernæst at forestaaende maatte dennem som et Tingsvidne under Rættens bekræfttning beskreven meddeeles, hvilket og bevilges.

Lars Bottelsen Fladerager haver til dette Ting Tiid og Stæd Mundtlig ladet Indstefne Hans Nedre Støle for skyldige gield 2 rd: 8 s: som den siste næstleden Sommer Ting paa dette Tingstæd sig inden Rætten forbant den første at betale, Mens saadant ikke siden eftterlevet, derom at Taale Dom til betalings erleggelse og Processens omkostningers tilsvar.
Hans Nedre Støle møtte ikke eftter paaraab.
Stefnevidnerne Hans øfre Støle og Anders Opdahl bekræfttede ved Eed at de meere end 14 Dage siden udi denne Sag saaledes som oven incammineret er, Stefnede Hans nedre Støle for hands boepæl paa gaarden Nedre Støle udi hands ælste Søn Jørgen Hansens paahør, Saasom Hans Støle eller Koene ej var hiemme.

Eragted.

Hans nedre Støle gives hermed Laug dag til næste Almindelig Ting at møde med tilsvar og Doms anhør i denne Sag.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg gav tilkiende at hand til dette Ting tiid og Stæd ved Lænsmanden til Justitziens pleje, med Muntlig varsel har ladet Indstefne Steen Olsen Fladerager at lide Dom til Bøders erleggelse, for nærgaaende Skields ord imod Knud Olsen Nordbust, samt udi Sagen at anhøre vidnerne Endre Epland og Johannes Tvedt, hvilke vidner iligemaade ere indstefnte under Lovens Falsmaal deres Eedelig forklaring i Sagen at aflegge {Eedelig vidnesbyrd}.
Steen Fladerager og vidnet Johannes Tvedt møtte for Rætten og vedstod at være i Sagen som oven forklaret Lovlig Stefnt, Mens Knud Nordbust eller vidnet Endre Epland var absente eftter paaraab.
Stefnevidnerne Ole Reigseim og Jacob Samuelsen beckræfttede ved Eed at de meere end 14 Dage siden udi denne Sag Stefnede ej alleene for Knud Nordbust paa egne, men end og paa Justitziens veigne Steen Fladerager for hands boepæl i eget paahør, for eendeel utilbørlige Skields ord hand imod Knud Nordbust skal have ladet falde, at anhøre Prov samt Dom i Sagen til Bøders erleggelse med Videre eftter Loven og forseelsens beskaffenhed. Endelig har de og

1754: 203

meere end 14 Dage siden udi denne Sag indstefnt de forbemelte 2de vidner for deres Boepæl til denne tiid og dette Stæd under Fals maal inden Rætten at aflegge Eedelig vidnesbyrd om de paastefnte ord.
Steen Fladerager declarerede for Rætten at hand er foreenet med Knud Nordbust og har hand ikke imod Ham talt noget usømmeligt.
Fogden i anleedning af Loven de!! (der) befahler at Bøder i de Sager hvor Bøder vedhenger skal udreedes uagtet at Parterne mellem sig ere forligte, begiærede at vidnet Johannes Tvedt som {ej} \nu/ møder maatte Eedfæstes og afhøres.
bemelte Johannes Tvedt blev derpaa for Rætten fremstillet og eftter Eeds aflæg forklarede at een dag ved St:e Hans dags tiider næstl: Sommer fuldte vidnet og Endre Epland med indstefnte Steen Fladerager hen til gaarden Nordbust for der eftter Steen Fladeragers begiær

og forklaring at efttersee om Steen Fladeragers Lejlending Jacob Nordbust haver saa meget skov til sin brugende halve part udi Nordbust som der findes til den anden halve part i dito gaard, Knud Nordbust beboer, og eftter at \de/ til Nordbust var ankommen og der forefundet Knud Nordbust og af Ham havde forlanget at hand vilde følge med op i Skoven for sam/m/e som melt at efttersee og hand sig derfor veigrede, forføyede Deponenten og Endre Epland sig med Steen Fladerager hen i Skoven og tog den i øyesiun, hvorpaa de alle 3de sam/m/e Dag gick hen til gaarden Nordbust igien da Steen Fladerager og Knud Nordbust med hinanden begyndte at Tale om Skifttet imellem begge Parter saavidt Huuse{rne} \Toftterne/ og Thunet angaar, da Knud Nordbust paastod og sagde at deelet skulle gaae langs med Løen i Tuhnet, hvorimod Steen Fladerager sagde at det Rette deele i Thunet var mit igiennem gaardens Thun, men da Knud Norbust ydermere sagde at saaledes har andre sagt for Ham nemlig at deelet i Thunet skulle gaae langs med bemelte Løe, Saa var det at Steen Fladerager svarede og tiltalede Knud Nordbust med disse ord: det skal een Skielm have Sagt, paa hvilcke ord Knud Nordbust strax krævede vidnet og Endre Epland at de samme ville erindre og være vidne om. Paa tilspørgende svarede Parterne at de har inted det fördte vidne at tilspørge.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg begiærede at det lovlig indstefnte men udeblevne vidne Endre Epland maatte forelegges til næste Ting at møde for under Eed at aflegge sit Eedelige vidnesbyrd.

Eragted.

Vidnet Endre Epland som lovlig Stefnt, gives Laugdag til næste almindelig Ting under Falsmaals Bøders udredsel, at møde og aflegge Eedlig vidnes byrd, ligesom og Steen Fladerager og Knud Nordbust samme tiid og Stæd herved forelegges at møde ej alleene at anhøre berørte vidne, Men end og hvad videre imod den!! (dem) i Sagen kand blive tilført.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg gav tilkiende at hand til dette Ting tiid og Stæd ved Lænsmanden til Justitziens Pleje har ladet indstefne Peder Johansen øfre Flyensfæhr og Ingebret nedre Flyensfæhr, at lide Dom til straf og Bøder for forøvet Slagsmaal og Skields ord imod hver andre, samt i Sagen at anhøre vidnerne Morten og Jacob Flyensfæhr \Lars Hiermundsen ibdm/ Berge Siursen og {Hands K} Brithe Nielsdatter Flyensfæhr, samt Christen Mortensen og Ole Johansen Flyensfæhr, hvilcke vidner iligemaade ere indstefnte under Lovens Falsmaal Deres Eedelige forklaring i Sagen at aflegge.

De indstefnte Peder Johansen og Ingebret Flyensfæhr møtte for Rætten og tilstod at de i denne Sag er Lovlig Stefnt, de indstefnte vidner bleve paaraabte og deraf møtte Morten {og} Jacob og Lars Flyensfæhr, men de øfrige var absente, hvilcke første tilstod at være lovlig Stefnt i denne Sag. Af de øfrige indstefnte vidner møtte som melt ingen.

Stefne vidnerne Lænsmanden Mads Godøen og Joen Johansen afhiemlede ved Eed at de over Fiorten Dage siden haver lovlig Stefnt Peder og Engebret Flyensfæhr saavelsom de nu mødende vidner, saa og de ublevne!! (ude-) vidner Brite Nielsdatter Flyensfæhr, Berge Siursen, Christen Mortensen

1754: 203b

og Ole Johansen Flyensfæhr og det for eenhvers boepæl alt saaledes som foran ved Sagens incammination er tilført.

Actor begiærede at de 3de vidner som nu møder maatte Eedfæstes og afhøres.

1te vidne Morten Christensen Flyensfæhr aflagde Eed og vandt og forklarede at omtrent for 3 uger siden holdt Deponenten Liig begiengelse i hands Huus for et hands da afdøde Barn, paa hvilken tiid de indstefnte Peder Johansen og Ingebret Flyensfæhr med fleere som var ved begravelsen forsamlede i Deponentens Huus, og da hørdte vidnet at een af de tilstædeværende nemlig Siur Flyensfæhr bad Peder Johansen Siunge een Salme at da bemelte Peder Johansen

havde Siunget nogen af een Salme, sagde Engebret Nedre Flyensfæhr til Peder Johansen, det var icke Ret der om kom disse 2de nemlig Peder og Engebret i Kieckel, og saag vidnet at de kom i Haandekrams sam/m/en og holdte hver andre i Haaret men hørdte dennem ikke Tale til hver andre, da de strax bleve adskilte af det eene indstefnte vidne Jacob Taralsen, de bleve og strax dereftter gode venner igien, endelig forklarer vidnet at eftter at Peder og Ingebret som melt vare adskildte da saag vidnet at Peder Johansen Flyensfæhrs Ansigt var blodig, havde ej videre at Prove.

2det Vidne Lars Giermundsen Flyensfæhr aflagde Eed og Provede at næste Morgen eftter den af første vidne omprovede Løverdags aftten, som vidnet af een Hændelse gick ind i Peder Johansen Øfre Flyensfæhrs Stue paa Flyensfæhr Da Saag vidnet at Peder Flyensfær var blodig og noget Saar i Andsigted, Mens hand talte indted om af hvem eller hvorledes hand saadant var tilføyet.

Engebret Nedre Flyensfæhr anmelte dereftter at det eene nu mødende vidne Jacob Taralsen Flyensfæhr haver til ægte Peder Johansen Flyensfæhrs Kiødelige Søskende Barn, thj haaber hand og paastod at sam/m/e vidne som Partisch vorder anseet og derfor uafhørdt.

Actor begiærede vidnet førdt.

Bemelte Jacob Flyensfæhr aflagde som 3die Prov Eed og vandt eenstemmig med første vidne, dog med den forskiel at dette vidne ikke gav den omprovede tiid nogen agt paa hvad enten Peder øfre og Engebret Nedre Flyensfæhr holdt hinanden i Haaret eller ikke, Mens at de var i Haandkramsing med hverandre og begge faldt need paa Gulvet udi een Mørck Krog eller hiørne i Stuen, saag og at Peder da hand kom op af Gulvet igien var blodig i Ansigted.

Actor begiærede Laugdag for de udeblevne vidner.

Eragted.

De lovlig Stefnte mens udeblevne vidner Brithe Nielsdatter Flyensfæhr, Berge Siursen, Christen Mortensen og Ole Johansen Flyensfæhr gives her med Laug [dag] til næste almindelig Ting at møde for udi denne Sag at aflegge Eedelig vidnes byrd, Til hvilken tiid de indstefnte Peder Johansen og Engebret Flyensfæhr for samme vidner at anhøre, haver at møde.

Sergiant Lorentz Fiøsne fremstod for Rætten og anmelte det hand til dette Ting tiid og Stæd haver haftt anleedning af et Tingsvidne som Fogden Hr: Kammerraad Heiberg over hannem og Corperal Bertel Hoff haver erverbet betreffende de Disputer med videre Bunden Rasmus Larsen øfre Lunde forhen her paa dette Tingstæd \..... har h…/, Muntlig at lade, til Sagens og hands uskyldigheds nermere oplysende, bemelte Bunde Rasmus Øfre Lunde indstefne at paahøre de vidner Syver Nielsen Sunde og Niels Syversen Nedre Giærstad, hvilke vidner til Eedlig Provemaals aflæg under Lovens Falsmaal iligemaade haver nødt lovlig varsel, endelig er Velbem:te Hr: Kammerraad Heiberg lovlig Indkaldet for Provene og hvad videre udi denne Tingsvidne Sag Passerer, at anhøre, samt i ufornøden tilfelde at være til vedermæhle.

De indstefnte vederparter og vidner møtte for Rætten og tilstode at de saaledes som oven anførdt ere i denne Sag Lovlig Stefnt.

Citanten Sergiant Fiøsne fremstillede berørte 2de vidner med begiær samme maatte tages under Eedlig Examen til hvilken ende Eedens forklaring dennem alvorlig og omstændelig blev

1754: 204

betydet.

1te [Vidne] Siur Nielsen Sunda aflagde Eed og forklarede at nu 2 aar siden imedens {til} Ting her paa dette Stæd holdtes, som Sergiant Fiøsne Corperal Bertel Hoff saavelsom Deponenten og det øfrige indstefnte vidne Niels Syversen een aftten vare samlede udi et

Kammer her Tedt ved Tingstuen, kom Rasmus Larsen øfre Lunde Ind til dennem og fordi bemelte Rasmus Lunde og Corporal Hoff som begge vare vreede begynte at slaae med Haanden udi det i samme Kammer staaende Giæste Bord, ved hvilket Sergiant Fiøsne Sad, saa var det at Sergiant Fiøsne stod op og tiltalede Rasmus Lunde med disse ord: hvad har du her at giøre du Slubbert, og hvorpaa Rasmus Lunde strax vente sig om fra Bordet og gick hen til Døren som gaar fra besagde Kammer her til Tingstuen, Citanten Sergiant Fiøsne fuldte og eftter Ham hen til døren Mens enten Sergiant Fiøsne skiøv Ham eller førdte Ham med Hænderne igiennem døren eller ikke, veed ikke vidnet, Mens dette veed og Saag Hand vist at Sergianten ikke Slog Rasmus Lunde i bemelte Kammer, Sergianten gick \og/ ej eller!! (heller) lenger end som melt til døren hvor fra hand strax kom hen til sit Sæde og Bordet igien. Rasmus Lunde var ellers den tiid meget drucken, dog saag vidnet Ham ej falde saa lenge hand var i Kammeret, havde ej \ellers/ videre at Prove blev og ike af Parterne foresadt nogen qvestion.

2det vidne Niels Siursen Nedre Giærstad aflagde Eed og Provede eenstemmig med næst forige vidne og det med det tillæg at i det samme Rasmus Larsen øfre Lunde kom ind i Kammeret fordrede hand Corperal Bertel Hoff eftter et paa aarer, {da} eller een aar, og erindrer hand ej til visse hvad det var, da Corperalen Svarede Ham Saaledes: nu her kand ieg inted giøre derved, Men naar ieg finder dig een anden gang skal du faae dine aarer, strax derpaa Slog Corperal Hoff og Rasmus Lunde for hinanden i Bordet dog slog Hoff det første Slag i Bordet, havde ej videre at vidne.

Paa Sergiant Fiøsnes tilspørgende Svarede begge vidnerne at her paa dette Stæd Godøesundet holdes giæstgiver Stæd, desligeste at et lidet støcke herfra er Exerceer Plads og endelig at samme Dag det omprovede om afttenen Passerede, var Sergiant Fiøsne og vedkommende Soldatere paa Exercicie paa bemelte Execeer Plads.

Sergiant Fiøsne var om det Passerede et velbekræftted Tingsvidne begiærende, som hand bevilges.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg i Rætte æskede den af hannem eftter forige Tiltale anlagde Sag Contra ægtegiftt Mand Samuel Olsen Snedcher for begangne Lejermaal med Pigen Margrethe Malene Nedermand, og derhos i Rættelagde Rættens seeniste Eragtning af 4de Maj 1754 med paateignet Registrations Forretning over bemelte Samuel Snedchers og hands Hustrues Fellets Boets lod og Formue, Forretted eftter hands Excellence Hr: Stifttbefalings mand von Cicignons Foranstaltning af Bye Fogden i Bergen Albret Christian Dass den 24de augustj 1754, samt Høybemelte Hands Excellences paateignede aprobation af 28de ejusdem hvor eftter meerbemelte Samuel Snedker og Hustrues gandske Formue beløber sig 1 rd: 5 Mrk: 2 s:, samt at de derimod er skyldig et aars Resterende Huuseleje af deres iboende Huus i Bergen som er 4 rd:, det Producerede blev oplæst.

Samuel Snedcher møtte ikke eftter paaraab ej eller nogen paa hands veigne.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg begiærede at Varsel vidnerne maatte omendskiønt det holdtes ufornøden, blive Examinerede om ikke Samuel Snedcher endog til dette ting er varslet til at paahøre Dom.

Stefne vidnerne Amund Larsen Skippervig og Sæbiørn Jacobsen Store Godøen afhiemlede ved Eed at de meere end 3 uger siden i denne Sag varslede Samuel Snedker for hands Boepæl, nemlig hands lejeværelse {hos} udi Maria Korneliusdatters Huus Bagen for Stiftamtmandens gaard i Huusværtjndens paahør, som lovde derom Hannem at give

1754: 204b

Eftterretning.

Med Sagens videre behandling beroer fordi det nu er hen paa afttenen til førstkommende Mandag.

Dereftter blev Publiceret
1te Povel Nordhuuses og Lars Torbiørnsen Tronæs af Hardanger Deres Mageskiftte Brev, hvorved bemelte Povel Nordhuus imod hands anpartes overdragelse i Tronæs haver til Mageskiftted sig 2 pd: 3 Marcker Smør i Nedre Beltestad dat: 24 Nov: 1753.
2det Christen Landes obligation paa 36 rd: til Niels Christophersen Lille Godøen dat: 4de octobr: 1754.

Formedelst Afttenens paakomme \og/ Søndig i Morgen blev Rætten til førstkommende Mandag{en} ophævet.

Mandagen næsteftter som var den 7de octobr: blev Rætten atter Sadt paa forbemelte Tingstæd Godøesund og Rætten med Selv sam/m/e Laug Rætt betient.

da først blev læst
Lars Haagensen øfre Humblevigs Skiøde til Lars Siursen paa 2 pd: 18 Mrk: Smør i øfre Humblevig dat: 7de octobr: 1754.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg begierede ad Protocollam tilført Hands Declaration og Publication at Hannem er tilhændekomen Hans Excellence Høy Welbaarne Hr: Stifttbefallings Mand Von Cicignons Høye ordre af 27de Aug: dette aar 1754 grundet paa Høyloflig Kamer Collegii Foranstaltning og Decission af 10de Ejusdem at den Arrest som Præsten Hr: Peder Krogh Hind har udvirket over Sogne Præsten til Tingelov Kald i Tynder Amt Hr: Hans Høgs tilfaldne Arf eftter afg: Karen Treubler Sal: Hr: Ole Gierdrums, Samt over Hands Andeel udi Kintzervigs Præstegields Trende Kiercker, Aldeles icke skal være hinderlig udi at der joe af forberørte Eiendeele eftter Kamer Rettes ordninger skal giøres udleg for de 300 rdr: hvilke bem:te Hr: Hans Høg eftter Sin under 7de Decbr: 1733 udgivne og d: 15de april 1735 Tinglyste Cautions Forskrivelse for forige Stifttamt Skriver Hr: Kamer Raad Jesper Heiberg bør betale eftterdie Hr: Høgs Pante Forskrivelse til Præsten Hind ikke er udstæd førend d: 5te Martj 1738 og Tinglyst d: 17de Julj {1740} nesteftter som følgelig er saa meget yngre. hvilke 2de Høye ordres Neml: Een af Hans Excellence Hr: Stifttbefallings mand Von Cicignon Verificeret Copie af Høylofflig Kamer Collegii ordre og Decission under forben:te 10de Aug: 1754 og Høybemelte Hans Excellences orriginale ordre af 27de Aug: 1754, Comparenten Hr: Kamer Raad Heiberg i Retten Anviste og hvoraf Hand til denne Actes følge i Rettelagde Rigtige og af Retten Confererede gienparter med begier at Orriginalerne Maatte vorde Hannem med Rettens Paateigning tilbagelevert. ydermere blev af Comparenten Hr: Kamer Raad Heiberg i Rettelagt een Vidimeret Copie af Sorenskriver Hesselbergs eftter Comparentens Reqvisition d: 4de Julj 1754 udfærdigede Attest og Extract af Sundhords Fogderies Pante Protocoll som udviiser hvad tiid Hr: Høgs baade udgivne Cautions Forskrivelse til Hr: Høgh!! (Hr: Jesper Heiberg?) og Pandte Forskrivelse til Præsten Hr: Hind ere daterede og Tinglyste \item Hr: Provsten Christies attest af ? Septbr: 1754 at Arven er 154 rd: 93 s:/ Og da Procurator Johan Simon Cramer paa Hr: Peder Krogh Hinds Veigne haver ved Et af Sorenskr: Hesselberg den 21de Julj 1753 {udfærd} eftter Cramers Reqvisition, udfærdiget Stefnemaal, indstefnt den passerede Arrestes Forretning over Hr: Høgs tilfaldne Arv eftter Sal: Karen Treubler til det nu her holdne Høste Ting d: 5te og 7de octbr: 1754 til lovl. forfølgning Stadfæstelse Samt lovlig Kiendelse, hvortil ogsaa Comparenten Declarerede at være lovl: Stefnt /: af Stefnemaalet blev i Rette lagt til Actens følge een Rigtig Copie :/ Men da

1754: 205

Hverken Procurator Johan Simon Cramer eller nogen anden paa Præsten Hr: Peder Krogh Hinds veigne har indfunden sig for Retten paa dette Ting til forbem:te Arrest Sags lovl: forfølgning eftter Stefnemaalet, altskiønt Mand har forvented Dennem fra den 1te Tingdag d: 4de octobr: til den Sidste Time Neml: Klocken 7 Slet af den Siste Tingdag d: 7de octobr: da alle andre Forretninger ved Tingets holdelse var tilendebragt, Saa Paastoed Fogden og begierede at den giorde Arrest for Saavit Arven angaar, der vel formedelst mangel af lovl: forfølgning ophæver Sig Selv, maatte end og ved Rettens Kiendelse vorde ophævet.

Afsagt

Foruden det af den Producerede til Deres Kongl: Maj:t \af Hr: Høg/ udstædde allerunderdanigste Caution for forrige Stifttamt Skriver Jesper Heiberg, dat: 7de Decembr: 1733 og Høylofflig Kammer Collegii udi denne Rett indkomne Naadigste Decission er Klart nock at Hans Kongl: Maj:t bør for den i Cautions Brevet udlovede Summa være af Hr: Hans Høges Arresterede og andre Midler Skatefulde afbetalt forinden Hr: Hind eftter den Ham af ben:te Hr: Hans Høg Senere sc: d: 5te Martj 1738 det Ringeste af bem:te Debitors Midler kand tilkomme, Saa haver og Hr: Hind ikke til dette Høste Ting opfylt hvis Loven udi dens 1 Bogs 19de Capt: 20de Art: om Arresters lovl: følgning til neste Ting foreskriver, Thj Kiendes for Rett at Samme Arrest for Saavit de{t} udi det udtagne forben:te {Arve Midler} Stefnemaal benefnte Arve Midler som Hr: Høges Kiereste eftter Karen Treubler er tilfalden og eftter den i Rettelagde Attest fra Hr: Provsten Christie d: 5te Septbr: 1754 udstæd bedrager Sig til 154 rdr: 5 Mrk: 13 s:, bør og Skal være ophævet og Conceqventer ei anderledes end som ugiort \er at/ ansee.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg begiærede at Almuen maatte foresættes de udi det ordinaire Tings vidne for Waags skibredes Ting og Almue anførte og oplæste 9 qvestioner, hvor til denne Almue svarede eenstemmig som næstafvigte aar.

Fogden paa hands til Almuen fremsadte Spørsmaal, fick til giensvar at gaarden Nedre Klepe ½ Løb ½ huud, har end og dette aar ligget øde, for aarlig græsleje 64 s:, og at same ligger i Landlægdernes District. \Sluttelig og/ end videre forklarede Almuen om denne, at deraf dette aar ingen bøxel er falden.

Fogden paa tilspørgende, fick Almuens giensvar om Skydsens afbetaling som i Waags skibrede.

Odels Mandtallet blev som Sædvanlig Almuen forelæst og af ingen modsagt.

Ligeledes blev Restancen for 3de og siste Termin Almuen forelæst og af ingen modsagt, stoer 280 rdr: 3 Mrk: 5 s:

Dernest blev udi Leiermaals Sagen Reist af Stædetz Foged imod Egtegiftt Mand Samuel Olsen Snedker Saaledes Dømt og

Afsagt

Samuel Olsen Snedker som inden denne Rett frievillig haver tilstaaet det Hand som er ægte giftt har udi ægteskabet begaaet Leiermaal og auflet Barn i Løsagtighed med indstefnte Magrete Malene Nederman, Hand bør for same begangne Forseelse til Hans Kongl: Maj:ts Sigt og Sagefalds Cassa {dobb i følgel:} Følgel: Forordningen af 6te Decembr: 1743 \udrede/ dobbelte Leiermaals Bøder med 24 rdr: og i mangel af betaling, bør

1754: 205b

Hand Straffes paa Kroppen i Saa lang tiid og Saaledes som Hans Excellence Hr: Stifttbefallingsmanden eftter Same Leiermaals begiengers Stand og omstendigheder finder for godt at præscribere, {Angaaende} Som ellers den i Samuel Olsens Boe passerede, Approberede og i denne Rett indkomne undersøgnings Forretning viiser at hand aldeles intet er ejende Saa flyder deraf at intet hos Ham udi 10de Pengers Bøder bliver Hans Kongl: Maj:ts allerhøystbem:te Cassa at tilbereigne. Det paadømte udredes 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under lovl: adfærd.

Videre end allerede anført og passeret er var ej ved dette almindel: Ting at Observere eller Tractere hvorfor samme blev ophævet

Anno 1754 d: 9de Octobr: blev almindel: Skatte og Sage Ting for Læhnetz Skibredes {Alm} Ous Almue holdet paa Tingstædet gaarden Lundervigen udi dito Ous Præstegield og betient med eftterskrevne 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Johanes Baarsen yttre Tysse, Samuel Andersen i hands Stæd Hans Lundervigen, Knud Svendsen Nordvig, Knud Sævild i Stæden for Nicklas Hatvigen, Niels Torgelsen Goupholm, Mons Gouckstad, Peder Gouckstad, og Mons nedre Bouge. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Andreas Heiberg med menige Ting søgende Almue.

Hvorpaa Allerunderdanigst og underdanig blev læst de foran ved de nest forige Ting publicerte og i Protocollen Extraherede Kongl: Anordninger item den høye Øfrigheds ordres.

Desligeste bleve læste
1te Consistorial Raad Gielmeudens Fæste Brev til Soldat Lars Tostensen paa 18 Mrk: Smør 1 giedskind udi gaarden Hage in duplo forfatted med Revers paa det eene dat: 28de Maj 1754.
2det et Skiøde udstæd af Knud Monsen Nore Tielle og de flere paa 18 Mrk: Smør i gaarden Boge for 24 rdr: til Engebret Johansen Kleppe dat: 4de Maj 1752
3de Hr: Consistorial Gielmeudens Fæste Brev paa 18 Mrk: Smør 1/6 Huud i gaarden Stenstvedt til Lars Hansen Løfskaar in duplo med Revers paa gienparten dat: 28de Maj 1754

For Retten blev anviist Huden af een Voxen Biørn som Knud Johansen Frøland beviste at have Skudt i dette Præstegield dette aar illigemaade bleve anviiste 2de andre Voxne Huuder af Biørner som blev bevist ligesaa i dette Præstegield dette aar ved Skud at være ødelagde af Syver Monsen Qvittingen, thi blev ern:te 2de Personer af Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg betalt udi Retten for hvert Skind 2 rdr: in allis 6 rdr:

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg gav tilkiende at hand til dette Ting tiid og Stæd med Muntl: Varsel ved de 2de Stefne Vidner Torbiørn Joensen Berge og Hans Povelsen Hegland til Justitiens Pleie har ladet indstefne Johanes Rasmusen Hegland og Hands Hustrue Dordie Isacksdatter at lide Dom til Bøders erleggelse for Deres begangne fortilig Samenleie.
Af de indstefnte Veder Parter mødte ingen eftter paaraab.
Actor begierede at Stefne Vidnerne maatte paaraabes og Stefnemaalet afhiemles
Af ben:te Stefnevidner mødte Torbiørn Berge mens ei Hans Povelsen Hegland. ben:te Stefne Vidne Torbiørn Berge bekræfttede ved Eed at hand og det absente Stefne Vidne Hans

Povelsen Hegland mere end 14 Dage Siden udi denne Sag Saaledes som oven anført Stefnede den udeblevne Johanes Hegland med Hustrue,
Actor formedelst det eene Stefne Vidnes udeblivelse og under Reservation til ham for Sags Spilde begierede Anstand i Sagen til neste Ting hvorved det og har Sit forblivende.

1754: 206

dereftter blev Publiceret
Baar Teiglands paa den eene og Samtl: Formyndere for Baar Teiglands Børn paa den anden Siide, oprettede Mageskiftte Brev hvorved bemelte Baar Teigland er til Mageskiftted i øfre Bouge 14 Mrk: Smør, imod andet Jordegods udi Ome i Strandebarm dat: 24de augustj 1754.

Fogden Hr: Kammerraad [Heiberg] begiærede dernæst at for denne Almue maatte fremsættes de udi det ordinaire Tings vidne anførte og paa Waags skibredes Ting Speciel i Protocollen anteignede 9 Poster, og derpaa erholdt saadant svar næst forige aar, undtagen til 7de Post, Svarede og angav de at af de omspurdte Persohner findes her i skibredet, Johannes Andersen og Johannes Olsen Helland, Niels Madtland og Steen Hansen Lønningdahl og Bunden Jacob Mortensen Kuven som har holdet lidet øel Tapperie.

Paa Fogdens videre tilspørgende om Tingskydsens afbetaling Svarede Almuen som tilforn i de andre skibreeder.

Restancen over de Kongel: Resterende Skatter af 3de og siste Termin dette aar 1754 blev Almuen forelæst og af ingen modsagt beløbende sig til 108 rd:

Ligesom og odels Mandtallet denne Almue blev betydet og oplæst Mens ej eller af nogen Mand derudinden nogen Modsigelse eller indvending fremført.

Og da Saaledes dereftter inted videre ved dette Ting var at Observere blev Rætten ophævet.

Anno 1754 d: 12te Octobr: blev almindel: Skatte og Sage Ting holdet for Læhnetz og Halsnøe Closters Almue af Strandvigs Skibrede paa det ordinaire Tingstæd gaarden Haavigen udi Strandvigs Annex og Ous Præstegield og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Neml: Ole Joensen Toftt, Friderick Danielsen ibdm:, Joen Hansen Qvale, Tomes Joensen ibdm:, Johanes Andersen Tveitenæs udi hands Stæd {udi hands Stæd} Anders Knudsen Toftt, Hans Mortensen Skougseide udi hands Stæd Joen Haavigen den yngre, Sverke Hansen Hiertnæs, og Engel Joensen Balleseim udi hands Stæd Joen Haavig den {yngre} \ældre/ Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanigst bleve læste de nest forige Tinge læste og i denne Protocoll Special Extraherede Kongl: Allernaadigste Anordninger og den Høye Øfrigheds Foranstaltninger

Formedelst ei flere end anført blev i Dag til at publiceres fremlagt og Fogden med de Kongl: Skatters hævelse giorde Anfang blev Retten ophævet til over Morgen.

Mandagen nesteftter blev Retten og Sage Tinget atter holdet Neml: d: 14de octobr: paa ern:te Tingstæd med forbem:te Laug Rett undtagen at den seniste Rettes Dag Absente Laug Rettes Mand Johanes Andersen Tveitenæs nu Selv Sisterede sig for Retten til dens betiening

Joen Knudsen Holdhus haver til dette Ting, tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Torkel Torkelsen Opsal eller Nedre Hage for Resterende Laante Penge 2 rdr: 3 Mrk: at taale Dom til betalings erleggelse og processens omkostnings erstatelse.
Torkel Torkelsen Nedre Hage mødte ej eftter paaraab thi førdtes Stefne Vidner Samuel Giøen og Anders Nielsen Lille Ballesseim Som bekræfttede ved Eed at De i denne Sag mere end 14 Dage Siden lovl: Stefnede Torkel Nedre Hage paa hands tilholds Stæd Nedre Hage.
Eragted
Torkel Torkelsen Nedre Hage som lovl: Stefnt dog udebleven, gives Laug dag til neste Almindel: Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Joen Knudsen Holdhuus haver til dette Ting, Tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Kari Sæbiørns Datter for endeel utilbørl: ord som Hun imod Citanten skal have udøst eller ladet falde, derom at paahøre Prov Niels Olsen Holdhuus og Johanes Nielsen Botnen som under Falsmaal ere Stefnte Deres Eedl: Forklaring i Sagen at aflegge Saa er og til Vedermæle Kari Sæbiørns Datters Formynder Axel Skiølbrigt iligemaade i denne Sag indstefnt, Samt dito Kari Torbiørns!! (Sæbiørns) Datter at taale Dom eftter Loven og Erstate processens bekostninger.
Kari Torbiørns Datter og hendes Formynder mødte

1754: 206b

For Retten og tilstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt Mens Kari Torbiørns Datter declarerede at hun kand Beviise at Citanten eftter at hand til nestl: Somer Ting hafde Stefnt hende til Provs og Doms Anhør i denne Sag og eftter at hun paa Somer Tinget hafde bedet ham ædske Sin Sag mod hende i Rette, paa same Ting Reent ud Sagde at Hand ikke mere ville befatte Sig med Sagen eller den indføre Saasom hand med hende var Forligt og hvor for hand paa same Ting Sagde Saavel til de nu og da indstefnte Prov som til Hende at De ikke havde nødig at opholde Sig paa Tinget Mens forføye Sig til Deres Hiem igien fordie hand frafalt Sagen hvilket alt Een Stoer Part af Ting Almuen hørdte Mens af same angav Hun til Vidner Engel Brathuus, Abraham Kiøn, \og/ Johanes Botten, \og/ i anledning af at Citanten nu in toto har frafaldet Sine forige ord og aftale maate Hun begiere Anstand i Sagen til neste Ting for derudi til friekiendelses Doms Erholdelse at Stefne Contra og føre Sine Vidner.
Citanten fremstillede Sine Prov med begier de maatte afhøres.
1te Vidne Johanes Botnen aflagde Eed og Provede at nestl: Vinter noget eftter Joen Hollands død begierte Citanten at Vidnet og {Kari Sæbiørns Datter} Niels Olsen Holdhuus ville følge med ham hen til Joens Enke for at høre om hun ville beskylde Ham for at være hendes Mands Bane Mand, hvilket De og eftterkom og imedens De med bem:te Enke Talede derom paa gaarden Hol{dhuus}\land/ og Joen Holdhuus Sagde at i fald Enken ville lade hendes Mand opgrave af Jorden ville hand legge Sin Haand paa Hands døde Legeme, Sagde indstefnte Kari Sæbiørnsdatter Som imidlertiid var komet ind i Stuen til Dennem, disse ord til Citanten: Nei Du er ei betroed dertil Hand er nu den 3de Mand Som Du haver Saaledes overfaret, Som da Joen Holdhuus til forbem:te Kari Sæbiørnsdatters ord Sagde dette: ja I Brøluppet var der faae uden de Sloges med Ole Stusvig, \be/Svarede Kari Sæbiørns Datter de \Citantens/ ord med følgende: Hand klagede dog over ingen Saa meget som over Dig.
2det Vidne Niels Holdhuus skal være Svag og derfor ei møder.

Stefne Vidnerne Knud Nerhofde og Mikel Tombre bekrefttede ved Eed at De i denne Sag haver lovl: Stefnt Vidnet Niels Holdhuus under Falsmaals Bøder at møde for i denne Sag at aflegge Eedl: Vidnesbyrd.

Eragted

Niels Holdhuus gives Laug dag til neste Ting at møde for Retten under Falsmaals Bøder for at aflegge Eedl: Vidnesbyrd i denne Sag.

Amund Kilen, Anders Drageide og Anders Houckaas og Anders Giertsen Kierevigen hvilke 2de Siste ere Myntlingen Hans Povelsen Kiilens Formyndere, haver som De der hver Eier 3de Parten af Hollandsdalens Annex Kierke, til dette Ting, Tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Hans Torgelsen Giøen fordie Hand ei Mindel: har villet betale Dennem 1 rdr: for den grav udi ben:te Kierke Hands Koenes Lig blev nedsadt udi, dens Aabning, derom at taale Dom og erstate Processens omkostninger.

Paa Hans Torgelsen Giøens veigne mødte Sønnen Samuel Hansen og tilstoed at Hands ben:te Fader i denne Sag er lovl: Stefnt indgav og derhos Hands Skrefttl: Reigning af 6te octobr: 1754 som blev oplæst;

Paa tilspørgende Svarede Samuel Giøen Saa vel at Hands Fader ikke har kiøbt eller bekosted Sig eller afdøde Koene noget gravstæd i ben:te Kierke {og Sam} og at Hands Sal: Moder blev lagt i bar Jord under gangen tedt op mod Choret i Hollands Dals Kiercke nestleden aar da hun ved døden henfalt, og endel: at intet derfor til ben:te 3de Kiercke Eiere er betalt.

Citanterne Paastoed Dom i Sagen ved Bøygde Procurator Hans Waage og haabede De at nyde tilstreckelig omkostning i Sær da ovenbem:te Formyndere boer udi Strandebarms Præstegield som ligger langt fra dette Stæd.

Samuel Giøen hafde ei videre end anført paa sin Faders Side i Retten at indvende eller paastaae.

Citanterne til det fra Hans Giøen indkomne Skrefttl: Svarede at den derudi anførte Koe er Dennem \saa/ uvedkommende ubekient, thi bad De om Dom.

Afsagt

Da den 1 rdr: Citanterne Søger hos indstefnte Hans Torgelsen Giøen for Hands afdøde Koenes nedgravelse i Bar jord paa Kierke gulvets gang oppe imod Coret udi Deres Eiende Hollands Dals Annex Kiercke er langt Mindre end De for same Liigs gravstæd følgel: den eftter Forordningen af 1te Novbr: 1687 ved forige Stadtholder Høg og Biscop

1754: 207

Rosing des angaaende Sadte Taxt, med Rette kunde have paastaaet og nødt, Saa Kiendes for Rett at Hans Torgelsen Giøen bør til lige Deling imellem de 3de Citanter som Kierke Eiere betale berørte paastefnte 1 rdr: og udi processens omkostninger henseende \der/til at {den formedelst} den Eene \af/ Citantens Formyndere baade boer i et andet Præstegield og derfor har maatted ved Fulmægtig giort mere end ordinaire Depencer ved Reiser tiids Spilde og deslige, betaler Hans Torgelsen til Citanterne 3 rdr:, alt at udredes 15 Dage eftter denne Doms lovl: Forkyndelse under adfærd eftter Loven.

Dereftter blev læst

1te Sogne Præsten Hr: Consistorial Raad Gielmeudens Bøxel Brev paa Livs Fæste til Gulbrand Johansen paa ½ Løb Smør 2 ½ giedskind Præsteboelets gods i gaarden Holland dat: 8de octobr: 1754, in duplo med Revers paa den eene.

2det Capelanen Hr: Hans Astrupes Fæste Brev til Torben Joensen paa 2 Pund 12 Mrk: Smør, ¾ Huud ½ giedskind 1 Kalveskind udi gaarden Siørsand dat: 8de octobr: 1754.

3de Necolaus Giøen og Povel Kiilens Livs Fæste Brev til Hans Hansen paa ½ Løb Smør 4 ½ Mrk: Smør i gaarden Kiøn Ous og Hollands Dals Annex Kiercke tilhørende, in duplo med Revers paa den eene dat: 22de Aprilj 1754.

4de Kierkeværgeren Mr: Henrich Hespes Livs Fæste Brev til Mikel Olsen paa 18 Mrk: Smør og ½ buke Skind udi KorsKierken i Bergen deris gaard Lille Hagen dat: 6te Maj 1754

5te Amund og Hans Kiilens Livs Fæste Brev paa 18 Mrk:r Smør 1 giedskind i gaarden Holdus!! (Holdhus) Hollands Dals Annex Kiercke tilhørende til Ole Olsen Uglus!! (Uglhus) in duplo dat: 14de octobr: 1754.

6te Mikel Nerhofdes Skiøde til Datter Sønnen Knud Nerhofde paa 2 Pund 6 Mrk: Smør med bøxel i gaarden Nerhofde for 81 rdr: dat: 20de Maj 1754.

7de Ole Engelsen Nortvedts Gave og Skiøde Brev til Torkel Nielsen Stoere Nortvedt paa 18 ½ Mrk:r Smør med bøxel i gaarden Stoere Baartvedt dat: 14de octobr: 1754

8de Gitle Leiglands Odels og Pengemangels Lysning for Sønnen Engel Gitlesen paa 2 Pund 9 ½ Mrk: Smør i Leigland som Haldor Siursen paaboer dat: 14de octobr: 1754.

Bøygde Procurator Hans Hansen Waage mødte og foregav at Anders Houckaas og Anders Gierevigen til dette Ting Muntl: paa Deres Myntling Hans Povelsen Kiilens veigne haver ladet indstefne Jørand Gitlesdatter Aarre fordie Hun haver oppebaaret Gaver af bemelte Myntling og ei sam/m/e vil tilbagelevere, derom at taale Dom og erstate processens omkostninger, endelig er Jørand Aarres Itzige Mand Abraham Olsen Stefnt til Vedermæle og at indkomme med tilsvar {at indkomme} i denne Sag.

Abraham Aarre mødte for Retten paa sin bem:te Koenes og Egne veigne og tilstoed at være udi denne Sag lovl: Stefnet foregav og derhos at have Stefnt Contra udi Sagen Neml: Citanten Anders Houckaas at paahøre Prov i Sagen om at de faae gaver Hans Kiilen haver Foræret Contra Citantens ern:te Koene Under ægteskabs løftte er efttergivet og eftter omstendighederne umuelig \nu/ kand med billighed fordres, dernest er bem:te Citant Stefnt til at anhøre Contra Citantens friekiendelses Dom, desligeste at erstatte Ham denne Processes omkostninger.

Hans Waage declarerede at Citanterne i denne Sag ei har nødt lovl: Varsel paa Jørand og Abraham Aarres Siide, hvorfor og Comparenten protesterede imod Vidners førsel i denne Sag i Sær da begge Citanterne boer uden Tinglavet og Anders Houckaas uden detz Sorterer under Rosendahls Jurisdiction.

Abraham Aarre begierede Sagen udsadt til neste Ting Paa det Hand til den tiid kand faae den med Continuations Stefning begiegnet imod Citanterne med fuld varsel.

Eragted

Sagen udsettes eftter Abraham Aarres begier til neste Ting.

Dereftter blev publiceret

Nicolaj Hatvigs og Amund Kiilens Livs Fæste Brev in duplo med Revers paa gienparten til Endre Olsen paa 1 Pund 3 Mrk: Smør Kiercke gods i gaarden Kiøn dat: 14de octobr: 1754.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg i Retteædskede Tings Vidne Sagen imod Joen Holdhuus betreffende endeel imod Ham af afg: Joen Holland faldne beskyldninger gav derhos tilkiende at foruden det eene Vidne Amund Povelsen Kiilen som er givet Lav dag og nu møder er ogsaa ved Continuations Stefning indstefnt under Lovens Falsmaal de 2de Vidner Anne Ellings Datter Mit Røen og Abraham Johansen Kiøn Deres

1754: 207b

Eedl: Forklaring i Sagen at aflegge.

Vidnerne Mødte alle undtagen Anne Mit Røen som er Barne Svag og derfor ei kand møde denne Sinde.

Stefne Vidnerne Knud Nerhofde og Mickel Tombre bekræfttede ved Eed at de over 14 Dage Siden Stefnede den nu Svage Anne Mit Røen for hendes Boepæl for under Falsmaal at møde og paa dette Ting aflegge Eedl: Vidnesbyrd i denne Sag.

Joen Holdus var ved Retten tilstæde for de Mødende Vidner at anhøre.

Actor fremstillede ben:te 2de Vidner med begier de maate afhøres.

Amund Eide som det 14de Vidne i denne Sag aflagde Eed og Provede i alt Eensstemmig med 1te Vidne for Saavit den omprovede tiid og Stæd passerede indtil Depponenten eftter 1te Vidnes Forklaring bad Farvel og gick ud af Stuen paa gaarden Holdus, thi hvad Joen Holland eller Joen Holdhuus eftter Vidnets bortgang foretog sig er ham umuelig at viide hafde ei videre at Prove

15de Vidne Abraham Kiøn aflagde Eed og vant at Hand som har haftt afdøde Joen Hollands Faster til ægte gick omtrent een Dags tiid hen til Haalland \for ..d J… dodde/(?), for derhen/ at erfahre om hvorledes Joen Holland da befant Sig, Joen Holland Sagde og pr: Discours at være Meget Svag, deligeste at hand ville være fornøyet om same ham af Gud vare paalagt, og Som Vidnet Spurdte Ham hvordan hand hafde bekomet Svagheden Svarede Hand Saaledes: jeg var paa Holdus og giorde Reigning om bekomne Øl med Joen Holdus og hand Reignede 10 s: paa Mig som jeg ei viste at have bekomet noget for, og der fick jeg det, Som og Vidnet bespurdte Sig om hvorledes Joen Holland Paa Holdus bekom Sin Skade og om ingen Saag derpaa, Sagde Joen Holland Nei at ingen Saag der paa uden Pigen Chatarina Larsdatter Holdus, endel: forklarede Joen Holland at Hand fick Skaden imod et \huse laftt/ eller een Pæl paa Holdus, Mens nevnte ei af hvem Skaden var ham tilføyet, Videre Sagde Joen Holland at det er Tungt at liide Saadant af Menisker disse Siste ord talte Joen Holland strax eftter hand hafde Sagt at ville være fornøyet om Svagheden ham af Gud var paalagt, til Slutning Sagde og Joen Holland i same Discours, dog uden at Nafn give nogen; Jeg er nu den 3die hand Saaledes haver over faret, endnu Sagde Vidnet at nogle Aar førend Joen Holland dødde falt Hand ned af et Træe og der ynkelig Slog Sig i hovedet hand var og Siden den tiid Svag af Sting aar eftter andet hafde ei videre at Prove

Paa Joen Hollands Enkes veigne var Bøygde Procurator Hans Giøen tilstæde og anhørte de i Dag førte Vidner.

Actor begierede Laugdag for Vidnet Anne Ellingsdatter Mit Røen.

Joen Huldus!! (Holdhus) foregav at have Stefnt Contra i Sagen til Provs anhør det og Fogden tilstoed sc: at hand til Provenes paahør har nødt lovl: Varsel, Mens derhos Sagde Joen Holdus at da hand erfahrer af de førdte Vidner at hands uskyldighed allerede er oplyst Saa fant hand at være ufornøden de Stefnte Vidner at indkom/m/e med.

Eragted

Anne Ellingsdatter Mit Røen som er lovl: Stefnet gives Laugdag til neste Ting at møde for under Falsmaal at aflegge Eedl: Vidnesbyrd i denne Sag

Engel Hansen Giøen i retteædskede Sin fra forige Ting udsadte Sag imod Sergiant Brudahl for Resterende 5 rdr: paa Rentzeler og Tornøster den hand formedelst een over ham ergangne Militaire execution hvorover Comparenten har ingivet Klage som hviler under den høye Øfrigheds Desission, begierede derfor udsadt til neste Ting hvorved det haver sit forblivende

Mikel Monsen Nerhofde haver til dette Ting, tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Sin Sviger Søn og Leilending Peder Nielsen Biøndal for Resterende Landskyld og andre Jordrottelige Rettigheder af Citantens Eiende gaard Biøndal som den instefnte paaboer og det fra den tiid ern:te Leilending den har brugt og beboet, derom at taale Dom og Erstate processens omkostninger.

Peder Biøndal

1754: 208

Mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt desligeste at hand er skyldig det paaStefnte Neml: Landskyld og Jordrottelig Rettighed udi 7 aar fra Foraaret 1748 til dette aars udgang a aarl: i alt naar Odels Skatt og Rostieniste er fradraget, af 2 Pund 6 Mrk: Smør som er Eiendommen hand har i Fæste 1 rdr: 3 Mrk: inbereignet Skyds og Tredie Tagen som er aarl: Neml: Skyds 3 Mrk: og Tredie Tage aarl: 1 Mrk: 8 s: hvilket i same 7 aar udgiør 10 rdr: 3 Mrk:

Knud Nerhofde paa sin Mor Fader Citantens veigne begierede Dom i Sagen.

Afsagt

Peder Nielsen Biøndal bør eftter egen vedstaaelse betale Citanten Mikel Monsen Nerhofde den paastefnte Landskyld Fløtning og Tredie Tage udi 7 aar for Citantens Ham bøxlede 2 Pund 6 Mrk: Smørs Leie i gaarden Biøndal som er i alt 10 rdr: 3 Mrk: og 2 rdr: udi Processens omkostninger 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under adfærd eftter Loven

Dernest iretteædskede Bøygde Procurator Hans Giøen den fra Seniste Ting udsadte Sag imellem Mickel Nerhofde og Haldor samt Gitle Leigland Citantens Kaar af gaarden Leigland betreffende, og derudi indgaf Citantens Continuations Stefning af 6te Septbr: 1754 som blev oplæst. Fulmægtigen angaf at Ole Aakre har Mindel: Retted for sig.

Haldor og Gitle Leigland mødte og tilstoed at den producerede Continuations Stefning er Dennem lovl: Forkyndt.

Citantens Fulmægtig i Rettelagde et Skiftte Brev af 4de og 5te Decbr: 1739 Forretted eftter Citantens Sal: Hustrue Aagaatte Alfsdatter Leigland, udi ben:te Skiftte Brev viises tydelig paa pag: 39, 40, 41, 42, 43, og 44 hvorledes Citanten med Sin Sted Søn Anders Larsen Leigland haver angaaet og Slutted det paastefnte Kaar, det Allegerede blev oplæst. Dernest irettelagde Citantens Fulmægtig Skiftte Brevet eftter Citantens ben:te Sted Søns afg: Hustrue Elie Baarsdatter passeret paa ern:te gaard Leigland d: 3de 5 og 6te Junj 1752, hvoraf hand begierede oplæst Saavit Signeret er paa pag: 42 og 43 hvilket og Skedde.

Contra Parterne anviste Deres for gaarden Leigland erholte Skiøde Brever de datis 27de Septbr: 1751 et 22de April 1751 udstæd af bem:te Anders Larsen Leiglands Enke Elli Baars Datter og hands Arfvinger paa Anders Larsens eftterladte gaard Leigland, som viiser at de haver Solt bem:te gaard til Contra Parterne Til Odel og Eiendom med alle sine Eiendomme og hærligheder.

Giøen paa Sin Principals veigne lod tilføre at som det er tydel: og Reent oplyst og tilkiendegivet af de i Retten frem lagde 2de Skiftte Brever at Citanten Mikel Monsen bør til sin døde Dag nyde det paastefnte Vilkaar, Saa paastod Comparenten at de 2de Eiere og beboere for gaarden Leigland Neml: Haldor Siursen og Gitle Haldorsen bør eftter de fremlagde Beviiser een for begge og begge for Een betale til Mikel Monsen det paastefnte Kaar sc: een Koes Foster og 1 tde: Korn for den forbiegangne og tilkomende tiid udi det minste med 3 rdr: hvorom hand ædskede Dom.

Paa tilspørgende Svarede de 2de indstefnte Veder Parter at ern:te Anders Leigland som det paastefnte Kaar hafver indgaaet og udlovet hand ejede da hvis de nu ejer udi gaarden Leigland, ligesom hand og var den Rette og nermestte Odelsmand til dito gaard ja det er eftter Ham og formedelst den Rett de eftter ham arvede at De eftter Hands død fra Hands Koene og Andre Arfv: har indløst titn:te gaard. Contra Parterne havde ei videre paa Deres Siide at indvende eller paastaae.

Afsagt

Som det ved de i Rettelagde 2de Skiftte Breve til fulle er afbeviist det afdøde Anders Larsen Leigland, som i sin tiid baade Eiede og brugte den anpart i gaarden Leigland De indstefnte Veder Parter nu paaboer \og det/ med {uomskrencket} odels og besiddelse Rett fremfor nogen anden, ei paa anden maade haver antaget dito gaard end at Citanten Mikel

1754: 208b

Monsen af same gaard følgel: den imellem Ham og same Anders Larsen som var hands Stæd Søn, inden een Siddende Rett ved Haanderbaand indgangne frivillige Contract, Skulle til Hands Neml: Mikel Monsens dødel: afgang nyde aarlig 1 tønde Hafre Korn og een Koes Foster, Saa flyder deraf at Anders Leiglands Arfvinger ikke haver eller kand have arvet nockben:te gaard paa andre Conditioner eller med bedre Rett end Anders Larsen sig den eftterlod og alt saa klart at \ved/ de Skiøde Brever bem:te Arf: Contra Parterne Haldor og Gitle Leigland haver meddeelt og nu i Retten er anviist, Citantens Rett til det paastefnte Kaars nydelse ikke Ham enten er betaget eller kand betages, helst Citanten ikke /: som uvidende og ukaldet :/ same Skiøde Brever haver underskrevet, at deraf kunde uddrages Hand noget af Sin Rett til titn:te Kaar Sig haver fraskrevet

Thi af disse og fleere Sagens omstendigheder Kiendes for Rett at Haldor og Gitle Leigland een for begge og begge for Een dog imod inbyrdes Regress bør betale Citanten det paastefnte Kaar fra 1751 aars udgang og til denne tiid Saaledes at de for hvert aar leverer Ham 1 tde: Hafre in Natura eller i Mangel deraf fuld betaling med Rede Penge eftter hver af de forbiegangne aars \almindel:/ Bøygde Priis, Samt og betaler ham for hvert af bem:te aars Vintres Foster for een Koe, Saa meget som af Andre for een Koe at Føde Vinteren over ordinair {ordi} Er udgivet, ligesom og Citanten fremdeles til sin døde Dag forbem:te Tønde Korn og een Koes Foster {til Sin døde Dag} bør og skal paa og af gaarden Leigland beholde. Processens omkostninger betaler de indstefnte til Citanten med 2 rdr: hælften hver, det paadømte udredes og eftterkomes 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under adfærd eftter Loven

dereftter blev læst

et Mageskiftte Brev imellem Brødrene Hans Giøen og Rasmus Markus angaaende deres ejende Anparter i gaarden Kallestad i Hardanger og Giøen her i Sognet dat: 14de Octobr: 1754

Procurator Hans Giøen iretteædskede den fra Seniste Ting udsadte Sag imellem Hans Mortensen Skougseide og Samson Rebne 2 rdr: gield betreffende.

Samson Rebne mødte og tilstoed at være i denne Sag til denne tiid lovl: varslet i denne Sag tilstoed og at være Citanten skyldig de paastefnte 2 rdr: dog har hand mod ham Contra Reigning og for Saadant at faae oplyst begierede hand Anstand i Sagen til neste Ting til hvilken tiid hand vil Stefne Contra.

Citantens Fulmægtig lod tilføre at som den indstefnte Samson Engelsen Rebne for Retten frievillig haver tilstaaet at være skyldig til Hans Mortensen Skougseide de paastefnte 2 rdr: Men vil derimod bruge ufornødne udflugter allene for at opholde tiiden med betalingen, thi haver hand noget at fordre hos Citanten er og bliver det een Apparte Sag som er denne Paastefnte Fordring uvedkomende altsaa Paastoed Comparenten at den instefnte Samson Engelsen Rebne bør betale til Citanten de paastefnte 2 rdr: Saavelsom Processen at tilsvare udi det Minste Med 15 Mrk: hvorom hand udbad Dom

Afsagt

Samson Rebne Som har tilstaaet at være Citanten de paastefnte 2 rdr: skyldig, Mens derhos saa løselig beraabt sig paa Contra Reigning og derfor begiert Anstand i Sagen hand bør eftter

Egen vedtægt, {hand bør} betale Citanten Hans Mortensen Skougseide same 2 rdr: og 2 rdr: i processens omkostninger, imod at Samson Rebne gives Rett og friehed i fald hand i et eller andet tilfelde hos Citanten haver nogen Prætention, da same lovl: at Søge og ved Lands Lov og Rett at afgiøre som noget der er denne Sag

1754: 209

Og de som melt uimodsagde 2 rdr: uvedkommende. Det paadømte udredes 15 Dage eftter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd eftter Loven

Brynild Tomre i Retteædskede Sagen imod Enken Ellen Boelstad 1 rdr: 4 Mrk:s Hæste leie betreffende.

Enken Ellen Boelstads nu kort siden bekomne Mand Ole Olsen mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag til denne tiid tillige med sin ern:te Koene lovl: varslet, Sagde ellers at de paastefnte 1 rdr: 4 Mrk:s Hæste leie er til forben:te nu afg: Lars Engelsen øfre Boelstad betalt og for Saadant at beviise er hand nød at begiegne Sagen med Continuations Stefning, til hvilken Ende hand og derudi til same tiid begierede Anstand.

Eragted

Ole Boelstad gives tiid til Contra Stefnings udstædelse \Anstand/ til neste Ting.

Brynild Tombre i retteædskede Sagen imod Torjus Brathus 4 Mrk:s gield for Hæste leie betreffende.

Torjus Brathuus mødte ej eftter paaraab.

Stefne Vidnerne Knud Nerhofde og Mikel Tombre bekrefttede ved Eed at de mere end 14 Dage Siden i denne Sag varslede Torjuls Brathuus for hands Boepæl og i hands eget paahør.

Citanten paastoed Dom.

Afsagt

Torjuls Brathuus som uagted hand baade til forige Ting er Stefnt og nu til dette Ting lovl: varslet, ei har mødt med minste negtelse mod Søgemaalet, bør derfor betale Citanten de paastefnte 4 Mrk: og 2 rdr: udi processens omkostning 15 Dage eftter denne Doms lovl: Forkyndelse under Adfærd eftter Loven

Brynild Tombre i Retteædskede Sagen imod Lars Gutormsen øfre Boelstad 4 Mrk: Hæste leie betreffende

den instefnte mødte og vedtog lovl: varsel til denne tiid desligeste at afg: Lars Engelsen øfre Boelstad hos hands Koene skulle have 4 Mrk: Hæste leie til afdrag paa 12 rdr: hand var hende skyldig og for Saadant med Vidner at beviise begierede Hand Sagen udsadt til neste Ting for derudi at Stefne Contra.

Eragted.

Lars Boelstad bevilges opsettelse i Sagen til Contra Stefnings udstædelse Samt Vidners førsel og det til neste Almindel: Ting

Brynild Tombre i Retteædskede Sagen imod Kaare Houervold 4 Mrk: Hæste leie betreffende

Hans Giøen mødte for den indstefnte og vedtog lovl: Stefnemaal Mens Sagde at Torjuls Brathuus har modtaget de paastefn[te] 4 Mrk: og derfor passeret Sin qvittering som i denne Sag forhen er produceret.

Citanten begierede Anstand i Sagen til neste Ting til hvilket hand vil Stefne Torjus Brathuus at paahøre Prov at Lars Boelstad og ei hand eiede den i qvitteringen ben:te Hæst.

Eragted

Sagen udsettes til neste Ting.

Procurator Giøen mødte for Retten paa Morten Skougseides veigne og i Retteædskede gields Sagen imellem bem:te Morten Skougseide og Corporalen Torkel Opsahl nu tilholdende paa Nedre Hage, der tiid eftter anden haver været udsadt i anledning deraf at Contra Parten ikke haver mødt ei eller nogen paa hands veigne som haver Svaret til Sagen, Saa paastoed Comparenten paa Sin Principals veigne uden videre Anstand eller udsettelse Dom i Sagen og at bem:te Corporal Torckel Nedre Hage maatte blive tilfunden at betale til Morten Skougseide de skyldigværende Penge eftter Actens udviis 4 rdr: 3 Mrk: 4 s: Saavelsom processens omkostningerne at betale udi det minste med 4 rdr: 4 Mrk: 8 s: eftterdie Sagen saa mange gange haver været instefnet og derved adskiellige bekostninger medgaaet hvormed

1754: 209b

Hand ædskede Dom.

Afsagt

Corporal Torckel Opsahl Som ei har mødt for Retten mindre modsagt noget af de paastefnte 4 rdr: 3 Mrk: 4 s:s gield i hvor oftte Sagen end i mangel af hands møde er vorden udsadt, Hand bør betale Citanten Morten Skougseide same 4 rdr: 3 Mrk: 4 s: og 3 rdr: udi Processens omkostninger 15 Dage eftter denne Doms lovlige Forkyndelse under adfærd eftter loven

Procurator Hans Giøen mødte og i Rettelagde Knud Nedre Hofdes Skrefttl: Stefnemaal af nestl: 23de Septbr: hvorved Peder Biøndal var indstefnt fordie hand uden Lov og Dom har frataget Citanten Fem Stocker af 6 Stocker som Citanten i Sin gaard Biøndals Skov, den instefnte som leilending beboer haver aavirket og hvilke derfor med Arrest er belagt med det mere som Stefningen vitløfttigere indeholder der for Retten blev oplæst.

Peder Biøndal mødte for Retten og tilstoed at den producerede Stefning er hannem lovl: forkyndt.

Giøen i Rettelagde et Skiøde Brev af 20de Maj 1754 og gaars dagen til Tinge publiceret som blev oplæst. Videre Producerede Fulmægtigen den udi Stefnemaalet paaberaabte Arrest Forretning af 16de Septbr: 1754 som blev oplæst

Arrest Forretterne Baar Teigland og Anders Størcksen Drageide som ved Eed bekræfttede at den i Rettelagde Arrest af Dennem Saaledes og den tiid er forretted som same Forretning nermere udviiser, ligesom de og same tiid forkyndte Arresten for Peder Biøndals Boepæl i hands eget paahør, Sagde derhos at de Fem Rodstocker som til 14 Støcker var ophugget er de Citanten i Biøndals Skov har hugget og Tømeret hvoraf de i Arrest Forretningen anførte Enkelte og dobbelte Bord ere Skaarne, haver den instefnte eftter hands for Denem giorde tilstaaelse Selv hugget og paa Saugvelten fremkiørt af sin Leie Jord Biøndals Skov, de Paastefnte 5 Rodstoker var eftter deres nøyeste Skiøn tilsammen værd 1 rdr: 1 Mrk: og de Arresterede Enkelte Bord paa Saugvelten tølten 22 s: og de dobbelte 8 Bord a 6 s: Støcked er 3 Mrk: er Saa for Bordene tilsammen 1 rdr: 3 Mrk: 4 s:

Peder Biøndal declarerede at hand ei førend gaarsdagen har været bekient om anden Eier for Nerhofde end Mickel Nerhofde, fant og fornøden at begiere Sagen udsadt for at Stefne Contra og faae den ved een lovkyndig Mand paa Sin Siide oplyst.

Giøen protesterede imod den forlangte Anstand som allene Seer ud til udflugter for at føre Sin Stæd Søn udi mere og Større omkostninger, Men Reffererede Sig Ellers udi det øfrige til sit i Rettelagde Stefnemaal Samt at det paastefnte og Arresterede Tømmer Saavelsom Bord Maatte blive Citanten tilhørende og at Contra Parten desuden maatte betale til Citanten udi Processens omkostninger udi det minste 10 rdr: hvoreftter hand ædskede Dom.

Eragted

Sagen udsettes eftter Peder Biøndals forlangende til neste Almindel: Ting

Mikal Hatvigen som Eier for den part udi gaarden Hatletvedt som Willum Ellingsen paaboer haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne ben:te Leilending til ved Dom at fra sig levere til Citanten den Lands Lod Citanten tilkom/m/er for hvad Fisk der Faaes med Nod ved ben:te gaards Land, Samt at den instefnte skal angive baade hvor megen Fisk ved Fremmedes Nøder der er Fanget saa og hvad den instefnte derfor udi Lands Lod har bekommet som Citanten ved Dom Paastaar at nyde, og endel: at den instefnte bør erstate ham processens omkostninger

Willem Hatletvedt mødte og tilstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt

Citanten begierede Sagen udsadt

1754: 210

Til neste Ting hvormed det og har sit forblivende

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg Examinerede dernæst det ordinaire Tingsvidne bestaaende af 9 Poster, hvorved Hand fick Almuens Svar som Sædvanlig og i forige skibreder Svaret er.

Paa tilspørgende Svarede Almuen at opsidderne paa gaarden Sandahl end og dette aar 1754 er bleven godtgiort Skatterne af det affeldte gods i sam/m/e gaard Sandahl, og at gaarden ej end nu er saa forbedret at den noget kand paalegges, dog er herved ej meent udreednings og Standqvarteer pengene af sam/m/e gods, som uden afgang er betalt.

Paa videre tilspørgende Svarede Almuen at opsidderen Ole Endresen Aakre dette aar er godtgiort Skatterne af sin afbrendte gaard Aakre med 2 rd: 3 Mrk: 8/9 s:, hvorom og udi Rætten blev foreviist lejlendingens eller opsidderens qvittering.

Paa tilspørgende Svarede Almuen at opsidderen paa gaarden Sandahl dette aar er godtgiort Leedingen af sam/m/e gaard.

Paa tilspørgende om Tingskydsens afbetaling Svarede denne Almue som Sædvanlig.

Restancen af 3de og siste Termin af de Kongel: Skatter dette aar 1754, stoer 20 rd: 9 s: blev Almuen tilligemed odels Mandtallet Almuen forelæst Mens af ingen modsagt

Dernæst blev Publiceret

Knud øfre Hages skiøde paa 1 Mrk:!! (Løb) 15 Mrk: Smør i gaarden Rebne til Engel Nielsen dat: 15de octobr: 1754.

2det Engel Nielsen Hages obligation paa 158 rd: udstæd til Svercke Hansen Hiærtnæs hvorfor er Pandtsadt 1 Løb 6 Mrk: Smør i Rebne dat: 15 octobr: 1754.

Eftter paaraab var ingen fleere Sager denne sinde for dette skibreede, ej eller noget at ved Tinget at observere hvorfor Rætten blev ophævet.

Anno 1754 d: 18de octobr: blev almindel: Skatte og Sage Ting for Strandebarms Præstegield eller Skibredes Almue holdet for Læhnets Almue paa gaarden øfre Waage paa Warals øen udi dito Præstegield og Retten betient med eftterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd, Hacktor Aakre, Jacob Stoere Fosse, Salemon Skogesæl, Steen Rørevig, Jacob Hiertnæs, Ole

ibdm: Hover Tveit i hands Stæd Knud Tveit og Hans Siusæter. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

hvornest Allerunderdanigst og underdanig bleve læste de paa nest foran denne Høst holte [Tinge] og i denne Protocoll extraherede Kongl: allern: Anordninger og de Høye Øfrigheds ordres
item Hans Excellence Hr: Stifttbefallingsmand Von Cicignons ordre om at efttersøge een undvigt Svensk Told betient ved Nafn Peter Vadstrum som med een anseelig Sum af de ham betroede Told oppebørseler haver bortrømt, dat: 9de octobr: 1754.

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 19de octobr: blev Retten med forbem:te Laug Rett atter Sadt paa bem:te Tingstæd Nedre!! Waage.

Torbiørn Joensen Mundem fremlagde i Retten een Skind Pung hvorudi eftter hands Sigende findes 12 rdr: 10 s: Hands Myntling Christie Torbiørnsdatter Riise tilhørende, med forspørsel om nogen same for fuld eller 4 pro Cento Renter vil modtage, det same tilbud skedde og af Steen Iversen Rørvig betreffende 14 rdr: 1 Mrk: 14 s: hands Myntling Kari Baars Datter Tveit tilhørende Mens da ingen derom melte sig blev dito 2de Punge af Sorenskr: Forseiglet og ben:te 2de Formyndere tilbageleveret

Gotskalck Giere fremviiste Huden af een Voxen Biørn som hand beviiste udi Morangers Field nestl: Somer at have Skut thi blev ham af Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg leveret udi Retten Skud Pengene med 2 rdr:

Hans Sakarisen og hands Moder Marite Larsdatter Furhofde haver til dette Ting, tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Peder Furhofde 1st fordie hand har med utilladte expressioner declaret!! (declareret) at Hans Sakariasen ei skulle igien bekome een Støel under Furhofde

1754: 210b

2det fordie Hand har drevet Sine Smaler \fra Skoven/ over Citantens Bøe paa urette veier og derved giort Citanten Hans Furhofde Skade paa hands Ager og Eng, item fordie hand da Citanten ham derfor tiltalede har imod ham ført unyttige ord. 3de fordie hand har Slaget Citantens Broder og Citantindens liden Søn Syver Sakariasen Furhofde og derhos Skieldet Citantinden Samt Risted hende i Brøsted. Og 4de Fordie hand nestl: …..(?) haver beskyldt Citantindens Mand den til Fæstnings Arbeide sin Livs tiid Condemnerte Anders Furhofde som er Citantens Stæd Fader for at have fra ham sc: Peder Furhofde {haver} Staalet een Smaele, som er et Faar og Foræret Sogne Præsten same Om alle disse 4re Poster er og Peder Furhofde Stefnt at paahøre Prov og taale Dom til Citantens \samt Anders Furhofde/ og Citantindens friefindelse og hands undgieldelse eftter Loven og Sagens omstendigheder, Samt erstate Dennem Processens omkostninger.
Peder Furhofde mødte for Retten og tilstoed at være for ovenmelte 4 Poster lovl: Stefnt, og det med fuld varsel Saaledes som oven an er anført og Protocolleret.
Dereftter blev Parterne ved Haander baand angaaende det Paastefnte Saaledes som følger inden Retten Forenede, Neml: 1st Skal Peder Furhofde betidelig nestanstundende Foraar nedfløte paa sit forige Stæd Mælke stølen til Parternes gaard Furhofde dens gierdesgaard, dog Saa at same gaards ungefærlige halve Part Settes Saa meget lenger op at gierdes Størene kand

til bestandighed kom/m/e dybt nock ned i Jorden, den Part af same Støls gierde som Citantens Fader forhen har ved lige holt holder og Citanten Hans Furhofde i lovfør og forsvarlig Stand, ligesom Peder Furhofde holder i lovlig Stand Ræsten af sam/m/e gaard, Stølen i Sig Selv Saa oftte begge Parter er eenige om at den Skal Slaaes, bliver fellets og til hælften for dennem begge, Mens det eller De aar de begge eller een af Dennem ei vil \at/ derpaa \ikke/ Slaaes Høe da skal den være til fellets Beite for begge Parters Creaturer, Skulle paa same Støl oprinde nogen Skov tilhører same Peder Furhofdes brug fordie same Støl Saavit Skoven angaar er ved forhen Skedde deling falden til ben:te Anpartes brug. 2det Skal over Citanten Hans Furhofdes Engebøe hereftter ei være uden een nemlig den gamle øfverste gl: Smale vei eftter hvilken Parternes Smaler som alle tiider om Foraaret, Somer og Høst ere Samlede, skal hver Morgen indtil høe og Korn er indhøsted drives ud over til udmarken, og hver Dags aftten imidlertiid skal Same Smaler drives hiem fra udmarkerne til Huserne paa Furhofde igien, Neml: den og de Dage Smalerne om aftten Stunden opholder Sig paa yttre Siden af Furhofde drives De eftter ben:te øvre Smale Vei over Citantens Bøe, Mens naar og Saa oftte Smalerne ved de tiider de om efttermiddagen {De} bør hiem drives forefindes inden for gaarden Furhofdes Agre og Enge Bøe udi udmarken, Saa skal de hiembringes ofver Peder Furhofdes Engebøe eftter og igiennem det geil Peder Furhofde der over bekoster og Siden vedligeholder, Naar Smalerne om Morgenen hver Dag de skal i Marken, er komet {eftter} \over/ Citantens Bøe igienem det geil som Citanten eftter ben:te øfre Smale Vei haver og Selv vedligeholder, Saa skal ingen hindre Dennem fra at gaae og Beite hvor de vil Saavel udi de Parternes Fælletz Beiter der ligger Saavel inden som uden for gaarden Furhofde, og ligesom Smalerne naar de om afttenen findes inden for Furhofde skal som melt hiem drives over Peder Furhofdes Bøe, saa skal og same saa oftte de ved hiembringelses tiiden findes uden \for/ same gaard, hiembringes eftter ben:te gl: Smale Vei og geil over Citantens Bøe, Naar Høe og Korn hvert aar er indhøsted drives Smalerne til udmarken eftter hvilken Vei og paa hvad Stæder inden eller uden gaarden hvor een af Parterne behager. 3de skal De ord som udi Ivrighed kand være faldne imod Citanten, hands Moder og Stæd Fader af Peder Furhofde som declarerer Sig dertil ingen Skiellig føye at have haftt fordie hand paa eller imod nogen

1754: 211

Af Dennem ikke haver andet end alt hvad ærligt og godt er at Sige, Tenke, være og ansees som utalte, usandfærdige døde og {utalte} \kraftesløse/ og altsaa ikke være Dennem til Ringeste forkleinelse paa deres ærlige gode Nafn og Rygte, Og ligesom det hiertelig fortryder Peder Furhofde følgel: hands egen for Retten giorde tilstaaelse at hand af ubetenksom Ivrighed haver ved utilladte ord ubillig torteret Citanterne Saavelsom Anders Furhofde, Saa Obligerede hand Sig for det 4de ej allene at afsohne same i Skrøbelighed begangne Forseelse med Tre Marck og 8 s:s gave til dette Skibredes Husarme Menisker, Mens end og nest at udbede at Forseelsen ham maatte eftterlades, skal betale Citanterne denne Processes omkostninger med 5 rdr: Med hvilket alt Citanterne vare Fornøyede og derfor udbad at forestaaende Contract ved Dom Maatte vorde Confirmeret.

Afsagt

Forestaaende imellem Parterne inden denne Rett frivillig indgangne Forening bør følgel: Lovens Femte Bogs 1 Capt: 1 art: være og blive for dennem i efttertiiden een eftterretlig Regul og Rette Snor og hvoraf pr: Conceqvence flyder hvilket og for Rett Kiendes at de paastefnte ord bør agtes og ansees som usandfærdige, døde og kraftesløse, ligesom og Peder Furhofde udi tilhold af same Forening tilfindes at betale Citanterne denne Processes omkostninger med 5 rdr: og 3 Mrk: 8 s: til dette Strandebarmsche Skibredes Fattige og Husarme Menisker 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under adfærd eftter loven

Baar Jensen Tvedt haver til dette Ting tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Hendrick Iversen Dybsland fordie hand haver frastaalet Citanten paa Dybslands Saugvelt 2de Tømer Stocker og Fem Tylter Hun, Saa og fordie hand Skielte Citanten for een Skielm item Truede Ham Med Hug og Slag den tiid Citanten ham for det begangne Tyverie \med ord/ tiltalede, om alt at anhøre Prov Samt Taale Dom til undgieldelse og Citantens frifindelse for de faldne ord, alt eftter Loven, samt at erstatte processens omkostninger eftter \den/ nermere i Rettesettelse og paastand som fremført bliver.

Hendrick Iversen Dybsland mødte ikke eftter paaraab.

Stefne Vidnerne Hans Waage og Helge Larsen Waage bekræfttede ved Eed at de mere end 14 Dage Siden Saaledes som oven anført lovl: Stefnede Hendrick Iversen Dybsland Paa hands tilholds stæd paa gaarden Dybsland her i Sognet og det i hands Fader Sergiant Iver Dybslands paahør saasom Hendrick Iversen var fraværende.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg gav tilkiende at for Saavit den paastefnte Tyvs Sag angaar, da har Baar Jensen Tvedt overleveret den udi Justitiens hænder til lovl: forfølgning, til hvilken ende Bøygde Procuratoren Hans Engelsen Giøen er beskikket at være den indstefnte Hendrick Iversen Dybslands Deffensor og hands Tyvs Sag for underRetten Lovforsvarl: at udføre, hvoreftter Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg tog sig Reserveret at føre Sin nermere Paastand til Sagens forfølgning naar først Stefnemaalets lovl: forkyndelse bliver afhiemlet.

Bøygde Procurator Hans Giøen mødte for Retten og i Rettelagde den ham som Deffensor i denne Sag tillagde ordre som blev oplæst af 17de octobr: 1754.

Citanten og Fogden begierede at de indstefnte Vidner maatte tages under Eedlig examen til hvilken Ende Eedens forklaring

1754: 211b

Af Lov Bogen dennem blev betydet.

1te Vidne Povel Dybsland aflagde Eed og vendt at nestl: Somer som Depponenten Saavelsom hands Koene Marie Endresdatter og deres Tieniste Pige Ingebor Dybsland een Dag gick hen i Vidnets Marck imod Dybsland Sag for at løve, mødte de indstefnte Hendrick Iversen Dybsland som hafde paa Sine Skuldre 2de Stomper af een eller 2de Tømer Stocker hugne Som hand Selv fortaalte at have hugget af een Tømer Stock paa Dybsland Saugen og hand foregav at ville have til 2de Bryer, ja Hendrick Sagde og tillige til Vidnet disse ord: der ligger een Stomp igien paa Saugen af Stocken, trenger du een Brye Saa kand Du tage den, Mens ei nevnte Hendrick Dybsland hvem som tilhørte den Stock hand Sønderhug paa dito Saug, og ikke eller Spurdte Vidnet ham derom, mens noget dereftter Spargertes at Citanten Baar Tvedt havde Misted 2de Tømer Stocker paa sam/m/e Dybsland Saug og veed ei Vidnet hvem ern:te 2de Stomper tilhørte eller var fratagne

2det Vidne Ingebor Larsdatter Dybsland aflagde Eed og Provede Eensstemig med 1te Prov.

Paa tilspørgelse Svarede forben:te 2de Vidner at den tiid Hendrick Dybsland som før er forklaret fortaalte det hand hafde hugget de omprovede 2de Stomper af een Tømmer Stock paa Dybsland Saugen, Saa Sagde hand og tillige at hand ei viste hvoe sam/m/e Tømmer Stock var tilhørende

3de Vidne Hendrick Olsen Dybsland aflagde Eed og vandt at nestl: Somer hørte Vidnet een Dag ved Dybslands Baade Nøst at Hendrick Iversen Dybsland tilstoed for Citanten Baar Tvedt at hand fra same Baar Tvedt hafde paa Dybsland Saugen taget den omprovede Tømmer stock, ja Hendrick erbød Sig og at forskaffe Citanten igien paa ern:te Saug een Tømmer Stock i Stæden for den hand hafde taget fra Citanten, under bem:te Discours hørte og Vidnet at Hendrick Iversen Dybsland Skielte Citanten Baar Tvet for een \Skielm/ endelig Sagde Vidnet at imedens de omprovede ord passerede Sad Citanten paa Søen i een Baad og

Hendrick Iversen som Stod paa Landet, Sagde eftter at hand hafde udskieldet Citanten for een Skielm, disse ord i vrede til Citanten, Gud give Du var paa Landet hos Mig Saa skulle Du ikke bie eftter een Kiefttedask.

4de Vidne Syver Arnesen Waage, aflagde Eed og vandt i alt eensstemig med nest forige Prov, forklarede ellers at hand nestl: Somer Saag een Dag at indstefnte Hendrick Iversen tog een Andeel Saavel goed som Slet Hun paa Dybslands Saug og bragte den ned til Søen hvor den blev modtaget og paa Baad bortført af een Persohn som Vidnet Nafngav og hvis Nafn forbiegaaes fordie Hand er uden for Stefnemaalet, hvor meget Hun det var Hendrick Bort tog og hvem same tilhørte er Vidnet ubekient, Mens Vidnet veed ei at Hendrick Iversen nestl: Sommer Selv havde eller Eiede nogen Hun paa Dybslands Saugen, Sluttelig Sagde Vidnet at førje!! tiid eftter at Hendrick Iversen tog som melt eendeel Hun paa Dybsland Saugen, hørte Vidnet at fra Baar Tveit var paa same Saug bort staalet endeel Hun.

5te Vidne Lars Ericksen Waage aflagde Eed og Provede angaaende den af nestforige Vidne omforklarede Hun eensstemig med same Vidne, thi De Saag begge paa at Hendrick Iversen borttog ben:te Hun.

6te Vidne Knud Tvedt aflagde Eed og vandt i alt som nest forige Prov.

Citanten holt ufornøden at føre flere Vidner, Mens Fogden Sagde at hand fant fornøden til Vidnesbyrd udi Sagen at indstefne Torbiørn Joensen Ome som Vidne i denne Sag og i \.../ det øfrige blev paastaaet Laug dag for den udeblevne Hendrick Iversen Dybsland.

Eragted

Hendrick Iversen Dybsland som

1754: 212

Lovlig indstefnt gives Laug dag til neste Almindelig Ting at møde med tilsvar i denne Sag da og Deffensor iligemaade haver at møde for at paa-agte den Indstefntes Tarv i alle lovl: tilfelde.

Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Helge Baarsen Furhofde og qvinde Mari Olsdatter eftter forige tiltale for med hinanden hafte fortilig Samenleie at taale Dom til Bøders udredsel.

Af De indstefnte mødte endnu ingen eftter paaraab thi førdte Citanten varsel Vidnerne Hans Waage og Torbiørn Giere som ved Eed bekræfttede at de mere end 14 Dage Siden i denne Sag eftter Rettens Seniste Laug dag varslede de 2de indstefnte til dette Ting at møde i denne Sag.

Citanten paastod Dom.

Afsagt

Helge Baarsen Furhofde og qvinde Mari Olsdatter bør for Deres med hinanden haftte uimodsagde fortilig Samenleie, i tilhold af Lovens 6 Bogs 13de Capt: 1 art: betale Actor Hr: Kamer Raad Heiberg udi Bøder 3 rdr: 2 Mrk: 4 s: 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under adfærd eftter loven

Dereftter blev Publiceret.

1te Baar Teigland og Hands umyndige Børns Formynderes Mageskiftte Brev hvorved hands Børn er til Mageskifttet i gaarden Ome 14 Mrk: Smør imod andet Jordegods i gaarden Bogøe dat: 24 augustj 1754.

2det Gitle Kiærevig med fleeres skiøde til Anders Giertsen paa 1 pd: 21 Mrk: Smør i gaarden Kierevig dat: 18de octobr: 1754.

3de et dito skiøde udstæd af Helge Bergesen til Sønnen Samson Helgesen Skielnæs eftter skiødets udviis paa 2 pd: Smør 2/3 huud for 100 rd: dat: 18de octobr: 1754.

4de Gotskalck Torbiørnsen Børsem med fleeres skiøde paa 1 Løb 18 Mrk: Smør i Mit-Børsem til Arne Gotskalksen dat: 18de octobr: 1754.
5te Hans Hansen Kiøns Skiøde til Hans Rasmusen Linge paa 1 pd: 4 Mrk: Smør i Store Linge, for 45 rd: dat: 12te Martj 1754.
6te Knud Steensen Omes Gave Brev til Peder Baarsen paa 27 Mrk: Smør ½ huud I gaarden Indre Ome dat: 18 octobr: 1754.
7de et dito Gave Brev fra bem:te Knud Ome til Ørjan Baarsen paa 27 Mrk: Smør ½ hd: i Indre Ome dat: 18 octobr: 1754.
8de Enken Brite Mikelsdatter Næsses Gave Brev til Sønnen Peder Nielsen Øye paa 1 pund 22 Mrk: Smør i gaarden Næss med bøxel og overbøxel eftter anpart dat: 18 oct: 1754.
9de Samson Andersen Fladebøes vilkaars Brev til Moderen Brite Heinesdatter dat: 18 oct: 1754.
10de Sogne Præsten Hr: Marchers Fæste Brev in duplo forfatted med Revers paa den eene, udstæd til Arne Vermundsen paa 1 Løb Smør 1 huud i gaarden Tangeraas dat: 15de oct: 1754.
11te Sogne Præsten Hr: Marcher hands bøxel Brev paa 1 Løb Smør 1 huud i Tangeraas til Torkel Nielsen Tangeraas, in duplo forfatted med lejlendings Revers paa den eene dat: 15 octobr: 1754.
12te Gulbrand Andersen Nedre Vaage med fleeres bøxel Brev paa 2 pd: 8 ¼ Mrk: Smør i gaarden Mit-Børsen til Peder Jaensen in duplo forfatted med Revers paa den eene dat: 18de octobr: 1754.
13de Ole Neerhuuses bøxel Seddel in duplo til Anders Samsonen paa et Huusværelse paa Neerhuus Bøe dat: 18de octobr: 1754.
14de Iver Johansen Øyerhafns bøxel Seddel til Knud Olsen paa 1 pd: Smør i gaarden Flugedahlen, in duplo forfatted med lejlendings Revers paa den eene dat: 18de octobr: 1754.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg begiærede dernæst at det ordinaire Tings vidnes 9 Poster maatte Examineres, som og skeede, da Mand ingen forandring derved befant fra forige aar.

Fogdens tilspørgende, blev af Almuen besvaret angaaende Tingskydsens afbetaling, ligesom de forige skibreders Almuer Svaret haver.

1754: 212b

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen at opsidderne paa Neerhuus og Giere dette som nogle aar forhen har været ukrævet for Skatterne af det affeldte gods udi same gaarder, undtagen udreedning og Standqvarter pengene, og at gaardene end nu ikke noget til videre paalæg er forbedret. Ligesom og Leedingen af sam/m/e gaarder er dennem ukrævet.

Restancen for 3de og siste Termin indeværende aar 1754 stoer 12 rd: 4 Mrk: 10 s:, tilligemed odels og Selvejer Mandtallet blev til sist Almuen forelæst og af ingen modsagt.

Formedelst ej flere Sager \var/ eller andet ved dette Ting var at forrette blev same ophævet

Anno 1754 d: 11te Novembr: blev almindel: Ting for Læhnet og Halsnøe Closters Almue Sadt paa Tingstædet Møcklebust udi Qvindhæretz Skibredde og betient med eftterskrefne 8te

Eedsorne Laug Rettes Mænd Joen (Jaen) Frantsen Røseland, Ole Christophersen ibdm:, Ole Olsen Lille Røseland, Jens Nielsen Stoer Fusk, Lars Knudsen ibdm: i hands Stæd Christian Polsen Lande, Taa (Tor) Johansen Lille Fusk, Svale Joensen Møcklebust og Klemet Roalstvet.

dernest blev allerunderdanigst læst de forhen publicerte Forordninger og den forhen publicerte høye Øfrigheds ordres item.
dernest Hans Kongl: Maj:ts allern: Rescript om Rettens Betienteres Sallarium i aastæds Sager Comuniceret udi Stædets Stifttbefallings mands Brev af 23de Septbr: 1754

Dereftter blev læst
Fogden Heibergs Skiøde paa 21 ½ Mrk: Smør med bøxel og over Bøxel i gaarden Sunde til Hans Tollefsen dat: 9de Novbr: 1754
2det Ole Berge og de fleres Skiøde til Lars Olsen Berge paa deres Arve Part i gaarden Berge dat: 11te Novbr: 1754
3de Sessella Marie Ornings Skiøde paa odels Rætten i Rødsteen til Jaen Røsseland dat: 20 Decembr: 1753.

Formedelst Dagen var opløben og Fogden med Skatternes hævelse og anfang blev Retten hævet til i morgen.

Dagen nest eftter d: 12 November blef Retten igien sadt med same Laug Rettes mend paa forbemelte Tingstæd.

Hans Giertsen Musseland hafde til dette Ting tiid og Stæd med Mundtlig Warsel ladet indstefne Encken Christie Musland at ungielde og give hannem Satisfaction, fordie hun ved Marie besøgelses dags tiider indeværende aar, haver begiegnet ham med nergaaende og Skammelige Skields Ord, samt lagt en Plamé paa hans afdøde Fader, og udj Sagen at anhøre Widnerne Povel Kierland og Tørres Øfre Fedt, hvilcke vidner i ligemaade ere indstefnte under Lovens Falsmaal Deris Eedelige Forklaring udj Sagen at aflegge, Ligeleedes Sagde Citanten at have Stefnt sin Wederpart Processens omkostning tilstreckelig at erstatte.
Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg gav tilkiende at hand og har begiegnet denne Sag til de deraf flydende bøders erholdelse til Deris Maj:ts Sigt og Sagefalds Casse paa Justitiens veigne med lige saadant Stefnemaal.
Dend indstefnte Encke Christie Gabriels Datter Mussland blev paaraabt Desligeste hendes Laugverge Torgier Isacksen Nedre Døsseland, Men ingen af Dennem mødte, ej heller nogen paa Deris veigne.
Widnerne Povel Kierland og Tørres Øfre Fedt mødte og vedtog Lovlig Warsel i denne Sag.
Stefne Vidnerne Lensmanden Søren Rickartsen Møchelbust og Knud Samsonsen Nedre Døsseland mødte for Retten og afhiemlede med Eed eftter Loven, at Encken Christie Musland er Lovlig Stefnt paa hendes Egen gaard og udj eget paahør udj denne Sag, Ligesom heroven er anført,
Hoved Citanten Hans Giertsen Musland og Fogden paastoed de lovlig indstefnte og nu mødende vidner Eedfæstede og afhørdte;
Vidnet Povel Johansen Kierland \fremstod for Retten/ og eftter formaning

1754: 213

at vidne Sandhed samt derpaa aflagde Eed eftter Loven vandt og forklarede: at ved Marie biergegangs tiider dette aar 1754 var Deponenten paa gaarden Musland for at Opbygge Eet

huus for Encken Christie Musland, og da hørdte hand at bemelte Encke Christie Musland beskyldede Hans Giertsen Musland for at have Slaget hendes barn, hvorfor meerbemelte Hans Musland gick til Encken Christie Musland og tilspurdte hende om hun ville tilstaae saadanne Ord, hvilcket Encken da ogsaa tilstoed, hvorover de begge kom i viidere Kieckcklerie og under same Kiecklerie hørdte vidnet at Encken Christie Musland Skieldede Hans Musland for Skielm og Morder og kaldede ham mange gange Hiertetraer, Retten tilspurdte vidnet om hand icke hørdte at Hans Musland ogsaa Skieldede Encken og gav hende nogen anledning til, at udbryde med saadanne forbittrede Ord, Vidnet derpaa svarede at under Deris Kiecklerie og imedens de omvundne Skields ord Passerede, hørdte hand og at Hans Musland bebreidede Encken Christie Musland for at hun som hafde faaet Lov at hugge noget Tømmer til hendes forehavende bygning udj gaarden Fiellansbøles Skov, hafde ved hendes Dreng tilvendt eller Staalet sig til 4 træer meer end hun hafde Lov til, Videre hafde vidnet i denne Sag icke at forklare, og Citanterne declarerede at de ej heller hafde vidnet noget ydermere at tilspørge, hvorfor hand fra Retten blev dimitteret.

2det vidne Tørres Madsen Boesiddende paa gaarden Øfre Fedt eftter aflagde Eed eftter Loven, vandt og forklarede i Eet og alt ligesom nest foregaaende vidne Povel Johansen og viste intet udj hans vidnes byrd, enten noget at fra tage eller tillegge.

Citanterne begierede at indstefnte Christie Musland, maatte gives Lav dag og Rettens foreleggelse til neste ting at møde, og til Sagen at svare.

Eragted!

Dend Lovlig indstefnte Christie Gabriels Datter Musland gives Lav dag til nest anstundende Almindelige Ting for dette Skibrede og forelegges da, til Sagen at svare.

Publiceret Herman Monsen Røsselands Skriftlige forfattede Odels Lysnings Rett til 1 ½ Løb Smør ½ huud udj gaarden Røsseland i Huusnes Sogn som nu bruges og beboes af Opsideren Mons Berjesen og hvortil Mons Mickelsen Rørvig som en fremmet Mand for nerverende tiid er Eier, med Reservation sam/m/e saasnart hand bliver ved penge og kommer til sine Myndige aar som sit sande Odel at indløse, denne Odels og Penge Mangels Lysning skeede ved bøigde Lensmanden Søren Rickartsen Møchelbust som har antaget sig at vere Myndtlingen Herman Monsen Røsselands formynder, hvorfore det i Rettelagde Document med vedbørlig Publications paateigning blef hannem tilbageleveret.

Forvalteren over Rosendahls godtz Sr: Søren Elchier haver til dette Ting Tiid og Stæd paa sit Herskab Hr: Marchus Londeman de Rosencrones Weigne, som eftter Kongl: Allernaadigst Previlegium af 27 Febr: 1748 Tinglyst d: 21 Junj 1748 allene er berettiget at anordnet!! {og} beskicke og holde Giestgiverie udj Qvindherret, med Mundtlig varsel ladet indstefne Huusmanden Østen Østensen Store Omvig og hans Søn Østen Østensen ibm: som er Een Løsgienger at liide Dom til Straf for uLovlig Øll brendeviin og Tobacks Sahl, og udj Sagen at anhøre vidnerne Mons Johansen Skeje, Ole Andersen Scheie, Anders Hansen ibm:, Helie Rippel, Peder Sædberg og Ludvig Hatteberg samt Processens Omkostning at erstatte.

De indstefnte

1754: 213b

Østen Omvig og hans Søn Østen Østensen ibm: bleve paaraabte, Men mødte icke, ej heller nogen paa Deris veigne,

Af de indstefnte vidner mødte eftter paaraabelse, Mons Skeje, Ole Skeje, Anders Skeje og Peder Sæberg, som vedtoge at vere Lovlig Stefnt i denne Sag.

Stefne vidnerne Lars Larsen Ness og Jens Johansen Ness begge troefaste vidner, fremstode for Retten og med Eed afhiemlede at de i denne Sag lovlig og med mere end 14 Dages Warsel

haver Stefnt Østen Omvig og hans Søn Østen Østensen ibm: udj Deris Eget huus og udj Sønnen Østen Østensens Eget paahør Til Sagen at svare, og vidnerne Helie Rippel og Ludvig Hatteberg under Lovens fals maal {med} ligeledes med Fiorten Dages varsel,

Citanten begierede at de mødende vidner maatte Eedfestes og afhøres.

1te Widne Mons Skeje aflagde Eed og vandt, at nestleden Høst ved Michaeli tiider kiøbte vidnet med fleere af indstefnte Østen Østensen 1 Kande Øll og derfore betalte 4 s: hvilcket han med 5 andre Mand Consumerede og opdrak;

2det Widne Ole Skeje aflagde Eed, og Provede i Eet og alt som første vidne.

3de Vidne Anders Skeie aflagde ligeledes Eed eftter Loven, og vandt i et og alt som de andre.

Citanten declarerede at hand hafde flere Vidner at føre, men holdt sam/m/e ufornøden at føre.

Paa tilspørgende af Citanten, om Vidnerne haver hørt tilforn, at de indstefnte haver holdt Øl, Svarede vidnerne Nej.

Citanten fremstillede det 4de vidne Peder Sædberg \som/ aflagde Eed eftter Loven og vandt, at \hand/ nestleden Høst ved Micaeli tiid tilligemed bonde manden Ludvig Hateberg kiøbte hver sin Kande øl af indstefnte Østen Østensen, og derfor betalte hver sine 4 s:

Paa tilspørgende sagde de samtlige Vidner at indstefnte Østen Østensen er en Løs og Leedig Karl, som inted Jordebrug haver.

Eragted!

Østen Omvig og Søn Østen Østensen, som Lovlig Stefnt, gives Lav dag til næste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Forvalteren over Rosendahls gods Søren Elchier haver for sit Herskab Marchus Londeman de Rosencrones veigne som dend der eftter kongl: allernaadigst Previlegium af 27 Februarj 1748 Tinglyst d: 21 Junj same aar, allene er berettiget til Giestgiveries holdelse udj Qvindherret, til dette Ting Tiid og Stæd med Mundtlig Varsel ladet indstefne Huusmanden paa Sandvigen Johannes Knudsen at lide Dom til undgieldelse for ulovlig og utilladelig Øl Sahl sammesteds, Citantens Previlegier til fornermelse, samt Processens Omkostning at erstatte, og udj Sagen at anhøre Widnet Ole Seglem, som for Retten Sisterede sig og vedtog lovlig warsel, disligeste vidnet Helie Rippel, som eftter paaraabelse ej mødte

Dend indstefnte Johannes Knudsen mødte heller icke ej heller eftter paaraabelse, nogen paa hans veigne.

Stefne vidnerne Lars Larsen Nes og Jens Johansen Nes afhiemlede med Eed eftter Loven, at de haver med Omtrent 16 dages varsel saaledes som forhen indført lovlig stefnt Johannes Knudsen Sandvig paa hans boepæl, Ligesaa vidnet Hellie Rippel, der icke dependererer!! af denne, Men Rosendahls Jurisdiction.

Citantens Fuldmegtig

1754: 214

Procurator Hans Waage fremstillede bemelte vidne Ole Seglem, og begierede same afhørt. bemelte vidne aflagde Eed og provede, at omtrent imod 7 uger siden, kiøbte og betalte hand af indstefnte Johannes Knudsen Sandvigen Øl for 2 s: som hand paa same Johannes Knudsens plads paa gaarden Sandvigens grund opdrack

Eragted.

indstefnte Johannes Knudsen Sandvig, gives hermed Lavdag til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag, Mens vidnet Hellie Rippel kand icke inponeres at aflegge vidnes byrd for denne Rett, siden same icke er hans Fora Competens.

Dernest blev Publiceret
Petter Andersen Helvigens udgifne Obligation stor 80 rd: til Johannes Torgersen Helland, og for hvilken Capital hannem pantsettes 2 pd: 18 Mrk: Smør i gaarden Helvigen

Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg begierede det Ordinaire Tingsvidnes 9 Poster maatte Examineres som og Skeede, da mand ingen forandring derved befandt fra forige aar.

Paa tilspørgende om Ting Skydsens \af/betaling, svarede denne Almue som sædvanlig

Paa tilspørgende svarede Almuen at Opsiiderne paa gaarden Store Møchelbust for dette aar 1754: er bleven gotgiort Skatterne af det affeldte godtz i samme gaard Store Møchelbust, og at bemelte gaard ej endnu er saa forbedret at dend noget igien kand paalegges, dog er herved ej meent udrednings og Standqvarteer pengene af samme godtz, som uden afgang er betalt.

Paa tilspørgende, Svarede Almuen at Opsiiderne paa gaarden Møchelbust dette aar er gotgiort Leedingen af det affeldte godtz i samme gaard.

Restancen for 3de og siste Termin indeværende aar 1754. Stoer 28 rd: 5 Mrk: 3 s: tilligemed Odels og Self Eier Mandtallet blev til sidst Almuen forelæst, og af ingen imodsagt.

Formedelst ej flere Sager eller andet ved dette Ting var at forRette, blev Retten for dette Skibrede ophævet.

Anno 1754. d: 15 Novembr: blev Almindelig Ting for Schonevigs Skibredes Lehnets Almue sadt paa Tingstædet {Møchelbust} \Gielmervig/ udj Schonevigs Sogn og betient med eftterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Navnlig Johannes Kalvig i hans Stæd Mons Schaalnes, Ole Waagen i hans Stæd Lars Hugnesen Wiiche, Ole Øfstebøe i hans Stæd Anders Lien, Erick Øfstebøe i hans Stæd Christen Sunde, Lars Øfstebøe i hans Stæd Mickel Berghoug, Lars Omundsen Tielde, Niels Taraldsøen og Arne Aslacksen Ebne

Dernest blev allerunderdanigst og underdanigst Publiceret de paa forige Tinge læste Forordninger og Reschripter.

Fordie det var mod aftten og Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg med Skatternes hævelse \giorde anfang/ beroer med dette Tings viidere behandling til i Morgen Ordinair Tiid.

Dagen nest eftter som var d: 16de November blev Retten Reasioneret paa nest berørte Tingstæd,

hvorda først blev Publiceret
Sognepræsten for Schonevigs Prestegield Hr: Arndt Bøchmans bøxel Seddel paa Livs fæste til Knud Knudsen paa gaarden Breche Mensal godtz Skyldende 2 pd: Smør med bøxel, dateret 11 Martj 1754 in duplo Forfatted med Revers.

Sognepræsten for Bestads Menighed i Nordlandene Hr: Ellias Heltberg haver til dette Ting Tiid og Stæd Skriftlig ladet indstefne Sognepræsten for Schonevigs Præstegield Hr: Arendt Bøchman at betalle ham eftter Dom som Citanten Reqvirerer og paastaar 190 rdr: som

Citanten og øvrige Formyndere for Hans broder afgangne Peder Heltbergs første Kuld børn hos

1754: 214b

Welbemelte Sognepræst Hr: Bøchman eftter Obligation af 3 Januarj 1749 Rettmessig kommer til gode, at liide Dom og erstatte Processens Omkostning med wiidere som Stefnemaalet viidere udviser af 8de Julj 1754 som for Retten blev oplæst med dend indstefntes egenhendige paateigning om Warselens Lovlige forkyndelse at vere Skeed d: 26 Octobris h: a:

Hr: Bøchman eller nogen paa hans Weigne eftter paaraabelse mødte icke.

Eragted!

Sognepræsten Hr: Arndt Bøchman som lovlig Stefnt men Absent, gives Lavdag til næste Ting med tilsvar i denne Sag.

Fogden Kammer Raad Heiberg gav til kiende, at hand udj dend af Peder TofteKalven anlagde Sag og fra seeniste Rettesdag udsadte Sag for Klammerie Slagsmaal og Skields ord imod bemelte Peder Tofte Kalven, har til de deraf flydende bøders erleggelse til Deris Maj:ts Sigt og Sagefalds Casse paa Justitziens veigne begiegnet Sagen med Mundtlig Continuations Stefning, og ved samme Continuations Stefning, til dette Ting Tiid og Stæd ladet indstefne baade Jens Undall og Peder TofteKalven, at liide Dom til bøders erleggelse til Deris Maj:ts Sigt og Sagefalds Casse, saavidt Sagen Eenhver af Dennem kand paagielde.

Jens Undall lod indlevere hans Skriftlige forsett i denne Sag som for Retten blev oplæst dateret 14 November 1754. af denne indhold.

Peder TofteKalven blev paaraabt men mødte icke, Men i hans Stæd indfandt sig bondemanden Mickel Berhoug, som paa hans Weigne begierede Sagen udsadt til neste Ting.

Fogden begierede at Stefne Vidnerne maatte afhiemble det af ham udstædde Continuations Stefnemaals lovlige forkyndelse

Stefne Widnerne Hans Mortvedt og Zakarias Gielmervig afhiemlede ved Eed, at de med meer end Fiorten dages Varsel haver afhiemlet det af Fogden paa Justitziens Weigne udstedde Stefnemaal baade for Peder TofteKalven og Jens Undall udj deris Eget paahør.

Eragted.

Eftter Mons:r Undals og paa grund af de af ham anførte Raisongs bliver denne Sag udsadt til neste Ting.

Mons:r Gorm lod i Rette æske Sagen Contra Lars Larsen {og Siur Larsen} Indre Tungesvig 20 rdlrs gield betreffende og indgav Rettens seeniste Lav dags foreleggelse som blev oplæst.

Lars Tungesvig fremstod \for Retten/ og tilstod saavel at vere Lovlig Stefnt {og} som at vere Skyldig de 20 rdr: hand søges for.

Afsagt

Lars Tungesvig som Lovlig Stefnt og som den der har tilstaaet at vere Skyldig Citanten Mons:r Gorm de paastefnte 20 rdlr: bør og herved tilpligtes samme Penge hannem tillige med 2 rdr: i Omkostninger, 15 dage eftter denne doms lovlige forkyndelse under viidere adferd eftter Loven at betalle

Mons:r Gorm lod ligeledes i Rette æske Sagen Contra Siur Larsen Indre Tungesvig 20 rdlrs gield betreffende og indgav Rettens seeniste Lav dags foreleggelse som blev oplæst

Siur Larsen Tungesvig fremstod for Retten og tilstoed at vere Lovlig Stefnt, og at hand er pligtig de paastefnte 20 rdr:

Afsagt

Siur Tungesvig som Lovlig Stefnt og som den der har tilstaaet at vere Skyldig Citanten Mons:r Gorm de paastefnte 20 rdr: bør og herved tilpligtes sam/m/e Penge, hannem tilligemed 2 rdr: i Omkostninger, 15 dage eftter denne Doms Lovlige forkyndelse under videre adferd eftter Loven at betalle.

1754: 215

Dernest i Rette æskede Anders Hillestad Sagen imod Jens Undahl overlast betreffende som fra seeniste Rettes Dag blev udsadt.

Jens Undal mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Weigne.

Stefne vidnerne Hans Mortvedt og Zackarias Gielmervig afhiemlede ved Eed at de med meer end 14 dages varsel haver indstefnt Jens Undall i denne Sag.

Citanten begierede Dom.

Afsagt!

Jens Undall som er af de førdte Vidner overbeviist at have giort Citanten overlast, bør eftter Lovens 6te bogs 7 Captl: 8 Artl: bøde til hans Maj:ts Sigt og Sagefalds Casse 9 rdr: og udj Processens Omkostninger 3 rdr: til Citanten hvad sig angaar dend paastefnte Node Skadde, {angaar}, da, eftterdie derom inted Reel er ført dend indstefnte til Nakdeel, kand icke heller hand \derfor/ noget paadømmes, dog eftterdie at her er ført Vidner om dend indstefntes formeentlige Forseelse, bliver {hands} \Citantens/ Rett ham Reserveret i dette tilfelde, i fald hand finder sig dertil beføiet. Det paadømte Udredes og eftterkommes 15 dage eftter denne Doms Lovlige forkyndelse under videre Lovlige adfærd.

Fogden Kammer Raad Heiberg i Rette æskede dend {af} saavel af Siur Tungesvig mod Erick Tvedt og Qvinde Mennisket Magdelli Niels Datter anlagde Sag som dend af bemelte Erick Tvedt mod forbemelte Siur Tungesvig og Magdelli Niels Datter anlagde Sag, hvilke eftter dend med alle Parters Concence giorde Decleration under Eet Maae Tracteres, sagde der hos at hand til Justitziens pleie icke veed at føre meere oplysning eller forklaring end allerede Passeret er, sadte derfore i Rette og paastoed at Sagen nu maatte paadømmes og da Eenhver af alle disse parter paa Justitziens veigne ere indstefnte at lide Dom til undgieldelse, saavidt Sagen Eenhver kand paagielde, Saa ville hand og forvendte Dom over Eenhver \i Sær/ til de Kongl: Sigt og Sagefalds bøders Erholdelse saavidt Eenhver bør findes Straf Skyldig, enten for uLovlig beskyldning eller for begangne Forseelse.

Siur Tungesvig \mødte og/ paastod Dom.

Eragted!

Udj andledning og med tilladelse af Forordningen af 19 Augustj 1735 bliver udsettelse Ting berammet paa dette Stæd til Doms afsigelse udj denne Sag først kommende 20de December, da Parterne haver at møde, Dom at anhøre.

Sergeant Jacob Berg fremstoed for Retten og gav tilkiende at hand til dette Ting Tiid og Stæd med Mundtlig Varsel haver ladet indstefne Arne Aslacksen Ebne at liide Dom til Satisfaction for hans imod Citantens for{aar}menende dog icke endnu forlovede Kieriste Gurj Jobs Datter Ebne faldne ord og beskyldninger samt til hendes frifindelse og erstatnings Nydelse for Processens Omkostninger med viidere, eftter Sagens beskaffenhed,

Dend indstefnte Arne Aslacksen Ebne mødte og vedtog at vere Lovlig Stefnt i denne Sag, sagde og derhos at hand aldrig har haft Legemlig omgiengelse med Citantens Kieriste Gurj Jobs Datter, og i fald hand Skulle have talet saadanne ord, hvilcke hand in toto negter, da har hand dertil ingen Aarsage haft,

1754: 215b

Og derfore saameget meere beeder Citanten om forladelse i fald saadanne ord ere faldet eller talte, eftterdie hand icke veed \enten/ med {bemelte} eller om bemelte Pige end ald ære og godt, Skulle Citanten viidere paastaae, da ville Arne Ebne forvendte Rettens Kiendelse, hvorvidt Citanten kand vere berettiget denne Sag at paatalle.
Citanten bad om Dom.

Afsagt,

Citanten kand i denne Sag icke andet end \som/ Actor in Compotens ansees, hvorfore icke heller paa hans besværinger imod Arne Aslacksen eftter Actens nermere udviis bør Reflecteres, fornemelig da same Arne Aslacksen self inden Retten haver Declareret at hand over Citantjnden Guro Jobs Datter haver inted andet end aldt hvad ærligt og godt \er/ at sige. Processens Omkostning ophæves paa begge Siider. Ligesom de faldne ord /: om de talte Skulle vere :/ Reserveres dend vedkomende til \paa/ancke naar hun derom anlegger Sag.

Fleere Sager var eftter paaraabelse til Tinge \ej/ at Tractere.

Dereftter blev læst
\1te/ Sognepræsten Hr: Arndt Bøchmands bøxel Seddel paa ½ pund Smørs Leie i gaarden Wordness Mensal godtz in duplo forfatted med Revers, dateret 7 Novembr: 1754. til Knud Stephensen.
2det Hr: Bøchmans udgifne fæste Seddel til Snedkeren Oliver Qvam paa Een under Schonevigs Prestegaard hen hørende Plads Kaldet Nyegaard, som Rickart Joensen nestleden foraar frafløttede.
3de Sognepræsten til Bestads Præstegield i Trunhiems Stift Hr: Ellias Heltbergs udgifne Skiøde til Hr: Sorenskriver Hesselberg Paa Proprietaire godset udj gaarden Aasem 1 Løb Smør 1 huud med bøxel og overbøxel til ½ Løb Smør ½ huud Schonevigs Præsteboels og 1 Løb Smør Kintzervigs Præsteboel tilhørende, dateret Solberg d: 8 Julj 1754.
4de Arne Aslacksen Ebnes udgifne Obligation paa 60 rdr: til Ole Tiæransen Bierchenes, og hvor fore pandtsettes hannem 1 pd: 16 ½ Mrk: Smør 2 vog:r Korn ½ huud udj gaarden Ebne dat: 15de \November 1754./
5te Peder Andersen Schoges udgifne Obligation til sin Moder Marithe Anphindsdatter paa Capital 40 rdr: hvorfore hende{s} Pandtsettes Eendel Løsøre og Chreaturer dateret 16 Nov: 1754.
6te Hugne Olsen Viches udgifne Skiøde paa 1 Løb Smør i gaarden Viche til sin Svoger Knud Monsen Holmedahl, dateret 15 Nov: 1754.
7de Haldor Torsen Storhougs paa sin Myndtling Iver Tiæransens veigne, udstedde Penge Mangels Lysning paa 2 Løber Smør 1 Huud i gaarden Løvigen, som bruges af Niels Tollefsen Løvigen, dateret d: 15 Novembr: 1754.
og 8. Rickart Jonsens udgifne Skiøde til Snedkeren Oliver Qvam paa Eet ved Schonevigs Prestegaards grund Staaende Huus, dateret 13 April 1754.

Paa Fogdens tilspørgende Svarede Almuen at ingen første bøxel dette aar er falden af Deris Kongel: Maj:ts Strøe godtz pladset Blaateigen Skyldende 12 Mrk: Smør.

Paa tilspørgende svarede Almuen at beboerne paa gaarderne Millie, Fiære og Rullestad end og dette aar 1754 er bleven gotgiort Skatterne af det affeldte godtz i same gaarder, undtagen udrednings, og Standqvarteer pengene, forklarede ogsaa derhos at Leedingen af bemelte gaarders affeldte Jordskyld, Ligesom de andre Skatter er beboerne gotgiort.

Paa tilspørgende svarede Almuen end ydermeere at pladsen Blaateigen ligger pladt Øde imod at deraf svares aarlig 40 s: Og at Opsidderen paa gaarden Bouge har dette aar ligesom de forige aaringer nødt den ham ved gaardens tilbøxling Accorderede friehed

1754: 216

Angaaende Tings Skydsen svarede Almuen som forige aar uden forskiel.

Det Ordinaire Tings vidne blev Examineret og hvortil blev svaret som sædvanlig.

Odels Mandtallet og Restancen Stor 166 Rd: 0 Mrk: 7 s: blev dernest og tilsidst Almuen forelæst, men ej af nogen modsagt.

Til Rettens betiening nest anstundende aar 1755 blev opnefnt følgende Laug Rett Neml: Peder TofteKalven, Halvor Waldre, Erick Entvedt, Erik Echemoe, Torgiels ibn:, Ole Fiære, Peder Roullestad og Johannes Roullestad.

Og da inted viidere ved dette Ting var at udrette, blev Retten ophævet for dette Skibrede

Videre end anført var ei ved dette Ting at udrette hvorfor Sage Tinget blev ophævet.

Anno 1754 d: 18de Novbr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa gaarden Fittie udi Etne Præstegield for Læhnets og Halsnøe Klosters Almue med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Joen Ousvaag, Tiærand Ousvaag, Baar Eikenæs, Peder Wee, Torkel Wee, Johanes Udstuen, Ole Vætestøe og Niels Vættestøe. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Andreas Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig bleve læste de paa nest forige Schaanevigs Ting publicerte Kongl: Allern: Forordninger og Rescripter Saavelsom den høye Øfrigheds ordres.

item blev læst
Fogden Hr: Kamer Raad Heibergs Fæste Brev og bøxel Seddel til Zacharias Syversen paa Halsnøe Kloster gaard Løvereid skyldende 2 ½ Løber Smør ½ Huud og det for den Sistes Livs tiid dat: 3de Janv: 1754.
2det Provstinde Korens Fæste Brev til Hans Larsen paa ½ Løb Smør Siger Een halv Løb i gaarden Rivaasen dat: 19de octobr: 1754.
3de Hillebrant Omsen som Forstander for det Bergensche Semmenarium Fridricianum til Erick Haldorsen paa 1 Løb Smør i gaarden Neernæs for hands Livs tiid dat: 5te Decbr: 1753 in duplo forfatted med Revers paa den eene.
4de Sr: Christopher Frimans Fæste Brev in duplo med Revers paa det eene til Hans Hansen Aase paa 1 Løb Smør 1 Huud udi gaarden Fosse og det paa Myntlingen Mr: Claus(?) Findes veigne dat: 4de Decbr: 1753.

Formedelst i Dag ei blev videre end anført til Publication fremlagt og Fogden Med Skatternes hævelse giorde Anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 19de Novbr: blev Retten med forbem:te Laug Rett i velbem:te Hr: Fogeds nerværelse atter Sadt paa ben:te Tingstæd Fittie.

Dernest blev læst
Bøygde Lænsmanden Johanes Fitties Fæste Brev til Ole Tollefsen Silde paa een Part udi gaarden Silde sc: 1 Løb Smør 1 Waag Korn, in duplo forfatted med Revers paa gienparten dat: 19de Novbr: 1754.

Dereftter blev til
Mortification læst Hans Jørgen Altons Obligation af 29de Novbr: 1740 til Fogden Heiberg Stoer 50 rdr: hvilken Sum er betalt og altsaa Obligationen indfriet d: 29de Novbr: 1746.

Fogden Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Heiberg gav tilkiende at hand i andledning af en Hanem fra Hans Excellence Hr: Stiftbefallingsmand von Cicignon tillagde ordre under 14 Maj a: c: samt derudj allegerede Memorial fra Eendeel Almues Mænd udj dette Etne Skibrede under 22 April 1754: betreffende dend Hans Maj:t under Halsnøe Klosters Godtz tilhørende gaard Gundegierd i Etne Skibrede

1754: 216b

Skyldende i Skatt 1 Løb 12 Mrk: Smør, Men i Landskyld 1 Løb Smør 3 Voger Næver, at den derpaa boende Leilending Erik Larsen, som haver antaget same gaard til brug og beboelse, da dend i lang tiid hafde ligget Øde, med saadanne Conditioner at hand ville {de} svare de fulde Skatter og Landskylds Rettigheder deraf, umuelig er god for, formedelst gaardens Ringhed same at Prestere, men maae igien forlade gaarden Øde med mindre Jorden bliver affeldt i Skatt og Landskyld eller Leilendingen nyder forlindring i Rettighederne, hvilcke Documenter som Fogden i Rettelagde Een eftter anden \og/ blev Retten oplæst en eftter anden. Haver været foraarsaget til Dette Ting Tid og Stæd at indvarsle Leilendingen paa forbemelte gaard Gundegierd Erik Larsen at møde i Rette med sin bøxel-Seddel, samt til Eet Tings vidnes erholdelse at udæske Lensmandens og dend Tingsøgende Almues forklaring saavel om gaarden Gundegierds omstændigheder, baade i formaals tiider og Nerverende Tiid saa og om nu værende Leilendings omstændigheder, og hvad Haab der kunde være om at faae gaarden igien beboet i fald hand nu same igien Skulle forlade.
Leilendingen paa gaarden Gunnegierd Erik Larsen fremstillede sig for Retten og sagde at dend Memorial som Endeel Almues Mænd af Etne Skibrede og Grindems Kierke Sogn paa hans veigne haver indgivet til Hans Excellence Hr: Stiftbefallingsmanden, er ikke andet end at faae beviis og oplysning, om hvor uløckelig hand er som har antaget denne Jord som før i mange aar laae Øde for fuld Skatt og Landskyld, hvilket Skeede fordie hand med Huustrue og børn var JordLøss; Men hand var fremmet herpaa Stædet og derfor viste icke Jordens Omstændigheder imod sin Store Jordskyld, da den var Staaende for sin gamle Jordskyld, endskiøndt den fra gammel tiid har lidt Stoer Skade af Wand Løb, for hvilken Skade dend inted aftag har nødt, samt for at afbeviise, at hand som hafde meget gott til beste, da hand saa ubetenksom antog gaarden over saadan Jordens Ringhed og umuelighed at føde sin Mand eller at svare sin fulde Rettighed, er geraaden i yderste Armod. Dernest i Rettelagde meer bem:te Leilending Erik Larsen dend hanem af Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg d: 22 November 1746. meddeelte Original bøxel Seddel som blev oplæst.
Fogden Hr: Kammer Raad Heiberg Refererede sig til sin forhen giorde ProtoCollation og begierede at Lensmanden og Almuen til Eet Tingsvidnes erholdelse maatte giøre Deris Sandferdige forklaring baade om gaarden Gunnegierds forige og nu iværende tilstand saa og

om Leilendingen Erik Larsens baade nu og forhen iværende Omstændigheder med meere som forhen er ind Cammineret.
Lensmanden Johannes Fittie og dend tilstædeværende Almue svarede Eenstemmig, at de i Guds sandhed er velbekient at gaarden Gunnegierd, 1te i langsommelig tiid Var pladt Ødeliggende under Fæe Foed, og at deraf allene blev svaret en Ringe Gresleje til Deris Maj:t indtil nu værende Foged Hr: Kammer Raad Heiberg saa nøje paadrev at faae det Øde og forarmede Halsnøe Klosters godtz beboet og i Stand sadt og at hand Nemlig Fogden Heiberg fick omsider bragt det saa vidt at bonden paa gaarden Ohnesteen {antog} Ole Larsen antog bemelte Jord Gunnegierd til fuld Dørkelse mod de blotte Skatters erleggelse og med friehed for Jordebogens indkomster, hvilket ikke varede lenge, førend nu værende Leilending Erik Larsen indfandt sig som en fremed Mand fra Hardanger at antage gaarden til brug og beboelse for fuld Rettighed uden at vide noget om Gaardens Omstændighed, hvilket hand som dog nogenledes eftter Bonde Standen vel beholden, nu har fortrødt i det hand paa gaardens i Standsettelse har anvendt sin timelige velferdt, Men umuelig kand udbringe de fulde Rettigheder af gaarden end siige sin og sines nødtørftige underholdning der af, hvortil er aarsage at denne gaard Gunnegierd fra æld gammel tiid af

1754: 217

Har været icke allene eftter sin indvordtes bonite ald for høi Skyldsadt, men end og at dend fra ligesaa ældgamel tiid har taget en ubodelig Skade paa gaardens udmark som var gaardens Størcke af Elvebruud og vandløb for hvilken Skade som hverken aldrig har været eller er at faae Redresseret, men heller meere, og meer tiltager gaarden dog ingen affeldning har nødt. Dernest blev Eenstemig forklaret, at dersom nu værende Leilending Erick Larsen Skal være nødtvungen igien at forlade gaarden, hvortil ingen anden aarsage er end at de af gaarden gaaende Store Skatter og Landskylds Rettigheder der med Tiende og alt beløber sig aarlig over 10 rdr: \der/ umuelig af saa Ringe gaard kand udreedes, da vil vel aldrig nogen anden antage sig denne gaard til fuld brug og beboelse, men gaarden kommer virkelig til, ligesom forhen at blive pladt Ødeliggende, Thi neppe kand en bonde i hvor arbeid som hand end vil være derpaa have Lives ophold for sig og sine, end sige svare saa Store Rettigheder deraf, som nu maae udreedes, Saa at Almuen hiertelig beklagede denne Mands daarlighed, at hand antog Gaarden med saa Sterke Conditioner, som Hands bøxel Seddel udviiser.
Fogden begierede at hvis Passeret er maatte Hannem under Rettens Forseigling {maatte} vorde meddeelt. Som hermed indvilges.

Paa Fogdens Examination eftter det Ordinaire Tingsvidne gav Almuen Eet og det samme svar som sædvanlig, ej angivende nogen Løse Karle.

Paa Fogdens tilspørsel til Almuen, om nogen første bøxel af Deris Kongel: Maj:ts beholdne Strøe godtz 1 ½ Løb Smør dette aar 1754 er falden, dertil Almuen svarede Nej.

Paa Fogdens tilspørgende svarede Almuen, at alle Lehnets Opsiidere her i Skibredet paa de aftagne Gaarder Rigtig er bleven gotgiort alle Contributioner af det i deres gaarder aftagne godtz undtagen udrednings og Standqvarteer pengene.

Paa tilspørgende svarede Almuen at alle Jordebogens indkomster er Opsiiderne paa de {veed} af Halsnøe Klosters godtz, aftagne gaarder Rigtig for det affeldte udj Deris gaarder gotgiort

Paa tilspørgende angaaende Ting Skydsens afbetalling her i Etne Skibrede til og fra de 2de Ordinaire Tinge, svarede Almuen som sædvanlig at de Rigtig haver nødt halv Skyds nemlig 4 s: milen

Paa Fogdens tilspørgende om icke Leedingen af det aftagne godtz her i Skibredet er vedkomende Opsiidere gotgiort, svarede Almuen at Leedingen saavel som de andre Skatter er vedkomende bleven gotgiort.

Restancen for 3de og sidste Termin indeværende aar Stoer 72 rdr: 1 Mrk: 13 s: tilligemed Odels og Self Eier Mandtallet blef tilsidst Almuen forelæst og af alle uimodsagt.

Til Rettens betiening nestkommende aar 1755 blev følgende til Laug Rettes mend opnefnt nemlig. Ole Tollefsen Silde, Erik Tollefsen Ramme, Lars Pedersen Berge, Hans Hansen Fosse, Kolben Povelsen Sæbøe, Lars Askieldsen Biørgen, Jacob Nilsen Ouestad og Ole Tiærandsen Bierchenes.

Og som inted viidere ved dette Ting var at udrette, blev Retten for dette Skibrede ophævet.

Anno 1754 d: 21de Novbr: blev Almindel: Skatte og Sage Ting for Læhnets og Halsnøe Closters Almue af Fieldbergs Skibredes Almue holdet paa Tingstædet Kiellesvig ibdm: og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Aasmund Skartland, Tollack Qvamen, Hans Qvamen død, i hands Stæd Rasmus Biellebøe, Gunder Alne, Peder Alne, Jens Alne i hands Stæd Povel Nordhuus, Tosten Weestad og Helge Weestad. Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kamer Raad Andreas

1754: 217b

Heiberg med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest allerunderdanigst og underdanig blev læst De paa nest forige dette aars Høste Tinge udi forestaaende Skibreder læste og forhen udi Protocollen Speciel Extraherede Kongl: allern: Forordninger og den Høye Øfrigheds ordres.

Dernest blev læst til
Mortification læst Talack Arnevigens Obligation til Ole Fatland paa 110 rdr: hvilken Sum den 8de Maj 1754 er betalt.

Bøygde Lænsmanden Peder Killesvig haver til dette Ting tiid og Stæd mundtlig ladet indstefne Lars Dahlen at betalle ham som Committeret inCassator de 3 rdr: 2 Mrk: 15 s: hand er nestl: foraar kiøbte Paa Een paa gaarden Dahlen her i Sognet holdte Auction derfor at taale Dom eftter Loven og Auctions Forordningen item at betalle ProCessens Omkostninger.
Fordie Lars Dahlen eftter paaRaab ej mødte, førte Citanten Stefne vidnerne Halvor Skaffer og Peder Pedersen Indbioe, som bekreftede ved Eed at de i denne Sag over 14 dage siden lovlig haver Stefnt forbem:te Lars Dahlen paa gaarden Dahlen hvor hand er i fast tieniste.
Eragted!
Lars Dahlen som Lovlig Stefnt mens absent, gives Lav dag til næste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Dernest blev læst
1te Hr: Kahrses Fæste bref paa den ham Benificerede gaard Dyrnes Skyldende 1 Løb Smør 1 giedskd: med bøxel till Morten Nielsen Giere. dateret 19 Novembr: 1754.

Dernest
Fogden Hr: Kammer Raad Heibergs bøxel Seddel paa Livs fæste till Erik Abelsen paa 1 Løb Smør 7/8 huud Halsnøe Klosters godtz udj gaarden Indbioe i Fieldbergs Skibrede. Dat: 17 December 1753.

Ingebor Wake haver til dette Ting Muntl: ladet Indstefne Stephen Hustvet for hende eftter ergangne Dom skyldige 7 ½ rdr: at anhøre Beviis og Taale Dom med det Videre {som Stefnin} Samt Erstate processens omkostninger.
Halvor Skaffer og Niels Døreim bekræfttede ved Eed at de mere end 14 Dage Siden haver i denne Sag lovl: Stefnet Steffen Huustvet for hands Boepæl.
den indstefnte mødte ei eftter paaraab.

Eragted

Steffen Hustvedt gives Laug dag til neste almindelig Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Dernest blev paaraabt Sagen anlagt af Torbiørn Leerdal imod Mr: Schrøder ubeqveme Ord betreffende Mens fordie Citanten ei mødte og ædskede Sagen i Rette altskiønt det nu var langt hen paa Afttenen og i Slutningen af Sage Tinget, Saa kunde Mand derfor ei tractere Sagen Mens dermed forholdes eftter den i dette tilfelde udgangne Forordning i fald Citanten neste Ting videre agter den at proceqvere, helst da baade Mr: Schrøder og de Stefnte Vidner nu eftter paaraab Sisterede Sig for Retten.

Dend 22de November blev Retten igien sadt og holdt for dette Fieldbergs Skibrede med foranførte Laug Rettes mend,

og da blev Publiceret
Hr: Capitain Johan Steman Berrigs udgifne Skiøde til bøigde Lensmanden Anders Olsen Hillestad paa 1 Løb 18 Mrk: Smør udj gaarden Store Nereim i Fieldbergs Skibrede og Aalunds Kierke Sogn solt for den Summa 99 rdr: og Skiødet som udj Skiøde bogen Fol: 668. verbaliter er indført, er dateret d: 21 November 1754.

Dernest blev til
Mortification læst \../ Johannes Dahlens udgifne Obligation til Svend Udbioe Paa 150 rdr: med forpantning i ¼ part i Fieldbergs Kierke med underliggende Jorde godtz hvilken Summa den 22 November 1754 er betalt.

Publiceret
Aldvald Siursen Hamres udgifne bøxel Seddel til Torkel Olsen paa 2 pd: 15 Mrk: Smør udj gaarden Stangeland i Fieldbergs Skibreede og Aalunds Kierke Sogn med dend der til følgende Revers begge datterede d: 22de November 1754.

Wiidere blev Publiceret Eet til
{Tollef Nielsen Udbioe} Kolben Haraldsen Udbioe udgivet Skiøde af 22 Novembr: 1754 hvorved hannem tilskiødes af Niels Tollefsen 12 Mrk: Smør af Johannes Haraldsen 22 Mrk: Smør af Tollef Nielsen 4 Mrk:r Smør og af Johannes Haraldsen paa sin Myndling Mallene Haralds Datters veigne 14 Mrk: Smør tilsammen udj bemelte gaard Udbioe 2 pd: 4 Mrk:r Smør for dend Summa 43 rdr: 2 Mrk: og self skal bem:te Kolben Haraldsen være

1754: 218

Eiende 2 pd: 8 Mrk:r Smør Saa hand formedelst dette Skiøde i alt er Eier for 1 Løb 1 pd: 12 Mrk: Smør udj gaarden Udbioe. Skiødet dateret d: 22 November 1754.

Nock Publiceret
  Nest forbemelte Kolbeen Haraldsens udgifne Skiøde til sin Halv broder Tollef Nielsen Udbioe paa hans Eiende 1 Løb 1 pd: 12 Mrk: Smør udj gaarden Udbioe solt for 91 rdr: 4 Mrk: Skiødet dateret d: 22 November 1754.

Paa Fogden Hr: Kammer Raad Heibergs tilspørgende svarede Almuen at alle Opsiidere paa aftags gaarderne her i Skibredet Rigtig er bleven gotgiort alle Slags Skatter og Contributioner af det affeldte i deris Jorder, dennem dog ej gotgiort udrednings og Standqvarteer pengene, Ligesom der og blev forklaret at alle forbemelte Opsiidere har været ukrævet for Leedingen af det affeldte godtz i deris gaarder.

Paa tilspørgende svarede Almuen dernest at Opsiiderne paa de aftagne gaarder af Halsnøe Klosters godtz her i Skibredet har veret for Landskylden med aarlig tagen og arbeidspengene af den affeldte Jordskyld i Ditto gaarder.

Paa tilspørgende om Ting Skydsens afbetalling, falt det sædvanlige Svar.

Paa tilspørgende svarede Almuen saavelsom Opsiiderne paa gaarden Indbioe at bemelte 6 Opsiidere Rigtig er gotgiort halv Landskyld af hvad de bruger i dito gaard i alt 6 Løber Smør 5 ¼ huud med 9 rdr: 36 s:

Paa tilspørgende Svarede Almuen at Peder Pedersen Indbioe som bruger det forhen Ødeliggende godtz 2 Løber 2 pd: 6 Mrk: Smør i Skatt udj gaarden Indbioe har dette aar været frie for Jordebogens indkomster med Leding og fredtold, desligeste at denne gaardepart Sorterer under Søe Legderne. 2det at det saa kaldede Berjes brug udj gaarden Øvre Axdahl har dette aar været pladt Øde og at ej høiere gresleje deraf har været at bekomme end dend sædvanlige 1 rdr: samt at sam/m/e Øde brug Sorterer under Landlegdernes Destrict.

Det Ordinaire Tingsvidnes Examination fik dette aar samme udfald som ved Schonevig Skibrede undtagen paa 7de Qvestion blev svaret, og angivet Tollef Olsen Kaathebøe der dette aar har veret Ledig Karl til Skatts svarelse.

Odels Mandtallet med Restancen for dette Skibrede saavel paa Lehnets som Halsnøe Closters godtz Stoer 171 Rdr: 1 Mrk: 0 s: blev dernest Almuen forelæst og af alle uimodsagt.

Til Rettens betiening nest anstundende aar 1755 blev opnefnt eftterskrefne Nemlig Niels Øvre Axdahl, Niels Nedre Axsahl, Halver Asche, Jacob Sæbøe, Samson Sæbøe, Madtz Øfrebøe, Ellias Øvrebøe og Jesper Øvrebøe.

Og som inted viidere ved dette Ting var at forrette, blev Retten for dette Skibrede ophævet.

Anno 1754 d: 25de Novbr: blev Retten Sadt paa Gastgieber Stædet Kiernageln udi Fiære Skibredde udi følgende {Opverde udi et} Opteignings- og Delings-Forretning betreffende

\Saavel/ Skipper Niels Jacobsen fra Sogndahl Hands \forhen/ førdte og ved gaarden Ouchland her i Sognet nestl: 16de octbr: af ulykkelig Hændelse Strandede Skib{svrag} som de deraf biergede Wahrer med Videre, og det eftter Gastgieberen Sr: Jochum Nielsen og ern:te Skippers Skibs {Folks} Folkes Muntl: Reqvisition, da Retten blev betient med eftterskr: af Stædets Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Heiberg d: 15de i denne Maanet ved Skrefttl: ordre opnevnte Laug Rettes Mænd Gudmund Hofde, Endre Lockne, Joen Øchland, Niels ibdm:, Johanes Emberland, og Johanes Aasbøe.

Forben:te Jocum Nielsen Saavelsom de omnefnte 2de Skibs Folck Lars Ericksen og Amund Tordsen Sisterede Sig for Retten og tilstoed at de har til Deres procaution og fellets nytte for ben:te Skipper og Jocum Nielsen fundet Sig høylig nødtvunget at fordre Rettens Middel i ovenmelte Forretning paa denne tiid og Stæd. den allegerede Skrefttlige ordre til Laug Rettets opnevnelse af 15de Novbr: 1754 blev dernest for Retten oplæst.

Bemelte Skipper Niels Jacobsen af Stavangers Amt tillige med hands formaaede Fulmægtig Procurator Sr: Lyder Kierengaard mødte for Retten

1754: 218b

Og kunde ikke andet til ynskel: Endelighed end entrere og for anmelte Forretning være lige begierende anmelte derhos at Niels Pedersen Ouckland som een af de tilkaldede Laug Rettes Mænd er just een af de 3de Mænd hand ved Skibets Stranding begierte og erholt til Wagt over det Strandede Skibs Vrag, og ..ed(?) de begieringen i Kongens Høye Nafn, Som og Mr: Kierengaard declarerede at dito Mand er til denne tiid kaldet at Svare som Wagtmand paa fornødne Qvæstioner blev hand fra Retten at betiene demitteret og i hands Stæd som Laug Rettes Mand antaget Haldor Johansen Røe.

Dernest begierede Mr: Kierengaard at den opteignelse som Skipperen Niels Jacobsen Selv nerværende og nu i Dag udi Retten producerer; maatte vorde oplæst, belagt med Stemplet Papier, om Hand noget i følge Strand Forordningen kunde have at erindre. bem:te Skipper i Rette lagde berørte Opteigning som udi Retten blev oplæst og hvis indholds Rigtighed udi et og alt Saavel hand som de ben:te 2de Skibs Folck Sagde at være Rigtig Ligesaa Sagde De at intet videre af det Biergede Dennem er komet for øyne eftter ulykken skedde end \hvis/ paa bem:te Liste er anteignet.

Dernest Kieregaard tillige med Skipperen Niels Jacobsen maatte tilstaae eftter een venl: accord og aftale at Sr: Jocum Nielsen udi Kiernageln Skal og bør nyde een Tredie Part Saavel af Skibs Vraget og detz Inventaria Som af det Biergede gods, alt eftter den forhen indkomne Listes nermere udviis og derfore end videre begierede ydmygst at Biergings Folckene Neml: Niels Ouckland, Haldor ibdm:, Anders ibdm:, Amund Linde, Harald Kiernagel, Og {I} tillige med Sr: Jocum Nielsen, Anders Kiernagel \og/ Daniel Smed maatte ved Eedl: Forklaring aflegge Deres Sandfærdige Forklaring paa eftterfølgende Qvæstioner følgel: Forordningen om Vidners førelse, 1st om noget af det som af Skipperens Persohnlig Selv angivne Skibs Wrag og gods er bort komen, for det 2det om De veed og kand forklare at noget er bortstaalet af det Biergede og angivne gods, 3die om De veed {at} noget til at opdage som enten forbem:te Skibs Vrag eller gods er vedkomende,

Forbem:te Persohner mødte alle undtagen Anders Kiernagelen og Daniel Smed som ej skal være til denne Forretning varslet.

eftter at forestaaende var passeret og Protocollert begierede Skipper Niels Jacobsen Selv at Retten ville indhendte de 3de Vagthavende Niels Pedersen Ouckland, Haldor ibdm: og Anders Gudmundsen Oukland Deres forklaring om De den Dag Skibet Strandede ikke Paatog Sig at Bevaagte Skibet, desligeste om De og udstoed Deres Vagt og ei forlod Skibet og gick op til gaarden Oukland igien same Dag De Vagten antog, Og det inden Solens

undergang, Saasom Comparenten kand Beviise at de førend Soelens nedgang same Dag De Vagten antog forlod Vraget og gick som melt op til Oukland for at Spise.
Saasom Kieregaard maae fornem/m/e at Hands Principal har erm:te Wagt underkasted Mistancke, Saa vil Hand indlade det under denne ærede Rettes Skiønsomhed til een lovl: Omgang. de ben:te 3de Wagtholdere Replicerede at De Rigtig har udholdet den ben:te af Dennem forlangte Wagt Men eftterdie Skipperen \mod/ Dennem derom har giort for denne Rett beskyldning, tenker De at ingen kand forbinde Dennem udi Deres egen Sag at aflegge nogen Eedelig Forklaring og hvilked De indlod til Rettens nermere lovl: forgodt befindende enten de noget ved Eed angaaende det omspurte er pligtig at besvare eller ikke.

Eragted

Som det ei ved Lov eller Forordninger er befallet at nogen udi egen Sag Skal om Egen Forseelse \være pligtig at/ bære Vidne, Saa kand Mand og ikke imponere de ben:te 3de Skibs bevaagtere ved Eed imod Deres Protest \enten/ at befrie sig fra at have begaaet den Forseelse ved at fravige Deres Wagt over det Strandede som De beskyldes for

1754: 219

Eller Selve at have begaaet nogen Forseelse i andre tilfelde bem:te Skibs Vrag betreffende, Skulle ellers Samme Vidner vide noget at vidne om baade hvad af Strandede Bierget blev, som og om noget deraf {deraf} er bortstaalet, da vorder deres Svar i det første tilfelde admitteret, Mens udi det Siste ikke, førend Skipper Niels Jacobsen imod deslige Mistengte Reqvirerer og nyder Assistence til extra Rett og Dennem til sam/m/e lovlig Indstefner Prov at paahøre.
Kieregaard paa Sin Principals veigne eftter begiering ydmygst begierede om nogen af anmelte \Vagt og/ Biergings Folck, i følge Domerens Eragtning eftter foregaaende 3de Qvæstioner kand give een Sandferdig Forklaring om nogen Mislighed, afgaaelse eller undragelse af Skibs Wrage Gods af nogen Skal være passeret eftterat lige saavel Skibet Strandede som Siden Skipperen Selv med Sin Fulmægtig har eftterseet og befundet hvad Bierget er.
Dernest blev for de Indstefnte Vidner exepto Jochum Nielsen som Acten viiser at være som virkel: Eier af det Biergede 3de Part impliceret i Sagen, og derfor ej mere eller anderledes end Skipperen kand til vidnesbyrds aflæg antages eftter Sagens omstendigheder, oplæst Eedens Forklaring af Lov Bogen hvorhos blev til Dennem giort alvorl: Formaning om at De under Eed skal vidne hvis Denem i anledning af den fældede Eragtning maatte forlanges Svar paa.
Kieregaard som forhen anmelt Fulmægtig var ydmygst begierende at De Mødende Biergings og Wagthavendes Folck maatte eftter aflagde Eed forklare og vidne om De veed at noget af Skipperens Strandede Vrag og Gods er bortkom/m/en Siden Hand fra Bergen var expideret og nu her Søgende.
Ikke allene de 3de angivne Vagthavere Mens og de øfrige anførte Vidner aflagde derpaa Eed og Eenstemig forklarede eller Svarede til 1te Qvæstion: at De ei veed hvor meget gods Bem:te Skipper paa sit førte ern:te forulykkede Skib førte med Sig fra Bergen ligesaa til 2den Qvæstion at De ei eller!! (heller) enten optaalte eller blev begiert at efttersee hvad eller hvormeget gods det var som Strandede {og til den 3de Qvæstion at De ei veed} ligesom de og ikke kand vidne at nogen af sam/m/e noget har bort staalet og til den 3de at De altsaa ei eller!! (heller) veed at oppedage noget Staalet gods eller Vrag ben:te Skib vedkomende.
Derpaa blev den udi Skipper Niels Jacobsens indgivne Liste anførte Tør Fisk af Laug Retted eftterseet og optalt da den befantes at bestaae af 1140 heele Fiske at forstaae det hver Fisk udgiør 2de Støkker. eftter at nest oven anførte optelling var Skeed opførte berørte Skipper Niels Jacobsen Sig imod Laug Retted udi Sin Stoere Forbitrelse og {lige} Drukenskab med

disse ord: I ere Partische, da og Laug Retted derpaa declarerte at De ei hafde været Partiske Mens taalte Fisken Saa Rigtig som De fordie den hængte Paa Stenger om hinanden, formaaede at giøre og hand hafde Sagt at ville have 2de uPartiske Mend at optelle same paa Nye, hvilket Laug Retted Samtygte, Mens af Skipperen ei blev eftterkomet altskiønt her paa Stædet fandtes mere end 2de Eedsorne Mænd som hands begiering kunde og loftte at fyldestgiøre, Saae var Skipperen Niels Jacobsen i same Sin Forargelige tilstand Saa ublue at Hand i det sam/m/e, Laug Retted af Nødtørfttighed hos ham forlangede een Lædske Drick, Svarede Dennem disse ord: ja jeg skal

1754: 219b

Pisse i glasset og give Eeder, Endelig og eftter at dito Skipper dereftter hafde ligesom fra denne Forretnings begyndelse Skeed er udlagt Sig med Eeder, Og unyttige Talemaader Og indladt Sig i Retten med utilladte Talemaader, Snart mod Een Snart mod een anden {jo} ja end og imod Hands egen Procurator vare til fornermelse helst Siden \ sam/m/e / falt uden minste given aarsage af nogen af de ved deslige Tale maader desjusterte, Absenterede Hand Sig fra Retten uden at explicere Sig hvorfor Saadant Skiedde.

Kieregaard ydmygst begierede at som Natten paatrenger og ikke derfor De vedbørl: Ting kand i agt tages, da sam/m/e under ald Reservation maatte under denne meget ærede Rettes lovl: Observation til paaskiønne i agt tages, og til den ende begierede Hand Sagen udsadt til i Morgen Declarerede ellers at ben:te Skib som nu ligger i denne hafn har taget af grunden det Strandede paa Stoer Skade paa adskiellige Stæder Særdeles paa den eene Siide som er meget Sønderbrudt hvilket og Laug Rettet befant at være Rigtig eftter at same blev taget udi øyesiun.

Eragted

Den til i Morgen begierte udsettelse indvilges dog paa den Condition at De angieldende da formedelst Rettens Middel Same Dag maae forføye Sig til det da paa Storøen beramede Almindel: Skatte og Sage Ting indfinder Sig Klocken 7 Slætt for Middag, i Sær den i Dag Sig uden Raison Absenterede Skipper Niels Jacobsen, alt paa det denne Forretning uden videre ufornøden vitløfttighed kand vorde tilendebragt.

Dagen nesteftter som var d: 26de Novbr: blev Retten med forben:te Laug Rette atter Sadt paa bem:te Stæd Kiernaglen,

Hvorda Procurator Sr: Kierengaar bad at den begyndte Forretning maatte for Skipperen Niels Jacobsen og Jocum Nielsen som begge for Retten vare til stæde videre maatte fortføres.

Skipperen Som Nærværende Forretten!! (for Retten) tilStoed i anleedning den forhen imellem Sr: Jocom Nielsen og ham \giorde accord/ at, alt hvad som eftter hands i gaar dags udj Retten Producerede og indtagne opteignelse paa de biergede Fiiske vahre maatte komme til deeling \in natura/ Saaleedes: at Sr: Jocum Nielsen nyder i berger Løn 1/3 part, og Skipperen som \for/hen melt 2/3: parter af bemelte biergede Fiske vahrer. Skipperen end videre med ærbødighed for Retten aabenbarlig Declarerede at, som hands biergede Skibs vrag og tilhørende Inventaria, følgel: Loven icke uden Skade kand blive Separerede, saa vilde hand, lige som hand her ved og ydmygst bekiendt giør Retten det hand bestandig uden forandring ansetter til Verdi bemelte Skibsvrag og Inventaria for den Capital 120 Rdr: Som hand forpligtede sig at løse og betahle, i fald Sr: Jocum Nielsen, som der udj for een Tredie part er berettiget, icke for bemelte Priis benefnte Skibsvrag og Inventaria eftter forhen udj Retten Producerede opteignelse Liste der paa, vil imod tage, hvor hos og Fuldmægtigen gav tilkiende, at det skal dependere af Mons:r Nielsen om hand samme forbenefnte Priis vil løse og imodtage, i hvis mangel hand Refererede sig til sit forrige, Jocum Nielsen i andleedning

af Lovens tilladelse, om den/n/e og deslige Contracten, gav til kiende at hand vil imod tage de for sin Tredie deel ham tilkommende {40 Rdr:} Tredie part med dets Inventaria af det biergede Skibs vrag for 40 Rdr:, og det inden Skibet kommer fra grunden hvor det

1754: 220

Nu ligger, hvilcken Declaration Skipperen begiærede indført fordi hand der med var fornøyet og til Sr: Jocum Nielsens ydermere forsickring icke skal forlange noget af hands tilfaldne 1/3 parter Fiskevahrer, lige som forhen meldet om Skibsvraget at bort føre eller bemægtige Sig forinden formelte betahling med viidere tilsyn, lige som og for Huuse Lejen \vorder erlagt/, imod Sr: Jochum Nielsen forpligter Sig at være andsvarlig for hvis hand af de til hannem ved deeling eftter forhen giorde begiæring, {være ansvarlig} \ kand tilkom/m/e /, End videre begiærede Skipperen at nyde Delation paa bemelte betahling, udj 10 a 12 uger i det lengste hvor om hand vilde afvarte Sr: Jocum Nielsens Svar. Skipperen Niels Jacobsen under sam/m/e vilkaar paa hands til forsickring stillede Skibs vrag og gods, anbød og belovede lige som og tilstoed at betahle til giæstgiveren Sr: Jocum Nielsen 4 Rdr: for den fortæring som baade hand Selv tillige med hands Fuldmægtig har Graveret bemelte giæstgivers huus med, Saavel til Laug Rettets som og andre {vedk} Tilkaldedes \Fortæring/ som da {Jocum} Niels Jacobsen med hands andtagne Fuldmægtig icke havde eller vilde, eftter forlangende videre {at} indføre, Saa var attermelte Skipper \begiærende/ formelte Forretning Louvfør beskreven meddeelt. Dernest declarerede Saa vel Skipper Niels Jacobsen som Jocum Nielsen at de holt sig til sit forrige.

Paa tilSpørgende declarerede saavel Skipperen Niels Jacobsen som hands bemelte 2de Skibs Folck at de kunde ogsaa nyde \een/ endskab Saavel om Deres Hyre, BiergningsLøn eftter Loven som Kostpenge Skibs-Folckene Selv har maat opholdet sig i 14 dage, hvor paa Skipperen Niels Jacobsen tilstoed at betahle til Matrossen Lars Erichsen 4 ½ Rdr: og til den anden Matross Aamund Thorsen 3 ½ Rdr: Samt vedbørlig at forSiune dem med Reedelig Paas boer(?) for Deres Reedelige Tieniste. Bemelte Skibs folck med stoer ydmyghed begiærede at Dommeren vilde imodtage Skipper Niels Jacobsens Svar om hand vil være andsvarlig at betahle bemelte penge her udj Kiærnaglen, paa det at De kunde endtliges her fra og havet noget til Rejse penge til Sogndahl som er 17 Miile fra ermelte Kiærnaglen, de nu Sig Selv maae befordre, Til Endelig Slutning begiærede Skipperen som forhen melt {begiærede} forestaaende Deelings Forretning under denne meget ærede Rettes fulde forseigling meddeelt.

Skipperen Selv Persohnlig declarerede at være i alle paakommende tilfælde ansvarlig at betahle uden nogen ophold eftter nu 27de hujus Skrivende, til Nafngivne 2de Matrosser bemelte penge og der for giøre vedbørlig anstalt at bemelte Skibs Folck for hands skyld icke som forhen er melt {icke} blive opholdet. Ligesom \hand/ og declarerede at i fald videre i dette Huus er medgaaet saa vil hand eftter advenant paa sine 2/3 parter være ansvarlig, Endelig blev med bemelte deelings Forretnings, i anleedning af de andførte Parters egen tilstaaelse giort anfang og saaledes eftter den indkomne uimodSagde Liste tildeelt \eftter begiæring in Natura/ hvor af dennem, hvis eftter følger, af det Strandede Skibs \indehafte Fiskevarer/ er i behold bleven, Nemlig Skipper Niels Jacobsen tilkommer af Kiøbmands Sild 2/3 parten af 231 fierdinger som er 154 Fierdinger, og Sr: Jocum Nielsen 1/3 part 77 fierdinger, {af} Christians Sild tilfalder Skipperen

1754: 220b

Af 63 Fierdinger 42 Fierd: og Nilsen 21 Fierd:, Vor-Sild som er 3 Tønder \af/ tilkommer Skipperen Niels Jacobsen 2 tønder, \og/ Nilsen 1 tønde af Bonde Sild \som er/ 4 tønder, der

af Skipperen 2 2/3 td:, Nilsen 1 1/3 td:, af Brisling 13 fierdinger der af tilfalden Skipperen 8 2/3 fierdinger, og Sr: Jocum Nielsen 4 1/3 fierding, af den Tørre Løse Fisk, eftter tal 1140 støcker, tilkommer Skipperen Niels Jacobsen 760 støcker \Siger 760 stkr:/ og Sr: Jocum Nielsen 380 støcker \380 stkr:/, og af Skibsvraget med Inventaria som er andsadt for den Capital 120 Rdr: der af Skipperen 2/3 parter 80 Rdr: og Jocum Nielsen 1/3 part 40 Rdr: \og af den Saltede Tosk Skipperen 2 og Nielsen den 3de-part/ Told Betienten Syver Eeffegie fordrede paa giæstgiver Nathanael Mathiasens veigne for det Strandede Skibs optagelse af grunden, og henbringelsen her til Kiærnaglens Havn, item for samme at omkante paa bægge Siider, for dend tagne Skade at efttersee, i alt hvilcket saa vel Skipperen, som Jocum Nielsen tilstoed 28 Rdr: Jocum Nielsen har aparte hos Skipper Niels Jacobsen til gode eftter hands tilstaaelse for bekomne Salt til den biergede {Skibs} Fiskes Concervation for saa vidt Skipperens 2/3 parter \angaar/ 1 Rdr: 1 Mrk: 6 s:, Nock er hand skyldig til velbemelte Nielsen for Sig og 2de Folck een uges Kost 1 ½ rdr: item for Skipperen Selv og hands Fuldmægtiges Fortæring forinden denne Forret!! (Forretning) er bleven foretaget er pligtig 2 rdr: 2 Mrk: 6 s:, hvilcket alt forestaaende skipperen saavel som hands Fuldmægtig, paa tilSpørgelse Svarede at samme icke kunde Nægtes, men med billighed maatte tilstaaes, lige som og {Laug} tilstoed at betahle Laug Rettets Sallarium for 2/3 parters bekostning Saaledes Propersona 2 Mrk: daglig, og det udj 3de dages heele forretning, som er tilsammen 6 Rdr: Dernest begiærede Skipperen \ved/ Fuldmægtig at som hand maae fornemme at ham paalegger!! (paalegges?) een Stoer udgift som expræssi maae udreedes Saa som til Dommeren, eftter overleverede Anvisning tillige med hands Skibs Folckes betahling som paa sin Reise kand behøves og eftter Løfte uden ophold maae expederes, lige som og den øfrige anførte gield til Sr: Jocum Nielsen der nu paafordrer \samme/ uden lang ophold, og der for nødsagelig var begiærende at Sr: Jocum Nielsen imod beviis vil giøre forlag til bemelte penges betahling, og hvis videre bør, da Skipperen er lige Saa villig som hand og nu anbyder sig at deponere til ermelte Sr: Jocum Nielsens yder\mere/ forsickring saa meget af de{t} biergede Fiske vahrer, eftter at uddeelingen imellem os Selv er bleven fuldført, kand være fornøyet med, og i fald at hand icke bemelte Depositum eftter 8te Dages forløb kand indfrie, med Contant betahling, Saa begiærede hand at Sr: Jocum Nielsen vilde til sin Skadesløse betahling og videre paaløbende omkostninger, det hand tilstaar, lade bemelte hands gods ved offentlig auction giøre udj penge, og siden der fore giøre Regenskab, paa det om noget skulle overskyde meere end Sr: Jocum Nielsen bør have, at, komme ham til goede {til} Tillige med erindrede Skipperen, med begiæring i Særdeleshed at Sr: Jocum Nielsen betimelig vil see Nathanael Mathiasen udj Bechervigen paa forskrevne Conditioner fornøyelig betalt imod beviis. Endelig begiærede Skippe-

1754: 221

ren at saasom hand tiid eftter anden har forlanget Hr: Viseter Sr: Syver Effgies nærvær\else/ her udj Kiærnaglen at Sr: Jocum Nielsen i lige maade imod beviis vilde betahle 4 Rdr: til ermelte Hr: viciter Effgie, {videre}

Dernæst Sisterede Sr: Jocum Nielsen Persohnlig for Retten og declarerede, at hand vel skal giøre den forlangte forlag imod hand, som forhen melt, nyder til sin Securitet saa meget eftter deelingen af godset, hand kand være fornøyet med, for det øvrige eller videre hvercken er eller vil være ansvarlig, Men Skipperen alleene maae vedkomme og forsyne som hand bæst behager,

Videre end andført var ej ved denne forretning at erindre Hvor for Retten blev ophævet, lige som og det Passerede skal saa snart mueligt og Lov byder, blive vedkommende beskreven meddeelt.

Anno 1754 den 27de Novembris blev Retten Sadt paa giæstgiver Stædet Kiernaglen, udj Fiere skibreede udj følgende examinations Forretning betreffende det af Skipper Niels Jacobsen fra Sogendahl forhen førte Skibs foruløckelse nestl: den 16de Octobris, Og det eftter bemelte Skippers Muntlige Reqvisition, da Retten blev betient med eftterskrefne af Stædets Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Kammer Raad Andreas Heiberg, opnefnte 6 Eed Sorne Laug Rettes mænd: Gudmund Hovde, Endre Lockne, Joen Øchland, Niels Øchland, Johanes Emberland og Johannes Aasbøe,

Paa Bemelte Skipper Niels Jacobsens {tillige med} \veigne/ hands andtagne Fuldmægtig Procurator Sr: Lyder Kiærengaar møtte for Retten og declarerede at dito Skipper til denne tiid og Stæd haver indvarslet Sine 2de Hyrede Skibs folck Lars Ericksen og Aamund Thorsen, at giøre for Retten Eedelig forklaring angaaende den med bem:te Skippers forhen førte, berørte Skibs foruløckelse og hvordan Samt af hvad aarsage. Skipperen {fordi} Niels Jacobsen, der Logerer paa Stædet Holmen omtrent 2de Steen Kastes Lengde her fra, blev fordi hand var absent ved 2de af Laug-Rettet advahret om at være, følgelig Loven, ved denne Forretning til Stæde, for at giøre om den hans Skib tilføyede uløcke, omstendelig forklaring, Mens da hand eftter udsente Laug Rettes mænds Declaration icke i Dag, formedelst paakommen Svaghed er i stand til, for Retten at indfinde Sig, Fremstillede Fuldmægtigen Mons:r Kiærengaar ovenbemelte 2de Skibs Folck, med begiær at samme maatte tages under Eedelig examen desligeste under sam/m/e besvare de qvæstioner til dennem, hvorder fremSadte.

Eftter at Eedens Forklaring, berørte 2de Skibs folck Lars Ericksen og Amund Thorsen, var bleven forelæst, og dens indhold, samt den Straf timelig og Evig, de paadrager Sig ved falsk vidnesbyrd, dennem af Sorenskr: alvorlig var betydet og forklaret, aflagde nockbemelte 2de Skibs folck som af Fuldmægtigen Sr: Kiærengaar blev fremstillet, deres Eed, og {for} under samme forklarede, at næstl: 16de Octobris Rejste Skipperen Niels Jacobsen tillige med hans Folck sc: Deponenterne fra Moster-Havn her i skibredet udj et saa Haart Vejer af Sterck Storm-Vind at 4re andre Skibe, formedelst sam/m/e aarsage udj dito Havn

1754: 221b

Blev indhalet, og der kastet ancker for, Og eftter at de med bem:te Skippers førende Skib havde Seiglet med foranderlige og uStadige Vinde Næsten over den Stoere Bømmel Fiord, Strandede Skibet ved gaarden Øchland, ikke just fordi Stormen var for sterck, mens af den aarsag at Skipperen var Drockcken eller beSkiencket, af forvaavenhed imod deres Raad icke allene førte for mange Seigl, men end og gick med Skibet, Landet saa nær at Vidnerne icke andet kunde forestille Sig end at den paafuldte uløcke og Strandning, maatte ufeilbar Skibet paakomme, saa at der for uløcken er skeed formedelst titnefnte Skippers Egen domdristighed, havde ellers icke videre at Prove, blev og icke af Fuldmægtigen fremsadt nogen qvestion saa som hand af Deres Skipper en Contraire vidnesbyrd ikke der til fandt Sig beføyet, Thj blev bemelte 2de Vidner fra Retten demiterede.

Mons:r Kiærengaar begiærede forRettningen Sluttet, og det Passerede hands Principal beskreven meddeelt, hvilcket indvilges

Anno 1754 dend 28de Novembr: blev almindelig Høste Skatte og Sage Ting Sadt paa gaarden Bielland /: endskiønt Tingets Rette Tægte Dag var den 26de Hujus Mens derudi formedelst een anden Magtpaaliggende Strandvrags Forretning, til i Dag er skeed udsættelse :/ og Rætten betient for Føyens skibredes Lehnets Almue med eftterskrevne 8te Eedsorne Laugrættesmænd: Bertel Søre Næsse, Jens Torgersen Ertsland, Peder Larsen Kulleseid,

Johannes Jensen Vaage, Ole Kolbensen Alsvog, Thore Danielsen Hidsken, Niels Vermundsen Aandenæs, og Gunder Halvorsen Søre Sæhle. Overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Kammerraad Heiberg med Meenige Tingsøgende Almue.

Hvornæst Allerunderdanigst og Underdanig blev læst de Kongel: Forordninger og anden Høy øfrigheds ordres, som seeniste og forige Tinge ere læste.

end videre blev læst,
1te Mons:r Rasmus Kraghs udgivne Pantte obligation til Hands Excellence Hr: Stifttbefalings Mand von Cicignon, udstæd, stoer 1000 rdr: hvorfor er Pandtsadt med første Prioritet gaarden Orninggaard, dat: 17de Julj 1754.
2det Joakim Nekolaus (Nikolaus) Krejes Skiøde paa 1 Løb Smør 1 huud i gaarden Vatne til Sr: Mickel Gram, dat: Sundmør, dend 5 Septembr: 1754.
3de Johannes Nore Mælands bøxel Seddel til Samson Gregoriusen Paa 1 pund Smør i gaarden Nore Mæland dat: saavel bøxel Seddelen som Reversen 26 Novembr: 1754.
4de Mad:me Drude Marie Korns bøxel Seddel til Giært Larsen paa 67 ½ Mrk: Smør i Totland, in duplo med Revers dat: 25de Maj 1754.
5te Christian Tørmøllens bøxel Seddel til Jaen Hansen Hilde paa 2 pd: Smørs Landskyld udi gaarden Steensvog, in duplo dat: 6te Janvarj 1754.
6te Hans Jokom Vadbecks Obligation paa 30 rd: til Sr: Jonas Budde, hvorfor er Pandtsadt yttre Røgsund skyldende 1 pd: Smør, dat: 7de Maj 1753.
7de Sr: Lambert van der Ohes bøxel Seddel paa Pladsen QværneNæsse 18 Mrk: Smør, til Johannes Nielsen dat: 8de aprilj 1754.
8de Ole Habbestads Skiøde til Jaen Hansen Grutle paa 6 Mrk: Smør i gaarden Grutle med 2 Mrk: i underliggende Hope, dat: 26de Novembr: 1754.
9de Ole Habbestad og Johannes Mælings Skiøde paa 18 Mrk: Smør i gaarden Grutle med 6 Mrk: i Hope {paa} \udstæd/ til Gunder Hansen Nore-Næsse, dat: 26de Nov: 1754.

Dernæst fremstod for Rætten Mad:me Mette Budde boende paa Giæstgiveriet Espevæhr her i Føyens skibreede paa de 2de Dannemænd Christen Søre Selle og Gunder Nore Næsses veigne og gav tilkiende at de næst forgangen vinter Dagen eftter Nye aars Dag 1754 under deres Fellets Land fandt og Biergede

1754: 222

Et Fustage \Fransk/ Brendeviin omtrent paa 8 a 9 ancker som General Told Forpagternes Told betient \paa Bergens Skibs Leed/ Peder Sivertsen strax lod indføre til Bergens Told Kammer, hvilke de her ville tilkiendegive paa det Hans Maj:t deraf kand nyde sin Strand Rettighed og de sin Biergerløn med paagaaende omkostninger, Sagde derhos at de alle tiider om paaæskes med Eed vil bekræftte at sam/m/e Biergede Brendeviin ikke blev forminsket fra den tiid det blev fundet til det af forbem:te Told betient blev modtagen.
Fogden Hr: Kamer Raad Heiberg tilspurdte Comparentinden hvor lang tiid det var imellem at Brendeviinet blev funden og indtil det af Told betienten blev modtagen. Rs: omtrent een Maaneds tiid. Dernæst, hvorfor Biergerne icke strax gav Fogden saadan biergning tilkiende at derover ogsaa strax kundet været holdt een Lovlig Biergnings og Taxations Forretning, førend samme til Bergen blev indførdt, eftterdi til alles eftterretning er Publiceret Høylovlig Kammer Collegi derom ergangne Foranstaltninger. Rs: De hafde ikke forstand derpaa og meente at naar de angav det for nermeste Told betient var det dermed nock.
Fogden begiærede at hvis Passeret er maatte Hannem under Rættens Forseigling beskreven meddeeles som bevilges.

Jens Esekielsen Vika og Kasten Tiong paa egne og med Interessenteres veigne, fremstode for Rætten og gav tilkiende at i gaar 8te Dage siden da de laag paa Havet og Fiskede een Miil uden for Landet, fandt de drivende een gl: Skibs Mast med nogle vedhengende Touvstomper og Blocker, den de arbeidede og Biergede til Land under gaarden Espevæhrs Land paa Bømmelen her i Føyens skibreede, hvor de Biergede Touv Værket og Blockerne som de førdte til sin gaard Vika at forvares og hvorpaa de strax gav Biergningen tilkiende for Stædets Bøygde Lænsmand Johannes Lønning som og strax med 2de Mænd indfandt sig paa Stædet og tog sam/m/e udi øyesiun og forfattede derover sin Besigtelse og Taxations Forretning, hvilken Forretning bem:te Lænsmand Johannes Lønning nu i Rættelagde og lyder som følger.

Dernæst tilspurte Fogden Hr: Kammerraad Heiberg de mødende Biergere om de med Eed kand forklare, først om de veed eller ikke veed af hvad Skib eller Fartøy denne fundne Mast med vedhengende Touver og Blocker har været eller hvor sam/m/e er bleven forulycket for det 2det om de med Eed kand godtgiøre at inted af det Biergede er forkommet eller forminsket siden de fandt det. Til begge deele Svarede de, 1te at de ikke veed hvad Skib det har været af eller hvor det er bleven forulycket, og for det 2det at Slet inted af det Biergede er bleven forminsket siden det kom i deres Hænder, hvorpaa de gierne naar paaæskes vil aflegge deres Eed, ellers sagde de at siden det af øfrigheden er Publiceret og overalt bekientgiort, at dette vrag gods paa det nu holdende Høste Ting skulle auctioneres og til den Høystbydende bortselges, Saa har de ogsaa hid førdt de biergede Touver og Blocker som af alle er bleven taget i øyesiun, Men hvad Masten angaar da kunde de ikke uden at koste meere derpaa end Masten er værd paa denne aarsens tiid, faae den her til Stæden frembragt, dog er den af mange som viste at den nu skulle auctioneres, taget i øyesiun.

dernæst lod Fogden Hr: Kam/m/er raad Heiberg tilføre at eftterdi auctionen over dette Ringe vrag gods som icke Taaler store omkostninger om noget deraf skal blive i behold overalt er bleven Devolgeret, til Liebhabernes eftterretning

1754: 222b

at da med auction over samme udi denne Folcke Rige{,} forsamling maatte fortfares, med saadanne Conditioner at hvad derfor udloves det skal alleene være deres Maj:t tilhørig for sin strand Rettighed og Kiøberne være forpligted desuden at betale {auct} Bierge Lønnen med alle paagieldende omkostninger, for det 2de at Pengene strax betales til Fogden for saavidt Kongens strand Rettighed angaar, og til Biergerne deres Biergerløn, samt andre medgangne omkostninger. \for det 3de forbliver vraggodset fra dato paa Kiøberens Recico/

forestaaende Conditioner blev oplæst og der næst blev med auctionen fortfaret som følger: 1te Een Skibs Mast af een Bomseigler med paaslagne Jern Ringer og Bøyler paa det Stæd og i den stand det nu findes blev indsadt deres Maj:ts 2/3 Parter for 5 rdr: opraabt men ingen bød, dernæst for 3 rdr: heller ingen bød, dernæst indsadt for 2 rd: og opraabt, og eftter bud og overbud blev Sr: Jens Isach Holch som Høystbydende tilslagen Kongens anpart for 4 rdr:, for det 2det 6 vandt blocker eller Jomfruer uden noget Jern {eller Touv} indsadt Kongens anpart for 1 Mrk: ingen bød dernæst for 8 s: ingen bød, omsider for 5 s: som Mons:r Niels Gorm blev Høyst bydende og tilslagen for 6 s: som strax til Fogden blev Contant betalt \med 3 s: til Biergerne 3 s:/ 2de Middels blocker med Skiver udi uden Jern først for 1 Mrk: 8 s: ingen bød, der næst for 12 s: da eftter bud og overbud Sr: Gorm som høyst bydende same blev tilslagen for 1 Mrk: som hand strax betalte til Fogden, med 8 s: til Biergerne for deres Biergerløn, og for det 4de 9 stomper og støcker gl: og forraadnet Touv værck tilsam/m/en 20 Favner i lengden, indsadt for 1 rdr: 2 Mrk: og opraabt, Men ingen bød, dernæst indsadt for 4 Mrk: og været paa auction, da eftter bud og overbud dette Touv værck blev Mad:me Mette

Budde som høyst bydende tilslagen for 1 rdr: 1 Mrk: 6 s: som og strax til Fogden blev betalt saa og til Biergerne deres Biergeløn 3 Mrk: 11 s:, desligeste betalte Sr: Jens Isach Holch saavel til Fogden for \den/ af ham kiøbte Master Kongens anpart 4 rdr:, som og til Biergerne deres Biergeløn 2 rdr:
hvormed auctionen blev Slutted, og hvorpaa Fogden begiærede at denne act maatte hannem til hands Reignskabs belæg beskreven meddeeles, som blev bevilget.

Procurator Sr: Jens Isach Holch gav som nærværende til kiende at Sr: Gorm paa Leervigen haver overgivet hannem een for hands Fætter Mons:r \Ole/ Brose, \anlagd/ Sag, Contra Jens Horneland som af Velbemelte Mons:r Brose er indstefnt til dette Ting Dependerende af at Jens Horneland haver belovet Ham noget Tømmer eftter accord for betaling hvilcket icke bem:te Jens Horneland der bemelte accord og Contract burde fuldføre, og i stand sætte, haver fuldbyrdet, hvorpaa Holch Producerede det omforestaaende forfattede Stefnemaal som blev oplæst af 14de octobr: 1754.
Eftter paaraab møtte icke Jens Horneland ej eller nogen paa hands veigne.
Holch i henseende til at icke hvercken Stefne vidnerne eller den indstefnte møtte eller var tilstæde, begiærede hand anstand i Sagen paa een 3 Timer eftter denne tiid da hand ventede at faae opskaffet icke alleene sine Stefne vidner, Men og tog sig Reserveret, hvis icke hand kunde frembringe sine Vidner til benefnte tiid, alt hvad som kunde af Lov flyde.

Eragted.

Ligesom det er ubefattelig hvordan Mons:r Holch har befatted hvad tour hand i denne Sag burde iagttage, eftterdi hands forestaaende Protocollation oplyser noget som ved endelig Dom skal paaskiønnes, Ham som Procurator til last, Saa kand ikke Rætten, formedelst Mons:r Holches Stefnevidners absence, hindre enten Fogden eller andre Parter, at faae incammineret deres til dette Ting anlagde Sager, fornemmelig da een saadan \begiært/ Prolongation ikke enten befales i Loven eller

1754: 223

accorderer med Lov. Thj vorder det paastefnte Stefnemaal Kuldkasted, under Reservation af Citantens Rætt og Ancke imod de absente Stefne vidner, i fald hand nogen har haftt til Stefnemaalets forkyndelse, og det altsaaledes som hand bæst veed vil og kand.

Mons:r Jens Isach Holch gav tilkiende at Mr: Niels Gorm til dette Ting, tiid og Stæd Skrefttl: haver indstefnt Amund Næsses eftterladte Enke Ellie Næss for skyldige Penge eftter Reigning, derom at taale Dom eftter Loven Samt Erstate Processens omkostninger
Den indstefnte mødte ei eftter paaraabelse ei eller nogen paa hendes veigne.
eftter at saavidt med Sagen var avangeret indfandt sig den indstefnte Eli Næsses Itzige Mand Ole Næsse for Rætten og tilstod at hands Koene i denne Sag til dette Ting er lovlig varslet, desligeste at hand derudinden paa dette Tingstæd vil at Sagen skal Ventileres og paadømmes, Mens hvad sig den paastefnte fordring angaar, da eftter indhented Relation fra sin Koene veed hand ikke og altsaa ickcke eller!! (heller) kand tilstaae at enten hun eller hendes Sal: Mand Citanten det minste er skyldig
Mons:r Holch {paastod} gav tilkiende at hand eftter den {i} Reigning af 27de Novembr: 1754, som hand nu i Rættelagde og blev oplæst, beviiser at have paa sin Principals veigne Retmessig at Kræve den paastefnte 1 rdr: ermelte Reigning blev som sagt oplæst.
Ole Mathiesen Næss declarede at i stæden for hand Søges for 1 rdr: gam/m/el gield veed hand ickcke Rettere end at hands Koene har Retmessig eendeel Penge til gode hos Citanten saasom hun har fortaalt Comparenten at hun af de i Reigningen anførte 3 rd: 3 Mrk: icke har

oppebaaret meere end 1 rdr: i penge 1 qvarter Korn og 2 Kander Fransk Salt og 3 s: aparte penge samt paa een Marck beckomet Homble til Ræst 1 s:

Mons:r Holch giorde denne Declaration at hun nemlig Eli Næss mange gange har været fordret, vel ventelig og eftter denne hendes Mands angivelse \icke/ kand tilstaae andet end der kand være noget under hvorved at de vil paasætte een Smocke paa hvad som billig fordres, Holch paa sin Principals veigne begiærer icke andet end Ole Næses nu værende Koene, eller og hendes nu værende Mand Ole Næss maae betale, hvad som i den i Rætte lagde Reigning vedbørlig udviiser, eller og enten ben:te Ole Næss eller hands Hustrue at befrie sig, veed at aflegge een for begge \og begge/ for een deris Corporlig Eed, og at de icke noget skal være skyldig, og i mangel af om icke Ole Næsse nu er nærværende sam/m/e vil Effectuere eller giøre sin befrielse ved bem:te paastand, da begiærede Holch fuldkommen Dom til betaling, icke at betale den 1te Rixdahler Men for deres Trodsighed i adskillige tilfelde og hands Principal paaførdte mange omkostninger, at betale i Processens omkostning det minste med 6 rdr:, og derpaa paastod endelig Dom, og endelig tog \sig/ Reserveret hvad der kunde paatales,

Ole Næss Referede sig til sit forige med dend Declaration at hands Koene til næste Ting skal Persohnlig Comparere for at enten vedstaae eller fragaae under Saligheds Eed, det paastefnte og i ermangling deraf obligerede hand sig til at betale det paastefnte med Sagens omkostning.

Eragted.

I anleedning af det anførdte gives Eli Næss Laug dag til næste Ting at møde for udi denne Sag paa de af hendes Mand anførdte Conditioner

1754: 223b

at aflegge Corporlig Eed.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg gav tilkiende at hand eftter forige Tiltale haver ladet indstefne Torbiørn Endresen nu Huusmand paa Grønnevig at lide Dom til Bøders erleggelse for hands som Enckemand begangne Lejermaal med Pigen Anne Bendixdatter, gav derhos til kiende at denne Torbiørn Endresen henhører til Landlægderne \i Strandebarms skibrede/ og icke er Fløtted her ud til Søelægderne førend hand allereede mange aar havde været giftt med sin afdøde Hustrue, og eftterdi den indstefnte Torbiørn Endresen ikke eftter giorde Løftte paa næst forbiegangne Ting har indfundet sig med det allerringeste til Bøders erleggelse eller derfor villet Prestere nogen Caution, Saa paastod actor nu Dom eftter Lovens 6te Bogs 13de Capituls 1te articul over bemelte Torbiørn Endresen.

Afsagt.

Torbiørn Endresen bør for den paastefnte uimodsagde Lejermaals forseelse betale Fogden Hr: Kammerraad Heiberg følgel: Lovens 6te Bogs 13de Capituls 1te articul, de ordinaire Lejermaals Bøder udi Penge bereignet til 12 rdr:, 15ten Dage eftter denne Doms Lovlige forkyndelse, under lovlig adferd.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg gav tilkiende at hand til dette Ting tiid og Stæd til Justitziens Pleje eftter forige Tiltale har ladet indstefne Steffen Kannelønning, Ole og Erick Valvatne samt Johannes Lillebøe, at lide Dom til undgieldelse for deres ulovlige Skov og bielcke Hugst samt til vedermæhle i Sagen og saavidt Sagen Dennem kand paagielde Dom at lide

Sr: Rasmus Kragh og Abraham Alhan i Savogen, declarerede derhos at hand som actor nu inted meere haver at i Rette føre end hvis allereede i Rætte lagt er, Men begiærede alleene Dom eftter de om Skov væsenet Allernaadigst og Naadigst udgangne Forordninger og høye ordres.

Mons:r Rasmus Kragh møtte og begiærede at den Respective Rætt behagelig ville observere at {disse} \den/ paastefnte Trælæst!! (-last) icke er Bielcker mens Sperrer som hand har betinget og behøvede til sine Huusers Reparation, hvorfor hand haabede for tiltale i denne Sag at være frie, thj hand ville haabe at hvad de Mænd der har hugget Tøm/m/eret ved Arrestes Forretningen har forklaret, hvilket hand for saavidt de har kaldet det hugne Tømmer Bielcker, in totom nægter at have bestilt.

De øfrige indstefnte bleve paaraabte Mens ingen af dem Sisterede sig for Rætten.

Stefnevidnerne Anders Bandedahlen og Sæbiørn Bielland afhiemlede under Eed at de end og til dette Ting har indstefnt til Doms i denne Sag Steffen Kannelønning, Erick og Ole Valvatne, Johannes Lillebøe og Abraham Alhan, med meere end 14ten Dages varsel.

Eragted.

Sagen formedelst andre Sager som denne aftten skal incammineres og Ventileres, opsættes til Doms afsigelse til i Morgen Klocken 9 Slet forMiddag, da Parterne ville behage at møde paa dette Stæd for samme at anhøre.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg haver til dette Ting tiid og Stæd \Muntl:/ ladet indstefne Mari Villumsdatter Leervig at lide Dom til Bøders erleggelse for begangne Lejermaal med een af Søelægdernes Tienistdøgtige Mandskab ved Nafn Knud Baarsen Øckland i Fiære skibreede.

Mari Villumsdatter møtte icke eftter paaraab.

Thj førdte actor Stefne vidnerne Anders Bandedahlen og Sæbiørn Bielland, der beckræfttede ved Eed at de over 14 Dage siden i denne Sag Lovlig Stefnte Saaledes som anførdt er Mari Villumsdatter Leervig paa hendes da havende tilholdsstæd gaarden Hysingstad her i Sognet og det udi hendes eget paahør.

Eragted.

Mari Villumsdatter

1754: 224

som Lovlig Stefnt men absent gives Laug dag til næste Ting at møde med nødig agtende tilsvar i denne Sag.

Eftterat forestaaende Eragtning var Passeret blev af Stefnevidnerne forklaret at siden Stefnemaalet var Mari Villumsdatter forkyndt, er hun Reist til Bergen og tiener nu hos Borger manden Sr: Niels Korn hvorfore Fogden begiærede at den arf som hende er tilfalden eftter hendes afdøde Fader Villum Skredder og Moder Margrethe Skredder paa Leervigen, men end nu icke er udlodnet, icke maatte hende udbetales førend hun fremviiser qvittering for Bødernes Rigtige betaling.

Peder Gundersen Sortland fremstod for Rætten og gav til kiende at hand til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel har ladet indstefne Johannes Aansen Sortlands Hustroe Brite Olsdatter at lide Dom til straf fordi hun næstleden Sommer uden tilladelse har melcket og bort taget Melcken af hands Kiør i Marcken {udi} samt derom at anhøre vidnerne Jørgen Sortland og Brite Bertelsdatter Sortland, hvilcke vidner iligemaade ere indstefnte under Lovens Fals maal deres Eedelige forklaring i Sagen at aflegge. til vedermæhle i Sagen indstefnt ben:te Brite Olsdatters Mand og forsvar Johannes Aansen Sortland og begge at erstatte denne Processes omckostning tilstreckelig.

De indstefnte blev paaraabte og hvoraf alleene møtte vidnet Jørgen Sortland som vedtog lovlig Stefnemaal;

Af Stefne vidnerne møtte alleene Ole Jacobsen Indvær Men det andet Stefne vidne Johannes Sortland møtte icke hvorfor og eftterdi Stefne maalets lovlige forkyndelse icke kand afhiemles, Sagen eftter Citantens begiær blev udsadt til næste Ting.

Procurator Sr: Jens Isach Holch møtte og gav til kiende at hand var overgiven \een/ Sag for Gabriel Reinertsen Agdesteen som er hos sin Moder paa Agdesteen, og til den ende at fortsette Sagen, haver bemelte Gabriel som hands Principal ladet indstefne Christi Olsdatter tienende hos Johannes Nore Huglen fordi at hun haver beskyldt Citantens Hustrue Susane Monsdatter for Troldom {og} med desligeste som Stefne vidnerne under deres {aflagde} ved Stefningen aflagde Eed nermere kand erfares og oplyses, begiærede Stefne vidnerne {afh} førdte og afhørdte. ervartede derhos, saa snart samme var Passeret at tage sig Reserveret sin videre tiltale, og desuden under samme Eeds afleggelse at Stefne vidnerne som er Lænsmanden Johannes Lønning og Anders Bandedahlen maatte giøre deres Declaration hvordan og hvem de haver Stefnet saavel hoved Sagvolderen som vidnerne.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg gav tilkiende at hand ogsaa til Justitiens Pleje ved Bøygde Lænsmanden har ladet begiægne denne Sag med Stefne maal og derved til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne bemelte Christi Olsdatter Nordhuglen at Lide Dom til straf fordi hun haver beskyldt Gabriel Agdesteens Koene Susana Monsdatter og hendes Søstre for Troldom og Tyverie, samt udi Sagen at anhøre vidnerne Johannes Olsen Nordhuglen, Samson Johansen ibdm:, Ole Johansen den yngre, Brite Ellingsdatter Tienende Peder Nordhuglen, Jacob Rosbøe, samt Knud og Ragna Rosbøe, hvilke vidner iligemaade ere indstefnte under Lovens Falsmaal deres Eedelig forklaring i Sagen at aflegge, til vedermæle i Sagen ere indstefnte Ole Johansen Nordhuglen den ældre og hands Hustrue Anne Ellingsdatter icke alleene vidnerne at anhøre men end og at lide Dom saavidt Sagen dennem kand paagielde.

Mons:r Holch fandt sig vel fornøyet

1754: 224b

Paa Gabriels Siide, med den Declaration som Kammerraad Heiberg ad Protocollum haver tilførdt, Men dog at der tages Observation ved at at!! hoved Stefnemaalet er udgaaen fra Gabriel Agdesteen som Comparentens Principal, og hvad sig da kand betreffe hvorvidt Sagen kand have sin tancke(?) ved endelig Slutning tog Holch sig Reserveret at have indsigelse i hvorvidt og hvem den Tredie deel af Bøderne skulle tilhøre i fald at Sagen skulle blive af saadan beskaffenhed, thj ventelig ville hand formode at den første som incamminerer er første angiver, begiærede som før Stefne vidnerne afhørte og deres forcklaring tagen.

Af de ind stefnte møtte ej fleere eftter paaraab end desse af vidnerne sc: Jacob \Ragna/ og Knud Rosbøe, Brite Ellingsdatter Huglen \og/ Johannes Olsen, item Ole Johansen Nord Huglen,

Stefne vidnerne Lænsmanden Johannes Lønning og Anders Bandedahlen beckræfttede ved Eed at de langt meere end 14ten Dage siden paa lovlig maade i denne Sag lovlig haver Stefnet alle saavel mødende som fraværende forbemelte Persohner for eenhvers boepæl og tilholds Stæd.

De mødende vidner blev for Rætten fremstillet med begiær at samme maatte tages under Eedlig forhør.

1te Vidne Jacob Monsen Rosbøe aflagde Eed, og eftter Mons:r Holches forlangende blev tilspurdt, 1te om icke vidnet kunde giøre forklaring at Gabriel{s} \Agdesteens/ Hustrue er udskielt for at have begaaet Troldom Tyverie og videre og bad derhos at Sorenskriveren behageligst under sam/m/e Examen nermere tager sine betenckninger eftter beskaffenheder at Examinere bemelte vidner, desligeste om icke beskyldningen er skeed af Christi Olsdatter.

bemelte vidne blev dernæst Examineret udi Rætten mens af hands forklaring var inted Christi Olsdatter til ansvar denne paastefnte Sag vedkom/m/ende Protocollen at tilføre.
2det Vidne Knud Nielsen Rosbøe aflagde Eed og vandt icke eller noget oplysligt betreffende den paastefnte mod Christi Olsdatter anlagde Sag, Holch begiærede at vidnet maatte tilspørges om hand end og icke haver hørdt Tale af andre om at Gabriels Hustrue er beskylt for det paastefnte, af hvem og naar same skeede.

Eragted.

Imod Lovens 1te Bogs 4de Capituls 1te Art: kand eller bør ickcke vidnets Svar indhentes imod ustefnte Persohner.
3de Vidne Ragna Jacobsdatter Rosbøe aflagde Eed og vandt inted videre til oplysning i Sagen end dette eftterfølgende, nemlig at indstefnte Christi Olsdatter næstleden Foraar paa gaarden Nordhuglen fortaalte een Dag vidnet, \at/ saa oftte Citantens qvinde Susana Monsdatter og hendes 2de Søstre Brita og Synneve Monsdøttre tager Melck i Munden bliver den ligesom forgiordt;
4de Vidne Brite Ellingsdatter aflagde Eed og Provede som næst forige vidne dog med den videre Explication at næstl: Sommer Næste Søndag eftter Marie Besøgelse Dag fortalte Christie Olsdatter Deponentinden at Citantens qvindes Søster Brite Monsdatter forhen havde med een øx hugget et Kors udi een dør paa gaarden Nordhuglen nemlig 1 Fæehuus dør
5te Vidne Ole Johansen Nordhuglen aflagde Eed og vandt, icke det allerminste til oplysning i denne Sag.
6te Vidne Johannes Olsen Nordhuglen aflagde Eed og Provede ikke eller noget til oplysning, saasom hand sagde icke at have hørt det minste af det paastefnte.
Mons:r Holch da hand havde antaget sig Sag for Gabriel Reinertsen og der under fandt adskillige smaaTing som icke kunde være ham til nogen Tieniste, ville hand icke for nerværende tiid befatte sig med noget andet end faae Sagen udsadt til næst kom/m/ende Ting da hands Principal agter at føre fleere vidner i denne Sag, da hand og tog sig Reserveret alt hvis lovlig kand blive anseet.

Eragted.

Under Reservation af {liden} Rættens endelige Decicum hvor liden eller stoer føye Citanten har haftt denne Sag at anlegge, hvad beviiser hand derudi haver førdt og hvorledes hand Pro Melliore Informatione Meriterer, bliver Sagen til næste Ting eftter

1754: 225

hands forlangende udsadt.

Mons:r Rasmus Kragh haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Vigleick Vigleicksen fordi hand næstleden Sommer haver paa Citantens ejende Storøens Kircke gaard nedslaget det derpaa staaende græs, item fordi hand kort tiid siden haver Slagted een Citanten tilhørende Grastud af den fra Cancellie Raad Randulf Citanten dette aar tilsoldte \gaard/ Ordningsgaards Inventarie, derom at anhøre Dom eftter Sagens beskaffenhed og erstatte ProCessens omkostninger.
Dereftter blev Sagen ved Parternes Muntlige forlig Saaledes bielagt at den indstefnte obligerede sig for det paastefnte at betale Citanten inden 4 uger 2 rdr: og desuden een saa god Stud som den paastefnte.

Dernæst blev læst
1te Niels Spitsøens bøxel Seddel til Gunder Gundersen paa 1 pd: 3 Mrk: Smør i Saxeid in duplo forfatted med Revers paa den eene dat: 26de Novembr: 1754.

2det Michel Grams obligation paa 114 rd: 2 Mrk: 14 s: udstæd til Johannes Andersen Sæbøe med fleere Formyndere for Børne penge, hvorfor er pandtsadt 1 Løb Smør 1 huud i gaarden Vatne, dat: 28 Nov: 1754.
3de Hr: Tolder Kraghs Skiøde paa eendeel Huuser med videre paa Tolder Næsset, for 230 rd: dat: 24 Septembr: 1754 og udstæd til Hr: Obriste Lieutnant Rechelieu.
4de Mad:me Haars Transport paa eendeel Huuser og Meubler til Hr: Peder Harboe Hertsberg hvorfor er betalt 220 rd: dat: 11te Junj 1754.
5te Hr: Kammer raad og Foged Andreas Heibergs bøxel Seddel paa Eldøen skyldende ½ Løb Smør ½ huud til Hr: Obriste Lieutnant Rechelieu dat: 9 Sept: 1754.
6te Hr: Cancellie Raad og Sorenskriver Randulfs Skiøde paa Orning gaard med underliggende herligheder til Sr: Rasmus Kragh hvorfor er betalt 1800 rdr: dat: 13de Julj 1754.
7de Hr: Peder Harboe Hertzbergs bøxel Seddel til Joen Jacobsen paa 18 Mrk: Smør og 18 Marcker Fisk i gaarden Tormosæter dat: 22 Nov: 1754.
8de Hr: Obriste Lieutnant Recheliues obligation til Fogden Hr: Kammer raad Heiberg paa 50 rd: som nu til Mortification blev læst, og af Pantte Bogen bliver udsletted dat: 2de Maj 1743. med Pantehaverens paateigning at Summen er betalt af 15 Aprilj 1754.
9de til Mortification læst Hr: Cancellie Raad Randulfs udstædde obligation paa 650 rdr: til Hr: Stifttbefalings mand von Cicignon dat: 15 Martj 1751, med paateigning at den er betalt af 17de Julj 1754.

Formedelst Rætten denne Dag var Reasomeret indtil Klocken hen ved et Slet om eftter mid Natt blev den til i Morgen ophævet.

Dagen næst eftter som var den 29de Novembr: blev Rætten atter Sadt med forbemelte Laug rætt paa Tingstædet Bielland.

Da udi den fra gaars Dagen optagne Sag imellem Fogden Hr: Kammerraad Heiberg og Steffen Kannelønning med de fleere Skovhugst betreffende, blev for Rætten Saaledes Dømt og

Afsagt.

Fordi det ikke udi Rætten er beviist at den paastefnte Trælast er enten Soldt eller Hugget til udførsel af Riget, ligesom og Acten viiser at samme for det mæste bestaar i stæden for Bielcker udi Sperrer, Saa vorder de indstefnte for Actors Sigtelse i denne Sag friefunden.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg gav til kiende at Almuen af dette skibreede beklagelig for Hannem haver andraget at et ungt Pige Barn paa 23 aars alder paa gaarden Hetlesæter i Føyens skibreede og Storøens Kircke Sogn ved Nafn Brithe Jensdatter, er behæftted med den Spedalske Svaghed og hvorfor Almuen har begiæret at øfrigheden ville være assisteerlig til hendes indlemelse

1754: 225b

Udi Hospitalet paa det andre ikke af hende skal blive Inficeret, hvilket og alt formeget befrygtes for allereede at være skeed, i den anleedning havde Fogden til dette Ting tiid og Stæd indvarslet den Syge Piges Stæd Fader Lars Knudsen Hetlesæter hos hvem hun er i Huuset, at beviislig giøre hvad hun Selv maatte være ejende til hendes indlemmelses beckostninger.
bemelte Lars Hetlesætter Sisterede sig for Rætten og i Rætten anviste et eftter hands Stifdatter Brite Jensdatters Fader som hands Formand i ægteskabet Jens Arnesen Hetlesæter,

den 6te octobr: 1732 Sluttede Skiftte Brev, som udviiser at meerben:te hands Stif Datter Brite Jensdatter da er tilfalden udi Fader Arf den Summa 37 rd: 5 Mrk: 3 ½ s: for hvilcken Arf hendes Moder Broder den Dannemand Simen Helleland i Vaags skibrede er Sadt til Formynder men Stif Faderen ben:te Lars Hetlesæter gav derhos tilkiende at Formynderen icke har faaet meere end 8 rdr: af Midlerne og at hand nemlig Stif Faderen Lars Hetlesæter indesidder med det øfrige som er 29 rd: 5 Mrk: 3 ½ s:, hvortil hand forpligtede sig at være ansvarlig, dog uden nogen Renttes erleggelse eftterdi hun eftter Skiftte Brevets udviis fra sin alders 1te aar har nødt vedbørlig opdragelse med Klæde og føde hos sin Moder og Hannem som nuværende Stif Fader, samt nu paa 1 ½ aar da Svagheden har yttret sig saa meget hos hende at hun Slet inted kunde arbeide, har hun været dennem til stoer byrde og omkostning; det i Rætten anviste Skiftte Brev blev paateignet og Lars Hetlesæter tilbageleveret.

Dernæst tilspurdte Fogden den tingsøgende Almue om de veed at dette Svage Menniske Brite Jensdatter er noget ydermere ejende end det som hun eftter det i Rætten anviste Skiftte Brev har arfvet eftter sin Sal: Fader.

Den tilstæde værende Almue dertil Svarede at dette Syge Qvinde Menniske, ejer Slet inted meere end hvad hende som forbemelt udi Arf er tilfalden, og dersom noget deraf skulle overskyde naar hendes indlemmelses beckostning i Hospitalet er bestridet, holdt Almuen det billigt at sam/m/e maatte tilfalde Moderen som med saa stoer beckostning og møye har opdraget og underholdet denne sin Datter, hvortil Rentten af denne Ringe Arfve deel ickun lidet ville forslage.

Fogden begiærede at hannem om hvis Passeret er et lovskicket Tings vidne maatte vorde meddeelt hvilcket indvilges.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg qvestionerede dernæst Almuen eftter det ordinaire Tings vidnes 9 Poster, hvorpaa af denne Almue faldt et og det sam/m/e Svar som Sædvanlig, undtagen hvad sig 1te Post betreffer da forklarede Almuen at her dette aar er funden og Bierget eendeel Strand vrag hvor om Forretningen derover her paa Tinget tagen, nermere giver oplysning.

Fogden fick dereftter paa tilspørgelse det giensvar af Almuen, det Hands Maj:t icke af strøe godset i gaarden Sælle dette aar nogen første bøxel.

Paa tilspørgelse {og} om Tingskydsens afbetaling Svarede Almuen som Sædvanlig.

Odels Mandtallet og Restancen hvis beløb er 127 rd: 4 Mrk: 8 s: blev oplæst og uimodsagt.

Fordi der inted videre ved denne Skibreede var at forrette blev Rætten ophævet.

Anno 1754 Dend 29de Novembr: blev almindelig Høste Skatte og Sage Ting holden for Fiere skibredes Lehnets Almue {holdet} paa det ordinaire Tingstæd gaarden

1754: 226

Bielland udi Storøens Præstegield, og Rætten betient med eftterskrevne 8te Eedsorne Laugrættesmænd: Ingebret Lie, Niels Houckaas, Niels Øckland, Zakarias Haga, Niels Vihofde, Ole og Hans Vihofde og Ole Flaatten.

Hvornæst Allerunderdanigst og underdanig blev læst de høy Kongel: Forordninger og anden høy øfrigheds ordres.

Dernæst læst
1te Tomas de Fines Transport paa een den 31te Octobr: 1750 af Jacob Hof til bem:te de Fine udstædde obligation paa 100 rdr:, til Sr: Jonas Budde dat: 9de oct: 1754
2de Mad:me Drude Marie Korns Skiøde til Hans Amundsen Ertsland Hands Hustrue og Arfvinger paa 2 Løber Smør i gaarden Ove, dat: 16de octobr: 1754.
3de Baar Jansen Gahrs med fleres Skiøde til Reier Johansen paa 1 pd: 20 ½ Mrk: Smør i gaarden Ervesvog for 78 rd: dat: 19de Novembr: 1754
4de Mad:me Drude Marie Korns Skiøde paa 2 Løber Smør i Ove til Gunder Torgersen Bosnæs dat: 16de oct: 1754.
5te Hr: Kammerraad og Foged Heibergs bøxel Brev paa ½ Løb Smør ½ huud og ¼ tønde Korn samt ½ faar i gaarden Tvedte til Knud Evensen dateret 22de aug: 1754.

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Rætten til i Morgen ophævet.

Dagen næst eftter som var den 30te Novembr: blev Rætten atter Sadt paa forbemelte Tingstæd Bielland og Rætten betient med forbemelte Laugrætt.

hvornæst blev læst
Hr: Hertzbergs bøxel Seddel til Gabriel Olsen paa 3 væter i gaarden Eltervog, in duplo forfatted med Revers paa den eene dat: 11te Janv: 1754.

Fogden Hr: Kammer raad Heiberg gav tilkiende at hand til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel til Justitziens Pleje har ladet indstefne Siur Biordahl, at lide Dom til Bøders erleggelse, for 2de gange forøvet Slagsmaal og overlast mod Ole Øfrebøe baade paa gaarden Øfrebøe og paa gaarden Biordahl samt udi Sagen at anhøre Vidnerne Baar Biordahl og Hands Hustrue Christi Siursdatter, samt Torckel Svensbøe, hvilke vidner iligemaade er indstefnte under Lovens Fals maal deres Eedelige forklaring i Sagen at aflegge, endelig er og Siur Biordahl indstefnt til Processens omkostningers erstattelse, til vedermæhle i Sagen er indstefnt Ole Øfrebøe baade for at anhøre Vidnerne og modtage Dom i Sagen saavidt den Hannem kand paagielde.
Den indstefnte Siur Biordahl møtte og gav til kiende at hand har begiægnet denne Sag med Contra Stefning til Satisfactions erholdelse for den overlast som Hannem er tilføyet af Ole Øfrebøe da det af Fogden paastefnte Slagsmaal er Passeret, men eftter Examination er det af Siur Biordahl paastefnte, een Sag som er Passeret for Mange aar siden og er den af Fogden paastefnte Sag uvedkom/m/ende ligesom og derudi er indstefnt Separate vidner, hvorfor og disse 2de Sager Separeres og den Post Excluderes fra denne Sag.
De indstefnte Siur Biordahl og Ole Øfrebøe møtte for Rætten tillige med Baar Biordahl og Torckel Svensbøe, møtte for Rætten og vedtog Lovlig Stefnemaal i denne Sag, men vidnet Christi Syversdatter infrant sig ikke eftter paaraab.
Actor begiærede at de mødende vidner maatte tages under Examen.
1te Vidne Baar Siursen Biordahl aflagde Eed og vandt, eftter Edens forklaring Ham saavelsom

1754: 226b

det andet vidne var forelæst, at næstl: Vinter ved eller strax eftter nyeaar eller ved Juule tiider een aftten da Deponenten, {hands Koene,} \og/ det 2det indstefnte vidne {saavel} Torckel

Svensbøe, vare samlede paa gaarden Øfrebøe hos indstefnte Ole Povelsen, da hørdte vidnet at Siur Biordahl med Ole Øfrebøe kom i Mundkieglen angaaende et Klammerie som imellem dennem tilforn skulle være Passeret, Saag iligemaade at Siur Biordahl udi vreed Hue greb Ole Øfrebøe udi brøsted med sine Hænder, desligeste fornam hand at de begge som paa hinanden vare vreede falt om kull paa Gulvet mens hvilcken af dennem der blev liggende under eller ovenpaa hinanden kunde vidnet ikke, fordi det Lys som var antendt i Stuen blev udslucket i det samme de kom i Klammerie og Tommel tilsamen Mens, hvad enten nogen forsetlig Slugte Lyset eller saadant skeede af een Hændelse ved det bemelte 2 Mænd tomlede om med hverandre, gav vidnet ikke agt paa, videre forklarede vidnet at \næstl: vinter/ omtrent ved Kyndels misse tiider Saag vidnet een aftten da hand og Ole Øfrebøe samt Syver Biordahl og Deponentens qvinde vare samlede i Syver Biordahls Huus paa gaarden Biordahl at forbemelte Siur Biordahl og Ole Øfrebøe \atter/ kom i Klamerie tilsammen formedelst de Klammerier de tilforn med hinanden skal have haftt, Vidnet, der laag og Sov den tiid Klammeriet begynte har hørdt af de tilstæde værende at Syver Biordahl først angreb Ole Øfrebøe, Vidnet Saag ellers Selv at de bemelte vare i Klammerie ligesom hand \og/ Dennem adskilte, da de laag paa Gulvet hos hinanden og af vreede Tomlede med hinanden, Mens hvem af dem der laag under eller ovenpaa kunde hand ikke saa nøye observere fordi Lyset blev udslucket og det altsaa blev mørckt i Stuen, i det samme Klammeriet begyntes, dette kand vidnet med vished forklare at Syver Biordahl og Ole Øfrebøe vare vreede paa hinanden, og i sam/m/e vreede med hinanden Mundkiæglede. Parterne havde dette vidne ej videre at tilspørge hvorfor det fra Rætten blev demiteret.

2det Vidne Torckel Svensbøe aflagde Eed og forklarede for saavidt det af 1te Vidne omprovede Klammerie paa gaarden Øfrebøe, eenstemmig, med samme første vidne med dette tilleg at eftter det som melt udsluckte Lius igien var antendt, greb Syver Biordahl og Ole Øfrebøe hinanden paa een tiid af vreede {hinan} med henderne udi hinandens skuldre saa at de begge falt og Ole Øfrebøe blev liggende i een Fladseng paa gulvet og den anden strax hos paa \bare/ gulvet. Vidnet havde icke videre at Prove hvorfor det fra Rætten blev demiteret.

Fogden Hr: Kamerraad Heiberg lod tilføre at da hand har faaet denne Sag saavidt beviislig giort med 2de Eenstemmige vidner, Saa agtede hand ufornøden at føre det 3de indstefnte vidne Baar Biordahls Hustoe, Men da det som melt med forbemelte Eenstemmige vidner Baar Biordahl og Torckel Svensbøe er beviislig giort at Siur Biordahl har angrebet af vreede Ole Øfrebøe og at det Passerede Slagsmaal deraf har Reist sig, saa Sadte Fogden i Rætte og paastod at meerbemelte Siur Biordahl for saadan hands yppede og begangne Klammerie og Slagsmaal bør tilfindes at bøde til deres Maj:ts Sigt og Sagefalds Casse eftter Lovens 6te B: 7 Cap: 8 artic: og at betale denne Processes omkostning tilstreckelig hvorom hand æskede Dom

Afsagt.

Syver Biordahl for {det} \den/ Ham overbeviste

1754: 227

og paa gaarden Øfrebøe ved næstl: Juule tiider imod Ole Øfrebøe øvede overlast, tilfindes til Hands Kongel: Maj:ts Sigt og Sagefalds Casse at betale følgel: Lovens 6te B: 7de Cap: 8de art: 9 rdr: samt desuden tillige deeling til actor og Sorenskriveren for deres udi denne Sag formedelst hands forseelse skyld haftte møye 2 ½ rd: alt at udredes Femten Dage eftter denne Doms Lovlige forkyndelse under adferd eftter Loven.

Siur Biordahl fremstod for Rætten og gav til kiende at hand til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel haver ladet indstefne hands Stif Søn Ole Povelsen Øfrebøe at lide Dom til

undgieldelse fordi hand for nogen tiid siden paa Harelsøe vogen har slaget Ham, samt fordi hand een anden gang har Skieldet Ham for et Skarn \og Forræder/ og Truet at hand skal give Ham noget af Biilen sin, og at hand har i Slagsmaals Sagen indstefnt til vidne under Lovens Falsmaal Iver Alendahl, Niels Hage og Kari Hage, samt udi Trudsels Sagen Torckel Svensbøe, Baar Tommesen Skogen, Torckel Olsen Biordahl og Siri Mickelsdatter Øfrebøe.

Den indstefnte Ole Øfrebøe møtte for Rætten og vedtog Lovlig Stefne maal,

Af de indstefnte vidner møtte Torckel Svensbøe, Men ingen af de andre indstefnte vidner møtte.

Stefnevidnerne Tollef Tollefsen Hougland og Torbiørn Brockenæs afhiemlede ved Eed eftter Loven at de udi denne indstefnte Sag betreffende Ole Øfrebøes overlast mod Siur Biordahl paa Haralsøevogen haver lovlig indstefnt til dette ting tiid og Stæd under Falsmaal vidnerne Iver Olsen Alendahl, Niels Hage og Kari Hage \Torckel Biordahl og Siri Øfrebøe/ for deres boepæl udi Iver Alendahls og Niels Hages Hustruers paahør og udi Kari Hages eget paahør, med meere end 4 ugers varsel.

Stefnevidnerne Baar Biordahl og Torckel Svensbøe afhiemlede iligemaade med Eed eftter Loven at de i den paastefnte Skieldsords og Trudsels Sag Lovlig med meere end 14 Dages varsel har til dette Ting tiid og Stæd under Falsmaal indstefnt vidne{rne}t Baar Tomesen Skogen, {Torckel Olsen Biordahl} uden for hands boepæl paa gaarden Biordahl hvor hand da var i arbeide og Terskede Korn, Men hand henhører under Ryfylche Fogderie og Stavangers Laugdømme, Stefnemaalet blev forkyndt som forbemelt i hands eget paahør.

Citanten begiærede at det mødende vidne Torckel Svensbøe maatte tages under Eedlig Examen,

berørte vidne Torckel Svensbøe aflagde Eed og vandt at næstleeden Sommer da Syver Biordahl ungeferlig 2de Dage for almindelig Ting paa dette Stæd holdtes tilligemed vidnet indfandt sig paa gaarden Øfrebøe hos indstefnte Ole Povelsen til den ende at Syver Biordahl eftter sigende ville Slutte forliig med Ole Øfrebøe som er hands Stif Søn, Saa hørdte vidnet ej alleene at Syver Biordahl af Ole Øfrebøe begierte at foreenes angaaende det Klamerie de forhen imellem sig havde haftt og dette Ting i Dag er paadømt, desligeste at Ole Øfrebøe som beskienket derpaa Svarede sin Stæd Fader Saaledes: det er nu for silde at bede om forliig, i kunde talt derom tilforn, Mens end og at Ole Øfrebøe udi vreed Hue sagde til samme sin Stæd Fader Syver Biordahl disse ord: I er een Forræder {og et} \den/ Skarn der du er og har du Krogede Rompe saa skal ieg Rette Hende, paa tilspørgende var vidnet icke videre at tilspørge hvor for det fra Rætten blev demiteret.

Eragted.

De udeblevne lovlig Stefnte vidner Iver Olsen Alendahl, Niels Hage, Kari Hage, Torckel Olsen Biordahl og Siri Mikelsdatter Øfrebøe gives Laug dag til næste almindelige Ting under Falsmaals

1754: 227b

Bøders udredelse at møde for udi denne Sag at giøre Eedelig forklaring, Men hvad sig vidnet Baar Skogen betreffer, da kand Mand Ham ikke imponere for denne Rætt at Comparere, siden hand Sorterer under et andet Laugdømme og Jurisdiction har og ikke nødt meere end 7 ugers varsel, endelig forelegges Ole Øfrebøe at møde til næste Ting for vidnerne at paahøre, samt Sagen at tilsvare og Dom at modtage.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg gav tilkiende at hand til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel til Justitziens Pleje har ladet indstefne Torbiørn Siursen Nedre Viig at lide Dom til undgieldelse for hands paa Sessions Stædet Leervigen næstleden Sommer forøvede og overlast og Slagsmaal imod Baar Siursen Biordahl, samt udi Sagen at anhøre vidnerne Ole

Povelsen Øfrebøe, Sakarias Jacobsen Hage og Torckel Svensbøe, hvilcke vidner iligemaade ere indstefnte under Lovens Falsmaal deres Eedelige forklaring i Sagen at aflegge, endelig er og bem:te Torbiørn Siursen Nedre Viig indstefnt Processens omkostning at erstatte og til vedermæhle Baar Siursen Biordahl.

Torbiørn Siursen Nedre Viig og Baar Biordahl møtte for Rætten og vedtog lovlig Stefnemaal.

Af vidnerne møtte Ole Povelsen Øfrebøe, Zakarias Hage og Torckel Svensbøe, som iligemaade tilstod at være lovlig Stefnt.

1te Vidne Ole Povelsen Øfrebøe aflagde Eed og Provede at næstl: Sommer den Dag Sessionen holdtes paa giæstgiver Stædet Leervigen her i Sognet, Saa{g} hørdte vidnet at Torbiørn Nedre Vig sagde til vidnet, det hand ville Prøve Baar Biordahl og eftter at vidnet derpaa havde Svaret disse ord, jae det kom/m/er mig icke ved, angreb Torbiørn Nedre Viig Baar Biordahl med sine Hænder, da de begynte med hinanden at Tomles, ligesom de og begge 2 a 3 gange faldt ned paa Jorden, Vidnet {…} \saag og at/ Baar Biordahl i det same blev blodig i ansigted, hand hørdte ellers eftter at bem:te var Passeret det Baade Baar Biordahl og Torbiørn Nedre Viig paa hinanden vare vreede, Mens førend Torbiørn Nedre Viig som melt angreb Baar Biordahl hørdte vidnet icke at de med hin anden havde nogen Mundkieckling, endelig Siger Vidnet, at den tiid det omprovede Passerede vare saavel Baar Biordahl som Torbiørn Nedre Viig gandske overstadig druckne.

2det Vidne Torckel Svensbøe aflagde Eed og vandt i alt som første vidne dog med denne forskiel at dette icke!! vidne ikke hørdte de af første vidne omprovede ord at Torbiørn sagde hand ville Prøve Baar Biordahl; saa og med dette tilleg at da Torbiørn Nedre Viig og Baar Biordahl havde Tomlet hinanden paa Marcken nær ved een Bordstabel og vare igien opkomne, Saag vidnet at Torbiørn Nedre Vig var Riblet og blodig under øyet, dog icke videre end Huuden var af og lidet blod udkom som droppet Ham ned paa hands Hals Krave, og at Baar Biordahl bløde sterck næseblod. Parterne havde inted videre dette vidne at tilspørge hvorfra det fra Rætten blev demiteret.

3de Vidne Zakarias Jacobsen Hage aflagde Eed og Provede eenstemmig som andet vidne undtagen at hand icke var tilstæde da Baar Biordahl og Torbiørn Nedre Viig begynte at Tomle sam/m/en, videre havde dette vidne icke at forklare hvorfor det fra Rætten blev demiteret.

Baar Biordahl blev af Rætten tilspurdt om hand veed med fleere vidner at beviislig giøre de ord som første vidne Ole Øfrebøe haver udsagt, neml: at Torbiørn Nedre Viig førend noget Klammerie imellem Parterne begyntes sagde ieg vil Prøve Baar Biordahl. Rs: hand viste ingen at erindre

1754: 228

Saasom de alle vare Druckne.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg som actor lod tilføre og Sadte i Rætte at da det med Eenstemmige vidner er bleven beviislig giort at Torbiørn Siursen Nedre Viig og Baar Siursen Biordahl af vreede har været i Slagsmaal tilsammen, kasted hinanden til Jorden og eftter at de igien vare opkomne begge vare blodige i ansigted, men ikkun et vidne har kundet forklare at Torbiørn Siursen Nedre Viig var begyndelse eller aarsag til Klammeriet, de da derfor begge bør ansees til Bøders erleggelse eftter Lovens 6te Bogs 7de Capituls 8de art:, hvorom hand æskede Dom.

Afsagt.

Den affaire Torbiørn Siursen Nedre Viig og Baar Biordahl med hinanden næstl: Sommer {med hinanden} eftter actens {og de f} udviis og de førdte vidners Eedelige forklaring, havde, kand ikke anderledes end for et Reent Klammerie ansees, Thi Kiendes for Rætt at bemelte Torbiørn Siursen Nedre Viig bør eftter Lovens 6te Bogs 7de Capt: 8de articul bøde til Hands

Kongel: Maj:ts Sigt og Sage falds Cassa 9 rdr:, Mens hvad sig Baar Biordahl betreffer da fordie hand ikkun til vedermæhle men ingen Dom er Stefnt fandt Rætten sig ikke heller af den Raison \beføyet/ imod Ham at felde nogen Dom denne sinde, dog at actors Søgemaal mod Hannem vorder uforkrænket, i fald hand dertil finder sig beføyet, endelig bør Torbiørn Siursen Nedre Viig tillige Deeling imellem actor og Dommeren betale dennem 2 ½ rdr: for Deres udi denne Sag haftte møye. Det paadømte udreedes og eftterkommes 15ten Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under Lovlig adferd.

Procurator Sr: Jens Isach Holch møtte for Rætten og gav tilkiende at hand til dette Ting tiid og Stæd ved skrifttlig Stefne maal dateret 6te Novembr: næstl: haver indstefnt Gunder Larsen Øckland fordi at bemelte Gunder er bleven Ham skyldig eendeel Penge for een Sag som Comparenten Holch for bemelte Gunder eftter Gunders eget forlangende haver antaget, hvilket Stefnemaalet som Holch i Rætte lagde nermere og videre udviiser, samme begiærede for Rætten oplæst og at Stefne vidnerne maatte same afhiemle. berørte Stefnemaal blev oplæst.

Gunder Økland møtte icke eftter paaraab ej eller nogen paa hands veigne.

Stefne vidnerne Lænsmanden Johannes Lønning og Skyds skafferen Anders Bandedahlen bekræfttede ved Eed at de meere end 14ten Dage siden \lovl:/ forkyndte den Producerte Stefning for Gunder Larsen Ouckland paa Ouckland udi hands qvindes paahør saasom hand Selv paa sam/m/e sin boepæl icke da var nærværende.

Mons:r Holch dernæst for at korte Sagen og ickcke bruge vitløftighed, fremlagde sin skrifttl: Deduction af 29 Nov: indeværende aar som for Rætten blev oplæst. De udi forbemelte Indlæg allegerede Documenter blev og eftter sine No: udi Rætten oplæst.

Mons:r Holch leverede og desuden udi Rætten een af deres velbyrdighed Hr: Kammerraad Heiberg forfatted opnævnelse til Laugrætted som skulle bievaane og være

1754: 228b

Tilstæde \paa aastæden Øckland/ i fald at ikke Gunder Økland Sagen Comparenten uafvidende havde forligt, bemelte opnævnelse er dat: 4 Septembr: 1754 og blev oplæst.

Ved alle disse i Rætte lagde Documenter beviiser Comparenten at Gunder Larsen Øckland er Selv skyldig at betale Comparenten hvad hand for sit Sleb og møye, forskuder og videre tilgode kommer eftter den Producerede Reignings nermere udviis, altsaa paastod bem:te Holch i følge Stefnemaalets udviis og nock errørte Indlægs indhold Dom uden ophold.

Eragted.

Gunder Larsen Øckland som Lovlig Stefnt gives Laug dag til næste Ting at møde med tilsvar udi denne Sag.

Torckel Svensbøe fremstod for Rætten og foregav at have til dette Ting tiid og Stæd haver indstefnt Baar Siursen Biordahl, for imod Ham paa giæstgiverstædet \Leervig/ da Sessionen sammestæds næstl: {aars} Sommer holdtes, øvede overlast og Jordskuv, derom at anhøre vidner Ole Gotskalcksen Ulvebne og Torckel Olsen Biordahl, samt taale Dom til undgieldelse eftter Loven, item erstatte Processens Omkostninger skadesløs eftter den derom nermere giørende paastand og i Rættesættelse inden Sagen var derpaa dømt.

Af de indstefnte møtte Baar Siursen Biordahl og det eene af vidnerne Ole Gotskalcksen Biordahl!! (Ulvebne) som begge tilstod udi denne Sag at have nødt Lovlig Varsel for sin Boepæl meere end 14 Dage siden, Mens det andet vidne Torckel Olsen Indre Biordahl møtte [ej] eftter paaraab.

Stefnevidnerne Bøygde Lænsmanden Størker Hoversholm og Skydsskafferen Joen Skipevigen beckræfttede ved Eed at de meere end 14 Dage siden i denne Sag til dette Ting under Fals maal Lovlig haver Stefnet det nu absente vidne Torckel Olsen Indre Biordahl.
Det mødende vid!! (vidne) Ole Gotskalcksen Ulvebne aflagde Eed og vandt at nestl: Sommer den Dag Sessionen holdtes paa Leervigen her i Sognet Saag vidnet at indstefnte Baar Siursen Biordahl greb med sine Hænder Citanten Torckel Svensbøe udi vreed {i Sku} Hue i Skuldrene og kasted Ham mod Jorden ved Søen paa bem:te Leervigs grund og det af ingen anden aarsage end fordi Citanten der tillige med Baar Biordahl var overstadig Drucken, udi Kierlighed bad Baar Biordahl forføye sig i Citantens Baad for at Reise med Ham til sit Hiem.
Citanten begiærede Laug dag for det udeblevne vidne Torckel Olsen.

Eragted.

Den Lovlig Stefnte men udeblevne Torckel Olsen Indre Biordahl gives hermed Laug dag til næste almindelig Ting at møde under Fals maals Bøders udredsel, for at aflegge Eedelig vidnesbyrd i denne Sag, samt Baar Biordahl at møde for at paahøre vidnet og lide Dom.

Johannes Aasbøe og Fogden Hr: Kammerraad Heiberg i rætte æskede den af dennem anlagde og seeniste Rættes Dag \udsadte Sag/ Contra Abraham Løvaas fordi Hand inden Rætten for Ting og Dom haver begiægnet sin Contra Part med ærrørige ord, og for{die} hands beskyldning,
Abraham Løvaas tilligemed hands antagne Fuldmægtig Mons:r Holch møtte for Rætten og Abraham tilstod at have nødt lovlig varsel i denne Sag end og til dette Ting.
Procurator Holch {paa} lod tilføre at hand paa Abraham Løvaases veigne haver til dette ting tiid og Stæd udi Continuation af hvis udi denne Sag forhen er Passeret, Muntlig ladet indstefne Johannes Aasbøe og Fogden Hr: Kammerraad Heiberg at anhøre

1754: 229

de vidner Niels Bielland, Johannes Emberland, Gudmund Hofde med Hustrue Kari Hofde, hvilcke vidner det forhen førdte Prov Thore Gundersen Nu boende paa Feraas iligemaade er Stefnt at paahøre, og endelig Johannes Aasbue at lide Dom fordie Johannes vrangeligen skal have forførdt Ham, som er at forstaae vrangelig angivet at libra ham ikke er skyldig i hvad som Johannes Aasbue Ham tilforne haver villet binde Ham paa Armen, og Abraham aldeles venter ikke at være af den beskaffenhed som Johannes Aasbøes beskyldning hensigter til, endelig at lide Dom til Contra Citantens friefindelse og hoved Citantens undgieldelse eftter Lov og Forordninger samt erstatte Processens omkostninger.
Johannes Aasbue, Fogden Hr: Kam/m/erraad Heiberg, samt af vidnerne sc: Niels Bielland, \og/ Johannes Emmerland tilstod for Rætten at være i denne Sag Saaledes som anførdt paa Abraham Løvaases veigne Stefnet, Mens de øfrige Prov Gundmund og Kari Hofde samt det til vidners paahørelse forhen førdte Prov Thore Feraas, møtte ikke eftter paaraab.
Stefnevidnerne Niels Houckaas og Ingebret Lie afhiemlede ved \Eed/ at de i denne Sag meere end 14ten Dage siden lovlig haver Stefnet for Contra Citanten Abraham Løvaas ej alleene bemelte Gundmund og Kari Hofde, Men end og Erick Bue som vidner at møde paa dette Ting for under Eed {og} \eller/ Falsmaals Bøders udredsel at aflegge vidnesbyrd i denne Sag, endelig har de og over 14ten Dage siden i Sagen Stefnet for Abraham Løvaas forbemelte foranførdte vidne Thore Feraas de til dette Ting Stefnte vidner at paahøre.
Contra Citanten fremstillede de mødende vidner med begiær sam/m/e maatte tages under Eedlig Examen og Svare paa de qvestioner hand til dennem ved Rætten lader fremsette.
Det første af Contra Citantens vidner Niels Nielsen Bielland aflagde Eed {og forklarede} om at vidne sin Sandhed i denne Sag, og hvornæst til Ham eftter Fuldmægtigen Mons:r

Holches forlangende ved Rætten blev fremsadt følgende qvestioner. 1te om vidnet er bekient fra begyndelsen af hvad eller hvoraf Disputen imellem Abraham Løvaas og Johannes Aasbøe er komen.

Eragted.

førend Rætten kunde paa den fremsadte Stefnemaalet for saavidt allereede bekient uvedkomende qvestion, indhendte vidnes Svar, vorder Mons:r Holch tilholdet nøyere at Explicere sig om hvorudi den omspurdte Dispute bestaar samt om hand intenderer at overbeviise hoved Citanten eller andre ved dette \eller/ eftterfølgende vidner at være skyldig udi de beskyldninger det indkomne Udtog udviiser, det Abraham Løvaas saavel Citanten som andre haver tillagt, og endelig, hvad enten Mons:r Holch eller Abraham Løvaas vil declarere at Abraham Løvaas end nu vedbliver berørte beskyldninger eller samme frafalder.

Holch declarerede at den tiid Abraham Løvaas tiltalte Ham at paatage sig Sag for Ham, da giorde Abraham den Declaration for Comparenten, som hands nu antagne Procurator, at hand nemlig Abraham vel tilstod at havde udtalt hvad hand haver været beskyldet for, men dog med dette tilleg at hands intention icke var af den beskaffenhed som de onde ord hvilcke hand af uforstandighed og mangel paa begreb haver udbrødt med, og kunde give anleedning til saa haardt Søgemaal som imod Ham er anlagt. Det i Rætte

1754: 229b

lagde Udtog af Protocollen, blev dernæst Abraham Løvaas forelæst og dernæst af Rætten tilspurdt hvad enten hand ville vedblive sine giorde beskyldninger for Rætten eller være fornøyet med den af hands Fuldmægtig Procurator Holch nu giorde Declaration.

Derpaa Abraham Løvaas Svarede at hand ikke erindrer de ord hand beskyldes for Men at samme maae have skeet i een overiilelse, hvorfor hands Fuldmægtiges foranførte er Sandferdig og hvortil hand sig der for Refererer. med den yderlige Declaration at i fald hand haver Talt imod Citanten eller Rætten de udi det indkomne udtog indførte ord og og!! urimelige Tale maader, saa maae hand have været enten Saa overstadig drucken at hand icke viste hvad hand sagde, Mens fordi udtoget viiser at ordene ere faldne, Saa beder hand at forseelsen maatte hannem for saavidt giørligt er Pardoneres, eftterdi hand Selv samme hiertelig fortryder har og ikke det allerringeste uden alt ære og godt Johannes Aasbue at paasige, icke eller!! (heller) veed eller har hand til dato begrebet andet end at udi dette Land baade er Rætt at finde, at Rætten Rigtig Plejes og desligeste at hand har haftt friehed til at Sige Sandhed.

hoved Citanten Johannes Aasbøe lod tilføre at hand {eftter} \i anleedning af/ den nu giorde Declaration af Abraham Løvaas og hands Defensor ingenlunde paastod Abraham Løvaases ære eller Ruin Men begiærede alleene at hand ved endelig Dom maatte friefindes for saadan ærrørig beskyldning, og at de udtalte ord ikke maatte komme Hannem til forkleinelse paa ærlige Nafn og Rygte samt at hannem maatte tilfindes nogenledes erstatning for denne Processes Omkostning.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg lod tilføre at da hannem er bekient at Abraham Løvaas ikke er vel forvaret i hovedet og hand altsaa har udbrudt med saa skammelige ord i Rætten som acten udviiser, Hannem nemlig Fogden ogsaa er bekient at bemelte Abraham Løvaas nu er een gandske ussel og arm Mand der Slet inted haver at Bøde med, Saa paastod Fogden alleene at bem:te Abraham Løvaas maatte for denne hands grove forseelse blive tilfunden at straffes med arbeide udi Fæstningen paa nogen tiid, dog i det minste udi 2 Maaneder, til advarsel og Spægelse baade for hands egen og andres Løse Mund og Tunge

Mons:r Holch i anleedning af den Daarlighed saavel Hand som Rætten har befunden at Abraham Løvaas besidder bad at Rætten hannem af den aarsage, for den paastefnte forseelse ville friefinde.

Paa det Spørsmaal som Rætten i anleedning af Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilførte, fandt nødig til den Meenige Tingsøgende og tilstædeværende Almue at fremsette, blev af den gandske Almue eenstemig Svaret at indstefnte Aabraham!! Løvaas er nu saa aldeles Fattig at hand neppe har det hand kand opholde Livet med, desligeste Sagde Almuen at Abraham Løvaas nu hvercken ejer eller bruger nogen Jord, Men hand og hands Koene nu lever i usle og Kummerlige omstændigheder.

Parterne havde paa Rættens Spørsmaal inted videre udi Rætten i denne Sag at indvende, thj blev derudi Saaledes Dømt og

Afsagt.

De af Abraham Løvaas {af hand} eftter egen tilstaaelse for denne Rætt imod Citanten Johannes Aasbue af ubesindighed og uden aarsag faldne grove ord og beskyldninger, bør eftter Abraham Løvaases acten tilførdte og der om i Protocollen indførdte Declaration samt Deprecation ikke komme samme {hoved} Citant Johannes Aasbue paa hands ære gode Nafn eller Rygte til minste forkleinelse

1754: 230

Men hereftter Passere og være at ansee som døde utalte, uSande og Conceqventer Kraftesløse, hvad sig ellers straffen som Abraham Løvaas sig eftter det i Rættelagde udtogs nermere udviis følgelig Lovens bydende, haver ved berørte derudi anførte og af Ham inden een Siddende Rætt talte formastelige ord og grove beskyldninger, Retmessig paadraget, er angaaende, da vorder samme eftter Sagens, Hands, og forseelsens omstændigheder Considereret, dertil at hand som Een Forarmed Mand der inted haver at Bøde af bør og skal udstaae den straf Fogden Hr: Kammerraad Heiberg over Hannem haver paastaaet, nemlig at arbeide 2de Maaneder udi nermeste Fæstning, ligesom {og} Hand og tilfindes at erstatte hoved Citanten Johannes Aasbue denne Processes omkostning med 24 rdr: Den paadømte straf skal skee Naar det er opfyldet som Kongen om straf paa Kropen allernaadigst har befalet, og Processens omkostninger af Abraham Løvaas udredes Fembten Dage eftter denne Doms Lovlig forkyndelse under Lovlig adferd.

Da Dom var afsagt blev Abraham Løvaas og hands Defensor Procurator Holch tilspurdt om de ville være fornøyede med den afsagde Dom vil være fornøyet, eller om De agter at appellere Dommen til høyere Rætt.

Mons:r Holch fandt fornøden at Svare at hand ikke befatter sig med at give noget endelig Svar enten hand for sin Principal Abraham Løvaas vil apellere eller icke, Men vil lade det ankomme paa Abraham Løvaas hvorvidt Abraham sig derom Explicerer, derhos tog tog!! Reserveret i fald Abrahams Declaration skulle være af nogen ulovgrundig Nattur, Comparenten da saavidt som lovl: kunde eragtes, vil tage Abraham i forsvar.

Abraham Løvaas Declarerede at hand ikke enten har lejlighed til eller vil indstefne denne over Ham feldede Dom for ober Rætten.

Holch sagde at hand formedelst Abraham Løvaases forestaaende Declaration, havde ikke videre at paastaae eller invende, men bad alleene at executor saa meget muelig er ville see straffen formildet.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg anviiste udi Rætten under dags dato een qvittering af Johannes Nielsen og Jaen (Joen) Olsen udstæd for de Kongel: Skatter af gaarden Øchland som som!! dennem dette aar 1754 er bleven godtgiort eftter Høylovlig Kammer Collegii ordre, hvilcken qvittering udstæderne inden Rætten attesterede at medføre Rigtighed.

Paa Fogden Hr: Kammerrad Heibergs tilspørgende om det her i skibredet værende ødeliggende \Kongel: Maj:ts strøe/ gods er uforandret siden næstforige aar, Svarede Almuen Ja at derudinden ingen Forandring er skeed.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs videre tilspørgende om beskaffenheden af Hands Kongel: Maj:ts eget beholdne Halsnøe Closters øde liggende gods, Svarede Almuen som Sædvanlig, dog med denne forskiel at gaarden Hofde er den 29 Janv: dette aar uden bøxel overdraget til Joen Jacobsen Løehougen paa de Conditioner at hand for alle Jordebogens Indkomster i 4 aar skal være frie. øfrigens som Sædvanlig

Paa Fogdens Spørsmaal Svarede Almuen at ingen første bøxler af Hands Maj:ts strøegods her i skibredet dette

1754: 230b

Aar er falden.

Angaaende Tingskydsens afbetaling Svarede Denne som forige Almuer.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg begiærede dernæst det ordinaire Tingsvidnes 9 Poster for Almuen fremsadt og faldt deres Svar dereftter som næst forige aar uden forskiel.

Dereftter blev odels Mandtallet saavelsom Restancen Almuen forelæst og af ingen modsagt, Restancens beløb er ellers 131 rd: 1 Mrk: 8 s:

Meere end allereede anførdt var ej eftter paaraab ved dette Ting at Forrette hvorfor Sage Tinget og Rætten blev ophævet.

Anno 1754 den 2den Decembr: blev almindelig Høste Skatte og Sage Ting holden for Føyens og Waags skibredes {Lehnets} Halsnøe Closters Almue paa gaarden Sør Huglen, og Rætten i overværelse af Stædets Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Kammerraad Heibergs Fuldmægtig Mons:r Niels Hunth, betient med eftterskrevne 8te Eedsorne Laugrættes mænd: Jacob Sæbiørnsen Otterøen, Johannes Levog, Anders Hofland, Erick Hofland, Tarald Væstvig i hands Stæd Ole Størcksen Vorland, Tommes Væstvig i hands Stæd Lars Biørnsen Eide, Lars Hejeberg, og Hans Rønholm.

Dernæst blev Allerunderdanigst og underdanig læst de Kongel: Forordninger og anden Høy øfrigheds ordres.

Saa og Publiceret
1te Fogden Hr: Kammerraad Heibergs bøxel Seddel paa 1 Løb Smør ½ huud i gaarden Lille Brandvigen til Ole Olsen dat: 5te April 1754.
2de Dito Fogeds Bøxel Seddel til Jacob Larsen paa Halsnøe Closter godset ½ Løb Smør ½ huud i Særsteen dat: 4de Decembr: 1753.
3de Dito Fogeds bøxel Seddel til Erick Ericksen Østvig paa ½ Løb Smør ½ huuds Landskyld udi gaarden Lønning dat: 6te augustj 1754.

4de 1 dito bøxel Seddel af Fogden Hr: Kammerraad Heiberg som ombudsmand for Halsnøe Closters gods udstæd til Søren Hansen Berge paa ½ Løb Smør ½ huud i Lønning dat: 12te Septembr: 1754.

Formedelst at Fogdens Fuldmægtig med Skatternes Hævelse giorde Anfang blev Rætten til i Morgen ophævet.

Dagen næsteftter som var den 3de Decembr: blev Rætten atter Sadt med forbemelte Laugrætt paa gaarden Sør Huglen.

Endre Østensen Hofland fremstod for Rætten og gav til kiende at hand til dette Ting Tiid og Stæd med Muntlig varsel har ladet indstefne Ole Haralsen Vold for imod Citanten øvede skields ord samt fordi hand \er skyldt for at/ have{r} ihiel kiørt een {Citantens} \Ole Væspestad tilhørende/ Hoppe, derom at anhøre Prov og Taale Dom følgel: Loven eftter Sagens beskaffenhed og den paastand Citanten agter nermere at giøre og endelig at erstatte Processens omkostninger.

den indstefnte Ole Vold møtte for Rætten og vedstod lovlig varsel sagde og at hand ej haver Sagt andre ord til Citanten end just de hand sc: Comparenten Selv haver hørdt af Heine Tommesen Qverne, nemlig at hand een gang Spurdte Citanten hvad Mand hand var den tiid hand skar Ringene af Øyken.

bemelte Heine Qverne indfandt sig for Rætten og sagde at hand haver fortaaldt Ole Vold det Citanten haver skaaret Ringerne af een Øyck som Creperte og tilhørdte Ole Væspestad.

Citanten begiærede {Citanten} \Sagen/ udsadt til næste Ting Saasom hands indstefnte vidner nu er fra værende.

Stefnevidnerne Ole og Holger Eje bekræfttede ved Eed at de meere end 14ten Dage siden indstefnte under Fals maal til vidnesbyrds aflæg Knud Vold og Lars Sandahl samt Lars Olsen Vold.

Eragted.

De lovlig Stefnte mens nu udeblevne Vidner Knud og Lars Vold og Lars Sandahl gives Laug dag til næste Almindel: Ting under Falsmaals Bøders udredsel at aflegge Eedelig Vidnesbyrd i denne Sag da og Ole Vold haver at indfinde sig

1754: 231

Prov at paahøre.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen at gaarden Nedre Grindem skyldende i skatt 1 ½ Løb Smør men i Landskyld 1 Løb Smør 1 huud, samt udi gaarden Schomsnæs i skatt 1 pd: 21 Mrk: Smør i Landskyld ½ Løb Smør ½ huud, dette aar 1754, har været Pladt ødeliggende.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen om Tingskydsens afbetaling som Sædvanlig

Ligesom og for Almuen blev fremsadt de udi det ordinaire Tings vidne anførdte 9 Poster da Almuens Svar faldt i et og alt som forige aar.

Odels Mandtallet og Restancen hvilcken sistes beløb er 42 rd: 1 Mrk: 9 s: blev Almuen forelæst og af ingen modsagt.

Meere end skeed er vare ej dette Ting at Forrette thi blev Sage Tinget og Rætten for dette skibrede ophævet.

Anno 1754 dend 5te Decembr: blev almindelig Skatte og Sage Ting holden paa gaarden Sioe paa Halsnøen for Schonevigs og Opdahls skibreders Halsnøe Closters Almue, og Rætten betient med eftterskrevne 8te Eedsorne Laugrættesmænd: Niels Mæland, Amund Nielsen ibdm: Helje Sætre, Hans Sæbøe, Johannes Andersen ibdm:, Ole Sandvold, Haagen Eekenæs, og Torben Skarveland. Ofverværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Kammerraad Heiberg med Meenige Tingsøgende Almue.

Hvornæst Allerunderdanigst og Underdanig blev læst de Høy Kongel: Forordninger og anden Høy øfrigheds ordre som de forige Tinge ere læst.

Dernæst blev læst
Fogden Hr: Kammerraad Heibergs bøxel Seddel til Johannes Johansen Sunde paa 1 Løb Smør 1 Huuds Landskyld i gaarden Nedre Sæbøe dat: Halsnøe Closters gods dat: 31 Maj 1754

Formedelst afttenens paakome ophæves Retten til i Morgen.

Dagen nesteftter som var den 6te Decbr: blev Retten med forben:te Laug Ret atter Sadt paa ern:te Tingstæd Sioe.

Enken Siri Tungesvig haver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Halvor Olsen Hillesdal fordie hand eftter hendes Mand Joene Nielsens død 3 aar til komende Vinter Siden \ej/ har {aar} leveret hende aarlig {har} Mere end halvfierde Vaager Korn eller fødet for hende udi 3de Vintre Reignet til nest anstundende Foraar mere end \een/ halv Koe og 2de Smaler, altskiønt hand eftter opretted Contract af 19de Novbr: 1748 haver forbundet Sig til hendes dødelige afgang at forskaffe hende aarl: 7 Waager Korn item imidlertiid at føde for hende 1 ½ Koe og 3de Smaler, derom da først at anhøre ben:te Contract og dernest Dom ved hvilken hand maatte tilpligtes at betale hende det Resterende Korn og Foster eftter Bøygde Priis, samt at Hand fremdeles bør i alt opfylde hvis Hand Sig som melt haver Obligeret og desuden tilstrekelig erstate Hende, denne Processes omkostninger.
Den instefnte mødte ej eftter paaraab.
thi førte Citantinden Stefne Vidnerne Bøygde Lænsmanden Torger Sioe og Johanes Sæbøe som ved Eed bekræfttede at de over 14 Dage Siden Saaledes som oven anført haver Stefnt Halvor Hillesdal for Hands Boepæl
Citantinden producerede den allegerede Contract {som blev oplæst} dat: 19de Novbr: 1748 som blev oplæst.

Eragted

Halvor Olsen Hillesdal som lovlig Stefnt Mens nu Absent, gives Laugdag til neste Almindel: Ting med sit udi denne Sag nødig agtende tilsvar at indkome

Dernæst blev inden Rætten af Fogden oplæst og anviist Ølver Gundmundsen Holmedahls Fogden givne qvittering for Skatterne af den afbrendte gaard Holmedahl som er dette aar 1754, 11 rd: 5 Mrk: 4 s:, da vedkom/m/ende saavelsom den heele Almuen tilstod at dito Skatter er Ølver Holmedahl Rigtig godtgiort.

1754: 231b

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen at alle opsidderne paa de aftagne Halsnøe Closters gaarder udi Opdahls og Schonevigs skibreder, er dette aar ukrævet for Skatten af den affeldte Jordskyld udi Deres paaboende gaarder. Men udreednings og Standqvarter pengene er betalt, ligesom og Leedingen dette aar er dennem godtgiort tilligemed Landskylden, aarlig tagen og arbeids pengene af dito gaarder dette aar 1754.

Dereftter Fogden tilspurdte denne Almue om hvorledes at dette aar har været beskaffen med det paa visse Conditioner bortfæstede ødeliggende Halsnøe Closters gods, hvortil Almuen Svarede at dermed ingen forandring er skeed men gav der om sam/m/e forklaring som Sædvanlig.

Fogdens Spørsmaal {og} \om/ Tingskydsens afbetaling blev [af] Almuen besvaret som Sædvanlig.

Dereftter blev for den Tingsøgende Almue foresadt de udi det ordinaire Tings Vidne anførdte 9 Poster, hvortil faldt af Almuen det sam/m/e Svar som Forleden aar.

Odels Mandtallet og Restancen hvis beløb er 322 rd: 5 Mrk: 7 s: blev Almuen forelæst og af ingen modsagt.

Videre end anført var ej ved dette Ting at Observere hvorfor same blev ophævet.

Anno 1754 d: 20de Decembr: eftter udsettelse fra nestl: 16de Novbr: blev formedelst den Sag Syver Tungesvig imod Erick Tvedt og Magdelie Nielsdatter haver Reist usandferdig beskyldninger betreffende, holdet opsadt Sage Ting paa Tingstædet gaarden Hielmervig i Skaanevigs Præstegield og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Lars Ebne, Mons Skaalnæs, Lars Hugnesen Wicka, Arne Ebne, Lars Kiella, Knud Lækknæs, Christen Sunde og Anders Lien.

Hovet Citanten Syver Tungesvigen indfant Sig for Retten Mens icke enten Erick Tvedt eller Magdalie Niels Datter.

Dernest blev udi denne Sag Saaledes af den gandske Rett Saaledes Dømt og

Afsagt

Citanten Syfver Larsen Tungesvigen har vel ved Stædetz Sogne Præst Hr: Arent Bøchmans Skrefttlige – og Medhielperne Ole Ericksen Wicka samt Joen Slockes Muntl: Eedlige - \Aflagde/ Vidnesbyrd Legitimeret at indstefnte Erick Rasmusen Tvedt Virkelig er den der Høsten 1751, hafver eftter ald anseende mere af Skiulte Aarsager end Samvittigheds Angest ligesaa velvillig som ufornøden aabenbare tilstaaet og igientaget den paastefnte Skammelige beskyldning Hand nyelig tilforn ja end og førend om Saadant Syndigt Levnet minste Rygte var udkommet, Hemmelig for Sin Velerm:te Siæle Sørger imod Citanten og Contra Citantinden Magdalie Niels Datter hafde fremført; Mens fordie samme Citant i Stæden for at eftterleve Lovens Stricte bydende udi dens 1te Bogs 13de Capt: 22 art: eftter hvilken det hafde været Hands Pligt og Stefnt Samt ført ben:te Vidner til dette Sogns Høste Ting berørte Aar 1751 ikke derom Reiste Sag førend noget eftter Aars forløb, Og Contra Citanten Erick Tvedt af saadan begangne Forsømmelse har til Egen Frelse taget Anledning in totum at fragaae bem:te Sin Angivelse

1754: 232

Saa bliver Hand følgel: den allegerede Lovs Articul for Citantens tiltale i denne Sag friefunden;
Hvad Sig Contra Citantinden Magdalie Nielsdatters Saavel ved Stefnemaal som Indlæg imod Citanten Skedde Sigtelse betreffer, da foruden derom ingen Kiends gierning findes det og er unægtelig det Hendes Samvittighed gandske vel kunde bleven Conserveret og Hun nødt afløsning for den paastefnte grove Synd i fald den var øvet, Dersom Hun for Hendes Sogne Præst Saadant udi Løndom hafde bekient og icke som skeed er, af ald Magt ved at aabenbare Hendes Egen Skam Stræbet eftter at giøre Sig Selv til een ægtemands Hoere, Saa er og icke Factum Citanten overbevist, minst Saaledes som Loven udi 1te Bogs 13de Capt: 1 art: Reqvirerer; Thi af disse og de mange flere i Sagen befundne delicate omstendigheder Kiendes for Rett ej allene det merbem:te Magdalie Niels Datters Sigtelse om at Syfver Tungesvig Søndagen d: 26de Septbr: 1751 udi hands Eget Baade Nøst med Hende har haftt Legemlig Omgiengelse, bør som Falsk, Løgnagtig fingeret og uSandfærdig af sig Selv henfalde, desligeste at alle de ord i dette tilfælde af Weder Parterne ere udTalte eller Skrevet ikke bør eller skal komme titn:te Syver Tungesvig paa Hands ære gode Nafn og Røgte eller i andre maader til Ringeste Forkleinelse eller Nachdeel, Mens Magdalie Niels Datter tilfindes og desuden at afsohne berørte af Hende, mueligens formedelst andre Hende som Eenfoldig og Tenckelig lidet oplyst udi Sin Christendom dertil haver forført, begangne grove Forseelse og givne stoere Forargelse med 4 Rdr: til Deeling imellem det Schaanevigske Præstegields Husarme og nødlidende Menisker; Som ellers Acten viiser at Erick Tvedt tillige med Magdalie Niels Datter Selve har \som melt/ været de første ved hvilke den omtvistede onde gierning er vorden \aabenbare/ udspredet Saa kand Mand ej andet end befrie dito Medhielpere Joen Slocke og Ole Wicka for Erick Tvetes saa haarde som i denne Sag upasselige Søgemaal. Processens Omkostninger ophæves paa Alle Sider. De paadømte 4 rdr: udredes af Magdalie Niels Datter 15 Dage eftter denne Doms lovl: Forkyndelse under adfærd eftter Loven.

Året 1754 er no til endes.

Tingbok nr. I. A. 36 1751-1755 for Sunnhordland
Året 1755

(1755: 232)

Anno 1755 d: 23de Aprilj blev Retten til følgende Siuns og Besigtelses Forretnings foretagelse og fuldførelse Sadt paa Halsnøe Closters Hoved Gaard liggende paa Halsnøen udi Fieldbergs Præstegield Schaanevigs Skibredde og det udi Anledning af Fogden Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad

1755: 232b

Andreas Heibergs Skrefttl: Reqvisition under 24de febr: 1755 og der paa teignede Hans Excellence Høy Welbaarne Hr: Stifttbefallings Mand Von Cicignons Naadige Bevilling af 25de dito, Og betient med eftterskr: af Sorenskriveren følgel: høybem:te Bevilling Opnefnte 6

Eedsorne Laug Rettes Mænd Neml: af Skaanevigs Skibrede Christopher Pedersen Gielmervig, Ole Simensen Handeland, Ole Tielflaat og Christen Sunde, Samt af Fieldbergs Præstegield Peder Kiellesvig og Jacob Sæbøe, alt eftter udsettelse fra den Rette Tægte Dag Nestl: 14de i denne Maaned da denne Forretning ej formedelst Stormvinde som hindrede Itzige Foged Welædle Andreas Juel fra at kunde Sistere Sig paa dette Stæd, kunde foretages uagted Rettens Middel samme tiid fordie De boer ej langt herfra og derfor af det haarde Veir da var ikke blev Formeent at Comparere, her hafde indfundet Sig. den allegerede Reqvisition og Resolution blev Saa først for Retten oplæst.

Hr: Kammer Raad Heiberg lod dereftter tilføre at da Hand har været foraarsaget til det i Reqvisitionen anførte at Bevisliggiøre at indkalde Endeel Vidner ved et Skrefttl: Stefnemaal af 12te passato som blev i Rettelagt og oplæst. Saa begierede Comparenten Heiberg at De indstefnte Vidner som nu møder maatte Eedfæstes at giøre Deres Sandfærdige Forklaring ved Forretningen og at Svare til De Qvæstioner som Dennem af Retten kand blive foresadt eftter begge Parters forlangende. ydermere i Rettelagde Hr: Kamer Raad Heiberg een af Hr: Sorenskr: Randulf med sine Laug Rettes mænd d: 13de Martj 1733 holdte Besigtelse Forretning ofver Halsnøe Closters Hoved Gaards Huuser da Hand neml: Fogden Heiberg Gaarden skulle tiltræde hvilken Forretning Comparenten Sagde at være gandske ueftterretlig og passioneret, Endeel i henseende til at derudi er anførdt at Comparenten var nerværende ved Forretningen da Hand dog icke kunde Arrivere til Stædet formedelst Storm og uveir førend den anden Dag da Sorenskrifveren næsten hafde Slutted Forretningen hvilket Hand med de da værende Laug Rettes Mænd som end nu lever, kand Bevisliggiøre, for det 2det eftterdi der ikke er nogen Regulairité i Forretningen men Sprunget fra et Huus til et andet og for det 3die eftterdi Forretningen udtrykkel: udviiser at Sorenskr: Randulff som forige Foged Ohnsorgs Cautionist har været meget passioneret, hvilket i Særdeleshed kand fornem/m/es i Forretningen pag: 3 hvor Hand anfører at Een Huuse Waanings Bord Tag var gandske forraadnet og dog ikke anført mere end ½ Tølt Bord til forbedring og paa sam/m/e pag: anfører Hand ikkun 2de Mænds Arbeids Løn i 3de Dage at Bordtæcke og TagTække begge de 2de Stoere Huuse Waaninger med meget mere som ville blive for vitløfttig at opreigne; bem:te Forretning bliver da ved denne Forretning til eftterretlighed i fornødne tilfelde. Hr: Kammer Raad Heiberg Sagde ydermere at omendskiønt Hand da den i Rettelagde Forretning var passeret, hafde haftt allerstørste føye sam/m/e ved indstefning for Laugmanden at paa-anke og faae underkiendt Saa dog siden Comparenten forud Saag at der indtet var at faae hos Hands Antecessor Fogden Adam Levin Ohnsorg enten for Huusernes stoere brøstfeldighed eller Saadan/n/e giørende Omkostninger eftterdie Hand Neml:

1755: 233

Ohnsorg blev skyldig een Anseelig Summa til Deres Maj:ts Cassa for haftte Oppebørsler som til dels af Cautionisterne maatte betales og hvoraf endnu Rester til Deres Maj:ts Cassa omtrent 1300 rdr:, Saa var Hand nødtvungen at lade det derved beroe og loed allene til Slutningen af Forretningen anføre at Hand maatte lade Besigtelse Forretningen ankom/m/e paa Sorenskr: og Mendenes Ansvar.

Fogden Welædle Andreas Juel som til denne af Høy Øfrighed Bevilgede Forretning var tilstæde, maatte declarere 1te at uagted at Hannem ikke om det i Rettekomne Stefnemaal til nogen Vidners førning ved denne Forretning har været bekiendt, Saa dog alligevel vedtog Hand sam/m/e, men med sin Reservation af Contra Qvæstioner og Exceptioner i fornøden tilfælde, og dernest hvad angaar den i Rettekomne Forretning der forhen her paa gaarden er passeret i Aaret 1733 der betitles med passioneret og ueftterretlig med videre, Saa maatte Hand Sige at dette herved lidet vedkom, Thi den eeniste Wei, naar imod den noget hafdes at Sige, var ved Ober Rett at faae forandret og der for altsaa nu maae passere for usvæcket og til

denne Forretning blive een grund Regul!! (grundRegul), Hannem er det allene om at giøre at gaard og Waaninger nu nøyagtig bliver Besigtigede og Deres tilstand fuldkomen beskreven, Samt derved Taxeret hvad Deres Reparation vil komme til at staae Reserverende Sig og i øfrigt ved denne Forretning at paastaae {og} See Taxeret {den gandske} alle de paa gaarden befindende Huuse i den Stand same nu befindes udi, Saa og Skiønnet hvorvit same til nogen bestandighed kand Repareres eller ikke.

Hr: Kammer Raad Heiberg lod tilføre at det vil ankomme paa Sorenskrifveren hvorvidt Hr: Fogden Juels Siste proposition kand med forsvar følges eller frafaldes.

Parterne begierede at med Forretningen maatte {giøres} fortfares og bad Hr: Kamer Raad Heieberg iligemaade at Vidnerne maatte eftterspørges og Eedtages.

De udi Stefningen anførte Vidner mødte alle for Retten og aflagde Eed derpaa at De ved denne besigtelses Forretningen vil vidne og udviise hvad Dennem er bekiendt og De til oplysning veed at oplyse.

Dereftter begierede Hr: Kamer Raad Heiberg at Forretningen maatte begyndes og Continueres i den orden som Reqvisitionen giver Anledning til, Saaledes at hvad Comparenten hafver anvent paa hvert af gaardens Huuse i bekostning maatte efttersees anføres og Taxeres, desligeste at den endnu derpaa befindende Brøstfeldighed iligemaade vorder eftterseet og Sadt for een billig Taxt paa.

Dernest blev med Besigtelsen giort anfang da Clostergaardens Huuser fantes i følgende tilstand.

Den Stoere Huse Waaning som eftter den producerede Besigtelses Forretning er anført for at Staae paa den Søndre og Nordre Side, som Retten befant at staae eftter længden i Ost og Væst Mens i Bredden i Sør og Nord, bestaaende af een Stoer Stue med 2de af Panelede Kammere, een Daglig Stue med 2de Smaae af Panelede Kamere, et Kiøcken med 2de Smaae af Panelede Spis Kamere, een Vadsker Sval uden for Kiøckenet og een Gang fra bem:te Waaning ud til Borge gaarden, Samt under Stoer stuen Een Muret Kielder med afdeeling, Paa denne Huuse vaaning er af Hr: Kammer raad Heiberg anvendt følgende beckostninger Nemlig eftter de 2de Vidner Jens Alne og Aslack Førdes forklaring paa Stoer Stuen dette eftterskrevne: 1te af panelet omtrent 3de aar eftter Kammer raadens anckomst her til Stædet 2de Seng Kammere med Fyllings dørre og trøck Laase, derpaa beckosted eftter Laugrættes skiøn. 3 tylter Kiøbmands Bord 6 al: lang à 3 Mrk: 8 s:, er 1 rd: 4 Mrk: 8 s:, 2de Fyllings Dørre à 4 Mrk: 8 s: er 1 rd: 3 Mrk: 3 Trøcklaase à 4 Mrk: er 2 rdr: 0 Mrk: Arbeids Løn for Panelingen og Dørgerigter item Jern hengler!! (hengsler)

1755: 233b

Til Dørene 1 rdr: 4 Mrk: Malet Stuen \og Kamerne …./ med RødsLiim Farve 1 rdr: 3 Mrk:, I stoer Stuen \og Kamerne/ fandt Rætten i Nydt blye indlagt 7 Vinduer à 2 Mrk: er 2 rd: 2 Mrk: Er saa de paa denne Stoer Stue af Hr: Kammer raad Heiberg anvent beckostninger i alt 10 rd: 4 Mrk: 8 s: Fogden Hr: Juel eftter at den af Hr: Kammerraad Heiberg udi denne Stue anvendte beckostning saaledes er vorden Taxeret som den tiid da sam/m/e kand være forferdiget, Saa bad hand nu at Rætten ville tage den gandske Stue udi øyesiun dens Loftt, Vegger, Vinduer og foran anførdte Paneling, Dører og Videre, samme nøyagtig beskrive udi hvad tilstand for nærværende tiid befindes, hvad Reparation derpaa udfordres, Saaledes som samme kand agtes at være vedvarig, og samme Reparation Saaledes at Taxere, som de Selve derfor vil være ansvarlig. Udi Daglig Stuen fandtes ved Hr: Kammer raad Heibergs anckomst her til Stædet eftter forbemelte 2de Vidners saa og Vidnet Peder Bioes forcklaring 8te Enckelte smaae \dobbelte/ Vinduer i 2de Fag, i stæden for de 2de Fag større og bedre Vinduer indfatted udi blye Hr: Kammerraad Heiberg formedelst de forige vare uduelige, derudi af nye har beckosted, {de forige 8te Enckelte,} desligeste sagde ben:te Vidner at i

daglig Stuen har Hr: Kammerraaden ladet beckoste 2de Fyldings dørre med inde Laaser og nøgler for hands tiid \derudi/ af panelene 2de Kammere, item under Bielckerne eller Loftted ladet legge nye Himling, saa og lagt nyt gulv oven paa det forige gamle som var utedt og aabent, og endelig ladet med \brun/ RødsVand eller Liim Farve Male ernevnte Stue, hvilcke forskrevne Daglig Stuens beskostninger af Laugrætted Saaledes blev Taxeret. Nemlig de 2de Fag eller 8te nye Vinduer med Vindues Poster og Karmer {for} samt Rammer og beslag og Arbeids Løn à 1 rd: er 8 rdr: De 2de Fyllings Dørre med sine Laaser, hengler!! og Dørgerigter for 2 rdr: Hr: Kammerraad Heiberg sagde at disse 2de Døre har kosted Ham 3 rdr:, Himlingen eller apanelingen under Bielckerne bestaaende af 3 tylter og 8te Kiøbmands Bord à tylten 3 Mrk: er 1 rd: 5 Mrk:, samme at Pløye og Høvle à tylt 1 Mrk: 8 s:, er 5 Mrk: 8 s:, Spiger til samme kosted 2 Mrk: 4 s: \i alt 3 rd: 12 s:/ Gulvet bestaaende af ligesaa mange Bord og Spiger og ligedan Arbeids Løn Taxeret ligesaa for 3 rd: 12 s: Malingen i alt for 1 rdr: Daglig Stuens beckostning er da 17 rd: 1 Mrk: 8 s: Eftter Næst forbemelte 3de Vidners forcklaring har Hr: Kammerraad Heiberg omtrent 5 aar siden ladet nedlegge ovenpaa det gl: gulv i Kiøckenet som var aabent og brøstfeldig et nydt Gulv, de sagde ellers at den Skaarsteen som tilforn stoed i Kiøckenet treckede saa slet at naar derpaa lagdes Ild falt Røgen i Kiøckenet og andre omkringværende værelser, hvorfor Hr: Kammer raaden omtrent 6 aar siden maatte lade sam/m/e til Mantelen nedrive og igien paa een bedre maade opmure hvilcket alt eftter Laug rættes skiøn har kosted Nemlig, Gulvet hvorunder findes 3 ½ tylt Kiøbmands Bord med Spiger, Arbeids Løn og Kosthold kosted 2 rd: 4 Mrk: 6 s: Skaarsteenen at opsette i alt 10 rdr: 1 Mrk: 8 s:, Thj bliver de paa Kiøkenet anvente Meliorationer ialt 12 rd: 5 Mrk: 14 s: Hr: Kammerraad Heiberg sagde at hand vel har beckosted i Kiøckenet Tin recker og Tinhylder ligesaa et Vindue mens saadant vil hand inted reigne. I det bæste Spis Kammer i Kiøckenet sagde Hr: Kammer raaden som og Saaes for øyne \at have beckostet/ nye Vindues Karmer, nye Retter bencker og Tin hyller og Reoller, hvormed hand {hand} icke ville opholde Rætten eller derover forlange nogen Taxt. Angaaende Taget paa denne Huusevaaning da forklarede de 3de Vidner Anders Toftte, Siur Bioe og Ole Dommesnæs at Hr: Kammer raad Heiberg omtrent et aar eftter hands anckomst til dette Fogderie, var nød til at legge nye Teigl Stene, Sue Tag og legter der paa samt Sperrer og Vandrender med videre behøvende Bindings værck under Taget, eftterdi det ved hands anckomst derpaa befindende

1755: 234

Næver og Jord Tag var af ælde og Forraadnelse saa total Ruineret at det ej kunde Repareres, End videre forcklarede vidnerne at da det gl: Tag blev afreven var de saa kaldede Stavlejer hvorpaa Sperrerne ligger saaledes forskiøt at de ville falde ud, hvorfor hand maatte med Skrue arbeide Tvinge dem tilbage og fæste dem mod (med?) bielcker og Jern Bolter, hvilcken Tagets Reparation Laugrætted ansaag at have kosted som følger. 33 Tylter Bord à 2 Mrk: 4 s: er 12 rd: 2 Mrk: 4 s:, 2 ½ Tylt Sperrer à 2 rd: er 5 rdr:, det andet smaae Træværck under Sperrerne derudi indbereignet. For at med Skruver at tilbage drive de udskudte Stavlejer og samme med Bielcker og 6 Jern Bolter at belegge 4 rdr: 3 Mrk: Til Panner paa Vaanehuuset med tilbyggede vasker Sval er medgaaet eftter udreigning 3650 stkr: som Considereres à Tusinde med Føring 8 ½ rdr:, til 31 rdr: Under Ern:te Panne Steen findes lagt 12 tylter eller 360 smalt Hundrede Lægter à Hundred 1 rd: er 3 rdr:, 1080 Spiger til Lægterne for 2 rdr: 1 Mrk: 8 s: Arbeids Lønen for med Sperrerne underbindingen Sue taget og Panderne at paalegge, tilstod de 3de Vidner Anders Toftte Peder Bioe og Siur Dommesnæs at have af Hr: Kammerraad Heiberg den tiid de det som melt paalagde, nødt til sammen paa deres egen Kost 9 rdr: Tagets beckostning er saa tilsammen 67 rd: 12 s: Bord klædningen eller Bord tæckningens beckostning med Bord og oplængers anskaffelse med

videre inbereignet arbeidsløn for {da} i alt med taget 19 rd: 1 Mrk: Hr: Kammerraad Heiberg sagde at omendskiønt hand ogsaa har beckosted Malning af brunrød og Tran paa Bord klædningen om det heele Huus saa og beslag med hengsler og Kroger paa alle Lugerne eller Vindues Skudderne saa dog siden Malningen i særdeleshed paa den Søndre Siide nu er meget forandret og der og var nogle hengsler og Kroger i de gamle Vindues Skudder da hand kom til gaarden, Saa ville hand ej derover giøre nogen bereigning. Næst forbemelte 3de vidner forcklarede at den af Hr: Kammerraad Heiberg omckring forbemelte Vaaning beckostede bordklædning var gandske fornøden, og blev giort, eendeel der af omtrent et aars tiid eftter hands anckomst til Embedet, og Ræsten nogle faae aar dereftter, saasom den derpaa forhen staaende Bord klædning var ved Hr: Kammer raadens anckomst deels gandske Forraadnet og deels meget brøstfeldig.
Formedelst afttenens paackomme ophæves Rætten til i Morgen.

Dagen næst eftter som var den 24de Aprilj blev den begynte Siuns og Taxations Forretning atter foretaget med de gaars dagen indførdte Laug rættes mænd paa bemelte Halsnøe Closters hoved gaard og det i begge Parters overværelse.
Hr: Kammer raad Heiberg forestillede at Siuns Mændene i hastighed har forbiegaaet udi deres Taxation over de anvente beckostninger paa den forbem:te Store Huuse vaanings forbedring at Taxere de paa Huuset lagde Kiøler med sine Jern Anckere saa og Skaringe Spigere baade til Sue Taget og Bord taget, hvilcket hand begiærede endnu maatte skee. Laugrætted i anleedning af næst forindførdte efttersaag ovennevnte Kiøler Jern Anckere med sine Spigere samt de Spigere der findes udi Bord klædningen og Sue Taget, hvilcke de Taxerede saasom Anckerne i Tallet 24 med sine Spigere 2 rd: 200 Spigere i Bord klædningen og Sue Taget à 20 s: [pr: hundre] er 2 Mrk: 8 s:, og Kiølerne hvorudi er 2 tylter og 2 Bord à 3 Mrk: 1 rd: 8 s:, for samme at paalegge med Kosthold {foer} 3 Mrk: 4 s: i alt 4 rd: 4 s: Hr: Kammerraad Heiberg sagde ellers at hand paa dette Huuses forbedring og Reparation har anvent

1755: 234b

adskillige omckostninger som her ikke kand Specificeres og at hand allene har begiæret Taxeret hvad som strax falder i øyne og end nu staar ved Magt begiærede ellers at vidnerne maatte forcklare om det icke er dem bekient at dette Huus adskillige gange i Kammerraadens betienings tiid har taget stoer Skade af Storm og uveir i særdeleshed paa Tagets Pander og Kiøler og om icke same da strax af hannem igien er besørget Repareret; de foranførdte vidner svarede at det er dem gandske vel beckient ej allene at de paa Closter gaardens Huuse befindende Pander \Torve/ og andre Tager adskillige gange af Stercke Stormvinde er bleven bedervede og deels afrevne, men end og at Hr: Kammerraad Heiberg hver gang saadan skade er skeed saa straxens samme har ladet Reparere og i standsætte; Endelig og i anleedning af Reqvisitionen begiærede Hr: Kammerraad Heiberg at vidnerne maatte forcklare hvad forskiel der er paa denne Besigtede Huuse vaaning nu og da hand antog den, og det med et kort Svar hvad enten den nu er verre eller bedre Rs: at den er nu bedre end den var ved Kammerraad Heibergs anckomst, thj da var den saa slet at ingen brav Mand kunde eftter Deres skiøn boe derudi. Forestaaende paa denne Huuse vaaning anvente beckostninger saavidt nu kunde sees for øynene udgiør den Summa 131 rd: 1 Mrk: 14 s:
Een Stue ved forbemelte Huuse vaanings østre Siide Muur- eller Muncke-Stuen kaldet bestaaende af den Murede Stue med \et/ ved Siden af panelet Brendeveeds Kammer, og oven paa Loftted 2de nye afpanelede Kammere; om denne Stue giorde de forandførdte vidner den forcklaring at ved Hr: Kammerrad Heibergs anckomst til Fogderiet var det derpaa værende Torve Tag tilligemed Troe Taget, samt Sperrer Loftted Bielckerne og Gulvet \saa/ gandske

forraadnet og uduelig at inted i samme Stue fandtes tienlig uden blot alleene Murene og Vinduerne, saa at alt hvis af Træe derudi findes har velbemelte Hr: Kammer raad af nye tilligemed Taget og desen Bolter etc: beckosted, og blev samme {af Vurde} beckostninger af forbemelte Besigtelse Mænd eftterseede og Taxeret som følger. Til Gulvet i forbemelte Mure Stue 6 Tylter Bord med arbeidsløn 3 Mrk: 8 s: pr: Tylt er 3 rd: 3 Mrk:, Himlingen eller Loftted i samme Stue dertil medgaaet 12 Tylter og 4 Bord à tylten indbereignet arbeidsløn 4 Mrk: er 8 rd: 1 Mrk: 6 s:, 8 Bielcker i Loftted med arbeide 2 rd: 8 s:, Een Trappe op paa Loftted ialt for 1 rd: Stav og Muurlejerne oven paa den Murede Væg bestaaende af 4 Lange og 4 korte Træer tilsammen 4 rd: 3de Knæer til størcke for Stavlejen paa den væstre siide, med 9 Jern Bolter udi anseet med arbeidet for 3 rd:, Til begge, eller 2de oven paa fornevnte Muur-Stue i brøsterne afpanelede Kammere er medgaaet 17 Tylter Bord som med dets hevling og Videre arbeide ansættes pr: Tylt 4 Mrk: er 11 rdr: 2 Mrk:; Til dito afpanelede Kammere medgaaet omtrent 800 Spiger à 20 s: er 1 rd: 4 Mrk:; De for for!! dito Kammere anskaffede 2de Fyldings dørre hver 4 Mrk: er 1 rd: 2 Mrk: 4 andre smaae døre for 4re i det østre Kam/m/er afdelede Skabe hver 1 Mrk: 8 s:, er 1 rdr: Laas og beslag paa den østre Kammer-døer 3 Mrk: Ligesaa for det væstre Kammer eller dets dør 5 Mrk: 2de Vinduer med Rammer og Poster i det Væstre Kammer for 2 rdr:, 2de ligeledes udi det østre Kammer med Poster Rammer og Videre for 1 rdr: 4 Mrk:, 2 smaae Vinduer i dito Væstre Kammer for 1 Mrk: 8 s:; Til Taget, følgende 1 ½ tylt Sperrer med arbeids løn ved samme at øxe og nedlegge 2 rd: 3 Mrk: Til Sue Taget er medgaaen 21 tylter og 4 Bord som ansees af Verdie indbereignet arbeidsløn à tylt 2 Mrk: 12 s: er 9 rd: 12 s: Underslag under Sperrerne og opstanderværck i begge Kammerne alt med arbeide 4 Mrk: 8 s:; Paa Taget nedlagt omtrent 1512 Panner af Verdie \med hiemførselen/ 12 rd: 5 Mrk: nock 144 lægter vurderet for 1 rd: 3 Mrk: Til Bord klædningen i denne Stues 2de brøster, samt til Lugerne med Kølerne eller de Bord hvor Panderne er hæfted udi, er i alt medgaaet 9 Tylter Bord som med arbeidsløn i alt er anseet pr: Tylt for 4 Mrk: 8 s: er 6 rd: 4 Mrk: 8 s: 4 Vand render ligesaa paa Taget à støcket med arbeids Løn 3 Mrk: er 2 rdr: Til Lægterne i Taget medgaaet omtrent

1755: 235

432 Spiger tilsammen for 5 Mrk: 8 s: End nu erindrede Hr: Kammerraad Heiberg at paa foranførdte Muur- eller Muncke-Stue var, hvilcket de 2de vidner Anders Toftt og Jens Alne bevidne saa at være i Sandhed, ved hands anckomst til Embedet det Sødøstre Hiørne af Muren Reent udfalden, hvilcket af Ham igien er bleven Repareret, og hvilcken Reparation nu af Mændene blev anseet at have kosted i alt 8 rdr: Bliver saa i alt hvad denne Muur og Muncke Stues af Hr: Kammer raad Heibergs giorde Reparation har kosted 87 rd: 2 Mrk: 10 s: Endnu erindrede Besigtelse Mændene at være forbiegaaet Arbeidsløne for Lægter og Panner paa denne Muur Stue at nedlegge hvilcke de Taxerede at have kosted 2 rdr: og Jern anckerne at befæste Kiølerne med 1 rdr: Saaledes in allis denne Muurstues gandske Reparation som nu for øyne forefaldt 90 rd: 2 Mrk: 10 s:

Dernæst blev Besigtelsen foretaget paa den øverste eller paa østre Siide Staaende Vaanhuus bygning med sin imellem sam/m/e Bygning og Muur Stuen værende Store Sval eller gang, bestaaende 1te af een Stue kaldet Sahlen, 2do Een Stue kaldet blaae- eller Am/m/e Stuen. 3tio et derved værende Kiøcken med et afpanelet Spiise Kammer 4to et Tømret Senge Kammer tvert over fra Døren paa Amme Stuen, og endelig den store gang udenfor hvor Hr: Kammer raaden skal have afpanelet med Bord og Stander værck et Kammer nu kaldet Viin-Kammeret. Vidnerne Jens Alne Anders Toftte Peder Bioe vidnede og forcklarede at da Kammer raad Heiberg kom til Embedet var taget paa denne Huuse vaaning og tilhørende udsval saa gandske brøstfeldig og Forraadnet at den icke stoed til nogen Reparation uden

Taget Reent at aftages og øfrige at oplegges, hvilket og skeede et aar eftter hands anckomst her til Stædet, den i saa maader af Hr: Kammer raaden paa Huusets Reparation og forbedring anvente beckostning Taxerede Besigtelse Mændene for saavidt nu for øynene kunde sees og ubereignet hvad Reparation imellemstunder formedelst Storm og uveir tagne Skade kand være anvent, at beløbe sig som følger. Til Bord klædning med Luger paa denne Vaaning og Store gang, i alt medgaaet i østre brøst og paa den eene og Søndre Siide 19 tylter Bord à 3 Mrk: er 9 rd: 3 Mrk: i det Væstre brøst 6 tylter Bord ligesaa til Bord klædning à 2 Mrk: 4 s: er 2 rd: 1 Mrk: 8 s: Til Kiøler og Vindskeeder paa Taget 3 ½ tylt Bord à 3 Mrk: er 1 rd: 4 Mrk: 8 s: Een deel ancker i Kiølerne med Vindskeede Jern 2 rd: 12 s: Render paa begge Siider af taget for 1 rdr: 4 Mrk: Til Taget paa dito Vaaning omtrent medgaaet 2898 Panner som i alt vil koste naar for 1000 gives med hiemførselen 8 ½ rd:, 24 rd: 3 Mrk: 12 s: Vindues Karmer Rammer og Poster, til 2de Fag Vinduer paa Sahlen ialt for 2 rdr: 2 Mrk:, 6 Jern paa Lugerne for same Vinduer 4 Mrk: 8 s: Arbeidsløn paa den paa Huuset Sadte Bord klædning i alt anseet til 3 rd: 2 Mrk: 2 s: Til Sue Tag medgaaet 30 tylter à 2 Mrk: 8 s: er 12 rd: 3 Mrk: Oplenger paa Veggerne under Bordklædningen 1 rd: 8 s: 4 Vinduer paa Sahlen i nyt blye à 2 Mrk: er 1 rdr: 2 Mrk: Det i Gangen afpanelede Kammer har med taget 3 ½ tylt Bord à 3 Mrk: er 1 rd: 4 Mrk: 8 s:, opstander værck 2 Mrk:, Arbeidsløn for Bordenes Høvling à 1 Mrk: 8 s: pr: Tylt 5 Mrk: 4 s: 100 Spiger 1 Mrk: 4 s:, Laas og Hengsler for Døren 3 Mrk:, saaledes tilsamen dette Kammer kosted 3 rdr: 4 Mrk: Paa Amme Stuen i samme Vaaning lagt nydt gulv med [?] Tylter Bord à 3 Mrk: 8 s: arbeidsløn pr: tylt à 1 Mrk: 8 s: og Spiger 60 stkr:, tilsam/m/en 2 rd: 3 Mrk: 12 s: For Pannerne og Sue Taget at oplegge i alt 7 rdr: 7 Vinduer i nydt Blye paa Amme-Stuen og hosbyggede Kiøcken à 2 Mrk: er 2 rdr: 2 Mrk: I det Tømrede Kammer Vindues Karmer Poster og Rammer 1 rdr: Saaledes har denne Stuevaaning med tilbyggede Kiøcken Kammere og Gang, dens Reparation i alt kosted 79 rdr: 5 Mrk: 6 s:

Dernæst blev \om/ den saa kaldede Murede Borger Stue af Vidnerne Anders Toftte Jens Alne \og/ Peder Bioe forcklaret at ved Hr: Kammerraadens anckomst til Closterets hoved gaard var dens Tag Saa forraadnet at inted

1755: 235b

Af Næveren og 4re af Sperrerne samt 4 Tylter Bord af Troe Taget og til Vindskeederne kunde benyttes, Mens i det Stæd blev af Hr: Kammerraaden nydt anskaffet som eftter Mændenes skiøn, fordi taget maatte tilligemed Sperrerne og Troetaget Reent aftages, har kosted Hr: Kammer raaden, nemlig. de 4 Sperrer 1 Mrk: 4 Tylter Bord til Troe og Vindskeeder à 3 Mrk: 8 s: er 1 rd: 4 Mrk: Een Liore Kiste 1 Mrk: 2de Torvhald à 1 Mrk: er 2 Mrk: Een Røg ovn at lade opmure 4 Mrk: 30 Voger Næver paalagt paa Taget à 1 Mrk: 2 s: er 5 rd: 3 Mrk: 12 s: Arbeids Lønnen i alt at Tæcke og Reparere 1 rd: 1 Mrk: 8 s: Er saa i alt hvad beckostninger som paa dette Huus er anvent 9 rd: 5 Mrk: 4 s: Ellers begiærede Hr: Kammer raad Heiberg at foranførdte Vidner \ville forcklare om hand icke/ end og seenere har formedelst paa denne gaard staaende Storm og uveir, Men i særdeleshed formedelst den Slette Næver her nu er at faae maatted beckoste dette Huuses Tæckning af Næver og Troe med paafølgende arbeidsløn. Dertil Vidnerne Svarede joe det er icke muelig at saadan Reparation i hvor god den er kand staae lenger formedelst det her faldende Storm veir end 8 a 9 aar førend det paa nye maae Tæckes og derfor har Hr: Kamer raad Heiberg end og ungefehr for 6 aar siden ligeledes maatted Tæcke dette Tag med Næver og andre fornødne Reqvisita.

Hvornæst den Saa Kaldede Melcke Stue blev Taget i øyesiun og hvorom de 2de vidner Jens Alne og Peder Bioe giorde saadan forklaring at den omtrent 1 aar eftter Hr: Kammerraad Heibergs anckomst her til Fogderiet, blev formedelst samme til deels var brøstfeldig og \til deels/ Forraadnet, nedrevet i grund, og fløtted af forige Tomt derhen hvor den nu staar og der

igien opbygt, Taget derpaa tilligemed Sperrerne, Troet og Bielckerne var og da {af} formedelst Forraadnelse uduelig, de paa dette Huus som melt anvente beckostninger efttersaag Laug rætted og blev Taxeret som følger. Huuset at ned rive Fløtte og igien at opbygge arbeidsløn 3 rdr: Lagt Lem i Stuen med 3 Tylter 2 Bord Taxeret à tylt med arbeidsløn 4 Mrk: 8 s: er 2 rd: 2 Mrk: 12 s:; Gulvet i Stuen hvortil er medgaaet 3 tylter Bord à 2 Mrk: 8 s: er 1 rd: 1 Mrk: 8 s:, Arbeidsløn paa dito Gulv 2 Mrk: 8 s: Bord taget af 3 Tylter Bord bestaaende à 2 Mrk: 8 s: er 1 rdr: 1 Mrk: 8 s: 4 Tylter Hun til Bordtag 2 Mrk: 8 s: Arbeidsløn for samme 4 Mrk: 8 s: Nedlagt gulv i gangen eller Svalen i alt med arbeidsløn 3 Mrk: forskaffet een Steen ofn for 1 rdr: 4 Mrk: Opmuret Skaarsteenen i dito Stue og ved den bekostted 2 rdr: Til Troe eller Sue Tag medgaaet 8 ½ tylt Bord à 2 Mrk: er 2 rd: 5 Mrk: Paa Taget oplagt 24 Voger Næver à 1 Mrk: 4 s: er 4 rdr: 3 Mrk: Een gang dør med Laas for 2 Mrk: Thj bliver i alt denne Reparation paa Melcke Stuen 21 rd: 2 Mrk: 4 s: Hr: Kammerraad Heiberg begiærede ellers at vidnerne maatte forcklare 1te om icke \Vel/bem:te Hr: Kammer raad Heiberg ved sin første anckomst til Klostergaarden maatte {nedrive} formedelst dets store brøstfeldighed nedrive dette Huus i grund, for det 2det paa hvad Stæd det da blev forfløtted, og endelig hvad beckostning paa dette Huus næstl: aar 1754 til dets fuldkomne i standsættelse er bleven anvent, paa den siste Post forlangede hand ingen videre Taxation end skeed er, Men for at viise at denne siste beckostning ikke er den eeniste som hand paa dette Huus har anvent begiærede hand at vidnerne maatte svare paa de 2de første qvestioner. Formedelst der ved vidnernes allereede giorde Eedlige forcklaring er fuldkommen oplyst alt hvis Hr: Kammerraad Heiberg udi de fremsadte qvestioners 1te og 2de Post haver omspurdt, fandt Rætten ufornøden derom videre Svar at indhente. I anleedning af denne Rættens Eragtning begiærede Hr: Kammer raad Heiberg at vidnerne maatte alleene forcklare hvad tiid den Reparation som Mændene har Taxeret er Passeret. Rs: de Refererede sig til sit forige Svar at det er skeed et aar eftter at Hr: Kammerraaden anckom her til Stædet. Men da Kammerraaden end og afvigte aar 1754 paa bem:te Huus haver maatted giort een nye Reparation saa begiærede hand derover een Taxation hvilcket og af Mændene skeedde Saaledes dette Huus viises nu gandske nyelig og eftter øyesiun næstl: aar at være {med} Taget af taget til \....v…/ under Bielckerne og igien af nye forbedret med følgende, nemlig, 7 nye indtømrede Vegge støcker for 1 rd: 1 Mrk: 8 Bielcker for 4 Mrk: 1 nye døer ? Mrk:

1755: 236

3 Staver for 12 s: 1 Tylt nye Sperrer for 1 rd:, 2de Tovhald!! (Torv-) og Kroger for 2 Mrk: 2 Tylter Bord til Troe og Vindskeeder à 2 Mrk: er 4 Mrk: 3 tylter Bord og 2 Tylter Hun til Bord tag for 1 rd: 2 Mrk: 8 s: 20 Voger Næver à 18 s: er 3 rd: 4 Mrk: 8 s: For eendeel Ruder i Vinduet i alt beckosted 2 Mrk: Arbeidsløn ved dette {siste} Huuses siste Reparation anseet for 3 rd: og da ej videre ved dette Huuses Reparationer var at erindre saa vidt nu sees og \paa/skiønnes kunde, og de seeniste sc: afvigte aar anvente Meliorationer opløber til 12 rd: 4 Mrk: 12 s:, saa bliver derfor i alt 34 rd: 1 Mrk: som Velbem:te Hr: Kammerraad paa dito Huus haver beckosted.

Angaaende Hæste Stalden da forklarede vidnerne Peder Bioe, Jens Alne Anders Toftte og Siur Dommesnæs at sam/m/e tilligemed Smalehuuset som alt er under et Tække som begge ere Murede og ved Muur adskilte, var ved Hr: Kammerraadens anckomst her til Embedet saa forfalden at hand i fald hand det kunde formedelst de andre Huusers Reparation som først maatte skee, det strax formedelst dets forraadnelse, i stand sadt, Thj taget \som var af Torv og Næver/ Taget Sperrer Bielcker Stav lejer, Vindskeer og ald anden overbygning oven for Muren var saaledes forfalden at Hr: Kammer raaden nu omtrent 18 aar siden derpaa maatte lade beckoste følgende, 1 Tylt Sperrer 1 rdr: 4 Bielcker for 1 rd: 3 Mrk: 6 Tylter Bord til Troe og Vindskeer à 2 Mrk: er 2 rd:, 2 Torvhald for 2 Mrk: 40 Voger Næver à 18 s: er 7

rd: 3 Mrk: Arbeids Løn til dette Huus 4 rdr: Tilsammen dette Huuses Reparations beckostning 16 rd: 2 Mrk: Videre {angaaende I} Hr: Kammer raad Heiberg begiærede at Siuns Mændene ville forklare og Taxere hvad de øyensiunlig seer end og dette aar 1755 paa dette Huus kaldet Stalden og Smale Huuset til forbedring er Repareret. Laugrætted efttersaag dernæst de dette aar anvente Reparationer, og Taxerede den som følger Oplagt paa Taget 3 voger Næver à 18 s: er 3 Mrk: 6 s: Torvhald og Kroger for 1 Mrk: 8 s: Arbeidsløn for 1 Mrk: 8 s:, i alt 1 rd: 6 s: bliver saa dette Huuses gandske Reparation 17 rd: 2 Mrk: 6 s: Hr: Kammer raad Heiberg sagde at Hand til denne siste Reparation har udleveret til arbeids Mændene Bottel Eje Svend Raadsmand og drengen Hans Closteret 8 voger god Hardanger næver som har kosted Ham foruden Førsel her til Closteret à Vog 24 s:, Men da Mændene ickun Taxerer det for 3 voger saa holdt hand for at enten Arbeiderne har Staalet Næveren bort eller og at Siuns Mændene icke Rettelig har seet hvad der er paalagt og om denne Post ville Hr: Kammerraaden til nermeste Samling føre nermere beviis og oplysning.

Ildhuuset var ved Hr: Kammer raad Heibergs anckomst eftter vidnernes forklaring saa gandske forfalden at Taget med sine Sperrer og Videre var saa Reent forfalden at det umuelig kunde lengere uden Reparation \og tagets aftagelse/ paastaae, hvorfor Velbem:te Hr: Kammer raad 2 aar eftter at hand kom her til Fogderiet, maatte fornødentlige Reent aftage dets Tag, og er derpaa anvent de bekostninger som nu af Laug rætted blev Taxeret Saaledes som følger. Til dette Huuses Reparation er medgaaet og beckosted 4 Bielcker i Taget à 1 Mrk: 8 s: er 1 rdr: 8 Muurlejer à 1 Mrk: 8 s: er 2 rdr: 20 Tylter Bord til Troe med videre à 2 Mrk: er 6 rd: 4 Mrk: 20 Sperrer for 1 rdr: 4 Mrk: Underslag under Sperrerne 2 Mrk: 50 Voger Næver paa Taget à 18 s: er 9 rd: 2 Mrk: 4 s: 4 Torvhald 2 Mrk: 16 Torvhals Kroger 2 Mrk: Arbeidsløn ved dette Huuses anmelte Reparation i alt 8 rdr: bliver saa

1755: 236b

in allis hvad dette fra Grunden op til Taget Grundmurede Huus eller dets anførte Reparationer har kosted 29 rd: 4 Mrk: 4 s: Hr: Kammer raad Heiberg sagde at Hand med disse Mænds Taxation ingenlunde kunde være fornøyet da hand veed imellem Gud og sig Selv at den største deel af Materialierne har kosted Ham meere end dobbelt saa meget som de haver Taxeret dem for, ellers fandt hand fornøden at begiære vidnerne tilspurdt om dennem icke er beckient at dette Huus oftte og tidt har været undergiven afrivelse af Stormvinde og om iche Velbr: Hr: Kammer raaden naar saadant er Passeret strax har maatted Sadt det i god stand. Rs: joe det forholder sig saaledes i Sandhed som omspurdt; Videre sagde vidnet Peder Bioe og Peder Raadsmand at Hr: Kammer raad Heiberg oftte siden sin anckomst har maatted Reparere Bager ofnen i Ildhuuset men Kammer raaden sagde i særdeleshed at hand for 2 aar siden har maatted anlagt een General Reparation paa same Bager ofn og da beckosted paa ofnens nedrivelse og igien opbygning følgende, Muurmæsteren Jacob Eldøen for sit arbeide 2 rd: 2 Handtlangere til Ham i 3 Dage à \Daglig/ 1 Mrk: 8 s: er 9 Mrk: 300 dobbelt brendte Muur steene à Hundred 5 Mrk: er 2 rd: 3 Mrk: 3 Tønder Kalck à 1 Mrk: er 3 Mrk: tilsamen 6 rd: 3 Mrk: Videre sagde Hr: Kammerraaden at dette Ildhuuses Baade Nordre og Søndre brøst af Muur var ved hands antagelse af gaarden Reent borte og ere af Hannem beckosted igien op muuret; hvilcket \arbeide/ Kammerraaden begiærede nu maatte Taxeres, Mens Da Dagen var forløben og 2de Hellige Dage var for Haanden og saadan besigtelse nu i Mørcket ej kunde Forrettes blev dermed at beroe til næst kommende Mandag, Vidnerne forklarede paa tilspørgelse at det med Muuren i Ildhuusets 2de brøster saaledes forholder sig som Hr: Kammer raad Heiberg nu her foran har forcklaret.

End videre for at forkorte Forretningen og da de end nu eftterstaaende Huuser som ere den saakaldede Skole, samt Fæehuuset og Laden, item Nøsted, hvilcke alle end og af Hr: Kammer raaden eftter hands anckomst ere Reparerede, og derfor af vidnerne forlangede oplyst om ikke

sam/m/e saaledes ved hands anckomst Saaledes vare Ruinerede og at {af ha of} Hand Tagerne paa samme nødvendig maatte afrive og igien opbygge, samt desuden anvende anseelige omckostninger. Vidnerne tilstod paa tilspørgende at det forholder \sig/ saaledes som omspurdt, og at Reparationen bestaar udi een og anden gang at paalegge Tag paa \Skolen/ Floer \og/ Høe Løe og Nøsted een gang Tæcket.

Hr: Kammer raad Heiberg declarerede til Slutning at hand icke har de førdte Vidner noget videre at tilspørge med mindre der skulle bæres nogen tvivl om heller giøres nogen Deficultet i den forcklaring hand Selv kand aflegge om de sist benefnte og af vidnerne saa obiter giorde forcklaringer.

Eragted.

Fordi Dagen som melt er forløben det og i Morgen er den almindelige Bede Dag og een allereede berammet Forretning i Schonevig paa Løverdag giør hindring {udi} \udi/, at denne Forretning da igien kand foretages, Saa beroer med samme intil næst anstundende Mandags Formiddag da ernevnte Bevilgede og allereede begynte Besigtelse og Siuns Forretning igien paa dette Stæd vorder om forMiddagen lovlig tiid foretaget.

Mandagen som var d: 28de Aprilj blev Retten med forbem:te Laug Rett atter i Velbem:te 2de Parters nærværelse atter Sadt paa dito Halsnøe Closters Hovet gaard, undtagen at at!! Laug Retted formedelst paakomne Svaghed nu var Absent Jacob Sæbøe og i Hands Stæd indfant Sig eftter opnefnelse Helge Sættre.

Dernest blev i andledning af det Siste Rettes Dag tilførte de 2de af Hr: Kamer Raaden paa Ild Huuset beckostede 2de Murede Brøster af Laug Retted taget udi Øyesiun og af dennem eftter nøyeste overveiende anseet at have kosted Hr: Kammer Raaden 10 rdr:

Widere blev fra

1755: 237

Hr: Kammer Raad Heiberg indgivet Hands Skrefttl: Forset nu!! (under?) denne Dags dato som for Retten blev oplæst.

De forhen førdte Vidner Anders Toftte, Peder Knudsen Bioe, Lars Sæbøe og Johanes Sæbøe giorde dereftter under forhen aflagde Eed den forklaring om følgende af Halsnøe Hoved gaards Huuser at de ved Hr: Kamer Raad Heibergs ankomst til dette Stæd var i denne tilstand sc: {at Een} i Stæden for den \der nu værende/ Saa kaldede Lille Hæste Stald var et lidet udskud fra Korn Laden som formedelst forraadnelse var gandske uduelig og af ingen Verdie

Paa Korn Laden og Fæhuset eller Floret som begge ere lange og brede Særdeles den første var Taget forraadnet Og af nye maatte anskaffes Saasom ikke enten noget af Næveren, Torvoller, Troe, Sperrer Vindskieder eller hvad andet af Taget indtil Muren dependerer kunde benøttes undtagen nogle faae Sperer, lidet Næver af den uduelige paa Taget da fantes, Den halve Parten af \Tagene/ paa Floret og Korn Laden blev ved Førstningen af Hr: Kamer Raadens ankomst af Ham af Nye bekosted paalagt, omtrent 11 a 12 aar Siden bekostede og Velbem:te Hr: Kamer Raaden Nyt tag og tilbehør over ald Korn Laden og over aldt Fæhuset eller Floret, ligesom Hand og 2de aar Siden da Storm Vinde afkastede og Ruinerede den Søndre Side af ben:te Korn Lade, sam/m/e igien af nye var nød til at lade i Stand sette Saa at derfor eftter ern:te forklaring Korn Ladens gandske Tag 2de og Florets gandske Tag 1 ½ gang udi Hr: Kamer Raad Heibergs Betienings tiid af nye er bekosted,

Baade Nøsted var ern:te tiid Saa total Ruineret at intet deraf var duelig uden allene opstander verket af hvilket og 1 var forfalden, derpaa var ickun et hune Tag, Hr: Kamer Raaden har derfor ladet anskaffe Nyt Næver eller Torve Tag Nyt, Troe, Nye Sperrer, Torfhaller, Krografter, og Vinskieder samt Bord Klædning og een opstander item et tilskud ved Siden af dette Nøst at Sette Færings Baader under,

Forben:te Huser blev Saa af Laug Retted eftter Vidnernes anvisning eftterseede og Hr: Kamer Raadens derpaa anvente beckostninger anseet at bestaae i følgende.
Paa Skolen er indlagt 15 Sperrer à 6 s: er 5 Mrk: 10 s: 4 t/ylter Bord til Troe og Vindskieder à 2 Mrk: 8 s: t/ylten er 1 rdr: 4 Mrk: 2de Stocker i Veggene for 3 Mrk: 4 ½ t/ylter Bord til Lem i Huset og til Skiellerom à 2 Mrk: 8 s: er 1 rdr: 5 Mrk: 4 s: 3 Bielker for 1 Mrk: 8 s: 2de Vinduer 1 rdr:, 30 Vaager Næver à 1 Mrk: 2 s: 5 rd: 3 Mrk: 12 s: 2de Torvhald og Kroger 2 Mrk: Arbeidsløn til alt 4 rdr:, tilsamen 16 rdr: 1 Mrk: 2 s:
De forben:te 2de Brøst Støcker udi Muren paa Ild huset ansaae Mendene udi alt i Reparation at have \som oven melt/ kosted 10 rdr:
Korn Ladens Tag den 1 ½ gang {er a} same eftter forestaaende Vidners forklaring er af nye bekosted, har medtaget dette Neml: 1 Nye Løe Stav 3 Mrk:, 8te Nye udsvale Staver 3 Mrk: 1 ½ t/ylt Nye Sperrer à 12 s: er 2 rdr: 1 Mrk: 8 s: 40 t/ylter Bord til Troe à 2 Mrk: er 13 rdr: 2 Mrk: 1 t/ylt Bord til Vinskieder 3 Mrk: 2de oplenginger 1 Mrk: 4 s: 2de Døre Træer 12 s: 1 t/ylt og 8 Støcker Søm Slirer eller Næglinge Træer à Stk: 4 s: er 5 Mrk: 28 Love Træer à t/ylten 1 rdr: 2 Mrk: er 3 rdr: 12 s: 32 t/ylter Bord og Huner til Bord tag à t/ylten 1 Mrk: 4 s: er 6 rdr: 4 Mrk: 6 Træer under Loven 2 Mrk: 4 s: 7 Torvhald 3 Mrk: 12 s: 1 Vand Rende 1 Mrk: 8 s: 18 Torvhalds Kroger 1 Mrk: 2 s: 145 Voger Næver à 1 Mrk: 2 s: er 27 rdr: 1 Mrk: 2 s: 6 Mænd i 8te Dage at Nedlegge Sperrer og Troet paa Taget à Dagl: 24 s: er 12 rdr: 5 Mænd i 6 Dage til Bord Klædningen à 24 s: er 6 rdr: tilsamen 74 rdr: 4 Mrk: 4 s: til den Senere af Vidnerne forklarede Reparation paa dens halve Tag giorde bekostning er medtaget 50 Woger Næver à 1 Mrk: 2 s: er 9 rdr: 2 Mrk: 4 s: Torv hald og Kroger 3 Mrk: er 9 rdr: 5 Mrk: 4 s: er Saa ern:te Korn Lades gandske bekostning 84 rdr: 3 Mrk: 4 s:

1755: 237b

Paa Liden Stald ved ern:te Korn Laden, derudi at indlegge een Bielke 12 s: 2de Stav leier 1 Mrk:, 2de Staver 12 s: 8te Sperrer 2 Mrk: 6 t/ylter Bord og Huner til Bord Tag à 1 Mrk: 4 s: 1 rdr: 1 Mrk: 8 s: 6 Søm Slirer 1 Mrk: 5 ½ t/ylt Bord og Vindskieder à 24 s: t/ylten 1 rd: 2 Mrk: 4 s: 12 Voger Næver à 18 s: 2 rdr: 1 Mrk: 8 s: 2de Torv halder 6 s: 4 Torvhalds Kroger 6 s: udi Arbeids Løn og Kosthold 2 rdr: er tilsam/m/en 8 rdr: 4 Mrk: 8 s:
Floren eller Fæhuset, dertil 4 ½ t/ylt Bord til Bord Klædning og Vindskeder à 28 s: t/ylten 1 rdr: 1 Mrk: 14 s: 4re Bielker for 2 rdr: 18 Sperrer à 12 s: er 2 rdr: 1 Mrk: 8 s: 38 t/ylter Bord at forbedre Troet med à 28 s: t/ylten er 11 rdr: 8 s: 6 Mur leier 3 rdr: underlag under Sperrene 4 Mrk: 4 Torvhald med Kroger 1 rdr: 140 Woger Næver til Tæckning à 18 s: er 26 rdr: 1 Mrk: 8 s: 6 Mand i 12 Dage at giøre det forestaaende færdig med Tæckning og alt à Dagen 24 s: er 18 rdr: Summa Florens bekostninger 65 rdr: 3 Mrk: 6 s:
Baade Nøsted derpaa er anskaffet een Nye Stav 1 Mrk: 2de t/ylter Sperrer 1 rdr: 2 Mrk: ½ t/ylt Søm Slirer 1 Mrk: 8 s:, 4 t/ylter Bord til Vindskieder og at forbedre Troet med à 28 s: t/ylten er 1 rdr: 1 Mrk: 16 t/ylter Hun og Bord til Bord Klædning à 20 s: er 3 rd: 2 Mrk: 48 Voger Næver à 18 s: er 9 rdr; Torvhald og Kroger 1 Mrk: 8 s: Arbeidsløn og Kosthold til alt Nøstet 7 rdr: tilsamen dette Nøstes bekostning 22 rdr: 3 Mrk:
Videre hæftted ved Nøsted et lidet tilskud anseet Nyt at have kosted i alt 2 rdr:
Hr: Kamer Raad Heiberg lod ellers erindre at De 4 Bielker som ved Floren er Taxeret for 2 rdr: er ei Saadan ansadt som ved den producerte Besigtelse hvorhelst lige saadane Bielker af lengde og Tykelse er Taxeret pr: Støcket for 4 Mrk: 8 s: Ligesaa lod Velben:te Hr: Kamer Raad tilføre ved et udsendt Budskab, at her endnu ere eftterskrefne Huuser som er denne Halsnøe Closter gaard aldeles uvedkom/m/ende og hvormed Hand Sig Selv til egen Comodité Aparte har maattet forsiune Neml: 1 Stabur med udsvale Samt 2de Dører og

Laaser, med overværende Lem alt under et Torv eller Næver Tag. Et Hønse Huus bygget paa Murestuens Nordre Side, bestaaende af Standerværck og Bordklædning med Pande Tag paa. Een Stue ved Porten som den eene Raads Mand Svend Johansen nu har Sin Boepæl udi, bestaaende af een Stue med een Nye Sten Kackelofn udi, item een Svale med Dør og Lukelse, paa den Nordre Side Samt een Forstue med een Skaarsten udi og ofverværende Loftt med Dør og Laas til Madvares forvaring. Nock et Nyt Smede Huus af Stander Wærck Med Hun og Bord beklæd og betecket, Samt et Node Huus ved Søen, hvilcke Huuser Kamer Raaden allene begiærer at maatte af Besigtelse Mændene Taxeres hvad De kand være Værd i den Stand De nu befindes.

Laug Retted i anledning af nest før tilførdte efttersaag og Taxerede De ovenm:te Closter gaarden uvedkomende Huuse udi Itzige tilstand At være Værd Neml: Staburet for 8 rdr: Hønse Huset med Pande Taget 3 rdr: 1 Mrk: Stuen ved Porten 9 rdr: Smede Huuset 3 rdr: og Node Huset for 3 Mrk: 8 s:

Paa tilspørgende havde Hr: Kammer Raad Heiberg ei flere Huser eller Reparationer end De allerede anførdte at angive eller lade foreviise.

De af Hr: Kamer Raad Heiberg her paa Closter Gaarden i Sin betienings tiid aar eftter andet anvente bekostninger opløber da udi alt til den Summa 625 rd: 5 Mrk: og De af Ham paa

1755: 238

Nye Tomter Closter gaarden uvedkomende, opsadte \Sig Selv forskaffede/ Nye Huuser til 23 rd: 4 Mrk: 8 s:

Fordie Dagen var forløbet blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen Nesteftter som var d: 29de Aprilj blev Retten med nest forbem:te Laug Rett igien Sadt paa dito Closter Gaard i Stædets Foged Welædle Andreas Juels overværelse.

Hr: Kammer Raad Heiberg lod tilkiendegive at Hand endnu i Dag er Saa Svag at hand maae holde ved Sengen og ikke kand bievaane denne Besigtelses- og Taxations Forretning, hvorfra Hand maatte Refferere Sig til sin i gaar indgifne Paastand med ydermere begiering at Hannem ved et hvert Huuses Besigtelses og Aabods Taxations Slutning maatte førend dete begyndes paa et andet Huus Hannem forelæses hvad passeret er, at hand paa sin Seng saavidt Kræftterne vil tilstæde kand lade tilføre hvad Hand haver at erindre, hvorudi og Retten indvilgede.

Hr: Fogden Juel lod dereftter tilføre at Hand nu maatte igientage sit Seniste tilførdte Neml: at eftterdie Hr: Kamer Raad Heiberg nu hafver faaet Taxeret den Reparation som Hand paa disse Huuse udi Betienings tiid skal hafve anvendt, hvilket Hand maatte ansee Sig lige saa lidet at vedkom/m/e, som Hand meget mere formente, foruden nøtte som deraf er haftt, det \at/ have været en paaliggende pligt, allerhelst, at der for Skatte friehed af gaard allernaadzt: vill{e} være forunt, at Benificiarius Huuse, ej allene, skal holde, men end og levere fra sig udj vedbørlig Stand, Saa var det hans, nu at paastaae, at huuse og vaaninger eftter sin nu værende tilstand, maatte besigtiges, og som vedbør og ansvarlig vil være, beskrives, samt deris fornødne Reparation og i Stand settelse, Taxeres, hvorved hand for Siuns og Taxations Mænd \dette/ vilde erindre, at som huusets nerverende tilstand vil falde enhver udj Øynene, samme, i sig self, ligesom at helde til et Nedfald, de da vilde tage udj nøje overvejende ved Reparationers Taxation, at det icke vil være nock, at et eller andet som kunde mangle, med det, eller det kunde forbedres, som allene kunde kaldes, at sette som et Nytt Støcke til et Gammelt Klæde, men her maae hensees til, hvovidt!! (hvorvidt) sam/m/e kand giøre til varighed og bestandighed, og at det gandske dermed kand siges at vere sadt udj vedbørlig Stand; Thi dette maae joe agtes høyst ubilligt, at da hand troer, Eenhver maae see, at det icke ere mueligt, at huuse, formedelst sin brøstfeldighed, dend hand vil troe mueligens \..roe/ vil

være kommen af ælde, lenge kand Staae, hand da sam/m/e med Taxeret Reparation, der kunde siges; jae der ved vilde det manglende være ligesom forbedret, skal modtage, og Gud veed, hvorlenge kunde blive, hand da skulle staae for dend hazard, en Nye, eller en \udi/ forsvarlig \Stand/ sadt gaard \at blive/ afkrævet. Det vil joe blive Nattuurligt, at \da/ Gaard eller Huuse nu er udj saadan ligesom Nedfalden Stand, det vil være en{den en} kort tiid, inden dens Totalle Fald vil paafølge. Hand paastoed derfore at dend Reparation, som paa huuse skal Taxereres!! (Taxeres) og Skiønnes, maatte blive saaledes, at Huuse, naar giørligt,

1755: 238b

Det hand holder særdeles fornøden ved besigtelse at maatte Skiønnes, ved dend maatte blive sadt udj lige saa var{lig}\rig/ som vedbørlig Stand. Hvornest hand da bad at der med denne Syns, Skiøns og Taxations Forretning maatte fortfahres i den Orden som seeniste Forretning giver andledning til.

Hvorpaa Retten ved nøye efttersiun og overveiende forefandt at paa Nock bemelte Halsnøe Closters Hovet gaards foran Specificerede Huuser nu findes følgende brøstfeldigheder.

Eftter sidst bemelte vidners forklaring haver icke følgende af Stoer Stue Waaningen været rørt eller Repareret enten af Hr: Kammer Raad Heiberg eller hans formænd i Embedet saa lenge nogen af dennem kand mindes, Neml: Gulvet over Kielderen, Gulvet {over} \udi/ Stoer Stuen og 2de afpanelede Kammere, Himlingen eller Lofted over denne ganske bygning sc: over Stoer Stuen med bemelte 2de Sine afpanelede Kammerer, over dagl: Stuen, Kiøckenet, de derhos værende 2de Spis Kammerer og Forstue Svalen, eller bielckerne over Kielderen eller under himlingen over dend ganske bygning. Wed efttersiun fantes 5 af bielckerne over Kielderen uduelig og forraadnet, Nye i Stæden at anskaffe medtager 2 ½ Mrk: for hver bielke er 2 rdr: 8 s:, udj arbeids løn og Kost for bemelte 5 bielcker at nedlegge anføres 2 rdlr: Kielder gulvet \oven paa Bielkerne/ er forraadnet og derfor Casseris, i dets Stæd vil et Nyt under gulv anskaffes og hvortil behøves 14 tylter og 4re bord à tylten 3 Mrk: er 7 rd: 1 Mrk:, Gulverne over Kielder gulvet som icke just ere forfaldne, mens dog af Nødvendighed maae oprives inden det Casseerte Kielder Gulv kand optages og Nytt nedlegges, det bliver ved opbreckningen tildeels bedervede, og til deels Spulerede, helst siden samme i sig self som melt ere gamle hertil behøves og 14 tylter og 4re bord, som koster à 3 Mrk: tylten er 7 rd: 1 Mrk:, de sidst bemelte gl: Gulve bestaaende af 14 tylter 4 stkr: er i Idtzige tiid {i} verd à tølten 12 s: er tilsam/m/en 1 rd: 4 Mrk: 12 s: bemelte Huuse Vaanings Himling eller Loft er ligesom de forhen beskrevne Gulve \og/ bielker, af ælde bleven saa brøstfeldige og Morckne at det icke til bestandighed kand passere for forsvarlig eller Paa nogen maade til bestandighed Repareres, hvorvel samme udj en føje tiid udj itzige som melt brøstfeldige tilstand kunde blive liggende, om \end/skiønt Pløjningen paa endeel af de derudj befindende bord ere {deels} unyttige og har givet sig deels fra hinanden og deels taget Skade af forraadnelse, Thi vil det altsaa være fornøden at en Nye Himling eller Loft over bem:te Vaaning maae anskaffes dertil behøves 23 tylter bord à tylten paa Stædet at anskaffe 3 Mrk: er 11 rdlr: 3 Mrk: De gamle bord bestaaende ligesaa af 23 tylter nu findes udj Himlingen eller Loftted ansaae Mændene at kunde passere til troe eller deslige under et Tag og \at/ være værdt 8 s: per tylt tilsammen 1 rd: 5 Mrk: 8 s: udj arbeids Løn og Kosthold for alle ovenbem:te Gulv og Himling ansees at vil koste Nemlig De 14 tylter 4 Støckcker Saug bord til {under} gulvet som er nermest over Kielderen à Tylten 12 s: tilsam/m/en 1 rd: 4 Mrk: 8 s: de 37 tylter og 4re bord at need legge paa gulvet {nermeste Kielderen} \i Stoer Stuen og Kamrene/ og Himlingen à 1 Mrk: 8 s: er 9 rd: 1 Mrk: 14 s: Til samme behøves saasom udj gulvene 860 og i Himlingen 552 Tilsammen 1412 Spiigrer à 20 s: hvert Hundrede er 2 rd: 5 Mrk: 10 s: ved det at gulvene i bem:te Vaaning skal som anført af Nye anskaffes oven over Kielderen flyder det af sig self at forbemelte Paneelverck

1755: 239

uden for og imellem de hos Storstuen værende 2de Kamerer tilliige maae bord for bord Needtages fordie samme hviiler paa Stoer Stue gulvet, og uden des er bem:te Paneel verck af varme bleven indkrumpen og gisnet og aabnet fra hinanden, saa det icke er forsvarlig tædt, Samme Panneling at nedtage og ved opsettelsen at sammensette, ansees at vil koste 3 Mrk: Winduerne i Stor Stuen og de 2de Kammere bestaaende af 5 fag eller 20 Enkelte Vinduer ansaae Laug Retted at være {\af ælde saa brøstfeldig/} tillige {med vinduerne tillige} med grinderne de Staar udj saa brøstfeldige og af ælde forraadnede, at sam/m/e vel en føye tiid kunde der blive Staaende hvorvel de \til dels/ ere aabne, mens umuelig kand sam/m/e ansees enten for forsvarlig eller til bestandig Nytte Repareres, helst eftterdie Blyet paa endeel af vinduerne er som melt af ælde forslidt, Ligesom og blyet \vel/ paa Eendeel af berørte vinduer er i god Stand; bemelte gl: Vinduer med deris grinder og de fleste af Vindues Posterne ansaae \besigtelse/ Mændene derfore {at} icke at kunde passere for gode, Om de end med Nytt blye blev forsynet, eftterdie {de alle Glas Ruderne ere af \de/ gl: dags Smaae, \og/ nu ubrugelige} \vinduers/ {Jern} beslaget end og var gammelt og fast utienlig, hvorfore mændene ansaae at naar {nogen} forsvarlige vinduer til bestandighed skulle vere, vilde nye i deris Stæd anskaffes som vilde koste à Stket 1 rd: 1 Mrk: 8 s: er 25 Rixdlr:; De gamle Vinduer Taxerede Mændene over Hovedet for 2 Mrk: 8 s: Støcket De brøstfeldigheder paa vindues Posterne ansaae Hr: Fogden Juel for inted. Bord klædningen om denne Huuse vaaning ansaae Mændene for saavidt at være \i/ forsvarlig Stand, {efter dend ti} hvorvel dend icke er nye og til forbedring maae dend hielpes eftter bereigning med 6 tylter bord som koster at anskaffe og paasette {ind} à Tylten for bordene 3 Mrk: er 3 rdlr:, Spiger dertil 50 Stkr: 10 s: arbeidsløn à tylten 1 ort, Af Kiøld bordene paa taget af denne bygning er 24 Stkr: nu saa brøstfeldige at de af fornødenhed maae Casseres, i dessens Stæd maae anskaffes 2 tylter bord som koster à 3 Mrk: tylten 1 rd; samme at paalegge udj arbeids Løn og Kosthold 4 Mrk: Klædningen paa vasker Svalen vil Repareres med 3 ½ tylt bord, som koster in alles indbereignet arbeidslønnen à tylten 3 Mrk: 12 s: tilsamen 2 rd: 1 Mrk: 2 s:, {Een} under vaske Svalen Svalen, er en af Hiørne Stolperne forraadnet, som koster, i dens Stæd en Nye Stolpe \at opsette/ 12 s: og 4re bord at beklæde dend à 4 s: er indbereignet Arbeids Løn 1 Mrk: under sidste bemelte Sval findes nu tvende Støtter af Samenlagt Løs Steen opsadt, hvorpaa endeel af vasker Svalen nu hviiler, samme 2de oplagde Støtter, som begge ere brøstfeldige, kand eftter Mændenes Skiøn, til bestandighed Repareres med 3 Mrk:, af vand Renderne paa denne Vaaning er dend østre som ligger i mellem denne {Stor} \Vaaning/ og Mure Stuen tilligemed de 2de som ligger paa vaske Svalen af forraadnelse bleven uduelig, Nye ditto at anskaffe koster, Nemlig dend første 3 Mrk:, de 2de paa vasker Svalen, dend Eene 1 Mrk: 8 s: og dend anden 2 Mrk: in alles {5 Mrk: 8 s:} Rendernes beckostning 1 rd: 8 s: \paa/ Dend ved udgangen af denne vaaning nu befindende Steen Trappe er Saug bordene oven paa muuren af ælde forraadnede og derfor Casseris, i Stæden vil anskaffes 1 tylt lange bord \sc: 4 brede og 8 Smale/ koster 4 Mrk: 8 s: arbeidsløn 1 Mrk: er 5 Mrk: 8 s: Daglig Stuen er tilligemed dend ganske vaaning gammel, ved samme Stue

1755: 239b

med 2de derudj afpanelede Kammerer var i særdeleshed inted at erindre, uden dette at Gulvet hist og her /: sluttelig af fugtighed :/ givet sig \op/ fra sit Rette Stæd, hvilket dog Hr: Fogden Juel icke tog udj nogen Regarde{r} udj et af de 2de Smaae forbemelte \og ved/ Daglig Stuen værende østre Kammer 4 Stocker i veggen af slag Reign forraadnede, hvilcke Stockcker Laug Retted udfandt at kunde med Nye forbedres for at forekom/m/e det ganske Huusets

nedtagelse, ved det at det forraadnede kand udhugges saavit forradnet er og med oplenginger og Jern bolter forsynes, De 4 Stocker koster 2 Mrk:, 4re Oplenninger 1 Mrk:, 6 \Jern/ bolter til Oplenningerne 3 Mrk: og arbeids penge og kost Penge 1 rd: I samme Kam/m/ers er vindues Rammerne, Poster og Karmmer !! bestaaende af Eet Fag af ælde bleven saa forfalden at det nu Casseres, Nytt i Stæden at anskaffe koster i alt 1 rdr:, Det 2det Kammer ved Daglig Stuen, derudj er det der værende 1 Fag vinduer paa Rammer og Post brøstfeldig, kand ej \med/ mindre Repareres end for 4 Mrk: udj hvilcken Taxt er bereignet bord og arbeids Løn. Udj dend Østre veeg af Kiøkenet ere 5 Stockcker af ælde forgaadte og forraadnet, hvilcke Mændene formeente Nye igien at kunde indfeldes og med oplenninger og bolter i saavit Sterckes, bekostningen dertil 5 Stocker 3 Mrk:, 3de Oplenninger 1 Mrk: og 6 bolter tilsam/m/en 3 Mrk:, arbeids Løn og Kosthold 1 rdlr er 2 rd: 1 s: Udj dend Store Stue vil dørren til Kiøken giøres Nye, som vil koste med arbeidz Løn 5 Mrk:, Ligeledes Dørren i sam/m/e Stue til forstuen at Reparere 2 Mrk:, Till Arbeids Løn og Manqverende Jern og Spiiger til de Sex Luger paa dend Søndre Siide af denne vaaning 1 rdlr:, Ligeledes til dend ene paa dend Nordre Siide manglende Luuge, bord, jern og arbeids Løn 1 Mrk: Den Høye Grund Muur under Huuset eller hvorpaa sam/m/e hviilede, tilkiendegav ellers Hr: Fogden Juel saaleedes at have forefundet, neml: at dend, paa dend vestre Siide, lige over for Ild huuset under dend saa kaldede Daglig Stue ganske at vere nedfalden, og der under en ganske fuldkom/m/en Aabning, Muuren og paa dend Syndre Siide hvorpaa dend ganske Waanings Een Siide Veeg {og} hviilede, kun at være i maadelig Stand, saa at dend ved Enden under vasker Svalen ganske var forfaldet og derfor \derpaa/ er opsadt til Størcke for Sval Huuset de forbem:te opsadte Steen Støtter og træe opstandere, hvorpaa hand forlangede Mændenes svar, om det sig icke saaledes forholder, dertil {de} Mændene Svarede: eftter At de hafde taget bemelte Muur i øyesiun, \at det/ forholder sig saaledes, som Hr: Fogden Juel haver anført. Fogden bad endviidere Mændene vilde Taxere hvad den sidst bem:te Muur under Svalhuuset paa Hiørnet at sette udj Stand med løs Steen og Pinner Verck vilde koste, hvortil de Svarede 2 Rixdlr: Fogden bad end ydermere at Laug Retted vilde tage udj øjesiun, om Muuren under dend ganske Vaaning udj noget maatte mangle, være sig af {Steen at} enten nogen Steen derofver udfaldet, eller at samme med nogen Kalcke Slagning bør forsiunes, hvilcket hand og i henseende til trappen ved indgangen igientog. Mendene {under dend l} svarede: at, eftter at de haver taget dend ganske muur under Vaaningen, som bestaar af æld gammel graae Steen, udj Øyesiun, at samme befindes i en ganske Passabel tilstand, allene paa adskillige Stæder omkring at behøves med nogen Pinne Steen at forbedres og Kalckslages, og Muuren inden i Kielderen der er udfaldet i noget at Repareres i alt at kand koste 2 Rixdlr:

Hr: Kamer Raad Heiberg, i hvor Svag hand end er, hafde nu Stræbet at komme af

1755: 240

Sengen, og lod tilføre, at hvad Fogden Juel haver anført, at Kammer Raaden har ladet Taxere og bereigne alle de af hannem giorte bekostninger paa denne gaards Huuser og forbedring tiid eftter anden, {og} saalenge hand udj samme haver boet, da er det ingen lunde saa, men her er ickun bleven Taxeret hvad endnu kand falde i Øynene og icke det som hand har tiid eftter anden Repareret, naar Huuserne af Storm og uveir baade paa tagene og i andre Maader har taget Skade, hvilket nu icke kand sees for Øynene, og at dette sig saa i Sandhed forholder, derom begierede hand de tilstæde værende vidners forklaring. Widnerne Anders Tofte, Peder Indbioe, Johan/n/es og Lars Sæbøe Svarede under dend aflagde Æed, at Storm vinde har ofte i Hr: Kammer Raad Heibergs tiid, aar eftter andet nu giort merkelig Skade paa Kloster gaardens Huussers Tager, og de Reparationer derpaa adskillige tiider er skeed, saavidt deraf nu icke har været at see, icke heller de andre Smaae Reparationer hidst og her paa

Huusserne, imidlertiid ere giorde, ere alle uden for dend beskrivelse over de af Hr: Kammer Raaden anvendte bekostninger {paa} \til/ Huussernes forbedring, er giort og Taxeret. Hr: Kammer Raad Heiberg sagde: at hand alletiider med Eed kand bekrefte, at saadanne Reperationen foruden hvis Taxeret er har kosted hannem over og icke under 150 rdlr: Wiidere lod Hr: Kammer Raad Heiberg tilføere at da Hr: Fogden Juel udj sin Protocollation har ladet tilføere, at {dette} Huusene helder til Nedfalds saa var hand anlediget at begiere Syns Mændenes Skiøn om icke \dette/ Huus{et} med dend af dennem paalagde Aaboed endnu kand Staae og være i god Stand i mange aar. Laug Retted Svarede, at naar de af dennem paa denne Huuse vaaning først sadte Reperations Penge, bliver paa same som anførdt, anvendte, kand dend og eftter deris Skiøn til {lang} \sin/ tiid blive Staaende, Mens i hvor lang tiid kand de umuelig Skiønne. Wiidere begierede Hr: Kammer Raad Heiberg at eftterdie her er funden fornøden til dette Huusets i Stand settelse, at forskaffe af Nye, eller at Reparere eftterskrefne brøstfeldigheder, nemlig 5 bielcker over Kielderen, Gulvet oven paa bielckerne, \item/ det derover værende Gulv, som er Gulv til Stor Stuen og begge Kammerne, Lofted over den heele bygning, saavelsom adskillig anden brøstfeldighed, baade paa Muuren under Huuserne og i Kielderen, saavel som og \paa/ Vinduerne i denne Huuse vaaning, at da vidnerne under deris aflagde Æed maatte forklare, om icke ald denne brøstfeldighed, fantes paa Huuserne førend hand kom til Gaarden at boe. Widnerne til \nest/ forestaaende gav dette Svar: at de paa denne Huuse Waaning nu befindende, foran beskrevne og Taxerede brøstfeldigheder, ere komne, af den slette og uforsvarlige tilstand saavel taget som bord klædningen paa Huuset var som før er forklaret udj, førend Hr: Kammer Raad Heiberg her til gaarden ankom, saa at derfor

1755: 240b

inted af bem:te brøstfeldigheder udj Hr: Kammer Raadens betienings tiid formedelst tagets eller bordklædningen er paakommet, eftterdie Hr: Kammer Raaden strax eftter ankomsten lod vedbørlig i Stand sette og reparere \samme/, saa at inted af eller udi denne Vaaning formedelst vand draab, eller Slag Reign imidlertiid er bleven beskadiget, Ligesom og Muuren under Huuset dessens brøstfeldighed var paakommet førend Hr: Kammer Raaden tog Clostergaarden udi Possession.

Fogden Hr: Andreas Juel lod herpaa tilføre, at siiden Aftenen nu er paa Haanden, Saa Skulle hand udj Morgen til Hr: Kammer Raadens tilførende, nermere give sin Besvaring.

Eragted!

formedelst Aftenens paakomme ophæves Retten til i Morgen.

Neste Dag dereftter som var d: 30te April er det med forretningen paa meer bem:te Halsnøe Kloster grd: fortfaret med de gaars dagen anførte Laug Rettes mænd.

Hr: Fogden Juel lod tilføere at da hand i aftes til Protocollen hafde sagt, at hand Hr: Kammer Raadens tilførte i dag skulde besvare, saa skeer samme hermed kortelig: Det hand udj sin Protocollation haver sagt, at Hr: Kam/m/er Raaden ald dend Reperation, som hand udj betienings tiid paa Gaard og Huuse haver sadt, haver faaet Taxeret, meener hand dertil at have haft fuldkom/m/en Grund, Thi naar hand derom allene vil gaae til det Passerede udj Forretning, for saavidt giordte Reperationer Skulde oplyses, vil saadant for ham bære sit eget Vidne. Haver Staaet udj dend tancke at naar Reperationer Skulde oplyses der udaf inted Skulle blive forbiegaaet. Over alt {der saa} \da/ saadant for hannem har været Skiult, haaber hand og med Sandhed at kunde have anført, at Hr: Kam/m/er Raaden haver faaet Taxeret alle de Reperationer som hand i betienings tiid haver giort, for Resten gierne vil troe at Hr: Kammer Raaden foruden de Taxerede Reperationer adskillige andre kand have giort. Hvad ellers saa angaar, at naar de paa dend besigtigede Vaaning Taxerede Reperations penge paa

sam/m/e bliver anvendt, til sin tiid kand blive staaende, men hvor lang tiid af Taxations Mænd ej kand Skiønnes, Saa vilde hand i saavit lade saadant passere, Thi det vil nock i sig self blive en umuelig Sag at siige, hvorlenge et saadant Huus kand staae, Men at det icke kand vare lenge bliver vel ledt at begribe, baade naar henseer til dend tiid udj hvilcken denne vaaning haver staaet, forraadnede Støcker deraf skal udtages, og nye derudj indfeldes, og hvorledes sam/m/e vaaning af førstningen er bygget, hvorudj hand forhaaber at faae Laug Retteds biefald, at saadant i sig self vil have været slet. De brøstfeldigheder som derpaa da er, vil hand derfore saa meget mere jae fast allene tilreigne dend slette bygning af førstningen som og den slette tilsiun, som dend for Hr: Kammer Raadens tiid haver haft; Thi i hvorvel at dend udj denne Forretning indkomne passerede besigtelse Forretning i aaret 1733 vil forklare, Ligesom at alle ting skulle være i en slags forsvarlig Stand, og det af de Ringere Reperationer som der er beskreven, allene at vill

1755: 241

anvendes, Sa vil hand af alt ligesom over beviises, besynderlig eftter vidners forcklaring at Gaard og Huuser ved Hr: Kammer Raadens ankomst kun vel har været i maadelig Stand. Men viidere som ved denne bygning for nerverende tiid ej var at erindre, saa bad hand at Retten med de øvrige Huuse ligeleedes ville fortfare, særdeles dette ville igientage at ved Reperationers Skiøn og Taxation maatte Skiønnes \hvorvit/ at huuse eftter sin tilstand same kand modtage og \af/ hvad bestandighed kand blive.

Hr: Kamer Raad Heiberg hertil svarede: at om endskiøndt Hr: Fogden Juel, ved denne Forretnings begyndelse, og førend nogen vidner bleve førdte, har paastaaet, at dend af Hr: Sorenskriver Randulf udj aaret 1733 forfattede besigtelse forretning maatte være en Rettesnoer for hvad brøstfeldighed, gaardens Huuser paa dend tiid i alt kunde være undergiven; Saa vilde hand dog haabe, at baade hand og Rettens middel af de nu førte vidners Eedelige forcklaring, Skiønner og erfarer, hvor aldeeles ueftterretlig samme Forretning er, og at Sorenskriver Randulf allene udj samme Forretning haver anført, {hva} Endeel af hvad, som for øynene kunde sees, af draabe fald, vand slag, og ubetimelig Reperation at vere bedervet \hvortil den frafløttende burde være ansvarlig/ men icke det som af ælde \fore/fandtes at vere forfaldet, eftterdie en Leilending som fløtter fra gaarden, ved Lovens 3de bogs 14 Capt: 30 Articul frietages for at svare til dend brøstfeldighed, som af ælde kand være nogen Huuser tilslagen, hvad sig ellers angaar det af Hr: Fogden Juel tilførdte, at {dend} \hand neml: Hr: Kammer Raaden/ som haver haft gaarden Skatte frie, Nattuurlig viis, burde levere gaardens Huusser fra sig udj forsvarlig Stand, da svarede Kammer Raaden dertil: Jae! at hand samme maatte ganske gierne tilstaae, naar hand hafde faaet gaarden i saa forsvarlig Stand, eller og Aaboeds penge til Huusenes forsvarlige i Standsettelse, men da det med de førdte vidners Eedelige forcklaring er beviislig giort, hvorledes Huuserne var Conditioneret, da hand annamede den, og Kammer Raaden icke har nødt en Skilling eller aller minste hielp til dend Stoere Reperation, hand paa huuserne haver anvendt, jae end og paa de ting som af ælde var Reent forfalden, hvilcket eftter vidnernes Eedelige forklaring, maatte skee, saa fremt Kammer Raaden Skulle kunde tage nogen boepæll, i Huusene, Saa vilde hand haabe at baade Retten og Hr: Fogden Juel, saa og alle andre Retsindige Christne fornuftig Skiønner, at det var mod ald Nattuur og folcke Rett, at hand først skulle \be/koste Repareret det som hans Formænd af vanagt har ladet forfalde, og af ælde var bleven saa brøstfeldig, at det icke var til nogen Nytte; dernest at holde Huusene for sin egen tiid, med vedbørlig Reperation, Og for det 3de at sette dend heele gaards Huuser i saadan Lovfør Stand for eftterkommerne, der icke mindre har gaarden Skatte frie end hand, at de icke Skulle have fornøden, derpaa at anvende nogen bekostning, dette ville hand og haabe vorder taget i aller naadigst og naadigst Consideration baade af hans Kongl: Maj:t og det Høy Lovl: Kammer Collegio, naar sam/m/e paa dend Rette

maade, aller underdanigst vorder forestillet, Thi ellers maatte hand beklage sig dend uLyckckeligste

1755: 241b

blant mange Kongel: betientere, som formedelst Alderdom og Svaghed har maatted Resignere fra Embedet; {og nu da} \Om/ hand derom/ for sig og sin Famillie ickun haver lidet at Subsistere af, saa haardelig Skulde vorde medtagen {Til dette af Hr: Kammer} Thi af de Store bekostninger, hand allerede paa gaardens Reperation og forbedring haver anvendt, hvilket haver medtaget en stoer deel af hans timelige velferdt, derfor vil hand hvercken paastaae eller vendte nogen Represalier.

Til dette af Hr: Kammer Raaden tilførdte, og i sær grunde, angaaende Aaboesfaldet, da var det noget som hand maatte indstille til hans Kongl: Maj:t eller det Høy Lovlige Rente Kammer, hvor af da for hannem dette vil flyde; at naar inted faae; til inted bliver ansvarlig, men da her udj er i megen uvished, saa maatte det icke fortryde {at hand} i hvor billige hand ellers anseer Hr: Kammer Raadens omstendigheder med gaarden at hand til sin egen precaution og befrielse for ansvar i fremtiiden, paastaar Gaard og Huuse nøje agtig!! (nøyagtig) besigtigede og deris Reperation Taxerede, Thi vil og forvendte, dend billighed af enhver, at det {\og/} for Hannem og vilde være ilde, at modtage en Gaard i saadanne omstendigheder, som denne nu er og er beskreven og eftter en Kort eller Lang tiid en udj forsvarlig Stand sadt, igien bliver afkrævet, kortelig, hand Declarerede Reent ud, at der for Hannem \allene/ om ansvaret er at giøre, og at hand kand vere sickcker ej til meere at være ansvarlig, end hand har {H}annammet.

Endelig blev ved Stoer Stue Vaaningen Observeret, at under Gulvet endnu Mangler Noget som inden denne Forretnings Slutning skal vorde Observeret da og over dends gandske Brøstfeldighed skal volde anført een Generale Summa.

Paa den Saa kaldede Mure Stue Staaende ved Stoerestue Waaningen vil det af ælde i VedeKam/m/eret forraadnede Gulv af Nye anskaffes, dertil behøves 2 t/ylter Bord koster 5 Mrk: Arbeidsløn til Gulvet at nedlegge 1 Mrk: 8 s: til Panelingen behøves 4 Træer til Stander værck 1 Mrk: 8 s: 1 ½ t/ylt Bord 6 al: lang til Paneling à 3 Mrk: 8 s: t/ylten er 5 Mrk: 4 s: Arbeidsløn til sam/m/e Paneling 3 Mrk:, 1 Nye Vand Rende i Stæden for den af ælde forraadnede koster inbereignet arbeidet 3 Mrk: Muuren under dette Huus bestaaende af graae sten \som/ er overflødig gamel er hist og her af ælde bleven \noget/ brøstfeldig, kand Repareres \dog/ for ej mindre end 12 rd: er saa denne Huuse Waanings bekostning i alt den Summa 15 rdr: 1 Mrk: 4 s:

Laug Retted Explicerede sig ellers at aarsagen dertil, at Vest for bemelte Huuse Vaanings ældgamle Muur, hvorpaa træe verket eller {overbygningen} \Taget/ hviiler, er bleven Considereret til 12 rdr: kommer deraf at sam/m/e Muur, som baade er høy og tyk, af tiidens umindelige Lengde, særdeeles paa adskillige Stæder ved de der udj værende Windues Huller bleven af Stoer ælde, mens eftter Øyesiun uden nogen Skiødesløshed, eller slette opsigt, deels allereede udfaldet, og deels deraf Staar faldferdig, og hvoraf flyder, at samme Grund muur i de(?) {steed for at} \Huus ufeilbar vorder/ Ruineret, i fald dend inted, neden under ved Grunden, hvor dend beskrevne brøstfeldighed er, vorder Repareret;

end viidere er dend østre Vaaniing bestaaende af Sahlen med sine 2de Kammerer og Sahlen, hvorpaa eftterfølgende Mangler og vil Repareres, saasom, i Kielderen under Sahlen 3de bielker forfaldne, Nye i deris Stæd à 3 Mrk: Stk: er 1 rd: 3 Mrk:, 3de Staver under bielkerne til størke 3 Mrk: Lofted over dend ganske Vaaning foreldet og uduelig, til dets Reperation 21 ½ tyldt

1755: 242 (det originale folioblad har nr. 422)

bord, à tylten 3 Mrk: er 10 rd: 4 Mrk: 8 s: Arbeids Løn à Tylten paa Eget Kosthold 1 Mrk: 8 s: er 5 rd: 1 Mrk: 12 s: 2de bielker og fiire træer at binde Lofted og Timeret med 2 rdlr: 20 bolter til samme 4 Knæer, som tienner til oplenninger og Knæver à 1 Mrk: 8 s: er 5 Rixdlr: 4 Stocker eller væger til dend Søndre Siide paa Sahlen at legge i veggene som er Sønder og forfaldne 1 rd: 4 Mrk: Nock 4re Stockcker paa same siide eller veeg 1 rdlr:, Arbeids Løn til disse 8 Stocker at indlegge tillige med bielcker at binde Huuset med og de 4 Knæer dertil som skal tiene til oplenninger i Huuset, Arbeids Løn anseet til 16 Rixdlr: formedelst de dertil brugende Machiner af Skruer og Stilagie som formedelst muurens høigde udfordrer meget. Gulven paa Sahlen er forældet, dertil 7 t/ylter bord à 3 Mrk: er 3 rd: 3 Mrk:, Arbeids Løn dertil à 1 Mrk: 8 s: er 1 rd: 4 Mrk: 8 s: At afpanele de beskadigede vegge paa Sahlen over ovnen 2 Mrk: En Nye Dør paa Sahlen med bord og arbeids Løn 5 Mrk: En Nye Laas til sam/m/e Dør 2 rdlr: til bord kledningen paa dend Søndre Siide at forbedres dertil og til 2de Vindues Skueder 4 tylter bord à 3 Mrk: er 2 rixdlr:, 4 par Jern til Luugerne 3 Mrk: Til bord klædningens forbedring paa Østre Siide med vivling paa gavlerne 7 tylter à 3 Mrk: er 3 rd: 3 Mrk:, arbeids Løn à tylten 1 Mrk: 8 s: er 1 rd: 4 Mrk: 8 s: til Søm Slirer paa Sahlens bord klædning 1 rd: 3 Mrk:, 2 tylter bord til Kiølernes forbedring à 3 Mrk: 8 s: er 1 rd: 1 Mrk:, Arbeidsløn til samme 4 Mrk:, at forbeddre vinduerne paa Sahls udgangen 1 Mrk: 8 s: Ligeleedes Vinduerne paa Sahlen med Glas {og} blye \og Jern beslag/ at forbedre 2 rdlr:, Ligeleedes at forbedre Sahlens Kiøcken Vinduer med blye {og} glas og Jern {at forbedre} 2 Mrk: til det udi Kiøckenet værende Spis Kam/m/er at forbedre med bord og arbeids Løn 1 rdlr: 1 Mrk: Vinduerne i ammestuen at forbedre 1 Mrk: 8 s:, Kiøcken Døren til Sahlen, der er gamel og af ælde forfalden, bord og arbeids Løn 4 Mrk: 8 s: En Rende imellem Sahlen og Muurstuen 4 Mrk: Muuren under dend ganske {og} Waaning og Skorsteens Piben \med Vandheller/ at Reparere 8 rdlr: fra denne Taxation afgaar, de {pa} udj Sals gulvet værende bord, som kand forbruges til troer under et Næver tag, tylten ansadt for 10 s: er 4 Mrk: 6 s: Den gl: Laas for Sahls døren 1 Mrk: 8 s: tilsam/m/en afgangen 5 Mrk: 14 s:

Hr: Kamer Raad Heiberg begierede Vidnerne af Retten maatte tilspørges om ikke den brøstfeldighed som nu er befunden paa de 2de Sistben:te Huuse Waaninger Mure stuen og Salen, Saa vel paa Murene som paa Gulvene og Loftterne fandtes der paa førend Hr: Kamer Raaden antog Gaarden. De førdte Vidner Svarede at de omspurte Brøstfeldigheder var virkelig paa disse ern:te 2de Waaninger førend Hr: Kammer Raaden \kom til/ Closter gaarden, Saa at indtet deraf er paakomet formedelst nogen Hr: Kamer Raadens eftterladelse med at forsiune Husene med forsvarl: Tager og Bordklædning, Mens i det Stæd er same af ælde bleven brøstfeldige.

ern:te Sahl og Kam/m/eres Itzige Brøstfeldigheder beløber sig til sam/m/en 16 Rixdlr: 3 Mrk: 12 s:

Bør/r/e stuen {som best} ilige Ræcke og en Muur med Smal Huuset og dend saakaldede Hæste Stal, hvilcket alt er en gl: Levning af de forhen opsadte Kloster muure af graae Steen; hvorpaa er lagt tag og nu indretted til det brug som her beskrives; 1te paa dend Østre Ende Borgestuen, som af Siuns mændene er anseet at behøve Reperation: Ovnen med breckcke 1 rd: 3 Mrk:, 2 ½ tylt bord til \bord/ Tag og vindSkier 1 rd: 4 s: Torv Hald og Kraager 4 s:!! (Mrk:?) 12 s: 20 voger Næver à 18 s: er 4 rdr: 8 s:, gulvet i Børgestuen 3 tylter à 2 Mrk: er 1 Rixdaler

1755: 242b

Sex tillie aaser eller bielcker under gulvet 1 Mrk: 8 s: Arbeids Løn ialt 1 rdlr: 5 Mrk: tilsamen dend ganske bekostning 9 rd: 3 Mrk:

i Mitten Smal Huuset derpaa at mangle til Taget 36 voger Næver à 18 s: Vogen er 6 Rixdlr: 4 Mrk: 8 s: 3 ½ tylt bord til bord tag à 2 Mrk: 8 s: tylten er 1 rd: 2 Mrk: 12 s: Torv Hald paa dend Nordre Siide 1 Mrk: 8 s: Arbeids Løn at tekke og bord klæde 1 rd: 4 Mrk: Muuren paa dend østre Siide af dette Smale Huus, som er SkildeRummet i mellem borgestuen og samme, er endeel nedfaldet, saa at veggen til borrestuen deraf er bleven tynd paa sam/m/e Stæd, sam/m/e at Reparere koster i alt 5 Rixdlr: Paa den vestre Ende, en saa kaldet Stald af Hr: Kammer Raaden i sin Stæd dertil indretted, men forhen brugt at indluckcke Smaler udj, paa dend nordre og vestre Siide af denne Stald er muuren af ælde meget forfalden, og naar den skal settes i Stand i lighed med den anden Muur i sam/m/e Huus, vil sam/m/e koste 30 Rixdlr:, Summa ganske bekostning 45 Rixdaler 12 s:

Ild Huuset, derudj følgende vil Repareres, 2de bielcker under Taget for 3 Mrk:, Arbeids Løn tilsam/m/en 1 Mrk: 8 s:, 45 voger Næver à 18 s: er 8 Rixdlr: 2 Mrk: 10 s: Torv Hald og Kroger 2 Mrk:, Arbeids Løn hertil 2 rdlr: 3 Mrk: Summa Over dette Huuses ganske Reperations bekostning 12 Rixdlr: 2 s:

Skolen, dertil 12 tylter bord at forbedre bordtaget med à 2 Mrk: 8 s: er 5 Rixdlr: Arbeids Løn à 12 s: tylten er 1 rd: 3 Mrk: 5 ½ tylt bord til Loft à 3 Mrk: er 2 rd: 4 Mrk: 8 s: 30 voger Næver à 18 s: er 5 rd: 3 Mrk: 12 s: Torv Hald og Kraager 2 Mrk:, arbeids Løn for teckning 1 rd: 2 Mrk: Søm Slirer 2 Mrk:, 8te Stocker af ælde bedervede paa dend øster Siide af Huuset à 20 s: Stk: er 1 rd: 4 Mrk:, arbeids Løn dertil 2 Rixdaler, tilsamen dette Huuses ganske Reperation 20 rd: 3 Mrk: 4 s:

Paa tilspørgende svarede de førte vidner; at de paa nest ovenmelte Huus nu befundne, beskrevne og Taxerede brøstfeldigheder, virckelig fandtes ved Hr: Kammer Raadens ankomst til Fogde Embedet og Kloster gaarden derpaa.

Floren eller Fæe Huuset, som ligeleedes bestaar af gl: Munche graae Steens muur, fandt Mændene fornøden at maatte have følgende Reperation: 5 Muur Leggere 2 Rixdlr: 3 Mrk:, 12 tylter bord til troe paa Taget at forbedre à 1 Mrk: 12 s: er 3 rd: 3 Mrk: 2 ½ tylt bord til at forbedre Vinskier og bord taged med à 1 Mrk: 12 s: tylten er 4 Mrk: 6 s: 2de bielcker 1 rdlr: 10 Sperrer à 12 s: er 1 rd: 1 Mrk: 8 s: at forbedre underslaget under Spererne 3 Mrk:, 4 Torv Hald og tilhørende Kraager 1 rd:, 90 Woger Næver til Tagets Reperation à 18 s: er 16 Rixdlr: 5 Mrk: 4 s: Arbeids Løn til alt forskrefne 16 Rixdlr:, Muuren at forbedre hidst og her med Kalck og Steen at indsette 5 Rixdlr: Summa dette Huusets Reperation 48 Rixdlr: 2 Mrk: 2 s:

Høe og Korn Laden Skiønnede Mændene at maatte have følgende Reperationer, 3de udsvale {fieller} Staver 1 Mrk: 12 s:, 1 Saale Stock paa Nordre Siide 1 Mrk: 8 s: 12 tylter Hun og bord at forbedre bordtaget med à 20 s: tylten er 2 rd: 3 Mrk:, 48 voger Næver at forbedre tagets Nordre Siide à \Vog 18 s: er/ 9 rd:, 3de Torv Hald 3 Mrk:, 3de Torv Halds Kraager 8 s:, 28 Love Træer à \tylt 1 rd: 2 Mrk:/ 1 rd: 11 s:!! (er 3 rd: 12 s:) 6 træer under Loven 2 Mrk: 4 s: arbeids Løn til ald dend Reperation 5 rd: 3 Mrk: Sum/m/a ald dends Reparation 21 rd: ? Mrk: 1 s:

Paa tilspørgende svarede Viidnerne under Aflagde æed at dend for 5 rd: \nu/ befundne og Taxerede brøstfeldighed paa Floerens eller Fæe Huusets Muur, fandtes derpaa førend Hr: Kammer Raad Heiberg til denne Gaard ankom

Endnu blev af Mændene erindret og Eftterseet {muuren} forbemelte beskrevne

1755: 243

Ild Huusets muur, dend de Skiønnede, formedelst dend brøstfeldighed derpaa af ælde førend Kam/m/er Raad Heibergs ankomst at vere bleven brøstfeldig, at bør Repareres ved at pindes med Steene indlagt i Kalck, og ellers at fasthefte de løse Steene hidst og her, hvilcke

bekostninger de ansaae at vil medtage 4 rdlr: saa at dette Huusets Reperation i Stæden for de forhen anførdte Reperations Penge 12 rdlr: 2 s: bliver 16 rd: 2 s:
Melcke Stuen blev eftterseet, og befantes i god Stand.
Baade Nøsted ved Søen, dertil behøves følgende Reperationer, sc: 6 tylter Huun og bord at forbedre tag og Viinskieder med à 1 Mrk: 4 s: [tylten] er 1 rd: 1 Mrk: 8 s: Torv Hald og Kroger 1 Mrk: 8 s: til forbedring paa Søm Slirer 12 s: 24 voger Næver at forbedre taget med à 18 s: er 4 rd: 3 Mrk:, arbeids Løn til denne Reperation 2 rd: 3 Mrk: Summa 8 rd: 3 Mrk: 12 s:
Fleere Huuse var nu ej at angive som Gaarden tilhører, at efttersee, Thi lod Hr: Fogden Juel til slutning, dette tilføre: at da nu Siuns og Taxations Mænd, Huuse Vaaninger med viidere, saa nøje haver eftterseet; og dend Reperation, som derved nogenlunde kunde udfordres, Taxeret, Saa fandt hand sig dog i anledning udaf Huusernes forhen beskrevne omstendigheder, beføyet til at æske deris Sandferdige tilstaaelse og Skiøn: 1te at naar, end, dend Taxerede Reperation paa Huuse og vaaninger, Skulde blive anvendt, kand formedelst sin slette bygning og indretning af førstningen, siges derved at vere sadt udj nogen god og fuldkommen Stand, som og at kand agtes, at vere til nogen bestandighed, hvortil Laug Retted Svarede: at hvad Hr: Fogden Juel nu haver proponeret, det forholder sig, saaledes i ald Sandhed, Saa at om endskiøndt den/n/e Taxerede {Taxa}\Repara/tion end straxens blev anvendt, vilde der end viidere til deris vedligeholdelse, udkræves anseelig \aarlig/ bekostning, og Huusene, enda inden faae aar, at vere i same forfaldne tilstand, dernest, da, i andledning, af denne, Mændenes, saa sandferdige som Lovlige Skiøn, begierede Hr: Fogden Juel end viidere, at dette saavel af Høye vedkomende som andre kand erfahres udj hvad verdie disse \Huusse/ her for \af/ som for de her værende betienings Mænd, til sin megen last, har medtaget, saa megtige omkostninger, og sam/m/e fremdeles vil udkræve; saa bad hand at Laug Retted, Eenhver Huuse Vaaning i sær, vilde Taxere, til hvad verdie {de….} \Ethvert/ eftter sin nu befindende omstendighed, kand sættes for; Fogden ved dette ellers erindrede, at de udj de 2de Vaaninger værende Kackel ovner af Hannem af Hr: Kammer Raaden er tilhandlet og Huusene \u/vedkomende.
Siuns mændene Svarede at de til dette af Hr: Fogden Juel forlangende angaaende Vaaningers og Huusers Taxation og Verdie gierne ville giøre hvad [de]? kunde, Men derudi maatte de sig meget undskylde at de ej saa lige kunde vide at kunde treffe det Rette, Men herudi ville handle eftter deres Samvittighed og bæste skiøn. Huuse haver de ved Besigtelsen befundet heel skrøbelig og Slette, tilreigner

1755: 243b

det ikke, eftter den tiid Hr: Kammer raaden dertil er kommen nogen hands forsømmelse, saasom det af vidnerne nocksom er forklaret, at hand eftter sin anckomst har giort hvad af Ham kunde kræves, Men det at viile!! (hvile) paa deres første opbygning, og den Slette tilsiun for hands tiid, da de for drob og veir ligesom vil have staaet aaben. Seer de {…} da, saavel til den Reparation som er Taxeret udi Hr: Kammerraadens tiid at være anvendt, og den som nu for tilckommende Foged Juel tillige er Taxeret saa maae de sige at Reparationer fast meere end dobbelt overstiger Huusers verdie, og derfor icke eftter sin nu værende tilstand, samme for mere kand Taxere end som følger: Væstre Huuse vaaning 80 rdr: Muur Stuen 50 rdr: Østre Stue vaaning 80 rdr: Ildhuuset 20 rdr: uagted at samme udaf graasteen er opførdt og dets Reparation saaledes som anførdt er Taxeret; Thj det maae observeres at Taxationen er Retted eftter bemelte Muurbygning der er Levninger af de gl: Muncke-Muure og til saadant brug er bleven indretted, som naar skulle Repareres saa meget ville kræve, derimod kunde sligt Huus med Tømmer og Træværck anderledes indrettes, følgelig dets verdie og Reparation anderledes at blive. Hæste Stal og Smale Huus 16 rd: Borre stuen 12 rdr: Med hvilcken

samme beskaffenhed som Ild huuset, saasom af de ældgamle Muurer Indrettede; Skolen 6 rd: Melcke Stuen 5 rd: Floren 45 rdr: Løen 45 rdr: Nøsted 6 rdr: Tilsammen for alle de Closteret tilhørende Huuse og Vaaninger 365 rdr: hertil end videre de dette ville føye at det i almindelighed er een bekient Sag at naar gl: skal Repareres, dets Reparation oftte koster meere, end baade verdien er og af nydt kand anskaffes, de veed derfore eftter deres bæste skiøn ej paa {de} disse Huuse at sætte anden verdie end den som nu skeed er.

Hr: Fogden Juel declarerede dernæst at Hand ej haver fleere end de anførdte Huuser til efttersiun at foreviise, Mens begiærede det allereede Passerede at maatte Hannem under Rættens fulde beckræfttning beskreven meddeeles; Som og den allereede Producerede Besigtelse Forretning viiser at Halsnøe Closters hoved gaards Skov da er bleven taget udi øyesiun, Saa maatte hand til sin tiids Procaution tage sig Reserveret, i fald hand som nu fremmet og Skovens Itzige tilstand altsaa ubeckient, skulle hereftter finde fornøden over samme Skov nogen Besigtelse at Reqvirere.

Summa Summarum over de paa denne Halsnøe Closter gaard nu værende brøstfeldigheders Reparations omckostninger 354 rd: 41 s: \De Casserte gulve Bord med videre som …. …. anført, for 13 rdr:/

Videre forlangede Hr: Fogden Juel at viide om dermed!! (der med) gaarden skal følge noget Inventarium. Hr: Kammerraad Heiberg dertil Svarede at den irættelagde Besigtelse Forretning af 15 Martj 1733 udviiser at der icke er noget andet Inventarium til Halsnøe Closter gaard end een gamel Slagbenck som udi sam/m/e Forretning er Taxeret for 8 s:, og \da/ Hr: Kammerraaden icke er vis paa hvad enten samme Slagbenck er at finde eller icke, saa Deponerede hand nu til Hr: Fogden Juel 8 s:

Sluttelig lod Hr: Kammerraad Heiberg tilføre at som hand nu qvitterer Gaarden og tillige eftterlader sig det eftter Høy øfrigheds ordre paa Halsnøe Closters Hoved gaard nu paa Almuens beckostning opbygde arrest Huus, Saa begiærede hand at Siuns Mændene maatte tage sam/m/e udi øyesiun og dereftter tilckende give til Indførsel udi denne Forretning, hvorledes sam/m/e arrest Huus findes

1755: 244

Indretted og forferdiget, hvad Laaser Luckelser og Fange Jern, hvilke Jern til Staader Fogden og Slutteren Ole Knap er leveret, dertil findes, og endelig om icke den heele Bygning og alt nu er nyt og godt.

Taxations Mændene da de havde taget Huuset i øyesiun, forcklarede at dette arrest Huus bygning er een tyck Grundmuur af graasteen med Kalck beslagen af dobbelt Høyde og bestaar af eftterskrevne værelser, nemlig, under Huuset 4re Fange Rum med tyck Muur imellem et hvert \samt en muuret gang der imellem/, alle med dørrer og Hengsler forsiunet, samt \Jern/ hæsper til de 2de Dører Men til de 2de andre fattes Jern hæsper, et stort Flaske laas for den yderste dør og et laas til den eene dør indenfor, de 2de fremmeste arrest Huller er et med et lidet Vindue udi hver og Jern stenger for Vinduerne forsiunede, men de 2de bagerste Fange Huller ere gandske Mørcke undtagen een liden Glugge øverst i Muuren \med 2de tycke indmurede Jernlencker een i hvert hus/, ellers sagde Mændene at Dørrerne paa de 2de smaae Fange værelser icke Slutter saa vel til at der joe af onde Mennisker kunde indstickes til Fangerne baade Kniv og øxer, hvilcket Kammerraaden sagde at Slutteren Ole Knap som haver taget betaling for Dørenes forsvarlige istand sættelse, bør Rette; Over disse underste Værelser er Bielcker saa tedt belagt at ingen kand komme der op imellem; Den øverste bygning bestaar først af et Stort Muuret og med Kalck beslaget {Loftt} værelse, med underværelse Enckelt gulv og overværende Enckelt Loftt, dør med hengsler uden laas eller hæspe, 4re Vinduer med stercke Jern stenger for, een nye indmuret Jern \bielegger/ Kackelofn uden skruver, der uden for ligeledes et værelse med Skaarsteen og Skaarsteens Pibe,

Ligeledes med Enckelt gulv og loftt, samt 2de Vinduer uden Jern stenger samt dør og hengsler men ingen hæspe eller Laas, oven over et Loftt {\over/} over den heele Murede Bygning, med Sue og Panne Tager betæcket, Med fornødne Kiøler og Render samt lægter, end videre er paa den væstre ende af Fanghuuset tilbygd een breed forbygning af Standerværck med Bord beklæd og brædet hvorudi er een Trap og opgang til de øverste værelser, samt et lidet afpanelet indvendigt apartement med dør for, saa og dør med hengsler og laas for den yderste dør af denne Svale; alt sammen i god og nye Stand undtagen at Mændene siunes at \Kiære brædningen paa/ Huusets Render Kiøler og Bord tag om Svalen nu begynder at gaae af og vil snart forbedres, Af Fange Jern fandt de at være bemelte Staader Foged og Slutter Ole Knap tilleveret 6 par Haand klauver, 3 paar Fod Bolter, 4 Henge Laas til sam/m/e Haand klauver og Bolter saa og een løs Jern Kietting at Sette for een Dør, samt et hals jern uden Kramper.

Videre sagde Hr: Kammer raad Heiberg icke ved denne Forretning at have at tilføre, men begiærede alleene at den maatte Hannem det snareste mueligt er beskreven meddeles, \og/ at i slutningen af Forretningen maatte indføres baade Sorenskriveren og Laugrættets belønning for denne deres Forretning med beskrivelsens beckostning: Laug Retted i anledning af nestforan tilførdte Protocolation Illustrerede at De eftter ordre haver nu De \da det er ....dte udi/ Deres som Bønders Ploug aand eller Sæde Tiid, væred nød eftter denne Besigtelse Forretnings udviisende 3de gange at Reise her til og fra dette Stæd, hvorved De hafver fra Deres Jordebruger været Hindret, Saasom d: 14de i denne Maaned kom De her og kom ei hiem igien førend d: 16de dito Reignet for 3 Dage. den 23 dito atter udi og formedelst Forretningen

1755: 244b

Forsømt atter 3 Dage og endelig anføres formedelst Deres Reise bort og hiem og for denne Siste Session 4 Dage, til samen for hver af De 6 Mænd 10 Dage hvorhos De erindrede at De som boer i et fremet fraliggende Præste gield har formedelst Storm Vinde været nød til underVeis at forsiune Sig med nødtørftig underholdning og hvad De Daglig bør nyde indlod De til Sorenskriveren som Dennem eftter Hands Excellence Hr: Stifttbefallingsmandens ordre haver opnevnt. For denne Forretning bereignes Saa som for Sorenskr: for hands Trende Reiser, for haftte møye ved Forretningen og for Forretningen som er Vidtløfttig dens beskrivelse i alt anføres ej meere end 11 rdr: for de 6 Laug Rettes eller Besigtelse Mænd hver 1 rd: 4 Mrk: er 10 rdr: For Forretningens Beskrivelse og Forseigling som {alt} \tillige med nest forige/ af Hr: Kamer Raaden eftter hvis begier den er passeret er at tilsvare, forbiegaaes fordie det {til samen} derfor kunde Pretenderes, forhen er anførdt

Anno 1755 d: 2de Maj blev almindel: Skatte og Sage Ting for Waags Skibredes Læhnets og Halsnøe Closters gods holdet paa det ordinaire Ting stæd Bechervigen udi Storens Præstegield og Retten betient med eftterskr: 8 Eedsorne Laug Rettes Mænd Neml: Lars Monsen Aarbøe, Endre Knudsen Tveit, Jacob Christophersen Nordre Drivenæs, Ole Nielsen Kalvenæs, Rasmus Nielsen Drønnen, Niels Nielsen ibdm:, Ole Christophersen ibdm: og Halvor Knudsen Sandtorv. Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle Andreas Juel med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest allerunderdanigst og underdanig blev læst Eftterskrevne Kongl: allern: Forordninger!! og Rescript item flere indløbne Placater sc:

1te Placat om Høyeste Rett for aar 1755 dat: 11 octobr: 1754

[2de] Forordning anlangende Forbud paa Sukker og Sirupers Indførsel i Trundhiems Bye og Stiftt samt Nordlandene Saavidt disse Siste Handle paa Trundhiem dat: 3de febr: 1755.
3de et Kongl: allern: Rescript under 3de Janv: 1755 angaaende at Creditorer Separatim skal ind stefne og faae paadømt Deres Debitores hver for Sig etc:
4de Kamer Collegii Placat om Endeel Hands Kongl: Maj:ts Indkomster her Nordenfields Skal ved Auction til Forpagtning for aaret 1756, 1757 og 1758 opraabes udi Rente Kameret d: 16de Julj 1755
5te De Deputerede udi General Landets Oeconomie og Commerce Collegio Deres Placat af 5 oct: 1754 om at Hans Kongl: Maj:t allernaadigst haver Resolveret at det forhen udgivne Previlegium paa et Cartun Trykerie i Khafn og Siælands Stiftt aldeles skal være ophævet etc:
6te Hans Kongl: Maj:ts allernaadigste Bestaling for Welædle Andreas Juel paa at være allernaadigst antaget til Foged over dette Sundhordlæhnske og \det/ Hardangersche Fogderie dat: 3de Decbr: 1754.

Torbiørn Olsen Dalen af Lyse Closters gods fremkom for Retten og lyste Sin odels Rett og Penge Mangel til Hands Sal: Fader Ole Andersens eftterladte gaard Engevigen her

1755: 245

Udi Skibredet som hands Stæd Moder Gyri Ols Datter nu paaboer, den Hand naar Penge bekomes Kand!! (Hand?) Reserverer Sig som Odels mand at indløse.

Dereftter blev Publiceret,
1te 5 af Sr: Ole Michelsen Tosche i Bergen udstædde Skiøde Brever over eendeel Joerdegods forhen under Fittie Kircke beliggende, nemlig det 1te udstæd til Ole Johansen Tislevold paa 1 pd: 6 Mrk: Smør i Kuvigen med underliggende Aaspøyen og Knatholmen, for 65 rd: det 2det til Peder Christophersen Helland paa ½ Løb Smør ½ huud i Helland, for 82 rdr:, det 3die til Lars Biørnsen Helland paa ½ Løb Smør ½ huud i Helland for 82 rd:. det 4de til Ole Ellingsen paa ½ Løb Smør ½ huud i Helland; og det 5te til Lars Johansen Tveite paa 1 Løb 9 Mrk: Smør i gaarden Tveite, for 120 rd: alle dateret den 2?de Aprilj 1755 undtagen det eene af 22de Aprilj same aar.
2det Ole Aronsen Tislevolds Skiøde paa 1 pd: 3 Mrk: Smør i gaarden Tislevold {til} \Udstæd af/ Ole Johansen Tislevold som derfor har nødt 27 rd: dat: 4de Martj 1755.
3de Even Axelsen Sandahl med fleres Skiøde paa 18 Mrk: Smør i gaarden Tofteland til Niels Aarbøe dat: 1te octobr: 1754.
4de Peder Hambres udgivne Bøxel Seddel paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Kalve, udstæd til Niels Larsen dat: 2de Maj 1755, in duplo forfatted med Revers paa den eene.
5te Forige Foged Hr: Kammerraad Heibergs bøxel Seddel til Tommes Jacobsen paa ½ Løb Smør i gaarden Lille Tofteland dat: 7de Dec: 1754.
6te Dito Hr: Kammer Raad Heibergs bøxel Brev til Lars Nielsen paa ½ Løb Smør ½ huuds Landskyld i gaarden Westvig dat: 28de Dec: 1754.
7de Hr: Fogden Juels Fæste Brev til Jacob Tommesen paa ½ Løb Smør ½ huud udi gaarden Westvig dat: 21de aprilj 1755.
8de Et dito af Velbemelte Foget Juel udstæd til Niels Mortensen paa ½ Løb Smør ½ huud i Schomsnæs dat: 26de aprilj 1755.
9de Skiftte Brevet eftter afdøde Gabriel Aarskov Slutted dend 13de og 14de Junj 1754, som udviiser blant andet at den Sal: Mand ejede i gaarden Aarschov ½ Løb Smør ½ huud for 72 rd:, som er Udlodnet halve parten paa Encken og Ræsten al advenant paa Børnene.
10de et dito Skiftte Brev forretted paa gaarden Hille dend 15de Junj 1754 eftter Kari Halvorsdatter og Niels Halvorsen, som udviiste at Sterfboet er ejende i gaarden Hille 1 pd: 8

Mrk: Fisk 12 5/6 Mrk: Lax for 50 rd: og i Kleppe 9 Mrk: Smør for 6 rd:, hvilcket er udlagt, saasom udi gaarden Hille Sønnerne Halvor, Vintzens, Halvor den yngre, Mons, \og/ Niels Nielssønner samt Datteren Giøri Nielsdatter, hver 5 1/3 Marcker Fisk og 2 5/36 Marcker Lax med bøxel, og Udi Kleppe Niels Nielsen og Halvor Nielsen den yngre hver 4 ½ Mrk: Smør for 3 rd:

11te Et dito Forretted dend 29de Maj 1754 paa Tofteland eftter Knud Larsen, som udviiser at Sterfboet ejer i Tofteland 15 Mrk: Smør, og at same er udlodnet til Petter Møller i Bergen 3 Mrk: Smør, Knud Remmereid 5 Mrk: Smør og Anne Knudsdatter 7 Mrk:

12te et dito eftter Ole Olsen den yngre Slutted paa Nordre Engevig dend 30te Maj 1754, som udviiser at de 9 Mrk: Smør i Nordre Engevig som Sterfboet er ejende, blev paalodnet Encken Giøri Olsdatter for 12 rd: 4 Mrk: 8 s:

13de Et dito Skiftte Brev forretted paa gaarden Nordre Engevig den 29de Maj 1754 eftter Ole Andersen, som udviiste at dito Sterfboe ejede i gaarden Nordre Engevig 1 Løb Smør, der er udlagt som følger: til Encken Giøri Olsdatter 1 pd: 20 Mrk: Smør, til Torbiørn Olsen Dahlen 3 Mrk:, til Knud Andersen 2 Mrk:, til Lussi Andersdatter 1 Mrk:, Klemmet Olsen 10 Mrk:, Ole Olsen Olsen!! 9 Mrk: og Christi Olsdatter 3 Mrk:, alt til sammen for 102 rd:

14de Bent og Petter Olrichs Pantte obligation paa 400 rdr: hvorfor eendeel Løsøre Sorter er Sadt i underpant dat: 24de Maj 1754.

Fordie Dagen var forløbet blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var den 3de Maj blev Retten med forbem:te Laug Rett atter Sadt paa bem:te Tingstæd.

Erick Olsen Sør Eide haver til dette Ting, Tiid og Stæd Muntl: ladet

1755: 245b

Indstefne Ole Olsen nu tienende paa Pirholmen, fordie Hand haver tilsagt Citanten et aars Tieniste og derpaa godvillig modtaget Fæste Penge Mens dog ikke Siden udi same belovede Tieniste Sig den ordinaire Tiid eller endnu dette afvigte Foraar Sig indfundet, derfor at Taale Dom til undgieldelse eftter Loven og til Processens omkostningers erstatelse.

den indstefnte Ole Olsen mødte ej eftter paaraab.

Stefne vidnerne Winsens Arnesen og Rasmus Nielsen Drønnen bekræfttede ved Eed at De 4 Uger Siden i denne Sag Saaledes som ofven er anført haver Stefnet Ole Olsen Pirholmen.

Eragted

Ole Olsen Pirholmen som lovlig indkaldet, gives herved Laugdag til neste Ting at møde med hvad tilsvar Hand i denne Sag hand tienlig eragter.

Gastgiæberne paa de udi dette Skibreede anordnede og Previligerede Gastgiæberier sc: østre Bagholmen, Bechervigen, \Qvalvogen/ og Engesund Messrs: Povel Olrich, Nathanael Mathiesen, Bent Meyer og Procurator Jens Isach Holch Producerede et af dennem til Sorenskriveren udgivet Instrument af gaars dags dato den 2 Maj 1755, som for Rætten blev oplæst:

bemelte 4re gastgiæbere bad at Rætten ville indhendte den tilstæde værende Almues Svar om det icke i Guds Sandhed sig Saaledes forholder som de udi Reqvisitionen haver meldet.

Eftter at den allegerede Reqvisistion eller becklagelse skriftt for den Tingsøgende Almue var bleven oplæst, falt deres giensvar derpaa Saaledes: Nemlig til 1te Post: at de i Fiske Tiider naar de har til Silde og Torske garn behøvet til dato dobbelte Kagger, saa har de sam/m/e bedre hos forbem:te 4re gastgiæbere end anden stæds i amted, beckom/m/et, og det for mindre

Priis end i Bergens Bye Fastsadt er. Til den 2den Post, Svarede Almuen at naar deres forbem:te Dobbelte Kagger udi Fiskeriets tiid \er/ bleven dennem enten fratagne eller brøstfeldige af Stormvinde, da er samme af de arbeids Folck bemelte giæstgiverie har holdt, bleven hiulpne med nye eller og efter omstændighed Repareret. Til 3die 4de og 5te Post udi bemelte anførdte Reqvisition sagde og besagde Almuen at det i et og alt accorderer med Sandhed hvad Reqvirenterne udi næstforan indragne Reqvisition haver anmeldet, de lagde og dette der til at dersom Hands Kongel: Maj:t som een Retferdig Herre {….. eller og} var bleven underretted om hvad der kunde Tiene til Publici bæste udi denne affaire, da vare de {sicker} eftter det de baade veed og troer om Hands Kongel: Maj:ts Høystpriiseligste Naade forsickrede om at eenhver af Dennem maatte være tilladt at kiøbe forsvarlige Tønder og halv tønder samt andre Futager hos hvem de samme kand beckomme til at {Saldte} need legge udi den Velsignelse af Fisk Gud under!! (unner) dennem, Thj i fald de skulle være nødde til at addressere sig til Bergens Bye, hvor de har hørdt der skal være et Kipperlaug der og skal have sine visse Previlegier, saa oftte de hafver een Futage fornøden, enten af nye at forferdiges, giørdes eller indsettes bunner, udi, da ville deraf uddrages den vanskelighed, at førend det foran førdte skeede, kunde Fiskens Tilgang være overstaaet og de have tabt meget meere end de nu torde \eller burde/ Nefne, helst da det ikke {enten} Er een af Deres som Bønders lejlighed udi forhaanden at anskaffe sig hos det ordinaire Kipperlaug udi Bergen, een anseelig Mengder tønder half tønder og Fiæring Træer til Saldte gods, paa et uviist haab hvormeget Gud kunde unde dennem som Fattige Folck at nyde, og derudi at nedsaldte.

Almuens ønske blev af disse og andre Grundige aarsager \derfor/ at det maatte blive dennem tilladt at de hos forben:te Gastgiæbere {maate} kunde for een billig om accorderet Priis beckomme i fornødne tilfelde forbemelte Fiske Futager, helst eftterdi de becklageligst maatte tilkiende give at de har beckomet uforsvarlige Futager i Bergen for meere og fleere penger end de hos berørte Gastgiæbere haver nødt; i det øfrige begiærede Reqvirenterne det Passerede beskreven hvilcket og Rætten indvilgede, dog icke som et Tingsvidne Men allene som et besværings Skiftt

1755: 246

hvoraf den høye og høyeste øfrighed kunde blive oplyst om saavel \hvad/ de nødlidende klager over, som og hvad de Grunder deres begiæring paa.

Formynderen Mons Johansen Bratten fremviiste udi Rætten 5 rd: 5 Mrk: 11 s: hands Myntling Guroe Rasmusdatter tilhøring med forspørsel om nogen af dennem samme for fuld eller mindre Rentte vil modtage, Mens da ingen eftter tilbydelse, meldte sig med nogen begiær om sam/m/e Penges Laan, eller deraf ville give minste Rentte, blev samme 5 rd: 5 Mrk: 11 s: som fandtes udi een skind Pung af Rætten Forseiglet og bemelte Formynder tilbageleveret, til Forvaring.

Dernæst blev {til Mortification} læst

Ole Michelsen Tosches udgivne Pantte forskrivelse til Mad:me Maren Sal: Jørgen Wenvigs paa 1980 rd: hvorfor {har været} \Er/ Pandtsadt Fittie hoved gaard med underliggende gods og videre dateret 2 Maj 1744 med sin {betalings} paateigning af 21 aprilj 1755, hvilcken udi {af} Pantte Bogen \forhen/ skal vorde {udsletted} \indført/

2det Jochom Dissingthuns, som Tilsiuns Mand i afgl: Hans Weinvigs Sterfboe udi Bergen hands udstædde overdragelse Skiøde eller Transport Brev paa een \nu anvist og her oven Extraheret/ af Ole Tosche til Mad:me Sal: Weinvigs udstædde obligation som med Rentter befindes at være stoer 2400 rdr:, hvorfor skal befindes Pantsadt Fittie hoved gaard med

underliggende gods; dat: 21de aprilj 1755 paateignet Af Skiftte Commissarierne Forman og Fasmer.
3die Ole Tosches udstædde Skiøde paa 1 pd: i Riisøen for 85 rd: og det til Lars Zackariesen dat: 18 Nov: 1754, med Sr: Jaen Frøchens paateigning om Pengenes afbetaling dat: 2de Maj 1755.

Mons:r Bent Meyer som Ejer for Møgster og Østevolds Kircker haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne eftterskrevne Persohner fordie de ej har villet betalt Ham hvad Tiende af dito Kircker de til Citanten er Pligtig, saasom Knud Olsen Sandtorv for 1 aars Tiende 8 s:, Christopher Santorf for et aar 8 s:, Tørris Santorv for 4 aar à 8 s: tilsammen 2 Mrk:, og Anders Evinsen \ibdm:/ for 3de aar 1 Mrk: 8 s:, derom at lide Dom til samme Tiendes afbetaling, og til Processens omckostningers tilsvar, Mens eftterdie Citanten i dag haver hørdt læse et Kongel: allernaadigst Rescript af 3de Janv: 1755, saa frafalt hand sin Sag om Conjungtim at actionere forbemelte Debitorer og i det Stæd alleene vedblev den udi incamminationen hvad denne Sag angaar først anførte Knud Olsen Sandtorv som hand alleene paastod Dom over under Reservation af sin Tiltale til de øfrige Debitorer.
Knud Olsen Sandtorv møtte ej eftter paaraab.
Stefne vidnerne {Johannes} Jonas Jacobsen Drivenæs, og Johannes Asbiørnsen Drivenæs beckræfttede ved Eed at de i denne Sag meere end 14ten Dage siden haver saaledes som indførdt lovlig Stefnt Knud Olsen Sandtorv for hands boepæl.

Eragted.

Knud Olsen Sandtorv som lovlig Stefnt mens absent, gives hermed Laugdag til næste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Mons:r Bent Meyer som Ejer for Østevold og Møgster Kircker haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Christopher Sandtorv til at betale Ham 8 s: for et aars Tiende {af} \Til/ Østevolds Kircke eller Ham som ejer, hvilcket hand har nægted at betale, derom at lide Dom og betale Processens omckostning.
Christopher Olsen Sandtorv blev paaraabt mens møtte icke.
Stefne vidnerne Jonas Jacobsen og Johannes Asbiørnsen Drivenæs beckræfttede ved Eed at de i denne Sag meere end 14 Dage siden saaledes som oven indført haver Stefnt Christopher Sandtorv for hands boepæl at møde paa dette ting og dette Stæd.

Eragted.

Christopher Olsen Sandtorv gives Laug dag til næste almindelige Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Mons:r Bent Meyer som Ejer for Møgster og Østevolds Annex Kircker haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Tørris Monsen Sandtorv til Doms lidelse fordie hand ej godvillig har villet betale de 2 Mrk: hand for 4 aar til Citanten er pligtig for 4 aars Kircke Tiende til Østevolds Kircke, samt til Processens omckostningers tilsvar.
Tørris Sandtorv blev 3de gange paaraabt mens

1755: 246b

Mens!! møtte ikke.
Stefne vidnerne Jonas Jacobsen og Johannes Asbiørnsen Drivenæs beckræfttede ved Eed at de i denne Sag meere end 14 Dage siden lovlig har Stefnt Tørris Sandtorv for hands boepæl, at møde med tilsvar i Sagen.

Eragted.

Tørris Monsen Sandtorv gives Laug [Dag] til næste almindelig Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Mons:r Bent Meyer som Ejer for Møgster og Østevolds annex Kirker haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Anders Evindsen Sandtorv fordi hand ej godvillig har villet betale Citanten udi Tiende til Kircken for 3 aar i alt 1 Mrk: 8 s:, om end hannem derom er giort erindring, derom at lide Dom til sammes afbetaling og Processens omckostningers tilsvar.

Anders Evindsen Sandtorv møtte icke eftter paaraab.

Stefne vidnerne Jonas Jacobsen og Johannes Asbiørnsen Drivenæs beckræfttede ved Eed at de i denne Sag meere end 14 Dage siden lovlig haver, til dette Ting og tiid, Stefnet Anders Evindsen Sandtorv.

Eragted.

Den lovlig Stefnte mens udeblevne Anders Evindsen Sandtorv gives Laug dag til næste almindelig Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Bøygde Lænsmanden Knud Larsen og hands Naboe Knud Jensen Rødland haver til dette Ting Muntlig ladet indstefne deris Naboer Niels Larsen Aarbøe og Lars Monsen ibdm: fordie de udi den saa kaldede Rødlands Elv haver ved nye udgravning forvoldt at det Fiskerie som haver fuldt baade Citanterne og Deres forfædre over meere end dobbelte hævs!! (hevds) aar er bleven saa merkelig beskadiget at det icke uden Særdeles beckostning kand igien i stand sættes, hvilcket henseende til den aarlige Fiske Fangst er dennem som Citanter til stoer Skade, {henseende ti} i fald bemelte Elv icke maae igien beckom/m/e sit forige Løb; derom og det videre at anhøre Prov og lide Dom eftter Loven samt erstatte Processens omckostninger.

De 2de indstefnte Vederparter Niels Larsen og Lars Monsen Aarbøe indfant sig for Rætten og declarerede ej alleene at de saaledes som foran er indført I denne Sag er lovlig varslede Men end ogsaa at de i denne Sag haver Contra Indstefnt Citanterne Knud Larsen og Knud Jensen Rødland fordie de haver nægted Contra Citanterne at øve det øret Fiskebrug som under deres gaard fra umindelig tiid haver henhørt, desligeste fordie Priemier!! (Primær?) Citanterne har ladet med Steen igien kaste deres som Contra Citanters Gaard Aarbøe fra Eldgamle tiider tilhørende brug og Fiskerie udi dito Saa kaldede Rødlands Elv, endelig sagde Contra Citanterne at hoved Citanterne om alt forestaaende og hvad deraf dependerer er Citeret at taale Dom til undgieldelse, samt erstatte Processens omckostninger.

Hoved Citanterne hvoraf ickuns Bøygde Lænsmanden Knud Rødland Sisterede sig for Rætten, tilstod paa egne og den absentes veigne at være i denne Sag saadan som anført Lovlig Stefnt med meere end 14ten Dages varsel.

Eragted.

Denne Sag har den Natur at den icke uden foregaaende Siun og grandskning kand paaskiønnes hvorfor, Parterne tilholdes i dette tilfelde samme at anlegge a prima instancia saaledes som de kand tillæse sig af Lovens 1te Bogs 16 Cap:

dereftter blev læst

Johannes Olsen Hatlevigens udstædde Pantte forskrivelse til Niels Larsen Tislevold stoer 50 rd: hvorfor er Pandtsadt 1 pd: 6 Mrk: Smør i Hatlevigen dat: 2de Maj 1755.

Ole Michelsen Tosche lod dernæst ved Hr: Sorenskriver Widerøe tilføre at hand til dette Ting haver i Deferente Sager ladet indstefne noget over 150 Persohner, Mens da {hand} Comparenten mercker at paa dette Ting er Publiceret desangaaende et Kongel: aller naadigst Rescript og dagen næsten er forløben, saa indlod hand det til Rætten hvorvidt den kunde

skiønne at mueligheden {…} tillod over 150 Sager paa een Dag end sige nu eftter Middagen at foretage.

Eragted.

I anleedning af Forordningen af 19 augustj 1735 dens 1te Postes 8de art: bydende bliver til denne anførdte og hvad fleere Sager som til dette Ting lovlig maatte være Stefnede, Udsættelse Ting foretaget paa dette Stæd den tiid

1755: 247

Som vedkommende Bøygde Lænsmand forhen betiidelig til beckient giørelse skal blive erindret om.

Fogden Hr: Juel tilckiendegav at det er eftter øfrighedens befaling at den allernaadigste Forordning af 9de augustj 1754 anlangende at alle af Bundestanden i Norge, baade Mands og Qvindes Persohner som ej bruger gaarde eller Huusmands Pladser skal være forbundne at fæste sig i aarlig Tieniste, og ej være tilladte at arbeide for Dagløn, saa bad Hand først at Rætten til dets bedre erindring udaf samme for den her tilstæde værende Almue ville igien oplæse, hvornæst hand da ogsaa vel paalagde skibredets Lænsmand at \Hand/ sames eftterlevelse nøyagtig haver at paasee, og Fogden naar noget maatte over komme, derimod at være handlet, straxens til Rettelse ifølge af Forordningen at inberette, Ligesom hand og advarede Almuen i almindelighed at de eftter denne Forordning under paafølgende ansvar sig nøye vil Rette. den allegerede Forordning blev dernæst oplæst.

Provsten Hr: Edvard Christie haver til dette Ting tiid og Stæd Muntling ladet indstefne Bøygde Procurator Mons:r Jens Isach Holch for 190 rdr: som hand som Incassator skal være skyldig paa de udi afdøde Magister Træschovs Sterfboe eftter {Provst} Citantens for Skiftte Forvalters ordre incasserede Penge, derom at lide Dom til betaling og erstatte Processens omckostning, i hvilcken Sum/m/a Provsten Eftter hands udsendte Fuldmægtig Mons:r Oliversen nu for Rætten giorde declaration, skal decourteres hvad Skiftte Rætten udi afdøde Magister Træschovs Sterfboe hannem som Incassator for samme og videre har tilstaaet.

Bøygde Procurator Holch var for Rætten tilstæde og begiærede at Ham maatte forelæses hvad Oleiversen havde forestillet. som og skeede. Mons:r Holch da hand i saa fald icke veed af noget Muntlig Stefnemaal som Ham aldrig haver været ansagt om førend nu ved det hand aparte mødede paa Tinget, Sag Ham i saa maade bliver paalagt, da maatte hand icke andet, end hensee til sit Tarvs bæste paa følgende maader, 1te at den/n/e Respective Dommer observerer at Stefningen bestaar af Muntlig Stefnemaal og om da saadant skeed er, det ved Stefne vidner maatte forcklares. for det 2det i fald der skulle Produceres noget skrifttlig Stefne maal hvorudi Provsten Hr: Christie .. Trout(?) mæsten deels beroer, og kunde været underskrevet af Comparenten, da vedtager Comparenten Holch aldeles icke det skrevne Stefnemaal at være af nogen anseende aller helst for det 3die da Holch i sin tiid skal beviise at begge deele medfører urigtighed, i dets anleedning for det 4de venter Hand at det Muntlige saavelsom skrifttlige Stefnemaal icke af Rætten ansees som lovlig, i øfrigt ervartede Holch hvorvidt Rætten vil antage det forsvarlig eller icke, bad desuden at den Respective Dommer maae Examinere de 2de Stefnevidner hvorfor de Ham haver Stefnet og {Mons:} i øfrigt tog Holch sig Reserveret ald videre tiltale til Provsten Hr: Edvard Christie for alt hvad som af denne Sag kand dependere.

Mons:r Oleiversen som Provstens Børne Preceptor declarerede paa Rættens tilspørgende at Stefne vidnerne udi denne Sag ere nu absente.

Eragted

Eftterdie Hr: Provsten Christie icke kand Ligitimere sig ved lovlig Stefnemaal at have indkaldet den indstefnte saa lovlig som skee bør, og samme indstefnte mueligens deraf har taget anleedning, at Exipere imod Stefnemaalet, Saa falder det same af sig Selv og Provsten Hr: Christie imponeres \ifald hand/ denne sin Sag {videre} \og for…. trøster/ sig \til videre/ at Proceqvere, til næste Ting paa een lovligere maade end nu skeed er at anhengig giøre, da hand og kand vente sig ald Justice.

1755: 247b

Dereftter blev læst
Natanael Matheesens bøxel Seddel in duplo til Knud Olsen paa ½ Løb Smør i Drivenæs dat: 2de Dec: 1754.

Dernæst blev af Rætten {Saaledes} eftter Itzige Foged Hr: Juels Fuldmægtig Mons:r Niels Hunthes forlangende, Almuen tilspurdt om nogen veed hvor den omstripende Svenske Karl Berge Andersen der een stund har Seiglet med Rasmus Kraghs og een gang med Nathanael Mathiesens Skib, er at finde eller sig opholder, og for det andet at som denne Berge Andersen er tildømt at betale sine Lejermaals Bøder for {et} begangne Lejermaal med et lasttagtig Qvinde Menniske ved Nafn Gresselle Katerine Michelsdatter Eldøen paa Storøen som nu er indsendt udi Bergens Tugthuus, om de icke veed at hand er saa aldeles Arm og Fattig at hand icke er ejende det allerringeste til same Bøders betaling om hand end var at finde. Almuen Eenstemmig Svarede at de aldelis icke veed hvorhelst den omspurdte Persohn sig nu for nærværende tiid opholder, Mens eendeel af Almuen kunde alligevel med Sandhed sige at hand ved afreisen sig aldeles inted har eftterladt, Mens var gandske Arm og Fattig, saa det nock inted til Bøderne bliver at beckom/m/e.

Dernæst blev eftter omstændighederne sc: fordie til dette Ting saa mange Sager var indstefnt eftter Protocollens Udviis og desuden at Rætten icke same kunde behandle eftter ald anseende udi 2de Dage, Saaledes.

Forafskediget.

At dette \almindelig/ Ting herved skal være ophævet, og de til dette Ting lovlig Stefnte Sager skal under deres forige varsels Kraftt beroe til næstanstundende 25de Julj da opsættelse Ting formedelst deslige Sager og eftter den friehed den Kongel: allernaadigste Forordning af 19 augustj 1735 giver Sorenskriveren, her paa dette Stæd da vorder foretaget og hvoreftter alle vedkommende Parter og vidner haver sig at Rette.

Fogden Hr: Kammerraad Heiberg dernæst til sit allerunderdanigste forfattede Reignskabs belæg og afbeviisning pro Anno 1754, ved Fogden Sr: Andreas Juels Fuldmægtig Niels Hunth lod udæske Almuens Sandferdige forcklaring til et her Opteignet Tings vidnes Erholdelse, om de veed at der af Halsnøe Closters gods i dette skibreede fleere førstebøxler er falden end ½ Løb Smør til Tommes Jacobsen i gaarden Lille Tofteland, samt udi gaarden Westvig ½ Løb Smør ½ huud til Lars Nielsen. hvortil den Tingsøgende Almue eenstemmig [svarede] at der ingen fleere end de anførte gaarde parter er bort bøxlet, Mens at det sig Saaledes som omspurdt er, forholder.

Videre blev udi Rætten Almuen forelæst Restancen af 1te og 2de Termin udi dette Waags skibreede, som beløber Saasom, Lehnets godset 103 rd: 4 Mrk: 12 s: og Halsnøe Closters godset 22 rd: 1 Mrk: 13 s:, tilsamen 126 rd: 9 s:

Siden her ved dette Skibreedes Ting ej videre end anført eftter den skeede Eragtning bliver at Forrette, blev Rætten for dette Ting ophævet.

Anno 1755 d: 5te Maj blev almindelig Skatte og Sage Ting for Opdahls Skibredes Læhnets og Halsnø Closters Skibredes Almue holdet paa Gastgieber Stædet Bechervigen og betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Neml: Ole Andersland i Stæden for Hans Andersland, Niels Rasmusen Rolseim, Anders Syfversen Opdahl, Lars Knudsen Opdal, Mons Olsen Anuglo, Isack Olsen Lie, Lars Hansen nedre Homlevig og Hermand Hansen nedre Homlevig. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle Andreas Juel med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest allerunderdanigst og underdanigst blev læst De Kongl: Allernaadigste Forordninger med videre som foran Speciel udi Protocollen Fol: 244 ere Extraherede Ligesaa lod Fogden tilføre selvsam/m/e Protocollation og Tinglyse same Forordning som i Protocollen Fol: 247.

Peder Opdal hafver til dette Ting Muntl: ladet Indstefne sin Naboe Ole Mikelsen Opdahl fordie Hand ved Sine Folck hafver ladet drifve

1755: 248

Sine Creature Hiem paa Bøen imedens Citantens Korn stoed ude og enda ei var bleven Tørt og altsaa ej eller!! (heller) enda kunde indkiøres, desligeste fordie den instefnte da Citanten Ham for Saadant tiltalede, viiste Sig meget forbitret ja under same med Hug og Slag samt Skields ord Citanten begiegnede, derom at anhøre Prov samt Taale Dom for alt eftter Loven og Sagens omstendigheder til undgieldelse helst det Paastefnte passerede paa een Søndag.
Ole Mikelsen Opdal mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag lovl: Stefnt saaledes som oven er anførdt mere end 14 Dage Siden.
Citanten fremstillede Sine Widner som ere Jacob Larsen Toe og Lars Opdal med begier same maatte afhøres og for hvilke Eedens Forklaring af Lov Bogen blev oplæst.
1te Vidne Jacob Larsen Toe aflagde Eed og vandt at nestl: Aars Høst, omtrent 14 Dages tiid eftter St: Michels Dag som Vidnet een Søndag udi et ærinde gick hen til Parternes paaboende gaard Opdal og Hand med indstefnte Ole Mikelsen hafde Sadt Sig ved et Huus og de Snackedes tilsamen, Saa kom 2de Menisker drivendes for Sig ind over Ager Bøen paa \gaarden/ Opdahl Endeel Creature, og da Vidnet Spurde Ole Mikelsen om Besterne skulle javes ind paa Bøen imedens Kornet stoed ude paa Ageren, Svarede Ole dertil Saaledes: ja jeg vil have Mine Creature hiem at indbindes om Nætterne fordie jeg allerede hafver \Færdig/ Mit!! (Min) Floer som De skal bindes udi, og ved det same De Talede herom kom Citanten til Dennem og tiltalede Ole Mikelsen med disse ord: ja Gud Naade Decken for een Rans gierning De giør nu paa Mig, alt Mit Korn staar ude, Ole Mikkelsen Svarede dertil Krud!! Du Kunde holde bedre gaard og Grind end Du holder og Du har holdt ulovlig Hundejag Du har taget Min egen Hund og jaget Mine Bester med, derpaa brugte De mod hinanden udi vrede adskiellige Mundkiecklings ord som og Citanten Sagde til Ole For Fanden i Vold gack ind udi Stuen og Eed Pølse Reiste Ole Sig op nermede Sig hen til Peder og skiøv Ham med Handen 2de gange dog ikke saa at Peder falt mod Jorden mens lidet blod kom ud paa Peders Ansigt, Peder Sagde da til Ole ja Slage mig Du Pleier saa giøre Ole Mikelsen Svarede, ja jeg skal Slaae \saa/ at Du skal Pisse paa Dig, om jeg skal gaae paa Tinget og Bøde 10 rdr: derfor, Citanten Sagde strax dereftter til Ole Mikelsen disse ord: Du har ald Din tiid buet med Mig paa gaarden som een Skielm og Du har alle tiider gaaet ind paa Min

Eiendom over de rette Skiftter, omsider blev Vidnet Kied af at høre lenger paa Saadan Syeding gick der for fra Dennem, Peder fuldte strax eftter Ham og Ole tedt bag eftter Peder, Ole tog derpaa een Hasle Stock, strax derpaa hørte Vidnet ej allene et Slag Mens end og at Peder under graad og Eeder Sagde at Ole Slog Ham, som og Vidnet i den anledning saag Sig tilbage blev Hand Vars!! (Var) at Ole Mikelsen kastede ben:te Stav fra Sig ned paa Marken.
2det Vidne Lars Opdal aflagde Eed og Provede at den omprovede tiid stoed hand Saa langt hen paa Marcken fra Parterne at Hand ei kunde See hvad De mod hinanden øvede ved ord eller gierning, dog hørte hand Ole een gang Tale ganske høyt disse ord: om jeg og skulle udgive 10 rdr: Hand {Saag} veed ellers at Parterne og 1te Prov ern:te tiid var Samlede paa det omprovede Stæd, hafde ei videre at Profve.

Dereftter læst
1te et Skiøde Brev udstæd af Johanes Tvet og De flere paa 2 Pund 13 5/7 Mrk: Smør i gaarden Haaheim for 53 rd: 12 s: dat: 10de Febr: 1755.
2det til Fornyelse een Pante Forskrifvelse dat: 15de Decbr: 1727 til afg: Engel Eikeland fra fra!! Rasmus Wee og Samson Lande, som nu ved een anden dito er fornyet.
3de een dito til Hans Udskott fra Peder Indre Wee Stoer 45 rdr: dat: 5te Maj 1753.

Formedelst afttenens Paakom/m/e ophæves Retten til i Morgen.

Dagen nesteftter som var d: 6te Maj blev

1755: 248b

Retten med forbem:te Laug Rett atter Sadt paa bem:te Tingstæd i Velben:te Fogeds overværelse.

Stædetz Foged Welædle Andreas Juel i Rette æskede Justitz Sagen udsadt fra Seniste Ting imod Sten Fladerager for ubeqvems ord imod Knud Nordbust.
af De indstefnte mødte Sten Fladerager og Vidnet Endre Apland, Mens ei Knud Nordbust.
Varsel Vidnerne Mads Godøen og Joen Godøen {bekræfttede} blev holt unødig at føres, eftterdie den første sc: Bøygde Lænsmanden Mads Godøen mødte og for Knud Nordbust Sagde at Hand haver intet Kieremaal i denne Sag imod Sin Naboe Steen Fladerager.
Vidnet Endre Apland aflagde Eed og vandt at hand den af 1te Prov omvunde tiid vel var med de øfrige omprovede Samlet paa Nordbust, Mens Vidnet som ei hører vel hørdte ikke \at/ de foromprovede ord blev Talt af Steen Fladerager imod Knud Nordbust, Mens erindrer allene at den Siste same Dags aftten ved det at Deponenten og det 1te Vidne skulle gaae Hiem igien Selv Sagde at Steen Fladerager forhen Same Dag skulle Sagt disse ord: det skal een Skielm have Sagt.
Fogden lod tilføre at som det i denne Sag ej var at faae mere oplysning og Hand i Anledning af de førte Vidner ei kunde giøre nogen Særdeles Paastand, Saa indlod Hand Sagen under Rettens forsvarl: Dom.

Afsagt

Udi \er/mangling af lovantagelig Beviis for Sigtelsen imod og ofver Steen Fladerager i denne Sag, vorder Hand for Actors Søgemaal friefundet

Dernæst blev af Hr: Fogden Juel i Rætte æsket Justitz Sagen imod Peder øfre- og Ingebret Nedre-Flyensfæhr, Klammerie med videre betreffende.

De indstefnte og angieldende vederparter Peder og Engebret Flyensfæhr Sisterede sig for Rætten tilligemed de forelagde vidner undtagen at vidnet Brite Nielsdatter formedelst lovlig forfald, hvilcket af hendes Mand Morten Flyensfæhr blev meldet, var absent.
Actor begiærede de mødende vidner førdte.
Berje Siursen som det 4de Vidne i denne Sag hvis forcklaring efter aflagde Eed overeens kom med de i denne Sag forhen førdte 1te og 3de Vidne, dog sagde dette Vidne dette dertil at Peder Flyensfæhr i det samme Engebret Flyensfær beskyldte hands Sang for urigtig, Reiste sig op først een gang i Bencken, og igien strax blev nedsadt af Engebret Flyensfær, og dernæst Reiste Peder sig atter op, da Engebret og stod op, hvorpaa de greb hinanden udi Klæderne, da Peder Førdte eller Skøv Engebret tilbage heneftter gulvet indtil hand nemlig Engebret faldt baglendes over een der staaende Kiste, i det samme Slog Engebret Peder saa hand falt med det eene Knæe paa gulvet, og just udi det sam/m/e greb de hinanden af vreed Hue i haaret Mens dog strax af de tilstæde værende blev adskildte endelig forcklarede Deponenten at hand icke observerede den minste vreede hos de indstefnte, førend de som melt haargreb hinanden, Vidnet {saag} \fornam/ icke at nogen af dennem overfalt hinanden enten med Slag eller Skielsord, til slutning sagde vidnet det hand icke saag at Peder var blodig i ansigted, dog fandt vidnet 2de draaber blod paa sin eene Arm eftter at de indstefnte var adskilte, Mens hvorfra sam/m/e kom, er Ham ubekient.
Hr: Fogden Juel tilckiendegav at som denne indstefnte tildragelighed med det sistben:te nu førdte vidne nocksom vil være oplyst, i lige med de forige førdte vidner, Saa frafalt hand de øfrige vidner som ufornødne og næstt først at høre de indstefnte hvad til sit forsvar maatte have, dereftter vil giøre sin paastand.
Paa tilspørgende havde Parterne icke minste Sundt eller Reelt, men derimod {meget} mange urimelige undskyldninger i Sagen at fremføre.
Actor bad om Dom i følge Loven.

Afsagt.

Da det ved de førdte videre!! (vidners) Eedelige Deposition er bleven beviislig giort at indstefnte

1755: 249

Peder Johansen Flyensfæhr og Ingebret Nedre Flyensfæhr uden Ringeste paa nogen af siderne given Rimelig anleedning, haver udi vreed Hue paa hinanden begaaet Jordskuf og Haargreb, Saa kand den beskienckede tilstand de da var udi ickcke frietage dennem for straf, Mens derimod bør de begge hver for sig følgelig Lovens 6te Bogs 7de Capit: 8de art: Bøde til Hands Kongel: Maj:ts Sigt- og Sagefalds-Cassa Trende 6 Lod Sølv som er 9 rdr: for hver af dennem, alt at udreedes 15ten Dage eftter denne Doms Lovlige forckyndelse under lovlig adferd.

dereftter blev læst
Johannes Roalsen og Hans Teiglands Skiøde paa ½ Løb Smør ½ huud i Store Braattetvedt, til Johannes Isacksen dat: 14de febr: 1755.
2de Størck Vevatne til Ole Vevatne udstæde Skiøde Paa 2 pd: Smør i Wevatne for 57 rd: dat: 5te Janv: 1755.
3de Ole og Joen Vevatnes Skiøde til Rasmus Jacobsen Ouckland paa 1 Løb Smør i Bache for 72 rd: dat: 14de Febr: 1755.
4de Anders Kaaldahl med fleeres Skiøde til Ole Olsen dateret 7de Janvarj 1755, paa 1 Løb 18 Mrk: Smør i øfre Dahland.
5te Encken Kari Johansdatter Solems Skiøde til Haagen Salemonsen for 27 rd: dat: 4de febr: 1755.

6te Ole Olsen øfre Dahlands obligation stoer 50 rd: til Ørjan Holleckim dat: 5te Maj 1755.
7de Skifte Brevet eftter Erick Skaten Slutted dend 24de oct: 1755!! (1754), udviisende at Sterfboet ejede i gaarden Schaten 2 pd: 18 Mrk:, som er udlagt til Encken Siri Bertelsdatter 22 Mrk:, Sønnen Johannes Ericksen 26 Mrk:, og Datteren Lisbet Ericksdatter 18 Mrk: Smør.

Hr: Fogden Juel gav tilckiende at have til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Jørgen Jacobsen Ambland og hans Hustroe Barbroe Kolbensdatter for med hinanden haftte fortiilig sammenleje, at lide Dom til Bøders udredelse eftter Loven.
Af de indstefnte møtte ingen.
Thj førdte actor Stefnevidnerne Lænsmanden Mads Godøen og Joen Johansen Godøen, som ved Eed beckræfttede i denne Sag saaledes som anførdt at have meere end 14 Dage siden lovlig Stefnet de udeblevne 2de Persohner for deres boepæl.

Eragted.

Jørgen Jacobsen og Hustrue Barbroe Kolbensdatter Ambland som lovlig Stefnte gives Laug dag til Næste almindelig Ting at møde med tilsvar udi denne Sag om de noget finder fornøden.

Stædets Foged Hr: Juel haver til dette Ting Muntlig ladet indstefne Andor Larsen Singelstad og Hustrue Helga Andersdatter til Doms Lidelse eftter Loven, for med hin anden haftte fortiilig sammenleje.
Af de indstefnte møtte ingen eftter paaraab.
Stefnevidnerne Mads Godøen og Joen Johansen Godøen afhiemlede ved Eed at de i denne Sag Saaledes som anført lovlig haver Stefnt de 2de udeblevne Persohner for deres boepæl, med meere end 14ten Dages varsel.

Eragted.

de lovlig Stefnte mens absente Persohner Andor Larsen Singelstad og Hustroe Helga Andersdatter, gives hermed Laugdag til næste almindelig Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Stædets Foged Hr: Juel haver til dette ting Tiid og Stæd Muntlig Ladet indstefne Niels Andersen Giærstad og hands Hustrue Agaatte Villumsdatter, til doms lidelse \eftter Loven/ for med hinanden haftte fortilig Sammenleje.
de indstefnte møtte icke eftter paaraab.
Stefne vidnerne Lænsmanden Mads Godøen og Joen ibdm: beckræfttede ved Eed at de i denne Sag meere end 14ten Dage siden saaledes som oven indført haver Stefnet de 2de udeblevne Persohner for deres Boepæl med meere end 14ten Dages varsel.

Eragted.

De Lovlig Stefnte Mens udeblevne Niels Andersen Giærstad og Hustroe Agaatte Villumsdatter gives Laug dag til næste almindelig Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

1755: 249b

Velædle og Velbyrdige Hr: Capitain Schunemann fremckom for Rætten og tilckiendegav at hand til dette Ting tiid og Stæd Muntlig at have ladet indstefne Ingebret Bruntvedt Bosiddende Mand paa samme gaard, fordie hand haver udlagt til Ræve Fangst paa gaarden Bruntvedtes hiemme Bøe ved de Stæder hvor saavel Citanten som Naboer og andre fleere omgrensende haver deres fast almindelige Gangevej, een Saa Kaldet Ræve Glefse eller Sax, udi hvilcken een af Citantens 2de folck næstafvigte 24de Novembr: som udi de om kring liggende Marcker skulle opsøge een Citanten tilhørende Gieldbuck, var i høyeste fare for {at}

samme som var til dæcket at træde paa og Saaledes losne{de} eftterdi de var kommen tedt indtil samme, derom at anhøre hvad paastand Citanten imod hannem inden Sagens udgang maatte fornødige at ind komme med, og dernæst taale Dom til undgieldelse i anleedning af Loven, som viiser at ingen Saadan utilkiendegivet og Skiult Gildring maae Taales, samt at erstatte Citanten derpaa denne Process anvendte beckostninger skadesløs.

den indstefnte Engebret Bruntvedt møtte icke eftter paaraab.

Stefnevidnerne Bøygde Lænsmanden Mads Godøen og Joen ibdm: beckræfttede ved Eed at de over 14ten Dage siden i denne Sag Lovlig haver Stefnet Saaledes som anførdt Engebret Bruntvedt for hands boepæl i hands fraværelse og hands qvindes, samt Sviiger Fader Tormoe Bruntvedts paahør, da den siste for dennem declarerede at den paastefnte Ræve Sax paa det foran af Citanten angivne Stæd var bleven lagt, af indstefnte Engebret Bruntvedt.

Hr: Capitain Schunemann lod dernæst for Rætten frembringe ben:te Ræve Glefse, som hands bem:te folck til Ham den paastefnte tiid til ham hiembragte, hvilcken Sax, Rætten fandt at være een Goupe eller Losse Sax med Spidse om hinanden gaaende Tænder eller Tagger, og altsaa meget farligere end nogen Ræve Sax {der} hvilcken ordinair er Slet og ingen Tagger paa.

Eragted.

Ingebret Bruntvedt som Lovlig Stefnt mens absent gives hermed Laug dag til næste almindelig Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Forige Foged Hr: Kammer raad Heiberg ved Mons:r Niels Hundt tilspurdte Almuen om det icke er med Sandhed at ej fleere end følgende gaarde parter afvigte aar 1754 af Halsnøe Closter gods udi Opdahls skibreede, nemlig udi gaarden Tvedt 18 Mrk: Smør ¼ huud til Matias Halsteensen, og udi øfre Waage til Ole Henricksen ½ Løb Smør, er bortbøxlet, hvortil Almuen Svarede jae at det sig Saaledes forholder at ingen fleere end de anførdte gaardeparter af Halsnøe Closters gods her i skibredet er bort fæsted dette afløbne Aar 1754.

Restancen stoer for Lehnets godset 522 rd: 2 Mrk: 5 s: og for Closter godset 53 rd: 4 Mrk: 3 s: blev dernæst Almuen forelæst og af ingen modsagt.

Fogden Hr: Juel tilckiendegav at da for Hannem er bleven anmeldet at her udi skibredet skal findes et Meget Spedalsk Menniske Bunde Manden Joen Johansen der bruger een part af gaarden Wevatne, har hand over samme Mands og hands qvindes fellets Midler været anlediget at Reqvirere een Lovlig opteignings Liqvidations og deelings Forretning som og næstl: Løverdag den 3de Maj er bleven foretagen og fuldført og hvor af hannem fornøden Extract under Stædets Sorenskrivers Verification er vorden meddeelt, den hand nu udi Rætten anviiste, tilspurdte og derhos Almuen om de veed noget at oppedage bem:te Mand tilhørende videre end allereede som melt udi Pennen er forfatted, hvortil Almuen gav eenstemmig det giensvar at bemelte Mand som med Koene og mange smaae Børn er gandske forarmed og ej videre ejende end ved den skeede Forretning hos Ham opteignet ere og eftterdi hand er saa meget ussel og Elendig hands Koene gl: og Svag og hands Børn gandske smaae, saa de sig lidet eller inted til livs ophold kand erhverbe Men maae være Almuen til byrde, saa ønskede de og bad at Hr: Fogden

1755: 250

For den høye øfrighed ville forestille denne Mands og hands Huuses Elendighed, og derved for hannem udvircke at hand udi Hospitalet, joe før joe heller at maatte tillades at maatte blive indtagen, hvilcken saadan høy øfrighedens gunst, Almuen sig saa meget meere forhaabede, som den nu saa adskillige gange villig har ydet til saa mange af deslige usle Mennisker af de

øfrige Fogderier, deres indtagelse udi bem:te Hospital, derimod gandske faae indtil nu herfra at have trenget til denne hielp.
herom var Velbem:te Hr: Foged Tingsvidne begiærende som indvilges.

Angaaende Løsgiengeriet, da lod Fogden for dette Skibrede tilføre hvis foran for Waags Skibrede derom er tilført og Publiceret.

Videre end anført var ei ved dette almindel: Ting at erindre hvorfor Retten blev ophævet.

Anno 1755 d: 9de Maj blev almindel: Skatte og Sage Ting holdet for Ous Skibredes Almue paa Tingstædet Haavigen udi Ous Præstegield og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Neml: Halvor Knudsen Skottun, Jan Danielsen Qvale, Torkel Nielsen Baartvedt udi hands Stæd Joen Joensen Haavig den yngre, Anders Andersen Nordtvedt, Mikel Olsen Hage, Amund Povelsen Eide, Gulbrand Johansen Holland, og Abraham Olsen Aare. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle Andreas Juel med Menige Ting søgende Almue som alle ere af Læhnetz Gods.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanigst bleve læste De paa forige Tinge publicerte og Extraherede Kongl: Allernaadigste Documenter og den Høye Øfrigheds Foranstaltninger

Videre blev læst
Hr: Lieutenant Pritziers Pante Forskrivelse paa Endeel Creature til Hr: Consistorial Raad Gielmuyden for laante Penge 40 rdr: dat: 2den Decbr: 1754.
2det Baar Ørjansen Teiglands Skiødebrev til Anders Siursen Kaaldal paa 1 Pund 9 ¾ Mrk:r Smør med bøxel i gaarden Kaaldal for Kiøbe Penge 52 rdr: dat: 24de Janvarj 1755 Siger 1755
Dereftter blev for det 3de læst Hr: Fogden Juels Fredlysning for Trengereids gaardens Eiere paa Fiskeriet fra Morris Saugen til Nordbøe Elven Saaledes at ingen derudi uden Opsidderne af dito gaard Deres forevidende derudi maae Fiske, dat: 9de Maj 1755.

Fogden Sr: Juel hafver til Dette Ting tiid og Stæd Muntl: ladet indstefne Soldaten Ole Christensen der ei end nu har været til Confirmation for begangne Leiermaal med qvinde Menisket Anna Olsdatter Hage, derom begge at møde og være Rettens examen undergiven og Hun at taale Dom til Bøders udredelse eftter Loven item at Straffes eftter Kongl: Forordning.
Ole Christensen mødte ej.
Mens for Anne Olsdatter Hage mødte hendes Søsters Mand Fridrick Danielsen Tuftte som paa hendes veigne tilstoed lovl: varsel for hende i denne Sag, desligeste at hand i Dag for hende til Actor haver betalt de paastefnte Leiermaals Bøder 6 rdr: det og Fogden tilstoed, Sagde og at same Anne Olsdatter, Mens ikke Ole Christensen har været til Confirmation hvor vel Hand baade er Soldat og over 25 aars Alder.
Stefnevidnerne Engel og Anders Helland bekræfttede ved Eed at De i denne Sag over 14 Dage Siden lovl: haver Stefnt som anført den udeblefne Ole Christensen.
Fogden declarerede at Da Ole Christensen er Soldat paastaar hand over Ham her ei nogen Dom i denne Sag mens derimod agter at tilmelde vedkomende hands begangne Forseelse paa det Hand

1755: 250b

Derfor som vedbør tilbørlig kand vorde afstraffet, Mens hvad Sig det indstefnte qvinde Meniske betreffer, da allegerede Actor den Kongl: allern: Forordning af 2de Septembr: 1745 eftter hvilken hand begerede!! hun foruden De betalte Bøder maatte vorde anseet

Paa Rettens tilspørgende Svarede Almuen \og dito Friderick Tuftt/ at Anne Olsdatter med indstefnte Soldat Ole Christensen \uden ægteskabs Løftte/ har begaaet Barne Aufling ligesom De dog ei er hinanden beslægtede.

Afsagt

Det indstefnte qvinde Meniske Anne Olsdatter som uden Ægteskabs Løftte haver ladet Sig i Løsagtighed Besvangre af indstefnte Soldat Ole Christensen bør fordie hand Ikke har været til Confirmation og Conceqventer som uoplyst af hende forført {hen} \bør/ følgel: Forordningen af 2den Septbr: 1745 henbringes til det Bergensche Tugt Huus for derudi 6 Maaneder eller et halft aar udi arbeide at forblive, det paadømte {udredes} \eftterkomes/ 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under lovl: adfærd

Forige Foged Hr: Kamer Raad Heiberg hafver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Johanes Rasmusen Heigland og Hustrue Dordie Isacksdatter for med hinanden begangne Leiermaal eller fortilig Samenleie at taale Dom til Bøders udredelse eftter Loven.

Johanes Hegland mødte for Retten og vedtog lovl: at være Stefnt i denne Sag, vil og betale de paastefnte Bøder 3 rdr: 2 Mrk: 4 s: eftter Loven

Afsagt

Johanes Hegland bør for fortilig \haftte/ Sammenleie med Sin indstefnte Hustrue betale Citanten følgelig Lovens bydende, udi Bøder 3 rdr: 2 Mrk: 4 s: 15 Dage eftter denne Doms lovl: Forkyndelse under lovl: adfærd.

Formedelst afttenens Paakom/m/e ophæves Retten til i Morgen.

Dagen nesteftter som var d: 10de Maj blev Retten med forbem:te Laug Rett atter Sadt paa ben:te Tingstæd Haavigen.

Forige Foged Hr: Kamer Raad Heiberg hafver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Bent Nielsen Hafskaar for med sin Hustrue haftte fortilig Samenleie at taale Dom til Bøders udredelse

Den indstefnte mødte ej eftter paaraab.

Stefne Vidnerne Engel Helland og Anders ibdm: bekræfttede ved Eed at De 14 Dage Siden i denne Sag Saaledes som ofven anført lovl: hafver Stefnet Bent Hafskaar.

Eragted

Bent Nielsen Hafskaar som lovl: Stefnt gives Laug dag at møde neste Almindel: Ting med fornødne agtende tilsvar i denne Sag.

dereftter blev læst

1te til Mortification Knud Tysses til Lænsmanden Hans Lundervig udstædde Pantte obligation af dat: 2de Maj 1750 stoer 160 rd:, Men!! (Med) Creditors paateigning af 7de Maj næstl: at Pengene er betalt.

2det Knud Tysses udstædde Skiøde til Hans Engelsen paa 1 pd: Smør 7/12 huud med bøxel, og overbøxel til 12 Mrk: Smør 1/6 huud i gaarden Nordre Holmefiord dat: 5te Maj 1755 for Kiøbe Summa 156 rd:

3de Hans Engelsen Nordre Holmefiords udstædde Pantte obligation stoer 120 rd: til Hans Ericksen Dahle mod forpantning i 1 Pund Smør 7/12 huud i gaarden Nordre Holmefiord med

bøxel og overbøxel til 12 Mrk: Smør 1/6 huud Fuuse Kircke og Præsteboel tilhørig, dat: 2de Janv: 1755.
4de Anders Lassesen Boege med fleeres Skiøde til Anders Andersen Lille Viig paa 1 Løb Smør i Søre Holmefiord for 120 rd: dat: 15de Janv: 1755.
5te Ole Engelsen øfre Dahlens Skiøde paa 1 Pund 1 Mrk: Smør i Øfre Dahlen til Sønnen Anders Olsen, for Kiøbe Penge 80 rdr: dat: 11te Janv: 1755.
6te Lars Hansen Goupholms Skiøde til Lænsmanden Hans Lundevig paa 1 Pund Smør for 50 rd: i gaarden Lundervig dat: 9de octobr: 1754.
7de Arne Ericksen

1755: 251

Røen med fleeres Skiøde til Mons Arnesen Røen paa 1 pund 10 2/3 Mrk: Smør i gaarden Røen, og det for Penge den Summa 52 rd:, dat: 9de Maj 1755.
8de Ole Hansen og Ole Olsen Steenslands udstædde Kaars Brev til Encken Brite Olsdatter dat: 9de Maj 1755.
9de Hr: Peder Rasmusen Brandahls Fæste Brev til Tommes Nielsen paa 2 pd: 6 Mrk: Smørs Leje i gaarden Hiælla Fanøe Præsteboel, in duplo forfatted med Revers paa den eene dat: 10de Febr: 1755.
10de Hr: Hans Astrops Fæste Brev til Niels Johansen Matland paa 18 Mrk: Smør ¼ huud i Matland Ous Præsteboel tilhørig, dat: 7de Maj 1755 in duplo forfatted med Revers paa den eene.
11te Hr: Major Pritziers udstædde Pantte obligation til Hr: Provsten Niels Leganger paa 580 rdr: dat: 2de febr: 1743 som nu til Mortification og udslettelse af Pantte Bogen blev anviist.
12te Micicant!! (Musicant) i Bergen Sr: Johan Gudenschvagers tilladelse for Johannes Øfredahl og Hans Hansen Giøen om at opvarte med Spill ved de forefaldne Brøllupper og Værskaber her i Districted dat: 14de aprilj 1755.
13de Skiftte Brevet paa Totland eftter Anne Olsdatter Slutted dend 28 Maj 1754, som udviiser at de 19 ½ Mrk: i Totland Sterfboet er ejende er udlodnet paa Enckemanden Peder Olsen 9 ½ Mrk:, Ole Evindsen, Anne Evinsdatter, Anne Olsdatter, Engel Nielsen og Eli Olsdatter hver 2 Mrk: Smør.
14de et dito Slutted paa gaarden Sævild den 30 Maj 1754 eftter Ingebor Arnesdatter, som blant andet udviiser, at Sterfboet ejede i gaarden Sævild 20 ½ Mrk: Smør, og er udlodnet, Saasom til Knud Hansen 11 ½ Mrk: Smør og Arne Knudsen 9 Mrk: Smør, og det gods i gaarden Røe \ 2 ½ Mrk: / som dito Sterfboe er ejende blev paalodnet Sønnen Arne Knudsen for 2 rd: 1 Mrk:
15de et dito Skifte Brev Slutted paa gaarden Steensland den 9 octobr: 1754, som viiser blant andet at Sterfboet ejede i gaarden Steensland 1 Løb 1 pd: 21 Mrk: Smør, ansadt for 292 rd:, udlagt, Saasom, til Ole Olsen Giærevig 1 pd: 10 Mrk: Smør, Ole Joensen Berge 1 pd: 14 Mrk:, Peder Joensen Sævild 5 Mrk: Smør, Tommes Hane af Nordhorlehn 16 Mrk: Smør og Johannes Andersen Houckenæs 1 pd: Smør derved er da den gandske gaard Creditorerne som anførdt paalodnet.

Paa Fogden Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgelse ved Mons:r Niels Hunth, Svarede Almuen at ingen første bøxler her i skibredet af Halsnøe Closters gods er falden.

Dernæst blev Restancen ofver de 2de første Terminer Skatter dette aar [for Almuen forelæst] hvis beløb er (ope rum) som af ingen blev modsagt.

Videre end anførdt var ej ved dette Ting at Forrette, thj blev Rætten ophævet.

Anno 1755 d: 12te Maj blev almindelig Somer Skatte og Sage Ting holdet paa det ordinaire Ting stæd Haavigen udi Strandvigs Skibrede Ous Præstegield med dito Skibredes Lænetz og Halsnøe Closters Almue, og Retten betient med eftterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes mænd sc: Halvor Knudsen Skaate, Joen (Jaen) Danielsen Qvale, Torkel Nielsen Baartvedt i hands Stæd Joen Haavigen den yngre, Anders Andersen Nordtvedt i hands Stæd Joen Haavigen den ældre, Mikel Olsen Hage, Amund Povelsen Eidet, Gulbrand Johansen Holland og Abraham Olsen Aare. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle Andreas Juel med Menige Tingsøgende Almue

Hvornest alerunderdanigst og underdanig blev læst De paa nest forige Tinge læste Kongl: allern: Forordninger og den høye Øfrigheds foranstaltninger

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 13de Maj blev Retten med forbem:te Laug Rett atter Sadt paa dito Tingstæd

Berge Olsen Femanger hafver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Samson Engelsen Refne for skyldige gield 15 rdr: at lide Dom til betaling og processens omkostnings Erstatelse
Samson Rebne mødte og vedstoed Lovl: Varsel i denne Sag desligeste at være Citanten de paastefnte Penge skyldig.
Citanten paastoed ved Bøygde Procurator Giøen Dom i Sagen.

Afsagt

Samson Refne bør eftter giorde tilstaaelse

1755: 251b

Betale Citanten Berge Femanger de paastefnte 15 rdr: og 2 rdr: udi Processens omkostninger 15 Dage eftter denne Doms lovlige forkyndelse under adfærd eftter Loven

Nicolaj Hatvigen hafver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Samson Refne for skyldig værende 10 rdr: og processens omkostning at taale Dom.
Samson Refne mødte og tilstoed baade at være lovl: Stefnt desligeste at Hand er Citanten skl:!! (skyldig) de paastefnte Penge
Citanten paastoed Dom

Afsagt

Samson Refne bør eftter Egen vedtægt betale de paastefnte 10 rdr: og 2 rdr: i processens omkostninger til Citanten Nicolaj Hatvigen 15 Dage eftter denne Doms lovl: Forkyndelse under adfærd eftter Loven

Kiøbmanden Mr: Abraham Erpecom hafver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Joen Holdhuus for 11 rdr: 4 Mrk: Hand Hanem paa oppebaarne Toback og andre Varer er skyldig at taale Dom og erstate Processens omkostninger
Joen Holdhus mødte og tilstoed lovlig Varsel desligeste at Hand er skyldig de paastefnte 11 rdr: 4 Mrk: paa hvilken Sum hand denne Uge ved Een Sin Broder haver indsendt 6 rdr:
Citanten lod ved Bøygde Procurator Giøen paastaae Dom.

Afsagt

Joen Holdhus bør eftter giorde tilstaaelse betale Citanten Abraham Erpecom de paastefnte 11 rdr: 4 Mrk: og 2 ½ rdr: udi Processens omkostninger, 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under lovl: adfærd.

Kiøbmanden Sr: Korn hafver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Lars Torgielsen Solsaas for skyldige gield 4 rdr: 1 Mrk: 8 s: at taale Dom og betale Processens omkostning.
den indstefnte mødte ej eftter paaraabelse.
Stefne Vidnerne Engel Giøen og Johanes Tveitenæs bekræfttede ved Eed at de ofver 14 Dage Siden hafver i denne Sag lovl: Stefnt Lars Solsaas for hands Boepæl.

Eragted

Lars Torgielsen Solsaas gifves Laug dag til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag

Kiøbmanden Sr: Korn hafver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Abraham Olsen Aare for 4 rdr: 1 Mrk: 12 s: hands Formand udi Ægteskabet Joen Nielsen var Citanten skyldig, derfor at Taale Dom og erstate Processens omkostninger.
Abraham Aarre mødte og tilstoed lovl: varsel desligeste at hands Formand var skyldig 1 rd: af de paastefnte 4 rdr: 1 Mrk: 12 s: den hand ei har negtet at betale fordie derfor udi Skifte Brevet eftter hands Formand er skeed udlæg, mens Ræsten nægter Hand in totum.
Hans Giøen paastoed Dom mens hafde paa tilspørgende intet Beviis for Kravet.

Afsagt

Abraham Aarre tilfindes at betale af det paastefnte den vedstandne 1 rdr: mens ei videre, {ligesom o} til Citanten, ligesom og processens omkostninger eftter Sagens Omstendigheder vorder ophævet, det paadømte udredes 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under lovl: Adfærd.

Hans Rangestvedt hafde til dette Ting Muntl: ladet Indstefne Mikel Tvedt for skyldige gield 4 rdr: 2 Mrk: at taale Dom og Erstate Processens omkostninger
Mikel Tvedt mødte ej
Stefne Vidnerne Ole Tuftt og Jan Qvale bekræfttede ved Eed at De mere end 14 Dage Siden i denne Sag lovl: hafver Stefnet Mikel Tvedt.

Eragted

Mikel Tvedt som lovl: Stefnt mens Absent gifves Laug dag til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag

Knud Wintsensen Wændenæs!! (Windenæs) hafver til dette Ting Muntlig ladet indstefne Sin Naboe Hans Hansen Windenæs fordie Hand Citanten med Hug og Slag uden Aarsage hafver ofverfaldet, derom at anhøre Prov samt Taale Dom til undgieldelse item erstate Processens omkostninger.
Paa den indstefnte Hans Hansen Windenæses veigne mødte Procurator Giøen, vedtog paa Sin Principals veigne

1755: 252 (Folionr. i orig. prot. er her ifrå og til endes feilskrive med 152 o.s.v., men av ein eller annan forsøkt retta til riktig nr.)

Stefnemaalets lovl: forkyndelse og udi det øfrige ville afvarte Sagens videre fremgang.
Citanten fremstillede Sine Vidner med begier de maatte afhøres
1te Vidne Lars Tostensen aflagde Eed og vant at nestleden 5te Paaske Dag anviste Citanten Ham Sin blote Ryg hvorpaa ligesom af et Slag af een Stock fantes een Rød Streg eller Stribe, Hand Sagde og derhos at hand same var tilføyet ved et Slag i vred Hue af indstefnte Hans

Hansen Vindenæs, Citanten anviiste og Vidnet een Rive som var Sønderslaget med hvilken hand Sagde at være Slaget af den indstefnte Veder Part.
Giøen fant fornøden at forestille Retten at det nu af Citanten fremstillede Vidne hvis Nafn er Hans Andersen, er Søster Søn til den indstefnte Hans Hansen Vindenæs, i den Anledning protesterede Comparenten imod hands Vidnesbyrd, der saa nær er beslægted til Parterne, og derfor ikke bør hands Vidnesbyrd ansees eftter Lovens 1 Bogs 13de Capt: 17 art:

Eragted

\Ved/ Den allegerede Lovs Articul forbydes ikke at joe det enpræssenterte Vidne maae Føres hvorfor og same admitteres, helst da Hans Kongl: Maj:ts Høye interesse under Sagen og den paastefnte tildragelighed Verserer, Mens hvor lidet eller Meget paa dito Vidnes Eedlige udsagn i Anledning af den paaberaabte Beslægtigelse og Lovens bydende bør Reflecteres, Reserverer Domeren Sig ved Endelig Dom at tage udi Consideration.
Ben:te Vidne Hans Andersen Windenæs aflagde Eed og vandt Eensstemig med 1te Prov.
Eftter at Saavit med Sagen var Avangeret blev den af Citanten i mangel af Bevis ophævet

dernæst blev Publiceret
Hans Hansen Giøens udstædde obligation stoer 126 rd: til Johannes Pedersen Nærnæs, imod forpantning i Giøen 2 pd: 21 Mrk: Smør med bøxel og overbøxel til 3 Mrk: Smør i Heiheller dat: 12 Maj 1755.

Stædets Foged Sr: Juel i rætte æskede Tingsvidne Sagen imod Joen Holdhuus betreffende Joen Hollands dødsfald med videre.
Joen Holdhuus indfandt sig for Rætten tilligemed forhen absente 16de Vidne Anne Ellingsdatter Mitrøe, som actor bad maatte tages under Examen.
bemelte Anne Ellingsdatter Mitrøe Søster til afdøde Joen Hollands Encke aflagde Eed og Provede at omtrent 2 à 3 aar førend Joen Hollands død, da hand var hos Deponentinden blev hand uformodentlig og Haardt angrebet af Sting som hand sagde at føle indvortes i sin Siide, foregav tillige at samme derivertes af et fald hand tilforn havde giort af et høyt Træe need paa Jorden hvorved \saavel/ hands hoved som {den} meere af Lægemet var Lederet, jae hand klagede sig og siden oftte for at være incommederet af sam/m/e brøst eller tildragelighed, havde icke ellers paa tilspørgende videre at giøre forcklaring om.
Fogden Hr: Juel declarerede dernæst at Ham icke er angivet fleere end de anførdte vidner, veed altsaa icke eller fleere til førelse at Nafngive, Mens i det Stæd begierede det allereede Passerede under et af Rætten velbeckræftted Provs Brev beskreven, for om den paastefnte tildragelighed i fald samme Provs Brev Ham der til giver anleedning, paa sine Høye Stæder at giøre allerunderdanigst forestilling. Det af Fogden begiærte Tings vidne, vorder af Rætten Ham indvilget.

dernæst blev Publiceret
Hans Torgelsen Giøen med fleres Skiøde paa 2 pd: 21 Mrk: [Smør] i Giøen for 98 rd: dat: 3de Janv: 1755.
2det Torckel Povelsen Kiilen med fleeres Skiøde paa 1/3 Part i Hollandsdahls annex Kircke for 73 rd: 2 Mrk: dat: 12te Maj 1755.
3de Knud Neerhofdes skiøde paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Biøndahl til Peder Biøndahl for 81 rd: dat: 1te Febr: 1755.

Bøygde Lænsmanden udi Etne Præstegield Johannes Fittie lod ved Bøygde Procurator Hans Giøen tilckiendegive at hand paa sin afgl: Søn Erick Johansen Fuglesteen af Ryfylche hands eftterlatte Encke og arfvingers veigne haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet

indkalde afdøde Joen Haallands eftterleverske Brite Ellingsdatter med hendes antagne Laugværge Anders Sævreide fordie hun ved Skifttets foretagelse eftter hendes Sal: Mand

1755: 252b

haver modsagt et Krav af 36 rd: berørte Erick Fuglesteens Sterfboe {udi} hos besagde Encke og hendes Mands arfvinger tilckommer for beckomne Slagter Fæe udi aaret 1753, derom at paahøre Prov som under Fals maal ere Stefnte og hvoreftter Citanten venter og paastaar et velbeckræftted Tingsvidne, for dermed paa meerbemelte Arfveskiftte at Ligitimere sin ern:te Sal: Søns Kravs Rigtighed.

Fuldmægtigen fremstillede sine vidner med begiær samme maatte afhøres.

Encken Brite Ellingsdatter møtte tilligemed hendes Laugværge Anders Sævereid, og tilstod at være i denne Sag lovlig Stefnt.

1te Vidne Hans Hansen Udskodt aflagde Eed og vandt at omtrent 3 uger eftter Juul afvigte aar 1754 som vidnet paa sin Slagte Handlings Reise var udi Ryfylche Fogderie paa gaarden Iile blev hand af Sal: Erick Fuglesteens Broder Zackarias Iile ombedet at kræve 36 rdr: [som]? afdøde Joen Haaland og Neckolai Hatvigen paa een fellets forhandling skulle være skyldig til sam/m/e Erick Fuglesteen, vidnet sagde ellers at hand icke Rettere erindrer end at Zakarias Iile bad ham {nefne} bem:te fordring for Nekolai Hatvigen eftterdie den siste paa Vidnets hiemreise kunde beleiligst enten tales ved eller faae bud til, til slutning sagde Vidnet at eftter den omprovede tiid var Joen Haaland icke i Ryfylche, Vidnet talte ellers icke med nogen om det omprovede budskab.

2det Vidne Hans Engelsen Eickeland aflagde Eed og vandt at {eftter} det 1te Vidne veed!! (ved) sin hiemkomst fra den omprovede Reise bad vidnet giøre paakrav om de paastefnte 36 rd: for afdøde Erick Fuglesteen hvilcket og skeede, Mens vidnet erindrer icke enten Joen Haaland var død da paakravet skeede, eller dødde siden, og fordie Neckolai Hatvigen nu møtte for Rætten og tilstod at være Stefnt til vedermæhle og Provs paahør i denne Sag, saa blev Vidnets forcklaring end videre at det var bemelte Neckolai Hatvigen Erick Fuglesteens bud kom til om bem:te 36 rd: eftterdie Neckolai Hatvigen og Joen Haaland havde været med hinanden interesseret udi den Fæe Handling hvoraf de paastefnte 36 rd: dependerer.

3die Vidne Johannes Johannesen Botnen aflagde Eed og forcklarede inted til oplysning i Sagen.

4de Vidne Anders Nielsen Vandvig aflagde Eed og provede icke eller noget til oplysning i Sagen;

Mens de 2de første vidner forcklarede end nu at den tiid vinteren 1754 Erick Fuglesteen lod som melt Sende bud til Neckolai Hatvigen om de paastefnte 36 rd: som een Ræst {af 10 eller} af hvis hand tilckom for 10 a 11 Soldte Slagte bæster, da var Joen Haaland i levende live.

Citantens Fuldmægtig havde ej fleere vidner Mens begiærede det Passerede beskreven.

dernæst blev læst,

1te Peder Biøndahls obligation paa 81 rd: til Lænsmanden Hans Lundervig mod forpandtning i gaarden Biøndahl 2 pd: 6 Mrk: Smør dat: 12 Maj 1755.

2den Engel Baleseim med fleeres Skiøde paa 2 pd: 4 ½ Mrk: Smør i gaarden Sælsvold, for 105 rd: til Johannes Olsen dat: 15 Janv: 1755.

3de Johannes Olsen Sælsvolds obligation paa 111 rd: 3 Mrk: til Engel Jonsen Store Baleseim, imod forpantning i gaarden Sælsvold, dat: 12te Maj 1755.

4de Anders Sævreids med fleres Skiøde paa een Nøste grund paa gaarden Sævreids grund for 9 Mrk: til Ole Henanger dat: 14de octobr: 1754.

Vintzentz Vindenæs haver til dette Ting Muntlig ladet indstefne Knud Olsen Eegeland for til Ham skyldig værende 20 rdr: at Taale Dom til betaling og erstatte Processens omckostninger.
Knud Olsen Eegeland lod ved Bøygde Lænsmand Hans Giøen tilstaae i denne Sag at have nødt lovlig varsel{, og} udi det øfrige ville Comparenten afvarte om Citanten haver noget at i Rætte legge om Kravets Rigtighed, og naar det skeer vil hand have sig Reserveret at Svare til Sagen.
Citanten uagted det tilførdte begiærede Laug dag for den indstefnte Debitor til næste Ting paa det hand som bedre veed end Fuldmægtigen enten hand er skyldig de paastefnte penge eller icke, da kand Explicere sig hvad enten hand Selv sam/m/e vil tilstaae eller icke;

Eragted.

Knud Olsen Eegeland bliver eftter Sagens omstændigheder forelagt {at in} Selv at møde til næste Ting da hand gierne maae betiene sig af Procurator Giøen naar hand Selv først eller siden Reent ud har declareret hvad enten hand er skyldig de paastefnte penger eller icke, desligeste om hvad videre desangaaende Rætten eller Citanten hannem Lovgemes kand have at tilspørge.

1755: 253 (Sjå ovanfor om folio 252. I tillegg er folionr. 253 (153) hoppa over. Men dette er og forsøkt retta i resten av protokollen)

Torjels Brathuus haver til dette Ting Muntlig ladet indstefne Brynnild Tombre som den der hos Citanten haver krævet leje af een \Staae/ Hæst Citantens afdøde Broder Lars Engelsen Boelstad tilhørig, at betale Citanten Fosterløn for 14ten Dage Citanten førend sam/m/e Hæst skulle bedæcke hands Hopper, som hand dog icke Hæsten havde forlanget til, haver kosted og hvor paa alleene i Havre een tønde er medgaaet, derom at anhøre Prov og Taale Dom eftter Loven og Sagens omstændigheder samt erstatte Processens omckostninger.
Vederparten Brynnild Tomre møtte og tilstod at være lovlig Stefnt i denne Sag, Mens sagde at hand hvercken har betinget den paastefnte Hæst til Foster hos Citanten icke altsaa eller!! (heller) finder sig pligtig noget for hands, Comparenten ubeckiente Foster at betale, thj saadant er een Sag som icke Consernerer Ham
Citanten begiærte sine vidner førdte.
1te Vidne Lars Guttormsen Boelstad aflagde Eed og vandt at omtrent 7 aar siden een Vinter imod Foraaret holdt Citanten een Hæst paa sin Stald med Høe og Havre omtrent 8te Dage, sam/m/e Hæst veed ej Deponenten enten afdøde Lars Boelstad alleene eller Citanten som hands Broder tilligemed Ham tilsamen ejede, Men at hand enten tilhørte een af dem eller begge tilsam/m/en det veed hand, Mens hvormeget eller lidet sam/m/e \Hæst/ i den omprovede tiid nød af Citanten udi Havre og Høe, og for hvad mange penge, det derom viste vidnet icke at giøre nogen forcklaring havde og icke videre i Sagen at Prove.
2det Vidne Torckel Torckelsen Boelstad aflagde Eed og provede udi ord og Meening som første vidne.
3de Vidne Samson Engelsen Revne aflagde Eed og forcklarede at være Citantens Kiødelig Broder, sagde derhos under den aflagde Eed det sam/m/e som de 2de første vidner.
Citanten havde ej fleere vidner i denne Sag at føre, hvorfor hand derudi paastod Dom eftter Stefnemaalet.
Contra Parten Referede sig til sit forige og havde ej videre.

Afsagt.

Contra Parten Brynnild Tombre bør eftter Sagens omstændigheder for Citantens saa gandske urimelige Pretentioner i ermangling af beviis, hvoraf det dog kommer at hands paastand Caracticeres som urimelig, aldeles frie at være, ligesom og Processens omckostninger paa

begge sider bliver ophævet, helst eftterdie, den indstefnte vederpart icke er overbeviist at have paataget sig enten at forflæge, den omvundne Hæst, eller noget for dens forflegning at betale.

Formedelst det eftter i dag var behandlet een mengde Sager, icke var nogen tiid af Dagen noget meere til overs, blev Rætten til i Morgen ophævet.

Dog førend Rætten blev ophævet blev inden Rætten Publiceret følgende.
1te Een af forige Foged Hr: Kam/m/erraad Heiberg udstædde Fredlysning paa Fuuse axelens Fæbeite Fuuse Præstegaard tilhørende dat: 7de aprilj 1734 som forhen er læst den 7de aprilj 1734.
2det Axel Holtes bøxel Seddels bøxel Seddel!! til Huusmand Joen Samsonsen Tostensvigen in duplo med Revers, dat: 12 Maj 1753.
3de Johannes Øfredahlens og Hans Giøens tilladelse Brev paa at opvarte med Spil ved værskaber, udstæd af Johan Gudenschager i Bergen dat: 14de aprilj 1755.
4de Een Freed lysning paa Præstesæter under gaarden Giøen dat: 13 Maj 1755.
5te Engel Giøens Skiøde til Siur Trengereid paa 1 pd: 4 Mrk: Smør for 100 rd: dat: 4 Dec: 1754.
6te Siur Trengereids Obligation stoer 70 rd: til Encken Magdelie Jansdatter Eickeland, imod forpantning i 1 pd: 4 Mrk: [Smør i gaarden] Trengreid dat: 12 Maj 1755.
7de Ole Boelstad og Ole Henangers Skiøde paa 1 pd: 20 ½ Mrk: Smør i Eide til Amund Povelsen dat: 14de octobr: 1754.
8de Siur Trengereids skiøde paa 10 Mrk: i Eide til Amund Povelsen dat: 30 Janv: 1755.
9de Hans Oustestads skiøde til Sønnen Lasse Hansen paa 1 pd: 3 Mrk: Smør i Oustestad dat: 7 Janv: 1755.
10de Steen Vandvigs obligation til Ole Larsen Hafskaar stoer 98 rd:, der for Panttsadt 2 pd: 6 Mrk: Smør i Vandvig dat: 9 Maj 1755.
11te Steen Lassesen Mitrøes obligation til Hans Dahle stoer 37 rd: 2 Mrk: dat: 9de Maj 1755.

1755: 253b

12te Hans Eickelands bøxel Seddel til Mons Jonsen paa Pladsen Osen dat: 12te Maj 1755.
13de Skiftte Brevet eftter afdøde Karl Anders Andersen Sævereid Slutted paa gaarden Sævereid dend 8 augustj 1754, som viiser blant andet at Sterfboet ejede i gaarden Sævereid 1 pund 3 Mrk: Smør, og at same er bleven paalodnet følgende, neml: Anders Sævreids Koene Marite Endresdatter og fuld Søsteren Anna Andersdatter {for} \hver/ 13 ½ Mrk:, alt ansadt for 27 rd:
14de Et dito Skiftte Brev Forretted paa gaarden Hiertager dend 10de augustj 1754 eftter Steen Steensen Hiertager, som blant andet viiser at de 2 pd: 15 Mrk: Smør med bøxel og overbøxel til 18 Mrk: Smør Ous Præsteboel tilhørig i gaarden Hiertager, er Encken Marite Johans[datter] og Sønnen Steen Steensen til lige deeling paalodnet saa hver har nødt 1 pd: 7 ½ Mrk: Smør.
15de Skiftte Brevet eftter afdøde Vinzents Povelsen Kiilen Slutted paa Kiilen dend 7de augustj 1754, som udviiste at Sterfboet ejede i {gaarden} Hollandsdahls annex Kirke for 73 rd: 2 Mrk:, hvilcke \blev/ udlagt paa arfvingerne, Mens som det paa dette Ting allereede er Publiceret Skiøde paa sam/m/e Kircke er det unødig Specialiter at anføre udlægget.

Dagen næsteftter som var den 14de Maj 1755, blev Rætten atter Sadt paa Tingstædet Haavig med Selv samme Laugrætt som Rætten i gaardags betienede.

Nekolai Hatvigen ved sin Fader Bøygde Procurator Giøen i Rætte æskede sin fra seeniste Ting udsadte Sag Contra Hands Lejlending Villum Ellingsen Hatletvedt, betreffende, den Lands lod sam/m/e Lejlending af fremmede haver nødt med videre foregav og derhos at hand ved Muntlig Continuations Stefning til denne tiid Indvarslet Contra Parten til Provs paahør, den omtvistende Lands lod betreffende, desligeste til Doms lidelse.

Villum Hatletvedt møtte og tilstod at være til denne tiid saaledes som ovennefnt Lovlig Stefnt, indgav og derhos den Ham paa Citantens Ejende Jord Hatletvedt Comparenten nu som Lejlending haver i brug og fæste, af forige Ejer meddelte Fæste Brev dat: 20 Dec: 1746 og Tinglyst same tiid som for Rætten blev oplæst:

Citanten begiærede sine vidner afhørte.

1te Vidne Svend Hage aflagde Eed og vandt at næstl: aars Sommer Fiskede Deponenten og andre fleere Interessenter med een deres Noed Sommer Sild og siden Brisling paa gaarden Hatletvedts grund, hvorfor de betalte eftter accord udi Lands lod og Mands lod, saasom den første gang 3 rdr: den 2den gang 2 rd:, Mens hvad den 3die gang derfor blev givet kunde vidnet icke til visse forcklare dog veed vidnet at det viist var 3 rdr: eller derover, \af/ forbem:te betaling blev tiltaalt indstefnte Villum Hatletvedt den halve parten, Mens hvormeget af samme penger det skulle være enten Lands lod eller Mands lod derom viste Vidnet icke at giøre forklaring, saasom derom blev ingen aftale giort, til Nodens Træckning havde de i alt omtrent nogle og Tyve Mand hvoraf den indstefnte Villum Hatletvedt var den eene og dennem giorde større fordeel end mange af de andre fordie hand var bekient med Kastene.

2det Vidne Ole Jonsen Faar aflagde Eed og Provede i alt som første vidne undtagen hand icke var med eller veed om den forhen omprovede 3die gang de Fiskede, icke eller hvad den 3die gang udi Lands og Mands lod blev betalt.

3die Vidne Ole Siørsand aflagde Eed og forcklarede inted andet Mens alt hvad andet Vidne har vidnet.

4de Vidne Hans Færstad afagde Eed og Provede i alt Eenstemmig med 1te Vidne, med det tillæg at hand veed viist det var 3 rd: udi Lands og Mands lod den 3die og siste gang blev betalt til opsidderne paa Hatletvedt.

5te Vidne Haldor Haavig aflagde Eed og forcklarede at næstl: aar som Vidnet og Joen Haavig een gang kastede med deres Noed Sommer Sild paa gaarden Hatletvedtes grund blev derfor udi Lands lod til indstefnte Villum Hatletvedt betalt 2 Mrk:

6te Vidne Joen Haavig den ældre aflagde Eed og provede i alt som 5te vidne gandske Eenstemmig.

7de Vidne Anders Sevreid aflagde Eed og vant at næstl: Sommer betalte vidnet og interessenter udi een deres Silde Noed udi Lands lod fordie de Fiskede Sam/m/e Sild paa Hatletvedts grund, {nemlig} til Indstefnte Villum Hatletvedt nemlig Deponenten 1 ½ rd:, Sergiant Brudahl

1755: 254

1 ½ rdr: og Deponentens Broder Haldor Sævreid ligesaa 1 ½ rd: in allis 3 rd: 3 Mrk:

8de Vidne Haldor Sævreid aflagde Eed og vandt Eenstemmig med 7de Vidne.

Paa tilspørgende af Giøen om at den indstefnte vil godvillig fra sig levere den beckomne Lands lod, og siden entholde sig fra saadant ofttere at Tage, Svarede Villum Hatletvedt at dersom Loven og Rætten saadant tilsiger faar hand at finde sig derudi.

dernæst i Rettelagde Procurator Giøen paa sin Søn Necolai Hatvigens veigne hands skrifttlige Forsædt datert Bergen dend 24de Martj udi indeværende aar som blev oplæst:

den indstefnte sagde end videre paa tilspørgende at hand aldrig tilforn enten til forige ejere eller Citanten har betalt nogen Lands lod af hvis paa hands Land er Fisket.

Afsagt.

Den af indstefnte Lejlending Villum Ellingsen i Rættelagde bøxel Seddel under 20de Decembr: 1746 som til Tinge er læst samme aar og tiid, oplyser til fulde at til Citantens Ejende, Mens af dito Villum Ellingsen brugende Leje Jord Hatletvedt er iblant andre gaardens tilliggende herligheder \end og/ dens Fiskevand, uden nogen minste forbeholdenhed eller Reservation af Lands lod eller deslige hannem for sin Livs tiid tilfæsted, og da til forestaaende kommer at Loven Reent og beent i almindelighed forbyder hver Jord- eller Land-drott udi dens 3de Bogs 14de Cap: 27 art: at tage noget Fiskerie eller anden herlighed fra {sit Fiskev} sin Lejlending, Saa flyder det af sig Selv at de fra Citantens Siide udi hands indgivne Indlæg, allegerede Lovens articul ere Disputen i denne Sag gandske uvedkommende, thj her Søges alleene om een Landslod som Loven forbyder, ved bøxel Seddelen som melt er fæsted og forundt Villum Hatletvedt, og som forige Ejer af Hatletvedt tilforn hvercken har fordret eller nødt. Af disse anførdte og de mange fleere i Sagen befundne omstændigheder, kand eller bør icke Citantens Søgemaal Ham indvilges, Men hand bør i det Stæd hos denne sin Lejlending lade sig nøye med Lovlig Landskyld og anden ved Lov tilladt Rettighed, hvilcket er alt det een Lejlending er pligtig sin Jorddrot at yde. saa fald vorder da Villum Hatletvedt for Citantens Sigtelse i denne Sag friefunden, og ProCessens omckostning ophævet paa begge Sider.

Procurator Giøen paa Joen Knudsen Holdhuuses veigne ædskede i Rætte den fra seeniste Ting med Laug dags foreleggelse udsadte Sag imod Torckel Torckelsen Opsahl, 2 rdr: 3 Mrk:s gield betreffende;

den indstefnte blev paaraabt mens møtte ikke.

Stefne vidnerne Ole Toftte og Joen Qvale afhiemblede ved Eed at de i denne Sag saaledes som anført for meere end 14ten Dage siden haver varslet den indstefnte og udeblevne Torckel Opsahl for hands egen boepæl.

Citantens Fuldmægtig paastod Dom eftter Stefnemaalet.

Afsagt.

[Torckel] Torckelsen Opsahl eller Nedre Hage som 2de Gange Lovlig haver været Stefnt, Mens dog icke indfundet sig med noget tilsvar jae end icke altsaa heller benægted det hand Søges for i denne Sag, tilfindes at betale Citanten Joen Knudsen Holdhuus de paastefnte 2 ½ rdr: samt 2 ½ rdr: udi ProCessens omckostninger, 15ten Dage eftter denne Doms Lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven.

Brynnild Tombre i rætte æskede sin Sag om 1 rdr: 4 Mrk: Hæsteleje Contra Ellen Boelstads Itzige Mand Ole Boelstad som møtte og foregav at hand til dette Ting haver ladet Muntlig Contra Stefne i Sagen til Provs og beviisers anhør, om at de paastefnte 1 rd: 4 Mrk: er bleven betalt til den Rette vedkommende ejer Sal: Lars Engelsen Boelstad, desligeste \Citanten/ at anhøre Dom til Contra Citantens friefindelse, og ProCessens omckostningers erstattelse.

Brynnild Tombre tilstod at være Saaledes som ovebenevnt!! Contra Stefnet i denne Sag.

Contra Citanten indgav dernæst een qvittering udstæd til hands Formand udi ægteskabet Knud Boelstad af ovenbem:te Lars Engelsen aaret 1749 som blev oplæst:

Contra Citantens vidner.

1te Vidne Samson Rebne aflagde Eed og vandt at omtrent 6 a 7 aar siden Saag Vidnet at afdøde Knud Boelstad betalte til afdøde Lars Boelstad

1755: 254b

med begges Samtycke 1 rd: 2 Mrk: for 2de Knud Boelstads Hopper som af een Lars Boelstads Staae Hæst vare bedæckede, endelig Siger Vidnet at siden den tiid disse om

accorderede 8te Mrk: Hæsteleje blev som melt betalt, havde Lars Boelstad ingen staae Hæst at bortleje, vidnet veed og at bem:te 8 Mrk: icke var nogen gl: Hæste lejes Restance, Mens derimod leje af 2de Knud Boelstads Hopper, Lars Boelstads Hæst havde Sprunget med.

2det Vidne Jaen Boelstad aflagde Eed og provede gandske Eenstemmig med 1te vidne, undtagen hand den omprovede tiid icke saag egentlig hvor mange som blev leveret af Knud Boelstad Mens dette Saag \og hørdte/ hand: at de paa begge sider var fornøyet og at Lars Boelstad tackede den anden for god betaling.

Parterne havde icke videre, men paastod Dom.

Afsagt.

Parterne ere begge uskyldige, Citanten i det hand har Søgt den indstefnte, saasom hand derudinden icke andet har giort end hvis den indkomne Lars Boelstads overdragelse gav ham anleedning til, og Contra Citanten derudi at hand nu ved vidner og ellers har beviist det Hands Formand Knud Boelstad inted af det paastefnte er skyldig; thj bliver derfore Ole Boelstad friekient for Citantens Søgemaal og ProCessens omckostning ophævet paa begge siider.

Opsidderne paa Gaarden Schielbrigt liggende udi Hollands dahlen Strandvigs skibrede og Ous Præstegield, Axel Pedersen og Niels Nielsen fremckom for Rætten og foregav at de Tencker at giøre allerunderdanigst Ansøgning om allernaadigst at blive tilladt udi \een ved/ deres bem:te paaboende gaard Rindende Saa Kaldet Schieldbrigt Elven, at opbygge til Deres og om kring værende Naboers nytte og bæste, een Flom eller Bæcke Saug, tilspurdte derfor den Meenige Tingsøgende Almue om icke samme Saug, naar den tillades at opsættes, er ingen til skade, Men det gandske Naboelav til særdeles nytte, jae om icke baade Comparenterne og Een stoer deel af den øfrige Almue i samme Naboe laug nu med største beckostning og besværlighed maae Transportere det Saug Tømmer de til Huus fornødenhed aarlig lader Skiære, 3 a 4 Miile til de nermeste ved Schielbrigt liggende Femanger og Tysse Sauger, og endelig om icke een nye Saug i dito Elv naar den bliver dem tilladt at opsætte, kand komme til at staae med sin Dam og Damstock paa deres egen frelste ejendom til og under gaarden Schielbrigt uden at nogen af dens befæstning bliver paa nogen Benificeret eller andens Grund, disligeste om Almuen icke kand besande at der saavel udi Comparenternes gaard Schielbrigtes som de omkring boende Bønders skove findes saa meget og godt Saug Tømmer som til eenhver Gaards Reparation nødvendig behøves, uden derved i Ringeste maader at forringe Skovene, eller angribe de Benificerede Skove.

Samtlige Almuen Svarede eenstemmig at det forholder sig i Guds Sandhed i et og alt saaledes som Axel Pedersen og Niels Nielsen Skielbrigt næst foran haver declareret, og hvorfor de alle saa meget meere ønsker og haaber at dennem maatte til Bøygdens fellets nytte tillades een \Flom/ Saug udi Schielbrigt Elven at opbygge, helst eftterdie ingen anden Saugbrugende derved i minste Desjusteres, og saadan Friehed allene Sigter til det almindelige bæste.

Axel og Niels Skielbrigt begiærede det Passerede under Rættens fulde beckræfttning beskreven meddeelt som blev bevilget.

dereftter blev Almuen tilspurdt om her i skibredet 1754 paa Halsnøe Closters gods er falden nogen første bøxler, hvortil Almuen Svarede Nej.

Restancen stoer 255 rd: 5 Mrk: 12 s: blev Almuen forelæst og af ingen modsagt

dereftter blev Rætten for dette Ting ophævet.

Anno 1755 dend 14de Maj eftter forfløttelse fra næstleden 8de aprilj blev Rætten udi følgende odels Sag Sadt paa Gaarden Haavigen beliggende udi Strandvigs skibrede og Ous

1755: 255

Præstegield og betient med eftterskrevne af Forige Foged Hr: Kammerraad Heiberg næstl: aars 3de Decembr: ved Fuldmægtig opnæfnte Eedsorne Laugrættesmænd: Niels Nielsen Skielbrigt, Axel Pedersen ibdm: Johannes Olsen Kiøn, Lars Andersen Biøndahl, Joen Olsen Biøndahl, Brynnild Andersen Tombre, Peder Svendsen ibdm: og Ole Ellingsen Orre.

Hvor da for Rætten fremckom Bøygde Procurator Hans Engelsen Giøen der paa sin Søster Søn Engel Joensen Haavigens veigne udi Rætte lagde et Skrifttlig Stefnemaal under 28 Novembr: 1754, hvorved Haldor Steensen er indkaldet at taale Dom til at indrømme afflytte og Røddig giøre Hands nu i Hændehavende anparts brug udi dito gaard Haavigen for Citanten som dertil baade er ejer og kiender sig som een fød odling, nermest berettiget til dens brug og beboelse, med det videre som Stefne maalet vidtløfttigere udviiser hvilcket for Rætten blev oplæst:

Haldor Haavigen møtte for Rætten og tilstod at den Producerede Stefning med sin berammelses paateigning hannem lovlig tiid næstafvigte aar for Juul ere bleven lovlig forkyndt, Ligesom hand og til denne tiid i Sagen haver nødt Lovlig varsel.

Fuldmægtigen Giøen i Rættelagde det udi Stefnemaalet paaberaabte Skiøde Brev under dato 12te octobr: 1753 Tinglyst samme tiid som for Rætten blev oplæst:

Haldor Haavigen Producerede {først} 2de bøxel Sedler udgivet af Citantens Fader Joen Joensen Haavig de datis 12 Dec: 1728 og 4 Martj 1743 som een eftter anden blev oplæst:

Citantens Fuldmægtig Producerede dernæst et Skiftte Brev Forretted paa den omtvistede gaard Haavig den 18 Junj 1723 eftter Citanten Engel Jonsens Fader Joen Joensen Haavigens afdøde Fader Joen Andersen Haavigen, hvoraf hand allegerede og begiærede i denne act indraget det insignerede paa pag: 1, 2, 3, 23, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 67, 68, 69, 70, 71 og 72, det paaberaabte blev oplæst:

Haldor Haavigen i Rættelagde Skiftte Brevet forretted eftter hands første giftte Kari Engelsdatter som var Citanten Engel Haavigens Far Moder, den 28, 29 og 30 Maj 1742, hvoraf hand allegerede og begiærede i acten inddraget det insignerede paa pag: 1, 2, 3, 39, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 78, og 89, det allegerede oplæst: Paa Rættens tilspørgende tilstod Haldor Haavigen at hand vidnes fast er tilbuden bøxel pengene som er 30 rdr: Procurator Giøen paa sin Søster Søns veigne tilspurdte Haldor Haavig om denne gaard Haavig icke Mand eftter Mand haver været Citantens Forfædres odel. Haldor Haavig Replicerede at hand vel icke kunde nægte at gaarden Haavig har {været} fuldt Citantens Forfædre i Langsommelig tiid, Mens overalt har hands Sal: Fader Steen Lygre dog alligevel omtrent for 50 aar siden ejet een part i dito gaard. End videre tilspurdte Giøen Haldor Haavig om hand icke bemelte Haldor Selv haver og er ejende een odels gaard som hand kunde tilfløtte. Haldor Haavig Svarede joe at hand er ejende gaarden Lønningdahl i Ous skibreede. Endnu fant bemelte Giøen fornøden at tilspørge Contra Parten Haldor Haavig om hand icke eftter sin Sal: Hustrue Kari Engelsdatter Haavig arfvede eftter hende een Temmelig stoer deel udi een gaard kaldet Age i Hardanger Fogderie, som var Citantens forfædres gl: og Sande odel, og om hand samme end nu ikke er ejende. Rs: at det sig saaledes forholder som omspurdt hvilcket og det i Rættekomne Skiftte Brev udviiser.

Bemelte Hans Giøen sagde at som hand denne sinde ej videre havde udi Rætten at fremlegge saa lod hand dernæst tilføre at de af Haldor Haavig i Rætte lagde Documenter ej bør komme Citanten til nogen slags Prejudice, allerhelst da Loven tillader og bevilger at een Ejer og odels Mand er nermeste at beboe den Gaard hand ejer og haver lod og part udi endskiønt hand ej ejede meere end den halve bøxel Rætt, saa i den anleedning af Citantens Fader udgivne bøxel

Sedler med videre omstændigheder, ej kand komme Citanten til nogen hinder, endskiønt at om Citantens

1755: 255b

Fader havde udstæd Fuldkomne Skiøde paa det paastefnte gods Saa kunde da Sønnen som er Citant udi denne Sag samme omstøde og Kuldkaste, Saa paastod Comparenten at Haldor Haavig bør til næstanstundende Faredag indrømme den paastefnte gaard og brug til Citanten Engel Joensen Haavig imod hands bøxel eftter Contra Partens i hændehavende bøxel Sedler, samt ProCessens omkostninger at erstatte, foruden Rættens Sallarium udi det minste med 10 rdr: hvorom hand bad om Dom.

Haldor Haavig bad det maatte vorde tilført at da Skiftted eftter hands Koene Kari Engelsdatter blev holden her paa denne gaard var det Citantens Fuldmægtig som paa sin Svoger Citantens Fader Joen Joensen den ældres \veigne/ tilbød ham at tage imod bøxel Seddel paa hands brugende part i Haavigen og at hand samme upaaanket af eenhver sin gandske Livs tiid skulle beholde, Mens hand maatte nu alligevel uventelig fornemme at hand ligesom tverts imodsiger, samme sit forhen giorde tilbud og løftte paa Svogeren Joen Haavigens veigne, hvor for {hand} \Comparenten/ var af den formeening at hands indførte paastand ej bør Reflecteres paa, udi hvilcken anleedning Comparenten paastod fremdeles til sin død uryggelig at beholde til brug og beboelse den paastefnte anpart udi denne gaard Haavig,

Procurator Giøen fandt ufornøden at Svare til Haldor Haavigens urimelige Declaration, Men holdt sig Forordningen af 19de augustj 1735 eftterretlig, udi det øfrige vedblev hand sin forige Paastand.

Haldor Haavig bad om Dom eftter Loven og Sagens omstændigheder.

Paa tilspørgende tilstod Citantens Fader Joen Haavig at det med de af ham beckomne bøxel Penge af Haldor Haavig, for den paastefnte part udi gaarden Haavigen, har {sit forblivende} sin Rigtighed Saaledes som Protocolleret er sc: at samme bestaar i de {ham} \Contra Parten/ allereede anbudne 30 rd:

Endelig vedstod begge Parter at det accurat er 3de Parten af denne gaard Haavigens skyld og ejendom neml: 1 Løb 4 Mrk: Smør Haldor Haavigen nu er Søgt for til afvigelse, desligeste sagde de at Citanten Engel Jonsen er Boetslids og ingen gaard eller Jordebrug haver.

Er da udi denne Sag af den gandske Rætt Saaledes Dømt og

Afsagt.

Da det er fuldkommen for denne Rætt afbeviist ej alleene at den paastefnte 3die Part af Gaarden Haavigens gandske skyld, er og har været Citanten Engel Jonsens – hands Fader Joen Joensens – og ForFædres – Rette Odel, Mens end og at Citanten som Boets lidts, haver tilforhandlet sig sin Faders Joen Joensens ejendom udi dito omtvistede Tredie Part den 12te octobr: 1753, Saa haver derfore Citanten som odels Mand og Jordrott følgelig Lovens 3die Bogs 13 Capit: 1te art: bedre og nermere Rætt til at Besidde den omtvistede Odels Jord end den indstefnte Lejlending Haldor Steensen, altskiønt den siste derpaa af Citantens ernevnte Fader har udi 2de udstædde bøxel Sedler som acten er tilført, erholdet Løftte om meerbemelte Jordepart sin Livs tiid, Lejlendingsviis at beholde, hvilcket Løftte eftter dito 5te Bogs 1te Capit: 3de art: og samme Bogs 3de Capit: 14de art:, Citanten, der ej samme forløfttning haver indgaaet icke eller!! (heller) Fæste Brevene underskrevet, Citanten saa meget mindre kand tilfindes at lade sig være eftterretlig. Af disse og fleere Sagens omstændigheder, Kiendes for Rætt at Haldor Steensen for Citanten og til Citantens som odels Mand og Jord drottes frie Disposition brug og Raadighed, bør næst anstundende aars Faredag affløtte indrømme og Røddig giøre den paastefnte 3die Part af Gaarden Haavigen imod Hand af Citanten ved fratrædelsen tilbage nyder sine der for forhen til Citantens Fader udlagde

bøxel Penge 30 rdr: Skulle ellers titnevnte Jord paa Huuser eller andre ejendomme være bleven enten forbedret eller forringet udi den nu fradømte Lejlendings brugs tiid, bliver Parternes Rætt til opretnings nydelse dennem derudinden paa begge Sider Reserveret. Processens omkostninger vorder {eftter} formedelst den Rimelige grund Haldor Haavigen som eenfoldig og som den der af Citantens

1755: 256

Fader eftter actens medfør er bleven tilsagt sin Livs tiid gaardens brug at vegre Citanten dens indrømmelse, herved ophævet. Det paadømte eftterkommes den fastsadte tiid under lovlig adferd.

Anno 1755 d: 26de Mai blev almindelig Skatte og Sage Ting holdet paa det ordinaire Tingstæd gaarden øfre Waage udi Strandebarms Præstegield for Strandebarms Skibredes Almue og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettesmænd Neml: Erick Dybsland, Anders Kierevig, Tormund Stoere Linge, Anders Svilland, Halvor Svilland, Erick Pedersen Aakre, Gitle Syversen Mundem og Arne Tangeraas. Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle Andreas Juel med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig blev læst De paa nest forige holdte Tinge publicerede og her foran Specificerede Kongl: Allernaadigste Forordninger og Velbem:te Hr: Fogeds Bestalling, Saavelsom den Høye Øfrigheds ordres og Foranstaltninger

Dernest blev publiceret
1te Skiftte Brevet eftter Giertrud Torkels Datter Tangeraas passeret d: 7de og 8de Octobr: 1754 som viiser at Sterfboet ejede Jordegods i gaarden Gousvig 18 Mrk: Smør 1 Giedskind for 22 rdr: udlagt paa Enkemanden Niels Samsonsen, og I gaarden Grønning 2 Pund 6 Mrk: Smør Sønnerne Torkel, Samson og Lars hver 15 Mrk: og Datteren Eli 9 Mrk: Smør.
2det Skiftte Brevet eftter afdøde Niels Knuds: Slutted paa Næss dend 12te aprilj 1755. som udviiser blant andet at Sterfboet ejede i gaarden Røen 1 pd: 7 ½ Mrk: Smør for 31 rd: 3 Mrk: desligeste at samme gods {al advenant} imellem den Sal: Mands 4 Døttre Herbor, Christie, Borni og Lisbet Nielsdøttre er udlodnet Saaledes at den ælste fick 7 ½ og de 3 yngste hver 8 Marcker desligeste at Encken \Marite Gitlesdatter/ er paalodnet heele gaarden Næss skyldende 2 pd: 2 Mrk: Smør ½ huud for 204 rd:
3de Et dito Skiftte Brev Slutted paa gaarden Kiærevig den 16 Maj 1754(?) (1755?) eftter afdøde Giert Gitlesen hvorved gaarden Kiærevig 1 ½ Løb Smør for 230 rd: er udlodnet Saasom, til Encken Christie Andersdatter 2 pd: 5 Mrk: Smør for 112 rd: 5 Mrk: 6 s:, Sønnerne Anders, Gitle og {Marithe} Engel Giertsønner hver 10 Mrk: Smør, og Døttrene Marite, Else, Anne, Sara og Johanne Giertsdøttre hver 5 Mrk: Smør, {for}
4de Et dito paa gaarden Torsnæs Slutted dend 14de Janv: 1755 eftter Hans Christopher Galtung, som udviiser at Boet ejer i gaarden Torsnæs 2 Løber 1 pd: 6 Mrk: Smør med underliggende halve qvern og {Damstock} qvernstøe Saug og Damstock, og endelig Belsnæs 1 pd: Smør, som er udlagt til Hr: Cancellie Raad Fleischer 1 Løb 2 Mrk: Smør med bøxel og anpart af Underliggelserne, Encken Berte Danielsdatter 2 pd: Smør med anpart udi underliggende Belsnæs og andre herligheder, Sønnerne Jacob og Daniel Hans Christophersønner Galtung hver 21 Mrk: Smør etc: og Datteren Blanseflor Christine Hans Christophersdatter 10 Mrk: Smør etc:

5te Et dito Skiftte Brev Slutted dend 21de Novembr: 1754 eftter Svale Larsen øfre Vaage, udviisende at Sterfboet ejede i gaarden Øfre Waage 1 L: 1 Pund Smør {for} og er udlagt al advenant imellem Encken Alis Pedersdatter og Børnene Lars {Pedersen} Svalesen, Magdelie Svalesdatter og Brite Svalesdatter al advenant, ligesaa er imellem dennem al advenant udlodnet ¼ part udi Hisdahls og Monseteigens Skove Teiger ansadt for 20 rd:
6te et dito eftter Marite Pedersdatter øfre Houckaas Slutted dend 2den octobr: 1754, udviisende at Sterfboet ejede i gaarden øfre Houchaas 1 pd: 21 Mrk: Smør for 48 rd:, som er udlagt til Elling Brixsen Moe 1 pd: 10 Mrk: Smør, Joran Hansdatter 3 Mrk:, Ole Ludvigsen 4 Mrk: og Lars Torbensen Aase 4 Mrk:
7de Sr: Hilbrandt Omsens bøxel Seddel til Carsten Hoversen paa ½ Løb Smør udi den Bergens Semenarium allernaadigst Benificerede gaard Breche, dat: 22 Nov: 1754 in duplo forfatted med Revers af sam/m/e dato paa den eene.
8de een dito udstæd af Hr: Capitain Tausan til Lars Olsen Ome paa 1 pd: Smør 1 gied skind i Schogesahl dat: 18 dec: 1754 in duplo forfatted med Revers paa den eene.

1755: 256b

9de Encken Marite Gitlesdatter Næsses bøxel Seddel paa een grund kaldet Flatesvigen til Engel Andersen in duplo med Lejlendingen eller Huus Mandens Revers paa den eene dat: 26 Maj 1755.
10de Hans Vaages og Hactor Øfsthuuses bøxel Brev paa Pladsen Hisdahl til Ole Mickelsen in duplo forfatted med Revers paa den eene dat: 26 Maj 1755.
11te Peder Baarsen Tvets bøxel Seddel til Ørjan Baarsen Ome paa 1 pd: 3 Mrk: Smør ½ huud i Indre Ome, in duplo forfatted og Revers paa den eene begge dat: 12 Martj 1755
12te Niels Siursen Solbergs Pantte obligation til Johannes Johansen Børseim paa 99 rd:, hvorfor er Pandtsadt 2 pd: 6 Mrk: Smør, dat: 26 Maj 1755.
13de Lars Brynnilsen Houckaas med fleres Skiøde til Roal Ome paa 1 pd: 13 ½ Mrk: Smør i Vigen for 43 rd: 4 Mrk: 8 s:, dat: 16 Martj 1754.

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang og ingen fleere Publicationer foreckom blev Rætten til i Morgen ophævet

Dagen næsteftter som var den 27de Maj blev Rætten atter Sadt med forbem:te Laugrætt paa gaarden øfre Waage.

da først blev læst
Karen Christine Jørgensdatters Penge mangels Lysning paa gaarden Skiælnæs, Øyerhafn og Flugedahlen dat: 27de Maj 1755.
2de Samson Andersen Fladebøes Skiøde til Lars Knudsen paa 18 Mrk: Smør i gaarden Mehuus for 35 rd: {til} dat: 7de Janv: 1755.
3de Ole øfre Houckaases Skiøde til Lars Endresen paa 1 pd: 20 Mrk: Smør i gaarden øfre Houchaas dat: 7de Janv: 1755.

Hans Zackariasen Fuurhofde fremckom for Rætten og foregav at have til dette Ting Muntlig ladet indstefne hans Naboe Peder Fuurhofve fordie hand skal have beskyldt eller Skieldet Citanten for een Tyv, Citantens Koene Brite Andersdatter for een Hore og hendes Fader Anders Jonsen for een Hore Jager, derom at paahøre Prov Amund Nielsen Furhofde, Brite Hansdatter tienende den indstefnte samt Brite Jonsdatter Furhofde dereftter at Taale Dom til Citantens hands ben:te Koene og Sviger Faders friekiendelse for bemelte Haarde beskyldninger, item til vederpartens undgieldelse for den paastefnte forseelse alt eftter

Sagens omstændigheder lovgemæss, og endelig til Processens omckostningers erstatelse skadesløs.
Peder Furhofde indfandt sig for Rætten tillige med Vidnerne Amund Nielsen og Brite Jonsdatter hvilcke vedtog i denne Sag lovlig at være Stefnt Vederparten Saaledes som oven er anførdt og de siste under Fals maal at møde til vidnesbyrds aflæg, Mens Contra Partens Tieniste Pige Brite Hansdatter var absent,
ellers gav dito Peder Furhofde tilckiende at hand har Muntlig ladet Stefne Contra i denne Sag Citanten fordie Citanten har skieldet Contra Citanten for een Kieltring og hands Børn for Kieltrings unger, desligeste fordie Citanten har Sagt at Contra Citanten haver Sønderskaaret een Citantens Brog og der af bortstaalet een Knap, jae fordie Contra Citantens Søn af Citantens Bue glas haver fra Citanten bortstaalet 1 Knap, om alt at paahøre Prov samt lide Dom til Contra Citantens og hands Børns friefindelse [og] Citantens egen undgielse!! (undgieldelse) eftter Sagens omstændigheder lovgemæss og til Processens omckostningers Skadesløse erstattelse.
Contra Citanten og de 2de vidner Amund Nielsen og Brite Jonsdatter hvilcke og ere Citantens forbenefnte Vidner, tilstod lovlig varsel i denne Sag, Mens Brite Hansdatter Furhofde er som melt absent.
Stefne vidnerne Povel Dybsland og Knud Tvedt beckræfttede ved Eed at de til vidnesbyrds afleg i denne Sag lovlig meere end 14ten Dage siden haver Stefnet det absente Brite Hansdatter Furhofve til at møde.
For begge Parters ovenanførdte mødende vidner som de begiærede afhørdte blev Eedens forcklaring dennem af Lov Bogen forelæst med derhos af Rætten giorde advarsel om Sandheds udsagn.
1te Vidne Amund Nielsen aflagde Eed og vandt at næstl: Foraar i Vaaraands tiiden eftter at Deponenten og hands Husbonde indstefnte Peder Fuurhofde var til Fuurhofde igien hiem kommen fra Strandebarms hoved Sogn hvor Deponentens Hosbonde havde kiøbt og hiembringet eendeel ham manglende Sæde Korn samt eftter at Peder Furhofdes qvinde Deponentens Madmoder havde ved hands ben:te hiemckomst fortaldt at Citanten Hans Furhofde udi anleedning deraf at hand fuldte sin Hosbonde til

1755: 257

Strandebarm, havde udladt sig til een hendes liden Søn Peder Pedersen af omtrent 9 aars alder, med de ord at Deponenten icke var bedre end hendes \Mand/ sc: Contra Citanten, i det hand tar sig sam/m/e arbeide fore som Contra Citanten ved at fare omckring gaardene, Saa var det at vidnet sam/m/e Dag gick strax hen i ageren paa Fuurhofde til Citanten, hvilcken hand fortalte hvad hand som nu anførdt havde hørdt, da Citanten ej alleene benægtede at have talt sam/m/e ord, Mens end og i følge med vidnet gick hen til Contra Citantens bem:te liden Søn den hand tiltalede Saaledes: du er een brav Karl som finder Løgn op paa mig, og da disse ord faldt kom Contra Citanten til dennem da Citanten sagde til hannem du føder Kieltringe unger op som lyver paa mig og du var vacker da du Stal Knapen, Mens vidnet Explicerede sig nu at hand ej veed hvad enten det var Peder Furhofde eller hands bem:te Søn som Citanten beskyldte for at have staalet een Knap fra sig, Mens Contra Citanten var det hand talte ordene til, videre siger Vidnet at da Citanten som anførdt bebreidede den unge Peder Pedersen Furhofde for at have løyet paa sig lagde hand dette dertil at dersom samme Barn ikke ville aflade med saadan Løgn skulle barnet faae een blodig Mund, ydermere sagde vidnet at Contra Citanten med Citanten begyndte at Mund kieckles om nogle Marcker Jord som den første skulle være ejende og den siste skulle have tilvent sig eiendoms Skiøde paa og hvorom den første giorde Den beskyldning \at Skiødet/ var urigtig med videre, tiltalede Contra Citanten Citanten Saaledes: du skal være een Tyv indtil du beviiser at ieg har Sadt

min Haand og Zeigl under, du har, sagde Peder til Hans Furhofde taget een Bidder Datter /: hvilcket et det samme eftter den her værende almindelige Meening som Betler eller Tigger Datter :/ Far hendes er een Hore Jager, Ej Hore, du havde og icke faaet Pløyet eller Vundet den Jord dersom du ikke havde taget og brugt Kongens og Fogdens gods og hiulpet dig der med, saa snart disse ord vare talte udlod Citantens qvinde sig imod Contra Citanten med disse ord: Tausa-Stegen, hvortil Contra Citanten Svarede \hende/ kand du beviise at ieg der har begaaet hoer {eller andet} paa Tause Stegen, endelig Explicerede vidnet sig at den omforcklarede Tause Stegen er et støcke Marck over hvilcket gaar een liden Stie eller Vej udi Contra Citantens ejendom til gaarden Fuurhofde, Saa siger og vidnet at hand icke af Citantens Koenes ord eller Contra Citantens Svar om Tause-Stegen kunde begribe eller begriber hvad de dermed meentte. Paa tilspørgende havde Parterne inted vidnet at tilspørge hvorfor det fra Rætten blev Demiteret.

2det Vidne Brite Jonsdatter gl: 16 aar har ej endnu været til Confirmation tienende Citanten Hans Furhofde, Provede dog uden Eeds aflæg udi ord og meening gandske Eenstemmig med første vidne, dog med det tilleg at den tiid imellem Citantens qvinde og Contra Citanten blev som før indførdt talt om Tause-Stegen og Contra Citanten Spurde Citantens qvinde om hun kunde beviise ham over at hand paa Tause Steegen havde begaaet hoer, saa var det at hun dertil gav følgende Svar: Nej det kand ieg icke, Men hvad var du for een Karl da du gick der imellem Vampen og Hatten og læste i Loven for at blive Klog, vidnet Siger at een Mand folck Trøye kaldes een Vamp, {hun} \vidnet/ sagde og at da der som Melt blev talt om at Citanten skulle være een Tyv indtil hand beviiste at Contra Citantens Seigl og Haand var under Brevet, paa godse Marckerne, da lagde og Peder Furhofde dette der til at Citanten Hans Furhofde havde havde!! Staalet sam/m/e godse Marcker fra hannem.

Eragted.

det udeblevne Vidne Brite Hansdatter gives Laug dag til næste almindelig Ting at møde {med} til Vidnes byrds afleg i denne Sag og at Svare paa fornødne for hende fremsættende Qvestioner under Fals maals bøders udredsel.

1755: 257b

For Rætten fremstillede sig Procurator Hans Giøen og gav til kiende \at/ hand møder for Citanten Iver Torbiørnsen Røervig der til dette Ting og for denne ærede Rætt haver ved skrifttlig Stefnemaal ladet indstefne sin Naboe Steen Iversen Røervig for 2/3 parter overbøxel af een halv Løb Smør udi Røervig, og i Steen Iversens brug beliggende, som den indstefnte bem:te Steen Iversen haver antaget til brug uden at bøxle af de vedkommende, bemelte Stefnemaal lagde hand i Rætte dat: Giøen den 28 aprilj udi indeværende aar som {lyder Saaledes} \blev/ oplæst:

Lænsmanden Hans Vaage møtte for Rætten for den indstefnte Steen Iversen Røervig og {udi Rætt} vedstod at hand sc: den indstefnte Steen Røervig Saaledes som Stefne maalet udviiser er lovlig Stefnt, lagde og i Rætte hands Excellence Høyvelbr: Hr: Stifttbefalings Mand von Cicignons Resolution af dato den 9 Maj 1755 som blev oplæst: Hans Waage formeener at som det er een odels og ejendoms Sag, at den bør eftter Hands Maj:ts allernaadigste Lovs 5te Bogs 3de Capit: og 10de art: hensettes til aastæden, der at føre de Vidner og beviisligheder som til Sagens oplysning kand behøves.

Hans Giøen paa sin Principals veigne lod tilføre at hand Siuntes at {at} den af Contra Partens Fuldmægtig giorde Declaration, ej kand hentydes uden til unødvendige udflugter, thj om Rætten indfinder sig paa aastæden kand der ej hvercken ved Siun eller Granskning sees hvad Rætt eenhver haver, Men maae da saavelsom for denne Rætt afgiøres Parterne imellem eftter vidner og andre beviisligheder, altsaa Protesterede hand imod Lænsmanden Hans

Waages giorde paastand og derhos paastod at hands indstefnte vidner om nogen møder maatte afhøres, samt andre Brever og Documenter modtages, udi det øfrige ville hand afvarte Rættens biefald.

Hans Waage hertil Svarede at som her er indstefnt een hoben vidner og andre beviisligheder som icke kand være mueligt paa det ordinaire Ting at afgiøre!! (afhøre?) Men Protesterede imod Citantens Fuldmægtiges paastand, at Sagen bør til aastæden henviises, og der at føre de beviisligheder som vedbør, hvor paa hand ville afvarte Dommerens biefald.

Eragted.

denne Sag er af den Natur at den dependerer af Tinget og icke {og} aastæden, Thj Citanten Søger inted odel ej eller erfordrer Disputen nogen Siun og Grandskning, Men derimod bliver alleene at paakiende hvad enten Citanten kand Legitimere og bør have bøxel Rætten af 2/3 Parter af ½ Løb Smør som Steen Røervig paaboer og Ejer, eller ikke, Som derfor den allegerede Lovens Articul i denne Casus er in aplicable, Vorder ej alleene de indstefnte mødende Vidner admiterte, Mens end og Parterne tilladt og advarede at indkomme med deres i Sagen tienlig agtende beviiser, hvad sig den nu værende kordte tiid paa Tinget til Sagens Ventilation Contra Partens Fuldmægtig har beraabt sig paa, er angaaende, da tager Dommeren sig Reserveret om fornødenheden det udkræver at betiene sig af den friehed Sorenskr: i almindelighed i Forordningen af 19 augustj 1735 ved at beramme et udsættelse Ting for Parternes beckostning, er forundt.

af de i Stefnemaalet anførdte vidner møtte ingen eftter paaraab.

Stefne vidnerne Povel Christiansen Dybsland, og Knud Henricksen Tvedt afhiemlede ved Eed at de 3 uger siden lovlig har forkyndt det Producerede Stefnemaal for alle derudi anførdte vidners boepæl, gav derhos til kiende at af samme vidner {boer} Anders Torbiørnsen Kaltvedt (Koltvedt) og Ludvig Torbiørnsen Qvitesteen \boer/ uden for dette Tinglav eller skibreede, den første paa Lyse Closters gods og den anden udi Jondahls skibrede og Hardangers Fogderie.

Da Citantens Fuldmægtig Fornam

1755: 258

at vidnerne ickcke møtte, saa fandt hand fornøden at udi Rætte legge et Skiøde No: 1 dat: Ome dend 3de Maj 1680 Tinglyst den 13de Novembr: næst eftter udgivet til Citantens Forfædre nemlig Iver Jacobsen Røervig som forcklarer om den paa anckede bøxel Rætt, bemelte Skiøde bad hand maatte vorde acten tilførdt og blev oplæst: End ydermere lagde hand i Rætte et Skiftte Brev No: 2 dat: 5 Junj 1733, forretted eftter Citantens Fader Torbiørn Iversen Røervig hvorudi findes paa pag: 1, 2, 3, 11, 25 og 26 Tydelig forcklaring om at overbøxelen udi bem:te Skiftte Brev da eftter anpart af Bøxels Rætten haver fuldt Citantens tilhørende Jorde part som hand nu baade ejer og beboer med videre omstændigheder, hvilcke Brev hand begiærede maatte saavidt signeret er acten tilført og oplæst: End nu lagde bemelte Giøen i Rætte et Skiftte Brev No: 3 dat: 16 og 17 Sept: 1748 Forretted eftter Citantens Sal: Hustroe Anne Jonsdatter som i ligemaade findes anført paa pag: 1, 2, 3, 10, 11, 24, 27, 31, 32, 33, og 34 at den paastefnte bøxel Rætt haver ligget under og fuldt Citantens brug Mand eftter Mand udi umindelige tiider, endskiønt det uden bøxel værende gods nu for nærværende tiid er Contra Partens ejendom, bemelte Brev bad hand af Rætten maatte vorde oplæst saavidt odels godset er betreffende og insigneret er og acten tilførdt. End videre lagde Giøen i Rætte et Skiøde No: 4 dateret Øfre Waage den 3de aprilj 1750, og Tinglyst den 5 Julj næst eftter, udgivet af Lænsmanden Velforneme Hans Vaage til Citanten Iver Torbiørnsen Røervig som i ligemaade forcklarer om den paastefnte overbøxel Rætt hvilcke hand og bad maatte acten tilføres og oplæst: Giøen begiærede til slutning at vidnerne som absent maatte gives Laugdag til næste Ting.

Hans Waage begiærede anstand i Sagen til næste Ting da hand vil besvare hvad Citantens Fuldmægtig indgivet haver, og da hand og Reserverer sig at indkomme med hvad videre beviisligheder hand agter at føre, ligesom hand og begiærede Copie eller udtog \af/ hvad i Sagen er indkommet og Protocolleret.

Eragted,

De Lovlig Stefnte mens udeblevne Vidner Joen Mundem, Knud Oma og Ole Hiærtnæs gives hermed Laug dag til næste almindelig Ting at møde under Falsmaals Bøders udredsel, til Vidnesbyrds aflæg i denne Sag.

Forige Foged Hr: Kammerraad Heiberg ved Mons:r Niels Hunth anviiste i Rætten den af Hannem forfattede originale Registrations Forretning begynt den 15 Dec: 1753 og Slutted dend 20 octobr: 1754, over Delinqventen Anders Mortensen Furhofdes og Hustrues gandske Boets Formue, samt Delinqventinden Dordi Zackariasdatters Hoved lod, til den ende at hand til et Tingsvidnes erholdelse er nødsaget at indhentte Lænsmanden og Almuens Giensvar om følgende 2de Poster, 1te om forbemelte 2de Delinqventer er ejende meere enten af Løse eller faste Effecter end hvad som udi same Registrations Forretning er anførdt, og for det 2det om icke begge Delinqventerne bleve indsadt i Fengsel udi Fogderiets arrest Huus paa Halsnøe Closter og der er er!! bleven underholdet Spiiset og forvaret fra d: (ope rum) Dec: 1753 indtil dereftter!! (de eftter?) den Kongel: allernaadigste Resolution er bleven leverede, hand paa Bergens Fæstning og hun til afsendelse paa Fiskelejerne,

dertil Lænsmanden og Almuen Svarede, at det sig saaledes som omspurdt forholder, sc: at Delinqventerne ej ejer meere end i Registrations Forretningen anført er og ellers at de paa Closteret er opholdet fra den omspurdte tiid, til de paa Fæstningen og Fiskelejerne blev leveret, hvorom Tings vidne blev begiært og bevilget

Hr: Kammerrad Heiberg ved Mons:r Hunth tilspurdte Almuen og fick til giensvar at Peder Pedersen Linge fra 1752 til 1754 jae end nu ej har handlet er handler icke eller været Løs gienger mens Een Tiid Huusmand og nu boesiddende Mand

1755: 258b

Paa gaarden Toftechalven udi Schonevigs skibreede, hvorom Fogden Velbem:te Hr: Kammer Raad Heiberg Tings vidne var begiærende som blev bevilget

Paa Hr: Fogden {Juels} \Heibergs/ tilspørgende blev Almuens giensvar at ingen første bøxler af Hands Kongel: Maj:ts Halsnøe Closters gods her i skibredet afvigte aar 1754 er falden.

Restancen for første og 2de Termin af de Kongel: Skatter stoer 225 rd: 2 Mrk: 6 s: blev Almuen forelæst og af ingen modsagt.

Widere end anførdt var ej ved dette Ting at Forrette, hvor for same blev ophævet.

Anno 1755 d: 28de Maj blev almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa nest forben:te gaard øfre Waage for Qvindherrets Skibredes Læhnets og Halsnøe Closters Almue og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Jens Nielsen Fousk, Lars Larsen Møcklebust, Ole Olsen Roalstvedt, Ole Christophersen Røsland, Ole Olsen Liustvedt, Hans Gabrielsen Dale, Hans Waage og Søfren Nøcklebust. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle Andreas Juel med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanigst blev læst ej allene den Velbem:te Hr: Foged Allern: meddelte Fogde Bestalling mens end og De forhen extraherede Kongl: Forordninger og den høye Øfrigheds ordres og Placater.

Helge Ripen fremviste Huden af Een Voxen Biørn, Beviiste og med Almuens tilstaaelse at same af Ham nogle Uger Siden er Skud i Etne Skibredes Field Marker her i {Skibredet} Districtet thi blev Ham Skud Pengene 2 rdr: af Hr: Fogden Juel i Retten lefveret.

Dernest blev læst
Christopher Walhamer og De fleres Skiøde til Hans Tollefsen Sunde paa 21 Mrk: Smør med Bøxel og Ofver bøxel udi gaarden Sunde for 21 rdr: 3 Mrk: dat: 25de Martj 1755
2det Encken Anne Olsdatter Berges Skiøde paa 2 pd: 15 Mrk: Smør i gaarden Berge til Sønnen Niels Halvorsen for 42 rd: dat: 2de Janv: 1755.
3de Skiftte Brevet eftter Niels Knudsen Næss Slutted dend 12te aprilj 1755, som blant andet udviiser at de 2 pd: 13 Mrk: Smør med bøxel Sterfboet ejede i gaarden Døsseland for 30 rd: 3 Mrk:, er udlagt til Datteren Herbor Nielsdatter 16 Mrk: Smør, Christie Nielsdatter 15 Mrk: Smør, Borni Nielsdatter 15 Mrk: Smør, og Lisbet Nielsdatter 15 Mrk:
4de Et dito Skiftte Brev Forretted og Slutted dend 24 Febr: 1755 Eftter Marithe Olsdatter Biørnebøle, hvorved 12 Mrk: Smør i Biørnebøle er paalodnet Kari Møcklebust 7 Mrk: Smør og Joen Knudsen 5 Mrk: Smør, alt ansadt for 15 rd:
5te Et dito Skiftte Brev Slutted den 23 Dec: 1754 eftter Christie Villumsdatter Berge, hvorved de 2 pd: 6 Mrk: Smør Sterfboet ejede i gaarden Berge, er udlagt Saasom, til Ole Berge 1 pd: 3 Mrk:, til Lars Olsen Berge 15 Mrk: Smør, til Guro og Boel Olsdatter hver 6 Mrk: Smør

Hr: Forvalter Elchier lod ved Bøygde Lænsmanden Hans Waage i Rætte æske den fra seeniste Ting udsadte Sag imod Østen Østensen Store Omvig og hands Søn Østen Østensen hvorudi hand indgav Rættens seeniste Laug dag af 12te Nov: 1754.
Af de indstefnte møtte Østen Østensen den yngre og sagde at hand icke har ordre at Svare paa sin Faders veigne noget i denne Sag, ej eller veed hand om de er Stefnt eller ikke.
Citantens Fuldmægtig som nu icke havde ved Haanden de i Stefnemaalet paaberaabte Kongel: Privilegier, maatte begiære Sagen udsadt til næste Ting, for da ej alleene sam/m/e Høye Previlegier at Producere, mens end og inden Rætten beviise at den Producerede Laug dag er Louvlig oplest for Østen Østensen den ældre og Østen Østensen den yngres boepæl i 2de vidner hvor af det eene nu er absent, deris paahør;
Eragted.
Sagen udsættes eftter Citantens begiær til næste Ting

Paa Hr: Kammerraad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen at af Halsnøe Closters gods her i skibredet ej udi aaret 1754 er falden nogen førstebøxler som bør komme hands Maj:ts Cassa til Indtægt.

1755: 259

Restancen blev dernæst Almuen forelæst og af ingen modsagt ligesom og dens beløb befantes at være paa Lehnets og Halsnøe Closters gods 278 rd: 13 s:

Følgende gaardebrugende Bønder af Qvindherrets skibreede nemlig af Halsnøe Closters gods Anders Jacobsen Huuse, Hans Ingebretsen Tuftte, Hactor Jonsen Fugleberg og Joen Jensen Fugleberg, samt af Rosenthals gods og Jurisdiction; Johannes Pedersen Netteland og Ingemor Jonsen Røeraaen, fremckom for Rætten og foregav at de nu med største beckostning og livs fare maae og tilforn har maatted henbringe det Tømmer de aarlig har behøvet og behøver at skiære op i Bord og Hun til deres gaarders Huusers vedligeholdelse, over store og Farlige Fiorder som har sin stræckning fra Havet, stundom 2, stundom 1 ½ og Stundum 1 ¼ Miil til de deres gaarder nermest beliggende Flom Sauger som er Seims Saug, Dybslands Saug, Havneraas \Saug/, og Sundfior Saug, hvorved det og har indtreffet at deres Tømmer som skulle bringes Til een eller anden af disse Sauge er tillige med Baad og Folck Forliste, og hvorfor de oftte har været nødde til deres skovers skade med øxer og Kiiler at Klyve til Bord klædning og Huus fornødenhed de Tømmerstocke i 2de Parter som de kunde have faaet mange Bord af, naar veiret og deres lejlighed havde tilladt dennem at faae samme skaaret paa een Saug, hvilcken Skovenes Ruin og deres benefnte underkastede beckostninger og livs farer, kunde forekommes i fald det blev dennem allernaadigst tilladt at maatte baade til egen og omkring boende Naboer og Selvejeres fellets Nytte, paa Comparenterne nemlig forbem:te 6 Jord brugende Mænds egen beckostning opsætte een Flom eller Bæcke Saug paa det Stæd udi den saa kaldede Hytte Elven paa Halsnøe Closters gaardene Huuse og øfre Toftes grunde hvor een saadan Flom Saug Lang tiid siden har været, end og i den tiid folck som nu lever erindrer, staaende, tilspurdte derfor den Meenige Almue om det icke saa i sandhed forholder sig som de nu foran har anmeldet, desligeste om det og icke accorderer med Sandhed at de i deres Naboelaug boende Selvejer Bønder haver saa gode Skove at de uden Skovenes skade kand fournere den Saug de begiærer tilladelse om, med saa meget Tømmer som eenhver af Dennem til deres Huusers Reparation, aarlig behøver, og derpaa kand skiæres i den korte tiid Vaar og Høst Flommen vedvahrer, og endelig om det icke for det mæste er fornøden for den mengde omkringliggende Selvejer Bønder, at denne Saug i Hytte Elven bliver opsadt;

Samtlig Almuen Svarede at det sig i et og alt Saaledes forholder som ovenbemelte 6 Mænd haver forcklaret, og da det er Skovene der i Naboe lavet \og ben:te 6 Bønders/ i almindelighed til stoer Conservation, Men ingen Skade, de bem:te nu værende nermeste Sauger til ingen Presjudice, Mens ansøgerne og deres Naboer til stoer Nytte, i mange tilfelde, Saa var det derfor Almuen saa meget des heller ønskede dennem udinden deres omsøgning, at nyde allernaadigst Bønhørelse.

Herom var forbemelte 6 Bønder Tings vidne Under Rættens fulde beckræfttning begiærende hvilcket og blev dennem indvilget.

Fordie intet videre ved dette Ting var at forrette blev same ophævet

Anno 1755 d: 16de Junj blev Almindel: Skatte og Sage Ting holdet med Schaanevigs Skibredes Læhnets og Halsnøe Closters Almue paa Tingstædet Gielmervigen udi Skaanevigs Præstegield og Retten betient af eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes

1755: 259b

Mænd Erick Enetvedt i Hands Stæd Ole Waagen, Erick Ekemoe i Hands Stæd Ole Skaalnæs, Torjus Ekemoe, Ole Fiære i hands Stæd Hugne Aartun, Peder Rullestad i hands Stæd Lars Hugnesen Wika, Johanes Rullestad i hands Stæd Niels Kalvig, Halvor Waldre, og Peder Tofttekalven i Hands Stæd Arne Ebne. Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle Sgr: Andreas Juel med Menige Tingsøgende Almue.

Dernest blef Allerunderdanigst læst de paa nest forige Tinge læste Og i Protocollen Extraherede Kongl: Allernaadigste Forordninger Samt den Høye Øfrigheds ordres
item Hans Excellence Hr: Stifttbefallings Mandens ordre til Stædets Foged om at angive Sin Relation hvorvidt Forordningen angaaende Løsgiengere er eftterlevet og blifver holdt Haand ofver dat: 14de Aprilj 1755.

Videre blev læst
1te St: Jørgens Hospital Forstander Sr: Kelenbeches Skiøde til Christen Sunde af 12te Maj 1755 paa 2 Bpd: 18 Mrk: Smør og ½ Huud med Bøxel i gaarden Sunde.
2det Hr: Kamer Raad Heibergs Bøxel Seddel paa Lifs Fæste til Halsten Torkelsen paa ½ Løb Smør i Skatt, Men i Landskyld 1 Pund 18 Mrk: Smør som er gaarden Biørgen dat: 23de Novbr: 1754.

Johanes {Olsen} Tungesvigen hafver til dette Ting Muntl: Indstefnt Biørne Olsen Dyvigen for skyldige gield 8 rdr: laante Penge og desen Renter at taale Dom til betaling, Samt Erstate Processens omkostninger.
Biørn Dyvigen mødte ei eftter paaraab.
Stefne vidnerne Elias Læcknæs og Ole Tordsen bekræfttede ved Eed at De i denne Sag Saaledes som oven anført mere end 14 Dage Siden har Stefnt Biøn!! (Biørn) Dyvigen for Hands Boepæl da Hand vedstoed at hafve af Citanten laant de paastefnte 8 rdr:
Citanten paastoed Dom.

Afsagt

Eftterdie indstefnte Biørne Dyvigen eftter Actens udviis tilstaar at være Citanten Johanes Tungesvig skyldig de paastefnte 8 rdr:, bør og same Debitor, ern:te 8 rdr: dog uden Renter til Citanten betale tillige med 2 ½ rdr: i processens omkostninger 15 Dage eftter denne Doms lovl: Forkyndelse under adfærd eftter Loven

Cappelanen udi Skaanevigs Præstegield Welærværdige Hr: Michael Schwartzkopf hafver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet Indstefne Skoeleholderen udi Aachre Sogn i bem:te Præstegield Elias Knudsen Kyrping fordie Hand imod Citanten hafver ladet falde Endeel nærgaaende ærerørige Beskyldnings Ord, derom at paahøre Prov og taale Dom til undgieldelse eftter Sagens omstendigheder, Lovgemess, samt Erstate Processens omkostninger.
Elias Knudsen blev paaraabt mens mødte ej.
Stefne Vidnerne Elias Læcknæs og Ole Tordsen beckræfttede ved Eed at De som oven anført mere end 14 Dage Siden lovl: i denne Sag Stefnede Skoleholderen Elias Knudsen for {gaard} hands Boepæl i hands fraværelse udi hands Søster Kari Knuds Datters paahør, same tiid Stefnede De og under Fals maal eftterskr: Vidner til denne tiid og dette Stæd at møde for at aflegge Eedl: Vidne i Sagen Neml: Biørne Wike med Hustrue Marita Vicke, Lars Hougnesen Wike med Hustrue Waljer Joensdatter.
Citanten lod ved Klockeren Elias Pedersen fremstille følgende Widner med begier same maatte afhøres og for hvilke Eedens Forklaring af Lov Bogen blev oplæst med videre alvorlig Formaning til Dennem om Sandheds udsaugn
1te Vidne Biørne Wike aflagde Eed og vandt at nestleden Foraar paa Deponentens gaard Wike hørdte Widnet Een Dag at den instefnte Skoeleholder Elias Knudsen Kyrping imedens Hand samesteds holt Skoele {eller} for Eendeel Ungdom der i Sognet, udlod Sig til {Citanten} Vidnet, og flere tilstædeværende uden nogen af De tilstædeværendes dertil gifne Anledning, med følgende Ord: Hr: Schwartzkopf har her i Sognet for Penges skyld antaget til Confirmation 3de som ei kunde læse eller lidet kunde læse, Vidnet explicerede Sig ellers

angaaende det Siste, at Hand nu ei Husker hvad enten ern:te Skoele Holder Sagde at ben:te 3de Børn kunde læse intet eller lidet Mens een af delene var det Hand som melt Sagde, ja dito

1755: 260

Skoeleholder Sagde og at det var 9 Mrk: eller 1 ½ rdr: Citanten hafde taget af Ethvert af ben:te 3de Børn for at Admittere Dem til Confirmation, mens Hand nefnte ei titn:te 3de Antagne Børn ved Nafn eller hiemstæd, hafde Saa ei videre at Prove.

2det Vidne Marita Wike aflagde Eed og vant i ord og Mening gandske Eensstemig med hendes Mand ben:te 1te Prov.

3de Vidne Lars Hugnesen Wike aflagde Eed og Provede at nogle Dage eftter den for omProvede tiid kom den indstefnte Skoeleholder og fortaalte at Hand var komen Ilde Ud fordie Hand hafde Sagt dog til ingen anden end de 2de første Vidner, at hand hafde hørt at Citanten Hr: Schwartzkopf hafver taget Penge udi Skaanevig for der at antage Een til Confirmation.

det 4de Vidne Waljer Wike møtte ej.

ben:te 2det Vidne Erindrede end videre under den aflagde Eed at da den indstefnte Skoeleholder som melt Sagde at Citanten hafde taget Penge for at antage 3de til Confirmation, lagde Hand og dertil disse ord: Og Same bliver nock eftterspurdt.

Endelig declarerede alle de førdte Widner at der udi denne Skaanevigske Menighed ej haver Siden Sogne Præsten Sal: Hr: Bøchmans dødelig afgang, været anden Siæle Sørger og Præst fra Nestleden Juel til denne tiid end Citanten Hr: Schwartzkopf.

Eragted

Skoeleholderen Elias Knudsen og Vidnet Wilger Wikke gifves Laug dag til neste almindelig Ting at møde, den første Sagen at tilsvare og Dom \at/ Taale og den Siste under Falsmaals Bøder at aflegge Eedlig Widnesbyrd udi same Sag

dernæst blev læst

Lars Sandvigens med fleres Skiøde til Lars Steensen Ebne paa 1 Løb 18 Mrk: Smør i gaarden Nord Ebne dat: 22 Janvarj 1755.

3de Lars Steensen Ebnes Pantte forskrivelse stoer 60 rd: til Moderen Christi Ebne imod Pandt udi 1 pd: 21 Mrk: Smør i Nord Ebne, dat: 16 Junj 1755.

3de Torger Olsen Sioes med fleres Skiøde paa 1 Løb 1 pd: 14 ¼ Mrk: Smør i gaarden Lecknæs til Johannes Samsonsen dat: 22 Janvarj 1755

4de til Mortification læst Anders Helgesen Aartuns Pantte forskrivelse til Jens Undahl paa 90 rd: dat: 15 Junj 1753, som eftter anviste qvittering er betalt og derfor af Pantte Bogen skal blive udsletted

5te Anders Aartuns Skiøde paa 1 Løb Smør 1 huud i Aartun for 136 rd: til Lars Torgersen Skiold dat: 23 Janvarj 1755.

6te Skiftte Brevet Forretted paa gaarden Eegenæs dend 9 aprilj 1754 eftter Alis Hansdatter, som udviiste at de 2 pund 6 Mrk: Smør i gaarden Bertun er Enckemanden Haagen Eegenæs paalodnet for 22 rd: 3 Mrk:

7de Skiftte Brevet eftter afdøde Ingebor Knudsdatter Udager Slutted dend 19 Febr: 1755, udviisende at Sterfboet ejede i Udager ½ Løb Smør og at samme er udlagt, Saasom til Enckemanden Halvor Larsen 18 Mrk: Smør, Joran og Kari Halvorsdatter hver 9 Mrk:

8de Skiftte Brevet eftter afdøde Halvor Larsen Slutted den 17 aprilj 1755 paa Braatschodt, udviisende at Sterfboet ejede i gaarden Braatschodt 18 Mrk: Sm: og at samme er udlagt, saasom, til Ole Matre 4 Mrk:, til Lars Glaamen 5 Mrk:, til Peder Johansen 6 Mrk: og til Askel Rafdahl 3 Mrk:

Formedelst afttenens paakom/m/e ophæves Retten til i Morgen

Dagen nesteftter som var d: 17de Junj blev Retten med forben:te Laug Rett atter Sadt paa bem:te Tingstæd Gielmervig.

Præste Enken Mad:me Bøchman hafver til dette Ting Muntlig Indstefnt Knud Halvorsen Sunde fordie Hand ei Mindelig har villet betale 7 s: som Hand eftter advenent eftter skedde Repartition er skyldig til Hendes Sal: Mands Sterfboe derom at taale Dom til betaling og til Processens omkostningers Erstatelse helst fordie Hand vrangviis har med expressioner nægted Samme at betale

Knud Sunde mødte for Retten og eftter at Hand udi Drukenskab hafde ladet falde

1755: 260b

Eendeel ufordøyelige ord imod Elias Lækknæs som af Skiftte Forvalteren udi Sal: Bøchmans Sterfboe er beordret at Stefne i denne Sag, Saa tilbød Hand Sig dog omsider at betale de paastefnte 7 s: eftterdi den øfrige Almue af Skaanevig har betalt Deres anparter af ben:te Besigtelses omkostninger, Mens Stefne Og introductions Pengene fant hand Sig ei skyldig noget at betale af.

Citantindens Laugværge Bøygde Lænsmanden Christopher Gielmervig kunde paa tilspørgelse ei modtage de anbudne Penge helst Siden den indstefnte Saavel da hand blev Stefnt som nu har under haane Ord Sagt at ville udstaae Process paastoed derfor Dom.

Afsagt

Knud Halvorsen Sunde bør betale eftter Egen vedtægt de paastefnte 7 s: til Sal: Bøchmans Sterfboe Hand tilforn af een Vrangviis \Taabelig/ Storagtighed haver end og med utilladte expressioner nægted item 2 ½ rdr: i processens omkostninger 15 Dage eftter denne Doms lovl: Forkyndelse under adfærd eftter Loven.

Stædets Foged Welædle Andreas Juel hafver til dette Ting Muntlig ladet Indstefne Tord yttre Bouge med Søn Lars Tordsen fordie De hafver ofverfaldet med Hug og Slag Lars Biørnsen Wika derom at paahøre Prov og taale Dom til undgieldelse.

Af De instefnte mødte ingen eftter paaraab.

Stefne vidnerne Anders Toftte og Torger Olsen Sioe bekræfttede ved Eed at De i denne Sag Saaledes som melt hafver Stefnt de 2de udeblefne Tord og Lars Bouge item under Falsmaal eftterskr: Vidner til Vidnesbyrds afleg sc: Steffen Kiørping, Peder Siøhuus, og Ragne Siøhuus til dette Ting og tiid.

Eragted

Tord og Lars Tordsen Bouge gives Laugdag til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag da og Vidnerne Stephen Kiørping, Peder Siøhuus og Ragne Færevig tillige hafver og det under Falsmaals Bøders udredelse at indfinde Sig for i ben:te Sag at aflegge Eedl: Widnesbyrd.

Stædets Foged Sr: Juel hafver til dette Ting Muntl: ladet Indstefne Anders Egemoe at lide Dom fordie hand med Hug og Slag hafver overfaldet Haagne Halstensen Aartun, samt anhøre Vidner Ole Aslacksen Skaalnæs, Siri Øren, Hougne Halstensen Aartun er og Stefnt til Vedermæle.

Af de indstefnte mødte ingen uden Hougne Aartun der vedtog lovl: Varsel.

Stefne Vidnerne Elias Lækknæs og Ole Præstegaarden bekræfttede ved Eed at De i denne Sag over 14 Dage Siden lovl: Stefnte Anders Egemoe Samt under Falsmaal Vidnerne Ole Skaalnæs og Siri Øren item til Vedermæle bem:te Hougne Aartun.

Eragted

Anders Egemoe og Hougne Aartun item Vidnerne Ole Skaalnæs og Siri Øren gifves Laug dag til neste Ting at møde de 2de første med tilsvar og de 2de Siste for under Falsmaals Bøders udredelse at aflegge Eedl: Vidnesbyrd i denne Sag.

Dereftter blev læst Præste Enken Mad:me Bøchmans Fæste Brev in duplo /: med Revers paa den Eene :/ til Peder Olsen paa gaarden Siøhuus skyldende 1 Løb Smør Mensal gods dat: 14de Junj 1755.

Enken Siri Tungesvig lod ved Broderen Erick Winja i rette ædske Sagen imod Halvor Hillesdal hendes Resterende Kaar hos Ham eftter opretted Contract betreffende.

Halvor Hillesdal mødte for Retten og tilstoed at Hand af Krigs Commissair Dahl nogle Aar Siden tilforhandlede Sig gaarden Tungesvigen, og dereftter Soldte Hand same igien til Itzige Eier Lars Tungesvig, Aaret 1752.

Citantindens Broder Erick Winga tilstoed at hun hos bem:te Eier Lars Tungesvig nu nyder og har nødt aarlig ½ Koes Foster, 3 ½ Waager Korn og 2 Smalers Foster, og naar hun af Veder Parten endnu nyder ½ Koes Foster og 1 ½ Vaag Korn Aarl: i hendes Livs tiid som ventelig er Kort Siden hun er imod 70 Aar gl:, Saa vil hand for Process at evitere, /: dog uden forbindtlighed om tilbudet ei

1755: 261

Antages eller af Retten som billig ansees :/ lade falde det øfrige hun eftter den i rette lagde Contract har Rett til at paastaae ifald Hand nyder erstatet Processens omkostninger.

Halvor Hillesdal erbød Sig at Føde for Enken aarlig hendes livs tiid ½ Koe mens intet Korn og ingen processens omkostninger.

Citantinden lod paastaae Dom.

Afsagt

At Halvor Hilesdal haver med Enken Siri Tungesvigens afdøde Mand Joene Nielsen \frivillig/ indgaaet den irettelagde Contract af 29de Novbr: 1748 Tinglyst same dato og det med Sin \gaardebrug …../ Eier Hr: Krigs Comissair Dahls Samtykke, ja at same Halvor Hillesdal dereftter af Velbem:te Hr: Krigs Commissaire Dahl Sig berørte gaard indre Tungesvig haver tilforhandlet og derpaa erholdet Eiendoms Skiøde, Det er altsamen for denne Rett oplyslig giort, Mens den gedagte forige Eier \da/ hand igien Solte nock bem:te gaard ikke i agt tog at den fra Ham ei paa andre eller bedre Conditioner kunde afhendes end Hand sc: Halvor Hillesdal den Selv beboede, som iblant andet bestoed derudi at Citantinden deraf Skulle og burde hendes livs tiid nyde det Wilkaar af Foster Koen med videre Contracten Hiemler Hende, Saa burde Hand og eftter disse anførte og de flere i Sagen befundne omstendigheder følgel: Lovens bydende udi 5 Bogs 1te Capt: 1te og 2de Art: titn:te Contract udi et og alt opfylde og eftterleve, Ikke destoe mindre og fordie Citantinden Siri Tungesvig for at evitere vitløfttighed har her for Retten Sagt Sig at vil nøyes med mindre hos den indstefnte end Hand burde udrede, Nemlig ½ Koes Foster og 1 ½ Waager Havre Korn \aarl:/ foruden det anførte Kaar hun \Nyder/ hos Lars Tungesvig eller den [som]? gaarden Tungesvig eftter Ham beboer, Saa Kiendes for Rett at mer nockbem:te Halvor Hillesdal bør og skal Pligtig være same halve Koes forsvarlige Foster og 1 ½ Waager Korn Citantinden aarlig at forskaffe dog uden Conceqvence for Hands Arfl: eftter Hands død i fald Hun mod forhaabning Hannem ofverlever, Endelig betaler og Halvor Hillesdal det nu fast sadte ham tilpligtede Kaar \og Foster/ fra den tiid hand gaarden Indre Tungesvig qvitterede Nemlig fra aaret 1752 dets begyndelse for Saa mange aar paastefnt er, Samt udi processens omkostning til Citantinden

formedelst De i Sagen haftte mange Sessioner 3 rdr: det paadømte udredes og eftterkomes 15 Dage eftter denne Doms lovlige Forkyndelse under lovl: afdærd.

dereftter blev læst,
1te Sorenskriver Hesselbergs Fæste Brev paa 3 Løber 18 Mrk: Smør i gaarden Aasem til Svend Andersen in duplo forfatted med Revers paa den eene dat: 16 Junj 1755.
2det Mad:me Bøchmands Fæste Brev til Peder Olsen paa 1 Løb Smør i Siøhuus dat: 14 Junj 1755.

Paa Rættens tilspørgende eftter Hr: Kammerraad Heibergs forlangende, Svarede Samtlig Almuen, at icke fleere gaarde eller gaardparter af Halsnøe Closters gods udi Schonevigs skibreede dette afvigte aar 1754, er bort bøxlet end følgende, nemlig udi gaarden Sioe 1 Løb Smør 1 huud til Mons Jørgensen udi Nedre Sæbøe 1 Løb Smør 1 huud til Johannes Johansen og udi gaarden Nedre Tofte derudi er formedelst den forige Lejlending Erick Ericksens Store Armod, saavel som for at holde gaardens forfaldne Huuser i Lovfør stand, som og hands afmagt dørcke Jorden med videre, bortbøxlet 1 Løb Smør 1 huud uden bøxel eller Støvlehuuds erleggelse, til Sergiant Johannes Mickelsen, for deraf at Svare den fulde afgiftt og at holde Huuserne i Lovfør stand, samt i gaarden Biørgen ½ Løb Smør til Halsteen Torgiersen.

Restancen for første og anden Termin indeværende aar der paa Lehnets og Halsnøe Closter godset bedrager sig i alt til 515 rd: 2 Mrk: 13 s: blev for Almuen oplæst og af ingen modsagt.

Videre end allerede tilførdt var ej paa Tinget for dette Skibrede at forrette hvorfor Rætten og Tinget denne Sinde og for dette skibreede blev ophævet.

1755: 261b

Anno 1755 d: 19de Junj blev Almindel: Skatte og Sage Ting med Etnes Skibredes Læhnetz og Halsnøe Closters Almue holdet paa Lænsmands gaarden Kiellesvig udi Øhlens Annex Fieldbergs Skibredde, og i Stæden for efttern:te forgangen Høste Ting udnefnte mens nu absente 8te Eedsorne Laug Rettes mænd af Fieldbergs Skibredde, sc: Niels øfre Axdal, Niels Nedre Axdal, Halvor Aske, Jacob Sæbøe, Samson Sæbøe, Mads og Elias Øfrebøe, Jesper Nedre Øfrebøe, blev nu Retten betient med følgende 8te Edsorne Mænd som i de udeblevnes Stæd bleve antagne, Saasom Svend Lien, Haagen Hambre, Torbiørn Stangeland, Torkel ibdm:, Niels Grindem, Aslack Grindem, Ole Birkenæs, \og/ Lars Biørgen, Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle Andreas Juel med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig blev læst De næst forige Tinge læste og i Protocollen Extraherede Kongl: allernaadigste Forordninger; Velben:te Hr: Fogdens Bestaling Samt den Høye Øfrigheds ordre.

Videre blev læst
1te Skiftte Brevet af 17de Decembr: 1754 eftter Halvor og Ingerie Biørgen, hvorved 2 pd: 6 Mrk: Smør i gaarden Biørgen blev udlagt til Goute Haldorsen Stangeland 1 pd: 8 Mrk: Smør, til Tieran Osnæs 12 Mrk:, til Niels Nielsen een Myntling 4 ½ Mrk: Lars Nielsen 4 ½ Mrk: og Brite Nielsdatter 1 Mrk: Smør.

2det Et dito Skiftte Brev Slutted den 13de Decembr: 1754 paa Støle efter Siur Jonsen, hvorved 3 Mrk: Smør i gaarden Øyen er paalodnet Halvor Tveidt for 1 rd: 1 Mrk: 8 s:
3de et dito Skiftte Brev eftter Siri Tostensdatter, Slutted paa Ryg dend 23 Dec: 1754, som udviiser at Sterfboets ejende 1 Løb 2 pd: 6 Mrk: Smør i Ryg er paalodnet Enckemanden Hans Hansen og datteren Christie Hansdatter hver 2 pd: 15 Mrk: Smør, alt ansadt for 106 rd:
4de et Skiøde udstæd af Hans Iversen til Sviger Sønnen Tollef Hansen Qvam/m/e paa 2 pd: Smør for 25 rd: dat: 2de Janv: 1755.
5te bemelte Tollef Hansen Qvam/m/es Skiøde paa dito 2 pd: Smør i Qvam/m/e for 37 rd: til Erick Rasmusen Tvedt dat: 3de Janv: 1755.

Christopher Aslacksen Grindem og Lambret Nielsen Grindem anviiste for Retten Huderne af 2de Voxne Biørner som eftter Almuens tilstaaelse af Dennem tilsamen ere Skudte udi Etne Præstegields Fieldmarker nogle faae Uger Siden, thi blev og Dennem af Stædets Foged Welædle Andreas Juel udi Retten leveret Skud Pengene med 4 rdr:

end videre blev læst
Hans Qvamens Skiøde til Tollef Hansen paa gaarden Qvammen skyldende 2 Pund Smør med Bøxel for 25 rdr: dat: 2de Janv: 1755.

Saa og
Tollef Hansen Qvamens Skiødebrev til Erick Rasmusen Tvedt paa 2 Pund Smør som er gaarden Qvamen for 37 rdr: dat: 3de Janv: 1755.

Formedelst afttenens paakomme ophæves Retten til i Morgen

Dagen dereftter som var d: 20de Junj blev Retten, \dog/ med det ordinaire mens gaarsdagen udeblefne forbem:te Laug Rett atter Sadt paa dito Tingstæd Kiellesvig.

Dernest blev læst Tollef Hansen Qvamens med Sine Sviger Forældre Hans Hansen og Mari Knuds Datter Qvamen oprettede Contract om de Sistes Kaar af gaarden Qvam/m/en for Deres Livs tiid dat: 2den Janv: 1755.

Videre blev læst
Torbiørn Knudsen Stangelands Fæste Brev til Lars Askelsen paa 2 Pund 18 Mrk: Smør i gaarden Biørgen paa 9 aars Fæste og brug dat: 19de Junj 1755 in duplo med Revers paa gienparten.

Jacob Tordsen Lerdalen hafver til dette Ting Muntl: ladet Indstefne Samuel Haaim for 12 rdr: Hand Citanten er skyldig paa bekomne Slagte Fæe Handel, derom at paahøre Prov Torbiørn Lerdal og Haagen Hambre item taale Dom eftter Loven, Samt Erstate processens omkostninger skadesløs.
Samuel Haaim mødte ej eftter paaraab.
Stefnevidnerne {Bøygde Lænsmanden} Tosten Torgersen Ouestad og Niels Grindem bekræfttede ved Eed at de mere end 14 Dage Siden udi denne Sag Saaledes som ofven anførdt Stefnte for Citanten Samuel Haaim Mens dog Stefnte ingen Vidner, Mens vel Ham til Vidners paahør.

Eragted

Samuel Høyim gifves Laugdag til neste Almindel: Ting at møde med tilsvar i denne Sag

Fordie ei mere end anført var ved dette Ting at erindre blef same ophævet.

Anno 1755 d: 21de Junj blev almindel: Skatte og Sage Ting holdet paa Tingstædet Kiellesvig udi Fieldbergs Præstegield for Fieldbergs Skibredes Læhnetz og Halsnøe Closters Almue, da Retten blev betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Niels Øfre Axdal, Niels nedre Axdal, Halvor Axdal, Halvor Aske, Jacob Sæbøe, Samson Sæbøe, Mads og Elias Øfrebøe, Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle Andreas Juel med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest allerunderdanigst og underdanigst bleve læste De paa forige dette aars Tinge publicerte og i denne Protocoll Speciel Extraherede Kongl: Bestaling, Forordninger, Rescripte, Samt den Høye Øfrigheds Placater og Foranstaltninger.

Dernest blev
  til Mortification læst Gunder Evensen Findlands Pandte Obligation til Gudmund Aarevig Stoer 50 rdr:, hvilken Sum er betalt med Sine interesser d: 30te Novbr: 1755.
  2de Ligesaa til udslettelse Knud Siovangens Obligation til Hr: Kamer Raad Heiberg Stoer 30 rdr: som med Sine interesse er indfriet d: 13de Martj 1754

Erick Skieldal af Etne Præstegield hafver til dette Ting indstefnt Sin Søsters Mand Alval Hamre af Øhlens Skibredde fordie Hand har modtaget for Sin qvindes Arf {i Cit} eftter hendes Moder Magdalie Niels Datter udi Citantens gaard Skieldal 24 rdr: Strax eftter same Arfve Skiftes holdelse følgelig den Lod Seddel da værende Sorenskr: {ved} ham og øfrige Arfl: Ad interim meddelte, Mens dog Siden er oplyst af Orriginal Skiftte Brevet eftter same qvinde at den indstefntes qvinde Citantens Søster ei det Ringeste i Citantens gaard eftter dito Moder er tilfaldet, derom at anhøre beviiser og dereftter taale Dom hvorved Citanten venter og paastaar at den indstefnte Alval Hamre bør fra Sig igien til Citanten levere de ham af felletz uvidenhed som melt eftter Lod Seddelen betalte 24 rdr: og erstate processens omkostninger, endelig er og Alvar Hamre herom \Stefnt/ at paahøre Prov,
  Alval Hamre mødte ej eftter paaraab.
  Stefne Vidnerne Halvor Skaffer og Torkel Stangeland bekræfttede ved Eed at De mere end 14 Dage Siden i denne Sag lovl: Stefnte Alval Hamre for hands Boepæl.
  Citanten begierede Sine tilstædeværende Vidner afhørdte
  1te Vidne Bøygde Lænsmanden Peder Kieldesvig aflagde Eed og vandt at dette aars foraar hørdte hand og Svend Lien at indstefnte Alval Hamre paa gaarden Løvigen tilstoed og Sagde at hand af Citanten Erick Skieldal Rum tiid Siden har bekomet 24 rdr: som \nu/ paastefnt er eftterdie hand ei andet viiste eller veed end at hands Koene Anne Tollefsdatter eftter hendes Sal: Moder Magdalie Nielsdatter hafde arfvet Jordegods for den Sum i Citantens beboende gaard Skieldal, hvilke Penge Hand altsaa for same hendes Arve Part paa Kiøb modtog
  2det Vidne Svend Lien aflagde Eed og vant i alt som 1te Prov.
Eragted
Alval Hamre gifves Laugdag til neste Almindel: Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Dereftter blev læst

Hr: Kamer Raad og forige Foged Heibergs Fæste Brev til Ellen Stensen paa den halve deel udi gaarden Hetland skyldende i Skatt 2 Pund 6 Mrk: Smør men i Landskyld ½ Løb ½ tde: Korn, Halsnøe Closter gods dat: 21de Septbr: 1754

Bøygde Lænsmanden Peder Kieldesvig i rette ædskede Sin fra Seniste Ting udsadte Sag imod Lars Dalen skyldige gield 3 rdr: 2 Mrk: 15 d: betreffende
Lars Dalen mødte endnu ikke eftter paaraab
Stefne Vidnerne Halvor Skaffer og Torkel Stangeland bekræfttede ved Eed at De i denne Sag mere end 14 Dage Siden lovl: Stefnte Lars Dalen.
Citanten paastoed Dom.

Afsagt

Indstefnte Lars Dalen som eftter \2de/ indstefnelser ei har mødt mindre modsagt Krafvets Rigtighed bør derfor

1755: 262b

til Citanten betale de paastefnte 3 rd: 2 Mrk: 15 s: og 2 ½ rdr: udi Processens omkostninger 15 Dage eftter denne Doms lovl: forkyndelse under adfærd eftter Loven

Rasmus Markus af Hollands Dalen Ous Skibredde hafver til dette Ting Muntl: ladet Indstefne Wintzentz Galtung for skyldige gield 1 rdr: at taale Dom og Erstate Processens omkostninger
Wintzentz Galtung mødte ei eftter paaraab
Stefne Vidnerne Halvor Skaffer og Johanes Lille Giære bekræfttede ved Eed at De i denne Sag mere end 14 Dage Siden lovl: Stefnte Wintzentz Galtung for hands Boepæl, ligesom det eene Stefne Vidne Halvor Skaffer Siger at hand Siden har hørt af den indstefnte at hand er skyldig den paastefnte 1 rdr: vil dog ei same betale inden hand derfor bekomer Citantens Egen Haand.

Eragted,

Wintzentz Galtung som lovl: Stefnt gives Laugdag til neste Ting at møde med tilsvar i denne Sag

Dereftter blev læst,
1te Skiftte Brevet paa Udbioe eftter Anne Johansdatter Slutted dend 19 aprilj 1754, som udviiser at Sterfboet ejede i gaarden Udbioe 2 pd: 7 Mrk: Smør for 45 rd: 5 Mrk: desligeste at sam/m/e er udlodnet, Saasom, til Kolben Haralsen 1 pd: 12 Mrk: Smør, til Enckemanden Niels Tollefsen 12 Mrk:, til Tollef Nielsen 4 Mrk:, til Malene Haralsdatter 3 Mrk:, Tilsammen 2 pd: 7 Mrk: Smør.
2de et dito Skiftte Brev Slutted paa gaarden Underhougen eftter Myntlingen Torbiørn Tørrisen dend 16 Martj 1754, udviisende at godset tilsamen 1 pd: 7 Mrk: Smør i gaarden Underhougen, er udlagt til Myntlingen Niels Tørrisen og Brite Nielsdatter hver 9 Mrk: Smør, paa Anne og Synneve Tørrisdatter hver 4 ½ Mrk: Smør.
3de et dito Skiftte Brev Slutted paa gaarden Qvamme den 19de Sept: 1754 som udviiste at gaarden Qvamme af skyld ½ Løb S: ½ h: ½ V: Korn er ved den holdte auction Soldt til Tosten Veastad for 105 rd:

Forige Foged Hr: Kammer Raad Heiberg ved Mons:r Niels Hundt lod dernæst for Almuen foresætte samme qvestion som for Etne skibreede, sc: hvor mange gaarde eller gaardeparter af Halsnøe Closters gods her udi disse 2de skibreder 1754 er bortbøxlet, hvor til Almuerne har

svaret, at ingen fleere gaarder af dito gods er bortbøxlet end ½ Løb Smør ½ tønde Korn udi Hetland til Elling Steensen i Fieldbergs skibrede.

ydermere blev Almuen forelæst Restancen stoer for Etne skibrede Lehnets og Halsnøe Closters Almue 471 rd: 11 a: Fieldberg 492 rd: 3 Mrk: 15 s: hvilcken Restance af ingen blev modsagt.

Videre ved dette skibrede at Forrette var ej eftter tilspørgelse, hvorfor Rætten blev ophævet.

Anno 1755 dend 25de Junj blev almindelig Sommer Skatte og Sage Ting holdet paa Gastgiæber Stædet Leervigen udi Storøens Præstegield, og det for Føyens skibredes Lehnets og Halsnøe Closters Almue og Rætten samme tiid betient med eftterskrevne 8te Eedsorne Laugrættes mænd. Nemlig Johannes Samsonsen Sortland, Jørgen Ericksen ibdm:, Tieran Mathiesen Staveland, Ole Bentsen Sundstabøe, Gunder Larsen Økland, Gunder Larsen Søevold, Rasmus Olsen Mæckebacken og Ole Jacobsen Indvæhr Overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle Andreas Juel med Meenige Tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og underdanig blev læst de Kongel: Forordninger og anden Høy øfrigheds ordres, som næst forige Tinge er læste og ved Waags skibrede findes Specialiter Protocollen tilført.

Dernest blef læst
Lars Olsen Habestads Skiøde til Salemon Olsen paa 12 Mrk: Smør i Habbestad for 18 rdr: dat: 3de Janv: 1755
2det forige Foged Hr: Kamer Raad Heibergs Skiøde til Tørris Joensen Brandvigen paa 1 Løb 1 Huud med bøxel for 300 rdr: dat: 13de Martj 1755.
3de Velben:te Hr: Kamer Raad Heibergs Fæste Brev paa 1 Løb Smør 1 Hud i gaarden Bielland Halsnøe Closter gods til Tørres Joensen dat: 20de Decbr: 1754.
4de Mr: Rasmus Krages Pante Obligation til Hr: Cancellie Raad og Sorenskr: Randulf Stoer 800 rdr: dat: 25de Julj 1754 og hvorfor er Pantsadt med 3die Priorite gaarden Orning gaard kaldet
5te Ole Toskes Skiøde til Niels Danielsen paa ½ Løb Smør i gaarden Andenæs for 50 rd: dat: 20de Novbr: 1754.

Gastgieberen paa dette Stæd protesterede imod oven:te Rasmus Krages obligation af 25 Julj 1754 for Saavidt De Ham og Formand paa Leervigen meddeelte Kongl: Previlegier paa Gastgieberiet her paa Leervigen som Rasmus Krag urettelig har Pandtsadt, er angaaende.

1755: 263

Widere blev læst
Rasmus Krages Fæste Brev til Mr: Niels Gorm paa grunden paa Gastgieberiet Leervigen Orning gaard tilhørig dat: 12 Decbr: 1754.

Videre blev læst
Børre Albretsen Væspestads Odels og Pengemangels Lysning til ½ Løb Smør i gaarden Berge dat: 26de Junj 1755

Widere blev læst
Jens Hormeland og de fleres Skiødebrev til Anders Reinertsen paa 2 Løber Smør i gaarden Agdesten for 216 rdr: dat: 6te Januarj 1755.

Hr: Kamer Raad Heiberg hafver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Hans Jørgensen for begangne Leiermaal med qvinde Menisked Kari Jørgensdatter som ei er Stefnet, derom hand at taale Dom og Erstate den møye denne Rett desformedelst er tilføyet.
Hans Jørgensen mødte ei eftter paaraab
Stefne Vidnerne Anders Teigon!! (Teigen?) og Axel Olsen ibdm: bekræfttede ved Eed at De i denne Sag mere end 14 Dage Siden lovl: har forkyndt det foranførdte Muntlige Stefnemaal for den udeblefne Hans Jørgensen.

Eragted

Hans Jørgensen som lovl: Stefnt men Absent gives Laug dag til neste almindel: Ting at møde med tilsvar i denne Sag

Fogden Velædle Andreas Juel tilkiende gaf, at da der til Fogderiets Arrest Huus d: 14de hujus er vorden henbragt een her udj Fogderiet udj Kolbenshafn paagreben Persohn, der gifver sig nafn af Lars Olsen Glesver, der, der omkring hafde begaaet adskillige Tyverier, alt efter den nærmeere Anmeldelse, som hand udi Retten producerede og denne Forretning tilført.
Saa fremstillede hand nu bemelte Persohn her for Retten paa sit Baand og Fengsel, for det 1te til een Premilinair!! (Preliminair) Examination, forinden at hand da til noget viidere vilde gaae, Saa forlangede hand af Retten at denne Arrestant og Delinqvent maatte blive paalagt, omstændelig at sige og forcklare, hvem \hand/ er, hvor fød, hvad Handtering, Kortelig, hvilcke alle hans omstændigheder er, hvor hos hand i sær hannem vilde formane, at da hannem nøyagtig er beckiendt og alle tiider til fuldkom/m/enhed skal faae oplyst ald hans helle omstændigher adfærd og omgang, at hand oprigtig opgaf og Sagde alle sine omstændigheder;
Arrestanten Svarede: at hands Nafn er Lars Olsen Glesver og fød paa sam/m/e stæd i Nordhordlens Fogderie, udskreven for ungefær 5 Aar siden til at være paa Friderisvers!! værn her udj riget, hvor hand og hafver været til ungefær 3 uger efter Juuel, hvor fra da som den der var sadt udj Arrest rømte, af Aarsag at hand var sadt til at bevogte paa bemelte Væhrn 2de Slaver, hvilcke fra hannem undvigede og formedelst at hand icke skaffede meere end den ene tilbage, blev hand Dømt til at Kattes udj 3de Dage og der at gaae udj slaverj indtil den anden bortrømte tilbage kunde beckom/m/es, gick saa Land veien for at Kom/m/e til Bergen, men først var udj Sogndahl i Christiansands Stift, udj 2de Dage hvor efter Kom til een Lænsmand paa Jedderen nafnlig Elling Udholle fra hvilcken hand tog een liden baad for der med at reise til Bergen, men blev sam/m/e strax der efter greben og bragt til Fogden hvor hand sad udj Arrest 9 dage, for der efter at skulde bringes til Friderichsvæhrn igien, men efter at hand var Kom/m/en indtil Lyedahl i Lister Ambt hvor da ingen af de forreckom/m/ende Lænsmænd hannem vilde besørge viidere henført, gick saa fra dem, og Kom til Zirvog hvor hand Kiøbte sig een baad for 5 rd:, hvor til hand hafde faaet pengene, at da hand sad udj Arresten, vandt hand dem ved Kort Spil, fra dennem som paa hannem skulde holde vagt; Kom saa der efter til Kiernaglen her i Fogderiet hvor hand fra Giestgifveren Jochum Nilsen i bemelte Kiernaglen

Tog een gam/m/el Reign Kiolle, hvilcken vedkom/m/ende igien har beckom/m/et hafver saa viidere paa bemelte Kiernaglen staalet et Støcke Leret {af} til 11 ½ Al: á Allen af verdj 8 á 10 skil: hvilcket Leret hand hafver Soldt til bunde manden Wier Enstadvold i Fiære skibreede, som nu for Retten var tilstæde og gaf tilkiende, at saa snart hand hafde faaet at viide, at det bemelte Læret af denne Arrestant var staalet, hand det her til Retten hafver bragt, Sagde da og, at hand der for hafde gifvet 3 ort 10 skil: hvor imod Arrestanten sagde, at hand for sam/m/e Læret ickun hafde beckomet ½ rdr: hvor paa forbemelte Vier Enstavold declarerede, at hand naar paafordres alle tiider med sin Æed vil gestændige, at hand de bemelte 3 ort 10 s: for Læredet har givet, nock end viidere paa bemelte Kiernaglen et Lærets Pudevær som kunde ansees til verdj af 20 skil: og et Strie Lærets Lagen til næsten sam/m/e verdj, hvilcke begge deelle hand til forbemelte Viers Kone haver Soldt og der for beckom/m/et 24 skil: End viidere paa meerbemelte Kiernaglen 1 Kartuns Lom/m/e Tørcklede afverdj til 20 s: og een gl: Strie Lerets skiorte, hvilcke begge deele hand hafver Soldt til bunde manden Nils Enstavold som Sagde der for at have gifvet 12 skil: \for Tørcklædet/ det hand med sin Æed vilde gestændige, hvor i mod Arrestanten Sagde, at hand der for ickun hafde beckom/m/et 10 skil: og for skiorten 7 skil:, hvilcke begge deele hand og her til Retten hafver bragt, saa snart hand fick at høre, at det af denne Arresteret {blev} var staalet. ydermeere og paa nock meerbemelte Kiernaglen en grov Stries skiorte, hvilcke hand til forbemelte Viers Tieniste Pige haver soldt og der for beckomet 8 s: Viidere her paa Storøen at have taget 2de baade Seigl, af hvilcke hand det eene hafver Soldt til een Dreng udj Becherviig for 12 s: og det andet for 8 s: til et meniske udj Bergen, sam/m/e tiid taget et par nye Færings Aarer, udj hvis Stæd igien hand Lagde et par gamle, Viidere beckiendte Arrestanten at hand udj Thærøen tog fra 2de Hardangere nafnl: Erich Larsen Lofthuus og Ole Olsen Berve, af hvilcke nu den første var til stæde, eftter melte Koster, 11 Smaae Ruller Hollandsk Toback, hvilcke hand sagde at hafve Soldt 5 Støcker til en Dreng paa Kaldefos {og} de øfrige 3 til een mand nafnl: Haagen Lie og de 2de til en Smed udj Korsnes, hvor for hand for støcket haver beckom/m/et for endeel 6 og een deel 7 skilling. 2de Al: Lin Læret, som hand haver soldt til een mand af Qvindherret, hvis nafn hand icke viste, og der for beckom en Rix ort; 1 skreppe hvilcken hand og til bemelte mand af Qvindherret hafver Soldt og der for beckom 12 s: 1 bomme som her ved Retten var til stæde, og der var med Arrestanten da \hand/ blev paagreben, af verdj 20 skil: 3de Par Strømper, hvor af de 2de par som ganske nye hand hafver Soldt udj Kolbenshafn og der for beckom/m/et 14 skil; og der nu af den Kiøbende her hid er bragt, efter den Kundskab at de vare staalne, det ene Par tillige med et par Læster fundet ved Arrestantens paagreb, og til sist endeel Rød farve {og} 3de Al: Vadmel og nogle Røde baand, hvilcket alt hand hafver Soldt til een mand ved nafn Rasmus Kaldefoss og der for beckom/m/et for Farven 10 s: for Vadmellet 1 Mrk: 8 s: og baanene!! 4 s: Ydermeere tilKiende gaf, at blant disse Staalne Koster, nock var 3de Al: Røt Vadmel, som hand til forbemelte Smed paa Korsnes hafver Soldt, og der for beckom/m/et 1 ort;

Fogden der efter, efter saadan hans beckiendelse viidere tilspurdte hannem, med formaning om oprigtig beckiendelse, om af hannem i Lige tilfælde af ham var begaaet videre, eller og andet, thj hand forsickrede hannem paa, at hand icke vilde Spare at udfurske, og naar noget skulde blive oppedaget, maatte hand vendte at det maatte gaae ham være!! (verre)

Arrestanten Svarede: at hand udj intet meere viste sig skyldig.

Af de som de forbemelte Staalne Koster hafde mist, og nu for Retten var til stæde, nemlig Erick Larsen Lofthuus

1755: 264

Else Maria Ellingsdatter, Anders Gudmundsen paa sin Huusbund Jocum Nilsens veigne, Susanne Andersdatter paa sin Madmoder Anne Størckersdatters veigne og Harald Olsens

veigne, vedkiendte alle de nu foran Specificerede og nu for Retten værende Koster, og vare villige alle tiider med deris Ord at beckrefte naar paaæskes, ej alleene de nu nærværende Rette Eiere, men end og de fraværende, paa hvis veigne de dette declarerede, at saa vel Kosterne dennem rettelig tilhørdte, men end og at de dennem uafviidende er frakom/m/en og bort staalen.

Fogden i slig anleedning i følge ud af Lovens medhold tilbage gaf hver sit, dog med den Reservation, at den forbemelte Æed i fornøden tilfælde af eenhver skal presteres. Lod saa i øvrigt de, som med denne Tyv hafde handlet lage det paa sin egen Reigning, foruden at for dennem er forbeholden Justitiens Ret og tiltalle for saadan Handel med Tyv, Sluttelig at som denne Arrestant og Delinqvent efter forrestaaende var Angageret udj hans Mai:ts tieniste ved forbenefnte Wæhr!! (Wæhrn) her udj riget; Saa kunde hand for nærværende tiid ej viidere med ham forretage, forinden Sagen med denne Forretning, Høy Øfrighed var Demonstreret og insinueret. Imidlertiid til dets forrettede foranstaltning og villie, blev Delinqventen taget under forrige forvaring, hvor hos hand advarede slutteren og Arrest forvareren, at da denne Persohn under sin Arrest sig har villet undsnige, og det saa grovelig, at da hand hafde afbrecket de Jern hvor med ham om føder var ombunden, med boldt hafver slaget efter den som skulde gifve mad, og saa fremt hand hannem udj Hovet hafde ramet formodentlig der af Kunde faaet dødz slag, hand da han/n/em holdt udj saadan/n/e baand, at al Leilighed blev betagen.

Paa Rettens tilspørgende tilstod Arrestanten at hand nestl: Ste: Hans aften fandt Leilighed at Sønder bryde, de Jern hand paa Kloster gaarden var heftet med, desligeste, at hand da en Karl, slutteren Ole Knap til sig har taget, Kom ind udj {ha} Delinqventens fengsel med mad til hannem, slog med de afbrudte Jern efter sam/m/e Arrest Forvarers Drengs Hoved, mens fordj hand undvigte ej ram/m/ede viidere, end hans ene skulder eller axel, som Arrest-Forvareren Ole Knap nu for Retten Sagde at være bleven af forbemelte Extra ordinaire slag {bleven} ganske blaae og bedærvet, saa at den beskadigede Persohn sig af den Arm, nærværende tiid ej Kand betiene, Endelig Declarede Arrestanten, at hand i muren paa Klostergaardens Arrest Huus Sønder brecket de Jern hand var heftet med, blot for at Kom/m/e ud af pryle qvinden Lisbet Madstrander som boer der hvor hand blev angrebet, neml: i Kolbenshavn, fordj hun hannem udj hans Arrest paa Klostergaarden Ste: Hans aften med Haane Ord udskiendede. Til slutning Sagde Arrestanten, at hand strax efter Juel Indeværende Aar gick til gudz bord hos Sogne Præsten paa Friderichvæhrn, desligeste at hand har som melt rømt af sin Konges tieniste udj hvilcken hand da hand rømte, stod som {Mat} Søe Marin ved Friderichsvæhrns Værn og var virckelig indført udj Hoved Rullen.

Fogden Sr: Juel begierede beskreven hvis passeret er, hvor hos af bemelte slutter blev tilkiende gifvet, at nock bemelte Arrestant hafde med sig da hand blev Arresteret {hafde hos sig} et gamelt Lidet Baade Raae Seil og een gamel Liden Kiste af verdj omtrent 1 Mrk: 8 s:

Arrestanten Sagde at hand eier og ej har staalet forbemelte Baade Seigl og Kiste, Ligesaa og een Færings baad som den tiid hand blev paagreben, blev efter staaet

1755: 264b

Paa Pladset Kolbenshavn.

dernæst blev til Mortification læst

Hr: Tolder Kraghs til Consul Fasmer udstædde Pantte obligation paa 95 rd: dat: 23 octobr: 1750 som eftter paateigning af 23 oct: 1753 er betalt og Saaledes af Pantte Bogen skal udslettes.

2det een dito af Tolder Krag til Hr: Kammer raad Heiberg udstædde {Skiøde} obligation paa 100 rd: dat: 6 Sept: 1753, med paateigning at same den 2de Junj 1755 er betalt, ligesaa til Mortification.
3de Mads Kraghs afckald for sin Sal: Moders Arf 96 rd: 1 Mrk: 6 s: dat: 3de Julj 1752.
4de Hr: Obriste Lieutnant Rechelieues obligation til Hr: Kamerraad Andreas Heiberg paa 100 rd: dat: 29 Martj 1755.
5te Ole Almaases {Skiøde} \Obligation/ til Mons Klubben stoer 60 rd: dat: 26 Junj 1755.
6te Rasmus Mæckebackens bøxel Seddel paa 1 pd: 18 Mrk: Smør i gaarden Øfre Grindem til Johannes Baarsen dat: 26 Junj 1755.
7de Skiftte Brevet eftter Reinert Agdesteen Slutted dend 3de Decembr: 1754, som udviiser at Sterfboet ejede i Agdestein 2 Løber 9 Mrk:, hvilcket er udlagt paa Encken Ingebor Ingemonsdatter 1 Løb 5 Mrk:, Anders, Ingvald, Reinert og Ole Reinertsønner hver 9 Mrk: Smør, Gabriel Reinertsen, Mari, Anne og Kari Reinertsdøttre hver 8 Mrk:
8de Ole Toskes Skiøde til Jonas von Høven paa Eendeel Øer sc: Age med fleere for 155 rd: dat: 18de aprilj 1755.
9de Jonas von Høvens obligation til Mad:me Rebeche Sal: Apoteqver Johan Peter de Besches, stoer 320 rd: hvorfor Pandtsadt Folgerøen med meere dat: 22de aprilj 1755
10de et Skiftte Brev Slutted paa Brandvig dend 21de febr: 1755 eftter Ole Johansen, hvorved Store Brandvig af skyld 2 Løber 18 Mrk: er udlagt, til Encken Synneve Bertelsdatter 1 Løb 9 Mrk:, til Sønnen Joen Olsen 21 Mrk:, Hermand Olsen 20 Mrk:, Aase, Brite, Dordi og Susana Olsdøttre hver 10 Mrk:, alt for 162 rd:
11te Skiftte Brevet Slutted d: 16 aprilj 1755 eftter Gunder Joensen Svartland, som udviiser at i gaarden Sortland er udlagt til Encken Alis Guttormsdatter 1 Mrk:!! (pd:) 13 ½ Mrk: og Peder Guttormsen 4 ½ Mrk: tilsamen 1 pd: 18 Mrk: desligeste i gaarden Siøvold, Joen Gundersen 1 2/3 Mrk: Guttorm, Hans, Gunder, Lars og Ole Gundersønner hver 2 ½ og Datteren Anne 1 Mrk:, tilsamen Sterfboets ejendom i Siøvold 14 2/3 Mrk:
12te et dito eftter Niels Arnesen Folgerøen Slutted den 15 Dec: 1754, hvorved i gaarden Folgerøen er udlagt til Gunilde Olsdatter 4 Mrk: Smør, og Endre Arnesen 2 Mrk: Smør, og 1 Laxe Vog for 12 rdr: udlagt til Gunilde Arnesdatter 2 rd:, Johanne, Alckie, Susana og Ingerie Nielsdøttre hver 2 rd: 3 Mrk:
13de et dito Skiftte Brev Slutted eftter Gotskalck Spitsøen dend 7de Janvarj 1755, hvorved 7 Mrk: Smør i Saxeid er paalodnet Ole Gotskalcksen for 4 rd: 4 Mrk:, og 1 Mrk: Smør uden bøxel i Kulleseid tillagt Sønnen Christopher Gotskalcksen for 2 Mrk:
14de et dito eftter Kari Hougland Slutted dend 4 Sept: 1754 hvorved 1 Løb Smør i Hougland er paalodnet Enckemanden Boer!! (Baar) Nielsen og Sara Baarsdatter hver 1 pd: 12 Mrk: Smør, i alt anførdt for 72 rd:

Jens Horneland haver til dette Ting tiid og Stæd Muntlig ladet indstefne Tollef Langelands Søn Lars Langeland fordie hand haver Sagt eller beskylt Citanten, først fordie hand er een Stiftter af alt Sladder i Bøygden og dernæst formedelst den indstefnte skal have Sagt eftter Niels paa Rabbens ord at Citanten udi Bergens Bye haver Staalet 3de Berlinger eller Baads Hager, derom at anhøre Prov som under Fals maal ere Stefnte, desligeste at anhøre Dom til Citantens friefindelse og den indstefntes undgieldelse eftter Lov og Forordninger, item at erstatte Processens omckostninger skadesløs. endelig er ben:te Niels Rabben som angiver Stefnt til Vedermæhle og Doms anhør saavidt Sagen ham kand paagielde.
Paa Lars Langelands veigne indfant sig Procurator Holch og var begiærende at den Respective Dom/m/er nøye vil Examinere Stefnevidnerne hvordan de haver forkyndt dette indførdte Muntlige Stefnemaal, om icke de ved Stefnemaalets forckyndelse haver Sagt og Stefnet Lars Langeland at hand allene skal være beskylder og ingen anden, Nafngivet, for

det 2det hvorvidt det behager den Respective Dom/m/er at incamminere 2de Separate Sager under et Stefnemaal, det

1755: 265

Comparenten Holch icke finder at være giørlig, vil hand hensette til den Respective Dom/m/ers skiønsomhed, med forventning paa sin Principals veigne at Sagerne for nærværende tiid i følge Rescripted vorder afviist til nydt Søgemaal, afvartede den Respective Dommers godtfindende.

Paa Rættens tilspørgende becklagede Citanten og sagde at Lænsmanden Johannes Lønning nu uforhaabentlig, hvorvel hand er Lænsmand, og tillige et af Stefnevidnerne i denne Sag, haver i medens Rætten end og holdes absenteret sig derfra, thj maatte hand paa det hands Rætt icke skulle forckrenckes begiære Sagen udsadt til i Morgen, i haab om at ben:te Lænsmand da ved at indfinde Sig, bedre observerer sin Pligt end nu i Dag af ham er observeret.

Eragted.

I anleedning af Citantens forlangende og den anførdte Raison, opsættes denne Sag til i Morgen Klocken 7 Slet Formiddag, da den igien paa dette Stæd vorder foretaget, hvorhos Citanten Reserverer sin Rætt og ancke til Lænsmanden Johannes Lønning, i fald hand da som Lænsmand og Stefnevidne sig icke til Stefnemaalets lovlige forckyndelses afhiemling eftter sit ombuds medfør, for Rætten indfinder.

Dagen nesteftter som var d: 27de Junj blev Retten med forbem:te Laug Rett atter Sadt paa dito Tingstæd

da denne nest forbem:te Sag igien blev foretaget

Stefne Vidnerne Bøygde Lænsmanden Johanes Lønning og Anders Bandedalen beckræfttede ved Eed at De mere end 14 Dage Siden Saaledes som Citanten foran har tilkiendegivet og Protocolleret er haver Stefnet Lars Langeland paa gaarden Langeland hvorhelst Hand sig hos Faderen Tollack!! (Tollef) Langeland opholder, som Skiedde i hands fraværelse og Faderens paahør.

Citanten bad at hands mødende Vidner maatte afhøres.

1te Vidne Claus Larsen Træet aflagde Eed og vandt at nestleden foraar hørdte Hand Een Dag paa gaarden Horneland at indstefnte Lars Langeland Sagde til Citanten Jens Horneland at Hand Neml: Lars Langeland hafde hørt af indstefnte Niels Rabben at Citanten skal have taget i Bergen 3 Berlinger, desligeste hørte Vidnet same Dag enten at Citanten er Stiftter af alt Sladder i Bøygden eller og at alt Sladder i Bøygden Stifttes paa gaarden Horneland, Mens Vidnet Erindrer ei hvilken af de anførte 2 Poster Lars Langeland udlod Sig med, erindrer dog vist at det var een af de 2de Ting eller beskyldninger Lars da lod falde, endel: Sagde Vidnet at ved een Berling forstaaes een lang Stang uden Jern og een Baadshage er derimod een lang Stang med Jern paa den Eene Ende

2det Vidne Joen Olsen aflagde Eed og vandt Eensstem/m/ig med 1te Prov dog med den forskiel at Lars Langeland den omprovede tiid Sagde at paa Horneland Stifttes alt Sladder, mens hand Sagde ei enten det er Citanten som den eeneste beboer af Horneland eller nogen anden der paa gaarden som alt Slader Stiftter.

Niels Rabben mødte og vedtog lovl: varsel i denne Sag.

Holch paa Lars Tollaksens veigne eftter forefindende lovl: omstendigheder fant fornøden at begiere denne Sag \udsadt/ for med Vidner {da} at Bevise det Niels paa Rabben hafver Sagt Ham at Citanten har i Bergen taget de omprovede 3de Berlinger.

Eragted

Sagen udsettes eftter Lars Langelands begier til neste Ting

Halvor Wigenæs som formynder for Sin Datter Anne Halvorsdatter hafver til dette Ting Muntl: ladet indstefne Ole Almaas for skyldige gield til ern:te Myntl: 9 rd: med Renter deraf i 4 ½ aar til denne tiid og Siden til betaling skeer, derfor at taale Dom og erstate processens omkostninger

Ole Almaas mødte ej

Stefne vidnerne Anders Bandedahlen og Axel Olsen Hejen beckræfttede ved Eed at de i denne Sag lovlig haver Stefnt den udeblevne Ole Almaas.

Eragted

Ole Almaas gives Laugdag til næste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Mons:r Casper Wadbech haver til dette Ting skrifttlig ladet

1755: 265b

Indstefne Christen Sæhle og de flere, fordi de næstl: Vinter haver hindret Citanten udi den lycke og nytte hand med een sin store Fiske Noed kunde have nødt, dersom de icke imellem Landet og Noden eftter den var udsadt havde Sadt deres Silde garn, desligeste fordie de med nærgaaende {Skiels ord} \ubeqveme ord/ hannem haver begiegnet, jae fordi de har forbudet hannem paa Deres Land som een almindelig Fiske Plads at optrecke Citantens Noed, med det videre som Stefnemaalet vitløfttigere udviiser, der for Rætten blev oplæst af 2de Junj næstl:

Af de indstefnte møtte ingen eftter paaraab.

Stefnevidnerne {Christen Sæhle og} Ole {Danielsen Sæhle} Jacobsen Indvæhr, og Tieran Matiesen Staveland beckræfttede ved Eed at de lovlig har forckyndt det Producerede Stefnemaal for alle derudi anførdte Vederparter og Vidner.

Citanten fremstillede sine Vidner med begiær de maatte afhøres.

1te Vidne Casper Nortun aflagde Eed og forcklarede at næstl: Vinter i Vaarsilde Fisket som Citanten een Dag kom med sin store Silde Noed i et almindeligt Fiske Løckling Fiorden kaldet, for med samme der at trecke eller kaste eftter Sild, og eftter at hand 24 Timer tilforn havde ved at Sætte een sin anden og mindre Fiske-Noed tverts over et Sund for dermed at hindre Sildens udløb, saa var det at de indstefnte Vederparter, udi vreede forbød Ham, da hand den store Noed havde fra sit eget Land udsadt, {at} og hand med Noede Tauvet ville Fare til Land, samme Tauv at i Land bringe, og same der belegge, Ligesom forbød de Ham at trecke Noden paa Landet siden Landet hvor den skulle ind treckes tilhørdte Dem og icke Ham, derfor blev da Noden staaende Natten over i Vandet, hvilcket forvoldte at Noden Sanck saa dybt neer at Fisken eller Silden kunde gaae baade ind og ud i Noden, Vidnet Siger og at da den store Noed blev udsadt, kom de indstefnte med deres Silde garns Setninger, dem de udsadte inden i Noden, Ligesom og nogen garn vare udsadte eftter den Lille Noed vare udsadt, Men førend den store Noed udkastedes, og som Citanten sagde dennem at hand der ingen garn da ville have staaende, Svarede bemelte Vederparter at de icke troede Citanten kunde have Magt til at forbyde dem at Sette Garn paa deres egen Grund, endelig Sagde Vidnet at der hvor de omprovede 2de Nøter var udsadt, er for eenhver i Fiskens tiid almindeligt og ingen der tilforn har været nægted at Fiske.

2det Vidne Niels Johansen Nortun aflagde Eed og Provede i alt eenstemmig med første vidne.

3de [Vidne] Ole Ericksen Sundstabøe aflagde Eed og vandt Eenstemmig med første og 2det Vidne.

4de Vidne Anders Meehuus aflagde Ligesaa Eed og Provede i alt Eenstemmig med første 2det og 3de Prov.

Paa Citantens tilspørgende Svarede forbemelte 4re Vidner at det første Node kast Citanten paa det omprovede Stæd havde blev Consedereret til at være af verdie 14 rd: 4 Mrk: 8 s: hvoraf Noden tilckommer den halve part, Landet den Fierde part og Folckene den øfrige Fierde part, hvilcken Fierde part for Lands lodden Vederparterne af Citanten blev tilbuden mens den tiid ej ville modtage, Ligesom de og forcklarede at da Noden den 2den gang blev trecket i Land fick Citanten inted uden een liden Portion eller omtrent 1 qvarter Sild, Sluttelig formedelst at Vederparterne som forhen forcklaret er havde Sadt Deres garn inden i Node Kasted.

Eragted.

De lovlig Stefnte mens udeblevne Vederparter Christen Sæhle, Johannes Ingebretsen Nøckling og unge Karl Ole Danielsen Sæhle gives Laug dag til næste Ting at møde med tilsvar og Doms anhør i denne Sag

Forige Foged Hr: Kammerraad Heiberg til sin Reignskabs og anteignelsers besvarelse begiærede Almuens Svar om følgende

1755: 266

da og Almuen paa qvestionen Svarede, at de icke viste hvor den omstripende Svenske Karl Berge Andersen, der een stund har Seiglet med Rasmus, for nærværende tiid opholder sig, Mens er for lengst her fra bortreist, desligeste siger de at om end foromspurdte Berge Andersen var at finde, skulle der dog icke hos hannem det Ringeste være at faae til de Bøder hand for begangne Lejermaal med Pigen Gresselle Chatarine Mickelsdatter Eldøen, er tildømt at betale.

Paa Velbem:te Hr: Kammer raad Heibergs videre tilspørgende Svarede Almuen at der aldeles inted eftter opbud udi bøxel har været at beckomme af de 2 pd: Smør og 2 pund Fisk Deres Kongel: Maj:ts Strøegods udi gaarden Sæhle No: 142, som Ingvald Endresen udi aaret 1753 antog, Mens de sagde derimod at havde denne gaard ej paa de Conditioner været til Fals havde den uden tvivl end nu været ødeliggende.

Paa Velbemelte Hr: Foged og Kammer raad Heibergs tilspørgende Svarede Almuen at af Halsnøe Closter gods her udi skibredet er ej udi aaret 1754 fleere gaardeparter bort bøxlet end udi gaarden Lønning 1 Løb Smør 1 huud til Erick Ericksen og Søfren Hansen, og gaarden Brandvig 1 Løb Smør ½ huud til Ole Olsen, samt udi gaarden Hage ½ Løb Smør ½ huud til Gabriel Reinersten og endelig udi gaarden Eldøen til Hr: obriste Lieutnant Rechelieu ½ Løb Smør ½ huud og til Baar Hansen ½ Løb Smør ½ huud.

Dernæst blev Restancen Almuen forelæst og befunden for Lehnets og Halsnøe Closters Almuer beløber til 428 rd: 12 s:, samt af ingen i minste maade modsagt.

Dernest blev angaaende den Gaars dagen Imod den arresterede Tyv Lars Olsen førdte Sag, følgende for denne Rett passeret og Protocollen tilførdt.

Af De til Vedermæle indvarslede som eftter Arrestantens bekiendelse skal hafve fra Ham tilforhandlet Sig Endeel af De Kaaster hand fra andre har staalet indfandt Sig for Retten og medhafde efttern:te af det Staalne som De udi Retten anviiste Neml: Ole Rasmusen Kallefos Sagde at have af Tyven tilforhandlet Sig 3 Al: Vidt Vadmel Staalet fra een Hardanger, hvorfor hand har givet 9 s: pr: Alnen, ligesom Hand og nu i Retten til Hr: Fogden betalte 30 s: som skal være det ern:te Hardanger Mand for samme Vadmel eftter Bøygde Røgte skal hafve gifvet til den hand Kiøbte det af. Haagen Kallefos Sagde at hafve Kiøbt af ern:te Tyv 4

Smaae Ruller Hollandsk Toback for 20 s: og Hands Søster Marit Engebretsdatter 4 Al: Røde Haarbaand for 8 s: de 3de Ruller Toback og Haarbandet blev leveret Fogden in natura og for den eene bortsoldte Rul Toback 9 s: i Penge som Hand Sagde at have udbragt same til. Haagen Lie Sagde at have af dito Tyv tilforhandlet Sig 4 Ruller Toback a 7 s: er 28 s: hvoraf Hand leverte 1 Rul in natura og for de manglende 3 Ruller leverte hand Fogden 9 s: pr: Støket som Eieren derfor skal have gifvet

Hr: Fogden declarede at hand har modtaget foran Specificerede Vahrer og Penge for same igien til vedkomende Eiere at levere, i det øfrige tog hand Sig Reserveret i fornødne tilfelde lovl: anke imod alle De som med Tyven hafver Handlet og Saaledes begierede \at/ det passerede Ham maatte under Sorenskrifverens Verification Hannem beskrefven vorde meddeelt

Og som ei videre end anført ved dette Ting var at erindre blev same ophævet

Anno 1755 d: 28de Junj blev almindelig Skatte og Sage Ting holdet for Fiere Skibredes Læhnets og Halsnøe Closters Almue paa Gastgieber stædet Leervigen paa Storøen og Retten betient med eftterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Neml: Simen Tostensen Domesnæs, Peder Johansen Qvalvaag, Niels Johansen ibdm: paa hands veigne Johanes Aasbue, Ingemon Emberland

1755: 266b

Halfvor Røgenæs, Anders Sælsaas, Gunder Hope, og Ole Lindaas Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle Andreas Juel med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanigst blev læst De foran publicerte Kongl: Allern: Forordninger, Bestalling og den høye Øfrigheds høye Foranstaltninger og ordres.

Dernæst

Skiftted eftter Niels Næss i Strandebarm Slutted den 12te aprilj 1754, som udviiste at 1 ½ Løb Smør i Houckaas er udlodnet saasom paa Herbor, Christie, Borni og Lisbet Nielsdøttre hver 1 pd: 3 Mrk:

2det Skiftte Brevet eftter Sussana Nielsdatter Biordahl Slutted 9de Janvarj 1755 som Viiser at udi Gaarden yttre Biordahl er paalodnet Enckemanden Siur Baarsen 2 pd: 18 Mrk: Smør og paa Sønnen Baar Siursen 1 pd: Smør tilsamen 1 Løb 18 Mrk: for 90 rd: og udi gaarden Øfrebøe Susana Christophersdatter 20 Mrk: og Ole Ravelsen(?) Øfrebøe 20 Mrk: til samen 1 pd: 16 Marcker Smør for 40 rd:

3de et dito Skiftte Brev Slutted paa gaarden Dommesnæs dend 9de aprilj 1755, som udviiser at 1 ½ Løb Smør i Dommesnæs uden bøxel er paalodnet Encken Anne Hansdatter og Datteren Siri Olsdatter hver 2 pd: 6 Mrk:

4de et dito Skiftte Brev Slutted dend 14 Decembr: 1754 paa gaarden Allendahl eftter Brithe Christensdatter hvorved 2 pd: 1 ½ Mrk: Smør i gaarden Allendahl er Udlagt Saasom. Enckemanden Daniel Danielsen 1 pd: ½ Mrk: Smør, Anders Jensen, David Svendsen Leervig, Christen Svendsen Beite, Svend Svendsen, Lars Helgesens Søn, \og/ Siur Havnen hver 2 Mrk:, samt Lambrigt Torgersen, Randi Svensdatter, Mari Svendsdatter, Magnille Svensdatter, Ingebor Helgesdatter, Randi Helgesdatter, Anne Helgesdatter, Kari Helgesdatter, Lussi Christensdatter, Randi Christensdatter, Kari Johansdatter, Randi Johansdatter og Anne Johansdatter hver 1 Mrk: Smør, alt tilsamen ansadt for 66 rd:

5te Lars Førdes Skiøde til Sønnen Rasmus Larsen paa 1 Løb Smør i Førde for 24 rd: dat: 29 Janv: 1755.
6te Hr: Stifttbefalingsmand von Cicignons Bestalling til Lænsmanden Tollef Tollefsen Haugland, hvorved ben:te Lænsmand her i skibredet {skal være} \er/ besket!! til Lænsmand i Fiere skibrede dat: 11te Martj 1755.

Knud og Endre Bue af Svei Sogn fremlagde som Formyndere for Jaen Jacobsen Lyngholmen 22 rd: 2 Mrk: 12 s:, bemelte Myntlings dennem betroede Møderne Arf, med forspørsel om nogen af Almuen samme imod tilstreckelig Pandt ville Laane for aarlig 5 eller 4re proCento Rentters ydelse, Mens da \ingen/ derom melte sig, blev Pungen hvorudi Pengene fandtes af Sorenskriveren Forseiglet og Knud Bue tilbageleveret.

Fogden Hr: Juel i stæden for Torckel Svensbøe i Rætte æskede Slagsmaals Sagen imod Baar Biordahl som nu eftter anmeldelse er Svag og Sengeliggende og altsaa icke møtte
Varsel Vidnerne Tollef Haugland og Joen Lindaas beckræfttede ved Eed at de meere end 14ten Dage siden haver i denne Sag Stefnt Saaledes som anført Baar Biordahl og Torckel Olsen Biordahl for Deres Boepæl
Bemelte Vidne Torckel Olsen Biordahl som 2de Vidne i denne Sag aflagde Eed og Provede i alt som første Vidne.
Fogden begiærede Dom i Sagen.
Mens Citanten som var tilstæde sagde at hand har ingen ancke imod den indstefnte Vederpart, fordi hand nu er overbeviist om at det Passerede er Passeret af overiilelse i druckenskab Just fordie den indstefnte icke forstod at Citantanten!! den omprovede tiid ville ham Vel.

Afsagt.

Den undskyldning Citanten Torckel Svensbøe til indstefnte Baar Biordahls befrielse haver frem ført kand ligesaa lidet hielpe Ham som den

1755: 267

overiilelse hand imod Citanten den omprovede tiid erviiste, er og bliver unægtelig uforsvarlig, og aldeles er stridende imod Lovens 6te Bogs 7de Capit: 8de art:, altskiønt forseelsen er øvet den tiid den indstefnte var beskienket, Thj Kiendes for Rætt at meerbemelte Baar Biordahl bør afsohne den paastefnte Ham overbeviiste Forseelse følgel: den allegerede Lovs art: til Hands Kongel: Maj:ts Sigt og Sagefalds Casse med 18 Lod Sølv \som/ {eller} er 9 rdr:, Processens omckostninger ophæves fordie Citanten haver tilckiendegivet at Sagen imellem Ham og den indstefnte er bielagt, det paadømte udredes 15ten Dage eftter denne Doms lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Forige Foged Hr: Kammerraad Heiberg haver til dette Ting Muntlig ladet indstebne Qvinde Mennisket Janicke Jansdatter ej allene for begangne Lejermaal, eftter hendes Sigende med Jaen Simensen af Pederheed i Schotland, at taale Dom, Mens end og til at angive den Rette Barne Fader om hun nogen anden haver.
Janicke Jansdatter Lyngholmen møtte icke.
Stefnevidnerne Lænsmanden Tollef Hougland og Baar Davidsen Øcklands vogen afhiemlede ved Eed at de meere end 14 Dage siden saaledes [som] ovenanførdt lovlig har Stefnet den udeblevne Janicke Jansdatter.

Eragted.

Den lovlig Stefnte Mens udeblevne Janicke Jansdatter gives hermed Lauvdag til næste Ting at møde med tilsvar og til Doms anhør i denne Sag.

dereftter blev Publiceret
Fogden Hr: Juels bøxel Seddel til Ole Gotskalcksen paa 1 Løb Smør i Nedre Dommesnæs dat: 28 Junj 1755

Bøygde Procurator Mons:r Jens Isach Holch Sisterede sig For Rætten og i Rættelagde Rættens seeniste Laug dag af 29de Novembr: 1754, hvorved Bunden Gunder Økland nu boende i Øhlens skibrede!! er indvarslet, at taale Dom til at betale Citanten det hand ham som paastefnt er skyldig, hvilcken Laugdag for Rætten blev oplæst.
Gunder Øckland møtte endnu ikke.
Stefne Vidnerne Lænsmanden Tollef Hougland og Baar Davidsen Øckland beckræfttede ved Eed at de noget over 14ten Dage siden, Men icke med Maaneds varsel haver forckyndt den Laug dag i denne Sag er Passeret, for Gunder Ouckland paa hands Itzige tilholds Stæd gaarden Stumoe udi Fieldbergs Præstegield som {icke} er adskilt fra dette Fiere skibrede.
Holch begiærede Sagen udsadt til næste Ting paa den Condition, hvilcket indvilges at den under forige Varsels Kraftt saa god eller ilde grundet og forfuldt der er, til den begierte tiid og dette Tingstæd, igien skal foretages, da der og videre skal paaskiønnes, hvad enten den Contra Parten forckyndte Lav dag er lovlig omgaaet med eller icke.

dernæst lod Forige Foged Hr: Kamer raad Heiberg til et Tingsvidnes erholdelse, tilspørge Almuen om der fleere gaarde parter af Halsnøe Closters gods her i skibredet, er udi afvigte aar 1754 bortbøxlet end udi Nedre Dommesnæs ½ Løb Smør ½ huud, Hofde 18 Mrk: Smør ½ tønde Korn, Møcklevold derudi 1 Løb Smør 1 huud for fuld bøxel og 1 Løb Smør 1 huud for halv bøxel, Solem 1 Løb Smør 1 huud, og endelig udi Tvedte ½ Løb Smør ¼ Tønde Korn ½ huud og ½ Faarskind, hvortil de Svarede at de ej veed af flere saadanne gaarde at være bort bøxlet end bemelte nemlig til Simen Tosten!! ½ Løb Smør ½ huud i Domesnæs

1755: 267b

Solem 1 Løb Smør 1 huud til Ole Gundersen, og udi Tvedte ½ Løb Smør ¼ tønde Korn ½ huud og ½ Faar til Knud Evendsen samt udi Møcklevold til Halsteen Johansen 2 Løber Smør 2 huuder, og udi Hofde 18 Mrk: Smør ½ tønde Korn til Joen Jacobsen.

Restancen blev Almuen forelæst og af ingen modsagt

Widere end anførdt var ei ved dette Ting at Forrette, Thi blev same ophævet.

Anno 1755 d: 15de Julj blev Retten i følgende Aasæde- og Deelings Forretning Sadt paa gaarden Berøen udi Findaas Præstegield og betient med eftterskr: 6 Eedsorne udnefnte Laug Rettes Mænd Neml: Erick og Salemon Habbestad, Anfind Aadneland, Johanes Hysingstad, Niels Stoutland og Sæbiørn Almaas.
Hvor da for Retten indfandt Sig Opsiderne paa gaardene Berøen, Sæle, Nordre Næsse og Grutle Neml: Endre, Ingebret og Encken Aase Berøen, Jon og Torkel Grutle, Daniel, \og/ Christen Sæle, Samt Gunder Næsse, hvilke opsidere fremlagde een imellem Dennem nestl: Foraar oprettede Contract dog uden dato eller vedkomendes underskriftt, ern:te explications Skriftt blev oplæst og af alle Parterne tilstaaet at accorde!! (accordere) med hvis De ere med hinanden Foreenede om. De bad derfore at det omforenede Deele maatte af Retten efttersees og fornødne Merke Stener Nedsædtes.

Derpaa forføyede Retten Sig i følge med Samtl: Parterne fra gaarden Berøen til deres Eiende Skov som ligger omtrent Væsten for Berøen, eftter at først Berøens opsiddere hafde til Saavel denne Rettes- som Sin tiids Oplysning produceret een Tolv Mands Forretning Skrevet paa Pergement passeret d: 20de Maj 1585 som blev oplæst.
Mens omskiønt Skiftted eller Deelet imellem ern:te Gaarder i Dag blev opgaaet og fornødne Marke Stene nedsadt, Samt eftterseet Den Dahl Laavedahlen Kaldet Sæles 2de opsidere og Gunder Nordre Næse er Forlæhnet, forløb dog Dagen ved een saa vitløfttig Skovegang og ved Stenernes nedsettelse, Saaledes at Rettens Middel Saa langt paa aftenen fra Aastæderne hiem kom til Berøen igien at umueligheden Forbød Sorenskrifveren at Protocollere videre end anført er af det som denne Dag er passeret og hvorfor med same beroer til i Morgen da Retten igien paa dette Stæd vorder Sadt.

Dagen nesteftter som var d: 16de Julj blev Retten atter Sadt paa dito gaard Berøen med forbem:te Laug Rettes mænd og i alle forbem:te Parters ofverværelse,
da Mand foretog Sig at beskrifve den gaars Dagen som melt skedde begranskelse og det mere da passerede, og det Saaledes som efterfølger.
Eftter at Retten var avangeret eftter den Saakaldede Grutle Vei hen imod een liden Beck Aale Becken som har Sit udløb i et lidet Vand Grutle Vandet Kaldet detz nesten Norderste Ende, blev os af Parterne forevist først een ældgamel Steen med 2de Sidesteene hos \Staaende paa ern:te Veies øfre Side/ som De Kiente for Merkesteen og for derom at blifve destoe Sickrere forvisset blev den opgrafvet da vii derunder fant liggende een andeel Kull og hvorfor den igen paa sit forrige Stæd Blev nedsadt {og} \Samt/ hvorunder {blev} lagt nye Kull, Krid og Næver, lidet oven for ern:te første Marke Steen der viiser omtrent i Nordoust fantes atter i same Linie een anden Marke Steen hvorunder og eftter opgravelse fantes Kull og hvor for den ligesom den først blev af Parterne antaget for een Rigtig Marke Steen, og altsaa igien der igien nedsadt med Sine 2de Vidner samt Kul, Krid og Næver underlagt, fra denne 2den Steen fultes same Linie hen til et lidet Bierg eller høyde Gadde hougen Kaldet udi hvis Sødoustre og laveste Kant blev Hugget i Berget et Korss, derfra Gaar Streckningen til et høyt Bierg \Søndre/ Sponedals Saaten Kaldet hvorudi og blev til Kiendemercke hugget et Korss, fra Sistbem:te Kaars gaar deelet til Søndre Sætre Field i hvis høyeste Pyndt blev Sadt den 3de Markesteen Saadan forsiunet med Vidner, Kull, Krid og Næver som de 2de første og de eftterfølgende, hos denne 3de Steen blev tedt hos paa Syndre Siden hugget et Korss i Bierget, fra denne 3de Steen paa Syndre Sætre Field Strecker deelet Sig til høyeste Pyndt i det nordre Sætre Field hvorhelst iligemaade blev Sadt Een Marke Steen, neden under denne 4de Steen paa dens Syndre \Siide/ blev hugget et Korss tedt ved Steenen i Bierget fra denne 4de Steen og dette Korss som og er det 4de Merke Korss gaar deelet til een anden gl: Marke Steen som fandtes lidet oven for een gl: Kiære grøftt hvorudi nu fantes Kul og Brander, ern:te 5te Steen som Staar omtrent i forige Linie lidet oven og Synden for bem:te grøftt paa et Stæd som nu blev gifvet det Nafn Kullegrov Fieldet af den aarsage at ern:te Kulle grøftt nu findes der; blev og af Retten befundet og af Parterne antaget for Rett Merke Steen, hvorfor den og af Retten igien blev nedsadt

1755: 268

Fra ern:te 5te Merke Steen gaar deelet til det Siste Syne i Kulle grov Fieldets Norderste høyde hvor Mand paa høyeste Pynt nedsadte den 6te Marke Steen ja huget et Korss i Bierget oven over Steenen paa \dens/ Syndre {Syndre} Siide, og endelig gaar deelet fra Sistben:te 6te Steen og Korss udi Selv sam/m/e Linie som er imellem denne 6te og nest ovenn:te 5te Steen lige ned til een Holme liggende udi Lyklinge Vandets Sørvæstre Viig paa hvilken Holme som Kaldes Sanden og skal findes een gl: Merke Steen Mens fordie same endeMerke

Sanden er paa alle Sider Kringflødt med Vand kunde Vii ei i Mangel af Baad Besee og fornye \den/, og hvor for Parterne med Rettens Samtykke Reserverede Sig \forderligst/ paa attern:te Holme at nedsette den forige gl: og Siste Merke Steen og det accurat udi den Linie 5te og 6te Steen som melt Staar udi, herved er ellers at Merke {at} ej allene at Ende Merket paa Søndre Kanten af bem:te Marker gaar fra først omskrefne Marke Steen som staar tedt ved øfverste Siden af Grutle Veien og ligge!! (lige) ned til det Stæd udi Grutle Vandet hvor Aale bæcken derudi har Sit udfald, Mens end og at Mand ved deele gangen over Fieldet forefant i same Streckning liggende nogle Steene som eftter anseende maae hafve været gl: Marke Steene dog holt Mand ufornøden same nøye at efttersee eftterdie Dele Streckning forhen som melt tydelig nock er oplyst og beskrevet, Og ligesom ald den skov og Eiendom der ligger imellem Grutle- og Lycklinge- Vandet paa Østre Siiden af forbem:te Deelegang og Streckning hereftter som gamelt været hafver skal Stedsvarende som een virkelig Eiendom og herlighed følge til og under gaarden Berøen, Saa skal og derimod ald den Skov og Eiendom som ligger Væsten for dito Deele Streckning hereftter lige saa fuldkomen tilhøre de gaarder Grutle, ald gaarden Sæle og gaarden Nordre Næsse, {Sk..} Endelig blev og i anledning af Parternes forbem:te med hinanden giorde Foreening [om]? Lofve dalen som opsiderne Daniel og Christen Sæle og alle Deres eftter kommende brugere paa de Parter i Sæle same 2de opsidere nu beboer og Gunder Nordre Næsse saavelsom alle De der eftter Ham beboer Nordre Næsse fremdeeles og udisputterlig af Berøen som Eiere af Laave dalen, dens neml: Berøens opsiddere skal til brug og benyttigelse beholde ald den Stund De ei Skoven Forringer og Ruinerer, Mens aarl: betaler hver 4 s: udi Skov eller grund leie til Berøens beboere, af Retten taget i Parternes overværelse udi øyesiun da Vii eftter Parternes anviisning befant at same Laafve Dal bestaar udi eftterfølgende først Strecker den Sig paa østre Kanten {fra Sk} Saa langt \øster/ som Berøen hafver Eiendom angrensende til den saa Kaldende Kulle Teigen, og følges saa deelet imellem Kulle Teigen og Laafve Dalen fra Lycklinge Vandet saa langt omtrent i Synder som det deele Streckker Sig, derfra i same Linie til den Væstre Kant af Vara Fieldet, Siden og for det 2det følges det hos ern:te Vare Fieldet liggende indre Sæter Kiern omtrent i Væster til den Bæck der falder ud af same Vand hvilken Beck Siden følges indtil Deele Streckningen imellem Berøen paa den eene- og Grutle samt Sæle og Nordre Næsset paa den anden- Side modstøder, 3de følges sistbem:te Hovet Dele gang der fra Neml: fra indre Sættervand Bæcken lige til Lycklinge Vandet, Saa at De Marker som ligger imellem Hovet Delegangen imellem Berøen og forbem:t øfrige Parter paa den Væstre Side, paa den anden Side imellem indre Sætter Vandet og detz Beck, og Lycklinge Vandet og paa den 3de Sidde!! (Side) imellem Kolle Teigen samt Væstre Kanten paa Vara Fieldet og Dele Streckningen imellem Parternes gaarder, lige til Lycklinge Vandet paa den Nordre og 4de Kant skal hereftter som tilforn være Love Dalen som ern:te 3de opsidere Neml: de 2de paa Sæle og den 3de paa Nordre Næsse Og deres eftterkom/m/ere som melt er forundt.

Endelig blev imellem forbem:te Parter aftalt at omskiønt Deres Eiendom nu som melt er adskielt skal dog Fæehafnen som gamelt været hafver være for Parternes Creatur paa begge Sider af Deele streckningen Fæletz Horn mod Horn og Kløv mod Kløv ubehindret i alle maader, Mens Eenhver Malker Deres qvæg paa Sin Egen Eiendom med mindre den som Trenger til at Melcke paa den anden vil hafve det i Minde og betale deraf eller derfor aarlig til Eieren paa \fremet/ grund Melket blifver Fiire Skilling Danske Mens ei mere, saasom Melckningen ei maae negtes den som vil betaler!! Sine 4 s: dog at Melcke Pladsen af Eieren anvises

1755: 268b

Parterne hafde ei videre paa enten af Siderne uden De bad om at det irettelagde Pergament Brev og det nu Skedde Deele maatte ved denne Rettes Kiendelse Fornyes og Confirmeres.
Er da herom af Retten Saaledes Dømt og

Afsagt.

Den Deelegangs Forretning som med Parternes Samtyke gaars Dagen af denne Rett er skeed og i Dag Protocollen nest foran tilført med Samt alt hvis videre Parterne her for Retten har med hinanden indgaaet eftter Actens nermere udviisende, bør og skal Saavel Parterne som eftterkomerne paa Deres nu brugende gaarder Bærøen, Grutle, Sæle og Nordre Næsse lade Sig udi et og alt være i alle tilfelde een fuldkomen Regul og Rette Snor helst eftterdie ingen af dito gaarder ved same i minste tilfelde er foruretted i Deres mere end hæfdelige brug, Skulle det imod alt haab indtreffe at enten af Parterne eller Deres eftterkomere Sig herimod udi efttertiden Forseer skal den skyldige ansees som den der Sig \i/ fremet Eiendom og Skov indSniger.

Anno 1755 dend 24de Julj blev Retten udi Følgende Aastæds Sag, eller {een} Marcke-Trette, Sadt paa Bøygde Lænsmands gaarden Røedland udi Fittie Kircke Sogn, Storøens Præstegield, og betient med eftterskrevne 6 Eedsorne Laugrettesmænd, Nemlig Tom/m/es Brecke, Ole Brække, Ørjans Fittie, Lars Hogstøe, Johannes Biørnsen Gaassejd, i stæden for Hejne Sætterbøe, og Johannes Vindenæs. Ofverværende den Constituerede Bøygde Lænsmand Knud Rem/m/erejde, fordj den Competente Bøygde Lænsmand Knud Røedland, som Citant udj Sagen er impliceret.
Hvorda for Retten fremkom Bøygde Procurator Mons:r Jens Iisach Holch, og Producerede et paa Lænsmanden Knud Røedlands veigne, og af bemelte Lænsmand Knud Røedland Selv underskrevne Stefning dat: 25de Junj næstforhen 1755; med begiær at sam/m/e for den Respective Ret maatte oplæses, og dernæst tog sig Reserveret videre at træde til Procedur udj denne Sag.
Indstefnte Niels Larsen {Monsen} Aarbøe og Lars Monsen Aarbøe, som besidder Mensahl gaarden Aarbøe møtte for Retten og tilstoed at det Producerede Stefnemaal dennem lovlig \er/ forkynt. gav derhos til kiende at de i denne Sag haver Stefnt Bøygde Lænsmanden Knud Rødland Contra at anhøre Vidner, paa Contra Citantenes Side \først/ om den paaStefnte Elv, og der næst om gaarden Røedlands opsider har brugt Mærle som er een Søe Fiske Reedskab, paa den Siide af Elven som Contra Citanterne nu haver Deres Mærle, med det videre, item er og hoved Citanten Knud Røedland Indstefnet at beviise om Contra Citanterne haver forandret i bemelte Røedlands Elev!! (Elvs), Fiskens Løb ved udgravning, og om icke Elven gaar nu som gam/m/elt været haver, Samt Endelig at eftersee hvad skade Contra Citanterne af bem:te Røedlands Eelv er tilføyet paa Deres Engebøe, ydermeere er Citantens Naboemand, Knud Jensen Røedland nu stefnt at forklare Sig, om hand i den paaStefnte Røedlands Elv haver i den tiid hand haver brugt med Citanten halve parten af gaarden Røedland, haver haftt øret Fiskerie med Mæhr udj den paaStefnte Elv, Endelig er og Citanten indvarslet at erstatte ProCessens omkostninger; {eftter} Førend det næst {næst} for Indtagne tilsvar og Continuations Stefnemaal blev anmeldet, blev sam/m/e for Retten oplæst.
Hvoreftter Holch i henseende til at de mødende Contraparter tilstaar Stefningens lovlige Forkyndelse, var begiærende at den Respective Dom/m/er med til sig tagende Laug Rett, og af hoved Citanten indstefnte Vidner, vilde behage at henfare til den omtvistede Elv og Fiske Høel, da Holch paa sin Principals veigne skal giøre fuldkom/m/en anviisning, og med vidner over betyde Aarbue Mændene at de {i} lige eftter Stefne Maalets tilhold meget Ilde haver opgravet Elven eller Rettere kaldet Fiske Høel, alt for at henleede Fisken til deres

Profit, fra Lænsmandens Fiske Parch og Høel som haver fuldt icke alleene Ham, Nemlig Knud Larsen Røedland, hver Andet aar, uden paa-ancke, men end og hands Fader Lars Røedland, som var Ejer ud af samme brug som Knud Larsen nu paaboer, ja end ydermeere Hans Faders Formænd, haver samme høel for hands tiid brugt, uden at der kand godtgiøres at Aarebue mændene som haver været Niels og Larses Formænd, haver haftt lov noget brug udj Høllen at have, uden hvad de kand have Sneget sig til, men nu bliver hensigten, denne, at, Aarebue Mændene Niels og Lars haver foretaget sig {det} at forrette det som deres Formænd icke haver trøstet sig til, I øfrigt tog \sig/ Reserveret til Vidnerne ved den Respective Dom/m/er at fremsette sine qvestioner til Vidnerne, med videre Sagens Tarv,

Citanten Knud Larsen Røedland, fremstillede dernæst sine indstefnte Vidner, med begiær samme maatte afhøres.

1te Vidne Ole Johannesen Tislevold, gam/m/el 30 aar, fremkom for Retten og Sagde sig at være Citanten{s Kiøde} saa nær beslægted at, Citantens \Fader/ og hands Fader var halv brødre, Provede ellers at hand som en Føed og opføed her tet i Naboe Lauget, har aldrig hørt andet, eller veed, end at den paaStefnte Elv Røedlands [Elven] Kaldet har været een Pertinence under Citanten og Naboens gaard Røedland, Saaledes, at, Røedlands Tvende Beboere der udj, mens aldrig nogen gang, gaarden Aarebøes opsiddere, har haftt uancket sit Fiskerie, lige som Vidnet og icke ellers andet har hørt, end at den paaStefnte Elv tilligger eftter sit Nafn gaarden Røedland, Vidnet paa tils{var}\pørgelse/ Reserverede Sig ellers at Forklare og anviise hvorvidt De indstefnte Aarebøes opsiddere har udj den paastefnte Elv ved gravning og Vandets Vejleedelse eftter sam/m/e gravning, forleedet øret Fisken fra Røedlands og paa Aarebøes grund,

2det Vidne Heine Johannesen Sætebøe Provede som den der siger sig at være 38 aar gl:, at, hand for 11 aar siden Tiente i 7 aar her paa gaarden Røedland, I hvilcke 7 aar saavelsom før og Siden i vidnets minde har icke Aarebøes opsiddere, vidnet betient!! (bekient), haftt noget øret Fiskerie udj den paaStefnte Røedlands Elven, mens udj Sam/m/e Elv veed vidnet at Røedlands opsiddere eftter Dybaalen har uformeent eene haftt sit fornødne Fiskerie, og vil vidnet ved aastædernes begranskelse udviise hvor udj og hvorhelst den omprovede Elves dybaal bestaar.

3de Vidne Knud Olsen Drivenæs, 26 aar, Provede, at fra næstl: Høst Tiente hand i 10 aar paa gaarden Røedland, og i ald den tiid blev det med Fiskeriet udj Røedlands Elv forholdet som af forrige vidner er forklaret, som hand og ved aastædernes begranskelse vil udviise,

4de Vidne Simon Hilland (Helland), halv Broder til Citanten Knud Røedland, gal: 55 aar, Provede, at, fra hands barne minde og til denne tiid, la\n/gt over hævds aar, har hand aldrig vist eller hørt, at indstefnte Aarebøes opsiddere har haftt, udj den paaStefnte Røedlands Elv, enten de Fiske Reedskaber Mæher eller Mæhrestang, mends derimod har Citanten, hands Formand og opSidderne paa forbemelte gaard Røedland uancket og utiltalt, Imidlertiid haftt Deres øret Fiskerie Høstens tiid som den eeniste gang om aaret udj den paaStefnte Røedlands Elv, hafde ej videre at Prove.

5te Vidne Martha Heljesdatter 40 [aar] gal: Provede at hun som er føed og opføed her i Naboelauget og har tient Snart paa, og snart fra denne gaard Røedland, aldrig har hørt eller vist andet end at Røedlands opsidere udj den paastefnte Elv, mens icke Aarebøes opsiddere, har haftt uancket af Aarebøes opsiddere, hvert aar Deres øret Fiskerie udj den Saa kaldede paaStefnte Røedlands Elv, Lige som og vidnet vil ved aastædernes begranskelske!! observere om bemelte {ves} Elves dybaal er bleven forandret, af de indstefnte Vederparter, havde ej videre at prove.

Contra Citanterne Niels Larsen og Lars Monsen Aarbøe

1755: 269b

Fremstillede for Retten deres Vidner med begiær at sam/m/e maatte tages udj eedelig forhør.
1te Vidne Jens Knudsen blev af Contra Citanterne fremstillet for at aflegge til Faveur af dennem eedelig Vidnesbyrd i denne Sag, Mens hand blev ej der til admitteret fordie hand befantes af ælde at have tabt sin hukommelse, og altsaa af den aarsage Precenterer et umyndigt barn, hvilcket og Contra Citanterne icke kunde benægte at medføre sandhed
2det Vidne Morten Aamundsen, føed og opføed paa Contra Citanternes gaard Aarebøe, Provede at {hand som er føed og opføed paa g} fra 30 aar siden da hand tiente paa gaarden Aarebøe hos sine Forældre, da veed hand icke Rættere end at hans Forældre joe havde vær!! (hver) høst udj Røedlands Elvs Nordre qvitsel eller mindre aae eller bæck Deres øret Fiskerie, liges som og Aarbøes opsiddere om aaret naar fornødenheden det udkræver, har de i samme qvittel deres øret Fiskerie, havde ej videre at prove,
3de Vidne Guroe Jackobsdatter gal: 33 aar, føed og opfød paa gaarden {gaarden} Aarbøe, hvor hun stendig forblev til sit alders 23 aar, Provede, at saalenge hun i de \bem:te/ 23 aar kand mindes, da havde Aarebøes opsiddere Fiskerie udj den paaStefnte Rødlands Elvs Nordre qvitsel, dog icke uden hvert andet aar, og det Saaledes at hvert andet [aar]? Citanten Knud Røedland Fiskede udj Røedlands Elven, da havde Aarebøes opsiddere derudj eller udj bemelte qvitsel intet Fiske, mens hver næste aar dog icke oftere, eftter at Citanten udj nock bemelte Elv havde fisket eller Fiskede saa var det at Aarebøes opsiddere icke udj Elven mens dens Nordre qvitsel havde Deres Fiskerie, Endelig Siger Vidnet at hun ved aastædernes begranskelse Nærmere vil explicere Sig \om/, hvad hun videre haver til Sagens oplysning at forklare
4de Vidne Ingemor Olsen Viicke (Viick) 34 aar gal: føed og opføed her i Naboelauget, Provede at for omtrent 11 aar siden, kom vidnet Roendes paa een baad i den omtvistede Røedlands Elv, da hand saa een Mæhr staa I bemelte Røedlands Elvs Nordre qvitsel, mens hvem Mæhren tilhørdte, eller om bemelte qvitsel den tiid var saadan som den er nu, sc: Dybere eller grundere veed vidnet icke havde ej videre at prove.
5te Vidne Rasmus Olsen Meckebacken, Contra Citanten Niels Aarebøes Sted Søn, føeg!! (føed) {og} paa gaarden Aarebøe, hvor helst hand forblev til sit alders 23 aar, Provede at i ald den tiid hand i den omprovede tiid kand erindre, da, blev det forholdt med Fiskeriet udj Røedlands Elvens Nordre qvitsel, lige som af næst forige vidne er forklaret.
6te Vidne Goroe Olsdatter, Contra Citanten Niels Larsens Steddatter, 24 aar gal: føed paa gaarden Aarbøe Provede at for 9 aar siden veed hun at Contra Citanterne et aar havde Fiske mæhr udj den omprovede Røedlands Elvs Nordre qvitsel, da de dete!! (dette) aar der udj lidet elller intet Fisk bekom, Lige som dette og de 2de Næst forrige vidner forklarede at i den af dennem omprovede Nordre qvitsel var i en hver af dennem \den/ omprovede tiid fiske Mæhren lagt uden udgravning ved Steenerne i bemelte qvitsel, mens der udj saag de ingen Merstang, fordie at ingen Merstang udj dito qvitsel fantes, havde ej videre at prove.
Contra Citanterne havde ej {videre} \flere/ vidner {at} eftter tilspørgelse, at føre, De Sagde ellers at eftter at

1755: 270

De forgangen aars Høst havde gravet \eller Rødet udj/ bemelte {Nordre qvitsel udj} Røedlands Elvs Nordre qvitsel, kaldet Aarbøe Mehrle, da, blev samme udgravning eller opRødning igien opfyldet med Steen {og gruus}, Dennem uafvidende, men af hve{v}\m/ veed De icke, hvilcket og Lænsmanden Knud Røedland som nærværende tilstoed, at være vidende at det er skeed,
Der eftter begav Rettens Middel sig i følge med Parterne og de førte Prov fra gaarden Røedland og ned til et der Norden for liggende Stoert Færsk Vand Stoere Vandet kaldet,

Nemlig til den omtvistede Fiske Høel som eftter anviisning fantes at ligge under et lidet steiglt bierg tet Norden for Citantens qværne Huus paa hvilcken Høels Syndre Siide fantes et Steen gierde som ligger fra landet og ud paa Syndre Enden af een lidet ud fra landet liggende lav holme eller Sand bancke og grunde, hvilken dog med det faste land er sam/m/en hæftted paa bægge Ender, udj hvilcket Søndre Steen gierde fantes tet hos hin anden 2de hul hvor udj Naar Vandet er Høyt Sættes een Sort Fiske Reedskab kaldes Mæher, Tverts over hver af disse Hollers øverste kant findes ind lagt een tver Fiøl som kaldes Mæher stang, Vii befant og at dito Høel ligger for det mæste paa Røedlands grund, udj hvilcken Høel Røedlands Elv i lige maade har sit udfald, Endelig befant Vii at den omtvistede qvitsel ligger paa Nordre Siiden af berørte Høel, over denne qvitsel som er gandske Smal og grund ligger et Laugt!! Steen giærde fra landet til forbemelte Sand bancke som forvolder at ingen Fisk kand komme der igiennel!! oftere end Vandet er Høyt, Skulle ellers Sidst bemelte Steengierde aabnes og qvitselet graves dybere Tverts imod hvis gam/m/elt været haver /: Thj eftter Vidnernes Forklaring har qvitselet fra gal: Tiider været Saa grundt som det nu er, derover har og alle tiider Steen giærdet ligget :/ da sees endelig at Røedlands Fiskerie der ved blev mærckelig forminsket ja mueligens aldeeles Spilt, Titnefnte qvitsel som kaldes Aarbøe-Mæherle ligger ellers paa Contra Citanternes Aarbøes grund, Paa Aarebøe grund ligger og een liden anpart af den omtvistede Høel

Eftter at aastæderne Saaledes vare begranskede og beskrefne, forføyede Vii os igien til gaarden Røedland.

Formedelst afttenens paakomme ophæves Retten til i Morgen.

Dagen næst eftter som var den 25de Julj blev Rætten med forbemelte Laug rett atter Sadt paa forbemelte gaard Røedland, i begge Parters Nærværelse,

da de førte Vidner {bekræftede} ved Eed \bekræftte/ hvad de før haver udvist og Provet.

Procurator Holch mødte paa Knud Larsen Røedlands veigne og gav tilkiende at, det er bleven overbeviist med eenstemmende Vidner, at hands Principal Knud Larsen Røedland samt forMænd for ham, haver brugt den omtvistede Fiske Høel meere end over Hævds tiid; Icke det alleeniste men end og desuden er det ved Siun- og grandsknings Forretningen, befunden, at den omtvistede Fiske Høel er beroende paa Knud Larsen Røedlands fulde og Sande Ejendom tet ved hands paa sam/m/e Stæd af æld gam/m/el tiid opsadte qvernehuus, saa at Naturen viiser ved den fuldkomne Siun- og granskning, at Fiske høellen tilhører hands Principal og aldeeles icke nogen anden, ja end ydermere finder hand styrcke af Contra Citanternes egne førte Vidner at, bemelte Høel haver beroed og Stædse været under Lænsmandens etlæg over dobbelt Hævds tiid, og at Lænsmanden Knud Røedland samme Høel ver!! (hver) andet aar upaa-ancket og upaakiært, tillige med de gamle hands Forfædre Nødt og brugt haver, uagtet dette saa haver dog Aarebøes opsiddere foretaget sig den dristighed at, Rippe og vejleede bemelte Høel fra hands Principal

1755: 270b

Uden hands minde og tilladelse, men af egennyttighed og til sin Profit, saa at, om De Saa Selv Raadig skulle have handlet, havde de Reent udgravet Høllen, saa at ald Fiskeriet havde blevet for hands Principal forspilt, Eftter saadanne omstendigheder giorde Comparenten følgende i Rettesettelse over Niels og Lars Aarebøe, 1mo Siden <in>bemelte opsiddere paa Aarebøe, haver af egen Myndighed imod Lov antaget sig een Fremmets Ejendom, der fore at blive tildømt at bøde Volds bøder 60 Rdr: hver for sig, for det 2de {at} paastoed Holch at Contra Citanterne maae fraekiendes ald Ret udj bemelte høl, de hvert andet aar som Knud Larsen Røedland samme høel bruger, 3die Da Lænsmanden er saa uskyldig ført udj denne Process imod hands Villie, paastoed hand sc: Comparenten at Aarebøe mændene Niels og Lars

Aarebøe maae tilfindes at betale udj Processens omkostninger først Rettens gebyur!!, Underholdning for, denne behandling paa aastæden, til mange Mennisker 8 Rdr:, Procurator Sallarium det Ringeste siden Sagen af ham for nærværende tiid er Procederet til Doms 4 rdr: I øfrigt ervartede hand Dom.

Eftter at saavidt med Sagen var avangeret, anmelte Contra Citanterne at, omskiønt De er for at see denne Sag forligt, understaar de dog sig icke der om med Citanten at giøre nogen Contract eftterdie de ej ere Selvejere af deres paaboende gaard Aarebøe, fordie den er Mensahl gods Benificeret Sogne Præsten Velærværdige Hr: Smidth paa Storøen.

Mons:r Holch i anleedning af hvis ham næst foran er bleven bekiendt giort begiærede anstand i Sagen til dette Sogns Høste-Ting og at den paa sam/m/e Ting maatte igien foretages, da det nu er ufornøden siden Aastæden allereede ere begranskede at Sagen her oftere skulle ventileres, aarsagen til denne Proportition bestaar derudj at hand paa sin Principals vejgne finder sig beføyet til bemelte Høste Ting at begiægne Sagen med Continuations Stefnemaal, hvorved hand vil indvarsle Benificiarius Hr: Smidth til at møde om hand finder fornøden noget udj Sagen at svare for Mensahl gaarden Aarebøe.

Eragted

Dend forlangte udsettelse indvilges og det til Næste almindelig Høste-Ting da denne Sag igien paa Ting Stædet Bechervigen første Tingdag skal vorde foretaget.

Anno 1755 den 26de Julj blev, i Stæden for i gaars dagen {den} \som/ var den 25de Julj; da Sorenskriveren formedelst Embeds affairer blev hindret; Opsettelse Ting holdet paa det ordinaire Tingstæd Bechervigen i Storøens Præstegield for Vaags skibreedes \Almue/ følgel: dend Sammestæds Næstl: Sommer Ting skede Rettens Eragtning udj de til sam/m/e Som/m/er Ting lovlig Stefnte men uincamminerede Sager, og det med eftterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes mænd, Neml: Endre Knudsen Tvejdte, Lars Monsen Aarbøe, Jackob Asbiørnsen Faderbacke!! (Fagerbacke), Villum Larsen Kalvenæs, Ole Nielsen Kalvenæs, Jackob Christophersen Nordre Drivenæs, Johannes Asbiørnsen Stoere Drivenæs, og Tommes Jackobsen Nore Drivenæs,

Hvor da Procurator Mons:r Ulrich Friderich Søndenborg fremStillede Sig og tilkiende gav at Ole Michelsen Tosche af Bergen ved Skrifttlig Stefnemaal under 2den Aprilj Sidstleden, haver indkaldet, Bøygde Lænsmanden Knud Larsen Røedland tillige med Samtlige Fittie Sogns Almues Mænd at paahøre Vidner og at lide Dom, Den første som den der haver eftterladt og vist Sig overhørig udj at eftterkom/m/e hvad hannem paalaae, eftter øfrigheds ordre at tilholde og paasee Citanten som Fittie Kirckes Ejere, maatte nyde dend tilbørlige Kircke Tiende eftter Loven, og de Sidste tilsammens 148 Mænd som de der har vist Sig utilbørlig vejerlig

1755: 271

Med bemelte Tiendes erleggelse; Samme Stefnemaal Comparenten Producerede, tillige med Vedhæftted Specification paa de indStefnte hoved Mænd og Vidner, og der hos fremstillede de 2de Dannemænd, Svend Larsen Siglen og Jakob Nielsen Havnen, til Eedelig afhiemling om Stefnemaalets lovlige Forkyndelse for een hver der udj benæfte, bemelte Stefnemaal og Specification blev dernæst for Rætten oplæst.

Bøygde Lænsmanden Knud Røedland mødte for Retten og vedtog lovlig Stefnemaal i den/n/e Sag, declarerede ellers at, hand og øfrige Almues mænd af Fittie Sogn, haver andtaget Bøygde Procurator Mons:r Holch, til at igien drive de Pretentioner Citanten imod

dennem har andlagt Sag for, Mens da Velbemelte Mons:r Holch nu icke Sisterer Sig for Retten, lige som og de øfrige indstefnte ere absente, ma\a/tte Comparenten indlade under Rettens Retsindige Skiøn hvor vidt Retten eftter Lov og Kongel: anordninger, udfinder at herudinden denne Sinde skal foretages og Tracteres.

Af de Indstefnte og paa dend indkomne Liste anførte Vederparter og Vidner, mødte eftter {eftter} paaRaab ingen fleere end bemelte Lænsmand Knud Larsen Røedland.

Stefne Viidnerne Svend Larsen Siglen og Jackob Nielsen Havnen bekræfttede ved Eed at de {i denne} \over 14ten Dage for Næstl: Som/m/er Ting/ haver forkyndt forestaaende Stefne maal for alle paa den indkomne Liste anførte Persohner undtagen disse eftterskrevne som de ej har Stefnt, sc: ingen paa Bechervigen, ingen i Stoere Viigen, ingen i Søndre Stockcken og {ingen} eftter følgende Lyse Closters gaarder og Jurisdichtion, haver De for de paa Listen anførdte Persohner forkyndt Stefnemaalet Nemlig for de som findes paa gaarderne Wæspestad, Næsbøe, Schaalevigen, Hielmen, Gloppen, Blenæss og Kalsund.

Sønderborg for Citanten erindrede saa vidt Stefnte Hovedmænd og Vidner angaar, der formeentlig maatte Sortere eftter Knud Larsen Røedlands beretning, under Lyse Klosters Juridixtion, Lovens 1te Bogs 2det Capt: 24de Art: udj underdanigst følge af hvilcken disse bemelte paa Lyse Klosters gods bliver forpligtede at Svare for denne Rett, hvor fra de paa ingen maade har exciperet Sig, Særlig \da/ det som De ere Sigtede for, findes Passeret udj Fittie Sogn, af hvilken aarsage og Sluttelig Comparenten Siden ingen af de indstefnte møder, \hand/ dennem begiærede Samtlig forelagt, hvad Vidner angaar, under Lovens Fals maal, at møde til den afkrævede Forklaring, til Høste Tinget, og hvad Hoved Mand angaar givet Laug dag til sam/m/e tiid at møde; End videre begiærede og Comparenten at Lænsmanden Knud Røedland maatte Explicere Sig, om hand haver Fisket noget udj forrige og indeværende aaringer, hvor af Tiende til Fittie Kircke burde ydes og hvormeget, samt om hand alle tiider der af til Kirken har aflagt tilbørlig Tiende, Ligeleedes om hand icke udj besvarelse paa sig insinueret {at} beskickckelse af Citanten uder!! (under) 26de Februarj a: c: haver ærklæret at hand icke hvercken haver anholdt, ej heller opteller nogen af den uvillige Almues Fangende Fisk til Tiendes ydelse, og om hand icke dog der til har haftt øfrighedens ordre.

Knud Røedland Svarede at hand af øfrigheden er befahlet at Assistere Ole Tosche i billige tilfælde, mens da hand og \de/ øfrige Bønder maa under tvang betahle den nu paaStefnte Fiske Tiende

1755: 271b

Paa Bergens Slot, og Citanten ickcke har Stillet Comparenten Caution, Saa er det og at Comparenten af Sidst bemelte aarsage, icke har understaaet Sig at, optelle hos nogen Mand den af dennem fangne Fisk hvor af Tiende burde ydes, og just fordj Comparenten Saavelsom andre Fittie Sogns Indvaanere, yder som melt deres paaStefnte anpart \Kirckens/ Fiske Tiende udj Bergen, saa har hand nægted og nægter at betale sam/m/e paa meere end et Stæd, \Hvormeget hand har Fisket i omSpurte tiid, erindrer hand icke./

Dernæst blev henseende til det i Rettelagde Stefnemaal Saaledes {Er} udj Retten

Eragted.

Den mængde Bønder som hver for Sig kræves Fittie Kirckes Tiende af, bør i fald Sagen falder Dem imod udreede hver for Sig Tiende af Saameget eller lidet Fisk som een hver i de paaStefnte aar haver fanget, Saa at der for hver af de Indstefnte Persohner bør og maae eftter Sagens Natur have sin Dom, Lige som og Vidnerne som ere Stefnte, for det Mæste Consernerer icke alle Veder Parterne, men een hver af Dem i Sær, Som da icke Veder Parterne tilsam/m/en Søges for een almindelig gield, mens een hver i særdeeleshed for Saa meget Tiende som hand eftter Citantens Stefnemaal skal være pligtig at yde uden at den eenes skyld og gield Dependerer af een andens, Saa bør og Citanten i underdanigst følge det

Kongel: allernaadigste Rescript {af} under 3de Januarj h: a: Separatim forfølge sin Rett imod een hver af De paa den indkomne Liste anførte Persohner, Helst eftterdie {hver af de} imod de Indstefnte skal føres Separate Vidner, og eftter Sagens Natur maae og een hver af dennem have sin Dom.

Mons:r Sønderborg for Citanten Reserverede hans Rett over den ergangne Kiendelse, at i agttage paa Lovlig maade, og videre Proponerede under sam/m/e Citantens Rettes forbeholdenhed, om ikke indkaldte Hoved Parter i det mindste, for saavidt een hver haver holt Laug og Partie Sam/m/en, bør indeluckckes udj den Separate tilkiendte Sagers afhandling, Lige Ledes inhærerede Comparenten Sit forige om Laug dag og forelæggelse tilførte.

Udj anledning af foran inførte Decission, og under Reservation, at, hvis foran er Protocolleret, skal blive indtaget, tillige med seeniste Laug dag udj een hver act imod Citantens forbemelte Contraparter, blev Citantens Søgemaal Separatim Tragteret, Saa Leedes Som eftterfølger.

1. Ole Michelsen Tosche haver til {dette} Næstl: Som/m/er Ting skrifttlig ladet Indstefne Lænsmanden Knud Larsen Røedland, og Laugs Brødre, Ole Tislevold, Niels ibdm: og Ole Aronsen Tislevold, at betale Citanten Tiende af dend Fisk De haver fanget, i de paastefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at paahøre Provene, som paa dend indgivne Liste er anført, Nemlig Knud Jensen Røedland og de fleere.

Eragted

Knud Larsen Røedland item Laugs Brødrene Ole, Niels, og Ole Tislevold, samt vidnerne Knud Jensen Røedland, Knud Drivenæs, Peder Helland, Svend Siglen, Anders Rem/m/erejd, Lars Ivers øven!! (Iversøen) og Ole Age, gives Laug dag til næste Ting at møde, de første med tilSvar, og de Sidste for uder!! (under) falsmaal at aflegge Eedlig Vidnes byrd i denne Sag.

1755: 272

2. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Sommer Ting Skrifttlig ladet indstefne {Lænsmanden} Knud Larsen Remmerejd og Laugs Brødre, Mons Præstbøe, Mickel Lande og Encken Marthe Aarskov, at betahle Citanten Tiende af dend Fisk De haver fanget, i de paastefnte aar, Saa vidt Fitties Kirckes 3die part betreffer, der om at paahøre Provene, som paa den indgivne Liste er anført, Nemlig Sahlemon Rejmmerejd og de flere.

Eragted.

Knud Larsen Rem/m/erejd, item Laugs Brødrene, Mons Præstbøe, Mickel Lande og Encken Marthe Aarskov, samt Vidnerne Salemon Remmerejd, Lars ibdm: Anders ibdm: Rasmus ibdm: Paal Rasmusen ibdm: \og/ Svend Larsen Siglen, Simen Øjjore og Jert Brejviigen, gives Laug dag til Næste Ting at møde, de første med tilsvar, og de Sidste for under Lovens Falsmaal at aflegge Eedelig forklaring i denne Sag.

3. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting {Skrif} Skrifttlig Ladet IndStefnte Mons Rem/m/erejd og Laugs brødre, Rasmus, Samson, Endre og Paal Rasmusen Rem/m/erejd, samt Mickel Brynilsen Fittie, at betahle Citanten Tiende af den Fisk de haver fanget i de paastefnte aar, saa vidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at paahøre Provene, som paa dend indgivne Liste er anført, Nemlig, Sahlemon, Paal Christophersen og Lars Rem/m/erej med de flere.

Eragted.

Mons Rem/m/erejd, item Laugs brødrene, Rasmus, Samson, Endre og Paal Rasmusen Rem/m/erejd, og Michel Brønnilsen Fittie, samt Vidnerne Salemon Rem/m/erejd, Paal ibdm:, Lars ibdm:, Mons Præstbøe, og Ole Christophersen Fittie, gives Laug dag til næste Ting at

møde, de første med tilSvar, og de sidste for under Lovens Falsmaal at aflegge Eedelig Vidnesbyrd i denne Sag.

4. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting, Skrifttlig ladet indstefne Ole Ingemonsen Helland og Laugs brødre, Simon, og Ole Ellingsen Helland, at betahle Citanten Tiende af den Fisk De haver fanget, i de paastefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at paahøre Provene, som paa den indgivne Liste er anført, Nemlig Ole Olsen Helland og de flere.

Eragted,

Ole Ingemonsen Helland og Laugs brødre, Simon og Ole Ellingsen Helland, samt Vidnerne Ole Olsen Helland, Peder ibdm:, Lars ibdm:, og Lars Halvorsen Sættervigen, gives Laug dag, at møde til næste almindelige ting, de første med tilSvar og de sidste for under Lovens falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

5. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting, Skrifttlig Ladet indstefne Lars Tveidte, og Laugs brødre, Tarald Sandvigen, Endre Levog, Jackob ibdm: og Tarald ibdm:, at betale Citanten Tiende af dend Fisk de haver fanget, i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, derom at anhøre Provene, som paa den indgifne Liste er anført, Nemlig Peder Helland med de flere.

Eragted,

Lars Tveidte item Laugs brødrene, Tarald Sandvigen, Endre Levog, Jackob ibdm:, og Tarald ibdm:, samt Vidnerne Peder Helland, Salemon Tveidt, Johannes Tangen, Lars Aarbøe, Rasmus Tvejdta, og Orne!! (Arne) ibdm:, gives Laug dag til næste Ting at møde, de første med tilSvar, og de sidste for under falsmaal, at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

6. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting

1755: 272b

Skrifttlig Ladet indstefne Lars Ivers øyen, og Knud Vespestad, at betale Tiende af den Fisk de haver Fanget i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene som paa den indgivne Liste er anført, Nemlig Johannes Hatlevigen med de flere.

Eragted

Lars Iversøyen og Knud Væspestad samt Vidnerne Johannes Hatlevigen, Christian Kielholmen, Halvor Væspestad, Svend Larsen Siglem, og Knud Ingebretsen Hatlevigen, gives Laug dag til næste Ting at møde, de første med tilSvar, og de sidste under Lovens falsmaal, deres Eedelige forklaring i Sagen at aflegge.

7. Ole Mickelsen Toske haver til Næstl: Som/m/er Ting Skriftlig ladet indstefne Lars Olsen Viig, og Laugs brødre, Ingemor Vig, Helge ibdm: og Ole ibdm:, at betale Tiende af dend Fisk de haver Fanget, i de paastefnte aar, Saa vidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene, som paa den indkomne Liste er anførte Nemlig Paal Christophersen Remmerejd og de flere,

Eragted,

Lars Olsen Viig item Laugs brødre, Ingemor Viig, Helge ibdm: og Ole ibdm: samt Vidnerne, Paal Christophersen Rem/m/erejd, Ole Olsen Helland, Endre Tveidte, Peder Helland, og Ole Fittie; gives Laug dag til næste Ting at møde, de første med tilsvar, og de sidste under Lovens fals {at} maal at aflegge Eedelige Vidnes byrd i den/n/e Sag.

8. Ole Michelsen Tosche haver til næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet indstefne Ole Olsen Helland, og Laugs brødre, Endre Tvejdta, Per Helland og Ole Fittie, at betale Tiende af den Fisk de haver fanget, i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene, som paa den indkomne Liste er anførte, Nemlig: Lars Olsen Viig og de flere.

Eragted

Ole Olsen Helland {og} item Laugs brødre, Endre Tvejdta, Peder Helland, og Ole Fittie, samt Vidnerne Lars Olsen Viig, Ingemor ibdm:, Helge ibdm: \og/ Ole ibdm: gives Laug dag til næste Ting at møde, de første med tilSvar, og de sidste under falsmaal at aflegge Eedelig Vidnesbyrd i denne Sag.

9. Ole Michelsen Tosche haver til næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet indstefne Jens Knudsen Røedland og {Laugs} Johannes Tangen, at betahle Tiende af den Fisk de haver fanget, i de paaStefnte aar, Saa vidt Fittie Kierckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene, som paa den indkomne Liste er anført, Nemlig Niels Aarbøe og Peder Helland.

Eragted,

Jens Knudsen Røedland og Jannes!! (Johannes) Tangen samt Vidnerne Niels Aarbøe og Peder Helland, gives Laug dag til næste Ting at møde, de første med tilsvar, og de sidste under falsmaal at aflegge Eedelig forklaring i denne Sag.

10. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet indstefne Rasmus Hogstad og Peder Helland, at betahle Tiende af den Fisk de haver fanget i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre provene, som paa den indkomne Liste er anført, Nemlig, Ole Fittie og de flere.

Eragted

Rasmus Hockstad og Peder Helland, samt Vidnerne, Ole Fittie, Aamund Mortensen Hockstad, Rasmus Rasmusen Hockstad og Peder Helland, gives Laug dag til næstl: ting at møde, de første med tilsvar og de sidste under Lovens falsmaal at {møde} aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

11. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet indStefne Arne Tveidte og Hejne Sættebøe, at

1755: 273

betahle Tiende af den Fisk de haver fanget, i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene, som paa den indstefnte Liste er anført, nemlig, Lars Tvejdta og de flere

Eragted

Arne Tvejdta og Rasmus ibdm: samt Vidnerne Lars Tvejdta, Johannes Tangen, og Endre Tvejdta, gives Laug dag at møde til næste Ting, de første med tilsvar, og de sidste under Lovens Falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

12. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Sommer Ting Skifttlig Ladet indstefne Ole Riis øyen, og Hejne Sætte bøe, at betahle Tiende af den Fisk de haver fanget, i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes Tredie part betreffer, der om at anhøre provene, som paa den indkomne Liste er anført, Nemlig, Knud Liierbøe og de flere.

Eragted

Ole Riis øyen og Hejne Sætte bøe, samt Viidnerne Knud Liier bøe, Ole Tosdags øen, og Johannes i Tran øyen, gives Laug dag at møde til næste ting, de første med tilsvar, og de sidste under falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

13. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Somer Ting Skrifttlig Ladet indstefne Mathias Næsbøe og Rasmus ibdm: \bege af Lyse Closter gods, item Ole Chrtph: Fite, Christph: Rem/m/erejd, Knud Tveidte, Ole Tosdags øen, og Johanes Tran øyen,/ at betahle Tiende af den Fisk de haver fanget, i de paaStefnte aar, Saa vidt Fittie Kirckes 3die part betreffer,

Eragted

At som Contraparterne Rasmus og Mathias Næsbøe, Sorterer under Lyse Closter{s gods}, og icke under denne Jurisdichtion, Saa kand mand icke imponere dem at lide Dom for denne Rett, {og ej heller} \Mens til Provenes Paahør/ vorder {\der/} {for nogen Laug dag} \Laugdag/, {for} \til neste Ting/ dennem givet, Mens i fald Citanten haver noget {at} imod Contra {Citanterne} \Parterne/ at paatahle da haver hand for dend Rett som de sc: Contra parterne Sorterer under \Saadant/ at effectuere. De øfrige derimod Neml: Ole Christophersen Fittie, Christopher Remmerejd, Knud Tvejdt, Ole Tosdags øen, og Johannes Tran øyen, gives Laug dag til næste ting at møde med tilsvar i Sagen, til samme tiid forelegges de indstefnte vidner, Ingemon og Lars Viig at møde under Lovens fals maal, at aflegge Eedelig Forklaring udj denne Sag, undtagen \Vidnet/ Mathias Mathiesen Næsbøe, der lige saa Sorterer under Lyse Closters Jurisdixtion og der fore for at vidne, for denne Ret frietages.

14. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet indstefne, Jert Breivigen item Laugs brødre Lars Rem/m/erejd, Jackob Havnen, og Askel Volden, at betale Tiende af den Fisk de haver fanget, i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene, som paa den Indkomne Liste er anført, Nemlig Anders Remmerejd og de flere.

Eragted,

Jert Brejviigen, og Laugs brødre, Lars Rem/m/erejd, Jackob Hafnen, og Askel Volden, gives Laug dag at møde til næste Ting, de første med tilsvar, og de sidste under falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i den/n/e Sag.

15. Ole Michelsen Tosche, haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet indstefne Johannes Olsen Hatleviigen, og Laugs brødre Ole Torsdags øen, Encken i Tran øyen, Encken Martha Torsdags øen og Johannes Eegøen, at betahle Tiende af den Fisk de haver fanget i de paaStefnte aar, Saa vidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene, som paa den indkomne Liste er

1755: 273b

anført, Nemlig Johannes i Tran øyen og de flere.

Eragted

Johannes Olsen Hatleviigen, med Laugsbrødre Ole Tosdags øyen, Encken i Tran øyen, Encken Marte Torsdagsøen og Johannes Eeg øyen, samt Vidner Johannes i Tran øyen, Niels Dahlen, Knud Hatleviig, Lars Sivers øyen og Lars Halvorsen Sætter Viig, gives Laug dag til næste ting at møde, de første med tilsvar, og de sidste under fals maal at aflegge Eedelig Forklaring i denne Sag.

16. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Sommer Ting Skrifttlig ladet indstefne Hendrich Ogesen Tverderøen, at betahale!! Tiende af den Fand!! (Fisk) hand haver Fanget, i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene, som {i den} paa den Indkomne Liste er anført, Nemlig Barbroe Hansdatter med flere,

Eragted

Hendrich Ogesen Tverderøen samt vidnerne Barbro Hansdatter Tverderøen, Ole Riis øyen, Ole Torsdags øen, og Johannes i Tran øyen, gives Laug dag til næste ting at møde, den første med tilsvar, og de sidste under Falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

17. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Sommer Ting Skrifttlig ladet indstefne Jørgen Hansen Kvarven og Laugs Brødre, Rasmus Næsbøe af Lyse Klosters gods, og Arne Tvejdte, at betahle Tiende af den fisk De haver fanget, i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene, som paa den Indkomne Liste ere anførte, Nemlig Niels i Dahlen og de flere.

Eragted,

Den foran indførte Contrapart Rasmus {d.. hand} \Næsbøe/ som Sorterer under Lyse Klosters gods, kand for denne Ret icke imponeres at {til …… …… nogen} \lide Dom, Men/ Laug dag, {S…..} \gives Ham tilVidners anhør paa næste Ting altskiønt/ Hand icke er af denne Jurisdiction, {men af Lyse Klosters,} Mens i fald Citanten, paa Ham sc: Rasmus Næsbøe, haver noget at tilTahle, da bør Citanten saadant for hans Rette Competente forum at effectuere; Mens Jørgen Hansen og Arne Tveidte, samt Vidnerne Niels Dahlen, Ole Fittie, og Ole Riis øyen, gives Laug dag, {de første} at møde til næste Ting, \de første med tilSvar/ og de sidste under Lovens Falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

18. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Sommer Ting Skrifttlig Ladet IndStefne Johannes Qvarven, at betahle Tiende af den Fisk hand haver Fanget, i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene, som paa dend Indkomne Liste er anført, Nemlig Ole Riisøyen og de fleere;

Eragted

Johannes Qvarven samt Vidnerne Ole Riis øyen, Johannes Tran øyen, Isack Eje, Jon Qvernenæset, gives Laug dag til næste Ting at møde, den første {at} med tilSvar og de sidste under Lovens Falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

19. Ole Mickelsen Toske Haver til Næstl: Sommer Ting Skrifttlig ladet indstefne Sæbiørn i Viigen, at betale Tiende for den Fisk hand haver fanget, i de paaStefnte aar, Saa vidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene, som paa den Indkomne Liste er anført, Nemlig Lars i Viigen og de flere.

Eragted

Sæbiørn Vigen samt Vidnerne Lars i Vigen, Daniel i Ølversøyen, Ole Ris øyen, og Ingebret Dahlen, gives Laug dag til næste ting at møde, den første med tilsvar og de sidste under Lovens Falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

20. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet indstefne Daniel i Ølvers øyen og Niels

1755: 274

Ingebretsen Dahlen, at betahle Tiende af den Fisk de haver Fanget, i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre provene, som paa den indkomne Liste er anført, Nemlig Lars Ivers øyen, og de flere.

Eragted

Daniel Ølvers øyen og Niels Ingebretsen samt Vidnerne Lars Ivers øyen, Ole Torsdags øyen, Johannes Axselsen Egøen, og Johannes Hatleviigen, gives Laug [dag] til næste ting at møde, de første med tilsvar, og de sidste under Lovens Fals maal at aflegge deres Eedelige forklaring i Sagen.

21. Ole Mickelsen Toske haver til Næstl: Sommer Ting Skrifttlig Ladet Indstefne Bertel i Hane øyen og Lars Ey øyen, at betale Tiende af den Fisk De haver fanget i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene som paa den indkomne Liste er anført, Nemlig Johannes Egøyen og de flere.

Eragted

Bertel Hanøyen og Lars Eyøyen, samt Vidnerne \Johannes Egøyen, Ole Torsdags øen, og Ole Riis øyen/ gives Laug dag til Næste Ting at møde, de første med tilSvar, og de sidste under Lovens fals maal, at af[legge] Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

22. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Sommer Ting Skrifttlig Ladet Indstefne Isack Eje, at betahle Tiende af den Fisk {de} hand haver Fanget i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene, som paa den Indkomne Liste er anført, Nemlig Bertel Hanøyen og de flere.

Eragted

Isack Eje samt Vidnerne Bertel Han øyen, Ole Riis øyen og Johannes i Tranøyen, gives Laug dag at møde til næste Ting, den første med tilsvar, og de sidste under Lovens Fals maal at aflegge Eedelig Vidnes [byrd] i denne Sag.

23. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet indStefne Ole Age og Jackob Kuviigen, at betale Thjende!! (Tiende) af den Fisk de haver Fanget, i de paaStefnte aar, Saavidt Fitte!! (Fittie) Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene, som paa den Indkomne Liste er anført, Nemlig Lars i Sætter Viigen og de flere.

Eragted

Ole Hage!! (Age?) og Jackob Kuviigen Samt Vidnerne Lars Sætterviigen, Joen Fattigmands Havn, og Knud i Hatle Viigen, gives Laug dag at møde til næste Ting, de første med tilsvar, og de sidste under Lovens Falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

Procurator Sønderborg for Ole Mickelsen Toske {og} gav tilkiende at hand til næst afvigte Somer Ting ved Skrifttlig Stemfnemaal!! af 2de Aprilj Sidstl:, har ladet Indstefne Lænsmanden Knud Røedland tillige med eftter følgende Fittie Almues mænd, Nemlig, Ole Antoniusen, med de flere, eftter Specification som tillige med Stefne maalet blev i Rette lagt, dog uden Dato, saavidt Specificationen angaar, Mens begge af Ole Tosche underskrevet, Concernerende det paa Fittie Kircke foretagende arbejde af, Kiørsel, førsel, samt Materialiers anskaffelse af Citanten Toske, formedelst de indstefntes utilbørlige forhold, uvillighed og forsømmelse, til sam/m/e Stefnemaals Eedelige afhiemling at være lovlig forkyndt,

Comparenten fremstillede de 2de Dannemænd Svend Larsen Siglen og Jackob Nielsen Havnen; Den

1755: 274b og 275a (Desse 2 sidene er hoppa over i den originale tingboka)

1755: 275b

Allegerede Stefning og Specification blev dernæst for Retten oplæst.

Stefne Vidnerne Svend Larsen Siglen og Jackob Nielsen Havnen, bekræfttede ved Eed at de i denne Sag meere end 14 Dage {Siiden} føren Næst afvigte Som/m/er Ting, har forkyndt, det Producerede Stefnemaal, for alle paa den indkomne Liste, anførte bønders Boepæller.

Eftter paaRaab mødte ingen eftter paaRaab,

Mons:r Sønderborg bad om Laug dag.

Eragted

de lovlig indstefnte men absente Veder Parter Sc: Ole Antonisen, Thore Aronsen, Johannes i Sandvigen, Aadne Tveidte, Ole Larsen Fittie, Ørjans ibdm:, Siur Knudsen ibdm: Aschel Volden, Jert i Brejviigen, Jakob i Havnen, Else Svine Træe, Mickel Brønnilsen Fittie, Ander!! (Anders) Røndholm, Lars og Baar Eje, Johannes Mæham/m/er Viigen, Erick Hofland, Johannes Oberg, Jackob Christophersen Drivenæs, Lars Jørgensen og Ole Christophersen Fagerbacke item Jonas Drivenæs, {hvilcke} gives Laug dag {at} til næste Ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Procurator Sønderborg i Rette ædskede den til afvigte aars Høste Ting udsadte Sag, for Citanten Ole Toska, Imod Knud Larsen Remmerejde betreffende grunde Leje af et Nøst opsadt paa Fittie gaards grund, udj hvilcken Sag Comparenten Producerede, Ole Larsen Fittie og Siur Knudsen ibdm:, Deres Skrifttlige attest som beskickckelse Vidner under 7de Decembr: 1753, Som for Retten blev oplæst,

Dend indstefnte Knud Remmerejde møtte ej eftter paaraab.

Mons:r Sønderborg Dernæst forestillede, at, Naar saavel det forhen udj Sagen Passerede som og den i Dag Producerede attest, Tages til Retsindig overvejelse, da befindes at den Indstefnte haver været uvillig i at betahle Citanten sin billig afkrævede grunde leje af det paa Fittie graards!! (gaards) grund opsatte Nøst, og der imod Provoceret til Process og Dom, Thj indloed Comparenten Sagen til Doms med paastand at indstefnte Knud Larsen Rem/m/erejd vorder tilpligted at betahle Den paastaaende grunde Leje, eller og at bortføre Nøsted, \og/ over alt at oprette Sagens beckostninger med iberejgnet FuldMægtigens Sallarium, Alt billigst med 8 Rdr:

Paa Rettens tilspørgende var De 2de Bønder som den indkomne attest har underskrevet, icke enten til Stæde, ej heller ere de Stefnte.

Mons:r Sønderborg videre indlod Sagen til Doms.

Eragted

Sagen bliver optaget til Doms afsigelse til i overMorgen som \er/ førstkommende Mandag, fordie det nu er hen paa Løverdags Aftten.

24. Procurator Mons:r Sønderborg for Ole Toske møtte og i Rette ædskede den af ham mod Lars Ivers øyen, Rejste Sag, til Lands lod med videre af et Mackrel Kast som den Indstefnte I aaret 1752 ongefæhr for 6 uger for Michaelj paa Stoere

1755: 276

Siglen, hvilcken Sag til afvigte aars Høste Ting var beven!! (bleven) udsadt, Udj denne paastoed Comparenten Dom til undgieldelse for den Indstefnte, med opretning for det giorde Mackril Kast eftter Loven og Sagens bekostning billigst med 8 Rdr:

Eragted

Fordie afttenen allereede er paakommet bliver denne Sag optaget til Doms til i overMorgen som er førstkom/m/ende Mandag,

Eftter Citantens Fuldmægtiges paastand, hvor vel Citanten icke har denne Sagens Session ved vidner Legitimeret eller kand paa tilspørgende beviise, det den paagieldende Veder Part haver Nødt lovlig varsel til Høste Tinget 1754, eller til næst afvigte dette \aars/ Som/m/er Ting.

Eragted

Formedelst det er Laug!! (Langt) ud paa afttenen, og Søndag i Morgen, bliver Retten til i Ofer!! (Over) Morgen som er førstkommende Mandag den 28de Julj, ophævet.

Mandagen \næst eftter/ som var den 28de Julj blev Retten igien Sadt paa forbemelte Stæd Bechervigen, udj følgende fra Næstl: Som/m/er udsadte Sager, {og Rettens der sam/m/e stæds giorde Eragtning,} og Retten betient med det forbemelte Laug rett,

25. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet indstefne Mons:r Jens Holch og Lars Halvorsen Sættreviigen, at betahle Fiske Tiende af den Fisk De haver Fanget i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene, som paa dend Indkomne Liste er anført, Nemlig Rasmus Helgesen og de flere.

Eragted

Mons:r Jens Holch og Lars Halvorsen Settrevigen samt vidnerne Rasmus Helgesen, Christian Kielholmen, Lars Iversøen, Tørris i Strømøyen, Salemon Rem/m/erejd, Mons Rem/m/erejd, Mons ibdm:, og Endre ibdm:, gives Laug dag til næste Ting at møde, de første med tilSvar og de sidste under Lovens Falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

26. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Sommer Ting Skrifttlig ladet Indstefne Svend Siglen og Anders Rem/m/erejd, at betahle Tiende af den Fisk de haver Fanget i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene, som paa den indkomne Liste er anført, Nemlig Sahlemon Remmerejd og Lars ibdm:;

Eragted

Svend Larsen Siglen og Anders Rem/m/erejd, samt Vidnerne Salemon Rem/m/erejd og Lars ibdm:, gives Laug dag til næste Ting at møde, de første med tilsvar og de sidste under Lovens Falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

27. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Sommer Ting Skrifttlig ladet Indstefne Lars i Viigen og Lars i Sejevaagen, at betale Tiende af den Fisk de haver Fanget, i \de/ paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene som paa den Indkomne Liste er anført Nemlig Ole Larsen Viigen og de fleere.

Stefne Vidnerne Explicerede sig ydermeere, at Lars i Sejevaagen icke af dennem er forkyndt noget Stefnemaal i denne Sag.

Eragted

Lars i Viigen, samt

1755: 276b

Vidnerne Ole Larsen Viigen, Ole Riis øyen, Ole Torsdags øen, Daniel Olvers øyen, og Niels i Dahlen, gives Laug dag at møde til næste Ting, den første med tilsvar, og de sidste under Lovens Falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

28. Ole Mickelsen Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet indstefne Joen Fattig mands Havn, at betahle Tiende af den Fisk Hand haver Fanget i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der [om] at anhøre Provene, som paa dend indkomne Liste er anført Nemlig Ole Ager og Jackob Kuviigen,

Eragted

Joen Fattig Mands Havn samt Vidnerne Ole Ager og Jackob Kuviigen, gives Laug dag til næste Ting at møde, den første med tilsvar, og de sidste under Lovens Falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

29. Ole Mickelsen Toske haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet IndStefne Villum Stoere Viigen og Knud Lierbøe, at betahle Tiende af den Fisk De haver Fanget, i de

paaStefnte aar, Saa vidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene, som paa dend Indkomne Liste er anført, Nemlig Ole Villumsen Storevigen og Knud Jensen Røedland. Stefne Vidnerne explicerede {end} ydermeere at Villum Stoere Viigen icke af dennem er forkyndt noget Stefnemaal.

Eragted

Knud Lier bøe, samt Vidnerne Ole Villumsen Stoere Viig, og Knud Jensen Røedland, gives Laug dag til næste ting at møde den første med tilsvar og de sidste under Lovens Fals maal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

30. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet indstefne Johannes øfre Levog og Torjer paa Torje, at betahle Tiende af dend Fisk de haver Fanget i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre provene, som paa den Indkomne Liste er anført, Nemlig Anders i Fonden og de fleere.

Eragted

Johannes øfre Levog og Torjer paa Torje samt Vidnerne Anders i Fonden, Ingebret ibdm:, Paal Ey øyen, Salemon Tveidt, Endre Neere Levaag, Erick Fonden, Lars ibdm:, Niels Dahlen, og Ole Torsdagsøen, gives Laug dag til næste Ting at møde, de første med tilsvar, og de sidste under Lovens Fals maal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

31. Ole Michelsen Tosche haver Skrifttlig ladet Indstefne, til næstl: Som/m/er Ting, Baar Fonden og Anders i Fonden, at betahle Tiende at!! (af) dend Fisk de haver Fanget, i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene som paa den Indkomne Liste er anført, Nemlig Ingebret Fonden og de flere.

Eragted

Baar Fonden og Anders ibdm:, samt Vidnerne Ingebret Fonden, Bertel ibdm:, Christopher ibdm:, Erick ibdm: og Lars ibdm: gives Laug dag til næste Ting at møde, de første med tilsvar, og de sidste under Lovens fals maal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

32. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet indstefne Erick i Fonden og Lars {ibdm:} ibdm: at betale Tiende af den Fisk de haver fanget, i de paaStefnte

1755: 277

aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene som paa den indkomne Liiste er anført Nemlig {Erick i Fonden og} Ingebret Fonden og de fleere.

Eragted.

Erick i Fonden og Lars ibdm:, samt Vidnerne Engebret i Fonden, Christopher ibdm:, Baar ibdm: og Anders ibdm:, gives Laug dag til næste Ting at møde, de første med tilsvar og de sidste under Lovens Falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

33. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet Indstefne Christopher i Fonden og Sahlemon ibdm: at betale Tiende af dend Fisk de haver fanget, i de paaStefnte aar, Saa vidt Fittie Kirckes 3die part betreffer der om at anhøre Provene, som paa den indkomne Liste er anført Nemlig Erick Fonden og de flere.

Eragted

Christopher i Fonden og Salemon ibdm:, samt Vidnerne Erick i Fonden, Lars og Ingebret ibdm:, gives Laug dag til næste ting at møde, de første med tilsvar, og de Sidste under Lovens Fals maal at aflegge Eedelig Vidnes byrd, i denne Sag.

34. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Sommer Ting Skrifttlig ladet indStefne Størck i Skaaleviigen og Encken Anne ibdm: \begge af Lyse Kloster gods/ at betale tiende af dend Fisk de haver Fanget, i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre provene som paa den Indkomne Liste er anført, Nemlig Mons Præstbøe, og de fleere.

Eragted

Siden de indStefnte Vederparter sc: Størck Skaaleviigen og Encken Anne ibdm: Icke Sorterer under denne, men Lyse Klosters Jurisdiction, Saa vorder der for, for dennem {ingen} \i den/n/e Sag/ Laug dag givet \allene til møde for vidnerne eftter indstefnte Liste at anhøre men ej til Doms lidelse/ Men haver Citan\ten/ noget mod Dem, sc: Vederparterne Størck og \Encken/ Anne Skaaleviigen, at paatale, da bør saadant at skee for deres Competente Foro.

35. Ole Michelsen Tosche haver til næstl: Sommer Ting Skrifttlig ladet indstefne Sahlemon Ochstad og Laugs brødre, Lars ibdm: og Endre Selleviigen, at betahle Tiende af den Fisk de haver Fanget i de paaStefnte aar, Saa vidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene, som paa den Indkomne Liste er anført, Nemlig Helge Ochstad, og de fere!! (flere);

Eragted

Salemon Ochstad og Laugs brødrene Lars ibdm: og Endre Selle Viigen, samt Vidnerne Helge Ochstad, Lars Sættre Viigen, Sahlemon Rem/m/erejd, Anders ibdm:, og Svend Siglem, gives Laug dag til næste Ting at møde, de første med tilsvar og de sidste under Lovens Fals maal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

36. Ole Michelsen Tosche haver \til Næstl: Som/m/er Ting/ Skrifttlig ladet Indstefne Niels Lande og Laugsbrødre Lars Olsen ibdm: og Lars Monsen ibdm: at betale Tiende af den fisk de haver fanget i de paastefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre provene som paa den Indkomne Liste er anført, Nemlig Endre Larsen Lande og de flere.

Eragted

1755: 277b

Niels Lande item Laugs brødre Lars Olsen Lande og Lars Monsen Lande, samt Vidnerne Endre Larsen Lande, Tarald, \og/ Mikel {og} ibdm: samt Anders Nord Fonden og Jert i Brejviigen, gives Laug dag til næste Ting at møde, de første med tilsvar, og de Sidste under Lovens Falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

37. Ole Michesen!! Tosche haver til næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet Indstefne Johannes Næsse, og Laugs brødre Tarald Lande og Tommes i Wæstvigen\s Encke/ at betahle Tiende af den Fisk de haver Fanget i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene som paa den Indkomne Liste er anført, Nemlig Lars Væstviig og de fleere.
Stefne Vidnerne Svend Siglen og Niels Havnen explicerede Sig, at de 2de i den Indkomne Liste anførte Vidner, sc: Aamund og Johannes i Gloppen, icke haver fa\a/et fuldkommen Varselt!! (varsels) tiid; og heller er de icke under den/n/e, men under Lyse Kloster Gods Sorterende.

Eragted

Johannes Næsse, og Laugsbrødre Tarald Lande og Tommes i Wæstvigens Encke, Samt Vidnerne, Lars Væstviigen, Jert Brejvig, Paal Eyjoren, Ingemon Næsse, Ole Rasmusen Viig, Lars Remmerejd, Anders i Nordre Fonden, Knud Tofteland, og Simen Øyjoren, gives Laug dag til Næste ting at møde, de første med tilsvar og de sidste under falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

38. Ole Michelsen Tosche haver til næstl: Sommer Ting Skrifttlig Ladet indStefne Johannes VæspeStad og Laugs brødrene Lars Væspestad, og Jens Larsen Hielmen der Sorterer under Lyse Closters Jurisdixtion, at betahle Tiende af den Fisk De haver fanget i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene, som paa den indkomne Liste er anført, Nemlig Ingemor Væspestad,

Eragted

De IndStefnte Vederparter bør i anleedning af Lov udj denne Sag, Søges \til Doms lidelse/ for deres Competente Foro, hvor hen og denne Sag Remiteres \dog gives dennem Laug [dag] til næste Ting at møde for Vidnerne Ingemor Væspestad, Lars og Endre Tveite, Peder Helland, Joen Væspestad, Salemon og Lars Rem/m/ereid, Lars Sætervigen og Povel Christophersen, som herved forelegges same tiid at møde, at anhøre/ {I fald}

39. Ole Michesen!! Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet Indstefne Joen Væspestad og Laugsbrødre Iongemor!! (Ingemor) og Halvor Væspestad {at be} der Sorterer under Lye!! Koster!! (Lyse Kloster) Jurisdiction, at betale Tiende af den fisk de haver Fanget i de paa[stefnte] aar, Saavidt Fittie Kirckes Tredie part betreffer, der om at anhøre Provene som paa den indkomne Liste er anført, Nemlig Christopher Fonden og de flere.

Eragted

De IndStefnte Vederparter, bør i anleedning af Lov, udj denne Sag \til Doms modtagelse/ Søges for deres Competente Foro, \og alligevel gives dennem Laug dag til næste Ting at møde for [at] anhøre Vidnerne Christopher i Fonden, Ingebret Fonden og Lars Remereid, der og under Fals maal forelegges at møde/ hvor hen og denne Sag Remitteres.

40. Ole Michelsen Tosche haver ved Skrifttlig Stefnemaal til Næstl: Som/m/er Ting, Ladet IndStefne Lars Helland og Tørris i Strøm øyen, at betale Tiende af den Fisk de haver Fanget, i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre

1755: 278

Provene, som paa den Indkomne Liste er anført, Neml: Simon Helland og Ole IngeMorsen ibdm:,

Eragted

Lars Helland og Tørris i Strøm øyen, samt Vidnerne Simen og Ole Ingemorsen Helland gives Laug dag til næste Ting at møde, de første med tilsvar, og de sidste under falsmaal at aflegge Eedelig vidnes byrd i denne Sag.

41. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Sommer Ting Skrifttlig ladet indStefne Niels Aarbøe og Tørris i Strøm øyen, at betale Tiende af den Fisk de haver Fanget, i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene som paa den indkomne Liste er anført, Nemlig Peder Helland og de fleere,

Eragted.

Niels Aarbøe og Lars Aarbøe!! (Tørris i Strømøyen?) samt Vidnerne Peder Helland, Knud Jensen Røedland, og Ole Tislevold, gives Laug dag til Næste ting at møde de første med tilsvar og de sidste for under fals maal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

42. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet indstefne Lars Tofteland og Laugs brødre, Johannes og Knud Tislevold, at betale Tiende af den Fisk De haver fanget udj de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre provene som paa den Indkomne Liste er anført Nemlig, Paa!! (Paal) Eyjoren, og de fleere,

Eragted

Lars Tofteland og Laugsbrødrene, {gives Laug} Johannes og Knud Tofteland!! (Tislevold?), samt Vidnerne, Paal Ejjoren, Størck Tofteland, Anders i Fonden, og Jert i Brejviigen, gives Laug dag til næste Ting at møde, de første med tilsvar, de sidste under falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

43. Ole Mickelsen Toske haver til Næstl: Som/m/er Ting Skriflig!! Ladet IndStefne Paal Ejjoren og Laug brødre Størck Tofteland og Salemon Tvejdte, at betahle Tiende af den Fisk De haver fanget i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene som paa den Indkomne Liste er anført nemlig Ingemor Næsse, og de flere.

Eragted

Paal Ejjoren, item Laugs brødrene Størck Tofteland og Salemon Tveidte, samt Vidnerne Ingemor Næsse, Niels ibdm:, Simon Ejjoren, Jert i Brejvigen, Anders i Nordre Fonden, Tarald Sandviigen, gives Laug dag til næste Ting, de første med tilsvar, og de sidste under Lovens Falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

44. Ole Michelsen Tosche haver til næstl: Sommer Ting Skrifttlig ladet Indstefne Ingemor i Næsse og Laugs brødre Niels ibdm: og Klem/m/et Engeviigen, at betale Tiende af den Fisk de haver fanget, i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre provene som paa den Indkomne Liste er anførdt, Nemlig Paa Ejjoren og de flere.

Eragted

Ingemor Næse item Laugs brødrene Niels ibdm:, og Klemmet Engeviig, samt vidnerne Paal

1755: 278b

Ejjoren, {Niels i Næsse,} Jackob Levog, Niels i Stocken, Salemon Tvejdt, Anders i Nordre Fonden, og Erick i Søre Fonden, gives Laug dag til næste Ting at møde, de første med tilSvar, og de sidste under Lovens Fals maal, at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag,

45. Ole Michelsen Tosche haver til næstl: Sommer Ting Skrifttlig ladet indStefne Niels Stochen at betale Tiende af den Fisk hand haver Fanget i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene som paa den Indkomne Liste er anført, Nemlig Lars Stocken og Sahlemon Tvejdt.

Eragted

Niels Stockken, samt Vidnerne Lars Stockcken g!! (og) Sahlemon Tveidt, gives Laug dag at {ti} møde til næste Ting, de første med tilsvar og de Sidste for under falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

46. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig Ladet IndStefne Johannes Gloppen og Aamund ibdm: \der Sorterer under Lyse Kloster gods/ at betahle Tiende af den fisk De haver fanget i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffende, der om an!! at høre!! (at anhøre) Provene som paa dend Indkomne Liste er anført, nemlig Sahlemon Tvejdt og de fleere.

Eragted

De indStefnte Veder Parter, bør, I anledning af Lov, udj denne Sag \Til Doms lidelse/ Søges for sit Competente Foro, hvor hen og denne Sag Remitteres. \Gives dog til næste Laug dag at møde for at anhøre vidnerne Salemon Tveidt, Knud Tefland(?), Povel Eferøen(?), Tarald Lande, Lars Remmereid, Lars i Fonden, Anders i Nordre Fonden og Mickel Lande, som alle forelegges til næste Ting til Vidnes byrds aflæg i denne Sag at møde./

47. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig Ladet IndStefne Johannes Sand Viigen, at betahle Tiende af den Fisk Hand haver fanget, i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirkes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene som paa den Indkomne Liste er anført, Nemlig Tarald Sandviigen og Størck Tofteland,

Eragted.

Johannes Sandviigen, samt vidnerne Tarald Sandviig og Størck Stofteland!! (Tofte-), gives Laug dag til Næste ting at møde, de første med tilsvar og de Sidste under falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i Sagen.

48. Ole Mickelsen Toske haver til Næstl: Som/m/er Ting Skriftlig Ladet IndStefne, Johannes Engeviigen og Laugs brødrene Erick Hovland og Ole Mettuue, at betahle Tiende af den fisk De haver Fanget, {der} I de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene som paa den Indkomne Liste er anført, Nemlig Tom/m/es Skaar og de flere.

Eragted

Johannes Engeviigen, item Laugs brødrene Erick Hovland og Ole Mettuue, samt Vidnerne Tom/m/es Skaar, Ole Hovland, og Tarald Sandviigen, gives Laug dag til Næste Ting at møde, de første med tilsvar og de Sidste under under!! falsmaal at aflegge Eedelig Vidnesbyrd i Sagen.

49. Ole Mickelsen Toske haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet IndStefne Ole Hovland og Tommes Skaar at betale Tiende af den Fisk de haver fanget i de paaStefnte aar, Saa vidt Fittie Kirckes 3die part {be}

1755: 279

Betreffer, der om at anhøre Provene som paa dend Indkomne Liste er anført, Nemlig Klemmet Olsen Engeviig og Ole Børresen.

Eragted

Ole Hovland og Tommes Skaar, samt Vidnerne Klemmet Olsen og Ole Børresen, gives Laug dag til næste Ting at møde de første [med tilsvar] udj Sagen og de sidste under falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

50. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet indStefne Anders Rønholm {og} at betahle Tiende af den Fisk hand haver Fanget i de paaStefnte aar Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, derom at anhøre Provene som paa den ind{Ste}komne Liste er anført, Nemlig Hans Røen Holm og Lars Eje,

Eragted,

Anders Hønholm!! (Rønholm), samt vidnerne Hans Rønholm og Lars Eje, gives Laug dag til næste Ting at møde, den første med tilsvar, og de sidste under falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

51. Ole Mickelsem Toske haver til Næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig Ladet IndStefne Lars Eje og Hans Rønholm, at betahle Tiende af den Fisk De haver fanget i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes Tredie part betreffer, der om at anhøre Provene, som paa den Indkomne Liste er anført, Nemlig Anders Rønholm og Baar Eje,

Eragted

Lars Eje og Hans Røn Holm, samt Vidnerne Anders Røenholm og Baar Eje, gives Laug dag til næste Ting at møde, de første med tilsvar og de sidste under falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i Sagen.

52. Ole Michelsen Tosche haver til næstl: Som/m/er Ting Skrifttlig ladet IndStefne Baar Eje at betale Tiende af den Fisk hand haver fanget, i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer der om at anhøre Provene som paa den Indkomne Liste er anført Nemlig Lars og Knud Eje.

Eragted

Baar Eje, samt Vidnerne Lars og Knud Eje, gives Laug dag til Næste Ting den første med tilSvar og de Sidste under falsmaal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

53. Ole Michelsen Tosche haver til Næstl: Sommer Ting Skrifttlig ladet IndStefne Johannes Viig og Johannes Vinnenæs, at betale Tiende af den Fisk de haver Fanget, i de paaStefnte aar, Saavidt Fittie Kirckes 3die part betreffer, der om at anhøre Provene som paa den Indkomne Liste er anført, Nemlig Lars Vinnæs og de fleere.

Eragted

Johannes Viig og Johannes Vinnæs, Samt Vidnerne Lars Vinnes, Ole Biercken, Vinsians Larsen Uglenæs, Morten Vinnes, \og/ Jørgen i Vinne Vaagen, gives Laug dag til næste Ting de første med tilsvar og de sidste under fals maal at aflegge Eedelig Vidnes byrd i denne Sag.

54. Ole Mikelsen Toske haver til nestl: Som/m/er Ting Skrifttl: [ladet indstefne]

1755: 279b

Ole Breke, Simon Blenes, Ole Husevigen og Anders Atrøen at paahøre Prov og Taale Dom betreffende Fittie Kierkes Tiende af den Fisk De i de afvigte Aaringer hafver Fanget, med det mere eftter Stefningens ydermere Indhold. Af Veder Parterne hvoraf Simen Blenæs deppenderer af Lyse Closters Jurisdiction eller Vidnerne mødte ingen.

Eragted

Ole Breke, Ole Husevigen og Anders Atrøen {….. ikke} \og/ Simen Blenæs der ei \til Dom at lide/ kand Trækes fra Sit Værne Ting, gifves tillige med de paa den indkomne Liste anførdte Widner Morten og Lars Windenæs Laug dag til neste Almindel: Ting at møde, De \3de/ første med tilsvar \Simen Blænæs til vidners anhør/ og Vidnerne for under Eed og Falsmaal at aflegge Eedl: Vidnes byrd udi Sagen.

55. Ole Mikelsen Toske hafver til nest afvigte Ting Skrifttl: ladet indstefne Tomes Wie at Svare Citanten Tiende til Fittie Kierke af Den Fisk Hand i de Afvigte Aaringer i Fittie Sogn haver Fisket, derom at paahøre Prov og Taale Dom. Eftter de førdte Stefne Vidners forklaring vides ei hvem Tomes Wie er eller hvor Hand findes og hvorfor Hand ei eller!! (heller) er Stefnt.

Eragted

Den ubekiente og ustefnte Tomes Wied (Wind) kand ei imod Lov gifves Laugdag.

56. Ole Mikelsen Toske hafver til dette afvigte Som/m/er Ting Skriftlig Indstefnt Jacob Kalsund af Lyse Closters Jurisdiction at anhøre Prov og Taale Dom betreffende Den Fisk Hand udi nest afvigte Aaringer i Fittie Sogn haver fanget eftter den indkomne Stefnings og Listes nermere Indhold.

Eragted

Det vides at Jacob Kalsunds Rette Wærne Ting er paa Lyse Closters Jurisdiction Thi bør og denne Sag der Mens ei for denne Rett Paadøm/m/es, Trøster ellers Citanten Sig hereftter at anlegge Sag imod same Veder Part til at faae ført Vidner, allene til et Provs Brevs Mens

ingen Doms erholdelse og Hand Stefner De Vidner hvis Pligt er at Comparere for denne Rett, skal Citanten ei feile Vedbørlig Assistence.

57. Ole Mikelsen Toske hafver til dette \afvigte/ Ting Skrifttl: ladet Indstefne Knud Drivenæs at taale Dom til at betale Citanten Fitie Kierkes anpart Tiende af den Fisk Hand udi Fittie Sogn de afvigte Aaringer hafver Fanget, derom at anhøre Prov eftter ben:te Listes udviis Samt Taale Dom.

Eragted

Knud Drivenæs item Widnerne Iver Sætre vigen, Jacob Rasmusen Bekervigen nu paa Hougland, og Hermand Drivenæs gifves Laug dag til neste Ting at møde den første med tilsvar, og Provene for under Falsmaal at aflegge Eedl: Vidnesbyrd i denne Sag.

58. Ole Mikelsen Toske har til nestl: Som/m/er Ting Skrifttl: ladet Indstefne Knud Græsdalen og Hermand Drivenæs at betale ved Dom Fittie Kierkes anpart Tiende af den Fisk De udi Fittie Sogn har Fisket udi afvigte aar, derom at paahøre De paa den indkomne Liste anførte 3de Vidner.

Eragted

Rasmus Grasdalen!! (Knud Græsdalen?) og Hermand Drivenæs desligeste Vidnerne Joen Sættre, Niels Græsdalen, Knud Drivenæs gives alle Laug dag til neste Ting, Veder Parterne med tilsvar og Vidnerne under Fals maal at aflegge Eedl: Vidnes byrd i denne Sag

59. Ole Mikelsen Toske har som melt til nestl: almindel: Ting Skrifttl: ladet indstefne Niels Baarsen Græsdalen og Erick ibdm: at Paahøre Prov og taale Dom til Tiendes betaling for Fittie Kierkes anpart af den Fisk de indstefnte udi Fittie Sogn haver Fisket.

Eragted

Weder Parterne Niels Baarsen Græsdalen og Erick ibdm:, Samt Vidnerne Joen Sætre, Rasmus Græsdalen og Hermand Drivenæs gifves Laug dag til neste Ting at møde, de første med tilsvar, Provs og Doms anhør i fald omstendighederne den udkræver og Vidnerne for under Fals maal at aflegge Eedl: Vidnesbyrd i denne Sag

60. Ole Mikelsen Toske hafver til det afvigte Som/m/er Ting Skrifttl: ladet indstefne Niels Haagensen Græsdalen, at anhøre Prov og Dom til at betale Citanten Fittie Kierkes anpart

1755: 280

Tiende af den Fisk Hand udi Fittie Sogn har Fisket i De afvigte Aaringer.

Eragted

Niels Haagensen Græsdalen og Vidnerne Rasmus Græsdalen, Joen Sætre og Erick Græsdalen gifves Laug dag til neste Ting at møde den første med tilsvar og de Sidste under Falsmaal at aflegge Eedlig Vidnesbyrd i denne Sag.

61. Ole Mikelsen Toske hafver til nestl: Ting Skrifttl: ladet indstefne Ole Gogsei, Torkel, Tønnes og Endre ibdm: at betale ved Dom Citanten Fittie Kierkes anpart Tiende af den Fisk De udi Fittie Sogn haver Fanget i de afvigte Aaringer, derom og at paahøre Prov.

Eragted.

Veder Parterne Ole, Torkel, Tønnes, og Endre Gogsei Saavelsom Vidnerne Rasmus Græsdalen, Erick Græsdalen, Joen Sættre, og Jacob Rasmusen gifves Laug dag til neste Ting at møde, De første med tilsvar og De Siste under Falsmaal at aflegge Eedl: Vidnesbyrd i denne Sag.

62. Ole Mikelsen Toske hafver til nestl: Ting Skrifttl: ladet indstefne Jacob Windenæs ved Dom at betale Citanten Fittie Kierkes anpart Tiende af den Fisk den indstefnte udi De afvigte aar hafver Fanget udi Fittie Sogn, derom at anhøre Prov etc:

Eragted

Jacob Windenæs item Vidnerne Janes!!, og Lars Winnæs, Johannes og Miken!! Vig, Jonas Drivenæs, Jørgen Winnæs Vaagen, Hermand Drivenæs, Vintzens Uglenæs og Salemon Remereid gifves Laug dag til neste Almindel: Ting at møde, den første med tilsvar og Vidnerne til Eedl: Vidnesbyrds afleg under Fals maal i denne Sag

63. Ole Mikelsen Toske hafver til dette Ting Skrifttl: ladet indstefne Joen Sætre at betale Citanten Fittie Kierkes anpart Tiende af den Fisk Hand afvigte Aaringer udi Fittie Sogn hafver Fisket, derom at paahøre Prov med Videre

Eragted

Weder Parten Joen Sætre Saa og Vidnerne Niels og Erick Græsdalen, Jens Isack Holck, og Jacob Hønnemør gifves Laug dag til neste Ting at møde den første Med tilsvar og den Sidste for under Fals maal at aflegge Deres Eedl: Vidnesbyrd i denne Sag.

Dernest blev udi den fra nestl: Løverdag til Doms optagne Sag imellem Ole Mikelsen Toske og Knud Remereid grundleie af et omtvisted Nøst paa Citantens grund betreffende Saaledes Kient og

Afsagt:

Ole Toske haver ei eftter Egen Forpligt Oplyst hvor meget den indstefnte for den paastefnte Nøst Grund eftter dens bonite aarlig er Værd at gifve Citanten grundleie af, Thi afviises Sagen til nye og lovligere behandling à prima instantia, dog under Citantens fulde Rettes nydelse naar den paaberaabte Vurdering er skeed og hand paa nye anlegger den nu som melt forsømte Sag

Udi Sagen imellem Ole Toske og Lars Iversøen anlagt til nest afvigte aars Som/m/er Ting Mens ei Siden forfuldt, betreffende Lands lod af 2000 Mackrel Fanget paa Citantens grund og fra nestl: Løverdag til i Dag til Doms optaget, blev inden Retten Saaledes

Afsagt

fordie Citanten ei har ladet forkynde den i Sagen paa Som/m/er Tinget 1754 faldne Laug dag betidel: inden nest paafølgende Høste Ting og mindre til nestl: Som/m/er Ting givet Veder Parten nogen Varsel i Sagen, bør Stefnemaalet som ueftterretlig ansees, og Citanten tilpligtet være paa Nye Sagen at anlegge i fald hand dertil Trøster Sig

Flere Sager var ei, hvorfor Sage Tinget ophæves

Anno 1755 dend 24de Septembr: blev Rætten udi følgende Aastæds Forretning Sadt paa Gaarden Opdahl udi Opdahls skibrede og Tysnæs Præstegield og betient med eftterskrevne 8te Eedsorne

1755: 280b

af Stædets Foged ædle Hr: Andreas Juel opnevnte Laugrættesmænd sc: Ole Jørgensen Giærsvig, Ole Koste den yngre, Torckel Indre Vee, Niels Killesvig, Jacob Ambland, Anders Hofdenæs, Sæbiørn Godøen, og Johannes Raalsem,

Hvorda for Rætten fremkom Bøygde Procurator Bøygde Lænsmanden udi Strandebarms Præstegield Hans Hansen øfre Waage, der i Rættelagde først een Supliqve fra Ole Mickelsen

Opdahl, Knud Mickelsen Holleckim, Lars Knudsen Opdahl og Iver Bergesen Svaasand under dato 13 Junj H: a:, med paateignet Naadigst Resolution af 14de samme Maaned som blev oplæst. samt for det 2det de i bemelte Supliqve anførdte Gaarde brugende Mænds skrifttlige Stefning under 18 Junj dette aar hvorved Bunden Ole Giællefald tiltales fordi hand udi Gaarden Opdahls Gamle Ejendom udi Et Stæd udi Udmarcken Groven Kaldet haver giort indgreb ved at begaae Skov Hugst saavel paa Marcke skoven som ellers, altskiønt ejendommen hvorudi Aavircket er skeed virckelig fra umindelig tiid haver uanket som een frie ejendom tilhørdt Gaarden Opdahl, dernæst at paahøre Prov desligeste være tilstæde imedens aasæderne eftter Provenes anviisning begransskes!! og Rætten ved Skiftte Steener adskiller ejendommen imellem berørte gaarder Opdahl og Jellefald samt endelig at Ole Giællefald som Sagvolder bør vorde tilfunden at oprette Citanterne de paa denne Process allerede giorde og hereftter medgaaende omkostninger med det videre som samme Stefnemaal nermere udviiser som \blev/ oplæst:

Velædle og Velerværdige Hr: Wendelboe som Vice Pastor for Storøens Præste Kald saa og den angieldende Ole Giællefald Sisterede sig for Rætten og tilstod at saavel Sogne Præsten Hr: Smidt som Ole Giællefald Lovlig er forkyndt den Producerte Stefning, saa og at Hr: Wendelboe af samme aarsage Stefningen har paateignet,

i ligemaade indfandt sig paa Ole Giællefalds veigne Bøygde Procurator Lænsmanden Hans Engelsen Giøen som anmelte at hands Principal Ole Giællefald til denne tiid og Stæd Muntlig haver indstefnt forbemelte Citanter ej allene at paahøre følgende Prov Christen Hansen Møcklestad, Ole Ørjansen Holleckim, Ole Torgersen Reigsem, Morten Hansen Helland, Johannes Mortensen Tvedt, Anders Pedersen Reigsem, Ole Olsen Støle, Kari Olsdatter Opdahl, Hans Salemonsen Haaheim, Lars Jensen Dahlen, Niels Olsen Berge, Ørjan Olsen Medahlen og Brite Torstensdatter Opdahl, Mens end og at Taale Dom til Contra Citantens frikiendelse for Citanternes Søgemaal, til Gaarden Giellefalds gl: ejendom i \det/ Skov støcke Groven Kaldet dens Conservation, jae til Processens omckostnings nydelse hos nockbemelte Hoved Citanter, alt ved den i Sagen Ventende Dom.

Hans Waage paa sine Principalers veigne tilstod at hands bemelte Princepaler saaledes som anførdt Lovlig og Conceqventer med fuld varsel i denne Sag er Contra Stefnet.

Dernæst begiærede begge Parter at de af Dennem nu fremstillende Vidner maatte tages under Eedlig forhør til hvilcken ende og Edens forklaring og dennem af Lov Bogen blev forelæst med alvorlig formaning at de ved deres Vidnesbyrds aflæg ville paasee at Conservere een ubeskad Samvittighed.

Citanternes Prov.

1te Vidne Ole Hansen Meevatne gl: 83 aar fød og opfød i dette Naboelaug hvorhelst hand fra sin fødsel har forblevet forklarede at fra den tiid hand erindrer sig tilbage har Citanterne og deres Formænd paa deres nu brugende Jorder og ejendommer Opdahl fuldt og brugt ved Slodt og Skovhugst uanket af nogen den skov og ejendom udi Udmarcken kaldet Grovene, Mens hvorvidt Grovene strecker Sig er vidnet ubekient, derfor er og vidnet ubekient hvorhelst Opdahls opsiddere udi Grovene har ejet og brugt, hvad sig det paastefnte aavircke angaaer da veed icke vidnet hvad

1755: 281

enten Ole Giellefald derved har tilføyet Citanterne paa Deres gl: ejendom nogen urætt eller icke, eftterdie hand som melt \ej veed/ hvorvidt Opdahls ejendom Grovene strecker Sig, jae hand veed icke een gang hvad enten Opdahl ejer Grovene eller ikke, og endnu mindre hvorvidt eller Langt Opdahls hævdelig brug derudi har gaaet. paa Rættens tilspørgende i anleedning af det ord i Vidnets Vidnesbyrd sc: Grovene, som ufeilbar maae betyde 2de Ting, Svarede vidnet at hand icke veed om dito Grover haver Nafn af nogen gaard, thj hand har icke

hørdt andet end bemelte Skov kaldes Grovene. Procurator Giøen tilspurdte vidnet om hand icke veed at gaarden Giellefald har ligget øde udi langsommelig tiid. Rs: joe, 2det om icke Opdahls opsiddere brugte gaarden Giellefald med underliggende herlighed nemlig den tiid Giellefald Laag øde {eller} [og] var ubeboet. Rs: joe hand veed det Giellefald \og dens herligheder/ er bleven i forige tiide brugt med Tilladelse af Citanternes Formænd paa deres brugende anparter i Opdahl med vedkommendes tilladelse, Mens hvorvidt ejendommen til Giellefald imedens Opdahls opsiddere dend var bevilget at bruge strecker Sig, er Vidnet ubekient, Ligesaa veed hand ikke med hvad Rætt Opdahls opsiddere var bevilget at bruge Giellefald.

2det Vidne Johannes Mortensen Tveidt 35 aar gl: Fød og opfød her i Naboelavet forklarede at eftter at hand var 20 aar gl: blev Ham een Ste: Michels Dag af sin Fader Morten Nørbust!! (Norbust), som var over 60 aar gl: ligesaa fød og opfød paa Citanternes Naboe gaard Nordbust, anviist de skiel og Skiftter hand sagde Selv at viide og tillige havde hørdt og sin Fader hvilcken og boede paa Norbust, imellem Citanterne og Contra Citantens gaarder Opdahl og Giellefald, hvilcke deele Stæder eller gl: Kan Vidnet ved aastædernes begranskning fra Stæd til andet Reserverer sig Rætten at anviise, declarerede ellers at hands Fader sagde at bemelte Skiftte havde været een Rettesnor ved alle slags brug Ligesom og Vidnet fuldkommen veed at begge bem:te gaarders opsiddere haver i ald den tiid Deponenten erindrer Sig som er over 20 aar fra denne dato Reignet, fuldt uancket ved fornøden brug i de omtvistede Stæder, det deele hands Fader som før forklaret ham haver anviist og hand vil anviise.

3die Vidne Anders Pedersen Reigsem 36 til 37 aar gl: fød og opfød her i Naboelavet \paa Norbust/, vandt at hand som er Søskende Barn til \næst/ forbemelte Vidne vil ved aastædernes begranskelse udviise ej allene hvad hand fra sit alders 21 aar Selv erindrer, Mens end og af sin \Sal:/ Moder og andre haver hørdt om hvorvidt Citanterne og Formænd paa deres brugende Jorder i giorden!! (jorden/gaarden?) Opdahl haver haftt deres uankede brug i de omtviste Marcker Grovene.

4de Vidne Siur Mickelsen Opdahl 57 aar gl: fød og opfød her paa Opdahl hvor\helst/ hand nu er og ald sin tiid har været vandt at hand ved aastædernes begranskning vil udviise det deele eftter een Rust eller Field brud som i ald {han} den tiid hand erindrer har været imellem gaardene Opdahl og Giellefald Saaledes at Opdahl og Giellefald hver paa sin Siide af samme deele Mercker haftt deres uankede brug samt beite, vidnet Siger dog at omtrent 9 aar siden blev Paa forbemelte Marcker i Grovene Stefnt af Opdahls og Giellefalds opsiddere fordie de begge dertil holdt sig berettigede, Mens fordie Rætten som da holdtes paa denne gaard Opdahl befandt at Benificarius Sogne Præsten Hr: Smith ikke var Lovlig Stefnt blev og Stefnemaalet derfor Spildt og Sagen ophævet, endelig sagde vidnet at det er nu 28ve aar siden at gaarden Giellefald igien blev beboet som skeede først af Contra Citantens Fader Christopher Giellefald og siden af Contra Citanten, Saa at bem:te Christopher og Ole Giellefald i 28 aar.!!

5te Vidne Jacob Tommesen Opdahl siger sig at være noget over 40 aar gl: henved 50 aar, forklarede at udi 2de aar noget førend Contra Citantens bemelte Fader 28 aar siden antog gaarden Giellefald til beboelse da havde forige Sogne Præst til Storøen Sal: Hr: Tommes Scheen sin Høe Slodt for nogle bæster {udi} \paa/ forbemelte Contra Citantes gaard Giellefalds ejendom indengierdes, Men icke udi de omtvistede Grovene eller Marcker, {som} hand vil ved aastædernes begranskelse ellers udviise paa hvad Stæder udi bem:te Marcker Grovene Citanterne og Formænd paa Opdahl i vidnets Minde, for saavidt Deponenten i same tiid har været

1755: 281b

tilstæde paa Opdahl, haver haftt deres Høe Slotter.
6te Vidne Ole Pedersen Andersland 60 aar gl: fød i Tysnæs Kircke Sogn paa Lande mens boet paa gaarden Andersland her i Nærheden i Opdahls Sogn udi 35 aar hand forklarede at hand omtrent for 36 aar siden for opsidderne paa denne gaard Opdahl sc: for lengst siden afdøde Johannes Opdahl Fader til Citanten Peder Opdahl, eftter begiær Slog Høe udi de omtvistede Marcker Grovene Kaldet, Mens siden den tiid har Deponenten ej været noget bekient udi dito Marcker ej eller ved hand at udviise noget Skiftte imellem Opdahl og Giellefald, eller hvorledes der sammestæds siden er brugt; paa Giøens tilspørgende Svarede vidnet at i den tiid hand som melt har opProvet sc: for 36 aar siden var gaarden Giellefald ødeliggende, uden allene da værende gaardens benificarius Sal: Hr: Tommes Scheen paa Storøen havde siddende paa gaarden een gl: Koene som fødde nogle faae bæster.
7de Vidne Synneve Jacobsdatter Holleckim 70 aar gl: fød og opfød her i Naboelavet, forklarede at da hun for omtrent 48 aar siden kom i Tieniste hos Ole Opdahls Fader afdøde Mickel Opdahl var det at hun med fleere paa bemelte Mickel Opdahls veigne omtrent i 7 aars tiid aarlig var med at Slaae og Høste Høe udi Marckerne Grovene Kaldet, udi hvilcken tiid Giellefald som ovenmelt laag øde, og vil vidnet ved aastædernes begranskelse nermere udviise paa hvad Stæder hun som opprovet for Opdahls Mændene har Slaaet.
8de Vidne Peder Jensen Botten gam/m/el 85 aar Fød paa gaarden Norbust her i Nabolavet og siden beboet gaarden Botten til denne tiid, hand vandt at udi ald den tiid hand sig kand erindre har Opdahls opsiddere altiid haftt deres fuldkomne brug udi de omtvistede Stæder Grovene Kaldet, og vil hand nermere anviise Rætten Naar aastæderne begranskes hvorvidt hand om Opdahls bemelte gamle brug er bekient, vidnet veed eller!! (ellers) icke at Giellefalds opsiddere nogensinde har haftt noget aavircke eller brug udi dito Marcker, førend nu nogle aar, hvilcket af Opdahls opsiddere er paastefnt, hvad Skiftterne imellem dito Parters gaarder betreffer derom vil hand siden giøre anviisning.
Hoved Citanternes Fuldmægtig Hans Waage declarerede at omendskiønt hand har indstefnt fleere vidner, saa vil hand dog samme frafalde og ej vil have førdt.
Contra Citanternes Prov.
1te Vidne Bøygde Lænsmanden Christen Hansen Møcklestad gl: 70 aar fremkom og blev tilspurdt af Procurator Giøen, 1te hvorlenge det er siden at Ole Giellefald begiærede vidnet at gaae med sig til Opdahl nemlig til Mickel Knudsen Opdahl, Ole Mickelsen og Peder Johansen ibdm:, for at tilspørge dem om de uden videre paaancke ville frafalde sig det omtvistede støcke Marck udi Giællefalds Marck beliggende Kaldet Groven som de nogle aars tiid haver brugt uden Ejerens tilladelse. Rs: at hand ej veed noget herom uden dette at hand 8 a 9 aar siden af Lejlendingerne paa Opdahl og Giellefald blev som Bøygde Lænsmand tilkaldet med Mænd at opgaae Skiftted imellem Giellefald og Opdahl udi udMarcken, da Parterne icke derom bleve eenige, Ligesom og Ejeren for Opdahl Mickel Knudsen sagde at hand icke med den affaire ville sig befatte, endelig gav Deponenten tilkiende at den bem:te tiid ej var fleere tilstæde næstl: [af]? Lejlendingerne paa Opdahl og Giellefald, end bemelte Mickel Opdahl, altskiønt til 2de Parter udi Opdahl, da var 2de andre Ejere. paa Rættens tilspørgende Svarede vidnet at ham er ubekient hvor helst deelet imellem gaardene Opdahl og Giellefalds Ejendomme i udmarken er og har været, og da Contra Citantens Fuldmægtig ej havde vidnet videre end anførdt paa tilspørgende at tilspørge blev same ad intrim Demiteret.
2det Vidne Ole Ørjansen Hollekim 62 aar gl: fød og opfød her i Naboelavet paa gaarden Hollekim hvorhelst hand fra sin Barndom til denne tiid har forblevet, blev eftter Contra Citantens Fuldmægtiges paastand tilspurdt; 1te hvorlenge det er siden Ole Giællefald lod ved Lænsmand og Mænd, tilspørge Opdahls opsiddere om de icke godvillig vil frafalde sit \...../ haftte brug i Grovene. Rs: at omtrent for \noget over/ 11 aar siden var vidnet tilligemed Lænsmanden og een anden Mand eftter tilkaldelse af Ole Giællefald samlet med ben:te Ole Giællefald og de 3de da værende opsiddere paa Opdahl sc: Mickel, Ole og Peder

Opdahl, for at opgaae Merckerne i udmarcken imellem deres gaarder, Mens da Giællefald og Opdahls opsiddere eftter at vare komne

1755: 282

ud i Marcken ej om Skifttestreckningerne kunde komme over eens, Tilspurdte Ole Giællefald udi vidnets og De fleeres paahør, Opdahls opsiddere om de vil fremdeles paastaae nogen ejendom udi den omtvistede Skove part Grovene, da Mickel Opdahl som med sin da fraværende Søn Knud Hollekim begge tilsammen ejede een part i Opdahl svarede at hand som een gl: Mand ej agter at Tale eller Trette videre paa Groven, hand har og haft lidt gavn eller godt af samme Marckestøcke i sin tiid, Men de 2de andre opsiddere sc: Ole og Peder Opdahl som Lejlendinge Replicerede at de ej kand indgaae noget forliig om same omtvistede Marcke støcke uden med deres ejeres samtycke, og hvorfor samme tiid dem imellem ej blev Slutted noget Forliig om deele streckningerne imellem Giællefald og Opdahl, vidnet forklarede end videre at udi bemelte omtvistede Stæd Grovene Kaldet, den omprovede tiid af Opdahls opsiddere var huggen nogle Favner Brende veed, den Ole Giællefald havde eftter vidnets sigende ladet beslaae, Ligesom og Ole Opdahl samme tiid bød Ole Giællefald for samme Brende veed 1 rdr:, Mens som Ole Giællefald ej same tilbud antog, veed vidnet ej at giøre derom videre forklaring, uden dette at Opdahls Mændene siden førdte sig samme Brendeveed til nøtte, Mens hvad enten noget derfor blev betalt eller ikke veed vidnet ej, Deponenten vil ellers ved aastædernes begranskning udviise de Merckestreckninger af Ham den omprovede tiid med Parterne blev opgaaet, desligeste at hand ej andet har viist end at Opdahls opsiddere alle tiider har haftt sit fornødne brug udi Grovene, Mens kunde ej vidne hvem den Rette ejer [for]? eller til samme støcke Marck. Fuldmægtigen Giøen havde vidnet ej videre at tilspørge.

3de Vidne Morten Hansen Nedre Helland 55 aar gl: fød og opfød her i Opdahls Kircke Sogn paa hands gaard Helland, Provede at hand veed at Contra Citanten Ole Giellefald har haftt udi 2de aar haftt sit brug med at Slaae Høe udi de omtvistede Marcker, Men viste ickcke at forcklare hvorlenge det er siden samme skeede, hand veed og at Opdahls opsiddere derudi har haftt sin Slaatte og brug.

4de Vidne Ole Olsen Støle 40 aar gl: fød og opfød paa gaarden Miøvatne her i Opdahls Kircke Sogn, Provede at for 6 a 7 aar siden som vidnet een dag fortaldte een nu afdød Mand Morten Norbust at hand havde hørdt det denne Sags Itzige Contra Citant skulle have hugget et Kors udi et Berg, svarede same afdøde Mand derpaa Saaledes: Nej Ole Giellefald har ickcke paahugget Korset, det stod i Bierget forend hand blev fød, endelig sagde vidnet at det den omprovede tiid ej blev talt om, i hvad Bierg Korset var hugget om det skulle være et deele Kors imellem Opdahl og Giellefald eller ikke, eller!! (heller) icke veed vidnet hvor deelet imellem Opdahl og Giellefald i de omtvistede Stæder gaar.

5te Vidne Jens Hansen Vermedahl, siger sig at være omtrent 46 aar gl: fød og opfød her i Nabolavet, Provede at omtrent 9 aar siden hørdte vidnet een dag paa gaarden Giellefald at afdøde Ole Abelsen Teigland sagde det hand et aar hafde høsted hos afgl: Mickel Opdahl da de og dereftter dog samme aar Slog Høe udi den omtvistede Marck Grovene Kaldet, Ligesaa sagde {samme} og samme Ole Teigland at imedens Høet blev slaaet udi bemelte Marcker, saa var det at een gl: Mand ved Nafn Jacob Opdahl {sagde til} som den tiid beboede een af Citanternes Anpart her i Opdahl sagde til nockbem:te Ole Teigland at den Jord Høet blev Slaaet paa tilhørdte gaarden Giellefald, saa at der for Opdahls opsiddere icke ofttere kunde vente at slaae Græs der. Vidnet forklarede end videre at saavel Giellefalds som Opdahls opsiddere har haftt sit brug udi Grovene, og at de Saaledes begge Parter har een stund een og een stund een anden haftt deres brug sammestæds, men hvor lenge begge gaarders opsiddere

Saaledes har haftt et omskifttende brug veed hand icke at giøre forklaring om, icke eller veed hand

1755: 282b

hvor Merckerne udi de omtviste aastæder gaar.
6te Vidne Lars Jensen Dahland 56 aar gl:, Provede at da hand omtrent 40 aar siden et aar tiente den før omprovede Jacob Opdahl og samme hands Huusbondes Koene een gang var vreed paa hendes Mand fordie hand ikke giorde det samme som de øfrige 2de Opdahls besiddere sc: slog græs udi de nu omtvistede Marcker, Saa var det at errørte Jacob Opdahl svarede sin Koene Saaledes Kommer der een opsidder paa Giellefald da har {ieg} de icke meere Rætt i Groven meere end ieg, ydermere Explicerede vidnet Sig at ved de som eftter bem:te Mands ord icke skulle have mere Rætt udi Grovene end Jacob Opdahl, har vidnet forstaaet de 2de øfrige opsiddere som samme tiid fandtes paa Itzige Citanters nu brugende Jord i Opdahl. Paa Hans Vaages tilspørgende Svarede vidnet at den Part udi Opdahl den omprovede Jacob Opdahl omprovede tiid brugte var Jacob Opdahls Lejejord, Mens een Mand af Ous Præstegield Nafnlig Anders Larsen Sævreid var ejer af samme Jorde part saa at Jacob Opdahl ej var ejende i Opdahl det Ringeste.
7de Vidne Brite Tostensdatter Opdahl imod 50 aar gl:, Provede at for omtrent 33 aar siden kom vidnet udi Tienist hos forhen omprovede Jacob Opdahl og forblev i same Tieniste udi 11 aar og udi ald den tiid havde same hendes Husbond og de 2de andre Opsiddere paa Opdahl sit fuldkomne brug udi Opdahls udMarck Grovene Kaldet som nu er omtvisted, icke eller!! (heller) veed vidnet at Giellefalds opsiddere siden har haftt der udi noget brug, og vil vidnet ved begranskningen udviise hvorvidt hand med opsidderne her paa Opdahl har slaaet Høe og haftt videre brug i Grovene.
Hans Vaage lod tilføre at hand formeener at de vidner som har vidnet allene eftter anden Mands Mund som er over 1 aar, kand icke ansees af nogen Verdie eftter Lovens 1te Bogs 13 Cap: 22 og 23 art:
Hans Giøen lod tilføre at hand Siuntes det giordes unødig at besvare Lænsmanden Hans Waages Declaration, Men paastod at de af Contra Parten førdte vidner maatte ansees som lovformelige.
Hans Waage Refererede sig til sit forige.
Formedelst det var langt hen paa afttenen blev Rætten til i Morgen ophævet.

Dagen næsteftter som var den 25de Septembr: [blev Rætten] atter Sadt paa Aastæden forbemelte gaard Opdahl, og betient med det anførdte og gaars dagen Specificerede Laugrætt, og det udi begge gaarsdagen anførdte Parter og Vidners nærværelse og fordie begge Parter anmelte det de paa enten af Siderne ej har fleere vidner end de førdte indstefnt, blev aastæderne som omtvistes eftter deres begiær samt udi deres og samtlig Vidnernes nærværelse taget af Rættens Middel udi øyesiun, eftter at Vii til den ende havde forføyet os fra Gaarden Opdahl omtrent Sønder til een kort Gierdes eller Havfelle gaard opsadt {imellem} \udi/ Een liden Dahl imellem 2de Høyder eller smaae Bierge, hvilcken gierdes- eller Havfelle-gaard begge Parter declarerede at adskille paa det Stæd Citanternes gaard Opdahls og Contra Citantens gaard Giellefalds ejendom fra hinanden Saaledes at Opdahls ejendom ligger omtrent Norden og Giellefalds ejendom Sønden for samme Skifttes gaard; Saa var det at vii eftter Vidnernes udviisning befandt at den omtvistede Grov ligger omtrent udi Sydvæst een temmelig støcke i fra den nu omskrevne Skifttets gaard, End videre erfahrede vii, ligesaa eftter anviisning, at der neden for ved et Vand Seck Vandet Kaldet findes een kort Havfelle gaard imellem dito Vand og et tedt ovenfor liggende lidet Bierg eller Høyde, ydermeere Saaes i anleedning af vidnernes anviisning at øverst i Fieldhøyden eller

Himmel Synen findes een liden Dahl eller dock og hvorhelst udi een os anviist stoer Steen eller lidet Bierg fandtes et Kors, Mens

1755: 283

hvad enten samme er indhuggen af Mennisker eller saaledes skicket av Naturen, kunde Laugrætted icke begribe, hvad sig ellers Streckningen og deele mercket imellem Opdahl og Giellefald angaaer, da i fald vii udfinder at den bør være Snorbeen fra Skifttets gaarden ved berørte Vand til den førstbeskrevne havfelle gaard og derfra til Korset i Himmel Synen, Saa er det og Klart eftter Situationen at Groven som nu omtvistes indfalder i Giellefalds ejendom, endelig befant vii ej allene at omtrent 3de Parten af Grovens Skov dog paa dens Nordre Kant som angrenser imod forbem:te streckning er for fode needhuggen, Saa at af de Træer \derudi fandtes/ der dog ickcke bestod i andet end Hassel- og Older-Træe nu befindes at være af Contra Citanten nedfeldede, jae nu ligger over Marcken baade De der kunde være nyttige som de der ere gandske uduelige, \adspredde i mengde hos hinanden/ Mens end og at den deele gang og streckning som er imellem Opdahl og gaarden Norbust oven for og paa den anden Siide af bemelte øverste Fieldhøyde ikke er i samme Linie som den nu beskrevne findes Mens gaar saa meget lenger i Sønder som til omtrent een Distance af helftten af Grovens Lengde og hvorfor Opdahls ejere sc: Citanterne Ejer til til!! deres brug Lenger Sør i Marcken paa den anden Siide af Fieldet end streckningen gaar paa denne Siide af bemelte Field.

Fordie Parterne havde inted videre henseende til aastædernes begranskelse at erindre, forføyede Vii os igien til gaarden Opdahl, hvor de forhen førdte begge Parters vidner som atter for Rætten fremkaldes beckræfttede ved Eed bekræfttede!! Deres forhen indfagne!! (indtagne) Provning og giorde udviisning.

Parterne hafde paa Rettens tilspørgende ei flere Vidner i Sagen at føre, Mens fordie Sorenskrifveren inden Retten har declareret at ingen Dom udi denne Marcke Forretning kand gifves forinden Parterne har eftterlevet Forordningen af 31te Martj 1719 i at lade \ofver/ de omtvistede Marker og alle omprovede Stæder af Een Kyndig \Mand/ giøre Afritning, maatte De begiere at Sagen her fra aastæden til dette Skibredes Tingstæd Godøe Sundet som holdes førstkomende 4de 6te og 7de octobr:, vorder udsadt da De med same Situations Chart vil indkomme.

Eragted

Denne Sag forfløttes til at foretages {og afgiøres} paa Tingstædet Godøe Sundet først komende 6te Octobr: hvor helst den og da skal paaskiønnes ifald ingen af Parterne imod Chartet hafver noget at Sige eller nogen af Dennem begierer derudi nye Anstand.

Anno 1755 d: 30te Septbr: blev almindel: Høste Skatte og Sage Ting for Waags Skibredes Læhnets og Halsnøe Closters Almue holdet paa Tingstædet Bechervigen ibdm: og betient med disse eftterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Neml: Lars Monsen Aarbøe, Endre Knudsen Tvedt, Jacob Christophersen Drivenæs, Ole Nielsen Kalvenæset, Ole Christophersen Drønen, Rasmus Nielsen ibdm:, Niels Nielsen ibdm: og Rasmus Knudsen Santorv, Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle Andreas Juel med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornest Allerunderdanigst og underdanig bleve publiceret de Kongel: allernaadigste Forordninger, samt andre Høye øfrigheds ordre, sc:

1te Den Kongel: Fordning!! (Forordning) angaaende saavel Sommer Tingene som Høste Tingernes fastsettelse udj Bergens Stiftt datr: 23de Maij 1755.
2det Hans Excellence Hr: Stiftbefallingsmand von Cicignons Ordre til Fogden Sr: Juel angaaende, at St: Jørgens Hospital i Bergen tilkommer for Spedalske Lemmers indkomst i bemelte Hospital for afvigte aars sidste Termin og indeværende aars første Termin, dend Summa 623 rd: 1 Mrk: 8 s: hvor af dette Fogderie er paalagt at udreede 185 rd: 5 Mrk: 10 s:, dateret 5 Aug: 1755

1755: 283b

3de Hans Excellence Hr: Stiftsbefallingsmand\ens ordre/ til Fogden Sr: Juel, angaaende alle Forordninger som Politien angaar, samt hvorleedes med dend \12/ og 13 Art: i dend udgangne Forordning om tieniste Folck eller Løsgiengerne skal forholdes, naar nogen slags indolentile derimod skulle forefalde. Dateret d: 27 Aug: 1755.
4de Hans Excellence Hr: Stiftbefallingsmandens givne Resolution paa Endeel af Fittie Kircke Sogns Almues indgivne Memorial til Høybemelte Hr: Stiftbefallingsmanden, hvorved de ere blevet friefunden at betalle nogen slags fiske tiende til Fittie Kierkes Eier Ole Tosche. dateret d: 22 Julj 1755
5te Hans Excellence Hr: Stiftbefallingsmandens Ordre til Stædets Foged Sr: Juel, at Fittie Kierke Sogns Almue skal for efttertiiden, som i forige tiider skeed er, yde sin tiende af dend fisk som fanges, til Forpagterne udj Bergen, og ej til Fittie Kierkes Ejer, hvilcket er grundet paa dend Kongl: Allernaadigste Resolution af 6te Februarj 1748 og det Høy Lovl: Rente Kammer\ets/ skrivelse af 12te Februarj 1752 til vedkomende. dateret 22de Julj 1755.

Dereftter blev læst.
1te Ole Mickelsen Tosches udgivne Skiøde til Ole Thommesen paa gaarden Torsdagsøen 12 Mrk:r Smør dateret 13 Maj 1755.
2det Ole Michelsen Tosches Skiøde til Johannes Thommesen paa gaarden Tranøyen, som ej er Skyldsadt for 55 Rixdlr: Dateret 5te Aug: 1755.
3de Ole Tosches udgivne Skiøde til Niels Ingebretsen paa gaarden Dahlen 15 Mrk:r Smør for 45 rd: Dateret 13 Maj 1755.
4de Ole Tosches udgifne Skiøde til Tørres Olsen paa gaarden Strømøen 9 Mrk:r Smør for 36 Rdr: dateret 13 Maj 1755.
5te Lars Zackariasen Riisøens udgifne Pandte forskrivelse til Sr: Jørgen Hielm paa 80 rdr: hvori hand pandtsetter sin gaard Riisøen for bem:te Summa dateret 19 Novembr: 1754.
6te Hr: Giertsøns udgifne fæste brev in duplo paa 9 Mrk:r Smør ¼ huuds Leje i gaarden Drønnen til Rasmus Rasmusen Øckland, med Revers af Lejlendingen udstæd paa dend Ene. dateret 13 Maj 1755
7de Ole Thommesen Torsdagsøens udgivne Pandte Obligation til Lænsmanden Knud Larsen Rydland paa Capital 50 rdr:, hvor for hand Pandtsettes gaarden Torsdagsøen 12 Mrk:r Smør. dateret 30 Sept: 1755.
8de Niels Ingebretsen Dahlens udgifne Pandte forskrivelse til Knud Larsen Remmereid paa Capital 48 rdlr:, som hans Myndtling Marj Gabrielsdatter Aarschoug er tilhørig, for hvilcken Capital, dennem Pantsettes gaarden Dahlen tilligemed Debitors øvrige Ejendeele, som hand er ejende eller ejendes vorder. dateret 22 Maj 1755.
og 9de blev Publiceret Myndtlingen Knud Halversen Hildes \Odels og/ penge Mangels Lysning paa 12 5/6 Mrk: Lax 1 pd: 8 Mrk:r fisk i gaarden Hilde, der nu bruges og beboes af bemelte Myndtlings Stif Fader Halvor Nielsen, hvilcken Odels og Penge Mangels Lysning Skeede ved Myndtlingens Formynder Halvor Knudsen Sandtorv. det i Rettelagde Document

blev med paateigning fra Retten tilbageleveret til Formynderen. dateret d: 30 Septembr: 1755.

dernæst blev læst
Mickel Baches udgifne bøxelbrev in duplo til Omund Larsen Bache med Leilendingens Revers paa dend Ene paa 18 Mrk:r Smør 3 Mrk: Penge, Sateret 30 Sept: 1755.
og Peder Endresen Hambres udgivne bøxel brev til Mons Monsen paa 18 Mrk:r Smør ¼ Huud udj gaarden Toranger hvor paa dend ene er teignet Leilendingens Revers, dateret 30te Sep: 1755.

Fordie Afttenen paakom {og} \blev/ Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nesteftter som var d: 1te octobr: blev Retten med forbem:te Laug Rett atter Sadt paa dito Tingstæd Bechervigen.

Dernest blev af Mons:r Mejer i Rette æsket gields Sagen, imod Knud Olsen Sandtorv for et Aars {Tieniste} Rettighed til hans ejende Østevolds og Møgsters Kiercker Nemlig 8 s: som er det samme bemelte Kiercker baade af dend indstefnte og hans Formand haver nødt;
Knud Sandtorv mødte og tilstoed at være til dette Ting tiid og Stæd lovlig varslet i denne Sag.

Bendt Mejer fremkom for Retten og i Rette æskede sin fra seeniste Rettes dag udsadte Sag mod Tørres, Knud Olsen, Anders Evindsen og Christopher Sandtorv, betreffende tiende de ere pligtige til mig nu som tilforn haver vaaren betalt til forige Kiercke Ejer, nemligen Sal: Bendt Olrich for Østevold og Møgsters Kiercke, nemligen aarligen at betalle 8 s:, som sædvanligen, tillige at erstatte Ham denne forvoldte Processens omkostninger. Dette er eftter Sr: Bendt Mejers egen Dectation.
Paa tilspørgende svare-

1755: 284

de dend indstefnte at dend paastefnte tiende er Fiske tiende, og som betalles udj Bergen. Thi ville dend indstefnte haabe, at det gamle Misbrug, som Citanten kand beraabe sig paa, kand berettige ham enten hos hannem eller andre i Østevolds og Møgsters Kiercke Sogner at nyde de{nd} paastefnte Penge, der før har passeret som en frivillig gave, Men der imod paastaar hand at Nyde samme Rett som omkring liggende Naboe Præstegielder haver, med mindre Citanten kand bevise frem for de at have nogen særdeles berettigelse dertil.
Citanten svarede: hand forlanger ingen Fiske Tiende, Men dend T.!!
eftter at saavit var tilført blev følgende eftter Citantens egen Dictat Protocollen tilført. Citanten paaæskede efttersom Bøygde Procuratoren i Nærværelsen er, Sorenskriveren Abraham Hesselberg behøver icke at paatage sig de Prosiqverendes Sag, som Dommer, men eniste forinden Citanten Mons:r Bent Mejer, bliver tilspurt og viidere de Prosiqverende som stefnt er, Neml: Tørres Sandtorv, Knud Olsen, Anders Evindsen, Christopher ibide: forinden Citanten blev tilspurt derom, altsaa eftter Sorenskriveren som forommelt Abraham Hesselberg paatager sig Deris Sag som indstefnte, begierer Mons:r Mejer opsettelse i Sagen til næste ting.
Sorenskriveren i andledning af Citantens saa ypperlige som grundige nest foranførte Protocollation, fant \allene/ fornøden at kræve Laug Retteds tilstand, samt Knud Sandtorvs Decleration, om, Dend sidstes foran indførte Svar, er Rigtig med hvis Knud Sandtorv for denne Rett har udladt sig med eller icke.

Laug Retted og Knud Sandtorv svarede: at det tilsvar Citanten saa meget fortryder paa, er skeed af Knud Sandtorv og eftter hans forlangende indført.
Citanten Bendt Mejer begierede: af Laug Retted, nemlig Knud Rydland som Lænsmand Deris Votum i dend Sag mod de for indførte og indstefnte paa Sandtorv, om Kiercke Ejeren, som nu tilkommen er, er pligtig at underholde samtlig Almue desligeste Kierckerne at underholde i forsvarlig tilstand uden noget af Almuen ved Øvrighedens tilsagn til dens Reperation som Kiercke Ejeren aarligen maae beckoste, Viidere haver Citanten her inted at tale, nemligen mod de Prosiqverende, saavelsom Sorenskriveren Abraham Hesselberg som har paataget sig at forsvare denne Sag.
Sorenskriveren som uventelig er blevet givet Nafn af Procurator i denne Sag, kunde skiøndt det var unødig, dog finde behag udj, at Declarere Knud Sandtorvs oprigtige Decleration, om Sorenskriveren nogen sinde enten har lovt ham sit medhold i denne Sag heller!! (eller) sig dend for ham paataget.
Knud Sandtorv svarede: at hand aldrig haver begieret at Sorenskriveren skulle paatage sig denne Sag, og mindre har Sorenskriveren lovet ham noget biefald derudj.
Bent Mejer Citant forlangede at maatte blive anført Sorenskriverens begier til Knud Sandtorv, om hvad, som forebringet er, og ingen viidere af de indstefnte er fordret at aflegge sin Eedelige forklaring om Kierckens tiende at svare, Nemlig en til Citanten Bent Mejer aarligen at aflegge

1755: 284b

Som til hans formand har været svaret tilforn.
Retten som gierne vil tiene Citanten udj alle lovl: tilfelde, kunde dog icke finde minste Resong af Lov og billighed at indhendte Svar paa det sidst omspurte.
Citanten af Sorenskriveren Vel:(?) Abraham Hesselberg haver icke noget eller nogen begier i Laug Retteds Nærværelse at paaæske til de Prosiqverendes Styrcke, heller!! (eller) eftter Loven Lydende, som dem tilkommer at svare.
Retten som vilde tage sig Reserveret ved Endelig Dom at Observere, hvad enten Citantens procedur er fornermelig, uanstendig og Meriterer Mulct, tilholdt bemelte Citant, at hand dog vilde engang for alle, uden viidere usammenhengig saa kaldet omsvøb, vilde udlade sig med hvad enten hans tancker er, at faae Sagen udsadt for derudj at fremføre beviis eller at hand der imod nu i dend tilstand dend er vil have samme paadømt, skulle og Citanten icke holde sig denne Rettens Dicision eftterretlig ved faae fornødne ord at siige, hvilcken af begge deelene hand forlanger, da kand Retten icke andet end nægte ham Protocollen, helst da andre der har Sager ellers maatte opholdes ved Deris meere Magtpaaliggende Sager.
Citanten sagde: at Dommen maae blive som hand vil, saa vilde hand have domb.

Afsagt!

indstefnte Knud Sandtorv, kand heller!! (eller) bør icke betalle Citanten 2 s: end siige meere af de paastefnte 8 s: saa kaldet Kiercke tiende, eftterdie Citanten icke i ringeste tilfelde har Ligitimeret sig dertil at være berettiget, Mens fordie Citanten {som melt} \haver/ eftter Actens vidtløftige udviis opført sig meget slett ved det at hand ville angribe Retten med ligesaa nærgaaende som urimelige talemaader og beskyldninger, tvers imod Lov og Forordninger, der kræver Lydighed og ærbødighed imod Kongens Rett, Saa i Consideration af dend Extra Ordinaire uerfarenhed, hands berørte Expressioner og beskyldninger er gelejdet af, bliver hand allene tilfunden, som en liden Rettelse, at hand sig ej \saaledes/ oftere maae forsee, udj Mulct at betalle til Justitz Cassen 1 rdr: og ligesaa meget til Østevolds og Møgsters Kiercke Sogners Huusarme. Alt at udredes 15 dage eftter denne Doms lovlige forkyndelse under Lovlig adferd.

Fogden Hr: Juel maatte har!! (her) ved Retten i andledning af en fra Lænsmanden udj Waags Skibrede, Knud Larsen Rydland, ham tilkomne ermeldelse af 28 Aug: sidstleden, angaaende Eet udj Søen fundet Skibs vrag, bestaaende udj en Skibs Raa med derved hefted Seigl og anden smaae Tachelatie, søge denne tildragelighed oplyst, til hvilcken Ende de {nu} angivne biergere neml: Jacob i Hafnen, Gierdt i Brevigen, og Ole Christophersen Fiddie, nu til Retten var indkaldte, for derom at give sin fuldkomne oplysning.

Fogden derpaa først producerede, dend hannem tilkomne andmeldelse, hvorudj ej allene var beskrevet hvorudj dette fundne Vrag er bestaaende, men end og hvorudj dets Verd af Hannem og Mænd er Taxeret, beløbende sig i alt til 17 rdlr: 1 Mrk: 2 s:, hvilcken anmeldelse hand begierede maatte vorde i denne Forretning inddragen, dernest hand forlangede at biergerne oprigtig vilde forcklare: 1te hvor de dette vrag Rettelig haver fundet som dernest om der icke er meere end som anmeldt er. Forbemelte 3de biergere bekrefttede nu for Retten ved Eed, ej allene at de {den} ej allene har fundet det {paa de} meldte vrag 7 fierdinger fra alle Land, men endog at de icke har fundet meere end anmeldet er, hvornest de da

1755: 285

Og paastoed allene at dennem maatte gives den bierger Løn som Loven dennem giver.

Fogden her til svarede: at hvad sig deris paastand er angaaende, saa var det noget at hand dennem icke kunde nægte, allerhelst at vraget eftter biergeres forcklaring er fundet som udj aabenbare Søe og følgelig dennem straxen eftter Lovens bydende udj 4de bogs 4 Capt: 5 Art:, kunde betalle den dem tilkommende en 1/3 deel af det fundnes Verdie, Mens saasom at der til Foged fra en Kiøbmand udj Bergen Navnl: Fridrich Ehlers er tilkommen hans Skrivelse af 3 Sept: sidstleden, hvorudj tilmelder at en hans Skipper Navnl: Berent Røschen ved et Haardt Veir her uden for Landet, skal have misted og forliist saadan Raae og Seigl, som den der her er fundet, hvilcket og accorderer med det her fundne; Saa da Fogden bemelte Ehlers haver givet til giensvar, at naar hand enten ved et Lovligt Document fra Bergen kunde Ligitimere at bem:te hans Skipper haver forliist saadan Raae og Seigl, og at dette fundne er det samme, eller og at bemelte hans Skipper her paa dette nu holdende ting nu vilde være tilstæde, for samme at gotgiøre, skulde det fundne vrag imod biergeres lovlige betaling, hannem blive udleveret, Men da saadan gotgiørelse nu ej er skeed, hvortil det i disse dage Continuerende Haarde Modveir, vil være Aarsag og hinderlig, Saa maatte hand oppebie hvor vidt \at/ denne Ligitimation maatte skee, hvoreftter de fornødne Messueres skal vorde taget, saa som, at naar denne Ligitimation ej kand skee, det fundne da, ved offentlig Auction skal vorde giort udj Penge og biergere da af det udkomne Proveny at nyde sin eftter Loven tilkom/m/ende deel. Imidlertiid blev det fundne taget under bevaring her hos Giestgiveren Nathanael Mathiesen indtil at det enten den Ligitimerende Ejere kand vorde udleveret, eller og ved offentlig Auction bortsoldt.

Øvrigens til Reigenskabs beleg, begierede Fogden denne Forretning sig beskreven meddeelt.

Fogden Hr: Juel tilkiendegav, at da for Hannem siiger at have beklaget dend dannemand Thommes Breche, hvorleedes disverre at hands Søn Ole Thommesen der for nærværende tiid er Opsidder paa en af Halsnøe Closter gaarder kaldet Tvedt, med dend Spedalske Sygdom er behefted, og at hand udj Hospitalet i Bergen maatte blive indtagen, men da hand {inted} lidet eller inted til sin inlemmelses bekostning \er/ ejende, hvorom den hos hannem giørende Registeration nermere vil forcklare, hand da som andre fattige af ampted ved Høy Øvrigheds Naadige bevilgning maatte blive indlemmet, Saa fandt Fogden sig andlediget at tilspørge dend nu tilstædeværende Almue, først: om dennem er bekiendt at bem:te Ole Thommesen Tvedt saaledes med dend Spedalske Sygdom er befengt, og dernest at der lidet heller inted vil være hos hannem til at gotgiøre sin indlemmelses bekostning.

Den tilstædeværende Almue Svarede: at det ej allene dis beklageligere er

1755: 285b

er!! at see, hvormeget at denne Svaghed hannem haver Angrebet, men endog at hans omstændigheder er alt for bekiendt slette, hvor fore dend paa det inderligste bad, at dend høye Øvrighed med det første vilde see hannem hiulpet.
Fogden begierede dette Tingsvidne slutted, og hannem til underdanig forestilling beskreven meddeelt.

Dernest blev Publiceret
Giestgiveren Nathanael Mathiesen Bechervigs udgivne fæste brev in duplo paa 1 ½ Spandsteig i gaarden yttre Rabben til Lars Larsen, med bøxel Mandens teignede Revers paa dend Ene. dateret d: 1 Octobr: 1755.
2det bemelte Giestgivers udstædde bøxel Seddel in duplo paa 18 Mrk: Smør udj gaarden Søre Drivenes til Osmund Rasmusen dateret 1te October 1755.
3de bemelte Giestgiver Sr: Mathiesens udstædde bøxel Seddel paa sin Søster Madame Lankings veigne, paa dend ¼ deel eller part i Gaarden Gresdalen til Hans Nielsen dateret 1 Octobr: 1755.
4de Ole Tosches udgivne skiøde paa gaarden Fattigmands havnen 21 Mrk:r Smør for 65 rdlr: til Joen Davidsen dateret d: 21de Junj 1755,
og Endelig bemelte Tosches udgifne Skiøde paa gaarden Tangen 15 Mrk:r Smør for 60 rdr: til Johannes Larsen dateret d: 30 Junj 1755.

Formedelst aftenens paakomme ophæves Retten til i Morgen.

3de Dagen som var d: 2 October, blev Retten atter sadt paa Tingstædet Bechervigen,

og da først foretaget dend fra nestl: 24 Julj udsadte Aastædes Sag, imellem bøygde Lænsmanden Knud Larsen Rydland og gaarden Aarbøes opsiddere en omtvisted fiske Hyld og Elv betreffende
Citanten som mødte, producerede en {ha} af hannem forfatted Continuations Stefning af 30 Aug: 1755, som blev oplæst.
Hr: Smith og Hr: Vendelboe mødte icke, Mens Niels og Lars Aarbøe indfant sig og mødte for Retten, da Citanten paastoed Domb.

Afsagt

Som det er beviist og befunden 1te at den omtvistede Fiske Hyll har fra gamle tiider af været en Perpetueret Pertinentie til og under ald gaarden Rydland saaledes at 2de Rydlands 2de Opsiidere derudj hver sit aar har haft uancket Deris Øret Fiskerie ved Mæhr og Mæhr Stang, og for det 3die at Aarbøes Opsiidere udj den grunde Qvisel som findes at gaae fra Rydlands Hyllens Nordre Ende ickckun hvert andet Aar har haft Mæhr, dog uden Mehr Stang, samt for det 4de, at Aarbøes beboere kort [tiid]? siiden haver paadraget sig denne Process ved at giøre bemelte \Nordre/ Qvitsel i mod Rett, Dybere end gammelt været haver, Saa Kiendes for Rett, ej allene at bem:te Fiske Hyld hereftter som tilforn bør tilhøre gaarden Rydland hvis 2de Opsiidere paa dens Søndre Siide hver sit Aar skal have Deris fiskerie ved Mæhr og Mæhr Stang, Mens end og at Aarbøes beboere udj forbem:te Nordre Qvitsel hvert andet Aar bør Nyde Deris fiskerie med Mæhr men ingen Mæhr Stang, dog skal eller maae sidstbemelte Aarbøes opsiidere heller!! (eller) eftterckommere icke enten ved gravning heller gamle Steeners bort tagelse giøre Ditto Qvittsel dybere end gammelt været haver.
Angaaende Processens omckostninger, da siiden Sorenskriveren ej med Laug Retted derom

blev Enige, eftter at nest forbem:te var tilført, blev af dend ganske Rett, Kiendt at Niels og Lars Aarbøe, som ved Deris Nye paafund, har paadraget sig denne Process, bør erstatte denne Processes omkostninger med 120 Rdlr: alt at udreedes 15 dage eftter denne Doms Lovlige forckyndelse under viidere Lovlig adferd eftter Loven.

Mons:r Mejer begierede for Retten at de 3de Sager hand til dette ting eftter udsettelse haver, angaaende Kiercke tiende imod Tørres, Anders og Christopher Sandtorv, maatte til næste ting udsettes

1755: 286

Paa det hand da kand producere beviiser, som nu ej er ved haanden.
Bøygde Procurator Holch vedtog for de indstefnte Lovl: varsel, var og med den begierte anstand fornøyet, \vil/ i ligemaade neste ting uden viidere varsel tage til Gienmehle.
Eragted!
forbemelte 3 Sager vorder til næste ting udsadt.

Fleere Sager var ej eftter paaraab, hvorfore dette Sageting blev ophævet

Anno 1755 d: 2 October blev Retten, eftter en \i Amsterdam/ i Holland hiemme hørende Skipper ved navn {Carel Povel Samiel} Povel Carels, hvis førende Skib Sanct Petter kaldet, {og er hiemme} og samme stæds tilhørrer, og var befragted at skulde gaae fra bemelte Amsterdam og til Riga i Øster Søen, og der ifra til Cadix, hans tilkomne mundtlige Reqvisition, om, at faae oplyst og forklaret den uLyckckelige tildragelighed, som hannem Natten til Michels dag, som er d: 29 September, er hændet, i det at hand her med bem:te sit Skib haver Stødt og foruLyckcket og samme ganske forliset, paa en Holme Fuuren Kaldet, beliggende fra alle Land, en ½ fierding udj Søen ved hvilken uLyckcke, hand og tillige haver Misted 6 af sine Skibs Folck, \og/ hand self med Øvrige Folck med største Livs fare bierget, (Retten) betient paa Gastgieber Stædet Qvalvogen udj Møgsters Sogn, Sunds Præstegield og Waags Skibrede i Bergens Stædet!! (i steden for Bergen?), med eftterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Nefnl: Lars Monsen Aarbøe, Endre Knudsen Tvedt, Jacob Christophersen Drivenes, Ole Nielsen Kalvenesset, Ole Christophersen Drønnen, Rasmus Nielsen ibm: Niels Nielsen ibm:, og Rasmus Knudsen Sandtorf. Overværende og Kongl: Maj:ts Foged Welædle Hr: Andreas Juel,
Skipper Povel Carels fremkom for Retten, og giorde denne forklaring, at hand med bemelte sit Skib Sancte Peder Kaldet er udgaaet fra Amsterdam d: 10 Aug: og dereftter ligget udj Flj(?) til d: 15 Septembr: nest eftter, hvorfra hand da den tiid udgick. 2de Dage dereftter hafde saavit god og føyelig vind, derpaa fick en Storm af Øst Syd Osten Vind, som bragte ham under Hollansche Custe 15 Miile fra Valen. Saa blev veiret bedre og vinden Syd ost hvormed de i bide vind søgte Landet herover i Norge, {derpaa} og var kommen Norden for Næsset ved Jeddern, derpaa paakom dem en Storm af Østen, som bragte dem over Sanden eller Doggers banck, saa bedagede Veiret sig, og de fick en Syd Syd Ost maadelig vind, gick saa bidevind {N} op. Og neste dag dereftter fick saa en Storm af Syd ost saa sterck saa at de maatte tage alle Revene ind i deris Mehrs Seigle, samme dags efttermiddag blev veiret nock Sterckere saa de maatte indtage Deris Stoere Mehrs Seigl og befandt at Deris Slott Holt i Sahlingen tillige med Sahlingen i sig self var i Synder, og blev Hengendes i Vuullingen eller Sorringen saa de var Nødsagede at nedtage Deris Stoere Stang for at bierge Deris Mæhrs Seigl og samme igien at forferdige, med hvilcket arbeide de var udj begreb udj 2de Dage,

hvoreftter de og fick en anden Stang igien og Deris Mæhrs Seigl i Stand; Dereftter gick de over stag og lagde øster over og vinden var Nord ost. 2de dage dereftter

1755: 286b

Vinden blev synden med Stille. gick saa over stae Øst over igien til Landet, hvorpaa Vinden skrallede igien til Syd ost, som stoed al til Valen, saa begyndte Vinden af samme Syd ost at blive ald sterckere og Sterckere, men om Natten en ald sterckere Storm, og Klocken 2 samme Natt maatte vende om forde!! Viind for at legge til Søes. neste Morgen dereftter passerede de forbie Klocken 8te en Hollansk Fløyte, som laae for en Revet eller Stricklet Mesan, Og var veiret samme dog saaledes Sterck som melt, {indtil} \da/ Kl: 4 en sterck Reign falt som vedvarede til Klocken over 5, da veiret bedrede sig noget da de \da/ gick over stae igien til lands bide vind op {O. t. S.O. O.} O. t. S. O. S. O. og veret var godt og hand hafde alle sine Seigl til. med samme Veir og alle Seigl Seiglede de til næste dags Middag, da de fick Land at see med et tyckt og taaget Veir, formedelst hvilcket de samme ej kunde Kiende, men tenckte at det var Holm i Jylland eftter deris gis og Stickning, hvorpaa de holdt af og seiglede langs Landet for at see om de deraf kunde faae nogen Kiendelse, om Aftenen \Kl: 6/ {dereftter}, da \de/ icke af Landet kunde blive Kiendelig, holdt de fra Landet \af/ igien og seiglede \saa/ V(?) N: t. W. til Klocken 8 og Stillede saa deris Kuurs O: t. N. i tancke at naae Schagen, derpaa klocken 11 mod 12 fick de Land at see, og igien holdt af faardeviin!! og lagde Vest Bart(?) over bide vind, og hafde endnu Landet i Lee af sig en ¼ eller ½ Miil i tancke at seigle Landet for over, da hand i Lee af sig hafde braad og bran og vinden Sterck af S:W: t. S: Men kunde da icke bare noget Land \og/ gick {de} \saa/ uLyckckelig paa dend forommelte Klippe heller Holme, hvor Skibet paa en gang ganske slog sig i Styckcker. Da Skibet nu saaledes Stødte og foruLyckede, sprang \hand Neml:/ Skipper med {en} \nogle/ af Folkene op i Stoer Masten, for at Redde sig, men kun allene hand med en af Folckene Reddede sig, ved at Hoppe der fra paa Klippen, og de {andre} \6 Mand/ foruLyckckedes, derimod blev paa Vraget fiire Mand, siddende, som løse\..../ sig eftter at det hafde Stødt i Styckcker og Morgen dereftter drev til Land da de blev biergede; hand, neml: Skipper blev med den ene Mand Siddende paa bem:te Klippe hvor de Stødte indtil tidste!! dags aften, {da de blev} Kl: 4 mod 5 da de af 7 Mand saaledes bleve biergede \neml:/ at de formedelst det haarde Veir, da ingen med nogen baad kunde legge til Klippen, maatte binde et Toug om deris Liv som til dennem fra baaden blev kasted og der med Kaste sig i Søen for at blive indhalet og treckcket til baaden, Skipper beklagede sig ellers at ved dend ulyckelige hændelse, saa i blant alt det andet, de haver mist og forloret, hvoraf saa got som inted er blevet bierget, haver de ogsaa misted deris Journaler og er denne forcklaring, som hand nu, om sin Reise og Cours haver giort dend bæste, som hand sig nu eftter sine slette Omstændigheder baade paa sind og Legeme, da hand i henseende til Legemet baade meget haver lidt og i henseende til Sindet, sig endnu icke haver kundet kommet [sig]? igien af den frygt og alteration, som hand forfaren at miste Livet har været udj, har kundet erindre.

Derpaa blev af Velbem:te Skipper Povl Carls!! (Carels) for Retten fremstillet de biergede

1755: 287

Skibs Folck Neml: Styrmanden Carl Puls Samiel, item Matroserne Carls Svalcher, Sølvester Stiil, Adolph Jansen, af hvilcke dend førstes brøst er merckeligen blevet beskadiget, og dend sidstes Ene Foed er paaslaget Eet Stort Hul, for hvilcke Edens forklaring af Lov bogen blev oplæst, da de med opragte Fingre eftter Lovens Maade, og det her i Landet værende brug, \beckrefttede/ ved Eed, at de om for bemelte {vilde} uLyckckelige tildragelighed, vilde saa og om den forhen tagne Cours og Seigling aflegge deris Sandferdige vidnes byrd, og eftter at for

Eenhver af dennem i sær, var bleven oplæst og forcklaret dend af Skipper Poul Carls foran tilførdte forcklaring, saa under den af dem aflagdte Eed, vandt og sagde de: At det sig i ald Guds Sandhed, i et og alt sig forholder som af hannem forcklaret er, Ligesom og {des} \de/ viidere Sagde: At hvercken Skipper, heller de, ved den uLyckckelige hendelse, det Ringeste kunde bierge, Uden de ringeste Klæder som de hafde paa sig, af hvilcke de og, nogle maatte kaste af sig for des lettere at Redde Livet, og hvorfore de nu {her i} haver ej andet \her/ i Landet end de Ringe Klæder, de skiuler sit Legemme med.

Der eftter anmeldte Velbemelte Skipper, at [af]? det Stranddede og Sønderslagne Skibs Wrag ligger en deel i Stolme vaagen og Endeel uden for Stolmevaagen, saa ligger og paa Land ved Stolmevaagen Endeel Skibs Seigle og Tougvercker, af det Øvrige biergede, for saavidt allereede oppedaget er, ligger Endeel paa Hæverøen og Endeel paa Kalsøen samt En Deel paa Salthellen, jae her udj Qvalvogens Eene Nøst er og af det biergede ind bragt Endeel Fustagier af Wiiner og Fransk brendeviin.

Fordie det ej var viidere paa tilspørgende for Nærværende tiid ved for indførte Examinations Forretning at erindre; Saa beroer med den forlangte opteignelse og Taxations Forretning over det biergede gods, hvilcket sidste som melt paa adskildte og langt fra hin anden liggende Stæder er beroende, til i Morgen, da med samme Forretning skal blive giort anfang og fortfaret, {ved} og hvortil ej viidere behøves end Stædets bøygde Lænsmand Knud Rydland og 2de Eedsorne bonde Mænd, som vidner, Mens til at {optei} Taxere det fundne Skibs vrag af Seigl og Touver med viidere, fandt Retten fornøden at udnefne de 2de Gastgiebere Mons:r Niels Gorm og Mons:r Nathanael Mathiesen, hvilcke, paa deslige ting haver god forstand, eftterdie de tilforn haver været Søefarende Mænd, Ligesom og forinden Forretningens Slutning skal blive Observeret, de beckostninger, derpaa heftter; saa og hvis biergerne udj Biergerløn billig bør nyde, i fald Skipperen ej derom med dennem /: hvilcket mand vil haabe bliver aftalt og forEnet :/

Forinden forbemelte Sageting blev slutted, blev \af/ Fogden begieret at eftterskrefne Tingsvidner, inden Retten maatte vorde Examineret \saasom/ 1te Det Ordinaire Tings vidne, som er bestaaende af 10 Poster \som sædvanlig/ hvorpaa samtlig Almues giensvar faldt saaledes, at ej noget udj dette Skibrede er faldet af dett, som Tings vidnets 10 Poster indeholder. 2det Odels Mandtallet over det godtz som af Self Eierne bruges udj dette Skibrede for dette Aar 1755, hvorudj de ej hafde noget til Rettelse at angive, Men at samme som anført

1755: 287b

befindes Rigtig. 3de Det Benificerede Mandthal i Sundhordlæhns Fogderie, hvortil Almuen svarede: at samme befindes Rigtig som det anført er. og 4de Paa Fogdens tilspørgende Svarede Almuen Enstemmig: at alle og Enhver der har Skydset Fogden og Sorenskriveren til og fra de Ordinaire tinge dette aar Rigtig har nødt deris betalling med 4 s: per Miil.

Dernest blev Restancen stoer 88 Rixdlr: 5 Mrk: 11 s: udj dette Skibrede, for Retten oplæst, og der eftter af alle uimodsagt.

I anleedning af den paa Fol: 187!! (287) foran tilførte Taxations Forretning blev med samme eftter at den fra de beordrede Taxations Mænd var indkommet, Continueret som følger

Anno 1755 dend 3de October vare vii under Teignede Nathanael Mathisen og Niels Larsen Gorm som beordrede Taxations og vurderings Mænd, eftter Vælædle Hr: Foged Andreas Juels Ordre tillige med Lænsmanden Knud Rødland og de 2de Laugretes Mænd Lars Mognsen Aarbøe og Endre Knudsen Tvete igien tilstæde for at efttersee og vurdere hvad som

var bierget af Skipper Puel!! (Povel) Carl fra Amsterdam for u-Lykede Skib, men da vejerliget var Saa ondt med Storm og Viind kunde icke noget Forrettes,
d: 4de dito var vejret igien med Storm og Sterck Regn hvor for Ej Heller kunde noget foretages med Forretningen
Den 6 October vare vii igien alle tilstæde og forfandt vii da [som]? følger Nemlig; i Qvalvogen 1 oxe hoved med 1 Slump Røed viin holder 4 ½ ancker som skipperen paastoed at viile!! (ville) have for sig og Sine Folck til Provission 1 øxe!! (oxe) Hoved med 1 Slump Fransk \brende/viin holder 3 ancker som Skipperen ligeleedis paaStoed at Maatte have til sig og sine Folck til Provintsion 1 oxe Hoved med viin Fransk viin holder 4 anckere á 2 ½ Rdr: er 10 Rdr: 1 øxe hoved med Fransk Brende viin Holder 5 ancker á 3 ½ Rdr: er 15!! (17 ½) Rdr: 1 oxe Hoved med 1 Slump Røed viin holder 3 ancker á 3 Rdr: er 9 Rdr: 1 oxe Hoved med Røed viin holder 5 ½ ancker á 3 Rdr: er 17!! (16) Rdr: 3 Mrk: 1 oxe hoved med Røed viin holder 5 ½ ancker á 3 Rdr: er 17!! (16) Rdr: 3 Mrk: 1 øxe Hoved med 1 Slump Søed viin omtrent 3 ancker á 2 Rdr: 3 Mrk: er 7 Rdr: 3 Mrk:
Mons:r Jan Henrichsen Fasmer som nu var tilstæde paa Hans Fader Hr: Consuel Henrichsen!! (Henrich) Fasmers veigne Loed tilføre at ofven anførte viine og Brende viin havde Hand Ordre Straxen at lade føre til Bergen for der at lade samme Conserveres som ellers inden 2 á 3 Dage ganske blev bedervede imod at Sorenskriveren nøed sin Rett til Auctionen som hand gav tilkiende at skulle holdes i Sandviigen ved Bergen des uden Sagde at Hand Samme havde givet tilkiende til Fogden og Sorenskriveren for at faae Skibets Indventarium Ligeleedes henført til samme Stæd her til blev Svaret at vii vare ikun beordret til at være Taxations og vurderings Mænd hvor fore vii ikke kand give nogen tilladelse til hands forlangende men hand fick at giøre derudj som hand Selv ville staae til ansvar for;
Udj Stolme Waagen paa adskillige Stæder beligende, som deels vare Bierget

1755: 288

Og til deels ikke 1 Støcke af Store Masten 48 Engelske Foed Lang som var meget skam falet og af 4 Stocker (Støcker) Træer giort er 2 Rdr: 1 Støcke af Focke Masten 38 Engelske Foed lang som var meget Skam Fiilet 2 Rdr: 1 Mesans Master 46 Engelske Foed lang som var meget Skam Filet 2 Rdr: 1 Mrk: 8 s: 1 Stoer stang 1 Rdr: 1 Mrk: 1 Mesans gaffel 3 Mrk: 1 Stoer Raae 1 Rdr: 3 Mrk: 1 Foke Raae 1 Rdr: 1 Foer Merse Raae 3 Mrk: 1 Nye stoer nye Pompe med Jern Reed skab 2 Rdr: 1 Roer i 2de Stkr: med 5 afbrute(?) Hagger og 1 Roer Pind 2 Rdr: 3 Mrk: 1 Støcke af bunden som endnu Laa paa Flaad 1 Rdr: 1 Støcke af stilcken med Finglinger 3 Rdr: Aldt andet af Træe Fang af vrag som er meget i Støcker Slagen og ligger paa adskillige Stæder der ved Landet, kunde ikke Specificeres men blev der for anslagen i alt for 8 Rdr: 1 gang Spiel med 2 Ringer af Jern og 1 Pik 3 Mrk: 1 Bock Spiel med med!! et Broed Spiel samt et Støcke af Bogen hvilket Ligger til Beje paa Ancker Tømmen Som end nu er i Søen 2 Rdr:
paa Lille Kals øen er belliggende nogen Støcker af Brute Knæer og Bielcker samt nogle Plancke Støcker vurderet i alt med hvad Jern Boldter og Spiger Som der udj er for 1 Rdr:
paa Hæværøen er beliggende 1 Bilcke!! (Bielcke) og 4 Stkr: Plancker Samt 3 Bord som alt var i Støcker Slagen 1 Mrk:
Paa Salt Helle Holmen Liger nogle Støcker af Sønder Slagne Plancker vurderet for 1 Mrk: 8 s: Alt oven anført Træe vahre er Rusk!! (Russisk?) Furre
Dend 7 October om Morgenen blev denne Forretning igien fore Taget og blev da forefunden som følger 1 Stort Seigl af 20 Klit (Keit) noget beskadiget men kand dog giøres Brugelig 15 Rdr: 1 Store Mers Seigl noget beskadiget men dog noget Brugelig 12 Rdr: 1 For Mers Seigl af samme beskaffenhed 8 Rdr: 1 Focke noget beskadiget og ubrugelig 4 Rdr: 1 Gaffels Besans Seigl ganske helt 6 Rdr: 1 Kryds Seigl ganske heelt 3 Rdr: Alle

for inførte Seigl er under Styrmandens egen forvaringen, Een deel Staaende Touv verck Saasom Store vanter Focke vanter og besants vanter Samt Store stang vanter og Kryds Stang vanter item Furre!! (Forre?/Fremre?) Stangs vanter Tillige med alle Skibs!! (Skibets) til hørende Stage hvor af een deel er beskadiget tillige med Jomfruerne i vanter og Stage samt een deel Løbende Tøene!! (Tau?) verck som til deels er i Støcker skaaren og deels i Sønder Slit ved vraget tillige med Blockerne som der med følger hvilcket alt er under Styremandens Forvaring blev vurderet over alt for 30 Rdr: 18 Pytinger med Jomfruerne og bolter 15 Rdr: 6 Mers Pyttinger 2 Rdr: Ennu anføres 3de Ancker Saa som Pligt Ancker Daglaj ancker og Tøeg ancker, tillige med det Daglaj ancker Toug og Tog Tøennet Som end nu Liger i Søen hvor fore det icke kunde nu Taxeres Summa 202 Rdr: 5 Mrk:
Qvalvogen d: 7 October Anno 1755. N. Gorm N. Mathisen
Specefication paa hvad omckostninger som hvii!! (vii) haver at fordre S: c: haftt 2de Mænd at føre os fra Becherviigen til Qvalvogen 1 Mrk: haftt 2 Mænd at føre os

1755: 288b

Til Bechervigen igien fra Qvalvogen 1 Mrk: for voris umage ved denne Forretning af Dagl: hver Mand udj 5 Dage 1 Rdr: 3 Mrk: er 15 Rdr: er i alt 15 Rdr: 2 Mrk:
Qvalvogen d: 7 October Anno 1755 N: Gorm N: Mathisen
Der eftter blev Biergerne frem kaldet som forklarede hver for sig hvad Hand havde Bierget og hvorleedes Hand ved vraget hafde arbeidet 1mo Johannes Olsen Hæverøen arbejdede udj 5 Dage á dagen 1 Mrk: 8 s: er 1 Rdr: 1 Mrk: 8 s: 2de Handes Dreng Ole arbeide udj 4 Dage 1 Rdr: 3de Hands Pige var med at Boxer!! (Boxere) vraget ind om Mekælj-dag 1 Mrk: der foruden forcklarede at have Bierget den eene skibs Pompe paa Hæverøen som Hand blev tilsagt at føre til Qvahlvogen, 4de Jachob Andersen Hæverøen arbeidede udj 4 Dage og var med Mickæli Dag at Buxere vraget til Lands 1 Rdr: 1 Mrk: 5te Hans Dreng Halvor {Larsen} Jacobsen og det udj 4 Dage 1 Rdr: 6te Handes Pige Margretha var med Michæli Dag at Buxere vraget ind 1 Mrk: 7de Jacob Nielsen Haværøen arbeidet udj 4 Dage og Mickæli Dag des foruden var med at Buxere vraget ind samt hente de 2de Mænd i Land som Sad paa Furen 1 Rdr: 4 Mrk: 8de Hands Dreng Lars var med Meckælj Dag at Boxere vraget ind 1 Mrk: 9de Hands Pige Ligeleedis at Boxere vraget ind Mickeli Dag 1 Mrk: 10de Ole Jacobsen Hæværøen arbeidede udj 4 dage der foruden var med Meckælj Dag at Buxere vraget ind samt at hente de 2de Mænd fra Furen 1 Rdr: 4 Mrk: 11te Hands Dreng arbeidede udj 4 dage er 1 Rdr: 12te Christopher Hæværøen Skolemester arbeidede udj 4 dage er 1 Rdr: 13de Niels Andersen Hæværøen arbeidede udj 4 Dage der foruden var med Mechælj Dag at Buxere varget!! (vraget) ind 1 Rdr: 1 Mrk: Der foruden haver samme Mand Lidet skade paa sin Baad som de brugte til at hente Folckene i Land paa som vil koste at lade Reparere igien i det Mindste 3 Mrk: 14de Britha Larsdatter som var med at Buxere vraget ind Mickels Dag 1 Mrk: 15de Peder Olsen var og med for at hente Folckene fra Furen Mickælj Dag 3 Mrk: 16de Niels Pedersen Stølle arbeidede udj 4 dage den eene Dag var at Bierge Skipperen og Styres Manden fra Furen 1 Rdr: 3 Mrk: 17. Ole Aarsland arbeidede udj 4 Dage 1 Rdr: 18de Peder Støel arbeidede 1 Dag Som var med at Bierge Skipperen, 3 Mrk: 19de Lars Aarland arbeidede udj 4 ½ Dag samme Mand var med at Bierge Skipperen og Styresmanden fra Furen 1 Rdr: 3 Mrk: 12 s: 20. Ole Aarland arbejdede udj 4 ½ Dag 1 Rdr: 12 s: 21. Jacob Stangeland arbeidede udj 4 ½ Dag 2 Rdr: Nock Fordrede for nøst leje og for Hands Baad 1 Rdr: 12 s: 22de Lars Stangeland arbeidede udj 4 ½ Dag 1 Rdr: 23de Jacob Stangelands Dreng arbeidede udj 4 dage Halv løen 1 Rdr: 24. Johannes Stangeland arbeidede udj 4 ½ Dag 1 Rdr: 12 s: 25de Lars Nielsen Stangland arbeidede 5 ½ Dag 1 Rdr: 2 Mrk: 4 s: 26. Niels Olsen

1755: 289

Stangeland arbeidet 1 Dag 1 Mrk: 8 s: 27de Jacob Aarland arbeidet udj 5 Dage 1 Rdr: 1 Mrk: 8 s: 28de Jørgen Olsen Støle arbeidet 4 ½ dag 1 Rdr: 12 s: 29. Lars Olsen Aarland arbeidet udj 4 ½ Dag 1 Rdr: 12 s: 30. Peder Christensen Waage arbei!! (arbeidet) udj 4 ½ Dag 1 Rdr: 12 s: og hans Søen arbeidet udj 1 Dag er 1 Mrk: 8 s: 31de Lars Asbiørnsen Aarland arbeidet udj 4 ½ Dag 1 Rdr: 12 s: 32. Simon Waage arbeidet udj 4 dage 1 Rdr: 33. Lars Waage arbeidede udj 4 Dage 1 Rdr: 34. Peder Svensen Waage arbeidede udj 4 Dage og hvar!! (var) med at hente Styre Manden og den 1 Mand fra Furen er 1 Rdr: 3 Mrk: 35. Ole Olsen Waage arbeidede udj 4 Dage 1 Rdr: 36. Johannes Waage arbeidet udj 3 dage 4 Mrk: 8 s: 37. Mickel Stangeland arbeidet udj 5 Dage 1 Rdr: 1 Mrk: 8 s: 38. Ole Nielsen Wahlhammer arbeidet udj 5 Dage 1 Rdr: 1 Mrk: 8 s: 39. Rsr: Mari Olsdatter Wahlhammer er accorderet for 1 Mrk: 8 s: 40. Jan Wahlhammer arbeidet udj 4 Dage 1 Rdr: Denne Mand haver Bierget Skipperens Kiste paa Landet som hand Resserverede sin Rett til for hands uLovlige omgang med bemelte Kiste 3 Mrk: 41. Anders Larsen arbeidet i 2 Dage 3 Mrk: 42. Bent Mjer!! (Mejer) fordrede for 7 Mand Dagløen som arbeidede Mechalj Dag med at Bierge hvad de kunde af vraget 1 Rdr: 1 Mrk: 43. Ole Salthellen arbeidet 1 ½ Dag 2 Mrk: 4 s: 44. Hands Huustrue arbeidet 1 ½ Dag 2 Mrk: 4 s: 45. Knud Brenevigen arbeidet 1 Dag 1 Mrk: 8 s: 46. Hands Dreng arbeidet 1 dag 1 Mrk: 8 s:
Saaleedes at være Rigtig angivet i Consul Fasmers Søens og Skipperens nærværelse som Ej hafde viidere derimod at erindre Testerer Knud Larsen Rydland Lars Mogns!! (Mognsen) Aarbøe med paa holden Pen Endre Knudsen Tveite med paa holden Pen
Qvahlvogen d: 7 Octobr: 1755
Lænsmanden haver været ved Forretningen i 5 dage Endre Knudsen Tveite været ved Forretningen i 5 dage Lænsmanden i 5 dage á Dagl: 3 Mrk: er 2 Rdr: 3 Mrk: Lars Monsen Aarbøe som Laugrettes Mand ved vurderingen 1 Rdr: 4 Mrk: Endre Knudsen Tvete 1 Rdr: 4 Mrk:
for denne Forretningen anføres følgende bekostninger Saa som Fogden Velædle Hr: Andræs (Andreas) Juel som af Sr: Povl Karls til denne Forretning at bivaane er formaaed tilkommer udj befordring for 8 Røde!! (Roeds/Rors) Karle og 1 Styres Mand hvilcket var det Mindste hvor ved hand sig i det indfaldne Haarde vær kunde hielpe og frem komme fra sit Hiem

1755: 289b

fra Halsnøe Closter og til Giæstgiæber stædet Qvahlevogen som er 3 ½ Miel per Mand 8 s: Miilen er 2 Rdr: 3 Mrk: 12 s: Ligeleedes tilbage igien 2 Rdr: 3 Mrk: 12 s: og for een Dags bivaanelse ved denne Forretning 3 Rdr: Nock tilkommer Fogden Juel for 2de Mænds betalling der bragte Forretningen til Fogden til overleverelse fra de {2de} Beordrede Taxations Mænd som udføris med 4 Mrk: per Mand er [ialt] 9 Rdr: 3 Mrk: 8 s: Sorenskriveren tilkommer i befordring til denne Forretning for 6 Roeds Karle Og een Styres Mand fra mit Hiem paa Miellie gaard i Schonevigen og til forbemelte Giæst giæberi Qvalvogen som er 5 Miile per Mand 8 s: Miielen er 2 Rdr: 5 Mrk: 8 s: Lige Saa tilbage derfra igien og til mit Hiem 2 Rdr: 5 Mrk: 8 s: for 1 Dags holte Forretning 3 Rdr: 1 Arck Stemplet Papir til denne Forretning 1 Mrk: 8 s: for denne Forretning at give beskreven 1 ort pr: arcket er 2 Rdr: og endelig Forretnings forseigling 1 Mrk: 4 s:

Året 1755 inneheld saker t.o.m. 3-7. oktober. Resten er å finna i tb. 37.